

R. 30736.

Caja
A-12

General
Information
about the
Government
and its
functions
from
reputable
sources.

1

جعفر

جعفر

جعفر

Prebado al P. Miguel Vaquez

Libreria

Dell Colegio del Convento de los S. de Granada

A Tabule ad diuersas huius operis
magistri Guilhelmi de ockram sup
quattuor libros smiarū ānotatōes
et ad cētilogij theologici eiusdem
cōclusiones facile reperiendas ap:
prime conducibiles.

*infelix est magistri hic eorum
sed misericordia*

X. L. 9

CReligiosissimo atq; doctissimo viro dno Johanni Tritemio Abbati spanhemien. decori
atq; psidio suo duicissimor in pmis venerando Jodoc Badu ascensius salutē dicit.

Huādoquidē superioriā felici satis ut se nūc tempestas habet auspicio: dyalogos
Abagistri Guilhelmi de ockam: vir optimus et in arte imp̄ssoria soleritissimus. Ab. Jobes
trechsel tuo nomine p̄ obseruāde destinante voluit eiusdē sup quatuor iniaruz argutissima
Ct aut̄ Icripta bis diebus a se quātū fieri potuit: terfissima arq; castigatissima coipressa
tue dignitati itidē destinare. sc̄ eo pacto opepciu et rem gratissimā sese facturū arbitratus
obibus nōmodo cōgermanis qui nūc plurimi sunt Iveruetā ceteris. vbiq; ch̄ristianitāq;
orti sint. litterariū bonariū cultoribus. Siquidē de obibus q̄ optime meritus es. oīsq; tue ve
nerande humanitati obnoxios effecisti: qui eos a mortalitatis iugo taq; egregie vindicasti
noia eoz atq; lucubratōes in laudatissimo tuo de ecclasticis scriproribus opepm̄memorādo
Quocirca firmiter nec inane qđē me iudice sperauerit q̄plurimis liratis viris acceptissi
mū fore quicqd tuo psidio dicatū tuq; ductu haud indignū emiserit. Laboratus igit̄ est
vt bac nostra ep̄la in pm̄ faciē operis imp̄menda obibus significē: vt ex aio tue venerabili
p̄mitati bene velit: q̄tūq; laboris in hoc ope dirigēdo exbaustū sit. Quoꝝ alterū quidem
arbitr̄: fore p̄spicū obibus qui bas opas ad tuā excellētiā destinatas intelligent: alteruꝝ
vero notissimū hs qui cū bono iudicio hos codices ab eo imp̄ssos cū alijs manu scriptis cō
ferent. Emuero veluti fidelissimū atq; certissimū testimoniu exhibere possumus Iquoniam
complures sacre theologie studiosi hoc op̄ expetierūt: cū maximis quidē imp̄stis trāscris
ptum: cū maioribus tñ multo corrīgēndi viris quibū dā doctis ab hinc plusculos menses
cōmisit: arctiore p̄fecto lege: ac oī Lucca et Varrus ab Octavio Augusto egregiū illū vir
giliane Beneidos poema emēdare iussi sunt. Illi em̄ vt suḡflua demerēt. n̄ bil tñ adderēt
constricti sunt. biō qui hoc opus corrīgēdū suscepérunt. neq; demere quicq; neq; addere qđ
in bonis exemplarib; nō repertis p̄missi. sed quicqd seu ignorātia scriptor̄ deprauatunt:
seu virtio sciolor̄ inuersum: seu demū humana fragilitatec que multa ē terrā offendit
id emēdare: cōuertere atq; corrigere iussi sunt. Quapropter necessū erat multa exēpla non
sine maturo iudicio reuisiere: quo facto adhuc tñ nōnulla semiplena relicta oportuit. Neq;
vero ob eā rem iuste quisq; succensuerit bonis illis viris si maluerūt defuncti manib; int̄
gram auctoritatē p̄seruare. q̄ suis etiā fortasse bonis additūculis scripta eī v̄mutare. Non
aut̄ opepciu est recensere que et quātā ad studiosor̄ p̄moditatē accesserūt ornamēta. faci
le em̄ cuiq; hoc opus lecturo patebit. vt duplii reptorio optima queq; materia et scitu dis
gnissima indicet: vt in singulis questionib; argumētatiōes soluēde sic em̄ loquunt̄. Cum
earū solutōibus p̄signent: vtq; lirariū maiuscularū characteres ad diuersas materias signan
das: aut signatas facile reperiendas inscripti sint. Multa p̄terea alia id genus ornamēta
imp̄ssioni ue dictus Johānes Trechsel adh̄cere curavit: q̄ malim ex ope ipo: q̄ ex bac n̄a
p̄mendatōe lectores agnoscant. Siquid tñ tantā diligentia adhuc effugerit: sciat q̄ boies
sumus: atq; errare potuimus: p̄inde insi inhumani cē velint clemēter ignoscant. Siquid
aut̄ vel auctore ip̄m fefellerit quo minus approbāda assuerit: nō n̄m est iudicare. Nō em̄
bec quo ea cōprobaremus imp̄ssa aut tuo nomini dedicata sunt. Scimus em̄ q̄ anxi q̄q;
fideliter catolice ecclie cobereas. Uerū illud ynu ip̄e mecum tacitus subinde demiro: q̄
quo se auctor ip̄e receperit: etiā libris eius nō aiaduertente directore destinari p̄tingat. Le
terum vt cūq; est vir excellētissime boni cōsulas p̄camur atq; banc destinatiōem amico sinis
pro veteri tuo moe suscipias: doctoſq; istos coalemānos nostros quos et ex tuo preconio et
ex Arnoldi Bostij nostri carmelitarū optimi p̄mendatione iam p̄dē cognosco atq; deamo
meo noie q̄plurima salute vbi cōuenire dabit imptias. Hec sumā est. Vale dulce litterarū
dec̄ atq; psidū. Ex Lugduno gallarū ad sextū idus nouēbris anni bui. Ab. EEELE. xcvi.

liber et magister me coniui decimaf

*hīr. Liber et Antoni nīto debetq; theo
logia p̄fessor. cum eiusdem cōstitutionis
alij dubi, quorū inscriptio avara. et dialogus,
altera. q̄, quotlibet, habet q̄l mox t̄q;
in parochia Diui thome apōstoli regni
Antoni nīto insasse, his patib; sc̄. et chabrerā*

Tabula questionū oclā

Loperis huius exq̄litissimi facile quas sibi q̄lq̄ materiā desideras uerit offēdat: duos indices p̄positum. alterū quo q̄stiones ḡnales i eo sane q̄ subtiliter disquisite: et actiones cētilogij no mis̄ argute p̄tractate suo ordine p̄norant. Alterū quo p̄ ordinē līariū seu alphabeticū vtis̄ lissima queq̄ sc̄itu dignissima indicant.

Prologi questones. xij.

Prologi
Questio p̄ma

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

Octava

Nona

Decima

Undecima

Duodecima
Primi libri
distrin. prime

Questio p̄ma

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Distrin. secunde
Questio p̄ma

Secunda

Utrū sit possibile intellectui viatoris habere notitiā eidētē de veritatibus theologicis.

Utrū notitia eidēns illarū veritati sit scia proprie dicta.

Utrū passio scibilis de aliquo scientia p̄prie dicta differat ab eo realiter.

Utrū omnis passio sit demōstrabilis de suo subiecto a priori.

Utrū in omni demonstratione diffinitio sit medium demonstrandi.

Utrū sola p̄positio p̄ se sc̄do mō dicēdi per se sit scibilis scientia p̄prie dicta.

Utrū theologia que de cōi lege habet a theologia sit scientia p̄prie dicta.

Utrū bit̄ theologie sit realiyn? s̄m nūerūz

Utrū de sub rōne deitas sit subiectū theolo.

Utrū theologia sit practica an speculativa et utrū sola opatio potēte sensitivē sit praxis.

Utrū notitia practica et speculativa distin-

gunt per fines an per obiecta.

Utrū bit̄ theologie sit practicā an speculatiū?

Questiones primi

libri sententiarū et p̄mo distractōis p̄me,

Utrū tñ omni alio a deo sit vrendum.

Utrū frui sit actus solius voluntatis.

Utrū fruitio sit qualitas realiter distincta a delectatione.

Utrū solus deus sit debitū obiectū fructiōis.

Utrū voluntas possit frui aliquo quod est re aliter deus: nō habēdo fructōnē respectu ali cui? qđ est reali deus. Hoc est. Utrū possit

frui essentia nō fruēdo sapientia vel voluntate vel psona. siue frui vna psona nō fruēdo alia.

Utrū voluntas contingenter et libere fruiatur sine ultimo.

Distrinctionis se cunde.

Utrū tanta sit idētitas diuina essentie: et oib̄ modis idētitatis ex natura rei ad pfectōnes attributales et iparū pfectiōnū attributaliū inter se. q̄ta est diuina essentie ad dinā eēntiā Utrū pfectiōnes attributales diuina essentie sunt realiter ipa diuina essentia.

In quattuo lib. sn̄arū

Utrū aliiquid reale possit distingui s̄m rōem ab aliquo reali.	Tertia
Utrū illud qđ īmediate et prime denotat ab intētōe vls̄ et vniuocē sit aliq̄ res exāiāz itri seca tēntialis illis quib̄ est cōis et vniuoca distincta realiter ab illis.	Quarta
Utrū vle et vniuocē sit vera res extra animā realiter distincta ab individuo: in eo tñ realiter existēs realiter multiplicata et variata.	Quinta
Utrū aliqd quod est vle et vniuocēz sit realit̄ extra aiam ex natura rei distinctū ab individuo q̄uis nō realiter	Sexta
Utrū illud quod est vle et cōe vniuocē sit quō cūq̄ realis a parte rei extra aiam.	Septima
Utrū vniuersale vniuocēz sit aliiquid reale existens alicubi subiective.	Octava
Utrū aliquod vle sit vniuocē deo et creature.	Nona
Utrū tñ sit vñus deus.	Decima
Utrū cū vnitate numerali diuine eēntie stet pluralitas psonarū realiter distinctarū.	Undecima
Utrū primū cognitū ab intellectu nostro sit divina essentia.	Distrin. iij
Utrū dividua eēntia sit a nobis cog noscibilis.	Questio p̄ma
Utrū de deo possimus habere plures conce- ptus quidditatiuos.	Secunda
Utrū deū eēc supposito q̄ deus sit aliquo mō a nobis cognoscibilis sit p̄ se notum et c.	Quarta
Utrū vle coissimū sit p̄mū cognitū a nobis.	Quinta
Utrū p̄ma notitia intellectus p̄mitate gene- ratōnis sit notitia intuitiva alicui singulari	Sexta
Utrū singulare posset distincte cognosci āte cognitōem entis vel cuiuscū vls̄.	Septima
Utrū ens quod cōe est ad decē p̄dicamēta et ad deū et creaturā sit obiectū p̄mū et adeq̄- tum intellectus nostri.	Octava
Utrū in omni creatura sit vestigiū ipsius san- ctissime trinitatis.	Nona
Utrū creatura rōnalis sit ymago trinitatis	Decima
Utrū hec sit concedēda de vñtute sermonis	Distrin. iiiij
Utrū hec sit concedenda. Deus est pater et filius et spiriussanctus.	Questio p̄ma
Utrū pater generat filium natura an voluntate.	Secunda
Utrū potentia generati in patre sit aliqd ab soluti an respectiu.	Distrin. v
Utrū absoluū sub rōne essentie an sub rōne aliqua attributali sit potēta generandi.	Questio i
	Distrin. viij

iij

Tabula questionū Ockā

In quattuor lib. sūiarū

Tertia	Utrum potentia generandi posset cōmunicari filio a patre.	Distin. viii	Quinta
Ques. pma	Distinctionis octauae Utrum simplicitati diuine repugnet eē in aliquo genere p̄dicamētali.	Ques. pma	Sexta
Secunda	Utrū aliqd simpli simplex pōt esse in genere.	Lertia	Septima
Lertia	Utrum omne genus dividat in suas species p̄ differētias constitutas specierū: et divisas ipsius generis.		
Quarta	Utrū gen⁹ et dīa importēt eandē rem primo.		Octaua
Quinta	Utrū deus posset diffiniri diffinitione nō da ta per additamentum.		Distin. xviii
Sexta	Utrū in omni diffinitione completissima de beāt poni om̄s differētie essentialies cum genere pmo generalissimo.		Ques. i
Septimā	Utrum solus deus sit immutabilis.	Distin. ix	Distin. xix
Distin. ix	Distinctionis none.	Ques. pma	Ques. i
Ques. pma	Utrū filius vere generat a patre.	Secunda	Distin. xxi
Secunda	Utrū gñatio in dīnis sit vniuoca an equioca.	Lertia	Ques. i
Lertia	Utrū generatio filii sit eterna.		Distin. xii
Distin. x	Distinctionis x.		Ques. i
Ques. pma	Utrum voluntas sit principium pductuum spiritus sancti.		Distin. xxii
Secunda	Utrum sp̄ssanctus libere pducatur.	Distin. xi	Ques. i
Distin. xi	Distinctionis xi.		Distin. xxiii
Ques. pma	Utrum sp̄ssanctus pcedat a patre et filio	Distin. xiiii	Ques. pma
Secunda	Utrum sp̄ssanctus possit distingui a filio si non pcederet ab eodem.	Distinctionis xiiii.	Secunda
Distin. xiiii	Distinctionis xiiii.	Distin. xvi	Distin. xxv
Ques. pma	Utrum pater et filius sint vnum principium spirans spiritus sanctum.	Distin. xiiii.	Ques. pma
Secunda	Utrū pater et filius sp̄irent sp̄sanctū inq̄tū sunt vnu: an inq̄tū sunt distincti.	Distinctionis xiiii.	Distin. xxvi
Lertia	Utrum pater et filius sp̄irent oīno vniiformē sp̄sanctum.	Distinctionis xiiii.	Ques. pma
Distin. xiiii	Distinctionis xiiii.	Distin. xvii	Secunda
Ques. pma	Utrū generatio filii sit spiratio sp̄ssancti.	Distin. xvii.	Ques. pma
Distin. xiiii	Distinctionis xiiii.	Distin. xviii	Secunda
Ques. pma	Utrū spiritus sancto competat duplex pcessio sc̄ temporalis et eterna.	Distin. xviii.	Ques. pma
Secunda	Utrum sp̄ssance detur in p̄pria persona an tñ fm dona sua.	Distinctionis xv.	Distin. xxvii
Distin. xv	Distinctionis xv.	Distin. xvii	Ques. pma
Ques. pma	Utrum quelibet ps̄ona posset mittere et mitti.	Distinctionis xvii.	Secunda
Distin. xvi	Distinctionis xvii.	Distinctionis xviii.	Ques. pma
Ques. pma	Utrū diuina ps̄ona visibilitermittatur.	Distinctionis xvii.	Distin. xxviii
Distin. xvii	Distinctionis xvii.	Distinctionis xix.	Ques. i
Ques. pma	Utrū p̄ter sp̄sanctū necesse sit ponere charitate absolutā creatā: aīam formalī informārem ad hoc vt aīa deo sit chara et accepta.	Distinctionis xix.	Distin. xiiii
Secunda	Utrū aliq̄s act⁹ voluntatis possit eē meritorū sine charitate aīam formalī informāre.	Distinctionis xx.	Ques. i
Lertia	Utrū de facto omni actui meritorio charitas creata p̄supponatur.	Distinctionis xx.	Distin. xx
Quarta	Utrum charitas possit augeri.	Distinctionis xx.	Ques. pma

Tabula questionū oclā

In quattuor lib. sūmarū

Secunda	Utrum per rōnem naturalē pbari posset sex genera que ponūt respectus extrinsecus ad uenientes importare aliquas res quo cūq; mo distincas a rebus absolutis.	Utrū deus possit facere omne possibile fieri a creatura	Questio i
Tertia	Utrum de intētione pbi fuit ponere quēcūq; respectū a parte rei distinctū ab oībus absolu tis et ab omni absoluto.	Utrū deus possit facere aliqua que non fe rit nec faciet.	Distin. xlīij. Questio pma
Quarta	Utrum fui rei veritatē que cūq; fuerit inten tio pbi respectū debeat poni distingui a pre reitab absolutis	Utrū pūs cōueniat deo nō posse facere ipso bile: q̄ impossibili nō posse fieri a deo.	Secunda
Quinta	Utrum relatio temporalis dei ad creaturem sit relatio realis.	Utrū deus possit facere mundum meliores istū mundo.	Distin. xlīij. Questio i
distin. xxi	Distinctionis.xxi.	Distinctionis.xlv.	Distin. xlīij. Questio i
Questio pma	Utrum identitas similitudo et equalitas in diu nis sint relationes reales.	Utrū voūtas dei sit causa immediata pma oīm eorum que sunt.	Distin. xlvi. Questio pma
Distin. xxii	Distinctionis.xxii.	Utrū voluntas diuina p quācūq; potentiam creature posset impediri.	Distin. xlvi. Questio pma
Questio pma	Utrū pater sit sapiens sapientia genita.	Utrū p̄rōem naturalē posset pbari q volun tas diuina semp impletur.	Secunda
Secunda	Utrū pater et filius diligant sp̄mancrum.	Distinctionis.xlvij.	Distin. xlvi. Questio i
Distin. xxiii	Distinctionis.xxiii.	Utrū deus possit precepe malum fieri.	Distin. xlvi. Questio i
Questio pma	Utrum p̄prietas diuina sit realiter tā cēntia q̄ persona.	Utrum quelibet voluntas creata teneatur se conformare diuine voluntati.	Distin. xlviij. Questio i
Distin. xxiv	Distinctionis.xxiv.	Utrū deus sit realiter essentia diuina.	Libri secundi
Questio i	Utrū persona sit realiter essentia diuina.	Utrū creatio actio qua deus dicit formaliter creare differat ex natura rei a creatore.	Questio pma
Distin. xxv	Distinctionis.xxv.	Utrum creatio passio differat a creatura.	Secunda
Questio pma	Utrum in deo sit scientia ex natura rei	Utrū ex hoc q̄ aliq̄s moueat ut finis sequat iōm h̄c aliquid esse reale extra aīam.	Tertia
Secunda	Utrū deus intelligat oīa alia a se distinrete	Utrū deus sit pma cā et immediata oīm.	Quarta
Tertia	Utrum diuina essentia sit primum obiectum intellectus sui.	Utrū deus sit agens naturale: an liberum.	Quinta
Quarta	Utrū ad hoc vt deus intelligat distinrete oīa alia a se requirant in eo necio distinrete rela tiones rōmis qd ip̄a intelligibilia.	Utrū deus sit causa omnī fui intentione philosophorum.	Sexta
Quinta	Utrū deus intelligat omīa alia a se p ydeas, eorum an aliter.	Utrū cōueniat creature h̄c potentia creādi.	Septima
Sexta	Utrum ydee in mente diuina sint practice an speculatiue.	Utrum mundus potuit fuisse ab eterno p po tentiam diuinam.	Octaua
Distin. xxvi	Distinctionis.xxvi.	Utrū motus sit vera res extra aīaz differēs realiter a mobili et a termino.	Nona
Questio i	Utrum p̄fēctōnes creaturem in deo cōrente ab eterno distinguant̄ inter se realiter et a diuina essentia.	Utrum duratio angelī differat ab essentiayl existētia angeli.	Decima
Distin. xxvii	Distinctionis.xxvii.	Utrum mensura sit semper nobilior et notior ipso mensurato.	Undecima
Questio i	Utrum esse vbiq; et in oībus rebus p essentiā p̄ntiam et potentia sit p̄prium soli deo.	Utrum tempus habeat esse reale extra aīam a motu et a qualibet re permanente realiter distinctum.	Duodecima
Distin. xxviii	Distinctionis.xxviii.	Utrum tempus sit mensura angelorum.	Decimatercia
Questio i	Utrū deus habeat sciam determinatōz et ne cessariā oīm futurorum contingentium.	Utrum angelus intelligat alia a se per essen tiam suam: an per species.	Decimaquarta
Distin. xxix	Distinctionis.xxix.	Utrum angelus superior intelligat per pau cioes species q̄ inferior.	Decimaquinta
Questio i	Utrum deus possit scire plura q̄ scit.	Utrū angelus accipiat cognitionem a rebus spūalibus: an a corporalibus	Decimasepta
Distin. xl	Distinctionis.xl.	Utrum in potentia sensitiva vel organo cau sas sue reprobationis.	Decimasēptiā
Questio i	Utrum sit possibile aliquē predestinatū dānari et prescritum saluari.	1 iii	
Distin. xlī	Distinctionis.xli.		
Distin. xlīj	Distinctionis.xlij.		

Tabula questionū Ockā

Deciaoctaua	setur aliquid seu aliqua species preter actus sentiendi preciū naturali ipsi actui sentiēdi	Ques̄tio pma
Decimanona	Utrū sensibile imprimat specie suaz in medio distinctam ab eo realiter	Secūda
Eligēsima	Utrum angelus malus semp sit in actu malo.	Tertia
Eligēsiap̄ma	Utrum angelus potest illabi cuicunq; creatu re rationali.	Quarta
Eligēsiascōda	Utrum acris rectus & reflexus sint idē reali ter an distincti.	Quinta
Eligēsiātria	Utrum in celo sit materia eiusde rationis cū materia istorum inferiorum	Sexta
Eligēsiāqrta	Utrū creatura aliq; sit causa p̄ductiōis aialitū	Septima
Eligēsiāqrta	Utrum memoria intellectus & voluntas sint potentie distincte realiter	Octaua
Eligēsiāqrta	Utrum oporteat ponere intellectū actuū.	Nona
Eligēsiāmaser ta & vītima.	Utrum potentie sensitivae differat realiter ab ipsa anima sensitiva & inter se.	Decima
Libri tertii	<h2>Questiōes libri ter</h2>	Undecima
Ques̄tio pma	tī sententiārum que sunt. xv.	Duodecima
Secunda	Utrū solus filius vniuit sibi naturā humānā in unitatem suppositi.	Decimatercia
Tertia	Utrū in beata virgine fuerit fomes peccati.	Decimaqrta
Quarta	Utrum beata virgo debeat dici parēs ebusti secundum naturā humānā	De dubiciis nībus additis
Quinta	Utrū habit? sit q̄litas absoluta effectiua act?	De dubiciis nībus additis
Sexta	Utrum p̄ter spiritū sc̄m tripliciter datū ne cesset sit ponere charitatē informantē animā ad hoc vt anima sit chara & accepta deo.	Decimaqrta
Septima	Utrum anima christi babuerit summaz ḡram possibilem baberi in via.	De dubiciis nībus additis
Octaua	Utrum sit ponere statum in formis.	Decimaqrta
Nona	Utrum sit necesse ponere in viatore tres virtutes theologicas q̄ p̄nt remanere in patria	De dubiciis nībus additis
Decima	Utrū hec sit cocedēda. deus factus est homo	Decimaqrta
Undecima	Utrū habitus virtuosus sit subiectiu in parte intellectiu.	De dubiciis nībus additis
Duodecima	Utrū ois habit⁹ virtuosus generet ex actib⁹.	Decimaqrta
Decimatercia	Utrum virtutes sint connere	De dubiciis nībus additis
Deciaquarta	Utrum aliquis posset habere actum rectū et virtuosuz respectu alicuius obiecti: respectu cuius est error in intellectu.	Decimaqrta
Decimaquinta	Utrum dolor qui prope est passio et qualitas appetitus sensitivi causetur proprie ab appre hensione sensitiva: t̄ nō ab obiecto apprehē so a sensu nec ab actu appetitus t̄c.	Decimaqrta
Libri quarti	Ultima q̄stio tertii libri q̄ est circa virtutes et dōa. Et s̄l. xiiij. quā mō formauim⁹ nō tradū tu in moē q̄stionib⁹: q̄t̄n distinctas materias p̄tinēt: t̄ facilis in formā q̄stionib⁹ redigi p̄nt pro q̄stionib⁹ in tabula alphabetica h̄ebunt	Decimaqrta

In quattuor lib. s̄niarū

Utrum sacramenta noue legis sint cause esse crive gratie.	Ques̄tio pma
Utrum cuilibet recipienti baptismū impi matur character	Secūda
Utrū q̄libet digne recipiēs baptismū recipiat ḡram & om̄s v̄tutes n̄c̄rias ad salutem.	Tertia
Utrum corpus christi realiter sub speciebus panis contineatur.	Quarta
Utrū actio & passio & om̄e accēns possit inesse corpori christi ex̄ti in eucharistia.	Quinta
Utrum substantia panis trāssubstantietur in corpus christi.	Sexta
Utrū accidentia separata a subiecto in eucharistia v̄niformis se habeat ad actōez passio nem. sicut q̄n erant coniuncta.	Septima
Utrū sine p̄nia possit deleri p̄ctū mortale	Octaua
Utrū cuilibet penitēti p̄ sacramētu penitētie gracie & v̄tutes infundant	Nona
Utrū boies resurgent incorruptibiles.	Decima
Utrū idē homo numero q̄ p̄uo virū resurget.	Undecima
Utrū aia separata habeat memoriam actualez & habitualē eoz que nouit cōiuncta.	Duodecima
Utrū quilibet videns diuinā cēntiam uēctrio apprehēdat eam & om̄s creaturas.	Decimatercia
Utrū volūtas beata n̄c̄rio fruatur deo.	Decimaqrta
Utrīo loco circa finē operis sit quedā dubi ratfōes quas corruptas inuenimus: nec eas supplere ausi sumus: v̄pote qui d̄ nō nibil buic operi addendū duximus. optimo tamē q̄ potuim⁹ mō in locū suum nō sine p̄tior. q̄ nos sumus: auxilio sic redēgimus.	De dubiciis nībus additis
Utrū charitas habeat aliquā causalitatē respectu actus meritorij.	Dubita. pma
Utrū sit possibile q̄ deus possit de potentia sua absoluta accipere aliquē actū tanq̄ dignū yita eterna ppter solū actū naturalē sine oī infusiōe charitatis: vel cuiuscunq; alteri positi ui. q̄t̄n n̄ eēt accept⁹ d̄ potētia sua ordiata.	Secūda
In quo consistat p̄fecta delectatio & q̄eratio potentie beate.	Tertia
Utrū dilectio & delectatio distinguuntur Et v̄trū p̄ter actū concupiscētie oporteat pone re actū amicitie ab eo distinctum.	Quarta
Eui actui debeat premium.	Quinta
Que et cuius sit securitas.	Sexta
Quō habeat intelligi q̄ aliq̄s p̄ actū beatificū et meritorij d̄: conuerti	Prīmū dubiū
Qualis est repugnatia inter actū beatificū & actū peccati: et vnde orit.	Scōm
Utrū idē actus beatificus nūero: vel q̄cunq; alijs idē existens numero posset primo esse vnius et postea alterius.	Tertium

Finis tabule questionū Hagri Builbel mi de ockā sup̄ q̄rtwo: libros sentētiarū.

Tabula conclusionum

Centilogij sen
tentiarū q̄stio
mbd' amneri.

Qnclusiones cē

Cōclusiō p̄ma	Q uitologij ut nomen et inscriptio ipsius indicat centum sunt: quarum hec est p̄ma.
Cō. secunda	Deus est. Circa hanc cōclusionē disquirit an deum esse sit demōstrabile et p̄ se notū. an p̄ babile tm̄. Et arguit ad vtrāq; partē sicut in pleriq; alijs.
Cō. tercia	Non sunt plures dī accip̄ēdo deūz p̄ summo bono. que conclusio est a p̄mo demonstrata. disquirit etiā de causis an plures possent eē an etiā demonstratū sit a p̄bo q̄ non possint esse plures mūdi et tenet q̄ non.
Cō. quarta	Deus est infinitē virtutis intensiue
Cō. quinta	Deus est omnip̄es. Nota hic argumēta que in oppositum adducunt et soluunt.
Cō. sexta	Deus potest facere om̄e qđ nō includit cōtradicitionē. Et hac multa inferunt
Cō. septima	Deus potest assumere om̄i creaturā sive om̄e aliud a se in unitatē suppositi.
Cō. octava	Omnis pp̄o mere affirmativa ex fīminis plurib; composita in qua nulla ponit negationē termini supponit p̄ aliquo et que nō falsificatur p̄ suppositis diuinis sine noua impositione terminor̄ est possibilis.
Cō. nona	Vec. pp̄o. Deus p̄ est filius beate virginis est possibilis sine noua impositione terminor̄.
Cō. decima	Vec. pp̄o. Sp̄us sanctus est homo: q̄ est filius beate virginis: est possibilis.
Cō. xi.	Pater qui nunq̄ moriebat potest esse mortuus.
Cō. xii.	Filius qui moriebat p̄t nunq̄ fuisse mortuus.
Cō. xiii.	Deus est immutabilis.
Cō. xv.	Partes christi cōcānt ydeomata sic videlicet q̄ b̄mōi pp̄ones sunt vere. Caput christi est pes christi. Oculus christi est manus christi et sic de consimilibus.
Cō. xvi.	Homo assump̄it naturā humānā in unitatē suppositi diuinis.
Cō. xvii.	Non om̄e aīl rōnale mortale est homo.
Cō. xviii.	Aliquid p̄ se vnum nō est suppositū alicuius speciei specialissime.
Cō. xix.	Aliquod ens p̄ se vnu non est suppositū alicuius speciei specialissime.
Cō. xx.	Aliqd aīl rōnale p̄ se vnu et p̄ se ex̄s non est suppositū alicuius speciei humane.
Cō. xxii.	Ex aggregatione sive ex assumptione humane nature in unitatē suppositi diuinis animalia tria resultant: quoꝝ tm̄ est vnu suppositū ali cuius simplicis speciei specialissime.
Cō. xxiii.	Vnu et idem corpus numero est in uno loco extensiue: et in alio loco non extensiue consimili extensione.
Cō. xxiv.	Aliquod corpus replet aliquē locū extensiue quod tm̄ nō est in loco extensiue.

Centilogij. G. de oclā

Non est dare maximū locum quem corp̄ cbri sti non posset implere.	Cō. xiiij.
Aliquod corp̄ extensum potest moueri in aliquo loco pleno in aliquo corpore sine aliqua resistētia illius corporis.	Cō. xiiij.
Idem corpus numero cū eadē resistētia intr̄ seca potest eque velocif moueri in loco pleno sicut pot moueri in loco vacuo	Cō. xiiij.
Corpus christi p̄t esse vbiq; sicut de' est vbiq;	Cō. xxv.
Corpus christi ē in plurib; locis discōtinuis.	Cō. xxvi.
Corpus christi p̄t moueri motibus cōtrariis	Cō. xxvii.
Idem corpus extensum potest extensiue esse in pluribus locis simul.	Cō. xxviii.
Idē corp̄ nūero extensū p̄t eē vbiq; extensiue	Cō. xxix.
Vnu et idē corpus numero p̄t esse i uno loco algidū vel calidū dulce vel amarū: humidū vel siccū: et sic de alijs qualitatib; et in alio vbi idē corpus existit: non.	Cō. xxx.
Idem corpus numero ex̄s extensiue in pluribus locis simul potest eē albū in uno illorū locoz et nigrū in alio illoz locoz.	Cō. xxxi.
Aliquod corpus per finitā albedinē intēsiue potest esse album in infinitum.	Cō. xxxii.
Idem corpus numero potest esse in infinituz albz intēsiue in uno loco et intēsiue in infinitum: nigrū in alio loco.	Cō. xxxiii.
Aliquid p̄t esse albū quod nō potest ab aliq; visione finite virtutis videri.	Cō. xxxiv.
Aliquod totuz fuit ab eterno cuius quelibet pars incepit esse.	Cō. xxxv.
Aliq; homo fuit ab eterno cuius humanitas incepit esse.	Cō. xxxvi.
Aliquod totum in aliquo instanti fuit: i quo nulla eius pars fuit.	Cō. xxxvii.
Homo christi fuit aliqd qñ nibil fuit bō xps.	Cō. xxxviii.
Ex nō substātis potest fieri substātia.	Cō. xxxix.
Deus haber duas volūtates et duos intellec̄tus et duas scientias rc.	Cō. xl.
Deus vult aliiquid quod deus nō vult. deus intelligit aliiquid qđ deus nō intelligit. Et de scit aliiquid quod deus nō scit.	Cō. xlī.
Unicavolitōe deus vult om̄e qđ vult: et intelligit om̄e quod intelligit: et scit om̄e qđ scit.	Cō. xlīj.
Unico actu sive vna: et eadē volūtate de vult om̄e quod vult: intelligit om̄e qđ intelligit: et scit om̄e quod scit.	Cō. xlīij.
Iustitia divina est misericordia divina.	Cō. xlīij.
Quicquid deus facit p̄ iustitiā diuinā facit p̄ misericordiā diuinam.	Cō. xlv.
Deus nō fuit misericors ab eterno. qđ tm̄ debet intelligi iuxta sanū intellectū ibidē positū.	Cō. xlvi.
Deus in aliquo instanti nō fuit. id est deus in non iustanti fuit.	Cō. xlviij.
De' i aliquo istāti incepit eē: sane intelligēdo.	Cō. xlviij.
Deus desinet eē: iuxta sensum ibidē positū.	Cō. xlviij.

Tabula conclusionum

L. l.	In a instati h erit vera si tūc fuerit. de nō erit
L. li.	Ante q̄ deus fuit. deus potuisset esse.
L. lii.	Post q̄ deus nō erit. deus poterit esse.
L. liii.	Dandū est vltimū instans rei pmanētis in eē
L. liii.	Aliqua res incepit esse et desinet eē que est in generabilis et incorruptibilis:
L. lv.	Una cēntia simplicissima et penit' indiuisibil est tres psonē realiter distincte.
L. lvi.	Nullus discursus quē aristoteles vel aliquis phorum posuit est formalis.
L. lvii.	Aliquod suppositum diuinū est aliud suppositum a filio in diuinis. et tamē nō est aliud a filio in diuinis.
L. lviii.	In aliquibus terminis ab inferiori ad suū supius affirmative sine distribuōe superioris respētū eiusdē ūbi et respectu eiusdē pdicati. consensuātia penitus nihil valet.
D. lir.	In oī materia valet aliq̄s discursus formalis q̄ ab aliquo phoz antiquoz ponebat.
L. lx.	Quilibet catholicus et fidel' christian' facili' potest credere alicui cui nullo modo pōt ex puris naturalib⁹ assentire.
L. lxi.	Nullus termin⁹ significās distincte aliquam opationē in dīnis est verificabilis de aliquo termino cōi tribus personis.
L. lxiij.	Christus fīm existentiā diuinā nō est fili⁹ dei: quis fīm suā naturā humāna sibi in vnitatē suppositionē assumptā sit filius dei.
L. lxiiij.	Multa sunt vlia q̄ non sunt verificabilia de aliquo particulari.
D. lxv.	Deus est quantitas.
L. lxvi.	Unitas indiuisibilis est numerus ternarius.
L. lxvij.	Unitas indiuisibilis est q̄trō numeri distincti.
L. lxvii.	Aliq̄s numerus nō est plura vnitate numerali.
L. lxviii.	Aliq̄s est numerus cui vnitatis est equalis toti.
L. lxix.	Aliquis numerus est par qui nō potest dividī i duo equalia.
L. lxx.	Alique due psonē sic se habēt q̄vna est equalis alteri et econverso. et tamen nō sunt plus res euales
L. lxxi.	Personae diuine non sunt eterne.
L. lxxii.	Alique psonē sūt q̄ ab eterno fuerūt et q̄ nūnq̄ incepérūt eē: et tñ nō sunt eterne.
L. lxxiiij.	Plures sunt relationes in diuinis.
L. lxxv.	Non oīs relatio in diuinis est psonalis. Ad sanū intellectū qui ibidē exprimitur.
L. lxxvi.	Aliq̄ relatio in dīnis est q̄ nō facit distinctōes.
L. lxxvij.	Quedā relatio in dīnis est p̄pā vni psonē tñ et quedā duab⁹: et quedā omnibus tribus.
L. lxxviii.	Non sūt plures relatōes in diuinis q̄ tres sc̄ paternitas filiatio et spiratio passiva.
L. lxxviiij.	Aliquid naturaliter relatiū est naturalit et proprie absolutum.
L. lxxix.	Multa relationes verificant nūn de deo: que non semp̄ verificabant de deo.

Centilogij. G. de ockā

L. l.	Aliquis creator fuit ab eterno qui incepit esse creator; et aliquis dñs ab eterno qui incepit esse dominus. et sic de consimilibus.
L. li.	Deus est sciētia cuiuslibet scibilis quod est Scientia a scibilis que semp̄ fuit incepit esse scientia a scibilis.
L. lii.	Deus aliquid qđ nūc non scit nec vñq̄ sciūt potest scire sine mutatione aliqua sui vel ali ciuius alterius a se
L. liii.	Aliquid qđ de⁹ scit et prius sciuit: potest nūq̄ sciuisse et nūc non scire
L. liii.	Aliquid quod deus nunq̄ sciuit et qđ nō scit i instanti presenti: potuit prius sciuisse: et in instanti presenti scire
L. lvi.	Aliquid qđ deus asserit cuī iuramēto etiā sensibiliter id est in presentia aliquorū audientiū. Potest ipsum non asseruisse.
L. lviij.	De⁹ aliquid qđ revelauit potest nūq̄ revelasse Aliqua beatitudiō sive gaudium celeste nō est vltimus finis.
L. lxxv.	Ad beatitudinē tanq̄ ad vltimū finem nulla virtus est ordinata.
L. lxxvij.	Possibile est aliquēz cōtinue operari propter beatitudinē babendā et ipm dānari: ita q̄ ppter aliud non operetur vltimate.
L. lxxviii.	Omnis merces vltiata alicuius virtuose operationis est infinita non tñ duratiue: s etiā intensive.
L. lxxix.	In decuplo sanctior et melior nō habebit maiorem mercedem
L. lxxxi.	Nullus potest per aliqua opera sua meritoria premiū maius mereri.
L. lxxii.	Propter virtutē nō est finalis bene operādū.
L. lxxiiij.	Propter virtutē non est finalis moriendū.
L. lxxv.	Nullū gaudiū celeste est subiective in aia beatit: nec est totū vel p̄ vltimate meredis.
L. lxxvij.	Quilibet saluatus sive beatus equaliter tenetur diligere deum. Ad istuz intellectū q̄ beator non plus tenetur deū diligere q̄ minus beatus.
L. lxxviii.	Nō tñ beati tenetur equaliter deū diligere immo etiā quilibet viator.
L. lxxix.	Dānatus tenetur tantū deū diligere: quantū tenetur beatus.
L. lxxxiij.	Dānatus tantuz tenetur deum diligere: quia ipsum dānavit: sicut beatus: quia ipsum beatissimam. De sunt centuz conclusiones miro compēdio multaq̄ subtilitate a. M. Guillelmo de Ockā: ordinis fratrum minorum in centilogio suo theologico discussa. veluti post opus sententiārum qui volet comperiet.

Finis prioris tabule: sequitur
Tabula alphabetica.

Tabula alphabetica

Iterū indiciū

Aveluti predixim⁹ est materiarū exq̄sticarū in bō ope sub ordine literario seu alphabeticō diligēt annotatio: ad quā plurimū cōducet opis in libros: distinctiones: et q̄stiones: diuisio quā in frōtibus singularū chartarū inscripsimus. Nec minus cōferēt s̄c ip̄e maiuscule q̄s in marginib⁹ p̄yni scūlīcē q̄stionis facili distinctionē posuimus. In qua re nemo iuste nobis succēseatur: q̄ plures lras posuimus q̄ materias anno taurimus. nolum⁹ c̄m p̄cludere studiosis anno: ranti facultatē: verū ne laborosa sit h̄mōi an: notario indices passim presignauimus. Illud etiam tacendū nō est q̄ argumētationū solu: tiones in qualibet questione vna cū argumē: tarionibus ip̄is lucide disreuiim⁹. Pro būius tabule aut̄ facilis cognitōe sciendū est q̄ in p̄mo libro q̄druplices indices inseq̄ oporebit libri. distinctionis. questionis. et s̄c. Nā illud opus p̄ distinctiones discretū inuenimus. In re liquis aut̄ tribus libris. tres dūrataxat sūr indi: ces: libri. questionis. et alphabetti. Pro libro au: tem breuitatis gratia scribēt interdū. li. inter: dum. lib. Pro distinctionē aliquā. di. aliquā dist. Pro questione ut plurimum. q. ut patet ex sequentibus.

Abstracū ut opponit concreto.

Abstractū et cō: cretū an i absolūtū sint synonima. vt deus deitas. bō būanitas. et cō: similia. lib. i. dist. h. q. iii. ff

Quō intelligendū est. L̄q̄ntas ē tñ eq̄ntas nec via nec plures: nec v̄lis nec singulari. li. i. dist. h. q. vi. R. R. 2. di. v. q. i. M

Hec est vera sed cōtingēs bō est humanitas. li. i. dist. h. q. vii. L

Abstracū p̄ quo supponit. Et q̄d abstracto p̄pē q̄rēdum nō est qd sit. s̄ q̄d significat eo q̄ nō babet quid rei sed qd nomis. In plogo q. iii. q̄ cōtinet sub p̄ma p̄ncipali. Item dist. xiiij. li. p̄mo. q. i. L. Et eiusdez libri. dist. xxxv. q. vi. post h. vbi de p̄uatūnis.

An bec sit cocedēda. bō est humanitas. huma: nitas currit. būanitas est alba. et consimiles. lib. i. dist. v. q. i. R. M bō est concretū s̄ disse: renter q̄ ly albū. ibidem L

Abstracū yltima quō sit in substātis et acci: dentibus s̄m op̄i. scoti. ibidem D.

Abstracū conceputū. vide in p̄bo Cōcept⁹.

Abstracū notitia q̄ sum ul stat cū intuitiva a quib⁹ causeſ. li. h. q. vi. B. Et q̄le iudiciū b̄bēat intellect⁹ mediāte illa. Ibidem J

In quattuor lib. sūlarū

Abstractū notitia n̄ reqr̄it aliqd p̄nuū p̄ter obiectū et intellectū. li. h. q. xiiij. 2. xv. L

Abstractū a materia nō iemg est p̄fectus. li. h. q. vii. B

Abstractio intellect⁹ est duplex. libro secūdo. questionib⁹. xiiij. 2. xv. L

Abstractū ab omni materia et nō abstractum differit specie. li. h. q. xvij. L

Abstractere cōceptus sapientie et huiuscemodi a creaturis et attribuere deo quō contingat declarat. lib. iiij. q. ix. S

Acceptus deo e q̄ charus est deo. de bō vide in p̄bis char et charitas. Acceptabilitas ibid. Acceptatio dīna nō cadit imediate sup aiam rōnalem sine charitate media. lib. iiij. q. v. B

Juxta op̄i. ibidē recitatam.

Accidēs accipit vel p̄ forma inherēte nō faci: ente vñ cū subiecto cui inheret vel p̄ p̄dicā: bili acciataliter. li. i. dist. xxiiij. q. i. D

Accidētā solo nūero dīa p̄t esse in codē sub: ictō p̄cise qñ faciūt vñ totū alias nō. lib. i. dist. xvij. q. vij. R. Clide forma.

Accidens d̄: dupl̄. li. h. q. vii. A. A

Accidēs fluxibile p̄t recipi immediate i sub: stantia. lib. h. q. xxiij. S

Accidētā separata vtrū babeat eadē acrōem et passionē sicut q̄ erant cōiuncta. li. iiij. q. vij. A. Et sunt ibidē tria. L D E

Accidētā sepatū vtrū possit eē p̄ncipiū genes: randi. ibidē. V. Et vtrū possit corrūp̄e s̄bam ibidē J. Notandū est etiā ibidē de illis acci: dentib⁹ vñq̄ ad f. nē q̄stionis q̄ per trāctant plurime difficultates circa ea.

Accidētā accipit dupl̄. li. iiij. q. ix. L

Actū distinctionē nō arguit distinctionēm potē: tianū in plogo. q. i. L. vbi plura de distictōne actuū per obiecta sua.

Actus idē nō p̄t terminari p̄mo ad obiectū p̄marū et secūdarū: et post tñ ad p̄marū vñ ecōuerso. li. i. dist. i. q. v. D

Actus seu actiōes q̄ sint suppositorū nō b̄f in aristotele: s̄ q̄ actiones et op̄atores reales sūr singularit. li. i. di. v. q. i. L

Quō intelligi debat. Quātū cōtingit eē in potentia: tñ contingit esse in actu. li. i. dist. xvij. q. vij. S

Actus etern⁹ et immutabilis p̄t transire sup obiectū de nouo sine alicuius forme noue p̄: ductione. li. i. di. xvij. q. i. N

Actio potest tripl̄ accipi. lib. h. questionib⁹ xij. 2. v. D. et ibidem L

Actio et passio quō fundant in motu. libro. ii. questione. ix. L

Actio dei quō sit cōtinua. li. h. q. x. L

Actio non dicit respectū sup additū. Et de qd

Tabula alphabetica

nois ipsius agere vel actio.li.i.dī.xix.q.istione secunda **B**
 Actio creatio.factio.gubernatio. nō dicūt respectū rationis.li.i.dī.xix.q.v.**G**
 Actio quō pōt ēē meritoria.li.i.dī.xvii.q.i.**K**
 circa finē.ybi an deus necessitetur.vide **A**
 Actio dei aut alterius an sit trāsiens.li.i.dist. xliii.q.i.**F**
 Actio intellectus est realis.li.iij.q.xiiij.7.e.v.**S**
 Actio et passio et omne accidē qd̄ inest corpori xp̄i in celo.vtrū posset eidē inesse in eucharistia.li.ijij.q.v.**A.B.L.D.E.F.G.H.** secundū varias opiniones que ibidē recitatūr.
 Actio aliqua an possit redire eadē numero.li. iij.questione.r.**A**
 Actio diuina.require infra deus.
 Actio et agēs etiā notātur infra.cā efficiens.
 Actus primus amoris est vere causa efficiens secundū actus amoris.li.iij.q.ij.**P**. Et q̄ p̄m actus volēdi vitā est cā nolitōs moris.ibi.**G**
 Actus aliquis amoris concupiscēte p̄supponit necrō actuz amoris amicicte.ibidē **B**
 Actu eodem potest quis diligere deū et aliqd̄ propter deum.ibidē **L**
 Actus discurrendi et sillogisandi vnde causantur.li.ij.q.xv.**N**
 Actus rectus et reflexus vtrū sint idē actus li.ij.q.xxi.**A**. Et respondeat q̄ sic fm̄ vnu op̄i. ibidē que plurib̄ rōnibus probat et postea re probat.ibi.**B**. Ubi vide an sint distincti.
 Actus plures potest vnu simile et semel b̄c. Et quo vnu p̄cipit et aliud nō.lib.ij.q.xxi.**D**. Et quo ex actibus reflexis nō generat bitus moralis.ibi.**ff**. Et quō quis potest percipere se esse in actu recto.ibidē **G**
 Actd̄ntes mūro vel spē quō plures s̄mo infiniiti p̄nt cē respctū eiudē obiecti.li.ij.q.xxi.**L**
 Actū diversitas nō arguit diversitatem potentiarū.li.ij.q.xxiij.**D**
 Actus operariū vnde causat.li.ij.q.xv.**P**. Et quo actus reflexus causat ab actu recto. et de alijs concurrentibus.ibidē **D** et **R**
 Actus voluntatis quō sit in potestate voluntatis.declaratur et probat.li.ij.q.ij.**L**
 Actus interior et exterior quō et quare prohibetur diuersis p̄ceptis.li.ij.q.x.**K**. Et ibidem nota quō et quārō sit vnu peccatum maius alio. Et q̄ intēditur actus voluntatis p̄ expletio nem operis exterioris.ibidē **A**
 Actus indifferēs quō sit dandus et quō nō. notatur ad longū.li.ij.q.x.**D** et **P**
 Actus vnde habeat bonitatem et maliciā suam ibidē **D**. Et q̄ ex eo p̄cise q̄ est cōformis rōi recte nō est quicq̄ dicēdus bonus.ibi.**K**
 Actus est cā efficiens bitus.lib.ij.q.xi.**D**

In quattuor lib. sniariū

Actū tanta est distinctio q̄ta habituū, lib. ij.q.xij.**B**
 Actus distincti specie sūt respectu obiectoruū distinctorū specie.lib.ijj.q.xij.**D**
 Actus aliquis quō est necrō et intrinsece vnu sus.ibidē **E**. Et q̄ actus voluntatis est p̄mo et p̄ncipaliter virtuosus.ibidez **F**. Et q̄ nul lus aliis actus.Ibidē **G**
 Actus qd̄a est bon⁹ ex gñe:qd̄a ex circūstātis et quidā ex p̄ncipio meritorio.Ibidē **H**
 Actus aliquis voluntatis vtrū sit indīns notaē fm̄ op̄i.Scoti ipugnatā.ibidē **E**. Et r̄ndē fm̄ op̄i.doctoris ibidē **VV**. vbi videndū est quō actus pōt dici virtuosus dupl̄.
 Actus virtuosi obiecta p̄trialia q̄ sint ibi.**EE** et de circūstantiis eiusdē. et q̄re h̄mōi p̄trialia obiecta sc̄daria sunt ponēda. Et qd̄ sit elice re actū p̄formiter rōni recte.ibidē **DD**
 Actus aliquis est virtuosus necrō et intrinsece vt p̄baibidē **EE**. S̄z de actu nō vnuoso nō fit virtuosus p̄ aliqd̄ mere naturale.ibi. **ff**
 Actū rectū vnuoso vtrū aliquis possit bre respēctu aliqui obiecti respectu cui⁹ ē error in intellectu.lib.ijj.q.xij.**A**. Et r̄ndē ibidē **D**. Et qd̄ requirat ad **B** ut ac̄ recte eliciat p̄mo a voluntate.ibidē **B**. Et vtrū ad actū vnuoso sufficiat p̄formitas ad prudētiā actualē vel bitualē.idē **E D E**. Et instat ī modū ponen di talem prudentiā: et r̄ndē ibidē **F**
 Actus meritorū i voluntate cu quo errore pōt stare: et respectu cui⁹ obiecti.Ibidē **J**
 Actus rectū in voluntate stat cu errore invincibili ī intellectu respectu eiudē obiecti.ibidē **K**. Et nō cu errore vincibili et culpabili.ibi.**L**
 Actus duo intelligēti possunt simul cē in intellectu.lib.ijj.q.xij.**N**
 Actus br̄ficiis an sit actus rectū an reflexus lib.ijj.q.xij.**G**. Et vtrū idē actus sit actus rectus et reflexus.ibidē **V**. Et a quo causa tur talis actus.ibidē **R**
 Actus p̄m fantasīādi a quo causat.li.ij.q.xv.**P**. Et **P**. Et vtrū prima cognitio fantasie sit intuitiva an abstractiua.Ibidē **O**
 Actus fidei vnde causat.lib.ij.q.xxi.**E**
 Affectio est duplex.s. iusti et cōmodi.lib.i.dist. i.q.vi.**N**. Et tera de hac re quere voluntas.
 Affirmatio et negatio quō sunt in motu: quō contradicunt.lib.ij.q.x.**P**. Et **P**
 Agere licet nobilis sit in genere q̄ pati: in aliquod pati reperi nobilis aliquo agere.lib.i.dist.i.q.v.**V**
 Agens naturale intēdit rē singularem quam pducit.lib.i.dist.ij.q.ij.**E**
 Agēta duo aliqui idē pducunt. h̄ē ab agētib⁹ duobus aliqui idē pcedit.lib.i.dist.xi.q.i.**N**

Tabula alphabetica

Agens impeditū nō oportet q̄ semper si p̄t remoueat impedimentū. lib. i. dist. i. q. vi. **B**
 Agens om̄e de necessitate agit summiū sue potestie quō debeat intelligi ibidē paulo an̄ K
 Agens necrū q̄nq̄ depēdet a cōringēti. puta q̄n nō est simp̄t necessariū ibidem **J**
 Agens naturale quō vere mutat ad relatōes lib. ii. q. ii. **D**
 Agens et patiens sūt eiusdē generis. **H**ec p̄ ppō habeat veritatē. vide lib. ii. q. xvi. **F**
 Agens et patiens quō cōmunicat in materia lib. ii. q. xvi. **C**
 Agentia diversificant et eorum diversitas assi gnatur. lib. ii. q. xviii. **Y**
 Agens ē p̄stātius passo. quō hec p̄positio habeat veritatē. lib. ii. q. xxv. **B**
 Aggressio terribiliū in casu vtrū sit vnuosa et in forti. lib. iii. q. xiiij. **L**
 Album: nigrū et bmoi terminiū quō b̄z diuersā suppositionē sūt i p̄dicātō. lib. ii. q. ix. **H**
 Alteratio q̄nq̄ est p̄ductio q̄nq̄ sola mutatio sine p̄ductione. lib. i. dist. v. q. iii. **H**
 Alteratio nō est formalr̄ ḡnūt. b̄ est formalr̄ muratio ibidē paulo ante **N**
 Amor. p̄prie est quoddā velle respectu incom plexi. Sīr̄ odiū p̄prie est nolle respectu incom plexi. lib. i. dist. i. q. vi. **D**
 Amor est duplex amicitie et concupiscentie Prologi. q. penultima. **D**. Item libro p̄mo distin. i. q. i. **H**
 Amor sive dilectio et delectatio reali distigū li. i. dist. i. q. iii. **J**. Item sunt a diuersis causis efficiētibus: q̄ dilectio est effectiue a volūta re. sed delectatio est effectiue ab obiecto. ibidem **R**. Item actus amoris est simp̄t nobis lio: ipa delectatōe idem **V**
 Amor: cupiscētie p̄supponit amorē amicitie lib. i. dist. i. q. iii. **P**. et li. ii. q. iii. **B**
 Amari p̄t aliq̄res distinctiū q̄ cognosci. lib. i. dist. xiiij. q. vniqa. **L**
 Amoris p̄mus actus. Requre Act̄ amoris.
 Amor amicitie nō b̄z cām finalē p̄stitutā avoluntate creatā. lib. ii. q. iii. **A** et **D**
 Amor amatur serpo. quō hec p̄positio habeat veritatē. lib. ii. q. xxi. **K**
 Analogia p̄dicatio nō est ponēda. lib. ii. q. ix. **E**
 Analogia accipit̄ dupl̄ ibidem **R**
 Angelus nō b̄z nisi duas quāritates sc̄z dura tionis et p̄fectionis. lib. ii. q. xiiij. **F** et **B**
 Angelus quō d̄nter d̄ eternus respectu dei. Ibidem **L**. Et quō nō magis p̄tendit et āgeli q̄ essentia eius ibidem **H**
 Angelus vtrū intelligat alia a se p̄ essentiam suā vel p̄ spēz. lib. ii. q. xiiij. **A**. Et r̄ndet ibidem **E**. de quo plura ibidem **kk**

In quattuor lib. sūmariū

Angelus sup̄ior an intelligat p̄ pauciores spe cies q̄ inferior. ibidē **B**. Et r̄ndet ibidē **X**
 Angelus vtrū accipiat cognitōem a reb̄ spi ritualib⁹ an a corporalib⁹. lib. ii. q. xvi. **A**. Et r̄n detur q̄ sic ibidē **B**. Sz aliter r̄ndet b̄z vna op̄. q̄ nullā cognitōne recipit a reb̄ ibidē **B** quā ibidē consequēter impugnat.
 Angelus quō discurrat intelligendo. lib. ii. q. xvi. **E** et **T** et **V**
 Angelus p̄t accige notitiā abstractiū in complexā a reb̄. ibidē **B**. et notitiā vniū ibidē **J**. et ppōnū p̄tingentiū. ibidē **K**. et ppōnūz necessariaru ibidem **AD**
 Angelo quo p̄ illapsū res sit p̄ns ibidē **D**
 Angelus quō intelligat p̄ discursū. et quō fuerit impfect⁹ in p̄ma sui creatōe. ibidem **V**
 Angelus malus vtrū semp sit in actu malo. lib. ii. q. xix. **A** Et r̄ndet fm vna op̄. scoti. ibidē. q̄ impugnat in vno ei⁹ dīcto ibidem **B**
 Angelus malū nccrō ē in aliquo actu volūtā ex natura sua ibidē **L**. et aliq̄s actus ē in ip̄o qui nō est in ei⁹ p̄tate ibidem **D**
 Angelor̄ bonor̄ p̄fimatōis et malor̄ obstina tionis causa. lib. ii. q. xix. **F** et **B**
 Angelis boni vtrū sūt inpeccabiles. ibidez **L**
 Angelus an possit illabi. lib. ii. q. xx. **A**. Et quō possit intuitiue videre aliquē actū interiorē creature rōnalis. R̄ndet fm vna op̄. ibidem **B**. Lōtra quā instat ibidē **L**. et ponit alia op̄. ibidē **D**. q̄ improbab̄ ibidē **E**.
 Angelus p̄t intuitiue videre affectōes et intellectōes creature rōnalis cuiuscūq̄ si re linquaue sue p̄prie nature ibidē **F**. Et quō nō videat obiectū talis cognitōis. ibidem **B**
 Angelus vnu quid possit facere circa alium angelū fm vna op̄. ibidē **H**. q̄ impugnat et opposita op̄. recitat ibidē **J**. Quid aut̄ faciat in parte sensitiva ibidē **K**. Et quō angelus potest occultare cogitationē iua alij. Et qd faciat bon⁹ angelus boiem custodiendo: et plura bmoi. ibidem **L**
 Angelus vñ quō loquat̄ alteri ibidē **AB**. vbi impugnat modus dicendi ipsius scoti.
 Angelus vñ quō p̄t causare aliqd in alio an gelo. ibidē. i. lib. ii. q. xx. **N**. Et quo fm diuersitatez cognitor̄ p̄t vñ angelus in alio cāre cognitione sue nortie. ibide **H** et **P**. Et quō angelus vidēs cogitationē alteri⁹ angelit: nō videt intuitiue singulare qd est obiectū cogitationis illi⁹ ibide **L**. et talis manifestatō respectu singulariū quō sīat. ibidem **L**
 Angelor̄ locutio fm vniā et opinionē scoti quō sīat: et quō dictū eius cōtineat veritatē dictū lib. ii. q. xx. **V**. Et respōdet ibidez ad rōem eius p̄ncipalem **E**

Tabula alphabetica

In quattuor lib. sūtarū

Angelus unus quō pōt in alio causare actus
 lē notitiā de aliquo obiecto sibi p̄iū h̄itualitē
 noto & plura cōsilia de eadē materia. Nota i
 dictis. li. i. q. xx. V. in solutionibus dubioruz
 Angelus quare obiecto sibi p̄ntē vno tēpore
 magi stelligat aliquā rē q̄ alio. li. i. q. xv. H
 Angelus malus cur non delectet q̄n eueniunt
 ea que voluit eueniire. li. i. q. xiiij. H
 Angelus bonus quare nō tristet q̄n eueniunt
 opposita eoz que eueniire voluit. ibidem R
 Anima est quodāmō oia. quō hec auctoritas
 intelligatur. li. i. q. xiiij. 7. xv. Z
 Anima xp̄i vtrūz babuit summā gratiā possi
 bilē baberi in hac via. li. i. q. vi. A
 Anime infunt tñ passiones potentie et habi
 tus. li. i. q. xi. H
 Anime infunt plura que nō veniunt nec vene
 runt in nostrā notitiā. li. i. q. i. P
 Anima intellectiva vtrum sit forma specifica
 hominis & multiplicabilis ad multiplicatio
 nem indiuiduoz. li. i. q. x. L
 Anima vtrū se possit vnire vtrōq̄ vniuersali exi
 stente disposito. ibidem E
 Anima separata vrrum habeat memoriam tam
 actualē q̄ habitualez. li. i. q. xij. A. Et quoz
 cognitionē pōt est acquirere. ibidem M
 Alia vidētia de nocte habere lumē cōna
 turale improbatur. li. i. q. xvij. N
 Animalia vtrūz sine substātia aliqua possint
 produci a forma substātiali vel nēcrio produ
 cātur a forma accidētali & non substātiali. li.
 i. q. xriij. B. Errepondet sūm vnam op̄i. ibi
 dē B. que impugnat E. Et alia respondeat D
 Annibilare accipitur dupliciter. li. i. q. viij. J
 Et. li. i. q. vi. R
 Apperitus. quere voluntas pro primo libro.
 Apperitus capitur duplicitate. li. i. q. iij. R
 Apprehēsio sensibilis delectabilis seu nociv
 pōt cōrōe vel delectationē in appetitu
 sine mutatione reali eiusdez. li. i. q. xiiij. M
 Ars quō sit practica. li. i. q. xi. E
 Babirium. quere infra. Toleruntas & libertas
 Argumentum. quere infra. Consequētia.
 Assimilat aliqd alteri duplicitate. lib. i. q. xvi. E
 Assensus non distinguif ab evidētia. lib. i. q.
 xv. V. Et mediāte quos quid assentit pōsi
 tionī non evidēti & etiā evidēti. ibidem Z
 Attributū divinū. quere infra. Deus
 Auctoritas &c. Due regule valētes ad verum
 intellectum auctoritatuz; presertim p̄bi & cō
 mentatoris. lib. i. distin. viij. q. i. ante N
 Augmentatio & suscep̄tio magis & minus &c.
 Suscipere magis & minus accipitur vel rea
 liter vel logicaliter. lib. i. distin. xvij. q. iiiij. E
 Et distincti. xxx. q. iij. N. Item quomodo q̄

realiter nulla forma suscipit magis & minus
 sed logicaliter cōcedi pōtest. dist. xvij. q. iiiij. E
 Item q̄ subiectū forme nō augmētāt ibidē G
 Ad quē autem intellectum cōcedit formas
 augeri ibidē H. Sūr concedēndū est q̄ for
 ma baber latitudinē ibidem S
 Augmētatio est motus extendēdo nomēmo
 tus ad mutatōnē. nō augmētari nō est per se
 inferius ad moueri: licet nō sit naturalē sine
 motu. lib. i. dist. xvij. q. iiiij. J
 Augmētatio quō se b̄z ad alteratōez ibidē E
 Augmētatio est duplex extensiva et int̄ensiva
 Extensiva iterū duplex. lib. i. dist. xvij. q. viij.
 E. Reprobaf opinio tenēs q̄dabilis est ter
 min⁹ augmēti. vltra quē nō pōt fieri augmē
 tatio ibidem E
 Augmētatio extensiva pōt fieri in infinitū per
 additionē partis ad partē loco situ distin
 ctam. ibidē S. Sed augmētatio extensiva p̄
 rarefactōem nō pōt fieri in infinitū. ibidē J
 Augmētatio forme separate pōt fieri int̄ens
 ua in infinitū. secus est de cōiuncta de q̄vtrū
 q̄ potest p̄babilitē teneri. ibidem R
 Augmētatione forma p̄cedēs nō corrūpif. li.
 i. dist. xvij. q. v. E. Reprobaf aut̄ opinio tenēs
 gradus p̄cantes nō remanere cū sequētibus
 ibidē E. Item q̄ magis albū & min⁹ album
 nō sunt p̄prie corraria ibidem S
 Augmētatione fieri p̄ maiore depuratōem &
 suo p̄rio reprobat. lib. i. dist. xvij. q. vi. E
 Augmentationē aliquā fieri p̄ additōnē aliquā
 nō improbat sūr ibidem S
 Augmētatione fieri p̄ additōnē gradū nō re
 frone distinctoz improbat ibidē J
 Augmētatio sit p̄ additōem alicui realitē dis
 distincti a p̄ozi cui addit: manētis distincti ab
 eo: faciētis tamē vnu cū eo ibidē R. Itē
 Eur vna forma augēt & nō alia. Et gnalit q̄
 forma pōt augeri. ibidē in questiūcula. Itē
 an illud qđ in augmētatione addit̄ forme sit
 essentiale an accītale spēi ibidē H
 Augmētatio nō pōt est esse sine generatōe na
 turalē secus supnaturālē ibidē P. Item q̄
 ppter solā cōdensatōez subiecti accēs nō in
 tendit: Iz subiectū appearat magis tale ibidē R.
 Itē quare quātitatis maioratio nō dicit
 augmētatio sine intēlio ibidē S. Item non
 solū q̄litates p̄iū babētes intendunt. sed
 etiā nō babētes p̄iū ibidē E. Itē q̄ additō
 gradus ad gradū nō mutat spēm. ibidem V
 Item improbat op̄i. tenēs q̄ additū p̄ aug
 mentationē nō participat rōem qualitatis
 aliae. Nec pōt est fieri per se sine priori etiā
 per divinam potentiam. nec intuitiue intel
 ligi sine priori. lib. i. distin. xvij. q. vij. E.

Tabula alphabetica

Augmētata realitas. **B** est q̄ p̄ augmētationē addit̄ est v̄a q̄litas; licet p̄tialis. ibidē **S.** Itē illa realitas addita p̄t a deo per se fieri sicur illa cui addit̄. ibidē **B.** Itē p̄ potentia dei pars addita p̄t intuitue videri sine ea cui additur. et ecouerso: s̄ non p̄ potentia natu ralē. ibidē **D.** Item q̄ pars addita vñitur prior in augmentatione vnitate homogenei tatis. ibide **P.** Itē q̄ q̄litas int̄sior: et remis sion nō dñit specie. vñ albedo et calor et c. sunt sp̄es specialissime. ibidē **L.** Itē quare ab albedinibus eiusdeꝝ int̄sionis: et p̄ hoc plus inter se q̄ cū alijs conuenientibꝫ nō abstrahit cōceptus specificus eiusdē adeq̄tus. ibide **X.** Augmētatio quomō fiat. li.iiij.q.vi. **E.** Et quō in augmentatione substātie et qualitatis est queda generatio. ibidē **N.**

Augmentatio q̄litas et quātitatis quō sunt diffīles et quō siles. ibidē **P.** Et quō in au gmentatione aiatorꝫ maior est dependētia p̄ riū. **Q** in augmentatione aiatorꝫ. ibide **L.** Augmentatio naturalis et sup̄naturalis quō dñe lib.iiij.q.vii. **B.** Et quō in augmentatione for me no est star. ibidē **B.** Ubi de ei distictōe Augmētatio quō dñt a gnātione. li.iiij.q.xi. **D.**

B.

Baptismū recipiē
tri. vtrū cuilibet imprimat̄ character li.iiij.q.i. **A.** Et rñdet p̄ op̄i. ibi. **B.** Cuius r̄ones improbat̄. ibide **L.** Baptismus nō babet quid rei. ibidē **E.** Itē q̄ re ad baptismū suscipiendū requiriē plenus in adulto et nō in parvulo. ibidē **D.** Baptismus. an cuilibet cu digne recipiēti cō ferar gratiā et omnes virtutes necessarias ad salutē. lib.iiij.q.viii. **B.** Et vtrū tollat omnē culpā. ibide **B.** Et vtrū in baptismo remittatur omnis pena. ibidē **L.** Baptismū tollere oēm culpā est solū creditū. ibibem **S.** Sed quō in baptismo tollat pena et que pena dimittatur. ibidē **B.** Cur autē parvulus nō baptisatus obligetur ad penaz eternam ostendit. ibidē **L.**

B.

Beatificus act̄ an cōsistat in prati an in spe culatione. In prologo. q. vltima **B** Beatitudo cōsistit in duobus acitibꝫ intelle ctus sc̄ et voluntatis: quoz uterq; est a solo deo. li.ii.i.dist.i.q.i. **R** et **L.** Et in prologo. q. xii. que est vltima q̄stionis q̄rte p̄ncipalis **B** Beatitudo quō quietat volitatem: cū voluntas possit aliqd vltra appetere. li.ii.dist.i.q.iiij. **E** Beatitudo accipit̄ pro actu beatifico vel pro obiecto: et est vltimus finis. li.ii.dist.i.q.v. **L.** Plura de beatitudine dicētur ī verbo fruitio. Beatificus actus. require supra act̄ beatificus

In quattuor lib. s̄niā ſū

Beatus intellectus vtrū possit videre infini ta simul. lib.iiij.q.xij. **H** Bonū accipit̄ dupl̄. lib.i.dist.iiij.q.iiij. **V.** Et **B.** lib.iiij.q.xij. **S**

Bona mortificata redēt p̄ penitentiā. libro quarto questionibꝫ. viij.7. ix. **A**

Bonitas actus moralis que sit. Et q̄ nō ois defectus circūstantie requisite ad bonitatē actus moralis facit ipm malū. sed tūc qn̄ eliciens actū illū obligat ad bmōi circumstan ciam. li.ii.dist.i.q.i. Ante **J**

Bonū meritorū. quere infra Meritū.

Arū vel acceptū
esse deo quid sit. lib.i.dist.xvij.q.i. **S.** et **J.** Et q̄ de potētia dei abso luta quis p̄t esse carus et acceptus deo sine oī forma sup̄naturali sibi inherētē ibidē **J** Et q̄ actus potest esse meritorū sine tali for ma ibidē **R.**

Caritate in anima posita et quacunq; alia for ma absoluta sup̄naturali p̄t deo adhuc cam nō acceptare de potētia sua absoluta ibide **R.** Itē q̄ acceptatio dina ad vitā eternā est mere naturalis et nō p̄tingēs pcedēs ex diu na misericordia. Et q̄ sicut ex p̄nū naturalis b̄ mereri nemo p̄t. ita p̄ nullā formā natura lem vel sup̄naturalē de necessitari potest ad acceptādū cū. ibidē **M.** Et q̄ bmōi modus dicendi maxime recedat ab errore pelagi be retici ibidē ante **M.** Item q̄ multiplex ē complacētia divina et gnātis et special. et spe cialis accipit̄ tripl̄. ibidē post **M.** Utrum aut̄ aliquis possit esse charus vel oditus deo sine aliquo inherētē nūc vel p̄ius ibidē **Q** Et q̄ nō est necesse q̄ deus diligat ex aliquo inductiō: sed mere liberaliter diligat quod diligat ibidē **S.** Quō aut̄ deus necessario diligat iustitā castitates et ceteras virtutes ibide **L.** Et quomodo aliquis sine caritate absoluta formaliter inherētē potest esse charus deo ibidē **Z.**

Charus et acceptus p̄t eē actus et meritorū sine omni caritate infusa et. lib.i.dist.xvij.q.i. **D** Sine tm̄ caritate increata q̄ est sp̄ūsanctus nullus actus p̄t esse meritorius aut deo ac ceptus. lib.i.dist.xvij.q.iiij. **B.** Itē q̄ sine ca ritate infusa formaliter inherētē de facto nullus actus est meritorius ibidē

Caritas quō intendit et augmētā babet lib. p̄mo. dist. xvij.q.iiij.7. v. p̄ totas ferme q̄stio nes. annotata sunt etiā supra Augmētatio. Caritas creata nulla ē nec eē potest infinita tametsi quacunq; charitate creata data p̄t in infinitū maior. creari. lib.i.dist.xvij.q.vij. **F**

Tabula alphabetica

Charitas summa creabilis in subiecto vel ex. an dabilis sit. li. i. dis. xvij. q. viij. ff. **S**olū tur autem rationes in oppositus. ibidem **M**Charitatē maiores posse a deo creari quod sit cha- ritas christi nō implicat contradictiones ut ostenditur. ibidem ante **V**

Charitas vtrū sit ponēda p̄ter spiritu sanctu tripliciter datū. li. iiiij. q. v. **A** Et respōdet sūm vñā opinionē quod sic ibidē. Quid autē sit cha- ritas s̄z illā opinionē. ibidē **D**. Cōtra quā ar- gutur. ibi. **E** Et cōtra singula eius dicta.

Charitas nec quicunq; habitus virtuosus ne cessitatē dēū ad dandū alicui vitā eternā. ibi- dez. De hoc vide infra de in verbo charitas.

Charitas habitualis et peccatum quomodo oppo- nātur. li. iiij. q. xij. **BB**

Charitas vtrū possit infundi sine alijs virtus- tibus theologicis. li. iiiij. q. iiij. **J** et **K**

Charitas qn̄ infundit: infunditur etiam vir- tutes morales. ibidem **M**

Caracter quid sit et in quo subiectetur et cuius specie sit. sūm vñā op. li. iiiij. q. iiij. **B**. que ipro- batur ibidē **L**. Et ponitur doctoris sententia ibidem ff. Ubi sit dicta subduntur.

Caracter an imprimat recipiēti baptismū: nō pot probari p̄ rationē naturalē: neq; impro- bari: neq; etiā per auctoritatē sumptā et bi- blia. ibidem **S**. Et quod determinatio ecclesie et congruentia videtur ad hoc. ibidem **H**. Et qualis sit forma. ibidem **J**. Et in qua poten- tia. ibidē **R**. Et in qua specie q̄litatis. ibidez **Z**. Et quod sit delebilis. ibidez **M**. Et cuius sit significatiuus. ibidem **N**

Caracteres impressi in diversis sacramentis distinguitur specie. ibidem **N**

Causa duplicit accipit. vel pro re ad cuius po- sitionē aliquid ponit: qd sine tali esse nō pos- set. vel pro illo qd est prius alio prioritate co- sequētie. li. i. dis. xli. q. i. ff. Item quibus mo- dis aliquid cōincidit esse causa alterius. li. i. distin. i. q. iiij. **N**. Item quod omne p̄us alio tē- pore vel natura essentialiter est causa poste- rioris. ibidez **D**. Et quod nullus potest esse esse etius respectu eiusdem cause sine ordine cau- sali prioris ad posterius ibidez. Sed quid de beat intelligi per rationē causandi. lib. i. dis. viij. q. i. **C**. Item in quo distinguuntur causa per se et causa per accidentem. Et sūm hoc que propositiones sunt concedende et que negā- de. lib. i. distin. i. q. x. **S**. In essentialiter or- dinatis non semper est talis ordo primi ad se- cundum qualis est secundi ad tertium: et ter- tiū ad quartum et cetera. In prologo questione no- na que est tertie principalis ultima. **S**

Cause essentialiter et accidentaliter ordinatae

In quattuor lib. sūmarū

non habent illam triplicē differētiā quam scotus assignat. ut probatur. lib. i. distin. i. q. x. **R** **Z** **AB**

Causa qd sit immēdita dicēda. et quod si p̄pe dicta est causa immēdiata tam vñis qd parti- cularis. lib. i. dist. xl. v. q. vnica. **D**

Causa nō est totalis s̄ p̄tialis quecunq; se solo effectū p̄ducere nō potest ibidē **D**

Causa cause semp est cā causati. ibidem **E**

Cause intrinsece quō ordinant sūm mediatiū et immediatiū respectu forme aut p̄positi ibidem.

Causam qntā Seneca quā ydeā seu exēplar vocat addit quattuor causis a p̄bo posit. ut dr. lib. i. dist. xxv. q. vi. **D** et **N**

Causarū inter se ordo nō infert ordinē earum in causando. lib. i. dist. xij. q. iiij. **E**

Causarū cūliber generi corīdet p̄pria causa- tio lib. i. q. iiij. **S**

Cause secūde contingētia nō arguit p̄tingen- tiā in causa p̄ma. lib. i. q. iiij. r. v. **E**

Cause secūde licet agant cū deo nō tñ p̄pēa dicentur frustra agere ibidem **D**

Causare accipit dupl̄r ibidem **BB**

Causa potest dupl̄r accipi. lib. i. iiiij. q. i. **D**

Causarū p̄ se p̄t eē circulatio. lib. i. iiiij. q. i. **R**

Cause distincte specie nō semp habet effectū distinctos specie. Nec sp ad multiplicatōes p̄oris sequit multiplicatio posterioris. In p̄- logo questioē scđa qd cōtinet sub p̄ma p̄n. **D**

Cause efficiēs et finalis solit p̄petū forme sim- plici in p̄logo. q. v. qd est. in. i. p̄ncipali **S**

Contingēter p̄ducere accipit dupl̄r. lib. i. dist. i. q. vi. **Z**. Item quod nulla est potētia ad opposita sine successione. lib. i. distin. xxxvij. questione vñica **E**

Causa p̄ma dicit vel p̄mitate p̄fectionis vel illuminationis vel durationis. lib. i. distin. xl. v. q. vñica. **ff**

Causa secūda nō semp eodem mō causat quo mouet a p̄ma. lib. i. dist. xliij. q. i. **P**

Causa efficiēs dupl̄r diuidit. lib. i. iiiij. q. i. **D**. Eli- de supra Agere. et infra Producere.

Causa formalis habet effectū formalē: nō est p̄pria locutio. quia p̄pē non dicit effectus formalis sed effectus forme. lib. i. disti. xxij. questione iij. **C**.

Et in codem libro. distin. xvij. questione i. **R**. et lib. i. iiiij. questione. v. **D**

Quis autem effectus sit forme. lib. i. distin. xxij. q. i. **E**.

Cause finales possunt esse plures eiusdem rei sicut et plures cause efficiētes. In prologo q. xi. qd cōtinetur sub. iiiij. p̄ncipali **S**. Plus- ra que ad causam finalē pertinent. quere infra **ffinis**. que ad formalem quare forma et que ad efficientem: efficiens vel effectus

Tabula alphabetica.

- C.** Certitudo est duplex adhesioꝝ et evidētia in plogo. q. vii. que est. iij. pncipalis. **B**
- Ei.** Circumſeo. Quid sit inesse p circumſeo nem. li. i. dist. xix. q. ii. **B.** Item quod pſone diuine ſunt inſcipiſ p circumſeo. Et in q̄ rōne. Et q̄ illo modo quo pater eſt in filio pñitas nō eſt in filio. ibidem **L** **D** **E**
- Circuſtantie ad bonitatē actus reqſite nō ois defectus facit ipm actū malū. ſed tūc qn eliſtis actū obligat ad hmoi circumſtantia obſuandā. li. i. dist. i. q. i. ante **Z**
- Circuſcriptio ſeu diffinitio nō poteſt idem eſte in diversis locis fm op. recitatā lib. iiii. q. iii. **A.** q̄ impugnat ibide **N.** Et ad rōnes eiſpondeſ ibidem **B**
- Eo.** Cognitio. Cognoscere. Notitia in genere. de cognoscētē et cognito pariter notaſ. li. i. dist. iii. q. ii. **C.** Itē notitia incompleta termiorū et apphenſio complexi et iudiciū conſequēs realiter diſſerūt. In plogo queſtione prima pncipali. **L**. Item q̄ eiusdem obiecti ſub eadem rōne poſſit eſte due notitia ſpecie diſtincte ibidem p̄ter.
- Cognosci poſt reſ alia dupl. ſez in ſevel in medio terminatē. Prima cognitio dicit p pria et adequata ſecunda cōmuniſ. Et que ſit utraq in plogo. q. i. **Z.** in medio. Item lib. i. dist. iii. q. i. **D.** et eiusdem diſtinctionis qſtione ſecunda. **E.** Quid autem ſit notitia rei in ſe. Notatur in plogo. queſtione nona. que eſt ultima tertie pncipali paulo ante **A**. Sed aliqd eē de intellectu alterius qd ſit. vide li. i. dist. i. q. v. **B**
- Cognosci ita habet reſ ſicut et eſte. quomo do intelligi debeat. In prologo dicta. q. ix. **Z**
- Cognitio ſeu notitia una poſt eſte pfectioꝝ alia eiusdem ſpeciei in prologo. q. prima pncipali. paulo ante finem. Item actus: cognitio nō poſt terminari ad diuersa obiecta ſecundaria. lib. pmo. distin. i. q. v. **D**
- Cognitio. notitia. et ſigui vocat ſepe ab auto rib. ſubſtātia. li. i. dist. ii. q. iii. **D**
- Cognoscit ouis inimicitia lupi. quō intelligi debeat li. i. dist. iii. q. ii. **R.** Item q̄ nulla ſba corpora exterior potest nobis in ſe naturaliter cognosci quicq̄ ſit de anima intellectua vel quacuq̄ ſubſtātia que eſt de ſubſtātia cognofentis ibidem in fine. Plurima autem de cognitione et notitia diuersa diuersorū ptractātur in plogo. q. ix.
- Cognitio ſeu notitia pfecta incompleta non requirit notitia oīm cauſarum niſi intrinſe carum. ramen ad notitia complexā de re pfectam bene requiriſ notitia oīm cauſarum lib. i. dist. iii. q. ii. **D**

In quattuoꝝ lib. ſniarū

- Cognitionē alteri inducit aliquid dupliciter ſcileſ primā vel rememoratiuā. lib. i. dis. iii. q. ix. **B.** Et quomō aliqua poſſunt ſe mutuo repreſentare: et quodlibet eoꝝ in notitia alte rius duſere ibidem conſequenter.
- Per nullā notitiā pſtituitur reſ in aliquo eſte quod ſit mediū inter re et acutū cognoscēdi. li. i. distin. xxvii. q. ii. **Z.** et **C.** Itē intelligibiliſ eſte in intellectu nibil aliud eſt q̄ ipa intelligi vel cognosci. ibide **V.** Itē quid intelligit qn rosa intelligif an ſpecies an aliqd vle an rosa in eſte reali vel in eſte intētionali. ibidez Nō ſemp intellectio eſt pfectio intelligētiſ. nec etiā intellectū. li. distin. xxv. q. ii. **E.** Nō ſemp intelligere vilia ē vile. ibi. coſequēter.
- Quomodo acr intelligēdi pnt ſimul eſte in intellectu in prologo. q. i. **R**
- Cognitio ſeu notitia apprebeſiua et indicatiua eſt duplex. Siſ et habet et bec realit dñct in prologo. q. i. **D.** et **L**. Itē intellectus re ſpectu mere intelligibiliſ habet duplē notitiā. ibidem ante **Z.** et post **H** **H**
- Cognitio ſeu notitia apprebeſiua eſt tā reſpe ctu cōplexi q̄ respectu in cōplexi: ſi indicatiua eſt tā respectu complexi. ibidem **D.** Et q̄ actus iudicatiuꝝ pſupponit apprebeſiuum ibide **D.** Et q̄ ois actus iudicatiuꝝ pſuppo ſnit in eadē potētia notitiā incompleta termis noꝝ. ibidem **L**. Item notitia aliqua incompleta ſufficit ad notitiā iudicatiuꝝ veritatis cōtingentis. ibidem **E.** Item q̄ nullus actus ſenſitiuꝝ eſt cauſa imediata actus iudicatiū ibide **V.** Et q̄ preter notitiā intuitiuꝝ intellectus etiā ſenſibiliuz ad notitiā iudicatiuꝝ veritatis contingentis. ibide **V**
- Cognitio ſeu notitia euideſ que ſit. ibide **E.** Notitia euideſ eſt ſuperius ad ſapientiam intellectū et scientiā. Eſt etiā ppositionis cōtingentis. ibidem continue.
- Cognitō ſeu notitia ſimplex et incomplexa vniꝝ rei extra nunq̄ eſt cauſa ſufficiens cuſ intellectu ſpectu prime notitia incompleta alterius rei. In prologo. q. ix. q̄ eſt ultia tertie pncipaliſ ſſ. Notitia cauſalis licet concurres re poſſit: nō th ſufficeret ad cauſandū notitiā incompleta ipius effectus. ibide **A**
- Cognitio ſeu notitia intuitiuꝝ quid ſit. In prologo. q. i. post **Z**. Differentia inter notitiā intuitiuꝝ et abstractiuꝝ. ibide **A**. Et q̄ intellectus pro ſta u. iſto ſpectu eiusdeꝝ obiecti ſub eadē rōe preſentati poſt habe re notitiā intuitiuꝝ et abstractiuꝝ. ibide **N** **D** **P.** A notitia intuitiuꝝ incipit experimē talis. ibidem ante **A**

Tabula alphabetica

Cognitio seu notitia intuitiva non presupponit alia notitia in eadē potētia sed aliquā in alia. In plogo.q.i. **V** in medio. Itē q̄ nō oīm intelligibiliū est notitia intuitiva p̄ statu isto etiā equaliter p̄ntū: quia est respectu actuū et nō respectu habituū. **Ibidem.** **XX**

Cognitio seu notitia intuitiva an reali distinguaſ a iudicio contingētis veritatis significātis rem intuitivę cognitā esse ibidē. **Y**. Et q̄ notitia intuitiva p̄t esse respectu rei non ex nris lz nō naturaliter ibidē continet. Per notitiā intuitivā rei nō ex nris iudicat res nō esse. sicut per notitiā rei existentis iudicat res esse. **Ibidem.** **ZZ**

Cognoscens intuitiuē divinā essentiā potest dubitare bāc p̄pōnē. Deus est incarnat. In plogo.q.vl̄tima. **N**. Quicquid in se cognoscitur: cognoscitur intuitivę vel abstractivę lib.i.dist.y.q.ix. **Q**

Cognitio seu notitia abstractivā quid sit. In plogo.q.i. **Z**. Et que sit dīa inter notitiā abstractivā et intuitivā **Ibidem.** **BB**

Cognitio seu notitia abstractivā dī dupl̄r vel quia fit respectu cuiuslibet abstracti a multis singularib⁹. vel quia abstrahit ab cōntia ibidē. **Z**. Notitia abstractivā presuppōit intuitivā eiusdē obiecti. libro p̄mo. dist.y.q.ix. **N**. et in plogo.q.ix. **ff**

Cognitio distincta et cognitio confusa quid differant. Et quid inter sit inter cognoscere cōfusum et cognoscere cōfuse. Itē inter conceptū compositū et simplicē. lib. p̄mo. dist.y. **q.v.** **N** **D** **P**. Cōmunitissimū nō est p̄mo cognitū p̄mitate ḡnationis. **Ibidem.** **Q**

Singulare solum potest cognosci confuse et nō vniuersale. **Ibidem.** **L**

Cognitio supnaturalis dī dupl̄r. vel quia non pot naturaliter acquiri: vel q̄ est de veritatib⁹ que ex puris naturalibus nō possunt evidenter sciri. In plogo.q.vii. ante **P**

Cognitiones seu notitiae reflexe que sint. Et ybi est ponēdūs in eis status ne p̄cedatur ī infinitū. In plogo.q.i. **V**

Cognitione seu notitia quidditativa p̄t res cognosci: nulla alia re extrinseca cognita. lib. i.dist.y. **q.y.N**

Cognitionū ordo p̄z. li. i. dist. y. **v**

Cognoscendi distincte potest singulare etiā ante cognitionē ētis et cuiuscūq; vniuersalis. lib. p̄mo. dist.y. **q.vii. B**. Item q̄ nō est talis ordo notitiarum siue rationū distinctiarum eiusdem rei qualis esset rerū si res sint distictae **rc**. In plogo.q.y.. que continet in prima p̄ncipali. post. **D** **V**. Plura de eadē revide **Ibidem** consequēter.

In quattuor lib. sn̄iarū

Cognitū p̄mo a nobis ordine ḡnationis non est cōmunitissimū sed singulare. lib.i. dist.y. **q.v. Q**. Item primū distincte cognitū ali quādō est singulare aliquā vniuersale. **Ibidem** **R.S**. Non semp totus ordo cōfuse cōgscē di precedit totum ordinē distincte cognoscē di. **Ibidem.** **V**. Item quomodo ens et cetera transcendētia p̄mo im̄p̄munt in intellectu. **Ibidem** **BB**. Quomodo intelligendū est q̄ puerū p̄mo appellat omnes viros patres **rc**. et postea determinat vñūquodq;. li. p̄mo dist.y. **q.vi.B**. Quādō plura intelligunt vna intellectiōe oīno idistincte. vñū illorū nō intelligi p̄tus alio. li. i. dist. **xxv**. **q.yi.R**. ad quartum.

Cognitio dei. vide infra deus.

Cognitione eadē p̄t cognosci essentia rei et baberi certitudo quātitatis eius. li. **y**. **q.xi.L** Cognitionū quedā est intuitiva et qđā abstractiva. li. **y**. **q.yiih**. **z**. **xv.E**

Cognitio p̄pleti nō est intuitiva s̄ tñ incōples ibidē. Et quō intuitiva p̄t supnaturālē manere in absentia obiecti. **Ibidem.** **ff**

Cognitio intuitiva est duplex ibidē. **B**. Et q̄ et nulla cognitione intuitiva potest generari habitus ibidē **b**. Et quomodo et cognitōne abstractivā generatur habitus ibidē. **z**

Et quō ex ababus generatur habitus ibidē. **R**. **z**. **L**. et quō intuitiva dicat abstractia. ibi. **AD**

Cognitio intuitiva quomō sit in quolibet sensu qui habet aliquam cognitionē. **Ibidē**. **P**. Cognitionem materialē baberi potest dupl̄citer intelligi. **Ibidem**. **LL**. Ubi nota quomō cognitio intuitiva naturaliter potest conservari a nonente. **DD**

Cognitio accipitur dupl̄citer. li. **y**. **q.xi**. **AD**

Cognitio in verbo et in proprio genere an sint cognitiones distincte. **Ibidem**. **z**

Cognitio essentie divine an nobis sit natura lis. lib. **yiih**. **q.yiih**. **L**

Cognoscere scientiam potest aliquis non cognoscendo scibile. lib. **yiih**. **q.yiih**. **Q**

Cognitionū zē. Immaterialitas non est causa quare aliquid est cognitionū: sed ipsa natura rei. lib. i. distin. **xxv**. **q.yi.L**

Color q̄ causat in medio. et quādō nō. li. **y**. **xvii. B**. **z**. **EE**. Et quō ibi existat materialit

an immaterialit. **Ibidē**. **R**. Et quō mouet dyas phanū. ibi. **B**. Et q̄ causat ī medio ē eiusdē rōnis cū colore causante. Et quō h̄z esse spirituale ibi. **Q**. **z**. **R**. Et q̄ non h̄z duplex esse in ligno et lapide. ibi. **S**. Et quō differēter est ī medio q̄ color. ibi. **G**. Et quō color in medio et ī pariete causant diuersa et causant a diuersis et intēdunt a diuersis. **Ibidē**. **BB**. **z**. **DD**

Tabula alphabetica

Compossibilitia sunt duplī. lib. ii. q. xiiij. ff
Comparatio quō habeat fieri in spē athoma
sive spēalissima lib. i. di. ii. q. vi. Z
Cōicari per p̄ductionē est aliud q̄ esse termi
num formalē p̄ductionis. lib. p̄mo. distin. v.
questione tertia. L. D. E
Cōicabile p̄ p̄ductōem dī multiplī. ibidez. ff
Cōicabile dī aliqd duplī. per identitatem et
per informantēm. li. i. di. ii. q. xi. R
Nihil reale est cōicabile pluribus p̄ identita
tem p̄ter diuina essentiaz. Nec p̄prie natura
cōicatur supposito sed ē suppositū excepta
humanitate christi. li. i. di. ii. q. vii. Z
Cōicandi idem pluribus diversi modi ponunt
lib. i. dist. ii. q. iii. D. in medio.
Cōmunicabile per p̄dicationē accipitur du
pliciter. lib. i. dist. iii. q. vi. J
Cōmunicare p̄prietates quomodo cōtingat
ita q̄ p̄prietas unius possit predicari dālio.
libro tertio. q. i. X
Cōmune et cōmunicabile. vide infra vle.
Competere. quere infra Cōuenire.
Cōplacere capiſ duplī. uno modo p̄ omni
velle: alio modo p̄ delectari. lib. i. dist. i. q. iii.
ff. Eterea vide supra C̄aritas.
Cōpositum. vide Cōstitutum.
Cōprehensio quinq̄ modis accipitur. libro
p̄mo. dist. iii. q. vii. E
Cōprehēdere capiſ duplī. lib. iiiij. q. xiiij. B
Conceptus noīe quid debeat intelligi. lib. i.
dist. ii. q. viii. B. Conceptus quid sit an fictū
quiddā in anima an realis quedā qualitas
ibidem p̄ totam questionē.
Conceptus quidditatui cōvertibiles distin
cti nō possunt esse de eadē re sine distinctōe
ex parte rei. In plogo. q. secūda que sub p̄ma
p̄ncipali continetur. Z. Et similiter lib. i.
dist. viii. q. iiij. E
Conceptus competere alicui p̄mo et nō p̄mo
quid sit. lib. i. dist. i. q. v. B
Conceptus quidditatius describitur. lib. i.
dist. iii. q. iii. B. et L. Māit de eadem re nō
possunt haberi plures cōceptus qđditatiui
cōvertibiles simplices sed denominatiui.
dūratax p̄batur ibidem B
Conceptus nō sunt diuina essentia. lib. i. dist.
ii. questione secūda. ff
Cōceptus cōis et qđditatiuius predicablest de
differentiis tam in diuinis q̄ in creaturis p̄t
abstrahi ab eis. lib. i. dist. xv. q. i. D
Conceptus copule verum includat p̄ceptuz
extremoz. lib. ii. q. i. L. Et in quo sit subiectū
ue ibidē. Item q̄ conceptus quē importat
copula potest esse respectivus. Et b̄z tm̄ esse
obiectiuū in anima. ibidem B

In quattuor lib. s̄niārū

Concretum p̄ quo supponit et p̄ quo abstra
ctum. vide supra Abstractū. Item q̄ bō est
concretū sed aliter q̄ ly album. lib. i. dist. v.
q. i. L. vide supra Abstractum.
Condensatio quomō fiat sm̄ diuersas op̄i. de
q̄titate. lib. i. dist. xvij. q. vii. R et L
Conformitas actus voluntatis ad prudentias
habitualē nō sufficit ad actum virtuosum
lib. iii. q. xiiij. D
Conformās se rōni erronee quomō peccat et
quomodo nō. Et s̄līr̄ disformādo se illi ratiōi
quare peccat ibidem B et N
Cōnotatiui termini nō habent quid rei s̄ tm̄
quid noīs. Nec supponunt p̄yna re sed p̄ mul
tis. In plogo. q. iii. L
Cōnotato destruc̄o et nullo alio in significa
to p̄ncipali significato nomē cōnotatiuum
nō denoīabit p̄ncipale significatū ut decla
ratur sm̄ quādam op̄i. li. ii. q. ii. D
Consequētia seu discursus nō ḡnat notitiam
incomplextā app̄hensionā sed tm̄ iudicatiuaz
Et quō intellectus distinguit inter deum et
creaturas per discursum. In prologo. q. vii.
post R et ante S.
Consequētia formalis duplī accipitur. lib. i.
dist. iii. q. i. R. Et nota ibidem de medio in
trinseco consequētiae formalis. Ex nō esse mi
nus necessarij bene sequit̄ nōesse magis ne
cessarij. Et ad minus impossibile bene sequit̄
magis impossibile. Similiter ad minus
falsum bene sequit̄ aliquādo magis falsum.
lib. i. dist. xliij. q. i. D
Consiliatio nō est de fine s̄ de medijs ad finē
In plogo. q. x. D
Cōstituta nō est possibile esse eiusdez rōnis
quādo constituentia sunt alterius rationis.
libro p̄mo. dist. ix. q. ii. ff. Item constituta
possunt plus conuenire q̄ constituentia eoz.
ibidem B
Conservatio angeli capiſ duplī. libro. ii. q. x.
N. Conservare et creare non differūt respe
ctu dei. ibidem B
Contingēs vide p̄ p̄mo lib. Lā efficiens.
Contingētia cauile icōde nō arguit cōtingen
tiam in p̄ma. lib. ii. q. iii. z. v. E
Continuatio est duplex. lib. ii. q. ix. J
Continuatio quid sit. lib. ii. q. xij. B. Et nota
dram inter continuacionē successivoꝝ et per
manentium. ibidem R
Continētia et temptantia quō comprehendunt
sub gradibus fortū. li. iii. q. xij. JJJ
Continens quis sit. lib. iii. q. xv. A
Contradicitoria nunq̄ debet p̄cedi de eodem
nisi habeant in scriptura sacra vel nōcōrio in
ferant ex ea. li. i. dist. i. q. v. E

Tabula alphabetica

Cōtradicitoria omnia habēt equalē repugnātiā inter se.lib.i.dist.h.q.i.D Item de omnibus p̄tradictoriis contingit inferre q̄ sūt distincte res vel distincte rōnes vel disticte res et rationes ibidem.

Cōtradicitoria que verificantur de eodem vel eisdem diuerte supponētibus.ibi.K

Cōtradiccio est via potissima ad distinctōem pbandam.lib.i.h.q.xi.H

Transitus de cōtradicitorio in cōtradicitoriuſ nō pōt fieri sine mutatione: nisi transitus tē poris sit in causa.lib.i.di.i.q.v.D

Transitus de cōtradicitorio in cōtradicitoriuſ pōt est esse aliquā ppter mutatione in altero extremo.aliquā ppter mutationem in aliquo alio quod est neutrū extremū. Aliqñ ppter solam transitionem temporis ut p̄batur lib. pmo.dist.xvij.q.i.P

Contraria habēt fieri circa idem subiectum. lib.i.dist.i.q.i.L Sed vtrū omne receptiuū vnius contrarij sit receptiuū alterius. Et an quicqd stat cum uno contrariorū stare possit cum reliquo.libro.i.dist.i.q.iiij.S. 7 lib.h.q. xxij.E Item quō vnius oppōnis sint tantū duo extrema p̄ma. Et quomō plura. Et quō tñ vnum vni fīm spēm sit contrariū. Et quomodo contraria maxime distent.libro.i.dist. i.q.vi.BB

Contraria aliqua dicuntur triplo.lib.i.dist.xx. questione.iiij.H. Item dicuntur duplo.lib.h. questione.xxij.T. Item quomodo opposita. habent fieri circa idem. libro primo. distin xij.q.i.L

Contraria quō se inicem expellunt.libro.iiij. questionibus.vij.7.ix.L

Conueniūt plus sortes 7 plato: q̄ sortes 7 asinus.nō tamen conueniūt in aliquo s̄ cōueniunt aliquibus.s̄c̄ suis p̄p̄hs substantiis. Et ab ista conuenientia abstrahit cōceptus repensans sortem 7 platonem: et non asinum.lib.i. dist.h.q.vi.EE Item sortes seipso conuenit specie cum platonem et differt ab eo numero. ibidem H. et DD.

Conuenire aliquā attribuit aliqbus immedia te et alijs mediatis illis vt calefacere pri mo conuenit calorū 7 secundo igni mediatis ca lone. Aliqñ aut̄ solū illis competit q̄bus im media te conueniūt. vt inherere 7c.lib. pmo dist. ix.q.ij. D Item aliqua plus conueniunt q̄ alia. et tamen non minus distinguuntur. ibidem H

Conuenire seu competere p̄ essentiā pōt aliquā duplo.lib.i.dist.xxvij.

Conuenire seu competere per predicationem quid sit. quere infra Predicatio.

In quattuor lib. sūiarū

Conuersio ad deū 7 auerſio ab eo. vtrū oppo natura.li.iiij.q.xij.BB

Corrupcio vnius an sit generatio alterius.li. iij.q.ix.LL Et in eodē.li.q.xxij.E

Corrupibilitas. vide infra materia.

Corpus quomodo posset agere in spiritū.li.ij. q.xvi.S 7 L. 7 LL. 7.q.xix.U

Corpora celestia non acquirūt aliquā pfectio nem. hec propositio est falsa.li.ij.q.xvi.BB

Corpus christi vtrū realiter sub speciebus pa nis cōtineatur.li.iiij.q.iiij.A. Elbi recitat opinio. dicens q̄ibi sit ex vi cōuerſionis sub statie in corpus B. Que impugnatur.ibidez L. Et respondetur ad questionē ff

Corpus christi quomodo posset videri sub bo stia oculo corporali.li.iiij.q. v. K. Et quomo do potest seipsum videre.ibidem L

Corpus vnum an si sit in duobus locis in uno circumscrip̄tive et in alio diffinitiue:babeat omia predicata absoluta in uno sicut in alio lib.iiij.q.v.J

Corpus vnu numero quomodo potest coexistere pluribus partibus loci.li.iiij.q.iiij.J

Corpus an possit conuerti in spiritū. notatur lib.iiij.q.vi.L

Corpus beati p̄uis: essent in igne non tñ dole ret.li.iiij.q.xvi.A

Creatio actio qua de dicitur formalis creans an differat ex natura rei a creatore.lib.ij.q.i. A. Item an dicat respectū.ibidem.B L D 7 in quo sit ibidem E. Et q̄ respectū dicat probatur.ibidem G

Creatio passio vtrum differat a creatura.li.ij. .q.ij.B. Item an creatura sit causa produc tionis animalium.li.ij.q.xvij.B

Creatura nō potest esse causa totalis nec p̄tia lis naturalis creature.lib.h.q.vij.D E. Contra quem modum dicendi. ibidem instatur

Creatura an possit amibilare.ibidem G 7 J

Creatura est de le vel a se nōens. bec p̄p̄ nō est simpliciter vera.ibidem R. Et nota quos modo creatura habet ēē post nonesse.ibi.X

Creare 7 conseruare non differunt respectu dei lib.ij.q.x.T

Creare et creatio pro primo lib. vide potētia.

Lulpa vtrū remittatur alicui sine penitētia. lib.iiij.questionibus viij. Et ix. H

Lulpa originalis nō possit remitti sine remis

sione culpe actualis in baptismo. Ut notat

lib.iiij.q.ij.P

D Am nati vtrum
sint derruſi in aliquo locū eis cō
uenientem.lib.ij.q.xix. K. Et quō
i dānaē est adhuc libertas.ibi. J

cre

C.

ds.

Tabula alphabetica

De.

Damnam? semper elicit actu malu. lib. i. q. xii. **T**
 nec in damnato est delectatio. ibidem **S**
 Delectatio realis differt a dilectione. Et est ab
 alia causa. lib. i. dist. i. q. iii. **I** et **R**
 Delectatio sensitiue imediata ca est cognitio
 sensitiua. sed delectatio intellective est act
 voluntatis et non acer intellectus ibidem continet
 Delectatio subiectiue est in voluntate non actu
 voluntatis. ibidem **L**. Item quod actus amoris est no
 bilitior delectatione. ibidem **C**. Et quod opatio non
 est eligibilis propter delectationem secundum eouerso.
 ibidem. Et quod delectatio altera quietat voluntatem quod frui. **X**
 Delectatio propter non habens obiectum cum non sit actus
 sicut concedat tunc obiectum eius esse deus et non
 actus. lib. i. dist. i. q. iii. autem **B**
 Delectatio sequitur desiderium licet non in dam
 natis. lib. i. q. xii. **S**
 Delectatio virtutis possit stare cum actu nolendi.
Queritur lib. i. q. xiii. **E**. et respondet ibidem **B**. Item
 virtus delectatio vel dolor possit causari in ap
 pertu sensitiuo sine omni actu desiderandi
 et fugiendi prius disquiratur. ibidem **L**. Item virtus
 semper causent ab apprehensione prius. ibidem **J**
 Et quod homini passiones prius esse ita excellentes
 ut impediatur totali usum rationis. ibidem **R**
 Delectatio vel tristitia quicunque causat mediate
 volitione vel nolitione. ibidem **B**
 Delectatio surreptitiae unde causent. ibidem **P**
 Demonstratio accipit largissime large et propter
 In prologo. q. ii. quod est sub prima **D**. Quid de quo
 et per quid demonstrari potest. ibidem **E**. In quod
 propositio dubitabilis demonstratiue resoluta est.
 ibidem **F**. Item quod nullus conceptus quoddi
 ratius potest demonstrari a priori de immme
 diate contento sub eo. ibidem **X**. Quid non
 minus subiecti conclusionis non potest esse me
 dium demonstrationis. ibidem **D**. Item non
 oportet demonstrationem a priori esse per cau
 sam proprie dictam sed sufficit quod fiat per ideam
 cui prius conuenit. ibidem **N**. Tunc etiam
 questionem.
 Demonstratio particularis triplex que solum fit
 per eam extrinsecam. In prologo. q. iii. **J**
 Demonstratio potissima que sit. In prologo. q. v.
D. Hoc enim demonstratio est quicunque diffinitio:
 quicunque non. ibidem **L**. Quando diffinitio est medi
 um in demonstracione vni. tunc diffinitio forma
 lis subiecti est medium. ibidem **R**
 Demonstratione quod. sed non propter quid et pos
 tissima est demonstrabilis aliqua proposito per se
 primo modo. In prologo. q. vi. **D**. Item Ad eam
 demonstrationis requiri quod conclusio sit du
 bitabilis. et quod promisse possint causare notitia
 conclusionis. ibidem **E**

In quattuor lib. sicutarum

Demonstrari potest eadem conclusio duplice demon
 stratione: et quod est proprium quid in prologo. q. ii. **J**
 Quomodo intelligitur quod demonstratum non
 contingit descendere de genere in genus. In
 prologo. q. i. **H**
 Denominatio. quere infra uniuersum
 Denominatio predicatio tripliciter accipit
 lib. iii. q. ii. **D**
 Dependencia et independencia non sunt ratio
 nes terminadi vel non terminadi unionem
 duarum naturarum. lib. iii. q. i. **V**. Neque illumi
 natio hoc facit. ibidem **A**
 Desiderium est duplex. lib. iii. q. viii. **J**
 Deus. hic require quecunq; diuinitate respiciunt
 que tractantur in primo libro: sive sunt
 essentialia sive personalia: sive ad intra sive
 ad extra.
 Deus an supponat pro supposito an pro natu
 ra. lib. i. distin. iii. q. i. **B**
 Deus generat deum. Deus non generat deum. Deus
 non est pater. Deus non est filius an sunt proposi
 tiones concedende. ibidem **H** et **V**
 Deus est pater et filius et spiritus sanctus est pro
 positio concedenda. licet nullum suppositum
 diuinum sit pater et filius et spiritus sanctus. lib.
 i. distin. iii. q. i. **A**. quasi per totam questio
 nem. Que autem sunt concedenda esse in deo
 disquiritur pulchre et breviter. lib. i. distin. v.
 q. i. **B**. Et eiusdem libri distin. xi. q. i. **F**. Et
 distin. viii. q. i. **B**. Et alibi sepe.
 Deus ut est cognoscibilis a creatura.
 Deus potest cognosci intuitu et abstractu.
 et utraque illarum notitiarum est ab altera se
 parabilis. In prologo. q. i. **N** et **D**. Item
 quod notitia dei distincta abstractu est viatorum
 communicabilis. ibidem **P** **P**
 Deus non est a nobis cognoscibilis pro statu
 isto in se. ita quod essentia diuina terminet actu
 cognoscendi: et nihil aliud concurredit in ratio
 ne obiecti sine cognitio propria simplici so
 lum deus representare. In prologo. q. vii. **R**.
 Item. q. ix. **C**. Item. li. i. distin. ii. q. ix. **P**. Et
 in eodem libri distin. iii. q. i. **F**
 Diuina essentia propter summam eius simplici
 tatem non potest cognosci confuse notitia in
 tuitiva vel abstractiva distincta. In prologo
 . q. i. **A**
 Deus pro statu isto non potest concipi a nobis per
 ipsum simplici proprio sibi. lib. i. distin. ii. q. i. **R**
 Deus potest concipi a nobis pro statu isto in ali
 quo conceptu coi predictabili de eo et de aliis
 ibidem **S**. Item deus concipiatur a nobis in
 aliquo quidditativo. ibidem **E**
 De deo et de aliis est aliquis conceptus unus
 predictabilis in quid: per se primo modo. ibi. **C**

Deus et omnia haec
 notitia diuinatares

De cognoscibili.

Tabula alphabetica

De deo cognoscimus cōceptus q̄ nō sūt deus
realis, sed nec vnitatē dei: nec b̄mitatē: nec in
finitā potentia: nec bonitatem: nec pfectōem
diuinā i se cognoscere possum⁹. li.i.dist.ij.q.i.
h. Ad. Unde. Quidditas dei nō cognoscit.
a nobis s̄ bene cōceptus qdditati⁹. ibidē. **L**
Quoniam aut̄ deus cognoscit in conceptu
ibidē. Et in pluribus locis.

Dei esse nō plus cognoscim⁹ q̄ eius essentiam
sue quidditatē. **D** Quoniam aut̄ intelligitur
q̄ simpli similes aut tota r̄ intelligit aut to
taliter ignorat. ibidē. **V**. Item q̄ nō bene
dictū est. **D** intellectus nō potest totaliter di
uinam essentiam apprehēderet ideo p̄ticulari
apprehendit. qm̄ aut tota apprehendit aut
nihil eius. Sed bene potest vnu p̄dicabile
s̄ deo apprehēdi sine alio. sed illa nō particu
lant nec dividunt diuinam essentiam. libro
p̄mo. dist.ij.q.h. **B**

Deus vtrū possit diffiniri diffinitōne nō data
p̄ additamentū. lib.i.dist.vij.q.v. **B**

De deo p̄dicabiliā aut sunt res aut cōceptus
absolut⁹ vel cōnotati⁹. (si tñ res p̄dicari
p̄nt) Vel sic. P̄dicabiliā de deo aut sunt
cōceptus distincti aut cōes. In prologo. q.i. **D**
De deo seu in dinis est aliq̄ p̄dicatio p̄ idēta
rem que nec est formalis nec in quid. lib.i.di.
h.q.i. paulo ante. **R**

De deo possunt haberi plures cōceptus qddi
tati⁹ nō cōvertibiles s̄ nō plures cōvertibi
les. lib.i.dist.ij.q.ij. **L**. Item q̄ cōceptus in
finiti nō est qdditati⁹ nec pfectio: oī si
conceptu possibili haberi deo. ibidē. **F**
Sed cōceptus bonitatis: intellectus: volū
tatis diuine est qdditati⁹: eo q̄ inter intel
lectum: voluntatē et bonitatem in deo nulla
penitus est distinctio. Nec cōceptus intelle
ctus magis potest dici denotati⁹ q̄ cōcep
tus essentie. In prologo. q.i. **E**

Quis aut̄ inter cōceptus qdditati⁹ p̄dica
biles de deo sit pfectior disquirit satis abū
de. lib.i.dist.ij.q.ij. **F**

Cōcept⁹ aliq̄ cōcretus est qdditati⁹ respectu
dei et cōnotati⁹ respectu creature. ut de
clarat exemplariter. ibidē. **O**

Aliq̄ conceptus est vnuocus deo et creatur⁹
et aliq̄ nō. lib.i.dist.ij.q.ij. **P** et **G**

Deus et creatura parificant in conceptu cōi. s̄
nō in re aliqua. ibidē ante. **D** **H**

De deo est aliq̄ p̄dicabile quod nec est purū
eōtiale nec purū notionale. sed equali⁹ duo
bus simul. lib.i.dist.xij.q.i. **D**

Termini in diuinis multipli distinguuntur
q̄tum ad dici s̄m substantia vel s̄m relationes
lib.i.dist.xxv.q.vnica. **R**

In quattuor lib. sūiarū

Deus nō est p̄mū cognitū a nobis primitate
generatiōis aut p̄fectionis. li.i.dist.iiij.q.i. **D**
Deus esse nō est per se notū. li.i.dist.iiij.q.ij.
per totam questionem.

De deo vtrum possit esse sciētia demōstratiua
In prologo. q.ij. **J**. post mediū. De ordine
autem rationi⁹ p̄dicabiliū de deo s̄m op̄is
nionē Johāni habetur. ibidē. **S**

Deo nibil intrinsecū potest de diuina essentia
demonstrari. Quia cognito aliquo distincte
cognoscitur oīa q̄ eadē sunt illi. ibi. **Z**. Cō
ceptus cōes qdditati⁹ de deo p̄dicabiles: et
cōcept⁹ propri⁹ cōnotati⁹ et negati⁹ nō p̄nt
de diuina essentia demonstrari in se a priori.

Secus de conceptibus cōnotati⁹ cōbus
deo et creaturis. ibidē. **B**. Que aut̄ de
deo demōstrari possunt. ibidē. **E**
Deus hab̄ aliquā passionē secūdo mō dīcedi
per se de eo p̄dicabiliē. ibidē in fine.

Deo ē aliqd p̄p̄tate p̄dicatiōis. ibi. **R**
Diuina eōtia distincte cognoscērēs h̄nt alios
terminos ex quib⁹ formā p̄positio p̄ se nota
per quam fit demōstratio de deo. q̄ viatores
de cōi lege habent. li.i.dist.ij.q.ij. **F**

De deo quā cognitionē babuerat p̄philosophi.
lib.i.dist.i.q.v. **J**

Diuina essentia nō p̄t cognosci: q̄ cognoscā
tur p̄sona. ibi. **J** **A**. Ad quē intellectū cōces
ditur trinitatē ex puris naturalib⁹ cognosci
nō posse cū tñ sic cogscit de q̄ē trin⁹. ibi. **N**

De eōtia diuina p̄mo dicit quidā cōceptus q̄
nō dicitur primo de p̄sona. ibidē. **D**

Diuina eōtia est p̄finitas. est p̄ se nota h̄nt
distincti terminop̄ cognitionē. de qua et illi
bus vide. In prologo. q.ij. **Z**

Diuina essentia nō p̄t cognosci nō cognita p̄
sona: nec vna p̄sona sine alia. Nec quis pot
frui vna sine alia. lib.i.dist.i.q.v. **E** et **V**. Cum
vna p̄sona sine alia possit termiare depēdē
tiā vniōnis būane: quare nō cognitiōis frui
tionis aut creationis tē. ibidē in fine.

Dei uomē tē. quō intelligit q̄ Qui est: est pro
p̄fissimū nome inter omnia nomia de deo di
cta. li.i.dist.ij.q.i. **R**. Item q̄ viator p̄t im
ponere nomē ad significandū deū distincte
licet nō posset deū distincte cognoscere. li.i.
di. xij. per totam questionē.

Diuina essentia tē. In diuinis nibil differt
rōne ab eōtia. li.i.dist.xix.q.i. **E**

Diuina essentia nō est p̄ b̄s q̄ sunt in deo p̄
fectione vel origine. li.i.dist.xxv.q.ij. **L**. Nō
est bene dictū q̄ omnia quasi fluunt a diuina
essentia. ibidē. **D**. Vide plura ibidē

Diuina eōtia nec ḡnerat nec ḡnat: tē cōcedat
q̄ intelligit et creat tē. li.i.dist.v.q.i. per totā.

Nomen dei

Diuina essentia

Tabula alphabetica

In quattuor lib. s. i. a. r. p.

Divina essentia non est materia vel quasi materia filii. lib. i. dist. v. q. ii. b. Licet autem persona consistat ex entia et relatione: tamen entia non est potestia et relatio ac p. p. e. c. entie. Est tamen entia fundamento relatois. ibidez E. S. B. Non sit concedendum quod tota entia habeat esse proprium sibi prout origine quod sit in filio. ibidez J. De eodem latius. li. i. dist. ix. q. iii. J. continetur.

Nullum absolutum in divinis est genitum: sed tamen persona relativa. lib. i. dist. xvii. q. ii. b.

An hec sit concedendum. Entia est generare lib. i. dist. xvii. q. i. E.

Dei unitas et c. Examinantur rationes scotii quibus probatur unitus esse deum. lib. i. dist. h. q. x. N.

Dei ut prius conservatis unitas probatur ibidez D. Dei unitas non importat aliquid reale additum deo lib. i. dist. xxii. q. i. R. Item utrum bec. Deus est unus sive per se primo modo. ibidez M.

Deus esse in predicamentis verum repugnat divine simplicitati. lib. i. dist. viii. q. i. per totam.

Deus est immutabilis. lib. i. dist. viii. q. viii. per totam. Quod coquedetus est numerus in divinis et de terminis numerib[us] videtur esse. li. i. dist. xxii. q. ii. per totam. Et infra in libro Spiratio.

Deus principium. Pater et filius sunt unum principium spissantem: unus spirator et unus spirans: et filios affirmati sunt concedendo. ut ostendit lib. i. dist. x. q. i. S. Itē que res formaliter sit illud principium. Non enim nec persona: sed constitutum ex entia et spiratore actione ibidez p[ro]nter. De negatiis autem scilicet quod non sunt duo principia et binomial. vide ibidez b[ea]t. et J. Itē quod quantum ad aliquid simile est et quantum ad aliquid dissimile. prem et filii esse unum principium spissatum et hos tres esse unum principium creature. ibidez R. Et de principio productivo habetur infra Productio.

De personarum equalitate et similitudine.

Quoniam personae sunt in se invicem per circumsessiones vide supra Circumsessiones. De personarum equalitate et similitudine recitat op[er]atio. et hoc est scoti opinio ad modum ponendi. lib. i. dist. xix. q. i. per totam. Quoniam personae sunt aequaliter secundum magnitudinem. ibidez N. Similitudo. equalitas et idem nullam dicunt diversitatem in deo nisi distinctionem personarum et perpetuum. ibidez P. Utrum autem aliquid magnitude sit in una persona divina que non est in aliis. ibidez E.

De personarum divinarum equalitate secundum potentiam quod illa diversimode intelligi potest. li. i. dist. x. B. Quid dicit potestia secundum modum loquendi secundum et quod distribuit in dictione oportentia. ibidez L. A. B. Quid sit equalitas in divinis an absolutum an respectiva. ibidez R. Et quod potestia generalis non est potestia et in parte non posse generaliter arguit ipotestia. ibidez L.

Utrum idem sit: si similitudo: equalitas sunt relationes reales: an rationes. li. i. dist. xxxi. per totum. Non bene dictum est relationes originis aut pullula re et natura rei aut ex divina entia. ibidez D. Non est proprium concedendum quod equalitas est in parte ad filium: sed quod patet est equalis filio. ibidem N.

Ordo et signa originis in divinis.

Divinarum personarum ordo et origo. vide relatio.

Quomodo loquendus sit de signis originis et nature. li. i. dist. ix. q. ii. per totam.

In divinis non est ordo perfectionis non plus quam durationis. li. i. dist. xxxv. q. iii. J. De hoc vide infra prioritas. Item quod non semper est idem ordo qualis cuncte distinctiones quod esset eorum si distinguieretur realiter. In prologo. q. ii. B. B. Et lib. i. dist. xxxv. q. iii. N.

Perfectio attributalis et attributi.

Perfectio attributalis accipitur vel pro perfectione quod est realiter deus: et sic est una etam. Etel pro predicabili de deo: et sic est signum et non rei alius essentia. lib. i. dist. h. q. ii. S.

Utrum perfectiones attributales distinguantur ab essentia et inter se. vide op[er]atio. ibidez B. et L.

Oppositiones attributales nullo modo distinguuntur ab essentia ex natura rei. declaratur. li. i. dist. h. q. i. N.

Sapientia infinita non includit bonitatem infinitam: sed est bonitas infinita. Et si enim diffinibilis haberetur idem quid rei: licet illi conceptus habeatur diversum quid nominis. ibidez Q.

Nominum attributalem: quedam sunt absolute: quodam connotativa: quedam affirmativa: et quedam negativa. li. i. dist. h. q. ii. S.

Itē attributa non distinguuntur per connotata sic nec generaliter inter signa per significata. ibidez B. in medio. Omnia attributa vel connotata aliqua realiter disticta vel sunt coia aliquod realis distinctio. ibidez V. Et operatur op[er]atio. doctoris opinionibus aliorum. ibidez ante V. De hac re quere infra Perfectio.

Pater generans.

An concedendum sit et secundum quem intellectus quod patet beatificatur in filio. lib. i. dist. i. q. v. Circa S.

De illa. Pater intelligit formaliter intellectum ut est in se ipso non ut est in filio. ibidez E. Itē Pater non intelligit filio nec est sapientia sapientia genita. ibidez. 7. li. i. dist. xxx. q. i. B. et L.

De illa. Pater prius genitus est prece beatus disquiritur. li. i. dist. i. q. v. L. et R.

Quomodo pater nihil recipit per productionem filii. li. i. dist. xix. q. ii. D.

Inceptum est dicere quod potestia generandi pertinet ad omnipotentiam patris et non ad omnipotentiam filii. lib. i. dist. xx. q. i. D.

Et quoniam illa coquedetur potest. Solus pater est deus. li. i. dist. xxi. per totam.

Ordo et signa originis in divinis.

Attributus.

Pater.

Tabula alphabetica

Ucrum innascibilitas sit ppter constitutiva
pris.lib.i.dist.xvij.per totum.

Pater dicit verbo.lib.i.dist.xvij.q.i.D

Sapiētia ingenita duplē accipit negatiue &
positiue ut dicit ppriatē soli patri conuic-
nientē.ibidem B et L

Ucrū pater genuit filiu natura an volūtate.
Reprobat opī thome quo ad multa.lib.i.di.
vi.p totā questionē qz vnicā est.

Potētia gnandi in patre quid sit.lib.i.di.vij.
q.i.B et eadē dist.q.i.

Paternitas & gnātia nō distinguunt: sed sunt
oibus modis.idē.lib.i.dist.xvij.q.i.L

Paternitas & spiratio actio in patre nō dīnt
realr: sed formalr nō sunt idē dicēdē: sed sunt
due relatōes.lib.i.dist.B et L

Filius

Filius Generatio.

Productio fili in diuinis vere & pprie est ge-
neratio.lib.i.dist.xij.q.i.D et K

Quō gnātio passiua fili dīt a spiratōe actiōe
Et quō gnātio passiua et spiratio passio dis-
ferant: illa formalr ista realr.ibidem

Filius nō est de nibilo s de sba pris nō tanq
de materia vel qsi materia: s tanq de aliquo
qd est sibi cōsubstātiale.li.i.di.v.q.i.p totā.
¶ filius in diuinis nō gnāt: plus pppter auto-
ritatem sacre scripture tenet q pppter effica-
ciam rationū. Adducunt tamen pluassiones
lib.i.dist.vij.q.i.

Filius est sapiens sapiā genitā etiā sapiētia
ingenita.lib.i.dist.xij.q.i.L

Generatio fili pprie nec est vniuoca nec eqz-
uoca.lib.i.dist.it.q.i.L

Gnātio fili est eterna. & in pater est prior: filio
origine.eadē distin.q.i.

Verbi in dīnis

¶ solus filius in diuinis est verbū in diuinis.
Et qz hoc nomen ybum cōnotat creaturaz: s
h nomē fili nō.li.i.di.xvij.q.i.B et L
¶ Irem ybum qd est fili nasciē de oib q sur in
scia patris. quo intelligendū est.ibidē. Et in
eodē libro.dist.ij.q.i.S

Quo intellectu cōcedit q actus dicēdē ē ac-
memorie & nō voluntatē. Et quō dīt deus in-
telligere q intellectū et nō pyolutatē. cuz in
idē sit intellect & voluntas. Irē q illa nō cēng
concedēda circūler: pta cōnotatiōe termino-
rum qui circūscribi nō possunt sine noua im-
positione terminorum disquiritur.lib.i.dist.
ij.q.i.B et L

Spiriussanctus

Spiriussanctus Spiratio. Dilectio.

Spiriussanctus vere pducit a pte & filio cui p
cipium elicitū est absolute sc̄ essentia. Si
misi et voluntas. qz idē sunt oibus modis cēn-
tia & voluntas. Et quō intelligē q intellect
ē pncipiū elicitū fili & voluntas spiriussancti.

In quattuor lib. sūiarū

libro.i.distinctione decima.questione.i.J

An concedendū sit q spiritusstū in aliquo
priori cognoscitur in quo nō pducat.ibi.

Quomō cōcedit q voluntas est pspūcto.
ibi.recitant opī.Scoti & alioz q spūllance

libere pducitur. & q difficultas bmo magis
psistit i jobis q in reb?. id cas resolut auctor
ad qd nois termoz.li.i.dist.x.q.i.B L DE

Proprie accipēdo libertatē:nō ait spūllancē
libere producit q filius.ibidem L

Spiratio spiritusstū quō dīat a gnātione fili
& cur spiratio nō sit gnātio:cū tñ sic pductio
vivētis a vivētē.li.i.dist.xij.q.i.B

Spiratio passiua realiter distinguif a gnātōe
tā actiua q passiua: sed spiratio actiua ē eadē
realr gnātōi tā actiua q passiue.ibi.L & M

Spūllancē procedit a patre & filio.li.i.dist.xi.
.q.i.B & L Et dist.xvij.q.vnicā B

Reprobatur opinōes thome ad cōclusionē
istaz adducere.dicta dist.xi.q.i.B & L. Sūt in
sufficiētia rōuz scoti onditur.ibidem S. Et
conclusio alr ab auctore pswaderit.ibidez L

Si spūllancē n̄ pcederz a filio nibilomin̄ disti-
gueret a filio qd ē h thomā ea.dist.q.i.p totā

Licer formalr se queretur spūllancē nō distinguī
a filio si nō pcederet ab eo prop̄ ipossibilita-
tē ahtis nō tñ sequeretur evidēter.idiz K

Pater & fili spirat spūllancē vna:nō pluribus
spirationib⁹.li.i.dist.xij.q.i.ante L

Concedendū est q pater & fili sunt vñ spirās
vñus spirator: vñu principiū & c.ibidem B

Differerēt cōcedit q pater & fili & spūllancē
sunt vñu principiū creature: & q pat & filius
sunt vñu principiū spūllanceti.ibidem K

Tā p̄ q filius spirat p̄ se s nō p̄ mo: imo cōstī-
turn ex cēntia & spiratione actiua p̄ se &
p̄ mo spirat.ibidem L. Aliter autē illa verifi-
catur: deus spirat: & illa: de generat.ibi.¶

Quō intelligēda sunt dicta auctoz de cōcordi
volūtate & mutua dilectione patris et fili q
spirat spūllancē. Et q illa mutuitas nibil di-
git distinctū ab essentia. voluntate & psonis

lib.i.dist.xij.q.i.S

Quare pater & filius diligendo se mutuo pro-
ducunt spūllancē. Et filius & spiriussanctus di-
ligēdo se mutuo nō producunt aliam psonā.

Similiter nec pater & filius & spiriussanctus
se mutuo diligēdo.ibidem L & J. Differunt
etiam de amore impenso & repenso.lib.i.dist.

xvij.q.i.D. Et dicta dist.th.q.i.B

Pater & filius: neqz ingētum vñu neqz ingētuz
distincti sūt rigore verbō spirare cōcedit

Et quō pcedit q spirat i qptu vñu.ibi.L & Q

Quō pater & filius vñiformiter spirat spiritū
sanctū.li.i.dist.xij.q.i.D

Tabula alphabetica

Donum

An concedendū sit q p̄ sp̄us origine spiret q̄ fili⁹, ibidē f. Quō p̄ p̄ncipalr̄ spirat media te ⁊ immediate ⁊ filius tm̄ immediate. ibidē Sp̄uslancē dīci donū non rōne s̄ autotate sola cōuincit. lib.i.dist.xvii.q.i.B
Donū dupl̄ accipit. vel p̄ pducto vi amoris vel p̄ aliquo libere alicui collato. ibidē D
Quō sp̄uslancē daf patri ⁊ filio ⁊ ecōuerso et p̄ hoc impēdit ⁊ rependit ⁊ est nexus cōis verius ibidē Consequēter. Item
Quō sp̄uslancē nō dat nisi rōnabili creature Et quō daf: an in dono tm̄ an in se. ibidē E
Item in codē lib. dist.xiii.q.i.E
Licer p̄ nibil recipiat a filio: tñ sp̄uslancē daf patri ⁊ filio. dicta dist.xvi. Et s̄f
Donū nō est p̄petas sp̄uslancē p̄ loquēdo: sicut nec verbū p̄petas fili⁹: sed donū est ip̄e met sp̄uslancē. Vari aut̄ ⁊ donari no q̄liēcū q̄ tñ acceptū p̄t cōcedi p̄petas sp̄uslancē. ibidē B. Item fm̄ quā acceptdē p̄t donū dīci p̄petas sp̄uslancē. ibidē N. Et an p̄les sint ppriates psonales in diuinis q̄ tres. ibidē P. Item quō donū vel datuz attribuitur filio. ibidē O

Charitas
Dilectio

Sp̄uslancē est illa charitas qua aliq̄s nc̄rio ē char⁊ ⁊ accept⁊ deo: nec sine eo p̄t q̄s op⁊ meritorū facere. lib.i.dist.xvii.q.i.B
Quō sp̄uslancē dr̄ amor cū sit pduct⁊ virtute amoris: et sit donū. lib.i.dist.xvi. ff
Diligere ē aliq̄n cēntiale aliq̄n notionale. lib. p̄mo.dist.xxiij.q.i.B. Quō hec sit cēdēda pater ⁊ filius diligūt se sp̄uslancē ⁊ quid p̄ talē ppōnem denotat. ibidē continue.

Processio
missio

Processio quot modis accipit notat lib.p̄mo dist.xiij.q.i.B E

Processio missio.datio. quō distinguunt. eadē dist.q.i.B E

De virtute fmonis nō est cōcedendū q̄ duplex est pcessio sp̄uslancē. Et ad quē intellectus bēat cōcedi. Et q̄ tempalis pcessio nō dicit quid vñi. eadē dist.q.i.E
An pcessio tēpalis sit realis: et an sit res aliq̄ absoluta vel respectiva ⁊ an realis differat ab eterna. ibidē consequēter.

Mittere cōuenit oib⁹ tribus. Mitti aut̄ solū duobus pductis. Pr̄e quid sit quid nois vtriusq; Et q̄ nō dicit relations vñi oppo sitas. lib.i.dist.xv.per totam

missio visibilis quid sit ⁊ ad quid fiat: et qd significet. q̄les etiā fuerint res iste in qb⁹ dr̄ plona diuina mitti. Et q̄ solū in tpe noue legis facta est h̄ missio. li.i.di.xvi.p̄ totam

Relatio tēpalis

An relatio temporalis dei ad creaturas sit res alis. recitat⁊ er̄ pbatur opinio scoti. libro.i. dist.xxiij.q.v.B

In quattuor lib. sñiarū

M nulle sunt relationes nō mutue. ibidē E
Relatio dei ad creaturas nō est relatio rōnis ibidez D. S̄z quodāmō p̄t dici realis. ibi. I
Quō deus dicitur t̄paliter referri ad creaturas. ibidē P ⁊ Q. Causans. conseruans. puniēs. premiās. dominus ⁊ similia nō dicunt respectu rationis. ibidē B

Potētia dei. Creatio dei. Causalitas dei.
Quid p̄bi senserūt de causalitate dei satis late disputatur. li.i.dist.xlii.per totam

Nō p̄t probari naturali rōe deū imediate se solo posse producere oēm rem producibilem ibidē f. Hoc tamē probabiliter tenendū est. ⁊ nihilomin⁊ deus nō p̄t peccare. ibi. B
Nō p̄t probari naturali q̄ deus causat cōtingēter ⁊ nō naturali. Et solūtūr rōnes Zbo me ⁊ scoti ad oppositū. li.i.dist.xliiij.q.i.B E
Tenendū est q̄ deus cōtingēter agit. ibi. M
Deus potest aliqua facere que nō facit: potest etiā producere aias in infinitū: ⁊ tñ sic p̄lus cēdo nunq̄ producet infinitas. ibidē N
Non valet p̄na. Aliquid pductūr cōtingēter ergo prima causa agit contingēter. ibidē D
Non prius cōuenit deo nō posse facere impossibile q̄ cōueniat impossibili non posse fieri a deo. Nec affirmatiue prius cōuenit deo posse facere possibile: q̄ cōueniat possibili posse fieri a deo: sed sunt simul natura. vt oñ dicitur. li.i.dist.xliiij.q.i. ff. Ubi etiam solūtūrationes in oppositum.

An deus p̄t facere mūdū meliorē isto: specie vel nūero distinctū. Et an possit facere sp̄ez meliorē om̄i specie creaſa. li.i.dist.xliiij.p̄ tota Deus p̄t producere effectus eiusdē sp̄ei. s. dividua in infinitū: tñ nō infinituz vel infinitos. ibidē M. Et dis.xvij.li.i.q.vii. ff

Propriū esse dei est esse vbiq; p̄ potentia: p̄ sentia ⁊ cēntia: vt declarātur singula mēbra ⁊ pbātur inesse deo. li.i.dist.xxiij.B
Esse vbiq; p̄ nature cōpetere: s̄no eo modo quo cōpetit deo. ibi. E. Vide plura. Agere.

Intellectus dei. Sapiētia. Videa. Scīa.
Intellectus diuinus ⁊ voluntas diuina: licet sint simpliciter iñde ⁊ nullo modo distincti. Et ita quicquid illi rei que est intellectus diuinus cōuenit: cōuenit etiā illi rei que est voluntas diuina. Tamen aliquid potest vere p̄ dicari de illo termino intellectus diuini. qd vere negatur de illo termino voluntas diuina: propter diversam terminoz ipoz cōnotationē. li.i.dist.h.q.i.BB

Intellectus diuinus est oib⁹ modis diuina essentia: nec plus ab ea distincrus q̄ cēntia ab essentia. li.i.dist.h.q.i.L. Ubi ponitur solutio argumenti in contrarium.

Causalitas dei

Potentia dei

Intellectus dei

Tabula alphabetica

Scientis dei

Scientia est in deo ex natura rei accipiendo
sciam large p qualibet notitia.lib.i.di.xxv.
q.i.L. Deus esse scientem pot aliquo modo denodi
strari.ibide D. Scia quod deus est ex natura rei
est diuina essentia.ibidem E

Qualis sit illa predicatione. deus est natura intellectu
lectualis.ibide ff. Scia dei non est effecrus
demonstrationis entie sed alterius rationis:
Iz vniuocat in uno conceptu.ibidem
Deum intelligere oia alia a se non potest pbari ratione:
sed tenendum est propter auctoritatem sacre scripturae:
et soluunt rationes ad oppositum.libro.i.
dist.xxv.q.i.D

Reproba error commentatoris tenetis quod deus
nihil aliud a se cognoscatur.Ibidem E

De primo obiecto divine scientie videndum est
lib.i.dist.xxv.quest.iiij.p totam

Deus seu diuina entia est obiectum primum dñe
cognitionis pmitate pfectoris sed non pmittante
adequatioris.Iz sit primus obiectum adequationis
f in pfectionem.ibidem K

Diuina intellectio non dependet ab intellectu
intelligibili aut quoque alio sicut nec diuina
entia.ibidem H. Non plus origine intelligitur
deus se quod creatura.ibidem N

Diuine cognitionis adequatum obiectum est ens
si fuerit vnuocum obibus: sin minus nulluz est
obiectum primarium diuini intellectus. Non tamen
plura obiecta primaria.ibidem D

Ad hoc ut intellectus diuinus intelligat crea
turas: nulla requirit relatio eius ad naturas
cognitionis.eadem dist.q.iiij.ff

Inter cognitiones diuinas nulla ponenda sunt
instantia quibus plus intelligat entiam post
creaturam: quod unica intellectus deus intelligit
omnia.ibidem et questione.v.ff

Deus an pro eodem instanti referat ad creaturam:
et ecce verso dicta dist.xxv.q.iiij.B

Deus ab eterno omnia intellexit.ibidem.

Diuina essentia sub eadem ratione representat,
immo verius intelligit plura. Et quod pidez
assimilat distinctis et repertat determinate
plura.ibidem H et K

Deus non potest scire plura quod scit: si accipiat
scire p cognoscere.sed si accipiat precise p
cognoscere verius: potest deus scire quod non
scit: sed non plura quod scit. Nec tamen potest mutari de
non sciente in scientem.lib.i.dist.xxix.p totam
Non est bene dictum quod deus intelligendo creatu
ram constituit eam in esse intelligibili.lib.i.
dist.xliiij.q.iiij.E. vbi plura adducunt argumtum.
Deus evidenter et certitudinaliter scit omnia
sutura contingentia: Iz ille modus sciendi nos
bis declarari non possit. possumus tam manu
ducere.lib.i.dist.xxviii.q.i.Z

In quattuor lib. s. n. i. a. r. u.

Deus scit huius contingentes esse verius: non est propositum ne
cessaria: quod potest fieri quod non fuerit vera.ibi. N

Deus licet determinare scientiam futura contingentia
non tamen scit necessario sibi contingenter.ibidem D

Predeterminatus. Prescierita dei.

Quicquid predeterminatus contingenter est predeter
minatus. et per se potest determinari.lib.i.di.xl.q.i.B

Propositiones iste et ceteras. Predeterminata
potest determinari p resciptu salutari: non sunt di
stinguendae. quod sunt simpliciter vere.ibidem E

Utrum possibile sit numerus predeterminatorum auges
ti vel minui distinguere finem compositiones et di
uisione ibidem E

De causa predeterminationis et reprobationis res
citatur et postea improbanus opiniones Lib
me et Scotti.lib.i.distin.xlii.q.i.B L D

Predetermination et reprobatio in deo non dicuntur
aliquid distinctum: et quid importat.ibidem ff

Reprobatio assignabilis est causa: sed predeter
minationis aliquis assignat causa: aliquis non ibi. B

Deus non est acceptor plonarti: quod nulli qui debet
debet.ibidem D. Predetermination proprium est
in respectu vite eternae: et solavita eterna est
effectus predeterminationis.ibi. J. Non omnis or
dinare volens sine plus vult illud quod media, sed
verum est hoc de volente fine suum ibidem.

Ydea. Quid nois ydeas. quod sunt aliqd cogni
tus ad quod ages aspicit ut ipsummet vel aliqd
simile producat.lib.i.di.xxv.q.v.B

Ydea non est entia diuina: nec est respectu ibi. E

Ydea est creatura.ibidem et etiam ante H

Ydea aliquis est exemplar sui proprii.ibi. E et ff

Ydea non sunt rationes cognoscendi diuino intellectu
et cuius similitudines representantes creaturem,
ibidem ff. Aliiquid est ydea sui ipsius ibidem.

Ydea soli ponitur ut hinc exemplaria.ibi. an B

Ydea non sunt in deo subiectus.ibidem B et K

Omnium factibilium sunt distincte ydeas: sicut
et prius ut materie et forme.ibidem B

Ydeas sunt forme singularium et non generum vel
specierum: aut differentiarum: aut negationum:
nec mali aut culpe que non sunt res ibidem.

Deus habet infinitas ydeas sicut potest per du
cere infinita ibidem. Quod autem cocedendum est
deum cognoscere per ydeas ut scilicet per dicere cir
cumstantiam obiecti terminantis.ibidem H

Quo modo ydeas sunt entia. eternaliter cognitae: et quod
re sic creatura non dicantur entia.ibidem K

Seneca dicit ydeas esse quintam causam.ibi. N

Quomodo intelligendum est quod anima sancta inspi
rit ydeas.ibidem consequenter.

Deus producendo aliquid extra intuetur quod non
est ipse: quod nondum est: quod per se constitutum.
Nec tam propriebus aliquo indiger ex
se ad producendum.ibidem in fine questionis

Predeterminatus

Prescierita

Reprobatio

Ydeas

Tabula alphabetica

Voluntas diuina

Yde in mente divina. an sint practice an speculative. lib. i. dist. xxxv. q. vi. p totam.
 Voluntas et Volitio diuina.
 Volitio diuina accipit vel p actu q est diva essentia vel abstractio. lib. i. di. xxxv. q. vi. ff
 De diuine voluntatis terminatōe resp̄cū effe c̄tus futuri cōtigētis recitat et iprobatur op̄io scoti. lib. i. dist. xxvii. q. i. B. E.
 Hec pp̄o. deū volente a fore possibile est velle a nō fore: est distinguenda fm̄ cōpositōem et diuisionē: et quō debeat poni in esse. ibi. A. H
 Voluntas recta diuina conformat rōni recte sed nō preuie. lib. i. dist. xl. q. vnica. I
 Nō magis voluntas diuina est cā creature p̄ eēntia diuina nec ecōuerso. lib. i. di. xl. q. i. E
 Volitio diuina nullo mō distinguit ab essentia diuina nec ab ab intellectu diuino. immo termini significat̄es ista absolute sine cōnotatione sūt penitus synonimi. ibidē. H
 Et etiā cā p̄ma p̄mitate pfectiōnis illimitatiōnis et durationis p̄t ad pcedere fm̄ naturam: sed nō p̄t ad causare. ibidē. I
 Actus voluntatis diuine nō est paxis. vt no tatur. lib. i. dist. xxv. q. vi. ff
 Creatio. gubernatio. remuera et cetera b̄mōi quia contingēter fuit a diuina voluntate sūt vere p̄ates. Et quilibet effectus a deo. pdus. Et ita quelibet creatura p̄t dīci paxis diuina. ibidē consequēter.
 Voluntas dei est multiplex. sc̄z beneplaciti et signians et p̄ns. Et voluntas signi est multiplex. Et quō illa distinctio intelligenda est vt nō sit distinctio alicui. reali in deo exīt: illius signi voluntas. lib. i. di. xlvi. q. i. p totā Quid nois voluntatis antecedētis. ibidē. E
 Deus nō vult antecedēter malum. Iz vult antecedēter meritū. ibidē
 Contra voluntatē beneplaciti nihil sit. s̄ b̄n contra voluntatē signi. ibidē D
 Voluntas p̄ns siue b̄nplaciti impediri nō p̄t. Secus de voluntate signi. ibidē E
 Deus vult om̄s homines saluos fieri voluntate antecedētere. ibidē G
 Quid est voluntatem alichius impleri. lib. i. dist. xlvi. q. ii. B. Supposito aut q de velit alia a se p̄t p̄bari rōne naturali q voluntas dei impediri nō p̄t s̄ sp̄ implet ibidē cōtinue An concedendū sit q deus vult malum; aut q deus facit malum vel p̄cipit malum. lib. p̄mo dist. lxvii. per totam.
 P̄mō pp̄ones deus intelligit malū deus nō vult malū p̄cedunt nō pp̄ter distinctionem a parte rei: sed pp̄ter nō idētitatē a pte c̄ture. lib. i. dist. ii. q. i. E. E

In quattuor lib. sūmatū

Triplicer p̄t q̄s se cōformare dīne voluntati. In volito. in eo q̄ vult quod deus eū vult velle et in modo volēdi. li. i. di. vltimē. q. vltima B. Ista p̄formitas p̄t cē actualis vel b̄tualis absoluta vel cōditionalis. ibidē.

Quō et in quib̄ tenet voluntas viatoris se con formare dīne voluntati beneplaciti vel signi: absolute vel cōditionalē fm̄ varias distincti nes ibidē consequēter Connēire. An quicquid cōuenit creature connēiat ea deo. lib. i. dist. xxvi. p totam.

Connēire oia 7c. Utru p̄fectōes creaturātū contineant a deo. lib. i. dist. xxvi. p totam.

Multipliciter aliqua intelligunt cōtinēti in deo subiectiōne. formalē. obiectiōne. sicut obie cōgnitū p̄tualē. sicut effectū in cā: eminēt 7c. et qd̄ intelligit p̄ qd̄libet illoꝝ. ibidē E

Que in deo cōtinēt eminēter distinguunt a deo. ibidē in medio. Exponunt multe au

ctoritates sanctoꝝ et scripture quib̄ dicunt creature eē in deo. ibidē V. Ubi exponitur illud Jobis p̄mo. Qd̄ factū est in ipo vita erat 7c. Et illud Ang. Que hic varie queris iōe tibi oia erit 7c. ibidē J. Et illud eiusdem

Ego ero q̄cūq ab hoib̄ bōeste d̄siderāt. ibi. R. et illud cro. xxvij. Undā tibi oē bonū. ibi. V

Unitive continēt oia in deo. ibidē A

Deus est viventiū vita: subsistentiū substātia ibidē N. M̄ multa dicunt deo metaphori ce et imprope ibidez O. Vec sūt p̄ p̄mo libro annota de hoc noie Deus.

Deus quō sit cā immediata oim. Queritur lib. i. q. iiij. et. v. A. Et r̄ndet ibidē ff. Ubi notandum quid p̄t p̄ducere multa.

Deus vtrū sit cā oim fm̄ intentionē p̄bōm̄ disquirit p̄ diuersas op̄i. lib. i. q. vi. A

Deus an sit agens liberū an naturale. li. i. q. iiij. et. v. B. et r̄ndet fm̄ quādā op̄i. ibidē E

Item quid p̄t aliqd de nouo creare sine mutatiōne sui. ibidē J. Et quō sit cā immediata ibidē R. de q̄ re vide plura ibidē U

Deus quō sit cā oim in rōne effectū. ibidez A

Sed nota q̄ forme creant̄ et q̄ nō. ibidē N

Deus Iz agat mediātibus causis sc̄dis. nō tñ dicetur agere mediate. ibidē O

Deus non est mensura oim alioꝝ quo ad nos. lib. i. q. xi. J: Et quō sit mensura creature: in eodem libro. q. xij. K

Deus nō est mensura angelī nec vñ angelus alterius angelī. lib. i. q. xij. E

Deus immediate causat aliquem actuz i volūtate angeli mali. lib. i. q. xix. E

Deus non peccat. Et vnde est q̄ aliq̄s homo peccat. ibidē H

Deus nō pot peccare. lib. iiiij. q. viij. et. ix. E

Connēire

Cōtinēre omnia

Tabula alphabetica

Di

Deus quō est causa totalis et esse pōt in voluntate respectu oīi et dilectionis sui h̄p̄ dicitur. lib. i. et q. ix. **A**
 Deus de potētia sua absoluta potest quēcūq; acceptare ad vitam eternā sine quoēcūq; basitū ipm informāte. lib. iiii. q. v. **J**
 Deus fact⁹ est homo vrrū h̄ sit cedēda. li. iii. q. ii. **A**. Et ibidē nota de his ppōnib⁹ de⁹ est substantia. de⁹ est homo. et de alijs multis de quibus daf regula logicalis.
 Deus est hō. Nec ppō nō est per se aliquo mō dicendi p se. ibidē **B**. Et q̄lis est ea p̄dicatio an'ēntialis an accēntialis. ibidē **C**. Et an sit vniuoca an equouca. ibidē **D**
 Deus est hō. est p̄dicatio denotativa. ibidē **G**
 Deus est passus. deus est mortuus. et consiles ppōnes an sint cōcedende. ibidē **H**
 Deus factus est hō. et deus incipit esse hō quō sunt intelligende et cōcedende. ibidez **J**. De cōuersis aut earūdem vide ibidē **L**
 Deus factus est creator. quō hec sit cōcedēda ibidē **K**. Et silt hec. Deus est humana nō quō sit cōcedēda. Et q̄ etiā oia supiora ad boiem possunt p̄dicari de illo termino deus. ibi. **N**
 Deus pōt esse homo. est p̄dicatio secūdi modi dicendi p se. ibidē **P**
 Deus de potentia sua absoluta pōt remittere culpā nō cōserēdo grām. lib. iiii. q. iii. **H**
 Dic̄io. vide infra in verbo Signum.
 Diffinitio. Quō intelligendū est q̄ diffinitio dicit quid: et ppriū accēns. In plo. q. ii. **M**
 Diffinitio quō se habet ad demonstrationē. req̄ re supra Demonstrationē.
 Diffinitiōnū quedā est formalē qdā materialis Prima daf p̄ principia cēntialia et est sbarūz compositarū. Secūda p̄ causas extrinsecas. In plogo. q. v. **L**
 Diffinitio exp̄mēs qd̄ rei nō pōt demonstrari de diffinito. q̄ est immediata. ibidē **N**
 Terminū cōnotatiū nō habet quid rei sed qd̄ noīis. In plogo. q. iiij. **L**
 Diffinitio dicit esse alciuīus p̄mo dupl̄. lib. i. dist. i. q. iiii. **E**. Item q̄ substāria singularis non diffinitur. ibidē **G**
 Diffinitio et diffinitū nunq̄ sunt eadē res: sed significat idē. Et quō diffinitio est p̄ principiū cognoscēdi diffinitū. ibidē **S** et **H**
 Diffinitiōes nō sūt substātie rerū s̄ significant substārias rerū et lib. i. dist. i. q. vii. **L**
 Diffinitū debet p̄ quālibet partē diffinitiōis ab aliquo distinguī. Et ideo ens nullū diffinitionē intrat. lib. i. dist. i. q. ix. **G**
 Diffinitio nō semp̄ facit cognitionē rei diffinitā lib. i. dist. iiii. q. v. **V**. Quō aut̄ diffinitio facit cognitionem rei. ibidē

In quattuo2 lib. sūiarū

Diffinitiōe p̄prie dicta nō est aliquid simplex diffinibile. Et ideo accidēta nō sunt diffini bilia. lib. i. dist. viii. q. iiij. **D**
 Diffinitio q̄libet b̄z partes significātes p̄ rei significate p̄ diffinitū. ibidē **E**
 Diffinitio nō data p̄ additamentū accipitur dupl̄. lib. i. dist. viii. q. v. **B**
 Diffinitiōne p̄prie dictā nunq̄ ingredīs cōiūcīo: qua tñ omīssā sit sepe improp̄a locutio. vt declarat ibidē **D**
 Diffinitio cōpletissima quot et q̄s differētias cēntiales habeat. lib. i. dist. viii. q. vi. **B**
 Diffinitio daf aliquā p̄ duas dīas p̄vertibiles inter se et cū diffinito: quarū vna a materia: alia a forma sumit. ibidez **S**
 Diffinitio ostendit̄ duplex. lib. iiii. q. i. **B**
 Diffinitio specie nō est vna res extra animā. lib. iiii. q. vi. **G**
 Difformitas i peccato qd̄ sit. lib. iiii. q. xiij. **ZZ**
 Differentia logicalis qd̄ sit. et q̄ est duplex. sc̄ cēntialis et accēntialis. lib. i. dist. viii. q. iii. **B**
 Differētia accēntalis sumit ab accēnto inherēte vel ab aliquo extrinseco rei. ibidē **E**
 Differētia essentialis sumit tam a materia q̄ a forma. quia vtraq̄ est de quidditate rei. ibidē **E**. et etiam **A**
 Differentia essentialis an oīis habet dīam sibi oppositā. lib. i. dist. viii. q. iiij. **D** et **R**
 Quāvis genus et dīa p̄ codem supponunt: tñ differētia nō significat p̄mo id. p̄ quo genus supponit et p̄ quo supponit differētia. Sed quid p̄mo significet differētia et silt genus. lib. i. dist. viii. q. iii. **E**
 Differētia dīe cēntialis: nō q̄ est de cēntia rei: sed q̄ significat aliqd̄ cēntiale rei. ibidez **G**
 Quō differētia est qua spēs abūdat a genere lib. i. dist. viii. q. iiij. **N**
 Differētia specifica dupl̄ accipit vel p̄ diffi rentia p̄pria spēi vel p̄ differētia vltima. li. i. dist. viii. q. vi. **ff**. circa finem.
 Quid interest inter diuersar̄ inter differētia. lib. i. dist. i. q. vi. **ff**
 Individua sunt diuersa. sed nō differētia. Itē q̄ dīt ḡnē v̄l̄ specie dīt aut nō sūt differētia. Item q̄ nihil reale est quo differētia dīt: s̄ est mediū p̄batū quo arguit h̄ nō esse illud et similia. vide ibidē.
 De differētis vltimis. et an aliqd̄ sit vniuocū ad eas. lib. i. dist. i. q. ix. **D**
 Diligere require supra Amor.
 Diligere deum ppter se et diligere deum propter aliud sūt actus distincti specie vt ānos rat lib. iiii. q. x. **N**
 Discursus require supra Consequētia.
 Discretio quid significet. lib. i. q. xi. **J**

Diversum

Tabula alphabetica

Distinctio et diuisibilitas. Quod intelligenda est locutio. Non aliqd accipit multipliciter nisi accipit sic est tale: si sic tunc est tale: accipiendō diversa per hanc talē et tale. lib. i. dist. iiij. q. i. ante B. Distinguunt per aliquā potest multipliciter intelligi: vel tantum per aliquā intrinseca vel tantum per aliquā extrinseca. In prologo. q. xi. B. ubi plura videbis. Distincta formaliter oīa sunt scīpīs oīi alio circū scripto distincta. lib. i. dist. iiij. q. ii. ff. Causaliter autē distinguunt entia tā realia quā rōnis. p. illō a quo causant. ibidē post B. Quicquid habet aliquid realiter distinctum ab alio: distinguunt realiter ab illo. unde a quocūq; distinguuntur partes componentes vel cōstituētes: ab eodē distinguunt compositū vel constitutū. lib. i. dist. xi. q. ii. L. Eodē mō quo aliqd convenit cū aliquibus distinguunt ab eisdē. lib. i. dist. ii. q. vi. D. A. Nulla realiter distinguunt nisi res et res: nec rōne nisi rōnes. nec veritas et rō nisi res et rō: et p. B. possum⁹ notare triplicē distinctiōe. lib. i. dist. ii. q. ii. ante B. Et latius de hoc eadē dist. q. ii. per totam.

Oīa diuersa sunt nō numero diuersa nō tā eq̄liter q̄r quēdā etiā specie: qdā etiā ḡne distinguunt lib. i. dist. ii. q. vi. D. D. Distinctio realis duplī accipit: vel p. distinctio non rerū quarū una nō est alia. vñ p. distinctio earūdem rerū formaliter distinctarū. lib. i. dist. ii. q. xi. J. Inter distinctiōem realē et ratiōis dāt mediū. ibidē.

Vec forma arguendi nō valet. Unum manet alio nō manere. ergo distinguunt. de q̄ vide lib. i. dist. i. q. iii. L. De oīib⁹ q̄litterēs distinctis verificantur aliquā contradictionia. lib. i. dist. ii. q. i. D. Duplī dicuntur aliquā primo diuersa: vel qā nihil idem est in utroq;: vel q̄r vñ in alio negatur in p. pōne imēdiata. lib. i. dist. ii. q. vi. ff. Et dist. ix. q. ii. D. Distinctio formalis quid sit et vbi ponēda sit. Et solum tūc qñ ecclie autoritas compellit. libro p. mo. dist. ii. q. i. ff. De hacre: vide supra Relatio diuina.

Hoc p. cipium scoti deficit. Quēcūq; ordinē haberent aliqua si essent realiter distincta: eūdem habēt quocūq; modo distinguuntur. In prologo. q. ii. D. D. Et libro primo. dist. xxv. q. ii. L. Distinctio inter rē et modū rei qualis sit. lib. iiij. q. iiij. B. Distinctio bitū est tāta q̄ta actuū in codē lib. q. xij. B. Dispositio corporū multū cōfert ad inclinatio nem q̄ sit p. habitū. lib. iiij. q. xi. L. Diuisio aliquā est relīcū res veras tantum in suas

In quattuor lib. finiāsū

partes: aliquā alīcū tanq̄ signi in sua signifi cāta. lib. i. dist. ii. q. vij. V. Dolor qui p. pō est qualitas et passio appetitus sensitū vñ causat. lib. iii. q. xiiij. A. Et qđ nō causat dolores. ibidē B. Dolor et delectatio resp̄cū cui⁹ sunt cū fugit et appetit id qđ absens est. ibidē C. Distinctio autē inter illos actus p. quam viā possit. p. bari. ibidē D. Donū quātū p. p. mo libro. require. Deus in verbo sp̄ū sanctus. Donū accipit duplī. lib. iiij. q. v. D. D. Dona sp̄ū sancti quare sic vocantur. libro. iiiij. questione. viij. L. Duo in actu nō p̄nt facere vnu. quō bec. ppō sit vera. lib. iii. q. vi. K. Duratio angelī vtrūz differat ab essentia vel exēntia angelī. lib. ii. q. x. A. R̄def p. opī. B. Contra quā instat ibidē L. Duratio nullā rez dicit vltra res p. manentes. ibidē D. Et cōnotat aliud ab exēntia angelī ibidē E. Itē quō duratio angelī et eternitas differat. ibidē F. Et q̄ duratio angelī nō sit tota simul. ibidē G. Et quō possit destrui sine angelō. ibidē H.

Effectus oīs quō
beatū cām finalē. lib. ii. q. iii. N. N.
Effectū aliquē p. duci a cā secunda demōstrari nō p̄t. lib. ii. q. iii. z. v. R.
Effectus forma lis nō p. pō dī: sed effectus forme. vide supra Lā formalis. Et quo ad p. mū libri. cetera vide supra Agere.
Effectus idem potest gnāri et creari. lib. ii. q. iii. z. v. Z. Et nota quō b̄ nō includat contrā dictionem. ibidē A. A.
Effectus eiusdē rōnis habēt causas eiusdē rōnis. lib. ii. q. xvi. X. Istud tā nō est vñr̄ verū vt pbatur ibidē.
Effectū subordinatio quō improbat et quō nō. lib. ii. q. xvij. E. Et quare variantur effectus. ibidē E.
Effectūz multoz specie distinctoz potest ē vna cā eq̄uoca immediata. lib. iiij. q. viij. D.
Effectus defīminat⁹ quō defīminat sibi certū agens. lib. iiiij. q. x. H et J.
Elicere actū cōformiter rōni recte qđ sit. lib. iiiij. q. xij. D. D. Electio. vide volūtas.
Energia. vide infra Praxis.
Ens an sit p. mū obiectū intellectū libro primo dist. i. q. iiiij. B.
Ens p. mā sui diuisione diuidit in ens in aīa et in ens extra aīaz. Siue in ens reale: et in ens rōnis. Et ens extra aīam in decē p. dicāta. lib. i. dist. ii. q. viij. ff.

Dō

Dō

E

E

E

Tabula alphabetica

Ens est vniuocū ad deū & ad creaturāz: et ad omnia realē existētia: etiā ad differētias vltimas et suas passiones ut docetur libro pmo distin*h.i.q.x.* D

Entis passiones nō sunt aliq realia sed cōceptus importātes idē qd ens. & cōnotātes ali quid determinatū. ibidem B

Ens quomodo se dicif habere ad decem presdicamenta. ibidem H

Enti reali nibil debet attribui pp̄ fabricatō nem intellect⁹ nisi pdicatu importaret actū intellectus. lib.i.dist.vij.q.i. N

Entis passiones sunt vntū singulare t̄c. lib.i.dist.xiiii.q.i. N. vide obiectum.

Ens quo sit subiectū metaphysice nō statut et disquirit. lib.iij.q.x. L

Ens de qbus pdicat vniuoce. ibidem Z
Enti in aia & extra aiam est aliqd cōevnuocū hoc est de ente in aia & extra aiam pōt aliqd dici vniuoce. lib.iij.q.x. Y

Equalitatis quadruplex distinctio. i quid sit equalitas fm̄ rē. lib.i.dist.xix.q.i. L. Quere cetera supra relatio diuina

Equiuocatio tm̄ est in voce & nō in conceptū lib.iij.q.x. S

Equiuocatio quo cōtingat. ibidē U. & nō ibidē quo intelligendū sit hoc dictū. Quid vox ē easdem & interio diuersa t̄c.

Equiuocum. quere infra Uniuocū.

Errās circa aliquaz cōclusionē in particulari stantei errore nō pōt scire seu credere se errare. lib.iij.q.x. Y

Esse. fuisse. fore. quo differat ab angelo et deo lib.iij.q.x. S. Et quomodo distinguunt in angelō. ibidem R

Esse in seu modus cēndi in: nō cōstituit predicationem accidentis. lib.iij.q.i. L

Esse multipli accipit: et cum varijs casib⁹ cōstruit in diverso sensu. lib.i.dist.xxvi.q.vniuersa. S. De esse repūtato: esse cognoscibili: esse cognito: quid sit: an. s. sic quoddam esse diminutū: eternū. An sit de⁹ an creatura t̄c. ibidem O et P

Esse in dicitur realiter vel per predicationez. lib.i.dist.iij.q.i. S

Inesse realiter dicitur tripliciter per cōinen-tiam presentiam et consubstantialitatē. lib. pmo.dist.xix.q.i. B

Eternū accipit dupl stricte et large. li.i.dist. xxv.q.v. R. ad Aug.

Eternitas & duratio angelī quomodo differunt lib.iij.q.x. S

Euū nō est mētura angeloz. lib.iij.q.xij. B. et S. Et argumentat fm̄ vna op̄. ibidem J. Contra qua instat ibidem R

In quattuo lib. sn̄iarū

Evidētia vel inevidētia nibil facit ad distin-
ctionē bītū p obiecta. In plo. q.xij. M
Euterogeniū. Quid requirit ad esse ceteroge-
neum. ibidem E

Exclusiva pp̄ quō exponi bz. & signū exclusi-
vū quot modis capit. li.i.dist.xxi.p. to.

Extremi ad extremū nō sp̄ est dare medium. S̄ est transiūdo de extremo ad extremū nō op̄ semper in media. li.iij.q.xvi. D

Expulsio forme vniū p̄ or est q̄ inductio forme
contrarie. lib. iiij.q.i. D

Facererequiresu
pra in nōbo Agere.
Fātasiādi p̄m actus a quo cau-
sa. lib.iij.q.vii. O et P

Et verū sit cognitione intuitiva an abstractiua
disquirit. ibidē Q

Fictum. quere infra in nōbo Uniuersale.

Fidei habituz null⁹ pōt in se intuitiue cognoscere. In plogo. q.i. pnci. XX

Fides aliquorū articulorū pōt manere in p̄ia. In plogo. q.vltima. N

Fides infusa vtrū possit cēvna respectu oīm
articulorū. lib.iij.q.vij. L. Et q̄ respectū cuiuslibet
articuli est fides acq̄sita nōero distincta
ab alia. ibidē R. Et vtrū fides infusa cū intel-
lectione possit esse cā sufficiēs ad elicienduz
actū credēdī circa suū obiectū p̄m. ibi. M

Et quō fides fuit vna in antiq̄s patrib⁹ que
in nobis. ibidem N

Fidei bitus quō possit stare cū sc̄ia. ibidē. hoc
est. lib.iij.q.vij. P et Q. Et si lī de alijs habi-
tib⁹ oppositis quō se compatiunt. ibi. R

Fidei actus vnde causef. lib.iij.q.xv. E

Filius in dīnis. re q̄re supra Deus. Sed vtrū
solus sibi vniū naturā humānā inynitates
suppositi. lib.iij.q.i. A

Finis dupl accipit. li.iij.q.i. B. Et q̄libz sub-
diuidit vt notandū est ibidem.

Finis sine cā finalis qd sit p̄pē accipiēdo. ibi.
L. Finis est pncipiū in agibilibus. ibi. Z

Final cā ē id p qd rñdet ad infrogatōez factā
p pp̄ qd. Quō h̄ pp̄ pōt inteligi duplicitē
ibi. E. Finē acq̄ri p motū & opatōez pōt du-
pliciter intelligi. ibi. S. Que sit causatio finis
ibidē. Et D. vbi etiā arguit contra dictum
Aviceenne. de quo nota ibidē p̄ totum.

Finalis cause causatio est duplex. ibidē J. Et
quō moueat agēs ad agendū. ibidē L. Et
alia resolutio dat ibidem M et O

Final cā quō aliq amāt amore amicitiez aliq
amore cōcupiscētie. ibidē Q et S et E et Y

et M. De causalitate finis p̄stituti a vo-
lūtate mediāte actu nolēdi seu odīedi. ibi. L

Tabula alphabetica

Sfinis amatus duplex est. scz amat amore concupiscētie et amicitie. **P**rimus est ppter scd̄z et frequēter innobilio. **I**n plogo. q. xi. **E** **S**finis sc̄tis et scie quo est idē. ibidē **B** et **E** **S**finates cāc pnt esse plures respectu vniū si et plures efficiētes. ibidē **G**. vide infra **S**rui. **S**ines immediati pnt eē duo respectueiudē. lib. ii. q. iiiij. 7. v. **E**

Sfinis p̄stitutus avolūtate quō diligat avolūtate vnicō actu. lib. ii. q. iiiij. **E** **E**

Sfinis pōr dupl̄ intelligi. lib. iii. q. viij. **N** **N**

Sfinalē cām habz̄ois effectus. lib. ii. q. iiiij. **N** **N**

Sfluxus forme qd dicat. lib. ii. q. ix. **S** **S**

Somes pcti qd sit. lib. iii. q. iiij. **B**. Et qd opet in nobis et quō nota ibidē ad longum.

Somes p̄ quid possit auferri. ibidē **J**

Forma ē simplex et invariabilis cēntia fm au-
tore sex pncipioz. li. i. di. xvij. q. vi. **L** et **M**

Forme quō se hñt yr nñeri. lib. i. dist. xiiij. q. iiij.

S. Et cetera p̄ pmo libro. vide **C** formalis

Formalis. vide etiā supra relatio in diuinis.

Forme aliqne creant a deo et aliqne nō. lib. ii.
q. iiiij. 7. v. **N**. Et ibidē nota fm alia r̄fusione

q̄ forma nō crea sed p̄ducit a deo i materia

Et ibidē q̄ forma que nō potest eē sine sub-
iecto nō crea a deo. ibidē **P**

In boie p̄ter formā seu aiam intellectivā ēpo-
nere vnam alia formā. lib. ii. q. xxij. **V**. Et que
forma sit ibi extensa. ibidē **J**

Forma nō dat actū p̄mūz s̄ ipa est actū p̄mus.
lib. ii. questionib. iiiij. 7. v. **E**. Et quō forma

corūpī q̄n opposita inducit. ibidē **D**

Forma substantialis agit in fine alterationis

et quomodo intelligit illa alteratio triplicē

lib. ii. q. xxij. **B**

Forma quāto est pfectior. tanto est actiūor. **B** p̄pō nō est vlt̄ vera. lib. ii. q. xxv. **D**

Forma nulla ē ex natura rei q̄ informate ncce

sit informati acceptari. lib. ii. q. v. **B**

Forma quō sit augmētabilis. de hac re ponūt
quattro opiones cōcordātes in vna coclus-
sione. videlz q̄ forma nō auger p̄ additōnem
noue pris. li. iiij. q. vi. **B**. Et otrā tres p̄mas ar-
guit ibidē **L**. et q̄nta op̄i. ponit ibidē **L**

Forma precedens et forma adueniens et gra-
du aduenientes quid sunt. **T**. Et q̄ sint disti-
cti. ibidē **D**

Formā bre summū gradū pōr dupl̄ intelligi

lib. iii. q. viij. **D**. Et vtrum in formis sit ponere
statu. ibidē in pncipio questionis.

Forma augmētatiue sunt duplices. ibidē **B**

Forme plures quomodo sunt in boie ostendit

lib. iii. q. viij. **F**

Forma bruti in augmētatione quō auger. lib.

iii. q. x. **F**. Expullio forme. vide **Expullio**.

In quattuo lib. sūiarū

Fortitudinis actus quō inclinat ad audaciam
et timor. lib. ii. q. xi. **D**. Et quō ad neutrū in
clinat. ibidē **P**

Srui est actus soli volūtaris. li. ii. di. i. q. ii. **B**

Srui accipit large p̄ actu quo aliquid diligit
anḡ summū siue illud sit habitu siue nō. Et

sp̄itur etiā stricte p̄ actu beatifico r̄modo
ibidē **E**. Item q̄ volūtas ex puris natura-

libus potest eli cere actum fruitionis ly non
meritoz. obiecto fruībli ostendo clare vel
obscure. et ita deum ex suis naturalibus sup

omnia diligere. ibidē **D**. Itēz q̄ respectu
fruitionis beatifice voluntas se non habet
actiue. quia a solo deo est. ibidē **E**. Proba-

bile est q̄ videns diuinā essentiā babeat du-
os actus fruitionis in volūtate. vnu beatifici
cū a solo deo creatū: aliū nō beatificū naturali
illictū. Potest etiā teneri q̄ sit vnu soli et b-

a deo creatus. ibidē **G**

Fruitio brifīca est pfectior visione. allegat ad
hoc sanctus Thomas Iz alibi dicat contrariuz
dictis. li. i. dist. i. 7. q. ii. **R**

Fruitio quedā est ordinata quedā est inor-
dinata. lib. i. dist. i. q. iiiij. **L**

Fruitio ordinatarū qdā quietat. scz fruitio
patrie: quedā nō quietat scz fruitio vie. ibidē

Non potest aut naturalis pbari q̄ fruitio sim-
pli citer quietans sit nobis possibilis. Nec

q̄ volūtas nō possit satiari i aliquo citra de-
um. immo nec q̄ sit quietabilis p̄ quēcungz
actum. S̄ hec oia sunt fide credita. ibidē **F**

Obiectū aut fruitōis patrie ē deo et nō visio
dei. ibidē. **N**

Fruitio patrie est amor amicitie succedēs vno
desiderio. sed fruitio vie ibidē **P**

Fruitiois vie ordinata est deo obiectū. Sinor
dinate pōr esse quicqd voluntas pōr summe
diligere. ibidē **Q** et **R**

Non pōr q̄s frui cēntia et nō psona. vel vna p-
sona et nō alia. Nec invia nec in patria. lib. i.
dist. i. q. v. **E**. Opposito aut admissō nō erit
fruitio ordinata. ibidē **D**

Potest viator scire se frui cēntia: et nō scire se
frui psona. vel vna psona et nō alia. ibidē **N**

Volūtas cōtingēter frui fine vltimo et pōr
enolle tā in vlt̄ q̄ in particulari onſuz clare
vel obscure. immo potest enolle deum. libro. i.
dist. i. q. vi. **P**. vſq. **E**

Beatitudine b̄ est actu brifīco nō pōr volūn-
tas frui līcīte s̄ tm̄ illicite. ibidē **E**

Fruitio quid sit et cui sit. lib. iii. q. xiiij. **B**. No-
tanda est aut op̄i. contra quam arguit et ad
rōnes cui respondeſ ibidē **D**. Et vtrum ne-
cessario eliciat in patria a volūtate. ibidē **D**

Nota etiā plura de fruitione et visione. ibidē

Tabula alphabetica

Ba.

Bc.

O Nudum quid sit

S vide supra in verbo delectatio.
Bnario in diuinis. vide supde
Bnare accipit cōit p q̄libet pro
ductione alicuinō de nibilo t sic distinguit
cōtra creatōem. Tel stricte p pductōe viueat
a viuente. lib.i.dist.xij.q.i.B

Bnario trip̄l accipit aut p pductōe alicuinō
fm se totū. aut fm partem que pōt eē fīmn
formalis. vel generalis p pductione alicuius
de novo. lib.dist.xij.q.vi.P

In omni genere p̄dicātālī absolute ē ḡnā
tio simpl̄l fm pbm. quia vera pductio alicui
ius illius generis. lib.i.dist.v.q.ij.B

Aliqd pōt cōicari p pductiones quod non est
terminn illius pductionis. ibidem J

Terminus formalis pductōnis quid sit: t qd
materialis. ibidem E. t dist.it.q.n.N

Non om̄e pductū vel genitū habet eē post nō
esse. lib.i.dist.ij.q.i.N

Differentia inter generatōem vniuocā et eq̄
uocam. et de gradibus ḡnationis vniuoce:
lib.i.dist.ij.q.n.B.

Bnario bonis nō est simpl̄l eq̄uoca et hoc qz
ḡnans t ḡnatiū sunt eiusdē speciei. Et an ter
minn formalis. scz aia intellectua sit alterin
rōnis ab omni rōne agendi. ibi.D

Bnario vnius quomō est corruptio alterius.
lib.i.dist.xij.q.v.B. Item q̄ pductiones
passim distinguunt sicut pducta. lib.i.dist.
xij.q.vnica Z

Generatōis naturalitas quō potest salvari
lib.ij.q.ij.S. Item q̄ idē effectus pōt ḡnari
et creari. lib.ij.q.ij. t v.Z

Genitor per putrefactionē vtrum corpus ce
lestē sit pncipiū. li.ij.q.xxij.R. Et respōdet
fm op̄i. scoti q̄ non. Oppositū aut̄ asseritur
ab autore. ibidem Z

Genus logicae.

Genus nō est realiq vel realitas. Nec est de
intranēitate rei cuius est genn. Nec est pars
speciei nec individui. sed bene est pars diffi
nitionis spēi. lib.i.dist.vij.q.h.per to.

Genus l̄ si superius et pdcies p se pmo mō de
suo inferiori. no t̄ est de eius essentia nec in
cludit in eo. lib.i.dist.h.q.vij.X

Res potest intelligi distincte et pfecte nullo
superiori intellecto. ibidem Y

Genus nō est materia pp̄e. sed metaphorice.
lib.i.dist.vij.q.i.D. Item tres conditōnes
requirunt ad hoc ut cōceptus sit genn. scz q̄
pdcies de pluribus plus q̄ nūero dñtibn p
portionē ad se inuice fm pfectez bñtibn t q̄
nō sint ptes cōntiales alicuip se vni. ibi.B

In quattuor lib. s̄niatū

Genus sumit a tota re. Differētia nō a parte.
Item q̄ genus nō sumit a materia ut qdam
dicat. lib.i.dist.vij.q.ij.D

Genus importat rotum esse specierum: non
ta men eo modo quo species indiuiduorū. di
cta. dist.vij.q.ij.D

Aliquid cōriteri in genere intelligit dupl̄
vel qz genn de pnoie ipm demōstrante verifi
catur. vel qz de ipo psonalr accepto genn pres
dicat scđ mo nō pmo ḡna t sp̄s sunt in ge
nere. li. i. dist.h.q.vi.BB

Generis cōceptus nō includit in pceptu sp̄ei
nec cōceptus determinātis in conceptu det
minabilis. lib.i.dist.h.q.ij.AA

Cōceptus sp̄ei est ita simpler sicut cōceptus
generis. lib.i.dist.vij.q.ij.H

Simplicitas p carentia cuiuscūq̄ ppositiōis
non impedit aliquid esse in genere. libro.i.
dist.vij.q.i.J. Et.q.i.B

Non om̄e genus diuidit in suas sp̄es p d̄ras
essentiales oppositas eadē dist.q.ij.D

Genera accidentū diuidunt per differentias.
accidentales. ibidem B

Genus quare pdicatur in quid t nō differen
tia. lib.i.dist.vij.q.ij.ante E.

Non om̄e supius cōtrahit ad suū inferius per
dram essentialē inferiori. eadē dist.q.ij.L

Interempto genere interimit sp̄es t indiuidū
lib.i.dist.h.q.vij.X

Non ozi q̄ oim cōiūm siue generū diuersorum
oia cōcta sint diuersa. li. i. di.h.q.i.P

Diuersorū generū t nō subalternat̄ positorū
diuersi sunt sp̄es t d̄re quō intelligit ibidem.

Impossibile est alicui cōuenire rōem sp̄ei cui
nō cōuenit rō generi. li. i. di. xij.q.i.E

Plura p pmo libro. vide infra Species

Genus et d̄ra nō sunt in genere ppro et p se.
neq̄ p reductionē. lib.h.q.ij.KK

Gradus in additiōe forme sunt qdā indiuidua.
lib.ij.q.vi. h. t q̄ distinguunt nūero. ibidJ

Gratia que infundit in penitētia t alijs sacra
mentis vtrum sit eadē. lib.ij.q.vij. t ij.N

Item quō grā sit duplex. ibidem D. Et quō
gratia infusa sit eadē cū grā gratū facienter

gratia virtutē. ibidem BB

Habitus est duplex
b Appbēsius t iudicatiū. In plo
go.q.i.pnci. Per S

Habitus null̄ inclinat ad actus
alteri. Habitus nō mediātē actu ppo. ibidē Q

Nullus pōt in se cōvidēter cognoscere bitus. s
bene actū ex bitu vt pbatur ibidem XX

Quō intelligendū est q̄ sunt tñ q̄ng habitus
veridici. In plogo.q.vij.ante R

Tabula alphabetica

Fides credibiliū nō ē habitus veridicatio p̄m p̄m ibidem. Et est in plogo. q. viii. ante R Principiū & actionis s̄lēr diversarū actionum sunt habitus diversi specie distincti. In plogo q. viii. Quoniam p̄ncipiorū & actionū p̄nctū est unus bitus ibi. s̄. in medio. Habitū idētitas & diversitas sequuntur vlt̄ idē titatē & diversitatē actuū. ibidē continue. Habitus p̄ncipī est p̄sectorbitu actionis. qā euidentiō. I. nō sit de nobiliō obiecto. ibidē J. Habitus p̄ncipī est cā nō cōclusionis. s̄ notitiae cōclusionis ibidē consequēter. Habitus vlt̄ ita est directiū opis sicut p̄ticularis. In plogo. q. xi. P. & Q. & q. xi. X Habitus nobilitas arguit ex obiecto certitudine vel euidentiā. In plogo. q. xi. Y Habitus nullū rāz infusus q̄ acq̄situs est in se laudabilis vel vitupabilis. lib. i. di. xviii. q. ii. E Nō ē aut plus de rōne habitus cāre delectationē q̄ tristitia. Et q̄ delectatio pōt ēē sine habitu. ibidem B. Habitus theologicus. q̄re infra theologia. Habitus de rōne sui nō plus includit q̄ inclinet delectabiliū q̄ tristabiliū. li. iii. q. ii. D. Et in eodem lib. q. iii. Z Habitus vtrū sit qualitas absoluta effectiua actus. lib. iii. q. iii. A. Et r̄ndet fm vna opī. q̄ dicit q̄ nō est nisi respectus quidā. ibi. B. Et q̄ nō sit effectiū actus ibidē E. S̄. p̄ vtrūq̄ dictū arguit ibidē D. Et E. Et p̄batur q̄ sit effectiū actus. ibidem ff Habitus corporis est duplex. ibidem V Habitus inclinatio qd sit & q̄ ope. ibidem D. Et de habitu vtilioso in eo qui b̄z grām quid operet. ibidē. N. Et q̄d inclinet p̄ modum p̄ncipī actiū. ibidem U Habitus supernaturalis quo possumus p̄sequitū finē nō pōt naturali rōne p̄bari q̄ sit nobis nc̄cīus. li. iii. q. viii. B. & E. Et q̄ tal habitus possit ēē naturalis. ibidē D Habitus naturales p̄nt remanere destruciū s̄fūsis. li. iii. q. viii. S. Habitus infusi q̄re sunt posnēdi cū habitibus acq̄sitis. ibidem E Habitus vtrūs sit subiectiue in parte intellectiua. li. iii. q. x. A. Et r̄ndet fm vnam opī. q̄ ponit quattuor actiones. ibi. B. Que impugnat ibidē E. Que aut sit nc̄cītas ponendi b̄mōi habitū dicit. ibidem D Habitus est ponēdī appetitū sensitivo. li. iii. q. x. E. Et q̄ ille nō est p̄prie vtrū ibi ff. Itēz q̄ resp̄cū oīm resp̄cū quoꝝ ponit bitu in pre sensitiva ē ponēdūs habitus in volūtate. ibi. B Habitus volūtati solūmō est vtrū. ibidē H Habitus nc̄cīo ponit ad intelligēdū aliqd obiectum. li. iii. q. xiiii. & xv. Et L

In quattuor lib. sūiarū

Habitus quō ḡnāt. ibidē V & Z. Et q̄ sit potēdū tam respectu cōplexi q̄ respectu incopleri. ibidem BB Habitus virtuosus vtrū oīs genere ex actibus. lib. iiij. q. xi. A. Et r̄ndet q̄ sic. ibidez D. Et ibidez nota ex quib̄ ḡnāt habitus in pre sensitiua fm opī. ibidē E. Que improbatur quo ad omnia. ibidem ff Habitus quō ḡnāt. Et quō distincti habitus generant ex distinctis actib̄. Et quō distinguunt habitus intellectuales & morales. ibidē J. Habitus vnl̄ pōt inclinare ad distinctos actus specie. ibidē R. Habitus & actus p̄tis sensitivae alī se b̄nt q̄ bitus & actus rōnali. ibidez H. Et ad quos actū inclinat bitus p̄tis sensitivae nota ibidē ad lōgū. Et q̄līter loquēdū est de vtrūq̄ habitib̄. ibidem X Habitus morales quō ḡnāt ex diversis actibus. lib. iii. q. xi. J. Habitus aliq̄s est intrinsece bonū moralū & aliq̄ intrinsece malus moralū. ibidem H. Habitus qdā sunt in pre sensitiua: & quida in volūtate. ibidē D. Et q̄bitū qdā p̄tis sensitivae inclinās ad opa exteriōra ex ḡne p̄patit secū qdā viciū in volūtate. ibidē H. H. Habitus dū ḡnāt in volūtate vtrū ex eis generent aliq̄ q̄litates in appetitu sensitivo inclinātes ad actū p̄formes actib̄ interiorib̄. lib. iii. q. xv. D. Respondeat aut ibidē E. Et si generent quō distinguant. ibidē ff Habitus & porētia fm qd distinguunt. li. iii. questione secunda. D Habitus ifusi & acq̄siti quō dīnter se habeat lib. iii. q. viii. & ix. E. Habitus scie acq̄site quō post resurrectiōem maneat in aīa. lib. iii. q. xi. E. Et r̄ndet ibidē E. de habitibus acq̄sitis. Habitus quō corrumptit. ibidem V. Heroica vtrū dupl̄r accipit. li. iii. q. xv. E. Et quō distinguūt aēpātia & p̄tinētia. ibidē D. Homo est bō humanitate. quō b̄ppō & p̄siles habeant veritātē. li. iii. q. i. S. Homo & būanitas quō distinguunt. ibi. B. Homo est albus. hec est p̄dicatio formalis: s̄ nō p̄ se. lib. iii. q. ix. D. Homini insūt plures forme. lib. iii. q. viii. ff. Homines vtrū resurgēt incorruptibiles. lib. iii. q. x. A. Respondeat ibidē B et ff. Et vrum idem homo resurger qui virxit. lib. iii. q. xi. A. R̄ndet fm duas opī. ibi. B et E. Quarū secunda impugnat ibidē D.

Dentitas & idēz
require relatio. Ideat ymagō notabuntur in littera Y

De:
Do,

Jd.

Tabula alphabetica

- Je. Hierarchici tres actus quō significat eandem rem.lib.h.q.x. R
- Inherentia accidentis ad subiectū quō dicat respectū.lib.h.q.i. ante J. Et q̄ non dicat nisi rem secūde intētōnis. L̄ otra quod arguit eodem lib.q.h. R
- Im. Imperficiū pōt cāre pfectius.lib.h.q.vii. L
- Impare executionē actus exterioris vtrū sit aliis actib̄ ab illo quo q̄s vult efficacit̄ dictatum a recta rōne.lib.h.q.x. R R
- Jn. Individua eiusdem rōnis quō sunt sllima et tñ alia magis q̄ alia.lib.iij.q.vi. Q
- Individuum. quere singulare et vle.
- Inesse. require supra Eſſe.
- Infinītū. Requiere supra Deus. Item
- In infinitū pōt deus causare individua eiusdem rōnis.lib.i.dist.xvij.q.vii. S. Plura require supra Augmētatio et caritas.
- Inferius. quere genus. sp̄s. vniuersale.
- Innascibilitas. require supra deus.
- In finita nō oia sunt equalia.lib.h.q.vii. Q
- In corruptibilitas et corruptibilitas nulli cōueniunt precise p materia et formā.lib.h.q.xxi. S. In celo non est causa intrinseca incorruptibilitatis. ibidem S
- Inclinās ad actū aut est potētia aut obiectū aut habitus quō sit verū.lib.iij.q.h. S
- Ineōpossibilita sicut et compōssibilita aliquē esse contingit dupl.lib.h.q.xvij. S
- Intellectus et c. Qualis est pcessus rōnis i suis acibus. Prīmū em̄ est onſio finis ipsivo luntati. deinde volitio finis. binc consilium intellectus de his que sūt ad finem. sequit̄ elec̄io medi p sententiā dictatiā. demū iperūm executōnis. In plogo.q.x. S
- Intellectus cognoscit etiā singlarif. Et pmo pmitate gn̄ationis simpli cognoscit. In plogo.q.pma pncipali ante V. Et lib.i.dist. iij.q.v. X. et q. sexta per toram.
- Intellectus quō abstrahit ab bic et nūc. et sīlra a materia et q̄ idem est p̄mū cognitiū sensus et intellectus. In plogo.q.i. ante V. Et
- Intellectus pōt bre in se diuersos actus sc̄i incomplexorū et ppōnūs.lib.i.dist.i.q.i. N
- Intellectus vno actu pōret intelligere ppones vel etiā totū discursum. Et h̄ intellectus illo vno actu intelligit cōclusionē et tm̄os eius: tñ seit tm̄ cōclusionē et nō terminos icōplexos.lib.i.dist.i.q.i. R
- Intellectus n̄ babet vim factiūā sllis ei quod intuitiū cognoscit: qd factū nō h̄ eē reale. sed tm̄ obiectū in intellectu.lib.i.dist.xvij. q.i. ante R. et dist.xvij.q.i. post R
- In intellectu nō est ponēda sp̄s p̄via actu iyl que sine actu intelligēdi esse nō pōt. ibidē k

- # In quattro 2 lib. sūiarū
- In intellectu que sūt ponēda. ibidē cōsequēter. Et tera p pmo libro. vide supra Logiūrō
- Intellectus practicus et p̄siliatūs quo diffrant. li.h.q.ij. ff. Et nota ibidē de obiecto vtrūq̄ et plura alia in cōclusiōib̄ sequētib̄
- Intellectus pmo itelligit singulare.lib.h.q.xvij. 7. xv. A. Et quō sit similitudo obiecti. ibidez E. Et quō sit locus specierū. ibidem. ff. Et q̄ ad itelligēdū est forma necessaria q̄ sit intra intellectū et sit principū quo itelligat. ibidē. J. Itē intellectus agēs quō et qd causet in intellectu possibili. ibi. R. R. Et qd sit intellectus possibilis sūm̄ pmetatorē. ibi. V. G
- Intellectus ois potēs apprehēdere pincipia sūne cōclusionib̄ pōt discurrere.lib.h.q.xvi. L
- Intellectus quo possit h̄e notitiā cūidenteze de contingētibus. ibidē. L. Et q̄ intellectus agēs nō depurat: illustrat et c. nisi ut causa p̄tialis intellectus. ibidem E
- Intelligētia est plena formis. quō hec pposītio sit intelligenda.lib.h.q.vi. ff.
- Intellectus nō pōt habere infinitos actū mul.lib.h.q.xxi. N
- Intellectus agēs et possibilis quō distinguātur.lib.h.q.xvij. Q. Et vtrū intellectus agēs habeat aliquā actionē in patria. Et que sit eius actio propria. ibidem R
- Intellectus actiū nō est necesse ponere nisi ppter auctoritates doctor. lib.h.q.xv. A
- Intelligere: videre: et h̄ modi sunt vere passiōes denominat tñ p modū actionū. ibidem S
- Intellectus quo possit dici propria opatio angelī et bois.lib.h.q.xv. S
- Intellectus videns diuinā essentiā. vtrū necessario comprehēdat illā et oēs creaturas.lib. iij.q.xij. A. Et vtrū possit videre vñā creaturā non vīla alia. ibidem L
- Intensio et remissio conatus in intellectione quō et vnde causant. lib.h.q.xv. L
- Intensio qualitatū. vide supra Augmētatio.
- Intensio pma et scđa. vide infra Signa et relato
- Insepabilitas nō arguit idētitatez inter aliq̄ lib.h.q.h. J
- Instans nō pōt dare esse pti pterite et future. lib.h.q.xi. S et L. Et quomodo non dicat aliquid ab solutū distinctū a rebus permanētibus. ibidem L. Et quid significet q̄trū ad quid rei et quid nominis. ibidem D. et E.
- Et tm̄ alia opinōe quid significet. ibi. ff. Instas dicit̄ indivisibile. ibi. S. Et quo continuat p̄st tpi. ibi. H. Et quō dicitur distinguere inter pteritū et futurū. ibi. H. H
- Instans quō possit manere: et plura instanta simul quomodo maneat. ibidem L. L
- Instrumento cōpetit duplex actio.lib. iij.q.i. D

Tabula alphabetica

Justitia in q̄rto gradu cū nullo vitio stat. lib. iij. q. xij. A. S; neq; in q̄nto ēdu. ibi. B. Justificatio imp̄j quo possit esse sine oī motu bono voluntatis. lib. iij. q. viii. et. ix. D.

Libertas distin:

guīcōtra coactionē vel contra
fuitutē vel h̄ necessitate oppositaz
contingentie. li. i. dist. i. q. vi. H

Libertas capit q̄nq; modis. lib. h. q. xix. R

Libertas nō stat simplē cū indūntia lib. iij. q.

riui. E. Letera vide potētia. voluntas.

Lectio. Locutio t̄c. Necessariū est oī legenti
scōz dicta scire et attēdere q̄n loquunt̄ devir
tute s̄monis et q̄n nō. Et q̄n importat actus

exercitatus et q̄n signatus. lib. i. dist. xxvij. J

Locutio est auditio sed nō ecōtrario. et hoc in

angelis. lib. h. q. xx. S

Logica. Ad logicū nō prinet scire h̄sequētias
in particulari. s̄ tm̄ naturā consequētiarū in

vli. Et ideo oīs scia vtr̄ logica tanq̄ instru
mento quo cognoscit suas p̄ntias in p̄cula
ri. In plogo. q. vii. R. Ignorātia logice facit
difficiles in sc̄tēs realib;. li. i. di. h. q. iij.

Logica est vere practica et s̄lī grammatica et
r̄beretica. In plo. q. xi. q. est penultima N

Logicalis determinatio diminuēt distractib;

que sit. et quō circa tale committat fallacia.
lib. i. dist. h. q. vii. D. et P

Ludificatio. Requiere infra Sensus.

Agister senten:

tiarū quō saluat in eo qd̄ dicit φ
charitas q̄ diligim̄ deūt primū
est sp̄us. lib. i. di. xvij. q. iij. B

Hagis et min⁹ suscipe est qdā passio q̄ incit
cūcūnq; materie t̄c. lib. iij. q. vi. D. Letera
require supra in verbo Augmentatio.

Hagnus dicit aliquis tripliciter. similiter et
equalis. lib. i. dist. xij. q. i. K et Z

Hagnum et parū quō sunt passiones quā
titatis. lib. h. q. xij. B

Halum accipit dupl̄r. lib. iij. q. xij. S

Halus quō est et non a deo. li. h. q. lliij. et. v. D

Haria n̄go vtrū habuit in se somitē peccati
lib. iij. q. ij. A. Quō fuit impeccabilis. ibid. E

Haria virgo quō potuit mereri. ibidem D

Haria n̄go quo pot saluari ab oī p̄ctō omitti
onis. ibi. Et quō i tota vita sua meruit. ibi. S

Haria n̄go vtrū debeat dici parēs xp̄i s̄m

naturam humānā. lib. iij. q. iij. A

Haria qd̄ opabat in formatiōe corporis xp̄i.
et que fuerit ibi in illa formatiōe. ibidem K

Et vtrū p̄ere debeat dici mater. ibidem Z

In quattuo lib. s̄niārū

Hater qualē habeat operationē in gnatiōe
prolis disquiritur ad longū. li. iij. q. iij. B. Et
quid debeat proprie dici mater. ibidem Z

Materia celī quō sit in potētia h̄dictiōis ad
oēm formā. et quō hoc dictū habeat veritatē
lib. h. q. xij. R. Utru autē in celo sit materia
eiusdē rationis cū istis inferioribus. disquiri
tur ibidem a principio questionis vlc̄ E

Materia celī vtrū sit informata aīa intelle
ctua. Et dicitur q̄ nō. ibi. E. Et quō s̄m opi
phi materia celī non est distincta a forma et
quātitate celī. ibidem H. Utru autē rō icor
ruptibilitatis celī sit ip̄i intrinseca. ibidez S

Materia vel forma nulli sunt causa corrupti
bilitatis vel incorruptibilitatis. ibidez S

Materia quō sibi definiat formā. li. iij. q. xij. H

Mediū p̄batū vel est extrinsecū vel intrin
secū. In prologo. q. ij. K

Mediū demonstratiū an pōt esse diffinitio
indicas quid noīs. ibidem. q. v. N. D

Mediū debet esse cā proxima: sed non p̄priā

In prologo. q. v. D. Inter mediū et extrema
requiritur aliq̄s alius ordo q̄ positōis. ibi. J

Mediū et causa idem sunt exēdendo nomen
cause. ibidem R. Mediū rei.

Mediū nō concurretē aliquo modo ex extre
mis nō sit vntū: vt notatur. li. i. dist. xij. q. i. N

Mediū nō est semp transundo ab extre
mo in extrellum. lib. h. q. xvi. D

Mediū recipit aliqd̄ a sensibili. quō hec p̄pō
sit vlr̄ vera nota. lib. iij. q. xvij. H. Et q̄ ip̄z
mediū pōt videri p̄ extraneū colore. ibidez P

Et quō aliquod mediū impedit actionem ali
quorum et aliud non. ibidem L

Memozia s̄m augustinū accipit vel p̄ habi
tu derelicto ex actu. vel p̄ principio actus in
telligendi siue sit anima siue informās aīaz;
siue cōpletēs vtrūq;. lib. i. dist. xxvij. q. ii. R

Memozia tripliciter accipitur. lib. iij. q. iii. B. de
memoria et intellectoe aīe separate nota ibidē
ad longū per totā questionē. et singularit̄ de
memoria. ibidē S. Et in qua parte sit ibidē R

Mendaciū. An q̄s posset metaliter et sciēter
mentiri. lib. i. dist. xvij. q. ij. L

Mensura. Quō intelligendū est q̄ in om̄i ge
nere sit aliquod p̄muū: qd̄ sit metru vel mensura
eterorum. lib. i. dist. h. q. vi. Y

Mensura vtrū sit semp norior: et nobilior: mē
surato. lib. h. q. xi. A. Mensura accipit mul
tipliciter. ibidez B. Et quō p̄mo conueniat
vni. ibi. L. Et q̄ mensura et mensuratu disti
guunt realiter. Et q̄: ibidē D. Et q̄ mens
ura est imperfectio: mensurato. ibi. E. Et quō
sunt vñigenia. ibidē S. Et quō idem potest
esse mensura et mensuratu. ibidem K

Tabula alphabetica

Mensura est quadruplex. lib.i. q.viii. A. Et nō est cā eius rei cui⁹ est mensura. ibidem D
 Mensura pōtē eē inobiliar mēsurato: et tñ nos
 tor. lib.i. q.xi. P. Et nota q̄ mēsura et mēsū
 ratū sunt aliquān eiusdē spēs et aliquān nō ibi. H
 Alio modo est aliqd mēsura magnitudinis et
 alio modo multitudinis. lib.i. q.xii. G
 Meritū. Eiusdē est mereri actiue et premiari
 passiue. lib.i. dist. i. q. ii. J
 Meritorius pōtē eē acrus volūtatis: sine om̄i
 habitu supnaturali formāt inherente de po
 tentia dei absolura. lib.i. di. xvii. q. ii. E
 Neq; ex puris naturalib⁹, neq; ex q̄cūq; causa
 creata pōt actus eē meritorius: sed ḡtisavo
 luntate dei actū libere acceptatis. ibi. D
 Ad. acrūz meritoriū sufficit q̄ aliqd p̄ceptum
 impleat et nullū transgrediat: et nō est ncē
 totam legem impleri. ibidem H et J
 Metaphysica. require infra Scientia
 Minimū naturale nō est dabile qn̄ sēp possit
 diuidi in p̄tes miores in infinitū. lib.i. q. viii.
 Missio. vide supra deus in sybo spūssancrus.
 Modus essend⁹ in. require supra Esse in
 Moralis scientia dupl⁹ accipit. vel p ea que
 est preciſe de moribus. put sunt in nrā p̄tāte
 et hec est practica. vel p toro tradito ab auto
 ribus in sciētis quas dicūt morales. et sic est
 aggregata ex scientiis practicis et ex specula
 tivis. In ploco. q. ultima. Z

Mouens. Motor. Motus. Mutatio.
 Motus est de cōtrario in cōtrariū. put cōtra
 rieras includit oppositiōem p̄tuatiā. lib.i. di.
 xvii. q. iii. H. Item q̄ termini motus per se
 sunt incōpossibiles: et qui sunt termini per se
 motus. notaqt questione sequenti S
 Quō ad relationē nō est motus vel mutatio.
 lib.i. dist. xxx. q. iii. paulo ante D
 Non oportet q̄ mouēs vel agens sint s̄l cum
 moto vel passo. lib.i. dist. xxvii. q. i. B
 Mouēs sub roe finis verū bateat vel nc̄rio
 concludat ipm b̄e esse reale extra animam.
 lib.i. q. ii. A. Et respondeat ibidem R
 Motus verū sit vera res extra aiam differēs
 realiter a mobili et a termīo. lib.i. q. ix. A. Et
 respondeat q̄ sic fm op̄i. recitatā. ibidem B
 Motus alterationis nō dicit aliqd positivū
 ultra res absolutas et ibidem L. Neq; mo
 tus augmentationis. ibidem D. Et idem p
 batur de motu locali. ibidem E. Item.
 Motus nō est aliqd absolutū exīs in genere
 p̄ reductōez. ibidē S. Et generalē q̄ nō dicit
 aliqd absolutū sup̄ oēs res p̄manēs. ibi. G
 Et q̄ nō dicit aliiquid respectivū ultra res p̄
 manēs. ibidē T. vbi nota quid dicat mot⁹
 et similiter quid dicat mutatio.

In quattuor lib. sn̄iarū

Motus concept⁹ vel qd noīs quid sit. Nota
 ibidez et R. Et quō motus sit vñus notabis
 ibidem L. Et quomodo motus dicitur sensu
 bile cōmune ibidem. Doc est lib.i. q. ix. H
 Motus q̄tu⁹ ad suū totale significatiū nō p̄t
 esse in instāti. ibi. U. Et quō sit mediū. ibi. X
 Mot⁹ et mutatio qd dīrant. ibi. EE. Et ibidez
 nota p̄lequēter differentiā terminoz motus
 acquiſitiui et deperditui. ibidem SS. Sz qd
 mutatio cōnotet. ibidem AA. Et quō descrip
 ptio motus data a p̄bo cōpetat motui et mu
 tationi. ibidem BB. Item quomodo mot⁹
 sit in predicamēto et quo nō. ibidē YY. Item
 negationes et affirmations quo le copatiā
 tur in motu. ibi. ZZ. Et quō mot⁹ et termin⁹
 nō sūt idē reali nec differeat reali. ibi. H. H.
 De q̄ re plura ibidē in r̄isionib⁹ notāda sunt
 Motus et terminus ut sint idem qd requirat
 ibidē NN. Et quō motus localis ceteris cir
 cūscriptis est imperfectissimus. ibidē DD
 Motus quo sit tēpus. lib.i. q. xiij. D et J
 Motus quo varietur. lib.i. iiiij. q. x. M
 Mutatio qd cōnotet et quo cōuenit cū motu
 lib.i. q. ix. AA et BB. sicut iam dictū est.
 Mu.
 Mutatio subita nō mēsuratur instāti. lib.i. q.
 xiij. Y. Et quō sit mēsura mutatiōis. ibi. LL
 Mutatio tripliciter accipit. Large pro eo qd
 accipit eē vel ecōuerso. Stricte pro eo qd re
 cipit aliqd qd prius nō babuit. vel ecōuerso.
 Strictissime pro eo qd manēs ante et post re
 cipit qd prius nō babuit. vel ecōuerso. lib.i.
 dis. viij. q. viij. B. Mundus substātive.
 Mundus capitur multipl̄t. lib.i. dis. xlviij. q. i. B
 Utru⁹ deus posset facere mundū meliore isto
 mundo. ibidem per totuz. Si essent plures
 mundi nō oportet terrā vñus mudi moue
 ri ad mediu⁹ alterius. ibidem S. Ubi solvit
 quasdam obiectiones ex p̄bo sumptas.
 Mūd⁹ an potuit suisce ab cr̄no. lib.i. q. viij. A.
 Et q̄ nō vtrāq; ps p̄babiliter teneri potest
 ostenditur ibidē ad longū. vide totā q̄stionē
 Mulier devirginata seu deflorata non assen
 tiēs per actū volendi si delectetur vñ cause
 talis delectatio. lib.i. q. viij. P
 Multiplicitas. quere infra Pluralitas.

Dature cuilib⁹ cre
 are repugnat esse in multis. Et si
 militer predicari de multis fm sup
 positione personalē: et ita repugnat ei multi
 tudo numeralis. lib.i. dis. ii. q. vi. L

Tabula alphabetica

Natura lapidis est in lapide tē. nō est p̄pria locutio. Secus tē est de christo t̄ de natura būana. ibidē in fine q̄stionis. Plura de disti-
ctione reali inf̄ naturā t̄ suppositū. nota ibi-
dem p̄ rotū. t̄ latius in eadē dist. q. xi. R

Naturā esse determinatā ad vñū quō dabeat
intelligi. lib. i. dist. xlviij. q. i. L

Natura quid sit. lib. iij. q. i. L

Naturā humana assūmī in vnitatez suppositi
pōt intelligi duplē. ibidē B.

Et vtrū possit
fieri. ibidem B.

Item q̄ in natura vna nu-
mero possunt esse tres personē nō plus facit

illimitatio q̄ limitatio. ibidem A

Natura non incipit moueri ad id ad quod nō

pōt attingere quō hec p̄positio habeat ve-

ritatem disquirit. lib. iij. q. viij. S

Naturale accipit multis modis. li. iij. q. iij. S

vbi nota quō salvatur naturalitas gnatois.

Nature ratio que sit. lib. iij. q. iij. D

Negatio. Quocūq̄ intellectu circumscripto

vna res nō est alia. I. h. ppō. Hec res non est

illa. nō sit vera nisi sit intellectu formās eam

lib. i. dist. xxiiij. q. i. O

Negationes t̄ p̄uationes quō distinguunt a

rebus positivis. lib. i. dist. h. q. iij. ante P

Nihil multipli accipit. lib. i. dist. xxvi. q. i. P

Nobilitas. quere infra. Perfectio.

Nolitio p̄ditionata quō causat tristitia. li. iij.

q. xiiij. S. Et q̄ sit i prāte voluntātē. li. h. q. iij. Z

Nomen. quere infra in verbo Significare.

Noritio p̄ p̄mo libro. quere supra Eognitio.

Noritio quō diuersimode parit a cognoscēre

et cognito. lib. h. q. xv. B

Noritio est multiplex. lib. h. q. xvi. E

Noritio practica non omnis dicenda est pri-
denta. lib. iij. q. i. Y

Noritio p̄ncipiij t̄ quartūq̄ cōclusionū dīnt

specie. quō hec p̄positio habeat veritatē. Et quō

tal distinctio possit cogisci. li. iij. q. xij. V. h. h

Notionale. require supra Deus.

Nugatio qñ et vbi cōmittit. et vtrū hic Aial

bomo sit nugatio. lib. i. dist. viij. q. iij. L

Numerus nū est aliqua res absoluta per se in

genere. distincta a rebus numeratis. libro. i.

dist. xxiiij. q. h. E. et quasi per totam.

Quō intelligendū est. q̄ idē est numer⁹ decez

boim et decem canū. ibi. E. et paulo ante.

Numer⁹ triplex assignari pōt. s. cōntialis. acci-

cidētalis. t̄ mathematicus. ibidē paulo post

Numerus in diuinis. vide supra Deus.

Biectuſ formale
quid sit. In prologo. q. viij. que est
secunda terrie p̄ncipalis L.

Obiectum idez formale pōt est esse

In quattuor lib. sniarū

diuersarū potentiarū t̄ diuersa obiecta eius-
dem potēcie. ibidem.

Obiectum formale visus nō est color. ibidem.

Obiectū primū vel primitate generatōis vel
adequatōis. dicitur dupliciter. vel q̄ est cōs-
simū inter omnia apprehensibilia illius potē-
tie. vel quia qđlibet in fieri suū sūm suā pro-
priam rationē est apprehensibile a tali potē-
tie. lib. i. dist. i. q. iij. B. Item in codem lib:o
dis. iij. q. i. D

Si ponātur entia rationis nullū est primū ob-
iectū intellectu. Sina ut nō ponātur ens est
primū obiectū intellectus: vt est vniuocū ad
omē creatū t̄ increātū. Ad substātiā t̄ ad ac-
cidēs. li. i. dist. iij. q. viij. D t̄ E

Ens est obiectū p̄mū intellectus p̄mītate
cōtatis: t̄ tñ illud cōe ens nō est motiuū ins-
tellec̄tus. ibidem R t̄ L

Obiectū naturale dicitur: vel illud ad qđ potē-
tia pōt naturaliter attigere. vel ad qđ na-
turaliter inclinatur. ibidē h. Itē obiectū
quō debet esse p̄portionatū potēcie. ibi. N

Obiectū adequatū potēcie quid sit: t̄ quō cō-
cedi pōt q̄ color sit obiectū adequatū vis-
sus. li. i. dist. h. q. iij. R

Obiectū adequatū nō mouet potentia. quod
manifestū est i obiectis sensuū. li. i. dist. xxv.

questione. iij. S. t̄ consequēter.

Supposito q̄ ens sit obiectū adequatū intel-
lectus: ad ipsum pōt intellectus naturaliter
attingere: licet nō ad qđlibet sub eo cōtentū

li. i. dist. iij. q. viij. R. in medio.

Obiectū motiuū intellectus est precise singu-
lare: et omē tale licet nō quodlibet pro statu

isto. ibidem paulo ante.

Pro statu isto nihil est motiuū intellect⁹ nō si
p̄ se sensibile: t̄ quedā in aia vt act⁹ t̄ passio-
nes. ibidē A. L. offissimū apprehensibile a no-
bis pro statu isto est ens vniuocū ad oē ens
reale. ibidē E. Entia rationis sunt perse
intelligibilia si ponātur. Similē t̄ falsa t̄ i-
possibilita que habet esse obiectū tñ: etiāz
nullo ente reali intellectu. ibidē D t̄ S

Obiectū vt sit presens quid requiratur. lib. h.
questionibus. xij. t̄ xv. VV

Obiecta dīnt spē. ḡt act⁹. Hec p̄positio qñ
t̄ quō habeat veritatē. li. h. q. xxi. D

Obiectū quodcuq̄ nō p̄t cognosci ab aliquo
cognitione intellectuā vel sensitiva: qñ ap-
petitus sequens talē potentia possit habere
actū circa idē obiectū. li. h. q. xxij. E

Obiecta partialia actus ītuosi qui t̄ qualcs
sunt. li. iij. q. xij. LLL

Dicitur ēē a deo an q̄s possit sine aliquo inhe-
rente nūc vel prius. li. i. dist. xvij. q. i. B. t̄ P

Tabula alphabetica

Op

Odium dei si causest a solo deo semper causatur
propter bonum finem. lib. iij. q. xii. D
Operatio ultima alicuius quoniam possit dici alius
modo frui. lib. iiij. q. vii. D
Operaciones distincte quoniam requirunt principia
distincta: quoniam non lib. iiij. q. xxiii. S. Et quoniam
fit et quoniam non. notatur ibidem T
Operatio unde dicuntur vitalis. lib. iiij. q. xv. E
Opposita quodcumque ordine naturae cide conveniunt non
possunt simul duratioe alicuius conuenire. lib.
iiij. q. viii. S. ubi ad longum notabis de positione
et de negatiue oppositis.
Opposito. vide supra Contraria et Contradictoria.
Oratio exprimens quid significat per nomen est
diffinitio. et hoc quoniam notatur. lib. iiiij. q. i. J
Ordo essentialis inter causam secundam et proximam
lib. iiij. questionibus. iiiij. et. v. S.
Ordo essentialis est duplex. lib. iiij. q. xi. G
Ordo per primo libro. require supra causa et infra
potitas et in aliis que ordinem notant.
Originale peccatum quid sit. lib. ii. in fine V
Organum. Utrum in organo seu potestate sensiti
ua causest aliquod seu aliqua spes preter actuum
sentiendi precium naturaliter ipsi actu sentiendi.
lib. iiij. q. xvii. A. Et respondeat secundum unam opem
secundum ibidem B. Et quod in organo seu sensu exteriori
est aliquid impressum. ibidem D

Pa

Anus in sacramentum
to eucharistie non ambilatur ut dispus
tatur. lib. iiiij. q. vi. K
Parificari in aliquo capitulo duplex. lib. iiiij. q. ix. E
Partes in continuo quoniam sunt in potestate notatur
lib. iiij. q. viii. E et S
Partes multe coexistere possunt uniuersitate loco. lib.
vij. q. iiiij. R
Parvulus non baptisatus cur obligetur ad pe
nam eternam: ostendit lib. iiiij. q. iij. D
Passio realis per primo libro. vide supra Agere.
Passio realis capitulo duplex. lib. iiij. q. ix. D. et in
codem lib. q. xij. VV. et. q. xxiii. H
Passio capitulo triplex. lib. iiiij. q. xi. H. et. q. iiiij. P
Passiones quoniam indistincte habeant ad laudes
et ad vituperium. lib. iiij. q. xi. N
Passio an sit potestate. vide infra Potentia
Passio logicalis accipitur vel per alicuius copi
tente vel per termino predicabili secundo modo
dicendi per se. Et utroque modo distinguitur a
subiecto quod per primo modo est accusans inherens. secundo
modo est conceptus. In prologo. q. iij. D
Passio secundo modo accepta quilibet importat
aliquid distinctum realiter a subiecto. ibidem S
Passionum quadruplex distinctio quartam ad ea
que important. In prologo. q. iij. B
Passio non oportet demonstrari de subiecto:

In quattuor lib. sicutarum

ut pote quoniam ea convenire subiecto est per se notum
vel per experientiam. In prologo. q. ij. E
Passio importans accusans inherens non potest demonstrari de suo subiecto. In prologo. q. iij. L
Passio que sit demonstrabilis de suo subiecto per distinctionem subiecti. lib. secundum per totum
Passio nunquam demonstratur inesse subiecto: sed
predicari de subiecto: et quoniam intelligi debeat
passione inesse subiecto. In prologo. q. iij. D
Passiones eque per me possunt esse plures unde
et eiusdem subiecti. In prologo. q. v. R
Passio non potest demonstrari de subiecto per causam
extrinsecam. lib. iiij. q. iiiij. 7. v. L
Passio que includit affirmationem et negationem
non quoniam possit demonstrari. lib. iiij. q. ix. R
Passionis mere quoniam nullabet actionem in sua
potestate. lib. iiij. q. vii. D
Pater in diuinis. Requiere supra Deus
Panpratas que est virtus quoniam generatur. lib. iiiij. q. x. J
Peccatum quoniam dicitur peccatio. lib. iiij. q. xij. R
Peccatum omissionis est oīno separabile a peccato
commissionis. lib. iiiij. q. xij. P. Et quod peccatis pec
cato commissionis non necessario peccat per se omis
sionis tamquam peccato distincto. notatur. ibi. et etiam D
Et quoniam peccat per se omisionis ibi. R
Peccatum mortale an possit deleri sine pena. q
ritur. lib. iiiij. q. viij. 7. it. A. Redetur autem ibi. L
et R. Et ubi nota quid nominis peccati
per peccatum mortale nihil corripitur. ibi. D
Peccata quoniam possunt redire eadem numero. ibi.
S et Z. Et quid dicat peccatum deleri. ibidem J
Peccatum mortale an sit priuatio alicuius positum
ibi. R. Et quid sit peccatum. ibidem S
Peccati detestatio utrum sit habitus moralis.
an theologicus. ibi. V. Et quod peccatum mor
tale non dimittitur post hanc vitam: licet venias
le post hanc vitam dimittatur. ibidem AA
Peccatum originale. Vide originale peccatum.
Peccatum quoniam cum quoniam sit peccatum et malum et
quoniam actus illi qui habet de eo lege circumstantia
malorum annexa punitur fieri a deo sine circumstantia
mala. et quoniam unus peccat huiusmodi actus fac
iendo et alius non. lib. iiij. q. xij. D
Peccatum quoniam repugnat gratiae et quoniam non.
Similiter et pena. lib. iiiij. q. iij. E
Peccatum potest esse sine omni actu positivo. lib.
vij. q. x. J. Peccata grauiora aliquando m
inus puniuntur quam minora. ibidem L
Pena est duplex. lib. iiiij. q. iij. G
Penitenti cuilibet utrum per sacramentum penitentie
gratiae et virtutes insundatur queritur. lib.
vij. q. x. B. Et responderetur. ibidem P. Et unde
dicatur penitentia. ibi. B. Et quoniam multipli
citer accipitur. ibi. D et T. Et quis acrus pen
itentie principaliter expellat culpam. ibidem V

Tabula alphabetica

Perfectio simpliciter accipit vel per re ipsa cui inco
possibilis est quod sit imperfectio: vel per concepcionem
ad quem nulla sequitur perfectio. lib. i. dist. viii. q. iii. ¶ Item quod summa perfectiones simpliciter in qualibet
melius est ipsum quam non ipsum. ibidem

Perfectio simpliciter pro re accipitur dupliciter
lib. i. dist. viii. q. iii. ¶

Perfectio simpliciter quid sit. lib. i. dist. viii. q. i. ¶ Utrum individua eiusdem rationis sint eiusdem per
fectionis essentialiter. lib. i. dist. xviii. q. vi. ¶

Perfectio sive quod inclinat ad suam perfectionem
lib. i. dist. i. q. vi. in fine.

Quando posteriora generationes sunt pars per
fectione. lib. i. dist. i. q. iii. ¶

Perfectio una simpliciter quod et quando repugnat
alteri. lib. i. dist. viii. q. i. ¶

Perfectio creature est creatura. sed idem est dice
re perfectionem creature vel ipsam creaturam esse
vel continentem in deo. lib. i. dist. xxvi. q. i. ¶

Perfectiones creaturarum numerus fuerunt realis
idem cum deo. Nec ab eterno distinguuntur
quod non fuerunt ab eterno. ibidem et ff

Perfectissimum esse in omni genere quod sit mensura
omni alio. an verum sit. lib. ii. q. xi. ¶

Perfectior vel imperfectior cognitio arguit et
maior vel minor proportionate: sed talis maior
vel minor proportionitas non arguit quod anterioribus
vel pluribus egat speciebus in cognoscendo. lib. ii. q. xiij. et. xv. ¶

Per se et per se itatis modos vide infra. Propositi
Personae quid sit: et quid suppositum diffinitur
ut. lib. i. dist. xxij. q. vniuersaliter. ¶

Personae et suppositum non sunt termini secundum
intentionis. ut probatur ibidem. Et est. ¶

Personae significat primo totum constitutum et non
plus unum constitutum sed aliud etiam in divinis.
lib. i. dist. xxv. q. vniuersaliter. ¶

Personae quid sit. lib. ii. q. i. ¶

Personae in diversis an omnes tres possint assume
re unam naturam: et sibi unire. lib. iiij. q. i. ¶

Personae potest accipi per quid rei vel per quod non
ibidem. Et quo sit in genere. Item quod in
cludat negationes. ibidem. In distinctione ad
argumentum primum post dubium.

Personari potest creatura etiam irrationalis. ibi. ¶

Philosophi quod cognitorem habuerunt de deo
Et quod vera est quod ignorauerunt divinam essen
tiam. lib. i. dist. viii. q. vniuersaliter. ¶

Plenius hec nota sive dictio diversimode sumi
tur. lib. ii. q. vii. ¶

Pluralitas. Contra errorem eorum qui multiplici
cant res summa multitudinem signorum. Et quod cuius
verbi abstracto volunt rem aliquam ab omnibus
alios distinctam assignare. lib. i. dist. xxxi. q. i. ¶

Portio superior et inferior: quod dicitur. lib. ii. q. xiij. ¶

In quattuor lib. sumarum

Posterior est duplex. lib. iiij. q. iiiij. D. summa opere scoti
Contra quam arguit ibidem. ¶

Posterior et posterioritas. quere infra. prius
Potentia operativa potest habere diversos mo
dos principiandi libere: et naturaliter contingens
et necessario respectu diversorum obiectorum.

lib. i. dist. i. q. vi. ¶ Et etiam respectu eiusdem
obiecti alter et alius dispositi. ibidem. post. ¶

Item an agerat huiusmodi sue potentie. ibi. ¶

Potentia posterior. incipit ibi: ubi terminat
prior. lib. i. dist. iiiij. q. v. ¶ circa finem.

In potentibus ordinatis in quodcumque obiectum
potest potentia inferior in id et sub eiusdem ratione potest
superior. ibidem. et questione sequenti. ¶ p. primo
libero. plura de potentia. require supra Actus.
Cognitio. Intellectus et infra Sensus.

Potentia duplex accipit. lib. iiij. q. iiiij. et. v. ¶

Est in potentia potest duplex intelligi. lib. ii. q. vi. ¶

Potentia creandi auctoritate creature. lib. ii. q. vii. ¶

Et hoc quod non summa opinione ibidem propter
ubi nota rationes et impugnationes earum. Non
detur autem summa opinione doctoris. ibidem. D.

Potentia habens plures actus simul est per
fectior. lib. ii. q. xxij. ¶

Potentia aie secundum memoriam. intellectus et voluntas
utrum sint distincte realis. lib. ii. q. xxij. ¶ Et
rund. et summa vna opere. quod ponit quod sint accidentia
absoluta superaddita essentie aie. ibidem. ¶

Potentia accipit multipliciter. ibidem. ¶

Potentia aie nihil additum supra essentiam anime
nisi tamen respectus ad diversa obiecta. et est opere
secunda. ibidem. ¶ Tertia autem opere potest quod sint
eadem inter se et ad essentiam aie realis sed differant
formaliter non sicut respectus sed sicut absoluta.
ibidem. ¶ Opere secunda impugnat ibidem. V.

Et ponit opere. propter doctoris. ibidem. R.

Potentia potest accipi per omni modo quod ponit in
definitione quod non est potentia. ibidem. ¶

Potentia quod sit passio et quod non est. ibidem. D.

Potentia sensitiva utrum dicit realiter ab ipsa
aia sensitiva et inter se. lib. ii. q. xxvi. ¶ Et res
deinde summa vna opere dicentes quod sunt accidentia. et
ibidem. ¶ Quae impugnat ibidem. L.

Potentia anime accipit duplex. ibidem. D.

Aliiquid est in potentia triplice. lib. ii. q. iiiij. ¶

Potentia nature non est alia res ab ipsa natura. ibi. ¶

Potentia est duplex. lib. ii. q. iiiij. ¶

Potentia et habitus summa quid distinguuntur
lib. iiij. q. ii. ¶

Potentia organica quid sit: et quid sit move
re organica. lib. iiij. q. v. ff

Puer non baptisatus. require Panulus.

Praxis et practicus. Quid sit praxis recitans
duo opere. In prologo. q. x. ¶ Et C.

Et aliquod intellectio sit praxis. probatur ibidem. D.

Tabula alphabetica

Praxis accipit quadrupliciter. Primo per operationem cuiuscumque virtutis libere vel naturalis. Secundo per operationem poterit cognitum vel passione consequente cognoscere in quantum cognoscere est. Tertio per operationem in nostra facultate posita. Quarto per operatione elicita conformiter recremoni. In plogo. q. x. b

Praxis aliqua nec conformiter nec disformiter elicetur ratione recremoni. ibidem A

Praxis dicit actum connotandum voluntatem. Et quod eadem operatio potest praxis et deinde non praxis. n. Aliqua pura speculatio potest esse praxis strictissime sumpta. ibidem D

Non ois operatio exterior a voluntate imperata est praxis quando scilicet est perficiuta a voluntate tamquam finis. ibidem p. Et huius notitia practicas sit de operabilibus a nobis: non tamen operis ipsa praxis sit de operabilibus a nobis et contingens dummodo tamen ipsa operatio sit talis. ibidem D

Praxis quod est posterior intellectum. ibidem S

Differentia inter actum practicorum et praxim habetur lib. i. dist. xxv. q. vi. E

Praxis aliqua est fortuosa. aliquid vitiosa. In plo. q. x. R. Principium et conclusio practica qualiter sunt ibidem J. Et lib. i. dist. xxv. q. vi. B

Quod distinguuntur actus practicus. consiliarius et speculatorius. dicta. q. x. plogi. J. Et quod id est actus numero sit practicus: consiliarius et speculatorius. ibidem paulo ante R

Practica scire et speculatoria quod distinguuntur a p. fines a p. obiecta. In plo. q. xi. p. totaz. Practice scire et speculatoria seipso intrinsecus formaliter distinguuntur. Littera autem p. fines et obiecta que sunt actiones scire tamquam sibi propria. Per subiecta vero attributionis nullo modo cum predictorum distinguuntur necris. ibidem D

Practicarum notiarum quedam est dictativa scilicet prudenter. quedam onus ut logica grammatica et artes mechanicae. ibidem N. Et lib. i. dist. xxv. q. vi. L. Sed quod notitia dicat practica ratione obiecti habet dicta. q. xi. plogi L

De opibus nostris potest esse scire speculatoria. ibi. A

Quo prudenter dicit ab aliis habentur practicas ibidem D. Et P. et lib. i. dist. xxv. q. vi. L

De quolibet veritate simpli practica potest esse notitia simpli practica. In plogo. q. xij. D

De codice habet notitia practica et speculatoria. ibidem N. Habitus respectu principiis speculatorum et conclusionis practica est equaliter practica et speculatorius: sed formaliter neuter. ibi. P

Practica notitia p. est notitia vniusque plasti et non plurimi. ibi. R. Errat op. dices notitia practica est tamen in intellectu speculatorio. ibi. L. et G.

Intellectus practicus non distinguuntur a speculatorio et ideo habitus unus est in alio et conuerso. ibidem E

In quattuor lib. s. n. i. a. r. u.

Quod hec est p. se. Habitus practicus est in istelle: cuiuspractico: et non illa. Habitus practicus est in intellectu speculatorio. ibidem aliquando post.

Et si practicus aut speculatorum non dat habitum suam nobilitatem: sumit eam ab obiecto nobilitati. ibi. V. Que autem ordinario habitus ad opus denotat ipsum practicum. habet ibidem AA

Beatus an dicitur in praxi an in speculatorie ibidem BB. Et quod sit conformiter elicere. ibi.

In praxi voluntatis nra est facere actu imo speculatorum est p. actus non p. practica. lib. i. dist. xxv. q. vi. V. et paulo ann. Iste non praxis sit p. tis. ibi. V

Et praxis aliquid genitum habet practicus aliquid speculatorum. secus est de actibus practicis. ibidem

In praxim dirigere quid sit. lib. iii. q. xv. J

Predicamentum. An p. dicamenta distinguantur realiter: an formam modos significandi terminorum. lib. i. dist. xxiiij. q. ij. R. et in eodem libro distinctione. q. viij. AA. Item quod id est in diversis predicamentis: et quod diversorum generum et non subalternatim positorum diversae sunt species et differentiae. lib. i. dist. xxv. q. iiij. Z

Ondo predicamentalis quod sit. lib. i. dist. i. q. viij. Q

Predicamenta non sunt res extra sed termini importantes res. lib. i. dist. xxv. q. iiij. V

In quolibet dicamento est res predicamentum et modus dicandi. lib. i. q. iiij. B

Duo dicamenta sunt in deo: est improba locutio. ibidem N. Aliquod ceterum diversa predicamenta potest duplum intelligi. ibidem D

Letura quere supra. Genus. Species. Ule.

Predicatum et Predicari et C. An subiectum et p. dicari in p.posito debeat attribui signis: an resibus significatis duplex recitat opus. vñ etiam p. quid sit subiectum et p. dicatum. an signum vel res significata. Et utrum p. posse componit ex signis an ex rebus significatis. In plogo. q. i. V. et Z

Et lib. i. dist. xxiiij. q. viij. V. et lib. i. dist. xxv. q. viij. D

Terminorum quidam non dicantur nisi immediate ita quod de nullis terminis vere dicantur nisi quod immediate et primo conuenient vel per aliquod intrinsecum sibi. Quidam etiam de illis vere dicuntur quibus conuenient mediate. lib. i. dist. v. q. i. H. et dist. ix. q. iiij. V. et dist. xij. q. i. P

Predicatio terminorum non eo modo accipit in diuinis quod in creaturis. lib. i. dist. v. q. i. D. Quid sit aliquid competere primo: et quod non primo. ibi. V

Predicatum reale. Importans aliquod reale non potest competere alieni coi nisi conueniat alii cui singulari. lib. i. dist. xvij. q. iiij. E

In predicatore p. se non est circulus. lib. iii. q. ix. AA

Predicatio denotativa capit tripli. ibi. D

Premium est a primaria active: sed passive seu receptiva a primaria. lib. i. dist. i. q. iiij. J

Presencia et predestinatione vide supra Deus.

Tabula alphabetica

p*n*

Principiū p*mum*. vide etiam supra Deus
Principiū causale. require supra Causa
Principiorū logicaliū quēdā sunt p*se nota*: q*dā p*experiētiā*. Prima sunt incubitabilitia
& nō sc̄da. In plogo. q. i. q*st̄neſ sub p*ma ſſ*
Prūario. require supra Negatio
Prioritas. De modis p*oritat̄* sc̄ p*oritate du*
rationis. cālitat̄. cōitati. dignitat̄ b*z locū & c.*
babef lib. i. dist. iſ. q. iij. B. Que aut p*oritas*
reperit in diuinis doceſ ibidem h
In quib*z* p*oribus & posteriorib*z** ponēda sūt si
gnavel iſtātia p*oritatis*. Erat p*us dici p*ot**
in illo p*ori & nō posterius*. ibidem j
De signis p*oritat̄* q*possunt poni in diuinis &*
que nō: t*q*ppōnes* b*m* hoc concedēde sūt &*
que negande doceſ lib. i. dist. i. q. v. R. Et la
tius. lib. i. dist. iſ. q. iij. p*rotam*.
Que quisbus dicunt p*orata & posterioria in diui*
nis. ostendit lib. i. dist. iſ. q. iij. R
Aliq*b*us eisdē conueniunt diuersi modi p*orita*
tis. Et idē respectu eiusdē est p*us & posteri*
b*m* diuersos modos p*oritatis*. ibid. Soluūt
aut rōnes doctoz in contrariū. Et declarat
quid sit concedēd*z* & quid negand*z* de illis
signis p*oritatis*. ibidem A
Priori multiplicato nō o*z* posteri*z* multiplicari
lib. i. dist. xij. q. i. S. Et lib. h. q. xvi. A
Procesſio ſpliſſanc*z*. vide ſupra de i. ſ*bo. ſſ.*
Productio et p*ducere*. vide ſupra Cūatio
Propo logicalis an p*ponat ex rebus*: an ex ter
minis. b*m* duas opinioneſ p*ot colligi*. In
plogo. q. i. q*cōincē in p*ma* b*n*. ante* Z
Propo nō eſt niſi in mēte. voce. vel ſcripto. li.
i. dist. h. q. iij. A. Item ſolus intellect*z* p*ot*
facere p*ponem* p*ter eam que eſt*. plata vel
ſcripta. lib. i. dist. h. q. iij. D
Propoñes multe ſola coſuerudine loquētiuz
concedunt in quib*z* dā terminiſ. et alie in ſi
milibus negant. lib. i. dist. xxv. q. i. ſſ
Quid reqr̄it ad veritatē p*poni* de p*dicato*
dēminato p*ablt̄* ſine p*reponē*. vt b*deus*
eſt ſapiētia. lib. i. dist. xxii. q. i. B
Non om̄i p*poni* vere de p*nti* corñder una de
pterito neceſſaria. lib. i. dist. xxvii. q. i. P
Propo de poſſibili q*ſit & quō debet poni in*
eſſe. lib. i. dist. xvij. q. viij. V
Propoſitio p*se nota que ſit*. In plogo. q. i. E
Et lib. i. dist. h. q. iij. D
Ois ppō ſimpli necria de p*dicatō* directa. ē
p*se p*mo* vel ſc̄do mō*. In plogo. q. vi. B
Propo negatiua alia roe ē p*se q*affirmatiua*
ibidē ante D. Ne ppōñes. Materia eſt in
potētia. b*o p*ot ee* albus ſat p*se*. ibidē an E
Propo dupl̄ d*z* in p*mo* mō dēcēdi p*se* ſili in
ſecundo. vt notat ibidē L. in p*ncipio*****

In quattuor lib. ſniarū

Propo p*le ſc̄do mō quo in ea p*dicatum d*z* cā**

ſubiecti. In plogo. q. iij. circa ſinem.
Dec. ppō. Materia eſt in potētia ad formā ē
p*le p*mo* ſc̄do mō b*m* linco*. In plo. q. vi. E
Propo d*z* imediata vel immediatōe ſubiecti
vel cāe: & quō ſit demōſtrabil. In pl. q. iij. E
Sole ppōnes ſciun*z*. lib. i. dist. i. q. iij. A
Que propositio ſit ſc̄biliſ & que demōſtrabilis
doceſ in plogo. q. h. B
Propo in q*idē de ſc̄po p*dicat̄* eſt dubitabil*:
q*dubitari p*ot* an extrema ſint*. ibidē an AA
Propo p*ditionalis*: p*palis* & causalē ſit
lib. h. q. viij. L. Et nō de hac ppōne. Dō ē quā
eſt neceſſe eſt eſſe quō ſit vera. ibidem A
Propo cui aſſentit intellect*z* eſt multiplex: et
quō illis aſſentif ſingulis. lib. h. q. xxv. L
Propo particularis p*ot ſc̄ri* cū mala intē
tione. lib. iij. q. xij. P P
P̄petas accipit tripl̄. vel p*intrinſeo & p*ro**
p*rio rei. vt ſorma ſorti ſorti: vel p*accīte inhe**

rente: vel p*p*po* p*dicatōem**. li. i. dist. xxvij.
q. vniſa B. Nō ois p*petas* alicui*z* p*fe* eſt cō
ſtitutiua illius p*le*. ibidē ante h
Pudētia accipit dupl̄. lib. iij. q. xv. B
Pudētia eſt ars quō differūt. Et quō ars ſit
practica. lib. iij. q. xi. E
Pudētia accipit q*tr̄uo modis*. li. iij. q. xij. B
Pudētia p*mo* illo*z* modoz accepta p*ot* eſſe
ſine omni actu ſtūo & babitu. ibideſ D
Pudētia ſc̄do modo dicta p*ot* eſſe ſine p*recepte*
morali. ibidē R R. Et ſili aliq*pudētia* ſit
mō dicta. ibi. S. imo b*n*s prudentiā q*to*
mō dicta p*ot* eſſe ſine ſtūibus. ibidē L
Pudētia actualis q*requirat* ad actu ſtūo ſu
poteſt dupl̄ intelligi. lib. iij. q. xij. E
Q uātitas dicit
q*dupl̄. lib. h. q. ix. N*
Quātitas quō ſit p*fectior* q*lita*
te & quō nō. lib. h. q. xij. D
Quātitas quid ſit. lib. iij. q. iij. B. Et q*nō ſit*
res diſtincta a re q*ta p*ba** ibidē mō rōneb*z*
Et ſolutōes etiā eoz q*renēt oppoſitā impu*
gnaunt. Et rōnes ad difficultates ſeu argumē
ta alioz ſoluunt ibidē. L. Vide plura ibi. P
Quidditas capiſ dupl̄. lib. iij. q. xi. E
Quid aut̄ intelligēd*z* eſt noſe q*dditatis ſue*
entitatis doceſ lib. i. di. h. q. vi. D
Itē dist. iij. q. vi. BB. in fine. Itē p*q*dditatis ſue*
aliq*i* intelligi forma rei. li. i. di. h. q. vij. D
Quidditas realis nō p*dicat̄* in ſe: ſed tū ſu
quod eſt yliſ. ibidē ante E E
De accidēte & ſubtantia ſimpli verius d*z* q*f*
ſunt q*dditatis q*qbñt q*dditatis*. lib. i. dis.
viij. q. iij. ante D. circa ſuē questionis.***

3 iii

Deu

qua

qui

Tabula alphabetica

Re

Badicatio forme
in subiecto quo & quā fiat: et quō &
quā nō. lib. iij. q. vi. **H**
Rarū & densum quo se habent in
augmentatione. lib. iij. q. vi. **S**
Ulcrū in rarefactione & cōdensatiōe noua cōtri
cas acqraſ. Et an pōr maneat cū sequēre km
opi. tenētiū cōtritatē distingui s̄ba & q̄litatē.
Et quō fiat rarefactio & cōdensatio km opī.
oppositā disquirit. li. i. di. xvij. q. viij. **R** & **L**
Rarefactio quō fiat & qualis sit motus & m̄ita
alia de hac materia habet. li. iij. q. viij. ab **H**
v̄lq̄ in finē q̄onis. Quō aut̄ rarefactio disti
nguit ab augmentatione dicit̄ ibidem **R**
Ratio p̄ma iubilat̄ est p̄ma rō terminādi **H**
ppō quō sit falsa. lib. iij. q. i. **N**
Ratio quo ad p̄mū lib. regrē Intellectus.
Realitas & res p̄mo libro require **E**ns
Recordādi cā que sit. lib. iij. q. xij. **E**. Et an sit
actus cōplexus an incōplexus. ibi. **H**. Et a q̄
potentia eliciat̄. ibi. **J**. De codē nota ibi. **D**
Nota etiā de habitu gn̄ato ex illo actu. ibi. **P**.
Et vtrū sit intuitiōis an abstractiōis
ibidem **H**. continue v̄lq̄ **R**
Relatio in dīnis sup̄ Deus. Relatio in cōi.
De relationib̄ late disputat̄. lib. i. dist. xxx. per
totā. et p̄cipue q̄stione p̄ma. Quid aut̄ ipo
tē ad aliqd & qd̄ relatio babet li. i. di. xxxi. q.
vnica **H** et **J**. et dist. xxx. q. i. **J**
Quid intelligendū est p̄ extrema relatōis. di
cta dist. xxxi. q. vnica **H**. S̄ qd̄ importat ab
stracta relationū. lib. i. dist. xxx. q. h. **L**. Item
eadē dist. q. iij. **K**. Et in pluribus locis.
In quo differunt relatio realis et relatio rōnis
lib. i. dist. xxx. q. v. **K**
Relatio rōnis dupli accipit̄. Et qd̄ sit relatio
rōnis. babet lib. i. dist. xxxv. q. iii. **E**
Relatio nō multipliā nisi ad m̄ltipliātōes
fundamenti vel terminōy: & nō ad solā m̄lti
itudine relatiōy. lib. i. dist. xij. q. i. **L**
In re nibil est nisi absolutū: & in dat̄ cōceptus
relatiō & vox relatiua. lib. i. di. xxx. q. i. an **P**
Precise sequēs rōcm naturalē & nō recipiens
aliquā auctē faciliē teneret. Qualla ē relatio
disticta ab oībus absolutū. q̄ oppositū. ibi. **N**
in r̄mōne autoris. Recitāt̄ aut̄ rōnes scoti
in oppositū arguētis ibidē circa p̄nci. q̄onis
Solutūt̄ aut̄ hmōi. ibidē **H** continue.
Non sūt intētio p̄bi ponere respect̄ aliquos
distictos a reb̄ absolutū. li. i. di. xxx. q. ih. p. to.

In quattuor lib. s̄niārū

Re

Relatiua hoc ipm q̄s sunt alioꝝ dicunt̄. Quō
h̄ debeat intelligi. ibidē **H**. Quia diffinitione
vnū relatiōy diffiniē p̄ reliqui. ibi. ante **R**
Et eiusdē distincōis. q. v. **N**
Imprope illud quod referit̄ dicit̄ fundamētuꝝ
relationis. ibidem ante **R**
Relatiua quō sunt p̄nia. ibi. **H**. Et quō susci
piunt magis et min. ibi. **N**. Et quō oia sūt s̄l
natura. ibidez **D**. Et quō relatiua tertii mo
di distingunt̄ a relatiis duorum primorum
modorum. ibidem **P**. et q. quinta eiusdē dis
tinctionis. xxx. **E**
Relatio si accipiāt vt distinguit̄ ab absolutis
nō est p̄ncipiū opatōis. lib. i. dist. xxx. q. ih. **E**
Ratio prima fundādi identitatē. cōlitaratē. et
silitudinē nō est vnitatis. s̄ res generis s̄ be. q̄
titatis vel q̄litatis. li. i. dist. xix. q. i. **H**
Sup̄dictae relatōes nō sunt trāscēdētes. ibi. **J**
Quō intelligendū est dictū p̄bi. Eadē sūt quoniam
sba est vna. Et q̄lia quoꝝ q̄titas est vna. Itē
Silia quoꝝ q̄titas est vna. ibid. **P** **D** **H** **R**
De relatōib̄ extrinsecis sex p̄dicamētoꝝ nō
p̄t̄ p̄bari naturalē q̄ sint res aliq̄ sup̄addite
fundamēto & termino. li. i. di. xxx. q. h. p̄ totā.
Respect̄ extrinseci adveniētes nō sūt quid di
stinctū ab oībus absolutū. li. i. di. xxx. q. iij. **L**
Nec p̄nitas nec filiatio. nec actio. nec passio
nec q̄n. nec vbi. q̄c̄. cōsider. ibid. Itē an in beso
vniō materie cū forma. vniō partii. dicūt̄ res
latōem distinctā ab absolutū ibidē continue
dat̄ modus quo simili negari p̄t̄ oīs distinc
tio relatōis ab absolutū in diuinis etiam in
creatūris. ibi. **ff**. Et hec p̄ p̄mo libro.
Relatio rōnis nihil positivū dicit̄ sicut nec re
latio realis. lib. h. q. i. **D**
Relatio q̄tū ad rē est eadē cū suo fundamēto
s̄ q̄tū ad modū p̄dicādi seu relatōis differt
et facit distinctū p̄dicamētuꝝ km opī. henrici
de gandaou. lib. h. q. i. **B**. Que p̄ba m̄ltis
rōnis. Et quō sit alia res a fundamēto: et
quō sit absolutū aliqd ibidem **L**. Et alia opī.
Et q̄ nō sit in fundamēto subiectū km ētia
opī. ibi. **D**. Et q̄dā relatio distinguit̄ a fū
damēto: qdā nō km quartā opī. ibidez **E**. q̄
impugnat̄. ibi. **ff**. Nota ad longum
Relatōes etiā s̄i fundant̄ in codē fundamēto
adbuc distingunt̄. lib. h. q. i. **H**
Relatio nō est cā alicuius absolutū. ibi. **P**
Respect̄ rōnis quo coparant̄ inter se km opī.
recitatā & improbatam. lib. h. q. i. **ff**
Respect̄ q̄n sūt ponēdi: et vbi. ppter queret̄ in
q̄bus nō. ibi. **H**. Respect̄ realis magis fun
dat̄ in re ī effectu q̄ rōnis ī re cognita. ibi. **H**.
Respect̄ est posterio: suo fundamēto & fūmō. et
q̄ respect̄ nūtū sūt s̄l nār̄ ī itellē. ibi. **D**

Tabula alphabetica

Respectus nō nc̄rio requiriit ut de nō causa
sit causa.lib.iij.q.ij.B
Respectu multiplicatio qn sequat multipli-
catorem terminoz t qn nō.lib.iiij.q.ij.Z
Res ex nō est mēsura itelligēdi.li.iiij.q.xi.M
Et ibidem quō de eadem re simplici nō p̄t
formari distincti cōceptus: et quō sic D
Res materialis aut corporalis quō possit agere
in intellectū nostrū.lib.ij.q.vi.R
Res videt in speculo fm lineā reflexam.libro
- h.q.viii.B
Resurrectio an sit possibilis nota lib.iiij.q.x.
D. Et quō fieri ibidem B
Resurgens bō quō sit quodāmō alius eodem
lib.q.xi.B. Et vtrū resurgat in quolibz boie
aliq̄ portio p̄m̄ bois.ibi. R. De eodez nota
vñq̄ ad fine questionis fm diuersa dubia.

Sacramenta no
ne legis vtrū sint cause effectiue
ḡe.li.iiij.q.i.A. Et r̄ndet ibi.E
fm vñā op̄i. q̄ impugnat ibid E
Et fm auctoris op̄i.r̄ndet ibidem B
Sacramentū qd sit.ibi. B. Et q̄ sacramenta
nō sunt causa ḡe.ibi. B. Neq; etiā p̄tutem
eis collatā.ibi. V. Et q̄ nullū respectum rō
nis importat.nota ibidem R
Sapientia quorū modis accipiat. Et q̄ sit itel
lectus t scia:nō formalit sed equalēter nota
in plogo.q.viii.R. Sed vnde abstrabat cō-
ceptus sapientie ut estyniuocis deo t creaturis
Et q̄ est cōceptus qdditatius.lib.i.dist.ij.
q.iiij.V. Sapientia in diuinis.req̄re Deus.
Satietas potēte beati dupliciter accipitur.
lib.ij.questione.ij.N
Scire aliquā capīt p̄ cognoscere verum.lib.i.
dist.xxix.q.vnica B
Sciētia accipit vel p̄ bitu simplici v̄l aggre-
gatiuo. In plogo.q.i.V
Sciētia eade specie p̄t causari a diuersis pre-
missis or distinctionis.ibidem ante R
Sciētia eade p̄t pertinere ad metaphysicā et ad
theologiā: t fm hoc dicitur metaphysicā t
theologicus.ibidē. Et in eode.q.ij.in fine
Sciētia ppō q̄ sit. In plogo.q.ij.B
Sciētia potest etiā causari p̄ experientiaz sine de-
monstratiōe: t silt p̄ demonstratoe.ibi. R
Sciētia due p̄t cē eiusdē sp̄cī. immo possunt cē
gradus intēsi eiusdē scie.ibidem p̄nter.
Notitia experimentalis singularis causat sciāz
cōclusionis nō se sola. sed mediante notitia
ppōnis vñis euidenter note:cū qua t nō cō
iungit sillogistice.ibidem.
Ad habendū p̄ncipiū artifex scie aliquā sufficit
vñū experimentū: qn̄q̄ reqrunt plura.ibi. M

In quattuor lib. sciarū

Etiā ex vero cōtingēti causat scia, ppōis nc̄c̄
rie:nō demonstratiue: s expimētaliter.ibi. Z
Scia ppter quid et scia quia: eiusdē cōclusio-
nis nō differūt specie: licet ipē demonstratio-
nes differant specie.ibidem P
De aliquo simplici nō h̄ntē distinctionē p̄t h̄t
scia ppter dicta.ibidē post Z in medio.
Quō debet itelligi q̄ nō p̄t sciri quid est nisi
sciāt q̄ est. In prologo.q.v.in fine.
Nunq̄ scit conclusio nisi p̄missee sint euidenter
note. In prologo.q.vij.M
Unitas sciētiae nō pl̄ depēdet ex vnitate sub-
iecti q̄ passionis. In plogo.q.ij. ff p̄ mediū
Scie nō distinguit nisi pp̄t distinctionē sub-
iecti vel p̄dicati cōclonis: t nō pp̄t diuersuz
modū p̄lderādi subiectū tm. q̄ h̄ fieri neq̄t ni-
si pp̄t mutationē extremonz.ibi. P vñq̄ D
Scie vnitatis vñ accipit. In plogo.q.viii.p̄ torā
Scia aggregatiua vñ beat vnitatē suā.ibidē
an B. Sed quō vñi subiecti est tm vna scia
vnitate aggregat: dis.ibidē post Z. Et quō i
sciētis est stare ad vñi p̄mū.ibidē ante M
Unius cōclusionis est vna scia nūero ibidem
Sciētis t scie an sit idē finis. In plogo.q.xi. ff
Sole ppōes sciūtur.lib.i.dist.h.q.iiij.M t D
Scia vñ dicit realis vel rōnalis.ibidē N
Sciām esse de rebus cōtingit tripli.ibidē O
Alheraphisica vtrū sit prior an posterior alijs
sciētis ordine doctrine.lib.i.dist.ij.q.v.paus
lo post E. Alheraphisica est prior in ordine
certificandi.ibidem Z
Scia dei pro p̄mo libro. Clide supra Deus.
Scia moralis accipit duplī. li.ij.q.v. B
Scibile quo sit mēsura scie.lib.ij.q.xi.N
Scia quid significat aut nota lib.ij.q.ij.R
Seme et ratio seminalis quid sit.li.ij.q.ij. E
Et r̄ndetur fm op̄i.scoti impugnāt ibidem
Et post fm op̄i.doctoris.ibidē D. Et q̄rō
seminalis ponatur.nota ibidē E t etiā V
Seme quo se habuit in formatiō corporis xp̄i
ibidē J. Et qd.bta virgo. t qd sp̄sictus.ibi.
Seialis rō. alia est actiua.alia passiua.ibi. N
Sēlus quo cognoscit distinctionē sensibiliū.
li.i.dist.ij.q.vi.LL. Sensus cois appreben-
dit obiecta sensuū particulariū ibidem.
De multiplicitate apparētia qua sensus decipit.
lib.i.dist.xxvij.q.ij. L t K cum sequētibus.
De ludificationib⁹ sensuū.ibidem S
De ymagine apparētē in speculo.ibidem
De apparētia motus arboris in littore.ibidē K
Erculi ex motu virge.ibidē L. Baculi fracti
in aqua t aere.ibidē M. Duarū candelariū
apparentiū vni oculo elevato.ibidē N. Los-
loz in collo colubē.ibidē O. Luiisdā appa-
rētis ante oculos post sole vñsum.ibidem D

Tabula alphabetica

Si

Sensus obiecta. Vide supra obiectum
 Sensus quoq; determinat sibi debitū sitū obiecti ut p̄cipiatur.lib.i.h.q.xiiij.r.xv.BB
 In sensu interiori remanet aliquid post actus sentiendi.lib.i.h.q.xvij.B R Et quid sic illud.declaratur ibidem Z r S
 In sensu interiori est duplex qualitas.ibi.N
 Sensibile vtrū imprimit specie suā in medio distinctā ab eo realiter.lib.i.h.q.xvij.A Et res spōdet fīm opī. q̄ sic.ibi.B. q̄ iprobat.ibi.E
 Sensibile quō pot agere i sensum.lib.iij.q.i.L
 Sensus nō est reflexius.lib.iij.q.xij.R
 Signū. Significare. Vox.
 Signū aut vox quid significet primo lib.i.dīs.i.h.q.iii.P Sed quid intelligitur per illud quō terminus primo significat. Et quō aliqd significat p̄mo et pro alijs supponit in terminis cōnotatiuis.lib.i.dīs.vij.q.iii. ante E. et post. Sed clarius.dīs.xvij.q.i.E
 Nō est vlt̄ verū q̄ illud p̄ vocē p̄mo significat q̄ p̄ vocē p̄mo apprebendit.dīs.xvij.B
 Vox vere est vlt̄: q̄uis nō ex natura sua: s̄ tñ ad placitū p̄mū institutis. Et est genus vel species. p̄positio vera vel falsa r̄c.lib.i.dīs.ii.q.vij.Z Eadem vox est genus et species. Et vox que est qualitas est gen⁹ subiecti. Et q̄ tota coordinatio predicamētalis terminorū vocaliū cōtinetur sub eodez genere subalterno.ibidem N r D r P r D
 Ut p̄t i poni pluribus tripli. et fīm hoc est equiuoca a casu: vel a cōsilio. vel vniuoca.lib.i.dīs.i.h.q.iii.P vlcj D
 Nominū quedā sunt prime impositionis: qdā secunde i positionis. Et nominū scde i positionis qdā sunt prime intētionis: et qdā sunt secunde intētionis.lib.i.dīs.xvij.E. r xvij D
 Quō autē differat intēcio p̄ma et intēcio scda et nomē prime intētionis et nomē secude intētionis.ibidē. hoc est lib.i.dīs.xvij.q.vnica D
 In diffinitione quid nominis termini secude intētionis: an ponatur terminus prime intētionis et cōuerso. vt notatur ibidem J
 Quō intelligitur auctoritas p̄bi. Sunt ḡ ea q̄ sunt in voce r̄c.lib.i.dīs.xvij.q.i.D
 Nomen p̄t rem distinctius significare q̄ res potest intelligi.ibidem ante R
 Significare distictē aliqd capi p̄ tripli.ibi.an R. Et q̄ viator p̄t i ponere nomē ad signifi candū aliquid distincte: q̄uis i p̄m nō intelligat distincte.ibi. post Yet ante R in medio. Vide supra de hac re. Conceptus et Notitia Signa originis: et Signa nature. Vide supra dens in verbo Relatio diuina
 Singulare p̄ cōuiduo. De p̄t creare i infinitū iduidua eiusdē rōis.lib.i.dīs.xvij.q.vij.B

Individuum

In quattuor lib. sūiarū

Quicq; p̄t cōuenire alieni individuo cōsile p̄t cōuenire oī individuali cōsidē rōnis.ibi. B Quolibet individuo creato p̄t de aliō crea re p̄ori nō destructo.ibidem ff Nullū est individuū vagū in re: s̄ oī res singula ris est singulare definitarū.lib.i.dīs.xv.q.vii ca H. Aliqd hō et bō nō differat terminis acceptis psonalī s̄ materiali.ibidem N Dec caro et hec ossa nō sūt pncipia individua tia boiem.ibidem B. Sba nō individualis per accēntia.nec accēntia p̄ sbam ibidem ante B Letera quere infra. Elle. et vnu numero. Sūludo fundat i vnu ate.lib.i.dīs.i.h.q.vi.BA Sincatbegoreuma qd sit: et quō sit in mente: et a quo abstrahat.lib.i.dīs.i.h.q.vij.R Synonima quot mōis dicāt.lib.i.dīs.i.h.q.iii ff Species. require Genus. Quō aut species ē collectio multorū in vna naturaz. Et plures hoies sūt vna homo participantē spei.lib.i.dīs.i.h.q.iii.Z Et quō spēs dicunt magis substantie q̄ ḡna.ibidem BB Spēs intelligibilis seu q̄ sit rō intelligēdi in abstractiua notitia nō est ponēda. vt dīs.lib.i.h.q.xiiij.r.xv.D Itē spēs nō est illō derelictū ex actu intelligendi s̄ est habitus.ibi.R Spēs sensibilis q̄ rep̄trat singulare sub rōe singularis.ibi.U Et D D. Et q̄ sola spēs i fantasia nō sufficit ad cognitionē.ibi.P P Spēs diversimode sumit a p̄bo.lib.i.h.q.xvi.R Speculatiua notitia quot modis dīs. In plo. q.rh.BB. O aliquā speculatiō sit p̄atis h̄ non actus practicus.lib.i.dīs.xvij.q.vi. ante B Spēs quō differat a fide et a charitate.lib.i.h.q.vij. ff. Et qd sit obiectū spei ibidem B Et in qua potētia sit.ibi. B Et quō possit cē distingere ab alijs.ibidem J Spūssancus plus egit in formatōe corporis christi q̄ beata virgo.lib.iij.q.ij.H Spūssancus et charitas siue quodcuq; donum distinctiō donationib⁹ donat.lib.vi.h.q.v. ff Spūssancus darus rōnali creature sufficit ad acceptatiōē ad vitam eternā sine quocuq; alio dono.ibi.Z Et q̄ p̄t dari sine charitate.ibi. R Et vtrū ip̄i sit p̄p̄tē esse donum et nulli alteri cōueniat.ibi.H. Ut rūtē de potētia dei ordinata nō p̄t spūssancus dari sine charitate.ibidem B est.lib.iij.h.q.v. N Spirare et spūssancus vide plura Deus Subiectū p̄ p̄mo libro. req̄re supra p̄dicatū et Scientia. Et vide infra L̄ theologia. Item Subiectū et p̄dicatū quō p̄t p̄ se intelligi. Et nullū h̄z rōem neq; subiecti: neq; p̄dicati propter defectū alicui⁹ cōceptus sc̄ est.libro.h.q.i.R Subiectū habēs passiones quō sit cācis p̄ se in genere.lib.h.q.xij.BB

Ep

91

Tabula alphabetica

Substātia p̄ma q̄ nō est in genere p̄t includeat
re aliqd qd̄ nō est formalē substātia. ut p̄ in
supposito diuino. l.i. dis. tr. vi. q. i. D

Substātia creara nō agit nisi mediātibus ac
cidētibus: quō bec sit vera. l.i. h. q. xvi. P

Substātia corporis xpi p̄t p̄tineri sub sp̄ebus
panis. lib. iii. q. iii. V

Substātia panis an trāssubstātietur in corp̄
christi. lib. iii. q. vi. A. Et habet questio tres
articulos qui notātur. ibidē B. Trāssubstā-
tatio aut̄ quid sit. vide ibidē L. Et quid sit
termin⁹ formalis ill⁹ trāssubstātacōis. ibi. E

Item quō sit aliqua muratio ⁊ ad qd̄ terminē
tur. ibi. f. Et q̄ possit esse in substātia p̄existē
te. ibi. G. Et quō substātia manēs in esse rea
li possit trāssubstātiari. ibidē V. Et de eos
dem nota plurima per totā questionē

Substātia non suscipit magis et minus sicut
qualitas. l.i. h. q. vi. R

Successio. potētia. immediatio. quid dicāt. lib.
h. q. ix. L

Suppositū in diuinis. Requie supra. Dens.

Suppositū in creaturis. Requie Creatura.

Suppositū agit ⁊ non natura. H p̄positio qn̄

habet veritatē ⁊ qn̄ nō. l.i. h. q. i. L

Susceptio magi ⁊ min⁹. Requie Augmētatio.

Superius logicaliter. Requie Genus.

Actus potest tri-
pliciter sumi. l.i. h. q. vii. G

Lantuz ⁊ sol⁹ signa exclusiva quō
exponi debeat ratione ipsius ppo-
sitionis. lib. i. dis. tr. i. q. viii. R

Lantuz ⁊ sol⁹ signa exclusiva quō
exponi debeat ratione ipsius ppo-
sitionis. lib. i. dis. tr. i. q. viii. R

Tempus verū habeat esse reale extra animā.
l.i. h. q. vii. A. Et r̄ndetur s̄m opinionē p̄ tripli-
cē distinctionē. p̄tra quā instarū. ibi. B. Et
respondeat autor ad questionē. ibidē D

Tempus nō est aliqd absolutū realiter distinctū
a rebus p̄manētibus ⁊ motu. ibidē L ⁊ R

Tempus nec quodcuq̄ aliud successiū dicit
aliquā rē absolutā vel respectiū distincētā a
rebus p̄manētibus. ibi. D. Et qd̄ ēr̄p̄. ibi. E

Tempus: t̄ oē cōtinuū tā successiū q̄ p̄
manēs p̄t dici cōtinuū ⁊ diserterū. ibi. V

Tempus quō potest quinq̄ modis accipi. ibi. Z

Et q̄ tempus s̄m quid rei nō differt a motu.
sed solū s̄m quid noīs ibidez. Ubi etiā notaē
de dupliči descriptōe eiusdē. Prefea de tota
li significaro t̄pis qd̄ p̄notat p̄ nomē. ibi. P

Tempus quō sit sp̄es p̄titatis s̄m pbm. ibi. V.

Et quō dicat quātū. ibi. X. Itē quō tempus sit
notus motu. ibidē Z. Item p̄tēs tēporis ⁊
motus. vt motus est tempus. Sunt eedē: siue
sit motus velox siue tardus. ibidē NN

Tempus accipit duplicitē. vt notat ibi. D

In quattuo2 lib. sūia ſū

Temp⁹ quō sit velox ⁊ tardus. ibidē H ē lib. d. q.
rh. P P. Et quō est passio mortis. ibi. D

Temp⁹ est motus realis vel idē realis cū morte.
Tempus est passio motus quō bmoī ppōnes
sunt vere. ibidē LL

Temp⁹ quō nō possit b̄e pres s̄l. ibidē XX

Tempa sunt tot quot sūt motus. ibidez ZZ

Non q̄liber res mēsurat tpe vel instanti. ibidē
AAA. Et quō nō sit in genere neq̄ motus.
ibidē BBB. Et quō t̄pis esse compleatur
et plura alia. ibidē DD

Tempus vtrū sit mēsura āgeloꝝ. l.i. h. q. xiiii. A

Et respondeat q̄ sic. ibidē D

Temperatiā ⁊ p̄tinētia nō differunt nisi penes
magis ⁊ minus. lib. iii. q. xi. L

Temperatiā ⁊ cōtinētia quō continēt sub gra-
dibus v̄tutū notaſ lib. iii. q. xii. JJJ

Tempus ⁊ temp̄tia dicunt duplex. lib. iii. q. x.
v. B. Et tēpantia p̄mo mō accepta quo nō
distinguishit a cōtinētia. ibidē

Terminus cōis a parte p̄dicati qn̄ supponat
confuse. lib. h. q. viii. N

Termin⁹ cōcretus in acc̄tibus p̄t b̄e qd̄ra
p̄lēcē supponem. lib. h. q. viii. E

Terminus generationis q̄s sit. lib. iii. q. iii. D

Termin⁹ p̄ dictōe sump⁹ q̄tū spectat ad p̄s
mū libū. require supra Signum

Terminus p̄ductionis. vide supra Productio.

Terribiliū aggressio in casu vtrū sit actus vir-
tutis in fort. lib. h. q. xiiii. L

Theologia. fol. 39 -

Utrū notitia evidētē veritatū theologiarū
sit scia. p̄prie dicta. d̄ squirat in plogo. q. vii.

vbi recitat qn̄q̄ opt. Tres ad p̄tē affirmas-
tiū: ⁊ due ad p̄tē negatiū quā tener auctor
ve patet ibidē circa p̄ncipium questionis.

Ereditibilia. quis possint evidēter sciri: nō m̄ a
nobis. p̄ statu isto de cōi lege. ibidē R

Omnē notitia actualē quā b̄z fidēl ex studio
theologie p̄t b̄e infidel p̄ter fidē. ibidez L

Quid acqrat ergo fidelis p̄ studiū theologie.
et s̄l infidelis. ibidē D

Non derogat dignitati theologie nr̄e q̄ con-
clusiones eius nō sciant evidēter. quia neq̄

p̄ncipia evidēter sciri. ibidē D

Alię artę quecūq̄ dicunt ancille theologie
b̄z etiā theologia de aliis iudicare. p̄ter ma-
tore veritatē in cognitō ⁊ firmiore adhesione
vt ostendit ibidē consequēter.

Quō aliqui pollent fidē qui nō pollēt sciētē
theologica doceat ibidē L

Esse diuinit̄ reuelabile nō est rō formalē obie-
cti theologie. In plogo. q. viii. ante D

Theologia accepit p̄ b̄tu fidei ifuso ēvna nu-
microscē p̄ b̄tu acq̄lito seu fide acq̄sita. G

7e

41.

Tabula alphabetica

Theologia pro diversis pribus habet diversa
subiecta: et in patria q̄ in via. Quia in aliq̄
pte est de' pater subiecta. In aliqua fili: in
aliq̄ sp̄us sanctus. In aliqua etiā creatura. vt
notatur in prologo. q. ix. Z. D quibus autē
sit theologia. ostenditur ibidem A A
Quō cōcordētur opinioneſ loquentiū de sub
iecto theologie. ostenditur ibidez B B
Theologia nō est vnuſ habitus numero. nec
vna q̄litas eutherogenia. In plogo. q. xi. E
Theologia b̄z plures & distinctos bitus. ibi. L
Aliquid habitus theologicus p̄tinet ad scien
tiā: aliquid ad prudentiā si fuerit eiusdem. alios
quid ad nullū positor. vi. ethicoz. ibi. S
Quid sit veritas theologica. In plogo. q. i. S
Aliq̄ veritas naturaliſ cognita est theologica
aliqua tñ sup̄naturaliſ. ibidem p̄sequēter
Aliq̄ veritas theologica p̄t euidenter cognosci
a viatore: aliquid nō. ibi. ante R R. & post D D
Plura p̄trea habent de hoc p̄ totā. q. ibidē
Theologia nō est simpliſ speculatiua nec sim
pliciſ practica. In prologo. q. ultima. Y. Un
alique pres theologie sunt practice. aliqui au
tem speculatiue. vt declaratur ibidem
Tres virtutes theologie. Vide infra. Virtus
Tristitia vnuſ possit stare cū actu volendi. li.
.iiij. q. xiiij. E. Ad qd respōdetur. ibidem S
Omnis tristitia in voluntate causatur mediā
te nolitione. ibidem D

2r

de

Felicitas et tar
ditas quoſ sunt passiones motus
lib. h. q. x. D. Et quoſ p̄nt ſaluatori
in motu. Et penes quid habet at
tendi. Ostenditur ibidem ad longum
Everbū. Et de rō verbī est q̄ sit in mentendo
tūtia cognitio & ymagō rei. li. i. di. xvii. q. ii. L
Everbū capitul quadrupliciter. ibidem H
Itē q̄ p̄ia notitia sit verbū: licet nō sit verbū
verū. ostendit ibidez. Sed vnuſ oē verbūz
poſſit gigni ab habitu. ibidem Y
Item q̄ cogitatio: et ois bitus intelligēdiſ sit
verbū. declaratur ibidem Z & A
Everbū qnq̄ dicit duos actus. vnuſ intellectus
& aliū voluntatis. Quorū p̄mū tñ est verbūz
, licet sit cū ſecūdo. ibidē cōtinue vſq̄ ad E E
Utrū omne verbū sit q̄litas mētis. ibidez E E
Everbū vocale nō significat p̄cipitaliſ verbūz
mētale: s̄ illō qd ipoſtat v̄bū mētale. ibi. E E
Everbū in diuinis. Requieſ ſupra. Deus
Veritas theologie. vide Theologia
Veritas eadem p̄tinet ad distinctas ſcietias
aggregatiuas. Poteſt etiā eē p̄cipialiſ in
vna ſcientia: & conclusio in alia: vt declarat.
In prologo. q. i. ante Y. vſq̄ post R

In quattuo 2 lib. ſniatū

Viatoris intellectus q̄s sit. In plogo. q. i. E
Viatori est notitia abstractiua p̄pōibilis: s̄ nō
intuitiva. vt habet ibidem P P
Vnia acci p̄t dupliciter. lib. iij. q. xij. Y
Evidere visionē ſuā in vbo. Nec p̄pōitio p̄t
dupliciter intelligi. lib. ij. q. xxi. J
Evidens diuinā eſſentiā. p̄mo videns deum &
poſtea creaturaꝝ alio actu videt unū et alio
alterā. lib. iij. q. xij. D. Et etiā ibidem E
Uſilio diuine eſſentiē an sit actus ſimplex: an
complexus. ibidem S
In vnuſ quid relinquat. li. ij. q. xvij. E. Item
ibidē dicit quid sit illud: & quid nō. ibi. S
Et quō recipiat in organo. ibidē S et D
Uſibile nō cauſat aliqd in medio: alterius rō
nis ab ipoſt eiudē rōnis. li. ij. q. xvij. S & S
Itē quō aliqd videt ſm linea recta & breuiſſi
mā & ſm linea reflexa. Et plura alia nota ibi
dem que exponunt clarius ibidem S S
Uſilio. q̄trum ad primū librum. reque Genius.
Uirtus moralis poteſt eē respectu intellectio
nis. In plogo. q. x. D
Scientia de vture morali dupliſ accipit. vel p
ea q̄ p̄cile eſt de moribus q̄tenuſ ſunt in nra
prāte. vel p̄ omni eo qd tradit ab autoribus
in ſcietijs. quas appellant morales. Et ſic eſt
ſcietia aggregata ex habitibus practicis ex
speculatiuis. In plogo. q. xij. Z
Virtutes tres theologie an neccrio ſint ponē
de in viatore que poſſint remanere in patria
ostendit lib. iij. q. viij. A
Virtutes theologie quoſ diſtinguant. ibi. E
De vnitate quarū habet. ibidē R. Et verū ſine
tñ treſ acqſire ſicut ſur tñ treſ infuſe. ibidē
Virtutes vnuſ inſint nobis a natura: & indeſ
ſm vnuam op̄i. q̄ ſic. lib. iij. q. xi. B. Que op̄i
impugnat. ibidem E
Virtus moralis quoſ nō inclinat ad actus co
trarios vt p̄ncipiū effectiu. lib. iij. q. xi. D
Quō actus vture moralis in voluntate eſt cā
ptialis paſſiōis in appetitu ſenſitivo. ibi. R
Et q̄voturis eſt excitare paſſionē. ibi. S
Virtutes quoſ connectunt. ibidē X et Y et Z
Virtutes virum ſint cōncrete. lib. iij. q. xij. A
Virtutes morales hnt quelibet qnq̄ gradus
de quorū diſtinctiōne. Et de virtute eroica
nota plurima ibidē B eſt. li. iij. q. xij. R
Virtus theologie accipit larger ſtricte. ibi. L
Virtutes quoſ ſunt cōnexe in ſe. iterū diſcrib̄ &
indef ſm op̄i. q̄ eſt sancti Thome de q̄truo
p̄tutib̄ cardinalib̄. ibidē B eſt li. iij. q. xij. P
Cōtra qua arguit ibidez Q. Exponit alia
op̄i. henrici de gandauo. ibidem R. Contra
quam cōſimiliter arguit. ibidem S. Deinde
ponit cōtinue ſnia ipius doctořis q̄ talis eſt

Tabula alphabetica

Virtutes omnes morales connectuntur in quibusdam principiis velib[us] dictis.lib.iiij.q.xij.**E**
Virtus una cum recro dictamine sufficiet in inclinat ad primū actum alterius virtutis.ibidem **V**
Virtus illa necrō coegerit aliam virtutē in quo cū gradu.ibi.**E** Et q[uod] duo p[ri]mi gradus virtutē stant cū virtuō alterius virtutis.ibidem **V**
Tertius autē nō stat cū tali virtuō.ibidem **Z**
Virtutes morales et theologie quō connectantur inter se.lib.iiij.q.xij.**EE** Et quomodo aliquae cōpariuntur secū virtua seu virtus virtuosos alijs virtutibus contrarios.lib.iiij.q.xv.**R**
Virtutes morales in tribus p[ri]mis gradibus illo rū q[ui] recitantur.lib.iiij.q.xij.**R** Nō necrō coegeruntur virtutes theologicas.ibidem **EE** Et duo p[ri]mi gradus stant cū oppositis virtutē theologicarū.ibidem **D** Et q[uod] hoc nō cōtingat in tertio gradu.ibidem **EE** In quarto gradu coegeruntur virtutes theologicas.ibidem **ff**
Virtutes theologicae nō necrō coegerunt oēs virtutes morales.ibi. **H** **H** Et q[uod] nullū virtutē moralib[us] virtutib[us] oppositū secū p[ar]atiāt.ibi. **J** **J**
Virtutes morales stricte cōpariuntur secū virtus moralia habitualia sūn actualia.ibi. **R** **R**
Virtutes morales quō connectantur cū virtibus partis sensitivae.ibidem **LL** Et p[ri]mo q[uod] nulla virtus moralis necrō coegerit habitiū p[ar]alem in parte sensitivae.ibidem et **A** **A**
Virtutes quō cōnectantur cū prudētia.ibi. **N** **N**
Et q[uod] nulla virtus nec eius actū sit possibilis si ne prudētia.nota ibidem cōclusione prima.
Virtus moralis q[ui]libet p[ot]est esse sine prudētia p[ri]mo ac secō modo dicta.ibidem **V** **V**
Virtus moralis quō possit et debet esse respectū obiecti supnaturalis.ibidem **BB**
Inter virtutes morales quō possit p[ar]ari distincō specifica.ibi. **H** est. li. iiiij. q. xij. **H** **H** **H**
Virtus beroica quō repiat in omni gradu virtutis declarat ibidem **KKK**
In acq[uis]itione virtutis assignantur p[ro]p[ter]o. viij. ethbi. tres gradus.lib.iiij.q.xv.**A**
Virtus beroica capit dupl[er].ibidem **E**
Virtus aliqua q[ui]n debeat dici virtus beroica. ibidem. Et quō distinguatur a continētia et a temperatōia.nota cōsequēter.ibidem **D**
Virtus spiritualis nō potest esse subiectiva ī corpore.lib.iiij.q.i.**ff**
Virtus moralis potest gñari in voluntate sine prudētia.lib.iiij.q.i.**L** Oppositū tamen possit teneri sūm aliam viā ibidem recitata.
Preter virtutes morales natas acquirent ex actibus nostris nō est necessariuz alias virtutes ponere.lib.iiij.q.i.**N** Et etiam **S**
Virtutes morales nare acq[ui]ri ex actibus nris nō infunduntur in baptismo.ibidem **D**

In quattuor lib. sūmarū

Virtutes theologie qualiter infundantur in baptismo. et hoc presertim parvulis late discrit ibi: de m: hoc est lib. iiij. q. i.**D**
Virtus que est virtus quomodo acquiratur habetur lib. iiij. q. x. **J**
Virtus moralia habitualia nō tamen actualia stant cū virtutibus moralibus stricte sumptū ut notatur lib. iiij. q. xij. **RR**
Virtus animalis quō possit cōtinuari disquiritur subtiliter.lib. iiij. q. xi. **J**
Unitas. Unitate. Unio. **U**
De multiplici acceptione huius dictionis vnu habetur.lib. i. dist. xxiiij. q. i. **D**
Unū ut dicit vnitatē p[er] parentiā quarūcunq[ue] partū: nō importat aliqd reale additum eo quod d[icitur] vnu:nec absolutū nec respectuum. importat tamen negationē pluralitatē: s[ed] illa negatio nō est in re: s[ed] est cius quid nois.ibi. **E**
Unū sic acceperū nō est accēns talis vnu. ibi. **ff**
Quod intelligēdū est q[uod] aliqua dicunt esse vnu realiter.lib. i. dist. vi. q. vnuca **D**
Quid interest inter vnitates seu identitatem numeralem: specificā: et genericā. Et vrum sit aliq[ue] vnitatis minor vnitatis numerali. disquiritur.lib. i. dist. ij. q. iiiij. **D**
Identitas specifica vel genericā nō est ali cuius nature vnis: sed pluriū individuorum. Et quid est aliqua esse vnu specie v[er]o genere lib. i. dist. ij. q. vi. **E**
Omne singulare sive vnu numero sciplo est singulare sive vnu numero.ibidem **P**
Omnis res extra aiām est realis singularis vnu numero scipa et sine addito.ibidem **Q**
Utrāq[ue] barū concedēda est. Natura bois est de se hec. et natura bois nō est de se hec. quia sunt subcontrarie.ibidem **R** et **S**
Item q[uod] natura bonis in quocāq[ue] est: dicitur esse de se hec.ibidem **S**
Quo in vnitate fundat relatio idētitatis. siliudimis et equalitatis ostendit ibidem **AA**
Identitas realis sola est tanta quāta realis et formalis.lib. i. dist. xxvi. q. i. **EE**
Utrū tamen sit vnu deus disquirit. li. i. di. ii. q. x. **protam.** Et in centilogio. Cōclusione p[ri]ma
Unitas accipi. dupl[er].lib. ii. q. xij. **ff**
Unitas numeri dñe cōcentie an sit cū pluralitate p[er]sonarū reali distictarū.li. i. di. ii. q. xi. **A**
Unitas subiecti theologie an sit numeralis disquirit. In p[ro]logo. q. viij. per totam.
Unitas qua deus d[icitur]: vnu an sit aliqd additum deo.lib. i. dist. xxiiij. q. i. p[er] totam.
Unitio et cō. In vnuione nature būane adybut[er] et accidētis ad subiectū q[ui]n o[ste]ndit respectū et q[ui]n nō: sūm diversas vias.lib. ii. q. ii. **D**
Unitio quid sit. ostendit lib. ii. q. i. **D**

Tabula alphabetica

Unio an quid addat supra extrema. ibidez **E**
 Unio nature humane cū nō vo quō fiat. Rende
 tur fm vnā opī. q̄ ponit tria dicta. ibi. **J R L**
 Que impugnant ibidem consequenter **A**
 Quid aut̄ terminet illā vniōne. babef ibi. **O**
 Unione terminari ad tres psonas quō possit
 dupliciter intelligi declarat ibidem **P**
 Unio nature huāne si natura humana vniōe
 tribus psonis vtrū eēt vna an plures. ibi. **O**
 Universale. Quid sit illud quō imēdiatē deno
 minat ab int̄ētiōe v̄lis vel vniōci disputat
 latissime. lib. i. dist. h. q. iii. et in sequentib⁹
 Circa hoc em̄ recitat̄ diuerse et plures opī.
 Prima opinio est dicentū q̄ vle est vera res
 extra aiam intrinseca cuilib⁹ singulari: et de
 cēntia eius: distincta reali: a quolib⁹ singu
 larī: et a quilib⁹ alio v̄li. nō multiplicabili: ad
 multiplicationē singulariū tē. Pro ista aut̄
 opī. argumentatur multiplicit̄ varijs rōnibus
 Improbab̄ tamē lib. i. dist. h. q. iii. **B C D**
 Secunda opī. q̄ ab aliquib⁹ d̄: fuisse scoti: tenet
 q̄ vle est vera res ex aiam in individuo manēs
 sed reali distincta ab individuo: multiplicata
 p̄ differētiā p̄bentē. Improbab̄ aut̄ h̄ opī.
 et approbat̄ p̄rū eius. lib. i. dist. h. q. v. p̄ totā
 Tertia opī. q̄ est scoti: tenet q̄ in re extra aiam
 est natura quodāmō v̄lis p̄cta ad individuum
 p̄dram p̄bentē cum qua est eadē realiter: sed
 distincta format̄. Et hec late p̄tractatur et
 improbat̄. libro. i. dist. h. q. vi. per totam.
 Quarta opī. assent̄ q̄ vle est res vera: vna nu
 mero et singularis: sed cōceptus mētis p̄fuse
 rep̄ntans: equaliter aut̄ respiciēs quodlibet
 singulare. vel est res aliqua vera sequens in
 intellectōne que esset similitudo hec respiciēs
 omnia singularia. De qua opī. late videnduz
 est eodem lib. p̄mo. dist. h. q. viii. per totam.
 Quinta opinio tenet q̄ vle nullibi sit subiecti
 ue: sed sit tm̄ quoddā fictū obiective exis in
 anima. Et quō fingit̄ in anima ymagō rei ex
 cognit̄e. **D**q̄ bmo ymagō fingit̄ tā ab uno
 singulari q̄ a pluribus. Illud etiā fictum est
 obiectum cognitiū: et exemplar eoz: suppo
 nens p̄ singulārib⁹ quoꝝ est similitudo. Et
 est vnum inuariatiū quod predicat̄ de plurib⁹
 bus. Et sicut vox ex institutione: ita illud fi
 ctum est vniuersale ex natura. vt deducitur
 ibidem hoc est lib. i. dist. h. q. viii. per totam.
 Fictū aut̄ illud tale ē in eē obiectivo: q̄le ē illis
 cuius est fictū in eē subiectivo. ibide ante **D**
 Item aliqd d̄: dupl̄ fictū vel q̄bz tm̄ esse ob
 jectivū. licet sibi correspōndat aliquid in
 esse subiectivo. vel quia nihil tale sibi corri
 det. Primo modo vle dicit̄ esse fictum. scđo
 modo chymera et consimilia. ibide **V**

In quattuor lib. sniaſū

Sesta opinio tenet q̄ vle et cōceptus mentis
 sit vera qualitas in aia bñs cē subiectivū: si
 gnificās naturali q̄ vox significat ad placi
 tum institutū. Et est tale vle vere res singla
 ris. et tm̄ p̄dicatōem cōis. de qua ibidē **D**
 Hec aut̄ opī. dupl̄ teneri pot̄. vel q̄ vle bmoi
 vel q̄ cōceptus mētis sit intellectō: vel q̄ sit
 aliqua qualitas posterior bmoi intellectōne
 vt norat̄ ibidem paulo ante finem.
 Ponunt̄ aut̄ alie tres opī. a p̄dict̄ cōueniētes
 tm̄ cū trib⁹ p̄mis in h̄ q̄ ponit vle aliquo mō
 ex parte rei. de q̄bus babef satis diffusē. lib.
 p̄mo. dist. h. q. viii. circa p̄ncipium.
 Nulla res reali distincta a singularibus et in
 trinseca eis est v̄lis et cōis eis. vt deducit au
 tor. lib. i. dist. h. q. iii. multo post **D**
 Non est aut̄ ponendū vle bmoi ad saluanduz
 p̄dicationē essentialē: aut sciam realē: aut
 rerum diffinitiones. ibidem continue.
 Quid intelligat̄ intellectus intelligendo bo
 minem. docetur ibidem **D**
 Propter inductionē pp̄onis vniuersalis non
 oportet ponere vle: q̄ sufficienter inducit̄
 ex singularibus: vt babef ibidem **S**
 Quō aut̄ aliqd dicat̄ inesse multis per cōem
 naturam: docetur ibidem **U**
 Promittens equum nō cōem sed singularem
 equum p̄mittit **X** et **Y**
 Quō intelligit̄ q̄ rerū quedā est vniuersalis et
 queda in singularis. ibidem **L**
 Quō vniuersalis homo et particularis homo
 sint unus homo. ibidem **EE**
 Quō v̄lia sunt incorruptibilia. ibidem
 Universalitas nō potest attribui rebus pp̄
 intellectus consideratōem. ideoq; nulla res
 qualitētū considerata est dicenda cēvni
 uersalis. lib. i. dist. h. q. viii. **A** et **S**
 Auctoritas commentatoris dicentis q̄ v̄lia nō
 sunt res sed signa p̄dicabiliā de rebus non
 v̄libus sed singularibus. babef ibi. post **L**
 De ordine cognitionis v̄lis et singularis: ba
 betur lib. i. dist. h. q. vi. p̄ totam.
 Quō aurē v̄lia sunt notiora singularibus. bas
 bef ibidē **V**. et lib. i. dist. h. q. viii. post **L**
 Universale per p̄dicationē accipit̄ duplicit̄
 dicta distinctione. iii. q. vi. **J**
 Quō vniuersalia sunt vbiq; et semp. lib. i. dist.
 h. q. viii. post **L**. Et in eodē libro. di. xxvii. viii.
 questione vniā **V**
 Quō vniuersale dicit̄ p̄ncipalius ens. lib. i.
 dist. h. q. viii. **D**
 Universalia dicunt̄ substantie et q̄dditares.
 q̄ significant substantiā. ibidē paulo ante.
 Exponunt̄ aut̄ multe ant̄tes de v̄libus. ibide
 circa finem questionis in solutionib⁹.

Tabula alphabetica

Universalia nō solum rerū corporalium: sed etiā spiritualium sunt.lib.i.dist.i.q.vii ante D
Universalia nec sūt substātē nec accidentia.
q̄ sunt entia rōnis.ibidem E
Universalia et secūde intentiones causantur naturaliter sine actiuitate intellectus. Et B
quomodo docetur.lib.h.q.xv. D
Univocū disquirēnduz est in oībus locis vbi facta est mentio de vñ. et hoc maxime.lib.i.
distin.h.q.iiij. v. vi. viij. et ix. Sed vtrum generatio in diuinis sit vniuoca an equiuoca
lib.i.dist. ix.q.h.per totam.
Univocatio est in voce: in conceptu: et in scri
pro.lib.iiij. questione. ix. B
Univocum accipit multis modis.ibidem D
Univocus conceptus nō addit aliquid supra vniuocatum. vt ostendit ibidem. V
Voluntas non cogit cum deus immediate in aliquo causat aliquem actum volendi. vt ad longum deducit.lib.h.q.xix. N
Voluntas vult per intellectum. et intellectus intelligit per voluntatē et cōsimiles ppōnes quādo et quomodo sunt vere. Et quid dicat bec prepositio per in huiuscemodi locutionib
us.lib.h.q.xvij. N
Voluntas an sit potētia nobilior: q̄ intellect
an ecōverso disquiritur.ibidem P
Volitio est causa respectu cognitionis. Et B
quomodo.lib.h.q.xv. J
Volitio quomodo sit causa respectu cuiuscā
et cognitionis siue sensitivae siue intellective ibidem E
Voluntas respectu cuius actus sit libera et respectu cuius nō.lib.iiij.q.iiij. D
Voluntas nō necessario conformat recte rōni in eliciendo actum.lib.iiij.q.xij. D
Voluntas humana nō semp̄ est recta qn̄ con
format se in volito voluntati diuine. vt dedu
cit.lib.iiij.q.xij. D
Voluntas quomodo possit velle malū et quō
non possit velle malum.ibidem S
Voluntas viatoris nō pōt mereri circa aliqd
objectū nisi circa illud potest etiā demereri.
quō bec ppō sit concedenda.ibidem E
Voluntas qn̄ inclinat ad nolendū vel advolē
dum aliquod objectū qd̄ causat dolorez vel
delectationē in appetitu sensitivo. vn̄ causest
tal inclinatio in voluntate notata ad longum
ibidem E. qd̄ est singulariter aduertēdus.
Volitio et nolitio est duplex.lib.iiij.q.xij. H
Voluntas beata vtrū necessario fruatur deo
libro.iiij.q.xij. A. Et quō moueat.ibidem S
Et quō voluntas etiā viatoris possit moueri
contra iudicium recte ratōnis et plura id ge
nus alia notantur ibidem. G

In quattuor lib. sūtarū

Voluntas contingenter ne an libere fruatur
fine ultimo.lib.i.dist.i.q.vi.per totam.
Voluntate ne pater in diuinis filium genuit
an natura.lib.i.dist.vi.q.vnica.per totam.
Voluntas verum sit p̄ncipium productuum
spiritus sancti.lib.i.dist.x.q.i. A
Voluntatis actus aliquis an possit esse meri
torius sine charitate aīam formaliter informan
te. querit lib.i.dist.xvij.q.h. A
Voluntas dei vtrū sit cā p̄ma et immediata
om̄ eoꝝ que fūnt.lib.i.dist.xlv.per totam.
Voluntas diuina vtrū p̄ quācūq̄ potētia crea
ture posset impediri.lib.i.dist.xlv.q.i. A
Voluntas dīna an semp̄ impleat: et an possit p
rōem naturalem p̄bari.lib.i.dist.xvi.q.h. A
Voluntas creatā an quelibet teneat se con
formare diuine voluntati. et quomodo. doceſ
lib.i.dist.vltima.q.vltima per totam.
Plura vide supra deus in verbo voluntas. et
sūt in supradictis questionib
Vox vel conceptus alīqñ significat vnum et
connotat aliud.lib.iiij.q.iiij. S
Plura require supra Signum.
Ulti quid sit. quid differat a frūi. et an deo sit
vtendum.lib.i.dist.i.q.i.per totam.

Sequunt̄ quedā que forte ex arte aliū sibi
locū expereret: sed in hac materia maluimus
commoditati et vñi q̄ morositati inservire.

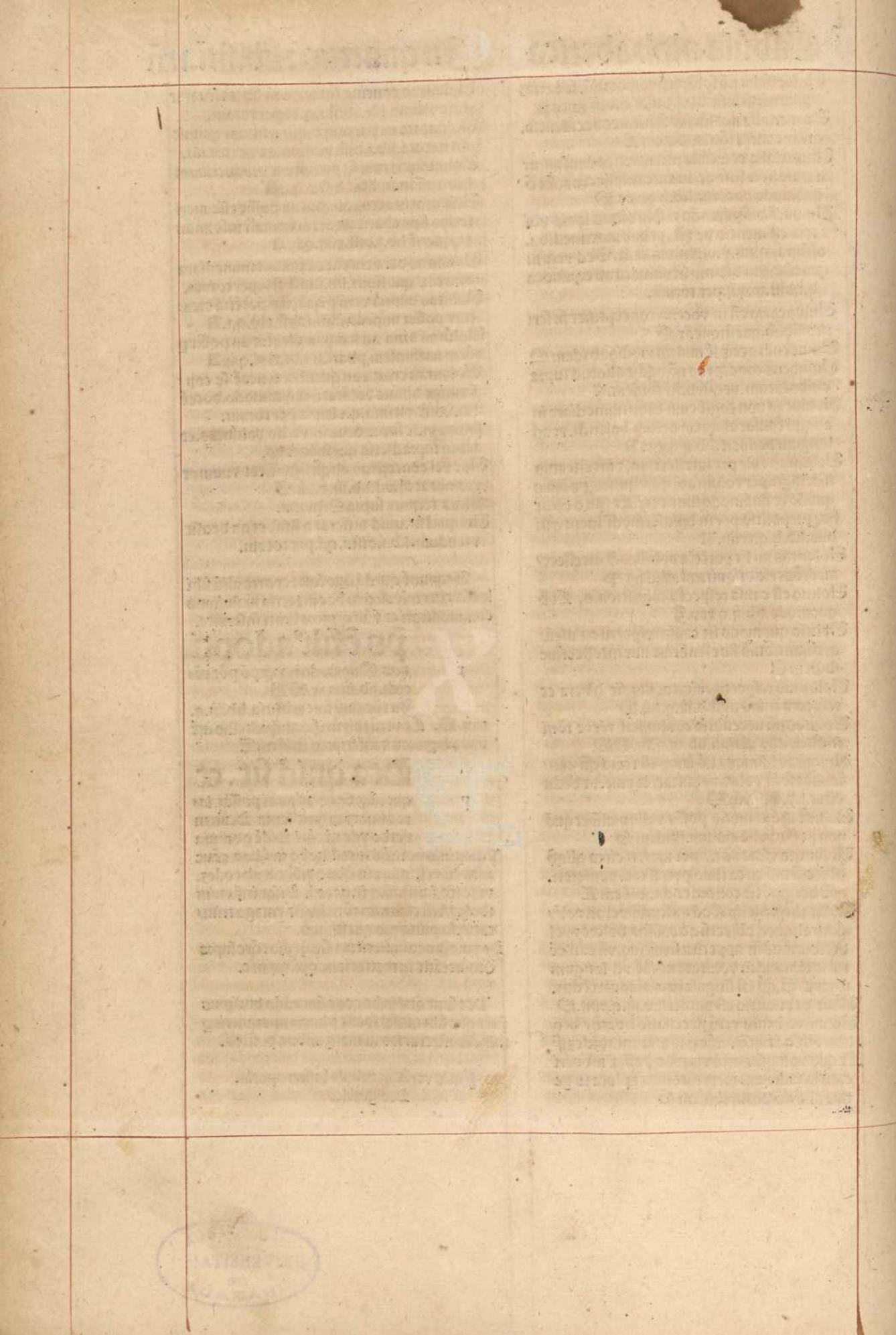
P̄s ē fili' adopti
mus. Quomodo bec ppō pōt cō
cedi.lib.iiij.q.ix. B B
In xpō quō fuit tristitia.lib.iiij.q.
xij. S. Et vtrū fuit in ipso aliq̄ rebellio in
vires superiores et inferiores.ibidem E

VDea quid sit. et
quecūq̄ de ea disquiri possit la
te annotata sunt supra. Deus in
verbo ydea. reque ibidē p̄ omnia
yimaginis noīe qd̄ intelligat et in q̄bus cōue
niat cū vestigio: et in q̄bus differat ab eodez.
vide lib.i.dist.iiij.q.ii. p̄ totā. Disquirit enim
ibidē vtrū creatura rōnalis sit ymago trini
tatis. in principio questionis.
De ymagine aut̄ fictitia vñs in aio. q̄re supra
Uniuersale in recitatione op̄i. quinto.

Vec sunt que in hoc ope ānotāda duximus
per que sibi quisq̄ facile plura annotauerit p
indices litterarios in marginibus positos.

Finis vtriusq; tabule būius operis.
Deo gratie.

Prologi sententiarii

Argutissimi atq; ingeniosissimis philosophicarū
ꝝ theologicarū difficultatū dīcōs magis ſuībel-
mi de oclā anglicisup quartuor libros sententiarii sub-
tilissime q̄estiones carūdēcōs decisiones cū quāris ma-
ximis fieri potuit labore arq; ſolertia correcit: diuino
ve p̄ecorū, auſpicio incoant. Et p̄mo ſup ploguz dico
rum libroz vbi conumeratis taz p̄incipalibus q̄ftionibz
bus q̄ q̄stionibz ſur ꝑ oclō illis coneris: duodec̄ mos
met et diſſoluit q̄ftionibz. Q̄ftio p̄ma felicit̄ incipit

A
Q̄ftio p̄mī
p̄cipitalis.

B
Arguitur p̄mo
q̄no.

C
Secundo.

D
Tertio.

E
Ex oppositum.

iste liber c̄t magis hieſ, deſonoval
magis hieſ, deſonoval

Q̄uestio

et vnuſ: ergo p̄t euidenter cognoscere illam
veritatē: et eadē rōne alias v̄tates theologi-
cas nō p̄mas. Circa illaz q̄ p̄mo exponedi
ſunt aliqui termini positi i q̄ftione: et p̄mo qd
imporet p̄ intellectu viatoris. Sc̄do quid vo-
cetur noie notitia euidentis. Tertio qd p̄ v̄ta-
re theologicā. Quarto p̄ncipaliter ad q̄ftio
nē respondendū. Circa p̄mū ſciendū: q̄ iſ
tellectus viatoris ē ille: q̄ nō haber notitia in
tuitiuā deiratis ſibi poſſible de potentia dei
ordinata. Per primū excludit intellect⁹ beato-
ri: q̄ habet notitia intuitiuā deiratis. p̄ ſcd⁹ ex-
cludit intellect⁹ dānatōz: quib⁹ talis notitia
nō ē poſſibilis de potētia dei ordinata: q̄ uis
ſit ſibi poſſibilis de potētia abſoluta. Circa
ſcd⁹ ſciendū q̄ ſit notitia euidentis. dico: q̄ no
titia euideſe notitia alicui⁹ veri cōplexi et no
titia terminoz incopletoz mediate vel impe
diate nata ſufficienter cauſari. ita ſcz: qn noti
tia incopletoz aliquoꝝ terminoz: ſiue ſint ter
mini illi⁹ p̄poſitionis: ſiue alteri⁹: ſiue diuersa
rū p̄poſitioniū: i quoꝝ intellectu babēti talē
notitia ſufficienter cauſari vel ē nata cauſare:
mediate vel imediate notitia talis complexit
tū illud cōplexū euideſter cognoscit. Ex iſto
sequit⁹ q̄ notitia euideſe ē i plus q̄ ſciētia intel
lectus vel ſapiētia: q̄ p̄poſitio aliqua contin
gēs p̄t euideſter cognosci: et tñ talis notitia
nō ē ſciētia nec intellectus: nec aliq̄s iſtoꝝ ba
bituū quos p̄t p̄bs. vi. ethicoꝝ. Si dicat
q̄ notitia cotingetis v̄tatis nunq̄ ſufficiēter
cauſat ex notitia terminoz icōplexoz: q̄ tūc
ſciēt cognitio terminis: et om̄iale eſt primū
p̄ncipiuſ p̄ ſe nota: ſz p̄mū. i. posterioꝝ. ſz nūl
la veritas cotinges p̄ ſe nota: ergo. Dicē
dū: q̄ p̄poſitio per ſe nota ē illa q̄ ſciēt euide
ſter ex quaicūq̄ notitia terminoz illi⁹ p̄poſitio
nis: ſiue abstractiuā: ſiue intuitiuā. ſz de p̄po
ſitione cotingeti nō ē hoc poſſibile: q̄ aliqua
notitia terminoz ſufficit ad cauſadū notitia euide
ſtez veritatis cotingentis. ſi. intuitiuā: ſicut
poſtea patebit. Aliq̄ aut n̄ ſufficit. ſi. abstractiuā.
Unde si aliq̄s videat intuitiuē ſortē et albe
dinē exiſtente i ſorte: p̄t euideſter ſcire q̄ ſor
tes eſt albus. Si aut tñ cognoscit ſortē et albe
dinē exiſtente i ſorte abstractiuē ſicut p̄t ali
q̄s ymaginari i absentia eoz: non ſciret euide
ſter q̄ ſortes eſz albus. et ideo nō ē p̄poſitō
p̄ ſe nota. Circa tertiu ſciendū ē: q̄ ſc̄veri
tates neceſſarie viatorii ad eternā beatitudines
babēda: ſunt v̄tates theologicāe. hoc p̄p̄ be
atu Augi. xiiii. de trinitate. c. i. ſic dicere. Non
itaq; quiqd ſciri p̄t ab hoſe i huius rebus:
vbi plimū ſupuacue vanitatis et noie curioſi
tatis ē: buic ſc̄tie tribuo: ſi id tñmodo. vbi

Prologi

Primi sententiarum

fides saluberrima q̄ ad veritā ducit gignit:
nutrit: defēdit: et roborat. Et isto sequit: q̄
alique vītates naturalis note vel cognoscibilis
sunt theologicales: sicut q̄ deus ē: q̄ deus ē fa-
piēs: q̄ deus ē bonū: et iste sunt necessarie ad fas-
lūtē Reliquae sunt supnaturaliter cognite: sicut
deus ē trinū icarnat: et bmoi. H̄z ḥ pōt ar-
guit. Quia oīs ppositio naturaliter cognoscibilis
pertinet ad aliquā scientiā naturaliū iuen-
tā. H̄z eadē vītas nō pertinet ad distinctas sci-
entias: ḡ nulla vīta naturaliter cognoscibilis
ē theologica. Prerera illa vītas q̄ pōt p-
bari aliquā subiectū: i qd̄ pdicatū habet resolu-
tū tāq̄ p mediū: pertinet ad scientiā de isto sub-
iecto qd̄ est mediū: et nō ad scientiā qd̄ de sub-
iecto vītatis pbande: f̄ tales ppositioēs de
ē sapientiē: bonū: et bmoi: pnt pbari p̄ens tāq̄ p
mediū: sic arguedo. omē ens ē bonū: de ē ens
ḡ deus ē bonū. ḡ ille vītas pertinet ad scientiā
de ente: et nō ad scientiā de deo. Confirmat:
qz iste sunt passioēs enti: ḡ vītas q̄ ex istis co-
sequuntur pertinet ad scientiā de ēte: et ad nullā
aliā scientiā. P̄na p̄t: qz eiusdē scientie ē cōsi-
derare subiectū: et passioēs ei: ḡ ad nullā sci-
entiā pertinet cōsideratio de passionib: nisi ad
quā pertinet cōsideratio de subiecto. Prerera
ea: i. posterior. Nō pertinet demonstrare desce-
dere de genere i genū. H̄z si eadē veritas perti-
net ad distinctas scientias: cōtinget p̄ principia
vnius scientie pbare cōclusiones alterius: et
hoc ē descedere de genere i genū: ḡ. Ad pri-
mū istorū ad p̄sens dico: q̄ scientia dupliciter
accipit. uno modo p̄ collectiōē multorū pertine-
tiū ad notitiā vni vel multorū determinatiū
ordinē habentia: scientia isto modo dicta cōti-
net tā notitiā incōplexā terminorū: q̄ notitiā
cōplexā: et hoc principiorū et conclusionū: cōti-
net etiā reprobatioēs: errores: et solatioēs fal-
soꝝ argumentorū: cōtinet etiā diuisioēs neces-
sariaſ et diffinitioēs ut frequēter: et de scientia
illo mō dicta dī cōiter q̄ i ea ē triplex modū p̄
cedendi. i. diuisioē: diffinitioē: et collatiō: q̄ uis
b̄ nō sicut vīta nisi qn̄ i ea determinat̄ de aliquo
habēre sub se multas spēs: illo mō accipit sci-
entia p̄ cōpilationib: auroꝝ et phi. Sic acci-
pit scia p̄mo phisicoꝝ qn̄ dī: q̄ ad nullā scientiā
pertinet arguere p̄ negārē principia: et i. posterio-
riū vbi dī: q̄ nullū scientie e p̄bare sua principia
et i. h. metaphysice. posteriorū inuestigatio pōtū
ē solutio dubiorū. Sic etiā accipit scia qn̄ dī: li-
ber metaphysice: vel liber posteriorū ē vna sci-
entia. et scia illo mō nō est vna numero: f̄ cōtinet
m̄los habit: nō tm̄ spē: f̄ etiā frequēter gene-
re distinctos: ordinē tā aliquālē iter se habētes
ppter quē ordinē speciale quē nō bñt ad alia

scibilia et cognoscibilia pōt dicivna scieria: et
illo mō capiēdo sciam nō ē iconemēs eadē vi-
tate pertinere ad distinctas sciās. etiā naturaliū
iuentas: q̄ eadē cōclusio i distinctis scientiis p̄
distincta media pōt evidēter p̄bari: siue possit
demonstratioē potissima p̄bari i illis siue nō
nō multū curioꝝ: q̄ illa scia nō solū continet de-
mōstratioēs p̄prie dictas: f̄ etiā alias p̄bari
nes quascūq̄ euidentes. Potest etiā eadē vītas
eē p̄ncipiū i vna scia: et cōclusio i alia: et b̄
maxime qn̄ aliquid qd̄ determinat̄ i vna scia
cōtinet: sicut iferi sub aliquo determinato in
alia sciās sicut ē de ente de quo determinat me-
taphysicē: et de deo d̄ quo determinat theologē.
Aut eadē vītas possit pertinere ad distinctas
scientias. p̄p̄ cōmentatoꝝ. i. phisicoꝝ cōmēto
penultimo q̄vult q̄ phisicus p̄bat subsūstatiās
separatas eē: et metaphysicus supponit eas eē. si
militet f̄m aliquos deū ē nō tm̄ p̄bat i scia su-
pnaturaliſ: f̄ etiā i metaphysica. Similiter po-
nēdo q̄ b̄ nō ē possibile de scientiis naturaliter
acq̄sitis: tñ eadē vītas pōt pertinere ad aliquā
sciā p̄prie dictā: et alia sciā large dictā p̄
firma adhesione: sicut theologia ē p̄ maxima
sui p̄t: sicut postea patebit. Alter accipit
scia p̄ habitu existente i genere qualitatis di-
stinctioꝝ. h̄z alios habit̄ itellectuales. s. h̄z itelle-
ctū: sapientiā: artē: et prudentiā: et illo mō ea-
dē veritas nō pertinet ad distinctas sciās: quia
vni cōclusionis nō ē nisi vna scia illo mō dicta:
qz quelibet talis scientia ē vna res numer-
ro: nō p̄t̄ notitiā aliarū p̄missarū: nec plus
rimarū cōclusionū. Et si dicat q̄ f̄m p̄dicta ea-
dē cōclusio pōt p̄ diuersas p̄missas demonstra-
ri saltē demonstratioē qz: f̄ distincte demonstra-
tioēs causant distinctas sciās: ḡ eadē conclu-
sio pertinet ad distinctas scientias illo mō dictas
Dico q̄ nō semp̄ disticto p̄missa causant distinctas
scientias: qz sicut idē calor spē pōt p̄duci
a distinctis causis specie distinctis sc̄z ab igne
et sole: ita eadē scientia f̄m spēm pōt causari a
distinctis p̄ncipiis: et p̄missis: sicut magis post
patebit. Ad secūm dico q̄ eadē vītas perti-
neat pōt ad vītas scientiā p̄mo mō dictā: et si dis-
cas q̄ tūc ille due scie ēent vna scia: sicut scia de
aia: et scia de aia itellectua sunt vna scia. Dico
q̄ nō op̄z q̄ ille due scie faciat vna sciam illo
mō dictā nisi scie ēent p̄cise de subiecto istius
vītatis et nō cōsiderarēt nisi passioēs debito
mō ordinatas. Si aut̄ iste scie cōsiderat multa
tā subiectū q̄ passioēs nō habentia ordinē de-
bitū requisitū ad vītatem scie: tales nō faciunt
vnā sciam: sicut ē de metaphysica et theologia
q̄ theo. cōsiderat multa tā subiecta q̄ passio-
nes q̄ nō pertinet ad metaphysicā. Ad p̄firmā-

Ed secūm.

Ed p̄firmā.

Questio

ratione concedo quod iste sunt passiones entis: et
 ideo pertinent ad metaphysicam. Sed cum hoc
 stat quod pertinet ad alias scientias. Similiter das
 to quod tales veritates sic probantes passiones entis de
 deo pertinent per se ad metaphysicam: tamen oes veri
 tates enunciates passiones proprias de deo solo
 et sub propria ratione deitatis virtualiter presentes
 secundum modum loquendi sic argumentum: pertinet ad
 scientiam deo sub propria ratione deitatis. sicut
 tales veritates deus est trinitas. deus est infinitus.
 deus est causa omnium potestorum. deus est actus pri
 mus. et sic de multis alijs veritatibus enunciatis
 bus de deo passiones soli deo conuenientes et co
 rrectas in deo secundum rationem propria deitatis secundum eos
 ergo ista pertinent ad scientiam deo sub propria
 ratione deitatis. Si dicatur quod ille passiones de
 monstratur de deo in metaphysica. et ideo non per
 tinet ad theologiaem. Hoc non valit: quod ille passio
 nes non demonstratur in metaphysica: nisi de
 monstratio quod: sed demonstratio propter quod de
 monstratur de deo in theologia sub propria ratione dei
 tatis mediate vel immediate. etiam secundum eos: et ult
 imo in ratione deitatis resolutur. Si ergo propter
 hoc quod demonstratur de deo in metaphysica de
 monstratio quod: pertinet ad metaphysicam multo
 magis quod demonstratur de deo sub ratione propria dei
 tatis demonstratio propter quod secundum eos pertinet
 ad scientiam deo sub propria ratione deitatis.
 Si dicatur: quod tunc idem habitus numero est me
 taphisticus et theologicus. Dico secundum predicta quod
 accipiendo habitum metaphysicum et theologicum sicut
 coiter accipitur. et quomodo loquimur modo: neum est unus numerus: sed continet multos nu
 meros specie et genere distinctos: et idem habitus
 iste quo cognoscitur illa veritas deus est unus: quod
 pertinet ad metaphysicam et ad theologiā: nec est
 metaphysicus nec theologicus: sicut non est co
 cedendum quod homo est exercitus vel populus: nec do
 mus est ciuitas vel villa: ita habitus ille nec
 est metaphysicus nec theologicus. Si tamen per ha
 bitum esse metaphysicum vel theologicum intelligi
 gunt illi habitu pertinere ad metaphysicam: vel
 theologicam: potest procedi quod idem habitus est meta
 physicus et theologicus. Eocedo enim: quod idem ha
 bitus numero est pars habitus metaphysici et
 etiam theologici: sicut homo est pars populi vel
 exercitus. Ad tertium dicendum quod probans loquitur
 de scientiis distinctis habentibus omnia distin
 cta subiecta: et oes passiones distinctas. Et de
 talibus veris est quod non contingit per principia
 unius scientie demonstrari conclusionem alterius
 scientie. quod autem subiectum unius scientie co
 tingit sub subiecto alterius scientie: tunc bene co
 tingit: ut patet per ipsum ibidem: quia scientias
 sic habentes excipit ab illa regula vel condi

tione: sic autem est in proposito quod deus qui est sub
 iectum partiale theologie continetur sub ente: quod
 est subiectum alterius scientie. Si dicatur quod
 probans non excipit nisi scientiam subalternatam et sub
 alternata: sicut prout ibidem. Dicendum est quod per hoc
 quod excipit scientiam subalternantem et subalternata
 etiam videtur excipere quod non exprimit qual
 itatem alias aliter sibi subordinatas. Unde scien
 tia est quod non est inconveniens theologiae quantum
 ad aliquam sui partem subalternari metaphysice
 vel econverso ad modum quo medicina quo ad
 aliquam sui partem subalternat geometrie: sicut
 prout per phisicam primo posteriorum. Dico ergo ad
 questionem quod precise non intelligo questionem de
 notitia evidenti scientifica: sed de notitia cui
 denti in communione: quod quedam veritates theologi
 ce supernaturaliter cognoscibilis sunt necessarie et quedam contingentes: quod nec naturaliter
 nec supernaturaliter possunt scientifice cognosci. Similiter intelligo quod precise de rationibus
 supernaturaliter cognoscibilibus siue sint
 necessarie siue contingentes. His visis circa
 questionem sic procedam. Primo ostendam quod intelle
 ctus noster etiam per statum istum: respectu eiusdem
 obiecti sub eadem ratione presentati potest habere du
 as notitias incomplexas specie distinctas: qua
 rum una potest dici intuitiva: et alia abstractiva.
 Secundo quod talis duplex notitia respectu dei
 sub propria ratione deitatis est possibilis. Tertio
 quod utramque est separabilis ab altera. Quarto ex
 hoc conccludam quod notitia abstractiva deitatis est
 viatorum possibilis. Quinto respondebo ad for
 matam questionem. Sexto mouebo aliquod dubium et solu
 uam ea. Ad demonstrationem primae conclusionis
 primo probabo conclusionem principaliter
 intentam. Est ergo prima distinctio. Inter actus intellectus
 sunt duo actus: quorum unus est apprehensio
 et respectu cuiusque potest terminare actum po
 tentie intellectus siue sit complexus: siue complexus
 quod non solum apprehendimus complexam: sed etiam pro
 positiones: demonstrationes: et necessarias quod pos
 sibilis. et etiam universaliter omnia quod respicitur a
 potentia intellectus. Alius actus potest dici actus
 iudicativus: quo intellectus non tantum apprehendit ob
 jectum: sed etiam illi assentit vel dissentit. et ille actus
 est respectu complexi: quod nulli assentimur per intel
 lectum nisi quod verum existimat: nec alicui disse
 timus: nisi quod falsum reputamus. Et sic prout respectu
 complexi potest esse duplex actus: scilicet actus ap
 prehensivus: et iudicativus. Hoc probatur: quod aliquod
 potest apprehendere aliquam propositionem: et tamen ei nec
 assentire nec dissentire. sicut prout de propositioni
 bus neutris: quibus intellectus non assentit nec dis
 sentit: quod alii non essent sibi neutra. Similiter

distinctio
 circa actus
 intellectus

Prologi

Primi sententiarum

laicus nesciens latinū: multis pōt audire pōt
positiones i latino: qm̄ nec assentit nec dis-
sentit. et certū ē q̄ intellect⁹ pōt assentire vni
ppositioni et dissentire alteri: ergo. Sed
distinctio ē: q̄ sicut respectu cōplexi est duplex
act⁹: ita respectu cōplexi ē duplex habit⁹ cor-
respondens: vn⁹ sc̄z inclinās ad actū appre-
hēsiū. alius inclinās ad actū iudicatiū. Illa di-
stinctio p̄t: q̄ alius post multas appreben-
siones aliquis ppositionis q̄ est neutra: ma-
gis sentit se inclinatū ad apprehendēdū et co-
gitandis de illa ppositione q̄ prius: ergo ha-
bet habit⁹ inclinantē ad actū apprehensiuū.
aut sit habit⁹ inclinans ad actū iudicati-
uum. p̄t per p̄m. vi. ethicoruū vbi p̄nit itel-
lectū et scientiā t̄c. Prima ergo conclusio
preambula est ista q̄ actus iudicatiū respe-
ctu alicui⁹ cōplexi presupponit actū appre-
hēsiū respectu eiusdē. Hec pbatur: q̄ null⁹ bas-
bitus inclinat ad act⁹ alterius habit⁹ nisi me-
diante actu p̄prio: ad quē primo inclinat. p̄t
per exemplū: q̄ habitus p̄cipiū nūq̄ inclinat
ad actū sciendi aliquā cōclusionē nisi media-
te actu p̄prio p̄cipiū istius ad quē inclinat.
Sed habitus apprehensiuū inclinat ad actū
iudicatiū: ḡ primo inclinat ad actū p̄prio ap-
prehensiuū: et p̄ consequē simul sunt illi actus
eractus talis apprehensiuū pōt esse sine iu-
dicatio: s̄nō ecouerso. et ergo est prior natu-
raliter: et ita alius presupponit ipsum. minor
p̄t per experientiā: q̄ ponat q̄ aliquis primo
frequenter cogite de aliqua ppositione sibi
neutra: ita q̄ prōpte inclinat ad cogitādū de
ista ppositione sibi neutra. et postea incipiat
assentire illi ppositioni: ille sentit se prōptum
ad assentendū illi ppositioni: post p̄mū as-
sensum et ad cogitādū de ea: si ista prōptu-
dinē non habet p̄cē ab aliquo habitu dereli-
cto ex isto vñico assensu: q̄ si nunq̄ cogitassem
de ea prius: nō ita p̄mpt inclinare: ergo ha-
bet ista prōptitudinē salte partialitē ab habi-
tu p̄s acq̄sito ex actibus apprehēsiū: ergo ha-
bit⁹ inclinat ad actū p̄prio. Cōtra istā oculisti-
onē p̄t istari. p̄mo q̄ tūc i eodē itellectu ēēnt
simul duo actus intelligēdi. Similiter vñ: q̄
minor p̄cipialis rōnis sic falsa: q̄ q̄n aliquis ha-
bitus inclinat ad actū alteri⁹ habit⁹: act⁹ p̄mi
habit⁹ ē causasufficiēs act⁹ secundi. p̄t per exem-
plū. Nā q̄ habit⁹ p̄cipiū inclinat ad act⁹ oculi-
sionis: q̄ act⁹ p̄cipiū est cā sufficiēs ad sciēdū
cōclusionē. Si ergo habit⁹ apprehēsiū inclinat
ad actū iudicatiū mediāte actu p̄prio: act⁹
apprehēsiū ē sufficiēs cā ad actū iudicatiū: et
ita q̄cūq̄ apprehēderet aliquā ppositionē: ita
sim assentire eidē vel dissentire: q̄d est ma-

Distinctio 2^a
et vñ
habit⁹ tri-
partit⁹.

Prima cōclusio,

Cōtra conclusio-
ne arguitur p̄io.
sc̄do.

Tertio.

Ad primū ag-
mentum.

Probaf con-
silio incidētū.

Ad sc̄dū.

Ad tertium.

Questio

tit alicui cōclusioni virtute alteri rāq̄ virtute illi cui magis assentit: et sic nō assentit rōtu te alicui ac̄ apphēsiū: cū hoc tñ stat q̄ ac̄ apphēsiū sit causa effectiva illius assensus.

Secunda conclusio.
Ex ista sequit scđa cōclusio. **O**m̄is ac̄ iudicatiū p̄supponit ī eadē potētiā notitiā ī cōplexā terminoz: q̄ p̄supponit actū app̄ben siū: et ac̄ app̄bēsiū respectu alicui cōple xi: p̄supponit notitiā ī cōplexā terminoz fñ cōmentato: ē tertio de aia cōmēto. xxi. vbi dis̄tinguit duos ac̄ itellec̄t̄: sc̄z formationē: et fidē. dicit em̄ sic. **R**es i qb̄ reperit falsū: et verū. i. quib̄ iuenit falsitas et v̄itas. i. eis ē aliq̄ cōpositio ab itellectu materialiū q̄ p̄mo itelli git simplicia. postea subdit. itellec̄t̄ em̄ p̄mo itelligit illa simplicia: postea cōponit ea. Ex ista aucto. p̄z q̄ itellec̄t̄ nullā p̄positionē p̄t formare yl̄ app̄bēdere: nisi p̄us itelligeret simplicia. i. cōplexa. **T**ē cōmēto. xxi. dicit sic. **O**u facit hec simplicia itellecta et vñ p̄cōpositiōnē: postq̄ essent multa: itellec̄t̄ em̄ materia lis ille p̄siderat itellecta simplicia: et cōponit similia et diuidit diversa. op̄z em̄ v̄t p̄t ap̄b̄hēdēs simpliciar̄ cōposita sit eadē. **T**ertia cōclusio. **N**null ac̄ p̄tis sensitivē ē cā īme diata et prima nec p̄trialis nec cōtoralis alicui ac̄ iudicatiū ip̄i itellec̄t̄. **I**nclusio p̄t p̄suaderi: q̄ q̄ rōe ad aliquē actū iudicatiū sufficiūt illa q̄ sūt ī itellectu rāq̄ cāe prime et im mediate. eadē rōne et ad oēm actū iudicatiū. **S**o respectu alicui ac̄ iudicatiū sufficiūt ea q̄ sūt ī itellectu rāq̄ cāe prime. **P**reīa. ex quo cāe q̄ sūt ī p̄te itellectua sufficiunt: frustra ponūt alie cāe. **V**is p̄missis p̄bo p̄mā cōclusionē sic. ois notitia cōplexa aliquor̄ terminoz q̄ p̄t ē cā notitiē evidēti respectu p̄positiōis cōposite ex terminis aliquib̄ distinguit sc̄z spe ciē a notitia cōplexa istoz terminoz: q̄ notitiā quātūcūq̄ intendat nō p̄t esse causa rālis notitiē evidēti respectu p̄positionis ciuss̄ dē. **I**n p̄z q̄ illa q̄ sūt ciusdē rōis et q̄ p̄fecta possunt in eadē passo equaliter disposito b̄e effec̄t̄ ciusdē rōis. vii. thop̄. **S**o certū est q̄ itellec̄t̄ p̄t b̄e notitiā cōplexaz. tā de sorte: q̄ de albedine. cui v̄tute nō p̄t evidentē cognoscere an sit albus vel nō: sicut p̄ expientia p̄z et p̄ter illā p̄t b̄e notitiā ituitiaz. v̄tute cui p̄t evidentē cognoscere q̄ sortes sit albus (Si sit albus) ergo p̄t b̄e de istis duas notitias cōplexas. quarū vna p̄t esse causa notitiē evidēti isti p̄positiōis p̄tingētis: et alia quā

I

tūcūq̄ intēdaſ nō ḡ sp̄e distingunt. **C**ōfir mat p̄ pbm. i. posteriō. vbi dīc: q̄ nullū sensibilū: cū est extra sensum: sc̄m. i. vi. etbi. ca. x. **C**ōtingētia aut̄ alit se habere: cū ex sensum fiat tūc latēt si sunt vel nō sunt. **S**o nūc ex istis au cōritatib̄ p̄z: q̄ de sensibili etiā pro statu isto de quo loquit p̄bs: est possibilis alia notitia ī cōplexa. virtute cui p̄t sc̄ri evidēt si sit vel nō sit. et m̄ certū est q̄ de sensibili et cōtingētia alit se b̄e: q̄n est extra sensum: et extra speculaziō est possibilis itellectui aliq̄ notitia cōplexa: v̄tute cui nō p̄t evidentē sc̄ri an sit vel nō sit. **N**ec valet dicere q̄ notitia incompleta istoz nō sufficit ad evidentē notitiā isti v̄ritatis p̄tingētis: s̄req̄it aliq̄ alia notitia. **O**u manifestū est q̄ ista p̄positio albedo est: nō de p̄edz nec p̄supponit alia notitia: nisi notionē virtute cui p̄t sc̄ri sc̄re illā: q̄ illa aut̄ est notitia necessaria: aut cōtingens: nō necessaria. q̄ ex necessario nō sequit p̄tingētis. **N**ec p̄tingētis q̄ eadē rōe illa depēdet ex sola notitia termio rōz: vel erit p̄cessus in infinitū. id oportet dicere q̄ respectu alicui v̄tatis p̄tingētis sufficit sola notitia cōplexa alicui vel aliquorū. et m̄ manifestū est q̄ de eisdē p̄t b̄e notitia ī cōplexa: et m̄ v̄ritas illoꝝ ignorari. iḡit respe ctu istoz est duplex notitia cōplexa sp̄e di stincta. **C**ōtra illā p̄bationē p̄t instari q̄ nō valer: q̄ nō p̄bat nisi q̄ de extremis p̄positiōis cōtingētis vel de aliqb̄ iportatis p̄ extre ma p̄t a nobis b̄i duplex notitia talis. sed q̄ v̄traq̄ illarū notitiarū sit intellectua: et subiectiū in itellectu nō p̄bat. q̄ sufficit q̄ vna sit sensitiva v̄tute cui p̄t sc̄ri v̄ritas talis cōtingētis. et alia sit in itellectu v̄tute cui nō p̄t evidentē sc̄ri. **D**oc p̄z q̄ q̄n extrema vel ip̄os tata seu significata per extrema sensibilitē co gnoscunt: tūc p̄t evidentē cognoscit talis v̄ritas cōtingētis. q̄n aut̄ nō cognoscit sensibilitē s̄ tūc p̄ ymaginatioꝝ vel intellectū. nō p̄t evi dent cognosci. et de tali dupli notitia. quarū vna sit p̄ sensu exteriorē: et alia p̄ itellectū vel ymaginatioꝝ loquūt̄ auc. adducte. **D**oc con firmat p̄ pbm. vi. metba. et cōmētatorē ī cōmēto. xiiij. vbi volūt q̄ illa singularia nō fiūt nob̄ manifesta cū a sensu recessit. vñ dicit ibi cōmētator. **S**ensatū cū a sensu recessit: remanebit sua sola īformatio ī aia: nec ita vt sit cert̄ ipsū ē q̄n recessit a sensu: et iō sensibilia nō habēt diffinitionē: q̄ postq̄ recesserūt nō b̄n̄ nisi existiationē. **S**imilīt cōmētator. vi. etbi. cōmēto. xxiiij. dīc. **C**ōtingētia tūc ē suspicatur cū ī potētiā veniūt: et vidēt sensibilitē vt p̄ntia. **E**x istis p̄z q̄ sensibilia p̄ solā notitiā sensitivā fiūt manifesta quātū ad v̄ritatē cōti-

Prologi

gēē de eis. Istud nō valet qd ad notitiā aliū cuīs nītak cōrigētis nō sufficit notitia ituitiā sēsticiā; s op̄z ponere p̄ter illā etiā notitia ituitiā itellectuā; t iō si itellect⁹ b̄z notitia icōplexā extremp⁹ p̄ significator⁹ p̄ extremā isti⁹ nītatis assentit illi qn̄ extrema vel significata extremp⁹ sētūt; t qn̄ nō sētūt illi non assentit; q̄ op̄z q̄ alia notitia icōplexā hēat d̄ ellis qn̄ sētūt; q̄ qn̄ nō sētūt. Hoc p̄t̄z ex oib⁹ p̄ambul. q̄ dictr̄ ē p̄us; q̄ formatio p̄positiōnis i itellectu p̄supponit notitia ituitiā incōplexā termioz b̄z cōmēta. ḡ eadē rōe notitia cūdētē talis nītatis; p̄supponit notitia ituitiā i se; t nō sufficit solū notitia ituitiā sēsticiā. Si c̄ nec ad formationē i itellectu p̄positiōnis sufficit sola notitia sēsticiā termioz v̄l significator⁹ p̄termios. S̄ilr p̄z; q̄ null⁹ act⁹ potētē sēsticiā ē cā prima t inmediata respectu act⁹ iudicatiū; ḡ si itellect⁹ p̄t̄ mō iudicare rē ēē v̄l nō ēē qn̄ sēsibilis sētūt sēsibili t alī nō p̄t̄; oī q̄ alīqd̄ i se hēat p̄uū illi iudicio qd̄ p̄us non habuit; t illud nō p̄t̄ ēē nītatis alīq̄ quā p̄ū nō habuit t mō b̄z; ḡ. Ēfīrmāt̄ b̄z cōmētatoz. iij. de aīa cōmēto. xxi. i p̄ncipio v̄b̄ sic dicit. Si ista singulāria itellecta fuerit rerūq̄ sūt nate ēē sub tpe; i p̄terito tpe vel futuro tpe tūc itellect⁹ cū illis rebus itelligit tps; i quo sūt postea cōponit ip̄z cū eis. t iudicat; q̄ iste res erūt vel sūerūt; sic iudicat q̄ dyamēt̄ ēas similitri coste; t post subdit. t nītates t falsitas nō accedunt solū illis p̄positiōib⁹ i q̄b⁹ p̄dicatū ē nomē; s̄ etiā i q̄b⁹ p̄dicatū ē p̄bū. Et istis aucto. p̄z; q̄ sola notitia ituitiā itellectu sufficit ad iudiciū tāq̄ cā prima; ita q̄ itellect⁹ ita b̄z cognoscere singularia. s. tps b̄ū t b̄ū; sic sētūt. t b̄n̄ nō p̄t̄ ēē sine notitia ituitiā sicut alias declarabit̄; ḡ. Per b̄z ad oēs aucto. q̄ tales nītates cōrigētēs nō p̄nt sciri de istis sēsibilib⁹ nisi qn̄ sūt b̄z sētūt; q̄ notitia ituitiā itellectia corpū sēsibili p̄ statu isto n̄ p̄t̄ b̄z sine notitia ituitiā sēsticiā ip̄oz; t iō sēsticiā n̄ sup̄stuit q̄n̄ sola notitia ituitiā itellecta sufficeret si ēēt̄ possibile eā naturaliē ēē p̄ statu isto sine notitia ituitiā sēsticiā; sic ē i āgelis t aīa sepata. v̄b̄ ad notitiā cūdētē rāliū nītatiū nō req̄it̄ alia notitia ituitiā sēsticiā sic post diceat. Si dicat q̄ notitia ituitiā itellectua nō destruit̄ ad cessationē alīcui⁹ act⁹ sēsticiā; t p̄t̄s posset alīq̄ nītatis p̄tigētē ēē nota cūdētē de aliquā sēsibili sine sensatōe illid̄ sēsibilis. Solutio; dico q̄ sic nō ē īconueniēt̄ ad aliquā trāsmutationē corporalē; puta iſfirmare vel sommū itellectu cessare ab oī actu itellect⁹; ita n̄ ē īconueniēt̄ ad cessationē act⁹. s. sētaciōis sensus exterioris; cessare notitia ituitiā

Primi sententiārum

Scđo argu- uā itellectuā eiudētē. Scđo arguo p̄ncipa-
lit̄ sic. oē itelligibile a solo itellectu app̄bēsibi-
le t nullo mō sēsibile; cui⁹ alīq̄ notitiā i cōple-
xa sufficit ad notitiā cūdētē alīcui⁹ nītak cō-
rigētēs de eo; t alīq̄ notitia i cōplexa eiudētē n̄
sufficit p̄t̄ cognosci ab itellectu duab⁹ cogni-
tiōib⁹ sp̄e distictis. S̄i affectiōes itellectoē
delectatiōes tristicie sūt itelligibiles t nullo
mō sensibiles t alīq̄ notitia i cōplexa carū suf-
ficit ad notitiā carū cūdētē; v̄trū sūt vel nō
sūt; t alīq̄ carū notitia nō sufficit. ḡ t̄. minor
p̄z q̄t̄ ad p̄mā p̄t̄; q̄ q̄lib̄z experit̄ i se q̄ itel-
ligit. diligat. delectat. tristat. t illa notitia cū
sūt respectu p̄tigētēs nō p̄t̄ accipi ex p̄positi-
onib⁹ necessariis; ḡ op̄z q̄ accipiat v̄la notitiā
i cōplexa termioz v̄l p̄ termios iportatoroz
v̄l ab alīq̄ notitia cōplexa p̄tigēt̄; q̄ accipit̄ a
notitia i cōplexa termioz vel rerū iportatarū
v̄lerit p̄cessus i sītūt i talib⁹ p̄tigētib⁹. Ter-
tū ē īpossible; q̄ ē dare statū i talib⁹. Si det̄
scđomv̄l ḡ illa cōrigētē hēbit alīq̄ terminū q̄
p̄t̄ accipi ab aliquo sēsibili v̄l nullū. Prima
nō p̄t̄ dari; q̄ nulla ē p̄positio de aliquo sēsibili
et q̄ scđq̄ necessario delectationē ēē volū-
tate; sic alībi p̄tēbit; t p̄t̄s nullā ē talis p̄-
positio p̄tigēs v̄tute cui⁹ p̄t̄ cūdētē cognoscit̄
q̄ ille diligat. Si det̄ scđm habetur p̄posituz
q̄ sola notitia i cōplexa termioz mere itelli-
gibili; sufficit ad notitiā cūdētē talis nītak cō-
rigētēs. Si det̄ p̄mā habet̄ p̄posituz. Scđo
p̄z isti⁹ minoris p̄z; q̄ nō ē īconueniēt̄ q̄ alīq̄
de aliquo itelligibili ignoret; v̄trū sūt v̄l nō sūt
t mō hēat notitia i cōplexa de isto. nō p̄l⁹ q̄ de
aliquo sēsibili. Unū si itellect⁹ p̄mo videret de-
lectationē alteri⁹; t ita cert⁹ ēēt̄ de delectatio-
ne alteri⁹; sic d̄ delectatoe p̄pa; nō ēēt̄ dubiū
q̄n̄ post delectationē ēādē; beret̄ notitiā de ea
t mō dubitaret ipsā ēē q̄n̄ eēt̄ sic ēēt̄ de aliquo
sēsibili p̄movilo t post itellecto. Ista rō p̄-
bat q̄ itellectui ē possibilis duplet notitiare
spectu mere itelligibili. Prima aut̄ rō p̄bat
q̄ de facto i statu isto itellect⁹ b̄z istas notiti-
as respectu sēsibiliū. Ista scđa rō posset p̄fir-
mari p̄ beatū Aug. xii. de trini. c.i. v̄b̄ dicit sā
dē porro ipsā quā videtur nūt̄ q̄sc̄ i corde suo ēē
si credit v̄l nō ēē si nō credit alī nouim⁹; nō si
cut corpora q̄ videmus oculis corpēs; t p̄ ip̄oz
ȳmagines q̄s memoriā tenem⁹; t i abletia co-
gitam⁹; s̄ sic ea q̄ nō videm⁹. Ex ista aucto. p̄z
q̄ ip̄a fides q̄ ad nullū sensu p̄tinet corporis; sic
declarat. iij. c.p̄t̄ cognosci vna notitia q̄ suffi-
ciēt̄ ē adiudicadū an sit v̄l nō sit; t alia q̄ nō ē
sufficiēt̄. ḡ due notitiē i cōplexo sp̄e distictre
sūt de ea possibiles. Dico q̄ q̄t̄ ad illū arti-
culū; q̄ i cōplexi ē duplex notitia. q̄n̄ vna p̄t̄

esse intuitiva: et alia abstractiva. utrum tamen alijs velint vocare tale notitia intuitua non curo: quod huius soli itedo probare principaliter quod de eadem re iste lectus potest brevi duplicem notitiam in complexa specie distinctam. Scientiam autem quod notitia abstractiva potest accipi duplicitate uno modo quod sit respectu alii cuius abstracti a multis singularibus; et sic cognitio abstractiva non est nisi cognitio alicuius universalis abstractibilis a multis. De quo dicitur postea. et si universalis sit vera qualitas existens in aia subiectu: quod potest teneri probabiliter coedendum est quod illud universalis possit videnter intuitu: et quod eadem est notitia intuitiva et abstractiva illius modo recipiendo abstractivam: et sic non distinguuntur ex opposito. Alter accipitur cognitio abstractiva secundum quod abstractabit ab existentia et non existentia et ab aliis conditionibus quod continget accidentum rei vel predicatur de re: non quod cognoscatur alicuius quod per notitia intuitua quod non cognoscatur per notitia abstractivam sed id totaliter et sub eadem ratione cognoscatur utramque notitia. Sed distinguuntur per illum modum: quod notitia intuitiva rei est talis notitia: virtute cuius potest sciri utrum res sit vel non. si sit et quod sit res statim iudicat intellectus re esse. et evidenter cocludit ea esse: nisi forte ipedia propter imperfectum estonem illius notitiae: et eodem modo si esset perfecta talis notitia: per potentiam diuinam conservata de re non existente: virtute illius notitiae in complexe cognosceret evidenter illa re non esse. Similiter notitia intuitiva est talis: quod quin aliqua cognoscuntur quoniam vnu ibaret alterum: vel vnu distat ab altero loco vel alio modo se habet ad alterum: statim virtute illius notitiae in complexe illarum rerum: sciret si res ibaret vel non ibaretur. si distat vel non distet. et sic de aliis veritatibus contingentibus: nisi ista notitia sit nimis remissa vel sit aliquod impedimentum. Sicut si sortes in rei similitudine sit albus: illa notitia sortis et albedinis virtute cuius potest evidenter cognosci quod sortes sit albus: dicta notitia intuitiva. Et universaliter omnis notitia in complexa termini vel terminorum seu rei vel rerum: virtute cuius potest evidenter cognosci aliquam partem. maxime de primis notitia intuitiva. Abstractiva autem est ista virtute cuius de re contingens non potest sciri evidenter utrum sit vel non sit. et per illum modum notitia abstractiva: abstractabit ab existentia et non existentia: quod per ipsum non potest evidenter sciri de re existente per existit: et de non existente per non existit. per oppositum ad notitiam intuitivam. Similiter per notitiam abstractivam nulla virtus contingens maxime de primis potest evidenter cognosci: sicut de falso pto: quod quoniam cognoscit sortes et albedo sua in absentia sua: virtute illius in complexe notitiae non potest sciri: quod sortes est vel non est: quod est albus vel non albus: vel quod distat realiter a tali loco vel non: et sic de aliis virtatibus contingentibus.

Et tamen certum est quod ille veritates possunt evidenter cognosci: et omnis notitia completa terminorum vel rerum signatarum: ultimata reducitur ad notitiam in completa terminorum vel rerum significatarum: quod isti termini vel res una alia notitia prius cognosci quod sit illa virtus cum non prius evidenter cognosci tales virtutes contingentes. Et illa notitia est intuitiva: a qua icipit experimentalis notitia: quod vel ille qui potest accipere de aliquo virtute contingenti experimentum: et mediante illa de virtute necessaria huius aliquam notitiam in complexa de aliquo termino: vel de re quae non habet ille quod non potest sic expiri: et ideo sic habet probabilemete. et in posteriori scia illo per sensibilius quod accipitur per experientiam de qua ipse loquitur. icipit a sensu et a notitia intuitiva sensu istorum sensibilium: ita vel notitia scientifica istorum purae intelligibilium accepta per experientiam icipit a notitia intuitiva illorum intelligibilium. Est tamen scientia: quod aliquid potest imperfecte notitiae intuitive: quod est valde imperfecta et obscura. vel potest alia impedimenta excepte obiecti. vel potest alia impedimenta potest co-gnitione per accidere quod nulle vel paucae virtutes contingentes de re sic intuitiva cognita possint cognosci. Ex ipsis prius sequitur aliquantum conclusio. Propterea abstractiva et intuitiva notitia non dicitur. quia abstractiva per inductionem esse existentia et non existentia. prius et non prius. intuitiva autem tamen prius prius et existentia realiter. quia dicitur ponere aliquam quod loquuntur de illa materia. Nec secundum dicitur: quod abstractiva non attingit obiectum in se sub perfecta ratione. sed tamen sub quodam diminuta similitudine. Intuitiva autem attingit obiectum in se sub perfecta ratione. sicut dicitur quodam doctor: quotlibet. q. vi. Nec tertio dicitur per rationes motiuas formales. q. s. in cognitione intuitiva res in propria existentia est motiuus per obiectum. in cognitione abstractiva est aliud motiuus in quo res habet esse cognoscibile: sive sit causa virtutis proprietas ipsa re. ut cognoscibile. sive sit effectus: putatio species et similitudo representativa proprietas ipsam rei cuius est similitudo. sicut dicitur idem quotlibet. q. xij. Nec quartio dicitur: quod notitia intuitiva necessario habet relationem realiter et actualem ad ipsum obiectum. ut est prius in propria existentia. Abstractiva autem non habet admixtam talis relationem ad ipsum obiectum: quod habet relationem potestiale: sive invenitibile et dependet. non autem unionis: et prius: sicut idem dicitur ibidem. Nec quanto dicitur: quod in cognitione intuitiva obiectum est prius in propria existentia. In abstractiva autem obiectum est prius in aliquo perfecte res presentate ipsum sub ratione propria: et per se cognoscibile sicut dicitur idem in quotlibet. q. iii. in li. iii. disti. t. q. viii.

Primum per principia istorum: quod credo esse ratione in hac parte. Nam in libro iii. disti. t. q. i. probatur. quod nulla forma necessaria est prius in intellectu priori ipsa visione sicut quod si aliquam formam est prius ipsa visione. aut se habet a iii.

B
Prima conclusio illustrata.
Pro primo.

Pro secundo.

Pro tertio.

Pro quarto.

Pro quinto.

B
Primum patet.

Prologi

ad visionem ratione cause efficientis: aut in ratione cause materialis. si primo modo: quod potest fieri sine ea: quod est quod deus per causam efficientem mediata. sed per immediate. Si secundo modo tunc ista forma si per se esset tunc per se posset recipere illationem. Ita arguedo in proposito aut ista res existens et per se est in ratione cause efficientis ad notitiam intuitivam vel in ratione cause materialis aut formalis vel finalis. Si primum defit: quod potest fieri sine ea: quod est quod deus per causam efficientem mediata potest per se immediate. Nec secundo modo: quod tunc re existere et destruere intellectum: posset recipere illam notitiam subiectivam. Similiter manifestum est quod illa notitia intuitiva non est subiectiva in re intuitiva. Nec tertio modo manifestum est: nec quarto modo: quod omnis notitia potest esse quoque sine excepto primo destruendo: quod nulla res requirit plus existentia finis secundum quod efficientis sed. Si dicatur quod obiectum requirit in ratione obiecti terminatus. Contraria autem obiectum in quantum terminas habet ratione cause essentialis vel non. Si sic arguo sic probus. si non tunc arguo sic arguit isti alii. omnis effectus sufficiens enter depedez ex suis causis essentialibus: ita quod illis positis oibus aliis circumscripsis potest sufficienter ponere effectus. Si ergo obiectum in quantum terminas non habet ratione cause essentialis respectu notitiae intuitivae: quod si obiectum in quantum terminas destruatur habet omnem sui existentiam realiter: potest ponere notitia intuitiva: quod ipso re destruendo potest ponere ipsa notitia intuitiva: et ita notitia intuitiva per se et necessario non potest existere quod non existit. nec potest respicere existentiam quod non existit et per modum prius declaratum. Abstractio autem nec respicit existentiam nec non existentiam: quod per eam non potest habere iudicium quod res existit vel non existit. Secundum primum: quod idem totaliter et sub eadem ratione ex parte obiecti est obiectum intuitivum et abstractivum. hoc primum: quod nulla est res saltem in istis assertioribus: nec aliqua ratione sibi propria: sub quod potest res intuitiva cognosci: quin illa cognita potest intellectus dubitare: utrum sit vel non sit. et per se quoniam possit cognosci abstractivum: quod omne illud et sub eadem ratione quod erit obiectum intuitivum potest esse obiectum abstractivum. manifestum est quod hoc quod est reale potest cognosci abstractivem: potest etiam cognosci intuitivum. Similiter secundum istos alibi deitas sub ratione deitatis potest cognosci absolute: sed ista est perfectissima ratione dei. Similiter sunt eos existentia potest etiam cognosci abstractivem. Tertium primum per argumentum huiusmodi: quod deus potest per se tota littera causare utramque notitiam: nec opus est quod res moveat in propria existentia per se obiectiva sicut probatur. Quartum primum per illud quod relatio realis habet eos non potest terminari ad noens: obiectum autem notitiae intuitivae potest esse noens: sicut probatur et post probabatur. Quintum primum per idem: quod ad notitiam

Primi sententiarum

intuitivam non requirit quod res sit per se propria existentia: sicut probatur est. Ideo dico quod notitia intuitiva et abstractiva sepius differunt: et non penes obiecta et penes causas suas quascunq; quis naturaliter notitia intuitiva non possit esse sine existentia rei: quod est una causa efficientis notitiae intuitivae vel mediatam vel immediata: sicut alias dicitur. Notitia autem abstractiva potest esse naturaliter ipsa re simpliciter destruenda. Et si sic intelligat ponens predicas differentias: veritas videtur habere quantum ad istam notitiam quodvis in aliis quod spectat ad alias difficultates non contineat veritatem de quibus dicitur in locis suis.

Ex istis sequitur quod intuitiva notitia ratione sensitiva est intellectiva potest esse de re non existente. et hanc conclusionem probo aliter quod unus sic omnis res absoluta distincta loco et subiecto ab alia re absoluta: potest per diuinam potentiam existere sine illa: quod non videtur verisimile quod si deus vult destruere unam re absolutam existentem in celo: necessitatibus destruere unam aliam re existentem in terra: sed visio intuitiva ratione sensitiva est intellectiva: est res absoluta distincta loco et subiecto ab obiecto: sicut si videatur intuitiva stellae existentem in celo: ista visio intuitiva sine ratione sensitiva sive intellectiva est res absoluta distincta loco et subiecto ab obiecto visus: quod illa visio potest manere: stella destruenda. Patet etiam quod res non existentes potest cognosci intuitiva quatenus obiectum illius actus non existat huius opinionem aliorum: quod visio coloris sensitiua potest conservari ab eo: ipso colore non existere: et tamen illa visio terminabitur ad colorum tantum ad primum obiectum: et eadem ratione visio intellectiva intuitiva. Patet etiam quod intellectus noster per statutum istum non tam cognoscit sensibilia sed etiam in particulari intuitiva: primum quod est sensibilia cuiusmodi sunt intellectus: actus voluntatis delectatio tristitia et huiusmodi quod potest habere inesse sibi. quod tamen non sunt sensibilia nobis: nec sub aliquo sensu caduntur enim alia cognoscuntur a nobis in particulari intuitiva: primum quod est huiusmodi nota ego intellectivo: vel ergo hec est prima et accepta immediate ex notitia complexa terminorum vel rerum: vel scitur per aliam notiorerum potest. Si primo modo: ergo cum sit contingens opus quod aliquis terminus vel res importata per terminum intuitivum videatur. Quia si per se intellectus abstractivus: cum talis notitia secundum omnes abstractabitur ab his et iucundus per talen non possit sciri veritas contingens: quod coquunt certam diuinam opinione. quod ad hoc per euidenter cognoscatur requiritur alia

Secundum patet.

Tertium patet.

Quartum patet.

Quintum patet.

Questio

notitia intuitiva: sed manifestum est quod non sufficit notitia intuitiva rei: ergo requiritur notitia intuitiva intellectus. Secundum non potest dari quia nulla est contingens ex qua necessario sequitur illa: ego intelligo. vel saltem propter libertatem voluntatis: nulla est contingens ex qua sequitur ego diligere sorte: quia si sequeretur ex aliqua marime sequetur ex illa ego cognosco sorte: sub ratione boni: vel scio sorte esse diligendum a me: sed quia voluntas potest libere velle oppositum illius quod est dictatum per intellectum. ideo ex nulla tali sequitur ego diligere sorte: et ita illa inter contingentes erit simpliciter prima: et ita non potest eidemmodo cognoscere aliam priorē. Preterea: sicut tactū est notitia accepta per experientiam non potest esse sine notitia intuitiva. Sed de istis accipit scientia per experientiam: quod ita exprimur illa in nobis: sicut quecumque sensibilia nec plus dubitar aliquis quod diligit vel non: quod calefit. Hoc confirmat per beatum Aug. xiiij. de trini. c. i. ubi dicit. rerū absentia pīs ē fides: et rerū quae sunt int̄ est fides. Ex illa aucto. pīz quod quis res aliqua non videt: sed tamen cognoscit abstractiū: ipsa tamen fides quae credit videt: et non tamen cognoscit abstractiū. Si dicat quod Aug. loquitur de supernaturalibus quod non cognoscuntur a nobis nisi in conceptu generali. novali: quod tamen ipm aliter cognoscit res et ipsa fides: quod si cognoscit in generali ad hoc quod fides cognoscit oī quod cognoscatur in particulari. Similiter sicut potest haberi fides de rebus supernaturalibus: ita potest fides huius de rebus particularibus pīs sensatis: et postea ab aliis: et remotis: et tunc rerū est particularium absentiū quod pīs a sensu videbatur est fides: quod illa tamen cognoscitur abstractiū et fides intuitiva. Ide. ca. iij. pībat pīmo quod fides non pertinet ad aliquem sensum corporis: et post sequit: cordis ē res illa. non corporis nec foris est a nobis: sed intrans nos. Nec eānusquisque videt in alio sensu quod in se ipso: et sequit sententiale quod sicut ē: et alia notitia abstractiū de fide aliena: pī quā non se sit utrū sit vī non sit. Si dicat quod alia notitia habet: quod de fide propria habet notitias in particulari. de fide aliena tamen in generali.

Hoc verū est: quia fidē alterius nūc videre non possumus nec ea intelligere: nisi conceptu comuni. tamē posito quod nūc intelligim⁹ fidem alterius in particulari: sicut nūc colorē intelligo in particulari quod pīs vidi non esset inconveniens dubitare me utrū ille credit vel non: si

cut mō nescio: utrū ille color quod pīs vidi mō sit an nō: et pī consequēs alia notitia tamen species habere de fide alterius et de mea: quod si essent eiusdem speciei virtute illius notitiae possent vide rē illā fidē. si sit: sicut modo possum videre meā fidē quādō est per illā cōmūnē pīpositiōnē. Causa eiusdem rationis: habet effectus cuius dē rōnis. Idē dicit de voluntate. ca. iii. aliud est videre voluntatē suā. aliud alienā: quod si sit cōiectura cōmūnē alienā. Nāqz cōditam romā raz certū habeo in rebus humanis quod constantinopolim: cū romā oculis meis vīderim. de illa nō nihil nouerim nisi quod alii testibus credidit: ergo sicut de rebus corporalib⁹ potest haberī una notitia qua potest sciri aliquave ritas contingens: et alia qua non potest sciri: ita de rebus spiritualibus et ita utramque illarū notitiarū erit intellectiū. Preterea. ille veritates que inter omnes contingentes certius et euidentius cognoscuntur ab intellectu. habet terminos vel res importatas maxime notas in particulari intuitiue. Nam notitia veritatis contingentes presupponit necessario intuitiū in particulari. Sed veritates contingentes de istis mere intelligibilib⁹. inter omnes veritates contingentes certius et euidentius cognoscuntur ab intellectu a nobis: sicut pīz per experientiam. et per beatum Aug. xv. de trini. ca. i. Ubī declarat diffuse quod quis possit dubitari de istis sensibilib⁹ non tamē de talib⁹. scio me vivere. scio quod volo esse beat⁹. et scio quod nolo errare. Et post dicit sic: quod duo sunt genera rerū que percipit animi. vīnū carū quod per sensus corporis sentimus animo manifesta. illi pībi scilicet academicī garrierunt contra corporis sensus. animi autē quasdam firmissimas per seipsum perceptiones rerū verarū quale id quod dixi: scio me vivere. nequaquam in dubiū vertere possunt. Ex ista aucto. paret quod intellectus intelligit aliqua que prius erant sensata: aliqua non. Similiter paret quod iste veritates contingentes de istis veritatibus intelligibilibus euidenter cognoscuntur ita quod de eis non potest aliquis habens notitiā qualē habet de fide propria dubitare. Ergo omnes veritates contingentes scilicet iste de mente intelligibilibus sunt euidentes. et per consequens non presupponit alias alias ex quibus cognoscuntur. Ex quibus sequitur ylterius: quod ad earum notitiā euidentem requiriatur notitia intuitiua alicuius mere intelligibilis. Ne autem ista opinio quātum ad notitiā sensibilium intuitiū et aliorum mere intelligibilium tamē noua contemnatur.

Adduco verba doctoris subtilis libro. iij.

Prologi

22

di. xlvi. q. iii. vbi duas predictas conclusiones expresse ponit videlicet noster intuitus cognoscit sensibilia: et etiam cognoscit mente intelligibilia. Unum dicit quod quia per intellectua habet actum recordandi proprium dictum: et per hunc quod in intuitu contingit actu virtute cui postea recordat tamquam obiectum primi. dicit sic de libro a dyer bii. Dico ergo quatuor ad illum articulum quod intellectua est memoria: et actus recordandi proprius discrus. supposito enim quod intellectus non tantum cognoscat universalia quod quidem verum est de intellectu abstractio abstractio de qua loquitur pbs: quod sola ista est scientifica. Sed etiam intuitus cognoscit illa quod sensus cognoscit: quod perfectior et superior cognitiva in eodem cognoscit id quod anterior: et etiam quod cognoscat sensaciones. et utrumque probatur per hoc quod cognoscit propositiones contingentes veras. et ex eis filios gisat. formare autem positiones et sillogisare per ipsum est intellectus. illarum autem virtutem est de obiectis ut in intuitu cognitis sub ratione. scilicet: sub qua cognoscitur a sensu: sequitur quod intellectus potest inveniri in oculis conditiis. plus dicte praeteritae ad recordationem. potest enim percipere tempore et habeat actu post tempore et sic de ceteris: et potest breuius etiam cuiuscumque obiecti recordari cuius potest memoria sensus recordari: quod potest illud actu quod est primum obiectum intuitus cognoscere quoniam est et ita recordari potest postquam fuit. potest etiam recordari multorum obiectorum primorum quorum non potest sensitiva recordari: ut potest intellectus prioris praeteritae et voluntatis. Unde enim tali recordetur hoc probatur quod alias non possunt penitere prudenter de malis voluntatis: nec potest intuitus praeteritus ad futuram conferre. nec per hunc ex illo quod ista speculatur est ordinare se ad speculandum alia sequentia ex istis. et breuius destruimus si intellectus et voluntas praeteritae non recordantur. Istarum autem non potest aliquis sensus recordari: quod non cadit sub obiecto alicuius sensus: sed recordatio illa est propter intellectum. et hoc ratione obiectum primi. Est etiam alia propter non solum respectu primi obiecti: sed remoti ut est recordatio quod interedit in necessariis ut in obiectum remotum cuiusmodi est recordatio habens propter obiectum remoto triangulum hanc. Nam obiectum primum recordationis cuiuslibet actus redens in tale obiectum non potest nisi actus proprius intellectus. Sic ergo per aliquam recordatio est propter intellectum ex ratione utrumque obiectum. scilicet primo quod remoti etiam in ratione obiecti proprii est ita propter intellectum: quod non potest conuenire sensui. aliqua autem ex ratione obiecti proprii conuenit intellectui: et tamen potest conuenire sensui. ut puta si intellectus intuitus intelligenter me videre album. postea intelligit intellectus vel recordat me videlicet album. Sed quidem obiectum proprium et remotum possit esse obiectum recordatoris sensitivae: et etiam potest esse

Primi sententiarum

obiectum recordatoris intellective. ut quoniam collatetur ex tali recordatione per discursum ad aliquod syllogisticum includendum alicuius tamen sensitivae ut potest supra sensatio praeterita. Nam non potest esse per ipsum obiectum nisi recordatoris intellective ut tacitum est in articulo praedicti: nec tamen recordatio pertinet ad intellectum ipsius per se abstractivam est intellectus. Ex istis per hunc iste doctor non tamen sententialiter: sed etiam verbaliter ponit quod intellectus intuitus cognoscit sensibilia: et etiam aliquem mere intelligibilem. Et si dicatur quod iste loquitur de aia separata: per manifeste quod non solum loquitur de aia separata: sed etiam per statu isto. Loquitur enim sic per hunc intuitum de aia quod potest penitente et quod potest se ordinare ad speculationem aliquam ex primis speculatis. Similiter loquitur de aia recordante de sensationibus et hinc modis et illa maxime et per se haec ait per statu isto.

Et si dicatur quod alibi ponat oppositum parvum memorandum: quod ego non allego eum tamquam auctorem: nec dicimus per dictam opinionem: quod ipse ea ponit: sed quod repugnat vero: et ideo si alibi dixit oppositum non credo. Hoc tenuit eam: ideo sequentes sui non debet eam contenerem tamquam nouam. Circa secundum articulum dico: quod de tertio potestoria sua absoluta potest duplicitate notitia cognosci: ita quod una sit intuitus: alia abstractio. tamen difficultate est hoc probare: per tamen persuaderi: quod si non potest abstractio cognosci. vel hoc est perpter idem tritatem eius cum sua existentia. aut quod non potest apprehendendi se nisi cognoscere actualiter existere: aut quod sibi repugnat quod ista imperfecta cognitione ad ipsum terminem. prius non ipedit: quod ipsum existit potest ex natura sua abstractivam cognosci. Nec secundum quod forte talis posset dubitare recte ipsum esse: ita quod non cognoscit esse nisi per discursum. Similiter possumus quod agelus non possit dubitare se esse: tamen posset se cognoscere abstractivam sicut et aliud agelus potest cognoscere illud abstractivam ita ergo potest cognoscere deum abstractivam quoniam non possit dubitare deum esse. Nec tertium ipedit: quod imperfecta notitia in potestoria imperfecta cognitione nullam imperfectionem potest ponere i obiecto. Preterea omnia intelligibilia in complexitate sunt coisimili cognitione cognosci: sed sicut creatura potest intuitus et abstractivam cognosci ita et deus. Circa articulum tertium dico quod utrumque illarum cognitionum respectu dei est ab altera separabilis. Quia non essentia locorum ordinis neque concretior habet iste notitia respectu unius obiecti quam respectu alterius. Sed respectu creature est una ab alia separabilis: sed et respectu dei. Preterea si abstractivam non possit esse sine intuitu dei: sed intuitus dei est causa essentialis respectu abstractivam sed non nisi extrinseca: et quodcumque potest de mediatis causa extrinseca potest immediate per se: sed potest huius abstractivam sine intuitu. Quarto percluso ex predictis quod notitia dei

III
Secundus art
lulus.

OD
Tertius art
lulus.

PP
Quartus art
lulus.

Questio

distincta est viatoris cognitabilis manere viatoris: quod sola notitia intuitiva repugnat viatorum ergo si abstracta non potest fieri sine intuitiva sequitur quod notitia abstracta deitatis distincta propter esse in viatore manente viatore. Circa hanc ad formam questionis dico quod de potentia sua absoluta potest causare notitiam evidenter in intellectu viatoris aliquando in intuitu theologicum. et forte aliquid non. Ad cuius intellectum est sciendum. quod predicabilitum de do aliqd est vera res ex auctoritate una opinione: quod quicquid potest intellegi intelligere mediante simplici notitia: potest ponere cum alio vel cum seipso. dicendo hec hoc. Aliud predicabile de do est tantum conceperi habens esse obiectum tantum. et hoc una opinionem vere potest predicari de deo. non quod per se sed pro re et ille acceptus vel est simpliciter absolutus: vel est connotatus: vel cum aliis respectus. Exemplum plu pmi. si in talis intellectu predicatur prius deo: si tamen res possit predicari: vel ecorsero. dicendo deus est prius: et paternitas est deus. Exemplum secundum. dicendo deus est ens: deus est intellectus: et sic de aliis. Exemplum tertium. deus est creator: vel creatus. Secundo sciendum est quod intuitus theologicus: quod sit mere contingentes: ut deus creatus. deus beatificatus. deus est incarnatus: et sic de aliis. Alio sunt necessarie: et illa ruris quod habet predicatione connotativa: ut deus est in carnabilis. deus est creatus: et sic de aliis. Alio habet predicatione non connotativa: et hoc vel res vel conceperunt uniuocos vel connotatiuos. Ad propounding ergo dico cum summa predicatione nulla propounding contingens potest cognosci evidenter: nisi ex notitia intuitiva alicuius extremitate: vel significati per extremitatem. Si autem talis contingens non possit evidenter cognosci ex cognitione creature intuitiva. sed nec caro ad hoc cognoscatur: opus est supponere notitiam intuitiva deitatis. et per sensum talis intuitus deitatis intellectus cognoscere. et id si ista deus est incarnatus non potest evidenter cognoscere: ex notitia intuitiva nature humana. sed opus est notitia deitatis intuitiva: quatuorcumque intellectus cognoscere distincte deitatem abstractam. tamen nullo modo utitur illi potest evidenter cognoscere deum esse incarnationem. Sicut enim intuitus. Resurrectio mortuorum erit futura: aia beata perpetue beatificabitur. Et huius intuitus contingentes de futuro: cum sit maius festus eas non posse evidenter cognoscere ex notitia intuitiva alicuius creature. nullo modo potest cognosci a viatore evidenter. Tertium autem aliquis intuitus cognoscere divinas essentias possit eas evidenter cognoscere est dubium. Secundo dico. quod si sint alias intuitus necesse habentes predicatione connotativa. quarum notitia evidenter dependet ex notitia evidenti alicuius intuitus contingens: quod non potest evidenter cognoscere a viatore. talis intuitus notitiae distinctione deitatis abstractae non potest evidenter eo-

gnosci. Et forte hoc deus est incarnabilis est talis intuitus: et quodammodo alio forte. Qualiter autem notitia evidenter alicuius intuitus necesse dependet ex notitia evidenter intuitus contingens. sequitur. quod si dico. Tercio dico. quod intuitus necesse est in quibus predicatur conceptus simpliciter absolutus: sicut evidenter cognoscibilis intuitus talis notitia: quod si res predicatur non potest esse nisi res quod realiter deus est: et per sensum intellectus distinctus intelligens divinitatem: scilicet evidenter quod hoc res est ista. Similiter si talis conceptus predicatur: opus est quod intuitus vocis deo et aliis: sicut alias dicitur. et per sensum intellectus praescientis positionem talis: sicut cognoscitur evidenter albedinem: scilicet albedinem esse coloris vel qualitatibus. Sexto mouenda sunt dubia aliqua et solueda. Primum est de actu apprehensionis et indicativo: quod non videtur deus duo actus copossibilis eidem: quod impossibile est aliquem intellectum apprehendere aliquam propositionem nisi assentiat ei vel dissentiat: et dubitetur: quod propter actum assentientem dissentientem vel dubitandum: non est alius actus in intellectu respectu complexi. Secundum dubium est quo se habet ad intuitum notitia complexa terminorum et apprehensionis complexi et iudiciorum sequentium: an omnia ista realiter distinguantur: et an quodlibet id differenter possit esse sine alio. Tertium dubium est de articulo primo: quod non videatur est duplex notitia. Et argumentum primo aliqui sic. eiusdem potentie respectu eiusdem obiecti et sub eadem ratione non potest esse distincti actus: cum specie: tamen quod actus cum non dependeat essentialiter nisi a potentia vel obiecto. opus est habeatur distinctione a potentia vel obiecto. tamen quod habeatur distinctione a potentia vel obiecto. tamen quod videtur quod intellectus non habeat notitiam intuitiva. Primo: quod notitia intuitiva est tantum respectu singularis intellectus autem intelligendi et huiusmodi non sunt intelligibiles nisi reflexe: notitia autem intuitiva est intellectio recta non reflexa. Secundo: quod tamen in intellectu essent simul infinitae intellectiones. quod si prima intellectio intuitiva videatur hoc non est: nisi quod sufficienter est per sensum intellectus: et quod sufficienter est per sensum videatur intuitiva: non nisi pallida notitia intuitiva: sed ista notitia intuitiva prima intellectus est equaliter sensus: quod illa videatur fructus intellectus et eadem fructus cum sit sufficiens per sensum intuita: et sic in infinitu-

TRR
Sextus articulus.
Primum dubium.

Secundum dubium.
Tertium dubium.

Quartus dubium.

Prologi

tū: nō tñ de facto sunt infiniti intellectioēs. Cōtra causa agēte totali naturali sufficiēter ap̄ proximata passo sufficienter disposito si nō agit i tpe statim ponit effectus; s̄ causa totalis respectu intellectioēs tertie est intellectio scđa cū potētia & passum est sufficiēter dispositū: ḡ statim ponitur intellectio tertia: & eadē rōne quarta & sic i infinitū. Hoc etiā videt eē p̄ p̄m tertio de aīa vbi dicit q̄ nō sentiēs nihil addiscit. s̄ cū speculamur necessariū ē simul fantasmatā speculari. T̄bi dicit cōmētator cōmēto xxir. q̄ intellectio intellecta est eadē cū re quā sensus ap̄phēdit i sensato necesse est ut nihil sentiens nihil addiscat s̄m cognitionē & distinctionē i ḡ nihil i p̄iculari intelligit nisi singulare. Preēa i de mēo. & remis. Intelligere n̄ ē sine fantasmate. Preēa i de sensu. nihil ē i intellectu nisi p̄us fuerit i sensu. Preēa qd̄ cognoscit intuitiue cognoscitur p̄fecte: ḡ p̄t cognosci eē distinctionib⁹ oī alio maxime intuitiue cognito: ḡ possit evidēter cognosci q̄ act⁹ resctus & reflexus distinguunt si distinguant vel q̄ amor & delectatio distinguunt realit q̄ tñ sūt dubia. Quintū dubiū ē respectu quarū intellectioēs cognitio intuitiua: an. i respectu habitus vel respectu act⁹: q̄ nō ē maior rō de actibus q̄ de habitib⁹: cū equalit̄ sint p̄ntes habitus sicut act⁹. Sextū dubiū ē de notitia intuitiua. & de isto iudicio quo iudicat res eē vñ nō eē: q̄ aut distinguunt realit aut nō: nō p̄t dici q̄ sic: q̄ ip̄ossible ē aliqd̄ eē realit idē cū duobus oppositis: s̄ stante semp̄ cadē notitia intuitiua iuariata i re iudicat rē eē qñ est & post iudicat cā nō eē qñ nō ē: ḡ neutrū istoz iudiciorū ē idē realiter notitia intuitiua: q̄ nō est maior rō de uno q̄ de alio. Similiter si intellect⁹ p̄mo videret intuitiue albedinē et subiectū suū & stante semp̄nā visiōē. p̄mo albedo informaret subiectū: & post p̄ potētia diuinaz separat̄ iste sic vidēs iudicaret p̄mo hoc ē albū: & post hoc nō ē albū: & ita haberet opposita iudicia cōpossibilita eidē notitia intuitiue & c̄. ergo cuī neutra ē eadē realiter. Nec p̄t dici q̄ distinguunt realit: p̄mo q̄ cū notitia ē prior: isto iudicio sequit̄ q̄ possit fieri p̄ potētiaz diuinā sine eo: & ita posset aliquis intuitiue cognoscere rē existentē p̄fecte: & tñ ignorare an res ē vel nō: et ita aliquis posset diligere & ignorare se diligere: qd̄ videt eē cōtra augustinū. xv. de trini. c. xiiii. sicut allegatū ē p̄us. Secūdo sequit̄ q̄ aliquis posset intuitiue videre rē existentē p̄fecte & iudicare rē nō eē: q̄ qñ aliquid absolutū ē alius cui alteri absolutu cōpossible si sit ab ipso separabile suū oppositū absolutū ē cōpossible eidē: q̄ s̄m p̄m idē ē subiectū cōtrarioz. Si

Primi sententiarum

militer cōditiones subiecti separabiles ab utroq̄ cōtrarioz sunt vtriḡ cōpossibilez: ḡ si cum notitia intuitiua rei exsistit stat iudiciū qd̄ ex tūc ē ab ea separabile iudiciū oppositū quo res iudicabit nō cē stabit cū ea. Septimū dubiū ē: q̄ nō videb̄ per notitiā intuitiua de re nō existente posse evidēter cognosci rē nō eē: q̄a quero a quo causa illud iudiciū quo iudicat res nō eē quādō nō est. aut a tota potētia intellectiua: aut a notitia intuitiua rei: aut a re iuiciue nota. Nō primū: q̄ illa manet iuariata siue res sit siue nō sit. ḡ cuī sit causa naturalis i eodē passo nō habebit oppositos effect̄ etiā i diversis tēporib⁹: s̄ qñ res ē tūc iudicat rē eē ḡ siue res sit siue nō sit: non erit causa totalis actus oppositi. Per idē p̄t q̄ non p̄t dici q̄ notitia intuitiua sit causa totalis illius iudicii. Nec p̄t dici tertiu: q̄ illa res nō ē simplicit̄: ḡ nullius effect̄ p̄t eē cā efficiēs. Octauū dubiū ē: q̄ nō videb̄ q̄ notitia intuitiua p̄t esse rei nō existētis: tūq̄ tūc deus posset beatificare intellectū p̄ notitiā intuitiua: posito q̄ deū nō eē. Similiter sequit̄ q̄ creatura posset eē tāta delectatiōe delectata in absentia delectabiliis: quārā i p̄ntia: q̄ delectatio sufficiēter p̄t poni: posita notitia intuitiua rei. Nonū dubiū ē: de eo qd̄ dī q̄ deus p̄t abstractiue cognosci distincte: q̄ aut deū ē p̄ns i se: aut i alio. Si i se: ergo illa ē notitia intuitiua: q̄ ē rei realiter p̄ntis. Nec p̄t dici q̄ sit p̄ns i alio: q̄ ille aliud aut ē cognitū aut tm̄ rō cognoscēdi non primū: q̄ nibil aliud a deo ducit i notitiā distinctā deitatis. Nec secūdū: q̄ nibil aliud a deo cū sit in infinitū imperfectius deo representat distictre deū sub rōne deitatis. Decimū dubiū ē: de hoc q̄ dicit̄ talis notitia cōmunicabilis viatori: q̄ oīs notitia abstractiua alii cuius rei p̄supponit notitiā intuitiua eiusdē rei & intuitiua nō est cōmunicabilis: ḡ nee abstractiua. Ad p̄mū dubiū dico q̄ act⁹ apprehēsiūs distinguunt realit ab actu assentiēdi: distinctionēdi: & dubitandi. & est cōpossibilis cuiuslibet eoz. Q̄uis forte vniuersaliter nō possit fieri naturaliū sine quolibet eoz. et iō stat simul q̄ quicūq̄ apprehendit aliquā p̄positionē assentit dissentit vel dubitat de ea: & tñ act⁹ apprehensiu distinguunt a quolibet eoz. Q̄ autē distinguunt realit p̄ argumētū p̄us factū: q̄ si aliquis frequēter eliciat act⁹ dubitatius de aliquo cōplexo ita q̄ intellect⁹ inclinet ad cogitādū de isto cōplexo mediante aliquo habitu acq̄sito ex actib⁹ p̄cedentib⁹. si postea assentiret illi cōplexo p̄p̄t aliquid p̄ncipiū vel auc. cui adheret respectu cui⁹ haberet hītū p̄fecte iclīnatē. iste post p̄mū actu assentiēdi facilē & p̄mū

Septimū dubiū

Octauū dubiū

Nonū dubiū

Decimū dubiū

Ad p̄mū dubiū

Questio

I

prius apprehenderet idē cōplexū et assentiret eidē: q̄ si nūq̄ habuiss̄ actus dubitatiuos: ergo aliquod acquisitū quādō eliciebat actū dubitatiū alicuius: prius iclinat aliquo modo ad prīmū actū assentiendi mediate vel immediate. Sed illud non pōt esse habitus dubitatiū: quia iste immediae inclinaret ad actus dubitatiuos: et per cōsequēs minus inclinaret ad assensū q̄ si nunq̄ cogitasset de isto cuius oppositū experimur. ergo quādō acqui rebarat habitus dubitatiū. acquirebat etiā aliquis alius habitus qui adhuc manet et iclinat ad actū assentiendi: ergo sicut habitus distinguunt realiter ab habitu dubitatiū: ita actus ex quibus generatur distinguunt realiter ab actu dubitatiū. Ad scđm dubiū potest dici probabilit̄: q̄ notitia incōplexa terminorū: et apprehensio complexi et iudiciū sequens differunt realiter: et quodlibz eorū per potentia diuinā est separabile ab alio. prīmū p̄z p̄dicta. scđm pōt persuaderi: q̄ a nullo ab soluto realit̄ distico ab alio absoluto d̄ negari quin possit fieri sine eo p̄ potētiā diuinā nisi appareat evidēs p̄dictio: s̄ b̄ nō apparat evideſ p̄dictio. s. q̄ iudiciū sequens apprehensionē sit: et q̄ app̄bēsio cōplexi sit: et notitia icōplexa terminorū nō sit. Si dicat q̄ evidēs p̄dictio sit manifesta q̄ aliq̄ assentiat alicui p̄positiō: et tñ nō app̄bēdat eā et q̄ aliq̄ app̄bēdat aliqdō cōplexū: et tñ nō app̄bēdat terminos ei⁹ cōplexi. pōt dici q̄ nō ē p̄dictio: q̄ aliq̄ itellect⁹ assentiat alicui p̄positioni: et tñ nō app̄bēdat eā vna app̄bētione distincta realit̄ ab illo assensū tñ q̄ assentiret et nullo mō app̄bēderet: icludit p̄dictionē. et iō pōt dici q̄ assensū ē qdā app̄bēsio. Et p̄ter ilā est qdā alia de q̄ p̄s dictū ē. Et dō mō d̄: q̄ aliq̄ pōt apprehendere aliqdō cōplexū: et tñ nō babere notitia icōplexā terminorū q̄ quis beat notitia cōplexā q̄ cognoscatur etiā cōplexū et termini ei⁹. Si dicat q̄ tunc simul et semel termini et cōplexū cognoscunt duab̄ notitijs. id posset p̄cedi: q̄ p̄ter notitia cōplexā q̄ cognoscunt termini ē vna notitia icōplexa cuiuscūq̄ termini et ista notitia icōplexa nō vñ babere repugnatiā ad notitiā cōplexā: et ita cū nō habeat evidēs exprimēt q̄ illa corripat p̄ aduētū notitia cōplexē nō d̄ negari quin maneat adueniēte notitia cōplexa: et eo mō p̄portio nabilis pōt dici de app̄bēsione et iudicio sequēti. Et si dicat quo iste notitia distinguunt. dico q̄ distinguunt spē: nec ē icōueniēs q̄ in eadē potētia respectu eiusdē obiecti sint actū disticti s̄m spēm: sicut post diceſ. Quicqd sit de potētia dei absolute dico q̄ naturalis p̄ma est se

parabilis a duab̄ sequētib̄: et scđa a tertia: s̄ tertia nullo mō ē sepabilis a duab̄ p̄mis p̄ce dētib̄: nec scđa a p̄ma. Et inter alias causas vna ē rō: qn̄cūq̄ elicit actū app̄bēsionū vel iudicatiū elicit et actū respectu terminorū: et per p̄ns generaē habitū: et iō mediare habitu app̄bēsionū et iudicatiū: nō elicit aliq̄ actū nisi simul iclinet habitū respectu notitia terminorū. Qui aut̄ vult dicere q̄ nō om̄e absolutū potest separari ab alio absolutō sic coiter tenet q̄ volitio nō pōt fieri sine cognitiōe: pōt dice re eadē facilitare q̄ app̄bēsio cōplexi nō pōt fieri sine notitia icōplexa terminorū nec iudicatiū sequens sine duab̄ alijs p̄cedētib̄. Ad tertium dico sic p̄pus q̄ respectu eiusdē obiecti sub eadē rōne: p̄nt cē due notitia specificē distin̄cte. Ad argumētū i p̄trariū dico q̄ si eadē potētia respectu eiusdē obiecti p̄nt cē tales distin̄cte cognitiōes. Ad p̄mā p̄bationē dico: q̄ se ipsis distinguunt formaliter: causali tñ distinguunt a suis causis essentialib⁹ a qb̄ hñt cē: nō tñ sic q̄ necessario requirat distinctas causas essentiales: q̄ ab eadē causa simplici p̄nt fieri plura puta a deo: et iō dependet essentialit̄ ab alio q̄ ab obiecto et potētia in loquēdo naturaliter iste notitia habet distinctas causas effectivias: q̄ causa effectia immediata notitia intuitiū ē ipa res nota: s̄ causa notitia abstracta etiā effectiva ē ipamēt notitia intuitiū vel alī habitū iclinas ad notitiā abstractiū: sic alias diceſ. Similiter posito q̄ iste actū nō de p̄nderet essentialit̄ nisi ab obiecto et potētia adhuc possent illi actū distingui specificē. q̄ nō ē icōueniēs q̄ idē agēs sit totalit̄ illimitatū et simplici vel s̄m quid p̄ducat i eadē passo effectus specificē distinctos. Et p̄ hoc p̄z ad secundā p̄bationē q̄ agens pōt esse vnu et materia vna: et tñ effectū plures specie distincti. Ad p̄m et cōmētatoē dico q̄ itelligūt de agēte naturali et sufficiēti et de formis icōpossibilib⁹ quō se habent forme arche et scāni: de quibus exēplificat cōmētator. De itētōe tñ eoz partēbit alias. Ad tertiam p̄bationē dico q̄ p̄bs. h. de generatiōe et corrup. loquēt de agēte naturali qd̄ manēs idē s̄p̄ facit idē: q̄. s. q̄cqd facit vno tpe facit alio tpe nisi sit aliq̄ variatio ex parte passivel ex parte agētis: vel aliqd̄ aliud ipedimētū: ita q̄ si vno tpe facit vnu: om̄i tpe facit vnu: et si vno tpe facit cētū om̄i tpe facit cētū. et ita semp idē: nō tñ op̄z q̄ faciat idē p̄cise s̄p̄ pot facere multa: sicut si sol p̄ eadē virtutē p̄ducat i medio calore et lumē suū. si eodē mo app̄oximatē et mediū eq̄liter disponit: nec sit aliqd̄ aliud ipedimētū: s̄p̄ p̄ducit i medio calorem et lumen: et ita semp idē et tamē multa.

Ad tertium
dubium.

Prologi

Ad quartā probationē dico: q̄ actus distinguitur per obiecta: q̄ semp ex distinctiōe obiectorū quoꝝ vñ illo actu apprehēdit: et non aliud sequit̄ distinctio specifica actuū: nō tñ ex idētate obiectorū sequit̄ idētatis act⁹: q̄ si. a. sit obiectū intellectionis: et. b. obiectū voluntatis sequit̄ q̄ intellectio. a. et volitio. b. distinguuntur. nō tñ sequit̄ si. a. et. b. sicut simpliciū q̄ intellectio. a. et volitio. b. sicut vñus act⁹ et ideo quātūcunq; obiectū est idē: tñ notitia abstractiua et intuitiua distinguuntur. Per hoc p̄t ad aucto. tertio de aia: q̄ scientie sc̄atur quādmodū 7 res: quia ad diuerſitatē sc̄ibilū sequitur diuerſitas scientiarū: et tñ de eo dē cōplexo possunt esse distincti act⁹ s̄z sp̄em: quia s̄m p̄bim. i. posterioꝝ. de codē p̄t esse scientia et opinio. similiter error et scientia: et tñ actus errandi et sciendi circa eandē conclusiōne specie distinguuntur. Sciendū tñ q̄ quis de distinctis sc̄ibilib⁹ possunt esse distincte sc̄ientie: tñ de distinctis sc̄ibilib⁹ p̄t esse vñus habitus equiualeſ vel equiualeter cōtinēſ plus res habet p̄positionū vel sc̄ibilū: ita q̄ neutrū istōnū sc̄ibilū p̄t esse obiectū totale isti⁹ habitus: sed tñ partiale sicut notitia cōplexa que vna existens habet vtrūq; terminū p̄ obiecto partiali. Ad sextū argumentū pbans q̄ intellectus nō habet notitiā intuitiua: quia nō cognoscit singulariter. Dico q̄ intellectus p̄ statu isto cognoscit singulare: et primo sicut alias patet et ē primū cognitū primitate generationis. Nec caristo. negat sed ponit q̄ intellectus intelligit vniuersale. sensus autē cognoscit singulare et tales p̄positiones quasi semp̄ scribit ad intelligendū differentiā iter intellectū et sensum: nūc ergo ita est q̄ si intellect⁹ intelligat nō tñ singulare sed vnuersale et sensus sentit tñ singulare sequit̄ distinctio inter intellectū et sensū: et ita ad habendū distinctios nē iter sensū et intellectū quā intēdit ar. nō obuiat quin intellectus intelligat singulare etiā primo licet non precise. Ad septimū dico q̄ intellectus nō semp̄ abstrahit ab hic et nūc in omni intellectiō: q̄ quis in aliqua sic abstrahit: quia sicut intellectus habet notitiā per quaꝝ iudicare nō potest de hic et nūc: hoc est q̄ resist hic et nūc nō plus q̄ fantasia et illa erit notitia abstractiua: et ita habet alia notitiā per quā cōcernit hic et nūc: q̄ per ea nī si aliud impedimentū ita potest iudicare q̄ est hic et q̄ est nūc sicut potest s̄m alios sensus: et illa est notitia intuitiua. Si dicitur q̄ intellectus abstrahit a materia et a conditionibus materialibus. Dico q̄ illa abstractio nō est intelligenda et parte obiecti in omni intellectione

Primi sententiasum

quia dico sicut alias probabitur q̄ idē totaliſ ter et sub eadē ratione ex parte obiecti est pri mū obiectū sensus exterioris et intellectus pri mitate generatiōis: et hoc p̄ statu isto et ita obiectū intellectus in illa prima intellectiōe non est magis abstractū: q̄ obiectum sensus. P̄test tñ intellectus postea abstrabere multa et conceptus cōmunes formare intelligentiū vñū conceptoriū in re non intelligendo reliquū: et hoc nō potest cōpetere sensui. Si aut̄ ista abstractio intelligitur vniuersaliter intel ligenda est ex parte intellectiōis: quia illa est simpliciter immaterialis non sic autē de cognitiōe sensitiva. Ad quartū dubiū dico sicut probatiū est prius q̄ intellectus noster p̄ statu isto intelligit aliqd mere intelligibile i particuliari et intuitiue. Ad primū cōtrariū dico q̄ proprie loquendo et stricte nulla est intellectio reflexa: quia reflexio stricte sumpta includit ad minus necessario duo: sicut p̄t i mo tu locali reflexo. Accipiendo tñ reflexionem large concedo q̄ illa intellectio est reflexa cū hoc tamē stat q̄ est intuitiua: sicut p̄t ange lus ita bene se ipsuz p̄t intelligere intuitiue sicut aliū et cum intelligit se ipsum intuitiue habet intellectiōe reflexā large. Ad secundiū dico q̄ illud argumentū est contra omnīs opinione: q̄ si cognosco aliquā rē qualiterū q̄ possum scire me intelligere illā rē. et vlt̄terū s̄m beatū Augustinū. xv. de trini. c. xiiij. possuz me scire intelligere illā intellectiōe et sic ad do. iiiij. 7. v. et innumerabilia. tunc quero de causa secunde intellectiōis quare illa intelligit et quecūq; datur consimilis p̄t dari de tercia et quartā sic de alijs: et erit cōsimile argumē tñ de notitia abstractiua quod est factū de intuitiua qua videt̄ intuitiue prima intellectio ideo dico p̄o omnibus: q̄ standū est in primo q̄ prima intellectio intuitiue videbit̄: et illa intellectio p̄ statu isto impedit secundā i tellectionē. causa autē quare non sufficit non p̄t dari nisi natura rei: quia iste intellectiōes in nullo penitus sibi repugnant: sicut nec obiecta intelligibilia q̄ tñ ita sit per experiētiā scimus: sed causaz quare intellecta vna re impeditur intellectus alterius rei non p̄t dari nisi natura rei quā per experiētiā nouim⁹. Nec aliqd aliud scire possum⁹: sicut alias dicetur. Ad aucto. pbi et cōmentatoriis dico q̄ ipsi los quātūr de intellectiōe prima primitate generationis: quia p̄ statu illo nībile intelligitur primo nisi sensibile. et hoc est quod dicit cōmētator: q̄ intellectio intuitiua eadem est ēū

Ad quam
un.

Questio

re quā sensus apprehendit in sensato vel intellegit de intellectione illorū que abstrahuntur ab illis que primo intelliguntur: et huiusmodi sunt sensitibilia: et sic patet ad primā auctoritatem remittentem. Ad auctoritatē de memoria et reminiscētia dico q̄ nihil intelligere ē sine fantasmatore: qz oīs cognitio intellectua presupponit necessario p̄ statu isto ymaginatiōe sensitivā: tā sensus exterioris q̄ interioris. Si dicit q̄ notitia intuitiva est p̄ma: q̄ nullā alia p̄supponit: dico q̄ nullā alia p̄supponit eiudē obiecti i eadē potētia: tñ p̄supponit notitiā alia in alia potētia: sicut notitia intuitiva albedinis intellectua. p̄supponit notitiā sensitivā respectu eiudē obiecti. Similē notitia intuitiva intellectiōis vel affectiōis vel delectationis p̄supponit notitiā obiecti illius intellectiōis: vel affectiōis: vel delectationis. et sic de alijs. Et tñ si esset possibile q̄ esset amor in voluntate sine omī cognitiōe p̄ua. notitia intuitiva illius amoris nullā alia p̄supponeret: sed h̄ nō est possibile pro statu isto. Ad aliam auctoritatem de sensu et sensato dico: q̄ nō est de intentione p̄bi. q̄ nihil intelligit ab intellectu nisi p̄sue p̄ in sensu. s̄ q̄ nullū sensibile extrinsecum intelligit ab intellectu nisi p̄sue sub sensu. Unde dicit Aristoteles sic. Ampli cū ali⁹ quid iudicam⁹ bec sc̄ p̄tes ex quib⁹ coponit sensibile. Cognosceda nisi mētri: sed nō sunt intelligibilia: nec sentit que exteri⁹ sunt sine sensu. Ebi vult dicere q̄ illoꝝ q̄ exterius sunt: sc̄ sensitibilia mēs nō sentit. i. intuitiue cognoscit sine sensu. hoc est sine premia notitia sensitiva intuitiva eiudē: p̄ hoc invenit q̄ mens potest sentire. i. intuitiue cognoscere aliqua que exteri⁹ sunt: t̄ aliquā etiā que interi⁹ sunt: cuiusmodi sunt: actus: intellect⁹ voluntatis delectationis sine notitia sensitiva intuitiva eorū: q̄uis notitia sensitiva aliquoꝝ nō necessario p̄supponitur. Ad aliud dico q̄ forte quando aliquid cognoscitur intuitiue: clare et perfecte potest discerni ab alio distincto fm̄ specie intuitiue cognito perfecte et clare. tamē quādo aliquid cognoscitur intuitiue obscure et imperfecte forte nō oportet. Intellectus autē nosfer pro statu isto nihil cognoscit clare intuitiue et perfecte. et ideo nō p̄t discernere hoc a quoꝝ alio: et p̄p̄t hoc nō p̄t discernere int̄ actuz rectū et reflexū. et sic de alijs: q̄uis possit discernere de aliqbus alijs. Hoc videt esse de intentione bti Augustini. qui videt dicere q̄ mēs p̄ seipsum cernere et tñ nō p̄t seipsum ab alijs discernere. Ebi de mēte dicit De tr. lib. x. c. iiiij. Nō velut absentē q̄rat se cernere. s̄ p̄nt̄ se curen dicere: ne se q̄s̄ ignorū noget: s̄ ab eo qd̄ alterus

novit dinoscat. Hoc idē videt dicere ca. xvij. Ad quintū dubiū dico q̄ notitia intuitiva p̄ statu isto: nō est respectu omnī intelligibiliū etiam equaliter p̄setū intellectui. quia est respectu acutū: et nō respectu habitū. Autē ita sit scim⁹ p̄ experientiā: q̄ quilibet experit se diligere: et delectari. nō sic autē se inclinari ad actus p̄ habitū: q̄ tñ inclinari posset potētia p̄ deū agentē: sicut p̄ habitū inclinant̄. et ergo illa inclinatione quaz quilibet experit i se nō p̄t euideretur cognosci notitia intuitiva habitus inclinans: s̄ pot̄ tñ cognosci illo modo: quo pot̄ cognosci aliqd̄ p̄sonē et discursū. Ex illo patet q̄ nullus pot̄ intuitiue cognoscere si uevidere fidē et caritatē: q̄ sunt habit̄ i nobis q̄uis p̄nt intuitiue cognosci act⁹ q̄ eliciuntur ex illis habitib⁹ q̄ sūt credere et amare. Ad sextū dubiū dico q̄ illa notitia intuitiva et id iudiciū distinguuntur realiē. q̄ illa notitia intuitiva ē respectu icōplexi illud aut̄ iudiciū ē respectu cōplexi. Et si q̄rat de iudicio sequētē p̄cise notitiā intuitiua sensitiva: an distinguunt ab ista. Potest dici q̄ nō distinguunt ab ista: sicut nec iudiciū intellectus qd̄ precise stat in notitia incōplexa. et ideo nō ē iudiciū sequēs nec est p̄prie iudiciuz: q̄ nō est respectu cōplexi: s̄ tñ ē iudiciū equivalēs sicut alias dicit̄. Ad p̄mū argumentū i contrariū dico q̄ pot̄ fieri illa notitia intuitiva sine iudicio cōsequētē: et ita pot̄ aliquis diligere: et tñ non iudicare se diligere. sicut nō est incōpossible q̄ aliq̄s cognoscat terminos alicui⁹ p̄positionis per se note: et tñ nō sciat p̄positionē illā posito etiā q̄ ipsa apprehendat. Si dicat q̄ tñ nō ē p̄positio p̄ se nota: quia talis cognoscit statim apprehensis terminis. dico q̄ illa p̄positio ē p̄ se nota ad cuius evidenter notitiā sufficiunt termini: cuz tñ generali influentia dei. pot̄ tñ deus ipedire illā notitiā intuitiua sufficit autē ad notitiā euideretur q̄ res sit nisi sit impedimentū vel nisi activitas illius notitiā intuitiue ipe diat̄. Ad secundū dico: q̄ nō ē icōuenies q̄ res i intuitiue videat: tñ q̄ intellect⁹ iste credat re nō esse: q̄uis naturaliter hoc non potest fieri: et hoc sufficit ad notitiās intuitiua q̄ quātū est ex se sufficiens est ad faciēndū iudiciū rectuz: de existentiā rei vel non existentiā rei. Ad septimum dubiū dico q̄ per notitiā intuitiua rei potest euideretur cognosci res nō esse quādo non est. Et quādo queritur a quo causatur istud iudicium: dici potest q̄ potest causari a notitia intuitiua rei. Et qñ dicit̄ q̄ illa b̄z causare effectū oppositū si res sit. pot̄ dici q̄ nō ē icōuenies q̄ aliqua causa cuz alia partiali causet aliquē effectum: et tamen q̄ illa sola sine causā

XX
Ad quintū du-
biū.

yy
Ad sextū.

XX
Ad septimum du-
biū.

Prologi primi

causa partiali causet oppositū effectū: t̄ ideo notitia intuituā rei p̄pria et res causant iudi cū qđ res ē qđ est. quādō aut̄ ipsa res non est tūc notitia intuituā sine illa re causabit oppo sitū iudicū: t̄ ideo cōcedo qđ nō est eadē causa illoꝝ iudicioꝝ: qđ ynuꝝ causa ē notitia sine re. alteriꝝ causa est notitia cū re tāqđ cū causa par tiali. Ad octauū dubiuꝝ dico qđ cōtradictio est deū nō esse: et tñ notitia intuituā dei eē: et ideo nō est mirū si sequit̄ incōueniens. Ad aliud dico qđ nō videſ ūcōueniens quin posset delectatio eē rāta i absentia quata i p̄sentia p̄ potētiā diuinā. Quod cōfirmare possū p̄ exemplū beati augustini de lib. t. c. vbi haberur maria delectatio mediātē sola notitia abstra ctuā quāto maioꝝ posset eē mediātē notitia i tuitiua. Ad ix. dubiuꝝ dicendū ē qđ deus est p̄n̄ s̄ se ista p̄sentialitate qđ requiritur ad noti tiā intuituā nec ex hoc sequit̄ qđ sit notitia intuituā. Tamē si possibile eet deū nō esse nō req̄ rereſt̄ qđ deus esset p̄n̄: nec in se: nec in alio preſente. ſicut aliqua p̄sentialitate p̄emī co gnituꝝ ſicut modo deus p̄t creare notitiā alii cuius nō exiſtentis sine om̄i preuio. Ad vltimū dubiuꝝ dico: qđ om̄is notitia abstraciua ois rei naturaliter ſcīte p̄ſupponit notitiāz intuituā eiusdē: cuius rō est: quia nullus itel lect̄ p̄t naturaliter acqrere notitiāz alicuiꝝ rei. niſi mediātē illa re: tanqđ mediante causa partiali efficiēt̄: ſed om̄is notitia had quā ne cessario coetiḡ ex natura rei ē intuituā: ergo prima notitia rei est intuituā: tamē deus p̄t cauſare notitiā abstraciua deitatis et aliarū rerū: ſine notitia intuituā p̄nia: et illa notitia deitatis abstraciua eſt cōmunicabilis viatorī.

Ad primū argumētū principale dico qđ no titia distincta deitatis ſub propria ratioē dei tatis eſt pſſibilis itellectui viatorī: iſta raz men nō eſt beatifica: ſed tñ intuituā nec ois notitia obiecti b̄ficii iſiniti et beati ſub ratio ne beatifica ē beatifica: ſed tñ intuituā qđ nō eſt itellectui viatorī pſſibilis: ſed tñ abstraciua. Ad secundū dico qđ aliquę veritates que eſſent theologicē tali itellectui eſſent p̄ ſe nota: et aliquę forte per alia notiora ſibi. Nobi gratia ſi talis itellectus apprehēderet di ſtincte in ſe ipſaꝝ deitatē et p̄prietates perso nales ex quibus ſit propositio per ſe nota. ſic dicēdo deus vel deitas eſt tres persone. talis ēm̄ propositio propter idētitatē realēm perso narū cū diuina eſſentia: om̄iſ apprehendenti in ſe terminos iſtos eſt per ſe nota: nec poſſer plus dubitare de iſta: qđ de illa deus ē deitas p̄ter illam propositiōnem poſſer iſte intelle ctus formare illam eandēz propositiōnē quā

Sententiarum

nos de facto habemus de deo. deus eſt tres p ſone: que eſſer euidenter nota, et tamen non per ſe nota: ſed per priam̄ propositiōnem: de qua dictum eſt que forte ſibi eſt per ſe nota: et hoc qđ illa ſecunda formaliter ſeq̄tur ex p̄ma. **M** autē iſte ſint diſtincte p̄positiones. patet ppter diſtinctionē terminoꝝ: qđ termini p̄me p̄positionis ſunt res in ſe: ſi res poſſit p̄dicari vel alie int̄entiones aie: quas viator babere nō p̄t. In ſecunda autē termini ſunt iſpiſ cōceptoꝝ quos de facto habem⁹: qđ nec deū in ſe: nec ali quid qđ eſt realit̄ deus poſſum⁹ cognoscere di ſtincte in ſe. Et cuž dicit̄ ſi tales p̄positiones eſſent ſibi per ſe nota: cognoſcerent cognitiſ terminiſ. cōcedo qđ quicuꝝ cognoſcir illos ter minos nō babēdo alios terminos euidentē ſcī tales p̄positiones: ſi nō eſt nobis ſcdm ſtatuz cōem̄ poſſibile. Et quando pbaſ qđ illa deo eſt trinus et vnuꝝ nō p̄t fieri nota per alia p̄po ſitionē priorē et notiorē. Dico qđ ſic: qđ illud p̄di catū p̄us cōpetit deo in ſe vel alicui int̄entioni iſoſſibili itellectui viatorī: qđ iſti cōceptui quē de facto habem⁹: et qui eſt ſubiectū in pro poſitiōne habita de coi lege. Ad tertiuꝝ princi pale dico: qđ poſito qđ noticia euidentē ſeritatis ſit pfectiſſima ſin ſpecie. hoc eſt qđ nulla noticia ſpecie diſtincta ab iſta noticia euidenti eſt ita pfecta. tñ vna noticia euidentē eiusdem ſpeciei p̄t eſſe pfectior alia eiusdē. et ita eſt in poſito qđ noticia beati de eadē veritate eſt pfectioꝝ qđ noticia alicuiꝝ nō beati de eadē. et h̄ quia noticia intuituā terminoꝝ cauſar perfe ctiorē noticiā qđ noticia abstraciua eozmē. Qui ergo veller dicere qđ noticia intuituā et abstraciua reſpectu eiusdem diſtincte ſpecie cauſabunt effect̄ diſtinctos ſpecie. Poſſer di cere: qđ noticia euidentē talis veritatis cauſata a noticia intuituā deitatis et triū pſonarū eſt pfectioꝝ noticia euidenti cauſata a noticia ab straciua deitatis et triū pſonarū: et ſpecie di ſtincta: et tūc hec eſſet falla quelz noticia eius dē ſeritatis theologicē eſt pfectiſſima. ſaliz quia eſſet pfectiſſima: puta cauſata a noticia iſtuituā. Et alia nō eſſet pfectiſſima: puta illa que eſſet cauſata a noticia abstraciua. S̄z cōtra illud eſt illa ppoſitio qđ pluralitas non eſt poṇēda ſine neceſſitate: ideo cū cause diſtincte ſpecie poſſunt cauſare effect̄ eiusdē ſpecie: ppter diſtinctionē ſpecificā inter noticiā intuituā et abstraciua iſcōplexorū nō eſt poṇēda diſtinctio ſpecifica inter noticias cōplexi cauſatas ab illis. Et ideo ſi iſte noticie ſpecie di ſtingueret oportet aliquā rationē alia affi gnare: quod eſt diſſicile. Et in hoc ſinitur bec prima queſtio principalis.

Questio

Supposito ex questi-

B
Prime q̄stioni p̄ma commuta que in ordine est
Questio II

Arguitur primo principaliter.

Secundo.

Tertio.

Ad oppositum

Tres articuli.
B
Primus articulus
describit q̄d propositio scibilis scia p̄prie dicta.

Prima cōditio.

Cōda cōditio.

one p̄cedenti: q̄ p̄ potentia diuinā multe v̄ita-
res pure theologicē possint euidentē cognosci
Quero. Ut rū notitia euidentis illarū veritatū
sit scia p̄prie dicta. M̄ nō probat sic. ois scia
prope dicta est p̄ causam. q̄ scire est p̄ causaz
rē cognoscere p̄mo posterioꝝ. Sed nibil p̄dica-
bile de ipo deo. cū sit realit̄ ipo deo. Ihabz cau-
sam. igit̄ nibil tale p̄t sciri de deo scia p̄prie di-
cta. Scđo sic. ois scia p̄prie dicta est effect̄
demōstratiōis. demōstratio aut̄ est p̄ diffinitionē
nē tanq̄ p̄ mediū. s̄ deus nō habz diffinitionē
cū sit simpliciē simplex: ḡ nibil p̄t de deo de-
mōstrari: t̄ per consequēs nec sciri scia p̄prie
dictā. Tertio sic. ois p̄positio scira scie prope
dictā est p̄ se scđo mō dicēdi p̄ se: q̄ p̄dicaſ pas-
sio de subiecto: s̄ nibil p̄dicaſ de deo: scđo mō
dicēdi p̄ se: q̄ nō habz passionē: cū passio rea-
lit̄ distinguit̄ a subiecto. Igit̄ nibil tale p̄dica-
tur de deo. Ad oppositū. si nō hoc nō est nisi
pp̄f idētitatez p̄dicati ad subiectū: s̄ b̄ nō ob-
stat. q̄ de ente est scia p̄prie dicta: puta metra.
et tñ nibil realit̄ differt ab ente: quia tūc esset
nōens. Circa illā q̄stionē p̄mo videndū q̄ p̄-
positio est scira scia prope dictā. scđo q̄ est scia
p̄prie dicta. tertio ad q̄stionē. Circa primū di-
co q̄ p̄positio scibilis scia p̄prie dicta est p̄-
positio necessaria: dubitabilis: nata fieri euides
p̄ p̄positioes necessarias. euident p̄ discursuz sil-
logisticū applicatas ad ipm. Per primā p̄di-
tionē q̄ sit necessaria: excludit̄ p̄positio origēs
q̄ quis possit esse euident̄ nota: q̄ tñ nō est ne-
cessaria: s̄ p̄t esse falsa. nō est scibilis scia pro-
prie dicta. Scđo 2dito: q̄ sit p̄positio dubi-
talis. p̄t: q̄ p̄t excludit̄ p̄positio p̄ se nota: q̄
quis sit necessaria: t̄ possit esse euident̄ nota. q̄
tñ nō est dubitabilis. iō nō est scibilis scia pro-
prie dictā. Hoc etiā p̄t p̄ licōni. i. posterioroꝝ. c.
.i. Ubi dicit: scia p̄cipioꝝ nō est acq̄sita p̄ do-
ctrinā q̄ nō docemur neq̄ addiscimus nisi id
q̄ cū p̄mo cōcipim̄ est nobis dubium: aut ap-
paret nobis fallum: t̄ post dubium. vel cōtrariā
opinionē manifestat nobis veritas eiꝝ. et s̄m
q̄ patet ibidē ipo loquif de cōclusionē scibili
s̄m q̄ distinguit̄ cōtra p̄cipia. igit̄ ois cōclu-
sio scibilis est p̄mo dubia vel apparere fal-
sum: et p̄t manifestat veritas eiꝝ. Nō
est intelligendū: q̄ necessariū est p̄positioꝝ
p̄prie scibilē p̄mo esse dubia vel apparere fal-
sum cuiuscunq̄ discēti cā: s̄ possibile est q̄ sit du-
bitalis: vel q̄ possit ab aliquo dubitari vel ap-
parere falsa: t̄ postea p̄ discursum sillogisticuz
possit fieri nota: t̄ sic distinguit̄ a p̄positioib̄
p̄senot, t̄ a p̄mis p̄cipihs. Itēz. h. posterioroꝝ

q̄stiones sunt eōles nūero hijs q̄ nō scim̄. igit̄
oē scibile est q̄ribile. s̄ om̄e q̄ribile est dubita-
bile: ḡ om̄e scibile scia prope dicta est dubita-
bile. Tertia cōditio: q̄ sit nata fieri euides p̄
p̄positioes euident̄ applicatas ad ipm per
discursuz sillogisticū. q̄ p̄ illā distinguit̄ alii
q̄bus p̄cipihs p̄mis: q̄ nō sunt simpliciē p̄ se
nota: t̄ p̄ sequēs dubitabilia: s̄ q̄ nō possint
fieri nota p̄ discursum sillogisticū. iō non sume
scibilia scia prope dicta. Clerbi gratia illa pro-
positio. calor ē calefactiū: est necessaria t̄ du-
bitabilis: q̄ si aliq̄s actu apphenderet calorē
intuitiue solū p̄ itellectū. t̄ nunq̄ sentiret calorē.
nec sentiret calorē calefacere: puta si nullū
calefactibile esset calorē intuitiue cognito ap-
proximaru. posset dubitare an calor: posset p̄-
ducere calorē. s̄c̄ dubitat an albedo posset p̄-
ducere albedine. t̄ p̄ ſ̄ illa p̄positio dubita-
bilis est: tñ illa p̄positio p̄ nullas p̄positioes
necessarias euident̄ applicabiles ad ipsam p̄
discursum sillogisticū p̄t de nō euident̄ fieri
euides. s̄ tñ fit euides p̄ experientiā sumptaz et
notitia intuitiua. t̄ iō nō pot̄ esse scibilis scia p̄
p̄rie dicta. S̄ cōtra illā descriptionē p̄t in-
ſtari prio. videt̄ q̄ scđo 2dito sit falsa. q̄ aliq̄
p̄positio p̄ se nota est scibilis scia prope dicta
q̄ est demōstrabilis. t̄ tñ nō dubitabilis: ḡ t̄c.
M̄ aliq̄ p̄positio p̄ se nota sit demōstrabilis
patet p̄ algazel i p̄spectiva sua. li. i. c. iii. q̄ ista
est demōstrabilis totū est maius sua pte: et tñ
h̄est p̄ se nota. Scđo q̄ om̄is passio est demō-
strabilis de suo subiecto: et aliq̄ tal̄ est p̄ se no-
ta: t̄ p̄ ſ̄ nō est dubitabilis. S̄līr om̄e cōple-
xū posteriꝝ prio p̄cipio est d̄mōstrabile p̄ ipz
q̄ sillogisando ex ipo erit sillogism̄ ex p̄mis t̄
immediatis t̄c. Et p̄ ſ̄ erit demonstratio. t̄ p̄
ſ̄ ſ̄ cōclusio erit scibilis scia p̄prie dicta: t̄ tñ
aliq̄b̄ cōplexū posteriꝝ prio p̄cipio est p̄ se no-
ta: t̄ p̄ sequēs nō dubitabilis. Tertio argui-
p̄t: q̄ illa 2dito sit falsa. q̄ si ois p̄positio scibi-
lis scia prope dicta est dubitabilis. ḡ iste in-
lecr̄ q̄ nō posset dubitare vel errare: nō posset
scire aliquā p̄positionē scia prope dicta. cōse-
quēs est fallum. q̄ tūc itellect̄ diuinū nullā p̄-
positionē sciret scia prope dicta. q̄d falsuz est
q̄ scia prope dicta nullā impfectionē dicit. ḡ
nō debz negari a diuino itellectu. Cōtra ter-
tiā cōditionē. videſ q̄ sit supflua. q̄ ois p̄posi-
tio necessaria: q̄ nō est p̄ se nota: est scibilis scia p̄-
prie dicta. t̄ solū talis. s̄ ois p̄positio necessaria: q̄
nō est p̄ se nota est dubitabilis. ḡ ois p̄positio
dubitabilis est scibilis scia prope dicta. ḡ posi-
to dubitabili supfluit ponere alioꝝ. M̄ aioꝝ p̄
p̄bm. i. posterioroꝝ. ybi docet modū accipiedi
dicēs. q̄ p̄cipia cognoscim̄ inq̄tuꝝ termios

Tertia cōditio.

Cōtra descrip-
tio ne quo ad scđam
cōditionē Argui-
tur primo.

Secundo.

Scđa pars.

Tertio.

Contra tertia cō-
ditionem.

Prologi

Demonstratio qd sic.

D
Ad primū.
Demonstratio ea-
pient tripliciter.

cognoscim⁹: ḡ oia p̄ncipia cognoscim⁹ cogni-
tis tñminis: ḡ nullū p̄ncipiū ē dubitabile. H̄z
oia p̄positio necessaria ē p̄ncipiū vñ p̄clusio p̄
p̄cī scibilis. Idē p̄bs voluit. i. thopicoꝝ di-
cēs demonstratio ē ex p̄mis & veris immediat vñ
ex his q̄ p̄ma & vera fidē supserit: ḡ in oī de-
mōstratioē cōtigit stare ad p̄ se nota: & p̄ p̄ns
omne p̄ncipiū demōstratiois qđ ita ē p̄ncipiū
q̄ n̄ cōclusio ē p̄mo & p̄ se nota: & p̄ p̄ns n̄ ē du-
bitabile. Ad p̄mū istorꝝ dico q̄ demonstra-
tio p̄ accipi largissime & ip̄fissime: & sic syl-
logism⁹ ex necessariis p̄t dici demōstratio: &
iō si p̄positio necessaria & per se nota syllogisa-
tur ex p̄positionib⁹ necessariis nō p̄ se notis il-
le syllogism⁹ p̄t dici demōstratio: q̄ nō est so-
phistic⁹ nec dialectic⁹ nec falsigib⁹ stricte ac-
cipiēdo: & sic p̄t reduci ad demōstrationē h̄z
q̄ dividit syllogism⁹ sufficiēt i litigiosū dyale-
cticū demōstratiū. Alt̄ p̄t dici demōstratio
large & ip̄prope. & sic oia syllogism⁹ ex necessariis
& p̄oib⁹ p̄t dici demōstratio: siue cōclusio
sit p̄ se nota: siue nō. Tertio mō accipit de-
mōstratio stricte & p̄p̄e p̄ syllogismo faciēte
scire ex necessariis: ita q̄ p̄missae sūnt natae cau-
fare notitia cōclusiois: et isto mō loq̄ p̄bs de
demōstrationē & loquunt doctores & exposito-
res. Et p̄b ad argumētū dico q̄ p̄positio p̄
se nota ē demōstrabil⁹ p̄mo mō & sc̄do: & sic for-
re itellērēt ille auctor: & tertio mō dico q̄ p̄-
positio nō ē demōstrabil⁹: q̄ p̄positio p̄ se no-
ta p̄cīse cognoscit ex notitia termiꝝ. Alt̄ em̄
nō cēt p̄ se nota: ḡ notitia p̄positiois p̄ se note
nō ē nata causari ex notitia p̄missari: & p̄ p̄ns
nō ē demōstrabil⁹ nec scibil⁹ sc̄tia p̄p̄e dicta

Si dicat q̄ quis tal⁹ p̄positio p̄ se nota suffi-
ciet poss̄ sciri ex notitia tñminorꝝ: tñ si notitia
tñminorꝝ n̄ sufficeret: adhuc ille p̄missae ex qb⁹ in-
serit causarēt notitia illi⁹ p̄positiois: & p̄ p̄ns
notitia illarū p̄missarū ē nata causare notitia
illi⁹ p̄ se nota: & p̄ p̄ns ē demōstrabile. Hoc n̄
valer q̄ p̄istā ronē p̄mū p̄ncipiū poss̄ demō-
strari: q̄ si notitia tñminorꝝ n̄ sufficeret: poss̄ syl-
logisari ex aliqb⁹ nos: q̄ cārent notitia p̄ncipiū
p̄mi. Si dicat q̄ p̄ncipiū p̄mū si nō cēt notu-
mibil alio cēt notu: & iō n̄ ē sile. h̄n̄ valz: q̄ etiā
aliq̄ d̄ feō aliqd̄ ē actualt̄ notu: & tñ p̄mū p̄n-
cipiū n̄ ē actualt̄ notu: & ita stat rō. Ideo dico
qđ rōe p̄positois scibil⁹ ē q̄ ei⁹ notitia possit
cāri ex notitia p̄ncipiorꝝ. & ita q̄ bēat ronē du-
bitabil. vñ p̄ronē p̄cedētē factrā p̄z q̄ illo mō
quo ē scibil⁹ ē dubitabil⁹: q̄ si iō dicat scibil⁹: q̄
nō sufficeret notitia tñminorꝝ: tñc posset cāri ei⁹
notitia ex p̄missis. ita diceat dubitabil⁹: q̄ si no-
titia tñminorꝝ sufficeret poss̄ dubitari d̄ ea. pu-
ta si pp̄o illa app̄bendere sine pp̄ob⁹ ex qb⁹

Primi sententiarum

deberet sciri. Ad alia p̄bationē dico: q̄ nō
oia passio ē demōstrabil⁹ suo subiecto: & alio
passio n̄ p̄t sciri inē suo subiecto: nisi p̄cīse p̄
expītiā tñ nullo mō p̄ demōstratō: & h̄n̄ tm̄
ēverū d̄ p̄posito p̄ se nota: i q̄ p̄dicat passio d̄
suo subiecto: & etiā d̄ p̄positio frequet n̄ p̄ se
nota: sic de ista calorē ē calefactiū: et de silib⁹.

Ad alia dico q̄ n̄ sp̄ cōplexū n̄cīri posteri⁹
p̄t demōstrari p̄ p̄ncipiū p̄mū, etiā si ex ipso
poss̄ iferri sillogistice: & cu h̄ regrif q̄ notitia
p̄ncipiū poss̄ care notitia posterioris. & h̄ defi-
cit i p̄posito. Ad tertiu p̄cedo q̄ intellect⁹
diuin⁹ n̄ h̄ sc̄tia sic stricte sumpt̄: nec ista
sc̄ia dic p̄fectionē simpl̄: & icludit ip̄fectionē
sc̄z q̄ sit nata p̄duci ab alia notitia cōplexa.

Ad alid p̄ tertia p̄ditioꝝ dico q̄ illa n̄ sup-
fluit. Ad ronē dico q̄ nō oia p̄positio q̄ nō est
p̄ se nota ē scibil⁹ sc̄tia p̄p̄e d̄cā: q̄ multa sūt p̄n-
cipia p̄ma idemōstrabilia & immediata. et cu h̄
no sūt p̄positioes p̄ se nota. Un sciendū q̄
alio p̄clusio ē demōstrabil⁹ p̄ p̄ncipiū p̄ se nota.
ita q̄ vltiata resolutio stat ad p̄ncipiū p̄ se no-
ta. Aliq̄ aut̄ stat ad p̄ncipiū n̄ p̄ se nō: & ad p̄n-
cipia nota tm̄ p̄ expītiā: sic m̄ltē sūt passioes
q̄ n̄ p̄nt cē note d̄ suis subiectis nisi p̄ expītiā
tm̄: sic q̄ calorē ē calefactiū: q̄ ḡuitas iclinat
deorsū: & tñ ista n̄ sūt p̄ se nota & dubitabilia &
tñ m̄ltā sūt p̄ncipiū p̄ma i nulla p̄ora resoluti-
bia: h̄ ē q̄ ex nullis p̄oib⁹ p̄nt iferri & sciri: & tñ
n̄ sūt p̄ se nota. ista ē itētō bri Augl. i. retracra.
c. viij. vbi declarat q̄no aia aliq̄s artes attulit
secu & aliq̄s n̄: q̄ illas artes d̄ attulisse secū: d̄
qb⁹ ordiate itērrogata: recte respōderet sñ ex
piētia. & h̄ cōtigit q̄ vltiata resolutio stat ad
p̄ncipiū p̄ se nota. tñc em̄ n̄ oī n̄ p̄ordiate p̄
ponat p̄clusioes immediate sequētes ex p̄posi-
tionib⁹ p̄ se nota: & postea alie immediate sequē-
tes ex ilk⁹: & sic s̄p̄e p̄cedēdo vñq̄ ad vltias. alie
as aut̄ artes n̄ attulit secū q̄. sñ resolutū ad p̄
ma p̄ncipiū p̄ se nota: & tm̄ ad p̄ncipiū nota p̄
expītiā. si em̄ resolutō staret ad p̄ncipiū p̄ se
nota: tñc doctor h̄n̄ illa sc̄tia posset p̄ponere
disciplo p̄ncipiū p̄ se nō: ad q̄c vt certū ē. Dis-
cipul⁹ recte respōderer: deinde posset p̄pone
re p̄clusioes immediate sequētes. ad q̄s discipu-
lus recte respōderet: q̄r̄ideret eas seq̄ ad p̄po-
siōes sibi p̄ se notas. Tertio poss̄ p̄ponere p̄
positioes immediate sequētes ad illas p̄clusio-
nes ad q̄s ēt recte respōderet p̄ cādē ronē: & sic
ēt p̄cedēdo vñq̄ advltias: & manifestū ē q̄ h̄n̄
pr̄igit oib⁹ sc̄tis: q̄ m̄ltē sūt q̄ n̄ p̄nt acq̄rī sñ
expītiā: q̄uis opinio vel credulitas d̄ illi scib-
il⁹ possit acq̄ri p̄ doctrinā p̄cīse: ḡ ille scie nō
bit p̄ncipiū p̄ se nō: alie h̄n̄. Un angl. postq̄
explanauit q̄no aia attulit artes secu: sñ h̄ngit

Questio

Nec sane oes artes eo modo secum attulit, aut sensu cuiuslibet de artibus quod ad sensus corporis pertinet, si cur multe medicinae, sicut astrologia: nisi quod huiusmodi est non potest dicere: ea vero quod scia et intelligentia capit, propter illud quod dicitur cui vel a seipso vel ab alio fuerit bene interrogata et recordata rident. Eandem sententiam ponit. in libro de trinitate. Hec etiam est in tertio Aristotelis in diversis locis. Unum, i. metha. et ii. posteriorum. docens quomodo acquiratur notitia principiorum dicit. quod ex sensu sit memoria. ex memoria aut sit experientia. et ex experientia accipitur vel: quod est principium artis et scie. et tunc manifestum est: quod per prima frequentia accepta per experientiam est illa: in qua predicatur passio de suo subiecto. et quod est dubitabile: sicut declarat pbs. i. metha. unde dicuntur experientia quodammodo arreretur sed inexpientia casum: sit aut ars cum ex multis experimentib; conceptib; una sit velut de similib; acceptio. acceptio tamen quodammodo enim habet: quod callie et socrati bac eruditudine laboratibus hoc cōtulit. et ita multis singularium experimentum est. quod autem omnibus summae ratione determinatur. bac eruditudine laboratibus hoc cōtulit ut scema maticis. aut colerici. aut estu febricitatis. ars est. Ex ista auctoritate habet. quod talis experientia est de dubitabilibus. et ita prima principia in arte et scia acquisita per experientiam: sunt dubitabilia. et prius non sunt per se nota. Hoc etiam prout per pbz. i. Ethicorum. c. x. dicentur. Principiorum hec quodammodo in ductore contemplata sunt. hoc vero sensu. huius autem conclusionis quodammodo et alia aut aliis. et permetitur ibidem.

Ad primam probationem illius maioris de primo posteriorum. per dici duplicitate. Uno modo: quod loquitur de principiis per se notis: quia illa cognoscuntur cognitis terminis. non aut loquitur de principiis aliis: quod per se sciri tamen per experientiam: et nullo modo per doctrinam. Alterum potest intelligi illud dictum velut de omnibus principiis. quod cognoscuntur cognitis terminis. excludendo alias per positiones necessarias proprieates eius. ex quo sillogisticum probatur inferi: et per eas sciri. non tamen sufficit quoniam notitia terminorum: sicut est de notitia propositiis per se note. quod ad illas sufficit quoniam notitia terminorum sine intuitiva: sive abstractiva. sed requirit notitia intuitiva: sicut est alicuius termini. vel alicuius ipsorum terminorum. et forte requirit frequentia multe notitiae intuitivae. sicut ponatur: quod hoc sit primum principium. ois herba talis speciei certa febricitate. ista per nullas propositores potest sillogizari. sed ei notitia accipitur ex notitia intuitiva: et forte multarum. quia enim iste videt quod post comedionem talis herbe sequitur sanitas in febricitate. et amo uit oes alias causas sanitatis illius. scitur evidenter quod ista herba sicut causa sanitatis. et tunc huius experientia de singulari. Et si autem sibi notum est quod oia inducit duas causas roris bene in passo effectus eiusdem roris equum dispositum. et ideo evidentem accipit tandem pri-

cipium: quod ois talis herba certa febricitate. Ad auctoritatem de primo topicorum dico. quod dicitur quod de monstratio est ex primis et veris: vel ex his quod per prima et vera fidem sumperatur: et hoc procedo. Sed non dicitur. quod est ex per se notis. vel quod ex his quod sunt per se nota fidem sumperatur: nec sunt idem sicut dictum est principia propria. et principia per se nota. Circa secundum quod est scia dico. quod scia summa quod distinguunt contra alios bitus intellectuales. de quibus loquitur pbs. vi. ethicorum. Est notitia cuiusdam veri necessaria causari per primas applicatas ad ipsas per discursum sillogisticum. Per primam conditionem excluditur: et opinio: et suspicio: et fides. et burlus. quod nulla illarum est notitia. Per secundam excluditur notitia contingens. quod non est scia proprie dicta: quod non est veri necessarium per tertiam conditionem excluditur notitia cuiusdam permissas applicatas ad ipsas per discursum sillogisticum. Per primam conditionem excluditur: et opinio: et suspicio: et fides. et burlus. quod nulla illarum est notitia. Per secundam excluditur notitia contingens. quod non est scia proprie dicta: quod non est veri necessarium per tertiam conditionem excluditur notitia cuiusdam permissas applicatas ad ipsas per discursum sillogisticum. Dico autem nata causari. quod non est necessarium quod de facto causeatur per tales permissas. quod per experientiam cari. per enim aliquem sine sillogismo evidentem scire: quod luna est eclipsabilis per solam experientiam sine omni sillogismo. Ponendum quod ista sit conclusio demonstrabilis. Quia autem ista sit scia proprie dicta potest probari. quia ista scia est bitus veridicus. Summa per pbz. vi. ethicorum. non sunt nisi quicunque bitus veridicus. sicut intellectus. sapientia. scia. ars. et prudenter et certus est quod non est intellectus nec sapientia. nec ars nec prudenter. sed reliquias quod sit scia. Ceterum ista ultima conditionem per instaurari. Primo quod non est filius modus acquirendi notitiae principiorum et conclusionum. sed notitia aliquorum principiorum sicut dictum est accipitur per experientiam sine demonstratione. sed notitia conclusionum. quod est scia proprie dicta: non potest accipitur per experientiam sine demonstratione. Secundo autem ista notitia cuiusdam est eiusdem speciei cum notitia acquisita per demonstrationem eiusdem conclusionis. aut alterius: non primo modo: quod per directum scia acquisita per demonstrationem. et scia acquisita per experientiam: quod scia quod est scia proprium quod est dictum spem. i. posteriorum. quod est et ceterum. Potest confirmari. quod distinctione causarum distinctos effectus. Sed scire quarum una habeatur per experientiam. et alia per demonstrationem. causas per distinctas causas spem. quod distinguuntur spem. maior per pbz. quod ad multitudinem propriorum sequitur multiplicatio posteriorum. quis non conuersus. nec potest dari secundum. quod in eodem intellectu respectu eiusdem copleretur non potest esse due notitiae abstractivae distincte spem. Ad primum istorum dicendum. quod per esse colligimus modum acquirendi notitiae aliquorum principiorum. et aliquarum conclusionum. sed per istum modum coegeretur unum proprium notitiae conclusionum. s. per demonstrationem. quod nullo modo potest perferre notitiae principiorum priorum quoniamque. Ad secundum potest dici. quod notitia conclusionis acquisita per experientiam. et notitia eiusdem

Secundus articulus.

Arguitur primo.

Secundum

Ad primum.

Ad secundum

Prologi

necessita p demonstratione sūt eiusdē spēi: q; nō ē iōueniēs distinctas causas specie h̄c eosdē effect⁹ specie: sicut sol ⁊ ignis pducūt eūdē calorē specie: ⁊ utrāq; sine altera ē cā sufficiēs respectu caloris. ita ē i pposito q notitia ituitia aliquoꝝ termioꝝ v̄l signatoꝝ p̄mioꝝ: virtute cui⁹ accipit notitia euidēs alicui⁹ v̄t̄at̄ cōtingētis de aliquo singulari ituitiue cognitōe cā saltē medata ⁊ prialis respectu notitiae alicui⁹ p̄clusiōis demōstrabilis: sīc si v̄t̄ure notitia ituitiue accipiat notitia euidēs istius p̄itatis p̄tingēt. illa herba sanat tāle iffirmatē. illa ē cā mediata prialis notitia isti⁹ p̄clusiōis demōstrabilis. ois talis herba sanat. est aut̄ illa notitia ituitia cā prialis tm̄: q; ista notitia nō sufficit nisi euidēter sciat q̄ oia iduī: dua eiusdē rōnis sūt nata h̄c effec⁹: eiusdē rōnis i passo eiusdē rōnis ⁊ cōlit disposito: et p̄ter istā causā notitia p̄missarū pōt eē cā sufficiēs: ad causandū notitia eiusdē spēi respectu eiusdē p̄clusiōis. ⁊ si p̄mo sciat p̄clusio p̄ expiētiā: ⁊ post eadē p̄clusio sciat p̄ demōstrationē non causabit noua scia distincta specie: s̄ fieri vñ ex gradu pcedēre ⁊ sequēre: sīc si p̄mo i ligno pducat calor: p̄ sole: ⁊ post itēdat p̄ igneꝝ

Si dicat q̄ s̄m Aristotelē p̄mo posterior. Necessariū nō pōt sciri pveritatē p̄tingēt q̄ uis possit ifferi ex cōtingēte. ḡ ad acquisitionē scie p̄pē dicte nūbil facit notitia v̄tatis p̄tingētis. Dico iḡt q̄ itētio Aristotelis ē q̄ ne cessariū nō pōt demōstrari p̄ p̄tigēs tāq; p̄ alii. quā p̄missa i demōstratione p̄ notitiā tñ euidētē alicui⁹ cōtingētis ⁊ notitiā vñ veritatē necessariē: nō ordinatis i mō figura pōt accipi notitia euidēs p̄clusiōis demōstrabilis: p̄ mo dū declaratiū: q; sciret euidēt p̄clusio nūcīria p̄ vñā p̄tingētē euidēter notā ex q̄ p̄tingētē se quis formali p̄clusio illa demōstrabilis: sīc se q̄ formali h̄ berba sanat: ḡ ois berba eiusdē spēi sanat. ⁊ tenz illa p̄na nō p̄aliquō mediū triste cu: quo adiūcto eēt syllogism⁹: s̄ tener p̄ mediū extinsecū. s̄ p̄ illō mediū oia agētia eiusdē spēi sp̄lissimē sūt effectiua effectiū eiusdē rōnis. Et si dicat isto mō dāto sufficeret vñū expiētū ad habēdū p̄ncipiū artis ⁊ scie: q; sufficeret scire d̄ vno singulari: q̄ p̄ductiū talis effec⁹: si illa p̄pō sit v̄litter vera. Sīl h̄ dato nūq; p̄ expiētā poss̄ sciri p̄ncipiū artis ⁊ scie: nūl de spē sp̄lissimā: ⁊ nō de generē. q; ista p̄pō oia q̄ sit eiusdē generē sūt p̄ductiū effectiū eiusdē rōnis vel generis ē simili falsa: q; aliq; substātie p̄ducere p̄n̄ substātias: ⁊ aliq; accidentia tm̄. Sīl ista p̄na nō valeat. illa berba ē sanatiua: ḡ ois berba talis spēi est sanatiua: q; pōt stare oppositū: q; aliq; talis ber-

stantia prima

Z.
Raspōle

Obiectum primo

Secundo.

Tertio.

Primi sententiarum

ba nō sit sanatiua: s̄ magis iffirmatiua, q; pote rit h̄c p̄ni illi⁹ q̄ ē sanatiū: ⁊ q̄ ē i hac berba. Ad p̄mū istorū dico. q; aliqui sufficiētū expiētū ad habēdū p̄ncipiū artis ⁊ scie. ⁊ alii q̄ reqrūtur multa expiēta. si em̄ i principio p̄mo artis ⁊ scie subijciat spēs sp̄lissima: sufficit vñū expiētū: sīc ad sciēdū istā p̄pōnem ois calor ē calefactiū: q̄ ē p̄ncipiū p̄mū: sufficit euidētē cognoscere q̄ iste calor calefacit v̄l calefecit. ⁊ h̄ pp̄ causā iā dictā. Si aut̄ subijciat aliq; cōe ad plures spēs tūc reqrūt plus ra expiēta. q; reqrūt expiētū de aliquo singulari cuiuscūq; spēi. sīc ad sciēdū euidēter q̄ ois act⁹ ē gnatiū habit⁹ requirūt expiētū q̄ act⁹ p̄ncipiū ē gnatiū bit⁹: ⁊ q̄ act⁹ p̄clusiōis ē gnatiū habit⁹. ⁊ sic de aliis spēb⁹: ⁊ h̄ everū q̄ntale p̄ncipiū accipit p̄ expiētiā p̄cise. q; si accipet p̄ rōnē nō oporteret. ⁊ tūc talis deduc̄tio nō tenebit p̄ istā p̄pōnē: q̄ cāc eiusdē generis sūt effectiue effectiū eiusdē generis vel eiusdē rōnis vel p̄aliquō mediū cōsile. Puta p̄ tale mediū. Quicq; cōperere alicui⁹ alicui⁹ generis cōperere p̄t alteri eiusdē generi. vel cōsimile. Q̄z tenebit p̄ illō mediū. q̄n aliq; cōpe rit cuilibet spēi p̄tete sub aliquo genere cope rit v̄l illi generi. ⁊ ita tale p̄ncipiū de genere v̄l de al: quo cōi ad p̄la alteri⁹ ⁊ alteri⁹ rōnis. accipit p̄ expiētiā ⁊ aliquo mō p̄ iductionē. s̄ inferēdo vñā v̄lem de genere ex oib⁹ v̄lib⁹ de oib⁹ spēb⁹ cōtētis sub genere sīc si arguerē sic ois hō ē augmētabilis: ois asin⁹ ē augmētabilis. ois leo ē augmētabilis: ⁊ sic de singulis: ḡ oē aīal ē augmētabile. et pp̄ h̄ dīc p̄bs: q̄ aliqui p̄ma p̄ncipia accipiant p̄ iductionē. Tūc ad argumētū dico: q̄ sufficit sciri de vno singula ri ad habēdū tale p̄pōnē euidētē notā de spē sp̄lissima nō tñ de aliquo cōi ad plura diuersarū rōnū. Peridē p̄ ad scdm̄. q; p̄pō d̄ oī ad plura diuersarū rōnū nō accipiet p̄ istā p̄positionē oēs cāc eiusdē generis vel eiusdē rōnis h̄t effect⁹ eiusdē generis v̄l eiusdē rōnis. nec p̄ aliquā cōsimilem: h̄ modū iā expositū. Ad tertium dico: q̄ ista nō ē p̄ma p̄pō acce p̄ta p̄ expiētiā. ois talis berba ē sanatiua talis iffirmatiā. nec illa berba ē sanatiua talis iffirmatiā nisi i p̄a s̄ba eēt rō p̄ducēdi ta: ē sanatiā. Si em̄ aliq; q̄litas exīs i berba sit p̄ncipiū sanādū: sīc illa p̄pō i q̄ pdicat sanatiū de coi ad illā q̄litarē erit p̄ncipiū p̄mū: ⁊ ista ois talis berba ē sanatiua erit p̄clusio demōstrabilis: sīc h̄ p̄mū p̄ncipiū: ois calor ē calefactiū. ⁊ ista ē p̄clusio. ois ignis ē calefactiū: ⁊ etiā illō oē calidū ē calefactiū. Veritātē h̄ ē p̄na bona. h̄ berba ē sanatiua: ḡ ois talis berba ē sanatiā: q̄ uis p̄ns h̄ illatū esset p̄clusio ⁊ nō p̄ncipiū: q̄

Ad primū.

Ad secundū.

Ad tertium.

lē

Quesitio

talis sequentia tenet per illud medium necessarium
 et evidenter notum. quod absoluuntur: vel per partes con-
 sequentes absoluuntur copertum alicuius idem duo. cuius
 beridivido eiusdem regis per aliqd philosophie competere.
 et iudiciorum est hoc ipso quod herba huius qualitatate talis quod est
 principium sanandi talis infirmitatis: quibus talis her-
 ba poterit habere. Et quoniam ergo aliquis talis herba non
 est sanitaria. sed magis iductia infirmitatis. Dico quod
 statim quod sit iductia talis infirmitatis: et tunc sana-
 tia talis infirmitatis: et hoc quod non est inconveniens quod
 aliquis sit in potestate ad utramque quae sunt principia con-
 traria. Istud de ista ultima consequentia est verum in theologia et veritatem. Quis probet et errantes
 hoc negarunt. Per hunc ad primam confirmationem dico.
 quod non solum distincte ceterae species. hinc distinctos esse
 et effectus species. nec solum multiplicatioem prosequitur
 multiplicatio posteriorum. quia in omnibus multis ceterae
 essentiales percurrent ad eundem effectum producendum.
 Ad aliam probatores dico. quod scia quod et propter quod du-
 plicit accipi potest. Unum modo pro demonstratione
 quod et propter quod. Alio modo pro notitia causata a premissis
 istarum demonstrationum. Si primo. sic dico.
 quod distinguuntur species respectu eiusdem conclusiois: si
 ille demonstratioes respectu eiusdem conclusionis
 distinguuntur species. quod aliae promissae sunt in una demon-
 stratione et in alia. et iste modo loquitur probet. i. postea
 rati. Secundo modo dico. quod non distinguuntur species quoniam
 tuncumque notitiae promissarii: quae sunt ceterae efficietes
 notitiae conclusionis distinguuntur species. Si dicatur
 quod secunda predicta in priori questione: illa que non potest habere
 eundem effectum species distinguuntur species. sed scia quod quoniam
 tuncumque intendat etiam in infinitum numerum faciet sciri
 perpter quid. quod scia propter quid: et quia dis-
 tinguitur species. et secundum modum perargui de scia acquisita
 per demonstrationem: et per experientiam. Rendeo quod
 scia quoniam facit scire propter quod. quod ad hoc requirit
 una alia causa. scia notitia promissarii demonstrationis
 propter quod. et iudiciorum sequitur quod distinguuntur species a notitia
 promissarii illius demonstrationis. Predicamus opinio-
 nio de veritate scie acquisita per experientiam et demon-
 strationem: marie probabilitatem huius. si scia conclusionis
 distinguuntur realis et totalis a notitia principiorum. si autem non distinguuntur realis et totalis a no-
 titia principiorum non haberet probabilitatem. Circa
 tertium articulum sciendum. quod circa istam questionem
 sunt diuersae opiniones. Una quod certumque de talibus
 differentiis necessariis theologicis posset esse
 notitia certa et evidens. tunc illa non erit scia propter
 deum. Hoc probat. quia omnis scia proprie dicta acquirit
 per causam illius: quod excludit de subiecto. sed nihil potest
 cabile de deo huius causam. quod et ceterum. Alterum prout per ipsum
 primo posteriorum: quod dicere arbitramur unum:
 quod cum causis arbitramur cognoscere: per quam res
 est. quod et ceterum. Si dicatur quod probet accipit ibi causam non per
 causam incompleta: sed pro causa complexa. Econtra probet

sibi dicere expresse quod cum arbitramur cognoscere
 causam: per quam res est non per quam complexum est. Secundum
 scilicet posteriorum dicere. scire opinamur: cum scimus
 causam. et immediate exemplificare de quatuor causis: quae
 sunt ceterae rerum. non complexorum. Idem videtur sentire
 primo philosophorum in prima propositione libri. Hoc etiam
 probat. tunc quod oportet subiectum scire est causatum et proponi-
 tur: quod huius positionis acceptum considerat: et denota-
 tur. tunc quod oportet subiectum scire huius passionis differens
 et realis a subiecto. tunc quod oportet subiectum scire habens
 passionem demonstrabilem de eo per diffinitioes sub-
 iecti tantum per medium. illa non copertur deo. quod et ceterum.
 Dicit tunc ista opinio. quod aliquod potest excludi de deo
 a priori. tunc non erit scia proprie dicta. quod non est per causam
 realis. Econtra ista opinionem. videtur quod primus et
 secundus repugnant infra se. quod quoniam cetera conclusio scitur a
 priori respectu illius conclusionis est aliquis bitus ve-
 ridicis. et non intellectus. quod ille est per se respectu pri-
 cipiorum: quae sunt vel per se nota vel per se cognoscibilis
 per experientiam. Nec sapientia. quod illa est tamen principiorum et ceterorum vi. ethica. Nec ars. nec prudentia
 quod ille sunt respectu agibilius et factibilius tamen. quod
 scia. Si dicatur quod talis notitia est sapientia: sic me-
 tabphisica: quod est de ente. quod non est per causam est sapientia.
 Econtra talis positionis excluditur quod prius: non tamen
 per causam realis prioriter potest repurari de istis inferioribus.
 et per se huius istius bisectionis excluditur conclusionis non erit sapientia.
 quod non est de causa velibet et permissum. nec est intellectus
 certus est: nec ars: nec prudentia. quod scia propter deum
 et tunc non erit per causam realis. Assumptum per eos
 quod si competit realitate dei potest ostendere impossibilitas dei.
 ita per intellectualiter aie intellectus potest ostendere in
 corruptibilitas aie intellectus vel simplicitas
 vel aliquod benevolentiam. Ideo est alia opinio: quod de ratione
 libet voluntatis potest esse scia proprie dicta: propter quod et a
 priori. et ista opinio prior declarat. quod perfectio
 essentiales sunt demonstrabiles de essentia propter
 quod et a priori. Secundum ostendit hoc idem de notiis.
 Tertio de respectuis ad ea. Primus declarat
 quod ordo est in rebus sub quod de est acceptibilis.
 Ita quod ratio essentiae est omnia propria: et aliae rebus sequentes
 sunt posteriores: sicut quod huius regis
 sunt propinquiores: aut ab ipsa remotiores. Hoc propter
 quod certumque ordinem realiter habent aliqui si essent dis-
 tincta realiter philosophorum ordinem huius sicut sunt
 distincta sicut ratione. sicut et si essentia essent dis-
 tincta realiter in se habent ordinem in secundo ipsum es-
 sentia. quod si sunt distincta sicut ratione huius huius
 ordinem est. Alterum propter quod si perfectio
 essentiales realiter distinguuntur: puta natura intellectus
 perfectus. intellectus perfectus: et illud per quod intellectus huius
 obiectum proportionatum sibi pertinet. et ipse actus intellectus
 habet. et ultra etiam esset alius actus circa obiecta se-
 cundaria virtualiter contorta in obiecto primo. esset
 in ista talis realis ordo: quod essentia intellectus propter

R Secunda opinio.

S Probatum primi

Prologi

etia esset por realit illa rōne rep̄sentante obie
 crū. et rō ista rep̄sentāt̄ es̄; por actu itelligēd̄
 obiectū. et act̄ itelligēd̄ obiectū p̄mariū es̄;
 poractu itelligēd̄ realit obiectū secūdariū. et
 ista pp̄o esset pp̄e qd. Vñs naturā imateria
 lē pfecta b̄z itellectualē pfectā. et b̄z p̄
 pter qd. Intellectuale pfectū p̄t b̄z rōne si
 bi rep̄sentāt̄ pfecte obiectū p̄portionatū si
 bi. Iterū b̄z esset pp̄ter qd. Intellect̄ pfectus
 bñs p̄port ionatū obiectū sibi pfecte p̄ns itel
 ligit n̄i sp̄diaf̄: et b̄z ppter qd ad cōcludēdū
 extremo de extremo. Lōsil p̄t argui de ipsa
 volūtate et actu volēdi t̄c. Scđm declara
 tur: q̄ si ista diff̄erēt realit: memoria pfecta q̄
 sc̄z includit itellectū et obiectū sibi p̄ns. et act̄
 itellect̄ v̄ itelligēt̄: et act̄ ex p̄mēdi notitiae
 declaratiā i p̄ius obiecti q̄ e dicere: et ipa no
 titia pducta p actū dicēd̄ qd̄ verbū: eēt ibi
 simplicif̄ ordo realit: ita q̄ memoria pfecta i a
 ctu eēt ibi p̄mū diecere scđz; verbū tertiu. Lōsi
 milie p̄t argui de volūtate et spiratōe sp̄issas
 cri. et sic p̄z q̄ sp̄ p̄ora rāq̄ p̄ causas. ppter qd.
 possit sciri posteriora: ḡ nūc est b̄moi ordo co
 rū fm̄ rōne q̄lis esset si realit ut dictu est eēnt
 iter se disticta. Itre p̄ vtraq̄ zclūsioē pdicta
 arguit scđo sic. In demōstratiōib̄: q̄: et ppter
 qd de eodē videt esse ordo ūtrā. Nā i demō
 stratiō q̄ p̄us cōcludēt̄ q̄lū pp̄inq̄ora effe
 ctui a quo arguit. et ista vident̄ esse remotoria
 a cā p̄sc: ecōuerso aut i demōstratiōe simpli et
 pp̄t qd̄ vbi p̄us cōcludēt̄ illa q̄lū pp̄inq̄ora
 ip̄icā: et vltio cōcludēt̄ de effectu remoto: ḡ si
 aliq̄ cōueniūt alicui cā: ḡ starim p̄t cōcludi
 ex effectib̄: et alia q̄ nō p̄t. ista nō vident̄ b̄ie
 ordinē: q̄ imediatiū ad talē causā: nūc aut ali
 q̄ p̄t zcludi de deo ex effectib̄: et aliq̄ nō: ḡ b̄
 et illa fm̄ ordīnē nature insūt deo. Lōfirmat
 q̄ aliq̄ p̄t cognosci de deo cōfuso pceptu ali
 q̄ nō nisi disticto cōceptu. Tertiū pbaf̄ ali
 bi quotlibet. q̄. i. q̄ talis pp̄o n̄c̄ri putat de
 est op̄s. et eadē rōne tales de est creatiū: b̄is
 ficiatiū: t̄c. ē. pp̄o demōstrabilis: q̄. n̄c̄ri me
 diatiū. Hoc pbaf̄: q̄ q̄lis ē ordo realis iter ali
 q̄ si sunt disticta realit talis ē ordo cognitiōis i
 ter eadē q̄litterūq̄ sint disticta i cē cognosci
 bili: nūc aut si eēt distictio realit inter naturā et
 itellectū et volūtate et potētiā ad ex. es̄; talor
 do real. q̄ q̄ natura b̄z talē itellectū et volūta
 tez iō est sic potēs respectu talior ad ex: ḡ b̄z q̄li
 tereūq̄ sint disticta sp̄ erit ordo cognoscibilis
 et talis q̄ q̄ natura diuina b̄z talē itellectuz
 et talē volūtate: iō b̄z talē potētiā q̄ est oportē
 tia. Sūr notionale imediatius cōuenit essen
 tie q̄ illib̄ qd̄ dīc relationē ad ex: s̄ de illo cōpā
 do ip̄m ad diuina p̄sonā p̄t esse vērū mediūz.

Z
Probatio scđi.

B
Probatio tertii

Primi sententiarum

Preſea arguit sic. de qđditate nō p̄tē i ali
 quo priori cōposito b̄ntē p̄ se diff̄initiōe: et cāz
 et passionē a se realit distictā. et b̄ntē plures p̄ce
 p̄us denoiaſtūos y se scđo mō de oī tali p̄tē
 sc̄ia p̄prie dā tāq̄ de subiecto. s̄ b̄z nō est rōne
 cōpositiōis nec causatiōis nec distictiōis real
 passionis a subiecto. p̄tē de ente. ḡ p̄cise: q̄ b̄z
 plures cōcept̄ ordinatos. s̄ b̄moi est de. ḡ t̄c.

Contra iconem

Lōtra ista opinionē: q̄ntū ad aliq̄ dā i ea ar
 guo p̄io. q̄ attributa nō p̄nt de b̄o demōstra
 ri. p̄p̄qd̄. et b̄ deo distictē cognito quomō
 loquit̄ doctor iste. q̄ null̄ cōcept̄ cōis qđdita
 tū: p̄t demōstrari demōstratiōe prop̄qd̄ de
 illo qd̄ imediata cōtinet̄ sub eo. q̄ tal̄ pp̄o est
 imediata fm̄ p̄bm. i. posterioz. et p̄ p̄ns illa nō
 est altera por. s̄ oī talis cōcept̄ est cōis deo et
 creatur: ut suppono nūc: q̄ postea pbabif̄. et
 est cōcept̄ qđditatū. q̄ supposito ad p̄ns: et
 postea pbabif̄: q̄ int̄ diuina essentia et diuiniū
 itellectū vel volūtate nulla est distictio: nec
 real: nec rōis. ḡ p̄cept̄ bonitatis vel quicūq̄ tal̄
 est qđditatū. et p̄ p̄ns null̄ tal̄ p̄t de deo des
 mōstrarri. Si dicat q̄ oī de eadē re sine oī
 distictōe p̄nt esse plures cōcept̄. s̄. qđditatū
 uis et denoiaſtū. Lōtra. q̄ncunq̄ q̄cqd̄ oīno
 a pte rei exprimif̄ p̄ vñi p̄ceptū etiā p̄ aliū. nō
 est maior: ro q̄re vñi sit qđditatū: quā aliū. s̄
 si nulla penit̄ sit distictio a pte rei int̄ diuinaz
 eēntia et itellectū et actu itelligēdi. nibil ymas
 ḡinabile p̄ ex p̄mi p̄ vñi p̄ceptū: qd̄ nō p̄ aliū.
 ḡ vterq̄ erit qđditatū: vel neut. Si dicat q̄
 ex p̄mit idē nō eodē mō. Lōtra. nō p̄t assigna
 ri talis diuersitas mō: n̄li aliquo mō p̄t ali
 quā nō idētitatē a pte rei. Confirmat ista rō
 q̄ ille cōcept̄ q̄ p̄cise ex p̄mit qđditatē: et nibil
 aliud: est qđditatū. nō ei p̄t alia rō assignari
 q̄re aliq̄s cōcept̄ est qđditatū. ḡ oīs p̄cept̄
 talis est qđditatū. Aut sit imediat̄ p̄tē. q̄
 nibil est mediū. q̄ nec de certū est. nec aliqd̄
 creatū q̄ illud est alterū ūdividēs. s̄c̄ q̄n dicit̄
 sapia qdā est creatā: qdā ūcreata. sapia ibi im
 ediate pdicat̄ de sapia ūcreata q̄ nullo mō disti
 git̄ ab eēntia diuina. ḡ null̄ p̄cept̄ tal̄ p̄t de
 mōstrarri a p̄oz de deo distictē cognito. n̄li for
 te demōstraret̄ passio aliq̄ent̄ i cōi de deo p̄tē
 tāq̄ p̄ mediū. ita q̄ aliq̄s p̄cept̄ cōis deo et cre
 ature sit mediū i illa demōstratiōe. Scđo ar
 guo. q̄ null̄ notionale p̄t demōstrari de di
 uina eēntia p̄ aliud notionale. q̄ null̄ est dis
 tictio ibi: n̄li p̄cise int̄ eēntia et relationē et re
 latiōes int̄ se. ita tñ q̄ p̄p̄retatib̄ vñi p̄sone
 nulla est distictio. ḡ nō p̄t ibi esse aliqd̄ mediū
 demōstratiōi vñi de reliquo. Per idē p̄z ūter
 tu. q̄ cōcept̄ ad ex nō p̄t demōstrari de diuina
 eēntia. q̄ nibil est tale mediū t̄c. Arguo ḡ sic.

si esse omnipotens vel aliqd sit demonstrabile deo: qd aut de diuina essentia: aut de persona no de diuina essentia in se: qd si sic. quero p qd mediud: aut per mediud qd est vera res: aut p me diu quod est ens ronis vel coceptus rei. no pmo: qd in deo no sunt nisi essentia et persona et relationes sibi istos si no ponat distinctio forma lis attributorum: sed nec p personam nec per relationem pot hoc demonstrari de diuina essentia quia no prius conuenit persone vel relationi qd essentie: qd quacunq persona accepta vel relatione conuenit alicui alteri qd no est illa persona vel relatione: qd prius conuenit essentie qd cuius cunctis qd no est formaliter essentia: qd de essentia no pot demonstrari a priori per aliquam veram rectam per medium. nec per ens ronis: quia qd aliquid est p ppter alicui rei per prius dicitur de illa re qd de quocunq ente ronis vel coceptu: sed esse omnipotens est p ppter vere rei: qd non prius dicitur de aliquo coceptu. Nec pot dici qd demonstratur de persona de demonstratione a priori: qd tunc posset aliquis scire qd essentia i se esset omnipotens et in dubitaret de persona: cuius oppositum ostendetur infra. Si dicit ad oiam ista qd preter essentiam est distinctio formaliter attributorum: et illa distinctio sufficit ad hoc qd unus coceptus sit qd distinctius et aliud denotatiu: et ad hoc qd aliquid demonstretur de aliquo demonstratio ppter ppter quid et a priori. Cetera. hoc no saluat istu doctorem primo: qd ponit qd oiam ista possunt saluari si ne omni distinctio formaliter ppter solam distinctione ronis et ppter solam distinctionem per relationes ronis se mutuo respicietes. Unus dicit sic. Una res pot virtualiter continere coceptum quasi de notatiu: qui possunt ab intellectu distingui a conceptu quidditatu: et hoc perte si illi coceptus sint tm distincti per relationes ronis mutuo se respicietes: forte tm posset ponit alia distinctio maior illorum conceptuum qd sibi relationem ronis. Ex istis et alijs ibide dictis ppter qd itero sua est posse tales coceptus. s. quidditatu: et denotatiu sine omni respectu ad extra. etiam si no est distinctio formalis. Preterea posito qd est distinctio formalis adhuc no oportet qd unus coceptus esset quidditatu: et aliud denotatiu: qd si coceptus intellectus dicitur denotatiu: et coceptus essentie quidditatu: quero: aut conceptus intellectus dicitur denotatiu respectus essentie vel respectu vni rei includentis essentias litteras et essentiam qd intellectu et cetera talia distinctio formaliter. secundum no pot dari qd ex quo illa res essentialiter includit intellectu et essentiā: no plus coceptus vni est quidditatu respectus illi: qd coceptus alterius: sicut no plus coceptus materie est quidditatu respectu co-

positi qd coceptus forme nec econverso. Nec potest dici primu: quia sicut quod aliqua distinguunt realitatem qd cunctis faciat per se vnu: no magis coceptus vnius est denotatiu respectu alterius qd econverso. sicut patet de materia et forma. ita quod aliqua distinguunt tm formam litteram no magis coceptus vnius erit denotatiu respectu alterius qd econverso. qd no magis coceptus intellectus est denotatiu respectu essentie: qd coceptus essentie est denotatiu respectu intellectus. qd sicut intellectus no includit formaliter essentias. ita nec econverso. Si coceptus essentie no est denotatiu respectu intellectus. quia tunc per rationem eorum coceptus essentie possit includi de intellectu p coceptu istu quidditatu intellectus. nec coceptus intellectus est denotatiu respectu essentie. qd oportet dicere qd coceptus essentie est quidditatu respectu alicui: qd no est formaliter essentia respectu cuius coceptus intellectus no est quidditatu sed denotatiu. Et hoc est impossibile. qd probatum est qd oē tale equaliter includit intellectu sicut essentia et econverso. Si dicatur qd no est aliquod tale vnu qd essentialiter sic includit et intellectu et essentia. Et ipa essentia est qd distinctas. et ipa attributa sunt quasi passiones et proprietates eius. Cetera illa que sunt distincta realiter ppter tm compositione faciunt per se vnu. sicut patet de materia et forma. qd multo magis illa qd distinguunt formaliter ppter idemtatem reale facient per se vnu. qd essentia diuina et intellectus faciunt per se vnu. qd illud est essentialiter intellectus includit sicut essentia et econverso. Confirmatur per principium eorum. qd qualiter ordinem haberet aliquis si essent distincta realiter. taliter ordinetur habebitur ubi distinguuntur tm formaliter. Et si essentia et intellectus essent distincta realiter. haberet istu ordinem intellectus esset posterior. et no plus includeret essentialiter et formaliter intellectus essentia qd econverso. nec plus coceptus essentie erit quidditatu respectu intellectus qd econverso. qd et nunc no erit magis coceptus essentie quidditatu respectu intellectus qd econverso. nec est magis quidditatu respectu alterius qd no est formaliter essentia nec intellectus. et coceptus intellectus est ita quidditatu respectu intellectus: sicut coceptus essentie est quidditatu respectu essentie. qd nullo modo conceptus essentie est magis quidditatu qd coceptus intellectus. Si dicitur qd coceptus essentie est quidditatu respectu persona. no autem coceptus intellectus: nec aliquis coceptus attributalis. Cetera. quicunque aliqua habent ordinem per se in se. ita qd est primu secundum. et tertiu: si primu et tertiu faciunt aliquod per se vnu essentialiter includentes utrumque. necessario

Prologi

p̄mū scđm: et terciū faciūr raleynū: s̄ per istos
 om̄i notionali esseſtiale ē imediatius esseſtie
 diuine: et hoc rā positive q̄ negatiue: ḡ si essen
 tia et relatio coſtituant aliq̄id p̄ sevñū. s. p̄o
 nā: neceſſe eſt q̄ esseſtiale et relatio coſtituat
 aliq̄id per ſe vñū esseſtialiter includēs q̄dli
 bet illoꝝ: s̄ illud nō p̄t eē niſi pſona: ḡ pſona
 esseſtialiter includit quodlibꝝ esseſtiale: ḡ cō
 ceptus talis esseſtialis erit ita qdditatuꝝ re
 ſpectu pſone ſicut cōcept⁹ esseſtiale vel relatio
 nis. Ideo dico aliter ad iſtā queſtione. Lir
 ea quā ſciendū p̄mo: q̄ demōſtratio qdā eſt qz
 et quedā ppter qd. Scđo ſciendū q̄ illoꝝ q̄
 pdicant de deo: qdā ſūt res ſi res poſſit pdica
 ri: et qdā tm̄ cōceptus. Exemplū priuī: q̄ intellectus
 potēs intelligere diuina esseſtia p̄t etiā
 intelligere paternitatē filiationē et spiratio
 nē: et oia iſta p̄t de deo pdicare: qz nō eſt ma
 gis rō q̄ poſſit vñū cognitū pdicare d̄ aliquo
 cognito q̄ aliud. et ita intellect⁹ ome cognitus
 ſive ſtres ſive cōcept⁹ p̄t pdicare de om̄i co
 gnito. et ſic p̄t pdicare paternitatē et filiationē
 et spirationē de diuina esseſtia: quis nobis
 nō ſit p̄ ſtatū iſto talis p̄pō poſſibilis: qz nō
 p̄ mūc de lege cōi ipam diuina esseſtia ſi veſ
 paternitatē ſe intelligere nō poſſum⁹: s̄ tm̄ in
 aliquo cōceptu. Exemplū scđi: pdicādo cōceptū
 entis v̄l sapientie cōi de deo: dicēdo de⁹ eſt ens:
 de⁹ eſt ſapiēs: et ita de alijs. Tertio dico: q̄ re
 ſpectu pdicabilii d̄ deo p̄t ſubjici v̄l res ipa
 q̄ deus eſt. v̄l aliquis cōcept⁹ pdicabilis de illa
 re. Quid aut̄ ſit iſte cōcept⁹: et quo mō distin
 guat a re: alias dico. ſi ſuppono ad p̄ns q̄ nō
 eſt realis nec formalis ipa res cui⁹ eſt. Totū
 qd̄ dī de pdicatiōne rei i diuiniis dī ſtelligi ſim
 illā opinionē q̄ ponit q̄ intellectio n̄ eſt ſubiectū
 nec pdicari p̄pōis: ſi obiectū intellectōis: quā
 opinionē reputo p̄babile. Scđi aut̄ alia op̄i
 onē quā reputo etiā p̄babile. I. q̄ oē ſubiectū
 p̄pōis i mēte ē intellectio v̄l aliquā q̄litas iherēs
 mēti dī dici q̄ p̄pō illa quā format intellectus
 de diuinitate diſtictē nō coponit et re: ſi intē
 tione diſticta diuinitas q̄ nō ē nobis poſſibl̄
 et ſim h̄ pportionabilis dicēdo ē de illa p̄pōe
 ſic dicēdū d̄ p̄pō ſi coponereſt ex re. Scđi
 had iſta queſtione p̄ma coſclusio erit iſta. Un
 hil ſtrinſecū deo p̄t de diuina esseſtia demō
 ſtrari: ita q̄ diuina esseſtia i ſe ſubjiciat et ali
 qd̄ qd̄ ē realis dīna esseſtia pdicet in ſe. Hec
 p̄clusio ſic p̄t pſuaderi. Imposſibile ē q̄ aliquā
 ſint idē realis et intuitiue v̄l abſtractiue diſtinc
 tē intellect⁹ et q̄ dubitē de idētitate eoz: q̄a
 ſi aliquā p̄pō ſit p̄ ſe nota: illa erit maxime i qua
 pdicat idē realis de codē realis: ſi esseſtia di
 uina ē eadē realis cū quolibet qd̄ ē realis de⁹: ḡ

Primi ſententiarum

nulla talis p̄pō ē dubitabilis: nec p̄ p̄ns demō
 ſtrabilis. Scđo ome qd̄ demōſtrat d̄ aliquo
 p̄ p̄us pdicat d̄ illo p̄ qd̄ demōſtrat: ſi nibil re
 alit idē cū deo p̄t pdicari p̄us de aliquo q̄ di
 uina effētia: q̄ nibil tale ē ſicut ſuppono ad
 p̄ns et iſter⁹ declarabit. Inili pſona v̄l aliquā re
 latiō. Si dicat: b. videt eē demōſtratio. patē eē
 paternitas: esseſtia ē p̄: ḡ effētia p̄mītas.
 P̄t dici q̄ ſi intellectui ap̄phēdēti effētia ſi
 ſe et p̄mītare in ſe eēt iſta dubitalis et poſſif
 ſi nota p̄ pdictas p̄missas tūc eēt ibi demōſ
 tratio: ſi nō videt q̄ aliquā ſalis intellect⁹ poſ
 fit de illa dubitare. Si dicat: q̄tūc eēt ppoſi
 tio p̄ ſe nota: et per p̄ns eſſer euideſter nota cui
 libet intellectui et ita nobis. Respondeo q̄ il
 la p̄pōſitio quā p̄t babere ſic intelligens di
 ſtincte deū ſub rōne deitatis et paternitatē in
 ſe eēt p̄pōſitio p̄ ſe nota: et ideo ē nota cuilibet
 potenti illā p̄pōſitionē formare. ſi nos p̄ iſto
 ſtatū nō poſſum⁹ babere iſta p̄pōſitionē ſicut
 nec terminos eiue: ſi habem⁹ vñā altiā quā in
 noſtra p̄pōſitione nobis poſſibili de cōi lege
 emīni ſuit cōcept⁹ qdā cōes fidelib⁹: et ifidelib⁹
 illā aut̄ ppone quā haberet talis intellect⁹
 vñus terminus eſt effētia et aliū p̄mītas. et
 p̄ iſtis ſupponit termini p̄pōſitionis noſtre
 nō p̄ ſe: et iō ſicut termini ſunt diſtincti ita p̄
 p̄pōſitiones ſunt diſtincte. et iō p̄t vñia illarū p̄
 ſe eſſe nota et alia dubitabilis ſimplici et for
 te demōſtrabilis. Hoc p̄t declarari: q̄ dī ſi
 ſtincte intelligeret diuina effētia et pdicaret
 eā de ſe ipa ſōt poſſet dubitare de illa p̄pōſi
 tio: ſi eſſet ſibi nota ex terminis: et tm̄ iſta p̄
 p̄pōſitio quā nos habem⁹: deus eſt deus. eſt du
 bitabilis: q̄ iſta equipollit iſti: ens ſumim⁹ et
 infinitū eſt ens ſumim⁹ et infinitū. Hoc em̄ di
 cimus eſſe quid nois dei vel aliquid cōſimile
 et tm̄ iſta i qua predicat idē de ſe eſt dubitabilis
 ſicut vñio illoꝝ q̄ ponitur a parte ſubiecti
 dubitabilis eſt: ſicut ſi vñio illoꝝ eſſet falsa ro
 ta p̄pō eſſet falsa p̄pō falsa implicationē ſicut ſi
 nullus bō eſſet alb⁹: b̄ eſſet falsa. bō alb⁹ eſt bō
 albus: ſicut et iſta. aliquid eſt bō alb⁹: ḡ ſi talis
 p̄pō quā talis intellect⁹ haberet nō eſt dubit
 abilis: et noſtra eſt dubitabilis: ſit diſtincte.
 Scđo p̄clusio ſequēs ex iſta eſt: q̄ nibil ta
 le p̄t demōſtrari de pſona p̄pō ſi idētitate re
 ale pſone cū quolibet tali qd̄ de ipa pdicat: et
 q̄ p̄ns nullā talis p̄pō poſt eſſe dubia habenti
 ea. Si dicat: q̄ ſi quis talis p̄pō ſive effētia
 ſive pſona ſubjiciat nō poſſit eē dubia cognos
 cēti illos terminos diſtincte et intuitiue. poſt
 tm̄ eē dubia cognoscēti terminos cōſufe et ab
 ſtractie. Dico q̄ nulli bñti illos ſimios poſt eē
 dubia: ſive cognoscēti abſtractiue ſive intuiti

Z
Drīma cōclusio.

BB
Scđo cōclusio

Questio

II

ue: qd siue sic siue sic cognoscatur divina essentia: necessario disticte cognoscatur divina essentia. Unde ipsa divina essentia propter summam eius simplicitatem nullo modo potest cognosci indistincte et profuse: quod vnu cōclusum quod non est ipsa divina essentia: p̄dicabile tamen de ea non potest per se sed per ipsa divina essentia possit cognosci: et tunc necessario est aliud cognitum et alius terminus. et hoc non tam dico de essentia divina sed vel de omni simpliciter creatu: sicut infra apparebit. Hoc debet intelligi quod illa res simplex cognoscitur et nulla alia: propter vnu opinionem quam probabilem reperto illud tamen hic dicitur in aliis opinionibus. Et ideo dico: quod illi termini talis proponit nullis alijs terminis cognitis nullo modo potest cognosci profuse: sed tamen distincte. et iuste ista proposito in quod subiectum cūtunt illi termini et non alijs: nulli intellectui potest esse dubia: et ideo erit per se nota et principium et nullo modo conclusio. Tertia conclusio est ista. **Quaeritur** quod p̄dicabiles in quod deo et creaturis non potest de divina essentia in se demonstrari a priori: nec de conceptu proprio sibi et simpliciter: si talis sit possibile. Hoc primum: quod vellet talis est immediata: quod omne esse immediata p̄dicatur de quolibet praetereo in quod primo dividitur: sed quilibet talis conceptus est immediata dividitur in deum et in creaturam: sicut prima divisione sapientie est: quod quidam est creata et quidam in creata. Similiter intellectus quidam est creatus quidam in creatus. et bonitas alia creata alia in creata: et sic de alijs. quod nulla talis est demonstrabilis a priori. Si instetur quod hic est demonstratio: omne ens est bonum: deus est ens. quod deus est bonus. Dico quod accipiendo bonum sum quod p̄dicatur in quod deo: non est in demonstratio: quod sic accipiendo bonum et ens simpliciter sunt synonyma accipiendo autem bonum hinc quod connotat ens determinatum. quod id est quod volibile: et ita connotat voluntatem: sic est demonstratio aliquo modo a priori: sed sic non p̄dicatur deo in quod. Quarta conclusio est quod conceptus connotatur et negatur communiter deo et creaturis possunt de divina essentia demonstrari: et hoc si aliqui tales sint de divina essentia in se cognita dubitabiles. Hoc primum: quia omne commune predicable adesse de aliquo coi potest demonstrari de quolibet cōtentore sub illo coi quod illud esse tamquam per medium: sed tales conceptus p̄dicantur: et primo et adesse de aliquo coi ad deum et ad creaturas: hinc per illud tamquam per medium potest demonstrari de quibus contento: et ideo forte hic est demonstratio aliquo modo a priori: omne ens est bonus: deus est ens. ergo et ceterum. Autem talis sillogismo acquiratur scia p̄dicta: et per sequens sit demonstratio patet: quia est habitus veridicus: et non intellectus nec sapientia et ceterum ergo est scientia. Confir-

BB
Tertia conclusio.

CC
Quarta conclusio.

matur. quia non minus videtur quod ibi sit demonstratio quam in sillogismo ex simpliciter posterioribus. sed talis concedatur esse demonstratio quod non potissimum: sed et multo fortius ista. Quinta conclusio est quod conceptus connotatur et negatur per ipsum deo non sicut de divina essentia in se demonstrabiles a priori: et ideo esse creatu: esse operis: esse eterni. infiniti. immortale. et sic de alijs. non sunt de divina essentia in se demonstrabiles. Hoc probatur: quod oīs demonstratio a priori est per medium: cuius p̄dicatur demonstrabile per ipsum conuenit quod substantia de quo demonstratur: sed talia p̄dicata nulli possunt competere per ipsum quod deo: quod possit esse medium. quod illud medium: aut erit res: aut conceptus: non res. quod nulla res est cuius per ipsum conueniat posse creare quod deo: quod de nulla alia re p̄dicatur. Nec conceptus. quod est p̄dicatur per ipsum alicuius rei per ipsum conceptus petit sibi quod cuiuscumque conceptus. Si dicatur quod tales conceptus non potest demonstrari de divina essentia per suas diffinitiones tanquam per media. sicut potest sic argui. omne p̄ductum alicuius de nibilo est creativum. sed deus est p̄ductus alicuius de nibilo. quod deus est deus est creativus. Hec videatur esse bona demonstratio quod sillogismus est bonus p̄cedens ex necessariis et notioribus: et p̄oribus. Relypo deo quod hic non est demonstratio simpliciter et a priori de quod modo est sermo. nec aliquis talis sillogismus: quod est per difficultates exprimitur tamen quid nominis est simpliciter demonstratio. cuiusmodi est: quod in oī demonstracione simpliciter et a priori est presupponendum quod non minus de oībus terminis non potest intellectus dubitare de conclusione: et tamen scire promissum in qua p̄dicatur diffinitio de subiecto conclusionis. sicut scito quod creativus est idem quod p̄ductum alicuius de nibilo non potest scire ista p̄positione. deus est p̄ductus alicuius de nibilo. et dubitare illa deus est deus est creativus. et de tali diffinitione est verum: quod deus est difficultas ad diffinitum: est fallacia peritioris principii. et iuste tales sillogismi non sunt demonstratores simpliciter de quibusc est modo falso. Sexta conclusio est: quod oīa p̄dicabilia deo in se: quod sunt dubitabilia de conceptu compósito proprio deo quod les habemus nos de falso sunt de illo conceptu de monstrabiles per divinam essentiam in se: tanquam per medium: vel cognitione distincta dicitur: vel per aliquod esse tanquam per medium. quod oīa talia p̄dicata prius conueniant: vel ipsi divinae essentiae: sicut relationes et notiones vel personae. et similiter conceptus negatur et connotatur per ipsum deo. vel primo quemlibet alicuius coi deo et creaturam. sicut enim vnu bonus. verus. et sic de alijs. quod respectu oīrum talium coegerit iuxtere medium per quod per sillogismi elitis. proposito. Aliquid tamen sufficit facere vnu solu sillogismum aliquod sillogismum. cu p̄sillogismorum p̄sillogismis.

DD
Quinta conclusio.

EE
Sexta conclusio.

Prologi

Primi sententiasum

Verbi gratia aliquis non beatus potest dubitare istam propositionem deus est. et postea potest deus causare notitiam abstracti in illo intellectu illo positio: iste poterit facere syllogismum demonstrativum in quo erit ista conclusio deus est. quia primo dubitauit: ita quod in maiori predicatione isti propositio quod factum habemus predicabatur de ipa diuina essentia in se vel de cognitio disticta essentie divine. et in scda ipa diuina essentia si se predicabatur de isto subiecto isti conclusionis. ac si argueret sic essentia diuina est: deus est essentia diuina. quod deus est. Tertium ille due promisse non sunt nobis possibilis: sed tamen per apprehendit ab intellectu intuitu vel abstractie intelligente ipsum diuinitatem in se. et iohannes soli tali sunt ille conclusiones si se demonstrabiles a priori quod non potest demonstrari deo per aliquid conceptum per medium. Circa predicta preter illa quod adducta sunt per primam opinionem sunt adhuc aliqua alia dubia. Primum dubium est: quod non videtur quod aliquid possit de deo demonstrari: quod nihil quod conuenit deo potest per se conuenire aliis a deo: quod tunc est aliquid per se deo. et per hunc nihil potest esse medium demonstrandi aliquid de deo. Secundum dubium est: unde deo possint esse plures conceptus. quod sic videtur non obstat simplicitate dei. ens. unum. verum. et bonum. dicunt distinctos conceptus: et tamen non dicunt distincta entia. Sicut distinctio et distinctio dicunt distinctos conceptus: et tamen dicunt simpliciter eandem re. Ad primum per scda opinione dico: quod sicut probatum est per se tales conceptus quod dicunt attributales non sunt demonstrabiles de diuina essentia in se: et hoc intelligendo per conceptus attributales conceptus simpliciter absolutos secundum quod distinguuntur contra connotatiuos et negatiuos: propter rationem dictam in terra conclusione precedentem. Ad probationem prima dico: quod non est talis ordo illorum conceptuum qualis requirit ad demonstrationem simpliciter et a priori: quod ad talis demonstrationem semper requirit ordo aliquorum se habentium secundum superius et inferius. vel secundum ordinem totius et partis. vel secundum ordinem subiecti et accidentis. vel ubi demonstratio passio de subiecto per distinctum ex primaria parte reales distinctas: hoc ad demonstrationem simpliciter videntem et categoricam. Exempli primo: sicut passio trianguli in eo potest demonstrari de aliquo cetero subtriangulo per triangulum tam per medium quod est superius ad illud ceterum. Sicut hic omnis triangulus habet tres angulos: ysocheles est triangulus: et ysocheles habet tres rectangulos: et voco hic demonstrationem videntem non precise ubi demonstratio passio de suo subiecto primo: sed ubi conclusio simpliciter est de eo quod loquitur per ipsum posteriorum. ca. iij. Exempli secundi sicut habet potest dici demonstratio. omenibus aitque intellectu est

ff
Primum dubium.

ff
Secundum.

ff
Ad primum per secundum
opinione.

suscipitum discipline: ois habetiam intellectum: quod est calidus et calefactus: et ois ignis est calidus: quod est quarti. ois figura tribus lineis contenta habet tres angulos et. ois triangulus est bimodus: quod est secundum tertium modum demonstrandi ultimatum stat ad demonstrandum ex obliquis: sed iter istos conceptus non est talis ordo: quod non se habet sicut superius et inferius: manifestum est. et sic de aliis propter diuinam simplicitatem. Utrum autem sit aliquis alterius ordo iter istos conceptus non est modo ad propositum hoc alias. Ad probationem assumptam in illo argumento qui accipit quod quecumque ordinem realiter haberet aliquam si essent distincta realiter. conceptum ordinem habet ubi sunt distincta tria rationes. Dico primo quod secundum conceptum ordinem habet rationes vnde sunt distincta tria rationes: et tamen sunt unum realiter. ista propositio est impossibilis simpliciter propter falsas implicationes quod ipsi causa quod aliqua pars est unum realiter: et tamen distincta tria rationes: sicut alias parebit. Similiter ista propositio adhuc est falsa intelligendo easdem: quod qualiter ordinem habet aliquam si essent distincta realiter: taliter ordinem habet rationes vel conceptus correspondentes illis rationibus: si essent: quod tamen conceptus non sunt una res: quod non est semper consimilis ordo in rationibus: et in conceptibus correspondentes. Exempli homo et albedo ordinatur sicut subiecti et accidentes: non tamen sic ordinatur conceptus correspondentes. Sicut homo et animal si distincti fuerint realiter unum est porrectio et aliud actus et neutrum est de altero predicabile per ipsum modum per se: et tamen secundum modum nec unum est de intellectu alterius: et tamen modum non distinguuntur realiter ratione non habet ordinem talis: quod unum predicatur de alio: non secundum modum: sed per ipsum modum. Eodem modo est de ente et deo quod si distinguuntur realiter vere unum est potentia et aliud actus: et tamen non est ita modo ubi distinguuntur ratione. Similiter si deus et deitas distinguuntur realiter unum esset perfectius et aliud imperfectius: nec alterum de altero predicitur: caret per predicationem dicente hoc esse hoc: et tamen isti conceptus non sic ordinantur: et ideo ex ordine rerum vel de facto vel de possibili: non ex ordine rerum posita positione impossibili includente contradictionem: debet accipi ordo conceptuum: non ergo etiam in illo casu est semper consistens ordinis inter res et conceptus vel rationes patet etiam falsitas illius propositum: quod si corpus animal homo: et iste homo distinguuntur realiter: inter ea non esset ordo secundum superius et inferius: quia sicut alias declarabitur: iter res non est ordo superiorius et inferiorius: et tamen inter istos conceptus est ordo secundum superius et inferius.

codē modo de ente et de deo q; mō bñt ordinē isti cōcept⁹ fm superi⁹ et iferi⁹: et tñ tūc nō bērent tale ordinem: sic ergo patet ad maiorem.

Ad minorē dico: q; illo casu ipossibili posito natura itellecual pfecta et itellec⁹ pfect⁹ se haberēt sic subiectū et accidēs: q; cū illa positiō icludit p̄dictionē: iō nō op⁹ q; sit cōsilia ordo nūc iter cōcept⁹: nec op⁹ q; nūc vnū possit eē mediū p̄cludēdī aliqd de aliquo: sic si de⁹ et deitas distinguerēt realit vel icluderēt distinguestra realit: vnū eēt ps alteri⁹ v̄l subiectū alteri⁹ et p̄nū vnū possit esse mediū p̄mōstrādi aliqd de reliquo: et tñ mō nō ē sic.

Si dicat q; b̄ videt eē demōstratio a p̄ori. ois natura itellecualis ē volituia: essentia diuina ē natura intellectualiis: ḡ evolutiuia. Dico q; accipie dōvo luntate et volituū fm qđ ē qđā cōcept⁹ absolut⁹ simplici nō connotati⁹: sic nō ē demōstratio: q; sic b̄ nō ē immedia. ois natura itellecuit alis ē volituia: s̄ ista est immedia: natura diuina ē volituia: tñna alia i q̄ illud p̄mū p̄dicatū p̄dicat de alio p̄mōstrāde. Accipie dō aut volituū fm qđ ē connotati⁹: sic p̄t demōstrari si eut dictū ē i. nū. cōclusiō. Unū sic volituū idē est qđ potes h̄re actū volēdi. Eodē mō respōdeo ad illū de p̄sonalib⁹: q; nō bñt talē ordinē q̄ sufficiat ad demōstratiō: quis forte bēret talē ordinē si distinguerēt realit. Si p̄posito q̄ distinguerēt realit nō haberēt ordinē aliquē illo de q; b̄ dicēt ē p̄ncipio solutiōis isti⁹ argumēti: nō posset vnū ē mediū demōstrandi aliqd de reliquo: sic si albedo: dulcedo habēret ordinē inf se: ita etiā qvnu eēt cā alterius dñmō nō haberēt aliquē ordinē p̄dictor⁹: non posset vnū ē mediū demōstrādi demōstratiōne v̄l: et qđ dictū ē aliqd de reliquo.

Et si dicat q; fm p̄bm. i. posteriō: q̄libet cā p̄t esse mediū demōstrādi. Nūdeo q; n̄ demōstratiōe v̄li: et quātū ad v̄litarē suppositor⁹ et quātū ad v̄litarē tpm: sicut i alia. q; dicef.

Ad alia rōne dico: q; nō ē talōrdo h̄ri⁹ i demōstratiōe q; et p̄p̄t qđ sicut isti ymaginat̄: q; idē p̄cludit i demōstratiōe: q; et p̄p̄t qđ quis p̄ diuersa media. Et sic responsiō ad leđm: codē mō p̄t respōderi ad terrū: q̄ tūcūq; natura diuina itellec⁹ et volūtas distinguerēt realit: q; tūc posset oipotētia demōstrari de diuina essētia p̄ itellec⁹ et volūtarē tāq; p̄ mediū: tñ mō nō est talōrdo isto⁹ p̄ceptu⁹ q̄ vnū possit ē mediū demōstrādi oipotētia de reliquo: q; tūcūq; oipotētia nō copeteret p̄mo diuine essētia s̄ itellec⁹ vel volūtarī: nūc aut p̄mo copetit diuine essētia: q; p̄mū qđ copetit p̄cisevnī rei nō p̄t copetere primū nisi illi rei. et iō omipotētia mō p̄mo copetit diuine essētia: et ē pp̄o imē-

diata p̄dicādo de essētia diuina oipotētia

Et hoc p̄z falsitas illi⁹ pp̄onis q̄lis ē ordo res alis et t̄c. q; si sola natura diuina eēt itellecualis et volūtas eēt disticta realit: tūc bēret talē ordi nē q; qcqd p̄dicaref de uno et de alio. et tñ isti cōcept⁹ nō sic se bñt. Si s̄ arguit de essētia diuina itellec⁹ actu intelligēdi. habitu et c. q; nō ois acr⁹ intelligēdi ē essētia diuina. Si s̄ de facto nō est cōsimilis ordo rerū cōceptu⁹ correspōdeti⁹: q; rerū correspōdeti⁹ cōceptu⁹ atalisi⁹ et cōceptui bois nō ē ordo supioris et se rioris: s̄ ali⁹ ordo. et tñ isto⁹ cōceptu⁹ ē talōrdo et nō ille. et ita illa pp̄o ppter multas instātias ē simplici falsa.

Ad ultimū p̄ illa opinioē p̄cedo q̄ de aliquo simplici nō habēre diffiniatiō p̄t eē scia. p̄p̄e dicta: q; p̄t eē subiectū accidentis qđ pot eē mediū demōstrādi aliqd de illo simplici. Si s̄ forte si illō simpler cōst̄ tuaē ex distictis formalī p̄t aliqd demōstrāri de isto galterū p̄stitutiū tāq; p̄ mediū et sic forte eēt b̄ demōstratio. essētia diuina ē cretatiua: p̄t ē essētia diuina: ḡ p̄t ē creati⁹. Et si s̄ de simplici p̄t aliqd demonstrari p̄ aliqd cōe sibi et alis tāq; p̄ mediū: s̄ p̄ diffinitorē tāq; p̄ mediū nihil p̄t de eo demōstrari. qn̄ ḡ d̄ q; si nec rōne cōpositōis et c. de aliquo ē scia: ḡ solū q; b̄z cōcept⁹ ordinatos respōdeo q̄ nō q̄ cūq; ordo cōceptu⁹ sufficit ad b̄ q̄ de aliquo sit scia p̄p̄e dicta: s̄ reqr̄it ordo cōceptu⁹ se habēti⁹ fm superi⁹ et iferi⁹. v̄l exp̄meti⁹ p̄t et cōtū. vel p̄stituti⁹ et p̄stituti⁹. v̄l p̄ceptu⁹ exp̄mētū subiectū et accns. v̄l diffinitiōe et diffinitū sic dictū ē p̄us. Et iō posso q̄ cōcept⁹ itelles etus et volūtatis p̄dicabiles de deo bēant ordinē iter seq̄: tñ nullū ordinē p̄dictor⁹ bñt. iō nō p̄t vnū ē mediū demōstrādi aliqd de reliquo.

Sicut si i creaturis itellec⁹ et volūtas essēt potētē realit distincere q̄trūtrāq; i mediate p̄ficeret naturā itellecualē sic aliqd p̄nū: vnū nō esserē demonstrādi aliqd de reliquo tāq; p̄ mediū. Si dicit q; b̄ est demōstratio oīe itellecuiū ē volituia aīa rōnalis ē itellecualia: ḡ et c. Respondēo q̄ siue sit b̄ demōstratio p̄p̄t qđ siue nō: nō ē b̄ demōstratio simplicis et a p̄ori: q; itellec⁹ nō est p̄t iō ip̄s avolūtate tanq; suū subiectū: et ita volūtas non cōpetit itellec⁹ tāq; p̄mo subiecto: sed cōpetit p̄imo tanq; subiecto ipsi nature que est etiā itellecualis et volituia.

Si dicit q̄ ois demōstratio q̄ est per prius est a priori: dico q̄ nō sufficit quecūq; prioritas: sed prioritas subiecti requiri. Si dī: q̄ iō aliqui ē demōstratio a p̄ori p̄ cām extrinsecā. Respondēo q̄ illa demōstratio non est v̄lis quātū ad v̄litarē

Prologi

Ad primū dubium.

Ad secundū.

Achilles ockham

Distin. l. q. vi.

Ad primū argumentū prie opinionis.

Ad argumentā principaliā.

Ad secundū.

Ad tertium.

Ad questionē p̄m̄ p̄ncipaliā secundā sc̄dentaliter ānē
ra que ē i ordine.
Questio. III

tpis & suppositor. de hoc i alia q̄stioē. Ad p̄m̄ dubiu dico q̄ aliquid pōt de deo demon strari. et ideo cōcedo q̄ aliqd est p̄us deo p̄ori tate predicationis: et tale p̄ius debet cē me dium in demonstrādo aliquid de deo. Ad secundū dico: q̄ nunq̄ potest esse distinctio con ceptū nisi p̄p̄ aliquā distinctionē a pte rei. et hoc vñ rē i cadē re. vel rē totalit̄ dispara rū: vñ distictarū formalit̄. q̄ iō dico q̄ deo n̄ essēt disticti cōcept⁹ nisi cēt aliqd distinctio dei a sapientia creatā: a voluntate creatā: et ab itel lectioē & volitioē. et h̄ distinctio sufficit ad disti ctionē istorū coceptū pdicabilū de deo. et iō oēs tales cōcept⁹ vñ sūt cōesvniuoci deo & cre aturis vñalici creature vñ p̄ntes ad illos. de h̄ alias. Qñ ḡ dī. Unū verū bonū &c. h̄it disti cros cōcept⁹: tñ n̄ sūt disticta ētia. dico q̄ p̄no rāt disticta. q̄ verū cōnotat actū intelligendi. bonū actū volēdi &c. et n̄i cōnotarēt aliqd di sticta realit̄ n̄ essēt disticti cōcept⁹. Sill̄ cōcept⁹ supior & iferior distinguunt. q̄ vñ iportat pl̄es res q̄ alii. Et dē mō ē de diffinitioē & dis finito q̄ distinguunt p̄p̄ distinctionē rē ipo tatarū p̄ diffinitione. Ad p̄m̄ argumentū p̄me opinionis cū dī q̄ scire ē p̄ caufa. dico q̄ p̄bs n̄ p̄cise itēdit loq̄ de cā icōplerā realit̄ & p̄p̄ dicta: s̄ dō illo cui p̄mo cōpetit aliqd de mostrabile: et ita ē cā exēdēdo nomē cāe. q̄re illud cōpetit alii: q̄ seq̄t formalit̄ q̄ si n̄ cōpetit sibi & nec cōpetit alii & n̄ ecōuerso: et ita n̄ pōt cōpetere alicui nisi p̄us cōpetat illi: et illd̄ ē extēsiū cā q̄re cōpetit alii. Si dī q̄ lo quī p̄p̄ ibi de cā: q̄ dat diffinitionē p̄p̄ di tra. dico q̄ exēdit cāz ad oē subiectū p̄m̄ ali ei⁹ pdicatiō dōmōstrabil: et tñ cū h̄ stat q̄ sit vñ diffinitio: et h̄ sufficit ad itētēz p̄phi. Ad aliqd q̄ n̄ oportet subiectū sc̄tē cē causatū: nec cō positiū: nec h̄ie passionē realit̄ differētē nec dif finitionē: s̄ de istis post. Ad argumēta p̄n cipalia p̄z ad p̄m̄ q̄ n̄ oportet q̄ sp̄ demōstra bile h̄eat cām p̄p̄ dicta: s̄ sufficit q̄ sit aliqd p̄us cui p̄mo p̄ueniat saltē secundū pdicationēz. Ad secundū dico. q̄ n̄ ois demōstratio ē p̄ dif finitionē tanq̄ p̄ mediū. Ad tertium dico. q̄ aliqd pdicat de deo secundū mō dicēdī p̄se: et q̄d h̄ passiōes sicut patebit: s̄ n̄ oportet q̄ diffe rat realiter ab ipo. Questio sc̄dentalis.

Ad evidēntiā aliquo
rū dicitur i p̄cedēti q̄stione: q̄rā aliqd breves q̄stiones. Primo q̄ro. Utru passio sc̄billis de aliquo scia p̄p̄ dicta differt ab eo realit̄. M̄ sic. vi. metha. substātie n̄ ē demōstratio: q̄ de mōstrabile de aliquo n̄ ē idē realit̄ cū eo: q̄ di stiguit ab eo realit̄. Ad oppositū: tūc d̄ deo

Primi sententiarum

n̄ cēt scia p̄p̄ dea. Circa istā. q̄ ē vna op̄i nio q̄ passio q̄cūq̄ ē eadē realit̄ cū subiecto. Et arguit sic. Illud q̄d scit nc̄rio inē alicui sub iepto. Cita q̄ oppositū icludit p̄dictionē ē re alit̄ idē cū illo subiecto: s̄ i dōmōstratōe simpli nc̄ria scit p̄dicatū q̄d ē passio/nc̄rio īcē subie cro: q̄ tal̄ passio n̄ distinguit realit̄ a subiecto. p̄batio maioris p̄us naturafr alio pōt cē sine eo absq̄ p̄dictioē: et h̄ si distinguit realit̄ ab il lo. et p̄s n̄ scit nc̄rio inē illi subiecto. Jo dī q̄ aliqd cē scibile de aliquo subiecto pōt in telligi triplici. Primo: q̄ distinguit formalit̄ a pte rei ab eo: ita tñ q̄ n̄ sit de itellectu ei⁹ q̄d ditatino. et iō dicat passio ei⁹: sicut ē de vnitate respectu ētis. Secō: q̄ n̄ distinguat nec res aliis nec formafr: s̄ tñ p̄ itellectu: sicut creatiū: et talia respectu dei q̄ iportat respectū rōnis q̄ pdicat de deo secundū mō dicēdī p̄se: et p̄s n̄ sūt p̄p̄ scibilia. Tertio q̄ n̄ distinguat nec realit̄ nec formalit̄ nec p̄ itellectu faciēt: sicut itelle ctus facit relationes rōnis: s̄ pōt essentia dīni na cāre in itellectu sibi p̄portionato cōceptū suū q̄dditatiū: et sill̄ cōceptū denotatiū & respectū sicut creatiū: q̄ n̄ dicit aliud a divinitate nec realit̄ nec formalit̄: nec dī respectū rōnis. q̄ ex quo ē respectū realis expressus ab alio naturalit̄ n̄ ē aliqd factū p̄ itellectu cō peratē & negotiatē: et ita de eadē formalitate pōt b̄i cōcept⁹ realis q̄dditatiū: et ali⁹ cōcept⁹ realis denotatiū. I. respectū n̄ q̄dditatiū. et idē in re b̄i aliū: et aliū cōceptū habet rōne subiecti & passiōis. B̄ p̄z: q̄ risibilitas: vt dicit aptitudinez ad ridēdū nc̄rio inē boī vt subiecto: et n̄ dicit alia rē absoluta nec respectū accidētale: nec respectū rōnis: q̄ h̄ exp̄mēs cōceptū suū in itellectu: pōt exp̄mēre cōceptū risibilitas anq̄ negociaf. sill̄ relatio rōnis n̄ ē passio realis. L̄atra istā opinionē arguo: q̄ passio demōstrabilis de subiecto n̄ sit idē realit̄ cū subiecto & disticta formalit̄. tñ q̄ sicut p̄b̄ abit post: n̄ ē distictio talis nisi īter essentiā diuinā & relationes: vbi vñ n̄ est passio alterius. tñ: q̄ si h̄ esset possibile adhuc vñ n̄ demōstrarē de reliquo: q̄ p̄p̄ cōposita ex eis cēt imediata: et sill̄ illa cēt p̄se nota itellectu app̄hendēti terminos i p̄ticulari p̄ p̄ idētitatē realē. Tñ: q̄ q̄cūq̄ sur vñ & idē re alit̄ faciūt p̄ sevñ. et p̄s vñtrūq̄ ē de p̄se itel lectu alicui⁹ vñ: p̄se: et ita vñ n̄ ē passio alteri⁹ n̄ pl̄q̄ coloritas est passio albedinis b̄i istos vñrelatio i dīni ē passio dīne essentie: q̄cū p̄sona cōponeret ex subiecto & passiōe. Si dī sic dicit q̄ coloritas ē de p̄se itellectu albe dis. iō n̄ ē sua passio. L̄atra. si coloritas ē d̄ p̄se itellectu albedis: et tñ distinguit ab ea formis

Prima opinio
Probatur p̄

L̄atra p̄m̄ nō.

Questio

liter. oꝝ q̄ i albedine sit aliqd de cuiū itellectus
nō ē coloritas. p̄ p̄ns coloritas erit passio illiū
vñ ecōuerso: qd̄ manifeste falsū est t̄ cōtra eos

Lōfirmat: q; nō ē maior: rō q̄ aliq̄ distincta
formalit̄ t̄ vñū realit̄ quoꝝ neutrū ē de itelles
ctu alteri: se bēant sicut subiectū t̄ passio. vel
nō faciat p̄ se vñū q̄ alia: cū eq̄lit̄ distinguūt̄:
et iō rōnabilit̄ loquēdo: b̄ est ponēdū de oib̄
vel de nullis sic distictis. **L**ōtra scđm modū
alias patebit qn̄ p̄babitur q̄ creatiuū op̄s et
bmoi nō ip̄ortat respectū rōis. **L**ōtra tertiu
p̄mū vñ repugnare. scđo: q; om̄s p̄cept̄ respe
ctuū neccario ip̄ortat aliquē respectuū: sīc cōce
ptus absolut̄ ip̄ortat aliquē absolutuū: ḡ si cre
atuū ē p̄cept̄ respectuū: ip̄ortat respectuū ali
quē b̄ nō realē b̄ cos: ḡ respectuū rōnis. ans p̄z
q; si creatiuū dīc p̄ceptuū respectuū: ḡ hec vox
creatiuū est respectuina: ḡ ip̄ortat aliquē respe
ctuū: ḡ p̄cept̄. **P**reterea p̄batū ē p̄pus: q̄ de
eadē re simplici: sine om̄i distictioē nō p̄nt eē
duo cōcept̄. s. q̄d̄ditatiuū t̄ denotatiuū ip̄ortā
tes p̄cise eadē rē: t̄ ita vna res an oēm p̄ceptuū
alteri rei nullo mō p̄t exp̄mēre tales dupli
ces p̄cept̄. **I**deo ad. q. dico q̄ passio p̄t ac
cipi multiplicit̄. vno mō paliq̄ re qd̄ alicui
rei cōperere. Alio mō accipif̄ p̄ illo qd̄ pdicā
tur d̄ aliquo scđo mō dicēdū p̄ se. **P**rimo mō
dico q̄ passio vñiuerſalr diliguit̄ realit̄ a sub
iecto: q; sic nibil ē passio nisi aliqd̄ accidēs vñ
aliq̄ forma alicui iberēs realit̄ tāq̄ subiecto. b̄
isto mō nō accipif̄ cōiter passio i sciētis. **S**e
cundo mō dico q̄ vñiuerſalr passio nō ē idē rea
lit̄ cū subiecto: q; passio isto mō tm̄ ē qd̄a p̄cep
tus pdicabilis de aliquo p̄ re: nō p̄ se. t̄ vñi
uerſalr p̄cept̄ nūq̄ ē idē realit̄ cū illo cuiū est.
Māt̄ passio pdicabilis scđo mō sit qd̄a cōce
ptus p̄z. q; passio nō p̄t eē res ex aiam: cū ni
bil sit cē aiaz nisi tm̄ res singularis: sīc post pa
tebit. b̄ res singulari nulla pdicat̄ i tali p̄pōe
Verbi grā. i ista. ois bō ē risibilis nō p̄t pdi
carī res singularis: q; nō ē maior: rō de vna q̄
de alia: t̄ p̄ p̄ns q̄libet ibi pdicaret̄ qd̄ ē man
ifeste falsū. q; nibil pdicat̄ i p̄pōe nisi qd̄ ē co
gnitū ab habēre ppōne: b̄ nō qd̄libet risibile
cognoscit̄ a tali: ḡ p̄cise pdicat̄ p̄cept̄ t̄ res

D
Ratio auctoris
ad questionē.

E
Triplex ē p̄pō.

F
Passio realit̄ di
tinguitur & subie
cto.

ḡuis passio nō sit eadē realit̄ cū subiecto: t̄ b̄z
vnā opinione ponentē q̄ p̄cept̄ tm̄ b̄z cē ob
iectiuū n̄ distinguīt̄ realit̄ a subiecto: tm̄ nō p̄nt
aliq̄ se b̄re sīc subiectū t̄ passio reali n̄i, ppter
distictionē realē aliquo mō ip̄ortatā p̄ illa: q;̄
sez passio q̄uis posset supponere p̄ subiecto:
tm̄ aliquo mō ip̄ortat aliā rē a subiecto Verbi
grā. q̄uis risibile supponat p̄ boie i ista p̄pōe
ois bō ē risibil. tm̄ ip̄ortat aliquo mō actu ridē
di. siue p̄mario siue secūdario nō curo ad p̄ns
t̄ pp̄t b̄p̄t vñū cē passio alteri. **E**odē mō ē
dicēdū de creatiuū respectu dei. t̄ vñr de oib̄
talib̄ q̄b̄z vnā opinione dicit̄ passiōes respe
ctuū t̄ de oib̄ p̄cretis qd̄ corespōdet̄ abstra
cta alias res ip̄ortatiā: sīc de calido t̄ frigido
t̄ bmoi b̄m̄ intentionē p̄bi. **S**i dicit̄ q̄ corru
ptibile ē passio sbe composite: t̄ tm̄ nō ip̄ortat
aliā rem. **S**ilī eternū ifinitū imortale t̄ bmoi
sūt passiōes dei. **A**d p̄mū istop̄ dico: q̄ cor
ruptibile ip̄ortat aliā rē: q; saltem p̄tē rei q̄ est
alia a toto cur̄ est illa passio. nolo tm̄ dicere q̄
talis distictio pris et rot̄ sufficit ad b̄ q̄ vñū
sit passio t̄ aliō subiectū: b̄ tūc qn̄ etiā ip̄ortat̄
negatio vñū pris ab alia: vel i actu: vñi potē
tia sīc p̄z b̄ corruptibili p̄ qd̄ ip̄ortat̄ q̄ vñā p̄s
p̄t ab alia separat̄ p̄ p̄ns negari. tūc est possi
bile q̄ p̄cept̄ ip̄ortas illā p̄tē sit passio illiū qd̄
ip̄ortat̄ totū. **A**d aliō q̄ eternū p̄notat̄ t̄ ps
qd̄ ip̄ortat̄ aliā rē distictā realit̄ a deo. qd̄o aut̄
b̄ sit declarabili i scđo. **S**ilī ifinitū. imortale
t̄ bmoi q̄ sit negatiua. t̄ vñr ois p̄cept̄ nega
tiuū aliquo mō distictionē rerū ip̄ortat̄: sicut
alias b̄z declarari. **A**d p̄mū alterius opini
onis. qn̄ dīc q̄ si passio nō sit idē realit̄ cū subie
cto: p̄t ab eo separari. **I**deo q̄ si passio q̄ ē ali
qua res p̄t separari a subiecto: t̄ iō nō neccario
mē subiecto: b̄ illa passio nō ē demōstrabilē de
subiecto: t̄ iō nibil ad p̄positū de passiōe illa.
De passiōe aut̄ loquēdo scđo mō dicra. illa nō
ē eadē realit̄ t̄ b̄vnā opinione nec est disticta
realit̄: q; nō ē res. t̄ illa nō demōstrat̄ iesse sub
iecto realit̄: b̄ tm̄ demōstrat̄ pdicari de subiecto
nō p̄ se b̄ p̄ re. t̄ b̄ ē possibile siue passio p̄
mo mo dicta qn̄ ip̄ortat̄ p̄ passiōne scđo dicā
ibereat suo subiecto siue nō. b̄ nō erit p̄ ppō
nē pure de p̄nti. b̄ p̄ ppōne de possibili: vñi eq̄
ualēt̄ p̄pōi de possibili. t̄ sic ē de istis. ois bō
est risibilis. luna ē eclipsabilis. t̄ bmoi: q; iste
equalēt̄ istis: ois bō p̄t ridere. luna p̄t eclis
psari q̄sep̄ vere sūt siue res sūt i actu siue nō.
t̄ iō cocedo q̄ qn̄cūq̄ passio ip̄ortat̄ aliquā rē
nataz inberere subiecto. q̄ nulla ppō pure de
inessē et de presenti est simpliciter necessaria.

Tunc ad formā arguendi quando accipit̄
q̄ id qd̄ scīt̄ necessario inesse alicui subiecto

Instantia prima

Scđa.

Ad primā.

Ad secūdā.

Ad primū prime
opinioē.

Ad formā argu
menti.

Prologi

Ita q̄ oppositū sc̄ludit p̄dictōnē ē realr̄ idē q̄ illo subiecto. dico q̄ illa pp̄o ē distiguēda: q̄ iē vno mō idē ē qd̄ p̄ dicari. prīo mō ē pp̄o ip̄ possibl̄ pp̄ falsa ip̄ lica tōnē q̄ sp̄icat aliquid tale iē sic alicui subiecto n̄ccario t̄ tñ q̄ sit idē realr̄ q̄ formalr̄ repugnat q̄ er h̄ q̄ sic inest distiguēt realr̄ ab illo. sc̄do mō dico q̄ p̄t cē tal̄ p̄dicatio ita q̄ vñq̄ tñm̄ supponat p̄ se: t̄ tñc p̄positio p̄tia ē vñ. s̄ mi- nor tñc ē falsa: q̄ illo mō passio n̄q̄ inē subie- cto. Si em̄ i ista p̄positōe. ois hō ē risibl̄ vñq̄ termin⁹ supponeret p̄ se ip̄a cēt simpl̄ ip̄ possi- bilis: q̄ tñc denotaret q̄ iste cōcept⁹ cēt ille. t̄ q̄ passio cēt subiectū: qd̄ ē ip̄ possibl̄. Alio p̄t vñq̄ termin⁹ supponere h̄ p̄ se s̄ p̄ re. t̄ tñc ē minor vñ: t̄ maior falsa: q̄ tñc nō oī q̄ illō qd̄ p̄dicat n̄ccario de aliquo sit illō realr̄ nec for- malr̄. et qñ dī q̄ p̄pus naturalr̄ alio p̄t cē s̄n eo absq̄ p̄dictōe. de ista pp̄oē dico q̄ vñ a reb⁹ cē aiaz: s̄ siue sit vñ a siue falsa de etib⁹ i aia nō ē ad p̄positū: q̄ ad p̄clusiōis demōstrationē suf- ficit cū alijs cōditōib⁹ q̄ illa p̄clusio sit n̄ccas- ria: ita q̄ nullo mō possit cē falsa. s̄ si p̄positio sit: q̄ ip̄a sit n̄ccario vñ: siue aut̄ subiectū pos- sit cē. sine p̄dicato vñecōuerso siue nō nihil ad p̄positū. Ad aliud qd̄ inuit̄ q̄ risibilitas n̄ distiguēt realr̄ ab hoīe nec formalr̄. nec dīc re- spectū rōnis nec realē: t̄ tñ ē passio. Nūdeo q̄ risibilitas dīc aliquā rē distictā realē ab hoīe q̄ risibilitas: ridere: risus: risibile et bñoi bñt aliquid idē significat qd̄ p̄mario vñ secūdario poia ista iportat: t̄ pp̄f h̄ p̄t cē passio. Et si qrāt dīc ip̄a risibilitate q̄ ē a pte rei: quo mō il- la distiguēt ab hoīe: an realr̄ an formalr̄. dico q̄ oēs tales pp̄oēs de cōnotatiōis p̄cedit ex falsa ymaginatiōe q̄ ymaginat̄ q̄ talia bēant qd̄ rei: cū tñ bēant qd̄ noī tñ: ymaginat̄ em̄ q̄ risibilitas sit aliquid vñ simpl̄ a pte rei t̄ iō dīc risibilitas realis hō vñ albedo ē aliquid vñ a pte rei: ita ymaginat̄ de alijs cōnotatiōis: s̄ ista ymaginatio ē falsa: n̄ em̄ risibilitas nec ap- titudo: nec aliiquid tale dīc aliiquid vñ a pte rei: nec p̄ se: nec p̄ accidēs: nisi forte ex p̄sequēti: s̄ dīc multa simpl̄ aliquo mō equalēt cōplexo cōposito et illis: q̄ equalēt alicui cōplexo: vt risibile equalēt isti aliquo mō: aliiquid potēs ris- dere: ita dealabile: aliquo mō equalēt isti ali- quod potēs albari: ita q̄ qcqd iportat p̄ h̄ cōple- xū iportat etiā aliquo mō p̄ illō icōplexū: t̄ q̄ i talib⁹ qcqd iportat p̄ p̄cērū iportat ēt p̄ ab- stractū: t̄o tale cōplexū t̄ qcqd iportat p̄ quā- cūq̄ p̄ illi⁹ cōplexū: aliquo mō iportat p̄ il- lud abstractū: er iō nō dīc pl̄ q̄i qd̄ rei de illo abstracto q̄ de illo cōplexo: s̄ tñ q̄dū est qd̄

Nota.

Ad sc̄dm.

Queritur.

Respondetur.

Primi sententiarum

noīs: t̄o nō q̄dū ē qd̄ ē risibilitas a pte rei s̄ tñ qd̄ risibilitas significat. t̄e m̄dēdū q̄ signi- ficat q̄ aliiquid p̄t ridere. t̄ iō p̄p̄ loquēdo de p̄tute bñois nibil qd̄ precise significat aliiquid vñ: t̄ n̄ significat m̄la ē d̄ aliquo tali abstra- cōpdicabile: s̄ tñ ḡsimilia abstracta s̄t ē de cecitate de qua nibil h̄cise significāt vñ p̄t p̄dicari a quoq̄ em̄ d̄mōstrato. h̄ ē falsa. h̄ ē cecitas. Si dī q̄ h̄ nō ē positivū s̄ tñ p̄uatio r̄ideo q̄ p̄uatio vñiuersal̄ negatio dīc p̄cise aliq̄s res vñrōnes: t̄ ita nō ē ymaginadū q̄ p̄- uatio vñ negatio sit aliiquid p̄ceptibile distictū a reb⁹ positivis: vñrōm̄b⁹: s̄ dīc illas: s̄t nōb̄ dīc aliiquid qd̄ nō ē hō: codē mō cecitas dīc ocu- lū nō potētē videre. t̄ iō s̄t sile ē de istis: t̄ de alijs. P̄t tñ poni exemplū i alijs: q̄ creatiū- tas p̄p̄de nulla revna p̄dicāt̄. nō em̄ p̄t dīc i- q̄d̄ sit creatiūtas nec creatura: q̄ creatiū- tas nō dīc aliiquid vñ: h̄ dīc h̄ torū qd̄ est aliiquid qd̄ p̄t d̄ nibilo aliiquid p̄ducere. codē mō ē d̄ po- tētialitate materie: q̄ potētialitas materie n̄ dīc aliiquid vñ: q̄ nec rē absolutā nec respecti- uā realē: nec respectū rōnis: q̄ vñ materia ē i potētia oī actu i t̄ellect⁹ circūscripto: t̄ p̄ s̄n oī respectū rōnis: s̄ dīc q̄ materia p̄t h̄c for- mā quā mō nō h̄. t̄ iō i mult̄ argumēt̄ ē falla- cia figure dīctōis sub noīe simpl̄ absoluto ac- cipiēdo nomē p̄notatiū: s̄t sic arguēdo. q̄c qd̄ p̄t d̄ mediātē cā sc̄da p̄t immediate p̄ se s̄ actū meritorū p̄t p̄ducere mediātē actu vo- lūtāt̄: ḡ sine eo. t̄ sic de alijs mult̄ i qb⁹ sp̄ ē fal- lacia figure dīctōis: q̄cōmutat̄ qd̄ i aliiquid se- cūdū vñ modū loquēdi vñ i p̄notatiū vñi a- liū modū loquēdi. Tñ sciēdū q̄ risibilitas. aptitudo: et bñoi abstracta m̄la apud p̄bm̄ equoce accipit̄. nā aliqñ accipit̄ t̄ suppos- nūt p̄ eodē: p̄ quo supponit̄ sua cōcreta: t̄ sic cēt p̄cedēdū q̄ risibilitas est hō. aliqñ suppo- nūt p̄vno aggregato ex oib⁹ q̄ iportat̄ siue p̄- mo siue secūdario p̄ ipm̄. i aliqñ supponit̄ p̄ci- se p̄ ipis p̄cēt̄. Et istis p̄z p̄sequēt̄ q̄ p̄cepr̄- taſ denotatiū p̄dicabilis sc̄domō n̄ causat̄ p̄- cise a re de q̄ p̄dicat̄ an oēm p̄ceptū alteri⁹: s̄ p̄supponit̄ p̄ceptū cuiuscūq̄ qd̄ iportat̄ p̄ ipz t̄ iō ille p̄cept̄ creatiū nō p̄t h̄c nisi cogni- to aliquo qd̄ nō ē de⁹. p̄z etiā q̄ nō ē dicēdū q̄ eadē res sub vno cōceptū ē subiectū: sub alio p̄ceptū ē passio: q̄ ipa res nec sub vno p̄ceptū nec sub alio ē passio: s̄ i p̄p̄ p̄cept̄ ē passio. Lō- tra tñ p̄dicta vñ ēē aristoteles. i. thop̄. q̄ p̄ eū p̄- p̄u distiguēt a diffinitiōe p̄ h̄ q̄ diffinitiō dīc qd̄ t̄ p̄p̄u accēs. Sill̄ fñ linconīsē. i. poste. ca. de p̄ se i p̄mo mō qd̄ditas subiecti egredie- tur a qd̄ditate p̄dicati i secūndo ecōuerso: ergo in p̄mo mō subiectū distiguēt realr̄ a p̄dicato

Notandum.

Questio

Cōfirmat: q; b̄m eū ibidez nō ē aliq̄s mod⁹
p̄dicād p se nisi subiectū sit cā p̄dicati v̄l ecō-
uerſo. Ad p̄mū istoz dico q; p̄bs itelligit p
accidēs om̄e extrinsecū rei. t̄ iō p̄pū q; ipor-
tat sempaliqd qd̄ ē extrinsecū rei. iō d̄ dicere
accidēs tale: ita tñ q; queribile sit: q; accipit
ibi accidēs vt distinguit̄ qd̄: t̄ iō n̄e possum⁹
dicere q; creatiūn ē p̄pū deo q; querit̄ cū deo
t̄ iporat creaturā q; realiter distinguit̄ a deo q;
nis n̄ dicat aliqd accidēs dei. Ad scđm di-
co q; non oportet q; p̄dicati distinguat̄ a sub-
iecto: nec q; sit effect⁹ realis subiecti: s̄ sufficit
q; sit causa alicui⁹ qd̄ iporat p subiectū: t̄ ut
cōmuni⁹ vel fēp qn̄ p̄positio ē vere affirmati-
ua t̄ p̄dicatio p̄pha t̄ p se scđo mō subiectū vel
aliqd iporatu p subiectū ē causa alicui⁹ ipor-
tati p̄ p̄dicati: t̄ h̄ extēdēdo causā ad pres ire
grailes q; aliquo mō dicūt cause roti⁹. q; h̄ patz
ad confirmationē. Ad p̄mū p̄ncipale: nego
istā p̄nam: demōstrabile de aliquo nō ē idē re-
alit̄ cū eo: ḡ distinguit̄ realit̄ ab eo. p̄z istā istā
tia: q; ens rōnis nec ē idē cū re nec distinguit̄
realit̄. t̄ h̄ fm̄ opinionē q; ponit̄ ētia rōnis ob-
iectiū i aia. Questio secunda p̄ncipalis.

Eūdo quero

Salvū ois passio sit demōstra-
bilis de suo subiecto primo a
p̄oxi. **M**ic: q; n̄ ē maior rō q;
vna sit demōstrabilis q; alia
t̄ aliq̄ ē demōstrabilis: certū ē ḡ ois. Ad op-
positū dictū est p̄us q; ē creatiūn et b̄mōi nō
p̄nt demōstrari de deo. Ad q̄stionē illā disti-
guo p̄mo de passionib⁹: q; qdā sūt q; iporat
aliq̄ res absolutas realit̄ distictas a suis sub-
iectis t̄ eisdē formalē iherētes: sicut se h̄nt su
sceptibile disciplie: calefactibile t̄ b̄mōi. Ali
que aut iporat motū v̄l mutationē: sicut risib⁹
le mobile alterabile. Aliq̄ aut sūt cōnotatiue
sc̄q̄ cōnotat aliqd extrinsecū rei. vt creatiūn
calefactiūn: t̄ aliq̄ negat̄e v̄l p̄tuat̄e. **E**st
ḡ p̄ma p̄clusio. **M**nulla passio iporat̄ aliquā
re absoluta formalē iherēte ē demōstrabilis de
suo subiecto p̄mo. **E**t voco subiectū p̄mū illō
cuī p̄t cōpetere om̄i alio circūscripto t̄ nulli
iō circūscripto. **V**erbi grā aia itellectua est
p̄mū subiectū respectu suscep̄ibilis disciplie
q; om̄i alio circūscripto adhuc p̄t aia suscip̄e
disciplinā t̄ circūscripta aia itellectua nibil
p̄t suscip̄ere disciplinā. **S**bomo est subiectuz
illō passiōis: tñ nō p̄mū s̄ magis secūdaria
q; boie destruc̄o: adhuc p̄t aia itellectua su
scip̄ere disciplinā: ita ē de alis accidētibus q;
cōpetut̄ roti mediāte aliq̄ parte. **H**ec cōclu-
sio p̄bas: q; p̄positio imediata nō p̄t demōs-

II

trari: s̄ h̄ ē imediata: ḡ ista nō p̄t demōstra-
ri. **S**i dicat imediata imediatiōe subiecti
p̄t demōstrari: q; n̄ erit imediata imediatiōe
cā: s̄cī ista ois triāgul⁹ h̄z tres t̄c̄. ē imediata
imediatiōe subiecti: t̄ tñ demōstrabilis: ita p̄t
ē i p̄posito. **H**oc nō valet: q; nulla p̄positio
imediata p̄t demōstrari: q; h̄z p̄bm̄ p̄posito
imediata ē illa q; n̄ p̄tē altera p̄o: t̄ p̄z n̄
p̄t demōstrari a p̄oxi. t̄ qn̄ d̄ q; p̄t ee imedi-
ata imediatiōe subiecti q̄uis no imediata ē
editiōe cā. dico q; subiectū accipit̄ duplicit̄
Enō mō p̄ aliquo vno termio d̄ quo natū est
aliqd p̄dicari. **A**lio mō p̄ oī illo de quo natū ē
aliqd p̄dicari. **P**rimo mō possibile ē q; aliqd p̄
positio imediata imediatiōe subiecti: sit d̄mō
strabilis: s̄cī ista ois triāgul⁹ t̄c̄. **S**cđo mō nō
ē possibile: q; om̄e demōstrabile de aliquo ne-
cessario p̄t̄ cōuenit medio: qd̄ nō tñ erit cā s̄
subiectū. t̄ iō dico q; diffinitō triāguli si sit me-
diū ad demōstrādū istā. ois triāgulus h̄z tres
t̄c̄. **E**st p̄mū subiectū illi⁹ passionis vno mō t̄
triāgul⁹ alio mō. **A**lio mō p̄t dici ad istā
q; talis p̄positio imediata ēmediatione subie-
cti: nūq̄ ē demōstrabilis n̄isi p̄ diffinitionē ex-
p̄metē determinatas p̄tes v̄l quo ad numerū:
vel quo ad essentiā t̄c̄ p̄ mediū cui noti⁹ iest
passio q; subiecto: q; nullo mō ēneēt subiecto
q; cū illarū p̄t̄ circūscripta: t̄ ita q̄libet est
aliquo mō cā q̄re illa passio ēneēt illi⁹ subiecto.
Verbi grā s̄t̄ triāgulo demōstrare h̄z tres
t̄c̄. **B**erit̄ p̄ diffinitionē exprimēt̄ distictas et
determinatas p̄tes quo ad numerū: puta tres
lineas ex qb⁹ cōponit̄ triāgul⁹. **S**ilī corrupti-
bile ēē ē demōstrabile de subiecto vel de sub-
stātia cōposita: p̄ diffinitionē exprimēt̄ p̄tes
determinatas quo ad essentiā. **s**.materiā et for-
mā: ita q; q̄cū illarū circūscripta nullo mō
ēt̄ substātia corruptibilis. **t**al passio q; ipor-
at̄ re absolutā alteri iherēte n̄ ē demōstrabilis
p̄ diffinitionē aliquā: q; illa diffinitio aut ex
primeret̄ p̄tes eiusdē rōis: aut alteri⁹ t̄ alteri⁹
rōnis. no p̄mū: q; tūc oportet̄ q; exprimer̄
p̄tes eiusdē rōnis determinatas quo ad nume-
ru: s̄ h̄ nō ē possibile: q; talis passio poss̄z pon̄
q; cū illarū circūscripta. **V**erbi grā ēē calefa-
cible nō p̄t demōstrari d̄ quocūq̄ p̄tale me-
diū. q; q̄cū p̄t̄ illi⁹ circūscripta adhuc resi-
diū ē calefactibile. **N**ec scđz. q; om̄e accidēs
absolutū h̄z subiectū eque simplex: ḡ tāta sim-
plicitas ē i subiecto p̄t̄ q̄nta i accente: ḡ sub-
iectū nō pl̄ icludit̄ talē diffitionē p̄t̄ q; ac-
cidēs: t̄ p̄z n̄ h̄z talē diffitionē t̄ h̄ poss̄z
ēē scđa rō p̄ p̄clusiōe. **T**ertio p̄t̄ h̄ argui: q; il-
la p̄positio cui⁹ p̄ia notitia n̄ p̄t accipi n̄isi p̄
exp̄tiā mediāte aliqd p̄positōe p̄t̄gētū ē de

A
Questio.
Principalis pro-
logi que ē i ordine
Questio, III

B
Multiplices sūt
passiones.

C
Prima cōclusio.

Prologi

monstrabilis: sicut q̄libet talis ppositio ē bmoī: ḡ t̄c. maior ē manifesta: q̄ respectu omis cōclu-
sionis demonstrabilis sufficit notitia aliquarū pmissarū: ḡ non requirit aliquid alia causa nisi q̄
requirit ad notitiā premissarū. minor pbaē idu-
ctive: q̄ h̄tūq̄ babeat notitia abstractiua
tā de subiecto q̄ de passione tali: nisi intuitu
videat aliquid cōcretū sub subiecto & aliquid ipo-
ratū p talē passionē virtute cui cognoscit eui-
denter q̄ hoc inest huic nūq̄ evidēter scetur
talism ppositio vniuersalis: sicut si aliq̄s intuitu
vel abstractiue cognosceret aiam itellec-
tuā & similiter abstractiue yl̄ scientiā. nisi evidēter cognosce-
ret disciplinā yl̄ scientiā. nisi evidēter cognos-
ceret aliquā talē singularē. hec aia haberet dis-
ciplinā vel scientiā. nūq̄ cognosceret evidēter
talē ppositionē vniuersalē. vel si cognosceret
cognosceret cognitis terminis: & p̄ns esset
pncipiuī & nō cōclusio. eodē mō est de alijs: sic
q̄ ignis pōt ēē calidus: & q̄ terra pōt ēē frigida:
q̄ nō pōt sciri nisi p experientiā: ḡ nulla ta-
lis ē demonstrabilis. Scđa cōclusio ē. q̄ ta-
lis passio pōt demonstrari de suo subiecto non
p̄mo. Sz subiectū nō p̄mū pōt intelligi mutu-
pliciter. Uno mō q̄ nō ē sibi adequatū fm̄ p-
dicationē: & hoc vel q̄ excedit sicut superius
ad subiectū primū. yl̄ q̄ excedit sicut quoddā
cōcretū sub p̄mo subiecto. Primo mō se habet
figura & triāgulus. Scđo mō ysoccheles & tri-
angulus respectu h̄re. iij. Alio mō q̄ ē totū re-
spectu p̄mi subiecti. vel q̄ ipso excedit totū respe-
ctu illi? qd̄. ipso excedit p̄mū subiectū: sicut h̄o re-
spectu aie itellec tie ad ēē susceptiū discipline.
Tertio mō q̄ ē subiectū suscitā p̄mū sub-
iectū: sic passiōes forme & acciōna aliquo mō cō-
ueniunt subiecto. Unū & ignis d̄ calefactiū. Et
forte alijs modis pōt p̄tigere. Primo mō sēp-
talis passio ē demonstrabilē de suo subiecto nō
p̄mo excedente. Et demonstratio erit p̄ticularē
q̄ sēp iferī ē mediū concludendi aliquid de suo
superiori p̄ticulari. Verbi grā. ois triāgul? ha-
ber. iij. aliquid figura ē triāgulus: ḡ aliquid figura
bz tres. Sz si subiectū nō p̄mū excedat a pas-
sione. adhuc p̄ subiectū p̄mū pōt demonstrari:
sic sic arguedo. ois triāgul? bz tres. ysoccheles
ē triāgul? ḡ t̄c. scđo mō sp̄ talis passio ē dem-
onstrabilis d̄ subiecto nō p̄mo p̄ primū subiectū
taq̄ p̄ mediū. Sill dico de tertio mō. Exemplū
p̄mi. omē bñs aiam itellecū est susceptiū
discipline. ois h̄o ē bmoī: ḡ t̄c. Exemplū scđi
omē bñs calorē ē calefactiū (ponat q̄ calor
sit p̄mū subiectū calefactiōis) ignis ē bmoī:
ḡ t̄c. Tertia cōclusio. Ois passiōes cōnor-
tiue q̄ nō requirunt determinatā distinctionē
partiū: aliquid nō sūt demonstrabiles: alie aut sūt

Primi sententiarum

demonstrabiles: q̄ iste nō p̄nt sciri nisi p̄ experi-
tiā: ille aut p̄nt sciri sine experientiā. Exemplū
p̄mi. sic q̄ calor sit calefactiū yl̄ q̄ sol possit p-
ducere verme: nō p̄nt sciri nisi per experientiā.
Exemplū scđi: sic q̄ ois triāgul? bz. iij. t̄c. Ois
substantia cōposita ē corruptibilē: & sic de alijs.

Sciēdū ē t̄n q̄ in istis duob̄ modis: si fiat
demonstratio ex ppositionib̄ simplici p̄mis:
op̄z q̄ p̄missa sumatur i obliquo & nō in recto.
Verbi grā sic arguedo. in quoq̄s ē aia itelle-
cū illud ē susceptiū discipline. i hōie ē aia
itellecū: ḡ t̄c. Eodē mō ī alijs op̄z arguere
p̄ tales ppositiones i obliquo: q̄ arguedo p̄ p-
ositiones simplici i recto: oportet qv̄l ab-
stractū ipso excedit illā rē vel accidēs vel cocretū
esset mediū. Si p̄mo mō tūc altera p̄missarū
ēē falsa. Verbi grā sic arguedo. ois aia intel-
lectuā ē susceptiū discipline. ois h̄o ē aia in-
tellectuā: ḡ t̄c. Ecce q̄ minor ē falsa: & ita est
de alijs. Si aut cōcretū fuerit mediū: tūc alte-
ra p̄missarū nō erit simpliciter p̄ma. Verbi
grā. sic arguedo omē itellecū ē susceptiū
discipline: omis h̄o ē itellecū: ḡ t̄c. hic ma-
ior: nō ē simplici p̄ma: q̄ ista ē p̄to ois aia ē su-
ceptiū discipline. Si dicit q̄ sicut ista. omē
itellecū ē susceptiū discipline nō ē simpli-
titer p̄ma: ita nec ista ī quoq̄s ē aia itellec-
tuā ē susceptiū discipline. Respondēo: q̄ si
ista ppositio nō sit simplici p̄ma: q̄ ē altera
p̄to: t̄n ista ī cludit p̄ se taq̄ p̄t illā q̄ ē sim-
pliciter p̄ma: & hoc sufficit ad tale demonstratio-
nē. Et iō ad h̄o q̄ talis cōclusio demonstrēt ex p-
positionib̄ simplici p̄mis: op̄z q̄ altera p̄missa
rū sit hypothetica: & nō simplici cathegorica. Et
i illa hypothetica d̄z aliquid p̄t illā pposito sim-
plici p̄ma: vel poterit ēē talis vltimate: quia
ois aia ē susceptiū discipline. si i aliquo sit aia
illud ē susceptiū discipline. Et cōsimilē ē de
alijs. Quarta cōclusio ē ista: q̄ ois passio ne-
gatiua cui oppositū pōt evidēter sciri dem-
onstratiue d̄ aliquo p̄dicari taq̄ de subiecto suo
p̄mo p̄t demonstrari. Sz de alijs nō ē facile da-
re certā regulā: q̄ sūt demonstrabiles & que nō.
Hec cōclusio p̄z: q̄ tūc p̄ sui subiectū p̄mū tā
q̄ p̄ mediū pōt demonstrari talis conclusio: et
erit syllogismus i scđa figura: sic si scia q̄ triā-
gulus ē p̄mū subiectū isti? passiōis h̄re tres a-
gulos: tūc p̄t sic arguit: oē bñs tres aagulos: t̄c. ē
triāgul? null? q̄drāgul? ē triāgul?; ḡ null? q̄
drāgul? bz. iij. t̄c. Nō aut p̄tiget d̄mostrarēta-
les cōclusiōes p̄cise p̄ talia subiecta taq̄ p̄ me-
dia: & frequēter p̄tiget p̄ diffinitionē ex p̄mēte
pres diffiniti tales cōclusiōes demonstrare et
h̄ marie cōtigit i mathe. Sic q̄ p̄z ad q̄onē
q̄ nō ois passio ē demonstrabilē a pōt d̄ suo sub-
stanciē.

D
Scđa cōclusio.

Ziplex subiectū
nō primū.

E
Tertia cōclusio.

Questio

II

Cōtra cōclusiōes
arguitur p̄mo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.
Quinto.

Sexto.

ad
Rēspōdētur ad
primum.

Ad secundū.

Ad tertium.

Ad quartum:

Ad quīntum.

3

iecto p̄mo. Sed h̄ istā cōclusionē p̄t obiēci p̄mo. q̄ videt h̄ itētionē pbi. q̄ s̄m p̄m p̄mo poste. ca. de v̄l. Unuerſale autē tūc ē cū i quo liber & p̄mo demōstrat. ḡ semp v̄le demōstrat de suo subiecto p̄mo: s̄c exemplificat ibi p̄bs.

Itē ibidē subdit p̄bs. Lūḡ quodlibz p̄mū mōstrat̄ duos h̄c rectos: aut quodcūq̄ aliud buic p̄mo inē v̄le: & demōstratio p̄ se bui v̄l r̄ ē aliorū aut̄ quodāmō nō p̄ se. Ex h̄z ex toto illo caplo v̄l b̄z q̄ v̄le s̄pēst demōstrabile p̄ se de suo subiecto p̄mo: de aliis secūdario. Itē. c. ix. Omnis demōstratiua scia circa tria. h̄ autē sūt gen⁹ t̄p̄s p̄ se passionū speculatiua ē: ḡ pas s̄fōnes cōsiderat̄ i demōstratiua scia. Ide dīc ca. vii. Itē p̄bs vbiq̄ exēplificat de talib⁹ passionib⁹ sicut de eclipsi. de tonitruo. Itē h̄. posterior docet p̄bs demōstrarre p̄ omē ge nūs cause: ḡ omē qd̄ b̄z cām q̄re inē alicui sub iecto ē demōstrabile de eo p̄ illaz cām: s̄ tales sunt b̄mōi C vt manifestū est l̄ḡ & c. Itē. h̄. poste. sc̄iētes q̄ est querūt ppter qd̄: s̄ q̄stio p̄ p̄ter qd̄ sicut & alie: q̄rit de medio s̄m p̄m. h̄. poste. c. ii. Ad p̄mu istoꝝ dico q̄ p̄bs loqui tur de v̄l quod primo cōpetit alicui subiecto siue sit demōstrabile siue nō: s̄ qn̄ ē demōstra bile tūc p̄mo demōstrat̄ de subiecto suo p̄mo: hoc est cui adeq̄te cōuenit s̄m p̄dicationē: q̄a sc̄z nulli cōuenit nisi de quo p̄dicat̄. & om̄i co uenit d̄ quo p̄dicat̄. De aliis aut̄ demōstratur secūdario sicut p̄dicat̄ q̄si secundario Hoc idē dico de toto illo capitulo. Ad aliud dīc oꝝ p̄bs accipit demōstratiua sc̄iētiā stricte p̄ demōstratōe. & dīc oꝝ demōstratio accipit passiones: siue sint demōstrabiles siue nō: q̄a p̄nt ē p̄cipia i demōstratiōe. vel media ali quo mo. Sili p̄t dīc q̄ demōstratio ē pas sionū s̄ nō s̄q̄t: ḡ oīm. Unī oī scia aliq̄ passio nes sit demōstrabiles & aliq̄ nō. Ad aliud dīc oꝝ p̄ omē gen⁹ cause fit demōstratio p̄ticularis nō v̄ls. Ad cui⁹ intellectū sc̄iēdū: q̄ demōstratō dī p̄ticularis. Unī mo: q̄ nō ē de p̄mo subiecto: et sic accipit p̄bs p̄mo poste. c. i. vbi cōpat demōstrationē v̄lez ad p̄ticularē Aliū dī demōstratio p̄ticularis: q̄ cōclusio nō est de omī: & hoc vel q̄tū ad v̄litatē supposito rū vel singulariū: vel q̄tū ad v̄litatē t̄pis. Unī de demōstratiōe p̄ticularis: v̄l q̄ p̄dicatū nō cōcludit de oīb⁹ cōtentis sub subiecto: s̄c si d̄mōstrarēt q̄ aliqua figura b̄z tres agulos & c. Vel q̄tū est ex forma cōclusiōis: nō con cludit p̄dicatū p̄ s̄p̄ inesse: s̄ p̄ aliquo t̄pe de terminato. Et coiter tales demōstratiōes si sine ex simplicit̄ necessarijs: sunt yp̄otherice cōditionales vel t̄pales nō cathegorice. Uer bi gratia. q̄ nullā demōstrationē cōcludit q̄

luna est eclipsabilis. q̄r ista non p̄t sc̄ri nīs p̄ experientiā. sicut nec illa. q̄ luna est illuminabilis a sole. Et postq̄ ista est sc̄ita p̄ experientiā demōstrat̄ q̄ tali t̄pe vel tali v̄l tali ecl̄ p̄ fabic̄ sic arguedo. Quādoctūq̄ terra int̄ponit int̄ so lē & lunā tūc luna eclipsat̄. s̄ q̄ncunḡ sol est in tali situ & luna in tali: tūc terra int̄ponit inter sole & luna. ḡ tūc luna eclipsat̄. Et isto modo fit demōstratio p̄ cām extrinsecā. & sicut pater p̄siderat̄ oīa exēpla: p̄bs vbiq̄ t̄m exēplificat de demōstratiōibus p̄ticularib⁹. Unī exēplificat ibi de p̄positiōib⁹ de p̄nti & de p̄terito & de futuro. Et ad hoc est rō: q̄ cā extrinseca rei est t̄m cā rei in esse in effectu. ḡ nō p̄t esse mediū demōstrādi nō p̄clūdēdo aliquā differētiā tē poris. Sili alī possent oīa demonstrari p̄ denā tanq̄ p̄ mediū. q̄r cā extrinseca tā efficiens q̄ finalis oīm. s̄ h̄ est incōueniēs. Et ido dico q̄ demōstratione v̄l sc̄do mō dicra & a p̄zi nūla tāl̄ passio demōstrabilis est de suo subiecto p̄mo. Uerūt intelligendū q̄r est aliq̄ passio q̄ nō t̄m ip̄t̄at talē rem absolutā alteri inbes rentē. s̄ simul cū h̄ connotat aliquā cām deter minatā: cū t̄m illa res absolute possit a diuersib⁹ causis causari in suo subiecto. tūc nō est incōueniēs: q̄n talis passio demōstrat̄ de suo subiecto p̄mo. Uerbi grā. ponat̄ q̄ luna ess̄ illuminabilis a sole: & ab alio planera. tūc illā cōclu sionē luna est illuminabilis ip̄ossibile est demō strare. s̄ t̄m p̄t p̄ experientiā evidēter cognosci s̄ si p̄ueret aliqd̄ nomē qd̄ ip̄t̄aret illuminatiōne lune: & cōnotaret determinate sole. ita q̄ si lumēcausaret̄ in luna ab alio planeta: & nō a sole q̄ tunc nō denoicarē luna tali noīe. tale p̄ dicabile bene posset de luna demōstrari: q̄ cognito p̄mo p̄ experientiā q̄ sol est corpus lumiōsūz a quo pot̄ aliud lumiari. et postea cognito q̄ ille sol poss̄t direcete opponi lune tali aliquo t̄pe quo sibi diretere nō opponit planeta aliud q̄uis h̄ nunq̄ esset v̄lsum posset demōstratiōe cōcludi q̄ luna esset illuminabilis a sole. Ad aliud dīc̄ q̄ sc̄iētes q̄r est p̄ticularis nō v̄l. q̄ rūt ppter qd̄: & iō querūt de medio in demōstratiōe p̄ticulari. Unī dīc̄ p̄bs. Lūz aut̄ sciam⁹ ip̄m q̄: ip̄m ppter qd̄ q̄rimus. vt sc̄iētes q̄r de sc̄it. & q̄ mouēt terra: ppter qd̄ deficit. & ppter qd̄ terra mouēt q̄rim⁹. Ecce q̄ iste q̄stioes sūt de existētiā rei. Et si dicat q̄ noritia sc̄iētiā nō est de re existente nisi p̄tingēter: q̄ acc̄dit sibi q̄ sit in actu. Sili oīs iste p̄positiōes sunt p̄tingētes. ḡ nō p̄tinet ad demōstratiōez Alā p̄mī dīc̄. q̄ nō est necessariū q̄ subiectū sc̄ie sit in actu. t̄m in multis vel in oīb⁹ op̄z q̄ possit esse in actu: et b̄z int̄entionē pbi req̄rit q̄ aliquā ponat̄ in actu. & iō nō est ista cōclusio

Ad sextum:

Prologi

Z
Ad principale ar-
gumentum.

B
Questioni secundum
de principali alia
anera q̄ ē i ordine
Questio. V

B
Prima opinio.

Probatio primi

Probatio scđi,

luna deficit: s̄ luna deficit q̄n sic opponit soli
7 ista ē n̄c̄ria b̄z int̄tione p̄bi: q̄uis n̄ b̄z v̄i-
tare loquēdo d̄ potētia dei absoluta: 7 ista b̄z
eu ē p̄clusio demōstrabil. Et b̄z ē q̄d diēlico. i.
post. q̄ illa q̄ frequēter fuit fm q̄ veniūt in de-
mōstrationē n̄c̄ria sūr: b̄z ē de p̄tingētib̄ for-
māt pp̄oēs n̄c̄rie ypotheticē s̄. Additionales
vel tr̄pales. Per b̄z ad scđi q̄ p̄bs p̄ illas p̄
positiōes p̄tingētis intelligit pp̄oēs n̄c̄rias
formatas de eisdē t̄minis. Ad argumentū
p̄ncipale p̄t̄z q̄ ē maior: rō q̄ vna passio sit de-
mōstrabil q̄ alia q̄ aliquid passio p̄supponit sub-
iectū suū bre p̄tes reali distictas sine q̄b̄ nul-
lo mō posset sibi cōpetere: 7 p̄ distictā notitiā
illarū priū deuenit i notitiā passiois de subie-
cto. 7 iō illa ē demōstrabil p̄ diffinitionē exp̄ri-
mētē illas p̄tes tāq̄ p̄ mediū. Aliq̄ aut̄ passio
quātū ē ex se nullā p̄supponit diffictionē priū
q̄n simpli p̄t̄ poni q̄cūq; illarū priū circuſcri-
pta. Et iō nihil ē exp̄mēs q̄cūq; intrinſeca suo
subiecto cui p̄us vel notiū queniat q̄ subiecto
7 iō tal nō ē demōstrabil. Alia q̄nāxā scđe.

P̄terea querobtrum

in omni demōstratōe diffinitione sit mediū demō-
strādi. Sic. i. posterior. ois q̄stio ē q̄o mediū
mediū aut̄ 7 cā idē sūt ibidē: ḡ ois. q. ē. q. d̄ dif-
finitionē tāq̄ de medio: s̄ ois p̄clusio demōstra-
bilis ē q̄ribil: ḡ b̄z terminari p̄ diffinitionē tā-
q̄ p̄ mediū. Ad oppositū dierū ē p̄us q̄ aliquid
passio demōstrat de deo: 7 tñ nō p̄ diffinitionēz
H̄i aliquid demōstrat de ente: 7 tñ nō p̄ diffi-
nitōnē: ḡ. Ad istā. q. ē opinio cōis q̄ i oī de
mōstratiōe mediū ē diffinitione. S̄ d̄ medio de
mōstratiōis potissime sūt diuerse opiniones.
Una opinio ē q̄ mediū in tali demōstratiōe ē
diffinitione passiois nō subiecti. Et circa istā opi-
nionē p̄mo declarat q̄ d̄mōstratō ē potissima
scđo q̄ mediū i ea nō ē diffinitione subiecti s̄ pas-
sionis. Primum declarat q̄ fm p̄bm p̄mo pos-
terior. quiq; sūt 2ditiōes demōstratiōis po-
tissime. I. q̄ sit pp̄i qđ. i p̄ma figura. v̄lis. affir-
matia. 7 ostēliua. S̄ i scđo libro ponit alia cō-
ditionē: q̄ mediū i ea sit diffinitione formal. Et
ē illa diffinitione q̄ sumit a forma rei: vel a fine.
Alio aut̄ diffinitionēs sumit a materia v̄l ab ef-
ficiēte. Scđi pb̄at. p̄mo q̄ nō diffinitione sub-
iecti. p̄mo sic. qn demōstratiōes dāt p̄ aliquid ge-
nera causarū: sempidantur per causas inherē-
tie puta p̄ causaz efficiēte inherētie vel p̄ cām
materialē v̄l finalē inherētie: ḡ s̄l q̄n dāt p̄ cāz
formalē: dāt p̄ cām inherētie passiois: s̄ diffini-
tio formalis subiecti nō ē cā formalis inherētie pas-
sionis: s̄ mag efficiētis v̄l materialē: ḡ t̄c. Itē
mediū demōstrādi potissime d̄ze cā p̄pa 7 p̄

Primi sententiarum

xima inherētie passiois: s̄ diffinitione formalis sub-
iecti nō ē b̄mo: q̄ si sic nō esset cā n̄si ei⁹: mūc
aut̄ ē cā p̄pa exēplaris 7 prima subiecti: ḡ t̄c.

Itē mediū demōstrādi potissime nō ē me-
diū positiōe tm̄: sicut i quolibz sillogismo b̄z oī
q̄ sit mediū fm naturā. q̄ si eēt eq̄ p̄mo b̄z na-
turā aut̄ posterior. passiōnē nō eēt cā. Et si esset
p̄s subiecto nō eēt cā. prima: s̄ diffinitione for-
malis subiecti ē p̄s subiecto dat em̄ p̄p̄ora fm
naturā. 7 p̄p̄s nō mediat fm naturā inf̄ sub-
iectū 7 pdicatu. Aut̄ diffinitione formalis sum
pta a forma sit mediū in demōstratiōe potissi-
ma: declarat p̄pb̄m. i. posterior. q̄ demōstra-
tio demōstrādi tm̄ ē p̄tior. d̄mōstratōe demō-
strata. Demōstratio em̄ ē sillogism⁹ b̄z q̄ sci-
mus in babēdo ip̄m: absq; b̄z q̄ indigem⁹ ali-
quo alio. S̄ sola demōstratio p̄ cām formalē
ē b̄mo: ḡ t̄c. minorē ari. ostēdit p̄ m̄la exēpla
q̄oia sumit robur fm lin. ex b̄z q̄ finis cāt effi-
cientē 7 forma materiā. Si dicāt q̄ cāe ini-
cē sūt cāe scđo phisicoz. 7 fm cōmē. i. phisicoz
rū. Dicēdū b̄z istā opinione: q̄ l̄z cāe sūt cāe i-
uicē: tñ b̄z mō ignobilior. Verbi grā finis in
int̄tione causat efficiēte 7 tūc p̄mo efficiēs in-
ducit finē. Un p̄z q̄ efficiēs nō causat n̄si i q̄y-
tū causat 7 a fine. S̄ finis causat et nō causat
ab eo. Efficiēs etiā nō causat formā inq̄tū ip̄a
causat formalis causat etiā formalis cessante ef-
ficiēte. Un efficiēs nō ē cā n̄si fieri ei⁹. Effici-
ens etiā nō dat materie cē s̄ fieri tm̄. Ad hāta
vero nō causat cōpositū n̄si p̄us fm naturāz
causata 7 p̄stituta p̄ formā nec tūc causat n̄si
sic occasio tm̄. S̄ forma sic causat rē formalis
q̄ ip̄a ē formalis q̄cqd res ē p̄p̄e p̄ se: i tm̄ q̄ il-
la positaz oī alia cā amota p̄ ip̄ossible: res eēt
i specie 7 genere et i effectu. Unde ip̄a est po-
tissima cā rei. Et ideo diffinitione sumpta ex ea
ē potissimē mediū demōstrādi. Scđo q̄ dif-
finitione passionis demōstrāde sit mediū decla-
rat: q̄ ip̄la ē cā formalis exēplaris ei⁹ 7 p̄pa 7
prima in nullo genere cause. Est etiā posteri-
or subiecto fm naturā 7 prior passionē sic mē-
sura mēsurato: 7 p̄p̄s mediat fm naturā inf̄
subiectū 7 pdicatu. Lōtra istā opinione p̄mo
ostendo q̄ diffinitione passionis nō ē mediū
q̄ si sic: aut̄ diffinitione p̄p̄e dicta p̄ p̄ncipia itri-
seca: aut̄ data p̄ additamētu. Nō p̄mo mō: q̄a
multe sūt passiones q̄ ralē diffinitionē nō bas-
bēt: sicut oēs passiones iportātes res absolu-
tas simplices: sic alias patebit. Nec scđo mō
q̄ illa diffinitione scđudit ip̄z subiectū v̄l aliquā
alā cāz extrinsecā. Si p̄mo mō nō p̄t eēt me-
diū: q̄ mediū nūq̄ d̄zinere alterū terminū
scđz nec maiorē extremitatē nec minorē. Si ses-
cūdo mō: ḡ nō erit demōstratio simpli v̄lis: q̄

Contra p̄fici-
onem.

Questio

II

declaratiū ē i pōxi q̄stōe q̄ p cāz extrinsecā nō sit demonstratio v̄lis. Preterea demonstratio potissima ē ex idemōstrabilib⁹ a pōri. S̄z diffinitio passiōis ē demōstrabilis de subiecto a pōri: t p̄ns nō est p̄ncipiū i demōstratiōe potissima. Assumptu p̄z q̄ b̄z cāz iherētia sue ad subiectū: q̄ subiectū ē cā passiōis t forme sue fīm eos: t p̄ns fīm eos erit cā i cognitiōe diffinitiōis exp̄mētis illā formā. Omnis aut cā b̄z eos pōt eē mediū i demōstratiōe a pōri: q̄nūs nō s̄p̄ potissima. Preterea diffinitio passiōnis nō differt realiter a diffinitio: t p̄ns nō ē cā ei realiter: s̄ p̄te demōstratio potissima ē p̄cam: ḡ t̄c. Ad istud respōdet q̄ diffinitio t diffinitio nō differunt t̄m b̄m vocē: s̄ b̄z r̄ē rōnis q̄ p̄tiner ad signatū v̄m t nō ad signatū alterius. Nomē cā signat totū quoddā p̄fusū ut circul⁹: s̄ diffinitio dividit in singula. T̄n illa explicatio quā nomē sc̄s diffinitio nō signat: p̄tinet ad signatū diffinitiōis. Diffinitio cām iudicat t explicat diffinitiō: nō sic nomē t iō diffinitio ē mēlura t exēplar diffinitiō: nō aut nōmē. L̄atra, siue diffinitio differt a diffinito si ue nō: semp̄ t̄n explicat cām realē illi⁹ q̄d ipōtatur p̄ diffinitiō: maxime fīm istos ponētes q̄ ois demōstratio a priori ē p̄cam. S̄rei absoluē iportate p̄ passionē nō est aliq̄ cā real n̄i extreleca ppter simplicitatē ipsi⁹: ḡ diffinitio q̄ ē mediū lūm̄t a cā extrinseca: t p̄ns nō est diffinitio formalis: de q̄ iste loquit̄. L̄atra dicta t modū ponēdi p̄mo videt male intelligere distinctionē p̄bi inter diffinitionē formalē t materialē: q̄ ois diffinitio alicui⁹ habentis cām materialē t formalē explicat tā materia fīmā: q̄ aliter nō esset couertibilis cū diffinitio. Illud em̄ q̄d p̄cise dicit formaz t nullo mō ipōtat materiā p̄dicat d̄ forma in abstracto: t p̄ns nō p̄uertit cū toto habente materiā t formā. Preterea q̄ dicit q̄ finis causat efficiētē: t forma informat materiā. Ista sūt v̄ba vel metaphorica t ip̄op̄av̄l simp̄l falsa: q̄ sequereſ q̄ aliqd̄ causaret deū: cū sit causa efficiētē. Sequereſ etiā q̄ sol q̄nūc q̄ caret aliquē effectū ppter finē: q̄ tūc caret. Et tūc aia intellectua faciēs aliqd̄ ppter malū finē caret ab illo malo fine. Qualiter aut ista v̄ba metaphorica sint intelligenda alias patebit. H̄ili dicit q̄ forma causat formaliter cessante efficiētē nō est verū: q̄nūc h̄ sit verū de efficiētē sc̄do: nō de p̄mo: q̄ efficiētē p̄mū ē potissimum mediū demōstrādi H̄ili q̄ dicit q̄ materia nō causat cōpositiū n̄i p̄us fīm naturā cāta et p̄stituta p̄ formā: includit d̄ictionē: q̄ materia nō causat p̄ formā: n̄i q̄ iformat a forma: s̄ipossible ē q̄ iformat a forma n̄i causet cō-

positū totū. Totū etiā q̄d seq̄t i illa declaratiōne ē falsū: q̄ materia ē de essentia rei cōposita realiter em̄ aia iherētia vel alia forma substatialis ēēt p̄ se i spē t genere: q̄d ē manifeste falsū. Ideo dico ad istā. q̄ p̄mo q̄ demōstratio potissima ē illa: q̄ ē ppter q̄d v̄lis. v̄tracq̄ v̄litate de q̄ dictū ē p̄us: t affirmatiua. Et er b̄ sequit q̄ sit i p̄ma figura eoipo q̄ ē v̄lis affirmatiua. Et q̄ ē p̄p̄ q̄d: sequit q̄ sit p̄ cam. Si milif q̄ ē affirmatiua p̄cise sequit q̄ sit ostensiua. Sc̄do dico q̄ demōstratiōis aliquā mea diū ē diffinitio: t aliq̄ non. Exempli p̄mū sicut h̄re tres agulos t̄c. demōstrat de triāgulo: t es se corruptibile d̄ sba cōposita. Exempli sc̄di ēē suscepitiū discipline demōstrat de boie: nō p̄ diffinitionē bois. s̄ p̄ aiaz intellectua: posito q̄ cōueniat soli aie intellectiue. Istud sc̄dū p̄bat: q̄ demōstratio potissima est ex pp̄oib⁹ simplicit̄ idemōstrabil⁹: maxime a pōri. S̄z p̄po i q̄ p̄dicat ista passio de diffinitionē bois nō ē simp̄l idemōstrabil⁹: imēdiata t p̄ma. q̄a illa ē pōri i q̄ p̄dicat de subiecto suo p̄mo. pura de aia intellectua: ḡ t̄c. Itē i medio tal̄ demōstratiōis nihil d̄z poni ni siqd̄ b̄z rōne cāe r̄spe cti illi⁹: q̄ p̄t̄ simpl̄ poni i eē oī alio p̄ter for mā circucripto t̄n aliqd̄ aliqd̄ poni i nulla diffinitio. T̄n i tali sillogismo eē v̄i nō cā vt: cā: q̄ illud q̄d exp̄mit alia p̄te bois nihil facit ad b̄ q̄ sibi iſit illa passio. Tertio dico q̄ q̄ me diū est diffinitio: talis diffinitio est diffinitio subiecti nō passiōis. Hoc p̄z: q̄ talis diffinitio d̄z exp̄mēre cāz t̄ aliqd̄ nccrō req̄litū ad hoc q̄ passio p̄dicet de subiecto: s̄ tale ē diffinitio subiecti: q̄ exp̄mir pres subiecti sine q̄b⁹ ipōs sible ēēt passionē illi subiecto cōpetere. Hoc p̄z p̄ exēpla: q̄ diffinitio exp̄mēs pres triāguli ē mediū t̄ cā q̄re sibi cōpetit issa passio: sic pres sbe cōposite sunt cāe q̄re sibi copetit corruptibilitas: q̄ nisi vna ps ēēt ab alia sepabil nō posset dici corruptibilis. V̄mō aut demōstratiōes sūt i mathematiā. Et q̄ ille obrinēt locū p̄mū i demōstratiōib⁹ seu int̄ demōstratiōnes: iō p̄bs multas p̄dīōes frequēter attrahit demōstrātiōi q̄ cōperūt mathe. demōstrationib⁹: vel sḡ: vel p̄ maiori pte. Ad rōnes alteri⁹ opinionis. Ad p̄mā q̄ illa p̄cedit ex falsa ymaginatōe: q̄ ymaginat q̄ iherētia passiōnis ad subiectū: vel ip̄a passio b̄eat cām for malē: q̄d ēēt simp̄l falsū: q̄ forma simplex nō p̄t b̄cām n̄i efficiētē vel finalē. Nō materialē: q̄ illa nō ēēt n̄i materia vel suū rece ptiū: s̄ materia nō ē cā forme b̄toti⁹. Nec for malē: q̄ ip̄amēt ē forma alicui⁹ alteri⁹ t̄ iō nūlā p̄t b̄cā diffinitionē sumptā a sua forma: cū uullā b̄eat. t̄ iō tales demōstratiōes nō sūt p̄

D
Respoſio aucto
ris ad questionē.

B
Ad primā prime
opinionis.

Prologi

causaz formalē. et ita argumentū est ad oppositū. Si aut̄ intelligit q̄ mediū debet esse cā inherētē. aut cā inherētē. aut cā passionis. Si p̄mo modo. q̄ cū cā inherētē sit tā subiectū q̄ passio. q̄ respectu causaz t̄ depēdet essentialitē tā a fundamēto q̄ a termino. nō p̄l vñū est cā formalis respectu q̄ aliud. sequit q̄ si mediū d̄ accipere cām. q̄ tā diffinitio subiecti q̄ passio nis debet esse mediū demōstrādi. Si scđo mō t̄ nibil est hic cā passionis nisi subiectuz. sequit q̄ diffinitio subiecti erit mediū. Ad scđm dico. q̄ mediū demonstrādi d̄ esse cā prima ali quomō. b̄ est exprimēs cām p̄tmā. t̄ b̄ potissime in genere cause materialis. q̄ debet ē subiectū passionis. t̄ b̄ vel p̄tmū. sic q̄n demōstrāt de subiecto suo nō p̄mo. vel exprimēs pres ali quas essentiales subiecti; p̄p̄ quas tal̄ passio cōuenit sibi. t̄ b̄nō nō est diffinitio passionis. q̄ illa nō p̄cise cāz passionis exprimit. b̄ ipaz p̄sionē. S̄z nō oport̄ q̄ sit cā p̄p̄ia. ita q̄ nō sit cā alicui alteri. b̄ stat simul q̄ sit cā alteri. t̄ in eodē genere cāe: t̄ etiā in alio genere cause. Sic aia intellectua p̄t esse mediū demōstrādi. t̄ q̄ homo est intellectu. t̄ q̄ est volitiv. t̄ sic de alijs. t̄ aia in eodē genere cāe est cā itellectiōis t̄ volitōis. q̄a est subiectū imediatus vtriusq. et ita passio vtracq̄ imediata de ea p̄dicas. t̄ q̄ n̄s p̄t esse principiū demōstrādi vtrūq̄ de alio i alio genere cause. q̄ aia est subiectū itellec̄tōis t̄ volitōis. t̄ cā formalib̄ois.

Ad tertium dico. q̄ in mediū t̄ extrema req̄ritur alijs alijs ordo realit̄ q̄ positiōe tm̄. et in illo ordine aliquā mediū est simpliciū p̄mū. Si cur si aia itellec̄tia sit mediū demōstrādi esse susceptibile discipline de hoie est primū in ordine nature. q̄ est inf̄ ista. q̄ semp̄ pars est p̄o natura suo toto. q̄ p̄t esse sine eo. t̄ nō ecōuerso. t̄ totū subiectū aliquo mō est priū natura acidēte. q̄uis nō ita stricte loquendo: sic p̄s est p̄o toto fm̄ naturaz. t̄ ex hoc ipo q̄ p̄s ipa est p̄o in isto ordine p̄t esse mediū in demōstrātiōe. forte tm̄ in ordine p̄fectōis: vel in aliquo alio p̄t esse simpliū mediū. q̄ i p̄posito bō est p̄fectior aia intellectia. et aia intellectua est p̄fectio: actu intelligēdi t̄ volēdi. Si dicat q̄ vñū subiecti nō p̄t esse plures passiones eq̄ p̄me. b̄ sp̄ vna est p̄io: t̄ ro demōstrādi vna de alia. K̄ndeo q̄ vnius subiecti p̄t esse plures passiones eq̄ p̄me. ita q̄ neura sit ro demōstrādi alia de subiecto. q̄uis aliquā vna sit ro demōstrādi alia de subiecto nō demōstratiōe vli t̄ simpli. b̄ demōstratiōe p̄ticulari t̄ b̄ q̄d. Aliq̄n aut̄ sic ordinant̄: q̄ vna est ro demōstrādi alia de subiecto demōstratiōe vli. b̄ nō est verū: ni si q̄n vna iportat subiectū alteri. vel prima di-

D
Ad scđam.

T
Ad tertiam

Obiectio.

R
Responsio.

Primi sententiarum

cit aliqd subiectiue existēs in subiecto: et sibi p̄mo p̄t cōpetere alia passio scđa. Et r̄plū p̄mi. si quantitas sit alia res a substantia. et sic subiectū clīrat: tūc q̄ntitas q̄ iportat p̄ passione sbe erit mediū demōstrādi passione ipso tātē qualitatē de substantia. Et r̄plū scđi. sic calor ē mediū demōstrādi calefactiū de igne

Ad illā declaratiōne q̄ diffinitio formalis ē mediū demōstrādi. Dico: q̄ verū est q̄n diffinitio est mediū in demōstratiōe vli: tūc diffinitio formalis subiecti ē mediū: silla diffinitio nō includit p̄cise formā rei: b̄ d̄ formalis q̄ in cludit p̄ncipia rei essentialia. Unū p̄ntētōe p̄bi est sciendū: q̄ diffinitiōnū q̄dā est indicās q̄d rei: q̄dā q̄d nois. Scđo sciendū: q̄ diffinitio p̄t cōpari ad diffinitū t̄ ad illud de quo diffinitū pdicat. Silt diffinitio aliquā datur p̄ p̄ncipia essentialia: t̄ illa ē formal. Aliq̄n aut̄ dat p̄ p̄ncipia alicui rei extriseca: t̄ illa ē materialis. Prima nō p̄t cōpetere nisi sbe cōpose: t̄ b̄ strictissime accipieō diffinitionē formalē. Large tm̄ accipieō p̄t cōpetere alicui babēti distinctas pres eiusdē rōis: t̄ tali diffinitionē diffiniūt multa mathematica: sic triāgulus q̄drāgul: t̄ sic de alijs: Unū triāgul̄ dif finit q̄ est figura trib̄ lineis p̄tenta t̄c. iste līnee nō sunt alteri rōnis inter se. Et sic large accipit p̄bs diffinitionē formalē. Alic aut̄ diffinitionē date p̄ alias cās sunt diffinitiones materiales: t̄ b̄q̄ vt frequēter dāt tales diffinitiones p̄ materiā: extēdēdo materiā ad om̄e receptiū. Et iste diffinitionēs vt i plurib̄ sunt diffinitionēs exp̄mētes q̄d nois: nō exp̄mētes q̄d rei. Hoc p̄t p̄suaderi: q̄ p̄m p̄m eclipsis ē p̄uatio luminis in luna p̄ obiectū terre. Ista diffinitio exp̄mit q̄d nois: q̄ si i luna causaref defect̄ luminis p̄ alia cām: fm̄ intētōne p̄bi nō diceref eclipsis. Silt ponat q̄ tonitruz caufaref ex extinctiōe ignis i nube: t̄ tūc vocat tonitruū: t̄ tm̄ si son̄ eiusdē spēi causaref i nube et alia cā nō diceref tonitruū. Et semp̄ ita q̄n diffinitio dāt p̄ aliquā cām extrinseca illā diffinitio est exp̄mēs q̄d nois tm̄. Hoc p̄bat. q̄ diffinitio t̄ diffinitū cōvertunt: ita q̄ semp̄ p̄na formalē p̄tingit iserre diffinitū ex diffinitionē: t̄ ecouerso: b̄ si talis diffinitio exp̄meret q̄d rei: nō inferreformalē diffinitio ex diffinitionē: nec ecouerso. q̄ simpli poss̄ illa res fieri si ne illa cā extrinseca: salte p̄ potētiā diuinā: et p̄ n̄s nō ottingeret arguere ab illa re ad diffinitionē: nec ecouerso. Clerbi grā. si tonitruz caufaref ex extinctiōe ignis i nube rāq̄ et cā extrinseca: oīs res q̄ ē alia ab illa cā extrinseca p̄t fieri a deo sine illa extinctiōe: ḡ nō seq̄ret tūc diffinitionēs ex illo diffinito: q̄a ponat q̄

Questio

Adclaratio docto
ris.

illa res significet p. tūc nō sequit. a est. i. g. so
nus ex extincione ignis in nube est. q; illo posi
to ans est verū: t p. falsus. Dico g. q; diffini
tio formalis sp. dat p. intrinseca et essentialia. b
est p. cōceptus exprimētes p̄cipia intrinseca
Diffinitio aut̄ materialis dat p. extrinseca rei
cui p̄mo cōpetit diffinitio. Et q; h̄ sit int̄ētio
pbi p. t. q; dicit q; cā aut̄ eadē aut̄ alia. hoc
nō p̄t intelligi q; aliq̄ cā sit disticta realit. alis
q; nō. q; ip̄ossible est q; cā t effect̄ sūt idē rea
lit. g. p. cām eandē intelligit cām intrinseca. q;
p̄t dici eadē. q; nō simpliciter diversas. sīc dicit
com̄ator. i. p̄biscoz. q; ps nō est simpliciter
alia a toto. Et p. cām aliā intelligit cām extri
secaz. b̄ nūc est ita q; materia ita est intrinseca
rei cōposita: sicut ipa forma. t p. p̄ns ita eadez
q; quis forma sit ps p̄cipialior. sed nūc est ita q;
p̄bs vocat diffinitioes factas sm̄ speciez q; no
dātur p. alia cām. illas aut̄ q; dānt p. alias cau
sas vocat materiales. g. formales dātur p. cās
intrinsecas. alie p. extrinsecas. Assumptu p. t.
Nā dicit aristoteles sic. est aut̄ quoūdā qdē
quēdā altera cā. quoūdā nō est. i. altera causa
q; debet poni in diffinitioe exprimēte qd̄ rei
Diffinitioes qd̄ sm̄ specie nullū habēt mediū
quo demōstrant. b̄ diffinitioes sm̄ materia fa
cre p̄nt h̄c mediuz. t sequit. habentū mediuz
quoūdā est qdaz altera cā sbe t ipius esse t c.
Ex h̄ p. t. q; diffinitioes materiales vocat da
tas p. alteras cās. quarū aliq̄ est demōstrabil.
t aliq̄ nō. et diffinitioes sm̄ specie vocat illas
q; nō dānt p. alias cās. Quomō ergo se habēt
iste diffinitioes ad demōstrationē sm̄ int̄ētio
nē p̄bi. Dico q; diffinitio exprimētes qd̄ rei nūq̄
p̄t demōstrari de diffinitio. q; sc̄mp illa p̄posi
tio est imēdiata. Sc̄do q; si esset aliq̄ diffini
tio exprimētes qd̄ rei simplic. illa nō esset demō
strabilis de diffinitio. b̄ de illo codē de quo diffi
nitio esset demōstrabile. Et iō si calor haberet
diffinitioē datā p. p̄cipia intrinseca. esset de
mōstrabilis de codē de quo calor. t p. idez me
diū. et ita ista diffinitio eēt demōstrabilis sine
cōclusio demōstrationis. hoc est. esset de aliquo
demōstrabile. Sz̄ loquēdo de diffinitioē erp̄
mēte qd̄ nominis. distinguo de ea. q; duplicit
accipit. vel p. aliq̄ orōne qua oēs loquētes de
nomie intelligat p. nomē. vel pro orōe cui⁹ ve
ritas sequit et veritate p̄oris orōnis. Prima
diffinitio nō p̄t demōstrari de diffinitio q; quis
posset demōstrari de subiecto. t ita est princi
piū demōstrationis. Sc̄da diffinitio p̄t demō
strari. Uerbi ḡfa. oēs p. domū intelligit qd̄ p.
bibēs nos a frigore t. et illa diffinitio nō pot
demōstrari de domo. b̄ est principiū demōstra
tiois. Seq̄t aut̄. phibet nos a talib⁹ tēpestas

II

tibus tē. g. cōponit ex corporib⁹ solidis: b̄ non
nisi ex lignis t lapidib⁹. Ponat q; non essent
aliq̄ alia corpora potēta nos defendere v̄l p.
bibere: t ita sc̄da ista diffinitio q; nō exprimit
qd̄ rei alicui⁹ p̄t demōstrarip̄ p̄t et cē cōclu
sio demōstrationis. Et istis aut̄ cōponit vna
diffinitio cōplerat exprimētes oēs cās ei⁹ nēcrias
q; exprimit finē t materia: cām aut̄ efficiētē nō
exprimit: q; n̄sibl refert ad hoc q; de ipo verifi
cat p̄ncipale qd̄ nois: a quo efficiētē causet: si
eūt refert de q; materia fiat. Ita oēs p. demon
strationē intell̄ gūt syllogismū faciētē scire: b̄
hoc nō p̄t fieri nisi p. p̄poes nēcrias tē. Et iō
dī: q; demōstratio est syllogismus et veris tē.

Tn̄ ē aduertēdū q; ista demōstratio nō ē sim
pliciter demōstratio v̄lis. t iō dīc p̄bs: q; p̄uis
aliq̄ cā altera sit demōstrabil. t aliq̄ nō: t vnu
demōstrat. t aliud nō demōstrat b̄ demōstrat̄
Dic̄t h̄ qd̄ mod⁹ q; nō sit demōstratio dictū
est p̄us: b̄ logic⁹ syllogism⁹ ipsi⁹ qd̄ est. Silt
p̄t dici q; aliquo mō qd̄ rei ē demōstrabile p.
qd̄ nois. Supposito em q; p̄ hoīem intelligat̄
substātia cōposita potēs intelligere t velle: p̄t
cōcludi q; cōponit ex corpe t aia itellectua: b̄
iste demōstratoes nō sit simpl̄ v̄les. q; nō fa
ciunt scire: b̄ tm̄ inferūt cōclusionē ex p̄missis: q;
sm̄ Ari. i. poste. ip̄ossible ē cognoscere qd̄ est
nisi cognoscēdo siē. Si dicit q; tūc q; nesci
ret eclipsim eē: nesciret qd̄ essz eclipsis. Dic
eo q; nō p̄t sciri qd̄ ē sine siē. b̄ ē: nō p̄t sciri qd̄
ē sine not̄itia q; sc̄it h̄ ē v̄l fuisse v̄l futurū esse:
q; alr naturaſt nō p̄t sciri ē possibile i rerū
natura. et q; qd̄ nois nō icludit h̄dictionē. Et
sic loquēdo dī siē: verū ē qd̄ dīc ari. q; idē ē sc̄i
re q; qd̄ est: t scire cām ipsi⁹ si ē: q; circūscribē
do norit̄ia ituitiā et notit̄ia catā īmediate a
notit̄ia ituitiā ip̄ossible ē naturali scire dī ali
q; passiōe si ē v̄lerit: nisi sc̄edo q; cā sua est vel
erit. Et ita sine qd̄ ē h̄ ē sine diffinitioē exprimē
te aliquo mō qd̄: mediāre notit̄ia ituitiā: p̄t
sciri dī luna q; deficit: nesciēdo cām ipsi⁹. t ita
nesciēdo diffinitioē datā p. illa cāz: tm̄ abstra
ctiū nō p̄t sciri: nisi sc̄edo cām. pura q; defi
cit v̄l deficet: nisi sc̄edo q; terra iterponit v̄l
iterponet.

Si dicit q; notit̄ia abstractiū
abstrabit ab existētia. Et silt n̄ p̄t eē cā nos
tirie v̄tāt p̄tigēt. Silt h̄ p̄pō:luna deficivb⁹
deficierēt p̄tigēs. Ad p̄mū istor dico: q; no
tit̄ia abstractiū abstrabit ab existētia: q; nō ē
sufficiētes ad sc̄edū existētia i eē dermianto tpe:
tm̄ cū aliq̄ notit̄ia p̄t eē sufficiētes: sc̄ibz viā p̄bi
p̄t sciri q; luna dermianto tpe eclipsabit: q; sc̄it
q; sol sic mouebit: t q; luna silt. t p. p̄ns q; iter
ponet t̄ra t p. p̄ns luna eclipsabit: t ita tal' no
tit̄ia nūq̄ p̄t sciri nisi ḡcāz. Ad sc̄bz: q; codē

Instatur:
Respondeſ

Instatur primo.
Secundo.
Tertio.

Respondeſetur pri
mo.

Secundo.

Prologi

Tertio.

R
Ad principale,

A
Questioni. II
principali alia an-
nexa q̄ ē i ordine.
Questio. VI
Argumētū pri-
cipale.

In' oppositū.

B
Notātur duo:

De primo.

mō mediātib⁹ talib⁹ veritatib⁹ pōt sc̄i riveris-
tas p̄tingēs: t̄ iō sola notitia abstractua r̄mī
nivēl termiōr⁹ nō sufficit. Ad tertiuū: q̄ pōt
formari ppō nc̄cria de terminis illis: t̄ ita sc̄i
etur sc̄ia p̄pe dicta: t̄n illa p̄tingēs pōt evide-
ter cognosci: q̄uis n̄ sc̄iri sc̄ia p̄pe d̄cā. Ad
argumētū p̄ncipale dico q̄ cā t̄ mediū sūt idē
extēdēdo nome cāe ad om̄e illib⁹ cui p̄mo cōpe-
tit: t̄ sine quo n̄ p̄c̄lit alteri cōpetere: t̄ b̄ i de-
mōstratiōe v̄lī t̄ pp̄t q̄d. Et qn̄ d̄i q̄ pp̄t q̄d t̄
q̄d q̄d ē idē sūt. Dico q̄ b̄ nō ē itēligēdū: q̄ p̄
pter q̄d.i.cā: er q̄d q̄d ē: b̄ ē rota diffinitio sim-
plici sunt idē: b̄ q̄ pp̄t q̄d.i.cā ponit i diffini-
tiōe. Et ita ad itētōne pb̄i sufficit q̄ cā sit ps
diffinitōis. b̄ p̄z p̄pb̄m.y. postea. In oībus ma-
nifestū ē q̄ cā b̄. s. obiectio terre nō ē
nisi ps illi⁹ diffinitōis. defect⁹ ē p̄uatio lumis
alūa a t̄re obiectu. Seq̄t alia q̄o ānēxa sc̄de.

Item quero vtrū sola

p̄positio p̄ se sc̄do mō d̄c̄dī p̄se sit sc̄ib⁹ sc̄ia
p̄pe dicta. Et nō: q̄ b̄ Aristotelē p̄mo po-
sterior: vbi aliqua p̄dicata ordinat̄ essentiali⁹
p̄mū pōt ostēdi de infimo p̄ mediū: sicut si cor-
pus t̄ substātiā de boie p̄ aial: b̄ talis pp̄o ē p̄
se p̄mo: ḡ t̄c. L̄atra. p̄clusio demōstratiōis
ē p̄ se t̄ nō p̄mo mō: q̄. vi. metba. n̄ ē demōstra-
tio substātiā: nec et̄ q̄d q̄d est: b̄ oīs p̄dicabiz
le p̄mo mō d̄c̄ substātiā rei: ḡ talis nō ē demō-
stratio. Circa q̄. p̄movidēdū q̄ p̄positio ē p̄
se sc̄do mō. Sc̄do. Ut rū oīs p̄po demōstrabi-
lis sit p̄ se sc̄do mō. Circa p̄mū dico q̄ om̄is
pp̄o necessaria est p̄ se p̄mo mō v̄l̄ sc̄do modo.
Hoc p̄z: q̄ oīs p̄po simpli⁹ necessaria C̄ q̄d di-
co. p̄pter p̄pones nc̄crias p̄ acc̄ns cuiusmodi
sunt p̄pones multe de p̄terito: t̄ tales sunt ne-
cessarie p̄ acc̄ns: q̄ p̄tingēs sūt q̄ cēnt nc̄crie
nec semp fuerū nc̄crie. Oīs alia. pp̄o nc̄cria
pōt ē evidēter nota: t̄ p̄ p̄n̄ ē aliq̄s habitus
veridic⁹ respectu cuiuslibet pp̄onis simplicit̄
nc̄crie: b̄ null⁹ talis habit⁹ respectu necessari⁹
ē nisi respectu pp̄ois p̄ se: q̄ rā p̄ncipū q̄ cō-
clusio ē p̄ se: ḡ t̄c. Preſea p̄mo poste. c. d̄ p̄ se
dicit p̄bs q̄ p̄ neutrali⁹ insūt: b̄ ē nec p̄mo mō
nec sc̄do mō acc̄na sūt: vt musici: aut albū aia-
li. Quero qn̄o itēligit q̄ sūt acc̄na aut q̄ p̄tin-
gēt p̄dicat̄. t̄ b̄ p̄positū: q̄ oīs pp̄o q̄ nec ē p̄
se p̄mo mō nec sc̄do mō ē p̄tingēs: b̄ ē nc̄cria
simp̄l̄ t̄ p̄ se: t̄ b̄ ē verū qn̄ ē p̄dicatio p̄pa: ita
q̄ subjicit q̄d natū ē subiecti: t̄ p̄dicat̄ q̄d natū
ē p̄dicari. Si p̄ acc̄dētia itēligat̄ n̄a acciden-

Primi sententiarum

tia realia b̄ n̄ est verū. q̄a talia p̄nt p̄dicari p̄ se
sc̄do mō: salte i p̄positōe de possibili v̄l̄ equalē
ti: sīc q̄ luna ē illuminabil̄ a sole: t̄ b̄mōi. Preſ
ea. c. vi. d̄ic p̄bs. q̄ oē. i. p̄dicabile d̄ aliquo. aut
sic est p̄dicabile p̄mo mō: aut sc̄do mō: aut b̄m
acc̄ns. Acc̄na aut n̄ nc̄ria sūt. ḡ oē p̄dicabile
nc̄rio de aliquo. aut p̄dicat̄ p̄ se p̄mo mō: aut
sc̄do mō. Si dicat̄. q̄ tūc esset b̄ p̄ se: matia ē i
potētia ad formā: aut ḡ p̄ se p̄rio mō: t̄ b̄ nō est
verū: q̄ nō p̄dicat̄ diffinitio d̄ diffinito: nec p̄
diffinitōis: aut sc̄do mō: et tūc forma es̄ p̄ pas-
sio matie. b̄ p̄n̄ est fl̄z. q̄ s̄biectū est p̄fecti⁹ sua
passiōe. t̄ nō ecōverso. Pōt dici q̄ b̄ ē p̄ se. q̄
p̄tinet ad d̄mōstratōez tāq̄ p̄ncipiū. vel tanq̄
p̄clo. ḡ est p̄ se. Et codē mō p̄ argui de oī p̄po
sitōe simpli⁹ nc̄ria q̄ sit p̄ se. q̄ois tal̄ p̄tinet
ad d̄mōstratōez. Si d̄i. q̄ tūc b̄ esset p̄ se. oīs
b̄o p̄t ēē alb⁹. oīs ignis est calid⁹. oīs calor est
calefactiō. oīs fl̄m. q̄ ūria nō p̄nt p̄ se p̄dicar-
i de eodē. b̄ q̄ rōe b̄ es̄ p̄ se oīs b̄o p̄t esse alb⁹.
eadē rōe t̄ ista oīs b̄o p̄t esse niger. t̄ ita ūria d̄
codē. Pōt dici. q̄ oīs tal̄ est p̄ se. nec est icōue-
niē ūria p̄ se p̄dicari de eodē i p̄positōib⁹ de
possibili. vel eequalentib⁹. t̄ ita est in p̄posito.
S̄z ad quē modū d̄ reduci ista. matia est i po-
tētia ad formā. Pōt dici q̄ p̄ se p̄rio mō: t̄ p̄ se
sc̄do mō acc̄piū dupl̄t. Uno mō qn̄ p̄dicatū
nō dīc̄ aliqd totali⁹ distictū ab ip̄tato p̄ s̄bie-
ctū. t̄ tūc d̄: p̄ se p̄rio mō. qn̄ nibil̄ ip̄tatu p̄ p̄
dicatū tāq̄ p̄dicabile de illo p̄dicato v̄l̄ t̄ nō
solū p̄cīclarī est totali⁹ extrīsecuz s̄biecto. t̄ sic
nibil̄ p̄dicat̄ p̄ se p̄rio mō: n̄iſi p̄ se sup̄iora. et p̄
tes it̄rīsec rei. v̄l̄ ip̄orātia p̄cile p̄res rei. Per
se at sc̄do mō d̄ illib⁹ q̄d ip̄tato aliqd distictū
reali⁹ ab ip̄tato p̄ s̄biectū. sīc b̄ oīs b̄o est rīsi-
bil̄. d̄ē c̄reatiō. t̄ sic de alijs. t̄ isto mō b̄ esset
p̄ se sc̄do mō. matia est i potētia ad formā. Alr̄
videt̄ lico. distinguere dices. q̄ qn̄cūq̄ p̄dicatū
est cā s̄biecti. tūc ē p̄ se p̄rio mō. siue sit cā extri-
seca: siue it̄rīseca. qn̄ aut ecōverso. est sc̄do mō.
Et ita videt̄ q̄ b̄ sit p̄ se p̄rio mō. matia est i po-
tētia ad formā. v̄l̄ n̄l̄ oīs mō est p̄ se. t̄ si sit p̄ se p̄
mo mō. ea d̄ rōe erit ecōverso. forā p̄t iformare
materiā. q̄ nō est maḡ forma cā matie q̄ ecō-
verso. Silī sequeret̄ q̄ b̄ es̄ p̄ se p̄rio mō. q̄ p̄
dicatū ē cā s̄biecti. t̄ et p̄ se sc̄do mō. q̄ s̄biectū
ē cā p̄dicari. co q̄ forma t̄ matia nc̄cria sunt si-
bi iuicē cāe. Et itēligēdū: q̄ siue teneat̄ p̄m⁹
mod⁹ distinguēdū istos mōs: siue sc̄ds mod⁹. q̄d
dcm̄ est itēligēdū ē de pp̄oē pure affirmatiua
q̄ pp̄o negatia ē p̄ se p̄mo mō. t̄ t̄n̄ nec p̄dicar-
i dīc̄ cēntiā s̄biecti. nec ē cā s̄biecti. b̄ ē p̄ se n̄
l̄b̄ ē asin⁹. Circa sc̄ds dico: q̄ pp̄o d̄mōstra-
bil̄ p̄t acc̄pi stricte v̄l̄ large. Sc̄do mō nō oīs
pp̄o d̄m̄fabil̄ ē p̄ se sc̄do mō. q̄ sic oīs pp̄o du-

Queritur.
Respondet.

D
De secundū

Questio

III

39

bribabilis nata fieri eidēs p̄ q̄scūq; ppōnes enī dētes nc̄cias dispositas in mō & figura est de mōstrabilis. & isto mō scia distinguit̄ itellectū & cōe ad scias qz & pp̄ qd. Sz alī q. pp̄ p se p̄io mō ē dubitabilis & nc̄cia. et p̄ fieri eidēs p̄ pp̄es nc̄cias &c. Si c̄b ē dubitabilis alicui itellectui. ois asin⁹ est aial et p̄ se p̄io mō. & p̄ fieri eidēs p̄ aliqd mediū. s. p̄ opatōes & bmoi sic arguēdo. oē qd mouet se c̄ aial. ois asin⁹ est bmoi. ḡ &c. Sz ob videt ēē pbs. i. posterior p̄bas q̄ nō oē qd sillogisat̄ ex veris & idem̄a bilib⁹ & imediat̄ demōstrat̄. Dico q̄ nō d̄mā tur dem̄ratōe potissima. si c̄ nec d̄mātio qz: est dem̄ratio potissima. tal̄ en̄ pp̄ sc̄i scia p̄prie d̄ca. b̄m q̄ scia distinguit̄ itellectū. P̄io mō forte nūq̄ sc̄i pp̄ eidēt̄ i q̄ pdicat̄ gen̄bal ternū de ḡne baltēno. nisi cognoscat̄ oēs sp̄es p̄tēt̄ sb̄ ḡne iferiori. si c̄ forte nō p̄ h̄i p̄cept̄ p̄ sē simplier: nisi cognoscat̄ oēs sp̄es. & tūc nū la pp̄ tal̄ poss̄ dem̄ran. Ad argumētu p̄ncipale. q̄ pbs ibi extēdit dem̄ratōez ad oēs sillo gismu ex nc̄cias p̄osib⁹. s̄n ois tal̄ sillogism⁹ & dem̄ratio. qz: si p̄clo n̄ sit dubitabilis. n̄ ē dem̄ratio. Si c̄ ei nūq̄ ē dem̄ratō mibi: nisi qn̄ scio cō elusionē p̄ p̄missas. alī em̄ sc̄iē dem̄ratē m̄tra q̄ credo ēē f̄la. ita nūq̄ est dem̄ratio simplier nisi qn̄ p̄clo p̄ sciri p̄ p̄missas. & iō dicit pbs q̄ dem̄ratio est ex cauſ p̄clois. & iō si p̄missa fuerit vere & p̄ie & imediat̄ & notiores & p̄ores. & tñ nō fuerit cāe p̄clonis. b̄ ē. notitia p̄missarū nō fuerit cā notitia p̄clonis. nō erit dem̄stratio.

Ad argumentus in oppositum.

Ad argumentū i oppositū dico. q̄ dem̄ratio a p̄or nō est ipius sbe.

Questio III p̄ncipali: ter qro. Ut̄r̄ theologiā q̄ de cōi le: q̄ gebet a theologiā sit scia p̄prie d̄ctā

Questio. VII p̄mū argumētu p̄ncipale.

Secundū.

Terterū

Tertio p̄ncipali: ter qro. Ut̄r̄ theologiā q̄ de cōi le: q̄ gebet a theologiā sit scia p̄prie d̄ctā

Sic. Dis bit̄ itellectualis vendic̄ respectu vītāt̄ nc̄cīcī. est itellect̄. vel sapia. vel scia. vi. ethi. b̄ theologiā nō est itellect̄. qz: tūc theologiā ell̄ p̄ se nota. nec sapiētā. qz: sapia est itellect̄ & scia. vi. ethi. ḡ est scia. p̄p̄ d̄ctā. Scđo sic. theologiā b̄ p̄fectiorē hituz q̄ laye. b̄ laye. bab̄ fidei respectu istariū vītāt̄ theologicarū nc̄cīari. ḡ theologiā b̄ p̄fectiorē hitu fide. b̄ respectu vītāt̄ nc̄cīari est aliq̄s hit̄ p̄fectior fide. nisi itellect̄. sapia. v̄l scia. ḡ &c. Tertio sic. i. ad Lor. xii. alī dāt b̄mo sapie. alī b̄mo scie &c. b̄ ista scia cū sit donū sup̄naturale nō p̄ reē nisi respectu vītāt̄ theologicarū nc̄cīari. ḡ &c. Ad oppositū. ille hitus q̄ p̄cise initīanc. nō est scia. p̄p̄ d̄ctā. b̄ theologiā ē bmoi. ḡ &c. Circa istā qōne sūt diuerse opinōes. qdā re net p̄tē affirmatiū. qdā negatiū. Tenētiū p̄tē affirmatiāz qdā dicūt. q̄ habita fide p̄moz

p̄ncipior̄ theologie respectu quoru nō ē scia p̄prie dicta: nec cognitio eidēs. in nobis acquirit̄ scia p̄clusionū s̄equētū ex ill̄ p̄mis p̄ncipijs: ita q̄ p̄clusiones sc̄iūt̄ scia p̄prie dicta q̄uis p̄ncipia nō sūt eidēter nota. Ideo dī q̄ duplex ē gen̄ sciarū. qdā em̄ p̄cedit ex p̄ncipijs notis lumine naturali itellect̄: sicut geometria. qdā p̄cedit ex p̄ncipijs notis lumine superioris scie: sicut perspectiva p̄cedit ex p̄ncipijs notificatis p̄ geometriā. Et hoc mō theologia ē scia q̄ p̄cedit ex p̄ncipijs notis lumine superioris scie. q. s. ē dei & beator̄ Elī sicut musica credit p̄ncipia tradita sibi ab arithmeticō ita doctrina sacra credit p̄ncipia reuelata a deo. Itē arguit̄ ab alijs: qz dicere oppositū derogat dignitat̄ theologie. & silr̄ p̄riatur ve ritati. Primiū p̄baſ: qz theologia excellit oēs alias scias. & q̄tū ad certitudinē: & q̄tū ad dignitatē materie: q̄ p̄mo mō p̄z. qz initī lumini sup̄naturali qd̄ n̄ p̄t fallere nec falli. Aliie aut̄ scie initūt̄ lumini naturali qd̄ p̄t fallere & falli. Scđo mō p̄z. qz ē de b̄hs q̄ excedit rōnē humānā. Lōfirmat̄. qz alie scie dicūt̄ ei⁹ ācille. silr̄ b̄ de alijs indicare. Scđo p̄baſ tu qz om̄s ei⁹ tractatores vocat̄ cā sciam. Elī sapiētē p̄mo. dedit illi sciam sāctor̄. Silr̄ pri me ad Lor. xiij. Aliī dāt sermo sapietie &c. Si milit̄ Aug. xiiij. de trini. ca. i. Huic scie tribuo. Tū qz certū ē q̄ habit̄ itellectui veridici sūt tñ. v. sexto erbi. sicut argut̄ est ad p̄ncipale.

Alia ē opinio tenēs p̄tē affirmatiū q̄ theologia ē vera scia: nō solū q̄tū ad p̄clusiones: sed q̄tū ad p̄ncipia: ita q̄ habit̄ fide p̄ncipior̄ virtute illi⁹ fidei & luminis itellect̄ agētis: ac q̄rit̄ scia illoꝝ cōvīdē. Hoc p̄t declarari. qz theologia nec ē itellect̄: nec prudētia: nec ars: certū ē. nec fides: qz theologia & fides sūt hab̄it̄ distincti b̄m Aug. xiiij. de trini. ca. i. Vac scia nō pollēt plurimi q̄uis pollent̄ ipa fide plurimi. Silr̄ isti sunt distincti habit̄ quoꝝ sūt distincti act̄: & fidei & theologie sūt distin cti act̄: qz act̄ fidei ē assentire sine evidētia ex iperio voluntatis. act̄ theologie ē defendere & roboare. b̄m Aug. xiiij. de trini. ca. ii. Aut̄ theologia sit scia p̄baſ. qz illud p̄t sciri de quo scif̄ qz ad ipm nō se qf̄ ipossibile: sed de quolibet theologico p̄t sciri qz ad ipm nō se quif̄ ipossibile: qz vel erit peccatū in forma: & p̄t solvit̄: vel i materia & p̄t negari. qz ex hoc ipo q̄ ē falsa nō ē p̄ se nota. Scđo sic. Intelle ctus potēs cognoscere aliq̄d s̄biectū sub illa rōne sub q̄ icludit̄ oēs veritates scibiles: p̄t eidēt̄ cognoscere illas veritates: b̄dens sub rōne deitāt̄ icludit̄ om̄s vītāt̄ theologicas & p̄t sub illa rōne abstractiue cognoscia nob

Opinio scđa quā tener̄ franciscus de marchio.

c iiiij

Prologi

D
Opinio scia quā
tenet henricus de
gandavo.

E
Contra conclusi
onē principalem

Tū q̄ intellect⁹ discurrit ad cognitionēz dei:
aut ḡ d̄ in fine discursus cognoscit: & habet
ppositū: aut aliqd alid: & tūc nō ē i fine discur
sus. Tū q̄ intellect⁹ distinguunt deuz a creatu
ris: ḡ vtrūq̄ cognoscit sub p̄pria rōne. Tertō
q̄ p̄mū in om̄i genere est maxime tale: s̄ inter
oēs sciētias vel habit⁹ intellectuales theolo
gia ē p̄ma. ḡ t̄c. Quarto. q̄ alr theolog⁹ nō
haberet p̄fectiorē habitū q̄vna vetula: qd̄ vi
det inconueniēs. Alia ē opinio tenēs eandē
partē: q̄ p̄ncipia & cōclutiones l̄cīntur i the
ologia: sed hoc est impossibile in fidei lumine
& in lumine naturali: s̄ i lumine superiori qd̄ ē
mediū inter lumē fidei & lumē glorie qd̄ ē i pa
tria. Hoc. pba. q̄ alit nō clariorē notitiā ha
beret vn̄ d̄ credibilis q̄ alius licet firmiore: qd̄ ē p̄ Aug. vbi dicit: q̄ scia nō pollēt t̄c. S̄
illud pollere p̄sistit i cognitōis claritate. Si
di: q̄ fides recipit augmētū. Lōtra. tunc semp
fides: & ista scia eq̄parent: vt q̄to q̄s polleret
fide: rāto polleret bac scia: qd̄ ē p̄ beatū Aug.

Lōtra p̄clusionē p̄ncipaliē in q̄oēs iste opi
niones p̄cordāt arguo p̄mo. M̄ quātūcūq̄ de
potētia dei absoluta posset eē scia p̄pe dicta
de veritatib⁹ theologicas: & forte in aliqb⁹ ita
sit de facto q̄tu ad aliquas veritates: tñ q̄ sic
nō sit s̄m cōmūnē curiū. arguo p̄mo s̄c. Om̄e
qd̄ ē euiderter notiū: aut ē p̄le notiū: aut notifi
catū est p̄ se nota: aut p̄ experientiā mediāte
notitia intuitiua: & b̄ mediāte vel immedīate
S̄ nullo istoꝝ modo p̄p̄nt ista credibilita esse
nota: q̄ nō sunt per se nota. manifestū est: tūc
em̄ essent nota infidelibus. Nec notificantur
per p̄ se nota. q̄r tūc q̄cūq̄ infidelis ordinatē
interrogatus de eis assentiret: s̄m beatū Au
gustini. i. retract. c. viii. Nec sunt nota p̄ expi
entiā notitia intuitiua mediāte vel immedīate
q̄r om̄e notitia intuitiua quā babz fideliſ: ha
bet infidelis: & p̄ oīs quicqd p̄t fideliſ scire
euiderter mediāte notitia intuitiua: & infide
lis. Et ita infidelis posset euiderter scire ista
credibilita. Preterea nō ē maior rō q̄ necessa
ria credibilita sunt scita scia p̄p̄e dicta: q̄r
veritates p̄tingētes credibiliſ sint euiderter
note modo suo: s̄ ille nō sunt euiderter note: tūc
em̄ posset q̄liber scire se eē in caritate: & q̄ cor
pus xp̄i ē in altari q̄ vidēt simpl̄ falsa: ḡ ne
cessaria theologicas nō sunt scita scia p̄pe dis
tra. Scđo arguo p̄ hoc q̄ dictū q̄ fides p̄sup
ponit illi scie. Primo sic. nūq̄ duo habitus iu
dicatiū circa idē obiectū sic ordinātur q̄ vn̄
necessario p̄supponit aliū. P̄t̄ inductiue: q̄
uis habit⁹ respectu vnius obiecti p̄supponit
habitū respectu alteri⁹ obiecti. s̄ ista fides et
ista scientia forent cira idē obiectū b̄ opiniō-

Primi sententiarum

nes duas vltimas. ḡ t̄c. Lōfirmaſ: q̄ rōne
vnus habit⁹ respectu vni⁹ obiecti p̄suppone
ret aliū habitū respectu eiusdē obiecti: eadē
rōne ita esset de om̄ib⁹ alijs: qd̄ nō ē verū. Itē
q̄ nō necessario p̄supponit fides infusa: p̄
bo: q̄ q̄n alijs habit⁹ nibil facit nec disponit
ad aliū habitū nisi mediāte actu suo: oīs habi
tus q̄ inclinat ad eundē actū videt sufficere ad
aliū habitū acqrēdū: s̄ nibil facit fides infusa
ad habitū scientiālē acqrēdū nisi mediāte
actu fidei: q̄ sicut dictū est i p̄ma. q. nūq̄ habi
tus inclinat ad actū nō p̄p̄u & p̄ oīs ad aliū
habitū nisi mediāte actu p̄p̄io ad quē p̄mo i
clinat: s̄ fides acq̄sita inclinat ad eundē actū
fidei ad quē inclinat fides ifusa: q̄ sicut patē
bit alias habitus infusi nō inclinant ad alios
actus q̄ acquisiti: ḡ posset aliquis mediāte fi
de acquisita acqrēre habitū scientiālē: ḡ fides
infusa nō p̄supponit. Tertio arguo p̄ istas
opiniones in speciali. p̄mo p̄tra p̄mā. Primo
sic. habitus p̄ncipior̄ est notio et euidentior
habitū cōclusionū: ḡ impossibile ē q̄ p̄ncipia
tm̄ credant & cōclusiones sciātū. ans p̄t. q̄
vnūquodꝝ p̄pter qd̄ aliud scit: magis scit. S̄
est euiderter cognoscit: ḡ p̄ncipia euiderter co
gnoscūt q̄ cōclusiones. Preterea sicut se b̄z
opinio p̄ncipior̄ ad opinionē cōclusionū: ita
se b̄z notitia euiderter p̄ncipior̄ ad notitiā cui
dēter p̄clusionū: sed impossibile ē aliquē opis
nari cōclusionē p̄pter p̄missas nisi opinēt p̄
missas: ḡ impossibile ē q̄ alijs sciat euiderter
cōclusiones p̄ p̄ncipia nisi sciat hoc ē cognos
cat euiderter p̄ncipia. Preterea q̄cūq̄ scit euider
ter aliquā cōclusionē p̄p̄t p̄ncipia: scit euider
ter ea sc̄q̄ ex necessarijs. ḡ scit euiderter illa
p̄ncipia. Lōtra secūdā opinionē p̄mo. quia
nō p̄bat q̄ theology sit habit⁹ distinct⁹ siue
scia p̄pe dicta: q̄ ex illa distinctionē actuū nō
p̄t p̄bari q̄ theology sit scia p̄pe dicta: q̄a
om̄e actu quē b̄z fideliſ posset h̄c infidelis
exercitat⁹ in theology: ita em̄ posset talis infi
delis defendere & roborare fidē. s̄lī p̄suadere
fideliſ & infidelib⁹ respōdere rōmb⁹ beretis
cor & infidelū sicut aliquis fideliſ. tñ mani
festū est q̄ talis nō haberet scia p̄pe dictā. ḡ
ex talib⁹ actib⁹ nō p̄t p̄bari q̄ theology sit
scia p̄pe dicta. Preterea sequeret q̄ alijs ex
p̄mis naturalib⁹ posset ista scire euiderter. q̄a
sicut acceptuz est p̄us: null⁹ habit⁹ inclinat ad
actuz alteri⁹ habit⁹ nisi mediāte actu p̄p̄o: ḡ
q̄cqd p̄t sciri mediāte tali habitū: p̄t sciri si
ne eo. si actus p̄p̄o ei⁹ poss̄ elici sine eo: ḡ cū
actus fidei posset baberi sine fidei ifusa ex p̄mis
naturalib⁹: poss̄ illa scia acquireti mediāte
fide acq̄sita sine habitū infuso. Lōtra ter⁹

Cōtra opin
prima.

Cōtra opin
scđam.

Cōtra opin
tertiam.

Questio

III

41

tiā opinionē. oīs habitū infusus habet actū natūrū elici ab aliquo habitu acquisito: sī nullus ē habitus acquisitus naturaliter inclinans ad actū sciendi credibilia. qz omnē habitū naturaliter acquisitū qz pōt bē fidelis pōt etiāz habere infidelis: g. maior p̄t inductiū de caritate fide & spe & h̄mōi. nec ē maior rō devno qz de alio. Preterea omnis actus intellectus est sibi evidenter notus: g. iste actus sciēdī eēt evidenter notus intellectui: qz intuitiue. et p̄t p̄nū nullū theologus studēs in theologia posset dubitare se habere talē actū: quēd est manifeste falsum: qz multi p̄magni negant se habere talē actū. Confirmatur non est maior rō qz aliquis credens aliquid credibile sit certū se credere: qz qz sciēstale credibile sit certus se scire. sed nullus pōt credere aliquid credibile nisi sit certū se credere: g. nec scire nisi certus sit se scire. Si dicat qz p̄m dicta in prima questione aliquid pōt esse intuitiue cognitus et tñveritates contingentes non possunt sciri evidenter virtute illius notitiae: g. non est in cōueniēs qz iste actus sciendi sit intuitiue cognitus ab alio: et tamē dubiter vtrum credat vel sciat. Doc non valet: qz quis aliquis posset intuitiue cognoscere actum suū: et nescire discernere illum ab alio: tamen posset scire se habere illū actū si ille actū sit int̄esus. Clerbi gratia Si aliquis babeat amoē intensum et delectationē intensam: bene pōt dubitare an amoē distinguatur realiter a delectatione: tamen certus est qzamat & delectatur: ergo si aliquis credat credibilia & sciat ea: quis posset dubitare an istud credere & scire distinguatur realiter: tamen oportet qz sit certus qz credit et qz sciat: et ita quilibet theologus posset scire hoc est evidenter cognoscere se scire credibilia. Preterea quicunqz scit evidēter aliud cōplexuz non pōt dissentire illi completo solo imperio voluntatis: sī oportet qz pluadat per rationē fortius mouentē intellectuz suū ad dissentendum vel oportet qz obliuiscatur alicuius evidēter noti. sed theologus quā tūcūg studierit in theologia solo imperio voluntatis pōt dissentire credibilibus. etiam si ne rōne fortius mouente. quia nulla ratio ex falsis pōt fortius mouere qz rō. et veris evidēter notis. nec op̄z qz obliuiscat alicuius ad h̄z qz dissentiat: g. nō h̄z notitia evidēter alicuius talis.

Alij tenēt p̄t negatiua: et h̄z duplī. qdā sic p̄bi tenent: qz ad omnē sciām nobis possibilē possimus naturaliter attingere. et ideo nihil est credibile mere quin potest sciri evidēter. Sz ista opinio nō pōt improbari p̄ rōnes naturales: sed tm̄ per aucto. sicut alias patet.

Op̄io quarta.

Alia est opinio que ponit: qz quis credibilia possint evidēter scri. non tm̄ a nobis pro statu isto de cōi legē. et iō theologia sī qz cōiter ad discim' eā nō est scia p̄prie dē respectu talit̄ credibiliū. quis aliquoꝝ posset esse scia. et ista opinione repuro verā. Idō circa ista opinio ne p̄mo ostendā: qz omnē habitū p̄ter fidē quē acqrerit theologus fidelis respectu credibiliū pōt acqrere etiā infidelis. Scđo est vidēndū qz hisbitus acqrif in theologo p̄ter fidē. Primum. p̄bat. qz nullū bitus ponēdus est in nobis nisi qz pōt cōinci ex aliquo actu nobis manifesto. vel ex auctoritate scripture. sed nec p̄ ali quē actū nobis manifestū nec per auctoritatē scripture pōt cōinci talis bitus. g. et c. Pris p̄s mōris p̄t. qz oēm actū p̄ter actū credēndi quē habitū fidelis pōt bē fidelis. si esset nutritus int̄ xpianos: vel exercitari in theologia. p̄t inducti. Scđo p̄s p̄t. qz nō iuēnī in scriptura qz respectu credibiliū sit nisi fides. Idō dico qz oēm notitiae actualē tā cōplexā qz incōplexā p̄ter solā fidē quā p̄t bē fidelis. p̄t bē fide lis. Circa scđom est vna opinio. qz theologi ex studio acqrunt aliquē bitus vltra fidē. sī ille bitus nō est adhesiu nec aliquē assensu causas in intellectu respectu credibiliū. sī est tm̄mō de claratiu. et h̄z rōem sapie vñtūs intellectualis de qz tractat. vi. et bīcoꝝ. et lumen & intelligētia de qz scī faciūt mentionē: et ad quā conant puenire suis disputationib⁹ & tractatib⁹ quos p̄ponūt. Et em̄ aliū bitus vltra fidē acqrif. p̄bat p̄rio. qz intellect⁹ agēs tanqz agēs p̄cipiale: et p̄pōes ut instrumenta cānt aliquē bitus intellectualis: sī nō fidē. qz p̄us de illa vñtare fidē habebat. g. alii. Scđo qz talis h̄z aliquē actū aliū a credere circa credibile. qz scī rōem reddere: et p̄tra ipios defendere: et in mērib⁹ p̄ioꝝ roborare: et loqz sapiam inf pfectos. Preterea. ex tali studio aliqd acqrif. alīr eēt vanu. g. actū vel bitus: et siue sic siue sic. acqrif bitus. Et aut nō sit adhesiu. p̄t: qz tūc eēt opinio. qz nō posset esse scia vel sapia respectu credibiliū. et p̄nū faceret fidelē formidare circa veritates theologicas. Et aut sit declaratiu. p̄t: qz bitus. qz facit aliqd ymaginari meli p̄ intellectū absqz oī adhesione est bitus declaratiu. facit em̄ termiꝝ explicationē. rationē inuoluebitū dissolutionē. exēpla & manuductōes. rationē p̄biliū admīnicula & inductiōes. Et babeat aut rōem sapie. p̄t: qz metha. habet rōnez sapie. et tm̄ qz tūz ad aliquos suos actus est tm̄ declaratiu. Sz ista opinio falsa est ut viderur. quia quis aliquis habitus acquiritur. tamē ille habitus non haber rationē sapietie. quia siue ex dictis patet. omnē habitū quem

R
Op̄io quinta q
est scī. in
qz 3. p̄rolego
qz 4. oratio
qz 5. 2-7
Resoluedo ques
tionē autoꝝ duo
ostendit.

Primum.

Circa scđos recitas
tur op̄laureoli in
prologo.

Improbatur op̄t
nio aureoli.

Prologi

Decisio autoris.

pōt ex tali studio acq̄rere fidelis; possit etiā acq̄rere p̄sili studio ifidelis manifestū ē q̄ ifidelis nō b̄ de theologicis verā sapientiā. ergo t̄c.

P̄tererea sapientia nō est sine intellectu et scia s̄m Aristotele. vi. ethi. vbi dicit. Manifestū ē q̄m sapientia ē et scia et intellectus; honorabilis orū natura: s̄ talis habitur declaratiū pōt ēē sine intellectu et scia. tū q̄ pōt stare cū sola fide s̄m istū. tū q̄ sicut dictū ē pōt ēē in infidelis p̄t p̄ rōnē istū: q̄ oēs actus quos exp̄it fidelis p̄ter actū credidī p̄ experiri ifidelis: q̄ sciret rōnē reddere de fide eadē quā fidelis: t̄ p̄ impios defendere: t̄ i mētib⁹ p̄ior roborare: t̄ sapientia loq̄ int̄ p̄fectos: eodē modo quo fidelis Lōfirmsat: q̄ sapientia nō stat cū errore circa idē: s̄ iste habitus stat cū errore circa credibilitia ideo talis habitus nō ē sapientia. Ideo dico ad istū articulū: q̄ theologus respectu credibiliū augmentat habitū fidei acq̄site: q̄n fides acq̄sita p̄cedit studiū suū. q̄n aut̄ nō p̄cedit tūc acq̄rit fidē acq̄sita si sit fidelis. t̄ talis habitus nō est in ifideli. P̄ter aut̄ istū habitū de factori in maiorī p̄te studēs in theologia: siue sit fidelis: siue hereticus: siue ifidelis acq̄rit multos habitus sc̄ientiales q̄ in alijs sc̄ientijs possent acq̄ri. t̄ p̄ter istos acq̄rit multos habitus sc̄ientiales p̄nariū: q̄ ad nullas scias naturales p̄tinet respectu aut̄ oīm siue sint icoplexa siue cōplexa. t̄ b̄ siue sint p̄pones siue sint p̄ne q̄cūq̄: siue sint sc̄ibilia siue credibilitia t̄m: q̄libz studēs in theologia pōt acq̄rere habitus app̄hensiuū. Et medianib⁹ illis habitibus: respectu scibi liū naturals: p̄nariū p̄parū theologie: t̄ mediatis habitibus app̄hensiuis p̄nt h̄i oēs actus possibiles theologo de cōi legi: p̄ter solū actū credendi: q̄ mediatis illis p̄t pdicare: doceare: roborare: t̄ oīa talia. Aut̄ talis habitus p̄ter fidē et habitus p̄nariū acq̄ri nō sit scia p̄pē dicra. p̄t nō scit p̄t eodē assentius reqr̄it fides. q̄ habitus inclinās ad notitiam evidētē nō pl̄ depēdet a fide q̄ ecōuerso: s̄m oīs factos et oīs opinates p̄nariū sine fide nullū pōt assentire p̄t habitibus credibiliūs: ḡ respectu illarū nō ē scia p̄pē dicra. Si dicat q̄ tūc p̄ter fidē nulla cōgnitio supnaturalis dupl̄ accipit. Uno mō. q̄n nō p̄t naturalis acq̄ri: t̄ isto mō nulla cognitio supnaturalis de cōi lege p̄ter fidē infusam est nobis nōc̄ria. Alio mō dī: cognitio supnaturalis q̄ ē de veritatib⁹ q̄ nō ex puris naturalib⁹ s̄ supnaturalis p̄t cui dēter cognoscit: t̄ isto mō cognitio supnaturalis ē nōc̄ria nobis p̄ter fidem.

Ad p̄mū argumētū ultime opinionis dico
mediatē intellectu agēte et aliquib⁹ p̄pō: b⁹

Primi sententiarum

aliq̄n augmētā fides acquisita. aliq̄n aut̄ fides acq̄sita acq̄rit nō ifusa: nec op̄z q̄ de tali phabecat fidē s̄p̄. Alia duo argumēta p̄bat q̄ aliq̄s alt̄bitus a fide acq̄rit: qd̄ p̄cedo. Ad argumētū qd̄ p̄bat q̄ nō acq̄rit habet adhesiū: dico q̄ talis habet adhesiū acq̄situs nō erit opinio: distinguēdo opinionē ē fidē. et iō nullū habet adhesiū a fide ifusa et acq̄sita acquirit respectu credibiliū. Ad aliud cōcedo q̄ pōt vocari declaratiū. Ad ultimū dico: q̄ ille habet respectu credibiliū alii a fide nō b̄ rōnē sapientie: q̄ pōt stare cū errore et ēē sine intellectu et scia naturalis. t̄ q̄n dī q̄ metha. b̄ rōnē sapientie. distinguo dī metha. sicut i prima. q̄ distinxī de scia: q̄ pōt accipi: vlp̄ p̄ notitia mul torū ordinatoꝝ: vel p̄ notitia immediate inclinātē ad aliq̄d cōplexū. Et p̄mo mō dico: q̄ nō q̄libz p̄ metha. ē sapientia: q̄ respōdere rōib⁹ sophistis nō ē formalē sapientia. quis ad b̄ q̄ aliq̄s sciat euidēter respōdere p̄lupponat sci entia: t̄ ita i p̄posito. Si theologus sciret euidēter defendere fidē et roborare eā: nōc̄rio h̄eret sapientia: s̄ b̄ nō ē possibile naturalis. Scđo mō metha. p̄ dici sapientia: q̄lit aut̄ b̄ sit intelligēdū in sequēti q̄stioē patebit. Ad p̄mū argumētū p̄ p̄ma opinione. q̄n p̄mo dī: q̄ duplex ē genus sciarū. vnu qd̄ p̄cedit ex p̄ncipis p̄ se notis lumine superioris scientie t̄c. Dico q̄ q̄uis hoc sit verū i scia subalternata: t̄m nūq̄ alijs scit illas p̄clusiones euidēt: nisi sciat p̄ ex periētia vlp̄ aliq̄s p̄missas euidēt notas. Unū nihil ē dicere: q̄ ego scio p̄clusiones aliq̄s: q̄ tu scis p̄ncipia q̄b̄ ego credo q̄ tu dicis ea. Et eodē mō puerile ē dicere q̄ ego scio p̄clusiones theologie: q̄ dī scit p̄ncipia q̄b̄ ego credo q̄ ipē reuelat ea. Ad aliud dico q̄ nō derogat dignitati theologie nostre: q̄ p̄clusiones nō sciuntur euidēter: sic nec derogat dignitati noti tie p̄ncipiorū theologie: q̄ ipa nō sciunt euidēt. Et iō sic sine derogatiōe p̄ncipia nō sciunt euidēt: ita nec cōclusiones. Et q̄n dī q̄ excedit alias: t̄ b̄m dignitatē materie: t̄ b̄m certitudinē: dico q̄ istud argumētū eūlī p̄bat q̄ p̄ncipia sciunt euidēter: q̄ illa excedit t̄ b̄m certitudinē: q̄ nō subdūtur rōni humane: t̄ b̄m dignitatē materie: et ita bene sicut p̄clusiones. Ideo dico q̄ certitudo accipit vel p̄ adhesiōne vel p̄ euidētia. Primo mō excedit: nō sciūdo mō. ḡt̄c. Ad p̄firmationē dico q̄ aliae artes dicunt eiācille: t̄ q̄ dī alij b̄j iudicare p̄p̄t maiore veritatē in cognitis: et p̄pter firmiore adhesionē. Ad aliud dico q̄ oīs factis scientiā extēndēdo nomē scientie ad notitiā certā: t̄ habitū ap̄p̄hēsiū illoꝝ quoꝝ quātū est ex senata esset esse scientia et sapientia

*Ad argumētū
me opinionis.*

D
Ad p̄mū argumētū sureoli.

Questio

Ad aliud quod dicitur habitus intellectuales veri dici sunt tamen quicquid. Dico quod habitus veritatis naturaliter acquisitorum sunt tamen quicquid genera: quod enim meratur probis. vi. et ibi. quod fides per modum totius habitus suum non est habitus veritatis: quod potest esse respectus falsorum sicut vero fides per modum euangelium propter illum habitus est aliquis habitus veritatis: quod sibi non potest subesse falsus: et huiusmodi est fides respectu credibilitatis theologicorum: siue sit iusta siue acquiescens. At potest dici quod probis tamen loquitur de habitibus evidenteribus et certis: quod non est theologia respectu credibilitatis: quod non est evidenter: quod quis sit certus. Per hunc propositum ad argumentum primum sedem opinionis: quod theologia generalis ad oculos habitus iudiciorum est scia vel fides et cetera. Et quod dicitur quod fidei et theologie sunt distincti actus. Dico quod ad oculos illos actus propter credere: sicut fidei habitus appropositi: cum notitia omnium: sicut per experientiam propria. Et si dicatur quod talis habitus est habitus logicalis. Dico quod ad logicam non pertinet sciare proprias in particulari: sed tamen naturae sequentias in generali: et idem opus scia virtutis logicae ratione instruendo quo mediate cognoscit suas proprias in particulari: sicut logicus non habet cognoscere istam propriam esse bonam: terra interponitur iter sole et luna: et una eiclusa: sed hoc pertinet ad astrologum. Ad aliud dico: quod illud scire evidenter: de quo scit evidenter quod ad ipsum non sequitur impossibile. Hoc autem non scitur evidenter quod credibile non est anno in propria ratione impossibile. Et quod dicitur quod omne argumentum peccat in materia ratione in forma. Procedo quod si hoc non possit sciri evidenter. Tamen illud argumentum: conscientia divina est pater: conscientia divina est filius: et filius est pater: peccat in forma: et tamen nullus de collegio potest evidenter scire quod illud argumentum peccat in forma: sicut nullus potest evidenter cognoscere de causa lege: quod una res absoluta est plures personae relativae distinctorum realium. Si ergo illud argumentum peccat in materia. Deus est immortalis. nullus homo est deus: et nullus homo est immortalis: quod recipit minoris falsam: et tamen nullus theologus de causa lege potest evidenter scire quod illa minor est falsa: sed tamen credit quod est falsa. Ad secundum: nego maiorem. De qua patebit in alia questione. Dico etiam quod minor est falsa: quod deus non potest cognoscere a nobis in via sub propria ratione deitatis: ita quod illa cognitione simplici ipsa sola cognoscatur. Ad prima probatione dico: quod in fine discursus statutus ad unum conceptum quod sit notum per discursum et praeus erat ignoratum: cuius tamen oculi termini prius essent notitia incompleta. Tamen cuius discursus sit precise iter complexa: per discursum nullo modo acquirit notitia incompleta cuiuscumque termini. quod quilibet talis presupponit aliam finem discursus: nec etiam notitia approposita complexi acquirit: quod illa potest pre-

**Ad argumenta se
cunda opinionis**

III

haberi precise per discursum acquirit notitia inductive. Verbi gratia: quod vult discurrere a creaturis ad deum per eorum modum loquendi presupponit notitiam incompletam et dei et creature: quod significat per utrumque terminum. Poterit etiam quilibet complexio formari an discursus: et ita ois notitia incompleta. etiam ois actus appropositi potest procedere: et non acquiritur: sed acquirit notitia qua assentit huic complexio: deus est ens infinitum: vel aliquid est ens sumum: vel alicuius tali. Ad secundam probationem dico: quod intellectus distinguunt inter deum et creaturas. quod huius conceptum copositum proprium: et ab illo neget omnem creaturam. Verbi gratia: intellectus per discursum cocludit aliquod ens esse finitum proprium et sumum: et tunc huius conceptum istum proprium deo: ens infinitum et sumum. sicut quod nulla creatura est huiusmodi. id distinguunt istud ens ab omni alio. Et si quod rat: quare tunc per intelligit deus quod an: ex quo non huiusmodi vnu conceptum copositum: quod non est deus realiter.

Respondeo: quod tunc deus intelligit: quod habet unum conceptum proprium: per solo deo supponere: nec est natura alia cognoscere a nobis in via ex puris naturalibus: et deus non terminat inmediate actu intellegendi nostrum per statu isto: sed tamen ille percepit immediate terminat. Et hec quod dicitur beatus Gregorius super Ezechiel. Quatuor menses nostra in contemplatione dei perciperit: non ad illud quod ipse est sed ad aliud quod sub ipso est attingeret. Et istud est dicendum si teneat quod conceptus non est intellectus rationis: sed aliquid factum per actu intellegendi: habens tale esse obiectum quod huius res in esse subiectum. Secundum autem opinionem quod ponit percepit perducibilis de re non per se sed per se est ipsa intellectio: et per via omnia sunt quatuor intellectus inherentes menti. videtur enim dicendum: quod quoniam intellectus sic distinguunt ut cognoscatur deus et non aliud: puenit ad unum conceptum ex multis intellectibus: quoniam quilibet separatis ita intelligit aliquod aliud a deo: sicut ipse deus tamen illo toto composite ex omnibus illis intellectibus sic intellectus non intelligit nisi deus: et ita tunc illi totus solus deus est obiectum: et nihil aliud. Et tali intellectu est composite quoniam quilibet est deus et aliis: non est iconem deo quoniam solus deus intelligatur ea: sed talis intellectus non sufficit ad scientias theologicas habendas. Sed per illud videtur auctor beatus Gregorius pars legata: quod fides istum modum menses tamen posset in contemplatione perficere: quod ad ipsam deitatem attingeret: et per se non solus attingeret ad illud quod sub deo est. Potest dici huiusmodi ista opinione: quod intellectus beatus Gregorius est: quod menses non per causam lege tamen potest perficere quoniam deuenient ad illud quod sub deo est: quod nullam cognitionem potest habere per causam lege in via quoniam illa cognitione vel per ipsam intelligatur ita aliud a deo si cur deus: et ita nunquam attingit ad illud quod deus est precice: sed etiam ad illud quod sub deo est.

Queritur.

Respondetur.

Prologi

Primi sententiarum

Ad tertium dico: quod theologia quo ad aliquas sui partem inter scientias proprie dictas: nec est prima: nec infima: nec media: quia non est scientia proprie dicta quo ad illam partem. Ad quartum quod theologus cognoscit multa que non cognoscit verita: tamen respectu unius aliquid ita perfecta notitia habet una vetula scie theologorum et multis aliis careret.

Z
Ad argumentum
tertiae opinionis

Ad argumentum propter tertiam opinionem quoniam deinde quod non clarior notitia haberet unius quam alterius: cōcedo quod non clarior est intelligendo per clariorum evidenter. quod nullus habet evidenter de credibilibus: nec hec est opera beatus Augustinus extēdit nomine scie. Et iuste cōcedo quod multi possunt fidei quod quis non possebat hac scie. quod scie sciat exponere scripturam: defendere eam etiam tamen. et iuste majoritas in cognitione eiusdem credibilis non consistit in cognitionis claritate. Et quoniam deinde quod tunc fides et scia equiparentur. prout quod non: quod hec scia ultra fidem dicit multos alios habitus qui non sunt habitus fidei ut dictum est. Ad primum principale dico: quod omnis habitus veridicus evidens respectu veritatis necesse est sapientia vel scia et ceterum. tamen habitus veridicus inveniendus potest esse fides: et talis est theologus pro magna sui precepto. Si militer respectu talis veritatis est aliquis habitus quod non est proprius veridicus. quod non est iudicium sicut in apphēsione: et talis est theologus pro aliqua sui precepto. Ad secundum prout quod habitus totalis theologi est perfectior habitu unius layci: tamen respectu aliquorum credibilius non est propter perfectior. Ad tertium: quod aplius extēdit nomine sapientie et nomine scie ad habitus quodbuscetur quod scriptura deponit. defendi. roborari et ceterum. Et si quaeratur: quod faciunt rones probabiles adducere propter credibiliibus. aut inducere fidem. aut opinionem. aut scienciam aut nihil. Potest dici quod augmentat fidem acquisitam: quod uis non augmentat fidem infusa. Tamen etiam tales rones aliquam generant ipsam: et hec quod deinde quod alii qui firmiter quoniam opinantur: sicut alii qui sciunt. ista opinio est fides et non opinio hec quod distinguunt fidem et ceterum. Alia quæstio tertie principali anteriori.

Z
Respondetur.

B
Questionis tertie
principali quæstio an
nera quod ordine est.
Quæstio. VIII

Cōsimilis quero utrum
habitus theologie sit realis unus per numerum. Sic decimo metaphysice. Primum in origine est maxime unus et simplicissimus: sed habitus theologie est per se in genere habitu intellectus. quod per se est ordinem subiectorum habituum est ordo ipsorum habituum: sed subiectum theologie quod est ipse deus est primum subiectum inter omnia subiecta. quod habitus theologie est maxime unus et simplicissimus: sed aliquis alius habitus est unus per numerum: quod et theologia. Secundo. unus generis subiecti est una scia: sed subiectum est unus numero. Tertio. quod tanta

est unitas theologie quam cuiuscumque scie naturaliter accedit: sed alia scia naturaliter accedit et est una per numerum: quod et theologia. Ad oppositum. actus distincti causant habitus distinctos: sed respectu distinctarum veritatum theologus carum sunt actus distincti: quod et habitus distincti.

B
Opinio prima
Et quod dicendum quod theologia est una: quod unitas scie est consideranda per unitatem potentie et habitus per obiectum non quidem materialiter: sed ratione formaliter obiecti. Sed theologia considerat aliquam oiam per se sunt divinitus revelata. et oia ista divinitus revelata communicatur in una ratione formaliter obiecti huius scientie: et iuste est una scientia. Sed ista ratio sicut sonat intellecta per multipliciter. Primo quod nec ex ratione unitatis formalis obiecti potest concludi distinctio habitus vel potentie.

Primum prout quod id est sub eadem ratione formaliter est obiectum sensus et intellectus: quod nihil est sensibile: quoniam potentia superior potest in illud sub eadem ratione. Sicut nisi id est sub eadem ratione esset obiectum sensus et intellectus: non est maior ratio quod actus unius potentie presupponeret actu alterius potentie: quod est contra. Sicut in re non sunt tales distinctae rationes: quod tunc essent res distincte: sicut alias patet. quod cum ipsa res sit apprehensibilis et a sensu et ab intellectu: opus est quod sub eadem ratione. Tamen quod id est obiectum sub eadem ratione notitie intuitiva et abstractiva. Tamen quod id est obiectum intellectus et voluntatis: quod impossibile est quod alius quod sub alijs ratione ignoratur sit voluntatis. Tamen quod id est obiectum scie et erroris et opinionis. Potest enim unus circa eadem conclusionem errare vel opinari: et alius scire eam per ipsum postea in fine. Secundum prout quod ipsius visus sunt distincta obiecta formalia: puta albedo et nigredo: et tamen potentia est una. Aut ista sunt obiecta formalia prout quod nihil potest apprehendendi ab alijs potentia nisi obiectum ipsius formale apprehendatur: sed albedo potest apprehendendi a visu nullo alio apprehenso avisi et eodem modo nigredo: quod et ceterum. Si deinde quod ista sunt obiecta materialia: color: aut est obiectum formale. sicut quod nihil potest apprehendendi a visu nisi sub ratione coloris. Cetera quo quod intelligitur per rationem materialis: aut subiectum rationis formalis: aut aliquid concretum sub ratione formalis. Si per se ipsum explicatur de hoie asino et ligno respectu coloris: tunc albedo et nigredo non sunt obiecta materialia: quod non sunt subiecta coloris: sed sunt colorib; quod formalia: et per se sunt eadem potentia habent distincta obiecta formalia. Si secundo modo sic nihil est tale respectu habitus complexi. Sicut tunc non est alius quod dicere: quod si sunt distincta obiecta adeo tunc sunt distincte potentie: sed de tali non est per se.

C
Cetera opinio

primaria

Questio

Preterea qn dī q nibil apprebēdīt a visu nisi sub rō coloris: aut intelligit q nibil pōt videri nisi colorati: aut q nibil p̄videri nisi ipsa rō coloris: b̄z q̄ distinguit̄ contra alias rōnes inferiores videat. Si p̄mo mō sic stat argumētū: q̄ albedo pōt videri nullo alio apphēso: ḡ nibil est obiectus formale nisi sola albedo. Si scđo mō Lōtra. ip̄a rō coloris fm̄ q̄ distinguit̄ alias rōnes inferiores: est v̄lis et in itellectu: et per p̄ns nullo mō pōt apphēndi a sensu.

Preterea qn v̄ albedo sub rōne coloris: q̄o aut est aliqua rōne p̄icularis: aut aliq̄ rōne v̄līs. Si p̄mo mō et nō est nisi bec albedo: q̄ in ista albedine nō sunt aliq̄ rōnes distincte p̄iculares: q̄ tūc essent distincte res b̄z illū negant̄ omnē distinctionē formalez: ḡ hec albedo sub p̄pa rōne videt. Si scđo mō tūc aliq̄ v̄le app̄bendetur a visu. Preterea aliq̄s habitus respectu aliq̄s cōplexū: tūq̄ lib̄z terminū sub rōne p̄pa est obiectū. Preterea minor sua ē falsa: q̄ cē diuinitus reuelabili nō ē rōne formalis obiecti theologie: tūq̄ tūc q̄ibet p̄clusionem geometrica p̄incret ad theologiaz: cū q̄libet talis diuinus reuelabilis: tūq̄ fm̄ ip̄m deus sub rōne deitatis ē subiecti theologie. Alia est opinio tenens cādē p̄clusionē: q̄ sc̄ia q̄ cōsiderat q̄tūc m̄la attributa ad vñū subiectū fm̄ vñā rōne formalē p̄siderādi: tāta similitudine evn̄ b̄z nūerū: quāta q̄tūc habet affectū ita q̄ nō est mino: simplicitas i habitu metha. i quoq̄ gradu q̄s habeat eū q̄ in habitu tēperantie: v̄l q̄ in albedine. Tū p̄mū actū generatiū habitū b̄t̄ tota realitas habet? Quis in gradu ip̄fectissimo. Nec ē differētia int̄ habitū cognitivos et affectivos nisi q̄ affectū generat̄ et augmētāt̄ ex actib̄ cōformib̄ eiusdē sp̄ei. cognitiū aut̄ augmētātur aut̄ generat̄ ex actib̄ differētib̄ et alteriū sp̄ei: et ad illos actus p̄cise inclinat̄ ita q̄ habet̄ generat̄ ex actib̄ p̄ncipū: dī habet̄ p̄ncipiū: qn̄ ex actib̄ cōclusiōis dī habet̄ p̄clusiōis et tūc p̄mo inclinat̄ ad actū p̄clusiōis. Pro ista opinione inueniuntur aliq̄ rōnes. Primo: q̄ cū ex p̄ncipiis cognoscūt̄ p̄clusiōes: ip̄a p̄ncipia p̄fectius cognoscūt̄. Sist̄ vñā p̄clusio cognita iux̄ alterā p̄fectū cognoscit̄: qd̄ n̄ eēt veruz nisi idē eēt habitus respectu oīm istoz.

Preterea p̄mo poste. Unū iōtū vñū: vñā est sc̄ia. Preterea aliter metha. nō eēt vñā nisi vñitate aggregatiōis. Sist̄ tūc nō esset vñitas maior in metha. q̄ inter mathe. et metha. Preterea in essentiali ordinat̄ necesse ē stare ad aliq̄ vñā p̄mū: ḡ inf̄ scias ē vñā prima: et p̄ p̄ns vñā nūero. Lōtra istā opinionē p̄sio. qd̄ dī q̄ ē vñā p̄pter vñā rōne formalē

p̄siderādi. Lōtra isti modi p̄siderādi aut̄ se retinet̄ a pte itellectu: aut̄ a pte obiecti. Nō p̄mo mō: q̄ de eadē p̄clusiōe totalē p̄nt eē tales diversi modi p̄siderādi i intelligēte: et tñ nō erit distincte scie de ea fm̄ istū: q̄ fm̄ istū nō pōt eadē p̄clusiō eē mathe. et metha. Nec scđo mō q̄ iste rōnes nō p̄nt distingui in obiecto: q̄ tūc essent distincte: qd̄ ē manifeste falsuz: q̄ ex natura rei non est talis distinctio fm̄ eos. Preterea: q̄ p̄ncipiū et p̄clusionis et diversarū p̄clusiōnū sunt distincti habet̄. Arguo p̄mo sic: q̄ cūq̄ sunt eiusdē rōnis et eq̄ p̄fecte in passo eq̄liter disposito: b̄t̄ effecit̄ eiusdē rōnis: s̄ habetus p̄fectū et intensus generat̄ ex multis actibus respectu p̄ncipiū p̄cise: et habet̄ generat̄ ex actibus p̄clusiōis nō magis int̄elus nō habet̄ eosdē effecit̄ fm̄ istos: q̄ habet̄ generat̄ ex actib̄ circa p̄clusionē inclinat̄ ad actū con similē ad quē nūq̄ inclinat̄ habet̄ p̄cise generat̄ ex actib̄ circa p̄ncipiū fm̄ istos: et p̄p̄ ex perientiā: q̄ isti habet̄ nō sūt eiusdē rōis. Si dī q̄ iste habet̄ si p̄ficiat̄ pōt iclinare ad actū p̄clusionis: s̄ nō nisi qn̄ generat̄ vel augmētātur ex actib̄ circa p̄clusionē. Lōtra. ad h̄ q̄ aliq̄cā habeat effectū suū nibil refert a q̄ cā pducat̄: dūmō sit eiusdē rōnis et equē perfecta. Sicut ad h̄ q̄ calor: calefaciat̄ nibil refert an pducat̄ ab igne: v̄l a sole: v̄l a solo deo: dūmō sit eq̄ int̄elus i se: et maxime nibil refert a q̄ cā pducat̄: a qua nō depēdet in esse: s̄ habet̄ nō dependet in esse nec ab illis actib̄ nec ab illis: q̄ siue pducat̄ ab istis sine ab illis. si sit eq̄ p̄fectus poterit in eundē effectū b̄z sp̄em. S̄ habitus generat̄ p̄cise ex mille actib̄ respectu p̄ncipiū nō pōt in eundē effectū in quē pōt habitus generat̄ ex duob̄ actib̄ respectu p̄clusiōis: q̄ nō sunt eiusdē sp̄ei. Lōfirmat̄: quia cā totali efficiēte approximata passo sufficienter disposito: poterit sequi actio: s̄ respectu istius cōclusiōis posito habitu elicito et actibus circa p̄ncipiū: ponitur cā totalis efficiēt̄ q̄ actū nō requirit cū nō sit: et passum est sufficienter dispositū: q̄ tē. Si dī q̄ in tali gradu erit inclinās ad p̄ncipiū: in alio ad p̄clusionē Lōtra. illi gradū nō plus distinguuntur qn̄ generatur ex actib̄ circa p̄ncipiū et p̄clusionē: q̄ gradus q̄ generat̄ et diversis actib̄ circa p̄ncipiū: q̄ illa que sunt eiusdē rōnis: nō plus distinguuntur q̄ alia eiusdē rōnis: nō p̄ter maiore excessu in int̄elusionē: sicut due albedines puta. a. et. b. non plus distinguunt̄ q̄ alie due puta. c. et. d. nō. a. plus excedat. b. in intensione q̄. c. excedit. d. Sed habitus generat̄ ex mille actibus circa p̄ncipiū: plus excede in int̄ensione habitum generatum ex uno actu

D
Opilio scđo.

Probatio prima

Secunda.
Tertia.

Quarta.

E
Lōtra scđo am op̄
tione.

Prologi

estea principiū q̄ habitus p̄ncipiū & p̄clusiōis generati ex mltis actib⁹. q̄ isti gradus minus differunt. & per p̄sequēs effectus nō minus distinguētur. q̄ si duo gradus generati ex talib⁹ circa principiū nō possunt in tales act⁹ distinc̄tos specie. nec habitus geniti ex actibus circa principiū & circa cōclusionē: qđ est p̄tra ex periētā. Cōfirmat q̄a q̄cqd repugnat alicui forme remisse sicut p̄trariū: multo magis repugnat forme eiusdē rōis intēse. ergo si error circa aliquā p̄clusionē repugnat habitui remisso generato ex actib⁹ diueris sciēdi illā cōclusionē. multo magis repugnabit habitui multib⁹ intēso generato ex multis respectu principiū si illi habitus sint eiusdē rōnis. sed cōsequēs est manifeste falsus. q̄ & atēcedēs. Prefea semp stat argumentū: q̄ si gradus sint eiusdē rōnis effect⁹ erit eiusdē rōis. Scđo arguo sic. sicut arguit quidā doctor. cū intellectu principior̄ aliquor̄ & scītā aliquarū conclusionū in geometria: stat ignorātia dispositiōis respectu alterius cōclusionis. sed respectu eiusdē cōplexi nō p̄nt in eodez simul esse habitus oppositi. q̄ habit⁹ illorū p̄ncipiorū & illarū conclusionū: nō est habit⁹ illius cōclusionis respectu cui⁹ est error. Si dicit q̄ cōtraria cōpatiunt se in actib⁹ remissis. vel si vñū sit in gradu infimo: et aliud in sumo: & ita est in p̄posito. q̄ habit⁹ in clinās ad intelligendū vñū p̄ncipiū tantū est remissus & imperfectus. & iō stat cū errore circa cōclusionē. Sed habit⁹ inclinās ad intelligēduz principiū & p̄clusionē simul est p̄fectus: et ille nō cōpatitur secū ignorantia cōclusionis.

Lōtra. Pono q̄ habitus inclinās ad cognoscendū principiū tantū sit in sumo. pura q̄ au-
gmetet p̄ multa milia actuū circa illud p̄ncipiū tm̄. & habitus inclinās ad cognoscēdū cō-
clusionē generēf ex paucis actib⁹ & circa p̄ncipiū & circa p̄clusionē. Hoc posito nulli dubiū
est q̄i habit⁹ p̄m̄ sit p̄fectior q̄ secundus. & tm̄ b̄ posito ignorātia dispositiōis respectu cōclu-
siōis stat cū habitu p̄mo: & nō cuž sedo. q̄ b̄ nō
est p̄p̄r imperfectione habit⁹ p̄m̄. Si dicit alr ad argumentū: q̄ p̄bat distinctionē illoz gra-
du. s̄i nō p̄bat distinctionē specificā. Lōtra
Q̄uncunq̄ cū vno ḥrioz stat aliqd in gradu p̄-
fecto. & aliud in gradu p̄fecto no stat cū ei⁹ cō-
trario. illa duo p̄fecta distinguuntur spē. Verbi
gratia. Si dulcedo in lacte stat cū albedine. et
nigredo nō stat cū albedine. necessario dulce-
do & nigredo distinguuntur spē. Pr̄tertiā p̄ rō-
nez. q̄ q̄i aliq̄ sunt eiusdē speciei: & sunt p̄cta
cū quoconq̄ stat vñū & reliquie p̄sile. Et q̄c-
q̄s repugnat vni. et alteri ei consile. s̄ic q̄cqd
stat cū vna albedine: & cū altera albedine stat

Primi sententiarum

& qđ repugnat vni: & alteri. Patet ergo ppo-
sitio assumpta. S̄i nūc ē ita q̄ cū errore circa
aliquā p̄clusionē stat notitia p̄fecta alicui⁹ al-
teri⁹ p̄ncipi⁹: & etiā alicui⁹ alteri⁹ p̄clusiōis: et
cū illo errore n̄ stat notitia p̄fecta eiusdē p̄clusiōis: q̄ iste due notitia p̄fecte distinguuntur spē
Cōfirmat ista rō: q̄ q̄cqd ḥriant p̄mo disti-
ctis spē: p̄pa int se distinguunt spē: s̄ic q̄ calor &
humiditas ḥriant p̄mo frigiditati & siccitat⁹
q̄ distinguunt spē: iō distinguuntur specie. Sed
duo errores circa duas p̄clusiones vles quartū
utraq̄ ē falla distinguunt spē: q̄ repugnat for-
malit. sicut iste p̄ponēs repugnat formalit: q̄
scie ḥrie istis errorib⁹ distinguunt specie: & per
p̄ns eadē rōe alie scie diuersarū p̄clusionū di-
stinguuntur spē. Alia argumēta & p̄firmatio-
nes tenēt virtute istorū duorū p̄moꝝ argumen-
torū. Pr̄terea q̄ dī de theologia. q̄ ipa ē vna
videt si implicit falsū: q̄ notitia cuiqdē alicui⁹
necessarij: & notitia alicui⁹ cōtingetis. sive sit
evidēs sive incvidēs: nō sunt idē habit⁹ nume-
ro. S̄i in theologia est aliqua notitia evidēs
alicui⁹ necessarij sicut declaratū est in p̄ma q̄
stione: sicut evidēter scit q̄ de⁹ ē: & de⁹ ē bon⁹
vñ⁹ sapiēs & respectu alicui⁹ alteri⁹ necessarij
est notitia mevidens: sicut q̄ de⁹ est trinus et
vñ⁹. S̄i t̄ veritates cōtingentes cognoscunt
in theologia: sicut q̄ deus est incarnat⁹: deus
beatificat aiam: & sic de alijs. q̄ oēs isti habit⁹
nō sūt vñ⁹ numero. Ideo ad q̄stionē respō-
deo: p̄mo de habitu i generali. sedo in spāli de
theologia. Quantū ad p̄mū dīco primo q̄
habit⁹ acquisit⁹ ex actu circa p̄ncipiū tm̄: est
ali⁹ ab habitu p̄clusiōis. Probo: q̄ semper cau-
sa distinguunt a suo effectu: sive sit cā per se: sive
cā sine q̄ nō: s̄i aliquo istorū modoꝝ habit⁹ p̄n-
cipiū est cā respectu habitus p̄clusionis. Pro-
batio isti⁹: q̄ posito q̄ aliq̄s acquirat habitus
ex actib⁹ circa p̄ncipiū tm̄: & post cū altero p̄n-
cipio qđ simul erat altera p̄missa applicet ad
p̄clusionē: sciet ipsam evidenter: & nō sine bas-
itu p̄ncipiū: q̄ habit⁹ ille est aliquo modo cā
notitia cōclusionis: mediata vñ⁹ immediata: p̄ se
vel per accidens. Pr̄terea notitia p̄ncipi⁹
oru⁹ est p̄fectior notitia cōclusiōis. p̄mo poste.
s̄i nihil est p̄fectius se: q̄ & t̄. Scđo dico q̄ dī-
stinctarū p̄clusionū sunt distincti habit⁹. tū q̄
demonstratio vñ⁹ & p̄ticularis differunt spē. p̄i
mo poste. q̄ op̄z q̄ vel notitia p̄missarii distin-
guant spē: vel notitia cōclusionū: s̄i sive sic sive
sic: habet p̄positū. q̄ op̄z q̄ vel habit⁹ p̄ncipi⁹
oru⁹ spē distinguuntur vel conclusionū. & non
est maior ratio quare habitus principiorū di-
stinguuntur specie q̄ conclusionum: ergo sem-
per notitia conclusionū distinguuntur specie

Responso an-
tis ad questionē
duo ostendens
p̄mū.

Questio

Tertio dico: q̄ p̄ncipioꝝ aliquoꝝ et p̄clusioꝝ nō p̄t eē idē habit. Hoc p̄bat respectu quo rūcūq; ē nat? eē aliq; bit? respectu quoꝝ ēvn? act? respectu eoūdē p̄t eēvn? habit? s̄ respectu p̄missarū et p̄clusioꝝ p̄t eēvn? act? q; nō pl̄ repugnat sillogismo cōposito ex multis p̄positionibꝫ intelligi uno actu q̄ p̄positioꝝ cōposite ex multis t̄minis. s̄ p̄positioꝝ intelligit uno actu. ḡ t̄c. Ideo dico vñiformiꝫ de habitibꝫ et acrībꝫ. q̄ semp̄ p̄portionātur f̄m idētitatē et diuersitatē: q; semp̄ est tanta idētitas et diuersitas in habitibꝫ quāta est in acrībꝫ: et q; bus generat̄ habit̄ vel augmērat̄. Hoc p̄t declarari. q; habitus nō respicit obiectū: nec iro ne obiecti: nec in rōe cause: nisi mediāte actu. Q; nō in rōe obiecti. patet. q; nō aliꝫ inclinat ad obiectū: nisi q; inclinat ad actu. Nec causa tur ab obiecto: nisi mediāte actu. ḡ ex idētitate obiecti vel diuersitate nō deb̄ argui diuersitas vel idētitas habit̄: nisi mediāte diuersitate vel idētitate actu. ḡ habitus et act̄ in diuersitate et idētitate sp̄ p̄portionātur. Tercū t̄n̄ pro intētione p̄bi. p̄mo dico. q̄ p̄bs accipit sciam vñā: vel pro collectiōe multoꝝ ordineꝫ determinatū habentū: vel pro multis cōclusionibꝫ scitis habētibus ordinē determinatū. Possunt aut̄ cōclusiones h̄c multiplicē ordinē. vel penes p̄dicata t̄m̄. vel subiecta t̄m̄. vel penes vtrac. Exemplū p̄mi. si de codē subiecto p̄dicent̄ multe passiōes ordinate f̄m supērius et inferius. sicut de figura possunt ostēdi passiōes magnitudinis. et s̄l̄ passiōes sue p̄prie. et similīt̄ passiōes suor̄ inferior. Etū est cōclusio p̄ticularis. Exemplū scđ. si passiōes coes demōstren̄ de p̄mis suis subiectis et de inferioribus. sicut si passiōes aialis ostendātur nō t̄m̄ de aiali. s̄t̄ia de inferioribus. Exemplū terij. si passiōes aialis p̄dicētur de aiali. et passiōes specierū p̄tētaruz p̄dicētur de illis speciebꝫ. Et ita prop̄t̄ talē ordinē vel etiā cōsimilē potest dici scia vna qualif alia nō potest que carer ordinē p̄simili. et sic accipit p̄bs sciam vñā et alii p̄bi et doctores. Circa scđm p̄ncipale. dico q̄ theologiā uno modo inclut fidē infusam. et theologiā f̄m istā partē est vna vnitate numerali. q; fides infusa est vna numero: sed de hoc patet in tertio. Alio mō theologiā includit fidē acquisitā: et aliquos habitus euīdētes tā p̄positionū q̄ p̄sequētiarū. et bit̄ app̄bēsiuos oīs sue cōplexor̄ sine incōplexor̄: et isto mō nō ē vna nūero. Q; enī fides acq̄sita non sit vera numero: patet ex p̄dictis quia actus credendi distinguuntur specie. ergo habitus generati ex illis acrībus. Sicut hereticus babet fidē acquisitā circa vñū articulū.

5
Secundū.

III

7 errorē circa aliū. circa quez t̄n̄ potest habere fidē acquisitā. Similīt̄ habitus apprebēsiui sunt distincti. q; vñus potest separari ab alio potest enī aliquis esse inclinatus multū ad cogitandū de vno articulo et nō de alio. Circa p̄dicta sunt aliqua dubia. Primū quomō habit̄ p̄ncipij et p̄clusioꝝ se h̄nt f̄m p̄fectionē et ipsefionē q̄s. s̄ eoꝫ sit p̄fector. Scđan habit̄ p̄ncipioꝝ sit cā bit̄ p̄clusioꝝ. Ter- tū q; sit necessitas ponēti habitū respectu p̄ncipioꝝ: maxime cū intellect̄ sit determinat̄ ad p̄ncipia: et maxime p̄ se nota: et porētia definita nō idēget habitū determinat̄. Quar tū. q̄lis ē ille habit̄ q; ponēt vñ̄ respectu p̄missari et p̄clusioꝝ. Ad p̄mū istor̄ p̄t dici q; habit̄ p̄ncipioꝝ ē p̄fector: habitū p̄clusioꝝ: q; nobilitas habit̄ p̄sistit: vel q; euīdētior: v̄l q; de nobiliōri obiecto: s̄ nūc est ita q̄ p̄clusio nō ē d̄ nobiliōri obiecto: tū q; q̄qd ē obiectū p̄clusioꝝ p̄tiale: et obiectū alicui p̄ncipij p̄tiale: nec notitia p̄clusioꝝ ē euīdētior: notitia p̄missarū f̄ecōuerso: ḡ notitia p̄missarū est nobilior notitia cōclusioꝝ. Ad scđm dico: q; notitia p̄ncipioꝝ ē cā effectua notitia cōclu- sionis: et h̄verū ē ad illū itellectū: q; acq̄ris no- titia p̄clusioꝝ p̄ notitia p̄ncipioꝝ. Contra t̄n̄ istā p̄clusioꝝ arguit: q; necessarij et p̄petui nō p̄t̄ eē aliq; cā: s̄ p̄clusio ē nc̄cria: ḡ t̄c. Preteca ois cā effectua scđa p̄t̄ ponit̄ in effectu q̄uis nō ponat̄ eī effect̄: q; dē p̄t̄ suspēdere cāl̄it̄ rate cuiuscūq; cāe scđe s̄ ipossibile ē q̄ p̄missa sint necessarie nisi p̄clusio sit nc̄cria. Ad ista dico q; notitia p̄missarū ē cā notitia p̄clusioꝝ q̄uis p̄missa nō sint cāe p̄clusioꝝ. Primū p̄t̄ q; illud vere ē cā alicui ad cuī eē seq̄f aliud: ita q̄ illō aliō n̄ p̄t̄ ponit̄ sine illo: s̄ i tali itel- lectu posita notitia p̄missarū se q̄f notitia p̄clu- sionis: et ipa nō posita nō p̄ducet̄ notitia cō- clusioꝝ. Scđ declarat̄: q; siue p̄missa ponat̄ siue nō: intellect̄ h̄ns t̄minos p̄t̄ formare cō- clusionē. Per h̄ p̄z ad p̄mū: q̄ p̄missa n̄ sūt cāe p̄clusioꝝ: t̄n̄ q̄ ē p̄clusio nc̄cria: n̄ ē itelligēdū q̄ sit nc̄cria: q; sp̄ actualiter illo mō quo nara ē eē in actu sp̄ sit vera: nisi forte in itellectu di- vino: s̄ ē nc̄cria: q; ē vera et nūq; p̄t̄ esse falsa. Ad aliud p̄cedo q̄ p̄t̄ ponit̄ notitia p̄missarū sine notitia p̄clusioꝝ: et iō notitia p̄clusioꝝ ē p̄tigēs: q; ē creatura: q̄uis sit de obiecto ne- cessario mō exposito. Ad tertū dubiū patebit libro tertio. Ad quartū p̄t̄ dici q̄ iste ha- bit̄ q̄est vñ̄ respectu p̄missarū et respectu cō- clusioꝝ ē sapiētia: ē tā itellect̄ et scia eālēt̄ q; ē respectu illī respectu cuī ē tā itellect̄ q̄ scia: et ita sapiētia n̄ ē respectu alicui vñ̄ dū: et respectu multoꝝ. Hoc p̄t̄ p̄suaderi: q; oīs

III
Primū dubium.

Secundū.
Tertium.

Quartū.

3
Ad primū dubiū

Ed scđm.

Ad tertii.
Ad quartū.

Dilogi

Primi sententiarum

ppositio necessaria. aut ē pncipiū aut delusio
si sit pncipiū respectu illi⁹ est intellect⁹. si con-
clusio respectu illi⁹ est scia: ḡ si sapientia ē et re-
spectu alicui⁹ vni⁹ sicut ē intellect⁹ et scia. sapi-
entia nō distingueret ab intellectu et scia. Sapientia
firmat p pbs. vi. ethi. Sapientis em de quoliz
bet hie demonstratio ē: ḡ sapientia ē vera de-
mōstratio vel notitia demonstratiois: et p pns
est tā respectu pncipior̄ p respectu cōclusio-
nis. Silr. c. viii. manifestū q̄ certissima sciētia
rū est sapientia: opz ḡ sapientia nō solū q̄ ex pnci-
pīs scire s̄ eriā circa pncipia verū dicere: q̄ re-
erit vtiq̄ sapientia intellect⁹ et scia. Ex aucto.
ista p̄ q̄ sapientia est respectu pncipior̄: et re-
spectu cōclusionū et q̄ ē scia et intellect⁹: s̄ nō ē
realiter et formali scia et intellect⁹: q̄ tūc nō ē et
habit⁹ distinct⁹ ab eis: ḡ erit scia et intellectus
equaliter: q̄ ē respectu illoꝝ quoꝝ ē scia et in-
tellect⁹.

Instatur pmo.
Scđo

R
Respo def pmo.

Respo def scđo:

Z
Ad p̄mā secun-
de opinionis pro-
bationē,

Ad scđam.

Em numerū ad variationē subiecti: q̄ ad varia-
tōnē pdicati: q̄ scia ita respicit pdicatu sicut
subiectū: q̄ pmo respicit ipam pclusionē cui⁹
subiectū et pdicatu sūt pres. Ad aliud p̄z
quō scia metaphysical ē vna vnitate aggredi-
gatiōis. Si dī q̄ tūc deficeret nob̄ mltē me-
taphysice et mltē naturales scie: pcedo q̄ cui
libet p̄ statu isto deficiunt mltē scie partiales.

Ad alio pcedo q̄ ē stare ad vnu p̄mū: et il-
lud p̄mū ē scia vnu pclusionē pme: v̄l vnu bit⁹
iclinas ad actū sciēdi pclusionē p̄mā: pp̄ p̄n-
cipia p̄ora. Per hoc ad p̄mū pncipale q̄ ba-
bit⁹ theologie icludit mltos bit⁹ et iter illos ē
aliquōs p̄us: q̄cūq̄ sit ille. Ad scđo p̄z: q̄ vnu
generis subiecti ē vna scia: si passio sit vna v̄l erit
vnvnitate ordidis. Ad trū etiā p̄z: q̄ metba.
p̄t dīc totū libri metba. n̄ ē vna nisi tali vnu
rate ordinis. Alia q̄o. etiā pncipali ānēxa.

Ad temā

Ad quantā

Ad argumen-
tū principali.

pncipia duplī accipit: stricte et large. P̄io mō
nō est nū respectu nobilissimor̄: pp̄ qd̄ dīc
pbs. vi. ethi. c. viii. Et dictis vtiq̄ manifestū:
qm̄ est sapientia et scia et intellect⁹ honorabilissi-
morum natura. Et sic loq̄ pbs de sapientia pri-
mo metba. Scđo mō accipit p̄ om̄ habitu re-
spectu pncipior̄ pmoꝝ et pclusionū sequētū
ex illis: et isto mō sapientia iuenit etiā in artib⁹
mechanicis: pp̄ qd̄ dīc pbs: sapientia i artib⁹
certissimis. Artes assignaꝝ puta pheida lato
mū sapientē et politiū statui sic ē t̄c. et e. c. viii.
vbi exp̄se inuit ista distinctionē. Ad scđo q̄n
ois demonstratiois est sapientia: s̄ ois demonstra-
tionis pp̄ qd̄ ē sapientia large accepta. Vn̄ in
nulla arte sciēs q̄ tm̄ dīc sapientia: s̄ sciēs pp̄ter
qd̄. Ad p̄mū argumētū p̄ scđa opinōe. dīc
co q̄ qn̄ delusioes cogscit ex pncipiis tūc p̄n-
cipia pfecti⁹ cognoscit: q̄ tūc elicit vnu ac̄
respectu pncipior̄: et intēdit habit⁹ pncipior̄
nū. pp̄ idē qn̄ vna cōclusio cognoscit iūt alia
pfecti⁹ cognoscit. Sz̄ si ac̄ sciēdi eliciat cir-
ca vnu pclusionē et nō circa alia: nō pp̄ b̄ pse-
ctius cognoscit alia. Ad scđam dīc: q̄ vnu
subiectū est vna scia nō vnitate numerali: sed
vnitate eiusdē ordinis. Sicut exercit⁹ dīc vnu
vel ciuitas dīc vna: et ita accipit vnitate ag-
gregatiōis p̄ oī vnitate q̄ nō est alicui⁹ vnius
numero: coedō q̄ talis sciētia ē vna vnitate
aggregatiōis. Sz̄ illa sciētia ē vnu vnitate nu-
merali q̄ vnu pclusionē: vel q̄ iclinat ad actū
vnu sciēdi pclusionē pp̄ pncipia: et ita quorū
sūt pclusionēs etiā habētes idē subiectū et tm̄ di-
uersa pdicata: rot sūt scie. et nō pl̄ variat scia

de² sub p̄pā rōne deitaf sit subiectū theologie
Et nō. q̄ deo sub rōne deitaf n̄ pueniūt pmo
oēs passiōes illi⁹ scie: tū q̄ mltē p̄us pueniūt
aliqb⁹ creaturis: s̄ic q̄ aia rōnal̄ brificabit⁹ in
vñiōe et fructiōe dei: q̄ resurrectio erit futura
et bñoi: tū q̄ aliq̄ pmo pueniūt psonis s̄ic pae
generat⁹ t̄c. Sz̄ illō ē p̄mū subiectū cui pmo que-
nūt oēs passiōes illi⁹ scie: ḡ t̄c. Scđo: q̄ oē
subiectū scie p̄t cognosci distictē et idistinctē:
q̄ ei⁹ notitia idistincta p̄supponit: et disticta
acq̄rit. Sz̄ de² n̄ pōt cognosci distictē et idis-
tictē. q̄. vii. metba. simplex aut totaꝝ cognos-
sci aut totaꝝ ignoscit: de² aut ē ifinīte simpli-
citat⁹: ḡ t̄c. Tertio. q̄ de² ē subiectū alicuius
scie naturali acq̄site: nō ḡ theologie. Ans p̄z.
q̄ i metba. pbāt de deo mltē passiōes. ñna p̄z
q̄ idē sub eadē rōe nō ē subiectū diuersarū sci-
entiarū. Lōfirmat: pbāt i scia fferiorū n̄ p̄t
ē subiectū i scia supiorū Sz̄ deū ē p̄bāt i scia
naturali et metba. ḡ nō pōt ēē subiectū i theolo-
gia. Ans p̄z. q̄ subiectū ē simpli p̄mū i scia. et p
pns ēē aliqd̄ p̄us subiecto supioris scie. Ad
oppositū. nobilissim⁹ bit⁹ b̄ nobilissimū sub-
iectū sub nobilissima rōe. theo. ē nobilissimus
bit⁹: ḡ t̄c. In ista q̄stioē ē vna difficultas: qd̄
ē de roe subiecti p̄mū alicui⁹ scie. iō pmo vidē:
dū ē d̄ ea. scđo ad q̄stionē. Circa p̄mū ē vna
opinio: q̄ rō p̄mū subiectū ē p̄tinere i se p̄tual
pmo oēs p̄tates illi⁹ bit⁹. Qd̄ pbāt p̄mū sic
q̄ subiectū p̄mū p̄tinere pp̄oēs imediatas. q̄
subiectū earū p̄tinere pdicatu: et ita euidentia
toti⁹ pp̄oēs. pp̄oēs aut̄ imediate p̄tinet cō-
clusioes: ḡ subiectū pp̄oēi imediatarū p̄tinet
oēs veritates illi⁹ habit⁹. Probat scđo sic
q̄ p̄mitas accipit p̄mū poste. et diffinitione

Questionē
principali altera
neta q̄ i outis
Questio.

B
Opinio scel-
logo.
Probatur

Secundo.

Questio

(III)

vniversalis fm q̄ dicit adequationē. obiectū aut̄ se habet ad habitū sicut cā ad effectū: nō est aut̄ cā adequata nisi p̄tineat virtualē totū effectū. ḡ t̄c. Exponit aut̄ p̄mo virtualit̄: q̄ p̄mū est illud qd̄ nō depēdet ab alio s̄ alia ab ipso: ḡ virtualē p̄tinere ē nō depēdere ab alijs in p̄tinēdo s̄ alia ab ipso: b̄ e q̄ p̄ impossibile circ̄ c̄scripto om̄i alio manēre it̄ intellectu ei⁹ adhuc c̄tineret. nūl̄ aliud aut̄ c̄tinet nisi p̄nōe⁹ eius. Itē alibi declarat̄ b̄ idē sic. in essentiā alif ordinat̄ necesse ē stare ad aliquā simplicit̄ p̄mū: s̄ cognoscibilia alicui⁹ scie h̄it̄ essentia- lē ordinē inter se ⁊ cognoscibilitatē: q̄ p̄clusi- ones cognoscit̄ ex p̄ncipis: ⁊ p̄ncipia rādē si- fint imediata cognoscit̄ ex terminis. termi- nus etiā p̄dicati p̄ncipis cognoscit̄ ex rōe sub- jecti. q̄ p̄ncipia cōter sit̄ p̄ se nota scđo mō ḡ subiectū cadit in diffinitiōe p̄dicati. ex. vii. merha. In isto ḡ ordine rādē ē deuenire ad ali⁹ qd̄ subiectū simplex qd̄ ē subiectū p̄ncipis. ex cui⁹ notitia cognoscit̄ oīa p̄tinētia ad sciam ⁊ ipa nō cognoscit̄ et alijs. Cōtra istā op̄is- sionē: p̄bo q̄ nō sit de rōne subiecti c̄tinere virtualē notitia passiōis. Scđo q̄ nec ē de rōne subiecti p̄tineat virtualē notitia passiōis. Primiū p̄bo sic. nō min⁹ virtualē nec min⁹ p̄fecte c̄ti- net cā efficiēs effectū sūn̄ q̄ subiectū suā pas- sionē: s̄ nō obstante tali c̄tinētia: notitia cau- se nō c̄tinet virtualē notitia sui effectū: ḡ nō obstante q̄ subiectū c̄tineret suā passionē: no- titia subiecti nō p̄tineret notitia passiōis sue maiorē manifesta. qm̄ emēs c̄tinētias qn̄ res p̄tēta totalit̄ ⁊ reali distinguit̄ ⁊ p̄tinētia: illa ē p̄fector: q̄ ē cause efficiētis respectu esse- ctus: vel c̄tinētia cāc finalis. q̄ illa q̄ ē mate- rialis est p̄fector. s̄l̄ illa sola cōpetit deo. mi- nor est manifesta: q̄ fm̄ istū ad distinctas qd̄- ditates cognoscēdas req̄rit̄ distincte rōnes cognoscēdi. ḡ notitia distincta vni⁹ qdditatis sine rōne cognoscēdi p̄pa respectu alteri⁹ qd̄ ditatis: nō sufficit ad cognoscendū alia qdditatis. Si dī: q̄ tūc requirunt̄ distincte rōnes cognoscēdi respectu distinctarū qdditatu⁹. qn̄ vna nō c̄tinet virtualē in alia. Cōtra. tunc ad distincte cognoscēdū oēs qdditatis ifero re- s sufficeret distincta rō cognoscēdi ipm̄ sole. q̄ sol c̄tinet virtualē oēs istas quidditatis. Si dicat q̄ nō sufficit: q̄a sol nō ē cā totalis isto⁹ inferioro⁹. Cōtra si sic. ḡ req̄rit̄ alia cau- sa ad hoc q̄ distincte cognoscat̄ effectus: cū ḡ eodē mō subiectū nō sp̄ sit cā totalis passiōis nō sufficit distincta notitia subiecti ad haben- dū distinctā notitia passiōis. Si dicat alr̄: q̄ passiōis ad subiectū sūt p̄les depēdētie ⁊ inti- miores q̄ effec̄ ad suā cām: ⁊ iō notitia subie-

cti sufficit: nō notitia sue cause. Cōtra. aliqn̄ passio nō depēdet nisi sicut accīs a suo subie- cto: s̄ illa ē ipfector: q̄ depēdētia effectus ad cām efficiētē. Preterea fm̄ istū doctorē i re- pertorio p̄fisiensi. q̄. i. qn̄ aliq̄ respiciūt ab aliq̄ potētia v̄l̄ ab habitu: ita q̄ quodlibz illo⁹ per suā rōnē formalē natu⁹ ē respici a potētia tali v̄l̄ habitu. ibi nullū eoz ē p̄mū obiectū poten- tie p̄mitate virtutis: ḡ ibi notitia vni⁹ nō p̄tis- net notitiā alteri⁹: s̄ subiectū ⁊ passio frequēt̄ sic se bñt q̄ sūt distincte res s̄z eu. qd̄ ptz: q̄ alibi p̄bat iste doctor: q̄ subiectū ē cā efficiētisue passiōis. alif cīm p̄po nō eēt ncc̄ria: s̄ qlibz res absolute distincta p̄ rōne suā formalē ē motiva intellect⁹: q̄ qn̄ aliq̄ ē p̄mū obiectū adeq̄tu⁹ potētiae qd̄liber cōterū ē motiu⁹ illi⁹ potētiae: s̄ obiectū adeq̄tu⁹ intellect⁹ ē ens: ḡ qliber res ē p̄ se motiva it̄ellect⁹: ḡ nulla res ē p̄mū obiectū p̄mitate v̄tus respectu alteri⁹. Cōfirmat̄ q̄ qd̄ ē motiu⁹ sēl̄bz v̄tutē mouēdi it̄ellectū q̄ ē i potētia ad it̄lectionē: faccidēs ē mos- tu⁹ v̄tute p̄pa ipsi⁹ sensus: ḡ t̄c. S̄l̄ illa res absolute posset fieri sine subiecto: ⁊ p̄ p̄nspō- set it̄itiae videri: ⁊ tūc nō habere⁹ notitia subiecti. ḡ illa passio ē p̄ se motiva it̄ellect⁹: et p̄ p̄n̄ notitia vni⁹ nō c̄tinet notitiā alteri⁹. Ista rō cōfirmat̄ p̄ p̄bm p̄mo poste. q̄ deficiē- te sensu deficit scia fm̄ illū sensu: s̄ aliqn̄ obiectū vni⁹ sensus ē cā obiecti alteri⁹ sensus: sic fm̄ multos ⁊ v̄l̄ it̄etio p̄bi q̄litates rāgibiles q̄ sūt obiecta sensus tact⁹ sūt cāe color⁹ ⁊ sapo- ru⁹: ḡ q̄tūcūq̄ babere⁹ p̄fecta notitia de rāgi- bili⁹. si deficeret sensus visus non posset h̄i notitia d̄ colorib⁹. ḡ notitia cāe nō p̄tinet v̄t- alif notitiā sui effectū. Et eodē mō q̄uis iste q̄- litates rāgibiles ēēnt subiecta aliarū q̄litatu⁹ ⁊ ille ēēnt passiōes eaꝝ: adhuc deficiēte sensu visus nō cognosceret̄: ḡ notitia subiecti nō ē sufficiēs ad cognoscēdū passionē. Scđo ar- guo sic. fm̄ p̄ncipia isti⁹: qd̄ p̄tinet p̄fectā no- titiā alicui⁹ p̄tin̄ ei⁹ notitiā ipfector: s̄ notitia subiecti nō p̄tinet notitiā ipfectorissimā ipsius passiōis: q̄ nō p̄tinet qd̄ nois: q̄ tūc nō ēēt p̄ cognitio: ḡ nullā notitiā passiōis c̄tinet sub- jectū virtualē. Tertio arguo sic. c̄tinētia vir- tualē notitia p̄clusiōis maxie attribuēda ē mes- dio: s̄ subiectū nō ē mediū. ḡ subiectū nō cōti- net p̄mo v̄tualē notitia p̄clusiōis. maior ē ma- nifesta: q̄ mediū ⁊ cā idē sūt. h̄. poste. s̄ p̄tinē- tiā virtualē maxie attribuit̄ cāc. S̄l̄ possibile ē h̄e distinctā notitiā subiecti: ⁊ tūc ignorare pas- sionē sibi inē p̄p̄ ignoratiā sue cāe extrinsece pura possibile ē it̄elligere abstractiū lunā. ⁊ tūc ignorare an eclipsēt̄: q̄ nescit an terra iter- ponat. Si dicat q̄ mediū ē diffinitio subie-

et. et p̄ dñs est subiectū realit̄: et ita. si p̄tinētia virtualit̄ attribuit̄ medio attribuēda est etiā subiecto. Cōtra. mediū est cā inberētie passio nis ad subiectū bñ istos. s̄ cā illi inberētie est frequen̄t cā extrinseca q̄ distinguif̄ realit̄ a sub iecto. p̄z in exēplo adducto. ḡ p̄tinētia virtua lis magis attribuit̄ alteri q̄ subiecto. Cōfir mat. qz bñ p̄bñ. i. p̄bñicor. et libro posteriore i diversis locis. notitia rei dependet ex notitia oīm suarū causarū. qualit̄ in hoc sit intelligēdūz p̄tēbit postea. ḡ notitia passionis nō tñ depēdet ex notitia subiecti: s̄ ex notitia aliarū causarū. iḡ subiectū nō p̄mo p̄tinet passionē.

Quarto arguo sic. bñ istū doctoz: nibil duc in cognitionē alterius nisi qđ p̄tinet ipm virtualit̄ vel essentialit̄. s̄ multe sunt passiones respectue vel cōnotatiue bñ aliuz modū loquēdi: q̄ nullo mō p̄t cognoscī nisi prius cognito aliquo qđ nō cōtinet in subiecto nec virtualit̄ nec essentialit̄. ḡ notitia subiecti nō p̄tinet notitia illarū passionū. qz nō p̄tinet virtualit̄ notitia illorū que p̄supponūtur notitia passionū. Ad hinc p̄z. qz esse beatificabile est passio creature rōnalis. et ista passio nullo mō p̄t cognoscī nisi cognita beatitudine: qz si sit respectiva eūz notitia illi respectus depēdeat ex notitia sui termini. oportet q̄ terminū p̄cognoscāt. eo deq̄ mō si sit cōnotatiua. Sill̄ esse creabile est passio creature. Similiū posse b̄re caritatē est passio creature rōnalis. et sill̄ esse informabile est passio materie. et tñ forma caritas. beatitudo. et bñmō q̄ sunt vel termini istarū passionū vel cōnotant p̄ istas passiones. nō cōrīent in istis subiectis. nec v̄tualit̄. nec essentialit̄. et p̄ dñs notitia ip̄z non causat̄ a notitia subiecti. nec p̄ dñs istarū passionū qb̄ notitia ip̄z p̄supponit̄. Si instet̄ q̄ ista rōem. qz iste nō sūt passiones p̄prie loquēdo. qz sp̄ subiectū est p̄fectius sua passiōe. ita nō est hic. Sill̄ subiectū est cā sue passionis efficiēs. ita nō est h. Hoc nō valet qz ille pp̄oēs cū sūt nc̄crie op̄z q̄ sūt p̄ se prior mō: vel sc̄do mō. s̄c̄ sūt declaratū in vna qōe. s̄nō sūt p̄ se p̄mo mō. ḡ sc̄do mō. et p̄ dñs pd̄catū est passio subiecti. nō tñ op̄z q̄ sp̄ sit p̄pria passio. Et qñ d̄: q̄ subiectū nō est imperfecti sua passiōe. dico q̄ siue passio in se sit p̄fectior siue imperfectior. aliquā aliqd̄ ip̄oratū p̄ passionē est p̄fecti ip̄o subiecto. s̄c̄ est in p̄posito. et ita cū notitia imperfectioris nō cōtinet v̄tualit̄ notitia p̄fectioris. bñ istos. sequit̄ q̄ subiectū nō cōtinet v̄tualit̄ notitia illius ip̄oratū p̄ passionē. nec p̄ dñs notitia passionis. Et qñ dicit̄ q̄ subiectū ē cā efficiēs siue passionis. b̄ ondēt postea cē s̄m. Si dicat̄ alr̄ q̄ sufficit cognoscere illud ip̄oratū p̄ passionē i cōi cōceptu sibi et alijs. et

talē notitiā cōfusam illā contīnet virtualiter ipm subiectū: et ita notitiā passionis. Contra. nō tñ sūt iste passiones vt ip̄orat̄ aliqd̄ i cōi: s̄ vt ip̄orat̄ aliqd̄ i p̄ticulari: sicut eē creabile a trib̄ suppositis subsistētib̄ vna natura: et tñ iste passiones nūq̄ p̄nt cognosci v̄tute subiecti

Quinto arguo sic. si subiectū sic p̄tinet p̄di catūr̄. seq̄t q̄ cognito aliquo subiecto q̄libz passion posset de eo euidēt̄ cognoscī: cōclusio ē simplē falsa. M̄a pat̄z. qz posset haberī notitia passionis v̄tute notitia subiecti: et bñs habitis posset haberī notitia p̄missarū: et tādē notitia cōclusionis. Sallitas p̄sequit̄ p̄z: qz si sic om̄s tales eēt̄ euidēt̄ cognoscibiles. aia itellec̄tua ē beatificabil: b̄ p̄t videre diuinā essentiā p̄t b̄re caritatē q̄ tñ nō p̄nt cognoscī natura liter: s̄ tñ supnaturalr̄. Si d̄ sic dīc̄ iste doctor: q̄ aia v̄l̄ potētia itellec̄tua nō ē nob̄ naturalr̄ cognoscib̄l̄ sub illa rōe. p̄pha et sp̄ali sub q̄ ad talē finē ordinaſ: et sub q̄ē ḡre capax p̄fir mate. et sic d̄ alr̄. n̄ em̄ cognoscī a nob̄ aia nec natura n̄a. p̄ statu isto n̄is sub rōe aliq̄ generali abstrabibili a sensibilib̄ sub q̄ nō ordinat̄ ad beatitudinē: nec ad visionē diuine esse tie. et iō iste passiones nō p̄nt a nob̄ cognoscī v̄tute notitia subiecti nob̄ possibl̄ p̄ statu isto. Cōtra. aia n̄a sub illa rōe ē naturalr̄ cognoscib̄lis v̄l̄ a se v̄l̄ ab aliq̄ alia natura itellec̄tuali: et tñ ille finis a nulla natura itellec̄tu ali ē naturalr̄ cognoscib̄l̄. Sill̄ ē p̄petuabile in infinitū: ē passio istor̄ iſerioꝝ: et tñ nō p̄t euī dēter cognoscī p̄tūcūq̄ subiecta distincte cognoscāt. P̄terea ista accidētia bñ istū distictē cognoscāt a nob̄ p̄ statu isto. et tñ de p̄dētia sui ad substātia nō p̄t cognoscī i p̄ticulari sic nec substātia ip̄a a q̄ depēdet bñ istū doctoz. Sill̄ ex istis accidētib̄ p̄tūcūq̄ cognoscāt distictē et i p̄ticulari: nō p̄nt i p̄ticulari cognoscī om̄s siue cāe: et ita v̄l̄ s̄ manifestū q̄ multe sūt passiones creaturā q̄n p̄nt naturalr̄ cognoscī p̄tūcūq̄ subiecta eaꝝ cognoscātur. Sexto arguo. si sic. ḡ q̄liber passio ēt̄ ē p̄ se nota de ente. dñs falsū: p̄bario p̄sequēt̄ qz si subiectū sic p̄tinet p̄dicatū: ḡ q̄liber p̄p̄o talē enūtia passiones enī de ēt̄ ēt̄ nota ex notitia ēt̄mior̄: qz cognito subiecto distictē et p̄dicato statim sc̄it p̄p̄o. p̄ te: s̄ ens nō p̄t coḡsci nisi distincte: qz ē simplē simplex. p̄ te: ḡ q̄liber talē p̄p̄o ēt̄ p̄ se nota. Sill̄ accipio vna talē p̄p̄one: aut ip̄a ē nota ex ēt̄minis aut nō. Si sic b̄t̄ p̄positū. Si nō: ḡ notitia distincta subiecti nō p̄tinet v̄tualit̄ p̄mo notitia passionis: s̄ reqr̄it̄ aliqd̄ alio qđ p̄tinet illā notitia salte q̄ticularis. Si dicat̄ q̄ ē vna passio p̄o: quā p̄tinet ens v̄tualit̄. et illa p̄tinet passionē poste

piorē. et si sine ea nō pot alia cognosci virtute notitiae entis. Lōtra tu exponis q̄ cōtinet p̄tualis oī alio p̄ impossibile circūscripto. ḡ cir- cūscripta illa passiōe quā ponis priorē adhuc cōtinet illū. Preteā salē sequit̄ illud q̄ a nobis pro statu isto oēs passiones enī p̄t evidēter cognosci de ente. q̄a h̄ita notitia enī q̄ nō pot esse nisi distincta b̄z istos. Stat̄ habet notitia p̄me passiōis. et p̄p̄ns notitia sc̄de pas- sionis. et c̄tie. et q̄rre. et sic de oībus alijs. Et illud est manifeste fīm. q̄a nō pot a nobis evidēter cognosci q̄ oē ens est a nobis cognoscibile in tūtūne. et sic de multis. etiā fīm istū doctoē. ḡ et c̄. Si dicā ad oīa illa q̄ nō intelligit ista opi- nio q̄ notitia incōpleta subiecti sit cā notitia incōpleta passiōis. Et intelligit de notitia p̄ple- xa. Lōtra. Et nō videt esse intētiō sua. q̄i ip̄ia rōe sua dicit q̄ p̄clusiōes p̄tinētū in p̄cipihs et certū est q̄ illa sola p̄tinētū est illa q̄ est iter cōplexa. postea aut̄ dicit q̄ pp̄oēs p̄tinēt in terminis. et q̄ termini p̄dicas in subiecto. ḡ in isto p̄cessu intelligit q̄ notitia incōpleta p̄tinēt notitia incōpleta. Sili hoc p̄z p̄ expōsitiō nē ipius de p̄mo p̄tinere. q̄ dicit illud p̄io cō- tinere q̄d sic cōtinet q̄ ab alijs nō depēdet in cōtinēdo. Si oīa alia ab ip̄o. Et nō posset verū esse nisi ip̄m subiectū cōtinet notitia incōple- xa passiōis. Preteā. Et p̄z p̄ sedam rōem suā q̄ ibi accipit q̄ subiectū est cā adequata tor̄ habit. ḡ est cā notitia incōpleta passiōis. Si mīlī arguo p̄ rōem suā alia. q̄ in eēntiālī ordi- natī coringit stare ad vñū p̄mū. Et notitia iste incōpleta ordinant̄ eēntiālī fīm eūz. ḡ est p̄ma p̄tines alia. Sili h̄ p̄z p̄ exemplū suū ibidē. q̄ dīc q̄ p̄sōchelēs cōtinet oēs passiōes triāguli. ḡ triāgulus q̄d est q̄dā incōplexū cōtinet p̄t- ualit̄ suas passiōes. Preteā. i diversis locis accipit ista pp̄oēm. q̄ obiectū q̄dāq̄ cū itel- lectu agēte vel possibili coopāte b̄z vltimū p̄- turis sue facit sicut effectū adequatū cōceptū suū pp̄iū. et cōceptū oīm eēntiālī vel p̄tualit̄ inclusor̄ in eo. Et nō facit cōceptū alioz̄ inclusor̄ essentialiālī p̄ discursuz q̄lis est iter p̄plexa. ḡ nec alioz̄ p̄tualit̄ inclusor̄. Et q̄ intelligat de notitia incōpleta respectu notitia incōplexa: et nō respectu cōplexa p̄z. q̄ tal̄ p̄tinētia sp̄ est p̄ discursuz vel p̄ p̄nam aliquā. Et ip̄vult ibidē q̄ p̄tualit̄ inclusa i aliquo subiecto non cognoscit̄ et illo subiecto p̄ discursuz. Unū dicit ibidē sic. p̄ter cōceptū suū pp̄iū adequatū et inclusa in ip̄o altero dīctor modoz̄ nibil p̄t cognosci ex subiecto nisi p̄ discursuz. Et discursus p̄suppo- nit cognitione simplici ad q̄d discurrat̄. Preteā. ibidē immediate accipit istaz̄ pp̄oēm. nulluz̄ subiectū facit in aliquo itellectu cōceptū sim-

plicē pp̄iū sibi: et cōceptū simplicē alteri p̄ ob- jectū: nisi p̄tineat illud aliud obiectū essentiālī vel p̄tualit̄: ḡ fīm eū subiectū facit conceptū simplicē illū q̄d p̄tualit̄ icludit i eo: Et cōceptū simplex vñē notitia icōplexavel cognoscit̄ no- ritia icōplexa. Lōtra sc̄dū q̄ subiectū nō sem- per icludat p̄tualit̄ ip̄am passionē: q̄ si sic: hoc nō ē nisi vñq̄ causat cōceptū i istū rei. Non pot dici sc̄do mō: q̄ nūq̄ pot cāre cōceptū rei nisi causer notitia rei s̄ nō ē cā notitia sic p̄ba- tū ē ḡ nec p̄cep̄. nec p̄t dici p̄io mō q̄ sp̄ pas- sionē ille nō sūt res absolute reali distictē b̄z istos: q̄ creatiū: verū bonū: et h̄mōi sūt passio- nes aliquoz̄: et tñ nō sūt res ab eis distinc̄. Preterea aliquā passiō ip̄portat aliqd p̄fectū subiecto: sic cā i p̄tētā ad formā: q̄ ē p̄fectio ip̄a materia: Et p̄fectū i isto mō nō cōtinet in ip̄fētiorē: tūc em notitia imperfectiorē cōtineret virtualit̄ notitiā p̄fētiorē h̄ eos. Ideo q̄ tñ ad istū articulū dico p̄mo q̄ vñq̄ noti- tia vñū rei extra incōplexa cā sufficiēt̄ etiā cū intellectu respectu p̄me notitia incōpleta alteri rei. Sc̄do q̄ subiectū nō s̄p̄ continet virtualit̄ suā passiōne. Tertio q̄ non s̄p̄ noti- tia disticta subiecti incōpleta et notitia distin- cta passiōis sufficiēt̄ ad notitiā pp̄onis cōpo- site ex illo subiecto et ista passiōne. Quartu- oīlēdā q̄d sit de rōe subiecti p̄mi. Primū de- clarat̄ p̄ expōtā: q̄ q̄libet experit̄ in se q̄ quā- tūcūq̄ cognoscat intuitiū et p̄fecte aliquā re- nūq̄ p̄ hoc cognoscit̄ alia re nisi p̄bēat noti- tia illū alteri rei. Verbi grā si cognoscā ista i- fētiorē: et nūq̄ vidissez corpora supēiora: nullā no- titia habēre de sole et luna et stellis et h̄mōi co- porib̄. Et rō est: q̄ oīs notitia abstractiū ali- cūr̄ rei i se: vñ̄ notitiā simplex p̄p̄a alicūr̄ rei naturali loquēdo p̄supponit notitiā intuitiā eiusdē rei. Et notitia intuitiā alicūr̄ rei nūq̄ p̄t- h̄i naturali nīs effectiū vñ̄ mediate vñ̄ imedi- ate ab illa re: ḡ nec notitia abstractiū eiusdē et p̄p̄ns nulla. maior p̄z et maxie de notitia ac- quisita q̄uis alt̄ posset fieri p̄ diuinā p̄tētā: q̄ sic argutū ē. inter cām et effectū ē ordo et depē- dētā maxime essentiālī: et tñ ibi notitia icōplexa vñū rei nō cōtinet notitiā icōplexā alteri rei: et h̄erā q̄libet i se exp̄it̄: q̄ quātūcūq̄ p̄se- cret cognoscat aliquā rez nūq̄ cogitabit cogi- ratione simplici et pp̄ia de alia re: quā nūq̄ p̄us ap̄p̄hēdit nec p̄ sensū nec p̄ itellectū. sic si alijs̄ intuitiū videret substatiā: nūq̄ p̄b̄ disti- cre cognoscet̄ aliqd accidēt̄ i griculari. Si dīc q̄ si subiectū cognoscet̄ fīm oīm suū cē q̄ tūc cognoscet̄ oīs passiōes: puta si cognos- cete fīm eē fīm q̄d ē subiectū iistū passiōis co-

Prima conclusio.

Prologi

gnoscere ista passio. et sic de alijs. Similiter si cognoscere causa sub ratione cœti cognoscere est effectus. Primus istorum nibil valet. quod quod de illis rationib; aut dicunt aliquid a parte rei. aut nihil. si nihil. quod sine illis potest subiectum distincte et perfecte cognoscere. si aliquid. aut ergo dicunt quod distatere rei. aut per quod diratis. aut aliquid sibi accidere. Si primo modo babet propositum. quod tota quod dicitur rei potest cognoscere sine notitia cuiuscunq; passionis. Si secundo modo dicatur illa esse vel rationes erint quedam passiones illius rei. et per hanc dicere. quod si cognoscere fuit omnia sua esset vel omnes suas rationes. est dicere. quod si cognoscere subiectum cujus suis passionib; cognoscere tur passiones. Sicut cognoscere aliquid in quantum est subiectum passionis in certio presupponit notitiā passionis. quod sic cognoscere subiectum non est cā notitiā passionis. sed magis effectus. Ex isto prout. quod id est subiectum sub eadem ratione a parte subiecti. quod ratione debet presupponi passionem. potest esse subiectum diversarum passionum sicut id est sub eadem ratione a parte subiecti potest est subiectum diversorum accidentium. Quis propter diversitas ratione accidentium psequatur diversae denotiones. sed illa sic denotantia magis babebunt rationes passionum quod subiectorum. Terci gra. sub eadem ratione a parte subiecti est irrigabile et calefactibile. ita quod istis rationib; sunt calefactibile et infrigibile nulla distinctio presupponit a parte subiecti. et sic declaratum est in alia questione calefactibile et infrigibile et hinc modis cujus per dictum in certio de codice. et per hanc modum vel secundo modo dicendum pro se. et non primo modo. sed secundo modo. omnesque sunt passiones. et ita est de mobili. de quanto. et omnibus hinc respectu substantie. quod ille rationes sunt propter quod multis ponuntur quod de codice subiectum sub alia et alia ratione sunt distincte scie illius subiecti. sicut de corpore in quantum est mobile est scia naturalis. de corpore in quantum est quanto est mathe. quod iste rationes scie esse mobile. et esse quantum sunt passiones corporis. Et ex isto sequitur. quod propter distinctionem passionum sicut omnis distinctio a parte subiecti potest esse distincte scie de codice subiecto. et per hanc sciam illa dependet eamque a passione sic a subiecto. et ita potest virtualiter modo suo in passione sic in subiecto suo. et ita subiectum non primo continet sciari quod dependet in principio a passione. Secundum non vallet. quod cognoscere causam sub ratione cause presupponit notitiā illius rei quod est effectus. quod si eos causa in quantum est dicit respectum. sed respectus presupponit notitiā etiam fundamenti quod immunit. quod illa notitia non est cā notitiā effectus. sed magis e converso. Sicut sicut quod cognoscit causam sub ratione causa cognoscit effectum. ita quod cognoscit effectum sub ratione effectus cognoscit causam. quod propter hoc non potest continere virtualiter notitia causa notitiā effectus quod e converso. Sicut quilibet

Primi sententiarum

res huiusmodi rationes respectu omni rerum quod non est aliquid res ad quam non habeat certum excessum in parte eiusdem ita quod excedat vel excedatur. et per hanc non potest cognoscere sub talibus causa nisi omnia cognoscantur. ita quilibet res notitia omnis virtualiter continetur. Si dicitur si aliquid dicatur quod cognitionem perpetuat per transferre virtualiter in aliquo potest intelligi tripliciter. vel tamen sic in causa efficietur vel sic in obiecto representatur. vel sic in subiecto immediate continetur taliter passione quod de illo subiecto non est dicitur. Illud quod continetur duob; modis primis virtualiter in aliquo non continetur tertio modo. Hoc istud non videtur esse ad propositum quod tunc subiectum continere virtualiter notitia passionis non est aliud quod subiectum continere virtualiter passionis non est subiectum potest continere virtualiter passiones. quis non possit causare notitiā passionis. quod tamen secundum dico quod subiectum non continetur per virtutem passionis quod frequenter passiones sunt quodammodo per partem respectum fuit aliquos. vel connotatiu fuit alios. et importat aliquid quod non continetur virtualiter sub subiecto. Tertio dico quod etiam non est per notitia distincta subiecti et notitia distincta passionis immediate continetur virtualiter notitia illius propositum immediate quod huiusmodi doctor ista est immediata causa est calefactio. Nec quodrenda est alia causa quod calor est calefactio. nec est calor. et tamen potest cognoscere subiectum distincte. et sicut passio distincte et non ista propositum calor est calefactio. quod tamen assumpturnum per hoc si aliquis videret calorem intuitus per inter lectum et cognoscere distincte quod sol calefaceret ista inferiora. si nūcognoscere experientiam quod calor produceret calorem quod nullum calefactibile est et sibi approximatum talis non potest cognoscere eundem quod calor est calefactio. quod albedo est productiva albedinis. Et ita notitia distincta subiecti et passionis non sufficiunt ad notitiā talis propositum immediate. Ideo dico quod ad notitiā taliter veritatis frequenter requiri notitia intuitiva mediata quod accipit notitia eundem proponens contingit. sicut quod notitia eundem taliter vides et non crederis non potest sic declaratum est superius. Eodem modo est de boi et risibili. quod si nūcognoscere aliquis per experientiam cognoscere boiem ridere nesciret utrum boe esset risibilis an non. Circa quartum dico quod non est de ratione subiecti continere virtualiter passiones sicut declaratum est. nec etiam quod ab ipso denominetur et specificetur scia quod subiectum per eam id est simplicitatem id est ratione et ratione et scie et distincte propter distinctionem non passionum. nec est de ratione subiecti quod subiecto scia habeat suam dignitatem. quod subiecto existente eodem propter maiorem nobilitatem vel passionis quam alterius potest ratione scia esse nobilior. quod alia sicut scientia quod scio quod omnis homo est beatificabilis est nobilior illa quod scio quod omnis homo est risibilis. et tamen subiectum est

Secunda pars

Tertia pars

Quarta pars

sdē. s̄ vna passio est nobilior alia. Similiq; nobilior est scia qua scio q; aia itellectua est brisificabilis. supposito q; h̄ scire euidēter q; illa qua scio q; aia intellectua est peccabilis. posito etiā q; hec eēt scita scia p̄prie dicta. Nec de rōe subiecti est q; sit primum qd̄ occurrit intellectui i illa scia & alia sub rōe ei. q; aliquā & p̄us p̄mitare generatiois: & p̄us p̄mitare pfectois occurrit passio q; subiectū. q; aliquā passioes & sunt notiores. & sunt pfectiores. Clerbi gratia passioes ipsoitāes accētia sunt notiores ipsi subiectis. & fere v̄l. actus & opatoes ex quib; sumuntur passioes sunt notiores q; subiecta. Similiq; forma q; ipsoitā p̄ passionē materie est pfectio ipa materia. Et ex h̄ sequit q; nō est de rōe subiecti q; sit p̄mū mouēs. nec q; sit p̄ma rō mouēdi intellectū ad oēm notitiā ad quaꝝ inclinat talis habit. Nec est de rōne subiecti q; ei notitia principali intēdat in scia. q; prinicipali intēdit notitia toti p̄pōis. Si q; aliquā subiectū eq; pfecte p̄ cognoscit. si luna nō pfecti cognoscit q; scit q; eclipsat. & aliquā aliud cognoscit de ea qd̄ p̄us nō cognoscet. H̄do dico q; de rōne subiecti scie nō est aliud nisi q; subiecti respectu p̄dicari in p̄pōe scita scia p̄prie dicta. ita q; v̄l idē & sub eadē rōe est subiectū scie & subiectū p̄ctionis scite. Hoc declaratur. q; aut subiecti scie & subiectū concōtionis sūt idē simplē. & habet p̄positū. aut nō sūt idē sed h̄ est ipsoibile. q; ipsoibile est sciam brisi ne notitia subiecti illi scie. & scia p̄t brī sine notitia cuiuscūq; qd̄ nō est aliq; p̄missarū. nec p̄clusio. nec subiectū p̄ctionis. nec p̄dicari. nec mediū. q; relinquit q; sit subiectū cōclusionis.

Lōfirmat. q; oē subiectū alicui scie aliquā in cōplexū est. & p̄ter subiectū cōclusionis & p̄dicatu nullū est incōplexū nisi mediū. & nō ē p̄dicatu cōclusionis nec mediū. ḡ t̄c. Si dicat q; ista rō nō p̄cedit nisi de scia vñ p̄ctionis habita p̄ vñā demōstrationē. nūc autē q̄rit de subiecto scie p̄ quā sciuēt multe cōclusioes. Ista in stātia nō valet. q; qn̄ sunt disticte scie p̄tiales. sic subiectū cuiuslibet scie p̄tialis se habet ad quā libet sciam p̄tiale. ita & subiectū toti scie inclētis oēs illas scias p̄tiales. siue formālē. siue equalē. si sit vñ se habet ad totā illā sciam ḡ sic subiectū scie p̄tialis & subiectū p̄clusiois sunt simplē idē. ita subiectū toti scie & subiectū oīm p̄clusioū erūt simplē idē. Preterea s̄m eos subiectū est illud de quo considerātur p̄prietates & passiones. & tale est sp̄ subiectū p̄ctionis vel cōclūonū. ḡ de rōne subiecti est q; sit subiectū cōclusiois vel p̄clusioū. Preterea illa est p̄ma ratio subiecti. q; posita oīm alio cir̄cuscripto aliquā p̄t esse subiectū. & qua nō po-

sita quo cūq; alio posito nō p̄t eē subiectū: & hoc solo posito q; aliquā sit subiectū cōclusiois scite scia p̄prie dicta v̄l cōclusionū. om̄i alio cir̄cuscripto. puta q; nō cōtineat virtuālē. & sic d̄ alios coditionib; vere erit subiectū: q; ista scia vere habebit aliquā subiectū. & certū ē q; nullū p̄t dari nisi subiectū cōclusiois. Si q; qn̄ alia p̄ditiōe posita: si nō sit subiectū i cōclusioe nō p̄t eē subiectū in scia. Eodez mō dico: q; rō subiectivel est ipm̄ subiectū cōclusionis: et tūc rō subiecti & subiectū sūt simplē idē. v̄l est ps subiecti. Hoc p̄z. q; ipsoibile est b̄e sciam ignorata rōne subiecti: & scia p̄t b̄i ignorata illo qd̄ nō ē aliquā cōplexū i demōstratiōe: nec termini: nec ps termini illi demōstratiōis: ḡ opz q; rō subiecti vel sit cōplexū aliquā v̄l incoplexū. v̄l ps icōplexū: & nō p̄t eē cōplexū nec mediū nec p̄dicari. ḡ ē subiectū v̄l ps subiecti Lōfirmat. q; sicut rō cognoscēdi se h̄z ad cognitionē: ita aliquo mō rō subiecti se h̄z ad scientiā: & ad cognitionē semp̄ p̄currit rō cognoscēdi: ḡ eodē mō ad sciam sp̄ cōcurrīt rō subiecti: ḡ ignorata v̄l nō exp̄ssa rōne subiecti: nō p̄t b̄i scia. Si dicat q; qn̄ scit ista cōclusiois bō ē susceptib; discipline. ibi rō subiecti ē aia itellectua: q; p̄cā copetit homini h̄ p̄ficio: & tñ aia itellectua ibi nō est subiectū nec ps subiecti. Hoc nō valet: q; rō subiecti h̄z q; mō loqm̄r distinguīt: & a p̄dicato & a medio. Et iō q; aia ē illud qd̄ querit h̄ passio homini: erit mediū demōstrādi illā passionē de homine. & nō rō subiecti h̄z q; loqm̄r de rōne subiecti. S̄ h̄ p̄dicta occurrit aliquā obiectiōes.

Prīmū dubium.

Prīma: q; v̄l q; notitia subiecti cōtineat virtutē aliē notitiā p̄clusiois: q; sicut aliquā se h̄nt in entitate ita se i cognoscibilitate h̄nt: & subiectū ē cā entitatis p̄clusiois. ḡ notitia subiecti est cā notitiā p̄clusiois. Preterea p̄ diffinitionē subiecti sciunt oēs p̄petates & p̄clusiois ipsi. h̄z cōmē. i. de aia. t. iii. pbi. Un̄ dic. iii. pbi. cōmēto xxi. Diffinitio q; dat qd̄ditatē loco d̄z b̄e tria quoz vñū est vt dissoluāt qst̄oies accidētes i eo. Scđo veroyt p̄ illā apparet cā eē rerū existētū in eo p̄ sensum. f. cā oīm accidētū sensibiliū in eo. Diffinitiōes em̄ cōplete. nate sūt reddere cām oīz accidētū existētū i re. Ex ista aucto. p̄z: q; qn̄ aliquā cognoscit distinētē & diffinitiōes p̄t cognosci virtute illi notitiā om̄e accidētū illi. & p̄n̄ multo fortē oēs p̄sioes. Preterea. notitia p̄ncipiorū cōtinet virtuālē notitiā p̄clusiois. s̄li notitia inferioris p̄tinet notitiā superioris: ḡ nō est incōueniēs vñā notitiā otinere aliā. Preterea notitia s̄titudinis sicut statue cāt notitiā illi cui est similitudo. Scđo dubiū: q; v̄l q; notitia cārū Secundū.

Prologi

Tertii.

est sufficiēs ad causandū notitiā effectū: ut vñ
velle pbs pmo phisicoꝝ: et i alijs locis. Et
rū dubiū ē: qn̄ vñ q idē sit subiectū scie et sub
iectū p̄clusiōis. q cuiuslibet scie sic meba. et
natural p̄bie ē vñ p̄mū subiectū: et tñ nō est
vñ subiectū p̄clusiōis: s̄ sunt multa subiecta
multarū p̄clusionū. Preſea ſic ſe h̄ obiectū
ad porētiā ita subiectu ad ſciam: ſ obiectū p̄
mū potētē ē aliqd cōe ad oia alia obiecta: et
go ſubiectū p̄mū ſcie ē aliqd cōe ad omia alia
Preterea cōmē. iñ. metha. ſic vna ſcia p̄ſide
rat de oibꝝ rebꝝ attributis sanitati. ſ medieſia
itavna ſcia d̄z p̄ſiderare de oibꝝ rebꝝ attributis
entiꝝ vñ q̄ ens ē p̄mū ſubiectū oim p̄clusionū

Quartū.
Quintum.
Ad p̄mū.

Quartū dubiū ē: qd̄ ē ſubiectū illiū habi
tus quo ſciūt p̄ncipiaꝝ p̄clusioꝝ. Quicū du
biū ē: qd̄ de eodē ſub eadē rōne p̄nt eē diſti
ce ſcie. Ad p̄mū iſtoꝝ dicoꝝ p̄ſito q̄ ſub
iectū cōtineret virtualē paſſione. adhuc noti
tia ſubiecti nō cōtineret virtualē notitiā paſſionis. Et qn̄ dī: ſic aliqd ſe h̄ ad entitatē ſcē.
Dico ꝑ quātū ad aliqd ē ſiſe et q̄tū ad aliqd
nō. Quātū em̄ ad h̄ ē ſiſe: q̄ ſic entitas vñiū ē
nobilior entitate alteriū: ita cognoscibilitas
vñiū ē nobilior cognoscibilitate alteriū: et noti
tia vñiū nobilior notitia alteriū. Quātū autē
ad cālitatē nō ē ſic. q̄ ſi ita ēē: tūc ſic notitia
effectū ſaltē cōplexa p̄t eē cā notitia cōplexa
ipſiū cā: ita ip̄e effectū p̄ſſer eē cā ipſiū cā qd̄
falsiū ē. Siſi ſol ē cā virtualē vermis et cā calorſ
et tñ notitia incōplexa ſol nō ē cā notitia incō
plexa vermis et calorſ. Et iō nō obſtāt q̄ en
titas vñiū ēē cā entitatē alteriū. nō tñ op̄oſte
ret q̄ notitia ēē cā notitia. Ad aliud p̄t di
ci: q̄ diffinitio ē cā oim ſcē. q̄ in acq̄redo cōple
xā notitia paſſioꝝ vñ paſſionū et accidētiū ſub
iecti aliciū cōcurrat diffinitio ſubiecti ſic cau
ſa p̄trialis: et h̄ ipa vñ aliq̄ p̄ ſcius: q̄ aliq̄ vna
p̄ ſt̄ rō demoſtrādi aliq̄ paſſioꝝ de ſubie
cto. aliq̄ alia p̄ ſt̄ rō demoſtrādi alias paſſio
nes de ipo. Sicut de hoie p̄ ſiam rōnale ſāq̄
p̄ mediū demoſtrāt: q̄ p̄t discernere ſyloſi
ſare. peccare. et bñoi. et de hoie p̄ corp̄ ſāq̄ p̄
mediū demoſtrāt: q̄ ē riſibꝝ alterabilis. et ſic
de alijs. Et ſic apparet cā oim accidētiū p̄dif
initionē: et h̄ vñ p̄ ſe ipſa vñ p̄ aliquā ſu partē.
Nō tñ p̄nt talia ſciri ſine omni erpienſia: ita
diffinitio ſubiecti nō ē cā totalē. Alī dī ꝑ cōmē.
loquit̄ de diffinitioꝝ data p̄ additamētū. q̄lis
diffinitio ſolū p̄t cōpetere loco. et illa ſi ſit cō
plexa d̄z exp̄mere illa p̄ q̄ diſtiguit. vñ p̄t no
bis innoſcere eius diſtinctio ab alijs. et ita p̄
diſtinctioꝝ eiū ſāq̄ p̄ cāz partialē ſciunt illa
q̄ cōpetūt ſibi et ſolūtūt q̄ſtioꝝ diſſiciles cir
ca naturā ipſiū: nō tñ p̄t excludit notitia alio

Primi ſententiarum

rū. Ad aliud. p̄cedo q̄ notitia vñiū ſubiecti cō
tinet notitiā alteriū ſubiecti. et h̄ p̄tingit pilla
tionē. Sicut qn̄ p̄clusio inſerit ex p̄missis. Uel
p̄ cōpoſitionē: ſicut qn̄ ex notitia termini vel
terminoꝝ cognoscit̄ cūdēt̄ aliq̄ p̄pō ſue cō
tingēs ſue nōc̄ria. Uel p̄ abstractionē: ſic co
gnito aliquo ſingulari virtute illiū notitia p̄c
abſtrahi aliqd coet̄ ſic cognosci. et tñ ſine omni
notitia preuiā cuiuslibet ſingularis nō p̄t co
gnosci. Et iō notitia illiū ſingularis erit cā no
titiā illiū cōis. tñ notitia vñiū ſingularis nōq̄
ē cā ſufficiēs cū intellectu notitia alterius rei
ſingularis q̄ nō est cōis ſibi. Ad aliud. q̄ qn̄
notitia ſiliſtudinis cāt notitiā illiū cuiū ſt̄ ſiliſ
tudo. illa nō ē cā ſufficiēs cū intellectu: ſ ob
ſicio requiriē notitia habitualis illiū cuiū ſt̄ ſiliſ
tudo. Enī ſi aliq̄ videtur ſtatua hercule: et nul
la notitiā penit̄ haberet de hercule. nō pl̄ p̄
h̄ cogitaret de hercule q̄ de acbille: ſ q̄ p̄ ſu
nuit hercule et remaneat in eo notitia habitualis
herculis. iō poſtea qn̄videt ſiliſtudinē ſuā
virtute illius notitia habitualis herculis et iſu
viſiōis ſiliſ. ducit in actū rememoſadi de her
cule. et nō in notitia p̄mā ipſiū herculis. Et iō
dictū ē p̄ ſu: q̄ notitia vñiū ſt̄ ſe extra nō duc ſu
ſicienter cū intellectu in notitia p̄mā incōple
xā alteriū ſt̄ ſe. Et voſ notitia ſt̄ ſe: qn̄
illa cognitōe nec aliqd p̄te ipſiū aliqd aliud ab
illa re intelligit. Per quod excludit instantia
p̄quā p̄bat q̄ cognosco papā quē nunq̄ vidit.
Et ſi q̄ratur. q̄ ſt̄ cā iſtoꝝ dicoꝝ. Dico ꝑ na
tura ſt̄ ſe. ſ hoc cōſtat nobis p̄ experientiā. oia
em̄ p̄dicta experimur in nobis. Ad ſecondū du
biū dico. q̄ notitia oim cārū ſil non ſufficit ad
cauſandū notitiā incōplexā ipſiū effectū: p̄cur
rūt tñ notitia cārū ſaltē ſic cā ſcīales ad no
titiā cōplexā de effectu. Et h̄ intelligit pbs q̄
loquit̄ de notitia diſcurſiuā q̄lis ſolū ē iter cō
plexa. Ad tertium dico ꝑ metha. et mathe. nō
est vñiū ſubiectū loquēdo de virtute ſermonis
ſ ſi ſit ſubiecta p̄clusionū tot ſit ſubiecta
ſciari. Uerū ſit illa ſubiecta p̄t eē multi
plex ordo: ſicut aliq̄ ſit ordo p̄dicatiōis. q̄ ſi
illa ſcia demoſtrāt aliq̄ paſſioꝝ de cōi. aliq̄
de inferioribꝝ ſuis. P̄t aut̄. eē ſt̄ ſe p̄ficiōis
q̄ vñiū ē nobilis et aliud ignobilis. P̄t etiā
eē ſt̄ ſe totalitatis. q̄ vñiū vel importatū p̄ vñiū
ſubiecti ſit totū: et aliud ſit pars essentialis vel
iſtegralis. Et frequēter p̄mū ſubiectū iter oia
ſubiecta assignat p̄mū ſubiectū illiū totū ſcie
quod tñ ſm̄ varietatē nō ſit verū: q̄ ſicut ipa
ſcia nō eſt vna ita nec habet vñiū ſubiectū. In
ter tñ ſia illa ſubiecta p̄t ſit aliqd p̄mū p̄mi
tate aliq̄. Sicut in libro pbi. p̄mū ſubiectū p̄
mitate p̄dicatiōis respectu aliquoꝝ: et p̄mita

Ed ſecondū

II

Ed tertium

te perfectis respectu aliorum et perimitate totali respectu aliorum, s. respectu materie et formae: ponit a multis corpus naturale. Et cum fin rei distat non est subiectum totius libri physicoz: sed tamen illius prae in qua demonstrantur passiones de ipso corpe naturali et non de eius ceteris: nec de eius partibus: nec de quocumque alio. Hoc propter quod idem potest subiectum libri physici et totius philosophie naturalis. quod in libro physici determinatur de illo in coi et in aliis libris de eius ceteris. Sicut ridebat ponit subiectum libri pororum et totius logicorum: quod in libro pororum determinatur de sillogismo in coi. et in aliis libris de eius ceteris: sicut in libro posteriorum et ceteris, vel de eius partibus. sicut in libro predicationis et priarum. Et tamen hoc non obstat: distinctor librorum ponit ab eis distincta subiecta: et per hanc non habet tamen unum subiectum: sed multa subiecta sunt multis distinctis conclusionibus distincta subiecta. inter quae tamen est unum permissum una perimitate predicationis respectu diversorum. Et aliquam unum est permissum una perimitate, et aliud permissum perimitate alia. Et ista forte est causa: quod aliquis posuerit quod ens est subiectum metaphysicae. et aliud quod deus: quod inter omnia subiecta deo est permissum perfectioz: et ens primus perimitate predicationis. Et ideo dico: quod sicut finis oecologiae physicae naturalis est una scia excedendo unitatem: et sicut metaphysica et in quilibet istarum habet distinctas partes habentes distincta subiecta. inter quae tamen est ordo sicut declaratum est. Et ita nec libri physici. nec libri de anima est tamen unum subiectum: sed sunt distincta subiecta distinctarum partium illarum: in quibus de distinctionis aliquarum passiones ostenduntur. Et ita aliud est subiectum illius prae in quod determinatur de anima in coi: et aliud in illa in quod determinatur de anima sensitiva. et aliud illius prae in quod determinatur de anima intellectiva: et sic de aliis. Et haec probatur. quod tales ordinibus habent finem superius et inferius anima et anima intellectiva et anima sensitiva: qualiter habent corpora et corpus celeste. et generabile et corruptibile. Sed ista corpora et celeste corpora et corpora generabile et corruptibile ponunt subiecta distincta distinctarum partium physice naturalis: quod eodem modo anima et anima sensitiva et anima intellectiva sunt pontes distincta subiecta illarum partium illius scientie in qua determinatur. Sicut aliud est subiectum libri predicationis in quo determinatur de incopleris quod sunt pres complexorum. et aliud libri priarum. in quo determinatur de copleris quod sunt pres sillogismorum. et aliud libri pororum in quo determinatur de sillogismo in coi cuius predicta sunt portes: ita dico quod rationabiliter quod aliud est subiectum illius prae in qua determinatur de materia prima, et aliud illius in qua determinatur

minatur de compósito. Ad aliud dico: quod non sicut habet subiectum ad sciā sicut obiectum ad potentiam. quod obiectum est illud quod terminat actum potentie. subiectum autem non est illud quod sciatur. nec terminat actum sciā nisi partialiter: et ideo non est sile. Ad aliud dico: quod committit ibi sciā unā large et subiectum permisum per illo quod est permissum inter omnia subiecta aliqua perimitate. et isto modo ens est subiectum permissum metra. quod est permissum iter oīa subiecta perimitate predicationis. Et tamen cum hoc stat quod distinctarum partium sint distincta subiecta. Et ita de virtute sermonis dictum committit. est falsum quoniam dicimus ens est subiectum metra. quod cum ens non sit subiectum omnium partium metra. sed unius vel aliqua rū certarū partium non potest dici subiectum totius de virtute sermonis: tamen hanc intentionem suā ens est subiectum metra. quod per istam propounderem est subiectum metra. intelligitur istam propounderem. inter omnia subiecta diversarū partium metra. ens est permissum perimitate predicationis. Et tunc est sile de quod quod significatur: quod est subiectum metra. vel libri predicationis et de quod quod queritur: quod est rex mundi: vel quod est rex totius christianitatis. quod sicut diversa regna habent diversos reges: et nullus est rex totius. et tamen aliquis hic reges pertinet habere ordines inter se. quod scilicet unus est potius: alio vel distinctior: ita nimirum est subiectum totius metra. sed diversarū partium sunt diversa subiecta. et tamen illa subiecta pertinet hinc ordinem inter se: sicut dictum est postea. Ad quartum dubium dico: quod ille habet quod est equaliter intellectus principiorum et scia conclusionis. per subiectum habet subiectum conclusionis. quod opus est subiectum sit aliquod incoplexum. et per subiectum conclusioz non est alius quod incoplexum nisi predicatum vel medium quoque neutrum ponit subiectum sciatur. Sicut dico: quod si sit possibile quod sit aliquis habens unum respectum principiorum et conclusionum habentium distincta subiecta. illius habens non est aliquod unum subiectum: sed habet multa subiecta. s. oīa illa quod sunt subiecta distincta sciarum quod equalet iste unum habens. Ad ultimum dubium prae postea: quod de eodem subiecto pertinet diversitate predicatorum pertinet esse distincte sciatur.

Ad quartum dubium.

P

Ad ultimum dubium

Et si dicatur quod ens consideratur in metra. in quantum ens: et in alia scia in quantum subiectum aliquarum passionum determinatur. et tamen non sunt distincte passiones sed tamen distincti modi considerandi: quod solus modus considerandi diversus causat diversitatem in scientiis. Respondeo quod illud quod consideratur in metra. et in alia scia de ente sunt distincte passiones: ita quod sunt distincte sciatur de illo. propter distinctionem passionum. quod in metra. de illo ostenditur passiones entis: et hoc est considerare de illo in quantum est ens. in alia autem scia consideratur de illo speciales propter passiones: et ita est diversitas illarum sciarum habentium idem subiectum

Prologi

propter diuersas passiones ostensas. Et iō modus diuersus cōsiderādi nihil facit ad diuersitatem scietie. Hoc p̄z q̄ aut ista diuersitas modi cōsiderādi se tenera pte obiecti: ita q̄ iō obiecto est aliqua diuersitas. aut se tener p̄cū se a pte intellectū cōsiderāt. Si p̄mo mō cū a pte obiecti nō sit nisi vel incōplexū vel cōplexū op̄z q̄ sit aliqđ cōplexū v̄l incōplexū. s̄ nō pōt eē variatio incōplexi nisi sequat variatio cōplexi. ḡ op̄z q̄ sit ibi aliud t̄ aliud cōplexū: vel ḡ erit alia cōclusio vel alia p̄missa. Si sit alia p̄missa adhuc erit eadē scīa. q̄ declaratū ē p̄us q̄ cadē est scīa eiusdē p̄clusionis p̄bate per diuersa p̄ncipia. Si aut sit alia cōclusio: habeatur p̄positū. q̄ cū subiectū sit idē op̄z q̄ passio sit alia: si sit cōclusio distincta. Si dī scīo mō hoc nō pōt eē nisi ppter variationē actū intellegēdi. Sed nō v̄r̄ possibile q̄ respectu eiusdē p̄clusionis simplici p̄nt esse actū sciendi distincti specie. T̄ra nō ē p̄pe dictū q̄ diuersus modū cōsiderādi causat diuersitatem scīetiarū et q̄ idē modus cōsiderādi causat idē titatēm scīetiarū: s̄ semp distinctio scīarū regr̄it distinctionē subiectorū vel p̄d̄icatoꝝ. Et hoc p̄z per illos sic loquētes. q̄ dīcūt q̄ naturalis philosophia cōsiderat aliqd iōqrū mobile. et metha. Cōsiderat idē inqrū ens. S̄ hoc nō est possibile nisi q̄ cōsiderat de aliquo qđ est mobile. et quod est ens t̄ sic de alijs. t̄ manifestū ē q̄ ista sunt distincta p̄dicata. Hoc etiā cōfirmat. q̄ semp scīentia est respectu alicui cōplexū: ḡ stādo p̄cīse i subiecto codez nō babebit distinctio scīentie. Et hoc est qđ dīcīt cōmē. exp̄s̄e p̄mo dīaia cōmēto. xvij. vbi declarat quō metha. t̄ scīentia naturalis diuersas passiones cōsiderant t̄ p̄ illa distinguuntur: sicut p̄z inspīciēti. Et iō dīco v̄l q̄ de codez subiecto nō p̄nt eē plures scīe p̄pe dicte nisi ppter diuersitatē passionū.

Ad rōnes p̄me opinōis. Ad p̄mu cū dī: q̄ subiectū p̄mu cōtinet p̄ponēs immediaras: q̄ subiectū earū cōtinet p̄dicatū. Dico sicut p̄batum est p̄us q̄ nec subiectū cōtinet p̄mo p̄dicatū: nec notitia subiecti cōtinet p̄mo notitia p̄dicati. B̄m q̄ ip̄e exponit p̄mo cōtinere quia ad ista habēda req̄untur distincte rōnes cognoscēdi b̄m istū doctorē. S̄ilr̄ aliqđ predicationis p̄fectius est q̄ subiectū: sicut declaratū ē ideo t̄c̄. Dico etiā sicut declaratū est q̄ nō s̄p̄ cōtinent virtualiter notitiā p̄ncipiū immēdiati. quia declaratū ē p̄us q̄ aliqua p̄ncipia immēdiata nō cognoscunt ex terminis cognitū.

Ad sc̄dm: q̄ subiectum non est causa adeq̄ta totius habitus: sed ipsa notitia subiecti se habet ad habitūs sicut causa partialis ad esse etū: q̄ respectu p̄ncipiū per se notior noti-

Primi sententiarum

tia subiecti t̄ notitia predicati sunt due cause partiales quarum neutra sufficit sine alia. Et si dicit: q̄ iste due cause nō sunt accidētāliter ordinate ḡ essentialiter. t̄ per p̄nīvna virtus liter cōtinet alia. Respondeo f̄z p̄ncipia istū doctoris q̄ in hac parte reputo vera: q̄ respetu alicuius effectus possunt concurrere due cause partiales quarū neutra recipit virtutē ab alia. t̄ per p̄ns neutra cōtinet in alia virtus aliter: nec mouet ab alia: sicut ip̄e p̄redit de intellectu et obiecto respectu intellectionis. Ita dico in p̄posito: q̄ notitia subiecti t̄ p̄dicati sunt due cause partiales: t̄ nō neutra continetur virtualiter in alia: s̄ utraq̄ cōtinet rōnē p̄pūā: t̄ ideo subiectum nō p̄mo virtualiter cōtinet: q̄ ita depēdet in cōtinēdo a predictato sicut ecōverso. t̄ aliqđ plus depēdet subiectum a predictato in p̄tinēdo q̄ ecōverso: eo q̄ p̄dicatus aliquādo perfectiū cōtinet. En̄ intelligēdūs q̄ in istis scīetib⁹ naturaliter inuenītis p̄prie loquēdo nec subiectū nec p̄dicatū p̄tinet sed notitie ipsoꝝ. Et hoc b̄m opinōne q̄ ponit q̄ v̄la nō habēt nisi esse obiectū.

Ad tertium dico q̄ in essentialiter ordinatis cōtingit stare ad aliquod p̄num: sed non op̄z q̄ semp sit cōsiliis ordo illi p̄mi ad sc̄dm. qualis est sc̄di ad tertium v̄l tertii ad quartū Verbi grā. obiectum intellectū et intellectio et volitio aliquo mō aliquā ordīnē habēt: t̄ nō ponēdo q̄ obiectum sit p̄mu: tunc nō est cōsimilis ordo obiecti ad intellectionē: t̄ itellec̄tionis ad volitionē: q̄ volitio nō pōt esse sine intellectione: t̄ causatur ab ea. Nō sic autē sp̄ intellectio ab obiecto. q̄ abstractiva intellectio pōt ē sine obiecto. S̄ilr̄ aliqđ amor est p̄fectior q̄ cognitione: t̄ nō cognitione est ip̄perfectio obiecto. S̄ilr̄ ista habēt aliquā ordīnē essentialē. cōpositū. forma. t̄ materia. nā materia est p̄us natura q̄ forma: t̄ forma est p̄or natura q̄ cōpositū: t̄ nō forma est causa cōpositū: t̄ materia nō est causa forme. S̄ilr̄ ista ordinātur. materia. forma. et accidēs forme: t̄ forma est perfectior t̄ causa accidentis sui. t̄ nō materia nec est perfectior: nec causa forme. Et ira p̄z q̄ nō est semper consimilis ordo primi ad sc̄dm t̄ sc̄di ad tertium. Et ideo q̄uis notitia p̄ncipiū contineat virtualiter notitiā p̄clusionis: t̄ nō oportet q̄ semper eodem modo notitia terminorū contineat virtualiter p̄mo notitiā p̄ncipiū: nec q̄ notitia vñi termini cōtineat notitiā alterius termini: q̄uis alia prioritate sit prior eo. Similiter nō omis ordo est ordo causalitatis: t̄ marie causalitatis effectiue. nā genera t̄ species ordinātur t̄ nō f̄z ordīnē causalitatis effectiue. Et ideo pōt

Resolutio aucto-
ris.

Ad primū prime
opinōis.

Ad sc̄dm.

Ad tertium.

concedi: quod subiectum est primum inter omnia cognoscibilia aliqua primitate: non tamē primitate causalitatis. et ideo non exportet quod contineat virtualiter predicatus. Similiter quod accipitur: quod principium si sit ppositio immediata cognoscit ex terminis. dictum est prius: quod non omne principium primus vel ppositio immediata est per se nota. Similiter quando accipitur terminus predicatus cognoscit ex ratione subiecti: falsum est. Et quoniam dicitur quod subiectum casdit in diffinitione predicati pcedat: cōiter accipiendo diffinitione ad quid rei et quid non. Sed diffinitione non tamē dependet ab una parte sed etiam ab alia. quod ad notitiam predicati non tamē debet sufficiere subiectum quod non est nisi pars diffinitionis: sed potest requiri alia pars. et ita notitia subiecti non est sufficiens.

Nihil visus respondens dū est ad. q. Circa quam. Primo pmittēdā sunt aliqua necessaria ad propositus. Secundo ad formā. q. Circa pnum. Primo distinguo de subiecto quod accipit dupliciter. vel prout se tenet a parte obiecti: et de illo subiecto dictū ē p̄us. Et sic querit. q. Uel accipitur pro illo quod informatur ipsa scientia et sic est aīa: sed de hoc non intelligitur. q. Secundo dico: quod subiectū pmo modo dictū potest accipi duplicitē. vel pro isto quod supponit in pclusionē: vel pro illo p quo supponitur: et tunc accipit subiectus improprie. Nam non semper est idem quod supponit et pro quo supponit. Hoc p̄. Nam in ista ppositione. oīs homo est risibilis. illud quod supponit est aliquod cōe ad omnes homines: sive sit conceptus sive non. Sed illud p quo supponit est aliquod singulare: quod per istam non plus denotatur nisi quod omne singulare contentū sub homine potest ridere: et non denotat quod aliquod cōe potest ridere. Sicut in ista. omne ens est creatūrā increātū. illud quod supponit est aliquod cōe deo et creature: sive sit in voce sive in cōceptu non euro mō. et non illud non supponit nisi pro aliquo ente singulari. Unde sciendū quod aliquā idem est quod supponit: et p quo supponit: sicut in ista. ens est vniuersitatem deo et creature: idem ē. Ex isto sequit tertium quod dīa est inter subiectū scie: et obiectū scie. Quia subiectū sciente est subiectus pclusionis. Sed obiectū scientie est illud quod scit et terminat actum sciendi. hūmōi autē est ipsa pclusionis scita. Et ita subiectū est pars obiecti et si sit obiectum non est nisi obiectū partiale.

Quarto dico: quod deus et vñr omne ens reale potest intelligi vel in se: ita quod nūbil aliud terminat actum intelligendi: sicut nūbil aliud quod albedo terminat actum videndi: et isto modo non est possibile nobis intelligere deum pro statu isto: quia nunquā pro statu isto potest intelligi deus.

a nobis ita in particulari: sicut hec albedo potest videri. Uel potest deus intelligi in aliquo alio: puta conceptu. vel in aliā opinionē potest intelligi aliqua cognitionē cōi sibi et alijs. vel in se totā vel in suas partes. Et tunc si debeat intelligi oportet quod ille cōceptus sibi sit p̄ius et respectu dei non potest esse nisi compositus. Et isto modo intelligimur deum pro statu isto. non enim intelligimus nisi totum istud ens primum et summū et infinitum vel aliquod tale. Et ita hic est aliquid quod terminat actum intelligendi preter deū in se: et illud non est realiter deus. Quis veraciter predicas deo: quia tunc non supponeret pro se sed pro deo. Secundū opinionē que ponit quod conceptus seu intentio p̄dicabilis de re pro re est realiter ipsa intellectio: potest dici sicut prius tactus est: quod deus non potest intelligi quin aliquid aliud intelligatur. vel tota intellectione vel partibus. Et tunc aliquid potest a nobis intelligi duplicitē vel quod ipsum solum aliqua intellectione intelligatur. vel saltem intellectione equivalenti tali intellectioni respectu illius solius. Et sic deus non potest intelligi a nobis de communione legi. Uel quod intelligatur aliqua intellectio communi tam in se et quod in partes suas que nec sit propria simpliciter et in se et quod in partes suas: nec per equivalentiam. Et sic deus intelligitur a nobis tam intellectione simplici et composita in modū ponendi. Quinto distinguo de scientia: que aliquādō est vna vniitate numerali: aliquā nō. Et si nō: h̄c cōrigit duplē: vel quod est respectu diversarū pclusionū habētiū idem subiectū. Verbi grā. Si ē suscepibile discipline. ēē peccabile. ēē risibile et sic de alijs ostendat de hoīe. Uel est respectu diversarū pclusionū non habētiū idem subiectū: sicut si aliquā passionē ostendat de aīali: et aliquā de hoīe et aliquā de alīno. Sexto distinguo de theologia nostra possibili p̄ statu isto: et de theologia possibili nobis p̄ diuinā potētiā in intellectu viatorum. Et illa potest accipi duplicitē: vel quod sit tota liter respectu eorūdem respectu quorum est theologia nostra: vel quod sit veritatum in quibus ipse deus in se subiectur vel p̄dicatur et ceterum. vel cognitione simplex propria deo. Ex predictis et dictis in priori. q. respondeo ad formam. q. et dico. Primo: quod accipiendo subiectus pro illo quod supponit: quod deus sub ratione dei etatis non est subiectus theologie nostre. Hoc patet: quia subiectum isto modo dictum est terminus conclusionis: sed deus non est terminus conclusionis: quia illud est terminus conclusionis: quod immediate terminat actum intelligendi vel est actus intelligendi.

V
Responso ad questionē istā.

Prima cōclusio.

Prologi

Primi sententiarum

Z
Secunda conclusio.

sed deus in se non immediate terminat actus intelligendi: sed mediata aliquo conceptu sibi proprie nec est perceptus. quod ille conceptus non deus. erit subiectum theologie nostra. Secundo dico. quod accipiendo subiectum per illo pro quo supponit. sic respectu alicuius proprius deus sub ratione deitatis est subiectum. et respectu alicuius proprius patrum vel filii vel spiritus sanctus. et respectu alicuius alterius creaturae. Hoc prout quod in aliquibus veritatibus terminus primo supponit pro ipso deo in se. sic in ista deo creat. deus est pater et filius et spiritus sanctus. et sic de aliis. In aliis quibus veritatibus terminus primo supponit per presentem. sicut in ipsis patrum generat. pater constituit ex paternitate. et sic de filio et spiritu sancto et creatura. sed illud pro quo supponit est subiectum isto modo dictum in proprio loco. et hoc sequitur quod diversarum partium theologie sunt diversa subiecta. et quod theologie non est unum subiectum. et hoc intelligatur de scia proprie dicta. quod de fide. quod de virtute apprehensionis. quod theologia pietatis secundum pfectores theologie nobis possibile in via continet oes bitus supradictos. Tertio dico. quod theologia beatorum sit respectu eorumdem coplerorum respectu quorum est theologia nostra. sic dico proportionabiliter eodem modo et de subiecto illius theo. et subiecto theo. nostra. Sed illa theo. eorumque est respectu aliquarum veritatum in quibus ipse deus in se subiectus est in se intelligitur non tamen in aliquo perceptu. in illis per deum sub ratione deitatis esse subiectum utroque modo. quod et supponit et per ipsum supponit. Supponit enim pro se ipso. Respectus autem aliquarum veritatum ipse pater in se erit subiectum. et sic de aliis. Et eodem modo dico de intellectu abstractiu cognoscente divinam essentiam et personas in se. Si autem tenet opinio quod ponit quod predicabilia sunt intellectus aie. quod sunt realiter ipse cognitioes intellectus. tunc deus nec in theo. beatorum nec in theo. nostra erit subiectus tanquam illud quod supponit. sed in theo. utrumque respectu veritatum aliquarum erit cognitio simplex propria de solo subiectu. et respectu aliquarum cognitionis non simplex sed cois vel compositione ex coib. tamen propria deo. Et ista supradicta non tamen intelligitur de theologia necessaria. sed etiam de theo. contingenti. quod non aliter accipiendu est subiectum in theo. necessaria et theo. contingenti. quod subiectum propositionis scire. siue scire proprie et scientia scire. siue non scientiae erit subiectum scire. quod est respectu talis propositionis. et siue subiectum sit primo notum de illo siue de alio. nihil refert. Ex isto sequitur. quod subiectum veritatis contingenti non est spiritus illud cui predicatur primo ies. sed illud quod est subiectum in illa propria. siue sibi primo insit siue non. Et si illud cui primo insit sit aliud. tunc illarum veritatum erunt distincta subiecta. Per predicationem pente aliquo modo significari fere oes opiniones de sub-

BB
Tertia conclusio.

iecto theologie. licet forte non ad intentionem possidenti eas. Nam opinio quod deus sub ratione deitatis est subiectum theo. potest verificari. intelligendo subiectum illud pro quo supponit. et quod est proprius aliqua proximitate. Nam in oia pro quo subiecta propositionum theologicarum potest supponere ipsum deus haber aliquam proximitatem. Respectu creaturarum est primus proximitate nature et causalitatem. Respectu etiam plenarum est aliquo modo potest. sic post dicitur. Non tamen est sic primus subiectum notitia eius in intellectu creato quod pertinet virtualiter non tantum oim naturam. nec est subiectum primum cuiuslibet proprii theologie. quod non illius propriis in qua predicatur passiones. vel predicatione de patre vel filio. vel spiritu sancto. vel de creatura. Et huiusmodi est. quod illud est primus subiectum alicuius notitiae cui primo pertinet predicationem. et est subiectum in illa propositione nostra. sed hic pater generat. predicationem primo pertinet patri et est subiectum. quod est primus subiectum. et ita de aliis. Potest etiam significari aliquo modo opinione propria christi esse subiectum theo. quod est primus in oia subiecta aliqua proximitate. pertinet enim divina natura et creatura. Et quod continet divinam naturam aliquam unitatem habens cum oibus plenis divinis. Et quod pertinet creatura naturam aliquam unitatem habens cum creaturis. et ita valde propriam per dici proprius subiectum. Sicut per dici vel pontem. quod res et signa sunt subiectus theo. quod in theologia definitur et de rebus et de signis. et aliquae res sunt subiecta patrum deus et creatura. et aliquae signa sunt subiecta sicut sacramenta ratione noue quam veteris legis. Non tamen oes res nec oia signa sunt subiecta theo. nec nostre nec beatorum. Sed illa opinio de rationibus pura quod deus est subiectum theo. sub ratione glorificationis videtur oīno irrationabilis. quod oia talia sunt quedam predicatione attributa subiecto. Tamen ista est propositione theologica. deus est glorificator. deus est redemptor. deus est reparator. et sic de aliis. et ita talia non sunt ratione subiecti. sed predicatione attributa ipse subiecto. Sed tamen est dubium de quod est theo. an scilicet sit de oībus. vel de aliquibus. et alio quid non. Ad hoc potest dici. quod theo. potest accipi dupliciter. vel pro habitu qui est nobis necessarius pro statu isto ad vitam eternam consequenda. Et isto modo loquitur Augustinus. xiii. de trinitate. i. Non utrumque quicquid sciens ab homine potest. Alius accipit theo. potest omni habitu simplius theologico. siue sit nobis necessarius pro statu isto et investigandus siue non. Secundo modo dico. quod theo. est de omnibus incopleris. sed non de oibus copleris. Primus patet. quia non est aliquod incoplexum de quo non dicetur aliqua passio theo. sed de omnibus illis de quo predicatur aliqua passio theo. potest theo. suam passionem predicare. ergo de omni tali potest considerare. Assumptum patet. quia ille

BB
Ecclorū dat omnes
opiniones.

proximitate. Scoti,

Utrumbonam.

Et magistrum tentianum.

Dubitamus.

Respondimus.

EE

passiones, creabile, anichibabile, ppetusibile, et separabile, ab omni alio absoluere; factibile sine omni causa scda extrinseca: sunt passiones theologie et multe aliae; et iste passiones vnde oes vnde multe de omni in complexo pdicantur; et in nulla alia scia ostenduntur nec considerantur; sed tamen in theo. considerantur. Unde sicut merba, quod considerat de ente potest ostendere oes passiones entis de qualibet ceterento. Et quantum ad tales passiones coes merba, est de quodlibet quod dicitur in particulari quod ille passiones in nulla scia particulari considerantur, ita et de quod considerantur in theo, est communissimum per calitatem. Sunt autem aliq passiones coes theologie quod copetur omni effectui; sic ille de quod exemplificatur est. Ideo quantum ad tales passiones habet theo, de qualibet ente in particulari considerare. Et ita per theo, isto modo est de omnibus rebus in complexo. Secundum primum: quod multa sunt complexa quod in nullo penitus sunt theologicas: si ois triangulus habet tres recte, et binomii. Et ratio de istis non est theologia ratiocini de aliquibus scienti in theo, nisi pdicando forte aliquam passionem theologicam de istis. Sed loquendo de theo, primo modo dico quod theologia nostra non est de omnibus, nec complexis, nec in complexo: quod intellectus viri sufficiunt ad illa quod sunt necessaria ad salutem. Ideo alia non debent esse statu isto inuestigare vel non operari maxime in particulari. Ad primum argumentum principale per primum: quod de non est subiectum cuiuslibet pratis theo; sed alicuius pratis est una persona subiectum; et alterius pratis alias personas: et alterius pratis aliquam creaturam. Si in diversis passionibus de istis considerantur. Ad secundum concedo quod simplex si cognoscatur in se sine uno alio obiecto medio quod totaliter cognoscatur, vnde si non sic cognoscitur: totaliter ignoratur. Sed deus non potest sicut a nobis cognoscitur: sed tamen mediante aliquo perceptu medio quod est primus obiectum illius cognitionis, vnde mediante cognitione coi deo et aliis summae ratione suas pres. Et quoniam de omni subiectu potest cognosci distincter indistincte, ista nego sed sufficiens primo quod cognoscatur subiectum sine omni alio et quod postea acquiratur cognitione alicuius alterius de illo. Et hoc potest fieri binum ipso simplici. Ad tertium per ipsum in prima, quod non est iconem id est eum subiectum in aliquam veritatem pertinente ad diversas scias propter diversa principia per quod excludit eadem conclusio. Sicut per ipsum non est iconem id est eum subiectum diversarum sciarum propter diversitatem passionum. Ita est in opposito, quod illa virtus: deus est prima causa pertinere ad merba, et theo, quod forte ex diversis principiis excludes ista uniuersitatem alium. Sicut theo, considerat istas virtutes: deus est trinitas, unius et creator, et merba, istas: deus est bonus, sapientia, et binomius.

Quarto et ultimo querendum esset. An theo, sit practica

vel speculatoria. Sed ad evidentiā istud, quod quod primo de ipsa praxis respectu cuiusdam aliquam notitia practica, Secundum quod distinguit notitia speculatoria a practica. Tertio de principali intento. Circa primū quod. Utrum sola opatio potest sitive sit praxis. Quod sic Lumen, primo ethi. Praxis quam praeuerunt transferre in actu est secundum electio ne bonis energia, et opatio: quod videtur ista auctor. Quod sola opatio sequitur electiones est praxis: sed sola opatio potest sensu sequeatur electiones, quod opatio intellectus procedit: et ipsa electio est opatio voluntatis: quod videtur. Ad oppositum. Tertius moralis non acquirit sine praxi: hortus moralis potest esse voluntate sine opatione potest sensu: quod praxis potest esse sine opatione potest sensu videtur.

Circa ista, quod sunt due opiniones. Una opinio est quod soluta opatio exterior: vnde opatio potest in ferentia intellectu et voluntate est praxis. Voc declaratur, quod intellectus practicus respicit prigentia opabilia a nobis, opere autem binomii quod intellectus habet per finem necessarium est opere circa prigentia. Hic enim accipit autem oes autores actionem, et per transit super agibilem vel factibilem: quod sunt subiecta intellectui practico et electio. Et penes hoc distinguuntur via actua et contemplativa. Preterea quilibet praxis est opatio secundum virtutem moralē, quod circa illud est proprium actio vel praxis circa quod est electio, electio autem est eorum quod sunt ad finem et prigentium videtur. Preterea, vi, ethi, c. iij, dic pbs. Actus quod est secundum principium electio vel moralis, electio autem secundum principium appetitus et ratione quod alicuius, et actio sequitur electio non quam appetibile cosequitur. Preterea greg. super ezech. Virtus opis est sub voluntate contemplativa: quod videtur quod praxis est sub voluntate contemplativa: vnde sub actu intellectus, et per se sub actu voluntatis: sed talis actus est proprie actus potest in ferentia. Dicitur quod per iste est ordo regis: quod intellectus practicus quod videtur circa prigentia inquit: quod per sequendum: quod fugiendum: quod diligendum: et quod respondeendum. Quo factio sequitur electio voluntatis eligentis bonum per positum a suo proprio, et a malo. Electio autem est secundum principium effectuum, et factio est formaliter praxis, quod postquam voluntas pretulerit unum alteri de offensis sibi ab intellectu practico: tunc impetrabitur viribus inferioribus: et erit intellectui practico, ut adiumentat media per quod illud quod eligit cosequatur et impetrabit aliis viribus inferioribus ut obediatur et exequatur. Et illud imperium voluntatis est actio transiens in vires inferiores, et est praxis formaliter sine actio secundum virtutem moralē quod aliquis moderat suas passiones. Et illa actio est finis intellectus practici: non autem amor quod aliquis diligit finem per voluntatem. Illa enim opatio: nec est actio: nec factio: sed opatio per se speculationem rei. Hoc confirmatur per Ari. vi. merba, quod dicitur quod agibile et eligibile id est ergo videtur.

B. Questio. X

B. Opinio prima
Probatio prima

Secunda,

Tertia.

Prologi

Cōtra opiniones
priūmā.

Sed ista opinio vñ falsa. Primo: qz ois opatio cui noritia directiva ē practica: ē praxis. Uel sic. ois opatio qz ē cōiecta noritia practica: ē praxis. Sō opatiōes interiorēs sūt obiecta noritia practica: ḡ t̄c. maior vñ manifesta. qz si ē et̄ pure speculabil nullo mō praxis ipsi p̄ esset noritia speculativa nō practica. minor p̄z: qz oēs distinguunt noritia practica a speculativa qz practica ē de opatiōib̄ nr̄is: nō aut̄ speculativa. Uln p̄bs distinguunt. vi. metha. speculativa a practica: qz practica ē illoꝝ quorū p̄ncipiū ē i faciēte. speculativa ē eorū quorū p̄ncipiū n̄ ē i faciēte: sō opatiōnū iterioꝝ p̄ncipiū ē inob̄ ḡ scia illarū ē practica. Preterea ois act̄ qz ē i potestate nra ē speculativū vel practicus vel praxis. sō opatiō volūtatis ē i potestate nra. t̄ nō ē speculativa nec practica: qz iste sūt cōdiōes actuū itellec̄t̄. ḡ ē praxis. Ideo ē alia opinio: qz praxis ē act̄ alteri potestie qz itellec̄t̄. naturali posterior itellec̄t̄. nat̄ elici cōformit̄ rōni recte. ad h̄ vt sit rect̄. Prīa cōditiō p̄z. qz stādo p̄cise in actib̄ itellec̄t̄ nullā ē extēsio itellec̄t̄ qz extra se nō extēdit nisi vt act̄ eius respicit actū alterius potestie. Et si dicat vñ actū extēdi ad aliū dīrectū p̄ illū. nō ppter h̄ sequit̄ qz scđus act̄ tal̄ sit praxis vt mō loqmur de praxis: nec p̄m̄ ē cognitio practica. qz tūc logica ē et̄ practica. qz dirigit i act b̄ discurrendi. Scđa scđitio p̄z. qz actus nō bñtes ordinē ad intellectus cuiusmodi sūt act̄ vegetatiū. aut naturali p̄cedētes itellec̄t̄. nō dicūt̄ praxes. nec ad eos extēdit̄ noritia practica vt sūt p̄ores in itellec̄t̄. Sili act̄ potestie appetitivē sensi tūe. quaten p̄cedit actū intellect̄ nō est praxis. Hoc em̄ mō cōis ē nobis t̄ bñtis. Nec respectu istorū actuū ē cognitio practica. nisi qz aliquomō moderatiua actuū istorū: et isti act̄ sequunt̄ itellec̄t̄ moderatiua vt sūt p̄ ip̄ sam̄ moderati. Tertia cōditiō p̄z ex. vi. ethi. qz electō recta nct̄rio req̄rit rōnē rectā: qz nō tm̄ verū ē de electiōe stricte sup̄ta: sō pari rōe de qua cūq volūtōe recta: qz ip̄a req̄rit rōnē rectā cui cōformit̄ eliciat. Om̄is ḡ praxis vele est volūtōl sequēs volūtōne: ḡ t̄c. Cōtra istā opinionē. Primo: ſ p̄m̄ cōditiōe ostēdo: qz itellec̄t̄ pōt̄ ē praxis: ſicut argut̄ ē ſ p̄m̄ opiniōne ſic. Dis opatio d̄ qua ſic de obiecto ē notitia est praxis. qz fm̄ istū doctorē: notitia practica d̄ in extēsio ad praxis. sō de specula tōe t̄ actu intelligēdi ē notitia practica: qz de opib̄ nr̄is ē notitia practica: t̄ h̄ ē intelligēdu de opib̄ qz sūt i potestate nra: ḡ ip̄a itellec̄t̄ cū ſit op̄ erit̄ i potestate nra ē praxis. Preterea ois opatio sequēs electionē est praxis: ſ

Opinio scđa.

Prīma conditiō.

Secūda cōditiō.

Tertia cōditiō.

D
Cōtra scđam opiniōne quo ad priūmā cōditiōne.

Prīmi sententiarum

act̄ intelligēdi sequit̄ electionē t̄ p̄silii. Pōt̄ em̄ alijs p̄siliari an dēat studere an nō: t̄ post et̄ diligere studere. ḡ iſtud studiū sequēs p̄silii t̄ electionē ēne praxis. Preterea ois act̄ intel lect̄ qz ē directiu alterius act̄ mediāte actu volūtatis ē act̄ practic̄: t̄ act̄ direct̄ est praxis. sō vñ act̄ itellec̄t̄ vere dirigit aliū actu mediāte actu volūtatis. ḡ p̄m̄ dirigēs vñ erit practic̄: t̄ aliū direct̄ vere erit praxis. maior ē manifesta: qz talis act̄ vere extēdit̄ ad aliū dirigidū p̄ ip̄m̄. minor p̄z. qz dictamē quo dīctatur p̄ loco t̄ tpe ē studēdu i theo. vñ alia facul tate vñ dirigit mediāte actu volūtatis i actu studēdi. Pōt̄ em̄ volūtās cōformit̄ impare il lūd studiū: ſic dīcta p̄p̄s p̄ itellec̄t̄: ḡ t̄c. Si dī: qz nō extēdit̄ ſic mō loqmur de extēsione: qz nō extēdit̄ extra se. Hoc nō sufficit: qz bñ verū ē qz sic possit artari significatio illi? vocabuli. Et eadē facilitate possit̄ artari significatio vocabuli: qz vocarēt̄ praxis: qz ſolū ē extēsio ad actu extēsoriē. S̄z neū artatio videt̄ vītata a p̄bis. qz q̄n distinguunt̄ iſtas scias: dicunt: qz vna ē de opib̄ nr̄is: t̄ alia nō. ḡ sufficit ad no titiā practicā ēcūḡ extēsio ad op̄ nr̄is tāq̄ ad obiectū. t̄ p̄ns quodēcūḡ op̄ nr̄is ē practis vñ obiectū praxis. Et ita qlibet itellec̄t̄ qz ē nra hoc est i potestate nostra: vere erit praxis vel obiectū praxis: sō obiectū praxis. ḡ erit praxis ip̄a. Et si dicat: qz tūc qlibet habit̄ itellec̄t̄. et̄ practic̄ ēēt̄. qz qlibet extēdit̄ ad actu qz est opus nra. Iſta iſtatiā nō valet. qz extēsio habit̄ itellec̄t̄ practici ad op̄ nr̄is ē ſic ad obiectū fm̄ vñ phoz t̄ doctorz. qz dicunt qz ē de opib̄ nr̄is ita tāq̄ de obiectis. Nō ſic qlibet h̄ act̄ itellec̄t̄ extēdit̄ ad actu: qz nō qlibet h̄ act̄ p̄ obiecto: ſ qlibet habit̄ h̄ act̄ p̄ actu elicit̄ ab illo habitu. Preterea arguo ſicut ip̄e arguit ad p̄baduz qz electio finis sit praxis. qz illa opatio ē vere praxis ad quā inclinat̄ virt̄ appetitivā: qz qlibet tal̄ virt̄ ē habi tūs electiū. iij. ethi. t̄ electio ē praxis fm̄ iſtū: ſ ad cognitionē t̄ studiū inclinat̄ habit̄ ſeu virt̄ tus appetitivā. Pōt̄ em̄ alijs inclinari ad virtuose ſtudēdu t̄ ad ſpeculādu p̄ loco t̄ tpe: et ſm̄ alias circumstatiās debitas fm̄ impīn volūtatis: ſic ad orādū t̄ ad alia opa extēsoriā: ḡ il la cognitione vere erit praxis. Preterea ois act̄ ūmp̄al̄ avolūtate ē praxis: ſ alij itellec̄t̄ im perat̄ avolūtate ſic act̄ alteri potestie: ḡ t̄c. Ad iſtud respōdet p̄dict̄ doctor: qz ſ pecula tōe ſit qdā opatio: t̄ ita praxis extēdēdo no mē. tñ vñ praxis d̄ ſola opatio ad quā itellec̄t̄ p̄t extēdi: nulla itellec̄t̄ ē praxis. Et h̄ mō ac cipit: qz ad praxis d̄ cognitione practica extēdi ſū ḡ arguit̄. intellect̄ ē ip̄ata a volūtate: ḡ

Questio

III

ē pratis, nō sequitur. Et sequit gē practica. Ipse em nata ē denoiari accidet alī a praxi ad quā ē extēibilis, nō aut̄ est terminus talis extēisionis.

Contra istā respōsionē argutū ē p̄us, q̄ ipa intellectio ē terminus extēisionis et ad eā alia intellegitio vere extēdit. q̄ vna dicitur de alia eliciēda. talia intellegitio nō pot̄ ē recta ī genere moris: nisi eliciat p̄formit rōni recte. Et ēm nullus acē exterior: nec alijs acē cuiuscumq; potētē sensitivē v̄l moriū v̄l etiā voluntatis: pot̄ ēē morali boni n̄si cōformit̄ eliciat rōni recte et si eliciat cōformit̄ q̄cumq; istoz: ipse erit recta ī genere moris: ita intellegitio nō pot̄ ēē recta ī genere moris nisi eliciat p̄formit rōni recte. et si eliciat p̄formit rōni recte: erit recta. ḡ talis intellegitio vere pot̄ ēē praxis. Preterea q̄dē q̄ nō sequit̄: intellegitio ē impata a voluntate: ḡ ē praxis. Et sequit̄ ḡ ē practica. Hoc nō ē verū: q̄ bñ sequit̄: ē impata a voluntate. ḡ ē praxis. q̄ fini istū doctoře. actus potētē sensitivē nō dī praxis nisi q̄ impata a voluntate: ḡ eadē rōne si eq̄ pfecte impeta intellegitio: ipa eq̄lit̄ diceat praxis. Confirmat̄: q̄ q̄n acē impans est praxis. acē impars etiā ē praxis. Et nō sequit̄: intellegitio ē impata: ḡ ē practica. q̄ pura speculatio q̄ nullo mō pot̄ ēē practica pot̄ ēē impata voluntate. et tñ nō pot̄ ēē practica. Cōtra scđas cōditionē. si intelligat q̄ ē posterior intellegitio ē cui pot̄ p̄formari: sic nō ē vera. q̄ sola notitia ī complexa sufficit ad praxim fini principia istiū dēcōris et fini veritatē. Et si intelligat q̄ plū ponit alijs intellegitio. verū dicitur: nūq̄ ē alijs acē praxis nisi sit acē elicit̄ voluntatis imparat̄: et q̄libet talis plūponit intellegitionē.

Cōtra tertiam cōditionē. Alijs opatio ē praxis q̄ nullo mō pot̄ elici cōformit̄ rōni recte: si cut illa q̄ elicit̄ p̄formit̄ opposite rōni recte necessarie. Unū sic ē alijs dictamē de nēcōrio: ita ē alijs de suo opposito q̄d est ē possibile: et illi pot̄ elici p̄formit̄ alijs praxis: et tñ nō pot̄ elici p̄formit̄ rōni recte: nec ad h̄ ut sit recta nec ad h̄ ut nō sit recta. Confirmat̄: q̄ rōne acē elicit̄ cōformit̄ rōni recte ē praxis: eadē rōne acē elicit̄ cōformit̄ rōni false erit praxis. ḡ nō oīs praxis ē nata elici p̄formit̄ rōni recte. Ideo ad istā. q̄ dico: q̄ difficultas magis cōsistit ī nomine q̄ i re. Omnes em vel fere oēs ponunt ista q̄ ē ibi intellegitio ostēdēs finē et ea q̄ sit ad finē: et q̄ ē ibi voluntā finis: et etiā p̄silium de bijs q̄ sit ad finē. Post q̄d p̄silium vel inq̄sitionē sequit̄ vel seq̄ pot̄ finia q̄dicta de bijs q̄ sunt ad finē ipsi: et post istā finiam q̄dicta q̄ vñ ē eligēdū et aliud nō: sequit̄ vel seq̄ pot̄ electio q̄dicta ē vñl sentētiā ēē eligēdū p̄ponit illi q̄d nō ē sic sentētiā ēē eligēdū. Post aut̄ istā electioēz

sequit̄ illud q̄d ē sic dictatū et sentētiā: si nō sit alijs ipedimentū Verbi grā. alicui ifirmo ostēdit̄ p̄ intellectū q̄ sanitas ē acq̄reda: et h̄z tūc ītellect̄ vñl principiū practicū respectu finis. quo dicitur q̄ sanitas ē acq̄reda. Post istā aut̄ dictamē sequit̄ voluntā ī voluntate: q̄ desiderat sanitātē: q̄uis forte nō ne cōrio. Istā aut̄ voluntā sequit̄ p̄silium intellegit̄: vel inq̄sitionē q̄ inq̄rit̄ p̄ qd meli p̄t̄ attigere istā sanitātē: vtrū p̄ abulationē: vel potioem: vel cocturā: vñl alii quā alia viā. Et post illud p̄silium vñl inq̄sitionē sequit̄ finia: q̄ determine sentētiā q̄ sanitas meli attingit̄ p̄stātiā ē determinare vñl p̄ alia ē determinate. Et istā finiam vñl dictamē sequit̄ electio ī voluntatis vñl seq̄ pot̄: q̄ determine vult̄ abulare: vñl potioēz accipe: et sic de alijs. Post ea aut̄ sequit̄ si nō sit ipedimentū ē determine vñl ipa ī abulatio vñl alijs aliud. Et ista p̄cessio fere ab oīb̄ etiā diuersimode opinatib̄ dī praxi p̄cedit̄ et ita discrepat̄ pauci i re. Et qd isto rū dēat vocari praxis: et qd nō de h̄ sūr opinio nes. Et iō q̄ vtēdū ē vocabulū sīc vñl autores et iō autores q̄ loq̄bat̄ de isto vocabulo. cōmētator euīcius sup li. ethi. frequētū vñlus ē eo. iō fini intēriōne suā dīcā: qd ē praxis. q̄ etiā ipse cōcordi vtebat̄ h̄ vocabulo Ari. et Lōme. suo Auer. et alijs pbis. Dico ḡ q̄ h̄z istū cōmē. p̄ mo ethi. Praxis q̄drupl̄ accipi p̄t̄. l. large. l. stricti. strictissime. Primo mō praxis idē ē qd opatio cuiuscumq; virtutis: siue libere: siue naturalis. Hoc p̄z: q̄ energiā et praxis isto mō dicta sūt idē: s̄ energiā ē opatio cuiuscumq; virtutis: ḡ et c̄. maior p̄z p̄ Lōme. dicētēl̄ itaq; praxis et energiā id ē acē et opatio h̄z appropatas significatiōes distinguant̄: cōiter en acceptis rōnib̄ praxis p̄ energiā: et eouerlo indifferēt̄ ponit̄: ḡ oīs energiā et praxis. mino: p̄z p̄ cūdē dicētē. Energia siue opatio ē natural vñlscu iusq; substātie vñl mot̄. Et rūrlus: energiā est natural oīs substātie innat̄ mot̄. Ex ista aucto. p̄z q̄ energiā vno mō dicta ē mot̄ vel actio vel acē cuiuscumq; virtutis siue potētē siue substātie. Sed oīs praxis siue energiā dē oīs opatio cognitiua siue passio p̄sequēs coḡscētē inq̄tū coḡscēs ē. h̄ ē sequit̄ cognitionē. Et isto mō ipa cognitionē: oīs etiā acē potētē cuiuscumq; q̄ ē cognitiua vñl appetituā et passiōes seq̄ delectatōes: tristicie: et bñmō p̄t̄ dici ener gie siue praxes. Unū dīc̄: bi cōmē. energiā ē na turalis et bñma sp̄ mobilis virt̄ intellegitio aic. h̄ ē sp̄ mobilis ipi p̄ rōnis naturalē ex ipa sp̄ irriga ta. Istō p̄ intelligit̄ dī actu cognitionē ipi intellegitio pro alijs aut̄ opationib̄ elicitiā a pos tētia appetituā sequitur. Dicūtur etiā energiā id ē opatiōes. praxes id ē actus vel actiōes

Contra secundam
conditionem.

Cōtra tertiam.

Resolutio aucto
rii.

Resolutio aucto
rii.

Prologi

ut loqui ambulare comedere bibere et hmoi
 Pro passioibꝫ aut seqꝫ: passioes q̄ naturales
 multoties energie sive rōnes dicunt ut fames
 sitis: et hmoi. et eadē rōne et alie passioes. puta
 delectatioes et tristia: pnt dici energie. Ter
 tio mō accipit praxis stricti: et praxis isto mō
 deā id ē qd opatio exīs i nra potestate. b p;
 q̄ ois opatio exīs i nra potestate ē op̄ v̄tūs
 v̄l vich: q̄ ois tal opatio exīs i nra potestate
 pōt eē v̄tuosa v̄l viciosa: s̄ praxis ē op̄ v̄tūs
 et vich: ḡ t̄c. minor: p̄ p̄ cōmē. vbi supra dicere
 Dicit rursus energia op̄ v̄tūs: id ē qd a v̄tute
 opatiū ē: s̄ q̄rōne op̄ v̄tūs: ē praxis eadē rōne
 op̄ vich erit praxis. Quarto accipit strictis
 sime: p̄ opatioē p̄formis elicta dictamini rō
 nis et electiois voluntatis: et isto mō praxis ē sp̄
 p̄formis elicta irelectu s̄iliatiu et p̄ p̄s cō
 formis elicta electioi voluntatis. q̄ b̄ p̄m cō
 siliabile et eligibile idē. Aut praxis sic acci
 piat. p̄ p̄ cōmē. vbi p̄s dicere. Praxis autē
 quā pluerunt trāsterre i actū: et fin electionē
 bois energia id ē opatio. Aut p̄ praxim itel
 ligat actū sequēte electionē. p̄ p̄ illō qd qbus
 da iterpositis subdit. electio vero ē duobꝫ p̄
 positis iudicū bois b̄ p̄ altero p̄ponēs. Se
 quiē aut post electionē mot⁹ et ipetus ad actū
 deinde seqꝫ v̄lus et sic cessat appetit⁹ post v̄lū
 motū aut et impetū ad actū vocat praxim strī
 crissime sumptuā: quā pdixit eē b̄ bois electio
 ne opationē. v̄lū aut vocat cōsecutionē finis:
 q̄ an p̄secutionē finis nō cessat appetit⁹. Ad
 p̄positū dico: q̄ p̄mo mō et sedo nō loquunt̄ do
 ctores de prati. i tractādo q̄ scia ē speculatiua
 et q̄ practica. q̄ p̄ extēsionē ad illā d̄ respectu
 practica: s̄ tertio mō et quarto mō loquunt̄ do
 ctores de prati. q̄ ad praxim tertio mō dictas
 saltē aliquā extēdit itellec⁹ practic⁹ respectu
 aut praxis quarto mō dicte sp̄ ē itellec⁹ cōsi
 liatiu. Et id ad solutioē isti⁹. q̄ p̄m ovidē
 dū ē q̄līter distinguit̄ itellec⁹ practic⁹ et itelle
 ctus cōsiliatiu. Scđo vidēdū ē: q̄ opatio est
 praxis tercio mō dicta. Tertio. q̄ opatio ē pr
 axis ultimo mō deā. Circa p̄m dico: q̄ itelle
 lect⁹ practic⁹ ē respectu p̄acticoꝫ p̄ncipiorū
 et etiā respectu cōclusionū p̄acticarū: et id itelle
 lect⁹ practic⁹ ē respectu finis q̄n. s̄ de aliquo si
 ne iudicat q̄ est appetēdus v̄l p̄sequēd⁹: et b̄
 ē intelligēd⁹. q̄ ē respectuini cōplexi: qd affir
 mat aliquē finē ē appetēdū et iſtud ē p̄mū p̄n
 cipiū practicū i opādo. Et b̄ mō dīc p̄bs q̄ sic
 p̄ncipiū i speculabilibꝫ: ita finis in agibiliibꝫ.
 Et rō hu⁹ est: q̄ volūtae nibil agit nisi pp̄ fi
 nē. et b̄ vel pp̄ finē dictatū a rōne: vel pp̄ fi
 nē quē ex libertate sua sibi p̄stituit. et ita omis
 actiovolūta: et p̄ p̄s ois praxis q̄ nō ē respe

Primi sententiaſum

ctu finis: n̄c tr̄o p̄supponit volitone finis. Et
 itellec⁹ practic⁹ ē respectu p̄ncipiorū p̄acti
 coꝫ sumptuꝫ a fine. et nō tñ ē respectu p̄nci
 piorū: s̄ eriḡ respectu cōclusionū: q̄ ois virtas
 confesse se b̄ns appetitū recto ē practica: et p̄
 p̄s notitia v̄tatis ē practica: s̄ itellec⁹ cōsi
 liatiu ē tñ respectu cōclusionū p̄acticarū
 Dictato em̄ p̄ itellec⁹ sine ois cōfilo p̄mo ali⁹
 quē finē ē appetēdū. et voluntate appetente
 istū finē itellec⁹ p̄siliaſ p̄ qd mediū illū finēs
 meli⁹ p̄t attigere. et habita iuestigatōe: clu
 dit tādē q̄ p̄ tale mediū determinatiū est finis
 attigēd⁹. Et berbi grā. itellec⁹ dictat ifirmo q̄
 sanitas ē apperēda: post volūtas appetit illā
 sanitatē: s̄ q̄ sanitas p̄t acq̄ri p̄ multa media
 et ignorat̄ p̄ qd meli⁹: itellec⁹ p̄siliaſ et inq̄rit
 p̄ qd mediū p̄t facilis⁹: et meli⁹ acq̄ri. et post mul
 ta iuestigationē p̄cludit: q̄ p̄ aliqd mediū de
 terminatiū: et respectu illi⁹ p̄clusiōis d̄ intelle
 ctus p̄siliaſ. Et ita p̄t q̄ respectu quocū
 q̄ ē itellec⁹ p̄siliaſ: respectu corūdē ē intel
 lect⁹ practic⁹. Unū sciēdū: q̄ idē itellec⁹ nū
 ro ē practic⁹ et speculatiu et cōsiliatiu: tñ isti
 termini distinguit̄ et b̄n̄ distictas diffinitio
 nes exp̄mētes qd nois coꝫ. Unū si diffinitia ē intelle
 ctus speculatiu: b̄ ē iste termini itellec⁹ spe
 culatiu: d̄ sic dici. Intellec⁹ speculatiu ē i
 tellec⁹ potēs p̄siderare illa q̄ nō sūt i potesta
 te nra. itellec⁹ practic⁹ sic. Intellec⁹ practic⁹
 cus ē itellec⁹ potēs p̄siderare v̄l b̄ie sciam il
 lorū q̄ sūt i potestate nra: et sic de alijs. Cir
 ca scđm dico siē dcđm ē: q̄ ois opatio q̄ ē i pot
 estate nra ē praxis: et id cū tāvolutio q̄ cognitio
 q̄ alij ac̄t extiores sint i potestate nra: seqꝫ q̄
 q̄libet istorū vere poterit dici praxis. tñ praxis
 p̄mo dīd actuvolūta: cu i p̄a sit p̄tio i potesta
 te nra et nulla alia sit i potestate nra nisi medi
 ante ea: et id nulla alia dī praxis p̄mo. Aut
 ois tal opatō possit dici praxis v̄r: q̄ ois actio
 q̄ ē i potestate nra p̄t eē v̄tuosa v̄l viciosa: s̄
 ois tal ē praxis. ḡ t̄c. Sic ḡ ista p̄t dici descri
 ptio praxis i cōi. Ista autē praxis dīvidit i p̄a
 xim v̄tuosa et viciosa: q̄ v̄traq̄ illarū ē i pot
 estate nra. Praxis autē v̄tuosa p̄t sic describi.
 Praxis v̄tuosa ē opatio existēs i potestate vole
 uitatis: nata elici p̄formiter rōni recte ad b̄ q̄
 sit recta. Prima conditio patz: q̄ nulla op̄era
 tio que non est existēs in potestate voluntas
 tis est v̄tuosa: sed magis naturalis. Secundus
 da conditio patet fin p̄m. vi. ethi. electio re
 cta: et p̄ p̄s nec alia opatio recta ē sine recta
 rōne. q̄ nō est maior; rō de yna opatione q̄de

Secundus:
cūlus.

2
Prima p̄clusio.

3
Sc̄nd̄ p̄clusio.

4
Tertia p̄clusio.

5
Quarta articul.

alia. Praxis aut̄ viciosa ē opatio existēs i po-
testate voluntatis nata elici diffomerter rōni re-
cte: vñ cōformiter rōni erronee et false. Prima
p̄ditio p̄z: qz alr̄ nō eēt i putabilis. qz illud qd̄
nō ē in potestate voluntatis nullo mō ē impus-
tabile. Sc̄nd̄ p̄ditio p̄z: qz om̄ne malū elicituz
p̄t eē dictatū nō eē eligēdū. Ex istis sequi-
tur aliq̄ p̄clusiones. vna q̄ nō ē respectu cuius
libet pratis sc̄ia practica: cui notitie dēat cō-
formari: vel magis p̄p̄e cui sit nata elici p̄for-
moter ad hoc q̄ sit recta. et hoc: qz quātūcūq̄ d̄
om̄ni prati posset eē aliqd̄ dictrame verū qd̄ d̄
elicit vel no elici: et ita aliquo mō sibi cōformat
tūl aliqua est pratis mala q̄ nullo mō p̄t p̄for-
moter elici rōni recte: qz nulla rō recta p̄t di-
cere cā eliciendā: sicut nulla rō recta p̄t di-
cere q̄ inimicus ē odiēdus h̄ divinū p̄ceptuz

Allia p̄clusio sequit̄ q̄ ē aliqua pratis nec
cōformit̄ nec diffomerit̄ elicit rōni recte: sic
illa q̄ elicit̄ posita sola ostensione obiectip̄ in
tellectū sine om̄ni dictamis nō vñ falso. Tertiā
p̄clusio sequit̄ q̄ praxis nō dicit formalr̄ p̄-
cise aliquē actū: s̄ dicit actū cōnotādo volunta-
tē a q̄ effectuē et libere p̄ducat: sicut ē de actu
meritorio. Et ex hoc seqt̄: q̄ eadē opatio spe-
cie vel forte numero p̄t eē p̄mo praxis et post
ea nō praxis: qz si voluntas libere et p̄tingēter
aliquā operatōnē eliciat: tñc illa opatio dicit̄
praxis et si post deus illā eadē cōtinuarer sine
om̄ni causatiōe vñ p̄seruatiōe voluntatis: respe-
ctu illi tūc vere dicere nō praxis. qz nō eēt i
sua potestate. Circa tertium dico: q̄ praxis vñ
timō mō dicta ē ois opatio existēs i potestate
voluntatis: cōsiliata ab intellectu: respectu cui
ē electio voluntatis. Et isto mō praxis dī vñ p̄t
dici: tā de actiōe voluntatis q̄ de opatiōe intel-
lectu: q̄ etiā de opatiōe exteriori. M̄em pos-
sit dici de opatiōe voluntatis p̄z: qz appetitu ex-
istēte respectu sanitatis tāq̄ respectu finis ac-
q̄rendi p̄t eē dubitatio: an ista sanitas poss̄
acq̄ri meli p̄ opatiōe exteriorē: vel p̄ amore
vel p̄ odii voluntatis: vñ etiā p̄ studiu et exerci-
tiū intellec̄t: qz s̄m medicos: et exp̄riētia docet
q̄ qd̄libet istoz p̄t eē cā iſfirmatis salte p̄ti-
alis: et etiā cā p̄tialis sanitatis. ḡ de istis p̄t eē
inq̄sitione: p̄ qd̄libet istoz meli ē sanitas acq̄redat: et
p̄ p̄ns quodlibet eoz ē p̄siliabile: et p̄ p̄ns eli-
gibile: et p̄ p̄ns cū quodlibet istoz sit opatio et
act̄ intellectu: et qd̄libet istoz poterit eē opa-
tio sequēs electionē voluntatis: et p̄ p̄ns erit pra-
xis vñ timō mō dicta. qz s̄m Lōmen. vi. ethi. ex
electione act̄ generat. Eligētes em̄ qd̄ a mē-
te demōstratū ē eē bonū amore ipsi opamur
tagim̄ vt attingam̄ ipm̄. Et ita concedo q̄
pura speculatio p̄t eē praxis isto mō dicta: qz

de ipa p̄t eē cōsiliū: t̄ respectu ipsi p̄t eē ele-
ctio. Ex isto seqt̄ etiā q̄ opatio exterior ipata
a voluntate: nō ē semp praxis isto mō dicta: qz
q̄ opatio ē p̄silituta a voluntate tāq̄ finis: tūc
nō ē cōsiliabilis neq; eligibilis. et p̄ p̄ns nec
ē praxis isto mō dicta s̄m Bri. dicere. iij. ethi.
Cōsiliātū aut̄ nō de finib⁹: s̄ de hijs q̄ ad fi-
nes. Neq; em̄ medi⁹ p̄siliabilis si sanabit: nec
retbor si suadebit: neq; politic⁹ si pacē faciat:
neq; reliquoz aliq̄ de fine: s̄ ponētes finē ali-
quē. t̄ b̄ s̄ue b̄ rōni rectā: s̄ue b̄ p̄stitutionē
voluntatis q̄liter: t̄ p̄ que erit int̄edūt. Uerū
tñc quis nō quelibet opatio exterior impata a
voluntate sit semp praxis isto vñ timō mō: qz tñ
poterit ordinari ad finē vñteriorē vere poterit
ē praxis. Si ḡ p̄z ad qz q̄ nō solū opatio po-
tētie sensitivē vel iferioris ē praxis: s̄ etiā opa-
tio intellectu volūtatis p̄t eē praxis p̄p̄is
sime dicta. Ad p̄mū argumētū p̄me opiois
respōdeo: q̄ bñ inuenit̄: q̄ notitia practica est
circa opa nostra: et circa p̄tingētia opabilia a
nobis: s̄ nūq̄ inuenit̄ q̄ praxis s̄ue op̄ de quo
est notitia practica sit circa p̄tingēs alr̄ se b̄re
nec circa aliqd̄ qd̄ ē in potestate nñā quis ipa
opatio q̄ est ipa praxis sit p̄tingēs alr̄ se b̄re et
opabilis a nobis. Et iō pura speculatio et silū di-
lectio q̄ sunt opabiles a nobis: quis nō habe-
ant talia p̄ obiectis: vere sūt prates. Et de ipis
vere erit notitia practica. Si dicat q̄ om̄is
notitia practica ē respectu actiōis vñ factiōis
s̄ actio ē circa agibile: et factio circa factibile:
q̄ actio et factio q̄ sūt prates bñt aliqd̄ p̄tingēs
alr̄ se b̄re p̄ obiecto. Respōdeo q̄ nūq̄ inuen-
nit̄ a phō dictū q̄ habet̄ practici sunt circa
actionē et factiōnē: et actio et factio circa agibi-
le et factibile: s̄ dic q̄ artes practice sunt circa
agibile et factibile: et tūc accipit ista p̄ actiōe
et factiōe. Uñ diē. vi. ethi. Cōtigēs aut̄ alr̄ b̄re
se: ē aliqd̄ et agibile et factibile. alterū aut̄ ē a-
ctio et factio. Uide cōmē i cōmēto sequēt̄ lit-
terā et legatā. vbi diē q̄ aliud ē practica acti-
ua. et aliud praxis id ē actio. et aliud factiua id ē
factio. Et quo p̄z: q̄ respectu solū actiōis et so-
lius factiōis s̄e dicet actiua vñ factiua q̄tūcū
q̄nibil sit ibi p̄tingēs alr̄ se b̄re nisi sola actio
vñ factio. Hoc p̄z qz multe sunt artes mechanis-
cas q̄ sūt factiue: quaz aliq̄ nūbil p̄tingēs a no-
bis opabile respiciunt nisi ipsa factiōe et tñve
re sūt practice: tñc ars cytharisandi: cātādi: et
sic de bñoi et illa circa q̄ sunt iste opatiōes nō
sūt opabilia a nobis: ḡ q̄tūcūq̄ speculatio ip-
sa sit circa obiectū no opabile a nobis: duz̄ en-
ipa vñ sit opabilis a nobis: vñ poterit dici pra-
xis. Hoc etiā p̄z per p̄bñ p̄mo ethicop̄ et nos
no metba. q̄ qd̄a sunt opatiōes p̄ter quas sūt

P
Ad rōnes primā
prīme opinionis
que ē henrici bñis
tonis.

Replicatio.

Responsio.

Prologi

Ad secundum.

Contingentia replicatio

Responsio,

Ad tertium.

Primi sententiarum

Ad auctoritatē bti Gregorij. Dico q accipit opus pro ope exteriori. et ita frequent accipitū sancti: q̄ respectu multōz talū ē p̄siliū et electio: q̄uis possit cē etiā respectu cōtempatiōis Un frequēt p̄pt̄ vitā eternā p̄sequēdā aliq̄ multā sollicite inq̄rit et deliberat: an sit vacādū cōtempatiōi vel p̄dicationi aut alijs opib⁹ exteriorib⁹: et ita ipa cōtempatiōyere ē post elec̄tionē. aliq̄ em̄ cocludit et sententiāt sancti q̄ vacādū ē cōtempatiōi. et iō p̄tempatiō ē vere praxis. Per p̄dicta p̄z: q̄ p̄cessus iste cocludit q̄ speculatio ē vere praxis: q̄ intellectus p̄speculatio ē vere praxis: q̄ intellectus p̄speculatio ē solū inq̄rit qd op̄ errerius ē fugiēdū: qd p̄speculatio ē q̄dū. Et etiā ista oia inq̄rit dō opib⁹ iteriorib⁹ et post seq̄f electio: et post seq̄f p̄speculatio elisibilis. etiā q̄tū ad ipm̄ intellectuē et volūtate: iō et c̄. Ad ultimā aucto. q̄agibile et eligibile ē idē. Et iō sicut ista operatio iterio: s. speculatio et etiā volūtio ē agibilis: ita eligibilis. et iō vere erit praxis. Ad p̄m̄ alterū opinionis q̄ nō ē de rōne intellectus practici q̄ se exēdat extra totā partē rōnālē. s sufficit q̄ se exēdat ad volūtate: et ad quēcūq̄ actū mediāte actū volūtatis. et iō sufficiētēr vñ actus intellectus se exēdit ad aliū actū intellectus tāq̄ ad obiectū. Et qn̄ dī: tūc logica ēēt practica: ista p̄clusio ē cōcedēda: sicut post parebit. Argumentuz pro scđa p̄tētēcōcludit qd p̄bat q̄ praxis ē posterior intellectioē: q̄ omnē p̄xim p̄cedit aliq̄ intellectio: sicut omnē actū volūtatis p̄cedit aliqua intellectio: nō tñ requirit intellectio dictatiua: nec aliqua intellectio cōplexa p̄z. Ad argumētū p̄ tertia cōditioē: q̄ illa ē cōditio praxis bone quā p̄bs vocat. i. p̄b. et vi. ethi. ca. iiij. et cōmetator cōmē. lvij. euprasia. nō ē aut̄ p̄ditio praxis i cōi. et ois praxis recta re q̄nit rationē rectā sī nō ois praxis ē recta nec cē pōt: sic nec ois volūtio. iō et c̄. Ad p̄m̄ p̄ncipale p̄z q̄ sola operatio sequētēlectioē ē praxis quarto mō dicta: sī nō solū opato potētie inferioris seq̄f electionē. sī ipam̄ sequētā intellectio (q̄uis vna alia p̄cedat) q̄ etiā operatio volūtatis. Pōt em̄ q̄s cōsiliari et de liberare: vtrū debeat deliberare. et vtrū debet at considerare vel nō. iō et c̄. S̄z praxis tertio mō dicta respectu cui⁹ dicit̄ notitia practica non sequēt semp electionē: sī ipam̄ electio et volūtio p̄cedēs est praxis: cū sit op̄ nostrū de quo ē notitia practica. S̄z cōmē. i. aucto. allegata accipit p̄xim quarto modo: et non tñ terrio modo. Alia questio quarte p̄ncipali cōntra.

Deinde quero utrum
notitia practica et speculativa distinguitur
p̄fines q̄ obiecta. Q̄ p̄fines p̄bat. q̄ scđo

Ad rōne
de opib⁹ que
p̄ p̄ma cō

Pro secundū
ditone.

Pro terciū
ditone.
Euprasia.

Ad p̄ncipalē
gumētē.

B
Questio
te p̄ncipalē
critur hec
ordine eff.
Questio.

Questio

III

B
Prima opinio
Dicitur sicut dico

metaphysice. Finis speculativa veritas. practice autem opus. g. 7c. Et contra Avicennam. i. metaphysice dicit quod scie practice sunt de operibus nostris non aut speculative. Ad istam questionem dicunt aliqui quod scia speculative et practica distinguunt penes fines suos. Distinguunt tamen de fine. quia quidam est finis scie. et quidam scientis. Finis scientiae est ille ad quae ordinatur scientia. Finis scientiae est ille ad quem sciens ordinatur scientiam. Sicut finis scientiae est duplex secundum per se et per accidentem. principalis et secundarius. Finis per se scie est ad quem ex natura sua habet ordinari. Finis per accidentem scientiae sive non principialis est ille ad quem non ordinatur per se. sed potest ordinari ex intentione scientiae. A fine scientiae quem scie ipse intendit. non debet scia nec speculativa nec practica. sed a fine scie per se et principali: et non a fine non principali debet scientia speculativa vel practica. quia illa scientia que ex se ordinatur ad cognitionem veri est speculativa. illa quod ordinatur ad operationem boni est practica. Dicitur igitur quod scientia practica distinguit a speculativa penes finem scientiae per se et principalem. quia finis practice est opus. Finis autem speculativa est veritas. Hoc probat. quod unusquisque effectus distinguit per suam causam nobilitatem: sed inter omnes causas. causa finalis est nobilissima cum sit causa causarum secundum avicennam. ergo notitia practica habet distingui ab alia penes finem suam. Preterea una scientia distinguit ab aliis. vel per subiectum vel per finem. sed notitia practica non distinguit a speculativa per subiectum. quod de eodem subiecto possunt esse et scia speculative et practica. ergo penes fines. Preterea sicut principium in speculabilibus. ita finis in operabilibus. h. p. his sciorum. sed scia speculative distinguit ab aliis per sua principia. ergo 7c. Hoc patet per ipsum. h. met. metaphysice. et iij. de anima. ubi dicit. Dissertatur autem a speculativa fine. Sicut dicit intellectus qui propter aliquid rationabilem practicus est. Et contra istam opinionem ostendo quod practica non distinguit a speculativa fine. i. per suam finalitatem. ita scie quod habeat distinctam causam finalitatem a causa finali speculativa: sed idem simili potest esse causa finalitatis trius. Docet probatio. p. mo sic. idem est finis scie et scientiae: sed idem potest esse causa finalitatis scientiae. p. que acquirit scientiam speculative per practicam. g. 7c. minor p. 3. quod idem est finis agentis. h. est intentus ab agente. et actionis sue. seu forme facte. quod finis cuiuscumque actionis est finis intentus ab isto agente. aut supiore dirigente illud agens inferius sicut in naturalibus idem est finis agentia inferiorum et intelligentie dirigentis. et a quo cumque intendatur. sequitur quod idem sit finis agentis. h. est intentus ab agente et actionis sue. Preterea finis non respicit formam nec materiam nisi mediante

agente: in quantum. s. mouet efficiens ad agendum. h. est in quantum intendit ab agente: quod non est causa finalis nisi quod intendit ab agente: quod idem est finis agentis. s. intentus et forme. Propreterea illud non est causa essentia aliquid rei a quo non dependet. nec in esse nec in fieri. sed tali quod non mouet efficiens ad agendum non dependet res quocumque modo. non in esse per se. quod sine illo est res in rerum natura. quod non in fieri. per se quod nibilominus erit res. Propreterea illud a quo res dependet essentialiter: ita quod sine illo res non haberet esse reale. videtur esse causa essentialiter illius rei. s. a fine scientiae dependet ipsa scia realiter et essentialiter: quod sine illo simpliciter non foret. si possemus: quod aliquis non addisceret scienciam speculativam nisi p. pp. lucrum; vel p. pp. aliquid tale: nisi ille tunc hoc intenderet. simpliciter nihil foret illa sciencia: illud habens rationem cause: et non nisi rationem cause finalis. g. 7c. Propreterea per quod contingit respondere ad questionem factam p. pp. quod habens rationem cause finalis: s. per finem scientiae origit respondere ad questionem factam p. pp. quod est ista scia. contingit respondere per finem scientiae. g. 7c. Ideo aliter dico ad questionem. et primo distinguo de fine: quod accipitur uno modo per aliquo acquerendo per aliquam operationem sicut sanitas est finis deambulationis. et iste finis est amatus: et desideratur amore concupiscentie. Alius est finis amatus amore amicitie: p. pp. quod finis primus p. ducitur: quod enim homo diligit seipsum coquuntur sibi propriam sanitatem. et ideo ad illam habendam operatur. Sicut: quod aliquis diligit deum summe p. pp. se. ideo oia agit p. pp. deum. et ita deus est finis omnium actuum suorum. primus finis est per se in intentione. et ultimus in executione: quod realiter est effectus: et continetur ignorabilius illo fine: ad quem est saltem agere quod intendit eum. sed secundus finis ut continetur est persistens ipi operationi. et si secundum rectam operationem intendatur non est ignorabilius illo quod est ad finem. nec est effectus: nec accipitur p. pp. loquendo per ipsum operationem. Secundo dico. quod finis scie p. pp. loquendo est illud quod est amatum ab addisciente. sive amore amicitie sive amore concupiscentie: secundum diuersos modos accipiendo finem ipsum quod mouet ad descendendum: et ita ad accipiendo scientiam. Et ideo id est simpliciter finis quod est causa finalis scientiae et scie. non intentio: quod causa finalis scie sit causa finalis scientiae. s. quod illud quod efficiens intendit et amat: p. pp. quod agit ad accipendum scientiam est causa finalis ipsius scie. Non tamen est causa finalis scientiae: s. est intentio et amatum a scientiae. Verbi gratia. Aliquis addiscit scientiam p. pp. amore amicitie ad seipsum: et concupiscit ipsum scientiam sibi p. pp. aliquod lucrum acquisibile per ipsam scientiam. tunc dico quod ipse met est causa finalis illius scie: quod est amatus amore amicitie. et realiter ipsa scie non p. ducere in effectum et ita ipsemet amatus a scientiae est causa finalis scie. quod ipse sol est: ad cuius esse sic amatum sequitur scientia: et ita

D
Circa questionem de
cognitione.

Prologi

Ipsem h̄z rōem alicui⁹ cause. q̄ est ad eū d̄esse sequit̄ aliud. t̄ tñ ip̄em nō est causa sui p̄i⁹. et ip̄em non depēdet sic a seipso. Sicut ip̄m lucrū v̄l aliquid tale est cā finalis aliquo modo ip̄ius scie. q̄ est p̄ quod r̄ndet ad questionē fāctam ppter qd. Si eīm aliq̄s qrat. q̄e addiscit vel quare scia p̄ducit. cōuenienter respōdet ppter lucrū p̄ ip̄m acquirendū. et tñ illud lucrū nō est cā finalis ip̄ius scietis. q̄ ip̄e sciens nō depēdet ab eo essentiali. sed tñ desideratū et cōcupitū a sciente ppter quod agit ad acq̄rendum sciam. Hoc poterit declarari. q̄ sicut in agētibus naturalib⁹ illud est causa finalis qd i-
tendit a natura. ita in volūtarib⁹ illud est ca-
sa finalis quod intēdit a voluntate. sed lucrum
vel aliquid tale est intētū a voluntate. ppter qd
p̄ducit scia. ḡ illud vere erit cā finalis scietis
et nō scietis. Preterea illud quod intēditur
a voluntate diuina in causando vere h̄z rōem
cause finalis. nō dei sed scie vel effectus. ḡ ea-
de rōne illud quod intēdit a voluntate creata.

Et per istū modū p̄tponi q̄ deus est causa
finalis oīm. q̄ ip̄e semp̄ amat. Et ppter ip̄m
oīa sicut saltē seipso. et etiā in naturalib⁹ idē est
simp̄l finis agētis naturalis et agētis sup̄mi
dirigētis. Propter tñ cōdīa dicta p̄t distinguū
de fine scie. vnuis est qui simp̄l p̄t p̄t esse ca-
sa finalis ppter dicta. ppter quē ip̄a scie acq̄-
ritur. et qui mouet agēs ad agendū. et de illo lo-
cūtus sum p̄p. Alius est finis scie qui sūm re-
ctam rationē debet intēdi ab agente qd libe-
re agit. et isto modo finis scie practice est opus
vel opari. et finis speculatiua est p̄siderare. q̄a
rōnabilis addiscit vel in maiori parte vel sem-
per debet istos fines intēdere. si tñ de facto n̄
faciat nō erūt cause finales. q̄ ip̄e scie i nullo
dependebit ab eis. sed alia intera erūt cause
finales. Si dī q̄ non est de rōne cause final
actualis intēdi sed q̄ sit ap̄a nata intēdi. hoc
nō valet. q̄ de rōne eius est causare actualis si
effectus erit. et ita cū nō possit actualis causare
nisi actualis intēdat nō est causa finalis vel fi-
nis nisi actualis intendat. Si dicāt q̄ hoc est
p̄ pbm. iij. de anima. t̄. vi. methaph. t̄. i. meta-
pbisice. Preterea vnu⁹ rei est vna cā final es-
tial. sed si oīm tale intentū esset causa finalis
essent plures cause finales. cū talia plura pos-
sint intēdi. Ad om̄s auct̄es r̄ndeo q̄ p̄cedit
de fine qui sūm rectā rōem saltē vt in pluribus
debet intēdi si oīa essent cōuenienter ordinata
et ideo quasi ex natura sua h̄z q̄ sit ordinabilis
ad talēm finē. si tñ nō actualis intendat nō est
vere t̄ ppter causa finalis. Ad aliud respon-
deo q̄ sicut nō est incōuenientis. q̄ eiudē rei sint
plures cause efficiētes ppter dicte. quarū que-

Primi sententiarum

libet est sufficiētes iter causas scđas sicut calor
p̄t p̄duci ab igne sine sole: t̄ a sole sine igne.
ita nō est incōuenientis q̄ eiudē rei sint plures
cause finales. ita q̄ q̄libet illarū sit sufficiens
in illo ordine causandi. Et ideo eiudē scientie
ēm sp̄em possunt esse plures cause finales. Et
eodem modo sicut aliquod efficiētes p̄t esse effe-
ctiū pluriū effectiū specie distinctorū ita ea
dem causa finalis p̄t esse cā finalis plurium
sciarū t̄ pluriū effectiū specie distinctorum.
Tertio dico q̄ aliqua distinguū p̄ aliqua p̄t i-
telligi multipliciter. vel tanq̄ p̄ aliqua intrinseca
vel tanq̄ p̄ aliquo extrinseca. Exemplū p̄mi. sīc
aliqua p̄ta homo t̄ asinus distinguunt p̄ suas
formas subsistātales. Sed modo p̄tingit du-
pliciter. vel tanq̄ p̄ aliqua q̄ sit cā distinctiōis
ip̄oz. q̄ sunt cause ip̄oz q̄ sunt distincta. t̄ tūc
distinctiū vel est limitatū t̄ ppter. vel illimitatū
t̄ cōe. sicut aliqd est cā illimitata t̄ aliqd
limitata. vel tanq̄ p̄ aliquo sibi. ppter. sicut aliqd
distinguunt p̄ suas ppterates. vel p̄ sua subie-
cta. s. q̄ necessario est aliud subiectū vnius. et
aliud alterius. vel p̄ effectus sibi ppter. Ex his
r̄ndo ad questionē q̄ iste scie seip̄s distinguū-
tur intrinsece t̄ formaliter. sed p̄ fines vel p̄ fine
distinguunt causaliter. sicut causaliter distinguū-
tur p̄ cām efficiētē. Sed p̄ subiecta scie nullo
p̄dictorū modorū distinguunt necessario. quia
nec formaliter t̄ intrinsece nec causaliter necessario. nec
tanq̄ p̄ aliquo sibi ppter. s. isto vltio nō distinguunt
p̄ obiecta. h̄ est p̄ exclusiones scitas. Primū p̄z
q̄ iste scie sūr forme simplices. sicut als decla-
rabit de oīb⁹ accidētib⁹. s. forme simplices nō
p̄nt distinguunt intrinsece t̄ formaliter nisi seip̄s
ḡ t̄c. Scđm p̄z. q̄ ab eodem causaliter h̄z res esse
t̄ distinctū esse a quolibet alio. ḡ cū q̄libet scia
sic q̄libet alia res h̄z esse distinc̄ti. Et iō dico q̄ po-
sito q̄ scia speculatiua t̄ practica habeat ean-
dem cām finalē p̄ illā distinguunt causaliter. q̄ il-
la in illo genere causandi est cā distinctiōis ea-
riū. Et isto nō oīs res create distinguunt p̄ deū
q̄ est cā distinctiōis oīm. Et si dī q̄ nulla disti-
guunt p̄ illud in quo p̄ueniūt. R̄ndo q̄ verū
est tanq̄ p̄ sibi ppter. tñ causaliter q̄n cā ē illimi-
tata vel simp̄l vel sūm qd. nō est incōuenientis
q̄n p̄ illud distinguunt in quo p̄ueniūt illo mō
quo p̄ueniūt in illo. Uerūt̄ sciendū q̄ acci-
piendo fine p̄ illo q̄ sūm rectā rōne dī eē finis
mō exposito sic distinguunt p̄ fines tanq̄ p̄
aliqua ppter. q̄ ali⁹ est finis vnu⁹ t̄ alteri⁹. Isti
mo intelligit p̄bs. iij. de aia t̄. i. metaphysice.
et vbiq̄ vbi dicit eas distinguunt p̄ fines. tñ sic
dictū est. iste nō sūt semp̄ cause finales ppter
dicte. Tertiū p̄z. q̄ em nō distinguunt p̄ sub-

10
Responsō ad
stionē ponendā
q̄t morū cōclu-
sionē
Prima cōclu-
sionē
S. da conclusio
Tertia cōclu-
sionē

Quarta cōclu-
sionē
Probatio p̄
cōclusionis

3
Probatio sū
de cōclusionis

Quaest.
Rep̄chētio

Instinctia

Respondeatur.

W
Probatio sū
de cōclusionis

iectū formalr & intrinsece manifestū est. quia subiectū nec est ipsa scie. nec de essentia eius. nec distinguunt causalr p illa p. qd aliquā et sere semp pro statu isto ipm subiectū cuz sit ens rōnis fm vna opinione in nullo gñē cā ē cā scie. vel saltē possibile est qd deus sit cā p̄cī se scie. & p dñs subiectū nullo modo causabit. nec distinguunt p subiecta tanq p aliqua sibi propa p. qd id simplē pōt esse subiectum notitiae speculatiue & notitiae practice. Nā de subiecto quod b̄z aliq̄s passiones q̄ sunt in pō testate nostra & aliq̄s que nō sunt in p̄tate nra pōt esse notitia speculatiua qua sciumt ille passiones que nō sunt in p̄tate nra d̄ illo subiecto & etiā notitia practica qua sciumt alie passiones que sunt in p̄tate nostra de illo eodez subiecto. sed aliqd subiectū est b̄mōi sicut p. qd terra multas b̄z passiones q̄ nō sunt in p̄tate nra sicut terra est rotunda. frigida. sicca. quis. & huiusmodi. ita q̄ om̄s ille p̄clusiones si tamē sint demōstrabiles sunt simplē speculatiue & sciuuntur scia naturali. Silt̄ b̄z aliquas passiones q̄ sunt in p̄tate nra. vel signata illarū passionuz sunt in p̄tate nostra. sicut q̄ terra est arabilis. pōt sic vel sic coli & sic de alijs. & de istis est notitia practica sicut agricultura & vniuersalr ex hoc ipso q̄ ens naturale est materia formarū artificialiū. idem est subiectū notitia speculatiua qd est ens naturale. & notitiae practice. qd materia formarū artificialiū. & isto mō de homine & de anima intellectua & de multis talib̄ potest ec̄ notitia speculatiua & practica. qd p̄nes subiecta tanq̄ per aliqua sibi p̄pria nō distinguishingunt. Si d̄. q̄ p̄clusiones practice nō resoluunt in p̄ncipia speculatiua. ergo de eodē nō pōt esse iste due notitiae. Nādeo q̄ nō est in conueniēs p̄clusiones practicas salte mediate vel particulariſ deduci ex p̄ncipijs speculabiliſ. Verbi grā. ex isto pure speculabiliſ. terra est dura accipiunt multa practica. ppter b̄ em op̄z q̄ aret vel frangat aliquo duro ad hoc q̄ sit apta ad actiōes q̄s agricultor b̄z exercere circa eā. Silt̄ qd homo est tal' vel talis cōditionis. op̄z q̄ ad p̄seruādē sanitatis talis vel talis adhibeat medicina. Et vlt̄ ex hoc ipso q̄ in p̄tate nostra est h̄c opatōes enīa circa pure speculabilitia. & circa rectā rōnē fm variatōez ip̄oz entiū & p̄ditionū suarū sunt opatōes nostrae diuersimode eligēde. tō ex p̄ncipijs pure speculabilitib̄ p̄tingit inferre multas p̄clusiones simplē practicas. Potest tñ dici q̄ illa p̄ncipia sit aliquo modo practica v̄tualr. tñ fm modū cōdem loquēdi sunt simplē speculatiua. qd alī nullū p̄ncipiū esset pure speculatiū. qd nullū penitus est p̄ncipiū qn aliquo mō possit

se h̄c ad p̄fām. Unde ex isto. ois triāgul̄ b̄ tres in artibus mechaniq̄ p̄nt baberi diuise notitiae practice. Unde etiā inuenit̄ aliquā do q̄ scia practica subaltāt̄ speculatiue scie sicut musica arithmeticē & sic de alijs. quod n̄ esset verū nisi p̄tingeret resoluere p̄clusiones practicas in p̄ncipia speculatiua. Quartū scz q̄ iste notitia distinguishingunt p̄ p̄clusiones sci tas tanq̄ p̄ p̄pria sibi. ita scz q̄ n̄c̄trio est alia p̄clusio scita notitia practica. & alia scita notitia speculatiua. p. qd in illa coclusiōe q̄ scit notitia speculatiua n̄bile ponit opabile a nob̄ cuz notitia speculatiua n̄ sit de opib̄ n̄ris. In illa aut̄ p̄clusione que scit notitia practica ponit̄ aliqd opabile a nob̄. vel aliqd impo ratis opabile a nob̄. cuz notitia practica sit de opib̄ n̄ris. hoc est de illis q̄ significat opera nra. & alia est p̄clusio scita vna scia. & alia alia Ideo dico q̄ cuz notitia practica sit directua alicui p̄x̄. op̄z q̄ semp̄ notitia practica habeat p̄x̄ vel significas p̄x̄. vel opabile a nob̄ p̄ obiecto saltē partiali. & cuz notitia practica sit respectu alicui p̄plexi. op̄z q̄ illa notitia sit maḡ directua opis q̄ notitia incōplexa cuiuscēdē termini illi p̄plexi. Et qn̄ sic ē tūc est notitia practica alī no. Ex isto sequuntur aliq̄. Unū q̄ de opib̄ n̄ris. b̄ est de terminis vel p̄plexis importantib̄ opa nra pōt esse scia speculatiua. qd de opib̄ n̄ris p̄nt aliqua scia aliq̄ notitia q̄ nō maḡ dirigit q̄ notitia ī completa. sicut si scia q̄ dilectio est q̄litas. q̄ est a deo dependēs. & sic de alijs. ille em notitiae nō maḡ dirigit q̄ notitia incōplexa dis lectoīs. Et isto modo pōt liber de aia p̄tineri sub scia speculatiua. quis quo ad p̄tē magnaz sit de opib̄ n̄ris. Aliud sequit̄ q̄ logica. rethorica. & grāmatica sunt vere notitia practice & nō speculatiue. qd vere dirigūt intellectum in operationib̄ suis. q̄ sunt mediare voluntate ī sua p̄tate. sicut logica dirigit intellectū ī sillogi fando. discurrendo & sic de alijs. Potest tamē distinguiri de practica. qd qdā est dictatiua. & quedā tm̄ onsiua. Prima est illa q̄ determinate dictat aliqd esse faciēdū vel nō faciēdū. & sic loquit̄ p̄bs. vi. ethicoꝝ. 7. iij. de aia. Et isto mō nec logica nec rethorica est practica. nec enīa ars quecūq̄ mechanica. qd nulla istarū dictat qd dom̄ est faciēda. sed b̄ p̄tinet ad prudentiā qua scit qn̄ est faciēda & qn̄ nō. & qn̄ ē opandū et qn̄ nō. Scda notitia practica est tm̄ onsiua qd nō dictat aliqd fugiendū aut p̄sequēdū. & tm̄ ondit opus quō fieri pōt. virtute cui notitia si intellectū dicteret id est faciēdū & voluntas vel lit. statū pōt recte opari. sicut ars edificatoria ondit qd dom̄ p̄ponit ex lignis & lapidib̄ & ex

Probatio q̄rite

Prīmū corollā.

Scd̄ corollariū.

Prologi

Primum dubium

Ratio scoti

Improbab. ratio
scoti.

Ratio auctoris

fundamēto tali. et talib⁹ parietib⁹ et tali tecto. et sic de alijs. et nō dicitur qđ dom⁹ est facienda nec qđ ē facienda. sed ad prudētiā p̄tinet dictare qđ tali r̄pe est facienda. v̄l sic est agendū vel sic. Et codē mō logica et alie artes sūt tm̄ ostēsive et nō dictatiue. sūt tm̄ directiue. b̄ntq; tales artes frequēter: nō pr̄xim p̄ obiecto: sed obiectus pr̄atis. sicut ars edificatoria h̄z ip̄am domū p̄ obiector nō pr̄xim v̄l opatōe ipaz que est in p̄tate nra. Sed tūc est h̄ vñu dubiū. qđ fm̄ p̄dicta seq̄ret qđ ois sit⁹ practic⁹ p̄ter istas artes ēēt prudētia. p̄ns ē falsum. et falsitas eius p̄z qđ tūc liber ethicor ēēt prudētia. p̄ns ē falsuz cū sit de vlib⁹ et prudētia de p̄ticlarib⁹. p̄na p̄z qđ ois hitus dictatiūē prudētia. qđ ois talib⁹ hitus dictatiū est cuz vñ rōne actiu⁹. et p̄ p̄ns prudētia. Ad istud dicit scotus qđ diffinītio prudētiae debet intelligi de hitu actiuo p̄tio qualest hitus acq̄siter acitibus. Unū sic ars se h̄z circa factibilia singlaria ad hitu expimēta lem. ita circa agibilia se h̄z scia moral ad hitu prudētiae qđ hitus art⁹ et scie moral sunt remoti ad dirigendū: qđ vles. sed hitus prudētiae et expimētū. qđ q̄nari sit ex actib⁹ sit p̄ticulares et p̄p̄i qui ad dirigendū. Ista expositio est necia. alio qđ nullā ēēt scia practica. qđ q̄nūq; est habit⁹ actiu⁹ v̄lsactiu⁹. Sed istud q̄tū ad hoc qđ dicit qđ habit⁹ tal nō est p̄xim ad dirigendū nō videb⁹ verū. qđ sicut se videb⁹ h̄re i speciabilitib⁹ ita in agibilib⁹. sed q̄nūq; h̄is p̄positōe v̄les. si subsumat quācūq; singlare. statim scit p̄clo. qđ eodē mō h̄is p̄positōe v̄les. qđ sic est acq̄dū p̄tali r̄pe et tali loco. et sic fm̄ alias circūstārias. nō oī nisi qđ ondāt aliqd h̄is tales p̄ditōnes. et statim v̄tute p̄positōis v̄lis pot: rit ope rari. Et si d̄ qđ ex h̄p̄o qđ regr̄it tal onfisio. nō sufficit cognitio v̄lis. h̄ nō valer. qđ ēt hit⁹ prudētiae q̄nūq; sine tali onfisio nō sufficit. et ita equaliter diriget hitus v̄lis respectu actus. qđ uis nō respectu oīm. sicut q̄nūq; aliis. Preter ea sicut p̄z in alia questione ista vñlia nō possit evidēter cognosci nisi p̄ experientiā. et p̄ p̄ns p̄supponit experientiā. et ita immediate diriget respectu alicui⁹. Ideo dico qđ hitus v̄lis alis qđ ita poterit p̄fecte dirigere respectu alicui⁹ actus q̄tū est ex parte sui. sicut quācūq; aliis et frequēter p̄t bñi sine experientiā singlarium et posito qđ posset adhuc p̄fecte diriget respectu actus. Sed istud videb⁹ p̄b̄m. i. metaph. v̄bi vult qđ ars p̄t esse sine expimēto. et qđ exp̄ti certius operant̄. Pro intētōne p̄bi dico qđ dupl̄ p̄t p̄tingere qđ exp̄ti certius operant̄. ali qđ ppter exerc̄tu organo p̄terior. qđ ppter talū experientiā et exercitū. aliq̄n h̄o acq̄rit habitū in organis. ppter quē meli⁹ opat̄. sicut

Primi sententiarum

aliquis addiscēs musicāvel artē citharifandi p̄ exercitiū actuale meli⁹ opabit qđ ali⁹ qđ forte oēz habitū intellectualē circa vñlat circa par ticularia h̄z meliore. qđ organa alteri⁹ p̄p̄i de sectū exercitū nō sunt apta. sicut aliq̄s tm̄ au diendo cantū et hm̄i p̄t acq̄rere habitū itel ligibile. et codē modo p̄tingere p̄t in medici na et in alijs. ad quorū opa req̄unf opa exterio ra. Aliq̄n p̄t h̄ p̄tingere. qđ exp̄ti bñt notitiā aliquorū singulariū et aliquorū vñliū quorum ali⁹ nō bñt evidentē notitiā. Unde exp̄tus in expiendo acq̄rit notitiā multarū p̄positionū vñliū qđ aliū h̄re nō p̄test. qđ uis exp̄tus ne sciat eas p̄cā. sed tm̄ qđ aliud sc̄z artifex ali⁹ quo modo nouit cām in vñli vel p̄ticulari. sicut aliq̄n p̄tingit in scia subalfernāte. et iō qđ tales p̄positiones vñles magis immediate dirigunt qđ alie vñliores. et iō exp̄ti certius operant̄. Sed tunc est dubiū quo artifices bñt notitiā evidentē si talia nō p̄nt sciri nisi p̄ experientiā. Respondco qđ sicut in alijs aliq̄ p̄ncipia p̄nt sciri p̄cise per experientiā. et ali⁹ sunt p̄ncipia p̄ se nota. ita in practicis. Aliq̄n sunt p̄ncipia p̄ se nota. et aliq̄n tm̄ nota p̄ experientiā. De p̄mis et de sc̄lōnib⁹ se quētibus ex illis h̄z artifex notitiā evidentē. et sicut studēs in moralī phia sine exercitio. freq̄ter tm̄ talū nō bñt exp̄ti notitiā evidentē: sed ignorāt ea vel salte multa eoz. Illia aut̄ sunt p̄ncipia p̄ experientiā nota. et aliq̄n illoꝝ babēt artifices notitiā evidentē et nō exp̄ti. et tm̄ aliq̄n notitiā sc̄lōnū qđ p̄nt p̄ experientiā sciri bñt exp̄ti et nō artifices. Et ita p̄z quo possibile est qđ artifex sit maḡ sc̄ies qđ exp̄tus. et qđ exp̄tus cer tius operet. et tm̄ notitiā vñlis nō quecūq; s̄ respectu mīni vñlis. ita p̄fecte dirigat respectu alicui⁹ actus. sicut quācūq; aliis hitus. Et iō dico qđ si aliq̄s studēs in moralī phia sine omni actu prudētiae vel moralī posset acq̄rere notiti am oīm. p̄positionū vñliū qđ acq̄rit ali⁹ exercitatus. qđ ita p̄fecte habitū et ita p̄fecte dire ctiū haberet iōp̄ sicut ali⁹. sed de facto vel hoc nō est possibile vel cū maxima difficultate. et ppter istā rōnem sicut p̄tebit in tertio. n̄ p̄t prudētia separat̄ in acq̄sitōne ipsius. 2. v̄tute moralī. Sed quō tūc distinguunt̄ scia moral et prudētia. Dico qđ distinguunt̄ sicut hit⁹ maḡ vñlis et min⁹ vñlis. qđ scia moral est de maḡ vñlib⁹ et prudētia de min⁹ vñlib⁹ qđ cognoscunt̄ p̄cis se p̄ experientiā et nō p̄ deductionē ex maḡ vñlib⁹. Sed quō est tūc prudētia circa particularia. Dico qđ est circa particularia in acq̄redo de fcō vñtualib⁹. sed de h̄ et de m̄l̄sp̄icatōe prudētiae p̄tebit in tertio. Ex p̄dicti mīdeo ad formā q̄stio nis qđ scia speculatiua et practica distinguunt̄ p̄ fines vel p̄ finē causalib⁹. qđ sp̄ fines vel finis

Ratio ad
questionis

Questio

(III)

est cā distincōis istarū sciarū sicut est cā scia
rū istarū. accipiēdo autē finē p̄p̄ b̄ p̄ illo qd̄ b̄
rectā rōem d̄z eē finis. sic distinguunt p̄ fines
tanq̄ p̄ aliquid sibi p̄p̄a. Best distinctarū sciarū
sunt distinctri tales fines. s̄ scie neutrō mō dis-
tinguunt p̄ subiecta. s̄ scđo mō distinguunt p̄
obiecta. Ad rōnes alteri⁹ opinōis p̄p̄ dicta
Ad p̄mā p̄p̄ scia speculatiua distinguunt a pra-
ctica causalit p̄ fine tanq̄ p̄cāz. t̄ b̄ siue sit idē
finis siue ali⁹. s̄ p̄ distinctū finē scđo mō d̄ctū
distinguunt tanq̄ p̄ aliquid sibi p̄p̄u. Ad scđaz
p̄p̄ scia speculatiua et practica distinguunt p̄
obiecta. b̄ ē p̄cōnes scitas. Ad tertia⁹ q̄ scie
speculatiua distinguunt p̄ seip̄as. t̄n p̄ p̄ncipia sua
distinguunt tanq̄ p̄ p̄p̄a. t̄ h̄tū ad b̄ nō ē siue
de p̄ncipis respectu p̄clonū speculabilū. et de
fine respectu coēclusionū practicarū. t̄ b̄ mari-
me accipiēdo finē p̄ cā finali p̄p̄rie dicta. Ad
auctoritatē aristotel⁹ p̄p̄ p̄ p̄bs loquit̄ de
fine qui b̄ rectā rōne debet intēdi: t̄ tuī sciaz
practica distinguunt a speculatiua fine nō ē alid
nisi q̄ scia practica b̄z alii finē talē q̄ scia spe-
culatiua. Unde sciendū est q̄ p̄p̄ loquēdo ni-
bil distinguunt ab alio nisi p̄ seip̄ vel p̄ aliquid si-
bi intrinsecū. q̄ sicut vñu quodq̄ seip̄o ē vñuz
et non per aliquod sibi additum. nec per aliquod
sibi extrinsecum. ita vñu quodq̄ seip̄o vel per
sibi intrinsecum distinguuntur a quoq̄ distin-
guunt. t̄n d̄r distinguunt per aliquod ab aliquo quādo
illud est p̄p̄u vñi et nō p̄t p̄terere alteri. ita
s̄ q̄ ex distincōe aliquorū ōtingit īferre disti-
ctionē aliorū. sicut sequit̄. q̄litas corporalis et
spūalis distinguunt. ḡ subiecta earū distinguunt
et ita nō sequit̄. albedo et dulcedo distinguunt
ḡ subiecta earū distinguunt. et ita improp̄ pos-
test dici q̄ sba spūal distinguunt a sba corpe p̄
q̄litatē suā. t̄n lac nō distinguunt a cigno p̄ al-
bedinē. Ad p̄mū p̄ncipale p̄p̄. q̄ finis practi-
ce q̄ s̄m rectā rōne d̄z intēdi ē op̄ū natū dirigi
p̄ sciam practicā. nō t̄n sp̄ tale op̄ ē cā final p̄
p̄p̄dā. T̄n p̄ intēco p̄b̄ sciedū q̄ finis q̄ d̄z
s̄m rectā rōne intēdi scie practice nō ē vñtas
sicut est finis scie speculatiua. sed finis vñtū
scie speculatiua est vñtas. finis autē vñtū scie
practice nō est vñtas: sed opus.

**Demū quero vtrū ha-
bit theologic⁹ sit practic⁹: an speculati⁹?**
Uide q̄ sit speculati⁹. q̄ s̄m p̄b̄. vi. etibico
ps̄ aic scierificā (p̄ quā intelligit speculati⁹)
ē circa nc̄cia. Rōcinatiua autē (p̄ quā intelligit
practicā) ē circa p̄tingēta: s̄ theologia ē
circa nc̄cia. ḡ theologia est speculatiua. Pre-
terea ois notitia speculatiua ē nobilior ois pra-
ctica. s̄ nulla speculatiua ē nobilio: theologia.

Ad p̄mā ratōes
alteri⁹ opinōis

Ad scđos

Ad tentiā

U

Ad p̄ncipale ar-
gumentū.

Quarte q̄stionē
p̄ncipali⁹ plo-
gi āncēt b̄ vñtē
ma q̄ in ordine ē
Quinto XII

ḡ theologia nō ē p̄tēca. maior: p̄t̄z q̄ q̄n aliq̄
cōc diuidit p̄ aliq̄ inferiora oē p̄t̄z s̄b nobili-
or ē nobili⁹ ois p̄t̄z s̄b īgbiliori. s̄ scia diuidit
in speculatiua et practicā. t̄ speculatiua ē nobili-
or: b̄z ph̄z. i. meta. ḡ q̄libz speculatiua ē nobilior
ois practica. Preteā multe vñtates theologice
sunt etiā meta. sed vñtas meta. ē speculatiua.
ḡ tc. Ad oppositū illa notitia q̄ est directiuā
opatiōis volūtarie est practica: theo. est b̄mōi
q̄: viator: idiget aliquo directuo ī diuinis mā-
datiis īplendis. s̄ t̄le directuiū nō est nisi theo.
iḡt̄ tc. Circa istā q̄stionē sūt diuēse opinio-
nes. Una est q̄ ponit q̄ est simpli speculatiua
q̄ sic moralis l̄ speculeāt verū: q̄a t̄n nō nisi ad
operādū bonū. t̄ iō nō d̄r speculatiua s̄ practi-
ca: sic ista. q̄ nō est ī ea labor: opis nisi p̄p̄ spe-
culationē: sic oēs practice ordinat̄ ad specula-
tiua. t̄ vita actia ad cōtēplatiua. iō d̄z dici pu-
re speculatiua. nō practica. licet ut in plurib⁹
possit dici practica. p̄p̄ cōsiderationē opab⁹
liū. t̄n simpli d̄z dici scia speculatiua. Nec cō-
clusio p̄bat ab alijs. p̄to sic. Dilectio vel act⁹
amoris quo volūtas se vnit deo nō est praxis.
ḡ p̄p̄ extensiōe ad illū actū amoris nō diceat
aliq̄ notitia practica. s̄ ad illū actū solū extēdi-
tur theo. iḡt̄ tc. Ut abrō thoma
p̄bat p̄to auctoritate p̄b̄. t̄. merba. vbi dīc
q̄ p̄mū mouēs mouet sic amatū et desideratū.
ḡ celū mouet: sic amās et desiderās: ut sic assis-
miles p̄mo mouēti. et accipit celū put sibi p̄iū
ḡt̄ intelligēta mouēs ip̄z: s̄ assimilatio marie
fit p̄ actū brifīciū q̄ est diligere. s̄ s̄m ip̄z brifīciū
do cōsistit ī speculatiōe. ḡ act⁹ amoris erit spe-
culatio: t̄ nō praxis. sic actus brifīciū est specula-
tio: t̄ nō praxis. Itē s̄m cōmē. x. etbī. felix p̄ i.
tellectū est cognit̄ deo p̄ extēsiōe ad ei⁹ dilec-
tionē. s̄ felicitas cōsistit ī speculatiōe. ḡ tc.
Itē felicitas vñtia est speculatiua et nō practi-
ca. t̄n p̄phēdit tā actū volūtas q̄ itellectus.
Itē Aug. xij. de tri. c. iij. t̄. iij. distinguunt ini⁹ di-
uersas portiōes aic. q̄ruz vna d̄r portio supiōr.
in q̄ ponit sapientia et ymagō trinitat̄ b̄z iōpm. t̄
t̄n est ps̄ cōreplatiua s̄m etiā. Ex quo arguit̄ sic.
portio supiōr s̄m Augustinū. est ps̄ cōreplatiua
s̄ iōpa portōe est mēoria et itellect⁹ et volūtas
q̄ sunt p̄tes ymagis. iḡt̄ fruitio et dilectio pri-
nēt ad p̄t̄z cōreplatiua. Preteā si dilectio dei
est praxis. ḡ metba.. estet practica. q̄ rō īmī-
nādi d̄lectioe ī deo: est rō essentialē: t̄n p̄sonalē
s̄ metba. maḡ cōsiderat cēntialia q̄ theo. n̄ia
notionalia. ḡ si theo. n̄ia sit practica. metba erit
practica. Itē de iuenit in triplici ḡne cāc. s̄
Sexta. c. iij

Prīa opinio hen-
rici de gādau.

Ut abrō thoma

Probatio prima

Sedē

Tertia

Quarta.

Sexta.

Septima.

Prologi

Octauia.

Tona
Lccima.

D
Cōtra thomā et
alios

Thomā

E
Tib: probab.

formal, efficiēt, et final, q̄ mouet sic amati. q̄ finis metba, nō sic mouet. q̄ metba, est practica. Itē sic theo, nra est directia circa dilectionē dei p aliquid supnaturale. ita possibile est boicē acq̄rere scia, circa dilectionē dei nālē: q̄lē ha buerūt pbi. illa nō p̄ esse practica, q̄a tūc aliq̄ scia practica naturalis acq̄sita est nobilior; oī speculatia scia acq̄sita naturalis, qd̄ est ī pbm i. t. x. etbi. r. i. meta. p̄ntia p̄z. q̄ sicut dilectio dei supnaturale est nobilior; q̄ cognitio dei supnaturale sic caritas ē nobilior; fide. ita t̄ dilectō naturalē nobilior; q̄ cognitio naturalis. et p̄ p̄ns bitus q̄ dirigit circa dilectōe dei erit nobilior; speculativo bitu. Itē theologia nō est de obiecto agibili nec factibili. q̄ tc. Itē oīs bitus practic⁹ pficit, intellectū practicū, si rel lect⁹ practic⁹ est tm̄ p̄tigētiū ali⁹ se h̄se. theo. aut nō ī bm̄oī. q̄ tc. Cōtra istā opinionē. De p̄tate simpli practica pōt̄ esse notitia simpli practica, sed m̄stevitates mere theologice sūt simpli practice. q̄ de eis pōt̄ ēē notitia simpli practica s̄ nō nisi theo. q̄ theo. ē simpli practica. M̄tior p̄z q̄ sic se h̄z notitia speculatia ad p̄itatē speculatiū, ita notitia practica ad veritatem practicā. s̄ respectu cuiuslibz v̄itas specula tive pōt̄ ēē notitia speculatia, q̄ respectu cuiuslibz v̄itas practice pōt̄ ēē notitia practica. Sili fm̄ istos notitia d̄r̄ practica vel ab obiecto vel a fine. s̄ siue sic siue sic. se q̄p̄ respectu v̄itas practice pōt̄ ēē notitia practica. q̄ si disticta practica ab obiecto. sequit̄ q̄ respectu veritatis practice pōt̄ ēē notitia practica. et quo obiectū est practicū. si a fine sequit̄ idē. q̄ respectu v̄itas practice pōt̄ ēē aliq̄ notitia directia praxis q̄ tc. M̄tior p̄z q̄ ista est v̄itas practica. de tali mō coled̄ vel subvniēdi ē prior p̄p̄ deū. et sic de mult alijs q̄ sūt pure theologice. q̄ de istis pōt̄ ēē notitia practica. et nō n̄ si theologica. q̄ nulla scia naturalitatem potest ēē de illo. q̄ tc. Si dicat q̄ ista p̄sideratio de talib⁹ opib⁹ nō est nisi p̄p̄ p̄tēplationē eten noī, ad quā ista ordinat̄, et ita cū illa sit speculativa. ista erit speculativa maxie cū theologia sit vna scia. Cōtra, pbo q̄ nō est vna scia. q̄a sicut arguitatū ē p̄s̄ respectu distictarū v̄itarū q̄n vna pōt̄ sciri alia i grata sit disticta scie. sed possibile ē, et ita ē freqūt̄ q̄ alijs sciat aliquā veritatem theologicā. et tm̄ nūq̄ cogitauerit de alia. q̄ sūt distictae notitiae. Si dicat q̄ talib⁹ theologicē ē vnu nūero. nō tm̄ est vna q̄litas nūero omogenia. s̄ eutherogenia: et de talib⁹ ē incōueniēs q̄vna acq̄rat̄ an alia vel q̄ aliquid sit cū vna pte et repugnet alteri. s̄ nō valz. q̄ nūq̄ ē aliqd̄ eutherogeniū nūsib⁹ ē distictio specifica. vel saltē sit aliq̄ alteri et

Primi sententiarum

alteri rōis. De p̄mo p̄t̄ exēpluz i boicē et alijs aialib⁹: q̄ nō dicunt eutherogenia: nisi p̄p̄ di s̄incionē accidētiū specificā i diversis p̄tib⁹ et h̄ si organa nō distinguant̄ per diversas formas substancialēs alteri et alteri rōis. Exēplū sedi p̄z, accipieō p̄positū ex materia et forma s̄bali nō vltia. illud nō pprie dicit̄ eutherogeniū. s̄i ignis: q̄ cōtinet p̄tes alteri rōis. quis illa materia et illa forma nō distinguant̄ sp̄ p̄prie. q̄ nō sunt p̄p̄ et p̄ se nec i gne nec i sp̄. s̄ tale vere est omogeniū fm̄ pbz. Aliud exēplū, verū esset de boicē si organa distinguerent̄ p̄ formas s̄bales alteri rōis. Si gilla scia sit q̄litas vna numero eutherogenia. aut q̄ p̄mo mō aut scđo. Nō p̄mo mō. q̄ tūc informaret̄ aliqb⁹ accidētiū distinci sp̄ificut̄ aial informat̄ accidētiū disticti specie in distictis organis. s̄ h̄ est ip̄ossible. q̄ illa accidētia nō p̄t̄ ēē respectu etiua. q̄ nō ēēt̄ nisi qd̄ respectu ad distictas conclusiōes. s̄ h̄ nō est ip̄ossible. tu q̄ ad coclusionē: cū nō sit nisi ens rōis fm̄ cos: q̄a verū et falsū sunt i aia, vi. metba. ad ipsas nō p̄t̄ ēē respectu realē. Tū q̄ respectu realē nō p̄t̄ acq̄ri aliq̄ cui de novo. nisi p̄ acquisitionē aliq̄ absoluti. v̄l p̄ motū locale. s̄ nullū tale p̄t̄ dici i p̄posito p̄t̄ discurrendo. Tū q̄ error respectu aliq̄ cōclusiōis est aliqd̄ absolutū. q̄ illud qd̄ sibi p̄p̄ triat̄ est absolutū. q̄ tria sunt i eodē gne. q̄ illa disticta sp̄ nō sunt p̄cise qd̄ respectus. q̄ sunt aliq̄ absoluta. Aut q̄bitus, aut act⁹. No act⁹. q̄ manet destrukt⁹ actib⁹. q̄ sunt bitus. et p̄ p̄ns babet p̄positū: q̄ respectu distictarū n̄ iatū sunt disticti bit⁹ specie. Si sit eutherogeniū scđo mō. se q̄ret q̄ q̄litas n̄e cōponeret̄ ex materia et forma. Q̄q̄ sunt aliq̄ faciētia p̄ se vnu alteri et alteri rōis. vere vnu est actus: et aliud potētia. s̄ h̄ est incōueniēs. q̄ accidētia nō bñt materialē ex q̄: s̄ tm̄ in q̄. h̄ pbm. viii. metba. Si dicit̄: q̄ ille p̄tes distinguunt̄ sp̄. et tm̄ faciunt̄ vna scia z nūero. Cōtra. illud qd̄ est p̄ se indiuidūn aliq̄ sp̄ci nō p̄t̄ ēē p̄s̄ essentialis alteri sp̄ci. p̄t̄ inducit̄. Sili si cēt̄ ps̄, esset potētia vel act⁹ respectu alteri p̄tis alteri rōis. et p̄ p̄ns nō esset indiuidūn p̄le in gne. q̄ talia disticta sp̄ nō faciunt̄ vnu nūero. nisi s̄c̄ m̄t̄ boies faciunt̄ vnu regnū v̄l vnu exercitū nūero. Et si h̄ babet p̄positū. Prefea eadē rōne posset dici. q̄ oēs rōnes scie essent vna q̄litas numero eutherogenia. Prefea nunq̄ est aliq̄ quod eutherogeniū: nisi q̄n sunt alteri et alterius rōis. loco et situ disticta. et h̄ fm̄ cōem cursus nature. et p̄t̄ detinunt̄ i nūero detinunt̄ et fm̄ cōem cursuz. Exēplū de aialibus et plāt̄. Et iō ignis quis p̄ponat̄ ex materia et forma. non est eutherogeniū. Sili qn̄ aliq̄ lapis ba

Questio

beret disticta accia i disticto prib. nō esset eu
therogēni. s iste pres illi q̄litas n̄ pnt distigui
locotitu. g nō faciūt vnu eutherogēni. s illi tle
totū n̄ p de pre. t p̄s posito hitu vni o clo
nis n̄ brvna scia n̄li fore mōstruosa. sīc si na
scereb hō cūvna māu tm. Scđo ex Barguo 2
dcāz m̄siōez. q̄ ordo tak ad t̄platoezen fac il
la scias eē speculatiua. q̄ cū bz eū. ois noritia
respcūtūtāt p̄cice p̄mo respiciat op. q̄tūcū
q̄on possit ordari ad alib n̄ min dīceſt p̄cīca
ea. g illa notitia eē diceſt p̄cīca. n̄ obstatē tli
ordiatōe ad t̄platoe. L̄ofirmat. q̄ bz eū scie
p̄cice ordinat ad scias speculatiua. t̄m ille
scie eēt p̄cice. g codē mō ista scia erit p̄cīca.
q̄uis ordiareb ad t̄platoe etnōy. Scđo
p̄bo q̄ theo. nō sit simpli speculatiua. q̄ ois noti
tia q̄ de opib n̄ris. v̄ de il q̄ signt opa n̄ia eē
p̄cīca. s i theo. siderat̄ opa n̄ia q̄ sūt i p̄tate
n̄ia. g ic. Itē p̄ eōbatū q̄ dilectio finis eē p̄tis
g notitia q̄xeredit ad dilectōes dei eē p̄cīca.
talē theo. bz eos. g tc. Prefea de illo obiecto
circa qd̄ p̄t volūtas rēt male agere p̄t esse
notitia p̄cīca. s circa deū p̄t volūtas se b̄e
b̄n t mle. g de deo p̄t eē notitia p̄cīca. s n̄i
s i theo. q̄n ad act̄ meritorios t demeritorios
g tc. Iō eē alia opio q̄ p̄t q̄ eē simpli p̄cīca.
s declarat̄ p̄mo a p̄t i obiecto i ordie ad sci
ente. Ille naq̄ hit̄ eē pure p̄cīca q̄ bz obiecto
attigibilis a scie et excellētiorib opatiōib t p̄
nobiliores ac̄ q̄ sint act̄ illi hit̄. s p̄z. t̄m q̄a
tale obiectu p̄pat ad sciētē nōt sp̄culabile.
tm sūt opabile. s̄ opatōib attigibile. Tū q̄
mediciat̄ oēs practice et bz p̄cīca sūt. q̄ obie
ctu earū eē ab hoie opabile t nobilioř mō atti
gibile q̄ p̄ solū scire. Abeli eē i grare sanita
tēt eē sanū. q̄ scire fātātēt eē eētū. Et meli
eē b̄rētutes q̄ scire qd̄ eōt. bz pbz. n̄. ethi. sed
hit̄ theo. bz deū p̄ obiecto. q̄ eē a nob̄ attingi
bile excellētiorib opatiōib t p̄ nobilioř act̄
q̄ sit intelligere credita. si illi adhēraek p̄ fidē
t i cū assurgaf p̄ spez. t diligaf p̄ charitatē. t
si eē obediāt̄ s̄ilis t̄ v̄cepib nobiliořib opatō
nib̄ attigif. g iste hit̄ ne erit p̄cīca. L̄ofirmat.
q̄ q̄ obiectu ē opabile hit̄ trāsies s̄ ip̄z
q̄ marie negociaf circa opa docet opib ip̄m
attigere eē p̄cīca theo. ē hmōi. Scđo declarat̄
bz a posteriori ex fine. q̄ ille hit̄ q̄ n̄ solū bz p̄
fine actū quē elicit. imo et actū quē dirigit ē
pure p̄cīca. theo. est hmōi. q̄ bz actū quē diri
git q̄ eē credere bz aug. ix. de trini. Per istū nā
q̄ hit̄ fides defidif. g tc. Alia eē opio recordas
in zclone q̄ pure practice. hoc declarat̄. q̄
errēsio p̄cīca cognitōis p̄sistit īformitate ad
p̄t̄ p̄oritate naturali. s theo. ē p̄formis apti
tudinali p̄xi. q̄ dilectōe dei t̄ eē p̄ ea naturali

III

ḡte. m̄ior p̄z. q̄ p̄mu obiectu theo. ē p̄formevo
litōi rē. q̄ a rē eī sumū p̄ncipia r̄ctitudis i
volitōe. ip̄z at̄ detm̄iat itellectū creatū ad no
titia rectitudis detm̄iate ip̄z p̄tis quo ad oia
theo. nc̄ria p̄us naturali q̄ volūtas creatave
lit. als nō eff̄ nc̄ria. ḡ ex p̄mo obiecto sequit
t̄p̄formitas q̄ p̄oritas theo. ad volitōe. t̄ ita
extēsio ad p̄t̄. a q̄ extēsione cognitio dicenda
sit p̄cīca. L̄ofirmat ista rō q̄ cū p̄mu obiectu
theo. sit finis vltim. p̄ncipia supta a fine vltio
sint p̄cīca. ḡ p̄ncipia theo. sūt p̄ncipia p̄cīca
ḡ oclones sūt p̄cīca. L̄otra ista opi. q̄ p̄t̄ theo.
eē p̄cīce p̄cīca arguo. q̄ ois notitia practica ē
d aliquo ope n̄o qd̄ ē i p̄tate n̄ia. q̄ bz pbz. vi.
meth. t autē. i. meth. p̄b distiguit scia p̄cīca
a speclatia scia. s notitia respcūtū talū. ppōnū.
deē trin. vnu. deē eōpotes. deē gn̄at nō sūt
de opib n̄ris nec de aliq̄ qd̄ ē i p̄tate n̄ia. ḡ n̄
sūt p̄cīca. t̄m sūt theo. ḡ theo. nō ē p̄cīce p̄cīca.
Ad istud d̄. q̄ iste vltates sūt p̄cīca. q̄ ista
deē trin. icludit vltal notitia rectitudis d̄le
ctōis rendet̄ i tres psōas. ita q̄ si ac̄t̄ elicet̄
circa vnu solā excludēdo alia. sīc ifidēt̄ elicet̄
et̄ ac̄t̄ nō rectis. s̄il ista. p̄ gn̄at. icludit noti
tia rectitudis ac̄t̄ q̄ ē circa duas psōas q̄rūvna
ē sīc ab alia. L̄otra. si tal vltal p̄tinēta suffic
ad bz q̄ notitia de aliq̄ sit p̄cīca cū de codē bz
iecto bz istū doctore nō possit eē scia speculatiua
t̄ p̄cīca. seḡ q̄ q̄l notitia erit p̄cīca. q̄ qd̄li
ber obiectu sic icludit notitia rectitudis volitō
nis. p̄z iductiue. q̄ bz ex bz q̄ ē ad imaginē dei
est maḡ diligēd̄ q̄ asin. ḡ istavitas bz est ad
imaginē dei. erit p̄cīca. Et eadē rōe ista. agel
ē ad imaginē dei eē practice. S̄il ista. aurū est
qd̄ iaiatu erit p̄cīca. q̄ ex bz ip̄o ē min dīligē
dū. t̄ sic de oib alih. t̄ p̄z q̄l vltas erit pra
ctica. L̄ofirmat. q̄ si ista sit p̄cīca. homo ē ad
imaginē dei. p̄ dcā. ergo d̄ hoie p̄t̄ eē notitia
practice. ergo de eo non p̄t̄ esse notitia spe
culatiua bz istū doctore. t̄ eadē rōe de aia intel
lectia t̄ de sb̄is separat̄ nō p̄t̄ eē notitia specula
tiua. t̄ ita scia de aia erit p̄cīca. t̄ s̄il metha.
salte p̄t̄ ad aliquā p̄t̄. s̄ illā q̄ ē d̄ sb̄is separat̄
erit p̄cīca. t̄ p̄z tota erit p̄cīca. Prefea q̄
rōe ista ē p̄cīca. deē trin. t̄ p̄ gn̄at. eadē rōe
ista erit p̄cīca. deē evn. q̄ icludit notitia recti
tudis dilectōis tēdēt̄ i vnu deūt nō i ples. sīc
ista deē trin. icludit notitia rectitudis dilectō
nis tēdēt̄ i tres psōas bz istū. ḡ simpli erit pra
ctica. Et eadē rōe ista. deē ens infinitū. sumū
bonū. p̄mu mouēs erit practice. s̄ iste sūt ocl
ones meth. ḡ oclones meth. sūt p̄cīca. ḡ p̄nci
pia sūt p̄cīca. q̄ bz istū oclones p̄cīca nō re
solūt̄ in p̄ncipia speculatiua. t̄m practice. ḡ
meth. t̄ p̄t̄ ad p̄ncipia t̄ q̄t̄ ad oclones erit

Cōfirmatio

D
Cōtra opi. scoti.

^f
B̄d̄ opio
D̄m̄i organi
tū
probatio p̄ma

Sōa

Cōfirmatio

Eōargmētū.

^f
Opio scoti.
Eōargmētū.

Prologi

Opinio. autoris

Primum dubium

Secundum

Tertium

Quartum

practica. Si dicitur alius quod deus est aliquid opabile, quod attigibile per operes nostras, sic dicimus quod non opinamur. Contra isto modo agitur non operabilis a nobis, et sicut autem et oia intelligibilis, quod de ipsis erit notitia per praecepta practica, et ideo oia notitia erit practica, quia non obiectum est intelligibile a nobis per actum amoris. Ideo alii dico ad quoniam quod theo, non est una notitia vel scia, sed benevolenter ples notitiias realiter distinctas quam aliquid sit practice simpliciter et aliquid speculativa. Hoc declaratur, quod oia notitia quod non benevolenter obiectum ipso praetari, nec aliquid operatum per praecepta est speculativa, et oia notitia quod benevolenter obiectum totaliter vel praecepti ipsorum praeceptum operatum per praecepta. Est enim in primis importatatem praeceptum vel operatum per praecepta, quod de novo benevolenter per praecepta praeceptum est magis directiva opera, siue dictativa sine ostiis soli quod sit notitia incompleta praxis est practica, quod per hoc distinguuntur notitia speculativa a practica. Sic declaratur est, quod aliquid notitia theo, sunt tales sic iste sunt speculatio, de creato mundu, deus est trinitas, per gratiam et bonum, de quod non potest esse nisi notitia speculativa, et aliquid notitates sunt practicae, sic deinde diligenter est toto corde te, sabbatum est scientiam, orandum est pro loco et tempore bonum. Dico ergo quod aliquipps theo, est practica, quod est de operibus nostris, ac cipiendo opera nostra per operum quod sunt in parte nostra, siue sint operes siue opata, et aliquid speculativa, quod non est de talibus. Hoc confirmatur, quod oia notitia quod est conceptus se bene appetitus ratione est practica, et illa sola est practica, non notitia huius, deinde summe diligenter a nobis est bonum, et ista deinde trinitas non est bonum, ergo et ceterum, sed hoc aliquid dubia. Primum, quod non videtur per theo, potest at distinctos bitum, quod huius non bene evidenter ex obiecto non distinguuntur benevolenter obiectorum, tunc non benevolenter per operem duas fides fusas, sed iste huius non benevolenter ex obiecto, quod non distinguuntur benevolenter obiectorum, quod non est duo bitus propter distinctos speculabilium et operabilium. Prefecta igitur probabilitate possunt dici de theo, ut tradita est in scriptura, tunc de theo, in se cuius obiectum est divina eentia, et huius non videtur per operem, illa alia non erit theo, in se. Theologia ergo est in huiusbitum simpliciter, hoc forte cum ipsa in scriptura possit esse alia notitia quod sit de alio subiecto. Ita ordino sciarum benevolenter evidenter stat ad unum tunc, quod non potest esse due, et quod per me similes. Illavnam evidenter et sola dico theo, quod sola per me est de primo subiecto theo. Secundum dubium est quod perbat aliquis hoc per practica principia speculativa, ibi respectum totius demonstratis per eum huiusbitum, sic tunc accepit, tunc dubium est, an ille huiusbitum speculativus non practicus. Tertium dubium est de isto bitu practico, an pertinet ad aliquod generebitum intellectum, de quod loquitur pbs, vi, etbi. Quartum dubium est an debet poniri iste bitus practicus in intellectu

Primi sententiarum

speculatiuam practico. Quicunque quis isto bitu tuum quoque vnde est speculatorum et alii practici sit nobilior. Ad primum isto dico quod sit distincti bitum quod non per experientiam vnde acqueritur alicuius, sicut rata est distinctio bitum theo, nunc de feco inviatore. Propterea est, si sine oī fidei infusa acqueretur bitus in theo, quod illo positivo certi distincti bitus respectu distinctorum scilicet respectu distinctorum creditorum, si sunt distincti actus respectu distinctarum, et hoc non benevolenter doctorem quod facit predicta argumenta, quod modo de feco sunt distincti bitus acquisiti de quod deo est. Preterea bitus fidei et bitus scie distinguuntur, sed theo, sic declaratur est per respectum huiusbitum scialerum, et respectu alterius tamen bitum fidei, ergo et ceterum. Ad secundum in secundum dico, quod ita distinguuntur bitus non benevolenter evidenter ex obiecto, et hoc benevolenter ex obiecto vel non benevolenter ex obiecto, et hoc benevolenter ex obiecto vel non benevolenter ex obiecto nihil facit ad distinctores bitum vel non distinctores. Hoc per quod, quod hereticus primo credit fide acquisitam ari- ticolot postea alteri, postea tria benevolenter distinctos bitus respectu illorum distinctorum articulorum. Ad tertium per quod error respectum articulorum stat cum fide circa illum articulum, et tunc stat cum fide respectu alterius articulorum. Aliud non possunt benevolenter credit fide acquisitam respectum articulorum nisi benevolenter respectu alterius, cum oppositum per experientiam est manifestum, quod hereticus respectu distinctorum articulorum benevolenter distinguuntur, et tunc ille bitus quod est fides acquisita non plus benevolenter ex obiecto quod est fides acquisita in fideli. Sicut si illa propositum est, sequitur quod id est esse bitus fidei oīz articulorum et oīz historiarum, et oīz gestorum quod aliquis credit de quibuscumque, quod iste bitus non benevolenter ex obiecto, quod non distinguuntur benevolenter obiectorum, sed hoc est manifestum falso, quod benevolenter ex obiecto nihil facit ad distinctores bitus vel non distinctores. Ad quartum dico quod non est, quod tunc oportet esse duas fides fusas. Dico quod non sequitur benevolenter oīz articulorum et oīz historiarum, et oīz gestorum quod aliquis credit de quibuscumque, quod iste bitus non benevolenter ex obiecto ex obiecto, quod non distinguuntur benevolenter obiectorum, sed hoc est manifestum falso, quod benevolenter ex obiecto nihil facit ad distinctores bitus vel non distinctores. Ad secundum dico quod nulla est theo, in se ita quod non sit in aliquo intellectu, si tunc loquens vocando theologiā in se illa quod benevolenter ex obiecto, sic est in bro, Dico quod ibi sunt bitus distincti, vel saltem potest esse, et hoc sufficit mihi, unde non est distinctio, quod aliquis benevolenter evidenter divina non cogitat istaz deus est incarnatus, deinde in sancto alteri collocatur. Et ita si postea sciat vel credat istam, poterit benevolenter aliquem bitum quemque per se habuit, et ita credo quod potest ibi esse distincti bitus, Et quod dicitur quod theo, in se subiectum est evidenter divina (vulgo evidenter) credo. Et dico quod de eodem subiecto potest non esse distincte notitiae propter distinctores predicatorum, sic declaratur est in predicto quoniam, quod de ira considerat non est passio, non natus, et de eadem ira considerat agricola passio, quod importat aliquem qui sit in parte nostra, ita deo

Quintum
Ad secundum dubium

p̄t sciri diverse passiōes. et p̄t s̄ns poterūt h̄i diversi bit̄. Et q̄n d̄r̄ de c̄entia dīna nata ē h̄i p̄mo aliq̄ notitia v̄yna. ista p̄t p̄cedi si sit aliq̄ passio q̄ p̄mo p̄petit c̄entia dīne. Et h̄o c̄esso. nibil ad p̄positū. q̄ post illā p̄mā notitiā si sit aliq̄ p̄ma. poterūt h̄i v̄na alia q̄ erit theo. q̄ est deo s̄c̄ de sb̄iecto. Clerbi ḡra. De ira bēt p̄to ista notitia. s̄. q̄ tra ē dura. vel aliq̄ cōsiliis ista posita p̄t adhuc h̄i v̄na alia. s̄. q̄ tra p̄t orari ferro duro. et v̄traq̄ p̄tinet ad notitiā de tra. et v̄na p̄o alia. et v̄na est practica: et alia speciā. ita poterūt ē i. p̄posito. Si dicat p̄ istā r̄missione. q̄ tūc seq̄ret q̄ fides respectu arti culor̄ aliquor̄ v̄e posset manere i. p̄ia. et q̄tuū ad bit̄: et q̄ntuū ad actū. Q̄: cū q̄unq̄ notitia stat ignorātia respectu alteri. cū eadē stat si des respectu eiusdē. q̄ si aliq̄ posset videre di uinā c̄entia: et ignorare deū ēē icarnatū posset videre diuinā c̄entia: et bēt actū fidei respectu isti articl̄. deo ē icarnat̄. Prefea h̄o posito theo. nō erit scia practica. q̄a br̄us cognoscēs q̄ deo ē sume diligēd̄ a viatore nō h̄o sciaz pr̄acticā. q̄ tūc eadē rōe. ego cognoscēs q̄ celuz ē mouēdū ab āgelo haberē sciaz practicā. Prefea illa notitia n̄ ē theologica q̄ nō ē de do: sic de sb̄iecto. Et ista notitia. deo ē sume diligēdus deo ē colēd̄. deo ē obedieđd̄. nō ē de deo s̄c̄ de sb̄iecto. Q̄ illō d̄r̄. sb̄iectū aliuū passiōis. cuiū siq̄tuū v̄e recipit illud q̄d̄ ipsoř p̄ passiōes. Et ho v̄e et sb̄iectie recipit dilectiōes: q̄d̄ ipsoř p̄ istā passionē. deo ē sume diligēdus. et sic d̄ alijs q̄d̄ ipsoř v̄e erit sb̄iectū taliuū v̄itatū. et p̄t s̄ns p̄tinēt ad sciaz de hoie: et n̄ ad sciaz de do. Ad p̄mū istor̄ cōcedo. q̄ nō ē h̄dictio. q̄ vidēs di uinā c̄entia bēat fidē respectu isti articl̄. deo ē icarnat̄. sine oī notitia evidēti respectu eius dē. et n̄ pl̄. sciat evidēt̄: q̄ deo ē icarnat̄: q̄ nos mō scim̄. Lui rō ē. q̄a vidēs c̄entia diuinā p̄t carere notitia itutia narure assūpte. et p̄t s̄ns nō poterit scire evidēt̄ an sit vel nō sit. et per consequēt̄ an sit v̄nita vel nou: et per s̄ns sim plicē poterit credere q̄ v̄nita. Et an fides m̄ a neat i. p̄ia de sc̄o respectu aliquor̄ articl̄. et an cū notitia evidēti possit stare fides. siue q̄ntuū ad bit̄: siue q̄ntuū ad actū. de h̄o dicef̄ in istio.

Ad sc̄od̄ supposito q̄ br̄us cognoscēs q̄ deo ē sume diligēd̄ a viatore nō h̄o breit sciaz pr̄acticā. Et dico q̄ br̄us cognoscēs q̄ deo ē sume diligēdus deo ē colēd̄. deo ē obedieđd̄. et sic de h̄o. deo n̄ ess̄ sb̄iectū strictissime sup̄o sb̄iecto. q̄a. s̄. n̄ brent sb̄iectū: q̄. s̄. n̄ eēt p̄p̄. q̄ n̄ subīceret q̄ natū ess̄ sb̄iecti. nec pdicaret q̄d̄ natū

et p̄t pdicari. Et deberēt accipi tales. h̄o d̄z dīligere deū ex toto corde suo et c̄. h̄o d̄z obedire do. et sic de alijs. tū adhuc oēs iste erit theologicē. Q̄: sic declaratū ē p̄v̄. scia nō tū reqr̄t sb̄iectū: Et p̄t pdicari. Et idō siue deponat̄ a p̄te sb̄iecti: siue a p̄te pdicati: talv̄itas erit theologicā. marie cū n̄ possit h̄i naturali. Et q̄n d̄r̄ p̄tinebit̄ ad sciaz de hoie ex quo h̄o ē subiectu in eis. Dico q̄ poterūt p̄tinere et ad sciaz de hoie et ad sciam de deo. ex quo vñū ponit̄ a p̄te sb̄iecti et aliđ a p̄te pdicati. sic ista. oīs h̄o ē risibilis p̄tinet et ad sciam de hoie et ad sciaz de risibili. nō tamē q̄ risibile sit sb̄iectū i. ista s̄ pdicari. ita ē in p̄posito. et ita erit v̄itas theo. Ad tertium argumētū doctor dico q̄ posito q̄ sit status ad vñā sciaz simpl̄. s̄. ad notitia p̄me p̄clonis. adhuc erit aliđ bitus theo. q̄ non sola illa ē theo. sic nec sola p̄ia p̄clo geometrie ē geometrica. Ad sc̄od̄ dubiū dico q̄ q̄n ē vñū bitus respectu p̄cipiū speciātū p̄clois p̄actice. ille formalis nō erit speciātū nec practicus fīm q̄ iste sūt dīre opposite. Et erit equalēt̄ speciātū et p̄acticā. Sicut d̄ctū est supra q̄ bitus exis vñū respectu p̄incipiū et p̄clonis nec ē intellect̄ nec scia nisi equalēter. Et est p̄p̄ie sapia. ita bitus vñū formalis nec est speculativus nec practicus nisi equalēter. Et nō habem̄ vocabulū impositū p̄p̄iu talū bitus. Si dicat fīm pdicta. oīs notitia q̄ est de ope nō tāq̄ de obiecto totali vel p̄tialē ē practica. sed tal notitia ē de ope nō salte tanq̄ de obiecto p̄tialē. q̄ simpl̄ erit practica. Prefea oīs notitia q̄ p̄fecte et imediatē ē directiua opis ē practica. Et h̄o ē h̄mōi. q̄. t̄c. Prefea. ista ē imediatā diuīsiō scie ita q̄nibil sit mediū q̄n oīs sciasit speciātū vel practica. Ad primū istor̄ dico q̄ oīs notitia h̄nū tū vñū cōplexū p̄ obiecto. cuiū aliq̄ p̄s ē opus et ē directiua operi. est notitia practica formalis. Si autē bēat plura cōplexa p̄ obiecto totali tūc p̄p̄ie nō ē practica. Et tūm equalēt̄. q̄. s̄. t̄m vñ ad op̄ exēqndū. et ita p̄fecte coḡscit̄ illa notitia. sic notitia p̄p̄ie practica. si tūn accipiat̄ notitia practica p̄ oī notitia q̄ ē de ope mōr̄ ē directiua operi. sic ē p̄cti ca. Et tūc speciātū et p̄ctiū n̄ sūt dīre opposite. Et p̄t eidē simpl̄ p̄petē. nec aſt tē opponiūt̄ q̄ p̄ductiū herbe et p̄ductiū vñmis. et iō sic idē sol p̄ candēntutē ē p̄ductiū vñmis et p̄ductiū plāte. ita ead̄ scia totali erit speciātia. q̄: ē notitia q̄ coḡscit̄ p̄cipiū speculabile vñ ē p̄clo speciātū. Et erit p̄ctica. q̄ ē notitia q̄ coḡscit̄ cōclo simpl̄ practica. Et isto mō nō loq̄ p̄bs de scia speciātū et practica. Et tūm p̄io modo per h̄o p̄z ad sc̄od̄. q̄ oīs notitia q̄ p̄fecte et imediatē est directiua opis est practica equalēt̄

Ad sc̄od̄ dubius

Instātia p̄mū

Sc̄o

Tertia

Ad p̄mū

Ad sc̄od̄

c v

Prologi

Ad tertium.

Ad tertium dubium.

Ad quartum dubium.

Resolutio auto.

Isto sedo mō: et nō p̄io mō. Per idē ad tertium q̄ ē aliqd̄ mediū int̄ sciam speclatiū et practi cā. q̄ nō sūt dīe opposite. qd̄ ē equalē vtrūq̄. Hic ē aliqd̄ mediū int̄ intellectū q̄ ē hitus prin cipior. et scia: q̄ est hitus actionū. qd̄ ē equalē ter vtrūq̄. s. sapia. Ad tertium dubium dico. disti guēdo de hitus theo. pratico: sic et de theo. spe culatio. Q̄ sic dictū ē in vna q̄stio. qdā hitus theo. ē notitia euīdēs. et qdaz nō ē euīdēs. Ita est i p̄posito. q̄ hitus pratico. qdā est euīdēs. sic ille quo euīdē cognoscit q̄ vnicuius redi dēdū ē qd̄ suū est. nulli est p̄ bono malū reddē dū. Alii est nō euīdēs. sic ille quo cognoscit q̄ corp̄ r̄pi i sacramēto altarē adorādū. et sic de alijs. Scōs nō p̄tinet ad aliquē hitus. de qb̄ loq̄ p̄bs. vi. ethi. q̄ tñ loq̄ de hitib̄ i cl̄nati bus ad ac̄ euīdēres. Sz p̄m hitus p̄tinet ad aliquē illoq̄ hitus. s. vel ad scia: si sub scia ibi p̄bēdat tā speclatiū q̄ practica. v̄l ad prudētiā si sub scia nō p̄bēdat nisi scia speclatiū. Sz b̄ maḡ declarabif̄ i ftio. Ad q̄rtū dubium dicit. q̄ hitus theo. pratico d̄z pon i intellectu speclatiū. n̄ i intellectu pratico. Hoc p̄ba. q̄a nullhitus pcedēs ex vlib̄ et ac̄q̄s p̄ roe v̄l timā ē subiectie i intellectu pratico. cu: obie cūt̄ sūt singularia et mod̄ expimētāl. Illi nāq̄ hitus. q̄ i intellectu pratico subiectie ac̄q̄runt sūt expimētales et circa praticaria. vt mecha nici expt̄ absq̄ arte. de qb̄ loq̄ p̄bs. i. metba. b̄nt hitus p̄ expientiā absq̄ roe. s. iste hitus nō ē expimētāv. nec circa singularia. s. est cu: roe et ex vlib̄. q̄n̄ est i intellectu pratico subiectie. Ad cu: intellectū dicit̄ esse sciēdū. q̄ intellectū practicū et rō p̄cīclaris sūt idē. intellectū aut̄ spe culatiū et rō v̄lū sūt idē. Est aut̄ sciēdū. q̄ re specru cuiuscūq̄ obiecti op̄abilis negociat̄ p̄ticularis rō et rō v̄l. s. b̄ hitus sūt ac̄q̄sibiles circa qd̄cūq̄ op̄abile. Unū qd̄ p̄ expientiā et as suefactionē actuū in roe p̄cīclar. Alii nō p̄ de mōstrationē v̄lū i roe v̄l. sūt i intellectu cōrē platio. Om̄e nāq̄ op̄abile h̄js duob̄ modis ē at̄ rigibile p̄ intellectū. Et hic est. q̄ois scia q̄ ē de op̄abilis dividit̄ i practicā et speculatiā. Si eut i medicia. Appellaat̄ aut̄ practica illa q̄ est expimētālis. et in intellectu pratico subiectue Theoreticā ē illa q̄ est rōcinatiua ex vlib̄. et ē i intellectu p̄tēplatiū. Et q̄ op̄atoes sūt circa singularia. iō expt̄ absq̄ roe. q̄ b̄nt primū hituz meli op̄an̄ scīentib̄: et hituz scdm̄ hitib̄. vt p̄z i. metba. Unū medici b̄ntes scd̄z habitu nō b̄n̄ op̄at̄. dōec p̄ expientiā ac̄q̄sib̄ sibi p̄mū. Sed istā op̄i. q̄tū ad p̄clonē p̄ncipalē p̄lē i v̄b̄s q̄ i re: q̄ voces sūt ad placitū. et iō vocado intellectū p̄tēcī p̄cīse intellectū respiciēte singularia poss̄d̄ dici. q̄ hitus aliq̄s p̄tēcī s̄biectiue in tel

Primi sententiarum

lectu speclatiū. et eodē mō posse p̄cedi q̄ i in lectu p̄tēcī ē aliqd̄ hitus speclatiū. et b̄ v̄lū ista op̄i. p̄cedere. Probo. q̄ b̄z cū intellectū speclatiū et rō p̄cīclaris sūt simplē idē. sic intellectū p̄tēcī et rō p̄cīclaris sūt simplē idē. s. intellectū p̄tēcī hitus aliqd̄ respici alicui singulari pure speclabil s̄c q̄ ista lūa tālī tpe ecliplabif̄. ḡ iste hitus ac̄q̄ sit̄ ē i intellectu p̄tēcī. Presea. p̄ te. hitus ac̄q̄situs p̄ expientiā ē i intellectu p̄tēcī. s. aliqd̄ hitus v̄lū tā speclatiū q̄ p̄tēcī ac̄q̄sib̄ p̄ expientiā ḡ aliqd̄ hitus v̄lū tā speclatiū q̄ p̄tēcī erit in i intellectu p̄tēcī. Assūptū p̄z. q̄ p̄ pb̄z. i. metba. et i. post. p̄ expientiā ac̄q̄sib̄ v̄l. qd̄ est p̄ncipū art̄ scie. Hoc ēt p̄z p̄ expientiā. q̄ sic declaratū ē p̄ i alijs qd̄b̄ mīta s̄ v̄lā q̄ nullo mō p̄nt sciri nisi p̄ expientiā sensuū et intellectū. s. b̄ p̄z q̄ dīe q̄ rō p̄cīclaris et intellectū p̄tēcī sūt idē. et q̄ i intellectū speclatiū et rō v̄lū sūt idē. nō est nīli i stituere vocabula ad placitū. Presea rō i uap quā p̄bat nībil valz. q̄ q̄ dīe nullhitus p̄cedēs ex vlib̄ et ac̄q̄sib̄ p̄ roe ē subiectue i intellectu p̄tēcī. ista est simplē falsa. s. hitus p̄cedēs ex vlib̄ et singularib̄ q̄ nō est directiū op̄is ē in intellectu speclatiū. si aut̄ sit directiū oper̄ erit in intellectu p̄tēcī. Si dicas q̄ p̄bs dīc q̄ obiectū intellectū p̄tēcī est singularer et aliqd̄ p̄tēcī alit̄ se hitus. b̄ n̄ valz. q̄ ibi p̄bs accipit p̄cīclar et p̄tēcī alit̄ se hitus n̄ i sua gnālitātē. q̄ tñ sūt mīta naturalia q̄ nō respicit intellectū p̄tēcī. s. accipit ibi p̄tēcī alit̄ se hitus. p̄ aliqd̄ qd̄ ē i p̄tētū. et dīc q̄ intellectū p̄siliatiū ē respiciēt̄ talū. Unū. vi. ethi. c. h. nō loquit̄ de intellectu p̄tēcī i cōi. s. de intellectu p̄siliatiū quē vocat̄ rōcina tiū. vñ dīc p̄siliatiū et rōcīari idē. iō dico alit̄. q̄ cu: intellectū nullo mō disinguat̄ s̄ sit simplē idē respiciēt̄ oīz hituz et oīz actū intellectū speclatiū et intellectū p̄tēcī nullā ponit̄ disinguoēt̄ a p̄te intellectū. s̄ sit diverse denotatoēs accepte a diversis hituz q̄ addūt̄ i p̄i intellectū. et iō q̄ intellectū p̄tēcī nō ē nīli intellectū b̄ns hituz p̄tēcī cu: vel actū p̄tēcī vel saltē nat̄ hitus. et intellectū speclatiū ē q̄ b̄z hituz speclatiū v̄l actū speclatiū v̄l saltē nat̄ hitus. devi simōis p̄tēcī et p̄tēcī p̄tēcī ē i intellectu speclatiū. et hitus speclatiū ē i intellectu p̄tēcī. q̄ s̄p̄l̄ idē ē q̄ ē intellectū speclatiū et p̄tēcī. et ita et b̄ ipo q̄ aliqd̄ hitus ē in intellectu speclatiū ē in pratico intellectū. et ecōuerso. tñ accipiendo intellectū speclatiū et practicū b̄z q̄ dicūt̄ hituz v̄l actū et nō potētū tñ. si sic dicere. lac albū et lac dulce. et nō lac dealbable. lac dulcorabile. sic loq̄ndo. posito habitu pratico sequit̄ q̄ ille habitus ēt in intellectu pratico. et non sequit̄ necessario q̄ sit in intellectu speclatiū. Et eodem modo posito habitu speclatiū oīz p̄tēcī sit̄ s̄a. iste

bit⁹ ē i*n* itellec*t*u spec*l*ati*n*o. t nō o*s* q*b* sit v*a*
iste bitus ē i*n* itellec*t*u practico. Clerbi gratia
ponat q*u* aliq*s* b*n*s bitus spec*l*ati*n*o b*e*at
aliqu*e* bitus practic*c*u. b*h* pos*it*o. b*h* ē v*a*. iste bitus
ē i*n* itellec*t*u spec*l*ati*n*o. q*r* val*z* i*s*t*a*. iste bitus
est i*n* itellec*t*u b*n*te bitus spec*l*ati*n*o. t t*n* b*h* ē
falsa illo pos*it*o. iste bitus ē i*n* itellec*t*u practico
pp*r* falsa i*p*licat*o*z. q*r* val*z* i*s*t*a*. iste bitus est i*n*
itellec*t*u b*n*te bitus practic*c*u. t eod*e* m*o* si t*m*
b*f*et bitus practic*c*u qu*c*ūq*s*: t nō bitus spec*l*
ati*n*o. b*h* es*z* v*a*. iste bitus ē i*n* itellec*t*u practico
et b*h* falsa. iste bitus ē i*n* itellec*t*u spec*l*ati*n*o. p*p*
pter falsa i*p*licat*o*z. b*h* q*n* intellect*p*tz t bituz
spec*l*ati*n*o t bitus practic*c*u. t*n* q*c*ūq*s* bitus est
i*n* itellec*t*u spec*l*ati*n*o est i*n* itellec*t*u practico
t ec*o*uer*so*. s*c* q*n* id*e* lac est alb*u* t dulce. t*n* q*c*
ūq*s* albedo ē i*n* lacte albo. ē i*n* lacte dulci: et
q*c*ūq*s* dulcedo ē i*n* lacte dulci. ē i*n* lacte albo. t
v*l* q*c*ūq*s* q*l*itas ē i*n* lacte albo ē t*e* dulci t*e*co
uerso. Si t*n* lac ess*z* alb*u* t nō dulce. t*n* albe
do ess*z* i*n* lacte albo t nō i*n* lacte dulci. t*f* i*e*ss*z*
dulce t nō alb*u*. dulcedo ess*z* i*n* lacte dulci t*n*
i*n* lacte albo. v*n* d*ic*o q*p* intellec*t*u spec*l*ari*n*o t
pract*c*se bit respectu bit⁹ vel act⁹ practici t
spec*l*ati*n*o. s*c* lac alb*u* t lac dulce respectu al
bedis t dulcedis. vel salt*e* se b*n*t sicut lac des
albabile t lac dulcorabile. t accipio b*h* dealba
bile t dulcorabile p*o* illo quod est id*e* q*d* aliqd
eui nō repugnat b*h* albedin*e* t dulcedin*e*. Et
tunc sicut q*c*qd ē i*n* lacte dealbabili ē i*n* lacte
dulcorabili. t ec*o*uerso. ita q*c*qd ē i*n* itellec*t*u
spec*l*ati*n*o ē i*n* itellec*t*u practico t ec*o*uerso.
t*n* b*h* t*n* erit vera p*se*. bitus spec*l*ati*n*o ē i*n* itel
leci*t*u spec*l*ati*n*o. nō p*se* p*mo* m*o* nec sec*u*do
de q*b* loqu*z* p*bs* p*mo* posterior*z*. q*n* ē n*c*cia
b*z* d*ic* se. q*r* nib*l* b*h* iport*z* p*o* d*ic*at*o* q*d* nee
ē sb*iect*ū nec acc*ns* recept*u* i*n* sub*iect*ū illo. b*h*
ista ē p*acc*ns. bitus practic*c* ē i*n* itellec*t*u spe
culati*n*o. q*b* h*h* iport*z* aliqd p*o* d*ic*at*o*. q*d* nee
ē sub*iect*ū not*it*ia practice nec i*p*ia not*it*ia pra
ctica. b*h* aliqd sine quo ita p*o* ē not*it*ia pra
ctica i*n* itellec*t*u s*c* i*n* illo. q*b* p*dic*at*o* i*p*ortat
not*it*ia spec*l*ati*n*ā q*m* nullo re*q*ri*f* ad not*it*ia
pract*c*ā. salt*e* s*c* i*n* sub*iect*ū. Quis aliqd s*c* e*f*
fect*u* i*p*ri*z*. t*f* ita sicut b*h* ē p*se* illo m*o* quo p*bs*
loqu*z* de p*dic*at*o* p*se* p*mo* poste. i*n* p*n*. c. de
statu p*dic*at*o* p*se*. lignū alb*u* est alb*u*. q*u* illi
q*d* iport*z* p*sub*iect*u* i*n* est immediate albedo.
t*b* p*acc*ns. lignū dur*z* vel lignū sicc*u* ē alb*u*.
q*r* sicc*u* vel dur*z* iportata p*pre*z sb*iect*ū
nō ē sub*iect*ū albedis. t*t* b*h* ē v*a*. lignū dur*z*
v*l* lignū sicc*u* ē alb*u*. Ita b*h* ē p*se*. i*n* itellec*t*u spe
culati*n*o ē bit⁹ practic*c*9. t*b* s*f* i*n* itellec*t*u spe
culati*n*o ē bit⁹ spec*l*ati*n*o. s*c* b*h* ē p*se* illo m*o*. i
ligno albo ē albedo. illo m*o* loqu*z* d*ep* se. t

b*h* p*acc*ns. lignū sicc*u* ē alb*u* t v*l* v*a*. Ad r*o*es
altein*z* q*n* acc*ip*it. null*z* habitus p*ced*es ex v*l*
b*h* t ac*q* sit p*r*oe*z* ē sub*iect*ū i*n* itellec*t*u pra
ctico. Dico q*b* h*h* ē simpl*r* falsa. q*r* o*s* bitus pra
ctic*c* ē i*n* itellec*t*u practico. Et q*n* d*ic* q*p* obiec*t*ū
intellect*p*RACTIC*C* ē singl*ar*e. Dico q*p* obiec*t*ū
intellect*p*RACTIC*C* aliqd ē singl*ar*e t aliqd v*l*.
Et si dic*at*. b*h* d*ic* p*bs* q*p* itellec*t*u practic*c* ē cō
ting*ent*ū al*r* se b*h*re. Dico q*p* de p*rt*ute f*m*ois d*z*
p*ced* q*p* itellec*t*u practic*c* ē n*c*rio*z* t pure spe
clabil*z* t intellect*p*RACTIC*C* opabil*z*. q*r* id*e*
ē intellect*p*RACTIC*C* t p*cod*e suppon*u* illa sb*iect*ū. T*n*
it*er*io p*hi* ē q*p* q*n* ē itellec*t*u practic*c*. ita q*p* im
mediate dirigat aliquod opabile t*u*c ē singl*ar* t
alicui*z* p*ting*et al*r* se b*h*re. Et r*o* est. q*p* t*u*c illud
opabile d*z* cog*sci* si d*ic* dirigi p*intel*ect*u*. t p*g*
p*ns* t*u*c intellect*p*RACTIC*C* ē respectu alicui*z*
singl*ar* b*h* nō p*ce* respectu singl*ar*. b*h* frequ*et*
et vt in plurib*z* ē t*u*c ē respectu v*l*is. Sic aut
nō ē de intellectu spec*l*ati*n*o. q*r* p*o*t ē simpl*r*
i*actu* suo v*l*trio sine intellect*p*RACTIC*C* alicui*z* singl*ar*
b*h* p*pe* t p*se* intellect*p*RACTIC*C* ē respectu op*as*
bil*z* a nob*is* i*sue* i*n* v*l* i*sue* i*n* p*ticlari*. Nō sic aut
intellect*p*RACTIC*C* mediata illo bitu r*o*e cui*z*
deno*ia* t intellect*p*RACTIC*C*. Ultra: q*n* d*ic* ē
q*r* o*s* bitus et*ns* i*n* itellec*t*u practico est exp*im*
etal*z*. Hoc p*o*t intellig*z* dup*l*. v*l* q*p* sit bitus
alicui*z* p*pleri* immediate accept*z* a not*it*ia it*u*
tia t sic ē s*ta*. El*l* q*p* sit bitus alicui*z* p*pleri* i*sue* me
diata i*sue* immediate accept*z* a not*it*ia i*curit*
ua. Et certe tales bitus m*l*ti s*u*t v*l*es. q*r* m*l*ti v*l*es
mediata accept*z* a not*it*ia it*u*ia b*z* q*pd*oc*z*
p*bs*. i. meta. t*i*.j. posterior*z*. t*is*to m*o* aliqd exp*im*
etales s*u*t v*l*es. b*h* sic nō lo*q*z ibid*e*. q*r* ibide*z*
nō vocat talē bitu exp*im*etal*z*. Quis d*ic* e*u*
gnari ex not*it*ia it*u*ia mediata exp*im*ento. Ali*l*
aceip*z* bit*9* exp*im*etal*z* p*bitu* q*p* immediate acci
pi*z* a not*it*ia it*u*ia. t*f* ille ē respectu singl*ar*
p*ting*et. Cleric*u* i*sue* accip*z* bit*9* exp*im*en
tal*z* v*l*no m*o* i*sue* alio. b*h* ē falsa. o*s* bitus t*u*c i*n*
itellec*t*u practico ē exp*im*ental*z*. q*r* p*ter* illos p*nt*
ē aliqd bit*9* deduct*z* ex p*ncip*is p*se* nos q*r* erit
i*n* itellec*t*u practico ex b*h* ip*o* q*p* sit practici. Si
dic*at* q*p* bit*9* p*ctric* immediate dirigit circa op*z*.
q*r* si bit*9* v*l*is nō immediate ē direct*z* n*cri* sim
plic*r* practic*c*. Dico q*p* bit*9* v*l*is immediate diri
git. n*cri* total*z* p*part*ialiter t*m*. q*r* p*ter* bitus
v*l*es requiri not*it*ia re*i* singularis q*d* dirigi
vel circa quā debet aliqd potentia opari. Et i*o*
eq*r* immediate dirigit bitus v*l*is si*c* bit*9* exp*im*
etal*z* q*r* est respectu singl*ar*. p*z* i*arte* q*p* aliqd
frequ*et* facies dom*u*. ibi derelinqui*z* quic*ia*
bitus gnari ex actib*z* singulari*z*. Ille bit*9* non
est*c* effici*z* ad dirigend*z* circa dom*u* facies
d*ia* q*r* nisi b*h*at not*it*ia lignoz t lapidū t b*mo*i

Prologi

Primi sententiarum

ex qd b*z* fieri dom*z*, iste n*o* poss*z* artifici*z* fa
cere, sed h*z*ta notitia ill*z* stat*z* v*t*ute bitus p
ced*z* t*o* artifici*z* op*z*. It*z* h*z*to habitu
v*z*, et h*z*ta cognit*z* re*z* sing*z*lari circa qu*z* d*z* ee
praxis, p*o*t*z* ex*z*re in act*z* op*z*andi. Ex*z* istis p*z* q*z*
tota illa deduct*z* de id*z*eritate intellect*z* specu
lat*z* et r*o*n*z* v*z*ls, et de id*z*eritate intellectus
practici et r*o*i*s* particular*z* est simpl*z* falsa. Sz
de h*z* q*z* d*z* q*z* ex*z*pt*z* certius op*z*an*z* q*z* artifici*z* at*z*
p*z* quo d*z* intellig*z* in p*z*ced*z* t*o* q*z*one. Un*z* h*z*en*z*
dico q*z* si artifex nihil i*g*ret quod sit expr*z*: s*z*
scit sine q*z*, sine p*z* q*z* o*m*e illud quod scit ex*z*
pr*z*us, et ad op*z*us no*r*eq*z*ri*z* bitus ali*z*q*z* ex*z*ns in
organis corporal*z*. q*z* ita p*z*fec*z* et ita certitudi
nali*z* op*z*abile*z* artifex sic expr*z*. Minim*z* de me
dicina q*z* est speculati*z* et practica, et q*z* p*z*mo
b*z* speculati*z* et postea practica. Dico q*z* medis
cina p*z*tin*z* aliqu*z* p*z* q*z* est pure speculati*z*ua.
et illa speculabilit*z* p*z* magna p*z* sunt p*z*ncipia
p*z*clon*z* practicari*z*. Si aut*z* medicina aliqu*z*
v*z*l*z* practic*z* voce*z* speculati*z*ua, q*z* illa n*o* est
suffici*z* ad op*z*and*z* sine al*z*hs. Q*z* ed*z*, q*z* v*z*oc*z*
s*z*ut ad placit*z*. Ad q*z*nt*z* dubiu*z* dico, q*z* c*u* v*z*
bit*z* n*o* s*z* nobilior al*z*o, n*o* s*z* nobilitate
subiectiv*z*, p*z* certitudin*z* v*z*l*z* evideti*z* h*z*p*z*
et L*o*m*z*. i. de a*ia*. bitus speculati*z* theologic*z*
si sit eq*z* eu*z*dens erit nobilior bitu*z* pratico. sic
scire eu*z*de*z* q*z* de*z*us est infinit*z*. sum*z* bon*z*. et
bm*z* i*z* p*z*fect*z* q*z* scire q*z* de*z* est dilig*z*ed*z* a nob*z*
Et ita p*o*t*z* p*z*ced*z* q*z* ali*z*q*z* bitus theologic*z* spe
culati*z* n*o* nobilior aliqu*z* bitu*z* theologico pra
ctico. Et si dic*z* q*z* bit*z* practic*z* n*o* nobilior, q*z*
quato*z* plura intellig*z* aliqua actu*z* creato*z*, ta
to ille ac*z*est p*z*fectio*z*, q*z* q*z* p*z*mo intellig*z*. de*z*
est trin*z* v*z*l*z*, et p*z* intellig*z* ista, p*z*po*z*. de*z* est su
me dilig*z*ed*z* a creature*z* r*o*ali*z*. ita q*z* de*z* in se in
tellig*z*af*z*, et n*o* tm*z* in alio p*z*ceptu sicut m*o* i*z*elli
g*z* de*z*u*z*, q*z* q*z*d*z* intellig*z* in p*z*mo actu*z* intellig*z*
in sc*o*do actu*z*, q*z* e*en*tria d*z*ina n*o* p*o*t*z* intellig*z*
sine trib*z* p*z*son*z*. et i*z* sc*o*do actu*z* intellig*z* ali
qd plus*z*. creature*z*, sc*o*ds actu*z* erit simpl*z* no
bilior, q*z* p*z*m*z*. et p*z* m*z*s ead*z* r*o*e bitus e*n* nobilis
o*z* p*z*mo bitu*z* quo sc*o*if*z* q*z* de*z*us e*n* trin*z* v*z*l*z*. Sed
sec*u*d*z*bit*z* est practic*z* h*z*p*z*dict*z*, et h*z*p*z* e*n* spe
lat*z*, q*z* practic*z* est nobilior. Ad ill*z* p*o*t*z* dici
q*z* ex nobilitate ob*z*ecti marie i*z*oplexi n*o* p*o*t*z*
p*z*cludi*z* maior nobilitas in bitu*z* speculati*z* re
spectu alicui*z* p*z*pleti*z*, in quo ali*z*q*z* n*o* op*z*abile
a nob*z* de*z*o p*z*dic*z* q*z* in bitu*z* pratico respe
ctu*z* alicui*z* p*z*pleri*z* in quo ali*z*q*z* op*z*abile*z* a nob*z*
p*z*dic*z* de*z*o. Sed forte maior nobilitas e*n*p*z*
p*z*maior*z* certitudin*z* p*z*ois. h*z* e*n* p*z*maiores
n*c*ccitat*z* p*z*ois. Un*z* cu*z* in p*z*ponib*z* n*c*ccris s*z*
gdus. ista e*n* mag*z* n*c*ccria de*z* e*n* trin*z* v*z*l*z*. q*z* bic
n*o* p*z*dic*z* ali*z*q*z* ip*z*ort*z* ali*z*nd*z* a de*z*o de*z*o. q*z*

Ad q*z*nt*z* dubiu*z*,

z
Ad argumentum
p*z*me partis

s*z*it ista, de*z* est su*z*me dilig*z*ed*z* a creature*z* r*o*ali*z*
et p*z*ist*z* maiore*z* n*c*ccitat*z* dici p*o*t*z* notitia no
bilior. Ad p*z*m*z* argum*z*ent*z* p*z*me op*z*ni*z*is dico
q*z* scia moral*z* dup*z*l*z* acc*z*pit*z* Uno m*o*, p*z* scia q*z* e*n*
pcise de morib*z* q*z* sit in p*z*trate n*ra*, ita q*z* i*z* sci
to ponat*z* ali*z*q*z* ip*z*ort*z* ali*z*q*z* q*z* i*z* p*z*trate n*ra*
Ali*z* acc*z*pit*z* p*z* illa scia h*z*m*z* q*z* e*n* tradita ab Ari
sto, et a ph*z*ist*z* a sc*o*is. Pr*o*mo m*o* scia moral*z* e*n* sim
pl*z* practica*z* et null*z* p*z*rez b*z* speculati*z*ua, q*z* sic
null*z*oplex*z* b*z* nisi q*z* includit ali*z*q*z* ip*z*ort*z*
ali*z*q*z* op*z*abile*z* a nob*z* cui*z* notitia est direct*z*ua
mag*z* q*z* notitia inc*z*plexa ill*z*op*z*abil*z*, et sic scia
moral*z* n*o* specula*z* ali*z*q*z* ver*z* nisi simpl*z* p*z*ct*z*
cu*z*, v*z*n*z* isto m*o* acc*z*pi*z*do scia*z* morale*z*, iste v*z*ita
res, o*z* q*z* est i*z* a iavel*z* e*n* passio*z* vel pot*z*et*z* et*z*, et
aia di*z*vidit*z* in intellect*z* practic*z* et*z*, h*z*m*z* q*z*
ponit*z* i*z* libris er*z*, n*o* p*z*in*z* ad scia*z* morale*z*.
Sedo m*o* tales v*z*it*z*es p*z*tin*z* ad scia*z* morale*z*,
et sic v*z*na p*z* scie moral*z* e*n* simpl*z* speculati*z*ua
et alia simpl*z* practica*z*. Et r*o* e*n* q*z* sic dict*z* e*n*
p*z*us, multe p*z*clones practice*z* dep*z*ed*z* ex p*z*ncip*z*
p*z*is speculabilit*z* et*z* sciun*z* p*z*ea*z*, et i*z* o*z* vol*z*es tra
dere notitia*z* tal*z* p*z*clon*z* practic*z*, o*z* q*z* v*z*ta*z*
p*z*ncip*z*is speculabilit*z* ex q*z*b*z* p*z*clones ille se
qu*z*it*z*, et p*z*pe*z* h*z* in scia moral*z* tradita a ph*z* et*z*
sc*o*is inuen*z*it*z* multe v*z*it*z*es simpl*z* speculati*z*ue
s*z*voc*z*at*z* e*az* sciam morale*z*, q*z* p*z*clones practice*z*
morales s*z*ut v*z*it*z*ia ac*z*q*z*ita*z* in illa scia*z*. Si dicit*z*
scia*z* q*z* e*n* vt bon*z* fiam*z* e*n* simpl*z* practica*z*, s*z* no
titia*z* tal*z* v*z*it*z*at*z* ex q*z*b*z* se*z*qu*z* p*z*clones practi
ce*z* est vt bon*z* fiam*z*. S*z* illa notitia q*z* ord*z*at*z*
ad op*z* e*n* practica*z*; s*z* o*z*ia q*z* ponit*z* i*z* scia*z* illa o*z*
din*z*ad op*z*. Ad prim*z* isto*z* dico q*z* illa no
titia*z* q*z* e*n* vt bon*z* fiam*z* it*z* q*z* resp*z*ci*z* p*z*ob*z*ect*z*
ali*z*q*z* quo form*z*l*z* sum*z* bon*z* moral*z* e*n* practi
ca*z*. Si aut*z* sit c*u* alicui*z* notitia*z* immediate dir*z*
ge*z* nos circa ali*z*q*z* quo sum*z* moral*z* bon*z* n*o*
o*z*, q*z* isto m*o* q*z*liber*z* notitia*z* p*o*t*z* se*z* h*z*re ad bon*z*
nit*z*ate morale*z*, vel salt*z* ad ali*z*q*z* op*z*. s*z* dict*z* e*n*
est in alia q*z*one de*z* ista, o*z* tri*z*g*z* l*z* tres et*z*.
Pr*o*mo m*o* tal*z* notitia*z* n*o* e*n* vt bon*z* fiam*z*. s*z*
tm*z* sec*u*d*z* modo, et*z* i*z* o*z* simplic*z* speculati*z*ua.
Ad sec*u*d*z*, ordinari*z* ad op*z* e*n* dup*z*licit*z* vel sic*z* i*z*
mediate direct*z*ui*z*, vel s*z*ut ali*z*q*z* ex quo se*z*q*z*
tale immediate direct*z*ui*z* vel q*z* e*n* c*u* final*z*. Pr*o*
m*z* e*n* p*z*ct*z*. sc*o*z n*o* o*z* sit p*z*ct*z*, q*z* isto m*o*
geometria ord*z*at*z* ad op*z*. Un*z* geometria illo
m*o* m*l*lt*z* dir*z*git*z* latom*z* i*z* op*z*b*z* suis, et*z* c*u* est.
q*z* sic*z* dict*z* e*n* alias forte pot*z* declarari ali*z*
scia*z* p*z*ct*z*, e*n* bal*z*na alicui*z* speculati*z*ue, ver*z*ut
q*z* p*z*ct*z* ad p*z*positu*z*, n*o* cod*z* m*o* ordin*z*at*z* tal*z* vera
speculabilit*z* ad op*z*atio*z*es, q*z*o*z* act*z*es exterio*z*
res ordinant*z* ad p*z*replation*z*. Q*z* illa ordinat*z*
sic*z* p*z*ncip*z*a*z* ex q*z*b*z* dep*z*ed*z* g*z*el*z*ides practice*z*
Op*z*atio*z*es aut*z* exterio*z*res ordinant*z* ad p*z*repla

AA
Ad prim*z*

Ed sc*o*om*z*

tionē. Vel p̄ modū meriti: vt. s. q̄s mereat sibi infundi rāle cōtēplationē. et tūc est respectu cōtēplationis future. vel p̄ modū remouētis p̄b̄bes. Unde multa viciū sp̄diūt cōtēplationē sīc gula. luxuria. iracundia. et iō opposite virtutes aliquomō ordinant ad speculatiōēz. Enī b̄ nō obstatē notitia de talib̄ erit pure practica aliē scia q̄nūz moralis esset pure speculatiua. qđ est absurdū. Et ista respōsio p̄firmat. q̄a b̄tus p̄ncipioz ordinatur aliquo mō ad notitiā cōclusionū. et tñ ppter talē ordinē nō d̄ scia. q̄ q̄ntūcūz aliq̄ practica ordinant ad speculatiōnē. nō pp̄ b̄ dicent speculatiua: nec ecōverso. Ideo dico. q̄ ordinari ad alia notitiā: vel nō ordinari nibil facit. sed cōsiderādū est obiectū et totale et p̄tiale. et fm̄ b̄ dicēda est notitia speculatiua v̄l practica. Ad aliud dico. q̄ actus amoris quo volūtas vnit se deo. si sit in p̄tate volūtas est praxis. Si aut̄ nō sit in p̄tate volūtaris. sīc est de itelligēria mouēte celū b̄z ph̄z. et sīc est de actu br̄fico. sīc alias patēbit: n̄ est praxis. Et iō notitia respiciē illū actu: n̄ est practica. q̄ n̄ est directiua illi. cū totalit sit ab extirseco. Si tñ teneret: q̄ act̄ ille amoris br̄fici: quē nos ponim̄ esset i p̄tate volūtatis et p̄ns praxis. Adbuc argumētu nō valz. q̄ diceret q̄ br̄fido cōsistit i speculatiōe: et etiā i p̄tate. q̄a cōsisteret i actu intellegēti: q̄ est speculatio: et actu volūtas: q̄ est praxis. si eēt i p̄tate volūtas. et ille act̄ amoris n̄ esset speculatio. Sīc act̄ volēdi n̄ est act̄ itelligēdi. Si d̄. q̄ si ille act̄ amoris esset praxis. tūc notitia p̄cedēs eēt practica. q̄a esset notitia cui cōformit eliceret praxis. R̄deo. q̄ ille act̄ ē praxis. nō tñ notitia p̄cedēs est practica. Luius rō cst. q̄ ad habēdū actu volūtas: q̄ est i p̄tate sua. et p̄ns q̄ est praxis sufficit notitia incōplexa illi obiecti: qđ d̄ amari. et p̄ns n̄ req̄nt notitia cōplexa. nec p̄ns notitia practica. cū ois notitia practica sit cōpleta. Et ita est ibi praxis sine oī notitia practica. Et q̄n d̄. q̄ illi notitia elicit cōformit praxis. R̄deo. q̄ n̄ elicit cōformit illi notitia: q̄a tūc aliq̄s act̄ elicit p̄foratē notitia. q̄n elicit sīc dicit̄ eliciēdus. v̄l sīc oīdī possē elici. Sz b̄ n̄ p̄t esse nisi ip̄e act̄ termiet illi actu: saltē p̄taciē. Sed i p̄posito illa incōplexa notitia alicui obiecti diligib̄l p̄cedit actu amoris. Et iō ip̄e act̄ amoris tñm̄t illi actu itelligēdi: nec totalr̄: nec p̄tialr̄. et iō n̄ elicit sibi p̄formit. et tñ est praxis. q̄ ē i p̄tate volūtas. Per b̄ ad aliud q̄ felicitas cōsistit i speculatiōe p̄tum ad actu intellectus. et in uno actu q̄ nec ē speculatio nec praxis si ac̄ fructūs sit a solo deo. q̄ ille act̄ nec est actus volūtas. nec ē act̄ intellectus. et iō n̄ ē specula-

tio nec est in p̄tate volūtas. et iō n̄ est praxis. Si tñ ille ac̄ eēt in p̄tate volūtas. p̄sisteret felicitas in speculatiōe et in p̄x. Ad aliud dico q̄ felicitas ultima q̄ ē actus intelligēdi ē speculatiua. sīc illa n̄ rep̄hēdit actu volūtatis nō plus q̄ actus volūtas. p̄phēdit actu intellegēti. Enī sciēdū q̄ notitia speculatiua dupl̄ accipit. Uno mō p̄ oī notitia q̄ n̄ est practica sive sit cōplexa sive incōplexa. et sic felicitas ē notitia speculatiua. q̄ notitia incōplexa intuitiva deitatis. Aliter accipit notitia speculatiua p̄ scia q̄ scif aliq̄d verū pure speculabile. et sic felicitas n̄ ē notitia speculatiua. Ad aliud q̄ beatus auḡ n̄ accipit p̄tē p̄tēplatiū nisi p̄ actu intellegēdi ēt̄na ad quā tñ p̄tinet volūtas. n̄ sicut essentia in clusa. sīc sicut vna p̄s p̄tinet ad aliā cū q̄faēvnu. sīc quō b̄ sit intelligēdū alias patēbit. Ad aliud r̄deo q̄ metaphysica n̄ ē p̄tatica. q̄ quis de deo sicut aliq̄ v̄tates practice et naturāl in uētē. illas tñ n̄ p̄siderat metaphysica. q̄ metaphysica n̄ p̄siderat aliqd d̄ do qđ sit i p̄tate nr̄a. Et tñ illa q̄ n̄ sūt i p̄tate nr̄a sīc q̄ deē incorruptibl̄. simplex. p̄petuā cā oīz et sic de alijs. et iō metaphysica ē simpl̄ speculatiua. Illa tñ q̄p̄siderat a metaphysica p̄t esse p̄ncipia ad pb̄dūzclones practicas de deo. sīc ex b̄ q̄ deē ē cā oīm ē sumē diligib̄l v̄l bonorād̄ v̄l aliqd hm̄oi. sīc p̄clones practice n̄ p̄tinet ad metaphysicā. sīc ad aliquā aliā sciam moralē q̄ erit practica. Sī d̄. q̄ rōēritas speculatiua de deo supnaturāl v̄titas practica de deo supnaturāl p̄tinet ad theologiā supnaturāl. eadē rōēritas speculatiua de deo naturalē et v̄titas practica de deo naturalē p̄tinet ad theologia naturalē. i. ad metaphysicā. et ita metaphysica saltē b̄z aliquā sui p̄tē erit practica. R̄deo q̄ ertēdēdo nomē theologiā naturalē et nomē metaphysice. p̄t̄ p̄cedi q̄ metaphysica b̄z aliquā sui p̄tē est practica. q̄ sicut vocando metaphysicā. metaphysica fm̄ aliquā sui p̄tē ē moralē. sīc theologiā nr̄a b̄z aliquā sui p̄tē ē moralē. tñ p̄p̄e accipit metaphysica b̄z q̄ distinguit̄ tota p̄b̄ia moralē. et sic ille v̄tates n̄ p̄tinet ad theologiā naturalē nec ad metaphysicā. et sic loquunt̄ p̄b̄z sc̄i de metaphysica. Ad aliud q̄ accipie do rōēz boītāt̄ p̄ aliquo p̄ceptu absoluto cōideo et creaturā. sīc bonitati creature q̄ distinguit̄ a creature sic p̄siderat a metaphysicā. Sz fm̄ q̄ querit̄ cū ētē. sic n̄ cōsiderat a metaphysica. n̄ q̄n cōcludit cōclonē p̄ticas ex p̄ncipiis speculatiis. sīc als declarabit ista distinctio. Ad aliud q̄ sive deus sit finis sive non hoc habet metaphysica cōsiderare sed n̄ habet considerare q̄ mouet cām rationalem babentē actu in sua p̄tate. q̄ n̄ b̄z cōsiderare

Ad tertiam.

Ad quartam.

Ad sextam.

Ad septimā

Finis prologi

Ad octauā.

an aliq̄ creatura h̄eat actū i sua p̄tate vel nō. s̄ p̄tinet ad sciam de aia: vel ad sciam morale.
Ad aliud cōcedo. q̄ scia naturalis acq̄sita circa dilectōe dei est practica. s̄ ex h̄ nō sequit̄ q̄ sit nobilior: bitu speculatio. Tū q̄ poterit esse ignobilior: p̄p̄ mīorē necessitatē sciti: q̄ s̄. nō tu notitia practica est conclusio: t̄ notiū notitia speculativa est p̄cipiū: t̄ ita se habet sic bitus p̄cipi: t̄ bitus p̄clusiōis. s̄ bitus p̄cipi: est notior: ḡ t̄c. Tū q̄ aliq̄ i noto notitia speculativa est aliq̄ termin⁹ nobilior: p̄ter termin⁹ nō cōem: q̄ sit termin⁹ p̄ quē distinguunt ab illo q̄d scitur notitia practica. Si c̄p̄ de istis duabus. de⁹ est cā efficiēs sbarum separatiū. de⁹ est ab hoīe adorādus. Ad aliud p̄t̄ p̄ p̄dicta. q̄ aliq̄ ps theologie n̄ est de obiecto agibili nec factibili. t̄ id illa ps n̄ est practica s̄ speculativa. Aliq̄ aut̄ ps est de obiecto agibili p̄tia li. sic illa q̄ est respectu vītatu in q̄b̄ attribuitur deo aliq̄ p̄dicata q̄ ip̄orat aliq̄ op̄a n̄a. et iō illa est practica. Ad aliud dico. q̄ theologia q̄tu ad aliquā sui partē est de illis q̄ ip̄orat cōtingētia alit̄ se bie. s̄ est illa q̄ sunt i p̄tāte n̄a. t̄ iō illa ps est practica. Ad p̄mū p̄scda opiniōe m̄nde. q̄ bitus q̄ est de obiecto a sciēte attigibili p̄ opationē exītē i p̄tāte sua. siue nobiliorē: siue ignobiliorē n̄ib⁹ refert. t̄ h̄ illā opationē p̄ obiecto: saltē p̄tial. est vere practic⁹. Si aut̄ aliq̄ bitus sit de obiecto sic attigibili. t̄ nō h̄ aliquā talē opationē pro obiecto n̄ est practic⁹. t̄ q̄ aliq̄ ps theologie est de deo sic attigibili: n̄ iō h̄ illā opationē pro obiecto. iō illa erit speculativa t̄ nō practica. Et iō notitia q̄ scit vel cognoscit̄ q̄ de⁹ generat. vel q̄ de⁹ creat mundū: n̄ est practica sed speculativa. s̄ illa q̄ h̄ obiecto p̄ obiecto. t̄ etiā talē opationē exītē i p̄tāte opātis seu sciētis. siue sit nobilior: q̄ act̄ sciēdi: siue n̄. est simplific⁹ practica notitia. Et iō notitia q̄ cognoscitur q̄ deo est obediendū. de⁹ est diligēdus. est practica. Et q̄ cognoscit̄ q̄ n̄ est mechanduz q̄ parētes sūt honorađi p̄p̄ deū. t̄ sic de alijs Ad p̄mā p̄bationē p̄cedo. q̄ tale obiecto cōparat ad sciētē: n̄ tm̄ vt speculabile. s̄ etiā vt attigibile. s̄ n̄ vt opabile. Et iō sciēs p̄t̄ bie de illo obiecto: n̄ tm̄ notitia speculativa. s̄ ēt̄ practicā. Siē de auro p̄t̄ h̄ notitia speculativa. q̄ est res naturalis n̄ opabilis a nobis. t̄ de auro habet aurifaber notitia practicā. q̄a aurū est attingibile mediātib⁹ opatiōib⁹ n̄is. Ad scđam p̄bationē dico. q̄ n̄ ex h̄ solū medicina t̄ oēs practice dicunt̄ practice. q̄ obiectū est attigibile mediātib⁹ opatiōib⁹ excellētiorib⁹. s̄ ex h̄ q̄ n̄ tm̄ cōsiderāt talia attingibilia. s̄ q̄ etiā p̄siderāt ip̄as opatōes q̄b̄ attri-

Ad nonā.

Ad decimā.

Ad p̄mū scđe
opinioni..

Ad p̄mā p̄batio
nem.

Primi sententiarum

gūtur. s̄ opatōes sūt nobiliores q̄ actus sciēdi vel ignobiliores n̄ibil refert. q̄ artifices mechanici habēt notitias practicas de rebus naturalib⁹. q̄uis ille opatōes sūt iḡbiliores q̄ act̄ illoz sciēdi. Ad cōfirmatōe p̄cedo q̄ ba bitus trāsīs sup̄ obiectū. t̄ q̄ negotiāt̄ circa opa tc. q̄ ille est practicus. Et iō p̄cedo q̄ illa ps theologie q̄ docet deū attingi opatōib⁹ et negociat̄ circa opa n̄a est practica. s̄ alij ps theologie n̄ est tal. t̄ iō illa ps n̄ ē practica. Tū q̄ accipit q̄ deus est opabil. n̄ est verum q̄ deus n̄ est op. s̄ attingit̄ a nob̄ mediante ope n̄o. Ad scđ3 q̄ ille habit̄ q̄ h̄ actū quē elicit t̄ quē dirigit tanq̄ obiectū saltē p̄tiale ē practic⁹. iō aliq̄ ps theologie est practica. q̄ aliq̄ h̄ talē actū p̄ obiecto. aliq̄ n̄. Ad argu mentū subtil doctor p̄ eadē cōclusionē dico q̄ n̄ q̄libet ps theologie est p̄formis dilectioni dei. q̄ scit dictū est p̄us. tūc de notitia cōfor mis p̄x. q̄n̄ ip̄a p̄xris elicit vel p̄t̄ elici. sic dictat̄ ēē eliciēda si illa notitia sit dictatua. Si aut̄ sit onīswa tm̄. ōz q̄ saltē p̄xris v̄l fm̄nis p̄xris sit obiectū illi⁹ notitie. s̄ aliq̄ est ps theologie q̄ n̄ib⁹ opabile h̄ p̄ obiecto. Si em̄ omnis notitia q̄ aliquo mō p̄t̄ valere ad praxim ēēt̄ practica. q̄libz vitas ēēt̄ practica. Un̄ ista ignis ē calid̄ ēēt̄ practica. q̄ em̄ ignis ē calid̄. iō valz ad mltas opatōes h̄uanas ex erēdas. nec h̄o mltas opatōes sciret facere nisi p̄us sciret q̄ ignis ē calid̄. Eodē mō h̄ ēēt̄ practica. sol ē calefactiūs. q̄ em̄ sol est calefa ctu. iō bō se volēs calefacere vadit ad solez. q̄d n̄ faceret nisi sciret sole ēēt̄ calefactiūs. et ita a sole. auro. igne. fra. t̄ ab alijs reb⁹ natura lib⁹ sumunt̄ mltā p̄cipia ad recte opandū et ad p̄xes recte eligēdas. t̄ tm̄ de istis n̄ ē tm̄ notitia practica: s̄ ēēt̄ speculativa. ita de deo n̄ obstante q̄ sit l̄z im̄prope p̄formis volunt̄i recte de eo poterit ēēt̄ tm̄ notitia practica: s̄ ēēt̄ spe culativa. Per h̄ p̄z ad cōfirmatōe. q̄ ab illo q̄d ē finis sumūt̄ n̄ tm̄ p̄cipia practica: s̄ ēēt̄ speculativa. t̄ freqn̄ p̄cipia speculativa sūt p̄ora p̄cipiās practic⁹. t̄ p̄cipia p̄mā in p̄t̄ practica sūt p̄clones deducere ex speculatis. Ad p̄mū p̄cipiale p̄cedo q̄ theologia q̄tū ad aliquam sui p̄t̄ ēēt̄ speculativa. Ad scđ3 dico q̄ aliq̄ spe clativa est nobilior aliq̄ practica: aliq̄ p̄t̄ca ē nobilio: aliq̄ speculativa. t̄ iō s̄vnu cōe sit nobilior: aliq̄ speculativa. illo mō quo vnu cōe p̄t̄ ēē nobilior: n̄ ōz q̄ ōz p̄t̄tū s̄b nobilior: sit nobili: ōi cōtēto s̄b iḡbilio: s̄ suffic̄ q̄ nobilissimū p̄t̄tū s̄b vno sit nobili: nobilissimo s̄b alio. t̄ sic ē ī p̄posito. Ad argum̄tū i oppositū p̄cedo q̄ illa ps theologie q̄ ēēt̄ directiva opatōis voluntarie ēēt̄ practica. Finis questionū Prologi.

Ad cōfirmatōe

Ad scđ3 ergo

DD

Ad argum̄tū

EE

Ad p̄cipiale

Distinctionis I

Questio prima, distinctionis prime.

Circa primā

distinctione: i qua magister tractat de frui et uti.
Quero prior de uti. Utrum enim omni alio a deo sit utendum. Et non arguo duplicitate via. Primo quod non omni alio a deo sit utendum primo sic. Ipso actu utendi non est utendum: non omni alio a deo est utendum. consequentia patet. Ans probo. quod si sit utendum ipso actu utendi. aut ergo eodem actu. aut alio. Non eodem actu. quod non est idem actus rectus et reflectus. Nec alio. quod tunc duo actus essent simul in voluntate. Secundo sic. quoque conuenit uti eodem conuenit abuti. sed aliqua sunt quibus non conuenit abuti. ergo aliqua sunt quibus non conuenit uti. maior prior: quod opposita habent fieri circa idem. sed uti et abuti sunt contraria. ergo circa quod contingit uti: contingit abuti. minor patet. quod virtutibus non contingit abuti. quod enim magistrum virtutibus nemo male utitur: ergo nemo eis abutitur. Tertio sic. illo est utendum: quod est in deo referibile: sed multa sunt quod non conuenit referre in deum: ergo et ceterum. Ad maior patet. quod hoc est uti. diligere aliquod proprium aliud. et per consequens oportet illud quo est utendum potest diligi. propter aliud. sed unum quod est utendum est marie diligendum. quod oportet illud quo est utendum est in deo referibile. minor prior. Quod intertiones secundum: cum non possint fundare relationem realis ad deum. non sunt in deo referibles: sed non sunt diligenda cum non sint res. Tunc quod mala: quod nec propter se: nec propter aliud sunt amanda. non sunt in deo referibilia. Secundo ostendo quod deo sit utendum. quod omni illo quod potest esse licite obiectum amoris concupiscencie est utendum. sed deo licite potest amari amore concupiscencie. igitur deo est utendum. Ad maior prior. quod illud quod est utile alicui amato amore amicitie. potest sibi concupisci. et per consequens amari amore concupiscencie. sed deo est utilis alicui creature rationali amare amore amicitie. igitur potest licite concupisci sibi. igitur illa creatura per licite uti deo. Ad opus positum. solo illo est utendum quod est ad aliud ordinabile et omni illo. sed quodlibet aliud a deo est ordinabile ad deum: quod est finis omnium. et deus non est ad aliud ordinabile. ergo et ceterum. Circa istam questionem primo exponendum est intellectus. quod secundo. ad quod.

Questio I
Primum principale

Secundum.

Tertium.

B
Probat quod non sit
referendum.

In oppositum.

Circa questionem
non facit.

Questio I

Circa primum est sciendum quod non intelligitur quod de primis vobis quod est opatio cuiuscumque potestate: quod accipitur vobis quod dicitur. cuius vobis bonum: ipsum quod bonum est. Nec de vobis quo dicimus uti potestis ad elicendum acutus potestiarum. Nec de vobis quo dicimus uti habitibus quoniam volumen. sed de vobis quo dicimus uti aliquo tantum obiecto. Et sic intelligendo questione dico quod uti duplum accipitur scilicet latus et stricte. Large est oportens actus voluntatis secundum Augustinum. x. de trini. c. xi. Stricte autem accipitur secundum quod est aliquis actus voluntatis distinctus contra frui. et sic magis in particulari intelligitur questione. Circa quod primo videndum est quo distinguuntur actus utendi ab actu fruendi. Secundo quod est obiectum actus utendi. Circa primum sciendum quod aliquis potest assumere aliquod in facultate voluntatis duplum. vel propter se vel propter aliud. Primo modo aliquod assumit in facultate voluntatis. quoniam aliquod pertinet voluntati per intellectum etiam si sine oportet alio pertinet: assumere in facultate voluntatis. Secundo modo assumit in facultatem voluntatis. quoniam aliquod assumit in facultate voluntatis alio pertinet. ita quod si illud aliud non presentaret voluntati vel non assumeretur in facultate voluntatis. illud non assumeretur in facultate voluntatis. Primus actus est non referibilis. quoniam si voluntas elicit aliquem actum circa illud. ita quod eiusdem actum eliceretur etiam posito quod nihil aliud ostenderet. sicut si alicui ostenderet deum. appeteret deum nullo alio sibi ostendo. Secundus actus est referibilis quoniam non eliceretur actus circa illud si nihil aliud sibi ostenderet. vel si nihil aliud assumeretur in facultate voluntatis. sicut quoniam aliquis appetit potionem amaram. quoniam non appeteret si non appeteret sanitatem. Sed quod aliquis actus sit non referibilis potest esse duplum. vel quod obiectum acceptum tantum sumum sibi possibile pertinet. Habet autem sume diligendum ab ea. vel absolute quod acceptum et absolute assumatur in facultate voluntatis nec ut sumum nec ut non sumum. Primum actus est actus fruendi. quoniam aliquod acceptatum tantum simpliciter sumum. Secundus actus non est proprie frui nec proprie uti. sed tertius actus est proprie uti. Circa secundum dico quod obiectum vobis i coi que est cois ad vobis ordinatur et ad vobis iordantur est quodlibet suum creaturum suum increatum. Hoc prius quod potest voluntas referre ad aliud est obiectum vobis. sed voluntas ex libertate sua potest quodcumque referre ad aliud. sed potest uti quocumque. maior est manifesta. minor prior. quod quocumque sibi ostendit potest aliquod alio magis diligere: et per hanc potest diligere ipsum propter aliud. Secunda conclusio est quod deo non est obiectum vobis ordinatur. quod si sic aut est obiectum voluntatis ordinatur aut nolit ordinari. non nolit ordinari. quod nullum potest ordinare odire deum. nec voluntatis. quod tunc possit aliquod plausum amari ordinare.

D
Circa secundum prima
conclusio

E
Secunda conclusio

E
Secunda conclusio

BIBLIOTECA
UNIVERSITARIA
DE GRANADA

Libri primi

Tertia conclusio

Primum dubium.

Secundum

Tertium

Ad primum dubium

¶ deus. Si sit finis ultimus non est ad aliquid aliud referibil. sed deus est simpliciter finis ultimus. Tertia conclusio est quod omne aliud a deo potest esse obiectum usus ordinati. Hoc probat quod omne aliud a summe acceptato potest assumi in facultatem voluntatis propter summam acceptatum. sed deus ordinate summe acceptat. quod omne aliud a deo potest ordinare assumi in facultatem voluntatis propter deum. et per consequentes omnia a deo ordinatae utriusque maior probatur. quod omne aliud a summe acceptato aut est bonum aut malum. Si bonum potest esse amatum propter summe acceptatum. Si sit maximum potest ordinare esse nolitum a voluntate propter summam acceptatum. quod omne aliud a summo acceptato potest ordinare assumi in facultatem voluntatis propter ipsum. quod sic. Sed circa predicta sunt tres difficultates. Prima est de illo medio actu an talis actus sit possibilis. et an ille actus sit necessario malus vel bonus. Secunda difficultas est de actu utriusque propriissime dicto. an sit simplicitate vel numero. vel includat plures actus distinctos numero. quorum vel numero respectu finis et aliis respectu illius quod est ad finem. Tertia difficultas est tacta in primo argumento principali. an actus utriusque quoque utriusque actu suo proprio utriusque sit idem actus numero vel aliis. Ad primam dico quod est actus talis medium quo aliquod amat. nec tantum finis simpliciter vel ultimus. nec actualiter referit in aliud. Et si dicitur. si non amat propter aliud. ergo amat propter se. sed omne tale amat tantum finis ultimus. Respondeo quod tale amat propter se. quod scilicet si nihil aliud ostendere voluntati adhuc amaret. et tamen non tantum finis ultimus. sicut positivus. Quia tamen aliquod amat tantum finis ultimus. quoniam acceptat aliquod tantum magis amandum omnino alio. vel tantum magis amandum omni alio quodcumque ostendere sibi amandum. sed isto modo non omne amat propter se est amatum tantum finis ultimus. quod aliquis apprehendens voluntatem et non cogitans de felicitate voluntem appetit. et tamen non propter felicitatem. non tamen appetit voluntatem tantum aliquod magis appetendum quod quodcumque aliud si sibi ostenderet. nec tantum minus appetendum et ita est de amato. et ita est aliquis actus medium ut dicitur est. Hoc declarat probatur. i. ethicorum. ubi vult quod aliqui sunt eligibilia propter alia. aliquid autem per se est nullum modum propter aliud. aliquid autem et propter se et propter aliud. Unde dicitur sic. i. ethicorum. c. viii. Perfectio autem dicimus quod secundum se ipsum est perfectibile eo quod propter alterum. Et quod nunquam propter aliud eligibile bis quod secundum se ipsum et propter hoc eligibilius. Et simpliciter utrumque perfectum quod secundum se ipsum eligibile semper et nunquam propter aliud. tale utrumque felicitas maxime videtur esse. hanc enim eligimur semper propter

Sententiarum

seipsum et nunquam propter aliud. Honorem vero et voluptatem et intellectum et omen virtutem eligimus quidem utrumque uniuersum ipsum. eligimus autem felicitatis gratia quod in spicatis felices fore. Felicitatem autem nullam eligit hoc genus. neque omnis propter aliud. Ex quo probatur quod aliquod est voluntabile uno alio predicto voluntari. et ita tamen non eligit posse sicut propter aliud. et tamen non est finis ultimus. sed propter aliud finis est eligibile. Et si dicitur quod ille actus est malus quoniam diligenter aliquod quod est ad fines et non propter finem. Respondeo quod actus respectu alicuius ad finem potest esse non malus. qui non dirigat vel non referat positivus ad finem. et in maxime si non apprehendat finis. Et si dicitur quod omnis defectus circumstancia requisite ad actum bonum facit actum malum. sed circumstancia finis est requisita ad actum moraliter bonum. quod quoniam deficit. actus erit malus. sed in proposito deficit. quod sic. Respondeo quod non omnis defectus circumstancia requisite ad actum moraliter bonum facit actum esse malum vel peccatum. tamen enim ignoratio non est excusare. cum tamen secundum doctores et secundum ignorantiam aliquam ex cuser a rotolo. sed quoniam deficit aliqua circumstancia ad quam eliciuntur actus propter tunc obligantur. tunc est actus malus. si autem non obligatur tunc ad illam circumstantiam non est actus malus. Ita est in proposito. quod in tali casu non est iste obligatus ad voluntarium propter finem. si tamen eliceretur actu circa hoc praeservando illud tantum finem sibi respectu omni aliorum peccaret. Circa secundam difficultatem posset alii cui videri quod sit aliud actus numero et specie. ita quod talis actus utriusque non potest esse sine distinctis actibus realiter differentibus. Et propter hoc potest argui primo sic. Non illud quod est ad finem diligenter. propter finem et finis et illud quod est ad finem diligenter sed finis et illud quod est ad finem non possunt diligenter acutus. quod sunt ibi plures actus. Major probatur. quod illud quod est ad finem certum est quod diligenter. Alioquin non esset ibi actus utriusque. cum non sit ibi nolitus ipius. Et tria finis diligenter probatur. quod propter quod uniuersumque tales et ipsum magis. quod si illud quod est ad finem diligenter propter finem oportet quod finis magis diligenter. Minor probatur. quod finis diligenter acutus fruendi. quod diligenter propter se. illud quod est ad fines diligenter acutus utriusque. id est si essent utrumque actus numero. id est actus numero esset actus utriusque actus fruendi. Prosequitur est falsum quod sunt species opposites. Secundo potest argui sic. si esset tamen utrumque actus numero. actus utriusque esset perfectior actu fruendi. Prosequitur est falsum quod tantum auctoritate diuinae essent. et per sequentes beatitudine. cetera quietia probatur. quod quoniam aliquo actu respiciuntur plura obiecta ab aliquo potestate et eaque perfecte. ille actus

Ad secundum
Ratione alia

Primum agendum

Secundum

Distinctionis I

est pfectior q̄ ille actus q̄ respicit pauciora. s̄ isto posito fruitio: seu actus fruēdi esset tñ respectu finis. actus vtēdi esset respectu finis: et respectu illius qđ est ad finē: et eque pfecte respectu finis: sic actus fruēdi. qđ p̄ hoc q̄ aliquis diligit aliquā creaturā ppter deū. nō minus dū diligit deū. ḡ actus vtēdi creatura esset pfectior actu fruēdi deo. Tertio sic. voluntas nō pōt si mul et semel b̄e duos actus pfectos respectu eiusdē obiecti. s̄ posito actu meritorio in volūtate quo aliquis diligit deū ppter se. pōt offerri voluntati per intellectū aliqd ordinabile et diligibile ppter deū: qđ pōt voluntas diligere ppter deū. et nō op̄ q̄ voluntas dimittat actus primū meritoriu. ḡ tūc ille actus sc̄ds elicitus p̄cile terminab̄ ad creaturā. Alii essent simul in voluntate duo actus respectu dei. Quarto sic. sicut aliquis pōt diligere aliqd ppter aliud dilectū: ita pōt detestari aliqd ppter aliud dilectū. ḡ qua rōne act⁹ diligēdi aliqd ppter aliud est vñus act⁹ nūero habēs vtrūq; pro obiecto eadē rōne actus detestādi aliqd ppter aliud: seu prop̄ amoē alterius: est vñus habēns vtrūq; p̄obieeto. s̄ hoc est ip̄ossible. qđ tūc act⁹ amādi: et act⁹ odiēdi essent vñ act⁹ nūero. Ista vltima psequētia p̄z. qđ si ille act⁹ terminat ad finē. Aut illo actu amā finis. aut odiē. Nō oditatur: ḡ amā. ḡ ille act⁹ est act⁹ amādi: et est act⁹ odiēdi: qđ aliquid illo odiē. ḡ tē. Quito sic. idē act⁹ nūero nō pōt esse int̄elus et remissus. pfectus et impfecti. s̄ qui cūq; diligite aliqd ppter aliud. s̄ ppter finē int̄elus et pfecti diligite finē. et remissus et impfecti diligite illud qđ est ad finē. ḡ nō codē actu diligite vtrūq;. Lōfīmat. qđ si eodē actu diligenter vtrūq;. ḡ ita pfecto actu diligite aliquis meritorie creaturam sic deū. et p̄ h̄s tñ diligenter. et ita deū nō eēt sume diligēdus et sup̄ oia: qđ ē absurdū. Sexto sic trio erbi. electio nō est voluntas. qđ electio est eoz q̄ sunt ad finē. et voluntas est iōpius finis. s̄ si esset vñ: idē act⁹ electio ex h̄ ipo q̄ ess̄ alii cui ppter finē esset iōpius finis. Prefea. sic itellect⁹ nō pōt intelligere plura: ita nec voluntas pōt velle plura. ḡ nec est vñus actus. nec est simul vtrūq; voluti. Sed istis rōibus nō obstatibus videſ. pbabile q̄ possunt esse duo act⁹ et q̄ pōt esse vñus act⁹. Hoc pōt declarari: qđ sic ut intellect⁹ se habet ad p̄cipia et cōclusio nes: ita se habet voluntas ad finē: et ad ea q̄ sunt ad finē. s̄ intellect⁹ pōt scire cōclusionē distin cto actu ab actu quo cognoscit p̄cipiū. et p̄ vñico actu cognoscere vtrūq;. ḡ eodē mō voluntas pōt b̄e distinctos act⁹ respectu finis et illi: qđ est ad finē. et vñ actu respectu vtrūq;. Adhinc p̄z de se. qđ nō min⁹ pōt voluntas sup

Questio I

obiecta sua q̄ intellect⁹ sup̄ obiecta sua. infor p̄z quo ad p̄mā p̄t. qđ notitia p̄cipiū ē causa notitiae p̄cloris. sed cā distinguit realē ab esse etu suo. ḡ pōt eē aliis act⁹ quo cognoscit p̄cipiū et quo cognoscit p̄clo. Sc̄da p̄s minor p̄z qđ nō maḡ repugnat intellectui intelligere vñi co actu vñū discursum velynā p̄nam q̄ vñā p̄ positionē. s̄ vñico actu pōt intelligere vñā p̄ positionē. p̄z p̄ pbm. ih. de aia. vbi diuidit opa tionē intellect⁹ in opationē simplicitā et p̄posito. ḡ si diuisio sit p̄pria. ita erit vna itellectio p̄plexi sicut incomplexi. Prefea si nō sit vñus actus. ḡ sunt duo actus distinctorū obiectorū. sed hoc est falsū. qđ tūc p̄ponere vel diuidere n̄ esset nisi b̄e diuersos actus respectu diuersorum obiectorū. sed hoc est manifeste falsum. qđ tūc ita bene posset sensus p̄ponere et diuidere sic intellect⁹. qđ sensus pōt b̄e distinctos act⁹ distinctorū obiectorū. pōt em̄visus similē videre diuersa alba vel nigrū et album. Prefea. ih. de aia. sensus cōis cognoscit dñam diuersorū sensibiliū eiusdē sensus. aut ḡ yñico actu aut disti ctis. si vno actu. ḡ multo fortius rā intellect⁹ q̄ voluntas vñico actu p̄nt in multa obiecta. si distincti h̄ pōt sensus particulari. ḡ ppter illam opationē nō ōz ponere sensus cōem. Prefea i tellectus in p̄ia vñico actu intelligit p̄la. qđ s̄ vñ et res i vñbo s̄m cōit loquentes. Silt h̄z cōit loquentes vñico actu diligite deū et creaturā. ḡ h̄ n̄ ē negādū ab istis i via. et q̄ n̄ appet cuidei rō i dñū. nec experientia nec auctas scripture. Si dī. q̄ sunt distincti act⁹. tūc neū erit act⁹ vtēdi. nō p̄mus ut manifestū est nec sc̄ds p̄bo. qđ q̄n aliquis actus sine alio a quo pōt separari nō ē actus vtēdi. ille idē ḡiūct⁹ cū illo nō erit act⁹ vtēdi. qđ actus ali⁹ nō facit actu eundē nūero et actu vtēdi q̄ nō erat p̄us actus vtēdi. nec eōuerso. sed ille actus q̄ p̄cile t̄minaē ad illō qđ est ad finē. posset eē sine oī actu respectu finis. qđ voluntas libere pōt ferri in qđcūq; obiectū sibi oīsum nullo alio oblato. sed h̄ posito nō erit actus vtēdi. qđ nō diligite ppter aliud. nec ḡ q̄n s̄l̄ est cū actu respectu finis erit act⁹ vtēdi. Lōfīmat. qđ actus q̄ p̄cile terminat ad vñū et pōt eē sine oī alio nō tēdit in aliqd ppter aliud. ḡ nō est act⁹ vtēdi q̄ tēdit in aliqd ppter aliud. quō cīm tēdit in aliqd ppter aliud. si nō tēdit in illō aliqd. Ad istud pot dici q̄ stricte loquēdo de actu vtēdi talis actus q̄ p̄cile ter minat ad aliqd nō sume acceptatū h̄ nō ac ceptatū tānq; sumimū nō est actus vtēdi. Et ideo pōt distinguiri de actu vtēdi q̄ tripli accipi. Uno mō p̄ om̄i actu q̄ nō est fruitio. Alio mō p̄ actu t̄minato ad aliquod obiectū cāto et actu fruēdi respectu alicui⁹. Tertio accipit p̄

Distinctio I
plex circa ho
lum vtēdi

Libri primi

²
Ad primum argu-
mētum aliorū

actu q̄ ex nō vnu rēdit in aliqd ppter aliud.
Primo mō iste actus est actus vtēdi. et h̄ siue
sirpiēterus cū alio acru siue nō. Secōdō mō act⁹
iste nō ē act⁹ vtēdi. nisi qn̄ causat ex alio actu
sibi p̄iūcto. et isto mō accipiendo actū vtēdi idē
actus nūero pōt eē pmo actus vtēdi. et postea
et iā manē pōt nō esse actus vtēdi. q; potest
pmo causari ab aliquo actu respectu finis vel
ab aliquo actu fruēdi. et postea destructo illo
actu fruēdi pōt volūtas illū actuū numero
p̄tinuare. sicut si aliqd diligat pmo potionē
simpl̄ q; diligat sanitatē. tūc illa dilectio po-
tionis erit actus vtēdi. q; causat ab alio actu
et si p̄tinuet ex liberteate volūtaf. et iā qn̄ san-
itas actuali nō diligat. tūc nō erit act⁹ vtēdi
q; tūc nō causa ab alio. nec p̄seruatur ab illo
actu respectu sanitatis. Et tertio mō strictissi-
me accipiendo actus vtēdi. et ille semp est idē re-
spectu diuersorū. Et ita dico. q; nō est inconve-
niēs eundē actū numero esse respectu finis ul-
timi. et illorū que sunt ad finē. Ad primum argu-
mentū in p̄iu dico. q; qn̄ aliqd significat vnu et
p̄notā diuersa illa qn̄ quis fm nomē videantur
diuersa vel opposita. et respectu eiusdē inferr-
rēt oppositōem. tñ p̄nt eidē p̄petere respectu
diuersorū. sicut est de naturali et libero et de cō-
tingēti et nccrō q; nō possūt p̄petere eides re-
spectu eiusdē. tñ nō est inconveniēs q; cōpetat
eidē respectu diuersorū. sicut volūtas diuina f̄z
oms est pncipiū pducēdi scilicet spm sanctū ne-
cessario. et tamē est pncipiū pducēdi creaturaz
p̄tingēter. Et ita est in pposito q; idē act⁹ po-
test esse actus fruēdi respectu finis ultimi. et
tamē esse actus vtēdi respectu illi⁹ qd̄ est ad
finē. Hoc p̄z. q; actus diligēdi deū est fruitio
respectu diuine cētie. et tamē diligēs deū nō
frui illo actu. sed vti eo. Ita poterit dici p̄
posito. Sīl intellectus vno actu scit p̄clonē.
et p̄ p̄ns nō tñ intelligit p̄clonē illo actu. sīl eti-
am terminos illius p̄clonis. et tñ illo actu scit
p̄clonē et illo actu nō scit aliqd incōplexū illi⁹
p̄clonis. Et ita idē actus respectu p̄clonis d̄r
scia. et respectu termini nō d̄r scia. sīl pōt aliter
denoiari. igit n̄ ē inconveniēs eundē actū volū-
tatis sortiri diuersas denoiatōes ppter diuer-
sitatē obiectorū. vt isto actu dicat volūtas frui
vno obiecto et vti alio obiecto. sīl aliqd ē act⁹
vtēdi sine oī actu fruēdi. Ad secōdō pcedo q;
nō est inconveniēs aliquē actu vtēdi esse pfe-
riorē aliquo fruēdi actu qn̄ ille actus vtēdi
est etiā actus fruēdi aliquo obiecto. Unde nō
videt q; actus quo diligat creature p̄cise p̄p̄
deū. sit impfectior q; actus quo diligat p̄cise
deū et h̄ si act⁹ eq; intēsus. qd̄ nō semp̄ cōti-
git. Enī forte fruitio brā i p̄ia erit p̄cise a solo

senti. Aut̄o. in hac r̄sl. q; in hoc cōsiderat, us
maro. instantur. s. qd̄ vir tutes p̄i r̄llorū rebent, c̄ hunc filū ut fruamur
altra cūs senti. Est. qd̄. vro actu. s. p̄cise
fini⁹ r̄llorū. hoc problema cōsiderat. c̄ in his totis cūs r̄sargus insu-
mitur

Sententiarum

deo et respectu soli⁹ dei. et tñ erit pfectior p̄ q;
cunq; q; pōt esse simul respectu dei: et respectu
creature. Nam illa q; pōt esse respectu dei et res-
pectu creature potest elici a volūtate creata.
alia autē nō. Ad tertium pcedo: q; volūtas p̄t si
mul habere duos act⁹ pfectos respectu eiusdē
obiecti. marie qn̄ illud obiectū est obiectū to-
tale respectu vni⁹ actus: et p̄iale tñ respectu
alterius. Et ita est in pposito. q; qn̄ diligat finis
p̄cise p̄p̄se. tūc finis ē obiectū totale illi⁹
act⁹: qn̄ n̄ibl termiñat illū actū nūli finis. qn̄ at
diligat illo qd̄ est ad finē ppter finē. est tñ ob-
iectū p̄iale. Isto modo dictū fuit p̄us. q; qn̄ p̄
mo itelligit aliqd incōplexū: et postea pplexū.
poterit p̄ma notitia remanere cū scda. alīcē
apprehēsis terminis intellect⁹ nō posset stati
in eodē instati formare ex illis ppositionē. et p̄
p̄ns apphēsio terminorū n̄ p̄supponere p̄ se co-
positiō et diuisioni. q; n̄ibl p̄ se p̄supponē ali
cū effectu: nisi qd̄ pōt manere cū illo effectu.
p̄p̄ h̄ enī ponit p̄bs p̄xuationē esse pncipiū
tñ p̄ accidē. Qualiē tñ h̄ sit intelligendū ali
bi ostēdet. Ad quartū p̄t pcedi. q; idē actus
nūero respectu vni⁹ p̄t denoiari detestatio seu
actus detestādi. et respectu alteri⁹ act⁹ amādi.
qn̄ vnuco actu detestor aliqd p̄p̄halid amātū
eodē actu. Si dicāt isti sunt act⁹ oppositi sc̄z
detestari et amare. q; nolle et velle sunt act⁹ op-
positi. sīl detestari est nolle. amare est quedaz
velle. ḡ t̄c. Pōterit dici q; sicur act⁹ amandi: et
act⁹ odidiē nō opponunt: nisi qn̄ idē est amātū
et oditū. q; qn̄ vnu est amātū: et aliud oditū nō
opponuntur. Ita dicendū est de velle et nolle.
et vnu et vti. Et iō illa respectu eiusdē nō p̄t
eidē p̄petere fm q; sunt qd̄a cōnotatiua. qn̄is
p̄nt copetere eidē respectu diuersorū. Ad qn̄
tūz concedo. q; idē act⁹ nō p̄t esse intēsus et re-
missus. tñ eodē actu p̄t aliqd diligi itēse: et ali-
qd remisse. sīc de intensissime diligit sc̄pm. et
tñ n̄ intensissime diligit quācūq; creature. Ad
cōfirmationē nego istā cōsequētiā. diligat illo
qd̄ est ad finē actu eq; intēlo. ḡ ita intēse. Et rō
oim istorū est ista. q; diligere eq; intēse plus cō-
notat q; act⁹ eq; intēsus. de quo alias quomo-
dū intelligi patebit. Ita missio p̄firmat. q; de
vnu actu remisso pl̄ acceptat q; oīa alia. et tñ
h̄ p̄posito possibile est q; vni⁹ act⁹ creature sit in
tēsior. et ita nō sequit. diligat actu ita intēlo. ḡ
tñ diligat. Ad sextū dico q; electio nō est vo-
lūtas f̄z intētōne p̄bi. q; volūtas est respectu
alicui⁹ respectu cui⁹: sīc respectu obiecti totalē
nō est electio. Sīl volūtas ē impossibiliū. respe-
ctu quoq; nō ē electio. Enī volūtas vocat q; est
respectu vni⁹ tñ: et nō vni⁹ p̄p̄ aliud. Electio
atq; respectu alicui⁹ p̄p̄ aliud p̄io volūtu-

Ad tertium.

Ad quānum

Ad quānum

Ad cōfirmationē

Ad sextū.

Distinctionis I

Ad septimum

Ad septimum dicitur quod intellectus non potest sibi intelligere plura ut plura, sed plura ut unum. sed in modo voluntas non potest fieri in plura ut plura, sed in plura ut unum. Unde sparsus dicitur in proposito. quod voluntas potest fieri in ea quae sunt ad finem vel finem quae in finem ordinantur: sed sic est idem actus voluntatis respectus finis et respectus eorum quae sunt ad finem, vel potest fieri in ea finem quae sunt res quedam per se desiderabiles et sic fieri in ea distincto actu. Tunc dicitur quod in primo modo fieri in ista finis est obiectum formale et ratione fieri in ista, et illud quod est ad finem est obiectum materiae, et secundum obiectum sicut lumen et color sunt unum obiectum. Sed ista missio non valet, quia ita distincte intelligitur aliquid quod intelligitur cum alio sicut quod intelligitur sine alio, et ita sub propria ratione intelligitur, quod potest intelligi sub propria ratione difficultate, et ita non intelligitur in quantum unum, sed frequentia magnitudinis diversum. Preterea si finis est obiectum formale, et illud quod est ad finem obiectum materiae, igitur propter variationem illius quod est ad finem non variaret actus, quod ad variationes obiecti materialis non variaret actus, sed hoc est falsum, quia tunc idem actus numero est diligere deum, propter se et diligere creaturam propter deum. Ideo dico ad argumentum quod sicut alias patebit in intellectu potest intelligere plura uno actu et distincte actibus. Et si queratur, aut illa intelligitur in quantum sunt plura, aut ut unum. Dico quod nec ut plura nec ut unum. Unde neutra illarum est cum nota reduplicatiois. De terra difficultate patebit in una alia questione, id differat respectus tuus. Ad argumentum prius primum principale dico sic post declarabis quod actu alio videntur est obiecto aliquo, et ipso actu videntur, et procedo per sonum quod in voluntate potest esse simul duo actus volendi. Ad secundum dico quod ut aliquo voluntari pergit duplex, vel tantum obiecto actu voluntatis, vel tantum aliquo hinc inclinante ad actu sibi proprium. Et aliis modis pergit ut vel abutiri, sed illi non sunt ad propositum, primo modo dico quod quocumque puenit utrumque abutiri, sed non ecouersio, quia sic ut finis quod distinguuntur abutiri est ordinate utrumque. Nunc autem deo puenit abutiri, sed nullo modo co-venit eo utrumque, quia nullus potest eo ordinare utrumque, nam quocumque puenit ordinare utrumque, puenit abutiri, quia quicquid potest esse obiectum voluntatis ordinari potest esse obiectum abusus. Et quoniam dicitur quod voluntatis non pergit abutiri, dico quod voluntatis non pergit abutiri. Dico quod voluntatis non pergit abutiri, sed sic obiectum quoniam desideraret caritatem propter se tantum propter finem ultimum sume amatum abutere caritate, et sic de aliis voluntatis. Unde isto modo aliquos primi angelum abutebat beatitudine, quia appetebat ea sibi inordinate, et propter se tantum propter finem ultimum. Secundo modo ipsa caritate non pergit abutiri, quia ipsa non inclinat ad actu malum, et sic intelligitur magister et augustinus. Tunc accipiendo omne absolutum in

Questio I

quocumque natura quod distinguuntur a caritate illo conuenit abutiri, siue declarabit in tertio libro. Et quoniam dicitur quod voluntatis fieri circa idem. Vico quod voluntatis fieri circa idem est obiectum. Et iuste in quoque obiecto potest esse voluntas, et abusus sibi voluntatis et ecouersio, sed non fieri circa idem effectus; nec sibi circa idem obiectum. Et iuste quantum abusus possit esse circa deum non tamen quod voluntas sibi voluntatis possit esse circa eundem. Sicut quis pergit utrumque aliquo hinc respectu, alii cuius effectus non tamen quod voluntas possit esse circa eundem. Quod ille hinc non habet, non habens que alium effectum. Si dicitur ex hoc sequitur quod corrigatur ordinate utrumque deo, quod voluntas ordinatur et abusus priatur, sed respectu dei in voluntate poterit esse abusus, sed respectu dei potest esse voluntas ordinatus ex quo in quocumque potest esse unum prior subiectum, reliqui potest esse in eodem obiectum. Ideo quod ille abusus respectu dei non habet aliquem voluntas ordinatus sibi voluntatis, quod voluntas respectu dei est ordinatus et ita abusus. Et iuste non potest esse in eodem obiectum, quia non sunt possibiles in rerum natura. Tunc procedendum est quod aliquis voluntas respectu dei voluntatis turatur, sed utrumque illorum erit abusus. Ad tertium dico quod oia sunt in deo referentilia, quod oia sunt assumenda in facultate voluntatis propter deum. Ad quartum probationem dico quod intellectus sedes sunt in deo referentibiles, quod aliquis potest velle eas esse illo modo quo sunt, et intelligi ad honores dei. Et quoniam dicitur non potest fundare relationem realis, procedo: sed hoc non sequitur quod non sunt in deo referentibiles. Tunc quoniam aliquis desiderat portionem futuram propter sanitatem, vel sanitatem propter deum, illa referuntur, quod desiderant propter alia, et tamen non fundantur relationes reales, quod non sunt. Ita potest dici in proposito. Et quoniam dicitur ultra non sunt res, sed non referuntur in deo, nego primam, sed opinione quod potest voluntatis fieri esse obiectum, quod est in deo potest referri in deo: ex hoc ipso potest acceptari esse illo modo quo sunt propter deum. Ad secundum probationem dico quod aliquis ordiniari vel referri in deo potest intelligi duplex voluntari voluntum propter deum, vel tantum nolenti propter deum. Primo modo non est videntur malo culpe, quia non est volendum propter deum. Secundo modo non est videntur malo culpe, quia est detestandum propter deum. Tunc respectu eiusdem est voluntas brevi aliquem actu, vel volendi: vel nolendi: vel acceptandi: detestandi: vel tollandi, quae non haberet nisi deo obiectum per intellectum voluntati illo est videntur. Ideo obiectum actu voluntatis est utile, sed non oia alia a deo sunt utilia, sicut mala et intellectus sedes et huiusmodi, sed non oia sunt obiectum actu voluntatis, et videntur, et procedunt, vel per se, et obiectum actu voluntatis est utile, quia voluntas est illud quod est appetendum propter aliquod preceptum, vel propter aliquod prescritionem, et obiectum actu voluntatis est utile, quia voluntas est illud quod est assumentum in facultate voluntatis per quocumque actu propter alium, ita scilicet quod voluntas talis actu circa illud, sive

Ad tertium

117 - subtus
dico tunc

f q

Libri primi

X
Ad quartum

actum volēdi. siue actū nolēdi. siue detestādi.
siue patiēdi. siue quēcūq; aliū nō eliceret cir
ca illud. nisi sibi aliud pītaret et assumere in
facultatē voluntatis. circa qđ etiā hz actū ali
quē. Ad quartū dico qđ nō semp voluntas vti
tur illo qđ amat amore pīcupie. sed qđ precise
diligit illđ amore pīcupie et nō amore amicitie
tūc vti illo. Nūc aut̄ voluntas nō diligit deuz
precise amore pīcupie. s̄ etiā amore amicitie. Et
qđ dī. H̄ est vti aliquo diligere ip̄z ppter aliud
Dīco qđ H̄ est verū qđ diligit pīcise ppter aliud. et
H̄ est qđ dicunt̄ est pīus. qđ vti aliquo pīce est qđ
voluntas elicit aliquē actū circa aliqd. quē nō
eliceret nisi aliqd aliud sibi pītaret. circa qđ
habet actum suum.

Questio scđa.

B
Questio II
Arguit pīmo:

Scđo

Confirmatio

B
Circa questionē
duo facit

*vide Junad
i sententiā*

Primū

Sfrui. et primo Utrū frui sit actū soli
us voluntas. M̄ nō. qđ actū optimū
et delectabilissimū est in potentia
nobilissima. s̄ iste actū est optimū et delectabi
llissimū. et intellectū est potētia nobilissima fīm
pībm. x. ethi. qđ in ea ponit felicitatē. ḡ fruitio
est in potētia intellectuī. Scđo sic. fruitio
est formalē brītudo. qđ dī. a fructu qđ ē vltimū
cuiusmodi est brītudo. s̄ brītudo ē opatio intel
lectus fīm pībm. x. ethi. ḡ fruitio erit opatio in
tellectū. Eōfirmat̄. qđ in eadē potētia dī pōi
brītudo naturalē et supnaturālē. s̄ brītudo natu
ralis ponit̄ in intellectu fīm pībm. x. ethi. ḡ et
brītudo supnaturālē. Ad oppositū fīm beatuz
augustinū. Sfrui est amore inherere alicui pīpī
se. sed solius voluntatis est amare. ḡ tc. Circa
istā questionē pīmo vidēdū est qđ frui est actū
solius voluntas. Scđo vidēdū est quō voluntas
se hz ad actū istū. Prīmū pībari sufficiēter nō
pōt̄. cū voces sint ad placitū. t̄ iō vtendū est
eis sicut vtū autores. s̄ autores voluntas qđ frui
est actū solius voluntas. H̄ pī. qđ fīm eos frui dī. a
fructu. s̄ fructū est vltimū. ḡ frui erit vltimus
actus. s̄ actū voluntas est vltimū. Itē actū soli
voluntatis est maxime quietatiū. sed frui est
actus marīne quietatiū. ḡ tc. Adiō pītz
qđ ille actus qđ est vel delectatio vel imediata
et delectatōis marie qđrat. s̄ bīmō est actū vo
luntas solius. qđ si delectatio est s̄ i alia potētia
vel sine actu voluntas. ḡ stāte eq̄li actu alterū
potētia starer eq̄lis delectatio. v̄l̄tātē starer
alio delectatio. qđ s̄ falsū pīpī xpīcītā. qđ si
aliq̄s intēse intelligat aliqd si nō diligat illđ
nō delectat̄ in illo. t̄ si odit maḡ tristat̄. Con
firmat̄. qđ si tristitia est soli voluntas. qđ hz bīm
augustinū est de his reb̄ qđ nob̄ nolētib̄ acci
dit. iḡif delectatio sibi pīra erit soli voluntas.
cū pīra sint in eodē subiecto. ḡ tc. Hoc pīcīt̄ pī

Sententiarum

bīm augustinū. i. de doctrina xpīana. Sfrui est
alicui amore inherere pīpī se. s̄ ad solā voluntatē
primet alicui inherere pī amore. ḡ tc. Itē t̄. de
tri. c. t. Sfruumur cognitī in q̄bus voluntas dele
crata p̄quiescit. En̄ intelligēdū est qđ qđ dī pī
fruitio est actū soli voluntatē nō intēdo negare
qđ p̄pī et dehtute fīmonis loquēdo. fruitio nō
sit actū intellectū. qđ sicut alias oīdet̄ intellectū
voluntas sit oīno idē. t̄ iō qđqd ē in intellectu
est in voluntate. tecōuerso. t̄ ita fruitio est i in
tellectu et est actū intellectū ex quo ē actus vo
luntatē. s̄ intēdo dicere qđ fruitio nō ē intelligē
re nec scire. t̄ sic de alijs actib̄ qđ dicunt̄ actus
quocūq; mō cognitiū. Et isto mō cōformādo
me mō loq̄ndi alioꝝ intellico qđ dīcō fruitioēz
esse actū nō intellectū s̄ voluntatē. s̄ sīlia. Circa
scđo dīcō qđ frui accipit̄ multiplī. Uno mō lar
ge p̄ oī actu quo aliqd assumit̄ in facultatē vo
luntatē pīpī se tanḡsummū. t̄ h̄ sīue sit pīns sīue
abīns sīue sit hītu sīue nō hītu. t̄ h̄ mō dicimur
nos sfrui mō in via qđ diligim̄ dīcō pīpī se tāq̄
summū t̄ sup̄ oīa. Alio mō accipit̄ stricte p̄ actu
vltimo brītifico. sicut bītī dīcō frui in pīta. t̄ illo
mō nō dicimur mō sfrui deo. Ista distinctione
pīmissa dīcō pīmo qđ obiecto fruībīlī oīso volū
tati p̄ intellectū sīue clare. sīue obscure. sīue in
particulari. sīue in vīlī. pōt̄ voluntas actīue elī
cere actū fruitioēs. t̄ h̄ ex pīrū naturalib̄ circa
illud obiectū. Scđo qđ respectu actū beatifici
voluntas nullo mō se hz actīue s̄ tantū passīue.

D
Scđo

D
Prīma cōdīcō

Prīma cōdīcō pīcīlo pīq̄tū ad pīmā pītē. scđ qđ si obie
ctū oīdat̄ obscure t̄ in vīlī pōt̄ voluntas elīcere
actū sfruiōis. H̄ est sumē diligere illđ t̄ vīlī oīa
pī. qđ voluntas pōt̄ se p̄formare rētō dictamini
rōnis sed intellectū pōt̄ recte diccare tale ob
iectū ē sic diligēdū. ḡ voluntas pōt̄ cōformā
talē actū elīcere. Alia pī vidēl̄ qđ possit̄ i actū
fruitioēs obiecto clare viso pī. qđ nō min̄ pōt̄
voluntas i obiectū pfectiū cognitū qđ i obiectū
ipfectiū cognitū. s̄ voluntas pōt̄ tale actū elīcere
circa obiectū obscure cognitū. ḡ nīlō maḡ
circa obiectū clare cognitū. Hoc p̄fīmat̄ per
rōem pīcedētē. qđ voluntas pōt̄ se p̄formare di
ctamini rōnis. s̄ obiecto clare vīlo dīcīat̄ vel
pōt̄ dīcīari illđ obiectū ē sumē diligēdū. ḡ
tc. Prefea oīs potētia libera pōt̄ bītī aliquē
actū circa obiectū sibi oīslī. ḡ voluntas pōt̄ bītī
aliquē actū circa denī clare vīlī t̄ nō hz nēcīo
actū inordīatū. iḡif ex pīrū naturalib̄ pōt̄ bītī
actū ordīatū qūis nī meritōrū. iḡif tc. Scđo
pīcīlo. qđ actū fruitioēs qđ est brītificiū nō sit actīue
a voluntate pōt̄ pīuaderi pīmo sic. H̄ nī aliq̄s sit
ordīata cēntīat̄ t̄ sūt̄ in eodē gīe. si pīmū t̄ ip
fectiū nō sit actīue ab aliqua creatura. nec ros
talē nec pītīlī s̄ solo deo. sup̄mū t̄ vltimum

E
Scđo concīdō

nōt̄. qđ falō aperid̄. voluntates
et sortītītū fīlōm qđ p̄fī
sītēs loquēntō.

Distinctionis I

erit a solo deo actiue. si visio dñe cētie et frui-
tio q̄ est act⁹ brifīc⁹ h̄nt talē ordinē. et sūt in eo
dē gne. q̄ vtrunq̄ ē supnaturale. q̄ cū visio nu-
da sit a solo deo actiue. fruitio illa erit a solo deo
actiue. **D**ic̄ m̄ b̄ pos̄ negari de vtroq̄. Idō
arguo p̄mo sic. q̄n aliq̄ duo sit supnaturalia.
si ipfecti⁹ pp̄t sui pfectioe sit a solo deo crea-
bile. et pfecti⁹ erit a solo deo creabile. sed b̄t⁹
caritat⁹ et lumē glie si ponat sūt supnālia et ip-
fectiores q̄ act⁹ supnāles eis corndētes. et sūt
a solo deo actiue b̄t̄ cōt̄ loq̄tes q̄ m̄tro magi-
et act⁹. igit̄. **P**retea sp̄l̄ de actu voluntat⁹
arguo sic. ois potētia libere agēs et ptingēter
pt̄ de sua potētia absoluta cessare ab actu suo
et b̄t̄ mediate v̄l̄ immediate. q̄d̄ dico. pp̄t vñā istā
tiā adducēdā i alia qone vñā opionē. sed vo-
lūtas respectu cuiuscūq̄ obiecti libere et ptingēter
agit. q̄ simpli⁹ d̄ potētia sua absoluta pt̄
cessare ab actu suo q̄ volūtas poss̄ simpli⁹ face-
re se nō beatā. et ita volūtas bri nō pōt ec̄ p̄su-
mata i bono. siē nec volūtas viatoris. maior ē
māifesta. minor pt̄. q̄ volūtas nō pōt n̄c̄itari
resp̄cū cuiuscūq̄. **P**retea. nō min⁹ repuḡt vo-
lūtati bri recipe actu brifīcū a solo deo q̄ vo-
lūtati dānat⁹ recipe aliquē actiue voluntat⁹ a so-
lo deo. sed dānat⁹ nō b̄t̄ se actiue resp̄cū alicus
ius act⁹ volūtas. q̄ si sic posset se facere sine il-
lo actu. et p̄t̄ sine tristitia. et p̄t̄ sine pēa.
De illa rōe patebit in scđo. Illas rōnes nō ad-
duco tāq̄ isolubiles. q̄ postea i diversis q̄stio-
nib⁹ dabit via r̄ndēdi ad eas. tenco tñ istā p̄t̄
tāq̄ pbabiliorē. q̄ resp̄cū britudis siue itelle-
ct⁹ siue volūtas sol⁹ de⁹ ē cā effectiva: et b̄t̄ pp̄t
nobilitatē ipius britudis. **S**ed p̄dicta pōt̄
argui p̄mo sic. ois act⁹ volūtas resp̄cū dei cla-
re. v̄si ē brifīc⁹. q̄ ois talūme q̄t̄at. s̄z p̄cessū
ē q̄ obiecto clare viso p̄tvolūtas frui deo acti-
ue. q̄ actiue poterit se b̄t̄ resp̄cū illi⁹ fruitiōis.
q̄ erit brifīca. **P**retea nobili⁹ ē agere q̄ pati
q̄ b̄t̄ p̄operere volūtati resp̄cū illi⁹ p̄ q̄d̄ mas-
xime p̄ficit. q̄ resp̄cū illi⁹ d̄ se b̄t̄ actiue. **P**re-
terea p̄miū corrnd̄ merito. q̄ eiusdē et eod̄ mō
ē p̄miari. cui⁹ ē mereri. s̄z volūtas meret⁹ et acti-
ue meret⁹. q̄ ipa p̄miabit⁹ et actiue p̄miabit⁹.
Ad p̄miū istoꝝ dico. q̄ tal' vidēs dñā cētiā
pt̄ elicere aliquē actu diligēdi deū. s̄z ille act⁹
nō erit brifīc⁹ nec erit marie q̄t̄atu⁹. q̄ vñ
ali⁹ pfectio magi⁹ q̄t̄abit. **E**t si d̄r̄ q̄ tñc bri
b̄t̄ duos act⁹ fruēdi deo. vñā a solo deo. et ali-
um actiue a seipo. p̄t̄ videt̄ incōueniēs. p̄na
p̄t̄ q̄ volūtas bri tenet⁹ diligere deū q̄t̄u p̄t̄.
et oib⁹ modis qb⁹ p̄t̄. q̄ si pot actiue se b̄t̄ ad
aliquam fruitiōem elicit ea nisi impediatur:
sed nō impedi⁹ p̄ actiū beatificū. q̄ cū illi act⁹
distinguāt sp̄z nō p̄t̄ vñā nō ipediat alii⁹.

Questio II

Ad illud pōt̄ dici. p̄cedēdo: q̄ s̄sequēs nō eff-
icōueniēs. q̄ beat̄ h̄at̄ duos act⁹ respectu di-
vñā a solo deo. et alii a deo et seipo. q̄at̄ v̄l̄ ne-
gare: p̄t̄ dicere q̄ ille act⁹ nō elicit⁹ a voluntate.
q̄ de⁹ nō vult sibi coagere ad actū illū. **A**d se
cūdū dico. q̄ quis agere in cōi sit nobili⁹ q̄ pa-
ti in cōi. q̄ nobilissimū agēs est nobili⁹ nobilis-
simō passo. tñ aliq̄ pati est nobili⁹ aliquo age-
re. et respectu eiusdē et respectu diversoꝝ. Res-
pectu eiusdē pt̄. q̄ si itellect⁹ et sensus cēnt p̄
cise passiu. adbuc pati illas cognitiones esset
nobili⁹ q̄ agere eas. **E**nī potētia recipies esset
nobilior. q̄ obiectū efficies. q̄ illa itellectō eēt
nobilior. Respectu et diversoꝝ pt̄. q̄ nobili⁹
est recipie itellectioe q̄ p̄ducere vñā calozes.
iō dico q̄ i nullo repugnat nobilitati voluntat⁹
q̄ sit p̄cise passiu respectu act⁹ brifīci. **S**i di-
cat q̄ salte sequit̄ voluntatē esse imperfectā. Rū
deo q̄ voluntas nō est simpli⁹ pfecta. q̄n b̄at̄ i
perfectionē aliquā. **A**d etiū dico. q̄ ḡrgumē-
tū est magi ad oppositū. q̄ meritū et p̄miū dñt
se b̄t̄ opposito mō ad actiuitatē merētis et p̄
miātis. q̄ de rōe meriti est q̄ sit actiue a merēte
s̄ de rōe p̄miū est q̄ sit passiu i p̄miato magis
q̄ p̄miuz d̄ ee actiue a p̄miātē. **M**āt sit actiue a
p̄miato b̄ accidit: imo in b̄ nō b̄t̄ rōem p̄miū in
tm̄. q̄ si esset a p̄miato totalit̄: nō haberet rōez
p̄miū. Et iō dico q̄ eiusdē est mereri et p̄miari. s̄
merēbit⁹ actiue et p̄miabit⁹ magis passiu. et pre-
miū erit actiue ab illo a quo meret. s̄. a p̄miātē.
Ad primū p̄ncipale cōcedo: q̄ frui est i potē-
tia nobilissima. **E**t q̄ d̄r̄. intellect⁹ est potētia
nobilissima. cōcedo. et sil̄ volūtas est potētia
nobilissima. q̄ illa potētia q̄ est itellect⁹ et illa
q̄ est volūtas nullo mō distingunt⁹ a p̄te rei. nec
a p̄te rōis. siē alias declarabit⁹ pt̄. q̄ illa sunt
noia significatiā idē p̄notādo p̄cise distinctos
act⁹. s̄. intelligēdi et volēdi. **S**i tñ distinguerent̄.
dicerē. q̄ potētia volūtua esset nobilior. et b̄ di-
cit Thomas. quis alibi dixerit oppositū. **E**nī
in lib. i. distictioe. i. q. i. dicit sic. Sup̄ma p̄s b̄t̄
intellectū et volūtateꝝ. quoꝝ itellect⁹ est altior
km̄ ordinē et volūtas b̄t̄ pfectiōnē. et sil̄ odo
est in habitib⁹ et etiā iu actib⁹. s̄. visione et amo-
re. **F**ruitio aut̄ noiat altissimā opationē q̄t̄uz
ad lui pfectiōnē. **E**t ita iste tanq̄ a p̄t̄ate coa-
ctus dicit b̄ fruitiōnē q̄ est act⁹ volūtatis esse
nobiliorē actu itellect⁹. licet alibi in mult̄ lo-
cis dicat oppositū. **A**d scđom̄ dico. q̄ vñā p̄s
britudinis est in itellectu. alia in volūtate. de
alias. **A**d confirmationē dico. q̄ britulo na-
turali si cēt aliq̄ talē cēt in volūtate siē in itellec-
tu. nec p̄b̄s ponēs eā esse in itellectu negat
felicitatē esse in volūtate. q̄ non. q̄sistit p̄cise
i vñō actu. sed in duob⁹. **Q**uestio tercia
f ij

Instut̄ p̄mo.

scđo
Cento

Bijmā

Ad secōdū

Ad tertium

Ad primū p̄ncipale

Ad secōdū

Ad confirmationē

Libri primi

Quarto III

Argumentum p̄ma
principale

Sextum

Septimum

B.
Opinio p̄ma q̄
est aureoli

Propositio p̄ma

Secunda.

Tez quero utrū

fruitio sit q̄litas realis disticta a delectatōe. **M**āio: p̄z. q̄ fruitio est vltimū. ḡ vltiāte q̄erat. mīor p̄z. q̄ q̄eratio volumat dicit quādā delectarōe. igit̄ illō q̄ vltia te q̄erat ē delectatio. sīlī q̄cqd bēat voluntas adhuc q̄rit delectationē si careat ea. igit̄ nūq̄ vltiāte q̄erat nisi p̄ delectatōe. **S**cđo sic. si distinguit̄ realis. at̄ delectatio ē p̄fectio; fruitio ē at̄ ecouerso. si p̄mo mō igit̄ felicitas p̄ncipalit̄ p̄oeret ē delectatio. p̄ns ē falso. igit̄ aīs. p̄na p̄z. q̄ felicitas ē p̄fectissimū accīs q̄d p̄t cōpetere creature r̄onali. falsitas p̄ntis p̄z. q̄ b̄z pb̄z et b̄z oēs felicitas p̄sist in op̄atōe. delectatio aut̄ nō ē op̄atio sed sup̄uenies op̄ationi. x. ethi. **S**i d̄: q̄ fruitio ē p̄fectio; h̄x. metba. q̄ sūt p̄ora ḡnatoe. sūt posteriora p̄fecto. igit̄ fruitio si distinguit̄ realis a delectatio. erit p̄ior ea ḡnatoe. igit̄ erit posterior p̄fecto. **T**ertio sic. si fruitio ē et al. q̄ res p̄ior delectatōe. et oē p̄u p̄t fieri sine posteriori. igit̄ posset esse fruitio sine delectatio. p̄ns ē falso. q̄ oē q̄d ē p̄ossible vni p̄ior ē p̄ossible alteri p̄ior. ḡ si fruitio ē p̄ossible delectatōe. et p̄t eē sine ea ergo ē p̄ossible tristitia. et p̄ p̄ns aliq̄s posset frui deo et eē mis̄. et in br̄us et mis̄ sil. Ad oppositū fruitio ē act̄ elicit̄. h̄ delectatio nō est act̄ elicit̄. h̄ sup̄uenies op̄atōe. x. ethi. ḡ fruitio nō ē delectatio. Ad istā q̄one dicunt̄ aliq̄. q̄ oīs act̄ voluntas assūmat̄ est desideriū vel delectatio. sic oīs aōz ē aōz desideriū v̄l delectatōis et pop̄positiū oē cdiū didic̄ p̄ lugā et tristitia. sic p̄ oē odire v̄l ē aboari vel fugere v̄l. tristia re displicē. et b̄z h̄ oīs act̄ voluntas. put̄ ē p̄cupiscibil̄ q̄d act̄ sūt nolle. et velle. x. iiii. vide l̄ velle desideriū et velle delectatōis. nolle fugi et nolle displicē. h̄ p̄bar̄ p̄mo sic. sic se b̄z appetit̄ nāl̄ i cibis. sensu carētib̄. sic se b̄z aial̄ i sensibiliib̄ et voluntas i itellecrualiib̄. h̄ appetit̄ nāl̄ nō b̄z nisi duos act̄ positiuos et duos priuatiuos. Positiuos q̄d mouen i finē et q̄escere i ipo. priuatiuos aut̄ fugere ab oppōsito et iqe rari dū est s̄b ipo. ḡ s̄lī appetit̄ sensitiū et voluntas b̄t̄ duos act̄ positiuos. s̄. desideriū et p̄secutiōe et q̄etez i obiecto. s̄. delectari. et duos negatiuos. quoꝝ p̄m̄ corīndz fuger̄ resiliōi videlicet abominatione seu delectatio et fuga a malo. Secundus vero inquietationi scilicet displicētia et p̄tristatio. Secundio sic si aliquis amor esset aliis a desiderio et delectatione esset vt̄c ille amor. q̄ icitat̄ desideriū et fac̄ de

Sententiarum

lectari. s̄ ille nō ē alius q̄ delectari et placere i obiecto et cōdītōib̄ ei. vt ex iūinis p̄t. idē em̄ ē dcm̄: tale q̄d amo. et tale q̄d ē placēs mihi et delectabile. ḡ est delectatio p̄uenies desideriū. et delectatio obiecti p̄ntis subsequēs desideriū. Tertio. q̄ oīs amor ē amor p̄cupiscētie vel amicitie. h̄ oīs amor cōcupiscētie ē desideriū. et oīs amor amicitie. vel ē delectatio absent̄ vel p̄ntis. Quarto. oīs amor ē desideriū vel placētia. h̄ oīs placētia ē delectatio. p̄ extermis. cōplacēs mibi. i. delectabil̄ es mibi

Quinto si sic. h̄ es̄l̄ vt vniq̄ obiecto. et trās-

formare ē i ipm̄. et q̄esceret i amato. et amato se cōdonaret. h̄ h̄ oīs p̄pertūt delectatio. Piet̄ ea. Auḡ. xiiij. 3. ciui. dei. c. vii. Amor inbiās. i. desiderās h̄s q̄d desiderat̄ cupiditas ē. Amor aut̄ habēs illō q̄d amat̄. eoꝝ fruēs. letitia est seu delectatio. Amor nō fugiēs q̄d ei aduersat̄ timor est. Et sequit̄ illō q̄d si acciderit sentiēs tristitia est. Lū ḡ ipē diuidat̄ h̄ amore i amore ibyātē q̄d est desideriū. et amore fruētē eo q̄d amat̄ q̄d est delectatio. odiū aut̄ in fugaz ei. q̄d aduersat̄. q̄d est timor. et in abominationē mali q̄d p̄ns ē. q̄d tristitia. māfeste apparet q̄ fuit ei. itēto oē odiū diuidi i fugā et tristitia. Amor nō i delectatio et desideriū. Siē ḡ ponit opinio ista. q̄ aliq̄s amor ē realis delectatio. et aliq̄s nō. Et iō argumēta aliquoꝝ p̄bant̄ q̄ delectatio et dilectio distinguunt̄ realis. nō p̄clu dūt̄ h̄ istā opinionē. nec ē h̄ illā h̄ quā arguit̄ sic patebit. Ido arguo h̄ istā opinionē sic. qn̄ aliq̄ sic se b̄t̄ q̄ vnu manet alio nō manēt̄ ilia distingunt̄ realis. s̄ p̄t manere dilectio deſtructo desiderio. et ē deſtructa delectatio. ḡ distinguit̄ realis ab vtroq̄. Scīēdū est q̄ ista forma arguēdū nō valer̄ sic sonat̄. qn̄ aliq̄ sic se b̄t̄ q̄ vnu manet alio nō manēt̄ illa distingunt̄ realis. s̄ possibile ē q̄ maneat dilectio et nō maneat delectatio nec tristitia. ḡ dilectio distinguit̄ realis a delectatio et tristitia. s̄ ē fallacia accidētis. sic alibi est declarat̄. s̄ seq̄ ista cōclusio. ḡ h̄ ē possibil̄. dilectio distinguit̄ realis a tristitia et delectatio. et b̄ suffic̄ h̄ p̄dicta op̄ionē. Ad iō ē māfesta. mīor p̄z. Nā dyabōs lus tēptās aliquē boīez et p̄ducēs eū ad p̄ctm̄ vult eū ēē i illo p̄ctō. et tūc b̄z aliquē act̄ voluntat̄ respectu illī p̄cti. q̄ detinet̄ eū i illo p̄ctō q̄tūz pot. q̄d nō faceret sine oī actu voluntatis respectu illī p̄cti. et tūc nō b̄z desideriū. q̄ desideriū fm̄ istū ē respectu n̄ biti. Nec b̄z delectatio. et q̄dānāt̄ nullā delectationē b̄z. Et b̄ p̄bar̄. q̄ si ē bear̄ se b̄z ad tristitia. ita dānāt̄ ad delectatio. et b̄z bear̄ nullā penit̄ b̄z tristitia ḡ nec dānāt̄ b̄z aliquā delectationē. Doc̄ cōfirmat̄. q̄ fm̄ oīs dānāt̄ p̄jūdiciū nullā bē

E
In statutū p̄m̄

Distinctionis I

bit delectatōe. sp*p* iudiciū bēbūt dānati m^l
tos act^v volūta^r respectu p̄ntū. sic diabol^v vol^z
alios seū puniri. igit p̄ter desideriū delecta
tōe^r habebūt aliquē actū volūta^r. Precea
nō oē odīu est fuga vel tristitia. ḡ eadē rōe nō
oīs aōr̄ e desideriū v̄l delectatio. p̄na p̄z. q̄ oī
odio opponi^r aliq̄s amor. ḡ disticto odio disti
ctus amor. t̄ ita illi odio q̄d nec e fuga nec tri
stitia opponi^r v̄l amor. q̄ nec e desideriū q̄d
opponi^r fuge. nec delectatio q̄ opponi^r tristi
tie. āns p̄bo. Nā sic oē desideriū fm̄ istū p̄sup
ponit amōe et quo cāt: ita oīs fuga p̄suppoit
odiū a quo cāt. s̄ fuga nō nēcīo p̄suppoit tri
stitia. ḡ illud odiū p̄suppositū nec e fuga nec
tristitia. Assūptū q̄ fuga nō nēcīo p̄suppoit
tristitia p̄z. q̄ br̄tū fugit aliqd. q̄ vult aliqd
nō eē q̄d adhuc est. sic desiderat aliqd esse q̄d
nōdū e. ḡ tūc b̄z vñū actū oppositū desiderio.
t̄ p̄z fuga t̄ p̄z vñū odiū a quo cāt fuga
s̄ nullā b̄z tristitia b̄z eēs. ḡ illud odiū p̄suppo
sitū nec e fuga nec tristitia. Precea b̄z p̄bz
z. ethi. summa tristitia excludat delectationē nō
solū n̄ oppositū s̄ t̄ oppositā sibi. sic n̄ summe
tristat de amissione rei tp̄al. nō delectat̄ d̄ cō
sideratiōe alicui^r rei tp̄al. s̄ illa tristitia nō ex
cludit oēm amorē illi^r desideratōis. p̄z q̄ b̄ po
sito adhuc poterit labore ad acq̄rendi illā
desideratiōe. Precea rōes sue nō cōcludit. s̄
maḡ ad oppositū. Prima nō cōcludit. q̄n sic
se b̄z appetit^r nāl̄ in sensu caretib^r sic aialis i
sensibilib^r. t̄ volūtas i tellectualib^r. q̄ appet
it^r nāl̄ in actuali appetēdo nullū absolutū
sine formalī inherēt acq̄rit. Appetit^r aial^r t̄ et
tellectual acq̄rt appetēdo aliqd absolutū si
bi formalī inherēt q̄ actū appetēdi q̄ evna q̄
litas absoluta sicut ac^r cognoscēdi evna qua
litas absoluta. t̄ ita si eēt bōa silūtudo. seq̄ret
q̄ sic appetit^r nāl̄ nō b̄z duos act^v absolutos
sibi formalī inherēt. ita nec appetit^r aial^r nec
rōnal^r q̄d e māfeste fallū. Et s̄li^r q̄n accipit^r q̄
appetit^r nāl̄ nō b̄z nisi duos act^v positivū et
duos p̄mativū. illōd̄ est māfeste falsū. q̄ nō b̄z
duos act^v positivū. q̄ q̄n ḡue est in cētō nul
lū actū positivū b̄z. q̄ si sic. q̄o de illo actu. at̄
e realr ipa ḡuitas. aur distinguit realr. nō p̄mo
mo. q̄ tūc illū actu b̄ret q̄n eēt ex cētrū. sic b̄z
guitatez ex cētrū. Nec distinguit realr. q̄ nec e
absolutū māfestū e. nec resp̄cū. q̄ ibi nō e re
spec^r nisi de ḡne vbi. s̄ ille nō e act^v appetit^r
nāl̄. Eodē mō p̄z q̄ nō b̄z tales duos act^v p̄ma
tiuos. nā q̄n ḡue est ex cētrū nullū actu b̄z nisi
i phibēs. q̄ frāgit trābē si p̄o. t̄ ita agit i t̄bē
vñsi phibēs no eēt passibile. ḡue nullū actu^r
b̄ret. Dico ḡad rōes q̄ nō e file. q̄ appetit^r
nāl̄ nō b̄z tales act^v elicitos sic b̄z appetit^r rō

Questio III

nāl̄ t̄ appetit^r aial. S̄li^r appetit^r nāl̄ sp̄ e acti
unis respectu act^v quē elicit. En̄ graue nūq̄ ap
petit nisi actie agat. v̄l monēdo localit. v̄l des
truēdo aliqd repugnās. Appetit^r aut̄ aial. t̄
s̄li^r rōnal p̄t bē actū q̄tūcūs pure passiue se
bēat. t̄ iō nō e file. Sc̄da rō nō cōcludit. q̄a
deberet p̄bare q̄idē est dicere. aō aliquid: t̄ illō
delectat me. t̄ ita narrat fl̄m q̄d n̄ p̄bar. M̄ em̄
sit fl̄m p̄barū ē: t̄ p̄z. q̄ dyabol^r t̄ q̄libz b̄z dāna.
t̄ itēle diligit se. t̄ tñ n̄lā delectatōe b̄z respe
ctu sui^r. S̄li^r desiderat brititudinē. t̄ m̄lta t̄
en̄ i ill̄n̄ delectat. Tūc ei cū itēle desideraret ali
qua. itēle delectaref i illis. q̄d e manifeste fl̄m
S̄li^r iracūd̄ n̄ delectat i videā quā itēle desi
derat. quis delectaref si poneref i ēē. ḡ nō oē
desideriū cāt ex delectatōe. Ed̄firmat. q̄ ali
q̄s iracūd̄ credēs se nō posse vindicare tristat̄
t̄n̄ delectat. ḡ illōd̄ desideriū nō cāt ex delecta
tōe. t̄n̄ cāt ex aōre sui^r? v̄l ex aōre amici quē
desiderat vindicare. ḡ nō oīs aōr̄ e desideriū v̄l
delectatio. Et ita argumētū e ad oppositū sic
arguēdo. oē desideriū cāt ab aliquo aōre q̄ nō
e desideriū. s̄ nō oē desideriū cāt ex delectatōe
ḡ e aliqd̄ aōr̄: q̄ nec e desideriū nec delectatio.
M̄aior bēt ab eo. M̄inoz p̄bara ē de dese
rio iracūd̄ t̄ desiderio dyaboli respectu britu
dimis t̄ multoz alior̄. Ideo dico ad argumē
tūc nō oīs aōr̄ icitās desideriūz e delectatio.
T̄n̄ zplacere p̄t accipi dupl̄r: vel p̄oi velle re
spectu alicui^r b̄tī. t̄ sic nō oē zplacēs delectat.
S̄li^r idē e q̄d delectat. t̄ sic nō oē amatū zpla
cer. p̄z d̄ dyabolo q̄ vult istū peccare q̄ peccar
t̄n̄ delectat i p̄co ip̄i^r. Tertia ēt rō nō cō
eludit. deberet ei p̄bare: q̄ oīs aōr̄ amicitie est
delectatio. q̄ oppositū p̄barū est: q̄ aliqd̄ dili
git se aōre amicitie: t̄n̄ n̄ delectat. Ad q̄rtā
p̄z p̄bus q̄ zplacētia ē delectatō: t̄ q̄nō. Ad q̄n
tā p̄z. q̄ idē. q̄ stricte loq̄ndo aliqd̄ illor̄ q̄ttn̄z
noitatorz sūt maḡ effect^r aōr̄: q̄ ip̄e aōr̄. t̄ aliqui
sūt effect^r separables. sic declaratū ē bus. Ad
augustinuz leuif d̄. q̄ ē ibi pdicatio cāl. q̄ aōr̄
frequēs ē cā delectatiōis t̄ leticie. nīs ipediat̄
Et q̄lit potit ip̄diri. declarabit̄ i scđo. Alia
ē opio scōti. q̄ p̄t q̄ v̄l oīs aōr̄ realr̄ distinguit̄
a delectatōe. Nec cōclō p̄ba multipl̄r. P̄io
sic. act^v volūta^r ē i prāte m̄ra. s̄ delectatio nō ē
i prāte volūta^r. q̄ tūc tristitia es̄ i volūtatis
prāte. oīs ē fl̄z. q̄. v. metba. oē triste ē i volūta
riū. ḡ tristitia nō evolūtaria. ḡ nec ē i prātevo
lūtāt. Precea. q̄ odiū t̄ tristitia d̄m̄t realr̄. ḡ
aōr̄ t̄ delectatio. āns p̄z. q̄ odiū nō req̄rit obie
ctū apphēsūz sb̄ rōe exnt. s̄ tristitia req̄rit ob
iectū apphēsūz sb̄ rōe exntis: q̄ nūq̄ corristor
nisi cū nolitū euēit v̄l timēt euēire. Alias rō
nes. quarūz aliqd̄ concludit̄ alique nō. require
t̄ iūj

Ad secundam.

Ad tertiam.

Ad quartam.
Ad quintam.

Ad sextam.

Scōti op̄io.

Probab p̄mo.

scō.

Libri primi

¹⁰
Circa quoniam possumus
quatuor arti-
culi

³
De primo articulo

⁴
De secundo articulo

⁵
Improbatio opio

⁶
Quia auctor.

in Joh. Repor. parisien. di. i. q. iii. Jo alii dicē dū ad quoniam circa quā sic ē pcedēdū. Prīo vidē dū ē quō se hñt inf se dilectio & delēctio hñ idē titatē & diuersitatē. Secō quō se hñt hñ efficiētiā & effectitatē. Tertio quō se hñt q̄tū ad s̄b icētū recipiēs ea. Quarto quō hñ nobilitatē q̄d illoꝝ ē nobilius. Quātū ad p̄mū dico q̄ amor delectatio distinguūt realiter. quia si aliq̄s amor est hñ realis delectatio maxie et ille q̄ ē i psecurōe p̄us desiderati. sille nō ē realis delectatio & nullū ē realis delectatio. Assūptū pbari ē arguēdo & pcedēcē op̄i. Circa scđm dī q̄ delectio & delectatio sunt a diversis cāis efficiētibꝫ. q̄ delectio ē effectiue a volūtate. & delectatio ē effectiue ab obiecto: q̄ sic obiectū sensibile ē cā delectatōis i appetitu sensitivo. ita obiectū intellectuale ē cā delectatōis i appetitu intellectio. h̄ ē pbaꝫ. q̄ act⁹ diligēdi sit effectiue avolūtate p̄z. q̄ act⁹ diligēdi ē effectiue avolūtate. & act⁹ volēdi v̄ diligēdi. p̄na p̄z. q̄s sit act⁹ oppositi. q̄ s̄t eiusdē potētia. s̄lī v̄ q̄ act⁹ ē c̄ liber. Ans p̄z. q̄ sic act⁹ diligēdi ē res p̄spectu boni in q̄tū malū. q̄o ḡ. an act⁹ volēdi ē a volūtate an ab obiecto. si a volūtate h̄ p̄positū. nō ab obiecto. q̄ p̄uatiū in q̄tū tale n̄ ē cā positivi. malū aut in q̄tū tale ē p̄uatiū. & act⁹ est aliqd positivū. q̄n cā ab obiecto. q̄ a volūtate fac̄t delectatōis nō cāt a volūtate: h̄ ab obiecto. Dic. n. p. x. ethi. c. iiiij. q̄ obiecto sensibili sensato sp̄ ē delectatōis act⁹. & p̄mo retho. dic. q̄ delectabili ē cā delectatōis. s̄lī tristitia q̄ opponit delectatōi ē ab obiecto et nō a volūtate. q̄ nihil tristat scip̄. q̄ nec delectatio ē a volūtate. h̄ obiecto nō ē dā. q̄ q̄n aliqd egl̄i p̄t cē sine alio cū alioꝝ illo p̄sito nō p̄t cē nisi alioꝝ ponat. nō ē cā effectiua ip̄ius. h̄ p̄sito actu volūtati egl̄i p̄t cē delectatio sine obiecto sic cū obiecto. & ip̄so obiecto p̄sito destrūēdo actu volūtati nullo mō p̄t cē delectatio q̄ obiectu nō ē cā delectatōis saltē imediā. Preteā plalitas nō ē ponēda s̄i nccītate v̄ certa expiētia. h̄ p̄sito actu volūtatis solov̄ h̄ cā sufficiēs delectatōis. q̄v̄ obiectū supfluē. Preteā illū q̄d nō ē nē cā positia alioꝝ cui. h̄ obiectu p̄t cē noēs. vñ respētū mltorꝫ q̄n s̄t est delectatio. Si dī. q̄ s̄t i cognitōe intellect⁹. & h̄ sufficiē ad h̄ q̄ sint cā delectatōis. Conſi. h̄. q̄ ip̄a cognitio erit cā delectatōis. q̄ h̄ nō ē aliqd exis realis nisi ip̄a cognitio vel volūtatio. q̄ alterū istoꝝ ē cā. h̄ nccītū istoꝝ ē obiectū. q̄ obiectū nō ē cā. Jo dico q̄tū ad istū articulū q̄ obiectū nō ē cā imediata delectatōis: h̄ cā imediata delectatōis ē ip̄e act⁹ volūtati. Et rō ē q̄ p̄sito actu volūtati egl̄i. siue obiectū siue n̄ si. se q̄t. c̄gl̄ delectatio, & siue

actu volūtati nullo mō p̄t se q̄ delectatio. q̄ so-
lactus volūtati erit cā imediata. Si dicat q̄
illa rō nō sufficit. q̄ respētū eiusdē effect⁹ p̄t
ē ples cā q̄tū q̄tū sit sufficiēs. q̄ tūtūq̄ voli-
tio sit cā sufficiēs delectatōis. ex h̄ nō se q̄t q̄
obiectū nō sit cā. S̄lī ex h̄ q̄ sine volūtē nō
p̄t cē delectatio nō se q̄t q̄ volūtē sit cā. q̄ aliq̄
aliq̄ ordinat̄ q̄z neutrū ē cā alteri. ita q̄ ē
ordo effectiū respētū eiusdē cā: q̄tū nō ordinat̄
tur int se s̄m ordinē cālitati. Exemplū si sol illū
naret aliquā p̄t sibi p̄pīquā & p̄s sibi rētior
nō ē illūnabilis nisi a sole p̄pī ei⁹ opacitatē.
sol illūnaret illā p̄t rētora. nō aut̄ p̄s p̄ma illū
niata ē cāt ordo int p̄t p̄pīquā & rētora. s̄c
ordo effectiū eiusdē cā: nō tñ ordo cā ad ef-
fectū. q̄ s̄lī i p̄posito poterit volūtē nccīa pre-
supponi delectatōis nō ē cā illū. Preteā pp
cādē rōeꝫ se q̄t q̄ nō ē cē effectiue a volūtate
Ad p̄mū istoꝝ indeo q̄ q̄vis respētū eiusdē effe-
ct⁹ possint cē ples cā: h̄ tñ n̄ ē ponēdū sine ne-
cessitate. pura nūs̄jō expiētia poss̄t nūcī. ita. s̄
q̄ ip̄o p̄sito alio d̄structo se q̄t effect⁹. v̄l q̄ ip̄o
nō p̄sito quocūq̄ alio p̄sito n̄ se q̄t effect⁹
Exemplū p̄mū pbaꝫ q̄ ignis ē cā calor. q̄ igne
ip̄o p̄sito oībꝫ alioꝝ amor. se q̄t calor in calefa-
ctibili approxiato. codē mō pbaꝫ de sole q̄ est
cā calor. q̄ igne amoto & sole approxiato se q̄t
calefactio. Exemplū scđi. pbaꝫ q̄ obiectū ē cā i-
tellectōis itutie. q̄ oībꝫ alioꝝ posit̄ ip̄o solo at-
moto n̄ se q̄t notitia itutie. q̄ obiectū ē cā no-
titie itutie. & t̄z t̄le argumētū p̄ talē p̄pōeꝫ. q̄
q̄cūq̄ res absoluta req̄rit i cē reali ad cē alicu-
ius: ē cā illū i aliq̄ gñe cā. Primū argumētū t̄z
p̄ istā p̄pōeꝫ. Nē illū quo p̄sito sequit̄ aliꝫ ē
cā illū. S̄lī. aliqd cē cāz alteri p̄t pbari s̄i t̄kī
expiētia p̄ rōeꝫ. & isto mō pbaꝫ q̄ volūtē cā
effectiū act⁹ sui. q̄ oīs̄ porētia libera q̄ nō p̄t
nccītē cā effectiū sui act⁹ & forte ista rō sola ē
nuīces volūtētē cē cāz effectiū alic⁹ act⁹ sui.
Allie aut̄ rōes. pura fūdare sup t̄lia media. q̄d
p̄petit nē iserioxi. nō d̄z sine nccītare negari a
supiori. cāv̄lis scđaꝫ currit p̄tialt̄ imediata ad
p̄ducēdū effētū cāe p̄tialt̄. q̄ cā p̄ma simp̄lī.
S̄lī corp⁹ nō ē cā rōl̄ alic⁹ spūal. & hmōi magi-
st̄ p̄suādēs q̄ rōes demātūe v̄l nccītē nuīce-
res. Lū ḡ nūla rāvia p̄z ad pbadiū delēcatōem
cāri ab obiecto. nō d̄z p̄t q̄ cāt ab eo. M̄ ei
pos̄t pbari p̄ expiētia p̄z nō cī p̄mo mō. q̄ ip̄
obiectū quocūq̄ mō poāt nō se q̄t delēctatio:
m̄ta cognitōe ip̄i. v̄l aōta ē t̄volitōne. nec se-
cūdo mō p̄z. q̄ obiecto d̄structo p̄t cē delecta-
tio. Et si pos̄t pbari q̄ pos̄t alioꝝ actuuo
lūtā & d̄structo obiecto nō se q̄t delēctatio:
tē pos̄t pbari q̄ obiectū ē cā illū delēctōis. &
tō si pos̄t pbari q̄ pos̄t notitia itutiuā p̄ dī
nā porētia s̄i obiecto nō se q̄t cāta delēctatio

Instatur p̄mo.

Secō

Ad p̄mū

Distinctionis I

¶ta obiecto realiter exente. tē possit pbari q̄ obiectu ceterū ceterū cā illi? delcātōis vñ salte revolitōis prece dēf̄ delcātōe. Sist̄ nō pbari p̄ rōes p̄. q̄ nō p̄ p̄mā. q̄ obiectu nō fac ad liberā pductōe alia cuī. ḡ p̄ libertatē nō p̄. pbari eē cā cuiuscumq;. Sist̄ p̄ alias rōes nō p̄. pbari. marie. q̄ obiectu p̄ nō cristere posita delcātōe. Ex isto seq̄ q̄ nō p̄ sufficiēt pbari q̄ itellect̄ cā effectia cognitōis s̄ suffici ad saluādū oia q̄ sit obiectu cognitōis de h̄ alias. Ad sc̄d̄ dico q̄ ex tli or̄ die sp̄ p̄neit isferre cālitatē i p̄t̄ respctū posse rōis marie si p̄us p̄t̄ cē s̄n posteriori. t̄ nō ecōverso n̄ illi. t̄ h̄ p̄ illa pp̄oēz quā iste docto: p̄ce dit q̄ n̄l̄ absoluū nccio erigit ad ec̄ alicui. n̄ si qd̄ cā illi? i aliq̄ ḡne cāc. ḡ si p̄us erigit ad ec̄ sc̄bi. q̄ sc̄d̄ nō p̄t̄ ee s̄n p̄or̄. p̄us erit cā illi? i aliq̄ ḡne cāc. Si d̄. q̄ p̄uis sit p̄us n̄ t̄n nccio erigit ad esse secūdi. Contra: quia si sit prius quero qua p̄oritatem aut prioritatē p̄fectionis t̄ h̄ibil est ad p̄positū. q̄ posten̄ p̄t̄ simp̄r̄ ee sine tali p̄or̄. aut p̄oritatem p̄pis aut nature. aut cālitatē. t̄ qd̄ cuī isto: d̄ si sit p̄ essentiaſ t̄ nō accidētiaſ. p̄us erit cā posteriori. De p̄ria p̄oritatem p̄. q̄ si sit p̄us tpe: t̄ nō p̄ accides t̄m̄ p̄ se. ḡ posteri? nō p̄t̄ esse sine p̄ore. ḡ cāt̄ ab eo p̄ pdca. t̄ p̄incipia illi? doctori de qb̄ mō dictū ē. t̄ t̄ i p̄ia. q̄. plogi. si sit p̄oritas nature. h̄et p̄positū. p̄ eadē p̄incipia. Si sit p̄oritas cē h̄et p̄positū. Nec videt q̄ aliq̄ alia p̄oritas sit ad p̄positū. p̄ inducit. Et qn̄ d̄. q̄ est ordo esse cū respectu eiusdeſ cāc. q̄ t̄ nō ordinant̄ s̄t̄ se b̄m̄ ordine cālitatē. Dico q̄ h̄ nō est possibile nisi forte ordine p̄fectiois. t̄ cuī tli ordine stat nō solū q̄ p̄us n̄ sit cā posteriori. s̄ eq̄lī q̄ posteri? sit cā real effectia p̄oris. t̄ vñ null? p̄t̄ esse ordo effectiu respectu eiusdeſ cāc sine ordine cālitatē p̄oris ad posteri?. nisi q̄ p̄t̄ n̄ ex natura sua co patit secū q̄ posteri? t̄ tli ordine sit simp̄r̄ cā re al p̄oris i tli ordine. t̄ ita si volitio sit p̄or̄ natura vñ p̄e vñ aliquo tli ordine. t̄ h̄ p̄ se: t̄ nō t̄m̄ p̄ accides. Atq̄ isferre q̄ volitio cā delectatois.

Si iste adhuc: q̄ n̄ est p̄batū sufficiēt. q̄ vo litio sit cā delectatois. q̄ qn̄ aliq̄ s̄t̄ issepabilia adiunīc. de nentro illo p̄t̄ p̄. pbari q̄ vñ n̄ cā al teri. s̄ act̄ volēdi t̄ delectato s̄t̄ issepabilis ab iniūc naturalis. ḡ nō pl̄ p̄t̄ p̄. pbari q̄ act̄ volēdi est cā delectatois q̄ ecōverso. s̄ suffic̄ q̄ causēt ab vna t̄ eadē cā. q̄ n̄ est inconveniēt eandem causas habere distinctos effectus specie simul. sine tali ordine. nisi forte cum ordine perfectio mis. Ad istud respōdeo. q̄ si sit possibile p̄ba ri. q̄ p̄ potētiā d̄ inā vñ eſī sepabile ab alio: t̄ nō ecōverso possit forte p̄bari cālitas i vno res p̄spectu alteri? t̄ nō ecōverso. t̄ ita si n̄ possit esse delectatio sine actu volēdi. cū sit p̄batū p̄. q̄ p̄t̄ esse act̄ volēdi sine delectatio. seq̄ q̄ act̄

Questio III

volēdi sit cā delectatois. In dico q̄ naturalis sunt sepabilis. ita q̄ act̄ volēdi p̄t̄ esse sine de lectatoe. t̄ nō ecōverso. p̄. q̄ aliq̄ h̄is sumas tristitia p̄t̄ aliqd̄ velle t̄ illi. q̄ seq̄. t̄ t̄ nō dele crabit̄ i illo. ḡ naturalis p̄t̄ cē act̄ volēdi sine de lectatoe. t̄ nō ecōverso. ḡ cā illi?. Ad tertium p̄cedo: q̄ n̄ p̄t̄ sufficiēt p̄bari q̄ delectatio ē effec tie a volūtate. Ad p̄m̄ argumētū alteri? opiniōis dico. q̄ obiectu s̄t̄ibile n̄ ē cā imedia ta delectatois i appetitu sensitiuo. s̄ ipa cognitio magis est cā imediata. b̄m̄ pb̄. t̄ ethi. vbi vi def̄ attribuere ip̄i opatōi cālitatē respectu de lectatois. Si d̄. q̄ q̄r̄ cognitō s̄t̄itua ē cā i mediata delectatois i appetitu s̄t̄itio. eađ rōe cognitō itellectia erit cā imediata delectatois i appetitu itellectio. N̄ideo negādo p̄nam. t̄ cā ē. q̄ p̄t̄ notitia itellectia z̄ delectatois ē vñ act̄ volūtati medi?. t̄ iō erit ille cā: s̄ p̄t̄ cognitōes s̄t̄itua n̄ delcātōe i appetitu s̄t̄itio n̄ ē tařact̄ medi?. t̄ iō cognitō s̄t̄itua erit cā imediā. t̄ h̄ forte alias. Ad sc̄d̄ argumētū p̄cedo. Q̄ delectatio d̄ilectio s̄t̄ a diversis agētibus s̄ illa diuersa agētia n̄ survolūtas t̄ obiectu. s̄ sur volūtas t̄ act̄ volūtati. Ad p̄ba. p̄redo q̄ act̄ volēdi ē avolūtare p̄uis ro n̄ valeat. q̄a ēt̄ d̄ilectio n̄ ē a volūtate sic a cā rōli cū sit et ab ipa cognitōne effectiu sic alias declābit̄. B̄ dico q̄ delcātō n̄ ē ab obiecto q̄ iō ē ob lectu act̄? delcātōis p̄ntis. ḡ a quoq̄ obiecto n̄ p̄t̄ ee act̄ volūtati. q̄ ip̄z obiectu n̄ est ēs positiū ab eo p̄ eadē rōe n̄ erit delcātio. cū delcātō sit ēs positiū. t̄ ita si malū ins p̄tū malū sit pure p̄uatiū. n̄ pl̄ poterit esse delcātō effectiu a malo i p̄tū malū. q̄ act̄? Et ita vna p̄s illi? rōis māifeste d̄struit alia. t̄ qn̄ p̄ba p̄. p̄. q̄ obiecto s̄t̄ato seq̄ delcātō p̄ces do. t̄ ita ipa s̄t̄atio ē cā illi? delectatois eodē mō q̄ obiecto volito seq̄ delcātō. iō ipa volitio erit cā. Ad alia auētē dico q̄ delcātō ē cā delcātōis media. t̄ h̄ q̄ delcātō neccio ē p̄us nāl̄ loq̄ndo sic ē de delcābilis s̄t̄u p̄t̄claris už. nūq̄ t̄n̄ ē cā imediā. Ad t̄riā p̄ba. dico. q̄ tristitia n̄ ē ab obiecto nisi forte aliq̄n̄ media te. s̄ imediata ē ab ipo actu volūtati. Si d̄. q̄ oia ista. q̄ t̄ sp̄ posito actu volūtati seq̄ de lectatio vñ tristitia. q̄ act̄ volūtati n̄ ē cā libera s̄ nāl̄. N̄ideo q̄ sp̄ seq̄ delcātō vñ tristitia nisi sit ipedimētū. s̄ aliq̄ ē ipedimētū. sic qn̄ ē summa tristitia ipedimētū. q̄ act̄ volūtati a delcātō q̄ debet̄ seq̄ p̄ ipaz̄ tristitia. Circa t̄riū ē dif ficultas. an delcātō sit s̄biectie i ipa volūtate vñ i ipo actu volūtati. dico q̄ n̄ ē s̄biectie i actu volūtati. s̄ i ipa volūtate. Eius rō ē. q̄oē subies trū receptiu alio. h̄iē ē receptiu alteri. h̄iē. ḡ si actus volūtati et receptiu delectatois idē accus ēt̄ receptiu tristitia sibi cōtrarie

Ad primas p̄bas tiones opinionis scoti.

R Ad sc̄d̄am.

Ad tertiam.

De situ articulo.

Libri primi

sed hoc est inconveniens. et forte impossibile. quod aliquis sume diligat aliquid et tunc tristitia de illo non est forte propter aliquem aliud actum. Si dicatur quod ista ratione non valit. quod ignis est receptivus calor. non tunc frigiditas. Ad istud potest dici quod ignis de potentia dei absolute potest recipere frigiditatem. Si dicatur quod eodem modo vir potest de potentia dei absolute potest stare actus amoris cum tristitia. quod sic oecum subiectum receptivum unius proximi est receptivum alterius. ita quod quod absolute est impossibile unius proximi est possibilis reliquo de potentia dei absolute. per inducendum. quod quocumque stat cum albedine. stare potest cum nigredine. Confirmatur. quod actus amoris intensus stat cum tristitia de obiecto eodem. scilicet cum aliquis timet potest illud quod diligit. Ad istud potest dici quod talis actus amoris non stat cum tristitia opposita. quod illi similiter. ille actus voluntatis non proximabitur. quod poterit stare cum ea. Potest dici quod quis actus ille voluntatis non proximus propter illi tristitiae tunc sibi repugnat. Tunc sic in formis squalibus est incopossibilitas aliquarum formarum. quis non prope proximatur. ita poterit dici quod in formis accidentibus est aliquis incopossibilitas. quis non prope proximatur. et ita non negare illa propriae cuiuscumque proximi est aliquid absolute impossibile quod est copossibile alterius proximi. Et ideo quis actus voluntatis qui est amor sit impossibilis delectationi. non tunc non potest sit impossibilis tristitiae sibi opposite.

Si dicatur quod in formis squalibus. quoniamcumque aliquid est possibile unius illarum formarum repugnat. tunc reliquum in formis accidentibus repugnat. quocumque absolute est impossibile unius et reliqui. Potest dici quod forma squalis est impossibilis unius forme specificae et non reliquias. si forma sensitiva in hicie quod distinguit realiter ab intellectu est impossibilis forme intellectu et non forme animi. Sicut in accidentibus. albedo et intellectio sunt formae repugnantes. quod si possibile est quod sint in eodem subiecto primo. et tunc aliquid est impossibile albedini et non intellectui. ita poterit dici in proposito. Ad confirmationem indeo quod illa tristitia qui est de timore amissiois boni a mati. et quoniamcumque alia non opponitur delectatori qui est in illo obiecto. Et ideo poterit actus amor stare cum talis tristitia. Qui autem vult procedere illa propositoem quod quocumque absolute stat cum uno proximo. stat cum reliquo. salte de potentia dei absolute. et procedit cum hoc quoniam est unius proximi hoc dicere potest quod de potentia dei absolute actus amor potest stare cum tristitia. Dico igitur quod tunc ad istum articulum. quod probabilitate est dicere quod delectatio sit subiectum in voluntate et non in actu voluntatis. quis forte habet sufficienter probari non posset. quoniam res possent evadere. Dico tunc quod principia Ari. potest habere probari sufficiens. Nam sic per se marie primum est. quod est su-

Ecclesiasticus huius articuli.

Sententiarum

sceptiva proximi. ita quod nulli ali potest habere. sed cum delectatio et tristitia sunt proxima. erit immediate in aliquo squalo et per se neutrum immediate erit in aliquo accente. et ita neutrum erit subiectum in actu voluntate. sed in ipsa voluntate quod est ipsa aia rationalis. Si dicatur quod qualitas est receptiva proximi. Dico quod intentio aristotelis fuit quod qualitas non est alia res squalo. et ita stat sicut finis arboris. quod sola squalo suscipit contraria. et quod qualitas suscipit proxima. Circa quartum articulatum dico ad primum. quod actus amor est simpliciter nobilior ipsa delectatione. Hoc potest persuaderi primo sic enim proximus est peius et imperfectus illud est nobilior. sed odium dei est peius tristitia. quod dilectionis est nobilior delectatione. maior vir manifesta. minor potest quod est quod utrum est accens. illud quod est magis fugiens est peius. sed odium dei est magis fugiens est tristitia. Secundo sic creatura rationalis est perfectior nisi creatura irrationalis. quod illud accens quod distinguit materiam a creatura irrationali erit perfectio. sed vir est creatura rationalis magis distinguens per voluntatem quam per qualitatem delectationes. Assumptum potest quod materiam distinguens per libertatem quod est principium voluntatis. Preterea vir est auctor amicitie est perfectissimum accens quod potest alicui spectare. quod est perfectior delectatione. Ans potest quod ille materiam acceptat a deo. Preterea auctor via est perfectior delectatione via. quod amor prior est perfectior delectatione prior. et per se non potest auctor est perfectior delectatione. Preterea sicut se habet operatio sensitiva ad delectationes sensitivas. sic se habet operatio intellectiva ad delectationes intellectivas. sed operatio sensitiva est perfectior delectatione. quod est tunc. Assumptum potest per se habere. Lumen. xii. dicetur. quod autem magis delectationes propter operaciones est propter vivere. persequi mur. ex his magis virtus aliquis credet et prius est ex his quod similitudes operacionibus. si enim in quatuor marie delectabiles sunt ipse sed non delectationis gratia studiosus agunt. multas enim carum que similitudes operacionibus eliguntur. quis tristitia et labores seu dolores casus extintus ut in his quod similitudinem operacionibus. Ex ista autem potest quod operaciones non sunt eligibiles propter delectationes. sed secundouero ut declaratur ibi Lumen. quod delectatio non est perfectior operacione. sed de quod ista auctoritas non est ad propositum. quod non habet nisi quod aliquis operaciones non sunt eligibiles propter delectationes secundouero. sic potest in operacionibus virtutum quod non sunt perfectiores propter ipsas operaciones sensitivas. quod ille non sunt propter operaciones virtutum elicitive. sed propter operaciones voluntatis ipsorum illas operaciones quod propter et primo sunt virtuose. Tercium est quod ille sunt perfectiores delectatione sensitiva. quis operaciones sensitiva sunt enim perfectiores delectatione. sed non valit. quod finis comedere. ibidem non tunc in hominibus est in brachio delectatio est propter operaciones non operatio propter delectationes. unde dicam. itaque non est delectationes aialibus propter operationem a natura data est. sed in brachio aialibus

De quarto articulo

Distinctionis I

nō est nisi operatio sensitiva. q̄ delectatio ē pp̄t
operationē sensitivā & nō ecōuerso. i.ḡ ē ipfecti
o. Circa pdicta sūt mltā dubia de q̄bus mō p
trāeo. qm̄. iñ li. & iñ dissoluēnt. Ad primū
p̄ncipale dico q̄ aliqd̄ q̄etare volūtate vltia
re por intelligi dupl̄r. vel q̄ ē vltimū eligibl̄
pp̄ter se r̄ nō pp̄t aliqd̄. v̄l̄ q̄ est aliqd̄ p̄ q̄d̄ nō
est aliqd̄ q̄etatuī. p̄mo dico q̄ fruitio q̄etar vo
lūtate. q̄ ipsa pp̄ter se est eligibl̄ nō pp̄t aliqd̄
acquirendū. sc̄do mō delectatio vltio q̄etar. q̄
post delectationē nibil aduēit volūtati q̄etas
ipsaz. Et ita p̄z q̄ in argum̄to ē fallacia eōquo
catois. Ad sc̄dm dico q̄ fruitio ē p̄fectio de
lectatōe. sic declaratū est. Et q̄n d̄: q̄ q̄ sit po
steriora q̄natōe sit p̄ora p̄fectōe. dico q̄ hoc ē
verū q̄ illa sit eiusdē generi & vnū eēntia. q̄e
dinaf ad aliud & est. pp̄t aliqd̄ sic sperma ē pp̄t
boiem. de quo ponit p̄bs exemplū. & puer ordi
nat ex itētōe nature ut fiat vir. In sic aut̄ fruitō
est pp̄t delectationē. ḡ. T. Ad tertium p̄cedūt
aliqui q̄ deus de potētia absoluta p̄t facere
fruitōes sine delectatiōe p̄nte. & q̄n vltiū ins
ert. ergo p̄t esse cū tristitia p̄z supius q̄d̄ p̄t
dici ad hoc.

z
argumenta
principia
ab p̄mū

y
Ad sc̄dm

z
Ad tertium

A
Quæstio III

Primiū argumē
tuī q̄ nō solo deo
et inēdū

Cōfirmatio

Bōm̄ argumē

Cōfirmatio

Refeca querovtrū
P̄ solus de sit debitū obiectū fruitōis
nō. Illud cui actus p̄t satiare
appetitū p̄t ee obiectū debitū fru
itōis. s̄ actū aliter obiectū p̄t satiare volūtā
tē. ḡ obiectū aliud a deo por esse obiectū debi
tū fruitōis. maior ē māifesta. minor p̄bat. q̄ q̄n
aliq̄ ac̄l̄ alicui potētia sic se bñt q̄ vnū ē sim
pl̄ impfectio & aliq̄ p̄fectio. si actū impfectio
p̄t satiare potētiaz. multo maḡ ac̄l̄ p̄fectio
satiabit eandē. s̄ possibile ē q̄ aliq̄s ac̄l̄ volū
tati respctū alicui creature sit p̄fectio & itētōe.
q̄ ac̄l̄ volūtati respctū dei. q̄ cū ac̄l̄ respctū dei
sit finit. & p̄ q̄ns hēat certā p̄portōe i p̄fectō
ne ad alios. ac̄l̄ nō v̄i includere p̄dictōem q̄
fiat aliq̄s actus p̄fectio. illo actu finito. i.ḡ si
iste actū finit p̄fectio. satiabit. Lōfirmat ista ratō. q̄ si
vnū ac̄l̄ volūtati respctū dei p̄t satiare volū
tate. i.ḡ ac̄l̄ mltiplicati itēm q̄ exceedat actu
volūtati respctū dei in p̄fectōe poterūt satiare
volūtate. i.ḡ. T. Sc̄do sic. illo ē fruēdū q̄d̄
est sume diligēdū. s̄ aliqd̄ a deo ē bm̄oi. ḡ. T. p̄
bo minorē. q̄ vnū q̄s magis bz diligere se q̄
qdcūq̄ aliqd̄ s̄m pbz. ix. ethi. Lōfirmat ista ratō
q̄ si deo ē sume diligēdū. b̄ nō eēt n̄isi q̄ sumuī
bonū ē sume diligēdū. s̄ bz. p. iñ. tho. sic sumuī
ad sumuī & magi ad magi & s̄p̄l̄ ad s̄p̄l̄. ḡ si su
mū ē sume diligēdū. magi bonū ē magi diligē
dū. & p̄ q̄ns angel̄ ē magi diligēdū ab hoie q̄

Quæstio III

ip̄emet q̄d̄ ē ḥ p̄bm̄ & sc̄tōs. Tertio sic. illo est
fruēdū q̄d̄ ē pp̄t se diligēdū. s̄ aliqd̄ aliqd̄ a deo
ē. pp̄t se diligēdū. ḡ. T. maior p̄z q̄ oē bonū hōe
stū est. pp̄t se diligēdū. q̄ ē diligēdū oī alio cir
cūscripto. s̄ multa sit bona hōesta. vt virtutes
et hm̄oi. ergo zc. Secundo p̄ncipal̄ q̄ deo
nō sit fruēdū. q̄ isto nō ē fruēdū q̄d̄ nō p̄t ca
pacitatē volūtati satiare. nec q̄etare capacitatē
volūtati. s̄ deo ē bm̄oi. ḡ deo nō est fruēdū
maior v̄ māifesta. q̄ fruitio ē q̄etatio volūtati
minor p̄bat q̄ q̄n capacitas alicui potētia sa
tiat. illa potētia nō p̄t aliqd̄ v̄l̄ apperere. s̄
volūtati hōis actū respctū dīne eēntie p̄t alis
q̄d̄ v̄l̄ apperere. q̄ p̄t apperere actū respctū crea
ture. ḡ. T. nō satiat. Ad oppositū. illo solo ē fru
endū ad q̄d̄ oīa alia ordinat. & ip̄m ad n̄il aliqd̄
ordinat bm̄oi ē sol̄ de. Circa istā q̄onē sic p̄ce
dā. p̄mo distiguēdū ē de fruitōe. sc̄do r̄ndēdū
ad q̄onē. Circa p̄mū ē sciēdū q̄ fruitio ē du
plex. s̄. ordiata & inordinata. Ordinata ē illa q̄n
aliqd̄ sume diligēdū sume diligēt. Fruitio iora
diata & illa q̄ sume diligēt & pp̄t se. q̄d̄ minus &
pp̄t aliqd̄ ē diligēdū. s̄ fruitio ordinata ē duplex
q̄d̄ ē q̄etas simpl̄ volūtate. q̄d̄ dīne fruē
tōe. Alia nō simpl̄ q̄etare. s̄ patēt secū ēt nāl̄
arītate & tristitia. q̄d̄ ē fruitio v̄e. Circa sc̄dū
bm̄o vidēdū ē. Utru nāl̄ possit p̄bari q̄ aliqd̄
fruitio q̄etas & satiās volūtate sit nob possibl̄
Sc̄do utru tal̄ dīco sit ponēda. Tertio q̄d̄ sit
obiectū illi fruitōis. Quartuvidēdū ē de fru
tōe nō q̄etate nec satiāte. Quarto vidēdū ē de
fruitōe modiata. Circa p̄mū ē vna opio que
p̄t q̄ p̄t p̄bari nāl̄ q̄ tal̄ fruitio ē nob possi
bil̄. s̄ p̄bat p̄mo sic. Cognita potētia aliqd̄ dī
sticte & p̄ce p̄t coḡsci oīs ac̄l̄ ad q̄n nāl̄ or
dīat. s̄ nā buana pot nāl̄ coḡsci dīsticte & p̄f
ete. ḡ. T. ḡ cū ac̄l̄ tal̄ bz reiūtate sit nob possi
bil̄ ita q̄ volūtatas ē i potētia nāl̄ ad talē actū.
se q̄d̄ q̄ p̄t nāl̄ p̄bari q̄ ē nob possibl̄. Pr̄et
ea oī caro cognitio p̄t coḡsci cā a q̄ nāl̄ depē
det. s̄ tal̄ fruitio ē finis volūtati. ḡ cognita nā
volūtati p̄t coḡsci ille finis. Pretea nāl̄ ē
coḡscibile q̄ ē p̄mū obiectū irēlect. ḡ nā
lif & coḡscibile q̄ qd̄l̄. Tertiu s̄b ēt ē dīstincte
coḡscibile ab irēlectu. ḡ nāl̄ p̄t coḡsci q̄ di
uia eēntia p̄t nude & p̄fēvideri ab irēlectu.
& p̄ q̄ns ead̄ rōe q̄ fruitio dīne eēntie est volū
tati possibl̄. Pretea obiectū volūtati ē ens. ḡ
nō q̄etas n̄isi i p̄fcissimo ztēto s̄b ētē. Pretea
q̄n potētia respicit mltā n̄ q̄etas n̄isi i p̄fcissi
mo ztēto. ḡ volūtatas nō q̄etas n̄isi i deo. Pr̄et
ea q̄dcūq̄ bonū p̄t appeti a volūtate. ḡ sumuī
bonū p̄t appeti a volūtate. & p̄ q̄ns n̄ p̄t q̄etari
n̄isi i sumo bono. Concl. q̄ tal̄ fruitio est nobis
possibl̄ nō p̄t naturali p̄bari. v̄. q̄ p̄bi iue

Tertius

Quarta p̄bās q̄
deo nō ē fruēdū

Duo fact.

De p̄mo

Circa sc̄dm q̄nē
p̄bat articulos

Primiū articul.

Prima opinio
Probatio p̄mū

Sc̄dū

Tertia

Quinta.

Sexta

D
Cōtra op̄e

Libri primi

Ad primum articulum.
Resilio autoris

stigates diligenter quod sit finis ultimus operum humanorum non potuerunt ad illum finem attingere. Non est verisimile quod huius possit naturalem probari. Preterea oes res adducere ad probandum huius sunt solubiles. Non potest illa per se naturaliter probari. Preterea si res secundum ad tenetum talis finis nobis esse possibiliter requirit fides. Si si posset natura esse et fides necessaria.

Propter quantum ad istum articulum dico primo quod non potest natura deminari quod talis fructus divine clementie est nobis possibilis. Quod istud est mere creditum. Ita non potest deminari natura. Secundo dico quod non potest natura deminari quod voluntas non potest satiari nec querari in aliquo circa deum. Quod vero est quod si posset natura probari quod voluntas non potest querari in aliquo finito. aut hoc est per libratam voluntatem. quod si voluntas ex hoc ipso est libera. potest appetere quodcumque volabile. et illa non potest satiari nisi in ultimo. at per similitudinem obiecti voluntatis quod si obiectum suum est ens in eodem. et per sensus quodlibet pretium. et per sensus non potest querari nisi in summo. at per capacitate voluntatis. quod si est capax boni infiniti. primo modo non potest probari. quod non potest natura deminari quod voluntas contingenter ferat in quodlibet voluntate. sed omnes definiuntur ratione istius dicti. quod non potest naturaliter probari quod voluntate humana actum respectu cuiuscumque est nisi poterit appetitur seu voluntas appetere perfectum bonum. nec secundo modo probari. quod non potest naturaliter cognosci quodcumque aliquid coe est apprehensibile ab aliquo potentia. quod quodlibet pretium est perfecte cognoscibile a talis potentia. quod potest esse impedimentum perfecti proportionem aliquid preterit. vel per defectum aliquid ius alterius causa. Exempli primo habet probatum est in proportionatu ad canendum immediate aliquem efficiuntur inferiores. et si intellectus non potest aliquod cognoscere intuitus et in particulari. nisi mouatur immediate ab obiecto vel causa aliquo effectu non est immediate ab obiecto. id non potest cognoscere deum intuitus et in particulari. Exempli secundi. si est aliquod obiectum quod nullo modo posset apprehendere ab intellectu nisi prius apprehendetur a sensu si est aliquod natura intelligibile cui repugnet ille sensus. talis intellectus quis posset apprehendere unum coe ad ostia ista. non tamen posset in particulari apprehendere quodlibet pretium. Confirmatur intellectus non per statu isto potest apprehendere unum coe ad sibi et accensum. et tamen non habet sensos. Nec potest tertio modo probari. quod non potest probari quod voluntas est capax talis boni. cum hoc sit solus suppositione et non naturale. Tertio dico quod non potest natura probari quod voluntas possit recipere unum actum ab aliquo ente creato. si etiam est ratione immediata quod satietas appetitus voluntatis sic non potest probari. quod nullum delectabile sensible potest querari appetitus sensiti unum quodcumque sensus retinet oem dispositioem prius illi delectationi. Tertio dico quod non potest natura probari quod voluntas sit per quemcumque actum querabilis. quoniam quo cum actu possibili posito est ipsa voluntate possit

Sententiarum

libere velle aliquod aliud. et tristari si careat illo. Et ita nec potest probari quod voluntas est variabilis et querabilis fructus quam de se ponimus. nec quod non potest querari aliquod alia respectu alicuius creature. nec quod potest per quocumque querari. nec rationes aliorum aliquas illustratingem probat sufficiunt. Ad hunc etiam maior est falsa sic prius dictum est in ratione de subiecto theo. quibz declaratur est quod potest subiectum distingue et pro parte cognosci per se et illo non possit haberi notitia de quocumque alia re. Ad secundum dico quod quocumque causato cognito potest cognosci quibus causa in via pura per hunc finem et efficietur. et multe additiones illarum causarum sunt ex illa re cognosci. Hic illud quod est canum potest ex quocumque causato in particulari cognosci. vel cognitio propria sive equaliter. Ad tertium dico quod aliquid est obiectum proprium alicuius potentiae. et hoc loquendo de obiecto primo proximitate adequantur potest intelligi duplum. vel quod est illud cuius quodlibet pretium in particulari. et sub propria ratione est apprehensibile ab illa potentia. et nihil est sic apprehensibile a potentia nisi de quo illud predicatur. vel quod est coquissimum inter omnia quod potest apprehendi ab aliquo potentia; nec potest aliquod apprehendi ab illa potentia nisi de quo ipsum predicatur. primo modo dico quod non potest natura cogisci quod ens est proprium obiectum intellectus. quod non potest cogisci quod quodlibet pretium sub eius est sic cognoscibile ab intellectu. secundo modo est possibile. sed tamen non est natura cognoscibile distingue et in particulari talis potentia.

Ad quartum. quod deberet probari quod potentia non queratur nisi in perfectissimo pretio sive obiecto eodem. quod sensus potest habere delectationem respectu plurium sensibilium. si est aliquod sensibile minus perfectum quod potest approximare illi sensui. nec potest per querari illius sensu. quod excluderet oem tristitia. tria illi delectantur. et tamen non est perfectissimum pretium sub illo eodem. Sicut quod non quodlibet pretium est distingue et in particulari cognoscibile ab illa potentia non oportet quod non posset querari nisi in summo. Per idem ad aliquid. quod non probat sufficiunt quod potentia talis non potest querari nisi in perfectissimo. Ad ultimum non potest probari sufficiunt quod oem bonum quod potest appetiri a voluntate potest ab ea alio habere per hoc. Et ita non videtur quod opio. Autem quoniam per intelligenter inferioribus significatur in intelligentia superiori: possit per res naturales sufficiunt probari. Si dicatur quod intelligentia inferiorum videtur superiori. at videtur ea esse finita. at videtur ea esse infinita. at non videtur esse infinita nec infinita. sed creditur ea esse infinita. si primo ultimo modo. quod non potest significatur in ea quod stultus non dicit potest quod per sua opinio sunt ait beatum habet augustinum. de ci. dei. si autem nec videtur ei infinita nec infinita. non videtur ea per defectum nec per sensus est bratus: si at videtur ea esse finita. quod per intelligentiam aliquod posse ea excedere. ita est exprimitur in nobis quod possimus ultra appetere quodcumque bonum aliud quod

Ad primam rationem
opio. quod est
scoti.

Ad secundum.

Ad tertium.

Ad quartum.

Ad quintum.

Ad sextum.

Imitatio prima

Distinctionis I

ostēderet maius bonū. et p̄n̄s pōt appetere et amare illud maius bonū. ita nō quietat in ista intelligētia. Preterā rō Aliicēne ē ad op̄positū. q̄ scđa intelligētia si causat tertia. uō causat eā in v̄tute p̄p̄a s̄ aliena. et p̄n̄s nō finit eā v̄tute p̄p̄a s̄ aliena; qđ aut̄ finit rōe si nis alteri nō q̄etat illō. ḡ t̄c̄. Ad primū istoꝝ posset dici leuit̄. q̄ intelligētia videt illā intel̄ligētia i q̄ br̄ificat esse finitā. et q̄ est aliqd p̄fecti ea. Et qn̄ d̄. ḡ pōt appetere illud p̄fectuꝝ posset dici leuit̄ q̄ nō sequit̄. q̄ intelligētia iferioꝝ nō pōt appetere aliqd ḵ rectā rōem. Nūc aut̄ diceret ali. q̄ ip̄ossible esset q̄ illa p̄ma in telligētia alit̄ habeat ab intelligētia infima q̄ habeat. et ita nō pōt alit̄ appeti. vel posset dici q̄ illa intelligētia iferioꝝ nō cognoscit illā intelligētia sup̄iorē. Et p̄b̄ p̄t. q̄ experimentū qđ nos habem̄ nō cogeret sic opinat̄. q̄ volūtas noſtra pōt velle ip̄ossible. et nō sic volūtas illa. et ita nō est sile. Circa scđm illi negarēt illā p̄n̄z intelligētia finit rōem alteri finis. ḡ nō q̄etat. sic diceret sensibile nō delectat nīl i v̄tute alteri. qđ t̄n̄ nō delectat. et t̄n̄ q̄etat appetitū sensitiū. Circa scđm dico. q̄ de facto talis fruiſio est ponēda. s̄ b̄ t̄m̄ est creditū et nō p̄rōem naturalē. notū est. Circa t̄m̄ est vna opinio q̄ ponit q̄ imediatū obiectū fruſionis nō est deus ip̄e. s̄ visio br̄ifica ip̄ius essentie diuine. Hoc p̄baꝝ multipliꝝ. p̄o sic. q̄n̄cūq̄ volūtas v̄t̄ rebus mediāte aliquo actu alio. ita q̄ iste act̄ est obiectū formale illi act̄ v̄tendi q̄ seq̄t̄ desideriū. ḡ qn̄ aliq̄s fruſaliq̄ re fruſio sequēte actu desideriū. frueſ mediāte aliquo actu q̄ erit obiectū formale illi fruſioꝝ. Ans p̄z inductiue. qn̄ aliq̄s p̄mo desiderat domū. et post ea p̄seqt̄ur eā et v̄t̄ ea. v̄t̄ mediāte ibitōe v̄l aliquo tali. Pretea. Amor p̄cupiscētē nō fert imediate sup̄rē s̄ sup̄ actu quo habeat res; s̄ fruſio est amor concupiscētē. ḡ nō fert imediate sup̄ deū ip̄m s̄ sup̄ visionē br̄ifica; q̄ ip̄e dē habeat. Maioꝝ p̄z inductiue. q̄ q̄ diligit ci bñ et cōcupiscit ip̄m; obiectuz ibi imediatū nō est ip̄e cib̄. s̄ act̄ quo habeat cib̄. s̄. act̄ ip̄e cōedēdi. Minoꝝ probaꝝ. q̄a fruſio est respectu dei habit̄. ḡ respectu act̄ quo habeat. et p̄n̄s est amor p̄cupiscētē. Pretea. fruſio succedit desiderio. ḡ idē obiectū desideriū et fruſioꝝ. s̄ desideriū est respectu actus quo postea habeat dē et nō respectu dei absolute. nō em̄ desideramus deū nisi q̄ desideram̄ videre eu. ḡ fruſio nō est dē deo absolute. s̄ dē br̄ifica v̄fio ip̄i. Pretea. fruſio est respectu alicuiꝝ cōplexi. q̄ est respectu eiusdē respectu cuiꝝ est desideriū. s̄ desideriū est respectu alicuiꝝ cōplexi. ḡ et fruſio. s̄ dē est qđ incōplexū. Pretea. illō est ob

Questio III

lectū fruſioꝝ qđ est matie desideratū. s̄ b̄ est actus quo videt̄ deus. Pretea pōt argui sic. idē est obiectū fruſioꝝ et delectatōis p̄ntis. s̄ obiectū delectatōis est ip̄a visio q̄ de ea btūs sume gaudebit. s̄. delectatio puenit ex coīn̄ctōe pueniet̄ cū pueneti. ḡ est de ip̄a p̄iūctōe ḡ de actu quo fit ip̄sa p̄iūctio. Et illa opio v̄t̄ ee simpliꝝ fallsa. q̄ fruſi aliquo ē aōre inherere il li p̄pter se. sed nibil ē amādū p̄p̄ se nīl solus deo. ḡ solo deo est fruendū. Pretea illo solo est fruendū qđ nō est ad aliud ordinabile. s̄ oē aliud. a deo est ad deū tanq̄ ad finē ordinabile. ḡ nullo alio a deo est fruendū. Pretea aug⁹. i. de doctria xp̄iana. Res qđ fruendū est sūt p̄r̄ filiū et sp̄scētū. Id dico q̄ obiectū fruſioꝝ p̄atrie est ip̄emet deus. q̄ amor amicitie respectū cuiuscū obiecti est p̄fectissim⁹. ḡ fruſio est amor amicitie. s̄ aō: amicitie fminat ad ipsū deū in se. ḡ fruſio. Confirmat̄ q̄ dē pōt imēdiate diliḡa btō. s̄ em̄ ē possibile resp̄cū creāture. q̄ vna immediate diligat alia. s̄ illa dilectio q̄ bz p̄fectiꝝ obiectuz ē p̄fectior. ḡ dilectio q̄d̄ens imediate diliḡt est nobilior. p̄fectior. q̄ illa q̄ ip̄a visio dīne cētē diliḡt. s̄ fruſio ē amor nobilissim⁹. ḡ fruſio fminat imediate ad deū i se. Pretea nō min⁹ pōt btūs h̄re actu resp̄cū dīne cētē p̄ se p̄ter actu resp̄cū visioꝝ dīne cētē q̄ viator. s̄ viator p̄t illū actu quo desiderat deū videret et h̄re bz actu diligēdi deū i se. et ille ē nobilior. maḡ meritor̄. ḡ btūs p̄ter illū actu quo diliḡt ip̄am visioꝝ dei et habitoꝝ dei. bz vna aliū p̄fectioꝝ fminatū prima ad ip̄z deū i se. Assūptū p̄z q̄ posito q̄ dē nūs ḡ eēt bñd̄ alit̄ q̄ bz i via adhuc eēt sume diligēd̄. et t̄n̄ nō actu desiderādi illo posito. ḡ alio actu q̄ nō ē desideriū. et p̄n̄s eadē rōe mō i se est diligēd̄. nō t̄m̄ desiderād̄. Et isto arguit̄ sic. p̄fectior actui caritas corīndet p̄fectior actus i p̄tia. s̄ act̄ volūtas dē bitōe dei corīndet actui desideriū vie. iḡif vñ act̄ p̄fectior corīndet illi actui vie quo dē i se diliḡt. ille n̄ p̄t eēt nīl resp̄cū dei i se et ille ē p̄fectissim⁹. ḡ fruſio. Pretea illo q̄ ē vtēdū nō ē fruendū. s̄ illo actu visioꝝ dei ē vtēdū. ḡ n̄ ē fruendū eo. p̄batō assūpti. q̄ obiecta eiusdē rōis bñt̄ fminare act̄ eius dē rōis. fvisio vñ i bñt̄ et alteri sūt eiusdē rōis ḡ v̄t̄oꝝ ē vtēdū v̄t̄oꝝ ē fruendū. s̄ nō ē fruendū v̄t̄oꝝ q̄ btūs nō d̄ fruſi actu alteri bñt̄. s̄ v̄t̄eo. ḡ v̄t̄oꝝ ē vtēdū. Pretea illō qđ bz reēt̄ rōe p̄t eēt nolitū nō ē obiectū fruſioꝝ. s̄ istavisiō p̄t eēt nolita. q̄ vnuſq̄bz bz rectā rōe p̄t se p̄formare diuine volūtati. sed ista visio creāta p̄t eēt nolita a deo. ḡ pōt eēt nolita a volūtate creāta. ḡ nō ē obiectū fruſioꝝ. Pretea idē est obiectū fruſioꝝ vie et patrī. vel saltez

Secunda.

3
Et p̄tua.

Adicōum.

R
Sic articulus.

2
Centrū articulū re-
cipi. durād̄.

P̄bat p̄mo.

Sic

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto

Improbat opio

Rūsio auctoria

Libri primi

Ad rōes durādi
Ad pīmā

Ad scđam.

Ad tertiam

Ad quartam.

Ad quintam.

Ad sextā

nō est obiectū nobilius fructōis vie q̄ p̄rie. sed obiectū fructōis vie est ip̄emēt deus & nō ip̄a visio creata dei. ḡc. Assumptū p̄z. q: si visio illa ēēt obiectū fructōis vie. ḡ desideriū illius visiōis ēēt fructio vie. p̄ns ē falsum. q: tūc q̄cū q̄ desideraret illā visionē fruere deo. p̄ns est falsum. q: exns in p̄co mortali desiderat illaz visionē sed nō frui deo. Silt dānatus desiderat illā visionē & tñ nō frui deo. Silt aliq̄s ex puris naturalib⁹ sine fide p̄t frui deo. q: summe diligere cū sup̄ oia. & tñ pp̄f b̄ nō oī q̄ delideret illā visionē. q: p̄t ignorare an tal⁹ visio sit sibi possibilis. Ad rōnes alteri⁹ opiniōis. Ad primā dico q̄ q̄uis v̄lus qui sequit̄ desideriū fit mediāte aliquo actu. tñ act⁹ vtēdi q̄ nō sequit̄ desideriū nec est desideriū. est respectu rei in se. Terbi gra. ex p̄cepto dīno p̄t aliquis teneri diligere primū. et posito q̄ nibil debebet exercere circa eū p̄ter solū actu amōis. et tūc ille vt̄eret primo. & tñ nibil t̄minaret illū actu vt̄edi nisi ip̄a res. & nō aliq̄s actus. ḡ eo: dē mō deus diligēdus ē sume nō mediāte ali⁹ quo tali actu termināte ip̄am dilectionē. Ele rūtamē sicut v̄lus sequēs desideriū ē mediāte aliquo actu. ita ille actus b̄ti q̄ sequit̄ desideriū quo deus desiderat̄ in via fit mediāte aliquo actu. q: mediāte ip̄a v̄siōē & mediāte fructione. & ita poterūt ē tres act⁹ in p̄ia. l. v̄sio & fructio. & actus respic̄s deū mediātib⁹ duo bus actib⁹ intellect⁹ & voluntat̄. Ad scđam dico q̄ fructio nō ē amo: & cupiscēt̄. nō p̄l fructio p̄rie q̄ fructio vie. Lui rō est. q: om̄is amo: & cupie q̄ est p̄cise amo: & cupiscēt̄ p̄suppōit amorez amicitie. ita q̄ q̄n aliqd diliḡt amore concupi: est aliqd magis dilectū amore amicitie. iḡt̄ si de p̄cise diligere amore & cupie ēēt aliqd magis dilectū q̄ de. q̄d est incouēt̄. Iō dico q̄ fructio est amo: amicitie. Et q̄n dī: q̄ fructio est respectu dei b̄ti dico q̄ verū ē. q̄ deus est b̄t̄. nō tñ est p̄mo resp̄cū illū b̄t̄os. nec resp̄cū act⁹ quo habet. & resp̄cū deitatis i se. Ad triā dico q̄ fructio nō succedit desiderio nisi q: est post ip̄m quo succedit fidei. & succedit amor vie quo deus diliḡt̄ in se. p̄pter se. q̄ est ali⁹ ab actu desideriū: sic declarat̄ est. Et istarū duarū fruitionū est idē obiectū. sc̄z deus ip̄e. Ad quartā p̄z p̄ idē q̄ q̄uis desideriū ēēt resp̄cū alicui⁹ & p̄plexi. nō tñ fructio. quia nō est idē obiectū p̄mū desiderij et fruitionis. Ad quinā dico. q̄ desideriū p̄p̄rie ē resp̄cū alii cuius futuri. & q̄ actus beatificus est futurus et nō deus. Ideo p̄cesso q̄ actus beatificus ē sume desiderat̄. debet dici q̄ sume desiderat̄ nō est obiectū fructōis. sed obiectū illū sume desiderati est obiectū fructōis. Ad sextā p̄t

Sententiarum

dici q̄ p̄p̄rie delectatō nō b̄z obiectū cū nō sit act⁹. Doc̄ tñ p̄cesso dico q̄ obiectū delectatio nis q̄ntis fruitionē est ip̄emēt deus & nō act⁹ aliq̄s. Et q̄n dī: q̄ b̄t̄s summe gaudebit de vi sione. Dico q̄ sume gaudebit de ip̄o deo in se viso sicut ip̄z sume diligit. Et q̄n dī q̄ delecta tio p̄uenit ex p̄iūtōe p̄ueniētis cū p̄ueniente gest de ip̄a p̄iūtōe. Nego p̄nam sed erit dī obiecto illius p̄iūtōis. Circa quartū dico q̄ obiectū fructōis nō quietatis q̄lis est fructōvie. est deus ip̄e. q̄ illud est obiectū fructōis ordina te q̄d est p̄pter se diligendū. & tale est sol⁹ deus ḡc. Circa q̄ntū dico q̄ obiectū fructōis for dinate p̄t esse aliqd a deo. q: sc̄z om̄e q̄d appa ret intellectū errāti cē summū bonū. & etiam illud q̄d nō appetit. q̄ p̄t voluntas ex liberta te sua summe diligere quodcuq̄ sibi oblatū et ita frui eo. Ad p̄mū p̄ncipale dico. q̄ nullum aliud obiectū a deo p̄t satiare voluntatez. q̄a null⁹ actus respectu cuiuscūq̄ alteri⁹ a deo ex cludit oēm antieratez & tristitia. q̄n quocunq̄ obiecto creato habito p̄t voluntas aliqd aliqd cū antierate & tristitia appetere. Ad p̄batōe z dico q̄ act⁹ fructōis respectu cētētē dīne est p̄fectissim⁹. & iō ille solus q̄etabit. Et q̄n dī se est finit⁹. verū ē. & tñ nō poterit attrigi ab alio actu. q̄ distinguit̄ spe ab illo alio actu. & argu mentū b̄z locū q̄n talia quoz vñū est p̄fectius & aliud imperfectius sit eiusdē rōnis. nō aut q̄n sunt alterius rōnis. Silt iste act⁹ excludit oēz antierat̄ & tristitia. & b̄ dico naturali loquendo q̄uis forte de potētā dei absoluta possit p̄pa ti secū tristitia & anxietatē. sicut fuit in xp̄o b̄z aliquos: & de b̄ p̄atebit in tertio. Per idē ad alia p̄firmatione z q̄ om̄is alii actus p̄partim secū tristitia & anxietatē. Ad scđam dico q̄ so lus deē sume diligēdus. q̄ est summū bonūz. Et q̄n dī q̄ sicut maximū ad maximū tc. Dico q̄ illa p̄po nō est v̄līsa. p̄z em̄ q̄ summuens ē p̄ductiū p̄fectissimi effectus. & tñ nō sēp p̄f es ciū ens est p̄ductiū p̄fectioris effectus. q̄a angelus est p̄fectius ens q̄ quodcuq̄ bic infē riū. et tñ nō p̄t p̄ducere nisi accidēs. cum tamē multa hic inferiora possint producere substātias. Sed quādo illa p̄positio habet veritatem alias diceat̄. Ad tertium p̄z p̄s q̄ illo ē fruendū quod est p̄pter se diligendū. & nō p̄pter aliud. Nunc autē bona honesta sicut virutes et b̄mōi. nō tñ p̄pter se sunt diligenda. sed etiam p̄pter aliud. & idēo illis nō est fruendū. Ad ultimum dico q̄ voluntas in fructōne beatifica quietat̄. Et quādo dicitur q̄ potest aliquid v̄lra appetere. Dico q̄ verū est. sed non potest aliquid v̄lra appetere cum anxie tate et tristitia.

Quartū articulū

Quintū articulū

Ad p̄mū p̄nū

Ad cōfirmationē
Ad scđam

Ad cōfirmationē

Ad tertiū

Ad quartū

Distinctionis I

Questio q̄nta distinctionis prime.

Quoniam possit frui aliquo quod est realiter deus non habet fruitum respectu alicuius quod est realis deus. sed utrum possit frui entia non fruēdo sapientia vel voluntate vel persona sive frui una persona non fruēdo alia. Sic quod potest distingue intelligi potest distingue diligere sed entia diuina potest intelligi non intellecta persona. sed potest diligere non dilecta persona. maior est manifesta. quod iste poterit sicut est abstractus. minor potest quod specta est fructus patet sicut fructus vie. sed in via primitus intelligere est entia non intelligendo persona. sed in prima. sed cum omni plus potest intelligi non intellectu posteriori. sed entia est pro persona sed potest intelligi entia non intellecta persona. et per minus voluntas potest frui entia non fruēdo persona. Confirmat. quod inter lectus potest distincta in esse dividere intelligendo unum et non intelligendo reliquum. igitur quod tunc est sententia sit persona poterit intellectus intelligere entia non intelligendo persona tertio quod huius distinctionis potest distincte eminare actum voluntatis. sed relatio huius distinctionis bonitatē sic distinctionis entitatis. sed tunc. Praesea una res potest intelligi non intellectus alia re reali distincta. sed potest intellectus una persona non intellectus alia persona. igitur contingit frui una persona non fruēdo alia. Quarto non magis repugnat entia eminare actum fruēdi sine persona quod repugnat persona dñe eminare depedentia nature assumpta sine entia vel sine alia persona sed cum persona emiat de pedentia nature assumpta et in entia nec alia persona eminare actum fruēdi sine persona. Ad oppositum. fructus non est nisi respectu unius fruēbilis. quod hoc est obiectum fructus est obiectum cuiuslibet fructus. sed non primitus frui aliquo nisi fruēdo eius fruēbilis. sed tunc. Ad quoniam dicitur quod nec in via nec in prima includit distinctionem. quod voluntas fruēat entia non fruēdo persona. et quod fruēat una persona non fruēdo alia. Dicitur igitur primo quod possibiliter est viatore frui entia non fruēdo persona. et huius fructus ordinata. Secundo. quod secundum Augustinum. viij. de tric. iij. si entia relativa dicitur non est entia. quod ois entia quod relativa dicitur est aliud excepto relatio. Ex quo excludit li. iij. c. viii. quod propter si p̄t non est aliud ad se non est aliud quod ad alterum dicatur. est quod entia dina aliud obiectum perceptibile. in cuiusceptu non includit relatio. igitur sic potest accipere viatore sed entia dina si sit sic accepta huiusmodi sumi boni. et quod specta modi fruēabilitas. sed origine ea frui ordinata. Ista ratio confirmat. quod possibile est excludi ex pura naturali. sed eam non sumi boni. et tamen ex naturalib. non cogescimus deum ut trinum est. igitur circa sumum bonum sic cognitum potest voluntas hic

Questio V

aliquem actum et non necrio in ordinatione. sed habebit acutum fructus ordinatus circa entiam et non circa personam. ut nos accipimus personam. Evidenter autem non est possibile. sed quod ordinatus fruēatur persona non fruēdo entia quod persona in ratione sui includit essentia. Secundo dicitur quod viatore potest frui una persona ordinatus non fruēdo alia. Tertio. probatur. quod respectu trium personarum sunt tres distincti articuli fiduci. sed potest accipere persona una cui corripondet unus articulus non accipiendo alia cui corripondet alius articulus. et tunc in illa persona accipitur ratio summi boni. sed possibile est fruēatur persona sic accepta non fruēdo alia.

Secundo principale dicitur quod non includit distinctionem. scilicet articulatum quod possit esse ex parte intellectus et ex parte voluntatis. quod utrumque actu terminet entiam et nulla persona. vel una persona et non alia. pura quod intellectus videtur entia et non persona. vel persona una et non alia. et quod voluntas fruēat entia et non persona. vel una persona et non alia. Hoc persuaderet sic. prius origine quod genuit filium prefecte est bruis. quod nullus prefectio sibi intrinsecum habet a persona producta beatitudine est prefectio intrinsecum personae bruis. sed illo potest est beatus. sed in illo potest habere essentia coicata tribus. ut obiectum. sed vel entia absolute vel etiam in persona in una persona tamen. sed precise non est de roe entia ut est obiectum beatitudinis. ut ipsa beatitudine inquit coicata tribus. et ita non videtur predictio sive ipsa ad visionem sive ipsa ad fructum. sed simpliciter per obiectum beatitudinis est ipsa dina entia. absolute. sed parado ad intellectum creatus est possibile obiectum per se ponere sine secundo. sed tunc. Hodie ponendum est iste ois actus huius obiectum primum a quo entia sunt dependentes. et huius obiectum secundarium a quo entia sunt non dependentes. sed videtur in illud ratione primi obiecti. licet ergo non possit mātere idem actus nisi habeat habitus dñe ad primum obiectum. potest tamen manere idem sine habitu dñe ad primum obiectum. potest tamen manere idem sine habitu dñe ad secundum obiectum. quod ab eo non dependet. Exemplum idem est actus visionis divine entier et aliarum rerum in entia. sed entia est primum obiectum res visae sunt secundarii obiectum. Non possunt autem manere visione eadem nisi essent eiundem essentiae possent tamen manere eadem absolute. sed quod est rerum visarum in ea. sed de potest sine predicto cooperari ad actum per se ipsum ipsa tamen creditur in primum obiectum non in ipsa tamen creditur in secundo. et tamen erit actus idem. ita sine predicto potest cooperari ad visionem entier. quod entia huiusmodi sunt eiundem obiectum per se ipsum obiectum eiundem acutum visionis vel fructus ipsa tamen creditur in persona et pariter roe ipsa tamen creditur in una persona non in alia. Tertio ista opinio. ipsa tamen ad primum articulum si intelligatur quod aliquis viatore potest ordinatus diligere entia et non persona. quod si potest sciens se diligere entia. et non sciens se diligere persona. sic huiusmodi veritate hoc probant argumenta sua. Si autem

Probatio secunda

Scilicet articulatum

Ratiocinatio sua

Dicitur opere prima
primus articulatus

Libri primi

Contra scdm

E
Ritio auctoris

intelligat qd aliqs p ot ordinate diligere ipsas eentia diuinam ita qd simplr no diligit persona. no videt veru. cui rō est qd qlibet obligat ad diligendū illud qd est sume diligēdū. s persona diuina ē sume diligēda. et ita pfecte diligibl sicut ipa eentia. qd no est licitu frui eentia diuina no fruēdo persona diuina. Pretea p idē p ot pbari q nullv viator p ot ordinate frui vna persona no fruēdo alia. qd qlibet persona est eq fruibilis sicut alia et eq diligibl. qd qlibet eq qd obligatur ad fruitionē et dilectionē cuiuscumq personae. Cōtra modū ponēdi pclone ondendo qd no ē actus pmo terminat ad obiectū pmariū et scdariū. et post ad obiectū pmariū tñ vel ecoūverso. pmo. qd impossibile est trāsire a p dictione ad p dictionū sine oī mutatōe nisi forte pp solā transmutationē tps in actuvel qd foret si tps coexistet vtrig p dictionoy. qd quo patet in iij. li. qd si pmo intelligat obiectū scdariū isto actu. et postea no intelligat. vel ecoūverso. cū ad verificadū illa p dictiona no sufficiat sola transatio tps. oī qd sit aliquā mutatio. qd cum sit manifestū qd no sit aliq mutatio localis b. opz qd sit mutatio aliq acqstiuā vel depdtiuā ali cū formalr inherēt. ex quo no p ot cē pductio nec destrutio alicui p se extintis. Et tuc quero aut est mutatio ad aliquod absolutum aut ad aliquod respectuum. non ad absolutuz. quia non posset poni nisi babitus: vel actus: vel spēs vel passio. sed manifestū est qd illa acqstiuā vel depdtiuā nec est h̄itis nec spēs nec passio. qd oī sit actus. et p pns b̄ ppositū qd no ē semp idē actus numero. nec pot dici qd est mutatio ad aliquod respectuum. qd null respect acqst de nouo nisi p pductionē vel destrutōe absoluti alicui. vel p motū localē. et b̄ natura lit. qd cū no sit b̄ motū localis oī qd aliquod absolutū vel destruāt vel pducāt et b̄ ppositū. Sif si sit mutatio ad relationē. aut ad relōez realē aut ad relationē rōnis. no pmo mō. qd relatio realis b̄m istū doctorē no p ot eē respctū no enq. qd possibile est illud obiectū qd ponit scdariū qd sit simplr nōens. qd ponit qd creature etiā n̄ extesvidēt in ybo rāq obiecta scdaria. qd ille act no b̄ respectū realē ad illa obiecta scdaria. et p pns no erit b̄ mutatio ad respectū realez. No p ot esse mutatio ad respectū rōnis. qd cū talis no sit b̄ nouo nisi p nouū actu. oportet qd eēt b̄ aliq act nou. Jo dico aliter ad qdne pmo qd nec licite nec illicite ptingit frui eentia no fruēdo persona. nec in via nec in pria. Cū rō est. qd nūq de eadē re debent concedi p dictiona nisi babeat in scriptura sacra. vlt ex definitōe ecclie vel evidēter et pna formalē ex talibus inferant. s manifestū est qd illa nec

Sententiarum

Instatū pma

Scdō

Tertio

Quarto

Rūdet ad pma

D

Ad scdm

habent ex scriptura sacra: nec ex definitōe ecclie nec sequuntur evidēt et formalē ex talib⁹ ḡ ista no sūt pcedēda. scz qd aliqs fruēt eentia et no persona. Maior videt satis manifesta. qd si cut declarabit dist. sc. Difficillimū ē intelligere aliq p dictiona verificari de eadē re. nec est b̄ ponendū nisi pp solā fidē. qd b̄ no ē ponendū nisi vbi fides ppellit. sed fides non ppellit ad aliqd ponendū nisi qd b̄ ex scriptura sacra vlt ex definitōe ecclie vel evidēter et formalē infert ex talib⁹. Ideo dico vlt qd quiqd pificat de diuina eentia pificat de persona et ecoūverso. ni si oppositū habeat ex fide mō supradicto. Et iō dico qd eentia diuina no p ot intelligi. nec intuitiū nec abstractiū mīsi itellecta diuina persona. Sed h̄ ista rōem p ot argui pmo qn vnuz no est de intellectu alteri. no ē p dictionū intellēti sine alio. s persona diuina no est de intellectu qdditatiōe eentie. qd no ē p diction et intellecta eentia no intellecta persona. Pretea alius est pcept eentie et alii ipius psonae. qd est aliqs pcept eentie qd no est pcept psonae. et ita ista p dictiona verificant de eentia et de persona. non obstante qd sunt vna res. Pretea pbi habuerit aliquā cognitionē de deo. s penit nullā habuerit cognitōe de qdū persona diuina. qd no obstante idētitate dei et psonae diuine p ot aliquod p dicitūve affirmari de deo et negari b̄ diuina persona. Pretea quis idē no possit affirmari et negari de eadē re. tñ non est inconveniens alii quid vere affirmari de vna re et vere negari ab alia. qd quis cogisci no possit affirmari de eentia et ne negari a persona. qd persona et eentia sunt eadē res. possibile tñ erit qd affirmet de vna psona et neget de alia ex quo sunt distincte res. A p mū isto dico qd qn aliqd no ē b̄ itellectu alterius nec idē realē cū illo p ot ipm intelligi alio no intellecto. Nūc aut ita est qd quis relatio no sit de intellectu diuine eentie. qd no p dicit formalē de diuina eentia. et tñ eadē realiter cū diuina eentia. et iō no p ot intelligi eentia no intellecta persona. tñ aliqd eē de intellectu alii cū p ot dupl̄ intelligi. vel qd no p ot intelligi nisi illo intellecto. et sic relatio ē de intellectu eentie et ecoūverso. vel qd est psvl pstituēs ips⁹ et sic relatio no ē de intellectu eentie. no tñ potest intelligi eentia sine relatōe. pp idētitatē realē inter eentia et relatōez. sif dicēdū est de eentia et persona. Ad scdm p ot pcedi. qd oīs conceptus eentie est pcept psonae et ecoūverso oīs pcept psonae ē pcept eentie. tñ aliqd pcept pmo b̄ de eentia et no pmo de persona. Et rō est qd est aliqs pcept qd ne b̄ de oī illo de quo b̄ eentia diuina et de nullo alio. et tñ no sic respicit aliquā psonā diuinā. qd b̄ d̄ aliquo de quo no

dicit illa persona, sicut esse sapientem, esse creativum et huiusmodi perpetuum digne centie et non alicuius personae primo, non enim creativum primo conceptum prius. quod operit etiam filio quod non est prius. Si dicatur ista sententia infirmo roem primam; quod huiusmodi vere affirmat de centie diuina, quod tamen vere negat a divina persona. sicut uero de conceptie diuine primo conceptum est iste conceptus. et prius non operit iste conceptus primo. Respondeo quod ista affirmatio et negatio deberet procedi, quod sequitur ex illiusque fide tenemus, ex hoc enim ipso quod fide tenemus quod deus est creativus, et quicquid vere predicatur de deo est creativum, quod scilicet liber persona diuina, et cum hoc tenemus quod prius non est filius, sequitur evidenter et formaliter quod iste conceptus primo operit centie, et non prius patri. quod prius operere alicui est operere illi et nulli nisi de quo ipsum verificatur. operere alicui non prius est operere alicui et tamquam cum hoc operere alii cui aliud de quo ipsum non vere predicatur. ita si esse conceptum alicuius est repertare vel significare aliquod et non aliud, procedo quod est aliquis conceptus persona qui non est centie, quod est aliquis conceptus personae qui precise operit unum plenum et non alterum, et per consequens non est conceptus centie, et quo non vere operit oportet illi de quo dicitur centie. Ad tertium quod quacumque cognitionem habuerunt probi de diuina essentia, habuerunt de persona, quod probi non habuerunt cognitionem de diuina centie; nisi haberet aliquos conceptus simplices coes deo et creaturis, vel depositos proprios et negatiuos, vel conformatios proprios, sed omnes tales conceptus ad quos potuerunt probi deuenire, eque veraciter operantur cuiuslibet plenum diuine sicut deo vel digne centie et ita in talibus conceptibus non plus cognoscitur diuina centie vel deus quod persona diuina. Si autem sint aliqui conceptus naturaliter cognoscibiles de deo qui sunt proprii diuine centie, et qui non praestant digne personae quantum ad illos potest procedi quod probi habuerunt cognitionem aliquam de digne centie quam non habuerunt de diuina persona, quod sequitur evidenter ex creditibus. Et iuste quod ad omnes instantias tales est proportionabiliter dicendum, sicut dictum est in soluto procedenti. In de talibus conceptibus probi non multum se intromiserunt, sed propter de illis quod ita verificantur persona sicut de centia; et conuerso, cuiusmodi sunt tales, imateriale, sumus, eternus, et huiusmodi, quod pertinet tam centie quam persona digne. Pro ratione talium conceptuum non plus coguerit probi digne centia quam persona, tamen hoc non obstat probi potuerunt scire ista propria, deus vel digne centia est incorruptibilis, ens sumus, bonus, et sic de aliis, et non potuerunt scire istas propriae, prius vel aliquis persona digne est prius ens incorruptibile et sic de aliis. Et isto modo dicunt boies quod potuerunt cognoscere deum et non trinitatem personarum. Et ratio est,

qua ad cognoscendum ista propositionem debet est immor talis: vel primus ens sufficiunt creature. Ad cognoscendum autem ista, persona diuina est primus ens requiritur distincta notitia deitatis; quod non potest haberi in via. Quatuorcumque enim termini propositionum oim pro ecce supponatur, quod tamen sunt distincti termini et non synonymi, potest una proprie sciri alia ignota. Exemplum potest poni ad hoc, ponendo ipsa sapientia diuina et omnipotentia diuina dicatur in deo simpliciter easdem res, tunc illa res quod est sapientia diuina non potest cognosci quocumque modo: nisi codem modo cognoscatur oipotentia diuina, et tamen hoc non obstat, ista proprie potest esse nota, deinde sapientia, et ista ignota, deinde oipotes. Sicut ponendo quod intellectus diuinus nullo modo distinguit a voluntate, non potest intellectus diuinus cognosci: nisi cognita voluntate diuina, et tamen possibile est quod ista sit nota, deinde intellectus, et hec ignota, deinde voluntas. Sicut enim rei veritatem sic ut post declarabitur, paucitas in diuinis nullo modo distinguit a genitioe actiua, et per se nullo modo a fideli potest cognosci paucitas nuli cognoscatur eodem modo genitio actiua, et tamen multi creditur ista esse vera, paucitas constituit diuinam personam, et non ista, genitio constituit personam. Et iuste frequenter propter solam variationem terminorum per una proprie esse nota, et alia ignota, quatuorcumque termini per eisdem simpliciter supponatur, et per se nulius significatus unius termini non plus cognoscetur quam significatus alterius. Et ita est in proprio, quod diuina essentia est et persona cognoscitur a probis enim tales conceptus quod concuerunt centie et personam, quis oculi propriez ignorauerunt: in quod predicatur aliquod de hoc termio diuina persona. Ad aliud dico, quod non est procedendum aliquod vere affirmari de aliquo re: et ne negari ab alia re, quod tamen sunt una res numero, et una res numerus singularissima et simplicissima est utramque illa res rerum, nisi ubi fides modo predicto prebellitur. Et ita est in proprio, quod quis prius et filius distinguatur realiter, tamen una res simplicissima est prius et filius, sed diuina centia. Et iuste quod procedit unum plenum, conceptus alteri, ubi non obviatur relationis oppositio vel ubi non declaratur est triplex in scriptura sacra vel ab ecclesia, vel sequitur formaliter ex talibus: sicut media inter tribus positionib; per se notis. Et prius per roem priorum, quod si intelligatur prius, intelligitur centia, quod sunt una res, quod si intelligatur prius, intelligitur filius. Et hec est intentio bini Augustini, id est tripartita, capitulo, ubi dicit sic, siue audiamus ostende nobis filium, siue audiamus ostendere nobis patrem, fratres vero, quod neutrum sine altero potest ostendere, unumque sunt, sicut ait, ego et pater unum sumus. Ex ista auctoritate prius, quod ex unitate patris et filii ostendit quod neutrum sine altero potest ostendere, quod ex unitate eorum eadem roem potest ostendere quod neutrum sine altero potest intelligi. Preterea in diversis locis exprimitur

R.
Ed quartus.

Libri primi

Z
Ad argumenta
scoti
Ad piuma pba.

te eorum ostendit quod neuter creat sine alio. sed eadem ratione potest ex eodem modo ostendere quod neuter intellegitur sine alio. Ad primum argumentum alterius opinionis dico quod entia est aliquid obiectum conceptibile. in cuius conceptu non est relatio. quod sequitur relatio non predicatur per se primo modo de essentia. Si autem intelligatur quod entia est aliquid obiectum conceptibile in cuius conceptu non includitur relatio. sed est aliud sibi extrinsecum et differens realiter ab entia. sic est negandum. sed primo modo procedo quod sic potest concipi. quod illa entia in cuius conceptu non includitur relatio modo exposito potest concepi a viatore. non in se sed in conceptu aliquo continet vel proprio. et ideo pertinet ea frui ordinare. Sed arguedo. quod pertinet ea frui sine persona. est fallacia consequentis. Unde procedo quod pertinet ea frui entia qualificata. entia accipiat etiam abstracta etiue. sed non sequitur ultra. quod convenienter ea frui non sucedo persona. Si ergo si pertinet ea frui entia quamlibet tertiarum. accipiat. quod contingit ea frui ut est in una persona tamen. quod pertinet ea frui sine alia persona. Non deo. negando primam personam. quod in antecedente non est aliqua falsa implicatio. sed in consequente est falsa implicatio. quod implicatur quod pertinet ea accipere ut est in una persona tamen. et hoc est manifeste falsum. quod cum illa sit affirmativa simpliciter sequitur quod est in una persona tamen. quod est manifeste falsum. Si dicatur quod aliquis potest credere ea esse in una persona tamen. et ramen talis potest frui ea. ergo talis fruetur et ut est in una persona tamen. Respondeo negando personam. quod quis aliquis credit eam esse in una persona tamen. et fruetur ea. et ideo credit frui ea ut est in una persona tamen. hoc est. credit istam positionem esse veram. fruetur ea ut est in una persona tamen. non tamen sequitur quod fruetur ea ut est in una persona tamen. propter falsam implicationem. quod in consequente implicatur quod est in una persona tamen. quod tamen non implicatur in ista. credit ea esse in una persona tamen. et ideo personam non valeret. sicut non sequitur. aliquis credit aliquid corpus esse in loco ubi non est et cognoscit illud corpus. quod cognoscit ipsum ut est in loco ubi non est. Sicut non sequitur sicut credit platonem non esse et cognoscit ipsum. quod cognoscit ipsum ut non est. sed bene sequitur quod credit istam positionem esse veram. cognoscit sicut quod non est.

Ad confirmationem procedo. quod ex puris naturalibus possumus cognoscere istam positionem. deus est summum bonum. et in ipsa entia diuina non plus cognoscitur nisi tales conceptus quod trinitas personarum quod illud quod cognoscitur ita vere competit trinitati personarum sicut diuine entie. ita enim realiter ita vere trinitas personarum est summum bonum. sicut divina entia est summum bonum. quis ista positione sit nobis nota. entia diuina est summum bonum. et hoc non est trinitas personarum est

Sententiarum

summum bonum. et hoc quod est in me pro eiusdem supponit. quis habet intellectum a nobis. Et ita non plus cognoscitur diuina entia quam trinitas personarum. Hic positum quod intellectus sit realiter ipsa substantia aie. nec aliquo modo distinguatur. sicut post ostendetur. tunc in possibile est quod substantia aie cognoscatur nisi intellectus cogatur. quod impossibile est quod idem de eodem esse affirmetur. et vere negetur ab eodem. quod non potest cognoscere substantia aie nisi modus cognoscatur intellectus. et tamen multa ista proprie est nota. substantia aie est substantia. et habetur signata. intellectus est substantia. Et vero est. quod nescit a tali pro quo supponit iste immunitus intellectus. Ita est in propuesto. quod nescit pro quo supponit iste immunitus summum bonum. quod deinde est summum bonum. utrumque sequitur per uno supposito absoluto. vel per tribus respectibus. quod aliquis credit se scire per supponit per supposito absoluto. et non per tribus respectibus relativis. non poterit habere nota. deinde est summum bonum. et habetur signata. deinde est tria supposita relativia. et tamen non plus tunc intelligitur entia diuina quam trinitas personarum. et sic non potest intelligi entia diuina. nisi intelligatur trinitas personarum ita non potest voluntas frui entia; nisi fruatur trinitate personarum. Si dicatur quod tunc possit trinitas personarum cognoscere ex puris naturalibus. sic entia diuina per cognoscere ex puris naturalibus. Non deo quod de virtute sermonis habet debet coquendi. ex puris naturalibus potest ita bene cognoscere trinitas personarum sic entia diuina. Et vero est. quod quodcumque per cognoscere ex puris naturalibus potest ad conceptum quos continet excludere probatur deo. ita vere pertinet trinitati personarum sic entia diuina. Tamen ex puris naturalibus potest ista proprie esse nota. entia diuina est. in quantum non subiectum illa entia quod deus est. sed in quantum conceptus quod non est diuina entia nec est deus. Et ista proprie trinitas personarum est. in quantum non subiectum illa trinitas quod est in deo. sed in quantum conceptus quod non est deus. non potest esse nota ex puris naturalibus. Et sic intelliguntur scientia et doctores. quod dicunt quod ex puris naturalibus non potest cognoscere trinitas personarum. sed ex puris naturalibus non potest cognoscere evidenter ista proppositio est vera. trinitas personarum est deus. vel deus est tres personae. Et potest esse ex multis ad hunc. quod ista debet procedi de virtute sermonis res creabilis per cognoscere ab intellectu naturaliter. et tamen non potest esse nota evidentia ex puris naturalibus. res creabilis est. Et vero est. quod quis aliquis res possit cognoscere in aliquo conceptu simpliciter vel propuesto proprio. tamen multa potest de illa re ignorari. quod tamen est quod essentialiter sibi concipiatur. Si dicatur quod si persona cognoscunt ab intellectu. quod intellectus est certus se cognoscere tres personae. Dico quod persona non valit. quod quis iste persona cognoscatur in conceptu tali composto proprio. non tamen evidenter cognoscitur se cognoscere tres personae. sed evidenter

AD
Ad confirmationem

ter cognoscit se cognoscere aliqd. Utru m̄ illud sit tres psonae vel vna non pot est euidēter cognoscere. et in reiūitate tres psonas cognoscet nō in se sed in cōceptu aliquo pprio. sed cognitio in rali pceptu nō est aliud q̄ babere talē conceptū et scire q̄ vere pdicat de aliquo ente. Et ideo cognoscere tres psonas nō ē aliud q̄ cognoscere vnu conceptū ppriū tribus psonis. et scire euidēter q̄ ille pceptus de alis quo ente pdicat. sicut cognoscere tres psonas nō est nisi cognoscere q̄ aliquid ens est summu bonū. ens p̄mū actus purus. q̄ oīa ista verissime competit diuinis psonis. Et ita pater ad argumentū q̄ p̄tingit babere actū ordinatum circa cēntia nō m̄ sine psona. Si dicāt ille qui credit tres psonas nō esse. et vult eas nō esse. nō frui psonis sed magis odit. sed alii quis infidelis credit tres psonas nō ē et vult eas nō esse. q̄ nō frui eis. et m̄ tñ p̄t frui eēria dina. q̄ m̄lī tales vellē moi p̄ deo. qd̄ nō ēt nō diligēt deū sup oīa. et p̄ p̄ns frui dō. Respōdeo q̄ tal frues cēntia dina q̄uis forte ppter errore in intellectu p̄sumptoz in voluntate nō ordinate. frui ēt dīnis psonis q̄uis ignoranter. q̄ nescit se frui illis psonis. Et q̄n dī. vult eas nō ēt. Dico q̄ nō vult eas nō ēt. q̄uis credit se velle eas nō ēt. si vult eas ēt ex hoc ipso q̄ vult renīllā ēt que est ille p̄sona. et ita decipiēt credēdo se velle illud nō ēt qd̄ m̄ vult ēt. et ita nunq̄ frui cēntia nō fruedo psona. q̄uis ignorāter. Si dicāt q̄ nō ignorantē frui deo vel diuina cēntia. et ignorantē frui psona diuina. ergo aliquo modo cognoscitur ab eo diuina cēntia quo nō cognoscitur ab eo diuina psona. et ita babēt p̄positū. Nun deo q̄ p̄na no valer. sed ad hoc q̄ ignoranter fruat diuina psona et sciēt cēntia. sufficit q̄ bec sit sibi nota. iste frui diuina cēntia. Et isto modo cōcedo q̄ ignorāter frui psona. et sciēt deo. et m̄ frui psona et nunq̄ deo sine psona cu deus realr sit psona. Concesso m̄ q̄ aliqd possit frui cēntia nō fruedo psona. et q̄ aliquis possit intelligere cēntia nō intelligēdo psona quod m̄ vt credo difficile est videre. argumentū nō cōcludit q̄ aliqd possit ordiate frui cēntia nō fruedo psona. Euīs rō est. q̄ sicut b̄m̄ istū doctorē aliqd p̄test distinctius significari q̄ possit intelligi. ita p̄t distinctius diligi q̄ intelligi. sicut em̄ p̄clūdēdo q̄ est aliqd substātia que est subiectū multoꝝ accidentiū et distincta ab illis. p̄t imponi nomē quod sit ppriū signū illius distincti ab oībus accēntibus. ita cocludendo. q̄ est aliquod ens distinctū realiter ab omni ente finito. quod est causa cuiuslibz enḡ fūti et p̄cipiū nostrae beatificatiōis future. et

sic de alijs cōditionibus. p̄test volūtas summe diligere illud. et quodlibet qd̄ est idē realr cu psona. et ad hoc obligat. Ex quo intellectus p̄t euidēter cognoscere q̄ illud et quodlibet qd̄ est realr ipm̄ est summe diligibile. et p̄ p̄ns cu psona sit realr illud ēs summū qd̄ est causa oīm̄. p̄test volūtas et debet quilibet psonam summe diligere. et m̄ nō p̄t intellectus distincte intelligere et in particulari. nec cēntia nec psona. Et ideo qui fruerēt cēntia et nō psona. si tñ hoc ēt possibile nō ordinate frueretur. Et iō infideles et heretici q̄cūq̄. q̄ creditur se frui deo. et creditur se nō frui diuinis psonis. nō ordinate fruunt. Ad aliud nego ista p̄le. quentiā. sit tres distincti articuli respectu psonarū. q̄ vna psona p̄t pcepti sine alia. Et tñ p̄t credi cōcipi vna psona sine alia. Et rō est q̄ ad distinctioez articuloz sufficit distinctio signoz. sive pceptuū. sive vocū. et iō possit ēt tres articuli respectu triū psonarū. ex quo ipē psonae distinguunt realr. nō tñ p̄t vna intelligi alia nō intellecta. sicut b̄m̄ istos correlatiōes distinguunt realr. et ideo p̄test vna significari vno signo et alia alio. et sit distincte ritates de distinctis correlatiōibz. et tñ b̄m̄ istos nō p̄t vna relatio intelligi sine alia. q̄ multo fortius psonae diuine (que q̄uis distinguant realr tñ vna res simplicissima est iste psona) sic se habebūt q̄vna nō p̄t intelligi sine alia. quāuis possit significari sine alia. Si dicāt q̄ m̄sio inficit roem positionis. q̄ sic idē affirmat de vna psona et negat ab alia. q̄ nō est incōueniens q̄ idē affirmat de vna psona et negat ab alia. Assumptū p̄. nā bec est vera. psona p̄ma significat hoc noīe p̄. et bec sīlē est vera. scđa psona nō significat hoc noīe p̄. q̄ modō poterit bec esse vera. p̄ intelligit. et bec similis filiushō intelligit. Rūdeo q̄ vnu sequit et scriptura et determinatio ecclie et aliud n̄. Nam aliqd significari aliquo noīe vel pceptu ad p̄ns est esse illud de quo verificat illud nō men vel pceptus p̄ quo supponit. Nūc autē b̄ nomē pater vere pdicat de p̄ma psonarū nō de scđa. et ideo p̄ma psona significat hoc noīe et nō scđa. Sed ex parte alia nō ita formaliter sequit ex creditis q̄ bec sit possibilis. p̄ma psona intelligit sine scđa. Et ideo vlr pcedo q̄ de oīb̄ talibz. intelligi nō intelligi. frui nō frui. significari nō significari. et de b̄moi. debet pcedi q̄ vnu p̄t p̄petere cēntie et nō psonae. si sit exp̄sum in scriptura sacra. vlr determinatio ecclie vel formaliter sequit ex illis; et alī nō. Ad argumentuz p̄ scđo articulo q̄n accipit. pater p̄us origine q̄ generet filiū est pfecte b̄tūs. si irelli gat q̄ in aliquo signo vel instanti p̄ est b̄tūs.

Ad scđaz p̄bs.

Replica

Respondetur.

Ad rōez p̄sonas
u scđo articuli

Libri primi

in quo nō generat filiū. est ppō simp̄l falsa. & sic p̄cedit argumentū. qz tūc aliqd br̄ificaret patrē in aliquo signo vñ instāti sine filio. Vñ in quocūq signo vñ instāti imaginabili est p̄ br̄us. in codē ḡnat filiū & spirat sp̄sancrū. et ideo in eodē est filius & sp̄ssancrus. Si aut̄ in telligat q̄ sicut inuenit poritas i diuis. sic p̄ p̄us origine est br̄us q̄ generet filiū. tūc cum nō sit ibi alia poritas originis nisi a quo aliis et qui ab alio. iste est intellect⁹ pp̄onis. pater ex se est br̄us. negatiue h̄ est. est beat⁹ et nō ē ab alio br̄us p̄ncipiatue. sed no et le ḡnat filium. sed ab alio p̄ncipiatue h̄z q̄ generet filium. sic adhuc est pp̄o simp̄l falsa. qz paternib⁹ h̄z a filio. nec q̄ sit br̄us. nec q̄ generet. nec q̄ sit pater. sed ex le h̄z q̄ generet filium. sicut q̄ sit br̄us. Unde nec p̄fectionē intrinsecam: nec nō intrinsecā h̄z a p̄sona p̄ducta. Si aut̄ intellegat sic. q̄ p̄ est p̄us br̄us q̄ generet filiū qz est br̄us filio nō ḡnato. et nō est p̄ filio non ḡnato. sic adhuc est simp̄l falsa. qz q̄nctūq p̄ est br̄us. fili⁹ est ḡnatus. Nec videt posse illa p̄ positio aliter intelligi. si tñ dimittat poritatē originis. & accipiat illa pp̄oꝝ. pater p̄us aliq̄ poritate est br̄us q̄ generet filiū. Dico q̄ illa pp̄o p̄t̄bie bonū sensum. intelligēdo q̄ beatiudo p̄ris est aliq̄ poritate p̄or ḡnatōne qua p̄ducit filiū & etiā ipo filio. Et hoc p̄t̄ cōcedi qz ibi ē poritas cuiusdā p̄cōitatis & p̄ne. q̄a sequit formalit. a est pater. ḡa est br̄us. & nō se quic̄ ecōuerso. a est br̄us. ḡa est pater. nā fili⁹ est br̄us. et tñ filius nō est p̄. nec etiā sp̄ssancrus. Et sub isto intellectu p̄t̄ cōcedi illa pp̄o. Vnde forte sub isto intellectu beatiudo est p̄ncip̄ū generādi filiū. et ita p̄or origine filio aliq̄ modo. et p̄ p̄na ḡnatiōne p̄ quā p̄ducit. Et cōcessa illa pp̄one sub aliquo bono intellectu. R̄ndeō vñter⁹ ad rōem qñ d̄. in illo p̄ori est p̄fecte br̄us. ḡ in illo p̄ori h̄z obiectū p̄fecte bea tificans. Dico q̄ si illi a blatiuo adiectivo. p̄o ri corrīdeat aliqd substātiūnāliud q̄ patervl eēntia diuina. vel fili⁹. vel sp̄ssancrus. vel aliqd tale. pura intelligēdo q̄ in illo p̄ori signo vel i stanti sit p̄fecte br̄us. ans est simp̄l falsū. nec sequit et pp̄one priori sub licto intellectu cōcessa. Si aut̄ suū substantiūnū sit eēntia vel p̄. tūc est iste sensus in illo priori. h̄ est in illa priori eēntia. vñ in illo priori patre. est p̄fecte br̄us. Et tūc si intelligat sic. in illa priori eēntia est p̄fecte br̄us. h̄ est. est p̄fecte br̄us i eēntia q̄ est p̄or oī ente creato. & tñ in illo priori ē p̄fecte br̄us. Sitr in priori pa tre. h̄ est in patre q̄ est prior oī ente creato. & q̄ est prior origine filio ē p̄fecte br̄us. et sic sitr in

Sententiarum

priori filio. h̄ est in filio q̄ est prior oī ente crea to. & sp̄sancrō. & est p̄fecte beat⁹. & sic de alijs. q̄ libet talis vt substātiūnū illius adiectivi intel ligit. vel eēntia diuina vel p̄sona. vel p̄ductio seu relatio. p̄t̄ cōcedi sub conueniēti intellectu h̄nō s̄q sub eodē vt p̄t̄. Et qñ vñter⁹ inserit. q̄ i illo priori h̄z obiectū p̄fecte br̄ificās. Illa p̄t̄ cōcedi sub uno intellectu. qz sub uno intellectu p̄t̄ cōcedi q̄ in filio h̄z obiectū p̄fecte beatis cas. qz s. q̄cqd br̄ificat patrez. vel est in filio p̄ idētitatē formalē. vel p̄ idētitatē realē. vel cir cummissionē. vel p̄ aliquē aliū modū. Vñ etiā aliquo mō accipiēdo esse in. posset cōcedi q̄ p̄nitas est in filio. Qvis ille medius cōndi in nō sit forte vñstatis. Intelligēdo c̄m p̄ esse i aliū quo. oē illud qđ est alia eadē res nūero cū alio posset cōcedi q̄ p̄nitas est in filio. q̄a vna res nūero est p̄nitas & fili⁹. Si dicat q̄ h̄ nō vis der̄ vera. p̄t̄ br̄ificat in filio. R̄ndeō q̄ nō est magis inconvieniēs q̄ p̄t̄ br̄ificat in filio. q̄ p̄ sit in filio. & sc̄i p̄cedunt q̄ p̄ est in filio. Ḡita poterit br̄ificari in filio. Et forte sic intellexit Aug⁹ qñ dicit q̄ p̄t̄ oīa videt in vñbo. H̄z de h̄ alias. Dico ḡ q̄ slant simul. q̄ p̄t̄ br̄ificat in essentiā vt est p̄or filio aliq̄ poritate. & tñ q̄ p̄t̄ br̄ificat in essentiā inquātūz coicata trib⁹. qz ea dē est. & ex hoc ipo q̄ est coicata trib⁹ est prior tali prioritatē p̄ne. Illa tñ pp̄o. p̄t̄ br̄ificat in essentiā vt ē p̄or filio. p̄t̄ br̄icat intellectū verū & fili⁹. qz si fiat reduplicatio. vt denotet cē puer tibilitas in p̄dicatū p̄cīdīale & illud sup qđ cadi reduplicatio. sic est illa. qz tūc iserret illa q̄ p̄t̄ br̄ificare in oī filio. & p̄cīle in priori filio & h̄ est fili⁹. qz br̄ificat in filio q̄ nō est p̄or filio. Si aut̄ intelligat q̄ p̄dicatū p̄cīdīale insit vñ fili⁹ sup qđ cadi reduplicatio. sic ē vera. q̄ i oī priori filio p̄p̄fecte br̄ificat. q̄ & in essentiā & in seipo. H̄z illa mīsionē videat arguere iste doctor. qz q̄libz p̄sona intelligit formalit intellectu vt ē in ipa. nō vt ē in alia. nec vt in tribus ex. xv. de trini. Videat ḡ q̄ q̄libz intellect⁹ p̄fētē intelligēdo eēntiā vt ē in se formalit. ḡ p̄lecta in intellectu q̄ est br̄ifica nō nec̄rio regr̄it eēntiā i telligit vt ē trib⁹. Probat̄ p̄me p̄ne. qz nō mīnus regr̄it intelligibile q̄ intellect⁹. ḡ in p̄fecte intelligēte ex se. nō min⁹ regr̄it q̄ beat⁹ obiectū in se vt formalit intelligibile. q̄ p̄t̄ obiectū in se vt quo intelligat. Confirmat̄. qz si p̄t̄ intel ligēdo diuinitatē indiget essentiā vt in filio. ergo aliqd reciperet a filio. vel ab aliquo vt in filio. p̄na p̄t̄ p̄ argumentū p̄bi. xij. metba. qui p̄bat deū nō intelligere aliud a se. qz vñlesceret intellectus eius. qz tūc p̄fectionē recipet ab intelligibili. ḡ ita hic. smo qđ est magis in convieniēs perfectionē simplici. pura visione

Resolutio

Z
Instans

Confirmatur

Distinctionis I

beatificā quā recipet p̄t a tribus psonis v̄ ab aliquo vt in trib⁹. Et quo vidēt se q̄ duo absurdia. Primiū q̄ nō oīm pfectionē b̄z p̄t a se. Aliud q̄ nō oīs pfectio simplex vel eēntial sit ali: quo mō prior p̄prietatib⁹. sed aliq̄ quasi posterior ip̄is psonis. puta illa q̄ est ab obiecto vt i trib⁹. si em̄ intelligib⁹ lev in aliquo pducēdo eēt principiū britudis p̄tis. pater nō eēt b̄tus a se. xv. de trinī. c. vii. q̄ si eēntia vt in pducto s̄p se obiectū britudinis patris. p̄t nō erit b̄tus a se. p̄na pba. q̄ obiectū vt est obiectus nō min⁹ requiri ad britudinē q̄ intellectus.

B Ad istud r̄ndeō q̄ accipit. q̄libet psona in relligit formalī intellectu vt est in ip̄a. nō vt ē in alia nec vt in tribus. Hoc p̄t intelligi duplīcī. Uno mō q̄ psona intelligat intellectu vt in alia psona. ita q̄ intelligat illa psona. et tunc eēt illa psona. Et isto mō intelligit beat⁹ Aug⁹. xv. de trinī. c. vii. In illa trinitate q̄s au deat dicere p̄rem nec sc̄ipm nec filiū nec sp̄m sanctū intelligere nisi p̄ filiū. nec diligere nisi p̄ sp̄m sanctū. aut memisse t̄mō vel lui vel fi li vel sp̄ssanceti. Et sequit⁹. Si em̄ sol⁹ sibi fili⁹ intelligit. vt intelligētia sit. et sibi. et patri. et sp̄usco. ad illā redit absurditatē vt p̄ non sit sapiēs de seip̄o sed de filio. Hoc est sicut ex p̄esse ibidē exponit b̄tus augustin⁹. q̄ fili⁹ nō est intelligētia nec sapia ip̄i p̄t. vt ipo sapiat vel intelligat. q̄si ip̄e ex seip̄o nō b̄eat intelligētia vel sapiam. Et eodē mō filius non est britudo p̄t. quasi pater nō babeat britudinē a seip̄o. Et isto mō nō b̄tificat eēntia vt i filio quasi p̄cile b̄eat britudinē a filio vel a tribus psonis et nō a se ip̄o. Si aut̄ intelligat q̄ q̄libet psona intelligit formalī intellectu vt ē in ip̄a nō vt in alia. quasi possit b̄tificari vel intelligere sine alia psona. B̄ est impossibile et cōtra b̄tm augustinū. xv. de trinī. c. xv. vbi dicit. No uit oia deus p̄t in seip̄o. nouit et in filio. S̄ in se ip̄o tanq̄ seip̄m. in filio tanq̄ v̄bum sui. quod v̄bum natum est de oībus bis que sūt in seip̄o. Qia sūt nouit et filius in se. sc̄z tanq̄ ea q̄ nas ra sūt de bis que p̄t nouit in seip̄o. in p̄te autē tanq̄ ea de q̄bus nara sunt q̄ ip̄e filius nouit in seip̄o. Sc̄iut ḡ inuicē pater et fili⁹. sed ille gi gnēdo. iste nascēdo. Et qua auct̄e p̄z q̄ q̄libet psona nouit oia in q̄libet psona. et eadē rōe b̄tificat in q̄libet psona. q̄uis p̄t nō sit beatus qualibet psona. sicut nec est sapiēs qualibet psona s̄m b̄tm Augustinū. Sic q̄ p̄z q̄nō intelligenda est illa p̄po. q̄libet psona intelligit formalī intellectu vt est in ip̄a nō vt in alia. q̄ sc̄z nō babeat ab alia psona q̄ intelligat intellectu. et hoc loquēdo de p̄ma psona. Sed cum b̄at q̄ intelligit et eēntia in alia psona et alia

Questio V

personā et q̄ non possit intelligere sc̄ipm nec essentiā diuinā. nisi intelligēdo quācunq̄ psonā. Et q̄n v̄ltra accipit. nō min⁹ req̄rit ad intellectionē intelligibile q̄ intellect⁹. q̄ i pfecte intelligēre se nō min⁹ req̄rit q̄ habeat in se objectū vt formalī intelligibile. q̄ q̄ habeat intellectū in se quo intelligat. Nādeo q̄ nō min⁹ requiri intellegibile q̄ intellect⁹. tñ alit req̄rit ali qd̄ qd̄ est intellegibile. et ali intellect⁹. q̄ intellect⁹ req̄rit vt realī et formalī idē cū intellectio ne. et vt realī idē cū intelligēre. q̄uis nō vt for malī idē. s̄ aliquid qd̄ ē intellegibile nō req̄rit vt formalī idē cū intellectōe. et p̄t realī distinguui ab intelligēte. Et iō nō op̄z q̄ oī eodē mō intellegēs b̄eat intellegibile quo b̄z intellectū. Et iō q̄uis b̄eat formalī ex se intellectuz. nō tñ oī q̄ b̄eat quālibz psonā intellectā. Hoc p̄z etiā b̄z eos. q̄ ip̄i ponit q̄ p̄ simplī et realī intelligat filiū. et q̄ intelligit eēntia in filio. et eadē rōe q̄ b̄tificaēt in filio. et tñ nō eodē mō b̄z intellectū et filiū s̄m eos. S̄z cōtra. visio q̄ p̄t vider eēntia vt est in p̄te est pfecta. q̄ b̄tifica. ḡ nō req̄rit eēntia intelligivit est in trib⁹. Respōdeo q̄ bec p̄sequētia no valet. q̄ eodē modo est indi structu re et rōe. q̄ vider eēntia vt in p̄atre. et vt in trib⁹ psonis. nec plus p̄t visio essentie vt in p̄atre separati a visione essentie vt in trib⁹. q̄ vi sio essentie vt in p̄atre p̄t separati a visione eēntie vt in p̄atre. Et p̄ hoc p̄z q̄ dictū doctoris nō valet s̄m p̄pria sua p̄cipia. Nā visio q̄ p̄t vider essentia vt in p̄atre. nō distinguuit realitē nec formalī a visione qua vider essentia vt in tribus. sed non b̄tificat nisi visione qua vider essentia. ḡ non b̄tificat nisi visione qua vider essentia vt in tribus. ḡ nō prius b̄tificat q̄ vider essentia vt in tribus. Ad cōfirmationē p̄dicti argumēti dico. q̄ ista p̄na nō valz. pater intelligit b̄tifica visione essentia vt in filio. ḡ aliqd̄ recipit et a filio vel ab aliquo. Et hoc q̄ filius nec aliqd̄ in filio est causa illi⁹ visionis nō plus q̄ est causa deitatis. q̄ in nullo distinguuit visio a deitate. Ad p̄barionē dico. q̄ p̄bs p̄bar deū nō intelligere aliud a se tanq̄ recipies intellectionē ab alio. q̄ tñc vilescerer intellectus eius. Et isto modo dico q̄ p̄t nō intelligit essentia vt in filio. nec in p̄mo instati originis nec in aliquo: imo nunq̄ in p̄petuū sic intelligeret essentia vt in filio. q̄a nunq̄ recipier ali qd̄ a filio. Et ita argumentū p̄bat. q̄ p̄t nunq̄ intelligit essentia vt in filio. Et hoc verū est. recipiendo intellectionē a filio: v̄l ab aliquo in filio. tñ vere intelligit essentia in filio nō recipiendo intellectionē a filio. Et ita p̄z q̄ nō seq̄tur prīmū incōueniēs ad qd̄ deducit. q̄ p̄t nū bil recipit a filio. q̄uis intelligat filiū et essentia

X
Ad cōfūmatōes

Libri primi

in filio. Ad hunc etiam inconveniens non sequitur quod entia in filio est prior: aliquid prioritatem etiam ipso. sed prioritate cuiusdam conitatis. Nam entia que est in filio est filius, et tamen pater non est filius. En de ista propone reduplicativa. entia ut in filio est prior proprietate. potest dici quod ipsa est falsa. quod infra ista. omne quod est in filio est prior: proprietate prius. quod est falsum de filiorum. Et idem quod tu ad tales propone reduplicativas. an sint vere vel false. reducendum est ad regulas quod dicuntur infra. dist. xi. q. iii. de propinquibus reduplicatiis. Et quoniam quod si intelligibile ut in aliquo producendo est principium beatitudinis prius. patrem non est beatum a se. sed si sit obiectum ut in aliquo producendo non est pater beatum a se. Dico quod producendum potest duplum accipi. vel productum. quod tamen produceatur. et sic persona est bona. sed tamen est animus falsus quod sumit. sed quod filius est producens. Nam isto modo accipiendo producendum. namque filius fuit producendum nec unde erit producens. Alter potest accipi producendum pro productu quod et vere producetur. sicut filius semper producitur et semper produceatur. et sic persona non valet. nam obiectum non est principium intellectus. et ideo non sequitur. beatificatio aliquo quod est vel erit in producendo. sed non est beatum a se. quia illa visio est eadem totaliter in producendo et producendo. Si dicatur quod tamen in primo signo originis in patre non est filius. quod in primo signo filius non est. Dico quod signum si procedat in deo non potest esse nisi entia vel persona relatio. Et ideo idem erit dicere. in primo signo originis filius non est. et dicere. filius non est in patre. vel non est in entia. vel filius non est in priuitate. Et de ipsis per predicta quod est dicendum. Ex dictis indeo ad formam questionis quod non est possibile frui aliquo quod est realis deus. seu bene frumentum respectum alicuius quod est realis deus. non habendo fruitionem alicuius quod est realis deus. propter idemtatem realis entie ad personam et relationes dinas. Et si dicatur quod sum predicta potest habereri perceptus proprius entie domini. sicut potest habereri nomen proprium diuine entie puta tale nomine quod significet idem quod neque est generans neque generatum. et per ipsum cum tante abstracto est voluntas sicut intellectus. poterit voluntas frui entia non frumento persona. Dico quod quis intellectio illa est aliquo modo propria domine entie. sicut nomine tale est proprium. et ita tamen intelligetur entia non persona illa intellectus: tam fructus non est propria. immo talis tamen frueretur tam entia quam persona propter identitatem realis entie et personae: et hoc quod expsum est quod entia neque est generans neque producta. et quodlibet persona est generans vel producta. et per ipsum talis perceptus est proprius entie et sibi convenientes predicatione: et non predictum de aliqua persona. nec de proprie demonstرات per se.

Sententiarum

personam. et hoc est tamen convertibile cum hoc quod dico entia intelligi illa intellectus et persona non intelligi illa intellectus. Non tamen debet absolute negari persona intelligi illa intellectus. et hoc: quod quis ille perceptus non respiciat personam tanquam subiectibile respectu illius perceptus. tamen dat intellectum revelat. vel alio modo significat persona. Et ideo illa intellectus aliquo modo persona intelligitur. Quis non codem modo. sicut nec codem modo significat. Et ita per quod potest salvare quod dictum est prius. sed quod nunquam nec abstractive nec intuitivae potest intelligi entia nisi intelligatur persona. Quis possit bene aliquis perceptus proprius domine entie. qui tamen aliquo modo importabit personam. et eodem modo aliquo modo intelligit personam. Et ita per quod sub uno sensu potest concedi. quod potest intelligi essentia non intellecta persona. quod sequitur ex creditis in scriptura vel ex determinato ecclie. Sed non debet concedi quod aliquis potest frui entia non frumento persona. quod bene non sequitur evidenter ex creditis. Et ideo quoniam alii sunt idem realis. non est tanta abstractio voluntatis sicut intellectus. sed quod sicut intellectus potest intelligere unum sine alio modo super declarato. quod eodem modo voluntas potest fruiri non frumento alio propter rationem dictam. Ad primum argumentum principale per ipsum iustum dicta. quod ex quo est intellectus potest intelligi sine persona. et quod non est. Ad secundum procedo quod omnis potest causalitate et ratione et perfectio potest intelligi a nobis sine posteriori. Quis non a deo: sed potest potestate cuiusdam conitatis. cum quo tamen est unum realis. non potest intelligi sine illo. Unde est entia respectu personae. Et propter calumniates expono me et dico. quod nihil aliud intelligo per entia esse priorem personam. nisi quod entia est tres personae tres relationes. et nulla persona est tres personae. Ad confirmationem dico quod intellectus potest praeterita in re diuisim intelligere. sed si sint una res. vel si aliqua una res simplex est illa. non potest intellectus intelligere divisionem. Ita est in proposito quod entia et persona non sunt praeterita in se. sicut paries et albedo praeterita immo sunt una res. et ideo non potest intelligi entia nisi intelligatur persona. Quis albedo possit intelligi non intellecto parietate. Ad tertium dicendum quod relatio non habet distinctam bonitatem. nec habet etiam distinctam entitatem ab entitate entia. quod relationes et entia non sunt ducent entitates. Et si dicatur quod est distincta entitas ab alia relatione. potest procedi quod est distincta entitas relativa. quod tamen sunt duae entitates relatives sunt una simplex entitas ab soluta. id non potest una intelligi sine alia. Ad quartum per idem dicendum est. quod una res potest intelligi non intellecta alia re. quoniam ille duas res non sunt una res simplex. quoniam aut sunt una res simplex non oportet. Ita est in proposito. quod duas personae sunt

Distinctionis I

realis vna simplex entia. Ad ultimum dico. quod plus repugnat entie diuine terminare actus intelligendi sine persona. quod repugnat vni persona terminare nature assumpte de pedemtiam sine alia. sic est utrum augustinus plaus repugnat persona creare sine alia quod carnari sine alia. sed vnu est notum. Dico quod vnu est notum per scripturam. et aliud non. et ideo debet vnu concordi et non reliquum. Unde perrone etiam supponendo articulus fidei de trinitate non potest plus probari quod una persona potest incarnari sine alia. quod quod una potest creare sine alia nec potest probari plus quod relatio potest esse ratione terminandi dependemtia nature assupite. quod potest esse ratione terminandi dependemtia rei create. Unde tunc est tenendum et non aliud. propter rationem dictam.

Quæstio sexta distinctionis prime.

Sexto quero utrum voluntas pertinet libere fruatur sine ultimo. Non quod voluntas naturaliter inclinat ad voluntatem finem ultimam. sed vnu quod naturaliter inclinat in sua perfectione quod non potest in oppositum. quod in quoque fuerit oppositum illud ad quod naturaliter inclinat voluntatem. sed voluntas non potest voluntari. quod respondeat. Ad oppositum voluntas est receptio voluntatis et nolitatis respectu cuiuscumque obiecti. sed nullum est receptiva nisi cuius est actua. quod actus potest in voluntates respectu cuiuscumque obiecti et etiam in nolitione. quod libere et pertinet. Ad quoniam de quod voluntas non necessario fruatur sine ultimo onto in vnu. Secundum quod nec sine ultimo onto in particulari est obscure. Tertium quod nec sine ultimo onto clare in particulari. Primum probat primo secundum. Nec necessitas naturalis stat cum libertate. quod naturaliter voluntas sunt principia activa beatitudinis oppositum modum principiadi. quod cum modo principiadi voluntatis non stat modo principiadi naturae. sed voluntas libere vult sine gratia per necessitate naturali velle sine. nec per se alias modo necessaria. Assumptum secundum quod voluntas libere vult sine probat. quod eadem est potestia quod vult sine et illud quod est ad finem. quod eadem modum ageret. quod diversi modi operadi arguit diversas potestias. libere autem operari circa ea quod sunt ad finem. quod circa sunt. Præterea secundum utrum augustinum. id retracta. c. ix. nihil est tam in prætere voluntatis quam ipsa voluntas quod non intelligitur nisi secundum ad actu elicitum si ergo actus voluntatis sit in prætere voluntatis mediante actu alteri potest. misteriorum est in prætere voluntatis immediate. sed in prætere voluntatis est velle vel non velle finem mediante actu intellectus. quod in prætere voluntatis est auertere intellectus a consideracione finis. quod respondeat. Confirmat ista ratio. quia illud quod non impediret necessitas ad agendum de necessitate remouet probibens actiones si potest. ergo si voluntas non impedita. necessitas ex na-

Quæstio VI

tura sua ad agendum de necessitate remouet necessario quod probibens illam volitionem si potest. probibens autem hoc volitionem est non consideratio finis. et hanc potest voluntas remouere faciendo intellectum stare in consideratio finis. quod voluntas de necessitate faciet intellectum stare in consideratio finis. Major probat. quod ex se necessitas ad agendum non quod probibet. nisi per aliquod repugnans vincens virtute eius actiuam. sic probat de graui. probibet enim a descello propter aliquod repugnans vincens eius in clinatoem. et pari necessitate remouet impedimentum si potest. Hoc arguit secundo sic. oportet agens de necessitate agit secundum ultimum potestie sue. quod sic non est in prætere eius actio. ita nec modus agendus. inter se vel non inter se agere. quod voluntas de necessitate volet se sine intermissione. et quantum potest cuius oppositorum ergo imputatur. Tertio sic. potestia libera per participationem non magis reddit in obiectu profectu quod in aliud obiectu. quod nec potestia libera per essentiam. Non est autem directa in finem voluntum et alia volita. nisi ex parte obiecti perfectionis. Anno probat. quod visus quod est potestia libera per participationem. quando accidens actus eius subest iperio voluntatis. non magis nec ratiocinat pulchritudinem pulchritudinem. et ideo quod utroque equaliter auertit. et utrumque ex contingenter videtur. Secundo quod dicitur quod non necessario fruatur sine in particulari obscuritate apprehensione. probat per tertium. Tertium probat secundum quod voluntas etiam eleuata per caritatem non necessario fruatur ultio sine clare visto. Primum sic. quod principium eliciti non necessario elicere. habens illud principium non necessario ratiocinat pulchritudinem pulchritudinem. et ideo quod ei qui elicerebat actum fruendi. quod modo non necessario elicere actum illud. cum nulla talis sit facta mutatione ex parte eius. Hoc probat in raptu pauli. si habuit equaliter caritatem cum ea quod habuit in raptu illo. nulla erat mutatione ex parte voluntatis. nec principium eliciti. nulla quod necessitas elicendi tunc magis quod non. nec per consequentes necessitas agendi. Tunc format secundum. necessitas agendus non potest esse nisi per aliquod intrinsecum actio principio. Per hoc autem quod intellectus modo videtur obiectum. nihil nouum est intrinsecus principio actio in fructu. quod nec noua necessitas agendus. Major probat. alioquin necessitas agendus non esset ratione principii actuum. et ita per nichil. vel per principium extrinsecum. et per consequentes per illud esset agere. Minor probat. quod visus vel non est causa fructu. vel non principalis. sed necessitas agendus non est nisi per aliquod principio actus. vel principali intrinsecum. Nam secundum non dat actum uitatem principali. sic nec determinat ipsum ad agendum.

Tertio.

Secundum probabit

D

Tertium probabitur

ad quinto

Quæstio VI

Ratio scotis tem
ris

Probaf pmo

Secunda

Confirmatio

Libri primi

Sententiarum

di. sed eodiverso principale agēs et se fin modū
sui virū scđario. ita q̄ si nihil in principali erclu-
dat cōtingentia. tota actio erit v̄tingēs. Itē
aut finis mouet. aut potētia mouet. Si finis
ptz. q̄ nō est necessitas. q̄ ille finis ad nulluz
actū creatū nēcō moner. Si voluntas. t̄ illa
nō bz dām ex pte obiecti nisi approximatōe
maiorē vel minorē. tūc arguo. Diversa appro-
ximatio passi ad agēs nō causat necessitatē. s̄
tm̄ intēsioē actionē. sicut ptz de calido respe-
ctu calefactibiliū plus t̄ min⁹ approximatōe.
Diversa aut̄ p̄ntia obiecti. puta vīsi t̄ nō vīsi.
nō vidēt esse nisi diversa approximatio ei⁹ cir-
ca qđ d̄z esse act⁹ voluntatis ad volūtātē. q̄llo
nō diversificat nēcitatē. t̄ n̄ nēcitatē. s̄ tm̄ fac-
intensioē t̄ min⁹ intēsuz actū. Quis plūfisi-
nes vt credo sint tenēde. tm̄ rōnes nō vidēt p-
bare sufficient. Ideo arguo p̄tra eas. Cōtra
mā cui⁹ virt⁹ stat in hoc q̄ eadē potētia nō bz
diversuz modū p̄ncipiādi. Arguo. q̄ ista ppo-
sitio si intelligat q̄ eadē res opatiua indistincta
o modo et pte rei. nō habz respectu distinctor
distinctos modos principiādi. est simplē falsa
q̄ voluntas diuina nēcō est principiū spirādi

Eccl^{is}a rōe^s scoti.

Cuius beat⁹ Tho-
mas. i. ii. q. x. argu-
mēto. i. t. ii. t hēri-
c⁹ de gandauo q̄t
libet quarto.

et sed eōverso p̄cipiale agēs ex se sūm modū
sui virū scđario. ita q̄ si nihil in p̄cipiali erclū
dat cōtingentia. tota actio erit p̄tingēs. Si tē
aut finis mouet. aut potētia mouet. Si finis
ptz. q̄ nō est necessitas. q̄ ille finis ad nullus
actū creatū nēcrio mouet. Si voluntas. t̄ illa
nō h̄z d̄ram ex p̄e obiecti nisi approximatōes
maiōē vel minōē. r̄ic arguo. Diversa appro-
ximatio passi ad agēs nō causat necessitatē: s̄
tm̄ int̄iorē actionē. sicut ptz de calido respe-
ctu calescibilium plus t̄ min⁹ approximator.
Diversa aut p̄ntia obiecti. puta viss t̄ nō viss.
nō videt esse nisi diversa approximatio ei⁹ cir-
ca qd̄ dz esse act⁹ voluntatis ad voluntatē. q̄ illō
nō diversificat nēcitatē: t̄ nēcitatē. Et m̄ fac-
intensioē t̄ min⁹ int̄eluz acr̄. Quis p̄clusio-
nes vt credo sint tenēde. t̄n rōnes nō videt p̄
bare sufficien̄. Ideo arguo p̄tra eas. Cōtra p̄
mā cui⁹ virt⁹ star in hoc q̄ eadē potētia nō h̄z
diversuz modū p̄ncipiādi. Arguo. q̄ ista p̄po-
sitio si itelligat q̄ eadē res opatua indistincta
oī modo ex p̄e rei. nō habz respectu distinctor
distinctos modos p̄ncipiādi. est simplē falsa
q̄ voluntas diuina nēcrio est p̄ncipiu spirādi
spūsceti sūm istos. t̄ ipa eadē est p̄ncipiu crea-
di creaturas p̄tigent. Ita dicere illi de alia
opinione. q̄ eadē voluntas est p̄ncipiu natura-
le t̄ nēcru volēdi sūm vltimū. t̄ eadē est prin-
cipiu cōtingēs t̄ liberū volēdi ea q̄ sunt ad fi-
ne. Si dicaf. q̄ p̄cipiare cōtingent t̄ nēcrio
pōt p̄petere eidē respectu diversor. nō aut p̄ci-
piare naturals t̄ libere. Hoc nō valer. q̄ nō
plus repugnat p̄cipiare naturals t̄ libere di-
uersa q̄ p̄cipiare nēcrio t̄ p̄tigent diversa.
Sift h̄ dato bēt p̄positū q̄ nō est inconveniens
q̄ voluntas nēcrio serat i finē. t̄ tm̄ p̄tingenti
illō qd̄ ē ad finē. ita q̄ ex talib⁹ mois p̄cipiā-
di diversis nō pōt opositū probari. quis sūm
istos in vrrūq̄ serret libere. P̄fecta. sic post
ea declarabit itellec̄t t̄ voluntas nullo mō di-
stinguuntur ex parte rei. t̄ tm̄ sūm istū intellect⁹
nēcrio causat intellectioēs t̄ cōtingent t̄ li-
bere voluntas causat volitionē. Prece. q̄ nō
tm̄ idē p̄ncipiu possit esse causa diversor spe-
ita q̄ aliquoz sit cā naturalis t̄ aliquoz libe-
ra. s̄ q̄ respectu eōndez sp̄ pōt esse cā natura-
lis t̄ libera videf. q̄ voluntas tm̄ sūm doctorez
p̄tingent t̄ libere causat dilectionē suis p̄uis i
scīpa. t̄ ipa eadē voluntas naturalis t̄ nēcrio
causat dilectōes suis p̄uis in alia voluntate. As-
sumptū p̄z. q̄ tm̄ sūm istū doctorē obiectū est cap-
tialie: nō tm̄ acr̄ itelligēdi: s̄ etiā acr̄ volēdi.
Sobiectū distinctū a voluntate mō nō causat il-
lā acr̄ illū voluntas p̄tingent t̄ libere. q̄ tūc il-
le acr̄ esset i peāte sua. t̄ p̄s posset nō diligi-

Ab illa voluntate sum libitu suu, qd est manifeste
falsu. g necessario causa ab ea. Si dicat qvo
luntas no causat volitione in alia voluntate im-
mediare, s tñ mediare actu cognoscendi. hoc
no sufficit. q no videt de intento isti docto-
ris q actus intelligendi sit precise causa effecti
ua actus volendi. et cu aliqd alio avoluntate
est causa actua partialis actus volendi. ergo
illa cä ptialis erit obiectu. silt h dato. saltem
b ppositu q voluntas est cä contingens & libera
actus diligendi seipam. & q ead evoluntas est cä
natural & necria. vel actus volendi in alia volu-
tate. vel actus intelligendi vel spes intelligibil
si requiri ante intellectione. Et qdcus istorum
detur. b ppositu q id respectu vni pot est
principiu niale. & respectu alterius liberu. Si
dicat q obiectu no est cä effectiva ppter p se
sed quodam spali mo candi. Ista responso ex tra
principia istius doctoris q pbat q obiectus est
ptialis cä intellectois p hoc q no pot ponit in
tellecto sine obiecto. g vide posse ponit q obiectu
est ppter cä. Silt eque faciliter posset ponit q ca-
lor no causat effectiva ppter. q quodam speciali
mo candi. Preterea sed a rno no excludit. q dice
ret leuit ad brm augustinu q intelligit d acru
voluntatis respectu eoz que sunt ad finem. no autes
de actu volendi respectu finis. Preterea pfirmatio
illa no vide excludere. q no est inconveniens
q aliqd sit in prate voluntat mediae actu aliis
quo. & tñ q immediate non sit in sua prate. qn
si illud aliud ponat. necno redat in illu actus
Assumptu p3. q voluntate redire in aliqd annis
necno tendit in pns scitu esse pns. ita q state
pmavolitoe & actu illo intellectu. voluntas ne-
cessitat ad secundam. nec pot no elicere secundam ni
si destruat pm. Et ita diceret ali. q state intel-
lectu finis voluntas necessitat ad volendu si-
nem. ita q no pot no velle finem nisi destruat in
intellecto; finis. Si dicat q quis statuva
volitione necno sequat alia volitio. m h no est
possibile de intellecto. q no est siltis ordoro-
litiois ad intellecto seu intellectois ad voli-
tione. qlis est vni volitiois ad alia. Cetera. h
no sufficit. q voluntas poterit sic disponi qbz
aliquo actu in sua prate. q nulla seca variatio
pniat illi actu. pot libere illi actu elicere vel n
elicere. & sola intellectio de novo supueniente
voluntas necno elicit illi actu. q no est incon-
veniens q aliqd actus sit in prate voluntat me-
diare actu intellectu posito in esse cuz ceteris
disponib. & tñ ppter intellectione de novo sup-
ueniente no sit simpli in prate voluntat. Assum-
ptu p3. q ponat q aliqd velit efficacis sanitatem.
sed ignoretan potio amara sit necno req-
sita ad sanitatem sequenda vel no. Hoc posito.

Alle poterit libere velle h̄ē portionē amaraꝝ. q̄ nō velle. ip̄o aut̄ incipiētē credere q̄ nullo modo poterit h̄ē sanitatē sine portionē amara. stante illa credulitatē et volitōe efficaci p̄ori sanitatē. nc̄c̄rio sequeſt̄ volitio portionis amare. et ita necessario. sicut ad p̄ntrā ignis sequit̄ calor in ligno. Ex isto p̄z q̄ illa pp̄o. q̄ illud qđ nō impeditū necessitatē ad agendū de nc̄c̄itate removet phibēs actionē si potest. nō est vlt̄ r̄a. q̄a sicut declaratuꝝ est. voluntas b̄ns certamen. q̄ nullo modo p̄t p̄se qui sanitatē sine portione amara. et b̄ns volitionē efficacē sanitatē. necessitatē ad volendū portionē amarā. ita q̄ illis statibus nō potest nō velle portionē amarā. et tñ nō necessitatē ad amouendū om̄ne phibēs. q̄ p̄ bibens illā volitionē est nolitio sanitatē. et tñ illā p̄t libere amouere vel nō amouere. Id dico q̄ illa pp̄o ē de cā tōli. q̄l cā totalē p̄t eē creatura. ita q̄ si aliq̄ creatura oī alia creatura circūscripta nc̄c̄itatē ad agēdū. r̄eouet oē. p̄ bibēs si p̄t. nō aut̄ ēnā de cā ptialī. ita qvna creatura p̄ueit cū alia ad causandū. q̄ui s̄ aliq̄ sit pp̄o. Per h̄ p̄z ad p̄bationē illi. pp̄o nis q̄ accipit q̄ illud qđ ex se necessitatē ad agendū nūq̄ phibēt nis q̄ aliq̄ repugnās vīces vītutē eius actiūā. ista pp̄o nō est r̄a nis d̄ cā totali. ita qvna creatura sufficit sine alia. sicut p̄z p̄ exemplū de graui. Ut sic cā ptialis impedit p̄ solā nō assistētā alterū cāe ptialis ita aliq̄ cā vna ptialis alia sibi assistētē nc̄c̄rio cāt. nc̄c̄itate tñ p̄ditōata. videlz si nō velit destruere alia cām p̄currētē. et eadē a mota aliq̄ p̄tingēt causat. Ex isto p̄z q̄ nō tñ idē respctū diversoꝝ p̄t h̄ē diversos mōs cāndi. sed idē respctū eiusdē diversis t̄pib⁹ et alr̄ dispositū. potest h̄ē diversos modos cāndi. sicut voluntas carēs volitionē efficaci sanitatē. vel carēs opione firma q̄ opinat̄ se non posse p̄seq̄ sanitatē sine potōe amara. p̄tingēter appetit portionē amarā. et tñ posita volitōe efficaci sanitatē. et firma opione itelleat̄ q̄ nō p̄t alr̄ p̄seq̄ sanitatē. nō simplē p̄tingēter vult portionē amarā s̄ nc̄c̄tali sc̄z necessitatē. q̄ nō p̄t nō velle nisi vesit destruere vel volitionē efficaci sanitatē. vlt̄ illā opinionē iutelleat̄. Sed h̄ p̄dicta p̄t iſtari sic iſtā iſti h̄ alios. q̄ ip̄ossibile est extremū respicere aliud extremū q̄uic̄ nc̄c̄itate. q̄n tanta nc̄c̄itate respiciat quodcūq̄ nc̄c̄rio req̄ sitū fuit illa extrema. alioq̄ nc̄c̄riū depēdet̄ nc̄c̄rio a nō nc̄c̄rio. q̄ qua nc̄c̄itate voluntas tendit in potionē amarā. ea nc̄c̄itate tendit i volitionē sanitatē. sine q̄ nō tendit in potionē amarā. Preteat. q̄cqd nc̄c̄rio q̄escit in aliquo sibi p̄ntē. nc̄c̄rio tener illud sibi p̄ns. si habet et p̄t. q̄ si voluntas nc̄c̄rio tendit in potionē amarā.

ram et quiescit in ea. necessario tenet eā si p̄t. sed nō sine volitōe sanitatē. q̄ nc̄c̄rio tener volitionē sanitatē. Ad h̄mū istoꝝ dico q̄ aīs est verū q̄n illō extremū est cā vtriusq; et extremū et req̄sitū. et nc̄c̄itate absoluta respicit extremū ita q̄ nālī nō p̄t ponit nisi ponat illud aliud extremū. q̄n aut̄ nō est cā vtriusq;. tñc nō est p̄p̄e extremū ita q̄ illō req̄sitū sit mediū. vlt̄ si sit cā vtriusq; et pot̄ simplē ex puris naturalib⁹ p̄t̄ sine illo alio extremo. tñc nō oportet. Et ita est in p̄positoꝝ voluntas est cā. et volitōis sanitatis. et volitōis potōis amare. et ex puris naturalibus p̄t fieri sine vtriaꝝ. Et q̄n dī. nc̄c̄riū n̄ dependet a nō nc̄c̄rio. Dico q̄ nc̄c̄riū simplē nō p̄t dependere a nō nc̄c̄rio. Si illo mō nulla creatura est nc̄c̄ria. nec aliq̄ effectū sic nc̄c̄rio depēdet a quacūq̄ cā. Nō est tñ inconveniens aliquē effectū nc̄c̄rio elici ab aliq̄ cā. ita q̄ nō sit p̄t̄ simplē in sua p̄tā nisi mediante aliud nc̄c̄rio. qđ sc̄z est in sua p̄tā. Ad sc̄z dī co q̄ q̄n aliq̄d nc̄c̄rio tendit vlt̄ q̄escit i aliquo nc̄c̄rio tener se in illo si p̄t. q̄n nulla alia cā q̄ est in sua p̄tā p̄currat. q̄n aut̄ p̄currat aliq̄ cā que est in sua p̄tā nō op̄z. Per p̄dicta respōderet ali ad alia rōem. p̄cedēdo q̄ p̄sideratōe finis exente eq̄li. semp̄ equalē voluntas appeteret finē. sicut volitōe sanitatē exīte eq̄li equaliter appetit potio amara. si opinio firma sit eq̄lis. Unde illa p̄positio. omne agens de necessitate agit s̄m ultimū sue potētē. est vera de causa agēte necessario omni alio circūscripto et de causa agente necessario nullo cōcurrēte quod sit in sua potestate. nō aut̄ de agente necessario quādō concurret aliqd quod est i sua potestate. Ad aliud argumentū dicentē facilius. q̄ nō est simile. q̄ potētia libera p̄ participationē equalē s̄m indifferentiā et contingentiā respicit omnia sua obiecta. q̄ si nō nō tñ eset libera per participationē. s̄ respetu alicuius eset libera per essentiā. sed potētia libera per essentiā nō sic equaliter s̄m idifferentiam et contingentiā respicit omnia sua obiecta. sed aliqua cōtingenter et aliqua necessario. Per predicta patet q̄ rationes pro tertio articulo nō sufficiētē p̄cludūt. q̄ poss̄ dici q̄ visio diuine cēntie est cā ptialis fruitio nis. q̄ posita necessario voluntas elicit fruitōe et sine ea tñ p̄tingēter. Et ita q̄ q̄tū ad h̄mā rōem dicaret. q̄ b̄ns idē p̄ncipiu elicitū. sep̄ codē mō elicit. nisi p̄currat aliqd aliud elicitū in uno p̄te et nō in alio. Si aut̄ aliud p̄ncipiu elicitū p̄currat. nō op̄z. Sicut voluntas nc̄c̄rio elicit actū appetēdi potōe amarā cōcurrētib⁹ volitōe efficaci sanitatē et opione firma se nō posse cōsequi sanitatē sine potionē amarā.

Rer ad p̄mū

Thomas et Basilius

Libri primi

amara. et illis non pcurreribus. non necro elicit. Per idem ad aliud. quod necessitas agendi potest esse per alio principium actionis pcurrere. Et si dicatur quod unum principium actionis non tribuit alteri modum agendi. sicut nec tribuit sibi actionem respectu eiusdem semper habebit eundem modum agendi. Dico quod sicut una causa per triplex alteri actiones est. et idem principium actionis respectu eiusdem semper habebit eundem modum agendi. quod illa alia actione recipiat aliquid ab aliis. tamen sine illa non potest agere. ita aliquis una causa per triplex actionis non tribuit alteri modum agendi. quod illa alia actione recipiat ab ea. et tamen cum illa potest agere uno modo si ne alia alio modo. nec est causa alia greda. nisi quod natura illarum causarum per triplex est talis. Sed unde probatur nobis quod natura illarum est talis. Hoc est per experientiam. quod expiriatur per libere et pertingenter an voluntatem efficacem sanitatem possumus appetere portionem amarorum vel non appetere. non aut stante illa voluntate cum firma opinione alii non posse sequuntur. Si tamen procederet quod id principium actionis respectu effectus eiusdem spiritus. semper habet eundem modum agendi. adhuc argumenta predicta non excluderent. quod tunc oportet dicere quod cum sit manifestum per experientiam quod aliquis ad actionem aliquem intellectus et actionem voluntatis. sequitur necro et naturali aliquis actus voluntatis. et quod ille actus est sufficiens ceterab illis actibus procedentibus sine actione voluntatis. et ita est ibi noua necessitas agendi. non in principio actionis quod per se pertingenter agebat. sed uno novo principio actionis quod est causa sufficiens effectus actus ponendis sine necessitate illius principii per se de dictis pertingenter agentem. Per predicationem posset dici ad ultimum quis non finit intentionem illoque. et quos arguit quod diversa talia punitia obiecti cogniti. puta vili et non vili. non est tamen diversa approbatio. sed punitia vnius causa per triplex. cum quod voluntas est natura agere necro. et sine illa vel nihil agere vel per agendum. vel est puniti avnius causa sufficiens sine actione veritatis. sicut credo finis veritatis ponendum est altero dictorum modorum. de voluntate sanitatis et opinionis firma. quod non potest habere sanitatem sine potestate amara. respectus voluntatis potestis amare. Ad quoniam primo permittit aliquis distinctiones. Secundo ponitur distinctiones. Prima distinctione est de pertingenti et duplum accipit ad prius frumentum aliquo pertingenter sicut perducere aliquod pertingenter. Unus modo quod simili potest frui et non frui. vel perducere et non perducere. Illo modo quicquid perducit quemque effectus perducit contingenter. quod potest deus facere quod non perducatur. Alio modo accipit per illo quod perducere aliquem effectum. et nullo variatio ex parte sua. nec ex parte cuiuslibet alterius. huius in parte sua ita non perducere sic perducere. ita quod ex natura sua ad neutrum determinat. et eodem modo dicendum est de pertingenter frui. et isto secundo modo intelligit quod. Secunda distinctione est de libere frui. quod liberas uno modo distinguunt a coactae. et sic accipit in propria

Z
Circa quoniam potest distinctiones.

Secunda distinctione.

Sententiarum

me. quod isto modo libertas potest per se intellectum. Alio modo opponit suavitati creature rationale. et vel suavitati culpe. vel suavitati pene. Et huius modo beati sunt libiores quam viatores. quod magis liberis a suavitate culpe et pene. Alio modo opponit necessitatibus fini quod necessitas opponit pertingenti secundum modum dictum in priori dis. et sic libertas est quodammodo indifferetia et pertingentia. et distinguunt per principium actionis. in p. b. et i. methodo. Hoc etiam propter damnationem. quod probat per brutam hanc liberum arbitrium. quod magis agunt quam agunt. aut qui intelligit quod agunt finis habens causam. et nihil ad ppositum. quod illo modo boies et angeli non habent liberum arbitrium. quod agunt illo modo. aut intelligit de actibus causis. et tunc quod agunt. aut quod actus causarunt ab extrinsecso et non ab intrinsecso. et hoc non. quod poterit potest appetere sensuum causat in se ipso effectus actus suos sicut ponitur de intellectu vel de graui. vel quoque alio mouente se. Aut interredit quod ideo non habent liberum arbitrium. quod agunt. et quod non habent actus in sua parte. nec diuinum super actus suos. sed non est sine indifferetia et pertingentia. Tertia distinctione est. quod si finis anselmi est quedam affectio permodi. et quedam affectio iustitiae. ita est quoddam nolle in conmodi. et quoddam nolle in iustitiae. et huius quod velle et nolle elicere dictum rationis. Quarta distinctione est. quod sicut quoddam est velle respectu incompleti. et hoc prae vocatur amor. et quoddam est respectu plenarii large acceptio et complimenti. sicut velle habere beatitudinem. vel velle esse. vel aliquod tale. Ita est quoddam nolle respectu incompleti et potest vocatione odiorum vel detestatio. et est quoddam nolle respectu plenarii. sicut nolle esse vel habere diuitias. vel nolle habere honores et tamen non odire potest hoc diuitias nec honores. nisi accipiendo large odire. Prima ergo secundo erit quod voluntas pertingenter libere modo exposito fructus finis ultimo ostendit in vili. quod scilicet diligere beatitudinem potest et non diligere. et potest appetere sibi beatitudinem et non appetere. Hasta secundo persuadetur primo sic. Illud potest esse nolendum voluntate. quod potest intellectus dictare esse nolendum. sicut intellectus potest credere nullam beatitudinem possibilem. quod potest credere tamen statim quem de factis videtur esse sibi possibilem. et potest nolle omne illud quod isti statutum quem videtur repugnat. et per se non potest nolle beatitudinem. Major est manifesta. quod unus sicut alias declarabit voluntas non necessaria potest iudicio rationis. potest tamen performat in dictio rationis tam recte quam erroneo. Confirmatur ista ratio. quod potest nolle illud in quo credit se non posse querari. sicut potest credere non posse querari in quoque sibi possibili. et potest nolle omne sibi possibile. et certum est quod potest nolle omne

Tertia distinctione.

Quarta distinctione.

Prima secunda.

Distinctionis II

sibi impossibile. qdlibz pōt nolle. **P**refea. qdlibz pōt efficacit velle ans. pōt velle pns scitū vel opinatū cē pns. s alīqz pōt efficacit velle nō esse. t pōt scire cundēter. qd nō cē btm ē pns ad nō cē. qd pōt velle nō cē beat. t p pns nolle britudinē. Assumptū p̄t. qd multi vtētes rōe rā fideles credētes vitā futurā. qd ifideles nul lā vitā futurā credētes. iterfecit seipos. t ex posuerūt se morti. qd volebat nō esse. **C**onfir mat rō. qd alīq fideles credentes se posse pseq britudinē si nō peccarēt. eleget peccare. sciētes se vel credētes. pp̄t tale p̄ctm penā eternā hituros. qd nō essz nisi rūc habuissent nolle re spectu britudinis. nō in coitn. s etiā in p̄ticu lari. **S**cda p̄clo est. qd alīq pōt nolle britudinē in p̄ticlari. Et pōt p̄bari p̄rōes p̄cedētes. **R**ecia conclusio. Tertia cōclusio ē qd alīq pōt nolle britudinē in p̄ticlari creditā esse possiblē. ita qd pōt nolle hie britudinē. Hec cōclusio p̄suadet. qd qd pōt cē dictatū a recta rōe. pōt cadere sub actu volūtatis. s recra rō pōt dictere qd iste carebit sp britudine. qd pōt velle carere sp britudine. qd nō nolle eā. **L**ōfirmat. qd dānat tā pena sensus qd pena dāni posset si relinqret se cōforma re diuie volūtati tā scite qd credite in volito. s volūtas diuina vult istuz sp carere britudine. qd pōt h̄ esse volitū a volūtate rali. t p pns eadē rōe a volūtate viatoris. **P**refea quicūq vult efficacit alīqd. vult oē illū sine quo credit nul lo mō se posse pseq illud volitū. s alīq fidelis credit se nullo mō posse pseq britudinē sine bona vita. t tñ nō vult bonā vitā t sanctā seruare. qd nō vult efficacit britudinē. t p pns eadē rōe pōt nolle eā. **Q**uarta cōclio est. qd vidēs di uinā essentiā. t carēs fruitiōe brifica. pōt nolle illā fruitionē. **H**oc p̄baſ. qd sic p̄pus dictū est qlibet volūtas pōt se p̄formare volūtati diuie in volito. s de pōt velle ip̄m sp t pro sp carere fruitiōe brifica. qd tē. **P**refea. qd qd pōt cē volitū vel nolitū pro vno tpe. t pro sp. s volūtas talis pōt nolle hie britudinē pro aliquo tpe de termiato. pura qdū de vult eā nō hie fruitionē brifica. qd pōt nolle eā simplē. **Q**uita p̄clo est. qd talis vidēs diuina essentiā. carēs qd potē tā diuina absolutā dilectiōe dei de quo patēbit in iiii. pōt nolle dei. **H**oc p̄baſ vel p̄suadet sic. oē incōmodū pōt esse obiectū nolitōis. sive sit vere incōmodū sive estimatū. sic oē cōmodū sive verū sive estimatū pōt esse obiectū volitōis. s de pōt esse tale incōmodū salte estimatū. qd de pōt cē obiectū nolitōis. Assumptū p̄t. qd talis posset puniri a deo tā pena dāni qd pena sensus. **C**onfir mat. qd xp̄s nō obstante qd fuerit beat. sicut punit et suscepit penas corporales. s oē punitiū vel afflictiū alicui pōt

Questio I

esse incōmodū illi. vel verū vel estimatū. qd be pōt hie rōem incōmodi veri vel estimati. Lōtra p̄dicta sunt multa dubia de quibz patebit in quarto libro in materia de britudine. ideo transeo p̄ nūc. **E**t p̄dictis pōt r̄nderi ad for mā qd̄tionis qd finis vltimus pōt accipi dupl̄ vel p̄ britudine creatā possiblē volūtati. vlp̄ p̄ obiecto illius britudis. Primo mō nō est lici tū volūtati frui vltimo fine p̄prie loquēdo de frui. pōt tñ p̄tingēter libere frui. qd pōt non frui ex hoc ipso qd ē illicitū. t pōt frui. qd si volūtas pōt frui aliquo creatō min⁹ bono. m̄tro sor tius bono summo creatō sibi possiblē. Si aut̄ accipiat frui large p̄ actu appetēdi. sic dico qd finē vltimū sive ondat in gnali sive in p̄ticlari sive in via sive in patria. pōt absolute volūtatas cū velle vel nō velle vel nolle. Et sub h̄ sensu posite sūt cōclones p̄cedētes. loquēdo de fine scđo mō. sic dico qd in via pōt cē obiectū volūtationis t nolitōis. Si aut̄ ostendat nude t cla re. t dēs suspēdat actiuitatē volūtati respectū volitōis pōt nō cē obiectū volitōis. Si aut̄ nō suspēdat actiuitatē volūtati. s relinqt eam sive nature. sic est maḡ dubitandū. de quo dice tur in iiii. li. Ad argumentū p̄ncipale dico qd volūtas n̄ naturalē inclinat̄ in finē nisi accipie do inclinatōe naturalē qd sit fm̄ cōez cursuz. Et de tali inclinatōe nō est verū. qd qd qd sit h̄ inclinatōe violēta. Et qn̄ d̄ qvñ qd qd na turalē inclinat̄ in p̄pria p̄fectionē. Ista est negāda stricte accipiendo inclinationē. nisi qn̄ illū p̄fectibile est actiū naturale. cuiusmodi non est voluntas. Et hec de p̄ma distincōe.

Ad fo: mā qd̄tionis

Ad argumētum
p̄ncipale

Distincōe II

Questio I

Arguit p̄mo:

Circā distictōe. scđam i qua maḡ tractat devnitate dñe eēntie t trinitate p̄sōa rū. Querā p̄mo de vnitate diuie eēntie. Ad cuius evidētiā t p̄p̄ m̄tra qd̄ dicēt triā i isto libro t libris sequētibz. Querā p̄mo de vnitate dñe eēntie ad p̄fectōnes attributales. scđo de idētitate t diversitatē dñe eēntie ad creaturas. Et tertio de vnitate dei. Circa p̄mū qro p̄mo. Utru tanta sit idētitas dñe eēntie oibz modis idētitatis ex natura rei ad p̄fectōnes attributales t iparum p̄fectionū attributalibz inter se qd̄is ē dñe eēntie ad dñā eēntiā. Et videt qd nō Primo sic d̄dictoria n̄ significat ex natura rei de dñā eēntiā t de p̄fectōibz attributalibz. qd nō sit idem oibz modis ex natura rei. Ans p̄z. qd̄ b̄ est vera. p̄fectōnes attributales demonstrantur de diuina eēntia. t hec est vera. diuina eēntia nō dem̄sat de dñā eēntiā. qd̄c. **P**refea eēntia

Libri primi

divina est fundamētū oī pfectiōnū attributaliū. nulla autē pfectio attributalē est fundamētū oī pfectiōnū attributaliū. qd nō sūpī? ḡ r̄. Ad oppositū ē Anselm⁹ i mon. c. xvij. Quēadmodū itaqvū est quicqd eēntialē d̄ sumā s̄ba dr̄. ita vno mō vna cōsideratōe ē. qd quid est eēntialē. ḡ eēntia dīna nullo mō diffi-
guīt ex natura rei pfectōbus attributalib⁹.

B
R̄isō op̄. p̄ne

~~h̄r̄ opinio i mō potiū
uera sent. Generis
a t̄. et non quam op̄
iniorū Author sc̄p̄
falsaz & nobilez
acptamus.~~

Probaf p̄no

Secūdo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Ad qdē dr̄. qd inter diuinā eēntiā et inter pfectiōnes attributales nō est tm̄ dīa rōnis. h̄ est modoz p̄siderādi idē obiectū formale. talis distinctio est inter sapiez sapiam. v̄tiḡ ma-
jor inter sapiam et v̄titatē. Nec est ibi tm̄ distin-
ctio obiectoz formalib⁹ in intellectu. qd ista nū
qd est in cognitionē intuitiva nisi sit in obiecto i
intuitiō cognito. sed est ibi tertia distinctio p̄s-
cedēs intellectū oī mō. et est ista qd sapia est in
re et ex natura rei. et bonitas est in re et ex natu-
ra rei. Sapia autē in re formalē nō ē bonitas i
re. Quod p̄bat. qd si infinita sapia ēt forma-
lit infinita bonitas. sapia in coī ēt formalē
bonitas in coī. t̄z̄nā. qd infinitas nō destruit
rōem formalē illius cui addit. qd in quoq; ḡ
du intelligit ēē aliquā pfectio. qd tm̄ est qd illius
pfectōis. nō intelligit destrui rō formalē illius
pfectōis ppter istū ḡdū. et ita si nō includit for-
malē vt in coī. nec vt infinitū. Hoc declarat
qd includere formalē. est includere alitō in sua
rei eēntiali. ita qd si diffinitio icludet assigret
inclusū ēt diffinitio vel p̄ diffinitiois. sic autē
diffinitio bonitatē in coī nō b̄z in se sapiam. ita
nec infinita infinitā. Et qd aliquā nō idētitas for-
malis inter sapiam et bonitatē. in qdē ēēnt ea
rū diffinitiōes distinguēde si ēēnt diffinibiles
Diffinitio autē nō tm̄ indicat rōem causatā ab
intellectu. sed qdditatē rei. est ergo nō idētis-
tas formalē p̄p̄te rei. Et intelligit sic qd intel-
lectus p̄pones istā. sapia nō est formalē boni-
tas nō causat actu collatiōnē v̄titatē illi. p̄p̄is
si in obiecto inuenit extrema. et quoz p̄pone-
fit act⁹ v̄tus. Et idē argumētū de nō idētis-
tate formalē dixerūt antiqui doctores. ponētes
in dinis ēē aliquā p̄dicatoe z verā p̄ identitatē
v̄titatē ēē bonitatē. nō t̄nō v̄titatē ēē bonitatē
formalē. Ista opinio p̄firmat autē damase-
ni. c. iiiij. li. i. vbi vult qd inter oīa noīa dicta de
deo p̄p̄issimū est. qd est. qd ēē dicit quoddā pe-
lagus infinite l̄be. cetera autē vt dicit. c. iiiij. vi
cū illa qd circūstant naturā. Illud nō ēē nisi
ēē aliquā distinctio ex parte rei. nō tm̄ ē pelag⁹
infinite s̄be. p̄p̄ē b̄ qd multe relatōes rōnis pos-
sunt cāri circa ip̄ni. ita cīm̄ p̄actus intellectus
possunt causari circa quodlibet. Eōfirmat.
p̄ Agustinū. viij. de tri. c. h. vbi p̄bat qd i dinis
nō est aliquā maius due p̄sonē qd vna. qd nō ali-

Sententiarum

qd verius. qd nō valeret si tm̄ ēēt distinctio
rōnis inter v̄titatē sapiam et magnitudinē. qd
nō videt aliud argumentū qd si p̄barez sapia.
ḡ sapiez ecōuerso. Ad qd etiā doctores qui Sent. tenet
oppositā opiniōez implerē tot qdēmos
ondēdovnū attributū ex alio. si nō est inter ea
nisi tm̄mō diversus respect⁹ rōnis. Sic em̄ eq̄
pfectre cognoscere dēus qdē ad oēm p̄ceptū
realē cū cognoscēt sub rōne oīm attributoz. qd cogni-
tio plurimū relationū rōnis nō facit pfectoēz
cognitionē. nec aliqd facit ad pfectoē cognitionē
realē habēdā de aliquo. Silt iūx auētēz
dama. p̄dictā ad qd assignat ordinez attribu-
toz quasi cēntia sit fūdamētū. et qdā sint pp̄is
q̄ora eēntie. et qdā pp̄in q̄ora emanatōib⁹ si tm̄
sunt relatōes rōnis. Silt aug. 5 maximū. Si
potes dēu p̄cē intelligere simplicē. et tm̄ sapi-
entē et bonū. et ānumerat ibi multas pfectōes
tales. qd̄ tomagvñ dēus p̄t ēē simplex. et tm̄ tri-
nitas. ita qd̄ tres p̄sonē nō sūt p̄ces vnius dei.
Arguit etiā. Si intelligi sine p̄positōe p̄tia-
litate p̄nt mltē pfectōes simplē. multomagis
p̄nt ēē tres p̄sonē in dīnitātē sine p̄p̄onez p̄tia-
litate. Qd̄ argumētū ēēt illi. si attributa tm̄
dīserrēt relatōe rōnis. et p̄sonē dīstinguērent
realē. Nō ei seq̄et. si relatōes rōnis nō faciūt
p̄p̄oz in aliquo. ḡ nec relatōes reales. Silt Septima.
aug. xv. 6 tri. c. i. dicit oīa ista ēē equalia. nō
autē p̄p̄ē ēē sibi equale. Quid em̄ ēē dicere qd̄ ali-
qd̄ subyna relatōe si b̄z p̄p̄i ēē equale sub alia res
relatōe rōis. Ista op̄. p̄bat mltipl̄. Pr̄o sic.
distitō emanatōnū dīnāncē p̄sup̄p̄it disti-
ctōez p̄ncipioz elicitiōz. si nō p̄sup̄ponit di-
stinctiōes rōnis. ḡ p̄ncipia elicitiōa dīstiguūt
et nā rei. Preceas illa distinctio et nā rei p̄ce-
dit distinctōez emanatōnū p̄sonarū. ḡ nō ēē vnu
p̄ductō i dinis p̄ modū i t̄llect⁹ faciūt et alia
p̄ modū libat. qd nullū p̄ncipiū p̄cedit qd̄ ex
se alī se b̄at ad hāc p̄ductōez qd̄ ad illā. et iste
p̄ductōes in qb̄ ēē p̄ma distinctio oīo vniuersi-
mes s̄t i nālitate vt iā posite s̄t i ēē. Preceas ar-
gnit sic. qd̄ qd vnu i idē formalē ēē p̄ncipiū
p̄ducēdi p̄la sup̄posita eiusdē nature. ip̄m nō
determinat ex se ad certa plalitatē p̄ducēdoz.
Hoc p̄z̄uctiōe tā i agēte ēēquoco qd̄ vnuoco
ḡ si eēntia dīna putē i t̄llect⁹ v̄tolitas ēēna
et eadē formalē. et ēē p̄ncipiū p̄ducēdi p̄la sup̄-
posita i nā dīna. ip̄a nō determinat ex se ad certas
plalitatē p̄ducēdoz. Assūptū pat̄. qd si aliqd
vnu i idē formalē ex p̄ncipiū p̄ducēdi plura sup̄posita vnu nature. v̄tus sua produc-
tiua nō ēē adeq̄ta p̄vnā p̄ductōez nec p̄vnā
p̄ductiū. qd p̄ncipiū p̄ductiū qd̄ est vnu for-
malē. si b̄atynā p̄ductōez adeq̄ta nō p̄t̄ s̄l̄ in

E
Probaf op̄io
alij argumētū
Pr̄imo

Tertio

Distinctionis II

aliam productionem eque perfectam. quod tale principium producit productum toto conantine suo. et secundum oem gradum actinatur sue. quod principium productum sibi adequatum non potest in aliam productionem. et per hanc si potest in aliam productionem. virtus sua productum non est adequata per primam productionem. Sed cuiuscumque principiū unius rationis formaliter virtus non est adequa per ipsum productum. nec erit adequa per aliud productum eiusdem rationis. nec per tertium. et sic in infinitum. cum eodem modo se habeat in sequentia ad illud principium productum. quod ipsum est et se potest in infinita. Confirmat. quod si illud principium productum duo. producta ordine quodam. aut eadem ratione. aut alia. si alia. habet positionem. si eadem. quod virtus illa non fuit totaliter exhausta in prima productione. nec per hanc productio fuit adequa. Preterea si aliquod principium productum distincta producta plura. productioribus eiusdem rationis. nullum illoque adequibilem productum principiū. quod si productum plus. productoribus alterius rationis. nullum illoque adequibilem productum principiū productui. Nonne propter quod non maior ratione requiriatur ad productendum aliquam alteram rationem. quod ad productendum illa productio eiusdem rationis. si neutra productioni eiusdem rationis sit imperfectior. alius productoribus. quod si virtus principiū productum aliquo superposita productoribus eiusdem rationis non sit adequa per aliquo illoque sequitur quod nec erit adequa. et si productum aliquo productoribus alterius rationis. Arguitur quod sic nullum productum eodem principio formaliter uno. potest sicut productere plura producta in pfectore sibi adequa. quod omne productum adequatum productum in pfectore entitatē adequat sibi in pfectore sue activitatē. et per hanc sua activitas non potest sicut se extenderet in aliū terminū eque pfectū. Sed deus per sicut productus filii et spissancū. quoniam utrumque adequat prius in pfectore. quod per non eodem principio formaliter uno. productus filii et spissancū. Productus autem filii sine nobis per intellectum. spissancū autem sanctū productus per voluntatem. quod intellectus et voluntas in deo prie non sunt formaliter idem. Confirmat. quod voluntas ut est potestitia dei operativa. non potest hinc duo obiecta sibi adequa. quoniam possit hinc unum obiectum pmariorum sibi adequatum. et aliud secundarium. utrumque inclusum in pmario. quod voluntas ut productua potestia non habet duo producta sibi adequa. Ita ad principale arguitur. Sicut filius dei non libere sed naturaliter productus. secundum autem spissancū non naturaliter sed libere spiratus. Unde aug. v. de tri. c. iij. spissancū id non est filius. quod ex hoc non quod natūrā quod datur. Sed spissancū non potest dici libere productus propter libertatem intrinsecā in productore sua. quod non est in productore filii. cum quod productores quod eminat ad spiratum et natūrā sunt eque natales et eque naturaliter respiciunt oppositas relationes. cum quod actus voluntatis create non est liber formaliter sed solū denotatiue a libertate voluntatis. ergo

Questio I

spissancū productus libere et non naturaliter. et filius ex consueto. quod voluntas dina est formaliter libera et non intellexit. Preterea productores non sunt esse distinctiones rationis. nisi principia carū non sint idem formaliter vel tamen formales non sint idem formaliter. sed certa quod est tamen formaliter virtus eiusdem formaliter. Confirmat. quod quis productores in deo seipso formaliter distinguuntur. et in ut carū distinctionis reducat ad modum aliquem non identitatis in principiis productivis. aut tamen formalibus productiōnibus. tamen quod circumscribitur carū tamen formalibus et principiis non distinguuntur. tamen quod ille productores sunt hitudes et relationes. quod non distinguuntur nisi penes termos. aut penes fidamēta. aut penes virtutēs. Ita si certa dina tamen potest in duas productiones. aut determinat ad eas et se. prout est eadem realiter formaliter. aut per proprietates relativas. atque per alias in certa quod non sunt idem formaliter. non primo modo. quod illud quod est oīno id realiter formaliter est non determinat ad diversa. quod est se habet per magis determinat ad unum quod ad aliud. cum tamen se unius formaliter se habeat ad virtutēs. Nec secundum modo. quod proprietates relativae origis vel non dimitur ab origib⁹. vel sequuntur auct⁹ origis. sicut sua fidamēta. si trius modo est positum. Confirmat. quod quodcumque rationis formaliter est principiū diversarū productiōnū. non determinat esse ad determinatum ordinem illarū productionum. sed vel per ordinem passiorum. vel per ordinem passi in respectu formātū. Exempli primum. si id obiectum moveat intellectum prior secundario voluntate. Exempli secundi. si idem ignis calefaciat et rarefaciat aerem. Preterea. viij. meth⁹. si mā fuerit una et ager est unus effect⁹ enīm. sed productores dina sunt diverse. et passa non sunt distincta. quod est aliquam distinctionem in principiis productivis. Preterea si aliquam sunt idem realiter formaliter. quod se pueit in uno sine contraria et respectu ad contraria pueit alteri. quod eidem est quod eiidem realiter formaliter non pueniunt opposita sed aliquam pueit intellectui dino. quod non puenit formaliter voluntati. Tamen quod actus dicendi obū est actus memorie. sed actus dicendi obū non est actus voluntatis sub ratione voluntatis. quod per actus voluntatis productus spissancū. Tamen quod obū productus per actus intellectus non per actus voluntatis. et spissancū spiratus per actus voluntatis. non per actus intellectus. et spissancū spiratus per actus voluntatis. non per actus intellectus. Tamen quod deus ex natura rei intelligit per intellectum. non per voluntatem et voluntatem non per intellectum. quod si vellet per intellectum. sequitur quod naturaliter vellet quodcumque vellet. sicut naturaliter intelligit quodcumque intellectus. Tamen quod voluntas ex se determinat ad voluntatem alterius obiectum esse. Intellexit ex se non determinat ad intellectus intellectum illud obiectum esse. Tamen quod intellectus diuinus intelligit mala. voluntas dina non vult mala. quod ista non sunt idem formaliter. Extra istas opiniones Arguo quoniam argumentum quod est equaliter contra distinctionem vel nonidentitatem

Quinto.

Confirmatio.

Sexto.

Confirmatio.

Septimo.

Octavo.

V

Infractus op.

Libri primi

potest. illi in viii eius rōis intelligi. p[er]tinet
7 b. q[uod] ē ens rōis nō intelligit. scēq[ue]runt dī-
stincta entia rōis. sicut si a ē extra aiaz. 7 b nō
est ex aiaz s[ed] obiectio tm in aia. scēq[ue]runt q[uod] a 7 b di-
stingunt. sic ens realē 7 ens rōnis. q[uod] vt videt.
ex affirmatiōe 7 negatiōe eiusdē de entib[us] rea-
lē p[ro]tingit inferre nō idētitatē realē. q[uod] si esse
idē formaliter sapientia affirmat de sapientia: 7 ne ne-
gat a bonitate. oportet q[uod] sapientia diuina 7 boni
amento rōris. sicut rationes diuinae iporet aliq[ue] q[uod] nō sunt idē realiter.
alio q[uod] a sapientia rōnis. Confirmat ista rō. q[uod] qua rōe tu dicis. aliqd
nō est. q[uod] aut h[ab]et i[n] his
q[uod] si mis uerbis opposi-
tam f[or]mam & tenet senti-
entiam sicut et rōis satur
horat q[uod] s. q[uod] nulla
societas plantis aliquando
distinctionem realēm
fallitur e[st] ardo h[ab]uit *
q[uod] q[uod] q[uod] volumen
distinctione formaliter
III. reprobemus. pri. q[uod] secūrē consequētia formaliter non
infaret p[ro]positio art. realēm distinctionem huminis
ab asinō. o[ste]ndit. Et mā sicq[ue]. distinctione realēs. non q[uod]
sufficiat dicere. q[uod] formaliter distinguntur. scilicet
soluzione q[uod] statim apponit e[st] confessio auctior. h[ab]et
q[uod] distinc[ti]o realēs ea applicat[ur] que ex R[eg]e nō
h[ab]et res mon est alia sicut zizas reg[is] non te ales rup[er]t
ut[er] contineat. pr[et]er in r[ati]o. simpleib[us]. ubi ut[er] patet
pascentias in r[ati]o. monosyllab[is] realitatis ea. qua for[ma] in
matriglii r[ati]o. q[uod] p[ro]positio que r[ati]o p[ro]nōe r[ati]o
opus formari. sicut q[uod] talia formaliter tunc r[ati]o realis
q[uod] p[ro]p[ri]etatis. ut in r[ati]o distinctionis ex r[ati]o sicut p[ro]p[ri]etatis

Sententiarum

Ad istud argumentum posset dici quod quoniam aliquid idem vere affirmit et vere negat simpliciter absolute sine additio alicuius modi, tunc potest inferre non-identitatē realē, et ideo bene sequitur simplis. An non est et bene est ibi non-identitas realis. Sicut sequitur, sapientia divina est sapientia divina, et bonitas divina non est sapientia divina, sed distinguunt realē, vel non sunt idem realē. Sed quoniam aliquid cum aliquo modo significare gaudemanticum affirmit et negat non requiritur non-identitas realis, sed sufficit non-identitas formalis, ita est in proposito. Nam bene est vera sapientia divina est formaliter sapientia divina, et bene sicut bona est sapientia divina. Sed hoc non sufficit, quia ita sunt ista predictoria, esse formaliter sapientiam divinam, et non esse formaliter sapientiam divinam, sicut illa, esse sapientiam divinam et non esse sapientiam divinam, sed ex illa predictione potest inferre non-identitatē reales sicut et illa, vel quod ratione dicis, quod ex ista non potest inferre non-identitatē realē, eadem ratione dicā ego quod nec ex illa. Ideo propter istas rationes dico quod sapientia divina omnibus modis est eadem entitatis divine quam entitatis divina est eadem entitatis divine, et sic de bonitate divina et iustitia, nec est penitus aliud distinctione ex natura rei, vel entitas non-identitas. Luius robus est, quod quis talis distinctione vel non-identitas formalis possit ponere eque faciliter inter entitatem divinam et sapientiam divinam, sicut inter entitatem et relationem, quoniam est difficultissima ad ponendum ubi videtur ponatur, non credo eam esse faciliorē ad tenendam. Quod trinitate personarum cum unitate essentiae, ideo non debet poni nisi ubi cuiuslibet sequitur ex traditionis in scriptura sacra vel definitio ecclie, propter cuius auctoritatē de omnibus rationibus captiuari. Et ideo cum omnia tradita in scriptura sacra, et definitio ecclie et dictis sanctorum patrum saluari non ponendo eas inter entitatem et sapientiam, ideo simplis nego talis distinctiones ibi possibiliter, et ea vel non posso in creaturis, quoniam posset teneri in creaturis sicut in deo. Ita enim credo facile est tenere trinitatem personarum cum unitate entitatis in creaturis, sicut in deo, nec difficultas est propter quoniam rationes in oppositum. Quod credo quod per statu isto est quod posset satisfieri rationibus probabilibus non esse tres personas in una entitate in creaturis, sicut in deo, nec potest cuiuslibet cogisci quod per se infinitas ad hunc quod sint plures personae in una entitate quod finitas, quoniam non est expressum in scriptura, et aliud non est vel repugnat rationi, non est ponendum et aliud negandum. Ita dico in proposito quod quod ex traditione in sacra scriptura cuiuslibet sequitur, quod entitas divina non est formaliter relatio, sicut per patrem, et non sequitur ex istis, nec ex definitio ecclie, nec ex dictis sanctorum, quod entitas non est formaliter sapientia, nec ratione bene cocludit, si simplis dico quod

q'm propositu distinctio i' p'm neasax
ar' q's. sequentes ex off' eo ch' c'sa
sius hinc. q'm aor' indecim' p'ntm
oxia eaq' tenet d'portet p'nt' h'z qd
dist'. realis non soluz' p' que sorteg'z
platonez n'v'nt', sc'f que n'v'nt'
res unq' s'p' suas partes. l. n'v'nt'
as aliquant' naturor'z ratiōnes quas
contineat' eaq', sicut cas' contradictione
inconter. l. non nam m' cas' contradictione
naturae sicut contineat eas virtut' p' p'nt'
atq'z, sat' ut contineat illas invenit p'nt'
p'nt' p'nt'

Distinctionis II

5
bonitas &c. qd nulla talis distinctio media est ponenda nisi ppter tradita in scriptura. Unde vlt dico qd nūq de aliquo verificatur distinguui formalr nisi ppter distinctionē realē. qd scz de uno illo vere d. qd ē aliq res. et de reliquo vere d. qd nō est illa res. sic relationē cēntia distinguunt formalr. puta cēntia & paternitas. qd vide licet cēntia est filiatio. & primas nō est filiatio. Sic sibi cēntia & filius distinguunt formalr. qd cēntia est p. & filius nō est p. immo distinguui formalr nō est aliud sicut ego teneo distinctionē formalē. & hoc est qd noī ipsius scz qd vnu illo est aliq res absoluta vel relativa. & alterū nō est illa res. sicut cēntia est filius & p. nō est filius. ideo cēntia & p. distinguunt formalr. ex quo sunt una res. qd cēntia est p. & qd hoc possibile est invenire: tūc est ponenda distinctio formalis. qd nihil aliud voco distinguui formalr. & qd nō est possibile. tūc nō est ponenda. & iō cū oīs res qd est cēntia siue illa sit ab soluta sine relativa. est cēntia sapia & bonitas diuina: & iustitia diuina. iō cēntia diuina & bonitas diuina vel sapia nullo mō distinguunt. nec formalr nec quoctūq mō. Nec aliqd dī cōcedi de uno & negari ab alio nec cū determinatōe quacūq nec sine determinatōe. nisi modū grammaticalis aut logicalis impedit. ppter hoc etiā nō debet poni distinctio formalē in creaturis. qd in nulla una res simplex ē plures res distincte realē. & quelz earū. sicut cēntia diuina est plures psonae. & qlibz earū psonarū. Et ista est causa quare est hic fallacia accēntis. cēntia est p. cēntia est filius. qd filius est p. qd scz cēntia unica est plures res realē distincte. sicut b est fallacia accēntis. b est sortes. & b ē plato. qd plato est sortes. ppter b qd hō vere pdicat d plibus reb realē distincte. Utē tūc ppter viētes est sciēdū qd nō intēdo dicere qd illa sit cā p̄cisa & total. b est cā cū alijs. de qbus tūc nō est ad pīs discutiendū. qd nec totā naturā falsacie accēnti intēdo nūc declarare. Contra tūc rōem pdicatā instari pōt qd pdictrō possit verificari sine nōidētitate realis. qd sortes & b sit idē realē. & tūc hec est vera. sortes nō est plato. & hec est vna bō est plato. Sicut bō & aial sit idē realē. & tūc hec est vna. homo est spēs. & b similr. aial nō est spēs. Sicut ens est subiectū metaphysice. vnu nō ē subiectū metaphysice. & passio. et tūc sunt una res. iī. metaphysice. Sicut homo et risibile sunt una res. et tūc risibile est passio. & bō nō est passio. Sicut res ut in deo est ydea ut postea dicet. & eadē res ut producta extra nō est ydea. & tūc est eadē res. Si milie cēntia ut in pīe p̄stituit pīem. et cēntia

Questio I

ut in filio nō p̄stituit pīem & tūc est vna cēntia. Ad primū illo dico. qd vlt i creature talia qd dictoria vel affirmatio & negatio eiusdem. nūq verificantur nisi ppter nōidētitatē realē. vnde ista verificat sortes nō est plato bō est plato. qd iste terminus sortes p̄cise supponit p̄ sorte. et iste terminus homo supponere pōt p̄ platone & manifestum est qd sortes & plato sūt idē res. Unde sicut hec est vna. sortes & bō sūt idē realē. ita hec est vna. sortes & bō nō sūt idē realē nā p̄ma pdicat. qd bō supponit p̄ sorte. Scda qd bō supponit p̄ platone. Si dicat qd sortes et bō sūt idē realē. nō accipiendo hoīem p̄ sorte bō p̄ aliquo cōi ad sortē & platonē & sic de alijs. boībus. & tūc aliqd pdicat de sorte & ne negat ab hoīe. & ecōuerio. Nōdeo qd si in illa ppōne. sortes & bō sūt idē realē. ly bō supponit p̄ aliquo cōi ad sortē ad alios hoīes & nō p̄ sorte: qd bō ē simplr falsa sicut post patebit. Ad scdō p̄ illō qd si in illa ppōne. homo & aial sūt idē realē. tam bō & aial supponit psonalr qd bō ē simplr vna & tūc de istis etiā supponit psonalr pīt qd dictoria pdicari. scz qd bō nō est asin. et qd aial ē asin. qd sic bō est vna. bō & aial sūt idē realē. sic bō & aial sūt idē realē. sic etiā illa est vna bō & bō non sūt idē realē. qd scz ille bō & ille bō nō sūt idē realē. & iō aliqd vere affirmat de hoīe. et vere negat ab hoīe. Unū vtrāq illarū est vera. homo currit bō nō currit. Si autē bō & aial supponit simplr vlnū tūc ē simplr supponeret. & alijs psonalr. bō ē simplr falsa. bō & aial sūt idē realē. & ideo nō est inconveniens de ipīs supponit p̄ simplr. vlt vnu supponēte simplr & alio psonalr qd dictoria pdicari. Ad aliud qd ens est subiectū metaphysice. & qd vnu nō est subiectū metaphysice d. qd nō sūt idē realē. qd sic sunt distincti p̄cept. quoq vnu nō est ali. Nec est intētiōis pbi. iī. metaphysice p̄bare qd isti p̄cept sunt una res. bō & vnu nō significat alia cē suuiente enti de qua ens nō pdicet cēntiarū in qd. nūq tūc possit qd dictoria pdicari de ente & vnu. nūq cēntia distincte res que aliter importaret p̄ vnu conceptū. et aliter p̄ aliū. ita qd babeat distinctum qd noīs vel qd vnu babeat qd noīs & aliud nō. sic ē de ente & vnu. qd ens vel nō bō qd noīs. vel babeat aliud qd noīs qd vnu. Unde qd noīs vnu ē est. qd est ens indistinctū in se. et ab alijs distictū vnu. id autē nō ē qd noīs ens. & p̄ qd p̄ illō qd noīs importat aliq nōidētitas realē. & ideo isti p̄cept nō sūt synonymi p̄ aliqd pdicari de vnu. vnu negat d. relig. Ita ē de vnu & bono & sic d. alijs. qd nō importat distinctas res supponētes enti. de qb̄es nō pdicet cēntiarū & iō qd bō & qlibz bō ipso portat determinato mō aliqd ens

¶ ad pīem

imo oppositus nulloris
tue fisiū. s. qd siome
supponit suppositiones
mō p̄ia ex sua impositio
ne & non p̄sonaliter. sic
ex usus connotatio
supponit c̄ p̄sonaliter

¶
Ad scdō
authoris huius solutionis
qd regularitatis distinctio
nuptior ut paulo antea
fisiū. & sic homoe
animal sūt idē
realiter. i. ista p̄passio
homo & animal p̄sua
tus animas & faciūt
in z. Subsistit. s. homi
nis. Sunt. & istam reali
tate & risperunt form
aliter. s. qd ratiō for
malis hominis op̄portet
rationis formalē. anim
alis & huius est uera etiā
sūt nōdistinctio

¶
Sic nos. qd unū uero
bonus & in parte saff
pastores. & entis. &
sic vnu uero uanitatis
realiter non trā
aliter. i. ex triū hec
sunt istam reali
tate. sic qd quislibet
entis. est quislibet h
art p̄patorum. sicut fo
rmatibz. s. singula
queq passionis. & p̄fife
rat ap̄ alia & ne p̄pato
nis formalē. qd tri
e funeramentibz p̄xi
tus singulis qd qd p̄
asōnis. & ratio. singul
ares alijs qd quislibet
ente. & cōtentia entis. i. ip
so ente. repta scilicet
intellectus operatio
qd qd quid autē tenet
vniuersitatis huius

¶
huius uera sententia est. nō illō
entia si uera pastores
s. qd tantū p̄sona p̄sona
mentis & uera a quibz
cō in quibz. s. formalis
sumitur & permanant.
¶ ueritatis ratiō. s. qd
tis. i. unū ac qd
uero non sunt. & quibz
fūnamenta ratiō
dama ratiō. & ratiō
bono & sapienti. i. boni
tati est. & cuius sapienti
se respondet.

Libri primi

Sententiarum

determinatū. quō nō importat aliqd alid ens
ens autem importat eodē mō illud ens. et oē alid
et iō in qd noī talis pceptus dī poni ēs i rco
et illud ens determinatū in obliquo. vt qd noī
mis veri sit h̄ens cognoscibile ab intellectu.
quid noī boni sit. ens appetibile a voluntate.
et sic de alijs. et ita vnu importat in rco et alid
in obliquo. Et ex illo sequit qd nō est idētitas
realis inter aliqd importatū p rectū. et illd qd
importat p obliquū. et ista nō idētitas realis suf
ficit ad hoc qd illi pceptū vel noī sint syno
nimi. et qd aliqd pdicet de uno pceptu suppo
nēte simplr. et vere neget de reliquo. quis alt
qñ quicqd vere pdicat de uno illoꝝ supponē
te psonalr. vere etiā pdicet d̄ alio psonalr sup
ponēte. sicut in pposito de ente et unoꝝ veroꝝ
bono. Un si isti tmisi supponat psonalr nibil
pot vere affirmari de ente et negari ab uno. et
iō sic accipiēdo tmīnos. h̄ est falsa. ens est sub
iectū metaphysice. et h̄ sīl. Tnu est passio vel
vnū est postenente et sic de alijs. Aliqñ autē
talism nō idētitas realis sufficit ad hoc qd vnū
vere neget ab alio. et qd aliqd vere pdicetur de
unoꝝ veroꝝ neget ab alio. etiā vtroꝝ supponē
te psonalr. et illū modū verificant tales ppo
sitōes homo nō est boīs. homo nō est homies
Unde p boīs nō tm̄ importat illud qd impor
tat p homo. sed etiā importat aliqd qd habet
dn̄um sup illud qd importat p boī. Si p boī
mines nō importat qdlibet res eodē mō quo i
portat p boī. vlt̄ tles modī grāmaticales cō
uenientes pceptui et nōi falsificat ppoes. et fre
quēter reddit eas incōgruas et nō intelligibi
les. Et de talib⁹ ad vidēndū distinctōes int
sigta eoz. accipiēde ut distinfitōes exp̄men
tes qd noī eoz. et tūt erit satis clarū. sed qdlibet
tales modī grāmaticales pnt p̄cere pceptui
postea patebit. Ad aliud p idē dī. qd h̄ est vera
boī et risibile sunt vna res. p̄ supponit psonalr.
nibil fūscat de boīe qd nō verificant de risibili. et ecōverso.
sed si supponit simplr. sic h̄ est falsa. homo et ri
sibile sunt vna res. qd sunt distincti pceptus.
quoz vnu nō est alijs. et isto mō verificant iste
risibile est passio boīs. homo nō est passio boī
minis. Ad aliud pdedo qd eadē res est ydea.
et pducta ex. et ideo dico qd h̄ est simplr falsa.
res vt pducta ex nō est ydea. qd ex ista sequit.
qd res nō est idea. que est simpliciter falsa. Si
dicatur qd res aut vt pducta ex est ydea. aut
vt producta extra non est ydea. Dico qdneq
est pcedēda. Per idē ad vltimū dico. qd h̄ est
simplr falsa. cēntia vt in filio nō pstituit p̄ez
qd ex quo reduplicatio ibi qd est determinatū nō
distrabēs nec diminuēs manet affirmata. cō-

tingit simplr inferni cēntia nō pstituit p̄ez
que est simplr falsa. Ex pdictis ad formā que
stionis m̄deo pfectōes attributales nullo
mō et natura rei distinguit ab cēntia diuina
Qualiter autē distinguit patebit ex qdne se
quēti. Ad p̄mā rōem p̄me opinōis m̄deo.
qd ista p̄na nō valer. Infinita sapia est forma
liter infinita bonitas. qd sapia in cōi est forma
liter bonitas in cōi. qd vnu istos ens dicit con
ceptū cōem deo et creaturis. et tm̄ h̄ est vera. sa
piēta infinita est formalr ens infinitū. et tm̄ h̄
nō est vera. sapia in cōi est formalr ens in cōi.
Sīl̄ hec est vera. sapia infinita est realr ens
infinitū. et tm̄ sapia in cōi nō est realr ens i cōi
quia ista cōmūnia etiā fm̄ istos nō sunt nisi q
dam pceptus. et pceptus fm̄ istos. vel tm̄ ē es
rōnis. qd aliter aliqua res esset cōis deo et crea
turis. et certū est qd vnu ens rōnis nō est aliud
ens rōnis vel pceptus est realr actus intelligēdi.
et certū est qd vnu actus intelligēdi. qd quis sapiēta
infinita sit formalr ens infinitū. nō oportet qd
sapia in cōi sit ens in cōi. Ad p̄bationē qdī
infinitas nō destruit rōne formalē illi⁹ cui ad
dīt. concedo. et ideo qd infinitas p̄cise additur
pceptib⁹. et nō addit̄ alicui rei sic dicēdo. sapi
entia infinita est formalr bonitas infinita. iō
pdedo qd illi cōceptus simplr distingunt nec
sunt vnu. Ista tm̄ diversitate nō obstat. h̄ ē nō.
sapia infinita est formalr bonitas infinita. qd
in illa tm̄ini nō suppōnit pceptib⁹ diversus
quib⁹ adderet infinitas. si p̄ ipa re qdimitas ē
cui nulla infinitas nec aliqd addit̄. si scipsa ē
infinita et nō paliqd addit̄. et iō si illa sapia
infinita est bonitas infinita tm̄ini supponunt
pseip̄s. sicut in ista. sapia in cōi est bonitas i
cōi. ita ēt vna falsa sicut reliq̄ ē falsa. Si di
cat qd qdliq̄ cōia distinguit. quodlibet con
tentū sub uno a quolibz p̄tēto sub alio aliquo
mō distinguit. qd om̄e contentū sub sapia i cōi
aliquo modo distinguit ab oī p̄tēto sub bonis
tate. Confirmat. qd in libro predicamētoruz
dī. diversorū generū et nō subalternati posito
rum diuerse sūt spēs et dīe. qd eadē rōne. divers
orū generū in cōi et nō subalternati posito
rum diuerfa sūt contēta. sed sapia in cōi et bō
nitas in cōi sunt diuersa cōia. qd bōn distincta
contēta. nec valet dicere. qd sufficit qdliq̄ cō
tentū sūt diuersa qd qdliq̄ nō oīa. qd diuersorū ge
nerū et cōmūni subalternati positorū aliq̄ cō
tentū sūt diuersa et nō oīa. Ad istud m̄deo
qd nō op̄z si sūt aliq̄ diuersa cōia qd quodlibet
p̄tentū sub uno ab oī p̄tentū sub alio aliq̄ mō
distinguit. qd idē oībus modis pōt esse p̄tētu
sub vtroꝝ fm̄ p̄bm libro thopicoꝝ. Ad con
firmatio
Rōno ad inī
Ad cōfirmatio

Ad quartū

Ad quintum.

Ad vltimū

n
d formā qd

Ad rōes p̄me
opinionia
Ad p̄mā

P̄stantia

Cōfirmatio

P̄

Rōno ad inī

firmationē dico q̄ p̄bs int̄ēdit de diversis ge-
nerib̄ ordinat̄ in eadē pdicātiōnē tali coordina-
tione. ita q̄ p̄mo vnu p̄mū diuidit in aliq̄ ife-
riora quoꝝ quodlibet immediate negat de alio.
et vnu corꝫ. vel quodlibet eodē mō diuidit in
alīa. quoꝝ vnu vlt̄ neget a reliquo. et sic semp
p̄cedēdo. sicut sba diuidit p̄mo in sba corporeā
et icorpēā. et h̄ est diuīsio immediata. nulla
sba corpēa est sba incorpēa et econverso. Ulteri-
us sba corpēa diuidit eodē mō i corpus aiatū
et corp̄ inaiatū. ita q̄ negatio vnu ab alio est
immediate. et sic vlt̄ p̄cedēdo. Consili modo
si sba incorpēa p̄tinet multa ḡna sub se. potest
fieri cōsiliis diuīsio. et iō in ralib̄ generib̄ verū
est. q̄ quodlibz p̄tentū sub vno distinguitur a
quolibet p̄tēto sub alio. qd̄ p̄tingit p̄bare per
illā p̄pōez immediatā. in q̄ negat vnu diuidē-
tiū gen̄ p̄mo. de alio diuidētiū. qn̄ aut̄ genus
p̄mū nō diuidit p̄prie q̄ aliq̄ duo. quoꝝ vnum
vlt̄ negat ab alio. nō oꝫ q̄ om̄ p̄tentū sub uno
vere distinguat ab oꝫ p̄tentō sub alio. et h̄ est qd̄
dicit p̄bs. iii. thopi. q̄ qn̄ aliqd̄ p̄tinet sub di-
uersis generib̄. oꝫ q̄ vnu istoz generū p̄tineat
sub altero. vel ambo duo sub tertio. sic po-
nit exemplū de prudētia q̄ p̄tinet sub scia et v-
tute tanq̄ sub diuersis generib̄ quoꝝ neutrū
p̄tinet sub alio. si ambo p̄tinent sub ftio. puta
sub bitu et dispōne. Hec etiā est int̄ētio p̄bi. ii.
poste. vbi docet vnu modū diffiniēdi p̄ diuers-
sa cōia. quoꝝ quodlibz ē in pl̄ q̄ diffinitū et tñ
totū aggregatū est eq̄le diffinito. qd̄ non esset
possibile. nisi aliqd̄ idē p̄tineret sub differen-
tis cōibus nō subaltis. Iō dico q̄ aliqd̄ vnu
p̄t̄ p̄tineret sub diuersis cōibus nō subaltis.
et illa deitas p̄t̄ p̄tineret sub diuersis cōib̄ in
cōi. vt sba sapia in cōi. et sub boītate in cōi tāq̄
sub cōibus q̄dditatis sic post patet. q̄uis il-
la cōia nō sit subaltis. q̄ abo p̄tinet sba ēte.

Ad scđam dico. q̄ nō d̄ p̄prie p̄cedi q̄ sapia
infinita includit formalē bonitatē infinita. si
p̄prie d̄ dicit vñacis q̄ sapia infinita ē forma-
lit̄ bonitas infinita. Et iō dico q̄ si sapia infini-
ta ēēt diffinibil̄. et sibi boītas infinita q̄ ēēt
diffinitōes distincte. h̄ est simp̄l̄ falsi. sed tñ
ēēt vna diffinitio q̄ p̄bēderet sapiam in cōi et
bonitatē in cōi. cui q̄libz ps ēēt in plus et totū
eq̄le. Et si p̄teruiat. q̄ aliud est qd̄ nois sapie
infinita. et aliud bonitat̄ infinita. sicut aliud est
qd̄ nois sapie in cōi et bonitat̄ in cōi. q̄ si sapia
infinita et bonitas infinita b̄ent qd̄ rei. aliud
ēēt qd̄ rei sapie infinita. et aliud boītas infinita.
Dico q̄ nō sequit. q̄ p̄prie qd̄ nois non est nisi

cōceptus vel vocis vel signi. Et iō q̄ hic sunt
cōceptus distincti et distincte voces. sapia in-
finita. bonitas infinita. q̄ hic ponitur conce-
ptus cōes v̄l̄ voces cōes quib̄ addit̄ infinitū
Ideo p̄nt esse distincta qd̄ nois. Et nec talis
distinctio. nec aliq̄ p̄sibilis rep̄it int̄ sapiam in-
finitā q̄ haberet qd̄ rei. et bonitatez infinitā q̄
haberet qd̄ rei. iō nō sunt ibi distincta qd̄ rei.
Et tñ vnu. Ad aliud cōcedo cū doctorib̄ atiq̄s
q̄ de deo est aliq̄ pdicatio p̄ idētitatē q̄ nō est
formalis nec in qd̄. cuiusmōi est ista pdicatio.
essentia est p̄nititas. essentia est creatura. et sic
de alijs. Queliber aut̄ talis essentia est itelle-
ctus. volūtas. sapia. bonitas. vno mō accipiē
do pdicata. est pdicatio formalis et i qd̄. Ad
aliud de damasceno. Dico q̄ nō intelligit q̄ h̄
nomē q̄ est dicat̄ de diuīsia eētia in qd̄. et nō h̄
nomē sapia. et tñ q̄ sapia dicat̄ in qd̄ de sapia
diuīsia. q̄ vtrūq̄ dicat̄ in qd̄ de eētia diuīsia.
Et intelligit q̄ vnu p̄prietate vocis. maḡ di-
cit̄ in qd̄. q̄ sapiens. iustū. et sic de alijs. q̄ q̄ est
nō ipsozat aliqd̄ accns cuicq̄ alti adueniēs.
etia qn̄ accipit̄ in cōi. Sapiens aut̄. iustū. et sic
de alijs in cōi accepta. ipsozat aliqd̄ accns ali-
cui alteri adueniēs. q̄ dicuntur de sapientē et ius-
tū creato. q̄ nō p̄t̄ ēēt iustus nec sapiens nisi p̄
aliqd̄ accns adueniēs. Et qn̄ dicat̄ vltra. q̄ ēēt
dicir quoddā pelagus infinite sbe. Hoc icellū-
gi debz intrāstū. id ē q̄ est quoddā pelagus
qd̄ est ifinita sba. nō q̄ sit quoddā pelagus cō-
tinēs vel includēs infinitā sbam. vel infinitā
p̄fectionē. vel infinitas p̄fectiōes. sed est infi-
nitā sba et infinita p̄fēctio. Et p̄prie loquēdo
nec est infinite p̄fectiōes realē nec formali. nec
includit vel cōtinet infinitas p̄fēctiones. nisi
forte creabiles. si infinite sint creabiles. q̄s cō
tinet virtuālē tanq̄ res distinctas saltē in po-
tētia. q̄ p̄t̄ eas p̄ducere. Et qn̄ dicat̄ vltra. q̄
alia noia nō dicut̄ sbam. si que circūstāt̄ sbam.
Dico q̄ int̄ētio damas. est q̄ vlt̄ nullū nomē di-
ctū de deo dicit̄ immediate ipam sba dei. ita. s.
q̄ apprehēdēdo nomē possim̄ immediate appre-
hēdere ipam sbam dei. vel habere cognitiōes
ppriā dei vel equivalentē. Sed dicunt̄ immedia-
te p̄ceptus aliquos pdicabiles de deo. qui nō
sunt ipē deus sed circūstāt̄ naturā dei. nō p̄ in-
herentiā vel informationē. sed p̄ pdicationēz.
Et p̄cise a nobis p̄t̄ talis cōceptus apprehē-
di immediate pro statu isto. et nullo modo ipa di-
uīsia essentia sibi vna opīionē. vel nō p̄t̄ ha-
beri cognitio ppriā deo v̄l̄ equiualēs sibi alia
opīionē. Et q̄ bec sit int̄ētio sua p̄t̄ per ipm
ca. iii. vbi dicit̄ sic. In dō qd̄ est. ipossible est
dicere sibi sbam. Et post subdit. Quēcūq̄ aut̄
dicimus affirmative in deo. non naturā ipius.

Ad tertias.

Ad quartas.

*noto responsione nego illas
raue et suo et dī autho-
ris hanūd p̄tione nego
p̄tē ab eo*

*sicut ppriā cōnitio Dei in kar-
uitz rooz habet sibi
sibi in ppriā ubi cōt-
ro nō sibi facit et facit
tñ in karūd nō sibi
que habet sibi est int̄ētio
p̄pribz. s. l. s. ut dām
as. trāsīt et hoc int̄ētio
et confirmat̄ nam queri
to Dei nomine Deus
qui l. s. p̄. nam nō sibi
en ex p̄tēt̄ reo. ut. o. co-
nītio sibi sibi et nō sibi
cōnītio sibi sibi et nō sibi
sicut. et non in nos sibi
p̄tēt̄ quo. q̄t̄ sibi
cōnītio en sibi et q̄t̄ sibi
p̄tēt̄ et q̄t̄ sibi sibi Dei -*

Libri primi

et huius auctoritatis confirmatio
mationi ex cap. 4. l. 2. sed ea que sunt circa naturam eius ostenduntur. Et
quod Darnas, priuicarius si enim bonum et si iustum et si sapientem et si quodcunqz
religuit quodlibet. s. q. 12. aliud dixeris non naturam dicis dei. sed ea qz sunt
explicavit deus noster nos. et circa naturam. Ex ista autem p. q. v. negat qd
naturam non possit esse rumpere cunctis nominibus dicere naturam dei. q. quocunqz no
tum habemus est et hinc sit ut quisque in deo est. nos autem dicimus non possumus apprehendere diuinam
non sunt subiecti expectantia. sed tamen modo accepti qui circumstat dinam
licetus sunt ut possumus essentiam per predicationem. Ceterum non possumus habere
dei noster resonamus per recognitionem propriae deo vel equivalentem.
a que licet sunt in rebus. Et ideo procedo q. diuina essentia non dicitur pelagius
subiecta ipsa nostro intellectu infinita substantia propter hoc. q. multe relationes
enarrat. Dicitur substantia q. sunt tantum. Ad quintam.
hac solutio patet q. non
solutus est in rebus.

Ad sextam,

huius solutioni. Ex q[uo]d ymo
est maxima in p[ro]fectio[n]e
procerus plurib[us] frumentis
q[uo]d excedit in taliis suis im-
p[er]ficietate et maiorez q[uo]d
plurib[us] in captiis intelli-
cat r[ati]o et ratio cognitio
Dico est p[er]fectissima
q[uo]d simplici et in taliis donis
in p[ro]ficiens.
Ad dicit q[uo]d non est unius
Deo. q[uo]d in Deo cum
divinis in deo non est unus
principale. q[uo]d p[er] prouissio[n]es
q[ui] sicut q[uo]d n[on] obtemperant
unus ip[s]i p[er] p[ro]p[ri]etatem.
Ad septimam.
iis alio p[er] p[ro]p[ri]etatem.
h[oc] responsio auctorist
nugatio.

Ed pimā pba.

opp. authoris Tenore
et respondi respectu
authoris responsio pa-
tet quod non solutus ait
et quando nescit responde
Adversus f. opp. experientia
Ad secundum pba.
pabet iam propter altera au-
thoris responsa. Solutio
expeditus.

metaphorice loquendōt large pōt aliquo mō
concedi qvyna psona pducit p modū nature
sue intellectus. t alia p modū voluntatis sue
libere. Et hoc sic intelligēdo. q intellectus et
voluntas vno modo put vstant̄ a sanctis cons-
notant actū generādi t actū spirādi. ita q in-
tellectus dicit ipam diuinā essentiā elicitiā
actus generādi. t voluntas dicit ipam diuinā
essentiā elicitiā actus spirādi. Et isto modo
pcedi pōt q filius pducit p modū intellectus
et spūssancus p modū voluntatis. Alius tñ in
tellectus pōt bñ sicut p declarabif. Lōcessō
etiā cū eis q filius pducit naturali. t spūssan-
ctus libere. t q pncipiū elicitiū alr se habet
ad pductionē tñ. t ad pductionē spūssanci. Dico q nō op̄ ppter illā diuersitatē ponere
talē distinctionē inter pncipia elicitiā. q si c
dictū est distinctionē pcedēti. idē tota l̄ indisti-
ctū re t rōne. pōt cē pncipiū naturale resp̄cū
vn̄ t pncipiū liberū respectu alterius. t idē
pncipiū pōt se alr h̄e ad vn̄ t alr ad aliō. Et
ita ois talis alteras vel diuersitas ita pōt sal-
uari pvn̄ pncipiū elicitiū. sicut p plura. Et
si dicat q oppositi modi pncipiādi nō possunt
cōuenire eidē formālē. Dico q tales modi pnci-
piādi. s. naturali. t libere nō pnt sil cōpetere
eidē respectu eiusdē. M tñ cōueniat eidem re-
spectu diuersorū nō est inconuenies. t forte nō
est inconuenies. q ppetat eidē diuersis tib⁹
aliter t alii dispositio etiā respectu ciusdē. s. c
tactū est in dist. pced. Ad alia rōcm qn acci-
pi. quicqđ vn̄ t idē formalē ens est pncipiū
pducēdi plura supposita eiusdē nature. nō de-
terminat er se ad certā pluralitatē pducēdorū.
Dico q hec ppō nō est vñ̄ x̄. si tñ accipiat q
sit pncipiū pducēdi plura supposita ciusdē
nature numero. nō pot inueniri instantia nisi
in pposito. q nūs q̄ alibi pnt esse plura suppo-
sita in certo numero possibili ciusdē nature.
Si aut accipiat q sit pncipiū pducēdi plus
ra supposita ciusdē nature specie t nō numero.
sic potest ppō pcedi. q in nulla specie possunt
a quoqđ agēte pduci tot supposita. qn pos-
sint plura pduci. Si aut pducta sūt eiusdem
generis t nō eiusdē sp̄ci. pōt tale pncipiū ex
se determinari ad certā pluralitatē fm̄ sp̄m.
sicut sol est pncipiū pducēdi plures effectus
fm̄ sp̄m. t ex se determinat ad istos. ita q ali
os fm̄ sp̄m nō potest pducere. Ita dico in p-
posito. q q̄ ista supposita nō sunt oīno eiusdē
rōnis. qn sit maior; distinctionē inter p̄m t filiū
t sp̄m. q̄ eēt int istas psonas si qlibz earū
eēt p̄. vel qliber filiū. vel qliber spūssanci.
sicut post dicef. iō idē pncipiū pōt determinari
ex se ad certā pluralitatē. sicut fm̄ opiniones

Vicenue, eadē intelligētia est principiū imēdiare pducēdi aliā intelligentiā. et corpus ceſte. et determinat ex se ad certā iſtā plalitatē. Ita in cēntia diuina. vñica existēt est principiū pducēdi filiū et spmfectū. et ex se determinat ad iſtā pluralitatē. Ad pbarationē qn accipit q talis principiūtus pductua nō est adeqta pvnā pductionē nec pvnā pductū. Dico qn tūrē pductua adeqta p aliquā pductōez pōt intelligi multipli. Uno mō q pductū sibi adequat fm pfectionē. ita q sit eq pfectum. Alio mō q pductū sit pfectissimū pductū in quod pōt. Et h pōt intelligi duplī. vel positive. qē pfectius oī alio. vel negative. q nibil est illo pfectius pducibile ab illo principio. Alio mō accipit q pducat fm rotātū. et fm ultimū potētie et toto conamine illius vtū. Quarto mō pōt intelligi iſta adeqta. qsi extēsiva. q pōt in iſta pductionēt in nullā aliā. Primo mō dico q talisxtus pductua potest adequari p primā pductionē. q primū pductū potest esse equale sibi in pfectione. Et quādo dicit. ergo nō potest in aliā eque pfectā. nego psequētiā. Ponat cīm q sit aliq̄ calor q in aliquo passo possit pducere caliditatē sibi eq̄lē. Iste calor si et semel in alio passo eq̄liter disposito. et eq̄liter sibi approximato. pducet aliū calorē eq̄lem sibi et aliū calor. Eiūrō est. qnctus pductua caloris p h q pducit istū calorē in nullo pēnitū impedit a pducēdo aliū calorē eq̄ pfectuz nisi forte p accns. q in agēdo dinuit a re agēte. Et qn dī. q tale principiū pductiuū pducit toto conamine. et fm oēm gradū actuitatē sue pcedo q calor pducēdo huc calorē pducit toto conamine et fm oēm gradū. Sed ex hoc nō sequit̄. q nō pōt aliū eq̄ pfectū pducere. ita cīam sol fm rotū coname suū. et fm oēm gradū pfectōis sue. et fm oēm gradū actuitatē sue pducit aliqd impfectū. et tm̄ p eadētūtē tota sit pōt pducere aliud nō tm̄ eq̄ pfectū. Si eriaz aliqd multo pfectū. Ita dico in pposito. q p̄ fm oēm gradū pfectōis sue et toto conamine pducit filiū. et eadētūtē et pfectōe pducit spm sanctū eq̄ pfectum. Et ita isto mō intelligēdo adeqta. Itus pductua est p quālibet adequata. ita p̄mā sic p scđam. Scđo mō itēligēdo adeqta. Et h positive. Dico q Itus pductua adeqta pvnā pductū. nō pōt in aliud eq̄ pfectū. Si isto mō Itus dīna nō adeqf p aliq̄ vñia pductionē. q nec p̄mā nec p scđam. Sed p̄llas duas sil. q scđ illa duo pducta s̄t pfectiora oībus alijs pducibilib̄ a deo. et ibi ē status. nec est possiblē tertia. Et hoc est ex natura rei q ex se determinat ad iſtas. Si aut̄ in telligat illa pductio negatiue. sic dico sic p̄us

q virtus pductua adequata p vñū pductū pōt in aliud eq̄ pfectū. sic declaratū est de cālore. Si. d. q hoc est ppter diuersa passa. Hoc nibil refert q̄tū ad adequationē. q̄a equalitē adequat̄ si pducat p se. sic si pducere in pāso. et ecōuerſo. Et ita sp̄ babet iſta ppositio q̄tū pductua adequata p vñū pductū. pōt in aliud eq̄ pfectū. Tertio mō dico. q n̄t̄ adeqta p vñū productū nō tm̄ pōt in eq̄ pfectū sed etiā pōt i pfectius. Sicut sol in pducēdo calore virē sua adequat̄. q̄ pducit fm ultimū sue potētie et toto conamine. et tm̄ pōt pducere verme qui est multo pfectior calore. Si dicas q̄ hoc est pp̄i diuersitatē passi. Dico q nibil refert q̄n sp̄ sit illa ppositio vera. q̄ virtus adeqta iſto mō pōt in pfectius. Silt̄ si eset aliq̄ voluntas q̄ posset ptingēter pducere diuersas volūtēs diuersarū speruz p se subsistētes. illa volūtā fm ultimū sue potētie posset pducere vñū individū spēi iperfectionis. et p̄ons virē sua pductua eset adequata. et tm̄ posset pduces re aliud pfectius. Quarero mō dico. q̄ virē pductua adequata p vñū pductū. nō p̄t in aliud eq̄ pfectū. S3 isto mō virē pductia diuina nō eset adequata p vñā pductionēz nec p aliā. S3 ambas simul. et iō in nullā aliā intrinsecā pōt. Ad cōfimationē dico. q̄ eadē virtute pducatur iſta duo supposita ordine quodā. q̄ s. p̄mūz productū est pductū scđi producti. Et qn̄ dicit. q̄ in fm̄ productiōe virē illa nō fuit exbausta. cōcedo q̄ nec in fm̄ nec scđa est exbausta. Sic nibil exbaustū de sole. p̄ hoc q̄ pducit vñū effectū vel aliū. Enī illud est verbū metaphorū et iprope dictū. Et qn̄ dicit. si nō eset exbausta. q̄ nō eset adequata. P̄t̄ quō ē adequata et quō nō. Per p̄dicta pt̄. quō virē pductua si pducat plurib̄ pductiob̄ eiusdem rōnis vel alteri rōis. quō vñū illoꝝ pductoz̄ adequat virtutē pductiā. et quō nō adequat et quō idē pōt pducere plura pducta adequata sibi i pfectiōe. Et qn̄ dicit. Om̄ne productuz̄ adequatū producēti in pfectiōe entitatis adeq̄tur sibi in pfectiōe sue actuitatis. Dico q̄ aliqd adequari alicui in pfectiōe sue actuitatis pōt intelligi duplī. Uel q̄ est eq̄ pfectū cuꝝ illo principio actiū. et sic cōcedo q̄ idē est. Uel q̄a est oē pductū vel pducibile ab illo principio actiū. et h est nibil aliud posse correspōdere illo principio actiū. et sic dico q̄ aliqd adequat̄ alicui in pfectiōe entitatis. et tm̄ nō in pfectiōe sue actuitatis. Et ita est i pposito. sic p̄ vno calore pducēte duos calores sibi equeales i pfectiōe. quoꝝ tm̄ neut̄ est sibi eq̄lis i pfectōe actiuitatis sue isto scđo mō. Primo mō. si vñū pductū adeq̄ virutē pductiā in pfectōe actiuitatē

Libri primi

sue illa vñtu poterit se extēdere in aliū termi-
nū eque pfectū. et sic est in diuinis. scđo mō nō

Ad p̄fimationē dico q̄ pater h̄z filiū tanq̄
obiectū p̄mariū t̄ adequatū. et sili sp̄msanctū

et seipm. et ita sunt ibi duo producta. quorum
vtrīq; est obiectū adequatū voluntatis diuine.

Et si dicā ergo sunt duo obiecta p̄maria. nō
sequit̄. Sicut nō sequit̄. Pater est ens infinitū
filius est ens infinitū. ḡ sunt duo entia infinita
tū sunt duo supposita quoꝝ vtrīq; ē obiectus

p̄mariū t̄ adequatū vno mō. iḡit̄ sunt duo pro-
ducta adeq̄ra vno modo. Ad alia rōez p̄z. q̄

oīs libertas respectu sp̄ssanceti q̄ nō ē resp̄cū
filiū. etiā si p̄ impossibile esset ibi libertas p̄di-
ctionis t̄ p̄tingētie siue indifferētie posset sal-

uari p̄ vnu p̄ncipiū formalī. qđ resp̄cū vnius
esset naturale t̄ respectu alterius liberū. sicut

per duo. quoꝝ vnu esset naturale t̄ aliꝝ liberū

Ad aliud dī. q̄ productōes sunt seip̄s distin-
cte. et si requirāt aliquā distinctionē. sufficit di-

stinctio terminoz productoz. Ad p̄fimationē
nem dico. q̄ nō op̄z q̄ distinctio productionū
reducat ad aliquā distinctionē. nec in princi-
pijs productivis nec in terminis formalibus.

Et qn̄ dī. q̄ circūscriptis earū p̄ncipijs produ-
ctivis t̄ terminis formalib; nō distinguuntur

Dico q̄ si circūscriban̄ p̄ intellectum. remanebūt distinrete.

Vnde si p̄ impossibile vel possibile viderētur
intuitiue productōes ille. nō vīsa aliꝝ p̄sona.

nec vīsa cēntia. dico q̄ talis intellectus vide-
ret illas productōes distinguui. Et qn̄ dīcīt q̄

relatiōes nō distinguunt nisi penes fundamē-
tū vel terminos. t̄c. Dico q̄ seip̄s distinguunt for-
malī. nunq̄ t̄ sine distinctōe fundamentoz.

vel terminoz. nō t̄ tanq̄ preuiā. t̄ hoc saltez
verū est qn̄ ip̄e relatiōes sunt p̄stutiuere et essen-
tiales ip̄is. sicut in proposito vt post dicerur.

Ad aliud q̄ aliqd determinari ex se ad diuersa
fa p̄t intelligi duplī. Uel q̄ determinet ad

vnu. ita q̄ recipiat vnu nō aliud t̄ fiat prop̄
uz vnu. t̄ isto modo cēntia diuina nec ex se nec

ex alio. nec quočūq; modo p̄t determinari ad
duas productōes. q̄ includit p̄dictionē. scđo q̄

cēntia sit pro p̄a vtrīq; et neutri. Alter potest
intelligi q̄ determinat ex se ad diuersa. q̄ ex se re-

spicit illa diuersa t̄ qđlibz illoz. illo mō quo-

natu est respicere. t̄ sic cēntia diuina ex se deter-
minat ad duas productōes. t̄ cū h̄z staret ḡyni-

formiter le h̄z et ad vtrīq;. Isto mō ei caloꝝ ap̄-

proximat̄ eq̄liter diuersis passis eq̄ dispositis
ex se determinat ad producēdū diuersos calo-
res. t̄ tamē ad quēlibet se habet vniiformiter.

Ad quartā.

Ad quintam.

Ad p̄fimationē

Ad sextam.

Sententiarum

Ad confirmationē dico. q̄ nō plus p̄t dixer-
sa principia formalī determinari ad determina-
tū ordinē p̄ductū. q̄ idē p̄ncipiū formalī.
q̄r̄ter productōes vel p̄ducta nō p̄t esse or-
do. nisi q̄ vnu est ps vel cā alterū vel p̄fectius
alio. Sz oia illa poterit p̄tingere. si p̄ducant̄
ab vno p̄ncipio formalī. sicut si producētura
duob;. Ita em̄ poterit idē p̄ncipiū formalī p̄-
ducere. p̄mo p̄t. scđo totū sicur cadē vir̄ ge-
neratiua p̄mo p̄ducit p̄tē corporis h̄uani. t̄ scđo
totū. si c̄s̄ essent distincta principia productūa
Sic sol eadē formali illuminat p̄tē aeris
t̄ totū aerē. Sili eadē cā poterit p̄mo p̄duce-
re aliquē effectū. t̄ postea cū illo tanq̄ cā p̄tia
li poterit producere aliū effectū. Ita est in p̄-
posito. q̄ p̄af̄ p̄ducit filiū. t̄ pater t̄ filiū p̄rodu-
cunt spiritūsc̄m p̄ eandē virtutē. Et si qr̄at. q̄
est causa. Dico q̄ ita est. sed sola fide est hoc re-
nedū. nec est possibile aliquē in via ista scire q̄
re ita est. Ad aliud. q̄ auctoritas p̄bi t̄ cōme-
tatoris est intelligēda de formis incōpossiblēs
libus t̄ agētib; naturalib;. Ad aliud cōcedo
maiorē. t̄ iō p̄cedo q̄ q̄cqd cōuenit illi rei q̄ est
intellect̄ diuinū cōuenit illi rei q̄ ē volūtas di-
uina t̄ ecōuerso. t̄n̄ aliq̄ termini p̄t eandē rez
p̄ncipialī ip̄ortare. t̄ alia distincta cōnotare p̄
pter q̄ distincta cōnotata. p̄t aliq̄d vere p̄di-
cari de vno. t̄ vere negari de reliquo. scđc̄ dictū
est p̄hus. Et ita est in p̄posito. q̄ intellect̄ diuinū
t̄ volūtas diuinā. H̄ est isti t̄mini cōnotat̄
determinato mō grāmaticali vel logicali aliq̄
disticta fīm vīsū sanctoz t̄ doctorz. iō p̄t ali-
qd cōuenire vni t̄ nō alteri. Per h̄ ad primā
p̄bationē si debeat p̄cedi q̄ act̄ dīcēdī ē act̄
memorie t̄ nō act̄ volūtatis. debet cōcedi sub
isto itellectu q̄ act̄ dīcēdī est actus memorie.
Hoc est act̄ elicitus ab essentia diuinā tanq̄
actus generādi. ita q̄ memoria totū istud ip̄or-
tat. s. essentiā diuinā elicitant̄ actū generādi
t̄ volūtas totū illud. I. essentiā p̄duciuā act̄
spirādi. t̄ ita ex mō significādi fīm vīsum loquē-
tiū sequeret. q̄ si act̄ generādi esset act̄ volū-
tatis q̄ esset ille act̄ quo essentia est elicitiua
actus spirādi. t̄ ita esset act̄ spirādi. q̄ act̄ spi-
rādi est p̄ncipiū spirādi spiritūsc̄i. Sili dico
q̄ deus intelligit p̄ intellectū. t̄ p̄ illā rem que
est realit̄ t̄ formalis volūtas. dīcīt t̄ nō intel-
ligere p̄ voluntatē. q̄ nō oē qđ intelligit intel-
ligit vīl p̄ voluntatē. t̄ q̄ sit causa istū post dis-
cēdē. Si dīcīt q̄ circūscribēdo oia talia cōno-
tata. t̄ loquēdo p̄cīse de ip̄a re hec est nō act̄
dīcēdē est actus memorie t̄ nō actus volūtatiꝝ
t̄ similit̄ deus inrelligit per intellectū. t̄ nō p̄
volūtatiꝝ ergo in ip̄a re est aliqua distictio vel
nōidētias. Dico q̄ circūscribēdo oia cōnotata

Ad confirmationē

BB

BB

Ad octauā

EE

Distinctionis II

ta. ita q̄ p̄ ista noīa. intellectus. voluntas. intelligere. velle. nihil. nō oref. sed p̄cise significetur hoc noīe intellectus. illa res q̄ est formalis intel lectus. et hoc noīe voluntas. p̄cise illa res absolu ta q̄ est formalis voluntas. et sic de alijs noīib⁹ et nō plus. hac institutioē noua vocabuli sc̄tā. ita hec erit vera. actus dicēdi est act⁹ voluntas. et deus intelligit p̄ voluntatē. sicut h̄o intelligit p̄ intellectū. q̄ tūc termini de nouo instituit ad significandū. et ideo nō est mirū si illa pp̄ est v̄a que p̄us falsa erat. Si dicas volo circū scribere oīa p̄notata sine nouo institutioē vocabuli. R̄ndebo q̄ hoc nō est possibile. Unde si ista vox boies p̄cise significaret illū quod hoc nomē homo significat. et nō b̄et aliū modum grammaticalē. pura q̄ nō plus esset pluralis numeri q̄ homo. et sic de alijs grammaticalibus quod nō esset b̄n possibile nisi de nouo institutioē ad significandū. qua institutioē facra. ita h̄ esset vera. homo est boies. sicut h̄ homo est h̄o. Si dicas. nolo loqui de vocib⁹ tū de rebus. Dico q̄ q̄uis velis loqui tū de rebus. tū h̄ nō est possibile nisi mediatis vocib⁹ vel p̄ceptibus vel alijs signis. et iō b̄m q̄ illa signa q̄cū q̄ fuerint alii significat et p̄notat vel nō conos cant. Alter ad pp̄ones intendū erit mō p̄dictio. Per idem patet ad aliā p̄bationē. q̄ deus intelligit mala et nō vult. nō pp̄ter aliquaz distinctionē vel nōidentitatē a parte dei. s̄ pp̄t nōidentitatē a parte creature sicut deus beatificat petrū et nō damnat petrū. h̄ nō est pp̄t aliquā distinctionē formalē inter v̄tutē dīnāz beatificantē et dominantē. s̄ pp̄ter distinctionē inter v̄tū eternā et v̄tam eternā. q̄ per istaz deus beatificat petrū. importat totum istud. deus dat petro v̄tā eternā. et per istā deus nō damnat petrū. denotat totū istud. deus nō puniit petrū pena eterna. Et ita p̄nt p̄ificari sine oī distinctionē a parte dei. pp̄ter nōidentitatē vel varieratē a parte creature. q̄ deus p̄ eadē v̄tū omnibus modis dat petro v̄tā eternā et n̄ dat sibi pena eternā. Similiter deus potest creare aliqua et nō creat illa. ex hoc nō sequit q̄ posse creare et nō creare distinguunt forma liter in deo. Ita in p̄posito. deus vult a p̄ istaz importat q̄ a sit. hoc aut nō importat p̄ istam deus intelligit a. et ideo ista possunt verificari sine omni nōidentitate dei. sicut et ista. deus potest creare a. deus nō creat a. H̄i per istam deus vult malū nibil importat nisi q̄ deus facit aliquid quod facere nō debet. et p̄ p̄sequēs eoip̄ importat q̄ sit creatura. ita q̄ p̄ faciens malum importat res faciens aliquid quod nō debet. quod potest soli creature cōvenire. per istam aut deus intelligit malū nō importatur

Questio II

nisi q̄ deus facit vel p̄mittit aliquid fieri ab ali quo creato. q̄d non deberet illud facere. et ita aliud cōnotat per vñū et per aliud. et pp̄t hoc sine omni nōidentitate a pte dei p̄nt ista verificari. Per idē p̄t quō s̄ine oī nōidentitate a pte dei p̄nt ista verificari. q̄cqd deus intelligit naturalis intelligit nō q̄cqd deus vult natura lis vult. q̄ q̄cqd deus intelligit nōcōrio est aliquid sive ens reale sive ens rōis: q̄d mō sibi p̄ueniet vel est vel p̄t esse. et tñ non q̄cqd deus vult nōcōrio p̄tinesse. et iō nō necessario nec naturalis vult. Eodem modo p̄nt alie p̄similes p̄positiones q̄ vident p̄tradictorie cōcedi. que tñ b̄m rei veritatē nō sunt p̄tradictorie pp̄t talez p̄notationē. et h̄ est q̄d dicit magister li. i. dist. xxv. q̄ deus pp̄ter diuersos effectus sortit diversa vocabula. sicut p̄uidentia. p̄destinatio ne. p̄sciētia et sic de alijs. Et pp̄ter talē diversa cōnotationē cōcedit. q̄ deus aliquos p̄destinat: et alios p̄scit et non p̄destinat. et sic de alijs sine oī nōidentitate a pte dei. Et idō si ista noīa. intelligere. velle. et sic de alijs nō essent cōnotatiua. sed p̄cise quodlibet istorum importaret ilā rez absolutā q̄ deus est sine omni cōnotatiōe nō plus esset vera. deus intelligit mala. q̄ illa deus vult mala. Ad argumētū principale di co. q̄ p̄fectōes attributales que dēmōstrātur de diuina essentia nō sunt reali ip̄a diuina eēntia. sicut in lequeri questione patebit. Ad secundū dico. q̄ essentia diuina nō est fundamētū perfectionū attributaliū que sunt realiter ip̄a diuina essentia. **Q**uestio sc̄da dist. iij.

Supposito q̄ per p̄fectōes attributales nō distinguātur ex natura rei a diuina essentia cu quia sunt idē reali. Quero. vtrū sint reali ipsa essentia diuina. Videlicet q̄ sic. q̄ intellect⁹ est reali ip̄a diuina essentia. et simili voluntas. et iste sunt p̄fectōes attributales. ergo tē. Ab iō est manifesta. q̄ alii deus nō esset realis intelligēs et volēs. q̄d est māifeste fīm. Ab iō p̄t. q̄ ista attribuitur deo et creaturis. Ad oppositū. p̄fectōes attributales sunt plures. s̄i nullo mō distinguātur ex natura rei a diuina essentia et sint reali ip̄a diuina eēntia seq̄tur q̄ diuina eēntia sit plurificabilis. Ad istā questionē est opinio multorū et oīs p̄ter illos q̄ ponit distinctionē ex natura rei. q̄ p̄fectōes attributales sunt ip̄a diuina essentia realiter sed in se et ab essentia diuina distinguunt solū rōne. Aliqui autē ponit q̄ hoc nō est possibile nisi fīm q̄ intellect⁹ cōparat ip̄am diuina eēntia ad aliqua reali distincta in creaturis. Un dicunt q̄ oīs pluralitas fīm rationē req̄rit tria.

DD
Ad argumentum principale.

B
Questio. II

B
Prima opinio

Libri primi

Probatio pmo

Scđo

Tertio.

Quarto.

sc̄ rez circa quā est talis pluralitas. vt funda-
mentū talium rōnū. ne intellectus app̄hēdens
talia sit van⁹. Scđo q̄ talis diversitas nō cō-
venit rei in suo esse reali. sed s̄m q̄ cadit in ap-
prehēsione intellectus. ideo requiriſ app̄hē-
ſio eius ab intellectu. et tertio requiriſ aliquid rea-
lis diversitas ad quā illud vniuers compareſ. q̄a
rō vniuers s̄m q̄ considerat in se nō est nisi vna
Unde h̄z ista differentia attributor̄ contineat
ut vnuſt in cēntia diuina oīm perfectiones
comp̄hēdente. nō tñ potest reduci in aliquam
operationē intellectus. nisi accipiat in com-
paratiō ad diuersa. nō aut accipiunt attribu-
ta s̄m talem operationē ppter habitudinē cause
agētis. sed s̄m habitudinē eminētis. M̄ aut
nō possint ideo plura distingui rōne nisi p̄ co-
paratiō ad plura extra ſe. pbatur ſic primo

Illud qđ ſim ſe eſt vnuſt simpliciſſimū ſi p̄ſide
retur per ſe tñ. ſicut eſt vnuſt simpliciſſimū. ita
h̄z pſiderari ſim vnuſt simpliciſſimā rōnem. q̄ ſi
debeat pſiderari in eo plura rōne hoc erit illud
pſiderādo in comparatiō ad plura extra ſe.

Scđo q̄ ista diſtinctio attributor̄. aut acci-
piſ ex parte ipoꝝ attributor̄ ſz ſe et absolute
acceptor̄. aut ex p̄partiō itellect⁹ ea ad iuicez
p̄pāt. p̄mū n̄ p̄t m̄ri q̄ ex ſeipſis et fz nāz ſua
absolute ſumptā ſunt diuersa reali. et nā ſua ſunt
diuersa. talis aut diuersitas nō p̄t eſſe in deo
inter absolute qualia ſunt attributa. ergo nec
ſcdm potest dari. q̄ illud qđ pſupponit diſtin-
ctionē attributor̄ ſim rōnem nō potest eſſe rō
talis diſtinctois. q̄ cauſa nō pſupponit illud
cuīus eſt cauſa. ſed ecōuerſo. Sed comparatiō
attributor̄ ad iuicez per operationē intellect⁹
ea ad iuicez comparatiō ſupponit diſtinctio-
nem attributor̄ que comparant. q̄ diſtinctio
attributor̄ ſim rōnem nō potest puenire ex eoz
comparatiō ad iuicez. Tertio q̄ in creaturis
rō generis et rō differētia que ſolū rōne diſſerit
accipiant a diuersis rebus in comparatiō ad
diuersas res. q̄ a ſimiſ differētia rōnis infat
tributa accipit ex coparatiō ad diuersas res.

Quarto q̄ ſicut attributa diſſerit in deo ſo-
la rōne. ita et ydee. nec diſſerit niſi in h̄z q̄ idēe
dicūt formas rerū extra rep̄nitatiuſ ſim quē-
dam gradū limitatiuſ et determinatiuſ ſim q̄ in
deo pſiderant diuerſe imitabilitates quo cēn-
tia diua a creaturis eſt imitabil. attributor̄ oī
importat p̄fectiones oīm entiū absolute et ſine
limitatione. ſed in hoc conueniūt. q̄ hincinde
nō eſt niſi differētia rōnis. ſed differētia rōnis
inter ydeas accipit ex comparatiō ad diuersas
creaturas ſim diuersos gradus imitabilitatis. igit et differētia ratōnis inter attributa
accipit ex comparatiō dei ad diuersas perse-

Sententiarum

ctones in creaturis repertas. put accipiantur
absolute et abſq̄ limitatiōe. ſicut eſt iuſtria et
ſapiētia. et ſic de alijs. Alij autē ponunt eandem
p̄clusionē. q̄ attributa ſunt ipa diuina cēntia
realiſ ſola rōe diſtingua. Sed illa diſtinctio nō
accipit ex coparatiō ad aliqua diuersa realiſ
in creaturis. ſicut diſtinctio rōis ydeari nō
p̄t poni niſi ex coparatiō ad diuersa in crea-
turis. Quia ſicut ratio ydealis nō eſt in deo
niſi q̄ ſit in creatura aliqd correspōdēs. ita nō
dicit eſſe in deo bonitas vel ſapiētia. niſi quia
eſt bonitas vel ſapiētia in creatura. qđ eſt ma-
nifeste falſuz. Preſea. eque absolute qđ a reſ
pectu ad creaturas eſt bonitas vel ſapiētia. ſi
eſt ipa ſubſtātia vel ſpiriſ ergo ſic nō eſt ſba
vel ſpiriſ et respectu ad creaturas. ita nec fa-
piēs vel bonus. Dicitur ergo q̄ attributa dīnt
p̄ ſolos ſpeciū rōis nō ad extra. ſed ad intra
ſicut pſone diuine diſtinguit prelatōes rea-
les no ad extra ſed ad intra. Cōtra iſtas opini-
onēs pmo arguā in generali cōtra cōclusio-
nen. quā tenet. q̄ attributa diuina ſunt realiſ
ipa diuina cēntia et ſola rōe diſtinguit. Scđo
arguo cōtra eas in ſpeciali. Cōtra primū ar-
guo ſic. ſi iſte rōes attributales ſunt diſtingue
in deo. aut ſunt i deo formalit̄ ſubiectie. aut
ſunt in deo tñ obiectue. Si pmo mō. et oē ſa-
le eſt ppter operationē itellect⁹. et ex natura rei
ergo iſte diſtincte rōes attributales ſunt ex na-
tura rei in deo. et p̄ ſis ſunt diſtingue ex natu-
ra rei. qđ negat. Si ſcdm mō. et illud qđ tñ ba-
bet eſſe obiectuum nō eſt realiſ diuina cēntia.
igit ille diſtincte rōes ſunt ipa diuina cēntia.
Siſt isto mō ſunt p̄cise in ipo itellectu. et nō i
eſſentia. q̄ ſim eos itellect⁹ eſt h̄z aliqd i eſſe
obiectuino. et nō eſſentia niſi ſub rōe itellect⁹. q̄
ſim iſtos magis debet dici q̄ itellectus format
iſtas rōes circa ſeipſm q̄ circa eſſentia. Simi-
liter iſto mō ipem creature ſunt in deo. ſilic-
eū nō eſſet in deo ex natura rei. nec ſapia nec
bonitas ſc̄t. Conſirmat iſta rō. q̄ illa q̄ conti-
nēt ſub p̄mis diuidētibus aliqd cōe. magis
diſtinguit q̄ que p̄tinēt ſub ſcdm diuidēti-
bus. ſed ens p̄io diuidit in ens reale. et ens rō
niſi ſim iſtos. ergo ens reale et ens rōis magis
diſtinguit q̄ duo entia realia. ergo nibil qđ
eſt p̄cise habet eſſe obiectuum eſt realiſ aliqd eſt
reale. et p̄ ſis ſi iſta attributa bñt tñ eſſe obie-
ctuum. et p̄ ſis ſunt entia rōis. nō p̄t eſſe realiſ
ipa eſſentia diuina. Preſea. aut itellect⁹ for-
mat iſtas rōes attributales. aut iuuenit eas in
re. ſi pmo mō. et nō format eas in eſſe realiſ. q̄a-
tūc eſſent realiſ p̄ducere. q̄ format eas p̄cise in
eſſe rōnis. ergo ſunt p̄cise entia rōis q̄ nō ſunt
aliq̄ res extra aīam. ſi iuuenit eas in re. q̄ itelle-

Scđo opinio q̄i
bēniſ de gādāu

Probatio pmo

Secunda.

Cōtra opinioſ

Cōtra primū

Distinctionis II

erit nūbil plus facit ad rōnes attributales. q̄ ad ipam diuinā cēntiā. Tertio sic. q̄n d: alia est rō sapie & alia est rō bōitatis. aut ratio ibi supponit p̄ re extra aiā. aut p̄ aliquo ente rō nūis. Si p̄mo mō. ḡ si sit alia rō sapie & alia rō bonitatis. esset nē cīrio alia res sapie & alia res bonitatis. & ita erit distincte res. Si scđo mō ergo rō sapie nō est realit̄ in deo. nec est realit̄ deus. ḡ ista attributa nō sunt realit̄ ipa dīna es- sentia. Si d: ad istas rōnes q̄ ille rōes attri- butales sunt in deo ex natura rei. sed non sunt distincte nisi p̄ operationē intellect̄. & ideo sūt realit̄ ipa diuinā cēntiā. s̄ solū p̄ operationē in tellec̄ distinguunt̄. Unde in deo ex natura rei est bonitas & sapia. s̄ bōitas illa nō distingui- tur a sapia ex natura rei. sed tñ p̄ operationē in- tellectus. ita q̄ intellect̄ causat ista distinctionē. & reducit eā de potētiā ad actū. Cōtra q̄n aliqua oimode vniiformiter se bñt an acuz intellect̄ & post. vel semp distinguunt̄ vel nūq̄ sed sapia diuinā & bonitas semp vniiformiter se bñt an actū intellect̄ & post. nulla cēm varia- tio causat in eis ex hoc solo q̄ intelligunt̄. ḡ si nullo mō distinguunt̄ ante operationē intelle- ctus nec post. Si d: q̄ quis realit̄ vniiformiter se babeat. nō tñ fm rōes. q̄ aduenire eis p̄ ope- rationē intellect̄ respect̄ rōnis. & p̄ illos respe- ctus rōnis distinguunt̄. Cōtra sicut p̄t respe- ctus rōnis aduenire ex p̄paratōe sapie ad bo- nitatē. ita p̄t aduenire respectus rōnis et cō- paratōe cēntie ad cēntiā. & ita nō aliter distin- gueret sapia a bōitate p̄ actū intellect̄. q̄ cēn- tia ab cēntiā. vel sapia a sapia. Preterea aut isti respectus rōnis sūt oīno eiusdē rōnis. aut nō. si sic. ḡ non plus distinguunt̄ rō sapie a rōne bonitatis q̄ a rōne sapie. q̄ iōius sapie erunt duo respectus. vel plures respect̄ rōnis. imo rō bonitatis erit rō sapie. q̄ nō est maior rō q̄ vñus respectus facit rōne sapie q̄ alii. ex quo respectus sunt oīno eiusdē rōnis. & an istos re- spectus inter sapiam & bonitatē nulla penit̄ est distinctio si nō sunt oīno eiusdē rōnis. ergo in fundamētis nō est oīno idētitas. vel in ter- minis. q̄ diuersitas relationis rōnis nō potest aliud consurgere. Ista est directe p̄scđaz opi- niōne. q̄uis nō ita directe p̄ primā. Preterea isti respectus rōnis sūt sūt ad ita sūt ad ex. nulla faciet distinctiones rōnis circa sapiam & bōitatē. sicut nec relationes reales circa cēn- tiam diuinā faciūt aliquā distinctionē realez in cēntia diuinā. q̄ ipa realit̄ nō distinguunt̄. ḡ sicut sole relationes reales diuinē vel p̄sonē co- stitute p̄ eas distinguunt̄ realit̄ & nō ipa diuinā es- sentia. sole relationes rōnis vel aggregata ex ipsi & sapia diuinā & diuinā volūtate distinguunt̄

Questio II

tur fm rōem. & nō illa bonitas & sapia q̄ prece- dit oīm actū intellectus. Sed illi respect̄ rōis nō sunt realit̄ de? q̄ quicqđ est realit̄ deus. est vna res. & p̄ q̄ns illi respect̄ essent nē & nō res- pect̄ rōis. Sili eadē rōne aggregata ex illis relatioib⁹ rōis & sapia q̄ deus est & bonitate q̄ deus est. nō sunt realit̄ de? ḡ nūbil qđ est real- lit̄ de? & p̄ q̄ns attributa nō sunt realit̄ diuinā es- sentia. & tñ distincta īm se fm rōem. Pre- ea. q̄o qđ est intellectū cāre distinctionē illarū rōm. Aut h̄ est p̄cise itelligere illā rē. sūt vno actu sūe plurib⁹ ita q̄ nūbil intelligat nīs res ipa. Aut hoc ē p̄pare candē rē ad seipam. Aut p̄pare candē rez ad aliā vel alias res. Aut for- mare aliqd vel aliq̄ q̄ nō sunt ibi ex natura rei fm p̄ opus itellec̄. Nō p̄mo mō. q̄ p̄ h̄ sp̄ q̄ eadē res p̄cise. & nūbil aliud intelligere. nullā multitudiō ibi causat nīs forte q̄tuſ ad actū i- telligēdi si plurib⁹ actibus intelligat. ḡ in deo nūq̄ erit multitudiō attributor̄ q̄ sūt plura at- tributa & tñ realit̄ ipē de? Sili eadē rōe i forte & in q̄libz re quā possūt itelligere possum cau- sare talia multa. qđ est absurdū. Nec scđo mō q̄ p̄talē p̄parationē nō causat nīs forte respe- ctus rōis fm istos. & respect̄ rōis nō est realit̄ ipē de? Nec tertio mō pp̄lidē. Sili codē mō p̄t cōpari q̄libet res ad seipaz & ad alias res sīc cēntia diuinā. ḡ oīm talē distinctionē quā p̄t intellect̄ facere circa diuinā cēntiā. p̄t fa- cere circa oīm rē equalit̄. Si dicit̄ q̄rto mō ba- bet p̄positū q̄ sunt ibi mīta: quoꝝ nullū est ex natura rei. & p̄ q̄ns nullū illorū est realit̄ ipē de?

Preterea. accipio istas distinctas rōes attribu- tales fm p̄priā rōem sapie & p̄priā rōem boni- tatis. & q̄ro. aut rō sapie aliquo mō distinguunt̄ ab ipa sapia q̄ ē ibi ex natura rei. aut nullo mō si sic. & nō nīs rōe. ḡ alia est ratio sapie. & alia ē rō illius rōis & erit p̄cessus in infinitū. Sili si aliquo mō distinguunt̄. aut illa rō est ibi ex natu- ra rei. & ita erit distinctio ex natura rei. aut nō ē ibi ex natura rei. et p̄ q̄ns rō attributalis nō est in deo ex natura rei. et p̄ q̄ns nō ē realit̄ de? si nullo mō distinguunt̄. ḡ idē ē dicere. alia ē rō sa- piētia a rōe bonitatis & dicere. alia est sapia a bonitate qđ ē absurdū. Cōtra primā opinio- nē q̄n aliq̄ distinguunt̄ solū p̄ respectū ad extra ip̄ossible ē itelligere illa sine illis extra. p̄. q̄a nō p̄t itelligi p̄uct̄ q̄ sit p̄ncipiū & finis nīs itelligant̄ iste medierates rerū. quarū rerū est p̄ncipiū & finis. & p̄t dici q̄ de? ē sapiēs sine sa- piētia creature. ḡ tc. Preterea fm omnem habitudinē causalitatis & eminētie. p̄t essen- tia diuinā comparari ad albedinē. q̄ contine- albedinē causaliter & eminēter sicut sapiētia,

*Querit
dorto 2. /*

*Cōtra primā opi-
nionē,*

Libri primi

Cōtra scđas op.

Mūs auctořis

et ita albedo pficit in eē suo et bñ'ē sicut et sa-
pietia. ḡ ppter talē opationē nō plus dicetur
deus sapia q̄ albedo. Cōtra scđam opinōeſ
q̄oia sua argumēta equaliſ pbant q̄ attribu-
ta nō distinguant opationē intellect⁹. sicut
prespectus ad extra. p̄ inducitur. Sicut em̄
in deo nō est bonitas vel sapia p̄ respectu ad
creatūra. ita nec p̄ opationē intellectus nō pl⁹
q̄ deitas vel cēntia. Cōfirmat. q̄ ois pfectio
simpliſ est indepēdens ab opatione intellect⁹.
sicut a respectu ad creatūra q̄cūq;. f̄ sapia dīna
est pfectio simpliſ. ḡ nō depēdet ab opatōe in-
tellectus. Preterea. q̄ absolutū qđ est sapia
q̄ est in deo et sīl̄ bonitas. sicut illa q̄ ē in crea-
tura. f̄ ista que est in creatura nō includit ali-
quos respect⁹. ḡ nec illa que est realis ip̄e deus
Preterea distinctio rōnis nō prexrigit disti-
erioni reali psonarū. f̄ bñ' istos distinctio attri-
butor̄ est fundamētu et presupponit distinctio
ni psonarū. ḡ nō distinguit sola rōne. Ideo
dico aliter ad questionē q̄ pfectio attributal
pot accipi dupliſ. Uno mo p̄ aliquo pfectore simi-
plicer q̄ ē ipse deus realis. Alio mo p̄ aliquo
p̄dicabili vere de deo et de oībus trib⁹ psonis
piūctim et diuisim. Primo mo dico q̄ nō sunt
plures pfectiones attributales. f̄ tñ ē ibi na
pfectio indistincta et rōne q̄ p̄prie et de n̄ru
te sermonis nō debet dici eē in deo v̄l̄ in dīna
cēntia sed est oībus modis ip̄a diuina cēntia.
Scđo modo dico q̄ non sunt nisi pcept⁹ qui dā
vel signa q̄ p̄t p̄dicari vere de deo et magis p̄
prie debet dici pcept⁹ attributales vel nomia
attributalia q̄ pfectiones attributales. q̄ p̄
prie pfectio non ē nisi res aliq;. et tales pcept⁹
non sunt p̄prie res. vel non sunt pfectio. vel salteſ
nō sunt pfectiones simpliſ. Isti aut̄ pcept⁹ at-
tributales vel noīa attributalia quedā impor-
tant ip̄am diuina cēntia absolute et affirmati-
ve. quedā p̄notatiue p̄notādo aliqd aliud. et
quedā negatiue. p̄ma sunt sicut intellectus et
voluntas et c̄. Scđa sunt sicut p̄destinās creās
vel creatiū. tertia sunt sicut incorruptibile et
āmōtale. Et isto mo sit p̄la attributa p̄dica-
bilia de dīna cēntia. Et sic intelligēdo q̄onež
dico q̄ pfectiones attributales q̄ p̄t ip̄opre
dici pfectiones attributales q̄ importat pfe-
ctionē simpliſ. sc̄z ip̄am diuina cēntia. non sunt
tñ realis ip̄a diuina cēntia. q̄ sunt p̄cise vel co-
ceptus vel noīa. Sed nec pcept⁹ p̄les nec noīa
sunt diuina cēntia. ḡ talia attributa nō
sunt realis ip̄a diuina cēntia. Aut̄ noīa non
sunt diuina cēntia est manifestū. q̄ nec etiā co-
ceptus p̄z. q̄ pceptus nō bñ' esse sine actu intel-
lectus. f̄ quicqd est realis cēntia dīna nō depē-
det realis ab actu intellectus. sicut nec ip̄a dī-

Sententiarum

via cēntia. ḡ nullus talis pcept⁹ est realis dīna
cēntia. Preterea ubi cūq; est aliq̄ mltitudo. ibi
est aliq̄ distinctio. f̄ attributa fm̄ oēs sūt p̄fa.
ḡ aliq̄ mo distinguit inf̄ se et etiā ab cēntia cū
cēntia nō ponat attributū fm̄ eos. aut ḡ disti-
guunt ex natura rei. aut sola rōne. si ex natura
rei. aut igit̄ formalis. bñ' ip̄obatuz est p̄us. aut
sicut res distinete et bñ' negat oēs. Sīl̄ tūc has-
beret ppositū. q̄ attributa nō sūt realis cēntia
dīna. Nec pōt dici scđo mo. q̄ distinguit iter
se et ab cēntia dīna sola rōne sicut p̄batuz est
pcedētes opiones. Et adhuc p̄bo sic. nihil qđ
realis est dīna cēntia distinguit rōne a quo cūq;
qđ est realis cēntia diuina. ḡ attributa nō disti-
guunt rōne inter se et a dīna cēntia si sunt realis
dīna cēntia. p̄na est manifesta. Ans p̄bat p̄is
mo sic. Idem v̄l̄ distinctū sūt passiones imme-
diatae cōueniētes illi cui cōueniūt et p̄ oī sibi
p̄ueniūt oī alio circūscripto. ḡ si aliqd quo cūq;
qđ distinguit ab aliquo. v̄troḡ illoꝝ exīte
mo sibi p̄ueniēte. semp̄ distinguit ab eo oī alio
circūscripto et fm̄ se. ḡ si vñū attributū distin-
guit rōne ab alio v̄troḡ illoꝝ posito. circūscripta
pra oī opatōe in intellectus distinguit. f̄ sī vñūq;
illoꝝ sit dīna cēntia realis v̄troḡ illoꝝ erit mo
sibi p̄ueniēti oī opatōe intellect⁹ circūscripta
et p̄ oīs distinguit ex natura rei et nō sola rōne
Ans p̄z. q̄ sicut vñūqđq;. se bñ' ad ēs. ita se bñ'
ad vñū. et p̄ oīs ad cē distinctū vel indistinctū
ḡ sicut vñūqđq;. qđ est realis exā aīaz est seipso i-
mmediate formalis ens. et nō p̄ aliquo extrinsecū.
ita erit vñū seipso et immediate formalis
distinctum a quo cūq; exīte p̄sīl̄ extra aīam a
quo distinguit quoq; mo. et nō p̄ aliud extri-
secū. et p̄ oīs circūscripta oī opatōe intellect⁹
Tertio sic. idētitas vel distinctio p̄sequit̄ ip̄a
extrema ip̄is posit. in eē. ḡ si extrema illa ē nūl-
lo penit̄ variāt̄ an opationē intellect⁹ et post
semp̄ unifōrmit̄ distinguit. f̄ sapia et bōitas
dīna in nullo penit̄ variāt̄ p̄ opatōe intellect⁹.
ḡ ip̄a p̄ intellectū nō distinguit. Si dī:
q̄ aliquo mo variāt̄. q̄ fm̄ ē intellectum. q̄
mo sunt intellecta et p̄us nō. Cōtra illo mo possi-
sent variari realis. q̄ ac̄ intelligēdi realis disti-
cti p̄t ad ip̄os terminari. et tñ ppter bñ' non di-
cerent̄ distingui realis. Preterea nihil distinguit
realis ab aliquo nisi sit res et nō rōvel salte alte-
rum distinctor̄ dī cēres. ḡ nihil distinguit ab
aliquo fm̄ rōem. nisi sit rō vel alterū sit ratio.
ḡ salte alterū attributor̄ erit rō. et p̄ oīs illud
nō est realis dīna cēntia. Cōfirmat. q̄ nihil
est dictū q̄ bō et bō sūt idē fm̄ rōem. q̄ nihil
est. vel q̄ bō et bō sūt idē fm̄ rationē. ḡ eodem
mo nihil realis est distinctū fm̄ rōez ab aliquo

Distinctionis II

reali. Quia est plana. quod quicquid est idem secundum rationem potest esse distinctum secundum rationem. et conuerso. Assumitur pars. quod sicut nullus ens rationis est idem realiter cuiuscumque ente rationis. ita nihil reale potest esse idem secundum rationem cuiuscumque ente reali. Confirmatur. quod sicut ens rationis se habet ad esse idem vel distinctum realiter. ita ens reale se habet ad esse idem vel distinctum secundum rationem. quod sicut nullus ens rationis est idem vel distinctum realiter a quo cum reali. ita nihil reale est idem vel distinctum secundum rationem a quo cum reali. ergo essentia divina nec est eadem nec distincta secundum rationem a quo cum reali. et per consequens a nullo quod est realiter ipsa divina essentia. Et eodem modo sapientia quod realiter deus est non distinguuntur secundum rationem a bonitate quod deus est. Et ideo dico. quod attributa divina quae sunt plura. non sunt realiter essentia divina. Sed attributa quae sunt conceptus si conceptus sunt tantum entia rationis. tunc illa attributa distinguuntur inter se sola ratione. quae sunt plura entia rationis. sicut plura entia realia distinguuntur realiter. sed ab entia divina distinguuntur sicut entia rationis ab ente reali. et ideo non sunt realiter nec formaliter ipsa essentia divina. predicatur enim vere de ipsa essentia divina. quod pro ipsa vere supponatur. Si autem conceptus sunt alioquin entia. sicut aliqui ponunt quae sunt quedam qualitates materialis. tunc attributa distinguishinguntur recte. et infra sensu. et ab essentia divina. quod enim vere predicatur de ipsa essentia divina. quod per ipsa vere supponuntur. sicut voces vere predictantur de aliis a quibus distinguishinguntur realiter. Et esset proutum ad hoc descendere postea eadem modo de conceptibus et de vocibus. Si autem attributa sunt quodammodo nostrarum attributionalia. tunc distinguishinguntur realiter inter se et ab essentia. Si queritur quod distinguishinguntur. Respondeo. quod siue sunt entia rationis siue realia scilicet formaliter distinguishinguntur. causatis autem distinguishinguntur per illud a quo causantur illo modo quo nostra sunt causari. Et ex parte quod non est bene dictum. quod attributa distinguishinguntur respectus rationis. Tunc quod sic alias patet. tales respectus rationis non sunt ponendi. tunc quod si ponerentur non distinguishingerentur ipsa attributiona. quod essent quodammodo totaliter accidentalia attributionis. et nullo modo de essentia attributionis. et per se. nec per illos distinguishinguntur formaliter. quod essent quodammodo extrinseca. nec etiam caliter. quod non sunt eae attributiones. Secundo pars. quod non est bene dictum quod attributa distinguishinguntur. quod intellectus non potest totaliter dividitur eentia apphendere. et ideo particulariter ea apprehendit. quod divina essentia non est sic particulariter apprehensibilis sed vel totaliter apprehendit vel nihil. Nec potest apprehendendi sub una ratione reali quod sit realiter de et non sub alia. sed per se apprehenduntur quodammodo particularia de divina eentia quod non particulariter nec realiter sunt ipsa divisa eentia. sed propter illa apphensa dicuntur divina eentia apprehendendi non imme-

Questio II

diate sed quasi mediate. Tunc secundum aliam opinionem ipsa attributa sunt quodammodo intentiones coes deo et aliis. Tertio pars. quod non est bene dictum quod attributa distinguishinguntur per connotata. Tunc quod non oportet attributa sunt connotativa. sicut patet in quantum de uniuersitate ratione entis. Tunc quod attributa connotativa non distinguuntur per connotata. quod illa connotata non sunt nisi quodammodo significata per ipsa connotativa. Hanc est ita. quod signa non distinguishinguntur per signata sua. quod siue significent siue non. semper equaliter remanent distincta. tamen enim equalis distinctione est in hac vocem hoc est. et hanc vocem ait. supposito quod nihil significaret vel significaret idem quod substantia et accidens quarta est modo. Et ita non est bini dicendum quod distinguishinguntur per sua significata. sed scilicet distinguishinguntur. eodem modo est de connotativa siue sine conceptus siue voces quod non distinguishinguntur per sua connotata. quod supposito quod non connotaret equaliter distinguenter. sicut si connotaret. Illa opinio cordat enim dictis tam antiquorum quam modernorum. quis enim negat in diversis locis. Apud enim dicuntur in diversis locis quod talia diversa ratione quod non sunt una res distinguishinguntur. quod unius dicit aliquid in recto et aliud in obliquo. ita quod importat diversa in obliquo. et non idem in recto. Et illo modo per se oportet distinguishinguntur. et sicut ponunt aliquid quod attributa distinguishinguntur. quod sapientia vel iustitia aliquid connotat in obliquo. quod aliud attributum non connotat. sed connotat aliquid aliud. Illa autem non potest verificari de aliquo quod est divina eentia. quod ipsa non importat aliquid in obliquo vel in recto. sed magis importat. Sed nee significat in recto in obliquo sed magis significat. Eodem modo iustitia quod est divina eentia. ipsa non connotat. quod rei ex non est connotare nisi forte ex institutione. quod est aliquid aliud a divina essentia. et a divina sapientia. vel a divina bonitate quod vocatur attributum importans vel significans vel connotans aliquid aliud. et illa sic importat vel significantia vel connotatio que ex hoc ipso non sunt divina eentia vobis attributa. Ad primam rationem pro primo modo ponendi dico. quod illo modo quod est unus simplicissimum secundum se potest considerari sub diversis rationibus. quis iste rationes non sunt respectivae vel connotatiue. sicut sunt ratio principium et finis que convenient puncto et dextrum et sinistrum que conueniunt colunam. quia possunt esse quidam conceptus communes predicabiles in quid de illo uno simplicissimo. Sic tamem intelligeret illa opinio quod non essent aliqua distinctione realiter ad quod divina essentia posset comparari. vel quibus et divine eentie possent esse aliqua communia. nullo modo possent attributa distinguishinguntur et esse attributa. nec scilicet nee quibuscumque aliis. sic concedo. quod sicut dictum est alias. a re simplici non possunt for-

Ad primam prime
opinionem.

Libri primi

Sententiarum

吉德《藏文大字典》

marib[us] diversi acceptus simplices et p[ro]p[ter]i p[re]dicables in q[uo]d. Per idem ad aliud dico q[uod] ista distincio attributorum p[ro]p[ter]e loquendorum de veritate fons nis. accipit ex p[re]te ipso attributorum absolute et b[ea]tificie. nec ex hoc sequitur q[uod] distinguuntur realitas q[uod] non sunt realis in deo. et ita ex distinctio illorum nulla sequitur distinctio realis in deo. p[re]cedo tamen q[uod] si non essent aliquae distincta realis vel in deo vel extra non possent attributa dici distincta. Sed si essent et importaretur aliquod quod est realis divina entia essent pure synonyma. Et ita p[re]cedo q[uod] oia attributa. vel conatur aliquae distincta realis. vel sunt cetera aliquid distinctis reali. Ad tertium p[re]cedo q[uod] sicut ratione generis et differentiae non possunt distinguiri nisi essent diuersae res. q[uod] tamen rationes non dicunt respectus ad illas. ita attributa non distinguuntur et manerent attributa distincta nisi aliqua res distincte importarentur. non tamen opere q[uod] importent respectum ad res illas. Sicut aia non importat respectum ad boiem nec ad asinum. q[uod] non importat tam asinum q[uod] boiem. Ad quartum dico sicut alias patet. q[uod] ydei non distinguuntur in deo sicut attributa. q[uod] ydei sunt ipsae res producibles a deo nec predicantur de deo sed ipsae attributa non de deo predicantur. Ad prima rationem alterius modi ponendum dico q[uod] ipsa sapientia non que est attributum. sed importata per attributum. vere et realis sine omni preparacione ad extra sine omni operatione intellectus purus est ipsius deus. Sapientia tamen q[uod] est attributum non est realis in deo et illa quae est attributum non posset esse. nisi esset aliquae alia res distincta realis. Supposito tamen q[uod] illud attributum sapientia nec est nec esse posset. nihilominus deus est vere sapiens. et cadet sapientia quae non est sapientia. Ista tamen p[ro]posito quae modo formam. scilicet deus est sapiens non esset vera si illa p[ro]posito in qua predicatur illa sapientia que deus est illa est tunc vera sicut nunc. sic supposito per impossibile. q[uod] nullum aiam est possibile nec videtur etiam a dino intellectu nisi solo bono. Et posito illa realis est tunc bona aiam sic nunc est quae natura bonis in hoc in nullo varietur. et tamen illa p[ro]posito bona est aiam in qua predicatur genus de specie in certa. q[uod] tunc aiam non est genus ad boiem. Si tamen predicatur illud aiam quod est bonum secundum illa tunc est ita vera sic nunc est. sed etiam alia p[ro]posito propter alienationem minima. q[uod] invita predicatur vnu coius in alia minima eadem. et id dico. q[uod] deus non est sapiens. q[uod] est causa sapientie. nec quod pertinet eminenter sapientiam creatam. sed seipso omni circumscrip[ti]o simplex est sapiens et ipsa sapientia. Ista tamen p[ro]posito deus est sapiens in qua predicatur vnu attributum non est vera. nisi est aliquae sapientia creata vel in re vel in intellectu dino. et ita illud attributum non est si non esset aliquae distinctio realis possibilis. illa tamen sapientia quae deus est nihil minus est. Ad secundum p[re]cedo q[uod] sapientia est quod ita absolutus

正德卷之三

attributa, vel conatur aliqui omnia in ea esse. ut
sunt cōia aliquib⁹ distinctis realt. Ad tertium
p̄cedo q̄ sicut rō gener⁹ differētē nō possunt
distingui nisi eēnt diuersē res. q̄ tñ rōnes non
dicit̄ respectus ad illas. ita attributa nō disti-
guerent ⁊ manerēt attributa distincta nisi ali-
que res distincte importarent. Nō tñ opz q̄ im-
portent respect⁹ ad res illas. Sicut alia non
sunt res respectu ad hanc rōne ad aliūr. q̄

Ed quartā.

dico sicut alias patet. q̄ ydee nō distinguit
in deo sicut attribut. q̄ ydee sunt ip̄e res p-
ducibiles a deo nec fidicant deo sic ip̄a at-

**Ad p̄mā secūdē
epi.**

op. 10
opp. sentia q. ueracius
rissima q. bussuetus tenet
q. solutus art. alius
de bruma Dicitur. nō es
aliter distinguis quam
populi et hoc in p. auth.
oris. q. d. attributis i. reo
bus transco
q. d. p. sicut sentia aul
hormi. Satis abe
re auct. q. 4 et 5. c. siq
uuntur. sicut cap non
neat

alterius modi ponēdi dico q. ipa sapia nō que
est attributū. sed importata p. attributū. vere
et realit sine ei p. paratione ad extra sine ei ope
ratione intellectū p. uia est ipse deus. Sapia tñ q
est attributū nō est realit in deo t illa q. ē attri
butū nō posset eē. nisi esset aliq alia res distin
cta realit. Supposito tñ q. illud attributū sa
pietia nec eēt nec esse posset. nihilomin⁹ deus
hunc eēt vere sapiēs. t cadē sapia q. nūc est sapiens.
Ista tñ ppō quā mō formam⁹. scz deus ē sapi
ens nō esset uia si illa ppō in qua pdicat illa sa
pietia que deus est illa eēt tūc sicut nūc. si
supposito p. impossibile. q. nullū aial eēt possi
ble nec videref eriā a dino intellectu nisi sol⁹
bō. B posito illa realit eēt tūc bō aial sīc nūc est
q. natura bois in hoc in nullo varia. t tñ illa
ppō bō est aial in q. pdicaref gen⁹ de specie n
erida. q. tūc aial no eēt gen⁹ ad boiem. Si tñ
pdicaret illud aial qd̄ est bō d̄ fcō illa tūc eēt
ita vna sīc nūc est. s. eēt alia ppō ppter alienatē
tmimi. q. invna pdicat vnu coius in alia min⁹
eēe. t id dico. q. deus nō est sapiēs. q. ē cā sapie
create. nec q. x̄tinet emmēter sapias creatā. s
leipo oī alto circūscripto simplr est sapiens et
ipa sapia. Ista tñ ppō de⁹ est sapiēs i q. pdicat
vnu attributū no eēt vna. nisi eēt aliq sapia cre
ata vel in re vel in intellectu dino. t ita illud at
tributū nō eēt si nō esset aliq distinctio realis
possibilis. illa tñ sapia q. de⁹ ē nihil min⁹ esset.
Ad secundū zcedo q. sapia est id ita absolutus

๘

2
Ad argumentum principale
a respectu ad creaturas sicut ipsa deitas vel enim estia. et ideo non plus est sapiens vel minus ex respectu ad creaturas quam est de respectu ad creaturas. Ista tamen attributa que non sunt deus ipse. sed quedam vere predicabilia de deo non entia nisi entia aliquid creature vel in actu vel in potentia. sicut si nulla esset creatura nec in re nec in cognitione divina. deus non esset ens. et tamen hoc esse ens tunc non esset. quod nihil est causa. nisi vel in re vel in cognitione divina sint aliquid plausibus sit causa. Ad argumentum principale dico quod intellectus realis est deus et sibi voluntas realis est deus. quod in istis de virtute secundum monitum. intellectus et voluntas non sunt hinc nisi supponatur personaliter. sed quoniam accipit intellectus et voluntas ut sint attributa. dico quod illa est distinctione. eo quod intellectus et voluntas sunt hinc suppositione personaliter vel simpliciter vel materialiter. Si personaliter. sic est simplex falsa. quod nullus intellectus nec dominus nec creaturam est attributum. sed intellectus dominus est omnibus modis ipsa divinitas divina nec plenus distinctionis ab entia quod entia ab entia. Sunt quibus intellectus creaturam realiter distinguunt ab entia divina nec sibi praeteresse potest. sed modo et ratione ista est haec intellectus et voluntas sunt attributa. quod tunc sit superpositio per ipsos acceptibus vel nonibus et tantum acceptus quod nota sunt attributa. quod de deo predicabiles et predicabilia de omnibus personaliter et divinis. Et si eodem modo supponeretur in ista proportione intellectus et voluntas sunt realiter divina entia. scilicet si supponeretur simplex vel materialiter illa esset simplex falsa. quod nec illi acceptus nec illa nota sunt realiter divina entia. Quis supponat per ea.

Devidetiā predi
ctio q̄o. Ut rū aliq̄d reale possit di-
stigi b̄z rōe ab aliq̄ reali. Sic b̄z
pb̄z pmo pbi. et i diversis loci aliq̄st idē s̄bcōr
tū n̄ sit idē rōe. aliq̄ aut̄ sit idē. et s̄bcōr et rōe. ḡ
aliq̄ quoq̄ q̄dib̄z ē reale s̄c idē rōe. et p̄ p̄ns eade
rōe aliq̄ realia p̄nt distigui rōe. Ad oppositū
p̄batū ē p̄us. q̄ sic n̄lla rō p̄t distigui reali ab
alia rōe. ita nibil reale p̄t distigui rōe ab aliq̄
reali. Ad q̄onē r̄ndeō b̄z pdicta in p̄c d. q. q̄
nibil reale p̄t distigui nec c̄ē idē rōe cūaliq̄ re
ali. ita q̄ sic distictō rōniōt idētitas rōis se b̄z
ad ētia rōis. ita dīa reali et idētitas reali se b̄z ad
ētia realia et h̄ forte nō excludēdo distinctiones
formalē et idētitatē ybi b̄z p̄oi. Iō dico q̄nlla
res nec a seip̄a nec a q̄cuq̄ alia potit distigui
ȳlē ead rōe. Hoc p̄bo sic. si aliq̄ ead res a leip
sav̄ ab alia redifferat rōe h̄ nec nisi pp̄ divers
sas rōes fabricatas circa ead rēȳlē a s̄le res ȳlē
q̄alr̄cip̄it ead res ab itellctū: s̄ p̄mū n̄ suffic
q̄ sic intellect̄ p̄ot formare diuersas rōes cir
ca eandē rē. ita c̄ realis p̄ot formare diuersas

Distinctionis. II

res realiter distinctas circa eandem rem. sed non obstante quod circa eandem rem et in eadem re fiat res diverse realiter distincte nunquam dicitur quod illa res realiter distinguitur a seipso. Sed quod precise illa res facta vel aggregate et illa una et duabus rebus factis distinguuntur realiter. sicut si in lacte fiat albedo et dulcedo. nunquam propter hoc dicitur quod lac distinguat realiter a seipso. sed quod albedo distinguat realiter a dulcedine. et aggregatum ex lacte et albedine distinguatur realiter ab aggregato ex lacte et dulcedine. sicut unum compositum ex hac materia et hac forma distinguatur realiter ab uno opposito ex eadem materia et villa alia forma. et nunquam dicere tur ne quod hec materia distinguatur a seipso realiter. quod tunc intellectus fabricer diuersas rationes circa eandem rem nunquam dicitur quod hec res distinguatur ratione a seipso. sed quod hec ratione distinguatur ratione ab illa ratione. et quod aggregatum ex hac re et hac ratione distinguatur aliquo modo ratione ab aggregato ex hac re et illa ratione. Et ita nunquam aliquam res distinguatur a seipso ratione. propter diuersitatem rationum que non sunt ipsa. sicut nec distinguatur realiter a seipso propter diuersitatem rerum quocumque quod non sunt ipsa. Nec secundum sufficit. quod si aliqua res sit aliter et aliter conceptibilis. aut illud quod precipitetur est idem omnibus modis. sive accipiatur uno modo sive alio modo. ita quod illud quod est obiectum nullo modo nec secundum rem nec secundum rationem multiplicatur. quod si modi conceptibili est quod non sunt ipsa res concepta multiplicentur. aut ipsum obiectum aliquo modo multiplicetur saltus secundum rationem. ita quod sunt plura obiecta formalia secundum modum loquendi aliquorum. si primo modo arguo sicut prius. quod ipsa res non distinguatur ratione a seipso. sed quod illi modi conceptibili est sic distinguuntur re vel ratione. et ipsa res nullo modo. Hoc confirmo. quod sicut idem multiplicatio a parte obiecti potest aliter et aliter precipi ab intellectu. ita idem si non multiplicatio a parte obiecti potest aliter et aliter videri oculo corporali. et aliter et aliter audiari et videri a quoque sensu sentiri. eodem modo potest easdem res inveniatur alterius rei inveniatur aliter et aliter approximari. et secundum propter istam alteritatem non dicitur res distinguatur a seipso nec re nec ratione. Non recertum est. Nec ratione. quod etiam secundum istos distinctiones rationis non causatur nisi ab intellectu. quod non a sensu. Nec ab aliquo re inveniatur. quod eodem modo propter hanc res aliter et aliter conceptetur. non dicitur ipsa res distinguatur ratione sed ex natura rei. Aut illa multiplicatio est ex natura rei aut secundum partem intellectus. Si primo modo quod non distinguatur ratione sed ex natura rei. Si secundum modo arguo sicut prius. quod per nullam operationem quam intellectus facit quocumque sive in ratione sive in re potest eadeari res distinguatur ratione a seipso. Ideo dico quod excessus

Questio. III

per distinctionem vel identitate formaliter. et que est in natura rei. et quod est difficillima ad intelligendum et quod non est ponenda nisi ubi fides propellit. nihil distinguatur ab aliquo nisi sicut ens realiter ab esse realiter. et omnis talis distinctionis est distinctionis realiter. nec plus dependet ab intellectu quod ipsa entitas dependet ab intellectu. vel distinguatur sicut est rationis ab ente rationis. et omnis talis distinctionis est distinctionis rationis. quod identitatē realiter simpliciter excludit. sicut ens rationis non potest esse ens realiter. Quel distinctionis sicut ens realiter ab ente rationis. vel eiusverso. et illa distinctionis stricte et proprie nec est realiter nec rationis. sicut ipsa distinctionis nec est entia realia nec entia rationis. sed est quasi media. quod unum extremum est ens realiter aliud est ens rationis quod aut debeat vocari non circu ad ipsum. quod hoc est in voluntate loquacitatis. vel distinguatur sicut aggregatum ex re et ratione. ab ente reali vel ente rationis vel a consilio aggregatum. et illa distinctionis sicut nec procedet. nec est proprietas stricte realis nec rationis. propter eandem rationem. Et sicut dico de distinctione realiter rationis. eodem modo proportionabiliter dico de identitate realiter rationis eodem modo proportionabiliter sibi opponitur. Sed haec predicta potest argui multipliciter. quod aliquam partem est eadem res et tamen distinguatur ratione. et hoc probatur multipliciter. primo sic secundum me. secundum meth. commentarii. in eis quod sunt forma non in materia dispositio et dispositio reducitur ad unum in esse. et in duo in consideratione. quod dispositio et dispositio sunt unum in eadem. et per se sunt una res. et tamen sunt duo in consideratione. et per se sunt si sunt duo sunt distinctiones. et non nisi ratione aliqua. quod duo distinctiones ratione sunt una res. Preterea come. ibidem intellectus est naturaliter dividere adunata in esse in ea ex quibusc conceptis. quod aliquam sicut unum in re. et tamen intellectus dividit ea quod non est possibile sine distinctione rationis. quod secundum. Itē ibidem multiplicitas in deo non est nisi in intellectu non in eadem. quod in deo sunt multa quod sunt unum in eadem. et tamen multa in intellectu. Preterea. tertius. methodus. ens et unum dicuntur eandem rem. et tamen distinguuntur aliquo modo non nisi ratione. Eodem modo potest argui de deo et bono. secundum subiectum et passionem. Secundum principium et finis in predicto aliquam distinguuntur et sunt una res. Secundum currere et cursus sunt una res. Secundum. iiii. phys. actionem et passionem sunt unum motus. et tamen aliquo modo distinguuntur. Secundum secundum Arianum. et secundum secundum philosophum. Altera teria est eadem secundum Iacobum. et plena secundum eadem. Preterea ydeum in mente divina realiter sunt ipsa divina canticia. et tamen distinguuntur. quod alii non continent prelaciones non magis quam prelaciones continent. Preterea quod id possit differre a seipso virtutes in foro distinguuntur aliquo modo a seipso in theatro. Secundum secundum porphyrii. virtutes puer differt a seipso sene. quod eadem modo eadem res accepta subvenia ratione dicitur a seipso accepta sub alia ratione et non nisi ratione. quod secundum. Preterea. iiii. vii. quod aliquam distinguuntur ab aliquo Undecimo

Justatur primo.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Sexto.

Septimo.

Octavo.

Nono.

Decimo.

Libri primi

Duodecimo

D
Rer ad pium

nec sicut res a re. nec sicut ens rationis ab esse rationis. quod tenebra distinguunt a luce et ab aliis rebus. et non nullo predicatorum modo. Sicut negatio differt ab affirmacione. et non nullo predicatorum modo.

Quarto vide quod attributa divina sunt ipsa entia divina. et non per dicta distinguunt ratione. quod aliqua est perfectio simpliciter que in quolibet melius est ipsum quam non ipsum. tunc quero. aut ipsa perfectio simplex que in quolibet est melius ipsum quam non ipsum est oibus modis divina entia. aut non. si sic. genere nisi tamen una perfectio simplex. Sicut tunc nihil aliud est dicere quam sapientia est perfectio simplex. quam sapientia est divina entia. Si autem non sunt idem omnes modi et non potest esse nisi divina entia realiter. quod tunc esset aliquod perfectio simplex quam non esset realiter divina entia. quam aliquid quod est realiter divina entia. et non est oibus modis divina entia. quam distinguunt saltem ratione. Ad primum istorum dico. quod intentionem meam est quod potest esse aliquod noia vel perceptus quam distinguunt subiectum et predicatum. quam natura sunt esse in intellectu obiectum. quod solus intellectus potest facere per positionem. preter positionem. platonica et scripturam et alia hominum. et ita in intellectu distinguuntur. que tamen reducunt ad unum in esse. sicut duo signa reducuntur ad aliquod unum signatum. que tamen non sunt realiter illud unum signatum. Ita in proposito omnia posteriora de deo non significant nisi precise unum in deo oibus modis idem. que tamen non sunt synonyma. quod habent distinctionem significata non in deo sed extra deum. Et quod beatus intentio communitatis. pater per illud quod dicit ibi deus. sicut est intelligendum cum dicas ipsum scilicet deum esse viuum et habentem vitam sicut idem in subiecto. et duo sunt modi. non quod significatur idem omnibus modis. sicut significatur noia synonyma. neque sicut principale et secundarium alias suppositionem. quod suppositum significatur illud quod significatur principale et aliquod magis. vita enim significatur aliquid non in subiecto. viuum aut significatur aliquid in subiecto. scilicet forma in materia et bitum in subiecto. hec sunt disponentes significationem noiam in eis que sunt forma in materia. Et ista autem patet quod loquitur de distinctione nominis significanti et identitate significati. Et vult dicere quod noia significatio quedam sunt noia synonyma qualiter non se habent noia dicta de deo. quorum unum predicatur de alio. quedam sunt noia se habentia sicut abstractum et concretum. que sive significatur in rebus propensis. concretum significatur illud quod significatur abstractum et aliquod aliud realiter differens. sicut ponit ibidem exempla. Si autem predicatur de deo non significatur aliquod distinctum in deo. et hoc est quod subdit ibidem dicens. quoniam autem fuerit considerata dispositio et dispositum in eis quod sunt in materia reducitur ad unam intentionem

Sententiarum

oibus modis. et nullus modus est quo predicationum distinguuntur a subiecto extra intellectum. scilicet ex natura rei. Ex ista autem patet quod non intelligit alia distinctionem nisi inter predicatum et subiectum. sed predicatum et subiectum sunt nomina vel conceptus quidam qui non sunt realiter deus. quod nulla quod sunt realiter ipse deus sunt distinctiones in itellecu. Et ideo dicit signanter. quod reducitur ad unam intentionem oibus modis. ita sicut signa reducuntur ad unum signatum oibus modis quod nec distinguuntur re nec ratione. Et ita per dispositionem et dispositum non intendit commentator aliquid in deo realiter. sed predicatum et subiectum que supponunt vere et proprie per deo. Si dicit quod sunt communem ibidem. dispositio et dispositum non sunt nomina synonyma. quod quis beatus noia vel unum et virtus et homini. quod sunt communia rebus creatis in quibus est distinctionis realis importata per concretum et abstractum. propter talis distinctionem non estent nomina synonyma. tamen ista noia deus et deitas essent synonyma. quod nulla penitus distinctione importatur per ista noia nisi sit aliquod nonidentitas in deo. Preterea ibidem entia si fuerit accepta secunda. quod est posita et fuerit disposita aliquod dispositio. tunc dispositio et dispositum unum erit in predicatione et duo in intentione. put predicatum differt a subiecto. sed tamen sunt ibidem aliter est in deo et aliter in rebus compositis. Et cum predicatum equaliter differt a subiecto in una per positione et in alia. si predicatum et subiectum sunt precise nomina vel conceptus. ergo oportet sibi eum quod in re ipsa aliter sit distinctione in rebus separatis a materia. et in rebus compositis ita quod in separatis sit tamen distinctionis rationis in aliis distinctionis realis. Preterea ibidem cum intellectus componit aliquam per positionem ex dispositione et disposito in talibus rebus. scilicet separatis a materia. tunc non intelligit ex eis nomina synonyma. ita quod propositio sit sibi nomine non sibi intentione. sed intelligit ea esse diversa sibi assimilatione sibi per intellectum accipit duo. quorum proportio ad invicem alterius ad alterum sit. sicut predicari ad subiectum. Ad primum istorum potest dici duplicitate. Uno modo quod illa nomina que habemus de deo scilicet deus et deitas non sunt synonyma. quia nomina aliqua sunt quibus correspondent aliqui conceptus simplifices. vel aliquis conceptus simplex. Et si idem conceptus simplex corrispondeat illis possit dici nomina synonyma. Aliquis autem nominibus non correspondent idem conceptus compositi. et talia nomina non oportet quod sint synonyma. et hoc propter distinctionem reperitam in illis conceptibus compositis. cuius una pars potest alicui competere cuius alia pars non

E
Replica prima

Secunda.

Terza

Ad prius

Distinctionis II

competit. Ita est deo et deitate. sicut enim per a nobis imponuntur eis corundem unde perceptus ppterius deo. quod nullus simplex ppterius deo est nobis possibilis. et una pars illius perceptus ppterit alicui cui alia pars non potest ppterere. Sicut deus dicit ali quod ens intellectuale vel intelligens et sic de aliis que ppterunt deo. ita quodlibet est in ppterio et totum est equaliter deitas aut dicunt oia illa magis in absoluto. et de illis aliqd abstractum ppterit alicui cui non ppterit secretum et econverso. ut descriptio exprimes quid nos deitatis sit ista. ens quod est sapientia voluntas et boni. Ali potest dici secundum voluntatem auctoritatem allegatae. quod talia nostra quod imponunt secundum assimilationem abstractum et concretum ubi signat realiter distinctione non sunt synonyma. quod pertece imponunt secundum assimilationem istorum quod non sunt nostra synonyma. Et hoc est quod dicit. quod in talibus accipiuntur duo. scilicet nostra quoque pportio ad inuicem alterius ad alterum est sicut pportio pdicati ad subiectum. Et quod hoc sit intelligentia subdit dices. Intellectus enim non potest intelligere idem his duobus modis secundum similitudinem ad proprieatem categoriam in rebus ppositis sicut intelligit multa secundum similitudinem. Hoc est intellectus potest formare duos perceptus in quodlibet quasi intelligere deus quod alii non potest intelligere. hoc secundum similitudinem ad duos perceptus. quoque unum est secretum et aliud absolute formatos de re pposita. ita quod nisi inueniret in rebus ppositis secretum et abstractum distinguere quo ad signatum non formaret tales conceptus de deo nec imponeret talia nostra. et talia nostra non sunt nostra synonyma. et ratione potest esse. quod aliquis potest scire signatum utriusque vocabuli. et tamen ignorare utrum unum pdicatur de reliquo sicut aliquis ignorans utrum ens simpliciter ppterum sit simplex vel complexus potest scire quod intelligere per hoc nomine deitas et etiam quod intelligere per hoc nomine deus. et tamen dubitare quod deitas sit deus. sic potest dubitare an albedo sit alba. sic et potest aliquis scire quod importat per hoc nomine intellectus angelicus et quod importat per hoc nomine intelligentia. et cum hoc tamen ignorare an intelligentia sit intellectus. quod ppter posuerunt quod sic. quod tamen secundum rei veritatem est simpliciter falsum. Et ideo talia nostra taliter disposita non sunt nostra synonyma. quod de nosbus synonymis non potest scire quod signat et tamen ignorare utrum unum pdicatur de reliquo ppter inducitur. Ceterum sciendum quod synonyma sunt duplicita. quedam sunt synonyma. quod simpliciter significat et connotat. ita quod nihil significat nec connotat ppterum quod codicem non significat et non notatur seu significat per reliquum. et sic deitas et deus hoc et humanitas. et multa talia sunt synonyma. Sic non accipio hoc synonyma. quod si alibi sic accipiatur. Alioquin aliqd synonyma quod significant ut ppterum modo. et ppterum hoc taliter imponentes quod vires oculorum intelligunt per simpliciter idem significat et connotat.

Questio III

tant modo pdcito. et isto modo homo et humanitas. deus et deitas non sunt synonyma. et hoc quod reliquum in dubio quodcum est ex imposito istorum non est in hoc sit nota. hoc est humanitas. vel falsa. et ita de aliis. Ad secundum ppterum quod illa entia non potest aliter disponi; nisi sicut illud de quo aliquid predicatur disponit ipso pdcato. Et tunc dico quod dispositio et dispositum erunt unum in pdcatione. hoc est dictum per eodem simpliter supponetur. et tamen erunt duo in intentione. quod illa seipsum erunt duo formaliter. quod subiectum et pdcatum sunt duo. ita quod nunquam formaliter et realiter sunt unum sed supponuntur ppterum. sicut hec vox homo et hec vox animal sunt unum in pdcatione. hoc est non sunt una res realiter. sed in illa pdcatione supponuntur ppterum res realiter. Et quod secundum ipsum. qualiter est in rebus abstractis et compositis. Dico quod verum est quodcum est ad illud per quo termini supponuntur. Ad aliud ppterum quod talis ppterum est non secundum nomen secundum synonymum. sed dico secundum intentionem et assimilationem modo declarato. Ad secundum dico quod adunata in re sunt aliqua multa distincta realiter facientes tamen unum in re. sicut se habet materia et forma subiectum et accidentes et boni. de talibus verum est quod intellectus potest separare vel dividere ea. Hoc est potest intelligere unum non intelligendo reliquum. quis unum non sit in re sine reliquo vel secundum intentionem commitem. aliquis unum non possit esse sine reliquo. et de talibus loquitur commentator. Unde dicit intellectus natus est dividere adunata in esse. id est faciens unum in esse ex quibus componitur. quis non dividantur in esse. sicut dividitur materia a forma. et forma a compagno ex materia et forma. Intelligit ergo secundum de rebus distinctis et hoc est bene possibile. Ut tamen a et b sint una res et a non distinguitur realiter a b. et tamen quod intellectus dividat a et b intelligendo a et non intelligendo b. vel econverso est impossibile. Ad tertium dico quod multiplicitatibus esse in deo potest intelligi multipliciter. vel quod sit in deo realiter et subiective aliquia multiplicitas. et hoc est impossible secundum intentionem commitem. aut quod sit multiplicitas in deo per predicationem. quod esse in uno modo secundum Damascenum in logica sua est dici de re. et isto modo multiplicitas est in deo. hoc est sunt multiplicitas predicabilitas de deo. Et ideo sunt tantus in intellectu. scilicet obiectiva secundum unam opinionem. vel subiectiva secundum aliam et non in deo. scilicet realiter et subiective. Ad aliud quod est et unum si supponant personaliter potest sunt una res et una natura quod dicant eandem naturam. et si sic supponant non aliter distinguuntur ens et unum. quod ens et ens. et unum et unum. Si autem supponant simpliciter vel materialiter. sic non sunt una res nec una natura. Sed dicunt eadem naturam et distinguunt inter se. sicut duo conceptus vel duo

Libri primi

Ad quintum

Z
Ad sextum

Ad septimum

Ad octauum
Ad nonum

Ad decimum

noia que nō sunt synonima, quia aliter et alię significat eandē re et naturā mō p̄us exposito. Et h̄est qđ dicit cōmē. iij. metr. cōmēto. iij. q̄ necessē est ut ens et vnu significet eandē natu- rā nō diuersas naturas. Et post subdit dices. q̄ significat vnu cōntiā s̄ modis diuersis. Et post subdit dices. iste homo significat vnu ho- minē p̄ significatiōnē. et nūc ppalat h̄ nomē vnu. Et iō nō erit dīa iter diuas significatiōnes nisi q̄ in illo significat vnu p̄ significatiōni et in hoc p̄ ppalatiōnē. Ecce q̄ intelligit de no- minib⁹ q̄ significat eandē naturā. nō q̄ sint eadē natura. qualis aut nō sint noia synonima p̄ potere ex p̄dīcī in p̄cedētibus q̄stionib⁹ et partim ex ista q̄one. Per idē dico sic prius ad illud de bono et vero. q̄ si in ista p̄pōne. bo- nu et verū sunt idē reali termini supponūt per sonalr. est ppōna. si supponūt simpli. ē simpli falsa. Per idē ad illud de p̄ncipio et fine i p̄s- etro q̄ p̄ncipiū et finis si supponāt psonalr. hoc est p̄ illo qđ est reali p̄ncipiū et finis. nullo mō distinguit in re nec rōne. si aut supponūt pro p̄ceptibus vel noib⁹. hoc est simpli vel ma- terialr. sic distinguit nec sūt vna res sic acce- pta sed ita significat eandē rem. iō de eadē re verificant. p̄notant tñ distinctas medietates hoc dictū sit si pūctus sit alia res a linea. sicut cōter ponit. de quo alias. Ad aliud de curre- re et cursu p̄ idēz. q̄ si supponāt psonalr. potest aliquo mō p̄cedi q̄ sunt vna res. nec rōne disti- guit. nec aliquo modo distinguit. nō plus q̄ currere et currere. vel cursus et cursus. Si aut supponāt simpli vel materialr. sic nō sūt vna res. sed significat eandē rem et distinguit int̄ se. ne vnu reali nec fm̄ rōne est idē alteri non plus q̄ sortes est idē platon. Ad aliō de acti- one et passione alias patebit. Ad aliud dico sicut patebit alias. q̄ p̄de in mēte diuina nō sunt reali ip̄a diuina essentia. Ad aliud dico q̄ nihil differt a seip̄o. et iō de vi f̄monis nō dō cōcedi q̄ sortes in foro differt a seip̄o in thea- tro vel in choro. q̄ siue sortes sit in choro siue i foro cuž nō sit si in vtroq; est falsa implicatio si vtrūq; remaneat affirmatiū. si aut scđ nega- tum tūc si sortes sit in foro erit h̄va. Sortes in foro differt a sorte in choro. q̄ valet ista sortes in foro nō est sortes in choro. q̄ nō erit i choro. Et verū est tūc q̄ sortes in foro nō est reali sor- tes in choro. sed ex hoc nō sequit̄ q̄ idē differt a seip̄o. nisi idē ēt sortes in foro et sortes i cho- ro. Eodē mō nō est dicendū q̄ lac albū differt a lacte dulci. tñ p̄ int̄ēde loquētiū dico. q̄ in- tendebāt nō q̄ tales p̄pōnes devi f̄monis sūt vere. sed q̄ p̄ ista noia importāt aliqua diuersi- sa. Et certū est q̄ choru et forū distinguit re-

Sententiarum

alr. Et eodē mō si autores dicūt q̄ tales p̄posi- tiones lac albū et lac dulce distinguunt. intel- ligendū est q̄ intelligit q̄ ista noia importāt aliqua disticta. q̄ importāt albedine et dulce- dinē. Et iā aliter possunt intelligere q̄ illa ag- gregata distinguunt. s̄ hoc nō est devi sermo- nis. q̄ de vi f̄monis. sic lac albū et maxime in tali p̄pōne nō h̄z suppositionēz p̄ aggregato ta- li. sed p̄cise p̄ subiecto. Et si dicit q̄ p̄ eo de eodēz supponeret lac et lac albū. t p̄ p̄ns idē esset di- cere. lac est substātia. t lac albū est substātia

Petera h̄ est vna. lac albū est aggregatū p̄ accidēs. aut ḡ ly lac habet suppositionē sim- plicem. aut psonalē aut materialē.

Non sim- plicē nec materialē. q̄ nec conceptus nec illa

vot est aggregatū p̄ accidēs ex subiecto et ac- cidente. ḡ habet suppositionē personalē. ergo

quādo supponit psonalr. supponit pro tali ag- gregato. Ad p̄mū istorū dico. q̄ q̄uis suppo- nant p̄ eo. q̄ fm̄ nō necessario supponunt

p̄ omni eo. t q̄ aliquid importāt p̄ervum q̄uis p̄ illo nō supponāt quod nō importāt

per reliquū. ergo magna est diuersitas ponen- do vnu vel reliquū. Ad scđm respōdeo q̄ hec

propositio. lac albū est aggregatū p̄ accidens ex subiecto et accidēte. nō est vna de vture fimo- nis. q̄ talia nō habent de vture vocis suppo- nere. nisi p̄cise p̄ subiecto q̄ si possent suppo-

nere p̄ aggregato. tunc sequeret̄ q̄ lac albū est aggregatū p̄ accidēs. ḡ lac est aggrega- tū p̄ accidēs. q̄ dō lac albū est lac. t tūc arquat

in terra figura sic lac albū est aggregatū p̄ accidens. cōme lac albū est lac. ḡ lac est aggre- gatum p̄ accidēs. p̄clo ē falsa. t nō minor. ḡ maior. Item q̄ supponit terminus psonalit.

particulari et indiſtincta uertunt. ḡ illa cōuer- tunt aliquod lac albū est aggregatū p̄ accidēs. et lac album est aggregatū p̄ accidēs. sed ista

est falsa. aliquod lac albū est aggregatū p̄ ac- cidenſ. ergo et reliqua. Ex isto pater q̄ talium

terminoz. homo albus. lac albū. t būusmodi nō sunt aliqua supposita p̄ se. puta talia. iste

homo albus. hoc lac albū. bmoi. t aliqua p̄ accidēs. pura sortes et plato et bmoi. q̄ termini

nus supponēs psonalr. si sit cōmuni supposit p̄ suis suppositi. sed iste termini homo albū nō supponit nisi p̄ sorte et plato et bmoi. ḡ nō habet alia supposita. Scienſi est tamen

q̄ p̄ se suppositi dupl̄ accipit. Uno modo pro aliquo p̄ se contēto sub aliquo cōmuni. qđ

cōmune vere p̄dicat de prōnoie demōstrātē p̄cise illud suppositum. Sicut sortes conti- netur sub homine. t de pronomine demōstrā- te p̄cise sortem verificatur homo. Nam hec

est vera. hoc est homo demonstrando sortem.

Instatia p̄ma

Sed.

Ad p̄mū

Ad scđm

Distinctionis II

Et isto modo talis terminus homo albū sive albus et binoi non habent supposita nisi ipsa subiecta: et non habet talia duplicita supposita scilicet aliqua quae per se et aliqua per accidens. Et sic loquor hic de supposito per se et per accidens. Alter dicit suppositum per se alicuius, quoniam scilicet de tali supponente posse velificatur illud esse. et illud interius significat aliqd de significatis illius cois et non oia si illud esse significet plura. et etiam ponat aliqd conotatum per illud esse si illud esse ponat plura diversis modis. quod potest sciri per distinctionem experimente quod non ipsius. quod illud inferi eisdem modis conoter illa plura conotata. quis non potest operari quod conoter alia ponata. et tamen de proprie de monstrare illud non predicit illud esse. Et sic iste terminus hoc albū est per se suppositum albi. et non iste terminus sortes. quod hoc albū conotat et significat sicut iste terminus albū. et tamen hec est falsa. Hoc albū demonstrando istū terminū hoc albū. quod iste terminus non est albus. Et isto modo dixi alias posse saluari per se primum in multis positionibus. Et sic potest dici quod terminus cois habet aliqua supposita per se: et aliquip accidens. sed nihil est ad perpositum nostrum. Sicut se probet homo albū est aggregatum per accidens. quod hoc est aggregatum per accidens. per illa regulā. a determinabili sumpto cum de terminatōne non distractabēt nec diminuēt. ad ipsum determinabilem per se sumptū est sequentia bona. sed quoniam termini habet suppositionem persona. et arguit affirmatio. quod si habeat alias suppositiones. vel arguat negatio. non oportet quod legitur. Dico tamen pro intentione loqueretur quod tales conceduntur non de vi sermonis. sed quod termini ipsozat aliqua duo quod per accidens aggregantur. et ex ipsis locis quoniam supponunt pro talibz aggregatis per accidens. quis non de vi sermonis. Et illo modo intellego per hanc tales concendi. lac albū distinguunt a lacte dulci. lac albū non est dulce: immo lac albū non est dulce nec lac. Et ita prout manifeste quod talibus concessis sub illo intellectu numerus sequitur idē differre a se: sed quod duo diversa realia distinguuntur. Et sub illo intellectu intelligit porphirius quod sortes puer differret a se sene. quia aliquā diuersitatē haberet quoniam est puer et quoniam est sene. et ita tota res aggregata distinguuntur. et non idē a seipso. Eodem modo dico. quod oīes tales propentes. eadē res accepta sub una ratione distinguunt a seipso alii accepta. et vltro oīes tales. simpliciter false sunt de vi sermonis. Ad aliud prout plogū quod tenebra et pugatio: et vltro negatio distinguuntur a rebus possentiis. quod scilicet sunt acceptus distincti. ipsam positionem et nibil aliud ipsozat. Ad ultimum dicto. quod perfectio simpliciter duplicit accipit. Uno modo proprie pro aliqua re una perfecta: nullā includente imperfectione et essentiali, nec necrō.

Questio III

aliquā imperfectionē annexā habēt. et isto modo nulla est perfectio simpliciter nisi essentia divina. Nec sic perfectio simpliciter potest competere alicui creature. quod talis perfectio simpliciter vocata est omni creature repugnans. Alter accipit perfectio simpliciter large et improprie per omni perceptum ad quam omnia formalia non sequuntur illud esse imperfectum: de quo verificatur, sicut non sequuntur formalia. et est sapiens. quod a est imperfectum. Nec sequitur a est bonus. quod a est imperfectum. et sic de multis talibus. Et tales perfectiores simpliciter sunt multe et sunt attributa diuinā, et possunt competere creature. quod sunt conceptus quidam cōes deo et creature. Et sic intelligit anselmus. quod in quolibet est melius ipsum quod non ipsum. scilicet quod ex tali non sequitur formalia illud esse imperfectum de quo verificatur. et ex quolibet sibi in compossibili sequitur formalia ipsum esse imperfectum. Sicut ex hoc quod a est sapiens non sequitur formalia quod a est imperfectum et ex quolibet cui repugnat formaliter esse sapiens sequitur formalia ipsum esse imperfectum de quo verificatur. et ita aliquid esse eo melius. Ad argumentum principale dico quod per hanc non accipit esse unum ratione vel distinguiri ratione sicut modo loquuntur in proposito. sed illa dicit esse unum ratione. que habent unam rationem. hoc est unam distinctionem experimente quid non. et illa distinguiri ratione que non habent unam distinctionem. et ita talia non habent ad propositum. **Questio. iiiij.**

Ad argumentum principale

Questio III
Huius distinctionis continet sepr quod
nes circa ide ver
santes.

B
**Questio huiusque
re prima**

Primo arguit.

Seco

Zirca identitatem

Cet distinctionē dei a creatura est quod reditum. Unus deo et creature sit aliud quid commune vniuersitate predicablem essentiale devitrum. Quia ista questio et multa dicta et dicenda in questionibz sequentibz dependet ex notitia nature vniuersi et vltro. id est eius identia dictorum et dicendorum queratur primo alias questiones de natura vltro et vniuersi. Circa quod primo quero. Utrum illud quod immediate et proxime denotat ab intentione vltro et vniuersi sit aliqua vera res extra animam. intrinseca et essentialis illis quod est cois et vniuerso distincta realiter ab illis. Primo quod sit haec res essentialis et intrinseca illis quibus est coe. quod est communis. secundo quod sit res distincta realiter videtur. quod impossibile est eandem res esse corruptibile et incorruptibile. sed vltro sunt incorruptibilia. et illa quibus sunt communia sunt corruptibilia. ergo non sunt eadem res.

Ad undecimū.

P
Ad duodecimū.

Libri primi

In oppositū

B
Opinio pma

E
Pro prima opio
ne pmo arguit

Cōfirmatio pma

Secūdū

Tertiu

cum singularibꝫ. Ad oppositū. Cōmentator
xii. metb. cōmēto. xii. Tūnū et ens sunt ex rebus
vñibus q̄ nō bñt esse ex aiam. ḡ s̄m euz vñia nō
bñt esse ex aiam. S̄nibl qd̄ nō bñt esse ex aiaz ē
idē realr cū ente ex aiam. ḡt. Ad istā qonē ē
vna opio q̄ qd̄libet vñiuocū est quedā res
ex̄ns extra aiam realr in quolibz singulari. et
de cēntia cuiuslibet singulari distincta realra
quolibz singulari. et a quolibz alio vñi. ita q̄ hō
vñis est vna vñ res ex aiam ex̄ns realr in quoli
bet hoie. et distinguīt realr a quolibz homiē. et
ab aiali vñi. et a s̄bavñi. et sic de oibus generibꝫ
et sp̄ebus siue subalternis siue nō subalternis.
Et ita s̄m istā opinōne. quot s̄ut vñia p̄dicabi
lia in qd̄ p̄ se p̄mo mō de aliquo singulari p̄ se
in gñe. tot s̄ut in eo res realr distincte. quarū
q̄libet realr distinguīt ab alia et ab illo singu
lari. et om̄s iste res in se nullo mō multiplican
tur q̄tūcūq̄ singularia multiplicent que sunt
in quolibz idividuo eiusdē sp̄ei. Pro illa opi
nione arguit multiplo. Primo p̄ rōes. primo
sic. Difinitio p̄mo est substātie. sc̄dario accn̄
s̄m pbz. vii. metba. Sed difinitio nō est p̄mo
substātie singulari s̄m ipm ibidē. ḡ est alia s̄ba
a singulari q̄ est p̄mo diffinibl. Et illa nō ē sepa
ra a singularibꝫ. q̄ talis nō est diffiniblis s̄m
ipm pbz ibidē. ḡ est de cēntia singulari. Nec
d̄firmit. q̄ aliqd̄ in gñe substātie est diffinibile
s̄m om̄s. s̄ in dividui nō est diffinibile. q̄ si sic.
quero qd̄ p̄oere in eius difinitōe. nō nisi s̄ba
s̄m pbm. vii. metb. ḡ aliqd̄ s̄ba ponere in eius
difinitōe. s̄ nō s̄ba singulari. q̄ aut ipamet s̄ba
singularis q̄ diffinibil est. qd̄ est impossibile. q̄a
idē nō diffinit se. Nec alia. q̄ nulla s̄ba singulari
p̄dicat vere de alia s̄ba singulari. ḡ op̄z q̄ aliqd̄
s̄ba vñis ponat in eius difinitōe. et p̄ oibz bñ p̄
positū. Cōfirmat. q̄ s̄ba diffinīt diffinitōe
pp̄rie dicta q̄ est data p̄ genus et d̄ia. tūc q̄ro.
aut gen̄ est res. aut intētio. Si res et nō singu
laris res. q̄ nulluz singularare est gen̄. ḡ est res
vñis. et est de cēntia sp̄ei diffinīte. q̄ alia illa spe
cies diffiniret p̄ additāmētū. q̄ p̄ aliqd̄ qd̄ ēt
ex essentiā s̄ua. ḡ p̄ter rē singularē est aliqd̄ alia
res vñis de cēntia ipius rei singulari. Si autē
d̄ genus et d̄ia s̄ut quedā intētōes. Cōtra s̄ba
nō diffinīt nisi p̄ s̄bas p̄ pbm. vii. metb. ḡ gen̄
et d̄ia s̄ut s̄be. S̄t tūc s̄ba diffiniret p̄ additā
mentū. q̄ p̄ intētones q̄ nō s̄ut de essentia rei.

Tertio d̄firmit. q̄ diffinitōe vñ p̄dicat p̄mo
de diffinitōe. s̄ nō p̄mo de aliquo dividuo. q̄a
tūc de nullo alio ab dividuo p̄dicaret. Nec
p̄dicat p̄mo de aliquo extrinseco ipi dividuo
q̄ n̄ibl tale est aial rōnale. ḡ p̄dicat p̄ se p̄mo
de aliquo quod nō est aliqd̄ dividui. est tñ
intrinsecū cuilibz dividuo. s̄nibl est tale ni

Sententiarum

si res vñis distincta realr ab dividuo. et intri
seca sibi. Sc̄do arguit sic. Sc̄ia realis ē d̄ ve
ris rebus ex aiam. q̄ p̄ hoc distinguīt sc̄ia rea
lis a sc̄ia rōnali. sed nulla sc̄ia est p̄mo de rebus
singularibus. ḡ sunt aliq̄ res extra aiam p̄ter
res singulares. minor est manifesta s̄m pbm p̄
mo poste. et vii. metb. Tertio sic. Et vox homo
p̄mo significat aliquaz rem extra aiam. q̄ p̄ois
vox vñiuoca bñ p̄mo vñ significatū. q̄ p̄ hoc
differt a voce equoca. q̄ eque p̄mo plura signi
ficiat. sed nō p̄mo significat aliquā intentōem
q̄ tūc esset nomen sc̄de intētōis. S̄t tūc hec
esset vñ sine oī distinctione. intētio sc̄da est hō.
q̄ vox semp ex institutiōe sua bñ supponere p̄
suo significato. Sed manifestū est q̄ ista vel ē
simpli falsa vñ distinguēda. ḡ h̄ vox hō n̄ signi
ficit p̄mo intentione. ḡ significat aliquā rem
extra aiam et nō p̄mo rem singularē. q̄ nō h̄us
significat vñā q̄ alia a singlari. et nō extrisēcā
illī singlari. ḡt. Quarto sic. Intellec̄t p̄ot
intelligere hoiez nō intelligēdo aliquē hoiez
singularē. sed intelligēdo hoiez intelligit vñā
rem. ergo est aliqd̄ vna res tūc intellecta disti
cta a quolibz hoie singlari. Quinto sic. Pri
mū obiectū adequatū potētē realis ē vñ res.
Sed p̄mū obiectū adequatū cuiuscūq̄ poten
tia siue sensitivē siue intellectivē nō est aliqua
res singulari. q̄ tūc nihil app̄hēdereb̄ ab illa
potētia nisi illa res singulari. vel sub rōne illī
singulari. quoꝫ vtrūq̄ est manifeste falsū. ergo
aliqua alia res a re singlari est p̄mū obiectū
adequatū potētē realis. Hātor est māifesta
marime de potētia sensitiva. q̄ nihil est app̄
hēsibile a potētia sensitiva. nisi vñ res. ḡ nihilē
obiectū nec adeqtū nec n̄ adeqtū nisi vñ res.
Sexto sic. Primū subiectū passionis realis
est vna res. s̄ nulla res singularis est p̄mū sub
iectū cuiuscūq̄ passiōis. q̄ tūc illa passiō nulli
p̄petret nisi illi de quo d̄r illa res singulari bñ
pbm p̄mo poste. et p̄ consequēt nō competet
alicui alteri rei singlari eiusdē rōnis quod ē
manifeste falsū. ḡ passiō realis primo compē
tit alteri rei a re singlari. Hātor p̄z. q̄ tūc
subiectū esset imperfectus sua passione. ergo si
passiō sit realis. subiectū erit reale. Cōfirmat
p̄ pbm. vii. de aia. dyaphoneitas inest aque
et acri nō p̄rōem aque tm̄. nec rōne aeris tm̄.
sed rōne nature cōmuniſ. ergo illa natura ē in
vtrōq̄. ergo est aliqua natura cōmuniſ i vtrōq̄
differens ab vtrōq̄. Sc̄do d̄firmit idem.
quia primo de generatōe quādō ex aere fit aq̄
manet eadem dyaphoneitas s̄m numeruz. et
nō rōne materiē. quia tūc semp maneret. siue
materiā semp manet. nec rōne forme singlari.
quia nulla talis est eadem. ergo ratōne forme

Sc̄do arguit

Tertio arguit

Quarto,

Quinto.

Sexto.

Cōfirmatio p̄z

Sc̄da

Distinctionis II

Septimo arg.

Octavo.

Nono

Decimo

Undevimo

Duodevimo

Tredecimo

Catorce opt.

cōis. q̄ est aliq̄ forma cōis differēs a qlibz for-
ma singulari. Septimo sic. Agēs naturale i
agēdo intēdit vna rem. et nō intēdit rē singlā
rez. q̄ qua rōne intēderet vna intēderet et alia
cū equali respiciat quālibz alia singularē rem
eiudē rōne sicut illa. et p̄ h̄s intēderet ifini-
ta. et ita frustraref intētē sua. cū nunq̄ possit
pducere infinita. q̄ intēdit aliquā rem distin-
ctam a singularibz. Octavo sic. Aut genus
gnalissimū est vna res. aut tm̄ p̄ceptus mēris
Si sit vna res. et certū est q̄ nulla res singulari
est genus gnalissimū. q̄nulla tal res singulari
pdicat de oībus cōtentis sub ḡne gnalissimo.
de quo tm̄ ipm̄ genus gnalissimū vere pdicat.
q̄ est alia res. Si sit p̄cepto mēris. q̄ cū p̄cepto
possint esse p̄les. sequeret q̄ plura possent esse
ḡna gnalissima substātie. Item nono scđm̄
porphirii collectiū multoꝝ est spēs in vnaꝝ
naturā. q̄ spēs dicit vnaꝝ naturā p̄ter illa m̄sta
collecta. Sili ibidē participatiōe spēi plures
boies sunt vnuꝝ homo. sed nō sunt vnuꝝ singu-
laris. q̄ est aliq̄ vls̄ p̄ter p̄ticulares. Item
decimo fm̄ p̄bm̄ in pdicamēris. Et que sunt
quēdā dicunt de subiecto et nō sit in subiecto
et talia nō sunt accidētia. q̄ fm̄ ipz̄ ibidē. accidē-
tia sunt in subiecto. q̄ cū sunt substātie et nō
substātie singulares. q̄ fm̄ ipm̄ ibidē ille nec
sunt in subiecto nec dicunt de subiecto. q̄ et c̄.
Prē vnde cīnio ibidē. ca. de sba. qdā est sba pri-
ma quēdā scđa. sbe p̄me sunt sbe singulares. er-
go p̄ter sba singulare est alia sba q̄ est sba se-
cunda. s. gen. vcl spēs. Et p̄firmat. q̄ ibidē dīc
q̄ scđari sba maḡ est sba spēs q̄ gen. ergo
ḡna et spēs sunt sbe et nō sbe singulares. q̄ tunc
ēent sbe p̄me. q̄ sunt alie a singlārbz. Preterea
duodevimo. p̄mo piarmenias. rerū. quēdā sit
vles quēdā particulares. vnuꝝ diuidētū non
est reliquā. q̄ res vles nō sit res particulares.
nec ecouero. q̄ sit alie. Tredecimo sic. primo
thopicoꝝ. idē dīc tripli. idē genere. idē specie.
idē numero. et b̄ arguit. Nec triplex idētitas
est realis. S̄ idētitas specifica nō querit p̄mo i
diuiduo. nec idētitas generi. q̄ aliqb̄ alios res
bus. Ista opinio ē simplr falsa et absurdā. idō
arguo ꝑ ea p̄mo sic. Nulla vna res numero nō
variata nec multiplicata est in pluribus sup-
positis vel singularibz. nec etiā q̄buscūq̄ indi-
viduū creat simul et semel. S̄ talis res si pone-
ret esset vna numero. q̄ nō eēt in pluribz singu-
laribus nec de cēntia illoꝝ. Major est mani-
festa. q̄ hoc est p̄p̄riū soli dñe cēntie. q̄ sine oī
diuisione et multiplicatiōe est in pluribz suppo-
sitis distinctis reali. minorē sc̄z q̄ talis res est
vna numero. p̄bo sic. q̄cūq̄ sunt due res q̄q̄
simplices reali distincte. quarū neutra maiore

Questio III

pluralitatē rerum sibi intrinsecam includit q̄
alia. vel vtraq̄ illarū est vna nūero vel neutra
q̄ nō est maior rō q̄ vna illarū sit vna nūero q̄
alia. Uel si vna illarū includit maiore plurali-
tate q̄ alia. ita q̄ nō sint eq̄ simplices. si illa q̄
maiore pluralitatē includit et est min⁹ simplex
est vna nūero illa q̄ minore pluralitatē includit
et est magis simplex erit vna nūero. S̄ res sin-
gularis et vls̄ q̄ se sunt due res distincte reali
et q̄q̄ simplices. vel res vls̄ est magis simplex.
nec maiore pluralitatē rerū intrinsecā includit
vna q̄ alia. sc̄z res vls̄ q̄ singularis. iḡ si res
singularis est vna nūero. res vls̄ erit vna nūero.
P̄ia p̄s istius sillogismi. s. q̄ res vls̄ et
singularis sunt due res distincte reali est cō-
cessa ab ip̄is. Scđam p̄c. s. q̄ res vls̄ nō inclu-
dit maiore pluralitate rerū q̄ res singularis.
p̄bo. q̄ si vls̄ res includit maiore pluralitatē
rerū sibi intrinsecā. aut q̄ maiore pluralitatē
rerū vls̄. vel rerū singulariū. nō rerū vls̄. q̄a
accipio vna illarū rerū vls̄ inclusarū. et q̄o an
includit maiore pluralitatē q̄ res singularis
aut non. Si sic. q̄o de vna illarū inclusarū sic
p̄s. et ita vel stabit q̄ aliqua res vls̄ nō inclu-
dit maiore pluralitatē rerū q̄ res singularis
vel erit p̄cessus i infinitū. Si nō. ergo illa res
vls̄ que nō includit maiore pluralitatē q̄ res
singularis. erit vna nūero sicut res singularis
et p̄ h̄s eadē rōe q̄libet alia res vls̄ erit vna
nūero. Nec p̄t includere maiore pluralitatē
rerū singulariū. q̄tū nō distinguere a rebus
singularibz. nisi sic rotū p̄te. q̄d est impossibile
et fm̄ istos singulare includit cēntialr ip̄m vle
et aliqd plus. et p̄ h̄s singulare est totuz. et vle
p̄ fm̄ istos. Sili ex hoc sequit p̄positū. q̄ si q̄
libz p̄s sit vna nūero. totū erit vnuꝝ nūero. Lo-
firmat. q̄ fm̄ istos. q̄cqd includit in vls̄. inclu-
dit i quolibz p̄tēto p̄ se sub illo vls̄. q̄ q̄cqd in-
cludit cēntialr in boie. includit i sorte cēntialr.
q̄ q̄cqd est de cēntia bois est de cēntia sortis.
q̄ nūq̄ vle includit maiore pluralitatē rerū sin-
gulariū nec vls̄. q̄ singulare. et p̄ h̄s est eq̄e
simplex. et p̄ h̄s vna nūero. si singulare sit vnuꝝ
nūero. Sili b̄ illos vle nō includit singulare. S̄
ecouero. Si dīc q̄ includit multas res nō tanq̄
sibi intrinsecas. et p̄p̄ b̄ nō est vna nūero. Lo-
tra. talis inclusio vel cōtinētia nō excludit vni-
tate nūralez. Sic em̄ deus et materia et ḡlibz
cā p̄tinct multas res reali distinctas. et tm̄ q̄lī
bet talis res est vna nūero. Si dīc q̄ illa res
vls̄ est reali cōicabilis multis. et est reali in
multis nō sic aut res singularis. et iō q̄uis nō
includat intrinsecā maiore pluralitatē rerū. nō
tm̄ est vna nūero sic res sing. vris. Et oīra. q̄
quomō est cōicabilis multis. et quō est in multis.

Libri primi

aut p idētitatē cu[m] multis p[er] sui realē multipli
cationē ad multiplicationē illoꝝ in q[ui]bus est.
Aut ipa in se nō multiplicata nec variata cōi-
caſ multis. et est in eis a q[ui]bus sp[ecie] remanet rea-
lē distincta. Si p[ro]mo mō. g[ener]o nō est disticta a
singularib[us] s[ed] dicitur res singulares. si cōicat
eis p idētitatē. Sicut h[oc] est oppositū in adie-
cro. q[ui] cōiceat eis p idētitatē. q[ui] hoc est idē dice-
re. q[ui] ipem[en]t res cōicant sibi h[ab]ent. Sicut si mul-
tiplicatur p multiplicationē individuoꝝ. g[ener]o
realē tot essent v[er]a quot singularia. et ita nullū
eoz esset v[er]a oppositū etiā istū dicitur dicēdo q[ui]
est simplicis alia res nō variata in se. exns tm̄ i
multe realē. Si dicitur sedo mō. q[ui] ipsa nō va-
riata in se nec multiplicata cōicat multe. et dis-
tincta remanet realē ab illis. talis cōicabilis
est vel existētia i multe nō excludit vnitatē nūc
realē. tū q[ui] materia vna nūero est successiue i di-
uersis realiter. nec magis est vna nūero. q[ui] suc-
cessive exns in diversis. q[ui] si simul sine varia-
te s[ecundu]m existēt in eisdē. tū q[ui] si forma eadez p[ro]fi-
ceret simul plures materias nō nām[er] esset vna
nūero. tū q[ui] s[ecundu]m fictionē comē. q[ui]s intellectu
possibilis sit in multis boībus nihilomin⁹ est
vn⁹ nūero. q[ui] distinguif[er] realē a quocūq[ui] illoꝝ
nec multiplicat in se. q[ui]s boies q[ui]bus vnitur
multiplicant. g[ener]e mō q[ui]s ille bo[ys] cōis qui
ponit distinguif[er] realē sit in multis boībus sin-
gularibus. a quoꝝ quolib[et] distinguif[er] realē. si
tm̄ in se nō multiplicat s[ed] solū boies singulares
in q[ui]b[us] est multiplicant. erit simplicis vn⁹ nūero.
tū q[ui] cōcentia diuina. q[ui]s cōiceat suppositis
etiā p idētitatē. q[ui] tm̄ ipa in se non multiplicat
s[ed] sola supposita quib[us] cōicat multiplicant est
vna nūero. g[ener]e fortis. si ille bo[ys] cōiceat multis
vt sit in multis. a quoꝝ quolib[et] distinguif[er] distingueat
si ip[er] tm̄ in se nō multiplicat. s[ed] solū multiplicantē
tur boies singulares in quib[us] est. erit simplicis
vn⁹ nūero. Confirmat ista rō. q[ui] ois res faciēs
cū alia re numerū. ita q[ui] sit vnu dicere q[ui] sunt
multe res. vel erit vna res nūero. vel multe res
nūero. q[ui] ipossible ē bie duas res. vel tres res
nisi sint multa. quoꝝ q[ui]lib[et] sit vnu nūero. S[ed]
p[er] te res singularis et res v[er]is sunt multe res et
plures. igit res v[er]is est vna res nūero vel mul-
te res nūero. et q[ui]cūq[ui] def[initio]nē bēetur p[ro]positū. Si
d[icitur] p[ro]mō. nō est v[er]a. q[ui] vnum nūero sic nec
numerū nō iuenit i oībus reb[us] s[ed] tm̄ i cōtinuis.
Cōtra ista rō p[ro]cedit p[ro]positū. q[ui] ita vere et
p[ro]pe p[er] dici mō suo. q[ui] illa res v[er]is ē vna nūero.
sic cōcentia diuina est vna nūero. et sic intellectus
possibilis q[ui] fingit a cōmentatore est vn⁹ nūero
et sic q[ui]cūq[ui] agel⁹ est vn⁹ nūero. et aia intellectua
s[ecundu]m rei p[ar]itate est vna nūero. et ita p[er] q[ui]s cu[m] ois
res vna nūero sit p[er] res singulari. ois res v[er]is

Sententiarum

erit vere res singulari. Tota rō p[ro]cedēs confir-
mat sic. ois res faciēs numerū cū alia realē di-
stincta est vna res numero vel p[les] res nūero
s[ed] talis res v[er]is si ponat vere facit numerū cū
re singulari. q[ui] ipa est vna res numero vel p[les]
res numero. s[ed] nō est p[les] numero. q[ui] tūc esset
plura singularia. q[ui] s[ecundu]m istos s[ed] inveritatis. ois
res vna numero est singulari. q[ui] p[les] res nūero
sunt plura singularia. s[ed] nulla v[er]is est p[la] singu-
laria s[ecundu]m istos. q[ui] s[ecundu]m istos distinguif[er] realē ab oī
bus singularib[us]. q[ui] est vna nūero. Major isti
rōnis est manifesta. q[ui] ois res faciētes nūerū
sunt nūerate. et p[er] q[ui]s q[ui]libet illarū est vna s[ecundu]m
numerū. Minor est etiā manifesta. q[ui] p[les] istas
res singulareret res v[er]is sunt p[les] res realē dis-
tincte. sicut sūt sortes et illa res v[er]is quā signi-
ficat bo[ys] sūt p[les] res et nō infinite. g[ener]e finit[us]. igit
vel sūt due vel tres vel q[ui]tuor v[er]is in aliquo cer-
to numero. et nō p[ot]est dici nisi due. certū ē. ut p[er]
inductiue. g[ener]e sūt due res tm̄. g[ener]e ita v[er]e crit hic
binari. sicut ille homo et iste agel⁹ faciūt bina-
riū. g[ener]e ita v[er]e crit illarū reru demifando istā
rem v[er]em. et istā rē singularē est vna numero.
sicut tā ille homo q[ui] ille agel⁹ est vn⁹ numero.
Item p[ro]firmat q[ui] ista duo v[er]ia. scz bo[ys] v[er]is an-
gel⁹ v[er]is sunt lepis vel p[er] aliq[ui] intrinseca sibi
due res realē distincte. sūt plures q[ui] duc. g[ener]e
v[er]as illarū vere est vna res et nō p[les]. et p[er]
sequēs v[er]as illarū est vna numero. Confir-
mat oia p[ro]dicta. q[ui] q[ui] significat istiā voca-
buli vnu numero. et oī dicere q[ui] vel significat
illō q[ui] est vnu nō p[la]. et tūc b[ea]t p[ro]positū. q[ui] q[ui]
liber res v[er]is ē vna et nō p[les]. vel significat illō
q[ui] est vnu nō plura. nec est in plurib[us]. et tūc in-
tellectu. q[ui]tūc ēt vnu et nō p[les]. si tūc esset in
plurib[us] ēt vnu nūero. et sūt cōcentia diuina. cū sit
in plurib[us] nō ēt vna numero. Et codex modo
si h[oc] forma ēt in plurib[us] p[ro]posit. p[er] potētiā dinā
nō ēt vna nūero. q[ui] oia falsa sūt. Ut ita dicere
q[ui] significat illō q[ui] est vnu p[er] nō p[la]. cō-
tinua. et tūc agel⁹ nō ēt vnu numero. nec dinā
cōcentia nec alia intellectua. nec aliqua res
simplex. q[ui] absurdā sūt. Et ita ex oib[us] p[ro]dict p[er]
manifeste. q[ui] talis res v[er]is ipa crit vna nūero.
sic agel⁹ vel aia vel aliq[ui] res nō p[er]tinua. Scđo
arguo. ois res p[er] aia realē disticta ab illa p[er]
ēt sine ea. s[ed] p[er] te ipa est p[er] aia realē disticta. er-
go p[er] tē sine re singulari. At arguo sic. q[ui] ali-
qua res realē disticta ab alijs reb[us] p[er] esse si-
ne q[ui]libet carū diuisim. et s[ed] p[er] naturā nō depē-
det cōcentia ab aliqua illarū. p[er] tē sine q[ui]libet
illarū cōnfectim. et hoc p[er] potētiā diuina. sed
sine quolib[et] boie singulari s[ecundu]m istos p[er] realē
existere illa res v[er]is q[ui] significat p[er] boiez. ergo
p[er] potētiā dinā possit ēt illa res v[er]is sine oī re

Distinctionis II

singulari. De ista rōne de illa ppōne in q̄ fū
dat alias patebit. Lōfirmat ista rō. q̄ indiui-
dui aliqd addit supra naturā sīm istos. et hec
aliqd faciēs p se vnu cū illa revlī. q̄ si nō. tunc
eēt aliqd qd nec eētsba nec accns. ergo nō vī
includere pōdictionē. q̄ illud additū pseruet a
deo sine oī nā vī adueniēt. qd̄ videt absurdū
Tertio sic. idividui alicui sp̄ēi pōt creari de
nouo. q̄ tūcūq̄ maneāt alia individua eiusdez
sp̄ēi p̄us creatā vī pducta. s̄ creatio est simplr
de nibilo. ita q̄ nibil eēntiale vel intrinsecum
rei simplr pcedat in eē reali. ergo nulla res nō
variata p̄existēs in quo cūq̄ idividuo ē de eēn-
tia isti individui de nouo creati. q̄ si sic aliqd
eēntiale isti rei pcederet. t p̄s nō crearetur
ergo nō est aliq̄ res vīlis de eēntia istoꝝ indivi-
duoꝝ. q̄ si sic. illa p̄existēt oī individuo post
p̄mūz pductuꝝ. t p̄s oia pducta post p̄mūz
pductum nō crearent. q̄ nō essent de nibilo.
Preteꝝ ois res singulari pōt ānibilari sine an-
nibilate vel destructōe alteriꝝ rei singulari. a
q̄ in nullo depēdet. ergo pōt iste bō ānibilari
a deo nullo alio boī ānibiliato vel destructo.
Sed in ānibiliato vel intrinsecū rei remaneat
nec in se nec i alio q̄ in eē reali. ergo nō ē aliq̄
tal res cōis vtrīq̄. q̄ tūc illa ānibilare. t per
p̄s nullūlūs bō remaneat sīm eēntiā suam
et q̄libz bō saltē corūpet. q̄ ānibilara q̄cūq̄
parte destruit totū. Si pteruiāf h̄ istas rōes
q̄ aliqdcreat vel annibilaꝝ q̄n qdlibet in illo
q̄d est vnu numero in illo creat vel annibilaꝝ.
nō tñ oī p̄ natura cōis sibi t alis creaꝝ tūc vel
ānibilare. Lōfirmat ista creatio est simplr d̄ nibilo
ita q̄ nibil intrinsecū t eēntiale rei pcedat. si
nullū in ānibiliato nibil remaneat. q̄ si aliqd eēn-
tiale rei creatibili vī ānibilabili pcedat t reman
nō ānibilabit. Lōfirmat. q̄ ita eēntialis ē in-
dividuo illa res vīlis sic q̄cūq̄ res p̄ticularis.
ita em eēntialis sīm eos sortes est bo. sīc b̄z hāc
materiāt hāc formā. q̄ sīc sōr nō pōt ānibilari
nec creari. nīl tā b̄z materia q̄ b̄z forma crearet
vel annibilarē. ita sortes no poterit creari vī
annibilarī nīl b̄z res sibi eēntialis simplr p̄us
sit nibil. vī postea sit simplr nibil. Sīl̄ ista nā
cōis est maḡ eēntialis t intrinseca isti individui
duo. q̄ q̄cūq̄ materia vel potētia materie for-
me materiali. s̄ si forma materiali pducat i ma-
teria p̄ma de potētia materie. non creat vel si
remaneat materia vī potētia materie. nō āni-
bilaꝝ sīm istos. q̄ multo fortē si b̄z res intrinseca
isti individuo pcedat vel sequat. nō creat vel
nō ānibilat. Sīl̄ eadem facilitate dicā q̄ ista
res poterit creari. si illud additū nature prius
nō sit purū nibil. dū tñ ipa natura p̄us sit pu-
rum nibil. cuꝝ vtrīq̄ sit sibi eēntiale. Quito

Questio III

arguo sic. Aut iste bō vīlis seu cōis ē de eēntia
sortis aut nō. si nō. t certū est sīm istos. q̄ sōr nō
est de eēntia isti boīs cōis. q̄ tūc iste bō cōis
nō maneret sine sorte. qd̄ negat. q̄ sīr duo quo
rū neutrū est de eēntia alteriꝝ. tūc q̄ro. aut fa-
ciūt aliqd p se vnu. t si sic. q̄ sōr nō ē idividui
s̄ erit p̄s alicui p se vnu. Sīl̄ tūc nō pl̄ eēn-
tialit̄ ell̄ bo. q̄ materia aut forma cū q̄ facit p
se vnu. Si nō faciat p se vnu. t vnu nō est acci-
dēs alteriꝝ. q̄ vtrīq̄ erit p se subsistēs exīs cū
multis. qd̄ negat. et multa alta absurdā q̄ nullū
sane metis caperet sequunt. si illa res vīlis nō
est de eēntia sortis. nec facit cū aliquo p se vnu.
Si dicit q̄ illa res vīlis est de eēntia sortis t
nō tota eēntia sortis. q̄ tūc nō esset res alia a
sorte. q̄ est p̄s essentialis sorte. Ex illo sequunt
multa absurdā. Prīmū q̄ tūc sortes nō magis
esser res singularis q̄ vīlis. q̄ totū nō magis de-
noiatur ab vna sua p̄e essentiali q̄ ab alia. sīc
p̄positū nō dicit magis esse forma q̄ materia.
nec ecōuerso. q̄uis forma sit pars p̄ncipalior.
Scdm q̄ tūc res singularis vere ell̄ materia
rei vīlis. t res vīlis esset forma. vel ecōuerso. q̄a
aut illa res singularis addita t vīlis sunt eius-
dē rōis aut alteriꝝ. nō eiusdē. q̄a tūc nō magis
esser vna vīlis q̄ alia. Si alteriꝝ. t oia q̄ sunt al-
teriꝝ rōis si faciat p se vnu. se babeat sīc forma
t materia. q̄ res vīlis t singularis s̄ bīt sīc ma-
teria t forma. Si dicit q̄ b̄z nō est verum. nisi
q̄n vtraq̄ illarū rerū est singularis. b̄z nō valeat
q̄ eadē facilitate dicā. q̄ q̄n vtraq̄ rerū est sin-
gularis. nō op̄z q̄ sic se babeat q̄ vna sit mate-
ria t alia forma. Tertio sequit q̄ qdlibz accns
esser vere t reali cōpositū ex diuersis reb̄ rea-
lit̄ distinc̄t. s̄ ex natura vīli tali. t ex aliquo sibe
addito. Et vīli seqret q̄ tot essent res realit̄ di-
stincte i quolibz singulari. quot sunt vīlia p̄di-
cabilis vnuoce de eodē. Tētū sōr esset alte-
rius rōis a platone. q̄ illa addita plurib̄ eēnt
diuersarū rom. Sexto sic arguo. omis res ex
aiaꝝ in ḡne sbe est susceptiuꝝ p̄ior. q̄ si sit alia
qua sba vīlis n̄e erit susceptiuꝝ p̄ior. s̄ nullū
vle est susceptiuꝝ p̄ior. q̄ nullū tale vle ē res
real i ḡne sbe. Ans p̄z. p̄ p̄m i p̄dicamētis dis-
cēt. q̄ b̄z est p̄p̄e p̄p̄m i sbe. M̄ aut nulluz tale
sit susceptiuꝝ p̄ior. p̄bo. q̄ sīc p̄ria possunt eē
in diuersis idividuis eiusdē spei specialissime
ita ista p̄ria essent i eodē vīli simul qd̄ est ipossi-
bile. Ans p̄z. q̄ illa idividua p̄ria nō p̄nt existe-
re. nīl sua cōia vīlia existat. q̄ op̄z q̄ illa cōia p̄-
ria sint i aliquo susceptiuꝝ p̄mo. s̄ nō sunt p̄io
i aliquo singulari. nec i aliqd̄ singularib̄. q̄
sunt p̄mo i aliquo vīli. vīli i aliqd̄ vīlib̄. s̄ n̄ op̄z
q̄ sint sīl̄ i aliqd̄ vīlib̄. q̄ poterunt esse sīl̄ i ali-
quo vīli vno. q̄ possibile est q̄ illa singularia in

Libri primi

Qd' sit acciūta singlaria sint eiusdē spēcīspēa¹ lissime. Uerbi grā. ista aia intellectua respū alicui² actionis h̄z sciam. et alia aia intellectua respū eiusdē h̄z erroē. tūc scia in cōi. q̄ p̄cise respicit actionē hāc. et error in cōi sibi p̄i. nō sit subiectiue in diuersis v̄libus ad istas aias intellectiue. ergo erit subiectiue in eodēv̄li. et p̄i s̄i aliq̄ p̄ia s̄it s̄i in eodē subiecto p̄mo. Cōfirmat fm̄ istos. p̄ietas p̄mo repert̄ inter v̄lia. ḡ et repugnātia et oppō. ergo p̄iavlia n̄llo mō poterit ee in eodē subiecto p̄mo. S̄i s̄eq̄ res q̄ res v̄lis eēt p̄mo et p̄ se trāsmutabilis. q̄ illō qd̄ p̄mo et p̄ se recipit aliquā rē subiectiue vere trāsmutat̄. S̄i fm̄ istaz opinionē ponit q̄ natura v̄lis p̄mo recipit et p̄ se accīs v̄lc. q̄ est p̄mū subiectū suuz. iḡit p̄mo trāsmutat̄. p̄i s̄e falsū. q̄ fm̄ om̄s. act̄ op̄atoes et trāsmutatoes p̄mo sunt singulariū et nō v̄liū. S̄i s̄equet̄ quoddā absurdū in theologiā. q̄ aliqd̄ intrinsecū et cēntiale in xp̄o eēt dānatū et miseriū. raz̄ miseria culpe q̄ miseria pene. q̄ illa natura cōmunis xp̄o et alis hoib⁹ informare b̄ritudine in cōi et miseria cōi tam culpe q̄ pene. S̄i tūc eadē res esset s̄i in diuersis loc̄. multa alia absurdā sequit̄ ad istā opinionē q̄n sicut nec p̄dicer p̄pter suā irronabilitatē et absurditatē cēnt̄ h̄ea adducēda. nisi q̄ fuit op̄io multoꝝ et adhuc forte ponit a mult. Cōfirmat istud v̄timū. q̄ q̄n s̄it duo reali disticta informata p̄r̄is. rotū nō pl̄ denoīat abvno illoꝝ p̄ior. q̄ s̄ reliq̄. ḡ si nā būana v̄lis exīs de eentia xp̄i. informare miseria tā culpe q̄ pene. et certū ē q̄ aliqd̄ qd̄ ē de cēntia xp̄i informare b̄ritudine. ḡ xp̄s nō maḡ denoīab̄ formali br̄us q̄ mis qd̄ ē absurdū. Cōfirmat. q̄ oē cēntiale in xp̄o evnītūvbo dino. fm̄ nibil v̄nītūvbo dino est dā natūv̄ miseriū. ḡ nulla tal̄ nā v̄lis q̄ sit receptiua p̄ior pura b̄ritudinis et miseria est in xp̄o. Si d̄. q̄ nō ē int̄ēto p̄bi q̄ oīs s̄ba est suscep̄tua p̄ior. S̄i tm̄ p̄ia s̄ba. Otra. s̄ic s̄it v̄lia sub statuari. ita s̄it v̄lia accītiū. ḡ albedo et nigredo in cōi s̄it in aliquo subiecto p̄ior v̄li aliquib⁹. S̄i nō s̄it p̄io in singularib⁹. ḡ s̄it p̄io in v̄lib⁹. ḡ et c̄. Assumptū p̄i. q̄ sicut se h̄z accīs singlare ad subiectū singulare. sic accīs cōe ad subiectū cōe. ḡ s̄ic accīs singlare ē in subiecto singulari. ita cōe in cōi. et p̄i s̄i singulare ē suscep̄tua p̄ior. Id̄ dico alī ad q̄onē. q̄ nulla res reali disticta a singlariib⁹ reb⁹ et itriseca eis ē v̄lis v̄li cōi eis. q̄ tal̄ res n̄ eēt ponēda. nisi ad saluādā tale p̄dicationē cēntiale v̄m̄d̄ altero. Uel ad saluādā sciam de reb⁹. et diffinīdores re r̄i quas oēs inmunt arguētes. p̄ opinionē plātonis. S̄i p̄imū nō valet. q̄ eo ip̄o q̄ ponit ē

Sententiarum

trīseca ibi et disticta a re singulari reali. op̄i p̄ sit ps̄ rei. s̄i ps̄ nō p̄t p̄dicari cēntialr̄ de res̄ cut nec materia nec forma v̄dicas cēntialr̄ de p̄posito. ḡ si p̄dicat̄ cēntialr̄ de re op̄i q̄n supponat p̄ se. s̄i p̄ re singulari. s̄i talis suppositio p̄t saluari ponendo q̄ p̄diceat̄ aliqd̄ qd̄ nō est tota res. nec ps̄ rei. ḡ p̄p̄ ralē p̄dicationē saluādā. nō op̄i p̄s̄ ponere tale v̄dicatiū ē aliquā rē alia tñ itriseca rei. Uerbi grā. q̄ ista pp̄b̄ h̄o est aial. v̄l sortes est aial sit cēntial. et p̄ se p̄mo mō et in qd̄. ita p̄t saluari. ponēdo p̄dicatiū nec esse subiectū reali nec p̄t subiecti reali. sicut ponēdo q̄ p̄dicatiū sit ps̄ cēntialis subiecti. q̄ si ponat q̄ p̄dicatiū sit ps̄ cēntialis subiecti. q̄ ro qd̄ denotat̄ p̄ positionē. aut q̄ subiectus sit essentialr̄ p̄dicatiū ip̄m̄. et h̄ est ip̄ossible. q̄ totū nūq̄ est essentialr̄ nec reali sua ps̄. Aut de nota. q̄ illud qd̄ est vere h̄o. est aliqd̄ qd̄ ē ve aial. h̄ est dicere. q̄ illud p̄ quo supponit h̄o ē illud idē p̄ quo supponit aial. q̄tūcūq̄ p̄dicatiū qd̄ supponit. nō sit illud p̄ quo supponit i il la pp̄oe. S̄i h̄ rotū p̄t eq̄ bene saluari. ponēdo q̄ p̄dicatiū nō sit subiectū nec ps̄ sua. s̄i p̄nēdo q̄ sit ps̄ sua. q̄ eq̄ possibile est q̄ aliqd̄ et trisecu alicui supponat p̄ illo s̄ic q̄ ps̄ sua supponat p̄ eo. ḡ pp̄i istā p̄dicationē saluādā nō op̄i ponere p̄dicabile cōe de aliquo. esse sibi i trisecū. Cōfirmat. q̄ in ista pp̄oe h̄o est aial aut triseci supponit p̄ seip̄is aut nō. si sic. tūc esset h̄ p̄positio fl̄a. q̄ triseci sunt disticti. nec v̄l est aliꝝ. et fm̄ opinionē recitat̄ p̄us. et fm̄ vītātē. si nō supponit p̄ seip̄is. ḡ p̄ alis a se. et ita p̄t p̄terere alicui triseco supponit p̄ alio a se. s̄ic itriseco. ḡ et c̄. Nec pp̄scdm̄ op̄i ponere pp̄t idē. q̄ ad habēdū sciam realē suffic̄ b̄re pp̄oēs p̄ se p̄mo mō et sedo mō q̄ p̄nt h̄ri sine tali alia re. s̄ic declarabit̄ i resp̄dēdo ad argumēta. et p̄bat̄ est i por̄ rōe. ḡ et c̄. Nec op̄i talē rē ponere pp̄t terrū. pp̄t idē. s̄ic post ea patebit. Hoc p̄t p̄suaderi alī q̄b̄ v̄r̄b̄ los gicalib⁹. P̄io sic q̄ illud a quo aliqd̄ gen̄ v̄l negat̄. nō est res p̄ se p̄t̄a sub isto ḡne s̄ic s̄i h̄ sit vera nullū aial est a. a nō erit p̄c̄ p̄t̄u sub aiali. s̄i a tali ḡne. puta a q̄negūllissio s̄be qd̄l̄z tale v̄le v̄l negat̄. Nā h̄ ē simpl̄ v̄a. nulla s̄ba est a. sit a illud v̄le qd̄ significat̄ p̄ aial. vel supponat p̄ illo v̄li. et ita de quo cūq̄ alio. ē nullū v̄le ē aliqd̄ res reali p̄t̄a sub ḡne s̄be. Alī aior p̄i. q̄ gen̄ vere p̄dicat̄ de oī p̄t̄o p̄ se sub illo ḡne. Alī aior p̄i. q̄a accipio rē ip̄orrā p̄aial fm̄ re. et sit a. tūc h̄ est v̄a. nulla s̄ba est a. q̄ nūla s̄ba icorporeā ē a. sit nulla s̄ba corporeā ē a. Hec v̄līma p̄i. q̄ nullū corpus inaīatu est a. sit nullū corpus aīatu est a. Hec v̄līma p̄i. q̄ nullū corpus aīatu insensibile est a. sit nullū

Distinctionis II

corpus aiatū sensibile est a. Nec ultima p̄z. q̄ nullū bō est a. nullū aſin' est a. t̄ sic d̄ oib' sp̄b' p̄tētis sub corpore aiatō sensibili. ḡ nullū corp' sensibile ē a. t̄ t̄ b̄ argumētū p̄ illā reglaꝝ p̄bi t̄ thopīcā. A quocūq̄ negat q̄libz sp̄el alicui' generi. ab eodē negat illud gen'. ḡ si b̄ sit vera nulla sba ē a. a nō ē p̄ se res p̄tēta sub illo ḡne ḡnaliſſimo. Prefea ab inferiori ad supi' p̄ se est bōa ꝑna. q̄ sc̄z supi' t̄ inferi' ſupponit p̄ reb' p̄tētis. q̄uis nō ſequit q̄n ſupponit p̄ se ip̄is. ḡ ſequit bō est sp̄es. ḡ aial est sp̄es. q̄o ḡ quō ſupponit ly aial. aut pſonalit̄. t̄ tūc hec eēt falſa. etiaꝝ fm̄ iſtos. q̄ nullū aial eēt sp̄es. aut ſimpli. t̄ tūc eēt falſa. q̄ tūc aial ſuppoit p̄ illo eōi' b̄ iſtos. t̄ illa. res eōis n̄ ē sp̄es sp̄ealiſſima ꝑ gen'. Prefea ſequit. oē aial eēt corruptibi le p̄ se t̄ ḡnabile p̄ se. ergo b̄ res demſrando rez vleſm iportatā p̄ boiem eēt p̄ se corruptibil'. et eodē mō de oibus vlib' sp̄b' sp̄ealiſſimis p̄tētis ſub aiali. ꝑns ē falſū. ḡ ꝑns hec eēt falſa. oē aial eēt p̄ se corruptibile. quaz t̄ nullū negat. q̄ eadē rōne b̄ eēt negāda. oē corpus ē mobile. t̄ p̄ ꝑns b̄. ois bō ē p̄ se riſiſibl'. t̄ vlt̄ ois pp̄o in q̄ pdicat paſſio d̄ ſuo ſubieco cū nō p̄ ſeitatis eēt falſa. q̄d eēt absurdū. Prima ꝑna p̄z. q̄ a ſupi' d̄iſtributo ad q̄libz p̄ se inferi' q̄d eēt res p̄tēta ſub illo eēt bona ꝑna. Si d̄ ꝑ ſupi' nō d̄iſtribuit p̄ oibus p̄ se inferiorib'. ḡ ſolū p̄ ſinglarib' nō p̄ vlibus. Et̄ oia ō ſupi' p̄ se d̄iſtribuit p̄ illis ad q̄ imediat' ſe b̄. ḡ cū illa vlib' p̄ ſe ſint imediatā ſupi' p̄ eis primo d̄iſtribueret. Prefea gen' vniuoce pdicat de reyli. t̄ re ſingulari. q̄ ſi nō pdicat de eis equi uoce. q̄d negat. ḡ eql̄ d̄iſtribuit p̄ vna re p̄ pro alia. q̄ ſine rōne d̄ ꝑ ſistribuit. p̄ vna re p̄ ſe cōtēta. t̄ t̄ nō p̄ alia eadē. Eadē ei ſacilitate d̄iſtā ꝑ ſistribuit p̄cise p̄ reb' vlibus tāq̄. p̄ illis q̄ imediatē ſtinent ſub ḡne. t̄ nō p̄ ſinglaribus. Sif̄ q̄ rōne vnu vle nō d̄iſtribuit p̄ ſarlib' p̄tēt. nec aliu. ḡ ens nō d̄iſtribuit p̄ alius vlibus. ſi t̄m p̄ ſinglarib'. t̄ p̄ ꝑns de ſtute ſer monis b̄ eēt falſa. aliq̄d ens eſt vle. q̄d negat. Prefea ſi b̄ ſit ꝑva. sp̄es sp̄ealiſſima eēt ſba. aut ſba ſupponit ſimpli aut pſonalit̄. Si ſimpli. t̄ b̄ eēt falſa. q̄ tūc sp̄es sp̄ealiſſima eēt gen' ḡnaliſſimū. Si pſonalit̄. adhuc eēt falſa. q̄ tūc ſupponit p̄ ſuppoitris t̄ p̄ ſinglaribus. t̄ p̄ ꝑns sp̄es sp̄ealiſſima eēt aliq̄d ſingulare. Jo dico ꝑ nulla talis res eēt q̄ ſit vliſ t̄ intrinſeca illis quib' eēt eōis. Ad p̄mū argumētū alteri' op̄ionis q̄n accipit ꝑ ſdiffinitio eēt p̄mo ſbe. Di co ꝑ ſdiffinitio eēt alicui' p̄mo. p̄t̄ intelligi dupl̄. Uel ꝑ ſit illi' de quo ſdiffinitio primo t̄ adeq̄te pdicat. ita ꝑ ſdiffinitio t̄ ſdiffinitū con uertant. t̄ iſto mō ſdiffinitio nō eēt p̄mo ſbe. q̄a

Questio III

de nulla ſba talis diffinitio p̄mo t̄ adeq̄te p̄di cat. S̄z diffinitio iſto mō p̄mo ē alicui' ſmin' vni' p̄uertibl' cū diffinitio. q̄uis ſmin' nō ſit reali illa diffinitio. Quid aut ſit ille ſmin' post diceſt. Aliē p̄t̄ intelligi diffinitio eēt alicui' ſbz p̄mo. q̄ ſbz aliq̄d eēt illi' cui' p̄res p̄mo p̄ ſa lē diffinitio eēt exprimunt. Et b̄ p̄t̄ intelligi du pl̄. q̄ p̄mo ſic q̄liber ſuplatiū p̄t̄ teneri poſi tive vel negative. Si p̄mo mō. adhuc dico ꝑ diffinitio nullū eēt p̄mo. q̄ nullū eēt p̄mo diffi ſibile. q̄ nibil eēt cui' p̄res debeat exprim̄. niſi p̄tes alicui' ſingulari. t̄ p̄tes hui' ſingulari non p̄us exprimunt p̄ diffinitio ſe alterius. Sc̄do mō dico ꝑ diffinitio p̄mo eēt ſubſtatię q̄ p̄tes ſubſtatię p̄mo p̄ diffinitio eēt exprimunt. Qn̄ de ꝑ diffinitio nō eēt p̄mo ſbe ſingulari. Dico ꝑ b̄ eēt verū p̄mo. q̄ de nulla ſba ſingulari diffi nitio primoyel adeq̄te pdicat. t̄ iſto vleſio mō dico ꝑ diffinitio primo eēt ſbe ſingulari. q̄ ſeu p̄tes primo p̄ diffinitio eēt exprimunt. nec talis diffinitio de aliquo alio ſuppoit ſe vere p̄dicas. Uerbi grā. b̄ eēt vna diffinitio. aial rōnale. Iſta diffinitio p̄mo eēt iſti' ſmin' b̄. q̄ de iſto ſmin' p̄mo t̄ adeq̄te pdicat. q̄ de nullo pdicat niſi de quo pdicat iſte termin' b̄. t̄ de oī de q̄ pdicat iſte termin' b̄ q̄n b̄ ſuppoitione p̄ſo naſe vere pdicat iſta diffinitio ſi ſuppoat pio naſi. t̄ iō b̄ diffinitio t̄ diffinitū p̄uertunt. q̄ b̄ eēt eēt aliq̄d p̄uertibilia. ꝑ de quocūq̄ pdicatur vnu t̄ reliquū. t̄ ecōuerſo. ſi ſupponat pſonalit̄ q̄ de p̄uertibilib' ſemp eēt ſc̄ce ꝑ aliq̄d pdice tur de vno ſuppoito ali' q̄ pſonalit̄. q̄d nō pdicat de reliquo t̄ ecōuerſo. Uerbi grā. b̄ t̄ riſi ſible p̄uertunt. t̄ t̄ riſiſible eēt paſſio bois t̄ bō nō eēt paſſio bois. Sic ḡb̄ diffinitio aial rōnale eēt primo iſti' ſmin' b̄. cui' ſu p̄tes nō exprimunt p̄ diffinitio. Sc̄do mō iſta diffinitio nullū eēt p̄mo. q̄ p̄ iſta diffinitio nō exprimunt niſi partes ſorſ t̄ platonis. ſic em̄ nibil eēt aial rōnale niſi ſorſ ſe plato. t̄ ſic de alius ſingulaři. ita nullū alteri' p̄tes p̄ iſta diffinitio eēt exprimunt. t̄ ſu nō plus exprimunt p̄tes ſorſ ꝑ platonis. nec ecōuerſo. ḡ nullū p̄tes primo ex primunt. ita ſez ꝑ alicui' p̄tes exprimunt p̄ ſu ꝑ p̄tes cuiuſcūq̄ alteri'. Lertio mō p̄tes ſorſ p̄mo p̄ iſta diffinitio eēt exprimunt. t̄ ſu p̄tes platonis. q̄ nullū alteri' p̄tes p̄ ſu exprimunt. Et iō ſic intelligēdo p̄mū diffinitū dico ꝑ ſorſ eēt p̄mū diffinitū. t̄ ſu plato. t̄ ſic de quolb̄ ſoie ꝑ de quolb̄ ſoie vere pdicat b̄ diffinitio. nec de aliquo alio ſuppoit ſe ſevere pdicat ſu ſu de illis q̄ ſupponit p̄ boibus ſingulařib'. Un̄ ſi in iſta ſu ſoie b̄ eēt aial rōnale. b̄ ſuppoit ſoie ſu aliquo alio ꝑ p̄ boie ſingulare. iſta eēt ſimpli falſa. t̄ nibil ymaginabile eēt aial rōnale

Libri primi

E
Instansia prima.

Secunda.

Tertia

F
Ad primam.

G
Ad secundam.

H
Ad tertiam.

nisi iste hō vel ille. et sic de alijs singularibꝫ. et p ꝑis eadē rōe. nulliꝫ p̄tes reales p̄ istā diffini-

tione exprimitur nisi p̄tes istius hois et illiꝫ. et sic de alijs singularibꝫ. Si dices. diffinitio et diffinitū sūt eadē res. si iste terminus hō nō est eadē res cū ista diffinitio. et iste terminus nō p̄ modifīnit. Prefea. nulliꝫ singularis p̄tes ex-

primūt. p̄io p̄ diffinitionē. q̄ diffinitio ē p̄n cipiu cognoscēdi p̄fecte illud cuiꝫ p̄tes p̄io p̄ diffinitionē exprimunt. si nulliꝫ singularis p̄tes p̄fecte cognoscunt p̄ diffinitōe. q̄ nō pli vnu q̄ alteriꝫ. et ita vel nulliꝫ vel cuiuslibet. si certū est q̄ nō cuiuslibz. q̄ nulliꝫ. Prefea. p̄bs p̄mo posterior. dīc q̄ diffinitio p̄io est sbe. et dīc q̄ sba singularis nō diffinit. Ad primū istorū di-

co. q̄ numq̄ diffinitio et diffinitū sunt eadē res sicut em nō sūt idē termini. ita nō sunt eadē res hoc nō obstat. p̄ eadē re supponit. et p̄cise p̄ eadē re. nec alia res significat p̄mo et p̄cipia-

lis p̄ vnu. q̄n significat p̄ reliqui. nec aliquod ex- trinsecū p̄notat p̄ alterū eoz. Et isto mō itelli-

gūt auctores. si dicant q̄ diffinitio et diffinitū sunt vna res. q̄ sc̄z bñt vnu significatū. quā iſ- tione autoris et etiā aliquod moderni. quis ali- qui eoz nō aduerrat tñ satis exprimit. q̄n di- cuit frequentē q̄ diffinitio et diffinitū importat eadē rem. q̄ significat eadē re. et p̄ ꝑis nō sunt eadē res. sicut nec duo signa. vel duo ipor- tātia sunt vnu significatū vel iporatū. Ad sc̄dūm dico. q̄ nō semp est diffinitio p̄cipiū p̄-

fecte cognoscēdi q̄libz cuius est diffinitio. q̄ aliquod sicut post declarabit. illud cuiꝫ est diffinitio p̄fecte p̄ot cognosci sine omni diffinitione. si bñ verū est q̄ habita diffinitione p̄tes alicuiꝫ cuiꝫ est diffinitio p̄nt cognosci esse i illo cuiꝫ est dif- finitio. Verbi grā. cognitū diuersis hoibꝫ. et di- uersis eos circūstābꝫ cognitis. rādeꝫ accipit hec diffinitio aial rōnale sc̄dō. s. q̄ ois hō est aial rōnale. qua diffinitione bita ab aliquo. si illi p̄nt̄t aliquod hō cuiꝫ nullā notitiā p̄us habuit. notutiē notitiē p̄dicte diffinitiois talis cognos- scit q̄ iste hō quē in se nō cognovit nisi confuse q̄nō apprebedit diffincte qualibet p̄te eiꝫ. h̄z p̄tes realis diffictas. s. corpꝫ et aiaz intellectuā et h̄z nō cognosceret nisi haberet et sc̄ret. q̄ dicta diffinitio est diffinitio cōis oī hoī. et ita dif- finitio isto mō ducit i notitiā aliquo mō diffi- etaz rei singularis. cuiꝫ est p̄mo. vltio mō supiꝫ declarato. s. nō nisi coexistere notitia p̄fusa il- lius rei singularis. Nō tñ p̄prie cognoscit illa res singularis diffincte p̄ illā diffinitionē. sed ipoprie. sc̄z q̄ cognoscunt de eo p̄dicabiliā q̄ significat p̄tes diffinctas illiꝫ rei singularis. s. qualit. postea dicef. Ad terciū dico. q̄ nō est inēueniēs p̄m terminū cōvocare i diuersis

Sententiarum

locis. maxime q̄n in vno loco satis exprimit se cōvocare. Uel p̄ot dici ad intētionē p̄bit cō- mē. vij. metb. et in diversis locis q̄ freqūter ac cipiat sba. p̄ noīvel termino significatē sub- stanția. et tūc dico q̄ diffinitio est p̄mo sbe. h̄c p̄mo et adeq̄te p̄dicat de noī vel termino cōi-

mporatē p̄cise sba. singularēz. et illo mosic

dicitur est. diffinitio nō est. p̄p̄ sbe singularis.

Ad p̄mā p̄firmationē dico. q̄ nulla res in ge- nere sbe est diffinibl p̄mo mō. et dico. q̄ in cī diffinitio nō dīz p̄mi. sba. q̄nū. s. debet p̄mi p̄cise significatē sbas. et isto mō dīcūt p̄dicabiliā sba. sc̄z p̄dicabiliā solas sbas im- portātia. et s̄c̄vocat q̄mē. p̄dicabiliā sba. vij. metb. p̄mē. v. vbi dicit q̄ tñ sūt tria sba. p̄dicabiliā. sc̄z gen̄dīz et diffinitio. h̄ est q̄qd est p̄dicabile de sba. et nō iporat nisi sba. vel est gen̄. vel dīa. vel diffinitio. q̄tñ sc̄z gen̄z diffinitio et dīa nō sūt sbe. s. tñ sūt signa impor- tātia sbas. et ista ponunt̄ in diffinitōe. et nō sbe iporat p̄ gen̄ et dīa. q̄ nulla sba iporat p̄ hoc gen̄ aial. n̄li tñ aliquod singulare. et tñ nul- lu tale ponit̄ in diffinitōe. Ad sc̄dūm p̄fir- mationē dico p̄ idē q̄ gen̄ et dīa q̄ ponunt̄ in diffi- nitōe sp̄ci nō sūt sbe. s. p̄cise iporat sbas nul- lu accns p̄notādo. nec tñ sum de cēntia sp̄ci. s. p̄pter h̄ nō sequit̄. q̄ diffinitio talis p̄ additamen- tu. q̄ nō dīz diffinitio p̄ additamentu. q̄ ali- quid ponit̄ in illa diffinitōe q̄d nō est de cēn- tia diffiniti. s. q̄ ponit̄ ibi aliquod. q̄d iporat et significat aliquod ex cēntia diffiniti. sicut ista diffinitio. albedo est color disgregatiū visus ē p̄ additamentu. q̄ iste tñm visus h̄ posit̄ est ex totā cēntia albedis. i. iporat aliquod ex totā cēntia albedis. Et q̄n dīz q̄ bñ p̄m p̄m p̄bi. sba nō diffinit̄ n̄li p̄ sbas. Dico q̄ h̄ est sic in- telligendū. sba nō diffinit̄ n̄li p̄ p̄dicabiliā i- poratā p̄cise sbas et nō aliquod accns. Ad ter- ciū p̄firmationē dico. q̄ diffinitio p̄dicatur de diffinitio p̄mo mō dīo nō p̄ se s. p̄ diffinitio ter- cī mō dīo. q̄ in illa. ppone ois hō est aial rō- nale. subiectū ē diffinitio p̄mo mō et nō suppo- nit̄ p̄ se sed p̄ singulari q̄d est diffinitū tñ mō

Ad sc̄dūm p̄ncipiale dico. q̄ sc̄ia realis nō ē sp̄ de rebus tanq̄ de illq̄ immediate sciunt̄. sed de alijs p̄ reb̄ tñ supponēt̄. Ad cuiꝫ intellectuā et p̄pter mīta p̄us dicta et dīcēda. p̄p̄ aliquos inexcitatos in logica. Siendū q̄ sc̄ia q̄libet siue sit realis siue rōnalis est tñm de ppōnibus tanq̄ de illis q̄ sciunt̄. q̄ sole ppōnes sciuntur. Propō aut̄ bñ boeti. i. piar. h̄z triplex esse. sc̄z in mēte. in voce. et i scripro. h̄z dīctū aliquo ppō est tñm p̄cepta et intellecta. aliqua est plata. et aliquo est scripta. et ita si cēnt aliquo alia signa eod modo instituta ad significandū. sicut voces et

3
Id p̄mā cōfin-
marōes prima.
gu. p̄me op̄.

K
Ad sc̄dūm.

L
Ad tertium.

M
Ad sc̄dūm argu-
me op̄.

Distinctionis II

littere in illis est ppō sicut in istis, et id sicut ppō plata vere pponit ex vocibus, et pposito scriptaveret pponit ex scripturā ita ppō tñ cōcepta tñ pponit ex intellectōibus vel pceptib⁹ seu intētionib⁹ aic, et ideo sicut ois vox pōt eē ps ppōnis i voice, ita ois intellectio pōt est eē ps ppōnis in mēte fīmynā opinionez vel pcept⁹ fm̄ alia opinione. Sicut aut̄ vox q̄ est ps ppōnis plate pōt b̄re multiplicē suppositione, scz materialē et psonalē et simplicē, sic p̄z in istis ppōnib⁹ platis et audit⁹ auribus, scz homo est vox dissillaba, in q̄ illa vox tenet materialē, q̄ illa vox ibi fm̄ q̄ ppō est vera stat et supponit p̄ seip̄a. H̄bi bo currit, ibi stat psdā liter, q̄ supponit p̄ ip̄is boibus nō p̄ voce, q̄a illa vox nō pōt currere. In ista aut̄ bo est sp̄es illa vox supponit simplē p̄ aliquo coi, eodē mō ps ppōnis cōsilis in mēte etiā circūscribēdo oēz vocē, q̄ si oīno nulli⁹ lingue est, quēadmodum dicit Augu. li. in de tri. q̄ est aliqđybum qđ nulli⁹ lingue est ista inquā ps talis ppōis pōt b̄re suppositionē psonalē, et tūc stat et supponit p̄ ip̄is reb⁹ significat, si significaret res vel potest habere suppositionem simplicem, et tūc stat et supponit p̄ seip̄a. Per hoc ad argumētu dico sicut ista ppō plata ois homo est risibilis sc̄it, sicut em̄ ipa est vā, ita vere sc̄it, q̄a oēverū p̄ sciri, nulli⁹ aut̄ nisi furiosus p̄ negare q̄n aliq̄ ppōnes plate sunt vē et aliq̄ false, q̄s em̄ diceret se nunq̄ audiuisse aurib⁹ corporalib⁹ aliqd̄ mēdaciū. Nibil pōt audiri auribus nisi vox vel sonns, sicut nibil pōt videri oculis corporalib⁹ nisi color vel lux, q̄ aliq̄ ppōnes p̄cise p̄posite ex vocib⁹ sunt vere, sicut iste, ois bo ē aial, ois homo est risibilis, sp̄es p̄dicat de pluribus dīntib⁹ numero in eo q̄ qđ gen⁹ p̄dicat de plurib⁹ dīntib⁹ specie, et sic de alijs que p̄nt sciri, ita ppō in mēte que nulli⁹ lingue est vere sc̄it. Nec aut̄ ita est, q̄ scia aliquarū taliū ppōsitionū platarū est realis, et aliq̄ rōnalis, et tñ illa scita et om̄s p̄tes istoz vere sunt voces, q̄a cū partes aliquarū supponunt et stant nō p̄ seip̄is vocibus, s̄ p̄ rebus et, puta p̄ subject, ideo illarū ppōnū leia dī realis. Aliic aut̄ p̄tes aliarū ppōnū stant p̄ ip̄is pceptib⁹ meritis, ideo scia illarū pōt dici rōnalis vel logical, et illarū ppōnū platarū bo est vox dissillaba, aial ē vox trissillaba, scia pōt dici grāmatica, et tñ oēs p̄ pōnes tales et p̄tes carū sunt voces, et solū dicunt ad diuerſas scias p̄tiere, q̄ p̄tes dictarū ppōnū p̄ diuersis supponunt, q̄ aliq̄ supponit p̄ rebus aliq̄ p̄ cōceptibus mētis, et aliq̄ p̄ ip̄is vocibus, ergo eodē modo p̄portionabili de ppōnibus in mēte, que vere p̄nt sciri a nobis, p̄ statu isto, q̄ om̄s termini illarū ppōs-

Questio III

sitionū sunt tñ cōceptus et nō sunt p̄e substātie extra, q̄ tñ termini aliquarū ppōnū stant et supponunt psonalē, scz p̄ ip̄is rebus extra, sicut in talib⁹, om̄e mobile partim est in termino a quo tēc, ois bo ē risibilis vel ois trāgulus b̄tres tēc, et sic de alijs, ideo taliū ppōnū dī esse scia realis, Ternimi aut̄ altariū ppōnū supponunt simplē, scz p̄ ip̄is pceptibus, sicut in istis, ois demonstratio est ex p̄mis et veris tēc, homo est sp̄es et sic de alijs, iō taliū dī eē scia rōnalis Nibil ḡ refert ad sciam realē, an termini ppōnis scite sint res ex aiam vel tñ sint in aia, dū modo stent et supponat p̄ ip̄is rebus ex, et ita ppter sciam realē nō oīz ponere tales res yles distictas realē a rebus singularib⁹, Per hoc ad formā argumēti dico, q̄ sciam esse de rebus pōt intelligi triplē, Uel q̄ ipsa res est scita, et sic nulla scia est de reb⁹ substātialib⁹, maxime q̄ nibil scit nisi pplexū, pplexū aut̄ nō ē extra aiam, nisi forte in voce vel in p̄stili signo, Aliic q̄ res sint p̄tes illius qđ sc̄it, et sic nō oīz sciam realē esse de rebus ex, Tertio mō q̄ res sint illa pro quib⁹ p̄tes sciti supponit, et sic scia realē est de rebus, s̄ nō de rebus v̄libus, q̄ pro illis nō fit suppo, Nam in ista p̄positōe in mente om̄e corpus pponit ex materia et forma singulaři, nō fit suppo pro aliquo corpe v̄li q̄ nullum tale corpus est, etiā si eē nō p̄pōret ex materia et forma singulaři, Sed scia isto mō ē de rebus singularib⁹, q̄ pro ip̄is singularib⁹ emini supponit, Et isto mō nō negat p̄bs esse sciam de singularib⁹, s̄ sc̄o mō, q̄ termini propōnū scitari nō sunt res singulařes, s̄ sūt v̄lia de q̄bus est scia sc̄o mō, q̄ v̄lia sūt termini propositionū scitarū, Et si aliq̄ inueniat q̄ scia est de reb⁹ v̄libus dī intelligi q̄ est devlib⁹ p̄dicalib⁹ de rebus, Breiter ḡ ad intētionem p̄bi est sciendū q̄ scia realis nō p̄ hoc distinguitur a rōnali, q̄ scia realis est de reb⁹, ita q̄ ip̄e res sint propōnes scite vel p̄tes illarū p̄positionū scitarū, et rōnalis nō est sic de reb⁹, s̄ p̄ hoc q̄ p̄tes scz termini propositionū scitarum scia reali stant et supponit pro reb⁹, nō sic aut̄ termini propositionū scitarū scia rōnali, s̄ illi termini stant et supponit pro alijs, Exempluz p̄z de istis, bo est risibilis, ois bo ē suscep̄tib⁹ discipline, et sic de alijs que scunt scia reali, et de istis gen⁹ p̄dicat in qđ de dīntibus specie, sp̄es spēalissima tñ p̄dicat de indiuiduis et sic de alijs, Ad tertium dico q̄ bec vox homo non significat p̄mo aliquā rem, si ly p̄mo teneatur positive, si aut̄ teneat negative, tūc dico q̄ significat aliqua rem p̄mo, q̄ significat primo qualibet rem singularē de qua p̄dicat, Et si dices q̄ tūc est vox equoca, q̄ vox equiuoca

P
Actteria

Libri primi

No hinc q
t pluri
Tunni q
uoribitum v

¶ illa q̄ eq̄ p̄mo p̄la s̄gt. An̄deo q̄ aliquā vocē p̄la p̄mo s̄ḡre p̄trit tripli. Uel q̄ ita im̄posit̄ viii ac si no ipoeret alteri. et duob̄'duab̄'iposi t̄tionib̄'imponit. sicut est de h̄ noīe sortes im̄posito duob̄'hōib̄us. q̄ vn̄'imponēs h̄ nomē sortes isti homini nibil cogitauit de alio. et eo dem mō imponēs alij nibil cogitauit de isto et talis vox est equoqua. et dicunt equoqua a casu Sc̄do mō p̄tingit aliquā rem p̄la significare eque p̄mo. q̄ multis equali imponit. vna im̄positōe. ita q̄ imponēs no plus int̄debat q̄ significaret plus istā rez q̄ alia. et si nibil plus fiat. p̄t dici vox equoqua. no tñ a casu s̄ aliquo modo a s̄silio. Sicut si alijs imponat hoc no men p̄tius p̄cise istis tribus hōib̄us. et vna im̄positōe q̄ tñ equalit plurib̄'impositionib̄' tūc h̄ nome no est equiuocū a casu. et nec ēvni uocū prope. q̄ cuiuslibet voci vniuoca corr̄det vn̄'coceptus secū queribilis. null' aut̄ est cōceptus queribilis cū ista voce. q̄ vltimū'con ceptus vel est specificus. et p̄s̄is cōis oib̄'in diuiduis eiusdē rōmis. vel est p̄cept̄ proprius alicui indiuiduo. et p̄s̄is null' est medius qui sit p̄cise cōis istis indiuiduis et non alijs. Et ita illa vox no est prope vniuoca sed equoqua. et boca s̄silio. H̄ est q̄ ex deliberatōe certa imponit s̄l̄istis. Tertio mō p̄tingit aliquā vocez eq̄ p̄mo p̄la significare. q̄ vna im̄positōe imponit oib̄us q̄bus cōceptus definit̄bitus ab imponēte est cōis. ita q̄ sint signa q̄si ordinata. no q̄ vox p̄mo significet illu p̄ceptū. sed q̄ imponit ad significandū p̄mo et p̄cise om̄e illud de quo p̄ceptus p̄dicat. ita q̄ si p̄ceptus de alijs p̄dicet vno tpe. et de alijs alio tpe. vox eodē mō importat significata sua. Et tal vox tali mō eq̄ p̄mo p̄la significās est simpli citer vniuoca. Et talis vox est h̄ vox bō. q̄ imponēs hanc vocē bō int̄debat q̄ significarer oēm rem de q̄ p̄cept̄ mētis definit̄p̄dicat. ita q̄ q̄ ille p̄ceptus p̄dicat de re. q̄ tunc vox illā significaret. et q̄n̄ no: no. Ad q̄ntū dico. q̄ f̄mvnā opinionē intellect̄ intelligēdo hoic̄ nō intelligēdo aliquē hoic̄ singularē nō intelligit rem vna de ḡne substātie. s̄ tñ intelli git quendā p̄ceptū mētis. Quid aut̄ sit ille cōceptus. post dice. Sed h̄z alia opinionē vere intelligit q̄libet hō singulari. nō cognitōe propria nec equalēti. s̄ cōi tñ. Ad q̄ntū dico. q̄ aliqd̄ esse obiectū adeq̄tū p̄t intelligi dupl̄. Uel q̄ est aliqd̄ apprehēsibile a potētia primo. ita q̄ nibil apprehēdit sub rōne eius. Et sic dico q̄ nibil est obiectū adeq̄tū alicui potētie et maxime sensitivē. q̄ eq̄ p̄mo apprehēdit a visu iste color. sicut ille et nibil p̄tus apprehēdit q̄ iste color. vel ille. et sic de alijs potētis.

Ad quartū arg.

¶ Ed quintū

Sententiarum

sensitivis. Sc̄do mō dico q̄ p̄t aliqd̄ esse obiectū adequatū alicui potētia. no dēvture sermonis: s̄ fm q̄ equaler vni actui signato qui erit iste. aliqd̄ est de quo p̄mo et adeq̄te p̄dicat̄ esse obiectū talis potētia. vel eē apprehēsibile a tali potētia. Isto mō cuiuslibet potētiae sensitivae est aliqd̄ obiectū adequatū. q̄ est aliqd̄ tale de quo adeq̄te et p̄mo p̄dicat̄ cē obiectū talis potētiae. et tñ in rei veritate non est obiectū talis potētiae. nec p̄t apprehēdi. nec p̄se nec p̄ accēs a tali potētiae. Verbi grā illud cōe color: est illud de quo p̄mo et adeq̄te p̄dicit̄ apprehēsibile a potētiae visua. q̄a istud cōe color p̄dicit̄ de oī illo qd̄ est apprehēsibile a potētiae visua. et solo tali. et hoc h̄z opinionē que ponit q̄ lux no apprehēdit p̄se. de q̄ opione siue siuera siue falsa nibil refert ad p̄positū. et tñ hoc cōe color: nec p̄ se nec p̄ accēs p̄t apprehēndi a potētiae visua. q̄ potētiae visua no est apprehēsua nisi rei singulari vel saltē non est apprehēsua generi. Et q̄n̄ d̄r: q̄ nec est obiectū potētiae sensitivae nisi v̄ res. Dicendū q̄ ista v̄a est de v̄tute sermonis. sed tñ q̄n̄ equaler isti actui signato. de nullo p̄dicat̄ cē obiectū potētiae sensitivae nisi de v̄a re q̄ sc̄ est cē aiam. est simpli falsa. q̄ de isto cōi color: p̄t esse obiectū potētiae visuae. sic dicēdo. oīs color: est visibilis. et tñ illud cōe no est v̄a res extra aiam. et cā. q̄ esse obiectū potētiae visuale no p̄dicit̄ de illo cōi p̄se. s̄ p̄ suis inferiorib̄. et ideo in tali p̄pone h̄z supponē p̄sonalē no simplicē. ista em. color: est visibilis no est v̄a nisi p̄ colore singulari. Ad tertū dico q̄ passio realis duplicit̄ accipit. Uno mō improprie p̄ aliquo qd̄ sit v̄a res et accēs alterius rei. Alio modo dicitur passio realis p̄p̄rie. Proprie em d̄r: passio. q̄ p̄dicabil̄ sc̄do mō dicēd̄ p̄se. et d̄r: realis. q̄ est passio importās vna re cē aiam. no tñ est res extra aiam. Primo mō dico q̄ subiectū passionis re alijs est v̄a et vna res singulari. et sic passio non plus p̄dicit̄ de plurib̄ q̄ eius subiectū qd̄ est res singulari. Sc̄do mō subiectū passionis reali no est res ex aiam. s̄ est quidā p̄ceptus mētis supponēs p̄ rebus cē aiam. sicut p̄z in ista p̄positōe oīs bō est risibilis. subiectū no est aliqua res extra aiam. sed est quidā p̄cept̄ mensis supponēs p̄cise p̄ iōis hōib̄us singularib̄ q̄ ad v̄itatē illius p̄ponis p̄cise sufficit q̄ risibile v̄e p̄dicit̄ de quolibet hoie particulari. nec requirit q̄ p̄diceat de aliqua re v̄l. q̄ tunc nunq̄ talis v̄lis possit sufficiēter induci et suis singularib̄ qd̄ est ḥverā logicā. Et ex isto p̄t fieri argumētū p̄ p̄clōne p̄ncipali. q̄rōis p̄ponēs v̄les equali inducunt ex suis singularib̄. sed aliqua est v̄lis p̄p̄ q̄ sufficiēter idu

Ad sextū

Distinctionis II

erit ex singularibus suis. ita quod predicatum repugnat cuilibet alteri a singularibus. sicut ista. ois homo est singularis numero. quod eodem modo erit de vni quolibet. quod similitudine erit verum si predicatum repugnat cuilibet alteri a singularibus. quod ad verificandus tales proponeat velles a parte rei sufficiunt singularia. et ita tales res universales oino frustra ponuntur. Et tota causa est. quod in talibus propontibus termini supponunt personaliter et non simili. hest supponunt per singularibus et non per seipsum. Et si dicitur. ista propositum est vera homo est homo visibilis. aut quod si homo habet supponem personaliter. et tunc est similitudine falsa. quod nullus homo est visibilis. aut si homo supponit per conceptum et tunc etiam est falsa. quod tunc denotatur quod ille conceptus sit homo visibilis. quod est manifeste falsum. quod iste conceptus nec homo nec secundario potest ridere. ergo oportet si homo est supponit per aliquo medio intentum singulariter et conceptum. Unde quod sicut dictum est ad quoniam argumentum quod hec est falsum de natura hominis. homo est homo visibilis et ista. aliquid est ipsum obiectum et adequatum alicuius potentie. sed si homo intellectu recte loquetur. quod per ipsum intelligitur unum actu signatum. scilicet istud. de boiis predicatur homo visibile. et in isto actu signato homo habet supponem simpliciter. et supponit per conceptum. quod de isto conceptu predicatur homo visibilis non per se sed per rebus singularibus. et id in actu exercitato corrigente qui erit. aliquid homo est visibilis. homo habet supponem personaliter. Sicut in isto actu signato. genus predicatur de specie. genus supponit per conceptum. quod conceptus generis predicatur de conceptu speciei. non pro se sed pro rebus. Et ita in actu exercitato corrigente qui non debet sic exerceri. species est genus. sed sic. homo est a: alio nomine habebut supponem personaliter. Ad ipsum confirmationem dico quod aliqua passio inest multis per naturam communem extra animam. quod est aliquid idem in illis manens in eis successivae. Aliquid autem dicitur in naturam communem. non per informationem sed per predicationem. quod predicatur homo de natura communis. hoc est de aliquo communem ad naturas illorum per predicationem et alterius duorum modorum intelligitur pars de quo alias. Per ideam ad secundam confirmationem. quod non manet eadem dyaphoneitas numero. nisi idem subiectum numero maneat. quod si istos etiam numeri accensus numero est homo in uno subiecto numero. Ad septimum dico. quod agens naturale in agendo intendit veram rem singulariter. quod illud intendit quod per se est homo. producit. sed res singularis per se et primo producit. ergo et ceterum. Et quod non plus intendit unam rem singulariter quam aliam cum equaliter respiciat omnes. Unde quod una determinante intendit eam secundum que determinate producit. Unde quia idem est intentum ab agente priox.

Questio III

et posteriori. ideo quod agens ipsum intendit aliquid unum determinatum. illud unum intendit ab agente naturali. nec equaliter respicit quodlibet singulariter ab agente naturali. sicut nec quodlibet id est serenter producit. De isto tamen magis dicetur in quarto. cauillatio
 Et si proterius contra hoc et contra alia predicta. quod hec est vera aliisque promittit se daturum alteri aliquem equum. tunc quero. aut iste promittit alteri re aliquam singulariter. aut vellem. aut conceptum. Non rem singulariter. quod non plus unum quod aliam. et ita vel nullum equum promittit. et ita possit tenere promissum nullum equum datum. Vel promittit quemlibet equum. et ita non posset tenere promissum nisi dando quemlibet equum. Si promittat rem vellem. habet propositum. Si conceptum hoc non est verum. quod promittit veram rem. Si et tunc possit adimplere promissum non dando aliquem equum reali. sed tamen quendam conceptum. Ista cavaillatio non esset hic ponenda. nisi quia aliqui putantes se sciendi ponderaret talia puerilia. propter que ponunt multa absurdia circa suppositionem terminorum. sed hoc tractare foret nimis prolixum et tediosum. ideo dimitto et dico quod iste promittit veram rem singulariter. quod in ista propositione. iste promittit alteri equum. ly equum supponit personaliter pro equis singularibus. Unde talis nunquam impletur promissum. si dare aliquod universaliter. nisi daret aliquem equum particulariter. Unde sicut iste sic dicens. promitto tibi unum equum particulariter promittit singulariter. ita sic descendendo promitto tibi equum. Et quod non plus promittit unam rem singulariter quam aliam. et vel nullam promittit vel qualibet. Non sequitur. sed est fallacia figure dictiorum. commutando unum modum supponendi in aliis. sicut sic arguedo. omnis homo est homo singularis. sed non plus est unus homo singularis quam alius ergo omnis homo est qualibet homo singularis vel nullus. quia in prima homo singularis supponit consule tantum. et in secunda supponit consule et distributive. Ita est in proposito. in ista propositione promitto tibi equum. ly equum supponit consule tantum. vel aliquo modo consiliari. quia non supponit consule et distributive. et pertinet inferre quodlibet singulare sub disjunctione. ita quod consequens sit de disiunctio predicato et non disiunctiva. Quia bene sequitur. promitto tibi equum. igitur promitto tibi istum equum illum vel illum. et sic de omnibus presentibus et futuris. Sed disiunctiva non sequitur. non enim sequitur promitto tibi equum ergo promitto tibi equum illum vel promitto tibi illum equum. et sic de aliis. Sicut bene sequitur. ois homo est animal. ergo ois homo est hoc animal vel illud animal. et sic de singulis.

V
Respondetur.

Replica

Ratio

Ad primam confirmacionem sententiae arg.

Ad secundam confirmacionem

Ad septimum

Libri primi

Ad octauum
z
Ad nonum

BB
Ad decimum

BB
Ad undecimum

sed nō sequit̄ disiunctiua. ois homo est aial. ḡ ois hō est hoc aial. vñ ois hō est illud aial. et sic de alijs multis talib⁹. Quia sepe termin⁹ p̄dicationis habet suppositionē ꝑfusaz tñ. vel aliquā q̄tū ad p̄dicata ꝑfis cū signo distributio p̄cedēti. Ut rūtrū de vi b̄ monis h̄eat suppositionē ꝑfusaz tñ vel nō ad p̄hs nō curio. Et iō ista omittant̄. q̄ ptinent ad logicos. Ignorātia tñ istoz facit multa difficultia. et i theologia et in alijs sc̄iētis realib⁹. q̄ si ista et ꝑfis puerilia eēnt p̄fecte sc̄ita. eēnt valde facilia: vel nul lā penit̄ baberent difficultatē. Ad. viij. dico. q̄ gen⁹ ḡnaliſſimū est p̄cept⁹ mētis. q̄lī tñ est vnu gen⁹. p̄cebit in sequētib⁹. Ad. ix. dico. q̄ porphir⁹ vult q̄ sp̄es est vnu collectiuū ml̄toꝝ. in vna naturā nō realē. s̄i vnu qđ importat naturas multoz. et iō dicit vna natura p̄ significationē. q̄ est vnu importāta multa. Et eodē mō plures hoies p̄cipiatōe sp̄ei sunt vnu hō. nō vnu hō nūero. nec ois homo cōis. q̄a etiā b̄z istos nullib⁹ est talis hō cōis. s̄ vult q̄ de pluribus hoibus p̄tēt sub vna sp̄e p̄dicet. q̄a alia p̄cipiatō nō est possibilis vnu hō. h̄ est vnu termin⁹ de quo p̄dicat̄ hō. q̄n hō supponit simpl̄t̄ si tñ p̄diceat de plurib⁹ hoibus. supponit p̄sonalit̄. Ad decimū dicit̄. q̄ q̄: p̄bs in libro p̄dicamētōz tractat p̄cipiatō de noib⁹ et ēminis p̄positionū. et iō illud frequentē attribuit̄ ēminis no p̄pōnis qđ attribuit̄ rei. et aliq̄ ecōuerso. Et rō est. q̄ purus logic⁹ nō b̄z disputare vtrū vla q̄ sunt termi. p̄ponit̄ sint res cē aiam vel tñ in aia. vel in voce vel in scripto. et iō nō distinguit. s̄ aliq̄ attribuit̄ rei qđ p̄uenit vñi termino p̄pōis. et aliq̄ ecōuerso. Dico ergo q̄ intellec̄t̄ suis ibidē est iste. q̄ exq̄ q̄ sūt. i. nomi nuz vel termiōz iporatiū ea q̄ sunt vñi ex aiaz et vere res. qđā dicunt̄ de subiecto. h̄ est de sba p̄ma. q̄i p̄met termi dicunt̄ de sba p̄ma. nō p̄ se s̄ p̄pō sba p̄ma. et nō sunt in subiecto. h̄ est nō iporat̄ rē aliquā exntē i subiecto. et ecōuerso mō. qđā dicunt̄ de subiecto nō pro se s̄ p̄ re. et sunt in subiecto. h̄ est iporat̄ rez in subiecto exntē. Et ita in actu signato ēminib⁹ eadē sup positionē sp̄. et tñ in duob⁹ actib⁹ exercitaf̄ cor respōdētib⁹ b̄z variā suppositiōez. q̄ i vno simplicē vel materialē. et in alio p̄sonalē. Ad vñ decimū dico. q̄ ibi nō ē diuisio in res distinctas q̄n sba dividit̄ i sbam p̄mā et sc̄daz. s̄ est diuisio in illa q̄ ponit̄ in linea p̄dicamētali. quouz aliq̄ p̄nt̄ esse vere res. et aliq̄ simpl̄t̄ nō sunt res q̄ sūt sbe. Et cā est. q̄ sba q̄ est gen⁹ ḡnaliſſimū de oib⁹ talib⁹ p̄ se et in qđ p̄dicat̄. quis de ali quib⁹ p̄dicet p̄ se. puta de rebus. si res p̄dicet. Predicat̄ aut̄ de aliq̄bus. puta de p̄ceptibus. nō p̄ se s̄ p̄ reb⁹. q̄ in talib⁹ p̄pōibus ēminim

Sententiarum

nō supponit̄ p̄ se r̄ simpl̄t̄. s̄ p̄ ip̄is singlarib⁹ et p̄sonalib⁹. Verbi grā. in ista propōne. ois hō ē aial. et in ista. om̄e aial est corpus. et in ista om̄e corpus est substātia. termini nō supponit̄ pro seip̄is et simpl̄t̄. s̄ pro ip̄is singularib⁹ et p̄sonaliter. et tñ q̄libet istarū est p̄ se p̄mo mō. et s̄i s̄ quolibet istoz p̄dicat̄ iste termin⁹ sba. Eodem mō et prop̄t̄ hoc isti termini ponunt̄ in linea p̄ dicamētali. Et isti soli tñmini vel ꝑfis se h̄nt̄ s̄m̄ supius et inferius. Et ita diuisio substātiae que est gen⁹ ḡnaliſſimū. est in illa q̄ p̄dicant̄ de mltis. et in illa q̄ nō predican̄ de mlf. Ad affirmationē. q̄ sp̄es dicunt̄ magis sbe q̄ gen⁹. q̄ aliq̄ imp̄fectiora important̄ p̄ genus q̄ per sp̄em. salte aliqualib⁹. etiā q̄. sunt prop̄inqua in linea p̄dicamētali ip̄i individuali quo doli est res in illo ḡnē. et prop̄rōnes p̄bi q̄s p̄t̄ ibiō. Et si d̄. q̄ p̄bs assignat̄ aliq̄s p̄petates esse cōes substātiae p̄me et sc̄de. que nō possit competere nisi rei. sicut esse suscepit̄ cōtrarioz. Dicendū q̄ dicit̄ illas esse cōes. nō per reales inherentiā. s̄ per verā p̄dicationē. q̄ vere p̄diciari de p̄ceptibus. nō pro se s̄ p̄ reb⁹. s̄c̄ eēt̄ aial. vere p̄dicat̄ de hac voce hō. q̄n prop̄o profert̄ hō est aial. et p̄dicat̄ de hac voce homo nō pro se s̄ pro re singulari pro q̄ h̄vox hō supponit̄. Unū nō denotat̄ q̄ h̄ vox hō sit aial. s̄ q̄ illa res quā hec vox significat̄ nō est aial. Ad duodecimum p̄ idē. q̄ illa diuisio est terminouz importatiū veras res. q̄ quidā s̄t̄vles. q̄dam singlarez. et vocant̄ res. q̄s sūt̄ importātes yes ras res. Ad decimūtertiū r̄mdeo q̄ triplex est idētitas realē q̄ p̄uenit ip̄is rebus. sc̄ idētitas numeralis p̄uenit vni soli rei. idētitas aut̄ specifica nō p̄uenit vni soli individuali s̄ p̄uenit pluribus individuali. ita q̄ nō p̄dicat̄ de quocūq vno s̄ de pluribus. Et q̄ hec sit intētio p̄bi pat̄. q̄ dicit̄ idē numero qđē. s̄. sunt. quorū noīa p̄la res vna vt tunica et vestis. Specie aut̄. que cūq sunt plura indistincta s̄m̄ sp̄em̄t̄ homo homini. et equus equo. Nam hec dicunt̄ specie eadem. quecūq sub eadem specie sunt. Si militer autem genere eadez. quecūq sub eadem genere sunt. vt homo et equus. Et quo p̄ sp̄ idētitas vel idētitas non dicitur de aliquo quod non est individualium. sed dicūtur de ip̄is met̄ individuali. ita q̄ sores et plato sunt idētitas specie. et iste homo est idētitas genere cum isto equo. Hoc est dictum sicut expōnit Aristoteles q̄ sores et plato continentur sub eadem specie. et iste homo continetur sub eodes genere sub quo cōtineat̄ iste equus. Et ita p̄cedo q̄ aliq̄ est idētitas minoritate. s̄. idētitate numerali. s̄ talis idētitas nō est alicui vniuersalis. sed est ip̄orum singulariū vel sup

Ad cōfirmationē

EE
Ad duodecimum

DD
Ad decimūtertiū

Distinctionis I

EE
Id p̄mū p̄ci.

Ad primū principale respōdeo. q̄ hec ē falsa deūtute f̄monis. homo v̄līst homo particula sunt vñū c̄ntialr. nec hoc intedit cōmē. sed intēdit q̄ sunt vñū c̄ntialr. q̄ vñū c̄ntialiter p̄dicat de reliquo et importat c̄ntia alterius nec tñ est realr de c̄ntia alteri. Ad secūdū dicendū q̄ v̄lia sive sint incorruptibilia sive n̄ sint res incorruptibiles. p̄n̄t tñ dici incorruptibilia. q̄ b̄m intentionē p̄bi de eis semp̄ p̄dicat esse. ita q̄ b̄m̄ semp̄ est v̄a. homo ē s̄. p̄p̄ illa formaret. nō sic aut̄ esse semp̄ p̄dicatur de aliquo singulari sensibili b̄m intentionē p̄bi. q̄ quocūq̄ singulari demōstrato. hec est continens hoc est.

Questio. v.

Similif circa idē querō scđo. Utrū v̄le et vñiuocum sit v̄a res ex aiam realr distincta ab individuo. in eo tñ realr ex̄ns. realr multiplicata et variata. **N**ic. Primo q̄ sit res extra aiam realr distincta ab individuo q̄ b̄m p̄mē. viij. metb. cōmē. xlvi. v̄le nō significat s̄bam nisi s̄bam quā significat ps. q̄ res si gnificata p̄ v̄le est ps. Et ps realiter distinguunt a toto. q̄ tc. Aut̄ sit multiplicata et variata. p̄z p̄ idē. q̄ ps variat ad variationē toti? cuius est ps. et h̄ si simul sit ps multorum totorum. Ad oppositū. ois res extra aiam distincta ab individuo. in eo tñ realr ex̄ns. realr multiplicata et variata est ps eius c̄ntialis vel accns eius. Inter rotū et partē. s̄lī inter subiectū et suum accns est talis p̄portio. q̄ si vñū sit singulare. reliquā erit singulare. q̄ ois talis res ē vere singularis. et p̄z nō est v̄lis. Ad q̄one est vna opinio q̄ imponit doctori subtili a q̄busdā. sic ab alijs opinio recitara et improbata in precedente q̄one sibi imponit. Et est opio q̄ v̄le est vera res ex aiam distincta realiter ab una d̄ra ūbente. realr tñ multiplicata et variata p̄ tale d̄ram ūbentē. Sed ista opinio videat esse simpliciter falsa. q̄ res realr distincta ab alia re. se ipa vel p̄ aliquid sibi intrinsecuz distinguunt ab eadā re. Et humanitas q̄ est in foro b̄m ista opinionē realr distinguunt ab humanitate que ē in platone. q̄ se ipa vel p̄ aliquid intrinsecuz distinguunt ab ea. q̄ circumscrip̄t differētis ūbentibus iste humanitas distinguunt. Et nō distinguunt specie. q̄ numeralit. q̄ vtraq; iparuz se ipa sine d̄ra ūbente est vna numero et singulari. Et si d̄r q̄iste humanitas nō sunt p̄ se in specie. q̄ p̄cile individua nō sunt p̄ se in specie. et iō seipso nō distinguunt numeralit. H̄ nibil ē. q̄ q̄uis forme nō sunt p̄ se in specie. Et tñ p̄posita. tñ vere due forme etiāz materialis circumscrip̄tis distinguunt.

Questio V

numerālī. Unde due aīe separate numerālī distinguunt. q̄ nō obstat q̄ iste humanitas sortis et platonis nō sunt p̄ se in specie. tñ nūc ralr distinguunt circumscrip̄tis q̄buscūq̄ realr differētibus. Et si d̄r q̄ iste humanitas nō distinguunt nisi p̄ d̄ras ūbentes. Cōtra hūnitas sortis p̄ re realis distinguunt a d̄ra ūbente illā humanitatē. aut ergo seipso realr distinguunt aut p̄ illud ūbens. Non p̄ ipm̄ contrabēs. q̄ n̄ bil distinguunt ab a p̄ ipm̄ a. sed magis est idem ipi a p̄ a. ergo humanitas seipso distinguunt a differētia contrabēte. ergo sunt hic due res re aliter distictae sc̄pis. Et hoc nō est possibile. nisi si vtraq; sit vna numero. q̄ humanitas illa distincta realr ab illa differētia contrabēte est vna nūero. ergo et numerālī distincta. ergo nō est becyna numero p̄ illaz d̄ram ūbentē. sed p̄ seipaz. S̄lī q̄n̄ aliqd̄ seipso realr distinguunt ab aliquo sibi extrinseco. eadē rōne distinguunt seipso ab alio sibi extrinseco. q̄ si hūanitas sortis seipso realr distinguunt a differētia contrabēte. eadē rōne seipso distinguunt realr ab humanitate platonis. **O**firmo. q̄ nō videat contradictionē q̄ humanitas sortis separat a differētia contrabēte. et s̄lī humanitas platonis. **T**ūc quero. aut̄ illa humanitas nō variata que fuit sortis realr distinguunt ab illa hūanitate q̄ fuit platonis. aut̄ nō. **S**i sic. habet p̄positū q̄ distinguunt realr seipso. quia p̄ differētias ūbentes nō distinguunt. enī ille nō sunt. **S**i non distinguunt realr. **C**ontra. impossibile est duas res nō facientes per se vñū facere vel esse p̄ se vñū. nisi per realē compositionē. q̄ iste humanitas realr componunt. et p̄ consequēs h̄ p̄ positum q̄ seipso distinguuntur. q̄ parres eiusdem p̄positi semp̄ seipso vel p̄ aliquid sibi intrinseca realr distinguunt. **P**reterea nō est inconveniens. q̄n̄ salte p̄ potentia diuinā quelibet res absoluota intuitu videat absq; visione alterius rei absolute. ergo humanitas q̄ est in sorte potest intuitu videri sine d̄ra contrabēte. et humanitas q̄ est in platone eodē modo. sed talis videbit eas distinguiri loco et sive p̄ qualitate sive nō. nō curo. quia nihil refert. ergo videbit eas distinguiri. sed nullus cognoscit in particulari et distincte aliqua distinguiri essentia. nisi cognoscat in particulari p̄ncipia distincta intrinseca. ergo iste humanitas seipso distinguunt. et per consequēs sunt seipso. **S**e cundo arguo. quia si humanitas sit alia et alia ergo tot erūt sp̄es specialissime quo sūt individua. consequēs est falsum. q̄n̄ tunc tot essent ḡnā ḡnaliissima necessario quo sūt individua q̄d̄viderur absurdū. **Q**na p̄tz. q̄ si humanitas dicat sp̄em specialissimā. aut̄ humanitas sōz;

Replicatio
Reprobatio

ad scđm

A
Questio V
est q̄re q̄onis
lōs

probat q̄ sic

In oppositū

B
Opinio p̄mo q̄
difficilior

Inprobat

Libri primi

et platonis aut alia que nō est hec nec illa. Si primum et nō plus vna q̄ alia. ergo sunt due humanitates hic. quartū vtraq; est sp̄s specia lissima. et p̄ h̄s sūt due sp̄s specialissime. Si detur sedm. q̄o de illa h̄umanitate q̄ nec est hec nec illa. aut est vera res extra aiaz. et reddit op̄us nō ip̄obata in q̄stione p̄cedenti. aut est tm̄ in aia. et tūc nullū vle est ex aiam. Eodez mō p̄t argui. Si h̄o sit species. q̄o pro quo ly h̄o sup̄ponit. aut pro re extra aiam. aut p̄ re in aia. Si sc̄do mō. habef p̄posituz. Si p̄mo mō. aut illa res est soi. vel plato. vel in sorte et platone non variata nec multiplicata. et tūc reddit p̄ma opi nio p̄cedētis q̄stionis. Aut variata et multipli cata. et tūc habef p̄positū. q̄ tot sunt sp̄s spe cialissime quot individua. Et ex hoc sequit. q̄ nulla res est sp̄s. q̄ tunc nulla res est cōis. q̄ nec illa q̄ est in sorte nec illa q̄ est in platone. et nulla p̄positū est p̄ter istas. ḡ t̄. Prefea. ter rō illares q̄ est determinata ad vnu nec est in differēs ad multa. nō est vls. Et h̄umanitas q̄ est in sorte. p̄ te est determinata ad vnu nec p̄t in alio iueneri. Et fm̄ istā op̄i. nulla est h̄umanitas nisi q̄ est in soi. et pla. q̄ nulla res ex aiaz ē vls.

Sidicat q̄ isti h̄umanitati q̄ est in soi. nō repugnat et se esse cuī alia dīa ībente. sed p̄ aliquod extrinsecū determinatur ad hoc individuum. et iō q̄tum est ex se. est in differēs et cōis. Cōtra il lud qd̄ p̄ nullā potentiaz p̄t plurib̄ cōuenire nō est realis et positivē coe. ḡ si illa res q̄ est in sorte p̄ nullā potentiaz p̄t esse in alio. nō est realis positivē cōis. nec coi. q̄ bec forma vel bec materia. q̄ vtraq; istarū p̄t p̄ potentia diuinā esse in plurib̄. saltē successiue. Prefea. sic na ture de se nō repugnat q̄ sit cuī alio gradu. ita etiā illi gradui nō repugnat et se ē cuī alia na tura. ergo tāta cōitas erit in illo gradu individuā ībente. quāta in natura cōtracta. Hoc cōfirmat. q̄ fm̄ istā opinionē. iste gradus idividuālis ībens realis est cuī pluribus naturis cōtractis. sc̄z cuī natura oīz generū et specierū p̄dicabilit̄ de illo individuo. ergo realis iste gra dus magis erit cōis ad diuersas naturas vles q̄ quecuq; natura ad diversa individua. Et si dicās q̄ hic nō est cōitas p̄ p̄dicationē. sed cōi tas coexistētie. Hoc nō valet. q̄a p̄fīs cōitas p̄cise p̄t esse nature cōis ad individua. q̄ fm̄ istā opinionē. illa natura vls est realis distin cta ab isto individuo. q̄ nō est cōis p̄ p̄dicationēs talē. sed tm̄ p̄ quādā coexistētie. vel sicut ps est cōis toti. Ideo dico ad q̄stionē. q̄ in in dividuo nō est aliqua natura vls realis distin cta a dīa ībente. q̄ nō posset ibi ponī talis na tura nisi esset ps essentialis ip̄ius individui. Et semp̄ inter totū et p̄tē est p̄portio. q̄ si totū sic

D
Rūsio ad q̄stionē

Sententiarum

singulare nō coe. quelibet ps codē mō est sin gularis p̄portionabilit̄. nec p̄t vna ps plus esse singulari q̄ alia. ergo vel nulla ps indivi dui est singularis. vel q̄libet. sed nō nulla. q̄ q̄ libet. Sūr si in individuo essent talia duo rea liter distincta. nō videt includere p̄dictionēs qnvnū istoz possit esse sine altero. et tūc possit esse gradus individualis sine natura cōtracta vel ecōverso. quoq; v trunḡ est absurdū. Sūr q̄ nō sit talis natura. pbant fere om̄s ratōes posite in priori q̄stione cōtra opinionē ibi im probataz. Ad argumentū principale dico. q̄ vniuersale aliquo mō significat parre. q̄n illō vle est genus ad multa cōposita distincta for mis specificis. Luius rō est. q̄ in quolibet suo significato nēcōrio inuenit vna pars eiusdem rōnis. nō sic aut alia pars. et ideo magis dicit̄ significare illā partē q̄ alia. Qualiter aut hec sit intelligendū patebit in sequētib̄. Et ideo vle nō est realis ps. et iō nō oīz q̄ realiter multi plicetur.

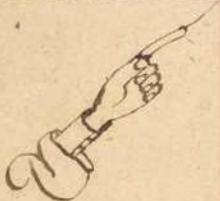
Questio. vi.

E
Ad argumentū principale

A
Questio VI
q̄ ē cōte q̄stionē

B
Rūsio sc̄ti

CIrca idez quero tertio. Ut rū aliqd quod est vle et na tura rei distinctū ab individuo. q̄ uis nō realis. Videf q̄ sic. q̄ natura hoīs est h̄ et tūc nō est de se hec. q̄ tūc nō posset ē in alio ergo p̄ aliquod sibi additū. et nō p̄ distinctū realis q̄ eadē rōne natura albedinis ēt hec p̄ aliquod additū distinctū realis. et tūc hec albedo esset realis p̄posita. qd̄ videt falsuz. ergo natura est bec p̄ aliquod distinctū formālē additū. Ad op̄ositum. nulla natura que est realis individuum est realis vniuersale. ergo si ista natura sit realis istud individuum nō est realis vniuersale. Ad istam questionē dī. q̄ in re extra aiam est natu ra eadē realis cuī differētia cōtrabēte ad deter minatū individuum. distincta tamen formālē. q̄ de se nec est vniuersalis nec particulari. sed incomplete est vniuersalis in re. et complete fm̄ esse in intellectu. Et q̄ ista opinio est vt credo opinio subtilis doctoris qui alios in subtilita te iudic̄ excelebat. Ideo volo totam istam opinionē quā sparsim ip̄e ponit in diuersis locis hic recitare distincte p̄ba sua que ponit in diuersis locis nō mutādo. Et est de intērione istius doctoris q̄ p̄ter vnitatē numeralem est vnitatis realis minor vnitatē numerali. que co uenit ip̄i nature que est aliquo modo vls. Et ideo potest natura cōtrabilis primo compari ad ip̄m singulare. Sc̄do potest cōparari ad vnitatē numerale. Tertio potest cōparari ad esse vle. Quarto ad vnitatē minorē vnitatē numerali. Si p̄paref ad ip̄z singulare. sicut

Distinctionis II

ponit ista opinio primo q̄ natura nō est de se
bec. sed p̄ aliquid additū. Et scđo ponit q̄ illđ
additū nō est negatio. li. h. dist. iij. q. h. Nec ali
quod accēns. q. iij. nec accēntal exētia. q. iij. nec
materia. q. v. Tertio q̄ illud additū est i gene
re substātē et intrinsecū indiuiduo. Quarto
q̄ natura est p̄o naturalr illo zhēte. Unū dicit
ois entitas siue totalis siue p̄trialis alicui⁹ ge
neri est de se indifferēt ad bāc entitatē vel illā
ita q̄ vt entitas q̄dditatiua est prior naturalr
illa entitatē et h̄ est. Et vt p̄o est naturalr. sic
nō quēt sibi ex se q̄ sit h̄. ita nō repugnat sibi
ex rōne sua suū oppositū. Et si cut p̄positū non
icludit illā entitatē q̄ est h̄ compositū. ita mas
teria inq̄ptū materia nō includit illā entitas
tem q̄ est h̄ materia. eodē modo de forma. Nō
est ergo ista entitas materialē forma vel cō
positū inq̄ptū quodlibet istoꝝ est natura. Et est
vltima realitas entis qđ ē materia. et enī qđ ē
forma. et entis qđ est compositū. ita q̄ qđlibet
cōe et tñ determinabile. Adbuc p̄t distingui
q̄tūcūꝝ sit vna res i plures realitates forma
liter distincas. quari h̄ formalē nō est illa. et
bec formalē est entitas singulari. et illa formalē
ter est entitas nature cōis. Nec p̄nt iste enti
tates esse res et res. sicut possunt esse realitas.
vnde accipit genus. et realitas vñ accipit dīa
ex quib⁹ realitas specifica accipit qñq. sed sp̄
in eodē. siue in parte. siue in toto sumptē sunt
realitates eiusdē rei formalē distictae. Ex isto
p̄z q̄ circa istā dīam zhēte p̄t iste. Primo q̄
dīa individualis nō est q̄dditatiua. Scđo q̄
natura est p̄o naturalr ista dīa zhēte. Tertio
q̄ nature de se nō repugnat oppositū isti⁹ dīe
individualis. sicut nec sibi quenit ex seista dīa
individualis. Quarto q̄ h̄ est verū vñ r̄az in
toto q̄ in parrib⁹ suis. et sibi q̄ dīa individualē
et natura nō distinguunt reali. sicut res et res.
Quito q̄ tñ distinguunt formalē. Sexto ponit
alibi. vii. q. i. in fine dist. iij. li. h. q̄ natura ē rea
liter alia et alia. cuī alio et alio zhēte. Unū dicit
sic. Dis sba p̄ se ex̄ns est ppria illi cui⁹ est. hoc
est. vel est ex seip̄a vel p̄ aliquid zhēns facta pro
ppria. quo zhēte posito nō p̄t inē alteri. Iz nō
repugnat sibi ex se inē alteri. Unū ppter h̄ dīc
īpe q̄ ydeā q̄ imponit platonī nō est sba sortis.
Und sequebit ibidem. ydeā nō erit sba sortis. q̄
nec natura sortis. q̄ nec ex se ppria nec ppata
sortis ut tñ sit in eo. sed etiā est in alio fīm ipm.
scz in platone. Lonsiles srias ponit alibi i di
uersis locis. Si aut̄ ista natura compareat ad
vnitatem numeralē. sibi ponit q̄ natura ex se nō
habet numeralē. nec est illđ qđ immediate de
noiat quacūq; vnitate reali. Est tñ reali vna
numero. nec est reali aliquod vñ qđcūq; vnitate

Questio VI

reali in duob⁹ indiuiduis. s̄ in vno tñ. Unde
dicit sic q̄ vñitas realis nō est alicui⁹ existēt
in duobus indiuiduis s̄ in vno. Et cū obiectis
quicqđ est in vno numero. est idē numero. Rñ
deo primo in alio s̄li manifestio. qđcūd est in
vna specie est vñ specie. color ḡ in albedine ē
vñ specie. ḡ nō h̄z vñitatem mōre vñitatem spēi
nō sequit. nā sicut alias dictū ē aliquid p̄t dī
ci aiatū denoiatue. sicut corpus. vel p̄ se p̄mo
mō vñ h̄. et ita supficies d̄: alba denoiatue. et
supficies alba d̄: alba p̄ se p̄mo mō q̄ s̄biecrū
includit p̄dicatum. ita dico q̄ potētiale qđ
zhēt p̄ actuale informat ab illo actuali. et p̄ h̄
informat ab illa vñitatem p̄t illa actualitatē
siue illū actu. Et ita est vñ vñitatem p̄pha illius
actualis. s̄ denoiatue est sicut vñ. nō aut̄ est de
se sic vñ. neq̄ p̄mo neq̄ p̄ partē essentiale.
Color ḡ in albedine est vñ spē. s̄ nō de se. nec
p̄ se. nec p̄mo. s̄ denoiatue tñ. Dīa aut̄ specifi
ca est vna p̄mo. q̄ sibi p̄mo repugnat diuidi ē
p̄la specie. Albedo aut̄ est vna specie p̄ se. sed
nō primo. q̄ p̄ aliquid intrinsecū sibi ut p̄ illam
drām. Ita p̄cedo q̄ quicqđ est in hoc lapide ē
vñ numero. vel p̄mo vel p̄ se. vel denoiatue.
Primo forte vt illud p̄ qđvñitas talis quenit
buic p̄posito. Per se vt h̄ lapis cui⁹ illđ qđ est
primo vñbac vñitatem est ps. Denoiatue tñ
illud potētiale qđ p̄ficit isto actuali. qđ quasi
denoiatue respicit actualitatē eiusq; vñitatem
Si aut̄ tertio mō natura p̄paret ad eē vñ. sic
ponit q̄ de se nō est p̄plete vñ. s̄ fīm q̄ h̄z esse
in intellectu. Scđo q̄ de se quenit sibi cōitas
nō singlaritas. Unū dicit sic. Elle in actu est il
lud qđ h̄z aliquā vñitatem indifferēt. s̄m quaꝝ
ipm est in potētia prima vñ dicat de quolibet
supposito. q̄ fīm p̄bm primo posterior. vñ. est
qđ est vñ in multe. et de multe. nibil aut̄ h̄z quā
cūq; vñitatem in re est tale. qđ fīm illā vñitatem
p̄cise sit in potētia prima ad quodlibz suppos
itū p̄dicatore dicēt. hoc est hoc. q̄ līcē alicui⁹
ente in re nō repugnat ex se esse in alia singu
laritate ab illa in qua est. nō ramen illud vere
p̄rest dici de quolibet inferiori. videlicet q̄ qđ
liber est ipm. Hoc enim solum est possibile de
eodem obiecto numero. cōsiderato actu ab in
tellectu. quod quidē vt intellectū habet vñ
itatē etiā numeralē obiecti fīm quā ipm idē m
est p̄dicabile d̄: singulari. dicēdo h̄ est h̄. Et
subdit q̄ in re est cōmune quod nō est de se h̄.
et per consequēt de se ei nō repugnat nō hoc.
sed tale cōmune nō est vñiversale i actu. quia
deficit illa indifferētia fīm quam' vñiversale
completive est vñ. fīm quā scz ipz idē aliquā
idētitate est p̄dicabile de quolz idē duo. ita
q̄ qđliber sit ipm. Itē ibidē subdit. q̄ non ita

Libri primi

D
Pro cōclusione
pme op. Argui-
tur pmo

Scđo.

Tertio

Quarto

se bñt cōitas et singlaritas ad naturā. sicut eē in intellectu et esse verū extra aiam qz cōitas cōuenit nature extra intellectū. et sibi singularitas. et cōitas cōuenit ex se nature. singularitas aut cōuenit nature p aliqd in re cōtrabēs ipam. sed vltas nō cōuenit rei ex se. et iō concedo q querēda est cā vltatis alia ab ipa natura. Et posita cōitas in ipsa natura fm. pprā entitatē et vnitatē. necessario oꝝ querere cām singularitas q supaddit aliqd ipi nature cuius est. Si quarto comparex natura ad vnitatē minorē vnitatē numerali. sic pōit q ista vltas nō est infra rōem quidditatū nature. sed pdicatur de ea scđo modo dicēdi p se. Tñ dicit sic. Doc modo intelligēdo naturā bñt vnitatē realē minorē vnitatē numerali. Iñ nō babeat eaz de se. ita q sit intra rōem nature. qz cōnitas ē tm̄ eqnitas fm̄ auicē. v. metba. tñ illa vnitas ē p̄pria passio nature fm̄ entitatē suā pprā et p̄mā. Pro p̄clione p̄ncipali istiū opinionis ar-
guis multipli. Primo sic. Quicqd inest alicui ex sua rōe p se. inest ei in quoctq. q si natura bois de se cēt hec. in quoctq cēt natura bois illud cest h homo. Scđo. qz cui de se puenit vnuoppositū. eidē de se repugnat aliud oppo-
sitū. q si natura de se est vna numero. ex se sibi repugnat multitudino numeralis. Tertio sic. obiectū inq̄tu obiectū est p̄us naturalē actu. et in isto pōit p te. obiectū est de se singlare qz hoc semper puenit nature nō accepte fm̄ quid. siue bz ce qd bz in aia. q intellectus intelligēs illud obiectū sub rōne vltis. intelligit ipm̄ sub rōne oppositū sue rōni. nō q inq̄tu est obiectū vlt. pcedes actū determinat ex se ad oppositū illius rōnis scz vltis. Quarto sic. cuiuscūq vni-
tas realis pprā et sufficiens est minor. vnitate numerali. illud nō est de se vnu vnitate nume-
rali. siue non est de se b. si nature extit in isto lapide vnitas pprā realis siue sufficiens ē vni-
tas minor. vnitate numerali. qz tc. Maior de se p. qz nibil est de se vnu vnitate maiore vni-
tate minor sibi sufficiete. Nam si pprā vnitas q debet alicui de se. sit minor. vnitate nūmerali.
vnitas nūmeralis nō cōuenit sibi ex natura sua et fm̄ se. alī p̄cise ex natura sua bz maiorem et minorē vnitatē. q circa idē et fm̄ idem sunt op-
posita. qz cū vnitate minori pōit stare multitu-
do opposita vnitati majori sine p̄dictioē. que
multitudino nō pōit stare cū maiore vnitate. qz
sibi repugnat. qz tc. Probatio minoris. quia si
nulla est vnitas nature realis minor. singulari-
tate. et oīs vnitas alia ab vnitate singularita-
tis. cīnā nature specificē est minor. vnitate rea-
li nūmerali. qz nulla erit vnitas realis minor. vni-

Sententiarum

rate numerali. p̄ns est falsuz sicut pbabo. v. v.
vi. viii. g. tc. Prima via est talis fm̄ pbz. x. me-
tha. In oīgē est vnu p̄mu qd est metru et mē-
sura oīm qz sunt istius generi. Ista vnitas p̄mi
mēsuratē est realis. qz p̄bs p̄bar qvni cōuenit
p̄ma rō mēsurādi. et declarat p ordinē quod illud
est vnu cui cōuenit rō mēsurādi in omni gene-
re. Ista etiā vnitas est alicui inq̄tu est p̄muz
in genere. qz mēsurata sūt realia et realē mēsu-
rata. ens autē realē nō pōit realē mēsurari ab en-
te rōnis. g. Ista autē realē vnitas nō est singla-
ris. qz nullū est singulare in gē qd sit mēsura
oīm illoꝝ que sūt in gē. Nam fm̄ pbm. iiij. me-
tha. In individualiis eiusdē spēi nō est hoc p̄us
er illud posterius. qd p̄us eēntialē ordinat ad
posterior. Sed cōmē. aliter exponit de priorē
p̄stitutē posterius. tñ nibil ad p̄bm. qz inten-
sio p̄bi. est ibi p̄cordare cū platone. qz in indis-
viduiis eiusdē spēi nō est ordo eēntialis. g. tc.
Nullū ergo individualiū est p se mēsura eōꝝ que
sunt in specie sua. qz nec vnitas numeralis sūt
individualis. Precea scđo p̄bo qz idē p̄ns
falsū sit fm̄ pbm. vii. p̄bi. in specie athomā sit
p̄paratio. qz est vna natura. nō autē i gē. qz ge-
nus nō bz talē vnitatē. Ista dīa nō est vnitatē
fm̄ rōem. qz p̄ceper̄ generi est nūero vñ apō in
tellectū. sicut p̄ceper̄ spēi. alioqñ nullū p̄ceper̄
dīceat in qd de muli spēbus. et ita nullū p̄ceper̄
ēē genus. Et totēē p̄ceptus dicti de spēbus.
quot sunt p̄cepti spēri. et tūc in singularibus
pdicabilibz idē pdicaref de se. Sīl vnitas cō-
ceptr̄ vel nō coceper̄ nibil ad intētōnē p̄bi. ibi
scz ad p̄parationē vel nō. qz intēdit ibi naturā
specificā ēē vna vnitate nature specificē. non
autē intēdit ipam ēē sic vna vnitate numerali.
qz in illa nō sit p̄paratio. g. tc. Precea bz pbz
v. metba. ca. de adalī qd. idē sīle. et eōle sūdant
sup vnu. Et relatio nō est realis nisi bēat funda-
mētu realē et rōem fundādi realē. ergo vnitas
qz requirit in fundamēto relatōis sīlitudis est
realis et nō nūmeral. qz nibil vnu idē est sīle vel
eōle sibi p̄bi. Precea qzto. vnu oppōnis realē
sunt duo p̄ma extrema realia. Et p̄rietas est op-
positio realē. qd p̄t. qz vnu eōꝝ realē corūpē
alterū circūscripto oī ope intellectū. et nō nūl
qz sunt p̄zia. ergo vtrūq. p̄mu extremoꝝ huius
oppositionis est realē. vt autē est extremus. est
vnum aliqua vnitate realē et non numerali.
quia tūc p̄cise hoc albuꝝ vel p̄cise illud al-
bum esset p̄am contrariuꝝ nūgō. quod est
inconueniēs. tūc enim essent tot contrarieta-
tes p̄me quod individualia. Preterea quin-
to. vnius actionis sensus est obiectum vnum:
fm̄ aliquam vnitatem realē. sed non nu-
meralem. ergo est aliqua alia vnitas realis.

Probaf dua by
vns falsitas sūt
Primum argu-

Secundum

Tertium

Quartum

Quintum

Distinctionis II

Probatio maioris. qz potētia cognoscēs obiectū suū. inq̄tū videlz bac vnitate vnu. cognoscit īpm inq̄tū distinctū a quolibet qd non est vnu illa vnitate. sed sensus non cognoscit obiectū inq̄tū est distinctū a quolibet quod nō est vnu illa vnitate numerali. qz null⁹ sensus distinguunt huc radiū solis differre numerā liter ab alio radio. cū tñ sint diversi ppter motum solis. s̄ circuſcriban̄t oia sensibilia cōia. puta diuersitas locivel scitus. t̄ si ponerentur duo quāta s̄l esse p̄ potentia diuinā que etiā essent oīo similiā t̄ eq̄lia in albedie. vñis nō distinguere ibi esse duo alba. Si tñ cognosceret alterū eoz inq̄tū est vnu vnitate numerāli. cognoscet īpm inq̄tū est vnu distinctū vnitate numerali. Poss̄z etiā iuxta hoc argui de p̄mo obiecto sensus. qd est vnu in se aliqua vnitate reali. saltē de obiectovni actus sentiendi. qz sicut obiectū hui⁹ potētia inquātu⁹ obiectū p̄cedit intellectū. t̄ ita etiā fzvnitatem suam realē p̄cedit oīo actuz intellect⁹. Preterea sexto. qz si oīo vnitas realis ē numeralis ergo oīo diuersitas realis est numeralis. n̄is est falsum. qz diuersitas numeralis inq̄tū numeralis est eq̄lis. t̄ ita oīa cēnt eq̄ distincta. et tūc nō plus poss̄z intellect⁹ abstrahere a sorte et platone aliqd cōe q̄a sorte t̄ linea. t̄ eēt qd liber vle purū figmentū intellect⁹. Diaq̄na dupl̄t pbaſ. Primo qz vnu t̄ multa. idem t̄ diuersum sunt opposita. ex. x. mēth. c. v. quoties aut dī vnu oppositor toriē dī. t̄ reliquū ex p̄mo thopī. ergo cui libertvnitati corindet sua p̄pria diuersitas. Probaſ scđo. qz cuiuslibet diuersitatis vtrūq; extreμū est in se vnu eo mō quo est vnu in se. videt esse diuersuz a reliquo extremo. ita qz vnitas extremi vnu videt esse p̄ se rō diuersitatis alteri⁹ extremi. Confirmat etiā alif. qz si tñ est in bac re vnitas realis numeralis. qz cū vnitas ē ī re illa. ē ex se vna numero. ergo illud t̄ illud fīm oēz entitatē ī eis fīm p̄mo diuersa. qz in nullō vno aliquo modo puenietia. Confirmat etiā p̄ hoc. qz diuersitas numeralis est h̄ singulare nō esse illud singularē. supposita tñ entitate veriusq; extremi s̄ talis vnitas ē nc̄rō alteri⁹ extremi. Preterea nullo extreμe intellectu. ignis generaret ignē t̄ corruptet aquā. q̄ est aliq; vnitas realis ad ḡnatiū fīm formā. ppter quam eset ḡnatio vniuocā. Intellect⁹ p̄o pliderās. nō facit ḡnationē esse vniuocā. Preterea Auicē. v. mēth. dicit qz eq̄uitas est tñ eq̄uitas. t̄ qz nec est vna nec ples. nec vñis nec particulari. q̄ t̄. Preterea. impossibile est idē eodē a pte rei rea liter differre ab aliquo t̄ reali puenire cū eodē s̄ fortes reali differt a platonē t̄ reali cōuenit.

Questio VI

cū eodē. q̄ t̄. t̄ sic b̄ p̄positū. Cōtra istā op̄tionē potest argui dupliči via. Primo qz im̄ possibile est in creaturis aliq; differre forma s̄ nisi distinguant reali. q̄ si natura distinguat̄ ali quo mō ab illa dīa ībente. oīz q̄ distinguatur sicut res t̄ res. vel sicut ens rōnis t̄ ens rōnis vel sicut ens reale t̄ rōnis. Sed p̄mū negatur ab isto. t̄ s̄l scđo. q̄ op̄z dari tertiu. q̄ natura quoctūq; mō distinguat̄ ab individuali nō est n̄ si ens rōnis. Ans p̄z. qz si natura t̄ illa dīa contrabens nō sunt idē oībus modis. q̄ aliquid p̄t vere affirmari de vno et negari a reliquo. s̄ de eadē re in creaturā. nō p̄t idē vere affirmari t̄ vere negari. q̄ nō sunt vna res. Minor p̄z. qz si sic. periret oīo via pbandi distinctionē rerū in creaturis. qz īdictio est via potissima ad pbandū distinctionē rerū. si igit̄ in creaturā ab eadē re. nihil ab eodē p̄eadē re p̄t oīo idēz vere negari et vere affirmari. nulla distinctionē realis potest pbari in eis. Confirmat. qz omia īdictoria bñt equalē repugnantia. s̄ tanta est repugnatia inter eēt nō esse. qz si a est. t̄ b nō est. sequit̄ q̄ b nō est a. q̄ sic est de quibuscunq; īdictorijs. Si dī de p̄mis īdictorijs est h̄ verū qz per illa p̄tingit p̄bare nōidentitatē reales. nō aut cōtingit hoc per alia ītradictoria. Cōtra forma sillogistica equall̄ tenet ī omni materia. ergo hic est bonus sillogismus. omne a est b. c no est b. q̄ c nō est a. t̄ p̄ consequens ita de a t̄ nō a est verum. qz si hoc est a. t̄ hoc non a. qz hoc nō est hoc. Sicut si hoc est t̄ hoc non est. ergo hoc nō est hoc. ergo cōsūmūt in p̄posito. si oīo differētia individualis est de se p̄pria alicui individuali. t̄ natura nō est de se p̄pria cuicūq; individuali. sequit̄ q̄ natura nō est dīa individuali nō valer. qz essentia divina est filius. et tamē pater nō est filius. t̄ tamē pater est cēntia. Nec respōsio nō sufficit. qz sicut est singula re in deo. q̄ tres res sunt vna res numero. t̄ iō illa res vna numero est quelibet illarū triū rerū. t̄ tamen vna illarū triū non est reliqua ita est singulare et excedēs omnem intellectū q̄ non sequit̄. essentia vna numero est filius. pater non est filius. ergo pater nō est essentia Et illud singulare nō debet ponī. nisi vbi aucto rias sacre scripture compellit. Et ideo tales consequētia nunq̄ debet negari in creaturis. quia ibi nulla aucto rias sacre scripture compellit. cum in creaturis nulla vna res sit ples res. et quelibet earū. Si dicit q̄ talis p̄sequētia est bona. si ambe p̄missae sumant̄ sine omni determinatōne. Et ideo bene sequit̄. oīo differētia individualis est p̄pria alicui individuali duo. natura nō est p̄pria. ergo natura non est.

Libri primi

differētia individualis realis. Sed si sumat sūne determinatōc. tūc est minor falsa. nō aures tener vfr. si p̄missē accipiāt s̄b aliq̄ definiatōe certa sūcar begoreumatica. cuiusmodi ē de p̄ se. Hoc nō valet. q̄ sicut est forma sillogistica vñiformis. tā in illis de in eē q̄ in ill̄ de modo. t̄ s̄lī ē forma sillogistica rāvñiformis q̄ mixta in alijs pp̄onib⁹ iūmptis cū alijs determinatiōib⁹. sicut sunt p̄ se. in q̄tū. t̄ b̄mōi. t̄ p̄ ḡns ita est forma sillogistica b̄. ois homo p̄ se ē animal. nullus lapis p̄ se est aial. q̄ nullus lapis p̄ se est homo. t̄ p̄ ḡns vltra nullus lapis est homo. Sicut est hic. om̄e aial de necessitate est substantia. nullū accidēs de necessitate est substantia. q̄ nullū accidēs de necessitate est aial. Similic hic est bonus sillogism⁹ mixtus. ois homo p̄ se est aial. nullū albū est animal. ergo nullū albus est homo. ergo eodē modo hic erit bonus sillogism⁹. ois differētia individualis est de p̄ se p̄pria alicui individuali. natura nō est de p̄ se p̄pria. ergo natura nō est differētia individualis. Et s̄lī hic erit bon⁹ sillogism⁹. nulla differētia realis est realis cōmūnis. natura est realis cōmūnis. ergo natura nō est differētia individualis realis. t̄ p̄missē sunt vere ergo t̄ conclusio. Confirmat. q̄ sicut semp ex pp̄onib⁹ de necessario sequit̄ cōclusio de in esse. ita ex p̄positionib⁹ cū nota plētā sequeret̄ cōclusio de inesse. t̄ hoc. q̄ p̄ se est necessariū. ergo sicut se quī formalis t̄ sillogistice natura necessario ē cōmunicabilis. differētia contrabēs nō necessario est cōmunicabilis. ergo differētia ḡbens nō est natura. ita sequit̄. natura p̄ se est cōmunicabilis multe. differētia ḡbens de se nō est cōmunicabilis multis. ergo differētia ḡbens nō est natura. Nec valet dicere q̄ p̄clusio est vera pura q̄ differētia ḡbens nō est natura. quāvis nō distinguant̄ realis ab inuicē. q̄ sequit̄. non distinguunt̄ realis. t̄ vtrūq; est res. ergo sūt idē realiter. ergo sunt vñū realis. t̄ vltra. ergo vñū est aliud. t̄ p̄ ḡns p̄dicationiūnius de alio est vñā. Penultima vñā patet. q̄ realis nō est determinatō distractib⁹ nec diminuēs. sicut nec forma liter. t̄ p̄ ḡns ab aliquo sumpto cū tali definitōne ad ip̄m p̄ se sumptū est formalis vñā. s̄b p̄phi regulā scđo Periar. Tota rō precedēs confirmat. Nam sicut iste sillogism⁹ regulat̄ p̄ dici de nullo. nulla differētia est cōis. natura est cōis. ergo natura nō ē differētia. ita iste regulat̄ p̄ dici de nullo. nulla differētia est de se cōis. natura est de se cōis. ergo natura nō est differētia. Scđa via potest argui t̄ p̄dictam opinionē q̄ nō est vera. etiā posito q̄ cēt talis distinctio. Primo sic. q̄n̄cunq; cōuenit alicui realis vñū oppositor̄. ita q̄ vere t̄ realis denoia

Sententiarum

tur ab illo. sive cōueniant sibi ex se. sive p̄ aliō hoc stante t̄ nō mutato. reliquā oppositor̄ sibi nō p̄uenit realis. immo simplē ab eo negabitur. Sed per te ois res extra aiām est realiter singularis vñā numero. q̄uis aliqua de se sit singularis. t̄ aliqua t̄m p̄ aliqd additū. ergo nulla res extra aiāz est realis cōmūnis nec vñām rate opposita vñitate singularitat̄. ergo realis nō est aliquavnit̄as nisi vñitas singularis. Si dicit q̄ iste dueynitates nō sunt opposite rea liter. t̄ eodē modo singularitas et cōmūnitas nō opponunt̄ realis. Contra. si nō opponunt̄ realiter. ergo ex nulla oppositōe p̄t concludi q̄n a parte rei possit eide p̄mo cōuenire. ergo nō potest sufficiēter cōcludi. q̄n idem t̄ p̄ idē oib⁹ modis sit vñū ista vñitate t̄ illa. t̄ quin idem t̄ p̄ idem oib⁹ modis sit cōmūne t̄ singularē. Prēterea q̄n sequētia repugnat. etiā antedētia repugnat. s̄ sequit̄. a est cōmūne vel vñū vñitate minori. ergo cū a stat multitudō opposita vñitat̄ maiori. sc̄z multitudō numeralis. Et sequit̄. a est vñū vñitate maiori ergo cū a nō stat multitudō opposita. sc̄z multitudō numeralis. sed ista repugnat. cū a stat multitudō numeralis. t̄ ramē cum a nō stat multitudō numeralis. ergo ista repugnat. a ē vñū vñitate minori. a est vñū vñitate maiori. s̄ ista est vera p̄ te. a est vñū vñitate maiori. q̄ tu dicas q̄ natura est vñā numero. ergo ista ē falsa. a est vñū vñitate minori. accipieō a. p̄ ip̄a natura quā dicas semp vñā vñitate minori. t̄ si natura nō sūrva vñitate minori. multo fortius nec aliqd aliō. Assumptū p̄ p̄istū. q̄ ista. q̄ de ista materia dicit sic in tertio argumēto vñā op̄ionē q̄ cū vñitate minori p̄t stare mltitudo sine p̄dictōe maioris vñitat̄. q̄ multitudō nō p̄t stare cū maiori vñitate. q̄ sibi repugnat. Si d̄r q̄ ista forma arguēdi nō valet. q̄ cū bomie stat nigredo. t̄ cum albo nō stat nigredo. t̄ m̄bō ē albū. t̄ a est hō. q̄a est albū. Hoc nō valet q̄ accipieō vñiformit̄ stare. altera illarūz est falsa. q̄ accipieō stare actualit̄. tūc h̄ est falsa q̄ cū sorte stat nigredo. si sortes sit albū. Accipiendo aut̄ potētialit̄. tūc hec est falsa. cū albo nō stat nigredo. q̄ cū albo p̄t stare nigredo. sicut albū p̄t esse nigrūvel habere nigredinē. Tūc q̄uis nigredo repugnet albedinē. nō t̄m re pugnat illi qd̄ ē albū. t̄ p̄ ḡns nō repugnat albo q̄ isti duo cōmini albū. t̄ illib⁹ qd̄ ē albū conuerturn. Prefea qd̄ dīc q̄ cū vñitate minori p̄t stare sine p̄dictōe mltitudo oppositayñit̄at̄ maiori. videt̄ repugnare alteri dicto. quo dicit q̄ natura t̄ dīa individualis nō dīn̄ rea liter. q̄ quando aliqua duo sunt idē realiter quicqd̄ potest p̄ diuinā potentiam esse vñum.

Distinctionis II

illorū realit. pōt esse reliquū. sed ista differētia individualis nō pōt esse plura nūero realit dīsticā. q̄ nec natura q̄ est eadē realit cū ista dīra contrabēte pōt esse plura realit. nec p̄ p̄ns pōt esse aliq̄ alia res ab ista dīra contrahēte. et ita na-
tura sine dīdictiōe nō cōpatit secū multitudi-
nē nūeralēz. Lōfirmat ista vñ. q̄ oīne vle realit
sine sit p̄plete vle siue nō: est realit cōe plurib⁹
vel salte pōt esse realit cōe plurib⁹. s̄ nulla res
est realit cōis plurib⁹. q̄ nulla res est vñis quo-
cūq̄ modo. H̄aīorē manifesta. q̄ p̄ hoc disti-
guit vle a singulari. q̄ singularare est determina-
tu3 ad vñū. vle autē est indifferēt ad multa il-
lo modo quo est vle. H̄aīorē manifesta. q̄a
nulla res singularis realit ē cōis plurib⁹. s̄ oīs
res fūnctos ē realit singularis. q̄ r̄. S̄lē si aliq̄
res ip̄otata p̄ hoc ē cōis plurib⁹. aut na-
tura q̄ ē in sorte. aut natura q̄ ē in platone. aut
alia tertia ab istis. non natura sortis. q̄ illa ex
quo est realit singularis nō pōt ē in platone
nec natura platonis: p̄p̄ idē. nec natura ter-
tia. q̄ nulla talis est extra aīam. q̄ fūm eu3. oīs
res extra aīam. est realit singularis. Lōfirma-
tur idē scđo. q̄ illud qđ nec p̄ potentia diuinā
pōt cōicari p̄ urib⁹. nō est realit cōe: s̄ quacūq̄
re demonstrata: illa p̄ potentia diuinā nō pōt
cōicari plurib⁹. q̄ est realit singularis. q̄ nulla
res est realit et positivē cōis. Si dīc̄. q̄ p̄nis
repugnat isti nature ē in plurib⁹. nō tñ repu-
gnat sibi de se: sed p̄pter additamentū cū quo
est vñū per realē idētitatē. Lōtra. ista noīe
pugnatiā de se nō est positiva. et p̄ p̄ns ista cōi-
tas non est positiva. ita q̄ sit aliqd cōe. sed tñ
negativa. et p̄ p̄ns nō est aliqua vñitas positi-
va nisi tñ nūeralis vñitas. Preēa. talē vñi-
tate nūmerale negatiā possū attribuere illi
gradui individuali. q̄ certe non est ex se et p̄ se
p̄mo modo dicēdī p̄ se vñus nūero. et ita acci-
piēdo nōrepugnare ex se vel p̄ se. fūm q̄ oppo-
nit huic q̄ est cōuenire altius p̄ se p̄mo mō dī-
cēdī p̄ se. hec erit vera. isti dīrē individuali nō re-
pugnat ex se ē in plurib⁹. vñū nō repugnat si-
bi ex se ē vñū vñitate minore vñitate nūera-
li. q̄ sua opposita est falsa. s̄. q̄ dīra ista individualis
p̄ se p̄mo mō est vñū numero fūm istos.
Scđo p̄ncipalit iuxta istā viā arguo sic. q̄ si
natura ēset isto mō cōis sequeret q̄ tot ēssent
spēs et genera quoī sunt individualia. q̄a natura
sortis ēst spēs: et eadē rōe na- vñra platonis. Tūc
arguo. q̄incunq̄ aliq̄ sunt realit distincta: quoī
vñis pōt dici spēs. tūc sunt plures spēs. s̄ sic
est in p̄posito. q̄ r̄. Confirmat. q̄ ad multi-
tudinē subiecti primi sequit multitudino pas-
sionis. sed fūm istū. ista vñitas minor est passio
nature. ergo sicut natura realit m̄ltiplicat. ita

Questio VI

passio cū sit realis realit m̄ltiplicabif. et p̄ cō-
sequēs sicut realit sunt due nature i sorte et pla-
tone. ita erit realit due vñitates minores. sed
ista vñitas minor vel est cōitas vel inseparabilis
a cōitate. et p̄ p̄ns inseparabilis a cōi. q̄ sunt duo
cōia in sorte et platone. et p̄ p̄ns due spēs. et per
p̄ns sortes esset sub uno cōi. et plato sub alio. et
ita tot ēssent cōia et generalissima quoī sunt i
diuidua. q̄ videntur absurdā. Si dicāt q̄ res
nō est cōplete vñis. sed solū b̄z q̄ est p̄siderata
ab intellectu. Lōtra. q̄o de illo qđ īmediate
denoīatur vle. Aut est p̄cise vna res ē animā
Aut erit p̄cise ens rōnis. aut est aggregatiū ex
ente reali et ente rōnis. Si detur p̄mū bētūr
p̄positū q̄ res singularis ēst simp̄l cōplete vle
contra dictū p̄p̄. q̄ extra aīam fūm eos nulla
est res q̄n sit realit singularis. et p̄ p̄ns eadē res
q̄ est realit singularis ēst cōis. et nō plus vna q̄
alia. ergo quoī sunt singularia: tot sunt cōple-
tiue vñia. Si detur fūm. sequitur q̄ nulla res ēst
vñis. nec p̄pletive. Nec inchoatiue. nec in actu
nec in potētia. q̄ illud qđ per potētia diuinaz
nō pōt reduci ad cōpletū actuz ut sit actuale
nō est tale. nec in potētia: nec inchoatiue. et b̄
est verū. vbi non er hoc ip̄o q̄ reducit ad vñū
actū remanet potētia ad aliu actū sic est in di-
visione cōtinui in infinitū. et q̄n aliqd est in po-
tētia ad cōtradictoria. qualit nō est in p̄posi-
to. q̄ si p̄cise ens rōis ēst cōpletive vle. et i actu
et nullo mō res extra aīam sequit q̄ res ē animā
nullo mō est vñis. non plus vna q̄ alia. Si det-
teriū habet p̄posituz. q̄ semp ad multiplicatio-
nē cuiuscunq̄ p̄t s̄ sequit m̄ltiplicatio totū
vel aggregatiū. ergo si cōpletive vle ēst aggre-
gatiū ex re et ente rōis. quoī sunt res ē animā
quarū q̄liber est p̄ totius aggregatiū. tot erit
talia aggregata. et ita stabit. q̄ quoī sunt indi-
vidua tot erit generagīalissima. Preēa. sic
vle ēst vñū in multis et predicable de eis. ita
cōe ēst vñū in multis et de multis. et p̄dicabile
de eis. sed hoc sufficit ad hoc q̄ aliqd sit p̄pletive
vle. fūm eos. igīt oē cōe habet q̄cūd reū
ritur ad hoc q̄ aliqd sit cōpletive vle. et per
p̄sequēs ad hoc q̄ aliqd sit p̄pletive spēs vle
genus. sed fūm eos sicut probatū ēst cōitas cō-
uenit nature ex se extra intellectū. ergo et ēssē
cōpletive vle. et p̄sequēs ex quoī sicut p̄batū
est. quoī sunt individualia tot sunt cōia. sequitur
quoī sunt individualia tot sunt generagīalissima
Lōfirmat. quia si illa natura que ēst in sor-
te vere ēst cōis. ergo cū dīstructo sorte destrua-
tur quodlibet cōntiale sibi. sequit q̄ aliqd cōe
vere destruat et ānibilleretur. et certū est q̄ rema-
net aliqd cōe. ex quoī remanet individualū. Et ex
tali p̄tradictiōe cōtingit inferre distinctionē
k

Euslo

Reprehēsio

Libri primi

Sententiarum

realē b̄z eos: ḡ vñū illoꝝ cōiūz nō ē realit̄ alioꝝ
ꝝ p̄ p̄ns q̄n sunt: sūt plura. Si dicit: q̄ illa na-
tura ē cōis ex h̄ ipo q̄ ē appropata sorti p̄ dīaz
h̄bente. Lōtra p̄ te. nature extra itellectū que-
nit aliq̄ cōitas. q̄ro ḡ p̄ quo supponit ibi natu-
ra. aut p̄ ente reali. aut p̄ ente rōnis. sc̄dū nō
p̄t dari. q̄ h̄ icluderet p̄dictionē. Si suppos-
nat p̄ ente reali. aut p̄ tē reali q̄d ē singulare
realit̄. aut p̄ aliquo ente reali q̄d nō ē singula-
re realit̄. Si p̄mu. ḡ nō ē cōe. et p̄ p̄ns nō ē et se
cōe. Si det sc̄dū: ḡ aliquā res extra aīaz q̄ nō
ē realiter singularis; q̄d tñ negat q̄ dicūt q̄ na-
tura ē realiter vna nūero et singularis. Ter-
tio arguit sic. h̄umanitas in sorte: et h̄umanitas i
platone realit̄ distinguūt. ḡ vtraq̄ illarū ē res
alioꝝ vna nūero. ꝑ p̄ p̄ns neutra ē cōis. Si dī:
q̄ iste natura nō sūt distincte nisi p̄ istas dīaz
additas. sicut nec aliq̄ carū ē vna numero nisi
p̄ dīaz additā. et iō neutra ē de se singularis: s̄
ē de se cōis. Lōtra. oīs res seip̄a v̄l̄ alioꝝ sibi
intrinsecū distinguūt essentialit̄ ab om̄i alia re-
a qua essentialiter distinguūt. s̄ h̄umanitas q̄ ē
in sorte essentialit̄ distinguūt ab h̄umanitate
q̄ ē in platone. ḡ seip̄a vel p̄ alioꝝ intrinsecū
sibi ab ea distinguūt. Nō ḡ p̄ alioꝝ extrinsecū
additū illi. maior p̄tz. q̄ nūbil ē dictū: q̄ sortes
distinguūt ab isto asino p̄ platonē essentialit̄.
Sūl̄ eē idē et diuersū p̄sequit̄ ens immedie: ḡ
nūbil ē idē v̄l̄ diuersū ab aliquo p̄ alioꝝ extrin-
secū. Sūl̄ f̄m p̄bm et cōmē. uñ. metha. Omne
ens ē vñū p̄ essentiā et nō p̄ additū: ḡ nūbil est
vñū numero p̄ alioꝝ additū. ḡ natura q̄ ē i
sorte: si sit vna nūero. seip̄a v̄l̄ aliquo sibi essentia
li erit vna numero. Similit̄ si natura sit vna. ḡ
nō ē cōis. et p̄ p̄ns nō ē de se cōis. q̄ ista deter-
minatio de se: nō ē determinatio distractib̄s nec
diminuēs: ḡ a negatiōe determinabilis abso-
lute: ad negationē determinabilis cū ista det-
minatio ē bona ḡnā. ḡ sicut sequit̄: sortes nō
ē homo: ḡ nō ē nētrio hō. ita sequit̄: h̄umanitas
sortis q̄ ē i sorte nō ē cōis: ḡ nō ē d̄ se cōis. Lō
firmat. q̄ q̄ncūq̄ alioꝝ debet cōuenire alicui
de se nō positivē s̄ negatiōe: sicut dī: q̄ creatu-
ra de se nō est ens. et q̄ materia de se est p̄uata:
q̄ et cōsimilia falsa sunt de vi sermonis. s̄ vera
sunt b̄z q̄ equipollēt q̄busdā negatiūis. puta
talib̄ materia nō ē de se formata. creatura nō
est de se ens tale. q̄uis nō oporteat q̄ alioꝝ in-
sit illi cui dī et se p̄uenire. tñ illud simpliciter:
saltē p̄ potētiā diuinā p̄t sibi inesse: sicut cre-
atura simpliciter p̄t eē nēens. et materia p̄t
p̄uari vel eē p̄uata. ḡ similit̄ h̄umanitas q̄ ē in
sorte: p̄t eē cōis plurib̄ hoib̄. nūs ē impossibili-
bile: ḡt aīs. p̄bo falsitatē p̄sequētis. q̄ q̄n̄ ali-
qua sūt idē realit̄ impossibile est q̄ vñū sit idē

realit̄ cū aliquo q̄n̄ alioꝝ sit idē realit̄ cū codes
ꝝ hoc est verū in creatur. et etiā aliquo mō est
verū in deo. q̄ q̄uis nō sit verū dicere q̄ pat̄
est filius. nō obstante idētitate tā patris q̄ fili⁹
cū essentia diuina. tñ verū est dicere q̄ pat̄ est
illa res q̄ est filius. ergo h̄umanitas q̄ est in sor-
te cū sit eadē realit̄ cū differētia p̄trabēt. si hu-
manitas q̄ est in sorte p̄t esse realit̄ cūz differē-
tia contrabēt in platone. sequit̄ q̄ differētia
ista cōtrabēt. et illa cōtrabēt possent esse vna-
res. ꝑ p̄ p̄ns aliqua vna res posset esse sortes et
plato. q̄d includit cōtradictionē. Prefea. q̄c
quid a p̄te rei distinguūt ab alio q̄d nō est de i
tellectu suo formalit̄ p̄t intuitiue videri sine il-
lo alio. f̄m istū doctoz̄: qui etiā ponit q̄ essen-
tia diuina p̄t intuitiue videri sine p̄sona. ergo
h̄umanitas que est in sorte. p̄t intuitiue vide-
ri sine aliqua dīa p̄trabēt. ꝑ p̄ p̄ns cū iste hu-
manitas distinguūt loco et subiecto. p̄t ta-
lis intellect̄ distinguere vna ab alia sine om̄i
dīa h̄bente. q̄d nō esset possibile si p̄cise distin-
guerēt p̄ suas dīas h̄bentes. ḡ sc̄p̄is distin-
guit̄ nūralit̄. Lōfirmat. q̄ talis intellect̄
p̄t formare talē p̄positionē negatiūi dīcedo
hoc non est hoc. et p̄t scire istā esse verā. ḡ ista
res seip̄a nō est alia res. Lōfirmat. q̄ f̄m istū
doctoz̄ formalit̄ cōpossibilis vel repugnātia.
suis rōibus formalib̄ sunt cōpossibilis vel re-
pugnātia. igīt eadē rōe. q̄cūq̄ distinguunt̄ vel
sunt eadē. suis rōibus formalib̄ distinguunt̄ v̄l̄
sunt eadē. ḡ si iste h̄umanitas. pura sortis et
platoniſ distinguunt̄: realit̄ suis p̄p̄is rōnib̄
formalib̄: ꝑ p̄ nulla addita distinguunt̄. et per
p̄ p̄ns q̄liber illarū de se. sine oī addito distingui-
tur realit̄ ab illa. Assumptū p̄z. q̄ dicit sic. No
tandū q̄ si cōrepugnat̄ ex p̄p̄is rōibus. ita nō
repugnātia siue cōpossibilis est ex p̄p̄is rō
nibus cōpossibilis. Si dicas q̄ ex hoc ipo q̄
dicas. iste h̄umanitas distinguunt̄ realit̄. inclu-
dis istas dīas h̄bentes. q̄ nō sunt iste nisi per
istas dīas h̄bentes. et iō suis rōnib̄ formalib̄
distinguunt̄. q̄ iste differētia sunt de rōne for-
malib̄ illarū h̄umanitatū. ita q̄ istis differētis
circūscriptis non remanet nisi h̄umanitas indi-
stincta. Lōtra. q̄ncūq̄ aliqua distinguunt̄
quocūq̄ modo a p̄te rei: p̄t iponi terminū q̄ p̄
cise stet pro vno et nō pro reliquo. Alii em̄ non
posset ee aliqua p̄positio vera. denotās distin-
cionē vñū ab alio. Impono ergo istū tñminuz
a. q̄ p̄cise stet pro illo q̄d in sorte distinguunt̄ for-
malit̄ et nō realit̄ a dīa h̄bente. q̄ p̄ te alioꝝ est
in sorte q̄d distinguunt̄ formalit̄ a dīa h̄bete. q̄d
tñ est idē realit̄ cū illa dīa. et iō est realit̄ singu-
lare. Impono etiā istū terminuz b. q̄ p̄cise stet
pro illo q̄d formalit̄ distinguunt̄ a dīa p̄trabēt

3
Tertio arguitur.

Quarto arguitur

Distinctionis II

in platone. et tñ ē idē realiter cū illa dñā ībente. tūc quero Aut. a. t. b. sunt idē realit. aut nō. Si sic. ḡ ipsis nō variari nullo mō distinguitur realiter. t p̄s est aliqd indistinctū realiter in sorte t platone. qd isti negat: q̄ ponunt q̄ nihil idē realitē indistinctū est in sorte t platonē. si nō sūt idē realit. ḡ distinguitur realit. ḡ p̄ suas rōnes p̄pinqas formales. s̄ iste nō includat illas dñas ībentes p̄ positū. Et ita habet p̄positū q̄ scip̄s distinguitur. Et pp̄terea h̄st̄vera p̄ te a formalit̄ repugnat die ībenti ipsi? platonē. ḡ p̄ p̄p̄ia rōne sibi repugnat. ḡ p̄ p̄p̄ia rōne ab ea distinguitur realit. ḡ scip̄a dīstinguitur realit. t nō nisi nūeralit. q̄ nō distinguit specie nec genere. ḡ scip̄a ē vna numero.

Si dī q̄ q̄cūq̄ repugnat: vel sunt cōpossibilis līa suis p̄p̄is rōnib̄. vel p̄ aliquā eadē realiter cū illis repugnat. vel sunt cōpossibilis hoc nō valet. q̄ sicut sm̄ istū doctoře p̄z ibi. nō tm̄ loquit̄ de repugnātia t cōpossibilitate rerū realiter distinctarū. s̄ etiā de repugnātia t cōpossibilitate illoꝝ q̄ formalit̄ distinguitur. vel sunt cōpossibilis: sicut p̄z de essentia diuina. ḡ a. t b. scip̄is distinguitur. vel erit idē realit. etiā circ̄ cūscriptis illis differentiis. t nō sūt idē realit. q̄ si sic. nūq̄ possent distingui realit: ḡ scip̄is distinguit. Quarro arguo sic. si natura p̄cta esset realit̄ distincta ab oī gradu ībente. natura ex se esset vna numero sic. p̄batū est in p̄ma q̄stioē. ḡ cū ista natura p̄p̄i identitatem realez̄ dñā ībente nō sit min⁹ vna sequit̄ q̄ ip̄a erit ex levna numero. Ľofirmatur. q̄ natura nūbil vnitatis pdit p̄b̄ q̄ ē eadē realiter cū illo qd ē sūme vnu. ḡ nō min⁹ erit de se vna p̄ hoc q̄ ē eadē realit̄ cū dñā individuali: q̄ si distingueret realit̄ a dñā individuali. Ľofirmatur. q̄ sm̄ istū doc. quēcūq̄ ordinē haberet̄ alii qua si essent distincta realiter. eūdē ordinē habent vbi distinguitur aliquo mō. nō tm̄ realiter sed si differentia cōtrabes t natura distinguerentur realiter haberet̄ ordinē sicut duo: quo nū vtrūq̄ esset vnu numero. t vnum esset ex se potētia t aliud actus. t ḡ consimilē ordinē habebunt vbi distinguitur formaliter. Ista cōfirmatio magis est man̄ festa de natura generis respectu dñarū specificarū. q̄ si natura coloris nō esset realiter eadē cuīz differentia specifica albedinis nec natura coloris ēēt eadē realiter cū dñā nigredinis. t cū distinguerent̄ iste nature scip̄is. haberent̄ ordinē perfectioris et imperfectioris. ḡ vbi nō nō distinguitur realiter a differētis specificis. sed inter se distinguntur realiter scip̄is. haebūt eundē ordinē. quod non esset possibile nisi scip̄is distingueretur: quia cōtradictio est: q̄ aliqua scip̄is

Questio VI

se habeant sicut perfectius t imperfectius. n̄ si scip̄is distinguātur. cū pfectū t impfectū necessario distinguātur. ḡ si mō iste nature specifice scip̄is habeat ordinē perfect. oris t imperfectionis. scip̄is distinguitur. Quinto sequret̄ ḡ ille gradus est cōicabilis cū natura. imo defctō coicat plurib̄ vniuersalib̄. qd repugnat nature respectu differentiarū individuali. ḡ nō minus cōicabilis ē gradus individualis q̄ natura. Sexto. q̄a illa dñā t illa natura. aut sunt eiusdē rōis. aut alterius. Si eiusdē rōnis ergo nō plus est vna singulare de se q̄ reliquū. Si alterius rōis. Lōtra. illa q̄ sunt vna res in creaturis. nō sunt alterius t alteri rōnis. sed dñā individualis t natura p̄tracta sunt vna res ergo tē. Similit̄ maior est similitudo t cōmētia vel eq̄litas in illa q̄ sunt vna res. q̄ in illa q̄ distinguitur realit. ergo magis vel eq̄litas p̄nt cōuenire in p̄p̄ieratib̄ t passionibus. dū mō tm̄ oīa sunt essentiali. simplicia vel p̄posita ergo si gradus individualis cōtrabē: es natura asini. cōuenit in hac passione. q̄ vterq; est de se hoc. eque poterit gradus individualis t natura q̄ est eadē realit̄ cū illo gradu in eadē passione cōuenire. Similit̄ nō sunt min⁹ eiusdē rōnis. a t b q̄ sunt idē realit. q̄ a t d. si distinguitur realit. s̄ natura q̄ est in sorte. t natura q̄ est in platone q̄ distinguitur realit. sunt eiusdē rōnis. ergo multo fort̄ natura sortis t dñā cōtrabens erit eiusdē rōis. S̄ illi tūc sortes in cluderet aliqd alteri rōis ab illo qd est in platonē. qd falluz̄ ē. q̄ tūc sortes t plato nō cōnt̄ s̄ implicit̄ eiusdē rōis. Septio. si natura sic īberet p̄cise per dñam ībentē distinctā solū formalit. equalit̄ poss̄ poni vniuocatio realis. s̄ est aliquid realis a p̄te rei vniuoci deo t creaturis. sic p̄t poni talis vniuocatio respectu individuali. quorūcūng in creaturis. cōsequēs est cōtra eos qui ponut p̄cise q̄ est aliq̄s cōcept̄ vniuocis deo t creature. t nō aliqd a p̄te rei sicut ponut ex p̄te alia. mā p̄z. q̄ nō debet negari talis vniuocatio. nisi q̄ sequret̄ cōpositio in deo ex aliquo cōtracto. t aliquo p̄trabēte. sed ponēdo distinctionē formalē. nō sequit̄ aliqua p̄positio. q̄ ista distincta formalē coponant q̄ alia. quis ista magis distinguitur q̄ alia. q̄ qua rōe ponit̄ gradus in distinctionē formalē. ea deq̄ rōe ponit̄ gradus in cōpositiōe ex distinctionē formalē. Ľofirmat. q̄ sicut q̄n aliqua distinguitur realit. siue magis siue min⁹. si faciat p̄se vnu. nō est maior. rō q̄ ista cōponat q̄ illa.

Quinto arguitur.

Sexto arguitur

Nic probat trib⁹
medys q̄ natura
et dñā individual
nō sunt alteri rōis
mā p̄imo

Secundo.

Tertio

Septio arguit.

Libri primi

Cōtra dicta scoti

Quis ista min? q̄ illa. Ita si aliqua distinguiatur formaliter et faciant per se vnu nō est maior ratio q̄ ista cōponant q̄ illa. ḡ vel omia distincta formaliter facientia vel constitutaria p̄ se vnu cōponunt. vel nulla. Item discurrendo per dicta. in modo ponendi videntur multa nō bene dicta. Primum qd̄ dicit: q̄ natura ē prior naturaliter hac entitate ut hec est. H̄ nō ē verū. tuz q̄ eadē ratiō cū sit distinctio formalis inter essentiā et relationē. essentia esset prior naturaliter relatione qd̄ falsum est. tū q̄ bz dicta sua alibi. omne prius natura alio: p̄t p̄ potentia diuinā fieri sine posteriori. sed hoc ē impossibile de natura: cū sit eadē realiter cuz differentia contrabente. Assumptū p̄z. q̄ posuit q̄ omne prius alio: p̄t esse sine eo: t̄ nō ecō uero. Scđo nō videf̄ bene dictū: q̄ differen-
tia individualis nō est quidditatiua. q̄ omne quod est de essentia alicuius per se in genere: est de quidditate ipsius: t̄ per p̄ns est entitas qd̄ditatua. s̄ hec differentia individualis est de essentia individuali qd̄ est per se in genere. ḡ t̄c. Si dicat q̄ reqr̄t q̄ sit entitas cōicabilis: q̄ omnis quidditas ē cōicabilis. Hoc videf̄ dictū sine rōne. q̄ sicut tu ponis q̄ ois qd̄ditas est cōicabilis: ita cadez facilitate ponā q̄ ois qd̄ditas realis ē cōicabilis distinctis specie: et ita entitas specifica: non erit entitas qd̄ditatiua. Tidet ḡ dicendū: q̄ ois entitas q̄ ē de essentia alicui⁹ rei p̄ se vnu t̄ existentis p̄ se in genere: est entitas quidditatiua. ita q̄ siue sit cōicabilis siue sit icōicabilis: nihil refert. immo veri⁹ debet dici sicut patet: q̄ nulla entitas qd̄ditatiua realis est cōicabilis: nisi sicut forma cōicatur materie vel tali modo quo res distincta cōicatur rei distincte. Tertio nō videatur bene dictū: q̄ natura sit indifferens de se. t̄ tñ q̄ realiter sit differentia cōtrahens. q̄ si c̄ argutū est illud qd̄ est de se indifferens est in differens. s̄ indifferens nō est idē realiter: cuz nō indifferenti reali. ḡ natura et dīa cōtrahens nō sunt idē realiter. Lōfirmat. q̄ si sit de se in differens aut est realiter de se indifferens: aut nō. si non: ḡ nihil facit ad p̄positū. si sic. ḡ p̄t cōicari: qd̄ prius improbatū est. Ex isto sequitur: q̄ nō videf̄ bene dictū: q̄ natura sit de se in differens. t̄ tñ appropriata per idētitatē. q̄ si sit realiter in hoc repugnat sibi esse in alio. ḡ nō est de se cois nisi forte negatiue. Quarto non videtur bene dictū: q̄ natura est realiter vna numero: quis sit de se cois. t̄ sit vna nūero tñ denominatiue. q̄ qñ aliq̄ faciunt vel cōstituunt vnu per se. qua ratione passio vel p̄petras forme predicitur denominatiue de materiā: cadem ratiōe p̄petras vel passio materie

Sententiarum

predicat̄ denotatiue de forma. ergo cū natura et dīa cōtrahens faciat vnu p̄ se. qua rōe vnitatis numeris predicat̄ denotatiue de natura. ita q̄ natura est vna nūero realis. eadē rōne vnitatis minor: q̄ est passio ipius nature predicabit̄ denotatiue de differētia individuali. ita q̄ dīa individualis realis erit cōis: t̄ vna vnitate minor. t̄ per p̄ns totū singulare eadē rōne denobit ab utraq̄ vnitate. t̄ ita singulare nō plus erit vnu nūero q̄ cōe vel vnu vnitate minore.

Per illud p̄z. q̄ illud simile est ad oppositū. q̄ sicut dīa specifica nō debet dici vna vnitate minore q̄ sit vnitas specifica. ita vnitas generis nō p̄t dici vna vnitate maiore q̄ sit vnitas generis. Quito nō videf̄ bene dictū qd̄ dicit. q̄ vle in actu est illud qd̄ habet aliquas vnitatē indifferētē t̄c. Quia tunc oporteret q̄ vle in actu esset vnu in multis t̄ de multis. Aut illud vle est ens rōni. t̄ per p̄ns nō est vnu in multis singularib⁹ extra aiaz nisi p̄ pdicationē. qd̄ est dici de multis. ḡ distinguēdo esse in multis a dici de multis. nō ē verū. Si aut illud vle sit extra aiaz. ergo est in re fini aliquā vnitatē. Secundo nō videf̄ bene dictū. q̄ cōitas et similit̄ singularitas cōueniunt nature extra itellectū. q̄ nihil ex itellectū est cōe. cū ex itellectū sit qd̄libet realis singulare.

Ideo dico alii ad q̄stionē. t̄ p̄io ondā cōclusionē. q̄ qlib⁹ res singularis seip̄a est singularis. Et h̄ p̄suadeo sic. q̄ singularitas immediate cōuenit illi cui⁹ ē. ḡ nō p̄t sibi p̄uenire p̄ aliquā aliud. ḡ si aliqd̄ sit singulare. seip̄o est singulare.

Prœterea. sic illud qd̄ est singulare se bz ad esse singulare. ita qd̄ ē vle se bz ad eē vle. ḡ sic illud qd̄ ē singulare. nō p̄t p̄ aliquā additūz sibi fieri vle vel cōe. ita illud qd̄ est cōe. nō p̄t p̄ aliquā sibi additū fieri singulare. ergo qcqd̄ est singulare per nihil additū: est singulare seip̄o. Secunda cōclusio. q̄ ois res extra aiaz est realis singularis et vna numero. q̄ ois res extra aiaz vel est simplex vel cōposita. Si sit simplex. nō includit multas res. sed ois res nō includens multas res est vna numero. q̄ ois talis res. et vna alia res cōsimilis p̄cise sunt due res. ergo utraq̄ illarū est vna numero. ergo ois res simplex est vna nūero. Si sit cōposita. tandem op̄z deuenire ad certū numerū p̄tiū. t̄ p̄ p̄ns totū cōpositū ex eis erit vnu nūero. vel erit vnu aggregatiue. Et hoc etiā p̄t argui sub ista forma. Accipio illā rem quā nō ponis rem singulare. t̄ querō. Aut inludit plures res. aut nō. si nō Accipio vnu cōsimilē distinctā realit. t̄ arguo sic. Iste res sunt distincte realit. t̄ nō sunt in numero infinito. ergo i numero finito. t̄ nō nisi in dualitate manifestū est. ergo sunt p̄cise

D
Cōclusio p̄t m
sionis auctorū p
batur Pumo.

Secundo

Scđa conclusio

Distinctionis II

Respōdo autem
nō ad formā que
bōis.

Sed p̄mū argu
mētū p̄mū op̄
tū.

due et per cōsequēs vtrac̄ illarū erit vna nū
mero. Si autē includit plures res et non infi
nitās ergo finitas et per p̄ns ibi erit numerus
rerū. et ita quilibz illarū inclusarū erit vna nu
mero et singularis. Ex istis sequitur: q̄ queli
bet res extra animā scīpā est singularis: ita q̄
ipsa sine omni addito est illud quod immedia
te denominat ab intētione singulari nec sūt
possibilia quecunq; a parte rei qualitercunq;
distincta: quoū vnu sit magis indifferens q̄
reliquū. vel quoy vnu sit magis vnu numero
q̄ reliquū: nisi forte vnu sit perfectius alio. sīc
iste angelus est perfectior isto asino. et ita que
libet res extra aiam scīpā erit bec. nec est que
renda aliqua causa individuationis: nisi forte
cause extrinsece et intrinsece quādō individuū
est compositū: sed magis esset querenda caus
a quomodo possibile est aliquid esse cōmune
et vniuersale. Respondeo q̄ ad formā ques
tionis: q̄ illud quod est vniuersale et vniuocū
non est aliquid realiter ex parte rei: distinctus
formaliter ab individuo. Et em̄ nō sit distin
ctum formaliter tñ patet. quia tunc quando
cunq; predicaretur superius de inferiori: p̄di
caretur idem de se: quia superi⁹ et inferiori es
sent cedem res. p̄ns est falsum. Item tunc nū
q̄ idez genus predicaretur de diversis specie
bus: sed esset aliud et aliud predicati⁹: quod vi
derur inconveniens. Ad primū argumentū
alterius opinionis dico: q̄ inesse alicui pōt ē
dupliciter. vel realiter. vel fū predicationem
quomodo dicitur. Primo modo vnu est: q̄ cuiuscunq;
inest aliquid: inest sibi in quocunq;. Secundo
modo non oportet: si subiectū sit terminus cō
minis. Et ideo non sequit̄. si natura hominis
de se sit bec: q̄ in quocunq; est natura hominis
q̄ est hic homo: tñ ista p̄positionū. natura homi
nis de se est bec. est distinguēda q̄ uis forte nō
de virtute vocis seu sermonis: eo q̄ natura ho
minis pōt supponere simpliciter vel persona
liter. hoc est eo q̄ pōt stare pro re extra aiaz v̄
pro se: si scđo modo. bec est falsa. natura lapis
dis de se est bec. quia tunc denotatur q̄ conce
ptus mentis qui est vniuersalis de se sit hic la
pis. et hoc est falsum. quia iste conceptus nec
de se nec per quācunq; potentia pōt esse hic la
pis: q̄ uis possit vere predicari de eo: nō pro se
sed p̄ re extra. Si accipiatur primo modo. sic
bec est vera. natura hominis de se est hic ho
mo: et tñ cū hoc stat q̄ natura hominis d̄ se sit
ille homo et ille homo: imo q̄ natura hominis
de se nō est hic homo: quia cū natura hominis
sit terminus cōis. ille poterunt esse vere sicut
due subcontrarie: quarū vtrac̄ verificatur p̄

Questio VI

aliquo alio singulari. q̄ tūc equipollēt istis p̄
ticularibus. aliqua natura de se est hic homo.
que verificat̄ pro hac natura. et aliqua natura
de se nō est hic homo. que verificat̄ pro alia na
tura q̄ nō est hec natura. Et eodez modo sicut
iste stant simul. homo est sortes. homo est plaz
to. ita iste stant simul. natura hois de se est hic
homo. natura hois de se est iste homo. Et q̄n
dicitur. si natura hois de se ē hic bō. q̄n quo
cunq; est natura hois. illud est hic bō. Respons
deo q̄ nō sequit̄ formalis de vi sermonis: h̄ est
fallacia figure dictionis. eo q̄ mutat vñ? mot
dus supponēd̄ in aliū. Nā in ista. natura hois
de se est hic homo. ibi natura homis supponit
determinate. in p̄ntē aut̄ magis supponit p̄fuse
tñ. Tamē quicqd̄ sit de hoc. bec est vera. Na
tura hois in quocunq; est illud est hic homo. q̄a
babz vnu singulare verā. sc̄z bec natura hois
i quocunq; est illud est hic homo. Et tūc arguē
do sic. Naturā hois in quocunq; est illud: ē: hic
homo. natura hois est in illo hoie. ergo iste ho
mo est hic homo. est fallacia p̄sequēt̄. q̄ argui
tur ex oībus indifinitis. Sed quātū ad diuer
sitatē illarū p̄positionū. quarū vna negat: et
alia cōcedit̄ est dicendū vniiformē sīc de istis
cuiuslibz hois asinus currat. Asinus cuiuslibz
hois currat. Sciendū tñ q̄ q̄n dicitur natura
hois de se est hic homo. debet intelligi vt sit cō
structio intrāstitua. hoc est. natura que est ho
mo est de se hic homo. Ad scđm scđo. q̄ cui
zuenit de se vnu oppositor. ei de se repugnat
aliud oppositū. et iō q̄ natura de se est hec. vñ
q̄ natura supponit p̄sonaliter. iō cōcedo vni
formiter q̄ nature repugnat multitudo num
eralis. hoc est nature repugnat esse in alio: et na
ture repugnat esse in multis. Prima illarū ve
rificat̄ pro vna singulare. q̄ huic nature repu
gnat esse in alio. cu hoc tñ stat q̄ nature nō re
pugnat esse in alio. imo nature de se conuenit
esse in alio. hoc est nature cōuenit esse aliud. q̄
verificat̄ pro alio singulari. q̄: sicut dictu⁹ est.
iste due sunt indifinitae. et per p̄ns cū subiectū
in eis supponat p̄sonaliter. equipollēt duab⁹
p̄ticularibus. quarū vtrac̄ babz aliquā singu
larē verā. et per p̄ns vtrac̄ est simplicit̄ vera.
Ista aut̄. nature repugnat esse in multis est ve
ra pro qualibet singulari. q̄: cuiilibet nature re
pugnat esse in multis. Si dicat̄. nature non
repugnat p̄dicari de multis. ergo nec nature
repugnat esse in multis. Respondeo q̄ aīs est
distinguēd̄. eo q̄ subiectū pōt supponere p̄
sonalit̄. et sic est simplicit̄ falsuz. q̄: q̄libz singu
laris est falsa. sc̄z isti nature nō repugnat. et illi
nature nō repugnat et̄. et sic de singulis. Vel
pōt subiectū supponere simplicit̄. et sic est aīs

Libri primi

verū quia tūc denotat q̄ istud cōē natura qđ
nō ē in re. sed tñ in mente pōt p̄dicari de mul-
tis nō p̄se sed p̄ reb?. Primo modo p̄na ē bo-
na. q̄ tā i ante q̄ in p̄nte supponit subiectū p̄-
sonalit. & sicut p̄ns ita tāns ē falso. sc̄do modo
p̄na nō valet q̄ in ante subiectū supponit sim-
pliciter. & in p̄nte p̄sonalit. et ita ē fallacia eq̄
uocatiōis penes tertium modū. Si tñ subiectū
cōsequētis posset habere suppositionē simpli-
cē. p̄ns esset negandū. & p̄na negāda; accipiē-
do esse in p̄esse in aliquo realiter & subiectū
q̄ sic natura in nullo singulari ē: hoc est dictū
istud cōē in nullo singulari est subiectū. Si
dicit q̄ aliquid eode mō est hoc aliqd: & distin-
guit ab om̄i alio hoc aliquo. & natura de se nō
distinguit ab om̄i alio hoc aliquo: tūc em̄ nō es-
set il. e lapis: lapis. ḡ de se nō est hic lapis. Re-
spondeo sicut p̄ns q̄ hec est vera. natura lapi-
dis de se distinguit ab om̄i alio hoc aliquo. p̄
vna singulari: & q̄ subiectū supponit p̄sonalit
et hec sit̄ est vera p̄ alia singulari. natura la-
pidis de se est ali? lapis ab isto. & ideo nō seq̄t
q̄ ali? lapis nō sit̄ lapis: sicut nō sequit̄ homo
distinguit a sorte. vel homo nō est sortes. & bō
est sortes. ḡ sortes nō est sortes vel distinguit
a sorte. Est etiā illud argumētū p̄ncipale ad
oppositū. q̄ sicut q̄n alicui cōuenit de se vnu^z
oppositū: ei de se repugnat aliud oppositū ita
q̄n alicui cōuenit vnu^z oppositū: eidē dum sibi
cōuenit illud oppositū repugnat aliud op-
positū: sicut si sorti cōuenit eē albū. dū sortes est
albus: nō pōt sibi cōuenire aliud oppositū sc̄z
q̄ sit̄ niger. ḡ si natura lapidis est hec natura
lapis. dū est hec nō pōt eē in alio. et ita dū est
hic lapis: nō pōt eē alius lapis quin sit̄ iste.
& ita p̄z q̄ argumētū est contra sc̄p̄ls. Et iō
pro eo & pro me respondendum est: sicut dictū
est. Ad tertium dicendum q̄ aliquid obie-
ctū est prius naturaliter ipso actu et aliquid
non. et ideo vniuersale nūq̄ est prius natural-
iter vniuersaliter ipso actu. nec est ista p̄pria
ratio obiecti intellect?: sc̄z vniuersale in actu
quia sicut p̄tebit alias primum obiectum in
tellectus p̄mitate generationis est ipsuz sin-
gulare. et hoc sub propria ratione: et non sub
ratione vniuersalis. Ad quartū dico. q̄ nul-
la est vnitas nature existentis in isto lapide:
quoniam p̄mo sit̄ istius lapidis. Tamen dis-
tinguo de vnitate. Uno mō dicit̄ vnitas fm̄
q̄ denominat precise aliquid vnu^z et non plus
ra. nec vnu^z in comparatiōe ad aliud distinc-
tum ab eo realiter. et isto modo dico q̄ om̄is
vnitas realis est vnitas numeralis. Alter di-
citur vnitas fm̄ q̄ denominat plura. velynu^z
in comparatione ad aliud distinctuz realiter.

Sententiarum

rislo modo vnitas specifica denotat ip̄m so-
tem & platonem. et vnitas generis denotat istū
boiem & istū asinū. nō aliqd quoq̄ modo di-
stinctuz ab ip̄s individuali. s. b̄ denotat imedia-
te ip̄a individualia. Unde sicut vere dicit̄. q̄ sor-
tes & plato sunt vnu^z vel idē specie & sortes est
idē sp̄e cū platone: & q̄ ille bō est idē vel vnu^z
cū isto sp̄e. ita vere dicit̄ q̄ ille homo & iste asin-
us sunt vere vnu^z genere. hoc est dictū. q̄ ista
sub eadē specie vel sub eadē genere cōtinētur
quā expositionē exp̄ss̄e ponit p̄bs. i. tho. c. de
eodē: sicut dictū est in p̄ma q̄stione istius ma-
terie. & isto modo cōcedo q̄ nō ois vnitas vel
idēt̄as realis est numeralis. sed ista vnitas nō
cōuenit nature quoq̄ modo distincte ab in-
dividuali. sed cōuenit immediate ip̄s individuali
vel vnu^z in cōparatiōe ad reliqui. quod idē est.
Sed q̄ argumētā vadūt cōtra primū intelle-
ctū. ideo resp̄deo ad illa. Ad primū q̄n dicit̄
fm̄ p̄bm. q̄ in oī genere est vnu^z primū qđ est
metrū & mensura oīm alioꝝ illius generis. Di-
co q̄ sicut p̄tebit in sc̄do libro. q̄ mensura ali-
quādo est vera res extra aīam. sicut p̄ vlnā mē-
surat pānus. Aliq̄n mensura est tñ quidā p̄ce
p̄trus in mente. Prima mensura dicit̄ esse vna
vnitate numerali. sed hec est falsa. q̄ in oī ge-
nere est tñ vnu^z qđ est mensura oīm alioꝝ. & si
babeat ve. itatē deb̄z intelligi. q̄ in oī genere
est aliqd qđ est mēsura oīm alioꝝ. specie distin-
ctorꝝ. nō aut̄ oportet q̄ sit̄ mensura oīm alioꝝ.
sive distinguatur specie sive nō. & isto mō sunt
plura quoꝝ qđlibet est mensura oīm alioꝝ. sp̄e
distinctorꝝ. & qđlibet illorꝝ est vnu^z vnitate na-
merali. Et q̄n dicit̄ vnitas p̄mi mēsura tis est
realis. Dico q̄ si ly p̄mi teneat̄ positine. sic b̄ ē
falsa ppter falsaz implicationē. q̄ nibil est. sic
primū mensurās. Si aut̄ teneat̄ negatiue. p̄ce
do eā. q̄ talia p̄ma sunt multa. sc̄z qđlibet individuali
vnitatis illius speciei. maxime si qđlibet sit̄ eque
simplex. Et q̄n dicit̄. q̄ nullū singulare est mē-
sura oīm illorū que sunt in illo genere. cōcedo
q̄ nō individuali euſdē speciei. sed est mēsura
oīm sp̄e distinctorꝝ. & hoc sufficit ad p̄posituz.
Tertium sciendū. q̄ p̄bs vel principaliter vel
solū loquīt̄ de illis que sunt eiusdeꝝ speciei. sic
p̄z per exempla sua ibidē. & de illis que habēt
individualia. quoꝝ aliqua sunt maiora: & aliqua
minora. & vult q̄ illō qđ est minus alijs sit̄ mē-
sura alioꝝ. nō tñ oīm individuali illius speciei
sed tñ illorꝝ que nō sunt ita pua. Ad sc̄dm di-
co. q̄ in specie at̄ho. fit cōparatio: nō ppter vni-
tate cōceptus: nec p̄cise ppter vnitatē nume-
ralē: nec p̄cise ppter vnitatē specificā. sive po-
nat sicut positū est in p̄ncipio solutiōis istius
argumēti. sive ponat b̄ modū aliquoꝝ falsuz

¶ Redetur ad ar-
gumenta p̄bū
fallitatem p̄tis
Ad primum

Ad sc̄dm.

Distinctionis II

ymaginandi. q̄ rūc in omni specie atbo. esset comparatio. sed propter hoc est comparatio: quia plura idividua eiusdē speciei possunt facere vñū individuum. et idcōb̄i multa indistincta loco et subiecto possunt facere vñū. ibi ponenda est talis comparatio et nō alibi. Et q̄a hoc est possibile de individuis eiusdē speciei. et non de individuis diversarū specierū. ideo in specie atbōna. ponit cōparatio t̄ nō in genere. Tlerbi gratia. hoc albū dicit albius alio albo. quia haber plures partes albedinis i eo dē subiecto primo. et si isto mō plures ptes albedinis et nigredinis concurrunt simul ad faciendū per se vñū colorē: illud posset dici colorius alio. Et quando dicitur: q̄ ista compa ratio nō fit fm vnitatem numeralē. verū est primo modo loquendo de vnitate numerali. et ideo fit fm vnitatem specificam. quia fit fm duo: quorū vtrūq; est vnum numero. nec requiriatur aliquid tertiu quoctū modo distinctuz ab istis duobus. Ad tertiu dico: q̄ ponēdo similitudinem relationū distinctā realiter ab extremis. tunc dicendū: q̄ sunt hic due similitudines habētes duo fundamēta realia. quorum vtrūq; est vñū numero. et ideo illud vñū non est ratio fundādi similitudinem eiusdem ad se. sed est ratio similitudinem fundandū ad aliud. M autem intelligat pbs devno numeropatz. quia postq̄ dixit quomodo simile idē et quale dicuntur fm vñū: postea subdit. vñū autē numero principiū et metriū: ergo non intelligit de aliquavnitate alicuius quod nō est vñū numero. Sed nunquid est concedendū: q̄ istavnitas est ratio fundandi istā relationē. Dicendū q̄ fm istos qui ponunt istas relationes realiter distinguī. non est plus ponendū. q̄ vnitatis est proxima ratio fundandi similitudinem: q̄ relationes alteriū modi. Sed differētia est in hoc: q̄ ad istas relationes requiritur aliqua vnitatis realis scđo modo dicta in principio solutionis istius argumenti qualis non requiritur ad alias relationes alterius modi. quia ad illas requiritur saltem vnitatis specifica: qualis non necessario requiritur ad alias: quis aliquādo sit ibi talis vnitatis. Ad quartum dico: q̄ aliq̄ eē prima extrema oppositio: nis realis est dupliciter. Uel quia sunt illa de quibus primo positivē predicatorū opponi realiter. non tñ predicatorū de eis pro se: fm q̄ bascent suppositionē simplice: sed pro rebus singularibus fm q̄ habēt suppositionē persona lēm. Uel quia in rē sūt realiter cōtraria. Primo modo extrema oppositionis realis nō sūt realia. q̄ iste terminus oppositionis realis: non predicatorū primo et adequate de quibuscūq;

Questio VI

rebus. sed tñ de cōceptib; pro rebus: vel de vocib; si predicationis sit in voce. et sic de alijs. Nec tñ deber concedi de virtute sermonis q̄ sunt cōtraria. sed dicendū est vniiformiter sicut dictū est p̄s de pmo obiecto adequato potētie sensitivae. et de subiecto p̄mo passiōis realis. Scđo mō nō sunt tñ duo extrema oppositio: nis realis. sed sunt multa. si sint multe opposi: tiones reales. Unde hec albedo et hec nigredo opponuntur realit. similiter illa nigredo et illa albedo opponuntur realiter. Et de istis est p̄ci se verum. q̄ vñū cōtrarioz corrupit reliqui: et vtrūq; illoz est vñū numero. Et q̄ dicit. hoc albū est pumū cōtrariū nigro. Dico q̄ p̄prie al bū nō cōtrariā nigro. sed albedo nigredini. et cōcedo q̄ hec albedo p̄mo cōtrariā nigredini fm q̄ ly p̄mo tenet negative. q̄ contrariā ni gredini et nihil plus. fm aut q̄ ly p̄mo tenetur positivo sic nihil primo cōtrariatur nigredini.

Si dicat q̄ vñū vñi est cōtrariū. ergo multa nō cōtrariātūr nigredini.

Silī cōtraria p̄nt esse in eodē nō sic aut̄ duo individua.

Silī cōtraria maxime distat. sed duo idividua nō ma-

xime distant. Ad primū dico. q̄ pbs loquitur

de vno fm specie. non de vno fm numerā.

Et quomō vnitatis specifica est realē t̄ a pte rei. di-

cētū est. q̄ hoc nihil aliud est q̄ a pte rei esse ali-

qua plura. que sub eadē specie continēt. fm

p̄bm. i. tbo. Ad secundū cōcedo. q̄ cōtraria p̄nt

esse in eodē. saltem successiue. Et iō dico. q̄ nō

est cōtradictio q̄ aqua sit calida etiā in summo.

sicut nec est cōtradictio q̄ sit summe frigida.

si sit status in talibus formis. Ad tertiu dici:

tur q̄ cōtraria maxime distant. distat illa q̄

p̄t esse inter individua diversarū specierū.

Luius tñ maxima distantia specifica requirit

ad contrarieitatē t̄ cuius nō alias dicef. Ad

quintū dico. q̄ obiectū vnius sensationis est

vñū vnitate numerali. Et q̄ dicit. q̄ potētia

cognoscēs obiectū suū inquātū sc̄z bac vnitati-

te vñū. cognoscit ipm inquantus distinctū ab

omī alio. Dico q̄ cognoscit illud qd̄ est distin-

cētū ab omī alio. et cognoscit illud sub illa rōne

per quā distinguī ab omī alio. q̄a illa rō q̄ est

ip̄met res terminat īmmediate actū cognoscē-

di. nō tñ oportet ppter hoc q̄ possit discerne-

re vel distinguere ipm ab oī alio. q̄ ad cogni-

tionē discretiā plus requiri. q̄ ad cognitōez

apprehensiāz. q̄a cognitio dilcretiā in actu

nunq̄ est nisi respectu distinctoz. nec ad h̄ suffi-

cit q̄ distincta apprebendātur. nisi ipsa in se

sunt dissimilia. vel loco et situ differentia. Et h̄

est verū. quādo subiecta talia apprebēta uata

sunt facere vñū per se. sicut de qualitatib; sen-

sibilibus et nō de quibuscūq; intellectiōibus

Instantia prima

Secunda

Tertia

Ad primā.

Ad secundā

Ad tertiam

EE
Ad quintū argu-
mentum

Libri primi

vel amorphis voluntatis: neq; de intelligentiis vel animabus. Et ideo quantumcumque talia apprehendantur: non oportet q; possint discerni propter maximam similitudinem inter illa. tamen si sit potentia intellectiva: potest cognoscere ipsum esse distinctum ab omni alio aliquo tamen certo demonstrato: nō oportet q; possit cognoscere ipsum esse distinctum ab omni alio vel ab hoc. quia aliqua universalis potest scrii: et tamen multe singulares ignorari. et tamen sensus proprius nō potest cognoscere ipsum distinctum a quocunque. quia hoc pertinet ad notitiam complexam. quia scitur hoc non esse hoc. Potest tamen sensus discernere hoc ab aliquibus: et ab aliquo non. et aliquando discernere hoc ab hoc: et aliquando non. propter aliquam variationem a parte rei. Et ista responsio confirmatur: quia sensus discernit magis album a minus albo. Tunc quero: aut. aperte pendit aliquid istorum precise sub ratione communis: aut sub ratione singularis. Si primum et in illa conueniunt. ergo per illā non discernit. Si secundum: habetur propositum q; aperte pendit sub ratione singularis. nō q; ista intētio singularis sit ratio terminandi: sed q; illud qd immediate denominatur ab hac iteratione sit immediate terminans. Et ad confirmationem concedo: q; primum obiectum intellectus primitate generationis est unum unitate numerali et illud precedit. Sed primum obiectum primitate adequationis: si tñ aliqd sit tale nō est unum unitate numerali precise quin sit commune: nec precedit sicut post dicitur.

Ad tertium pcedo q; illo modo quo omnis unitas realis est numeralis q; illo modo omnis diversitas realis est numeralis. etiā diversitas specifica est numeralis. cū fīm p̄bm quecūq; sunt diversa genere: sunt diversa specie. et quecūq; sunt diversa specie: sunt diversa numero. Tn de diversitas numeralis est in plus ad diversitatē specificā et generis. quia sequitur sunt diversa genere vel specie. q; sunt diversa numero: et nō eōverso. Et qñ dicitur q; omnis diversitas inquātū numeralis est equalis. Dico: q; hec est simpliciter falsa. quia tunc sequeretur q; omnis diversitas esset equalis: cū inq̄tū non sit determinatio distractibens. Si tñ sic intelligatur p̄ns q; oia que solū differunt numeraliter sunt equaliter diversa pōt cōcedi in his que nō suscipiunt magis et minus. Et si dicatur: q; omnis unitas numeralis est equalis. q; omnis diversitas numeralis est equalis. Dico q; non sequitur sub illo intellectu quo an̄s est verū. sic non sequitur: quecūq; sunt equalia sunt equaliter equalia. quia equalitas nō suscipit magis

Sententiarum

et minus. q; quecūq; sunt in equalia: sunt equaliter in equalia. ita ē de talib; quādo vñ op̄ positū suscipit magis et minus. et nō reliquā: et ita est in proprio. Ad illud quod innuitur in illo argumēto: q; si omnis diversitas ē et numeralis: nō plus posset intellectus abstrahere a sorte et plato aliquid commune: q; a sorte et linea. et quodlibet universale esset purum segmentum intellectus. Dico ad primum: q; ex hoc ipso q; sortes et plato seipsis differunt solo numero et sortes p̄ substātiā suā ē simillim⁹ platonis: omni alio circumscrip̄to. pōt intellectus abstrahere aliquid cōe sorti et platonis: qd nō erit cōe sorti et albedini. nec est alia causa q̄ē da nisi q; sortes ē sortes. et plato ē plato. et vñq; ē bō. Si dicat q; sortes et plato pl̄ cōueniunt reali q; sortes et asin⁹. q; sortes et plato ī aliquo reali cōueniunt ī quo no cōueniunt reali sortes et asin⁹: s nō ī sorte nec ī plato. q; ī aliquo alio aliquo modo dicto. et illud est cōe vñq;. Respondeo q; de virtute sermonis nō debet concedi: q; sortes et plato ī aliquo cōueniunt. nec ī aliquibus. sed q; cōueniunt aliquib;. quia seipsis. et q; sortes cōuenit cū plato. non ī aliquo. sed aliquo. quia seipso. Si tñ dicat q; sortes et plato cōueniunt in bōe. Dico q; ly homine pōt supponere vel simpliciter vel personaliter. Primo modo pōt concedi quia hoc nō est aliud dicere: q; q; homo est quoddā cōe predicable de sorte et plato. Si autē ly homine supponit personaliter pro alia re: sic est simpliciter falsum. quia in multo bōe cōi. nec ī alia re cōueniunt. s cōueniunt rebus. q; bōibus. q; seipsis. Ad formāz ḡ dico: q; sortes et plato plus cōueniunt seipsis realiter: q; sortes et asinus. nō tñ ī aliquo reali. Ad aliud de figmento patet: quomodo ē segmentū: et quos modo non. Ad primā confirmationē istius argumenti dico: q; aliqua esse primo diversa pōt intelligi dupliciter. Uel quia nō est vñz et idem in vñq;. s quicquid est ī vno simpliciter et absolute de se nō est aliquid quod ē ī alio: et sic concedo q; omnia individua sunt seipsis primo diversa: nisi forte aliter sit de individualiis ex quorū vno generali aliud. propter idē titatē numeralē materie ī vñq;. Alter autē dicuntur aliqua scđo mō ē primo diversa. qñ vñū immediate et primo negatur ab alio. et iō qñ vñz nō immediate negatur ab aliquo: ita q; negatiua cōposita ex eis nō sit immediata. tunc sunt differentia: et nō tñ diversa. Et isto modo oia individua eiusdē spēi sunt primo diversa. q; ex eis cōponitur p̄positio immediata negatiua. Similiter oēs species cōtente imēdiata sub aliquo genere sunt primo diverse. q;

DD
Ad sextum

Et duo que inveniuntur.

EE
Ad primum.

EE
Ad aliud
Ad prima cōfir.

Distinctionis II

ex his cōponitur pō imēdiata. et ideo sortes ex plato sūt pmo diuersa isto modo. s sortes et iste asinus nō sūt pmo diuersa. q̄ bec est imēdiata. sortes nō est plato bec aut nō est imēdiata. sortes nō est iste asinus. q̄ bec est imēdiator. nullus homo est iste asinus. ḡ nō est bene dictū quod cōiter dicitur. q̄ primo diuersa sūt illa que in nullo cōueniunt. et differētia sūt illa que in aliquo cōueniunt. Sed primo diuersa sunt illa quorū neutrū differt ab alio per ali quod cōius: a quo alterū prius negetur. Differētia autē sunt illa quorū vñū negatur ab ali quo. q̄ aliquid cōius eo prius negatur ab eos dē. hoc est pmo diuersa sūt illa. q̄ nibil cōius altero illo est mediū cōcludendi negatiuāz vniū ab altero. Differētia sunt illa. qn aliqd cōmuniū altero est mediū cōcludendi negatiuā i qua vñū negatur ab altero. sicut iste homo et iste asinus differunt. q̄ homo est mediū tale. et similiter asinus. Nā iste sillogismus est bonus. Nullus homo est asinus. iste homo est homo. ḡ iste homo nō est iste asin⁹. Et bec sit i tentio pbi p̄t̄ per ipm. x. metba. vbi dicit sic. Differētia vero et diuersitas aliud. diuersum em̄ etiā a quo est diuersū nō necesse aliquo diuersū eē hoc ē nō necesse q̄ sit aliqd cōius illo quod est diuersū a quo p̄s imēdiatē negat il lūd a quo est diuersū. sicut ad hoc q̄ sortes sit diuersus a plato: nō op̄z q̄ sit aliquid cōius sorte a quo imēdiatē negatur plato. et a sorte tm̄ mediatē. sed ista est imēdiata. sortes nō est plato. Et ponit pbs rationē om̄e autē aut diuersū aut idē quodcūq̄ ē ens. Hoc est: om̄e ens siue habeat cōius a quo aliud negatur siue non. hoc ens est idē v̄l diuersū ab alio ente quocunq̄ demōstrato. Differens vero ab ali quo: aliquo differēt. hoc est. om̄e differens ab aliquo differt per aliquid prius et cōius. a quo aliud imēdiatē negatur. et ab isto tm̄ negatur mediatē. ḡ iste hō differt ab asino per hominē a quo asinus imēdiatē negatur. et ab isto hominē tm̄ mediatē. Scindū: q̄ quādo dico istū hominē differre ab asino per hominē accipio differre per aliquid: sicut expono i diffiniōne differētiae. quando expono q̄ aliqd differt ab alio per differentiam essentialē. Et iō differt per aliquid: c̄ quoce accipitur in diuersis differentiis. Unde aliquid esse quo differt hoc nō debet intelligi q̄ sit aliquid idem quo vtrunḡ differt ab altero. quia hoc est impossibile: quia tunc magis conuenienter q̄ differt isto. sed debet intelligi q̄ est aliqd idē quo tāq̄ per mediū ostēditur hoc differēt disferre ab illo: sicut per substantiā tāq̄ p mediū ostēditur q̄ homo nō est quantitas. sic dices

Questio VI

do: nulla substantia est quantitas. omnis homo est substantia. ergo nullus homo est quantitas. et ita illud medium communius est q̄ sic homo differens quia semper est genus illius vel species. Et hoc ē quod dicit philosophus Hoc autem ipsum idem C quo supple: differens differt ab aliquo. Aut genus aut species: supple est ad illud differens. et non est differētia illius. omne namq̄ differens differt genere vel specie. Et ita nihil est dictum: q̄ illa que sunt differētia: differunt suis differētis. et conueniunt in genere si sunt in genere: sed debet poni q̄ differunt suis generibus vel suis speciebus. non a parte rei. sed in negatione vniū ab altero: mediatavel imēdiata. Et ponit philosophus exempla dicens. Genere autem (supple sunt aliqua differētia) quis bus nō est communis materia nec generatio adiuvicem: vt quozmunḡ est alia figura categorie. Ecce q̄ illa que sunt in diuersis praedicamētis genere differunt. et per consequētia differunt. Specie vero quozmū idem est genus. et tamen species sunt diuersae. Unde dico: q̄ homo et albedo differunt suis generibus: quia vtrunḡ babet genus superius per quod potest fieri negatio vniū ab alio fm artem quam tradit pbs primo posterioz. Albedo autem et substantia differunt genere: et q̄ uis albedo babeat genus per quod pō ostendit negatiua in qua negatur albedo a substantia. vel econuerso tm̄ substantia nō habet tale genus. sed ista cōia. substantia et qualitas nō differunt genere nec specie. Et eodem modo p̄ proportionabiliter dicendum est de differētib⁹ specie. Et ita cum pbs dicat: q̄ omnia differētia fz q̄ distinguuntur contra diuersa differunt genere vel specie. et sortes et plato nec differunt genere ne specie. manifestum est q̄ non differunt. sed sortes et iste asinus differunt. q̄ differunt specie. Si dicatur q̄ hoc est contra intentionem pbi. quia imēdiatē subdit. Dicitur autem genus quo ambo idem dicuntur fm substantiam differētia. ergo videtur fm ipsum q̄ illa que imēdiatē continentur sub genere: sunt differētia. Similiter Com̄mentator ibidem commento. xii. Illa que differunt per differentias formales. sunt illa quo rūm genus est vnum. Item. v. metba. Differētia dicuntur quecūq̄ diuersa sunt aliquid idē entia. et non solum numero. sed specie. aut genere. aut proportione. Amplius quozmū diuersum genus contraria. et quozmunḡ habent in substantia diuersitatē. Ad primum istorū dicitur. q̄ illud est genus quod predicatur de aliquibus fm speciem differentiis: q̄ omne

Instatur primum

Secundo.

Tertio.

Respondetur ad
primum

k v

Libri primi

Ad secundum

Ad tertium

Ad secundam confirmationem
33
Ad septimum

RR
Ad octauum

Instantia.

genus predicatur de pluribus differentiis specie. non tamen oia illa differunt de quibus predicatur. quod ex aliis quibus de quibus predicatur coponit ipsum immediata et ex aliquibus non. Ad secundum dico quod aliquis qui differunt per formales dias. habet idem genus. et vel omnes res ex anima quae realiter differunt per dias formales habent aliquod idem genus. quod talia non sunt nisi individualia diversarum spissitudinum. non tamen opus est oia quae habent idem genus differat per dias formales. sic patet alias. Ad tertium dico quod per hanc accipit differentia ibi per ut precise conueniuntur res. et tunc omnes res quae sunt diversae. et sunt aliqd idem entia. non per idem tantum est per essentialiter predicationem. sed est: aliquis idem vere et in quid de eis predicatur. et non solum numero. sed est iste res non sunt solum diversae sunt numeri. sicut sunt individualia eiusdem speciei. aut generis aut proportionate supple sunt diversae. Et talia in quantum diversa sunt dia. non tamen oia diversa sunt dia. quod ens reale et ens rationis sunt diversa: non tamen sunt dia. quod nihil idem predicatur de eis in quantum. sed est opinione quod ponit ens rationis tamen habere esse obiectum. Secundum aliam: aliquis predicatur de eis in quantum. Si dicas quod si illa quae sunt dia plus conueniunt quam quae sunt diversa: quod plus conueniret iste homo et iste asinus: quod iste homo et ille homo. Dico: quod accipiendo dia sicut accepit per hanc. sic non semper differentia plus conueniunt quam diversa: sed sufficit quod pluribus differat. sed est: quod a pluribus quae dicuntur de isto homine: vere negatur iste lapis: quod iste homo. Ad aliam confirmationem per idem. Ad alium dico: quod nullo existente intellectu esset aliqua unitas realis ignis generantis ad ignem genitum: propter quod dicere generatio unitus: sed illa unitas non dicere de aliquo nomine: sed dicere de pluribus realiter distinctis: sic dictum est ideo et ceterum. Ad auctum. auicenam dico: quod non debet intelligi quod unitas est tamen unitas: ita quod unitas non sit una nec plures. nec in intellectu nec in effectu. quod realis unitas est in effectu. et realiter est singularis: sic enim unitas realis est causa a deo. et unitas est distincta realis a deo: ita quod unitas est realis: et veraciter singularis. sed intelligit auicenna quod ista non conueniunt unitati per se primum non nec aliquod isto ponit in eius diffinitione: sicut ipse emerit. Si dicatur tamen auicenna: et tamen alios physis unitas est de se indifferens ut sit singularis: et ut sit unitas quod ista est non. Aut sed est unitas supponit simpliciter. aut personaliter. Si simpliciter: et iste acceptus non est indifferens quod nullo modo potest esse singularis. quod non est suppositione simplex. quoniam terminus supponit per acceptum quod est contra predicta. Si supponit personaliter: tunc est fallitur. quod tamen supponit per singularibus: sed nihil singulare est sic indifferens. quod videtur quod per sup-

positionem per conceptum et re singulari operari poneatur. re tertiam quoniam terminus supponit per ipsa quod dicitur absolute indifferenti ad utrumque. Respondeo uniformiter ad alia predicta: quod hec non est non ea unitas non est de se vel nec particularis. sed indifferens ad eam vel et ad eam singulari: nisi enim quod per eam intelligitur unus actus significatur: quod est iste: quod de equalitate potest indifferenter predicari esse vel et eam singulari: et in isto actu signato unitas habet suppositionem simpliciter. sed in duobus actibus exercitatis veritatis correspondenter. unitas habet diversam suppositionem. quod in uno habebit suppositionem simpliciter. sed in isto: unitas est unitas. et in alio personaliter. sed in isto: unitas est singularis. Clerbi gratia. hec evera: de hoc predicatur vox et cura. et in ista vox hoc habet suppositionem materialiter. quod de ista voce hoc predicatur utrumque. Et isti actus signato correspondunt duo actus exercitatis veritatis iste hoc est vox in quo ly homo supponit materialiter. et iste homo currit. in quo homo supponit personaliter. Ad ultimum dico: quod quoniam conuenientia et differentia copartitur se: non est inconveniens quod conueniant eidem per idem. et ideo quod aliqua conueniant specificiter et differantur numeris non est inconveniens per exemplum proprium. quod certum est quod natura determinata conuenit reali cui differet individuali. quod est ea deinde res reali cui dia. et tamen natura differt aliquando a correlative tunc quo. Aut eodem conuenit et differt. aut alio et alio. si eodem habeo positionem per idem indistincto conuenit realiter cum eodem et distinguuntur formaliter. et eadem facilitate dicuntur ego: quod sortes eodem spiritu conuenit cum planeta. et distinguuntur numeris. et ita vel erit processus in infinitum. vel dabitis per idem eodem conuenit sic cum aliquo et distinguuntur sic ab eodem. Et eadem facilitate dicuntur: quod idem eodem conuenit specie cum aliquo et distinguuntur numeris ab eodem. Si dicatur. omni intellectu circumscripsi: maior est convenientia ex natura rei est inter sortem et platonem quam inter sortes et assimilares. quod ex natura rei sortes et platonem conueniunt in aliqua natura: in qua non conueniunt sortes et iste asinus. Similiter nisi maior esset convenientia inter sortem et platonem quam inter sortem et istum asinum: non plus posset abstrahi conceptus specificus a sorte et platonem: quam a sorte et isto asino. Ad primum istorum dico: quod consequentia facta non valet: sicut non sequitur: magis conuenit natura intellectu: lis cum deo: ex hoc quod est ymagno dei: quod natura insensibilis que non est ymagno dei: et tamen in nullo reali conueniunt quod sit aliquo mo-

AD AD
Ad nonum

In statu prima

Secunda

III
Respondeatur ad primam.

Distinctionis II

do distinctū ab istis. etiā fīm eos: & scip̄is pl̄ cōueniūt. Ita in p̄posito: q̄ sortes & pla. scip̄is plus cōueniūt: q̄ sortes & iste aſinū: cum om̄i alio circuſcripro. Siſt̄ ens reale plus cōuenit cū deo q̄ ens rōnis. et tñ dēns nō in aliquo cōuenit cū vlla creatura: niſi forte in cōceptu. Per hoc p̄z ad ſc̄duz: q̄ eſt maior cōueniētia inter sortes & pla. q̄ inter ſortē & iſtū aſinū. nō ppter aliquid alio mō diſtinctū: ſed ſcip̄is plus cōueniūt. Confirmatur iſta reſponſio per dicta eoz: q̄ accipio duas diſſerētias individualis contrabentes naturā hōis iſte diſſerētia plus cōueniūt q̄ vna diſſerētia individualis cōtrahēs naturā hōis. & alia diſſerētia individualis cōtrahens naturam albedinis probo. q̄ diſſerētia individualis cōtrahens naturā hōis cōuenit cū natura cōtracta q̄ eſt eadē res realē cū illa ſed illa natura cōtracta: puta natura ſortis. plus cōuenit cū natura platois: q̄ cū natura albedinis ḡ plus puenit cū diſſerētia individuali ſhēre. & p̄ ſhē ſp̄mo ad ultimū diſſerētia individualis ſortis plus cōuenit cū diſſerētia individuali pla. q̄ cū diſſerētia individuali bui⁹ albedinis & certū eſt q̄ diſtinguit̄ realiter ab ipsa. Aut ḡ eodē pl̄ cōuenit cū vna q̄ cū alia. & diſtinguit̄ realiter ab illa. aut alio. Si eodē conuenit cū vna & diſtinguit̄ realiter ab illa. habetur propositū: q̄ aliquid eodē pōt cōuenire cū aliquo: & diſtingui ab eodem. Si alio et alio. ergo diſſerētia individualis includeret multa et eſſet processus in infinitū: quoꝝ vtrūq; eſt i cōueniens. Si dicatur q̄ iſta diſſerētia individualis puta ſortis: nō ex ſevel per ſe: ſed p̄ naturā ſtractā plus cōuenit cū natura platonis. & cū natura bui⁹ albedinis. Cōtra. ſic individualis diſſerētia ſortis cōuenit cū natura platonis: ita eōuero natura platonis plus cōuenit cū dia individuali ſortis q̄ cū dia individuali bui⁹ albedinis. q̄ aut ex ſe pl̄ cōuenit aut p̄ dia individuali ſhēre. aut p̄ naturā ſortis. Si p̄mū & certū eſt q̄ diſtinguit̄ ex ſe. ḡ idē eodē cōuenit & diſtinguit̄ ab eodē. Sc̄dm nō pōt dari. q̄ tūc illa dia individualis pl̄ cōuenire cū vna dia individuali q̄ cū alia. Nec pōt dari tertiu. q̄ m̄ q̄ eſt aliquid idē realis euz aliquo p̄ aliquid ſibi extrinſecū & realis diſtictū ab eo. Si dicat q̄ quis ex ſe cōueniat cum iſta dia individuali: nō tñ diſtinguit̄ ab ea niſi paliq̄a dia individuali. Cōtra. natura ex ſe diſtinguit̄ ab om̄i dia individuali. q̄ ſe eos nō repugnat ſibi eſſe ſine q̄cūq; dia individuali. Preterea due die individualis et b̄ ipſo q̄ vtrāq; eſt creatura. plus puenit q̄ iſta creaturā

Ques̄tio VII

ra & deſt̄ & certū eſt q̄ diſtinguit̄. ḡ op̄z q̄ idē edē mō diſtinguit̄ et cōuenit vel op̄z ponere p̄ ceſſum in infinitū. Ad argumētū p̄ncipale p̄t: q̄ natura lapidis de ſe ē b̄. & iō natura laſpidis nō pōt ē e in alio. & tñ cū b̄ ſtat q̄ natura lapidis nō ſit de ſe b̄. ſilla. & in alio. q̄ ſit due indiſſinete verificate p̄ diuersis singularibus. Tamē ſciendū eſt q̄ de p̄tute ſermonis b̄ e falsa natura lapidis ē in lapide. b̄d̄ ſcedi q̄ natu‐ra lapidis ē lapio. tñ de xp̄o pōt ſcedi q̄ natu‐ra huana ē in xp̄o. cōter tñ ſcedi. B̄ ſi itelli‐gat: q̄ natura lapidis vere ſit in lapide tāq; i aliquo quo cūq; mō dicto: ē ſimpli falsum. Si aut̄ itelligat q̄ illa natura ē lapis. verū eſt.

RR
Ad p̄ncipale

Retcrea circa idē

P quarto querco. Utru illō qđ eyle & coevpiuocū ſit quocūq; realē a pte rei ex aiam. Sic. b̄z cōmē. vii. metba. cōmē. xi. Diffinitio ē idē cū ſba rei. ḡ eſt aliquo mō ex aiam. & p̄ ſhē ſomē preſ ſue ſit aliquo mō ex aiaſ ſi diffinitio cōponit ex vlibus. ḡ & c̄. Ad oppoſitū. Oppoſita non p̄nt cōpetere eidē: ſois res ex aiaſ ſi ſimpli singulari. ḡ nulla res ē aliquo mō vlis. In conclusōe illi⁹. q̄ om̄es quos vidi ſcordat. dicētes: q̄ natura q̄ eſt ali‐quo mō vlis: ſaltē i potētia & i cōplete. ē realē in ſdiuiduo: q̄ uis aliquid diſtinguit̄ rea‐liter. Aliq; q̄ tñ ſormalit̄. Aliq; q̄ nullo mō ex natura rei: ſi tñ fīm rōnē. vel p̄ cōſiderationeſ itellec̄. Un dicūt aliquid q̄ i creaturis ē qdā forma: que fīm rem et naturam nullam vnitatē b̄z i ſe oīno. ſi in ſe ē naturalit̄ diuifa. & b̄z ſolū vnitatē fīm intellectū rōnē: ita q̄ i p̄mis‐tate illi⁹ vnitatē abſq; formalis aliquid poſitū adiectoe. i nullo ſdiuiduo ſubſiſit: vt ē forma generis: q̄ ē in rerū natura nō ē niſi diuifa per formas ſpērā. Alia eſt forma q̄ fīm re & natu‐ra in ſe ſic ē vna & diuifa: & ab alia diuifa: vt i ſuppoſit nullo formalis ſibi addito ſubſiſit: vt ē forma cuiuſlibet ſpēi ſpāliffime: cui⁹ vnitatē nō niſi b̄z rōnē ſdiuifa. quātū ē ex ſe quo ad p̄tes ſubiectias. Eult ḡ iſta opinio: q̄ forma ge‐neris nō eſt vna ſimpler: & ex ſe ē diuifa: ſi forma ſpēi ex ſe ē vna ſimpler: & vt ſic ē vlis: ſi ipa forma vnt signata in b̄ ſuppoſito ē p̄ciculari. Ita q̄ iſta opinio ponit q̄ tā forma generis q̄ ſpēi ſubſiſit i ipis ſingularib⁹: q̄ uis aliquid & alio

D
Opinio tercia q̄ ē thome & scoti

Alij aut̄ ponit q̄ res fīm ē ſuū i effectu eſt ſingularis. & eadē res fīm ē ſuū i itellec̄tu eſt vlis: ita q̄ eadē res fīm vnu ē e. v̄l fīm vnu cōſi‐derationē ē vlis. & fīm alio ē e. v̄l fīm alia p̄ſide‐rationem eſt ſingularis. Alij autem moder‐ni ponunt q̄ eadem res ſub uno conceptru eſt vnuerſalis. et ſub alio cōceptu eſt ſingularis

E
Opinio quarta

Libri primi

Resolutio docto-
ris.

Conclusio opin-
uum.

Probatur eorum
conclusio primo

Secundo.

Confirmatur

Tertio.

Quarto.

Unde dicuntur quod superioritas et inferioritas co-
venit tamen rei in comparatione ad intellectum. Nam
est in auctore i. metha. una et eadem res sub uno in-
tellectu vel conceptu est singularis: et sub alio
est pluralis. Hoc modo dico: quod omnis res positi-
ua extra aiam eo ipso est singularis. et hec res
sic singularis est apta nata mouere intellectum
ad concipiendum ipsam confusum. et ad concipiendum ipsam
distinctum. Et vobis conceptum confusum: quo intellectu
estus non distinguuntur una rem ab alia: et sic sortes
mouet intellectum ad concipiendum hoc ipsum. et per
illud intellectus non distinguunt nec distingue co-
gnoscit sortem a platone. Hodo dico: quod superius
ad sortem puta hoc vel aiam non significat aliam re-
m nisi re quod est sortes: ut tamen concipiendum confusum.
Etiam mouet intellectum ad concipiendum ipsum mo non
confusum. Et sic dico quod hic sortes est hoc: est predicatio
superioris de inferiori quod non est aliud nisi
si quod sortes est: et quod sortes est sortes absolute et
distincte conceptus: sortes est sortes. et sortes
est absolute hoc ut confusum conceptus. Unde in
rei veritate sortes est hoc: aiam corporis ista oia sunt
vnum realiter. nec est superior nec inferior. nisi enim
intellectum considerare modo dico. Sic ergo esse
iste opiniones ponuntur quod vle et singulariter sunt ea
de re realiter. nec differunt nisi enim ratione. Et in hoc
discrepant a tribus opinionibus recitatis in tribus. quod
precedentibus: omnis tamen conuenienter in hoc quod vlia sunt aliis
quod modo a parte rei: ita quod vlia sunt realiter in ipsis sin-
gularibus. Pro ista conclusione potest argui multipli.
Primo sic. illud quod realiter dividitur in veras
res est res. sed forma generis et sicut forma speciei
dividitur in veras res taliter in partibus suas subiectis
mas et codice modo omne dividitur in partes suas sub-
iectivas. ergo est tale est res extra aiam. Se-
condo sic. omne quod est de essentia alicuius rei. et in-
cludit essentialem in intellectu quod dividitatio aliquis
cuius rei est aiam: et vera res est aiam. sed omne genus
omnis species: et vla oea vle dividibile est de re aiam:
est de essentia inferioris et includit in intellectu quod dividitatio
cuiuslibet per se inferioris. ergo est. Confirmatur. quod omnis res est aiam potest et per se
feste et distincte intelligi sine illo quod non est aliis
quod modo vera res nec intrinseca sibi. sed nullum in-
dividuum potest vere intelligi nec distincte non in
intellectu per se superiori: sic sortes non potest intelligi in
intellectu aiali vboe vla quocumque superiori. ergo quod
cum superius sortis est de essentia sortis. et per hanc
vera res est aiam. quod nullum ens rationis est de essen-
tia rei entis est aiam. Tertio sic. si rerum natura
est aliud per idemtatem coincidibile plibet. sed tale non
est nisi vle. ergo vle est aliud realiter ex his in rerum natura

Quarto. quod oia sunt in linea predicationis etali
sunt vere res: et non in entia rationis. sed in linea predica-
tionis ponuntur taliter genere species. ergo sunt vere res est

aiam. Maior prout tu quod genus predicatur in quod est
vniuersitate de omnibus per se contentis sub illo. sed nihil
predicatur vniuersitate de ente reali et ente rationis. ergo oia
sunt per se in genere predicationis et vel sunt entia
realia vel entia rationis. et certum est quod non omnia
sunt entia rationis. ergo oia sunt entia realia. Tunc
quod nihil contentum sub aliquo immediate dividetur
aliiquid coe per se: contentum sub aliquo contentum sub
altero dividetur. si est si sicut dividatur per substantiam
corpoream et incorpoream. et nihil contentum per se sub
sicut corpoream: contentum per se sub aliquo contentum
sub sicut incorpoream. sed ens prima divisione di-
viditur in ens extra aiam et ens rationis. et ens rea-
lis extra aiam: dividitur in decem predicationes. ergo cum
genera et species continentes sub substantia quod
est vnum predicationis: non poterunt contineri sub
ente rationis. et per hanc non sunt entia rationis sed realia

Tertio. quod si genera et species essent entia rationis

ergo cum entia rationis varientur ad variationem intel-
lectus. sequitur quod sunt intellectus: tot erunt
generalissima substantia. Preterea aliqua

distinctio est inter suppositum et naturam. alioquin
ita esset hec vera homo est humanitas sicut homo

homo est homo. sed suppositum est a parte rei et si

milit natura. qualiter nulla esset distinctio in re
ergo vle est aliquo modo a parte rei. Preterea

pro auctore. boetius enim dicit: quod species est totum esse idivisi-
duorum. ergo species est eadem rescussus individuus: ergo est a

parte rei. Preterea auctor. vi. principio quod criti-
catur vlia sunt a natura vel ab arte. et respon-
det quod sunt a natura. sed natura opacatur occulte in

vliis. nam producendo singularia producit vlia. omnis
coita ut dicitur a singularitate preditum. Ex hoc
arguitur sic. illud quod sit a natura habet esse extra

aiam. sed vle est et. Ita iiii. libro. interepatio ge-
nere: interim species et individuum: sed nunquam ad i-

teremptionem entis i. aia sequitur interepatio ens
extra aiam. ergo genere est extra aiam. Ita pbs. i.

postea demonstrationes sunt de perpetuis et incor-
ruptibilibus. Et linco. dicit ibidem: quod manifestum
est quod demonstratio sit de vliis reptis in singulari-
bus. ergo vlia sunt vere extra aiam. Ita pbs. i. Decima.

postea. vle sp. et vbiq. est: et linco. ibidem dicit sic in
telligentiam vlia per modum aristotelis formas rep-
reas in quidditatibus singularium sine particulariis

et quod sunt res particulares id quod sunt. tunc vle est
vbiq. nihil aliud est quod ipsum est in quolibet particu-
lari. Unum enim est esse in quolibet suorum locorum.

Locus autem ipsum vniuersalium sunt ipsa singularia
in quibus sunt ipsa vlia. Ita pbs. pmo pbi.

dicit: quod ipsa sunt nobis magis nota ergo vlia non
sunt precise entia in aia. Ita Eumenius. i. pbi. co-

men. iiii. intelligit per vniuersalia vniuersalitatem
sime que possunt innueniri in istis rebus rerum
materialium. ergo vniuersalia sunt in singularibus.

Probatio prima
maioris.

Scida,

Tertio

Quinto arguitur

Sexto.

Septimo.

Octavo

Nono.

Undecima.

Duodecima

Distinctionis II

Decimo tertio
Decimo quarto
Decimo quinto
Decimo sexto
Decimo septimo
Commentator
Decimo octavo

Decimono nono
Decimono

Decimo octavo

S
Cetera opiniones
et conclusiones.

Itē ibidē Lōmē.xij. Intentiones de quib⁹ dicit hoc nomē ens. s. vle et individuum multū differunt. g vle est vere ens. Itē ibidē Lōmē.xv. hoc nomē ens dicit de intentione vli et particulari. s. individuali. Itē.ij. metha. dicim⁹ singulare vnu numero. vle vero qd i bijs. Itē v. metha. c. de eodē socrates nō in multis. propter qd nō omis socrates est. Itēz. vii. metha. ens significat qd qd est. et individuali qd. g vtrūq; est ens reale. Et silt idē Lōmē. cōmē. i. Manifestū ē qd p̄mū de quo dī b̄ ens p̄ncipalr̄ et simplicē illud qd dī in responſione ad qd ē b̄ individuali demonstrati exns p se. et ista interrogatio ē d̄ substātia. Et b̄ p̄ argui sic. illd qd ē p̄ncipal⁹ ens qd aliquod accidēt est ens ex aiam. s. vle est b̄mōi b̄m cōmē. Silt illud p qd respondet ad qd est de substātia. nō est tñ res i aia. qd illud nō ē d̄ qdditate rei ex. s. p vle substātia respōdet ad qd ē individuali. nō p̄ in dividū. g r̄c. Silt dicit qd ista interrogatio ē de substātia. s. ista interrogatio ē de vli: sic et responſio est p vle. g r̄c. Itē Lōmē.ij. qdditatis sūt substātia. qd sūt p̄res substātiarū qd sunt substātia in rei veritate. s. particulari. Item Lōmē.iiij. signū ei⁹ qd substātia apd nos manifestior accidentib⁹. s. vlia substātia qd vlia accidentiū ē qd scire individuali substātia per sua vlia substātialia: est pfect⁹ qd scire illud vlia accidentiū. Itē Lōmē. x. Losiderem⁹ de hac substātia quā significat metabaphisic⁹ cōsidere rat de substātia quā significat diffinitione: s. nō cōsiderat de aliquo individuali. g r̄c. Itē Lōmē. xii. in p̄ncipio. Sba rei ē illud qd dī in responſione ad qd ē b̄ individuali substātia. et id de scriptis⁹ illā substātia descriptiōe dyaletica: qd ē illud qd significat sermo: qd dicit essentiaz rei qd ē diffinitione et illud qd dī p se. i. qd pdicatur essentialr̄. et inuit ipm̄ modū pdicabiliū esentialiū. s. diffinitione. Ex ista auc. p̄: qd diffinitione significat substātia qd pdicat essentialiū et p̄mo mo. s. tale pdicatu nō pdicat nisi de pluribus. g r̄c. Itē Lōmē. xl. declaratiū ē ibi qd ē substātia qd ē qdditas. et ista substātia ē pdicabilis de illo qd ē subiectū: et qd b̄ ei⁹ b̄m qd vlis. g aliq; substātia ē pdicabilis b̄m qd vlis.

Cetera ista opinionē. Primo qd cōclusionēz nō videt qd aliq; res ex aiam sit substātia vlis nisi forte p voluntariā institutionē. p̄mo qd illa qd sūt opposita reqrūt distincta qb⁹ p̄mo p̄uerat. s. vlias et singularitas sūt b̄mōi: s. om̄s istos. g qd p̄mo et immediate denoianf ab illis distinguuntur. Aut g distinguuntur formaliter: qd ē p̄us ipprobata. Aut distinguuntur sic res et res. et p̄ns redit p̄ma vel scđa opinio iprobata i p̄mis. q. Aut distinguuntur sūt ens rōis etens rōis. aut sic

Questio VII

ens realē et ens rōis. et certā ē qd illud qd ē singularare p̄mo et immediate nō ē ens rōnis. g illud qd p̄mo et immediate denoianf vle: et tñ ens i aia et sic nō ē in re. Scđo sic. Aut eadē res realitē vli et singularis. aut nō. Nō p̄t p̄t dici qd nō: sīc p̄batū ē i trib⁹. q. p̄cedētib⁹. Si sic. Lōtra illa res qd ē singularis nō ē pdicabiliū de pluribus. s. qd ē vle ē pdicabile de plib⁹. g nō ē idē. Et h̄c sic arguere. Impossibile ē h̄dictoria p̄mo de eodē verificari. s. pdicabile d̄ plurib⁹ et nō pdicabile de plurib⁹ verificat de vli et singulari b̄m eos. g nō sūt idē. Si dicas qd vle nō pdicat de plib⁹ nisi p actū intellect⁹ cōponētis. et iō qd de se nō pdicat de plurib⁹ p̄t qd acru itellecer⁹ pdicari d̄ plib⁹. Hoc nō v̄z. qd nō tñ pdicari de plib⁹ et nō pdicari de plib⁹. p̄dicat. s. pdicabile de plib⁹ et nō pdicabile de plib⁹. p̄dicat. Silt posse pdicari de plib⁹ et nō posse pdicari de plib⁹. p̄dicat. s. aut actū itellecer⁹ vle p̄t pdicari de plib⁹: et singularis nō ē pdicabile: nec p̄t pdicari de plib⁹ b̄m eos. g sine oī actu itellecer⁹ singularis nō ē vle. Pret ea arguo p̄ rōes p̄b̄ p̄ qd nō p̄bare et demōstrare ista p̄clusionē qd nullū vle ē substātia sic substātia rei ē p̄pa illi⁹ cui⁹ ē substātia. vle n̄ ē alciū p̄pū s. coe. g vle nō ē substātia. Si dicas qd p̄bs itēt p̄bare qd vle nō ē substātia pdicabiliū p̄pa. Un̄ cōmē. arguit sic. cōmē. xlv. sba cuiuslibet rei demonstrare ē ei⁹ p̄pua. Elle aut ē cōe plib⁹. g nō ē sba p̄pua. et ita nō p̄bat absolute qd nō ē sba. s. qd nō ē sba p̄pua. Hec rōs nō v̄z. qd itēt p̄bi ē arguere s. eos: qd p̄ fuerūt vlia eē sbas: sic fuerūt platonici. ip̄i aut sic ip̄e iponit eis n̄ posuerūt vlia eē p̄phas sbas s. coes. Un̄ dixerūt qdā sbas cē p̄ticulares: et qdā coes. g nō sufficit sibi p̄bare s. eos qd nō sūt sbe p̄pue. nisi p̄bet qd nō sūt sbe. Un̄ arguit sic. Si vle qd ē cōe plib⁹ est sba. aut ē oīm. aut vni⁹. nō aut ē possibile qd sit oīz. g erit sba vni⁹ et p̄ns oīa qb⁹ ē cōe erit illd vnu qd ē ipossibile. Itē arguit sic. Elle ē qd pdicat de aliquo subiecto s. sba nō pdicat de subiecto aliquo. g vle nō ē sba. Tertio arguit sic. ipossibile ē individuali sbe cōponi ex qditatib⁹. qd tūc qditas ē et p̄or individuali. ita ipossibile ē individuali cōponi ex n̄ b̄ aliqd. g nullū vle ē p̄s sbe. et p̄ns cu n̄ sit p se exns. n̄ erit sba aliquo mo. Quarto. qd n̄ibil sit ex duob⁹ i actū. g qd aliq; distinguuntur et faciunt vnu p se: oz qd vnu sit porētia et aliqd act⁹. et p̄ns si vle et sba: et si aliqd et si b̄ additū opteret qd se b̄erēt sic act⁹. potētia qd ē icōuenies. Quinto. qd tūc et eē tertius hō. Itē. x. metha. d̄ c̄p̄bs qd ipossibile ē aliquod vli et sba. Ubi dīc. Lōmē. cōmē. vij. cū sit declaratū in tractatu de sba et de generibus entis?

Erasio.

II

Improbatio.

Instantia.

Improbatio.

Libri primi

Cōtra primum mo-
dū ponēdi querie-
doctoz

Z
Cōtra secundū ar-
ganit.

AB
Cōtra tertium mo-
dum.

Euanio.

qm̄ impossibile ē vt aliqd vniuersalit̄ sit sub-
stātia.manifestū ē q̄ vnū vle n̄ ē substātia. Et
sequit. t̄ cū vlia n̄ sit sbe.manifestū ē ḡ ens
cōe nō ē sba existēs ex aiam quēadmoduvnuz
cōe nō ē sba. Et sequit. vnū t̄ ens p̄dicata sit
vlia q̄ nō hnt eē nisi in aia. Et sequit. cū vlia n̄
sit sbe. ḡ neq̄ ḡna sit sbe. Et seq̄t. neq̄ substā
tie sit ḡna: q̄ ḡna sit vlia. Ex quo p̄z q̄ vle nō
bz eē nisi in aia tm̄. ḡ nō ē res ex aiam. Silt p̄ b
ḡens t̄ vnū sit l̄via. p̄bat q̄ nō sit sbe: ḡ nul-
lū vle est sba. Itē Lōmē. xii. metha. cōmē. xii.
vnū t̄ ens sunt ex reb̄ vlib̄. q̄ nō babent esse
extra aiam: ḡ vle nō ē extra aiam. Itē Lōmē.
xxiiii. p̄cipiū t̄ vle: nō exist̄t extra aiam. s̄ in
diuīdua. Et sequit nullū vle generat̄ vel gene-
rat. ḡ nō est in re. Itē Lōmē. xxix. de p̄ticulari
nō fit dēmōstratio quis ipm̄ tm̄ sit ens in rei
veritate: ḡ vle in rei vitate nō ē substātia.nec
ens extra aias.hoc idē vult. vii. metha. Lōmē.
xx. xxx. t̄ in alīs locis quasi finitis. Lō-
tra p̄mū modū ponēdi quero quō distinguit
natura et designatio nature. si nullo mō. ḡ nō
plus est natura vlis q̄ natura designata. Si
aliquo mō. Aut fm̄ rē aut fz̄ rōnē p̄mū ē p̄us
ip̄obatū. Si scđo mō seq̄t q̄ vnū illoꝝ sit tm̄
rō: sicut dictū ē in. q. d̄ attributis: q̄ nō sit d̄ra
media in creaturis patebat ibidem. Lōtra
scđo modū ponēdi arguo sic. qn̄ aliqd p̄cise de-
noiat aliud p̄p̄ extrinsecū aliqd: cūscūq̄ p̄t
quenire illud extrinsecū. et illud denominās ei
pp̄ortionabilr̄ poterit quenire. ḡ siilla q̄ reali-
ter ē singularis ē vlis fm̄ eē suū i intellectu: qđ
nō ē possibile nisi p̄p̄ intellectu. ḡ q̄libz res
q̄ p̄t intellectu cōs̄l̄t p̄t eē vlis codē mō. t̄ ita
sores p̄t eē vlis t̄ cōis platonis fm̄ eē suū i in-
tellectu. Silt essentia diuina fm̄ eē suū i in-
tellectu poterit eē vlis: quis ipa fm̄ eē suū re-
ale in effectu sit singularissima. q̄ sit oia absur-
da. Et cōfirmat. q̄ qn̄ aliqd repugnat ex na-
tura sua alicui p̄ nibil extrinsecū pot sibi com-
petere: s̄ cuiuslibet rei repugnat ex se q̄ sit cōis
alteri rei. ḡ p̄ extrinsecū nō p̄t sibi illa cōitas
quenire. t̄ ita siue intelligat siue nō illa res q̄ ē
singularis fm̄ vnū cē suū poterit esse cōis seu
vlis. Per idē p̄z q̄ tertiu modū ē silt falsus t̄
nō intelligibl̄: q̄ ponit q̄ eadē res cōfuse cōce-
pta ē vlis. t̄ distincte p̄cepta sit singularis: q̄
si res cōfuse cōcepta ē vlis. q̄o q̄ ē illa res t̄ sit
a. ḡ. a. cōfuse cōceptū ē vle. t̄ p̄m̄. a. cōfuse
cōceptū ē cōe ipi. b. ḡ. b̄ ē p̄dicatio sup̄ioris de-
sideriori. b. ē. a. cōfuse p̄ceptū. t̄ ista sores ē pla.
cōfuse cōceptū. t̄ deū ē creatura cōfuse conce-
pta. Dicit ad istud q̄ nō seq̄t. q̄ ista p̄m̄ nō
vz. aial ē sores cōfuse cōceptū. plato ē aial. ḡ
plato ē sores cōfuse cōceptū. p̄p̄ variacione

Sententiarum

medij: q̄ de alio aial ē sermo in maiore et mi-
nore. et i re nibil ē cōe eis. sicut cū aial signi-
ficiat sortē cōfuse cōceptū ita significat plato
nē cōfuse cōceptū. Sz illud nō ē vle nec lo-
gice dictū. q̄ qn̄ d̄ aial ē sortes p̄fuse cōceptū
aut aial supponit simp̄l̄: aut p̄sonalit̄. p̄p̄so-
naliter aial nō tm̄ est sortes cōfuse p̄ceptū. sed
aial ē sortes distincte cōceptū. q̄ tūc ē vna i
diffinita bns vna singularē verā. Istā b̄ aial
est sortes distincte p̄ceptū demōstrādō sortes.
Si aut̄ aial supponit simp̄licit̄. aut̄ supponit
p̄ alīq̄ vera re. aut̄ p̄ente tm̄ in aia. aut̄ p̄ ag-
gregato. Si p̄re: ḡ aliqua vna res ē cōis. et p̄
p̄m̄ vna res p̄dicat̄ vle de alia re. t̄ ita sic̄ b̄ est
vā simp̄licit̄ b̄ ē aial. vel aisl̄ ē aial. ita erit
b̄ vera. aisl̄ ē sortes p̄fuse p̄ceptū. q̄ p̄te illud
cōe p̄ quo supponit aial i ista. aial ē sortes cō-
fuse p̄ceptū. est sortes p̄ceptū. t̄ nullo mō disti-
guit a sorte p̄cepto. ḡ de quocūq̄ p̄dicat̄ vnū:
t̄ reliquā. Si vtrūq̄ supponat p̄sonalit̄: ḡ sic̄ b̄
est vā. aisl̄ ē aial: fm̄ q̄ supponit aial p̄sona-
liter: ita b̄ erit vā. aisl̄ ē sortes p̄fuse p̄ceptū:
fm̄ q̄ p̄dicat̄ supponit p̄sonalit̄. P̄terea
cū dīc̄ p̄ supior̄ tas t̄ inferioritas quenit rei p̄
cōpationē ad intellectū. illud ē simp̄l̄ falsus:
q̄ nulla res quātūcūq̄ p̄sidereb̄ ē supior̄: sicut
nullā res qualitercūq̄ p̄sidereb̄ ē indifferens.
Lōfirmat. q̄ si aliqd extrinsecū faciat bōies
esse albū. aliqd in re vle ē albū: q̄uis nō ex se: s̄
tm̄ p̄ cām̄ extrinsecā. ḡ silt si intellect̄ faciat re
supiorē: vle res erit supior̄ t̄ indifferēs: q̄uis nō
ex se s̄ tm̄ p̄ intellectu p̄fuse re p̄cipientē. t̄ ita
dicūt p̄dictoria. dicēdo q̄ eadē res ē supior̄ t̄ i-
ferior̄. t̄ q̄ nibil in re ē cōe vle indifferēs. P̄terea
ea falsū est qđ d̄ q̄ res sub vno p̄ceptū ē singu-
laris: t̄ sub alio est vlis. q̄ res de se singularis
nullo mō nec sub aliquo p̄ceptū est vlis. Et rō
est q̄ semp̄ a determinabili sumpto cū aliqua
determinatiōe nō distrabēte nec diminuēte
ad ipm̄ absolute sumptū est formal̄ p̄na. t̄ ita
seq̄t formal̄ res sub tali p̄ceptū est vlis. ḡ res
est vlis. p̄na falsū est sicut ista est falsa. res est
indifferens fm̄ istos. ḡ t̄ aīs est simp̄l̄ falsus
Si dicat q̄ hic ē determinatiōe distrabēs:
q̄ esse intellectū t̄ esse cognitū t̄ bñoi sūt de-
terminatiōes distrabētes vel diminuētes. Et
ideo sicut nō sequit̄. cesar opinat̄ est. ḡ cesar
est. ita nō sequit̄. res sub tali cōceptū ē vlis vle
indifferēs. ḡ res est vlis vle indifferens. Silt
fm̄ te nō sequit̄. homo in cōi vel bō cōis est cō-
ceptū mentis. ḡ bō est cōceptū mentis. P̄t̄
mū istox nō valz. q̄a iste nō sūt determinatiōes
distrabētes nec diminuētes cūt̄o ē q̄ defini-
tatio diminuēns est cū pars alicuius totū ex
primitur denominata sub illa determinatiōe:

Euanio prima

Secunda

Ad prima

Distinctionis II

sicut p_z dicēdo: ethiops ē albus fīm dentes. ibi em̄ xp̄mit̄ ps̄ denoīata. et si denoīatio rāt̄ p_z nō sufficit ad denoīationē totū: tūc ē de- terminatio diminuēs. Et tūc ē fallacia fīm qd̄ et simplr̄. nō arguēdo ad determinabile absolue sumptū. s̄ arguēdo ad determinationē ab- solute sumptū: sic sic arguēdo. Ethiops ē alb² fīm dētes h̄ ē habēs albos dētes: ḡ ethiops ē alb². ē fallacia fīm qd̄ et simplr̄. nō ē tñ fallacia iferēdo determinabile absolute sumptū. sic ḡ ethiops ē habēs dētes. si pposito nō xp̄mit̄ talis ps̄: cū dī vle ē sortes p̄fuse cōcept². et iō n̄ ē h̄ determinatio diminuēs. Sūl̄ si eēt dimi- nuēs: cōtinget et iferr̄ determinabile absolu- te sumptū. iferēdo ḡ vle est sortes: s̄ eēt fallacia fīm qd̄ et simplr̄ iferēdo determinationē abso- luta. sic iferēdo: ḡ vle ē p̄fuse cōceptū. et ita ha- beret pposito. Sūl̄ iste determinatoē n̄ sūt distrabētes. q: determinatio distrabēs est qn̄ absolute repugnat rei. vle salte eristētē ei² cui addit². s̄ denoīat ipm: q: denoīat vle et p̄f alia qd̄ qd̄ suit ps̄ illi². sicut p_z de mortuo cu dī hō mortu². q: ipossibile est q̄ hō sit: tñ q̄ sit mor- tuus. Dicit tñ fīm cōem vñ loquēdi hō ē mor- tuus. q: corp² qd̄ suit ps̄ ei² ē vñ mortu². S_z p_z q̄ nō pōt sic dici i pposito. iō nō sūt iste deter- minatoē distrabētes. Per h̄ p_z ad scđaz: q̄ h̄ nō ē determinatio distrabēs nec diminuēs cesar itellec²: et iō absolute seq². cesar itelle- etus ē: ḡ cesar ē. Sūl̄ cesar ē opinioē: ḡ cesar ē.

Si dicat q̄ fīm pbm. i. elen. h̄ ē fallacia fīm qd̄ et simplici² fīm fallacia est sp̄ qn̄ arguit ab aliquo sumpto h̄ qd̄ ad ipm sumptū simplici². vel ecōverso. Dico q̄ hic nō ē fallacia h̄ qd̄ et simplici² fīm Ari. cesar ē in opinione: ḡ cesar ē. s̄ formalis p̄na. S_z hic ē fallacia fīm qd̄ et simplici² pbs ē cesar in opinione: ḡ pbs ē cesar. Nec solū ē fallacia fīm qd̄ et simplici² arguēdo a determinabili sumpto cu determinatioē dimi- nuēte ad ipm sumptū absolute: s̄ ille modus ar- guēdi ē tm vñ mod² illi² fallacie. Et ali² mo- dus ē: qn̄ arguit ab aliq̄ ppōne habēre pdicā- tū. ad e scđm adiacēs sic sic arguēdo. sortes ē i opinione: ḡ sortes ē. Sūl̄ h̄ rosa nō eritē rosa ē intellecta: ḡ rosa ē. Et sūl̄ hic fīm pbm ibidē Albū nō ē hō: ḡ albū nō ē. q̄ h̄ sit fallacia ma- nifestū ē. q: certū est q̄ p̄na nō vñ: ḡ peccat pe- nes aliquā fallaciā fīm p_z iductiue q̄ penes nul- la alia. q: marie videre q̄ peccaret penes fal- laciā p̄ntis: qd̄ tñ nō est verū. q: nec sequit̄ sic. nec ecōverso. Et idē p_z de scđo exēplo. et iō sp̄ qn̄ ē aliqd̄ pdicatiū qd̄ pōt eq̄lit̄ cōperere enti² et nō enti². s̄ we argua² affirmatiue s̄ we negati- ue: ē sp̄ fallacia fīm qd̄ et simplr̄. Et h̄ qd̄ dicit pbs q̄ uō ē idē eē qd̄ et eē simplici² nō ē idē eē

Questio VII

i opinione: tē eē. Sūl̄ nō ē idē. nō eē qd̄: tñ nē simplr̄. sicut nō ē idē: nō eē hō. et nō eē simplr̄. et tñ eē in opinioē nō ē determinatio diminuēs vel distrabēs: sic nō eē hō. vle eē hō. tñ ḡ illō ar- gumētu: q: qn̄ arguit a determinabili supro cui² de- terminatoē nō diminuēte nec distrabēte mo- pdicē ad determinabile absolute sumptū. ē bo- na p̄na. et hoc si determinatio sit affirmata nō negata sic seq². sortes ē hō alb²: ḡ sortes ē hō. Nō tñ sequit̄ negative sortes nō est hō alb²: ḡ sortes nō ē hō. Et vle nō seq² formalit̄ nisi af- firmatiue. Ad scđam dico q̄ nō vñ. q: i isto p̄sequēte hō ē cōcept² mētis. pot̄ subiectū h̄re suppositionē simplicē vel psonalē. si simplicē: ē p̄na bona. si psonalē nō vñ: pp̄ter variationē suppositionis. q: i p̄ma supponit simplicē. et i m- scđa psonalit̄. et ita ē fallacia eq̄uocatiōis pe- nes tertium modū. et iō sic h̄ est simplicē negāda: aliqd̄ hō ē sp̄s vel vle. q: in ista ly hō nou- pōt h̄c suppositionē nisi psonalē. pp̄t signus p̄ticulare additū: ita code mō ista est negāda simplicē. aliqd̄ res p̄fuse p̄cepta ē vñis. et ita im- possibile ē q̄ eadē res sub uno p̄ceptu sit vñis et sub alio sit singularis. Ex istis p_z: q̄ nō bene dicūt talia cōia q̄ eadē res sub vna itētōe sit singularis et sub alia vle s. vel q̄ fīm tale eē est hō et fīm aliud eē nō ē hō et multa talia cōsilia. puta si res sic cōsideret tūc ē hō. Si aliqd̄ cōsi- deret vel sub alia p̄sideratoē tūc ē aliud. q: ta- les pp̄oēs accipiētes tales determinatioēs i- ferūt. pp̄oēs absolute sine illis determinatioēs. Aliqd̄ cīm eadē facilitate possem dicere: q̄ hō fīm vñi eē vel sub vna p̄sideratoē vel itē- tōe ē vñ: asin²: et sub alia vñ: bos: et sub alia vñ: leo: qd̄ est absurdū. Et iō tales sunt nimis impropri modi loquēdi. et abiēcēdi ab oī mō loquēdi sc̄ientifico. Ideo aliter ad. q. q̄ nul- la res extra aīam. nec p̄ se nec p̄ aliqd̄ additū reale vel rōnis. nec q̄litterū p̄sideret vel in- telligaf̄ ē vñis. q: rāta ē ipossibilitas q̄ aliqua res sit extra aīa m̄ quoqū mō vñis. nisi forte p̄ iſtitutorē voluntariā. quō ista vox hō q̄ ē singu- laris ē vñis. quāta ipossibilitasē q̄ hō p̄ quācū q̄ p̄siderationē. vel fīm qd̄cunq̄ eē sit asin². q: qn̄ aliqd̄ op̄petit alicui tm denoīat. siue p̄ ali- qd̄ iformās siue p̄ aliqd̄ extrinsecū. sūl̄ om̄ illi ad qd̄ illud iformās vel extrinsecū se h̄vni for- miter. illi tale denoīas eq̄liter p̄ueniet. Clerbi- ḡra. si aliqd̄ sit disaggregatiū vñis p̄cise pp̄t albedine informātē q̄cqd̄ est albū equalit̄ dis- gregabit: ḡ si res p̄ p̄siderationē intellect² q̄ est aliqd̄ totaliter extrinsecū illi rei est vñis q̄cqd̄ eq̄liter intellect²: erit vñuersale. et ita om̄ne itellec² erit vle. Si dicat q̄ res nō ē vñis quo- cunq̄ modo itellec²: s̄ tm confusē itellec²

Ad secundam

Respoſio ad que-
ſtione istā.

Libri primi

Et iō nō oīs res ē vīlis. Ista ē opinio tertia supī recitata. H̄ respōsio nō vīz; q̄ re p̄cise intellecta distincē pōt formari, p̄pō in q̄ pdicat supī d̄ inferiori: sicut si sortes intuitiue videat. Saltē p̄ potētiā diuinā. adhuc pōt talis itellect⁹ sci- re q̄ sortes ē hō. q̄ ē aial: ḡ sine om̄i itellectiōe p̄fusa p̄pā alicui h̄ supī: t̄ p̄p̄s vīle sive cōe. Pretea tūc de⁹ vīle: q̄ de⁹ p̄ te itelligi tur p̄fuse: ḡ si vīle sit res intellecta p̄fuse: deus erit vīle. vel de⁹ intellect⁹ p̄fuse vere erit vīlis. Preterea vīlūs pōt videre aliqd̄ cōfuse: ḡ q̄ rōne re intellecta cōfuse habet vīle eadē rōne re vīla p̄fuse h̄ vīle qd̄ est absurdū. Preterea nulla res simpler pōt itelligi p̄fuse. si itelliga tur: t̄ tm̄ respectu simpliciū vere ēvīle. Dico ḡ q̄ p̄ nullā cōsiderationē vīlū intētionē pōt rei ali qd̄ cōperere: nisi denoīatōe tm̄ extrinseca t̄ h̄ p̄cise talia q̄ cōperūt itellectuī vīlū cōsideratiōi p̄mo: t̄ iō pōt dici res itellecra pōt etiā dici q̄ res cōcīpīt: t̄ res ē subiectū t̄ res ē p̄dicatū. b̄z vīlā opinionē. q̄ h̄ nō ē alius q̄ res tali itel lectōe itelligi. t̄ qd̄ pōt itellecōe itelligi: p̄t dici vere subiectū t̄ vere p̄dicatū: t̄ ps p̄pōis fm̄ illā opinionē: et sic de alijs q̄ oīa ita p̄nt p̄ dicari de diuina essentia sīc de creatura. Et iō si aliqua res sit vīlis t̄ nō alia h̄ nō fac̄ itellec⁹ q̄ pōt vīniforū oīs respicere. S̄ erit ex natura rei. t̄ p̄p̄s aliquā diuersitatē i re ita q̄ vīlū qd̄ ē i re ex se alit se h̄ ad ēvīle q̄ alius. t̄ p̄p̄s i ter illud qd̄ denoīat ab itētiōe vīlūtatis et illd̄ qd̄ denoīat ab itētiōe singularitatis ē i re ali qua distincō vel nōidētatas: cui⁹ oīpositū pbartū ē i p̄cedētib⁹. q̄ Pretea arguo sic. for tes fm̄ nullū ē vīlū fm̄ nullā cōsiderationē est vīlis: nec plato: nec iste asinus: nec ille: t̄ sic de singulis demōstrādo om̄is singulareis: ḡ nulla res fm̄ vīllū ē vīlū cōsiderationē vīlis. P̄na p̄z argēdo ab oīb⁹ singularibus ad vīlūtate. Ans p̄z. q̄ nō ē maior rō q̄ vīla singularis sit vīla q̄ alia: s̄ h̄ ē vīla sortes fm̄ nullū ē vīlū cōsiderationē vel modū ē vīlis. q̄ si sic: eadē rōne dicā q̄ sortes aliquo mō est p̄lo: t̄ hō sub aliquo mō ē asin⁹. t̄ lapis t̄ albedo q̄ oīa sit absurdā. S̄ ilr si eadē res ēēt realvīlis t̄ singularis: i oī p̄dicatōe superioris de iferiori ēēt p̄dicatio eius dē de se. q̄ p̄dicaret vīle de p̄ticulari: q̄ sunt ea dē res p̄ se qd̄ ē absurdū. Ideo dico q̄ vīle n̄ ē i re: nec realr: nec subiectiue. nō pl̄ q̄ h̄ vor hō q̄ vīla vera q̄litas est i sorte vīlū illo qd̄ si gnificat. Nec vīle ē ps singulari respectu cui⁹ ē vīle: nō pl̄ q̄ vor ē ps iū significati: sic tm̄ ipa vor vere et sine om̄i distincōe p̄dicat de suo significato: nō p̄ se s̄ p̄ suo significato. ita vīle vere p̄dicat de singulari suo: nō p̄ se s̄ p̄ singuliari. Et ista ē itētiō p̄bi: t̄ cōmē. imo oīz p̄boz

Sententiarum

recte sentientiū de vīli. Un Lōmē. vii. metba. cōmē. xlviij. cū declarauerit sc̄z Ari. q̄ illa q̄ si gnificat diffinitiōes sit substātie rerū. t̄ diffi nitōes cōponūt ex vīlib⁹ q̄ pdicat de p̄ticula rib⁹: s̄cepit p̄scrutari de vīlib⁹. vtrū sint substātie rerū: s̄ tm̄ sint substātie p̄ticularia de q̄bus pdicat illa vīlia: t̄ h̄ nēcāriū in declarādo: q̄ forme individuoz substātie sint substātie. et q̄ in idividuo nō sit substātie: nisi materia t̄ forma p̄ticularis ex q̄b⁹ cōponit. Ex bac aucto. babēt aliquā dicta i bac. q̄. t̄ i p̄cedētib⁹ p̄mo q̄ diffinitiōes nō sit substātie rerū. s̄ q̄ signifi cat substātias rerū: q̄ dicit illa sunt substātie rerū q̄ signifi cat diffinitiōes rerū: ita q̄ diffinitiōes sit signa: t̄ substātie rex sit signata: t̄ signū nō ē signatū. sc̄dō q̄ diffinitiōes nō si gnificat vīlia: t̄ ita cū signifi cat substātias res rū singulariū: signifi cat aliqua singularia: q̄a dīc q̄ diffinitiōes cōponūt ex vīlib⁹: ḡ ip̄vīlia nō sit significata p̄ ip̄as diffinitiōes. s̄lunt si gna t̄ pres diffinitiōes signifi catē ip̄a p̄ticularia. q̄ in vīle t̄ p̄ticulare nō ē mediū. tertio h̄ q̄ vīlia nē p̄dicat de p̄ticularib⁹: nō tm̄ sit i p̄ticularib⁹. q̄ i p̄ticulari idividuo nō sit nisi materia t̄ forma p̄ticulari. Et si dicat q̄ nō ē aliqd̄ substātia p̄ma nisi materia t̄ forma p̄ticularis: ē tm̄ i idividuo substātia sc̄dā q̄ nec ē materia nec forma p̄ticulari. Hoc ē h̄ itētiōne p̄bi t̄ cōmē. q̄ eadē rōe deberet dici q̄ i idividuo nō ē nisi vīle: q̄ nulla ē substātia sc̄dā nisi vīlia. S̄ilr si p̄bs t̄ cōmē. tm̄. pbāt q̄ vīlia nō sit substātie p̄me. t̄ iō. pbāt q̄ nō sit substātie. eadē rōe deberet pbare q̄ p̄ticularia nō sit sbe: q̄ n̄ sit sbe sc̄dā si em̄ aial diuidit p̄ boiem t̄ asin⁹ eq̄lit̄ dērer. pbari q̄ hō n̄ ē aial: q̄ nō ē asin⁹ q̄ roe pbaret q̄ asin⁹ n̄ ē aial q̄ n̄ ē hō. q̄rto h̄ q̄ vīlia n̄ sit sbe nec ex eis p̄ponūt p̄ticularia. Itē p̄mē. xlvi. Dica⁹ ḡ q̄ ip̄ossible ēvt aliqd̄ eo: q̄ dicūt vīlia sit sba alicui⁹ rei. et si declarer sbas rerū. ḡ vīlia n̄ sit sbe: nec de sba alicui⁹. s̄ tm̄ declarant sbas rerū sīc signa. Itē cōmē. xlviij. cū sit declaratū q̄vīlia sit dispositōes sbarū: t̄ vocat dispositōes sbarū: sic i p̄cedēt cōmēto. p̄ dicabiliā d̄ sba. etiā ip̄ossible ēvt ista sint p̄tes sbarū extītū p̄ se. Et si dicat q̄ p̄bs t̄ cōmē. n̄. pbāt q̄ vīlia n̄ sit sbe absolute: s̄ q̄n̄ sit sbe separate a s̄eb̄ sīc pōit plato. Cōtra h̄ p̄cessus p̄bi. q̄ p̄mo. pbāt q̄ vīlia n̄ sit sbe. Se cūdo q̄ nō sit talia exēplaria q̄lia posuit p̄lo. Itē Lōmē. iiiij. metba. cōmē. iiij. t̄. x. dīc sic. deti minatū ē q̄ forma et ps ei⁹ sunt substātie. t̄ q̄ vīle n̄ ē substātia neq̄ gen⁹ q̄ ē aliquod vīle. Deinde dirit de exēplariib⁹ t̄ c̄. et intēdit q̄ de hoc nō est p̄scrutatus in tractatu p̄cedēti: sed post p̄scrutabit de h̄ q̄ dicunt qd̄a q̄ sunt sbe

Distinctionis II

^{ad hunc alterum}
opinio

^x
Ad secundum

^y
Ad confirmationes

separate alie a substatiis sensibilibus. ergo de intentione comē. est q̄ p̄bs. vii. metha. pbat sim-
plici q̄ vlia nō sunt s̄be. et post ostendit q̄ nō sunt
tales s̄be separate. Ad primū alterū. o. dico q̄ il-
lud qd̄ diuidit in veras res. sic vere cōpositū i
suas p̄tes cōntialit̄ iclusas in illo est vna res. il-
lo mō corp̄ diuidit in suas p̄tes cōntiales et to-
tū in suas p̄tes integrales et fit talis diuisio rea-
liter ex aīaz. S̄ q̄ aliqd̄ diuidit in veras res
tanq̄ signū i sua signata. nō op̄z. nō pl̄q̄ q̄ il-
lud qd̄ diuidit in s̄bas. tanq̄ signū i sua signata. Isto
scđo mō diuidit sp̄s et illr gen̄. q̄ in nullo va-
riat sp̄s vel gen̄ vñ qd̄cūs vñ p̄p̄ talē diui-
sione. nec illa in qb̄ diuidit pl̄sunt p̄tes reali-
q̄ plura significata sunt p̄tes vocis significā-
tis. Ad scđam dico. q̄ vñ nunq̄ sup̄ius est de
cēntia inferioris. nec includit cēntialit̄ i inferio-
ri. nec i intellectu ei qddicatiō p̄dicat tū cēn-
tialit̄ i inferiori. q̄ declarat essentiā inferioris
vel declarat ip̄met inferi. vel rē iportatā p̄
inferi. et b̄ ē p̄dicari i qd̄. vel p̄se p̄mo mō et cēn-
tialit̄. Enī s̄c b̄ aliquos ens dicit vñiūceptū
q̄ nō est de cēntia dei ve p̄sua cēntia. q̄a tūc
aliqd̄ reale eēt vñiuocū deo et creature. qd̄ ne-
gar. et tūc p̄dicat i qd̄ et p̄se p̄mo mō de deo et
creature. Ita dico in p̄posito q̄ nibil a p̄te rei
ē vñiuocū q̄buscūs indiuiduis. et tūc est aliqd̄
p̄dicabile in qd̄ de indiuiduis. S̄llr s̄c ip̄i di-
cūt. q̄ vñ obiectū nūero p̄dicabile
de quolibz sup̄posito p̄dicatiō dicēt. Et b̄
nō est imē. q̄ nibil in re est sic p̄dicabile. et tūc
ip̄a p̄dicatio vocat cēntialis et i qd̄. et p̄se. Ita
dico. q̄ vñ p̄dicatio superioris de inferiore. nō ē p̄
dicatio alicui qd̄ quoq̄cūs mō sit in re ex aīam
et p̄p̄ns illud qd̄ p̄dicat nō est p̄ se rei. nec ē de
cēntia rei. et tūc p̄dicat i qd̄ de reb̄. et cā est. q̄
nō p̄dicat p̄se b̄ p̄reb̄ ip̄is de qb̄ p̄dicat. Et
si p̄dicat q̄ tūc est idē dicere sortes est bō. et sor-
tes est sortes. R̄ndeō q̄ i seq̄ q̄ quis bō i p̄
ma supponat p̄ sorte. nec possit vñificari nisi p̄
sorte. Aliud ē tūc illud qd̄ p̄dicat. et iō quis aliz
qd̄ idē sit p̄ quo sit p̄dicatio i vtraq. tūc aliud
est qd̄ p̄dicat. iō nō est eadē p̄p̄. S̄llr quis in
ista soi est bō ly bō supponat p̄ sorte. no tūc p̄ci-
se p̄ sorte. q̄ potētionalis b̄ modū loquēdi lo-
gicor supponit p̄ quolibz boīe. q̄ iſerit ex quo
libet. et tūc iſi talib̄ supponit p̄ eisdē. q̄ p̄
oib̄ de qb̄ vñificat. nō tūc vñificat ista. soi est bō
nisi p̄ sorte. et iō nō ē idē dicere. soi est bō. et soi
est soi. Ad p̄fimationē dico. et cōcedo q̄ res
p̄ intelligi. no tūc p̄fusē fētia p̄fecte et disticte
nullo superiori intellectu. Et q̄n d̄. q̄ soi nō p̄t in-
telligi nisi intellectu aīal. Dico q̄ ista p̄t distin-
gui. siue de vñtute b̄mōis siue nō. nō curio. q̄a ly

Questio VII

^Z
Ad tertium

^{BB}
Ad quartum

^{BB}
Ad primum p̄ba-
tionem

^{BB}
Ad secundum p̄ba-
tionem

aīali p̄t supponere simpl̄r. et tūc est s̄ba. q̄ tūc
denotat q̄ sortes nō p̄t intelligi nisi intellectu b̄
cōi aīal. et b̄ est simpl̄r s̄lm. vel p̄t supponere
pro re et p̄sonalit̄. et sic cōcedo. Isto em mō for-
nō p̄t currere nisi aīali currēte. q̄ nēc rōi se q̄ē
sortes currat. iō ḡ aīal currat. nō tūc q̄ illud
cōe currat. Isto modo bō nō p̄t intelligi ente
nō intellectu. et tūc bō p̄t intelligi hoc coe nō sit ali-
qd̄ realē. sic ip̄i dicūt. Ad tertium dico. q̄ nihil
coicabile est reb̄ p̄ idētitatē. nisi sola essentia
divina trib̄ suppositis qb̄ est eadē realē. et iō
nō deb̄ p̄p̄rie p̄cedi q̄ natura coicat supposi-
to nisi forte dicat q̄ natura humana coicat vñbo
et tūc nō coicat sibi p̄ idētitatē. b̄ deb̄ maḡ p̄
p̄ie dici q̄ natura est suppositū s̄c p̄st oste-
det. Enī s̄c ip̄i b̄nt dicere. q̄ ens qd̄ est coe do
et creature nō est coicabile cui lib̄z p̄ idētitatē.
q̄ tūc aliqd̄ reale es̄z vñiuocū deo et creature
s̄c b̄m eos aliqd̄ reale est vñiuocuz sorti et plaz-
toni. sic dico vñr q̄ nullū vñiuocuz ē coicabile
vñiuocat p̄ idētitatē. Ad quartum dico. q̄ nō
oia q̄ sunt i linea p̄dicamētali q̄ se ordinata b̄z
superi et inferi sunt vna res extra aīam. b̄ aliqd̄
talia entia sunt tūc in aīa. Ad p̄mā p̄batōez
p̄cedo. q̄ gen̄ p̄dicat i qd̄ et vñiuoce et p̄se p̄
mo nō de ente reali. siue de p̄noie demonstrate
ens realē. et de ente rōis. nō tūc pro ente rōis. b̄
pro re. q̄ illud ens rōis nō habebit suppositio-
nez simplicēz p̄sonalē. et iō gen̄ p̄dicat de spē
nō p̄ spē b̄ pro re. Et iō d̄z sic exerceri iste act̄
signat. bō est aīal. ita q̄ vñterq̄ termini stet p̄
re et p̄sonalit̄. ita b̄nt aliq̄ dicere q̄ de sapia i coi-
p̄dicat p̄ se p̄mo mō ens. et similē de ente reali
et tūc sapia in cōi nō est aliqd̄ reale extra aīam.
q̄ tūc es̄z aliqd̄ reale vñiuocū deo et creature.
q̄ ens qd̄ ē p̄cise vñiuocū entib̄ realib̄ vñiuoc-
ce p̄dicat de ente reali et ente rōis. b̄ tūc illud
ens rōis nō supponit pro se b̄ pro re. Enī q̄n d̄
sic. ois sapia est ens realē. hec est p̄dicato i qd̄
et ad b̄ nō requiri. nisi q̄ hec sapia q̄ de est sit
ens realē. et nō requiri q̄ illud coe vñiuocū sit
ens realē. Ita dico q̄ ad veritatem isti. ois bō
est aīal. sufficiet q̄ iste bō sit aīal. et q̄ ille bō sit
aīal. et sic de alijs reb̄ singularib̄. et nō req̄it
q̄ illud coe vñiuocuz istis boībus sit aīal. Et
sic de istis oē aīal est s̄ba. oē corp̄ est s̄ba. ois co-
lor est q̄litas. ois intētio est qualitas et b̄mōi.
Ad scđam p̄bationē p̄ idē. q̄ p̄cedit de diui-
dētibus de quoq̄ vñterq̄ supponēre pro re vñifi-
cat diuisiūz. b̄ q̄n illud diuisiūm nō stat pro re. b̄
pro aliquo alio nō op̄z. Enī si ḡna et sp̄es essent
s̄be. nullo mō possent esse entia rōis. b̄ in rei vi-
tate nō sunt s̄be. Dico q̄ aliqd̄ esse vel p̄tine-
ri sub aliquo genere potest intelligi dupliciter.

Libri primi

Sententiarum

Vel q: est illud de quo p se ipso, vel de pnoie demonstrante ipm gen verificat, et isto modo tm singularia continetur in genere, q: sola singularia sunt substantiae, et sola singularia sunt qualitates et nec spes nec gna continetur isto modo sub genere substantiae. Alio modo est aliqd in genere, q: est illud de quo nō p se, s: p re vere ipm genus predicatur, et isto modo genera et spes sunt in genere.

EE
Ad tertiam proba.
Ad quinti art.

Ad sextum

Ad septimum

Ad octavum

Ad nonum

Ad decimum

Ad undecimum

De ceteris primo modo est ppd accepta vera non de secundo modo ceteris. Ad tertiam probationem patet in sequenti. q: Ad quintum dico q: in natura et suppositu aliqui est distinctio realis: sicut inter suppositu verbi et natura assumpta. Aliquid aut penitus nulla est distinctio a precepto isti conceptu suppositu et natura distinguunt et i pot de aliquo verificari q: sit natura, non tni suppositu, q: tni p us fuit suppositu. s: h: nū q: est possibile nisi p corruptione, vlp: p realis assumptione. Et qn d: q: tuc hec esset vera, bō est humanitas. Dico q: nūli aliquis modus sicut ab ego reumaticus importat, bni vlti loquetur i h: noie humanitas impedit, q: bec est pcededa de virtute sermonis, bec tni est contingens, bō est humana nitas etiā sine corruptione humanitatis. Ad sextum dico: q: nō est in ceteris boetii, q: spes sit rotu esse individuorum, s: q: significat totum esse individuum: sicut q: dām signum q: nō est signatum, et h: vlti verum de spe spalissima, nō aut vlti verum in genere. Qualiter aut h: sit intelligendum. viij. patet. Ad septimum dico: q: natura occul te opat in vltib: nō q: pducatur ipsa vltia ex aia et q: aliq realia, s: q: pducendo cognitione suā in aia: quasi occulte saltē immediate vlti mediate pducit illo modo quo nata sunt pduci, et i omis cōitas isto modo est naturalis, et a singularitate pcedit, nec opz illud q: isto modo sit a natura esse ex aia: s: pot est in aia. Ad octauum dico: q: interepro genere et c. Hoc est sic intelligendum: q: a quoque vere negat gen: ab eodē vere negat spes et individuum pura si lapis nō est aial: nec est bō nec aial: Nō tni opz q: si p possibile vel impossibile q: est gen: nō est q: individuum nō esset.

Ad nonum dico: q: pbs intelligit q: demonstratio est de perpetuis et incorruptibilib: h: de p: pōib: necessariis. Ad linco, q: vult saluare eū potes dicere: q: intelligit q: demonstratio est de vltib: regnis in singularib: q: ipsa vltia sunt in singularib: p: pdicatione, q: ne pdicabilia de singularib:. Ad decimum: q: vlti nō est vbiq: et semp, nisi q: eē alicubi pdicatur de vlti, nō p se sed p re quicq: pdicatur de singulari, et vlti q: c: quid pdicatur de singulari, siue de pnoie demonstrate singulare, pdicatur de vlti sumpropterius. Ad linco, q: ipse intelligit h: idem, si nō recessit a sua pbi et a virtute. Ad xi, q: vltia dicuntur

magis nota q: singularia, nō q: sint p us nota q: singularia notitia incōplexa, s: q: cōius et in plurib: sciunt p: prietates cōes de cōib: supponētibus, nō p se s: p reb: q: scianē p: prietates spales de spalibus, siē postea dicet. Ad xii, q: h: damascenū esse i uno modo id est q: dici de et sic pcedit ibi. Lōmē, q: sunt i reb: q: dicuntur de reb: p: cularib: Ad xiii, et xiv, dico, q: es reale dici de idividuo et vlti, nō bni q: vle supponit vel stat pro se: sed p: p: culari. Ad xv, dicimur q: vle i bijs est p: pdicationem, Ad xvi, q: idem q: socrates nō est i multis, h: nō d: de multis, Ad xvii, q: significat q: qd est, bni q: qd est d: vle, siē superius significat oia inferiora quicunque sunt inferiora, siue p: rō modo siue sedo, et h: ordine quodā de quo supra dictū est. Ad xxi, p: idem q: ista vlti vere dicuntur p: ncipaliens, q: de eis p: nificat ens dignus et nobilis et p us, nō h: q: supponit simpli, s: bni q: supponit p: sonalit, et ita p: tales p: pōes intelliguntur ac signati. Eodem modo r̄nideo ad oēs illas auctoritates. Si dicat q: illud q: declarat q: dicitur in dividui sbe est sba, s: illud est vle, q: et c. Dico q: ibi intelligit p: illa p: pōez vlti actū signatum, s: q: de tali spē pdicatur sba, et tni spes nō est gen: Alibi aut vbi dicit q: talia nō sunt sbe intelligit de virtute bni modis et ita ibi, q: nō h: dicit sibi ipi exponit quid p: pōnes pōres q: vidēt h: dicere itellerit. Ad aliud dico, q: pbs et p: mētator p: q: dicitur sbarū itelligunt formā q: est altera p: cōpositi, s: p: xxi, q: omēto, q: et cōmē, ix, vel, vii, et cōmē, xxiiij, et i multis alijs locis, et sic pcedo q: q: dicitur sbarū sunt sbe, et iō q: dicitur s: p: cularces p: res p: culariū. Ad xix, q: pfectus est scire p: vltia sba, et c. q: ista sunt pdicabilia in qd, alia autē non. Ad xx, q: metba, p: siderat de sba quā significat diffinitio, q: illa sba est illud p: quo vltiatur multe p: pōes. Ad aliud, q: diffinitō significat sba q: pdicatur, nō q: ipamet pdicetur in se, s: q: signum ei: pdicatur, et illud est ipamet diffinitō. Ad ultimum p: idem, q: ipa q: dicitur realis nō p: dicatur in se, s: tni bni q: est vltis, h: est sū vle pdicatur, et hic est modus loquendi cōis q: nō est verus de virtute bni modis, s: nec multi alijs q: vltiur quis sensus eoz verus sit, quez i alijs locis explicat. Ad argumentū p: ncipiale dico, q: de virtute bni modis nō debet pcedi q: diffinitō est idez cu sba rei, nec realis nec formalis, sed p: ipam intelligit vlti actū signatum, q: de diffinitiōe pdicatur eē idem realis et oībus modis cu diffinitō, et sic debet exerceri, aial rōale est idem oīb: modis cu hōie et ista est vera. Si dicat q: isto modo bec est vera, gen: est idem omib: modis cu spē et q: passio est idem oībus modis cu subiecto, q: bec est vera, aial est idem omib: modis cu hōie, et b:

Ad duodecimum

Ad decimūtū et decimūquartū

Ad decimūquintū

Ad decimūscūnum

DD Ad cōmētatorū

Ad decimūscūnum

Ad decimūnū

Ad vicefimū

Ad vicefimū

Ad vicefimū

EE Ad principali

Distinctionis II

sit risibile est idem omnibus modis cum hoc. Respondeo quod comedimus plus adhuc intelligit per illam positionem. scilicet actu signatum. quod predicto modo exerceri. et propter hoc ista propriezate nihil significatur per distinctionem quod non significatur per distinctionem. et conuerso. quis aliter et alterius. et illud secundum debet instantiis adductis.

Questio viii.

Lorem circa dictam materiam quinto quo. Utrum vel esse unius vocum sit aliud reale existens alicuius subiective. Sic. quod vel est primo mouet intellectum. sed illud quod primo mouet intellectum est aliud realis. g. tamen. Ad oppositum. omne reale est singulare sed vel non est singulare. g. tamen. Ad istam. quod possent esse diverse opiniones quarum multas reperto simus falsas. quoniam tamen qualibet anima ponere potest aliquam improbatam in procedentibus. quod. Prima opinio posset esse: quod vel est conceptus metatis. et quod iste conceptus est realiter ipsa intellectio; ita quod tunc vel non est nisi intellectio confusa rei. quod intellectio quod ipsa non plus intelligit unum singulare quam reliquum. ipsa est in determinata et ceteris ad omnia singularia: et ita secundum quod est magis confusa et minus confusa est magis vel et minus vel. Contraria ista opiniones potest argui. quod omni intellectu aliud intelligit. et non aliud singulare ex anima. quod non potest vel unum quam alterum. nec potest illud quod est quod non est. g. vel nihil tale. vel quodlibet tale intelligit illa intellectio. et non quodlibet. quod tunc infinita intelligunt illa intellectio ne. g. tamen. Preterea haec secundum omnes vocat conceptus quod terminat actum intelligendi. sed talis intellectio non terminat seipsum primo. quod non est maior ratione quam una intellectio terminet seipsum quod alia: et ita cum intellectu sicut non terminet seipsum primo nulla terminat seipsum primo. g. conceptus non est ipsa intellectio.

Sed opinio potest esse: quod vel est species aliquid. quod est equaliter respicit omnia singulare. dicitur. et ita est vel representando: et tamen singulare est essendo. Sed ista opinio videtur esse falsa. quod si alias declarabitur. talis species non est necessaria. Sed potest vel ponitur illud quod intelligit per abstractionem intellectus. sed illa species non sicut intelligit quod aut intelligit in se. et tunc necessario primo intelligit intuitum. aut in alio. et per hunc illud aliud est vel respectu illius. et tunc quero de illo sic potest. et ita vel erit processus in infinitum. vel species non erit velis. Preterea tale non abstrahibile est vere generata. quod est vera qualitas generata in intellectu. Alia potest esse opinio quod aliqua est vera res sequens actu intellectus: quod est similitudo rei: et propter haec est velis. quia equaliter omnia respiceret. Sed hec opinio non videtur vera. quod nulla talis est ponenda. quod omne quod est in intellectu: vel est actus vel passio vel habitus. Et nullum istorum possit ponere ista res. Iste opinio

Questio VIII

nes recordaretur in hac punctione. quod vel est in se vera res et singularis et non una numero. respectu rerum extra est velis et ceteris et indifferentes ad res singulares. et quasi naturalis similitudo illarum rem. et propter hoc posset supponere pro re et est et est aliquo modo de isto vel sicut de statua respectu similius. illa enim est in se singularis et una numero. et tamen indifferentes ad illa similia. nec plus duceret in notitia unius quam alterius. Sed secundum hoc quod ponere potest intellectus est species in anima vel habitus. non plus haberet quod intellectio est realis vel quam species vel habitus: nec eodem verso. quod quodlibet istorum est indifferens ad omnia singularia. Iste opinio non potest faciliter probari. nec sunt ita improbabiles. nec ita evidenter manifestatur. sicut opinio iprobata in aliis questionibus. Quarta potest esse opinio. quod nihil est vel ex natura sua sed tamen ex institutione. illo modo quo vox est velis. quod nulla res habet ex natura sua supponere prius a re. nec vere predicari de alia re. sicut nec vox. sed tamen ex institutione voluntaria. et id sicut voces sunt velis per institutionem et predicationes de rebus. ita omnia velis. Sed hec non videtur vera quod tunc nihil ex natura sua est species vel genus nec eodem verso. et tunc equaliter possunt deus et bona extra animam esse vel sicut quicquid quod est in anima. quod non videtur verum. Ideo potest aliter dici. probabilitate. quod vel non est aliud reale habens est subiectum. nec in anima nec extra animam. sed tamen habens esse obiectum in anima. et est quoddam factum habens esse tale in esse obiectivo quale habens res extra in esse subiectivo. et hoc per ipsum modum. quod intellectus videtur aliquam rationem extra animam: fingit similem rem in mente. ita quod si haberet virtutem productivam. talis res in esse subiectivo numero distincta a potest producere extra. et est p. similiter et proportionabiliter sicut est de artifice. sicut enim artifex videtur dominum vel edificium aliud extra. fingit in anima sua p. similem dominum vel edificium. et postea consimilem productum extra. et est solo numero distincta a potest. Ita in p.posito illud factum in mente ex visione alicuius rei extra est vel unum exemplar. ita enim sicut dominus factus. si fingeatur haberet virtutem productivam realiter est exemplar ipius artificiatus. ita illud factum est exemplar respectu singularium. et illud potest vocari vel. quod est exemplar et indifferenter respiciens omnia singularia extra. et propter illa similitudinem in esse obiectivo potest supponere per rebus extra habentibus consimile esse extra intellectum. et ita isto modo vel non est per generationem sed per abstractionem quod non est nisi factio quedam.

Primum igitur faciam aliqua argumenta ad probandum quod est aliud in anima. habens tamen esse obiectum sine esse subiectivo. Hoc primo potest. quod secundum probatur per maria divisionem dividitur in ens et anima et in

E opinio quarta

A Questio VIII
qua est quarte que
thomis. v.

B Opinio prima

C Opinio prima

E Opinio secunda

C. Opinio secunda opiniione

D Opinio tercia

E Arguitur contra
opinione tertiam

F Cœlum prima

Libri primi

ens extra aiam. et ens extra aiaz diuidit in decem predicamenta. Tunc quero. quomodo hic accipitur ens in aia. aut per illo quod tm̄ habet esse obiectiuū. et habetur pposituū. aut per illo quod haber esse subiectiuū. et hoc nō est possibile. q̄ illud quod haber verū c̄ subiectiuū in aia continetur sub ente. quod p̄cise dividit in decem pdicamenta. q̄ sub qualitate. intellectio em̄ et vlt̄ om̄e accidens informā aiam est vera qualitas. sicut calor. vel albedo. et ita nō continetur sub illo mēbro quod dividit cōtra ens. qd̄ dividit in decē pdicamenta. P̄tēta figm̄ta habent esse in aia et nō subiectiuū. q̄ tūc es sent vere res. et ita chymera et hircoceruus et bmoi cēnt vere res. q̄ sunt aliqua q̄ tm̄ habet et obiectiuū. Similiter ppositiones. sillogismi. et bmoi de quib⁹ est logica non habet esse subiectiuū. q̄ tm̄ habent esse obiectiuū. ita q̄ eon̄ cēē eoz cogsci. q̄ sūt talia entia habēta tm̄ et obiectiuū. Item artificialia in mēte artificis nō videntur habere esse subiectiuū. sicut nec creature in mente diuina ante creationē. Si similiter respectus rōnis cōmuniter ponuntur a doctoribus. Tunc quero. aut tm̄ habet et subiectiuū. et tunc erunt vere res et reales. Aut tm̄ esse obiectiuū. et habet pposituū. Similiter fz istos aliter opinantes. ens dicit conceptuūni uocū. et tm̄ nullā aliā rē. Similiter omnes qui si distinguunt intentiones scđas ab intentionibus pmis. non vocando intentiones scđas aliquas reales qualitates in aia. q̄ cū nō sint realiter extra. nō possunt esse nisi obiective aia. Secundo diceret ista opinio. q̄ illud fictū qd̄ p̄mo et immediate denominat ab intentione vltaris et habet rōnē obiecti. et illud quod immediate terminat actū intelligendi. q̄ nullū singulare intelligitur. qd̄ qd̄ qm̄ est tale iēc̄ obiectuo quale est singulare in esse subiectuo. id ex natura sua p̄t supponere. p̄ ipsis singularibus quoq̄ est aliquo modo similitudo.

De illo etiā verificantur aliqua pdicata veras res importantia. nō p̄ se sed pro rebus. Et illud est vnu quod pdicatur de pluribus. ita q̄ ipsuū nō est variatiū. alioquin nullū gen̄ vere pdicare de plurib⁹ spēb⁹. Et necessario esset aliud et aliud. et cēnt tot genera quot sūt spēs. Imo nullo modo posset differre gen̄ a specie. nec genus esset in plus q̄ species. Quia si sic. quero quomodo gen̄ differt a specie. aut a parte rei. et hoc est p̄s improbatū. Similiter hoc dato. q̄ a parte rei distinguitur. tūc quero. aut idē genus non variatiū pdicatur de plurib⁹ species. aut nō. Si sic. habeo. pposituū q̄ ali quid nec variatiū nec multiplicatiū pdicat de pluribus. et nō in re. nisi km̄ opinionē recitata

Sententiarum

in p̄ma q̄stione. ergo tm̄ in mēte. Si aut̄m̄ variatiū nec multiplicatiū pdicat de pluribus ergo gen̄ nō est in plus q̄ spēs vel individuū. q̄ certa species variata pdicat de pluribus. et individuū variatiū et multiplicatiū pdicat vere de pluribus. Si aut̄ genus distinguit a spē in conceptu mētis. aut idē cōceptus pdicat de plurib⁹. aut nō. sed tm̄ cōceptus multiplicat⁹ et variatus. Si sic. habeo. pposituū q̄ idē cōceptus non variatus nec multiplicatus pdicat de plurib⁹. sed nō p̄ se. q̄a tūc illa plura essent vnu nō variatiū. qd̄ est impossible. Si nō. nō p̄ dari distictio int̄ genus et specie. et marie q̄tū ad maiore coitatem et minorē. Sic ergo aliquid idē nō variatiū nec multiplicatiū pdicat de pluribus. et illud voco cōceptū sic factū mō pdicto. Sīl̄ idē est subiectū in ppositione vls̄ et priuiliari. nō tm̄ in ppositionib⁹ in voce. sed etiā in ppositionib⁹ in mēte q̄ nullius lingue sunt. et in illis nō subiectū aliqua res. ergo tm̄ cōceptū. Posset ergo dici q̄ sicut vox est vls̄. et gen̄ et spēs. et tm̄ p̄ institutionē. ita cōceptus sic factū et abstractus a rebus singularibus p̄cognitis est vls̄ ex natura sua. Et p̄t aliq̄s vti illo mō loquēdi. vocādo cōceptū et vle sic factū. q̄ iste videt modus loquēdi bti Augustini. et posset alicui videri esse intētio sua qui multa scriptis de ista materia. Hoc p̄t per ipm. viii. de trinitate. ca. vi. vbi dicit sic. Necesse est cum aiata corpora lecta vel audita q̄ nō videm⁹ credim⁹ fingit sibi anim⁹ aliqd in lineamētis formis corporū. sicut occurrit cogitati: qd̄ verū nō sit. aut etiā qd̄ verū est. qd̄ rarissime accidere p̄t. Subdit. Quid em̄ legētū aut audientū que scribit apli⁹ Paulus. s. q̄ de illo scripta sunt. nō signat aio et ipius apli facie et oīz quoq̄ ibi noia cōmemoratur. Et post. et ipius facies dominice carnis in mirabilē cogitationū diueritate variaet et singit. que tamē vna erat. Et ista auctoritate p̄t argui sic. nō minus itelles etus ex aliquo viso aliqd roabilit̄ cōsimile fin gere p̄t. q̄ ex visis aliqd cōsile p̄s nō viso. Et aliq̄s ex multis faciebus visis p̄t fingere aliqd cōsimile faciei apli vel xp̄i. vñ alicui⁹ alteri⁹ quē nunq̄ vidit. ergo nō est inconueniēs: qn̄ de aliquo idēm̄ vido vel intuitiū cognito fingeat animus aliqd p̄sile et illud sic factū nō erit ens reale s̄ tm̄ cognitū. et fm̄ Augustinū p̄ ras le factū aliqd aliud insinuat. ita p̄ factū ex alio viso insinuat⁹ et significat⁹: quasi omnia p̄similia illi p̄s viso. et hoc nō est aliud q̄ aliqd affirmare et negare de aliquo sic fieri. nō p̄ se sed pro re et qua singit vel singi potest. Tlerbi grā. aliquis vidēs albedinē singulare. singit p̄simile in aia sua. sicut artifex ex domo

Distinctionis II

visavel pictura fingit consimile in mente sua et de illa albedine predicat tales passiones. albedo est color. albedo est disgregari visus et sic de alijs. et non intendit quod illud sic factum sit color vel disgregari visus: sed quod quelibet albedo ex qua potest fingi sit color vel disgregari visus. Unde quia non potest omnem albedinem extra cogitare reverti illo fieri per omni albedinem.

Præterea Augustinus ca. vii. dicit sic. Neque in fide nostra quia de domino Iesu Christo habemus illud salubre est: quod animus sibi fingit longe fortasse alterum spiritus se habet sed illud quod secundum speciem de homine cogitamus. Habemus enim quod si regulariter infixam nature humane notitiam secundum quam quicquid tale aspicimus. statim hominem esse cognoscimus. Ex hoc prout quod quis propter diversitatem figure et colorum et aliquorum accidentium in diversis hominibus. possimus fingere diversa que non sunt similia cuiuscumque homini. vel forte nulli tamen possumus habere notitiam alicuius ficti quod equaliter se habet ad omnes homines. sed quod nos possimus iudicare de quolibet si est homo vel non. Ut etiam possimus fingere aliquid consimile prius visto: quod si haberemus virtutem productivam non tamen factiua: possemus tale realiter producere. prout per Augustinum eodem loco. ca. x. vbi dicit sic. Cum audisset a multis et credidisset magna esse illam vibem sic mibi narrare potuit. sicut aio imaginem eius quam potui. et postquam imaginem si ex animo meo proferre possem ad oculos hominum quod Alexandriam nouerunt. perfecto autem omnem diversitatem. non est ipsa. aut si dicatur ipsa est mirarer multum. atque ipsa intuens in aio meo ymaginem quasi picturam eius. ipsa non esse nesciret. Ex ista autem. prout primo quod talia possunt fingi. et multo fortius ex ysis in se sicut declarat immediate ante littera allegata: quod ex non ysis in se. sed in alijs imperfecte consimilibus. Secundo quod sic factum vocat similitudo vel ymaginatio vel pictura rei et sicut dicit ibidem: vocat verbum rei. Tertio prout quod illud sic factum vere est obiectum cognitum ab intellectu. et propter ista potest esse terminus propositionis. et supponere per omnibus illis quibus est ymaginatio vel similitudo. et hoc est esse verum et commune ad illa. In libro ix. ca. vi. tractans illud. quomodo ex rebus ysis diversa finguntur. et quomodo propter diversitatem rerum corporalium alias qualia sic facta sunt similia illis de quibus finguntur. et per consequens sic fingens virtutem factis insertis in fine ca. dicens. Itaque de istis secundum illam iudicamus. et illa cernimus rationis metis in tenui. ista vero autem ratio sensibilis corporis tangimus. aut ymagines absentium factas in memoria recordamus. aut ex ea similitudine talia finguntur. qualia nos ipsi si vellemus aut possemus.

Questio VIII

in moliremur. Et quo prout quod talia facta sunt in esse obiectivo qualia sunt alia in esse subiectivo. Proprio quod si intellectus haberet virtutem prodicandi. faceret ea esse similia in esse subiectivo.

Præterea. quod talia mens fingat ex prius notatis. et quod ipsa sint cognita secundum quod intellectus potest iudicare de alijs. expresse dicit Augustinus. x. de trinitate. ca. ii. vbi dicit sic. Si fingit aio ymaginem forma qua exciteatur in amore. non autem fingit nisi ex his que iam nouerat. cum tamen forme in aio signatur. atque in cogitatione notissime. si enim que laudabatur dissimile fortasse non amabat. Et immediate declarat. quoniam propter talis similitudinem ipsa singularia in ipsa cognoscitur. et in ipsa aliquo amatur. que oia non essent vera nisi talia facta contaretur quodadum haberent ad illam et sibi similia ex quibus finguntur. Et talis contaretur vocavitate secundum illam opinionem. nec alia ponit ista opinio nisi forte ex institutione. quoniam vox vel aliquod significum ad placitum ipsitum dicitur unde. Et si dicatur ad oia ista. quod non est possibile talia fingere nisi de ipsis corporalibus positis. ex hoc secundum quod pres eorum diversimode cognoscunt per intellectum. non aut est hoc possibile de spiritualibus vel simplicibus talis diversitate prius non habentibus. Contra. hoc est ipsemet. iii. de trinitate. vbi vult quod etiam aia de se ipsa per similitudinem fingere: quod quodammodo figuramentum non erit ipsa aia. sed ipsum vere erit cognitum ab intellectu. Unde dicitur sic. Forte. quod non se amat supprimens. sed quod de se fingit hoc amat. Ite fortasse aliud quod ipsa est. aut si mes simile suum fingit. et hoc cum hoc figuratum amatur. se amat atque nouerit. quod illud quod sui simile est intuetur. Noverit ergo alias mentes ex quibus se fingat. et genere ipsis sibi nota esse. Ex hoc prout quod etiam tale factum potest huius de aia quod simile est. et hoc quod factum est cognitum. et genus hoc est coe. et hoc est positum. Unde secundum istam opinionem est sciendum. quod illud factum vocat ab Augustino ymaginatio. similitudo. fantasma. species. Et dicitur ista facta ab Augustinno in memoria remanere in absentia sensibilius propter habitum immediate inclinatum ad illa intellectu. et ita sunt ibi quasi in potentia praeposita pro quanto intellectus potest facere ea in esse sibi convenienti mediante illo derelicto. non sic autem mediante habitum potest facere corpora extra in esse convenienti sibi. quia esse sibi convenientes est esse realitate. Sed contra predicta sunt aliqua dubia. Primum quia non videtur quod aliquod possit habere esse obiectum: quoniam alicubi habeat esse subiectum. quod talia facta vere habebunt esse subiectum. saltem in mente. Confirmatur. quia omne quod est est substantia vel accidentes. Secundum dubium. quod videtur quod talia non sunt similia rebus. quia nullum accidentem potest assimilari substantie. sed illud factum plus distaret.

D
Extra predicta modum
perturbantur
Primum

Secundum

Libri primi

Sententiarum

Tertium.

Substantia q̄ quodcūq̄ accidens. q̄ non pōt esse similitudo rei extra aia. **T**ertiu. q̄ nō videtur q̄ talia facta sint vlia quia dictū est q̄ si intellectus haberet virtutē pductuā: non tñ factuā produceret consimilia extra. **S**i p̄ducerentur silia in esse. illa pducta nō plus es sentylia q̄ quecūq̄ alia. quia oia essent eiusdē rationis numero distincta. sicut p̄t de domo pducta ex tali similitudine. et domo prius nota. ex qua tale sile fingebar. **G**eodez mō ista facta nō sunt vlia in essefacto. **Q**uartu. dubiu est de conceptibus sincatbegoreumaticis et cōnotatiuis et negatiuis. vñ possunt sumi vel abstrabi. quia si p̄cise a reb⁹ nō videtur quo modo possunt distinguui ab alijs conceptibus. **N**aut sint tales cōceptus p̄t. quia om̄i propositioni in voce pōt correspondere cōsilia in mente. q̄ isti propositioni om̄is homo est aial. et isti aliquis homo est aial correspōdet distincte ppositiones in mente. q̄ aliquid correspōdent signo in vna ppositione quod nō est alia

Quintu.
Primum inconuenientia.

Dubiu quintu est de hoc q̄ dicitur: q̄ vox ē vlis. hoc videtur falsum. q̄ tunc vox ēt gen⁹ et species. et per consequēs tota vna coordinatio pdicamētalis est i vno genere subalterno ipsius qualitatis. **S**imiliter tūc vnu accidēs numero es̄ genus ad multas substantias. q̄ vna vox numero. **S**imiliter tūc essent innumerabiliā genera generalissima: sicut sunt innumerabiles voces: que om̄ia sūt absurdā. et multa alia absurdavidentur sequi. **A**d primum istorū dicerent sic opinantes q̄ aliqua sunt entia rationis q̄ nullū esse subiectuum habent: nec habere possunt. sicut em ante creationem creature nullū esse habebant subiectuum. et tñ fuerūt a deo cognite. ita etiā ab intellectu creato pōt aliquid fingi: quod nullū esse subiectuum habet. **E**t quando dicit. quicquid est: est substantia vel accidens illud est verū q̄ quicquid est extra aiam: est substantia vel accidēs nō tñ quicquid est in aia obiectu: est substantia vel accidens. **A**d secundum dicerent q̄ talia facta nō sunt realiter similia: sed magis dissimilantur et distant a substantia plusq̄ accidentia tñ sunt talia in esse obiectu: qualia sunt alia in esse subiectu. **T**hoc habet intellectus ex natura sua talia fingere qualia cognoscit extra. **U**nde sicut pōt fingere qualia non cognoscit: et tñ cognoscit multa ppter q̄ pōt talia fingere qualia cognoscit. **A**d tertiu dicerent q̄ talia sunt vlia: si tñ producerentur i esse reali non essent vlia. quia tunc essent simpliciter eiusdē rationis cū alijs. nec est maior ratio q̄ vñ esset vle q̄ reliqui: sed quia de facto ista nō sunt eiusdē rōnis. q̄ illud factū sim-

pliciter nō est aial. nec homo. id dicere vnu magis vle q̄ reliqui. **S**i dicat. q̄ bñ linco. vle nō est segmentū. **S**imiliter tūc eēt vlia quāt intellectus. **A**d p̄mū. q̄ vle non es̄ segmentū tale cui nō correspōdet aliquid cōsile in esse subiectuo. quale illud fingeat in esse obiectuo. sicut est de chymera. q̄a chymera finis ḡt aliquid esse cōpositū ex diversis aialibus. et tale non pōt esse aliquid in rerū natura. sed tale vle est segmentū cui correspōdet aliqd p̄sile i rerū natura. sicut qñ fingeat aliqd cōpositū ex corpe et aia. illud factū est vle. **S**ilt si fingeatur dominus in mēte ante q̄ pducat. illud sic factū nō est segmentū: sicut chymera vel aliqd tale. **A**d scdm. sive p̄ceptus sive segmentū variet ad variationē intelligibiliū. sive nō. nō curio ad p̄sens. Dico q̄ gen⁹ ḡnaliſſimū substatīe. vel est vnu simpliciē nō variatū. vel est vnu p̄ eq̄ualentiā. Per quē modū dicūt alij. q̄ idē pdicat in istis ppositionib⁹ platis fortes est homo. plato est homo. quis realis est alia vox. sed tñ est eadē per equalentiā. vt dicitur et bene. q̄ ad oia habēda. tñ valeret si p̄ferret eadē vox nūero q̄ p̄us. sicut si p̄ferret illa alia q̄ de facto p̄ferret. et cōuersto. ita est in pposito. q̄ sunt tñ decē genera ḡnaliſſima p̄equivalētiā. sive simpliciē sunt tñ decē. sive nō. sive etiā predicationi variet. sive genus variet. sive nō. **A**d quartu dubiu diceret. q̄ p̄ceptus sincatbegoreumatici et cōnotatiui et negatiui nō sunt cōceptū ad stracti a rebus. ex natura sua supponētes pro rebus. vel ipsas modo distincto ab alijs cōceptibus significatēs. et idō diceret q̄ nullus cōceptus sincatbegoreumaticus vel p̄notatiui nec negatiui. nisi tñ et institutiōe. q̄ quē modū om̄ia talia per institutionē de ipa voce et alijs pdicātur. et vniuersalit̄. nec modi grāmaticales. nec logicales. possunt plus ex se cōpetere istis p̄ceptibus q̄ illis. sed tñ ad placitū. **C**lerūtū possunt tales cōceptus iponi. vel cōceptus abstrabi a vocibus. et ita sit de facto. vel semp vel cōiter. **C**lerbi grā. isti voci homo cōpetit talis modus grāmaticalis. q̄ est singulare numeri. noiatui casus. cōis generis. et sic de alijs. et isti voci boiis cōpetit alij modi grāmaticales. **S**ilt isti voci homo cōpetit q̄ significheret determinate rem per se. **I**sti voci om̄is sic nō cōpetit. sed q̄ significheret tñ cum alio. **S**ilt est de ista voce nō. et de istis per se. inq̄tū. si. et bñmōi sincatbegoreumaticis. tūc ab istis vocibus sic significatibus. abstrabit intellectus cōceptū cōes pdicabiles de eis. et iponit istos cōceptus ad significandū illa eadē que significheret ipē voces etra. et codē modo. et de talib⁹ format ppositiones cōsimiles. et babētes p̄sile.

Secundū

Tertiu.

EAd primuz dubium

Ad scdm

Ad tertiu.

Instans prima.
Secunda.
Ad primā.

Ad scdm.

Ad quartū dubiu

Distinctionis II

miles proprietates quales habet ppositioēes prolate. Et sicut pō instituere tales cōceptus ad sic significandū. ita pō instituere ipos cōceptus abstractos a rebus ad significadū sub eisdem modis grāmaticalib⁹ sub quib⁹ significant ipse voces. Voc tñ fit cōuenientius p conceptus abstractos avocibus ppter equi uocationē vitandā. quia illi cōceptus sunt distincti sicut ipse voces: quis non omnes sint distincte. conceptus aut̄ aliquādo nō sunt distincti. Et ita quelibet ppositio talis esset distinguēda. puta ppō correspondens tali ppositioni. homo est homines. et sic de alijs. Et sicut dictū est de istis. sic dicendū est proportio nabiliter de omnibus cōnotatiuis negatiuis sīcathegoreumaticis: qualia sunt verba. est. currit. et sic de alijs. Ad quintū dico q ipsa vox vere est v̄lis: quis non ex natura sua: s̄ tñ ad placitū iſtuentis. Et similiter concederent q vox est genus et species. et genus generalissimū: et sic de alijs. nec ē plus inconueniēs talia attribuere voci propter placitū instituētis: q attribuere voci propter complexe. q sit vera et falsa necessaria et impossibilis. et tñ n̄e dicitur q ipsa vox est vera: et q ipsa vox est falsa. quia null⁹ nisi insan⁹ pō negare quin multa falsa et mendacia dicantur. et similiter multa vera et necessaria narrantur. Et eodem modo hec est vera per se primo modo. homo ē anima. et similiter ista est vera per se secundo modo etiā in voce. homo est risibilis. et hec ppositio prolate homo est animus est impossibilis. et eodem modo in ista. homo est aīal. subiectum terminus cōis et p̄dicatur sīl. similiter gen⁹ p̄dicatur de specie. Si dicatur q ppositio plata nō est vera nec falsa: nisi quia ē signū ppositionis in mēte vere vel false. ḡ sīl nō crit aliqua vox plata genus vel spēs. nisi quia signū generis vel speciei. Sīl sic idē terminus posset esse genus et spēs. q̄ vñus pōt imponere eadē vocez ad significandū oīa talia individua. et aliis ad significandū alia. ḡ t̄c.

Ad primū istoꝝ dico q pōt concedi q̄ aliq ppositio est vera in voce: quis nō sit signum alicui⁹ ppōnis in mente de facto: quis quelibet pōt esse signū ppōnis in mente. Et eodem modo concedo q̄ quelibet vox que est genus vel species pōt esse signum generis vel speciei in mente. et est etiā signū subordinatū cuiuslibet talis de facto. Secōdū est puerile. tñ de virtute sermonis debet cōcedi. q̄ ppter diuerſas impositiones eadē vox numero est genus et spēs. Nec hoc est plus inconueniens q̄ cōcedere q̄ eadē vox numero est equiuoca et vni uoca. et q̄ eadem ppō numero sit necessaria et

Questio VIII

impossibilis. q̄ oīa debet cōcedi nisi vox p̄ positio vera precise illa q̄ significat verū et nō falso. et sic de alijs. Nam hec vox homo apud latīnos est simpliciter vniuoca. et eadē vox posseret a grecis vel alijs imponi ad significandū plura eque p̄mo. et apud eos esset simpliciter equiuoca. Eodez modo est hec simpliciter vera. omis canis est aīal. et est falsa simpliciter. quia habet vñ sensum verū et aliū falso. et iō ista eadē numero significat verū et falsū. et hoc est eandē ppositionē esse verā et falsā. Ad secōdū inconueniēs dico. q̄ nō est inconueniēs totaz vñā coordinationē p̄dicamētalē. que p̄tinet p̄dicabilitā per se p̄mo modo. q̄tum ad omia cōia esse in uno genere subalterno. nec est hoc inconueniēs. nec negatur nisi a nō intelligēti bus. Ad tertium per idē q̄ nō est inconueniens vñā vox esse genus ad substātiā. sicut nec est inconueniēs aliquā vox p̄dicari per se p̄mo modo de substātiā. Unū reputātes ista et similia falsa. deberet cōcedere p̄le quēter q̄ nullus potest loqui neq̄ verū neq̄ falsū. nec vñq̄ ali quis audiuīt mēdacia nec aliqua vera. et eodē modo q̄ nec vera nec falsa possūt scribi. et alia absurdā. que borret oīs cōitas humana. Lui nō placet ista opinio de talib⁹ factis in esse obiectu. potest tenere q̄ conceptus et q̄dlibet vle est aliqua qualitas existēs subiective ī mēte. que ex natura sua est signū rei extra. sic vox est signū rei ad placitū iſtuentis. et tūc pōt dici q̄ per oēm modū sicut voces et signa volūtarie instituta. quedā significat rem extra proprie et per se. cuiusmodi sunt carthagoreumata et quedam sunt que non significat sed tñ cōsignificat cū alijs. cuiusmōi sunt sīcathegoreumata. et quedam significat uno mō. et quedam alio. fm q̄ sunt diuersa accidentia partū grāmaticalū. ita sunt quedam q̄litates existētes ī mēte subiective. quib⁹ ex natura sua p̄petuit talia qualia operūt vocibus per voluntariaz iſtutionē. Nec videt hoc magis inconueniēs ī intellectu posse elicere aliquas qualitates que sunt naturaliter signa rerū. q̄ p̄ bruta aīalia et boies aliquos sonos naturaliter emittunt quib⁹ naturaliter cōperit aliqua alia significare. Est tñ ī hoc differētia. q̄ bruta et boies tales sonos nō emittunt nisi ad significadū alijs passiōes vel aliqua accidētia ī iōis existētia. Intellectus aut̄ quia est maioris dūtis q̄tus ad hoc. potest elicere qualitates ad quecunq̄ naturaliter significadū. Et fm istā opinionez debet cōcedi q̄ q̄dlibet vle et gen⁹ gnālissimū est vere res singularis. existēs res determinati generis. est tñ v̄lis per p̄dicationē. nō pro se sed pro rebus quas significat. et ita ordo p̄di-

Ad secōdū inconueniēs quintū dubij

Ad tertium

Alia op̄i. aucto.

Libri primi

lementalis. substantie est unū cōpositū sine aggregatu ex multis qualitatibus. naturalit̄ se habentibus sūmū superius et inferius. Hoc ē q̄ vnu in illo ordine ex natura sua est plurium signū: et aliud paucorū. Sicur si fieret talis co ordinatio ex vocib⁹. eset tñ in hoc differētia q̄ voces coordinate sūmū superius et inferius nō significant illa que significant nisi per voluntariā institutionē. Alia aut̄ significant naturāliter. et sunt ex natura sua genera et species. Nec talia argumenta valent contra istā opinionē q̄ qualitas non predicitur de substanciā. Et vnu predicamentū remouetur ab omni contento sub alio predicamento. Nam tales replice et alie multe que possent adduci. habeb̄ veritatem. quādō terminū supponit personalit̄. Sicut hec est vera. substātia non est qualitas si termini supponant personaliter. et tñ si subsecrū supponat simpliciter. et predicantū personaliter ipsa est concedenda sūmū istā opinionē. Et ita multa talia cōtra istā opinionē nō valent. Verūtamē ista opinio posset diuersimo de poni. Uno modo q̄ ipsa qualitas existens subiectue in aīa eset ipsamēt intellectio. Et poss̄ ista opinio declarari: et possent argumēta solui contra eā: sicut alibi declarauit. Alter posset poni q̄ ista qualitas esset aliquid aliud ab intellectione et posterius ipsa. Et tūc poss̄ responderi ad motiuā pro opinione illa de ficiis in esse obiectuō sicut tacuī ē alibi. vbi magis expressi istaz opinionem de intentione aīe sine conceptu: ponendo q̄ sit qualitas mētis. Quālibet istarū triū opiniorū reputo p̄babiliē: sed que illarū sit verior relinquo iudici orū aliorū. Hoc tñ teneo: q̄ nullū vle. nisi forte sit vle per voluntariā institutionē est aliquid existens quoconq̄ modo extra aīam. sed om̄e illud quod est vle predicable de pluribus ex natura sua: est in mente vel subiectue vel obiectue. et q̄ nullū tale est de essentiā seu quiditate cuiuslibet substantie. et sic de aliis conclusionib⁹ negatis: quas dixi in q̄. precedenti bus. Ad argumentū principale dico. q̄ ille quod mouet intellectum primo: non ē vle sed singulare. et ideo singulare intelligitur p̄mo primitate generatiōis. sicut post patet.

Ad principale

Questio. IX
que ē quarte que
stionis. vi.

Citeri circa hanc
materiaz quero. Utrū aliquod vle
sit vnuocū deo et creature. Et nō
quia illa que sunt primo distinguita in nullō vnuocantur. sed deus et creatura sunt huiusmodi. ergo tē. maior p̄z. quia illa que in aliquo conueniunt et in aliquo distinguuntur: magis conueniunt. q̄ illa q̄ in nullo conueniunt. q̄ primo

Sententiarum

distincta in nullo conueniunt. minor p̄z. quia nū bilis magis distinguunt ab aliquo q̄ deus a crea tura. Præterea tale vnuocū predicitur de pluribus differentibus specie sed om̄e tale est genus. ergo deus esset in genere. In oppositū. in equivoicis non est contradic̄tio. Et hic ē contradictione: nullum ens est deus: aliquod ens est deus. ergo termini sunt vnuocū. In ista q̄. responderetur a multis: q̄ nullus conceptus nec aliquod vle est cōe vnuocū deo et creature. Aliqui aut̄ tenent: q̄ est aliquis concep̄tus vnuocū deo et creature: pura cōceptus entis. Et primo probant: q̄ ens est vnuocū deo et creature. Et secundo ostendit ad que est vnuocū. Primo ergo dicunt: q̄ est aliquis cōceptus vnuocū deo et creature. et ne fiat cōtentio de nomine vnuocationis. conceptum vnuocū dicūt: qui ita est vnuus q̄ eius vnitatis sufficit ad contradictionem. affirmando et ne gando ipsum de eodem. sufficit etiā p̄ medio syllogistico: ut extrema vnitatis in medio sic uno sine fallacia equivoicationis concludatur inter se vniiri. Et vnuocationē sic acceptam p̄bant tripliciter. Primo sic. om̄is intellectus certus de uno cōceptu: et dubius de diuersis. habet conceptū de quo est certus: alium a cōceptibus de quibus est dubius. subiectum includit predicatum. sed intellectus viatoris potest esse certus de deo q̄ est: dubitando de ente fizmito vel infinito. creato vel in creato. ergo cōceptus entis de deo est alius a cōceptu isto et illo. et ita neuter ex se et in vtroq̄ illorū includit ergo est vnuocū. Probatio maioris. quia nullus idem cōceptus est dubius et certus. ergo vel alius. quod est propositiū. vel nullus tē. et tēcōdō est certitudo de aliquo cōceptu. Secundo arguit sic. nullus cōceptus realis causatur in intellectu viatoris: nisi ab his que naturaliter sunt motiuā intellectus nostri. si illa sunt fantasmatā: vel obiectum relucens in fantasmate: et intellectus agens. ergo nullus cōceptus simplex naturalis fit in intellectu nostro modo: nisi qui potest fieri virtute istorū. sed conceptus qui non est vnuocū alicui relucēti in fantasmate sed omnino alius prior: ad quē iste haberet analogiam. nō potest fieri virtus: et intellectus agentis et fantasmatis: ergo talis conceptus alius analogus: qui ponitur naturaliter in intellectu viatoris nūq̄ erit. et ita non poterit aliquis conceptus de deo naturaliter haberi: quod falsum est. Probatio assūpti: obiectum quodcumq̄ sive relucens in se. sive in specie intelligibili: cū intellectu agente vel possibili cooperante. sūmū sive virtutis facit sicut effectū sibi adequatū conceptū.

In oppositū

Opinio prima

Opinio scđa que est scđa

Scđus arguit p̄mo

Scđo

Distinctionis II

suā propriū. et conceptū omnīus essentia līter vel virtualiter inclusorū in eo: sed ille aliū cōceptus qui ponitur analogus. nō est essentia līter nec virtualiter inclusus in isto. nec etiā est iste. ḡ iste non fieri ab aliquo tali mouente.

Tertio arguitur sic. om̄is inquisitio media ta de deo sic procedit. considerando rōnē for malē alicuius: et auferendo ab illa ratione formaliter imperfectionē quā habet in creaturis. et reseruando illā rationē formalē: et attribuēdo sibi omnī summā perfectionē. et sic attribu endo illud deo. Exemplū de formalī rōe sapie vel intellectus vel voluntatis. considerat em̄ in se. et fm̄ se. et hoc q̄ ista rō nō includit formaliter imperfectionē aliquā: nec limitatio nē remouentur ab ea imperfectiones q̄ cōco mitantur eā in creaturis. et reseruata eadē rō ne sapientie et bonitatis. attribuitur ista deo perfectissime. ḡ om̄is inquisitio de deo supponit intellectū habere eūdem conceptūm iuocū: cū: quē accepit ex creaturis. **Secundo** dicūt q̄ ens non est vniuocū dictū in quid de differe ntīs vltimis: nec de passionib⁹ propriis entis. **N**on de differentiis. probatur: primo sic. si differentie includunt ens vniuoce dictū de eis: et non sunt omnī idē. ergo sunt diversa aliquid idē entia. talia aut̄ sunt proprie differentie ex. v. t. t. merba. ḡ differentie ille vltimae erunt proprie differentes. ḡ alijs differentiis differunt. **N**isi ille alie includunt ens qd̄ ditatiue. arguitur de eis sicut de p̄osib⁹ et erit processus in infinitū in differentiis. vel stabit ad aliquas q̄ nō includūt ens qdditatīue qd̄ est propositum. **S**ecundo sic. sicut ens cōpositū cōponitur ex actu⁹ et potentia in re: ita conce ptus cōposit⁹ p̄ se vñ. cōponit et cōceptu pos tentiali et actuali: siue ex cōceptu determini habili et determinate. sicut ḡ resolutio entiū cōpositorū stat vltimo ad simplici simplicia. sc̄ ad actu⁹ vltimū et potentia vltimā. q̄ sūt p̄mo diuersa: ita q̄ nibil vñ. includit aliqd̄ alterius. alioquin nō hoc p̄mo esset act⁹. nec illud p̄mo esset potentia. qd̄ em̄ includit aliqd̄ pos tionalitatis. nō est p̄mo actus. ita op̄ in conce ptib⁹ omnē cōceptū nō simpliciter simplis cē et tñ p̄ se vñ. resolvi in cōceptū determinabilē et determinante: ita q̄ resolutio stet ad cōceptus simplicif simplices. videlicet ad cōce ptū determinabilē tñ. ita q̄ nibil determinās includat. et ad cōceptū determinante tñ: q̄ nō includat conceptū determinabilē. ille conce ptus tñ determinabilis. est conceptus entis et determinans tñ. est conceptus vltime dif ferentie. ergo isti erūt primo diuersi: ita qvñ nibil includat alterius. **D**e passionibus cu

Questio IX

tis probant idem dupliciter. Primo modo sic Passio per se scđo modo predicitur de subiecto p̄mo posteriori. ergo subiectus ponitur in distinctione passionis. sicut additum ex eodē p̄mo et septimo metha. ergo ens in ratione sue passionis cadit ut additum. habet em̄ passio nes proprias. vt patet. iij. metha. ca. iiij. Si ca dit ut additum. ergo non est per se primo mo do in ratione quidditatīue eorum. **S**ecundo sic. ens videtur sufficienter dividī tanq̄ in il la que includunt ipsum quidditatīue. in ens interminatum. et in x. genera. et in partes esse tiales. x. generū. sed passio entis non est aliquod x. generū. patet nec et se est ens interminatus quia conuenit entibus creatis. ergo esset spe cies in aliquo genere vel principium essentia le alicuius generis. sed hoc est falsū. quia oī pars essentialis in quo cūq̄ genere et om̄es species cuiuscunq̄ generis includunt limita tionem. et ita quodcunq̄ transcendēt esset de se finitum. et sic repugnat enti infinito. nec posset dici de ipso formaliter: quod falsum est quia omnia transcendentia dicunt perfectio nes simpliciter. et conueniunt deo in summo.

Tertio argui pot. et in hoc cōfirmatur pri ma ratio ad istam conclusionem. quia si vñuz includat ens quidditatīue: nō includit precisē ens. quia tunc ens esset passio sui ipsius. ergo includit ens et aliquid aliud. Sit illud aliud a. aut ergo. a. includit ens aut nō. Si sic. vñuz bis includeret ens. et sic esset processus in in finitum. vel vñicunq̄ stabit illud vltimū qd̄ est de ratione vniuersi et non includit ens. voce tur. a. vñum ratione entis inclusi non est pas sio. quia idem non est passio sui. et per conse quens illud aliud inclusum quod est. a. est p̄mo passio. et etiam tale quod nō includit ens quidditatīue. et ita quicquid est primo passio entis. ex hoc non incudit ens quidditatīue.

Quāvis ista opinio quantum ad conclusiōnem principalem quā tenet sit vera. vide tur tamen in duobus deficere. Primo. quia ille rationes illo modo quo nunc sunt non vi dentur concludere saltem carūz aliique. **S**ecundo est falsū quod dicit: q̄ ens aliquib⁹ ē cō mune vniuocū. et non om̄ibus existentibus a parte rei. Dico ergo q̄ prima ratio nisi aliē facta non concludit. nisi enīz supponatur vel probetur: q̄ sicut aliquis potest habere tres propositiones in voce habentes distinctionē pre dicata: ita q̄ nullum predicatum includatur in alio. scilicet q̄ deus est ens: et q̄ est ens cres tum: et ens increatum. vel tales consimiles et vnam scire. et duas dubitare: q̄ ita potest habere tres propositiones in mente cōsimiles

Secundo

Tertio

Defectus opt.

Contra primā ra tionem

Libri primi

Sententiarum

habetētes distincta p̄dicata. alit rō nō cōcludit. Et ideo quātū ad istud argumentū nisi reducatur per tertium argumētū suū bene intellectū. Respondendo dico q̄ intellectus nō est certus de vno cōceptu: sed de duobus sub distinctione est sufficiēter certus. q̄ dicerent alij: q̄ formando p̄positiones in mente: nō ex quibuscumq; signis institutis ad placitū saltē ebe hoc umaticis talis intellectus nō format nisi duas p̄positiones. in quarū una p̄dicat substantia: et in alia accidentis. dicēdo. a. ē substantia. et a. est accidentis. et tertiaz format de distīncto predicatoro: dicēdo q̄ a. est substantia: vel accidentis. et ideo talis no poss̄ formare p̄ positionē correspondentē istū in voce. a. ē ens nisi distincte. appre hēndendo et conceptū substantie et conceptū accidentis. Et ideo ratios ille de imperceptibilitate cōceptus p̄p̄ eorū propinquitatē. vel q̄ alia est ratio substantie: et alia accidentis. et consiles nō valent. Si militer cōtra scđam rationē. Scđa ratio illo modo quo sit nō videtur valere. q̄ fundat̄ i ista p̄positione: q̄ obiectū facit in aliquo intel lectu conceptū simplicē propriū sibi: et conce p̄tū alterius obiecti. si corineat ipsuz essentia liter vel virtualiter. que p̄positio videtur esse simpliciter falsa: sicut declaratū ē in prologo. in q̄ de subiecto theo. Tertia etiā ratio pos ser male intelligi. si em̄ intelligat q̄ aliqua rō formalis inuenta in creatura. sive auferendo ab ea aliquid sive nō. posset deo attribui: et esse in eo. accipit simpliciter falsū. q̄ nibil qd̄ ē in creatura realiter qualitercumq; spolietur: p̄t deo attribui. Hoc etiā est cōsonū dictis suis. quia ipse ponit q̄ nibil reale est vniuocū deo et creature. et per cōsequēs nibil qd̄ est realiter i crea tura extra aīam: nisi forte vox. per nullā separationē vel ablationē p̄t deo attribui: s̄c̄m attribuitur sibi et creature vnuus concep̄t: qui nec ē in deo nec i creatura extra. Quis de vtro q̄ p̄dicatur vel pro vtroq;. Sic ḡ videf q̄ iste rōnes nisi melius exp̄mātur: possūt imp̄ediri.

Contra scđm quod dicit: q̄ nō est vniuocū differentiis vltimis nec passionib;. illo modo quo ipse intelligit differentias vltimas et pa siones arguo sic. et ostēdo q̄ ens nō plus ē vniuocū differentiis nō vltimis q̄ vltimis. q̄ oīs res vel est per se in genere. v̄l pars essentialis alicuius existentis per se in genere. sed per te differentia vltima est aliquid reale extra aīaz ḡ op̄z q̄ per se sit in genere. v̄l q̄ sit pars essen tialis cōponens cū alia parte ab ea realiter dis tincta. sed sive sic sive sic. ens fīm eos p̄dica tur in quid. et p̄ p̄ns vniuocē. maior probata ē prius vbi probatū est: q̄ nulla est distinctio a

parte rei i creaturis nisi distinctio rerū. Pre terea maior est conuenientia vnuus differetie cū alia: q̄ cū deo. et iste differentie vltime reas liter distinguuntur. ḡ fīm principia istoz pali quid distinguuntur et in aliquo cōueniunt sed il lud in quo cōueniunt p̄dicatur de eis i quid ḡ est aliquid vniuocū eis. et ita habetur propo sitū. maior p̄batur. quia omnis res creata p̄l̄ distinguuntur a deo: q̄ a quacūq; re creata. ḡ cū conueniat cū deo aliquo modo sequitur q̄ p̄l̄ cōuenit cū quacūq; re creata. et eadē ratione cū quacūq; realitate creata. Ex h̄ p̄t argui sic. quelibet creatura plus distinguuntur a deo: q̄ ista realitas creata a quacūq; realitate crea ta. sed non obstante distinctione creature a deo: deo et creature est aliquid cōe vniuocū. ḡ istis realitatib; duabus nō obstantibus et eas rū distinctione: p̄t esse aliquid cōmune vni uocū. Prerēa arguo sicut ipse arguit. oīs i intellectus certus devno conceptu: et dubi⁹ de duobus: habet aliū conceptuz neutrū ab illis duobus: sed aliquis p̄t esse certus de. a. q̄ est ens: dubitando an sit differentia vltimav̄l nō victima. ḡ est aliquis cōceptus cōmuniis differen tiis vltimis et nō vltimis. Ad istā ratio nē responder tripli citer. Primo q̄ talis intel lectus q̄vis sit certus de tali q̄ sit ens: non tñ est certus q̄ ē ens quidditatue: sed quasi pac tidens. Scđo: q̄ talis cōceptus est simpli simplex. et ideo nō p̄t fīm aliquid concipi. et fīm aliquid ignorari. et ideo circa ip̄m non est deceptio. vel em̄ totaliter attingitur vel non attingitur. et tunc omnino de nullo simpli sim pli p̄t esse certitudo fīm aliqd eius: et dubi⁹ ratio fīm aliud. et ideo tale simpli simplex ē oī. no ignoratiū: nisi b̄z se totū cōcipiat. Tertio Tertia mō respōder q̄ ille cōceptus de quo ē certitu do: est aliū ab illis de quib; est dubitatio. et si ille certus saluaç cū alterutro illoꝝ dubioꝝ: vere est vniuocū: s̄ nō op̄z q̄ insit vtrīq; illoꝝ in quid: sed vt sit vniuocū cū eis. velvt deter minabilis ad determinās vel vt denoūabilis ad denominās. Unū dicit q̄ omnib; cōceptib; nō simpliciter simplicib; est vniuocū in quid dictū de eis: simpli vero simplicib; ē vniuocū sed v̄l vt determinabile vel vt denoūabile. nō aut vt dicit dicit de eis in quid: q̄ hoc inclu deret contradictionē. Ille responsiones nō videntur sufficere. Prima non. tuz quia sicut dicas q̄ intellectus non p̄t esse certus de ta li differentia q̄ est ens quidditatue: q̄vis sit certus q̄ est ens: ita dicerent alij q̄ nullus intellectus p̄t esse certus de deo: q̄ est ens qd̄s ditatiue. hoc ē: q̄ iste cōceptus p̄dicef deo qdditatue. q̄ poneret q̄ null⁹ p̄cept⁹ possibil

Contra scđam

Contra tertiam

D
Contra scđm de
differentiis

Ratio scđ. prima

Secunda

Tertia

Contra p̄mā
spōsitionem

Distinctionis II

nobis p̄dicat deo nisi denotatiue eo modo
quo conceptus negatiue et p̄notatiue p̄dicantur
de deo. Cum quia talis differentia est ens
quidditatiue. et per cōsequens pot̄ esse certus
q̄ est ens quidditatiue. Assumptū p̄t. q̄ quā
do aliqua cōponunt tertium: qua ratione vnum
illoz̄ est vera res et essentialiter extra aiam. et
reliquā. ḡ si illud cui additur differentia ultima
ma quidditatiue et essentialiter est ens. eadē
ratioē et differentia ultima addita sibi. Pre-
terea sc̄da responsio nō videſ sufficere. q̄ tan-
ta simplicitas vel maior est in deo: quanta est
in quacunq; differentia ultima. sed non obſta-
te tali simplicitate dei: de? pot̄ cognosci in ali-
quo conceptu vniuoco sibi: quis ignoretur in
se. ḡ eadē ratioē realitas quecūq; ultima pot̄
cognosci in aliquo cōceptu vniuoco sibi: quis
in se ignoretur. Tertia etiā responsio nō suf-
ficit. quia sicut dicit: q̄ op̄z q̄ ens sit vniuocū
differentiis: nō tñ de eis dicit in quid: ita dice-
rent alii q̄ nullus conceptus possibilis nobis p̄
statu isto p̄dicatur in quid de deo. Unde dice-
rent q̄ nihil p̄dicatur de deo nisi tale: puta
quod est cā omniū. immortalis. incorruptibil.
separatus a materia. que omnia nō p̄dicātur
de deo in quid. Preterea: q̄ simplicitas non
impedit p̄dicationē in quid entis de tali dif-
ferentia. videtur: quia accipio humanitatē ul-
tiam intellectiū cui additur differentia ultima.
et quero. aut sit simpliciter simplex. aut nō. Si
sic. ergo de illa nō p̄dicatur ens in quid. qđ
negant. Si non. tunc accipio illa componen-
tia. sint. a. et. b. ita q̄. a. sit differentia: et. b. illud
cui addit̄ differentia. Et quero. aut. a. sit sim-
pliciter simplex. aut non. Si nō. quero de cō-
ponentibus sicut prius. Si sit simplex simpli-
citer. Contra. per te omnis realitas cōicabilis
est quidditatiua et cōduerſo. sed ista realitas ē
de se cōicabilis. quia non est de se hec. ḡ est cō-
municabilis. et certum est q̄ nō nisi differentiis
ultimis individuantibus. ḡ de differentiis ul-
timis individuantibus p̄dicatur aliquid in quid
et vniuoco: quod negas. Si dicatur q̄ diffe-
rentia ultima aie intellectiue nō cōicatur dif-
ferentiis individuantibus. Contra. ois realitas
que nō est de se hec. ē de se cōicabilis plurib;. sed
nihil qđ est de se cōicabile plurib;. cōicat
p̄mo. nisi per se suis inferiorib;. ḡ dīa ultima aie
intellectiue cōicatur p̄mo suis p̄ se inferiorib;
et p̄mo cōtentis sub ea. Et tunc quero. q̄ sunt il-
la p̄mo cōtentis sub dīa ultima aie intellectiue.
aut sunt aie distincte numero. aut dīe indi-
viduales illarū aiarū intellectuarū. Nō aie i-
tellectiue. quia ille p̄mo continentur sub aia i-
tellectiua que cōprehendit dīam ultimam aie

Questio IX

et aliqd cui additur. ḡ p̄mo cōicatur illis dif-
ferentiis individuantibus. et per p̄ns de illis
predicatur i quid et vniuoco. Et si dicat q̄ dif-
ferentia ultima aie intellectiue est individua-
lis et de se hec. Contra. accipio hoc cōe hō: et q̄
ro. an hoc ē simpliciter simplex. et tūc de eo non
p̄dicatur ens in quid. Aut nō est simpliciter simplex
et tūc accipio vna p̄t eiusdem cōis cū illo toto
cui⁹ est pars. et quero. aut ē simpliciter simplex. et p̄
p̄ns de ea nō p̄dicat in quid. et nō est de se hec. et
ita erit cōicabile et habet p̄positū. Aut nō est
simpliciter simplex. et q̄ro tūc de cōponentib;. et
arguo sicut p̄us. et ita vel erit processus in infi-
nitū. vel stabit ad aliqd simpliciter simplex: qđ
nō ē de se hoc et p̄ p̄ns ē de se cōicabile plurib;
et habet p̄positū. q̄ illud non poterit esse nisi
differentia ultima: cū nō sit passio. Per consi-
milia argumēta pot̄ p̄bari q̄ ens dicit vniuo-
ce de passionibus: si passiones sint aliqua exp-
te rei. sicut iste doctor imaginat. Ad questi-
onē ergo dico: q̄ deo et creature est aliquid cō-
mune vniuocū. Circa qđ sic p̄cedā. Primo vis-
tendū est de vniuoco quid sit vniuocū q̄ quid
sit vle dicitū ē. Sc̄do quomō vniuocū se haberet
ad sua vniuocata. Tertio q̄ deo et creature est
aliquid vniuocū. Quarto q̄ quibuscū existē-
tibus quomodo cū extra aia: est aliquid cō-
mune vniuocū. Circa p̄mū dico: q̄ vniuocū
pprie accipit p̄ voce vniuoca. quia accipitur
fm q̄ distinguit p̄ equiuocū vel denotatiū. et
isto mō nihil est querere: an ens dicat conceptū
vniuocū deo et creature. f̄ debet q̄ri. an sit alius
quis vnuus cōceptū alicui⁹ p̄dicabilis in quid de
deo et creaturis. et ita extendēdo nomē vniuo-
ci: pot̄ improprie dici q̄ aliquis cōceptū ē vniuo-
cū. q̄ aliquis cōceptus est vnuus. f̄ nec pro-
prie nec improprie debet dici: q̄ aliquis cōceptū
est equiuocū. Primo ḡ vidēdū ē de vniuoco
f̄ q̄ improprie dicitur de conceptū. Sc̄do f̄
q̄ proprie dicitur de voce vel de signo quoctū
q̄ ad placitū instituto. Circa p̄mū dico: q̄
conceptus vniuocū vno mō pot̄ intelligi di-
stingui cōtra cōceptū p̄p̄tū. Alio modo pot̄ i-
telligi distingui cōtra p̄ceptū denotatiū. Pri-
mo mō nullus conceptus vnuus p̄dicabilis de
plurib;. siue p̄ se primo modo. siue sc̄do modo.
siue per accidens. siue necessario. siue conti-
genter est cōceptus vniuocū. q̄ nullus concep-
tus p̄dicabilis de plurib; est cōceptū p̄p̄tū
vnu rei: de illa p̄dicabilis et nō de alio. Ideo f̄
aliquas opiniones: puta fm illā que ponit cō-
ceptum quoddam fictum habens tm esse ob-
iectuum. vel fm illam que ponit conceptum
esse aliqd causatiū p̄ter intellectiū: null⁹ cō-
cept⁹ nisi forte institut⁹ ad placitū pot̄ ee tal⁹. seg-

³
Ad questionē re-
spondet doctor p̄
quatuor articulos

⁴
Primus articul⁹
continet duo

⁵
De p̄mo.

Libri primi

ad
De scđo.

proprius vni rei. q; omis p̄cept⁹ abstract⁹ a re
ēcliter respicit omne sibi simillimum. et nihil potest
esse in re: quin saltē p̄ potentia diuinā aliquid
possit fieri sibi simillimum. et iō respectu creatu-
re cuiuscumq; nullus potest esse cōceptus propri⁹
naturaliter abstractus quin sit cois vel possit
p̄dicari de pluribus. Tamē fīm opinionē q; po-
nit cōceptū siue intentionē esse intellectionē
aliter posset poni. s. q; aliquis cōcept⁹ potest esse
pprius vni rei. Alio modo cōcept⁹ vniuocus
distinguitur cōtra denoiciatiū. et tūc oīs con-
ceptus abstractus ab illis quib⁹ est cōis. non
cōnotās aliqd: ē eis vniuocus. et cōceptus in-
stitutus ad significandū aliqd. et ad aliud cō-
significandū potest esse denoiciatiū vel cōnota-
tiū positivē. vel cōnotatiū negative. et iō
in illa ppōne q; est in mēre nō inuenit aliqua
tal p̄dicatio analogā qn cōcept⁹ abstract⁹ ab
illis quibus est cōis p̄dicat. Scđo dico: q;
vniuocū fīm q; inuenit in voce: et eodē mō p̄
portionabiliter fīm q; inuenit in scripro. vel in
alijs signis quomodocumq; ad placitū institutū
sic distinguit vno mō cōtra equinocū precise.
Alio mō cōtra equiuocū et denoiciatiū. P̄io
modo omne signū institutū vna impositioe ad
significandū plura ppter vnu conceptū cōes p̄
dicabiliē de plurib⁹ ita q; cōceptus talis et il-
lud signū sint quasi signa ordinata: est signū
vniuocū. et isto modo aīal est vniuocū ad ho-
minē et asinū. et aīal p̄dicat vniuocē de hōiēt
de asino. et sic de alijs. Scđo mō accipit vni-
uocū in libro p̄dicamētoꝝ. et tunc accipit di-
stictio isto mō: q; denoiciatiū potest accipi duplī
Vno mō large p̄ omī eo qd p̄dicat de alio: ad
cuius verificationē requiri aliqd aliud ex rō
ne modificandi. qd de ipo b; alia habitudinē
grāmaticalē p̄dicat Clerbi grā. ad b; q; b; sitva
hōi est alb⁹: requiri q; bec sitvera. hōi inest al-
bedo. ita q; albedo aliquo mō significat p̄ al-
bū: q; albedo p̄dicat de hōi b; alii modū grā-
maticalē. q; opz q; alterū illoꝝ sumat in recto
ita q; semp ad talē ppōne verificandā reqnūt
due ppōnes. in quarū vna aliqd p̄diceat in re-
cto de subiecto. et in alia p̄diceat aliqd de alte-
ro extremoꝝ sumpto in obliquo. Alio mō acci-
pitur p̄dicatio denoiciatiū qn aliqd p̄dicat de
aliquo in obliquo: sīc hic. hōi p̄ducit a deo. dē
ē cā rerū. hōi inest albedo. hōi b; albedinē. Ac-
cipit aut vniuocū a phō fīm q; distinguunt con-
tra equocū et denoiciatiū. quocumq; mō p̄dicto
rū sit denoiciatiū. Et isto mō accipit distictio
q; omne p̄dicatū de alio aut supponit p̄ rede q;
p̄dicat. nihil aliud cōsignificando sibi attribui
fīm aliquā determinatā attributionē. aut nō.
Si nō. tūc est p̄dicatio denoiciatiū. q; in p̄di-

Sententiarum

catione denoiciatiua: aut terminus subiect⁹ et
p̄dicatus nō supponit p̄ eodez: sicut qn alter
eoz sumat in obliquo: et alter in recto: sicut p̄z
in ista. hōi inest albedo. forma ē i materia. ma-
teria ē pars hōis. Aut si supponat p̄ eode. tñ
p̄ illā ppositionē signat aliqua ppositione esse
vera: in qua termini nō supponit p̄ eode: sīc i
ista. homo est alb⁹. vel albū est homo. in q; sub-
iectū et p̄dicatū supponit pro eode. tñ ad veri-
tatem istius requiri veritas talis: hōi inest al-
bedo v̄l aliqua equivalēs: in qua ponit aliqd
in obliquo quod nō supponit pro eode p̄ quo
supponit termin⁹ aliud. Si supponat p̄ eode
nec aliqd talis ppō in obliquo requirat ad ve-
ritatē illius ppōnis: tūc vterq; termin⁹ impo-
nitur ad significandū plura. ppter aliquē cōce-
ptū cōmūne illis plurib⁹ ab illis abstractibili-
lem. et tūc ē p̄dicatio simplicitervniuoca. aut
nō sic vterq; terminus vna impositione impo-
nitur. et tunc est p̄dicatio equiuoca. Et ita lar-
ge accipieđo p̄dicationē denoiciatiū. oīs p̄di-
catio vbi subiect⁹ quod natū est subiect⁹ et p̄di-
catur quod natū est p̄dicari. v̄l est equiuoca
vel vniuoca vel denoiciatiū. Scđo distin-
guo de vniuoco: siue dicat improprie de cōce-
ptū siue ppnie de voce vel quocumq; signo ad
placitū instituto: qd tripliciter accipit. Vno
modo fīm q; p̄cise p̄dicat de pluribus realiter
distictis: q; nō sunt vna res realis. s; sunt similli-
ma. et isto mō nō inuenit vniuocatio nisi in
specie specialissima. q; sola individua spēi spe-
cialissime sunt sibi simillima. et ppter hoc for-
te aliqui antiqui doctores dixerunt q; species
specialissima dicit vnu formam. nō autē gen⁹
quia in aliquibus species specialissima predi-
catur de plurib⁹ individualiis: q; possunt facere
simpliciter vnu formā: ita q; totū resultans ex
eis vere erit vnu numero. et individualiū eiusdē
rationis cū quolibet individualiū constituens
tū. et quodlibet eoz tam pars q; totum potest
esse vnu individualiū eiusdem speciei. non ē autē
hoc possibile de quibuscumq; cōpositis cōren-
tis sub eodem genere precise. quia talia cōte-
ra sub eodez genere et distincta specie. nō pos-
sunt facere per se: illud vnu erit eiusdē specie
cū illis. et nō plus esset illud totū p̄ se cōtentū
sub spē q; reliquī. Scđo mō dī vniuocū omne
p̄dicabile de pluribus differentib⁹ realiter q;
nō sunt vna res. nec etiā sunt simillima: ita q;
cōceptus vnu in quid p̄dicet de eis. et isto mō
genus est vniuocū. Tertio mō dī vniuocū pre-
dicabile de pluribus que tamē sunt vna res.

Distinctionis II

et hoc modo relatio de vniuersitate de relationibus distinctiis: quod tamen sunt una res, quod sunt vna essentia numero.

Lirca secunda dico quod nullum uniuersum est de essentia uniuocatorum suorum, nec ponit in eis aliquid realiter, nec facit compositionem cum eis, nec cum aliquo quod est in eis, quod omne uniuersum est vel, vel saltez, cum predicabile de illis de quibus predicatur coniunctum acceptis in numero plurali, sicut sortes et plato sunt homines, homo et animalia sunt animalia, per quod excludit essentia diuina, quod non predicatur pluraliter, hec enim est falsa, pater et filius sunt plures essentie, sed declaratum est in quod precedentibus quod nullum vel est de essentia vel quidditatem suorum inferiorum, nec facit compositionem cum aliquo singulari, nec aliquo existente in singulari.

Lirca tertia dico: quod deo et creature est conceptus unus coi, predicabilis de eis in quid et per se primo modo.

Lirca quod ostendendum est primo quod deus non potest cognosci in se, ita quod ipsam diuina essentia terminet immediate actum intelligendi nullo alio cocurrente in ratione obiecti.

Secundo quod non potest concipi a nobis in aliquo conceptu simplici proprio sibi.

Tertio quod potest concipi a nobis in aliquo conceptu coi, predicabili de eo et de aliis.

Quarto: quod aliquis talis in quo potest sic concipi a nobis sit sibi quidditatus.

Et quanto ex his sequitur quod aliquis conceptus unus est predicabilis de deo, et de aliis in quod per se primo modo.

Primum ostendo sic, omnis intellectus cognoscens aliquam naturam in se, nullo alio cocurrente in ratione obiecti, potest vere cognoscere illam rationem esse, in revealatione non includere contradictionem, immo non potest dubitare illud obiectum includere contradictionem, sed viator, intelligens deum notitia incompleta, quantum est possibile viatori, potest dubitare an includat contradictionem, quod potest dubitare an includat contradictionem deum esse, etiam posito quod firmiter credat quod nihil est impossibile esse nisi includens contradictionem, quod talis non cognoscit deum in se modo exposito, maior pars, quod hoc est evidenter notum quoniam conceptus aliquid includens contradictionem sine pluribus obiectis conceptus, quod conceptus in ratione sine pluralitate obiectorum, non potest dubitare illam rem includere contradictionem, minor pars, quod multi dubitant deum esse, et utrum sit possibile deum esse.

Preterea, omnis res cognita in se, aut cognoscitur intuitive aut abstractive, ergo si essentia diuina in se cognoscitur, aut cognoscitur a nobis intuitive, aut abstractive, Non intuitive propter, quod illa est beatifica, que ex puris naturalibus non est possibilis nobis, Nec abstractive, quod sicut declaratur est in prologo, nulla res potest cognosci abstractive, In se a nobis ex puris naturalibus nisi ipsa co-

Questio IX

gnoscatur intuitive, quod si cognoscatur abstractive, aut hoc erit per notitiam intuitivam eiusdem, et habetur propositum, aut per speciem rei, et hoc est inveniens, tu quod talis species ut post probabitur non est ponenda, tu quod in aliis probatur, quod species non sufficit ad notitiam abstractivam sine notitia intuitiva premia, Aut cognoscitur abstractive per notitiam intuitivam aliquid alterius rei, et hoc est impossibile, quod sicut probatur est in prologo, nulla notitia incompleta, vnius rei potest esse, cum sufficiens notitia alterius rei.

Secundum ostenditur nihil potest cognosci a nobis ex puris naturalibus in conceptu simplici sibi proprio, nisi ipsum in se per cognoscatur, ista probatur, Alioquin enim posset dici quod color cognosci posset a ceco nato in conceptu proprio coloribus, quod non est maior ratione quod deus cognoscatur in conceptu sibi proprio, sine per cognitione ipsius in se quod color, sed per aitalem non potest concipi color in conceptu sibi proprio, quod nec deus, Et ista ratio equaliter probatur conclusionem priorum ex qua sequitur ista.

Tertium ostendo, quod omne cognoscibile a nobis, aut cognoscitur in se, aut in conceptu simplici sibi proprio, aut conceptu composito proprio, aut in conceptu coi sibi et aliis, sed deus aliquo modo cognoscitur a nobis, et non primis duabus modis, quod tertio modo vel quarto modo, si tertio opus quod cognoscatur quarto modo, quod conceptus compotitus proprius, ex quo non potest componi ex conceptibus simplicibus propriis, opus quod componatur ex simplicibus et coiibus.

Quartum ostenditur quod ratione quam facit doctor iste subtilis, quod mibi concludit, et arguo sic, Si deus cognoscatur in aliquo conceptu coi sibi et aliis, quod aut ille conceptus est quidditatus, aut denotatus, si quidditatus, babet propositum, si denotatus, tunc quod de illo cui attributis isti conceptus denominatus, aut est denotatus, et sic est processus in infinitum, aut quidditatus, et babet propositum, Terciobi gratia, babeo isti conceptum, pura esse creatuum, quem scio esse denotatum, et ideo opus probatur ratione conceptum cui isti attributo, pura dico, quod aliquid ens est creatum, et certum est quod iste conceptus cui iste attributum non est denominatus, vel si sit erit processus in infinitum, vel stabilitur ad aliquem conceptum quidditatum, Et tunc quero, de illo ultimo conceptu quidditatio, aut est coi deo et creature et habetur propositum, Aut est proprius deo, et hoc est improbatum, aut proprius creature, et hoc est impossibile, quia tunc non posset supponere nisi pro creatura, et tunc hec esset falsa, aliquid ens creatum est deus, Ista ratio confirmatur, quod ois conceptus denotatus, et dissimilatio experimentum quid nois, in qua ponit aliquid in reetro,

R Secundum ostenditur

S Tertium ostenditur

Z Quartum ostenditur

Libri primi

U
Quatuor ostenditur

X
Circa quartum ar.

Eustacio.

y
Impugnat

¶ aliquid in obliquo. Tunc quo devna parte ilius definitionis. aut haber definitionem cōsimilem exprimentē qd nominis. aut nō. si nō habetur ppositū: q talis necessario ē quidditatis. Aut habet. et quo tūc de partib⁹ si cōpus et ita vel erit processus in infinitū: vel stabit ad aliquā conceptū quidditatis p̄dicabile de illo de quo p̄mus cōceptus denominatiū p̄dicabatur. Ex isto sequitur: q est aliq̄ cōcept⁹ unus p̄dicabilis in qd p se p̄mo mō de deo et creature. Ex quo sequitur vltra. q̄ vor correspōdens illi cōceptui est simpli vniuoca. Et ideo dico: q sine omni cōpositiōe ex parte dei. aliqd est vniuocū sibi et creature. q: sicut vniuocū q buscūq̄ individuis: cuiuscūq̄ sp̄i sp̄alissime. nō facit cōpositionē cū iōpis individuis. nec cū quibuscūq̄ existentibus in individuis ita nec vniuocum deo et creature facit aliquā compositionē in deo. et cā est. q: vlt̄ nibil qd est a parte rei est vniuocū quibuscūq̄. Dico tñ q̄ nibil est vniuocū deo et creature. accipiendo vniuo cū stricte. q: nibil est in creatura nec essentia: le nec accidentale qd habeat perfectā similitudinē cū aliquo qd realiter est in deo. et istaz vniocationē sancti et aucto. negat respectu dei et creature. et nullā aliā. Circa quartum principale dico: q̄ buscūq̄ existentib⁹ ex aīaz ens est cōe vniuocū et p̄dicabile de eis in qd. et p se p̄mo mō. Ei⁹ rō ē. q̄ omnia q̄ sunt ex aīam saltē i creaturis. si sunt aliquo modo distincta sunt res realiter distincte. Et omnib⁹ reb⁹ ens est cōe vniuocū: eadē rōne qua ē vniuocū deo et creature. ḡ et c̄. Hoc etiā p̄t̄ persuaderi p̄rōne factā in priori articulo: q̄ est realiter rō negantū vniocationem entis ad differentias vltimās. q̄a certū est q̄ differentie vltime aliquo modo cognoscuntur a nobis. Tūc quero. Aut cognoscuntur in se. et hoc est falsum fm̄ eos. et p̄t̄ etiā de differentiis substantiarū. Aut i cōceptu p̄prio et hoc est fallū etiā fm̄ eos. q̄ ve dicunt. etiā substātie quarū sunt nō cognoscū tur in conceptu p̄prio simplici aut cognoscū tur in cōceptu simplici cōi. et tunc quero. Aut in cōceptu quidditatis. et habet p̄positū. Aut in conceptu denominatiū. et p̄cōsequē op̄ p̄intelligere aliquā cōceptū quidditatis cui ille concep⁹ denominatiū attribuitur. et habetur p̄positū. Si dicat q̄ p̄intelligit conceptus quidditatis. nō tñ quidditatis differētiis vltimis. s̄ tñ quidditatis respectu aliorū. Cōtra op̄ p̄intelligere aliquā cōceptū quidditatis cui cōuenit ille cōcept⁹ denominatiū pro ip̄s differentiis vltimis. et nō pro alijs et per cōsequē op̄t̄ p̄t̄ q̄ p̄mo supponar p̄ differentiis vltimis; qd nō esset possibile nisi ess̄

quidditatis respectu differentiarū vltimārū. Eodē modo pot̄ argui de passionib⁹ si passiones sint aliq̄ talia a parte rei: sicut iste doctor imaginatur. q̄ omne reale sic intellectū. vel intelligitur in se. vel intelligit p̄mo i aliquo cōceptu sibi quidditatis. et ita si passio sit aliq̄ realē et simplex et nō intelligitur in se vlt̄ saltē nō est necessariū. oportet q̄ intelligat in aliquo cōceptu sibi quidditatis. Ad rōnes alterius opinionis. Primas tres cōcedo gratia cōclusionis: quis aliqua dubia accipiāt. et forte falsa. Ad primā q̄ p̄bat q̄ ens nō ē vniuocū differentiis vltimis. Dico q̄ p̄prie nō debet cōcedi q̄ differentie vltime includunt ens nec aliqd in serius includit suū superiū nec aliqua res includit qd cungū sibi vniuocū. Dico ḡ q̄ ita bene de differentiis vltimis p̄dicatur in qd et vniuocē ipsum ens. sicut de quibuscūq̄ alijs differentiis. Et qn̄ dī: q̄ tūc alie essent p̄prie differentes. cōcedo fm̄ vniū modū: quē ponit p̄bs. v. metha. S̄ ex hoc nō sequitur q̄ erūt differētes alijs differentiis: s̄ sc̄pl̄is differēt. q̄ declarabit̄ dī. viii. q̄ aliq̄ sp̄es nō differēt alijs differentiis s̄ sc̄pl̄is. Unde nō op̄z oia cōtentā p se sub aliquo cōi alijs differentiis dif ferre. q̄ idē sc̄pl̄o totaliter cōuenit cū aliquo ppter quā cōueniētā pot̄ abstrāc cōceptus cōis. et sc̄pl̄o differt ab eodē vna dīa q̄ nō op̄ponit illi cōueniētē: sicut idē sc̄pl̄o differt ab alio numeraliter. et p̄uenit cū eodē specie. Si militer p idē deus totaliter p̄uenit aliquo mō ex natura rei cū creatura. et ex natura rei p idē totaliter distinguuntur a creatura. Et si dicat q̄ opposita nō possunt cōuenire eidē per idē sed cōuenientia et differentia sunt opposita. Respondeo q̄ opposita nec per idē realiter nec per idē formaliter possunt cōuenire ei dem in creaturis: sic q̄ denominant ipsum. et ideo cōuenientia illa et differentia illa q̄ op̄ponuntur. nulli eidē. nec per idē. nec q̄ aliud possunt cōuenire. ita q̄ denominant ipsum. Sed dico q̄ cōuenire specie et differre numero. et eodem modo cōuenire genere et differre specie in nullo penitus op̄ponuntur. Et eo dem modo est de alijs cōuenientibus et differētibus. Et ideo eidē per idē possunt cōpetere: sicut ponunt alijs q̄ competunt eidē per aliud et aliud. Ad sc̄dm concedo q̄ op̄z omnē conceptum non simpliciter simplicem: tñ per se vnuum. resoluti. ad aliquos conceptus simpliciter simplices: quorū vnuus non inclusit aliū. et ideo cōcedo q̄ conceptus determinabilis non includit conceptum determinatum: nec ecōuerso. et cōcedo vlt̄ q̄ conceptus differentie cuiuscunq̄ non includit cōceptus

Z
Ad rōnes de differētis. Ad p̄t̄

AB
Ad secundam

Distinctionis II

entis nec aliquē cōceptum determinabsem. Sed ex hoc nō sequitur nisi aliud impeditat q̄ vnius nō dī de alio p̄ se & vniuoce & quidditatiue illo mō quo vñ̄ cōcept̄ dī de alio vniuoce p̄ se et qdditatue. Tñ̄ dico q̄ cōcept̄ sp̄ci nō includit cōceptū generis. nec cōceptū étiis. et tñ̄ vterq̄ predicitur de eovniuoce et in qd̄. Unde omes iste rōnes procedit ex falsa imaginatione. s. q̄ semp cōcept̄ inferior includit superiorē pdicabile de eo p̄ se & qdditatue et vniuoce. q̄ cōceptus inferior est vñ̄ cōpositi or cōceptu sup̄iori. ita q̄ includit superiorē et aliqd plus. q̄ & oia cōsimilium sunt simplicita fala. sicut em̄ est de nosibus: q̄ nomē cōius nō est inclusum in noie min⁹: cōi nec est simplicit̄ eo ita ē frequēt̄ i cōceptib⁹: q̄ eq̄ simplex est cōceptus sp̄ci sp̄lissime sicut cōcept̄ entis: q̄ quis forte n̄ s̄p̄ sit ita: sicut post declarabit. Ad rōes pbantes q̄ ens nō dī vniuoce de passio nib⁹. Dico q̄ pcedit ex falsa imaginatioe. ima ginaf̄ em̄ ac si passio ēt aliqd simplex a parte rei. aliquo mō distinctū ab étitate. & nec entitas includeret bonitatem. nec esset forma l̄ bo nitas. nec ecōuerso. Et hoc simpli reputo fal sum. q̄ nulla tal̄ distinctio ē ponēda in creaturis. Ideo dico: q̄ passiones entis nō sūt alia qua talia a pte rei s̄ tñ̄ sūt qdā cōcept̄ impor tates illud idē. & oia illa q̄ ipotat cōcept̄ en tis cōnotādo aliqd ens determinat̄ in aliquo et iō ens dī poni in diffinitione indicate qd̄ no minis. cuiuscq̄ passionis ipius: vt si exp̄ma qd̄ nois boni. dī dici q̄ bonū est ens appetibile a volūtate: vel aliqd tale. vel bonū ens appetibile b̄ rectā rōnē. vel aliqd talis oīo deb̄ exp̄mi. in qua ponit̄ ens in recto & aliqd aliud in obliquo. Et eodē mō bonitas dī dici entitas sic vel sic appetibilis a volūtate. vñ̄ aliqd cōsile. Et ppter istā rōne de illo cōceptu nō pdicat̄ fore ens qdditatue. nec p̄ se p̄mo mō. imo nec ens pdicat̄ qdditatue. & p̄ se de albo vñ̄ calido vel intelligēt̄. & tñ̄ nihil ē importatū a pte rei p̄ albū quin de illo pdicat̄ ens p̄ se p̄mo mō & qdditatue. Per b̄ p̄ ad p̄mū ar gumēt̄ q̄ p̄t cōcedi: q̄ ens nō pdicat̄ qdditatue de suis passiōib⁹. ppter causā iā dictā & iō cōcedēdū ē q̄ ens nō ē vniuocū pdicabile in qd̄ de oīb⁹ cōceptib⁹. tñ̄ de om̄i cōceptu sim plici nō cōnotatiu. b̄ p̄cise importare aliqd res alia: sicut hō ipotat oīs hoīes ē ens pdicabi le in qd̄ & p̄ se p̄mo mō. Ad scđ̄ dico: q̄ ens sufficiēt̄ diuidit̄ p̄ ens creatūr̄ increatū rāq̄ in illa de qb̄ pdicat̄. & iō cōcedo q̄ de passiōib⁹ suis nō pdicat̄ in qd̄ & p̄ se p̄mo mō ppter causā dictā. nō q̄ sunt aliqd talia simplicia a p̄ te rei. de quib⁹ nō pdicat̄ ens in qd̄. Ad ter

Questio IX

tū dico q̄ pcedit ex falso intellectu. q̄ imagi nat̄ q̄ome qd̄ pdicat̄ de aliquo qdditatue: is cludit̄ i illo d̄ quo pdicat̄: qd̄ nō ē verū. q̄ erit illa q̄ nō includit̄ ens recipiūt pdicationē en tis in qd̄. & iō illa rō nō impedit̄ quin ens pos sit qdditatue pdicari de suis passiōib⁹. S̄ circa pdicta sūt aliqua dubia. Primo. q̄ vide tur q̄ sit aliqd pdicatio analoga: q̄ nec sit equi uoca nec vniuoca nec denominatiua. q̄ aliqd ē pdicatio analoga b̄ p̄mū. i. poste. versus finē Ubi dicit: q̄ si passio sit equuoca mediū erit eq̄ uocum. & si passio fuerit analoga mediū crit analogū. Itē. iiiij. metha. ens nō dī vniuoce nec equuoce ē medio mō & certū ē q̄ n̄ dī dnoia tue. ḡ & t̄. Cōfirmat̄. q̄ ibidē sanū n̄ dī nec equuoce nec vniuoce & ḡ analogice. Scđ̄ dubiū ē. q̄ nō vñ̄ q̄ sit bene dictū de pdicationē denotatiua. q̄ fm̄ p̄mū in pdicameris. deros minatiū dīt ab abstracto solo casu. ḡ hec nō est pdicatio denotatiua. hōi inest albedo nec hec forma est i materia. ḡ talis pdicatio i obli quo nō ē denotatiua. Itē in pdicamentis. c. de qualitate vult p̄bs q̄ q̄litas nō s̄p̄ pdicat̄ denotatiue de suis subiectis. & h̄ cōringit du plif̄. Uel q̄ nō sunt noia iposita ipis q̄litati bus: sicut aliqd dī pugilaror. nō tñ̄ denotati q̄n̄ ē aliqd nomē ipositu illi q̄litati a q̄ dī pu gilaror. Uel q̄ si sunt noia iposita. nō tñ̄ cocre tu & abstractū h̄nt adinuicē cōueniētiā i p̄nci pio: sicut aliqd dī studiosus a virtute. ḡ no oīs tal̄ pdicatio est denotatiua. Tertiū dubiū est de p̄ncipali cōclusiōe. q̄ nō vñ̄ q̄ deo & crea ture sit aliqd cōe vniuocū. nec enīa oīb⁹ crea turis. & b̄ p̄bas a diversis multiplicif̄. Pri mo sic. om̄i vniuoco correspōdet aliqd vñ̄ a p te rei. nihil aut̄ vñ̄ a pte rei correspōdet enti. ḡ & t̄. Scđ̄ oīme vniuocū ē p̄us & simplici illis quib⁹ ē vniuocū. b̄ deo nihil ē p̄us nec sim plicius. ḡ. Cōfirmat̄. q̄ oīme iſerī addit̄ ali quā p̄fectionē sup̄ sup̄i vniuocū. Deus aut̄ ni bil addit̄ supra ens. q̄tūc essent plura in deo.

Liquido. qd̄ ē p̄ se superī ad aliud et si bi vniuocū ponit̄ in eius diffinitione. b̄ ens in nullius diffinitione ponit̄. q̄ cū pdicat̄ de quo lib̄ p̄ se p̄mo modo sicut dictū est: sequeretur q̄ in q̄libet diffinitione ēt nugatio. Quarto q̄n̄ aliqua vniuocantur in aliquo p̄ficātur in illo nomine et in re significata per illud no men. sed deus & creatura in nullo p̄ficātur nec in entitate. nec in bonitate. nec in quoct̄. q̄ genere. Quinto. quā fm̄ p̄mū. iiiij. metha. ens dicitur de decē pdicamentis sicut sanū dicitur de sanis. sed sanū non dicitur vniuoce & i quid de sanis. ḡ nec ens de decem pdicam entis. Idēz videtur dicere. viij. methapbūlice

Primiū dubium.
Arguitur primo.

Secundo.

Confirmatur
Scđ̄ dubium
Arguitur primo.

Scđo

Tertiū dubiū est de p̄ncipali con clusione.

Arguitur primo.

Secundo.

Confirmatur

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Libri primi

Sexto.

Septimo,

Octavo

Nono

Decimo:

EE
Ad primus du-
biu respōdetur

Sexto sic. sīm p̄bīm. i. p̄bī. p̄ncipiū ē mellis-
sum et permēnide est: q̄ ens et vñā multiplicit
dicitur. ḡ non dicitur de omnibus vñiuoce.

Septimo b̄z auicenā. i. metba. c. vi. ens. ali
quid et b̄mōi sunt multiplicata et nō vñiuoca
ta. Octauo Boetii sup p̄dicamēta. necesse
est. x. generib̄ multiplicitudinē cōuenire. neq; em̄
aliqua natura ē eis cōis. sīm nomē tīm et om̄e
tale est ēquocū. ḡ tē. Nono linco. sup ange
licā hierar. pte. v. c. iii. nihil positive dicitur pot
de deo et creatura vñiuoce dici. Decimo. da
mas. in logica sua. c. ii. substatia nō accipit to
tā naturā entis nec accidentis vñtrūq; accipit
mediatē ei. ḡ ens dicit vñtrūq; actualitē: sic
totū dicit vñtrāq; partē actualitē. Itē vñiuoca
sunt illa quoq; nomē est cōe et rō eadez. Sīl
ibidē. ens diuidit in substatiā et accidentē. nō si
cut gen̄ in spēs. sīc ut vox ēquocā in ea q̄ ab
vno et ad vñū. Ad p̄mū istorū dubiorū dico:
q̄ nō est aliq̄ p̄dicatio analogā distinguita ē p̄
dicationē vñiuocā ēquocā et denotatiūm lar
gissime sumptā. tīm ppter sacerdot̄ intētionē di
stinguo tā de ēquoco q̄ de analogō. De equo
co q̄ sicut dictū est p̄us. ēquocū accipit dupl̄
q̄ p̄equoco a casu: vela cōsilio. A casu ē illud
nomē: qđ imponit multis et cuilibet p̄mo. et
ita vni ac si nō imponere alteri: vt b̄ nomen
sortes impositū multia a diversis. et accedit q̄
b̄ nomē iponat a diversis iponētib̄ diversis.
v̄lab vno diversis ipositiōib̄ et tal̄ vox si vna
ipositiōe iponat plurib̄ possit esse aliq̄ vñi
uoca et aliq̄b̄ ēquoca. Telerbi grā. si b̄ vox cas
nis imponere in vna lingua velab vno ad si
gnificatiū aial latrabilē. et in alia lingua vlab
aliō iponere ad significatiū sidus celeste. ista
vox sciēti tīm vñā lingua ēctvñiuoca. et tīm sciē
ti vñtrāq; ipositionē vel vñtrāq; lingua esset ēq̄
uoca et ita nō ē inconueniens q̄ eadē vox sit ēq̄
uoca vñiuoca diversis. et tūc eis b̄ vox ēquoco
a casu. Equiuocū a cōsilio dupl̄ pot accip
pi vno mō qñ ppter aliquā similitudinē v̄l̄ p̄
portionē diversorū inter se. v̄l̄ ppter aliquā ta
lē cōueniētiā. idē nomē diversis imponit sine
vnitate cōceptū. Alio mō qñ solavolūtate idē
nomē diversis impositionib̄. nō ppter idēti
tate cōceptū: diversis iponit. Exemplū scđm po
sitū p̄us. si aliq̄s ex deliberatō iponere b̄ no
mē sortes ad significatiū tres boies derermi
natos. Primum mēbrū p̄t subdiuidi multipliciter.
Uno mō dī tale ēquocū qñ idem sub eisdē mo
dis grammaticalib̄ significat diversa. vt bō est
ēquocū ad boiem vñū et pictū. Alio mō qñ si
gnificat diversa diversis modis. q̄a respectu
vñū significati ē nomē p̄notatiū. et respectu
alteri nō est p̄notatiū. Exemplū de fano. q̄ si fa

Sententiarum

nitas qñ significat q̄litatē formaliter existen
tē i aiali. nō est nomē p̄notatiū. qñ aut̄ signi
ficat vñā vel dietā. tūc ē nomē cōnotatiū. q̄
si significat vñū in recto. et p̄mū significa
tū suū in obliquo. q̄ si deberet ex p̄mī qđ nois
aliq̄ illoꝝ deberer poni in recto. et sanitas in
obliquo. q̄ sanū qđ dī de dieta: b̄z istud qđ no
minis sanū ē dieta effectiva sanitatis b̄z aut̄ qđ
dicit de vñā b̄z istud qđ nois. sanū est vñā
significatiā sanitatiē. Sī de analogō p̄t disti
gui. Uno mō accipit b̄z q̄ ē cōē nomē ipositiū
multis. ppter cōsimilē p̄portionē quā b̄nt di
uersa ad illa. sicut ponit p̄bs ex p̄plū q̄ sicut se
b̄z color ad colorē ita figura ad figurā. de qui
bus sile dī analogice. q̄ sicut color sile ē colo
ri: ita figura sile ē figura. Alio mō sīm intētio
nē multoz loquētiū dī analogū. qñ aliq̄ deno
minat̄ eodē nois nō ppter vñitatē cōceptus
cōis eis. sī ppter idētitatē alicui⁹ alteri⁹ qđ p̄
mo significat̄ isto nois: ad qđ ipsa b̄nt aliquaz
le attributionē. et b̄z b̄z q̄ in diffinitiōe exp̄mē
te qđ nois. sīm qđ dicit de illis ponit illud p̄
mū significatiū in obliquo et aliq̄d aliud in re
cto. sicut ex p̄plū de fano respectu aiali et
respectu dietē et vñine. Ad p̄positū dico. q̄ a
nalogū p̄mo mō ē ēquocū simpli. nō tī a casu
ha cōsilio. et b̄z dicit p̄bs. i. poste. q̄ sile qđ dici
tur de colore respectu coloris. et vñā figura respe
ctu figura est equiuocū. et sīm analogiā dicitur.
Unū dicit sic p̄bs sile ē colorē colori et figu
ra figura aliā cāz opzē. equiuocū em̄ ē sile in
obz. Hoc qđē em̄ fortassis ē b̄z analogiā habe
re latera et eq̄les angulos. in colorib̄ aut̄ sīm
vñū ēē aut aliq̄d aliud b̄mōi. b̄z aut̄ analogiā
be eedez sūt. mediū se b̄z b̄z analogiā. Et quo
p̄z q̄ illud analogū ē ēquocū. et ita p̄z ad p̄mā
aucto. Ad scđm q̄ sanū nō drvñiuoce v̄l̄ ēq̄
uoca ēquocatiōe a casu. v̄l̄ tali q̄ est eiusdē no
minis nō eodē mō plura significat̄: ita q̄ i mul
to significato vel in nulla diffinitione exp̄mē
te quid nois ponit̄ aliud significatiū. nec in
se nec in suo cōceptu vel suo nois. qualiter tī
ens dīcat̄ nec vñiuoce nec ēquoca. dī isto post
ea patebit. Ad scđm dubiū dico: q̄ predica
tū denominatiū multipliciter accipit. Uno
modo largissime pro omni predicato quod nō
et forma p̄dicādi supponit p̄ eodē p̄ quo sub
iectū supponit. vel si ex forma p̄dicādi suppo
nat pro eodē. tīm p̄notat̄ aliquā p̄dicationē de
subiectō. in qua termini nō supponunt pro eo
dē et isto modo omnis predicatio q̄ nō est vñi
uoca et in quid nec ēquoca: est denominati
ua. Sub ista continent omēs predicationes i
obliquo. et omnes equipollentes. sed sic nō lo
quitur p̄bs in libro p̄dicamētoꝝ. Aliter ac

Ad secundū. 2.

ff
Ad secundū dubius

Distinctionis II

cepitur predicatione denotativa magis proprie. quoniam predicatur aliquod percretum derivatum ab aliquo abstracto. conuenienter cui abstracto illo in principio et tamen differens in casu. Et isto modo est hec predicatione denotativa materia est formata propositum est materiale. Tertio modo dicitur magis proprie predicatione denotativa quoniam predicatur de subiecto aliquod accidentis in percreto. hoc est percretum accidentis cui correspondet aliquod abstractum. sive dominus solo casu sive non. et isto modo est hec predicatione denotativa. hoc est pugillator. et hoc est studiosus. Quarato modo dicitur predicatione denotativa strictissime. quoniam predicatur aliquod concretum dominus solo casu ab abstracto significante aliquod accidentis realiter informans illud de quo predicatur. sic aliquis dicit albus ab albedine. et grammaticus a grammatica. Per hanc prout ad instantias adductas. Ad tertium dubium dico sic plus quam aliquod est vniuersaliter deo et creaturae. et ultra quibuscumque existentibus ex anima. Ad primorum argumentum dico. quod ultra nulli vniuersaliter correspondet aliquod vniuersaliter parte rei. illo modo quo isti imaginantur. quod scilicet per particularia sit aliquod vniuersale quantum vnitate reali tali vniuersaliter correspondens. Et si dicatur quod tunc illud vniuersaliter esset fictitium. Dico quod non sequitur. quod quis tale vniuersaliter non sibi correspondet permodum. tamen multa realia sibi correspondunt de quibus predicatur in quod. Unum perceptum bonum non correspondet permodum aliquod vniuersaliter. sed oportet bonum sibi correspondere. et ideo non est fictitius.

Ad secundum dico quod nullum vniuersaliter est plus realiter vel natura illis quibus est vniuersaliter. sed tamen est permodum positate propria. quod scilicet ab vniuersalitate ad vniuersalitatem est bona propria. et non convertitur. et quod aliquod sit permodum positare tali ipso deo non est inconveniens. Isto enim modo potest dici quod aliqua vox platta est propter deum. quod in voce etiam ista est bona propria. Et est deus. quod a est ens. et non est contrauerso. quod illa vox coegerit est quod deus. Et quoniam dicitur quod vniuersaliter est simplicius vniuersalitas. prout hec est simplicitas. Ad confirmationem prout quod inferius non necessario additum aliquod super supius nec etiam includit supius. Unum oportet talia argumenta procedunt ex falsa imaginatio. quod scilicet vniuersaliter vel supius sit aliquod intrinsecum vel exteriorale rei cui est vniuersaliter. Ad tertium dico quod non est superius ponitur in diffinitio inferioris sui. Lumen causarum assignat aristoteles. vii. ethica. quod opus ipsum diffinitio distinguat ab aliquo per qualibet particularia positum in diffinitio. et id quod nulla res distinguatur ab alia perceptu entis hoc est. a nulla re vere negatur conceptus entis. id est ens in nullius diffinitio debet poni. Ad quartum dico. quod aliqua parificari intelligitur duplicitate. Nam quod aliquod existens in uno parificetur alicui existenti in alio. et sic de et creatura in nullo parificantur. sed nihil quod est in creatura habebatur paritate cum aliquo quod est in deo.

Questio IX

Alio modo. quod scilicet est aliquod unum quod equaliter respicit illa. et isto modo dico quod deus et creature in aliquo parificantur. illud tamen unum non est inconveniens deo nec creature. Unum sicut non est aliquod inconveniens deum et creature parificari in aliqua voce eaque permodum deum et creature significante. quia illa vox non est aliquod de essentia dei vel creature. ita non est inconveniens deum et creature parificari in aliquo perceptu universaliter. quod ille perceptus universaliter non est de essentia dei nec creature.

Ad quintum dico. quod si illa opinio esset vera quod ponit quod alia predicationes non dicunt alias res a substantia et qualitate. tunc non dicere est ens universaliter nec equoce a casu de deo permodum predicationis. sed dicere est de substantia et aliquibus permodum predicationis. recte isto modo quo sanus dicit de sanctis. quia sicut sanus quoniam dicitur de aiali significat illam qualitatem absolute. nihil aliud nisi forte subiectum portat: et quoniam dicitur de aliis. portat permodum significatum ita esset de ente. quod quoniam dicitur de substantia nihil aliud connotatur. quando autem de proprietate connotatur ipsam substantiam. quia aliquod proprium esse ens non est aliud quam aliqua substantia esse extensam vel coexistentes pluribus infra que potest esse mortalis localis. vel aliquod aliud deberet esse quod nominis quoniam in quo ponere ipsum substantiam quod permodum significatur per ens. et eodem modo posset dicere de relacione et de quibusdam aliis predicationis. Et si dicatur quod saltet illo modo non significabit ens qualitate. quod illa non sic includit substantiam sicut alia permodum substantia est ista opinio. Sicut ista opinio posita. alia predicationes ita dicentes entia per attributionem ad qualitatem. sicut per attributiones ad substantiam. quod negat perbi. Ad utrumque istorum posset dici quod perbi hoc sparserit dicere de substantia et non de qualitate. quod est magis notum quod alia predicationes habent attributionem ad substantiam quam ad qualitatem. et quod apud aliquos equaliter ponitur quod alia predicationes dicunt res distinctas a substantia sicut predicationes qualitatis. Ideo perbi permodum se alijs dicit universaliter de omnibus predicationis. Alterum potest dici quod in aliquo est simile de hoc nomine sanus et de hoc nomine ens et in aliquo dissimile. Est enim in hoc simile quod sic illa de quibus dicitur sanus habet attributionem infra se et ad unum ita etiam significata per hoc nomine ens habet attributionem ad unum. Est tamen dissimile in hoc quod hoc nomine sanus non universaliter nec eodem modo significat illa de quibus predicatur. hoc autem nomine ens omni modo universaliter grammaticaliter significatur omnia entia pro quibus predicatur. et hoc sufficit ad intentionem probi. quod intentione sua est perspicere quod de ente est una scientia. non obstat quod de pluribus predicatur que habent attributionem ad aliquod universaliter. sicut una scientia est de sancto quod de

Ad quintum

Instans duplex.

Responso.

But tertium dubium
Ad primum argu-

Widom

Ad confirmationem

Ad tertium

Ad quartum

Libri primi

¶ Ad sextum

pluribus pdicatur q attributione habent ad vnu. Ad sextū dico q sufficit ad intētionez pbi cōtra pmēndē t mellissum q ens de plus ribus pdicatur. siue equivoce siue vniuoce. qā ipi negabat omnē pluralitatē rērū. t ita arguere cōtra eos nibil refert siue vnu t ens dicantur multe pticiter vniuoce siue equivoce. quia quoq̄ illoz posito. sēp coringit inferre pluralitatē rex quā ipi negabat. Ad septimū t ad oēs auc. d co q n̄ ē aliqd vniuocū. sic q aliquid essentialē creature vel accidentale bēat pfectā similitudinē cū aliquo qd est realiter i deo. t talē vniuocationē negat om̄s sancti respectu dei t creature. nō tm̄ negat vniuocatio nē pceptus pdicabilis de deo t creatura i qd per se pmo mō. Et si dicat fm̄ pbm̄ in pdicamentis: vniuoca sunt quoq̄ nomē cōe est t rō substancialis eadē. f̄ ens nō habet aliquā rōnē substancialē eandē. q nō haber diffinitionē. ḡ nō est vniuocū. Respondeo q pbs i bidē accipit rōnē substancialē p cōceptu abstrabili ab omib⁹ illis de quib⁹ dī illud nomē. nō aut p diffinitione pprie dīcta. t cōcedo q fm̄ talē rōnē substancialē eandē dīcīt ens de om̄bus de quib⁹ pdicat. Ad ad argumētū pncipale ptz q quātūcūq̄ de t creatura sint res aliter distincta. t̄ possunt habere aliquē pces p̄vniuocū pdicabile d̄ eis. Questio. x. dis. ii.

¶ Ad argumentus principale

Questio. x.
et vies hui⁹ ques
tioneis quartie

B
Circa q. duo dis
quiritur

Prima ppō slue
p̄mūs articulus

Circa istaz partē
istius distin. ultimo quero. Ut rū tm̄ sit vnu deus. Dī nō. qens sim pliter p̄mū ē deus. f̄ nō ē tm̄ vnu ens simpliciter p̄mū. ḡ nō est tm̄ vnu deus. ma io. ptz. mino. pbo. q̄ nō magis est vnu simpliciter p̄mū in toto ordine entiū q̄ i aliquo ordine en tiū determinato f̄ in multis ordinibus entiū. nō est aliquid vnu p̄mū. f̄ pcessus in infinitū. sicut ptz in numeris t figuris t intellectio nib⁹. ḡ tc. Ad oppositū. Exodi. iiij. Audi isra el dñs de tuus vnu est. Circa istā. q. quia om̄s intelligunt deū cē ens simpliciter p̄mū. ideo primo videndū est. Ut rū sit aliquid ens simpliciter p̄mū: ita q̄ nibil sit p̄v eo. Scđo an tale ens p̄mū sit precise vnu sine taliū pluralitate. Circa p̄mū dīcīt: q̄ p̄t pbar q̄ ē aliquid ens p̄mū primitate causalitatis effe ctive et finalis t p̄mitate eminentie. Primiū pbatur sic: aliquid ē effectibile. aut ḡ a se. aut a nullo. aut ab aliquo alio. Nō a se. nec ē a nul lo. ptz. ḡ ab alio. sit illud. a. tūc quero. aut. a. est simpliciter p̄mū. t̄ habetur ppositū. Aut non t̄ tūc est ab alio effectibile. sit illud. b. t̄ quero de. b. sicut prius. t̄ ita vel erit pcessus i infinitū. vel stabitur ad aliquid simpliciter p̄mū.

Sententiarum

sed ipossible est ponere pcessuz in infinitū. ḡ est status ad aliqd simplē primū. Et si instet q̄ fm̄ pbm̄ in generatiōibus est ponere pcessum in infinitū. dīcīt q̄ ista instantia nō valer q̄ pbi nō posuerūt pcessum in infinitū in causis essentialē ordinatis. sed tm̄ in accidentaliter ordinatis. Circa qd dīcūt esse sciendū q̄ aliud est loqui de causis p̄ se t p̄ accidentes. et aliud est loqui de causis p̄ se siue essentialē t accidentes liter ordinatis. Nā in pmo tm̄ est p̄atio vnu ad vnu. cause sez ad effectū. Et est cā p̄ se q̄ fm̄ naturā p̄pria t nō fm̄ aliqd sibi accidentes causat. t causa per accidentes ecoverso. In scđo aut̄ est p̄atio diuarū causarū inē se inq̄tum est ab eis causarū. Et differunt cāc p̄ se siue essentialē ordinate t p̄ accidentes siue accidentalē ordinate in trib⁹. Prima dīa est. in pse ordinatis. Se cūda inq̄tum causa depēdet a prima. in pacci dēsnōlicet in esse vel in aliquo alio depēdeat. Scđo dīa est. q̄ in pse ordinatis est causalitas alterius rōnis. q̄ superior est pfectior. in accidentalē ordinatis nō. Hec sequitur ex pma. nā nulla cā a causa eiusdē rōis depēdet essentialē in causando. t in causatidē alicui sufficit vnu vnius rōis. Tertia dīa est. q̄ oēs cause essentialē ordinate necrō simul requirunt ad causandū. alioq̄n aliqua per se causalitas decesset effectui. In accidentaliter aut ordinatis nō est sic. q̄ nō requirūt simultas earū in causando.

Exsistis ostēditur. q̄ infinitas causarū essentialē ordinatarū est ipossible. Scđo q̄ infinitas accidentalē ordinatarū est ipossible nisi ponat status in essentialē ordinatis. Pri muz p̄bat p̄mū. q̄ vniuersitas causatorū essentialē ordinatorū ē causata. ergo ab aliqua causa que nō est aliqd vniuersitatis. q̄ tūc ē et cā sup̄pīus. tota em vniuersitas dependentiū de pēdet t a nullo illius vniuersitatis. Scđo q̄ cause infinite essent simul in actu ex tertia dis ferētia. Tertio. q̄ prius est qd est principio p̄ pinqui⁹. ex. iij. metba. ergo vbi nō est principio nibil est essentia. alii pri⁹. Quarto. q̄ causa superior est pfectior in causando. ex tertia dīa. ḡ in infinitū sup̄pīus est in infinitū pfectior. t ita erit infinite pfectiōis in causando. et per p̄n̄s nibil causabit in virtute alterius. Quito. q̄ effectiū nullā impfectionē ponit necessario. ergo p̄t esse in aliquo sine impfectionē. ergo si ne dependētia ad aliqd prius. ergo tc. Lōs: militē p̄bar q̄ est aliquid primū p̄mitate causalitatis finalis t eminentie. t q̄ ista triplex p̄mitas in eodē innenit. Exsistis responder ad scđm articulus q̄ tale principio est tm̄ vnu. Circa qd. pbandū p̄mū p̄bar q̄ tale principio est necesse esse. Scđo ex hoc arguit q̄ est tm̄ vnu.

E
Secundā

Ad secūdū art.
Reponsu scđo

Distinctionis II

Prima rō scoti

Secunda rō

Tertia ratio

Quarta rō

Carta predica
Fratrum dubia.
Praemissa

Primum sic. q; si due nature sint necesse esse aliquib; ppr̄s realitatib; vel rōnib; realib; distinguuntur: et dicant. a. t. b. Tunc arguo sic. iste rōnes reales scz. a. t. b. aut sunt rōnes formaliter necessario essendi. Aut nō. si sic. et per hoc ista duo p illud in quo cōueniunt sint necesse eē formaliter. g vtrūq; duab; rōnib; formalib; erit necesse eē quod est impossibile. q; cū neutra illarū rationū includat alterā. vtra q; illarū circumscripta erit necesse eē per alia. et ita erit aliqd necesse eē p aliqd. quo circumscripsibil minus eē necesse eē. Si vero per ilas rōnes qbus differunt. neutrū sit formaliter necesse eē. g ille rōnes nō sūt rōnes necessario essendi. et ita sequit. q; neutra includitur in necesse eē. q; qcūq; entitas nō est necesse esse est de se possibilis. f nibil possibile includitur in necesse eē. q; necesse eē nibil includit qd nō sit necesse eē. vel rō necessario essendi. Sedo pbat idē. q; due nature eminētissime nō pnt eē i vniuerso. g nec duo effectua. pbatio am. q; sp̄s se habet sicut numeri. ex. viii. metha. et p̄ns due no possunt eē in codē ordine. g nec due p̄me. pnt esse nec due eminētissime. Hoc etiā pbat tertio per rōne de rōne finis. q; due species ultime si esset haberēt duas coordinaciones entiū ad se. ita q; ista entia ad illa nullū ordinē haberent q; nec ad finē illo. nā q; ordinētur ad vnu finē ultimū nō possent ordinari ad aliū. q; eiusdē causati duas eē causas totales vel perfectas in eodē ordine ē impossibile. tūc em̄ aliquid eēt in aliquo ordine causa quo nō posito. nibil m̄ n̄ eēt causatū perfecte ordinata g ad vnu finē ultimū nullo modo ordinarentur ad aliū. et ita ex his et ex illis nullo modo fieret vnu vniuersū. Hoc confirmatur in cōs. q; nulla duo terminātia pnt terminare totaliter depēdētiā alicui vnius eiusdē q; tūc illud terminarer depēdētiā quo subtrato nibil min̄ terminaret illa dependentia. et ita nō eēt dependentia ad illud. f ad efficiēs et eminēs et finē dependēt alia essentialiē. g nulle due nature pnt eē primo terminātesalia entia fm̄ istā dependentiā triplicē p̄cise. est g alia quā vna natura terminās entia fm̄ illā triplicē dependentiā. et ita habens istā triplicē p̄mitatē. Sed cōtra pdicta sunt aliqua dubia. Primum quod dī de causa p se et causa p accidens. si em̄ intelligat sicut cōter intelligit: q; bec sit vera. calidū per se calefacit. et bec nō albū p se calefacit. f q; bec sit vera. albū p accidens calefacit. hoc nō est verū. q; qcūq; aliqd pdicatu inest illi p quo subiectū supponit. vel pnomini demonstrati p̄cise illud p quo subiectū supponit. et tali mō quo denotat sibi

Questio X

inesse: illa ppositio est simpliciter vera. sed in istis duabus ppositionib; calidū p se calefacit et albū p se calefacit si idē sit albū et calidū subiecta supponit pro codē. ergo si vna sit vera. reliqua erit vera. Si dicat q; tunc ita esset hec per se albū calefacit. sicut hec est per se. calidū calefacit. Dico q; siue aliqua istarū sit p se siue nō. p̄na nō valer. q; possibile est aliqd pdicatu inesse aliquib; cu nota pseitatis: ita q; vtrāq; illarū ppositionū sumat in sensu diuinō. vel vtrāq; ppositio sit cōpollēs sensu diuinō. et tñ q; vna ppositio pdicās pdicatu de subiecto sit possibilis et alia ipossibilis. Verbi gra ponat q; idē bō sit grāmaticus et albus. tunc vtrāq; istarū est vera. grāmaticū pōt eē nigrū et albū pōt esse nigrū. Et cā est. q; p istā ppositionē albū pōt esse nigrū. nō denotat plus nisi q; de subiecto vel de pnoie demonstrāte illud pro quo subiectū supponit possit pdicari pdicatu. et hoc nibil aliud est. nisi q; ppositio in qua pdicatu pdicat de illo p quo mō albus supponit sit possibilis. et nō denotat q; ppositio in qua pdicat hoc pdicatu de isto subiecto sit possibilis. et bene stāt simul. q; ppositio in qua pdicatu pdicatur de subiecto sit ipossibilis. et tñ q; ppositio in qua idē pdicatu pdicat de illo pro quo hoc subiectū supponit vel de pnoie demonstrāte illud sit possibilis. Et rō est q; subiectū ptingens supponit pro quo supponit. q; in istā ppositione. albū pōt esse nigrum subiectū supponit pro sorte. si sort. sit albus. si aut̄ siat niger. tūc hoc subiectū nō supponit p sorte. q; hoc subiectū albū nō supponit in ppositionē mere de inesse. mere de pnti. nisi p ilis q; sunt alba. et p̄cise dū sunt alba. et ita est in pposito. q; si hec sit vera. calidū p se calefacit. bec erit etiā vera. albū p se calefacit. si idez sit calidū et albū. et tñ ex hoc nō sequit p̄na formali. q; si hec sit p se. calidū calefacit. q; bec sit p se albū calefacit. Nec credo alit̄ istū doctores sensisse. ppter magnaz notitiā quā habuit in logica. Et iō pōt dici q; causa p accidēs est illud qd agit p aliqd aliud ab eo. sed tale nō est nisi subiectū. vel totū habēs p̄t qua agit. Et isto modo p̄t dici q; ignis p accidēs calefacit. et codē mō q; calidū p accidēs calefacit. Et illo modo pot dici q; homo p accidēs ratiocinatur. et sīl̄ totū p accidēs agit qn̄ actio sibi nō cōuenit nisi mediāte p̄t sua. et rō huius est. q; illud dic ē p accidēs alicui cōpetere. quo amo to nibil min̄ pōt esse. sed igne destructo et refūvato calore nibilomin̄ poterit seq̄ calefactio. q; sicut ostēdetur i quarto. accidēs actu separatiū ita pōt agere sicut coniunctū. Codē modo illa actio q; ppetit bōi mediāte aia itelleciū

Libri primi

poterit ita elici ab aia separata sicut a p*uincta*. et
 ideo q*p*mo c*onuenit parti*. dicitur p*uenire* to
 ti per accid*ēs*. q*r*c*onuenit sibi paliud* Similiter
 actio p*mo cōpetēs accidenti* dicit*conuenire*
 suo subiecto p*accidens*. q*r*per aliud. et ita lar
 ge accip*iendo* p*accidens*: s*m* q*est idē qd̄* per
 aliud reali*dīstinctū*. sic p*ot̄ cocedi tā de sub
 iecto accidentis q̄ de toto cui⁹ parti p*mo cō
 uenit actio*. q*est actio p*accidens**. et codē mō
 q*est causa p*accidens**. H*z* cā per se est illud
 q*d̄ causat nō per aliqd̄ aliud reali*dīstinctū**:
 sed p*er se*: ita q*ipso posito*. alio circumscrip*to*
 q*d̄ nō est cā in aliquo genere cause*. poterit ses
 qui effectus. et isto mō calor*est p*se* causa calor*
 is. q*ipso posito* et om̄i alio amoro q*d̄ non hā*
 bet rōne cause. poterit sequi calor*in passo dis
 posito et approximato*. et ita calor*p*se* causat*
 calor*et nō per aliud*. Et illo modo aia intel
 lectua p*se* causat intellecti*e* et volitionem
 q*nō per aliud nisi f*z* q*ly p*norat circūstatiā***
 cause partialis c*occurrentis*. Si dicaf q*ari*.
 q*ph*i. dicit q*edificator*: p*se* edificat et albū p*accidens*. Similiter q*policler* est causa sta
 tue p*accidens*. Et statu*faciēs ē cā per se*. q*co
 dē mō quis lignū per accidens calefaciat*. t*n*
 calidū per se calefacit. Dico q*intētio ph*i.
 est dicere: q*de aliquo p*dicatē p*le* p*dicatiū alii***
 quod. q*nō oppositū p*dicatē sibi nō p*ot̄ inesse***.
 Et ideo q*hec p*ot̄ eē vera*, policletus nō facit*
 statu*posita etiā cōstātiā subiecti* et h*nō p*ot̄**
 eē vera posita cōstantia subiecti statu*faciēs*
 nō facit statu*posita*. Similiter quātū ē ex forma p*po
 sitionis*: hec p*ot̄ eē v*na* posita cōstātiā subie
 cit*ignis nō calefacit*. et hec nō: calefaciēs nō
 calefacit. S*ilr* q*in aliqua p*positiōe* semper*
 exprimēt causa rei et in aliqua nō. et ideo dicit
 ph*s*: q*causa per se p*dicatur de vno et non de**
 alio. Unde per ista calidū calefacit expresse si
 gnisfatur calor. q*est cā per se et nō p*aliud**. et
 nō ista ignis calefacit. vel s*ic* calefacit. et
 sic de cōsimilibus. ideo dicit ph*s* v*na* esse p*se*
 et alia per accidēs. et hoc large accip*iendo* per
 se nō stricte quomodo distinguit ph*s*. i. poste.
 duos modos dicendi per se. Nunc aut̄ ita ē q*q*
 ista stant sil. albū per se calefacit. et hec est per
 accidens albū calefacit. sicut ista stant sil. al
 bum p*ot̄ esse nigrū*. et hec ē impossibilis: albū
 est nigrū. et ideo vult ph*s*: q*bec est per se*. sta
 tu*faciens est causa statue*. et hec per accidēs
 policletus ē causa statue. et cū hoc stat*q*vtra**
 q*istarū sit vera*. statu*faciens per se est cau
 sa statue*. et policletus per se ē causa statue ac
 cipiendo vno modo per se. et accipiendo alio
 modo per accidēs: cū predictis stat*ist* ē due.
 statu*faciens per accidēs ē causa statue*. et**

Sententiarum

poli*cletus per accidēs ē causa statue*. et t*n* q*vna illarū de in esse sit p*se* et alia per accidēs*.
 Sedo non est bene dictū de differētis inter
 causas cēntialit ordinatas et accidētalit ordi
 natas. Prima differēta nō est bene data. q*a*
 q*ro quid est causam secundā depēdere a p*ima**
 in causando. aut hoc est req*uire*re cām primā ad
 hoc q*causer*. q*sime ea causare nō pot*. aut q*a*
 in suo esse depēdet a p*ima*. vel q*recipit virtu
 te actuā*. vel aliquā influētiā a p*ima*. sic em̄ ar
 guit iste doctor cōtra v*nū* alii. ostendēs q*in*
 telligētiā scđa si mouer sicut scđm mouēs cau
 sat a p*ima* intelligētiā. Primū nō pot̄ dari. q*a*
 in multis sicut causa scđa nō pot̄ causare sine
 p*ma*. ita nec ecōverso. ergo nō plus isto mō de
 pēdet causa secunda a p*ima* in causando q*ecō*
 uero. Assumptū p*tz*. q*sicut in istis isferiorib*9**
 multa agētia p*ticularia* non p*nt̄ causare effe
 ctus suos sine sole*. ita sol nō p*rt̄* in multos effe
 ctus sine causis scđis. Nec pot̄ dari scđm. tu*z*
 q*it a p*tingit in causis accidētalit ordinatis**. tu*z* q*tunc v*l*r q*cquid est causa cause**. erit cau
 sa per se et essentialis causati. q*d̄ negat iste do*
 ctor et bene. cu*ratio* est. q*aliquā causa depen*
 det i*esse et p*seruari ab aliquo alio**. sine quo t*n*
 si causa cōseruaret a deo sine eo. n*ibilominus*
 posset effectus esse. et ip*o posito et alio amoro*
 nō posset esse effectus. ergo illud nō habet ra
 tionē cause respectu illi*effectus*. Nec pot̄ da
 ri tertiu. q*tal is influētiā vel motio nō posset*
 ē*e. nī sit vel mor*localis*. v*l*ad aliquā formā*
 substantialē vel accidētales. sed p*tz* q*frequē*
 ter causa secunda i*agēdo*. nec motū localē. nec
 formā absolutā aliquā recipit a prima. P*ret*
 ea. s*m* istū docto*re* alibi. obiectu*et* intellectus
 sunt due cause p*tales respectu intellecti*onis**
 et t*n* s*m* eundē neutra depēdet ab alia in cau
 sando. sed v*trāq*9** agit virtute p*ppia*. Tūc q*ro*
 Aut iste sunt cause essentialis ordinates. aut ac
 cidētaliter. si cēntialit. habeo p*positū q*nō sp**
 scđa depēdet a p*ma* in causando. q*vtrāq*9**
 tute p*ppia* causat. si sint accidētalit ordinates
 ergo v*na* posset agere sine alia. q*d̄ negat et est*
 manifeste falsum. Confirmat. q*s*m* eū alibi*
 intellectu*et* respectu intellecti*onis* est causa p*pn*
 cipalis et v*lis* et illimitata. et t*n* obiectu*in* cau
 sando nō depēdet ab eo. Cōtra secundā diffe
 rentiaz. q*nō accipit q*cācēntialit ordinates**
 sunt alterius rōnis et alterius ordinis. q*supior* est
 p*fectio*. Aut accipit sup*ioritas* pro prioritate
 s*m* perfectionē. aut pro p*rioritate s*m* illimita*
 tionē. si p*mo modo* hoc est petere p*incipiū* q*cause*
 essent alterius ordinis. q*p*fectio* est p*fectio**. ergo oportet q*accipiat scđo modo*. et
 dicat q*omis causa illimitatio* et perfectio;

Cōtra p*rimā diff
 ferentiam*

Z
 Cōtra s*dis*

Distinctionis II

Causa magis limitata. sed hoc est simpliciter falsum. quia aliquā causa illimitatior est simpliciter imperfectior; et aliquā perfectior. Exemplū p̄sum fīm istū doctorē corpus celeste q̄ nō ē viuū est imperfectiū aīali pfecto viuō. et tñ cū asino et alio aīali cōcurrīt sicut causa illimitatior ad pducendū aliud aīali. ḡ ibi causa illimitatior est imperfectior. Similiter si intellect⁹ huma nus intelligat essentiā angeli: causa illimitatior: illi⁹ intellectiōis est intellect⁹ huma nus. et causa limitatior est essentiā angeli. et tñ intel lectus huma nus est imperfectior: essentiā ange li. Similiter calor cū aīa vegetatiua cōcurrīt sicut cā illimitatior ad aliquā effectū pducen dū: sicut post ostendet. et tñ calor est imperfe ctior. Exemplū secundi celū sicut causa illimi tator cōcurrīt cū elemētis ad aliquos effectū pducēdos. et volūtas sicut causa illimitatior cōcurrīt cū sensibili⁹. vel cū intelligibili⁹bus ad producendū volitiones. et volūtas est cau sa perfectior. et similiter celū est perfectiū ele mentis. Cōtra tertiā differentiā. si intelligat q̄ nūq̄ in causis essentiali⁹ ordinatis pōr vna agere sine alia. hoc nō v̄d̄ verū. tñ q̄ b̄z eū et fīm veritatē aliqua aīalia genera tō p̄ propagationē. vbi p̄currūt corpus celeste et agēs particula rē: possunt produci per putrefactio nē. vbi agens pducens particula rē nō cōcur rit. ḡ ibi agit causa v̄lis sine particula ri. Et si dicat q̄ tunc cā p̄ticularis supflu eret. Dico q̄ nō: s̄ causa quare nō supflu it dī in. i. lib. Tū q̄ fīm istū doc. alibi: idē fili⁹ potuit habuisse di uersos patres. ḡ multo forti⁹ diuersas causas equivo cas: ita q̄ sine vlla illarū posset p duci.

Cōtra dicta in scđo articulo: q̄uis p̄clusio sit cōcedenda. et tres vltimē rōnes sint p̄babiles tñ p̄ma rō simpliciter nō valz. q̄ fundatur in ista p̄positione. q̄nūq̄ aliqua cōueniūt et differūt: aliu dō cōueniūt. et per aliu differūt et p̄sons vtrūq̄ includit rōne cōem in qua conueniūt. et p̄priā p̄ quā distinguitur. et ista p̄posi tio ostensa est simpliciter falsa. quia duo id: uidua simplicia: se ip̄is sine om̄i distinctiōe cōueniūt et differūt. Prēterea sicut illi duo dī p̄ueniēt in necesse esse et differēt suis p̄prijs rōnib⁹: eodē modo quo hoc cōcedit cōceden dū est q̄ deus et creatura cōueniūt in entitate et differūt suis p̄prijs rōnib⁹ realiter. et p̄sons si illa rō sit bona deus includeret duas rōnes et quero si: cur ipse querit: aut vtrāq̄ illarū est rō formaliter necessario essendi: aut nō. et pro cedo sicut ipse pcedit. Prēterea si op̄z talia includere duo: aut nōce est q̄ illa sit distincta realiter aut formaliter: aut tñ fīm rōne. Non p̄mo modo. q̄ ipse dicit q̄ natura cōtracta p

Questio X

differentiā realē nō distinguiſ realis a differē tia ſubente. si scđo mō. hoc modo de facro reptur in deo q̄ sunt ibi aliq̄ distincta formalē tñ. Elī et tūc quero et arguo sicut ip̄e arguit. Aut vtrāq̄ illarū est rō necessario essendi. aut nō. Ad istud respōdēt. q̄ q̄n̄ aliqd dividit. tūc ex se nō habet vltimā actualitatē essendi. sed ex pectat cā ab illis in que dividit. et ideo si cēt plura necesse esse: tūc necesse esse dividere p̄ rōnes p̄prias illis necesse esse: et ita esset in po tētia. et non haberet ex se vltimā actualitatē essendi. Nō sic aut̄ est in diuinis. q̄ cēntia nō dividit. nec est in potētia ad alias rōes p̄pas p̄sonis. et ita essentia ex se habet vltimā actua litatē necessario essendi. q̄ iste rōes p̄prie nō sunt formalit̄ rōes necessario essendi. Cōtra hoc arguit dupl̄r. Primo q̄: aliqd pōt̄ esse cōe ad multa: qd̄ nō dividit in illo: imo v̄l̄ nulluz cōe dividit in illo quib⁹ est cōe. q̄: nec est in illo. sed ip̄m manēs vñt̄ nihil penitus recipiēs nec aliquo sibi addito dividit in illa quib⁹ est cōe p̄p̄tionali⁹ voci que dividit in sua signifi cata: q̄ tñ vox nō est in suis significatis diuina. nec aliqd sibi aduenit p̄pter hoc q̄ dividit et ita p̄tēcūq̄ cēnt plura necesse eē: nō oportet q̄ vñt̄ illoꝝ includeret aliqua distincta siue realis siue formalis. Prēterea. nō est maior rō. q̄ ista formalis distincta cōponat q̄ illa. et ideo vel oīa distincta formalis cōstituētia p̄ se vñt̄ cōponit vel nulla. sicut oēs res faciētes p̄ se vñt̄ cōponit essentiali⁹ vel nulle. ḡ eadē rōne om̄ia distincta formalē. quoꝝ vñt̄ est ali quo mō p̄v̄l̄io. sic se habēt q̄ vñt̄ illoꝝ est in potētia ad reliquū. vel nullū. ergo si essent plura necesse vtrūq̄ includeret rōnes distinctas quarū vna esset in potētia ad aliā distinctā tñ formaliter. eadē rōne cū de facro in deo ponamus essentiā et relationē distingui formaliter. et cēntia est aliqua p̄tētate priori relationē. se q̄t̄ur q̄ essentiā sit in potētia ad relationē. Cō tra scđo articulo: q̄uis non accipiat ita manife ſte falso sum sicut illa. tñ oportet p̄bare q̄ oēs forme se babēt sicut nūri. ita sc̄z q̄ semp vna esset pfectio et alia imperfectio. qd̄ nō sufficiēt p̄batur. Nec illa p̄positio q̄ accipit̄ in istis duabus rōnibus est v̄l̄ vera. s. q̄ nulla duo p̄n̄t̄ esse totali⁹ terminatiā depēdētiā alicui⁹ vñi⁹.

Dico ergo q̄ p̄tēz ad primū articulū. q̄ ratio p̄bās primarū efficiētis est sufficiēt. et est rō oīm p̄bōz. Vide tñ q̄ evidētiū posset p̄ba ri p̄mitas efficiētis. per cōseruationē rei a sua cauſa q̄ per p̄ductionē. fīm qd̄ dicit rem acci pere esse imēdiate post nō esse. Lūius ratio est q̄: difficile est vel ip̄ossible p̄bare cōtra p̄bos q̄ nō sit processus in infinitū in causis eiusdem

Cōtra scđo articulo

Retolutio doc.
Ad primū articulū

Libri primi

rationis: quare una pot est sine alia. sicut pot
suerit hominē generantē ante hominē gene-
ratū in infinitū. et difficile est p̄bare p̄ductio-
nē q̄ vñ homo nō possit p̄duci ab alio sicut a
causa totali. Et si ista duo essent vera. difficile
le esset p̄bare: q̄ iste pcessus nō esset possibl
nisi esset vñ semp̄ manēs: a quo tota infinitas
depederer. Et ideo argumētū pot sic forma-
ri. quicq̄d realiter p̄ducitur: ab aliquo conser-
vatur q̄diu manet in esse reali. si iste efficiens
p̄ducitur. ḡ ab aliquo p̄seruatur q̄diu manet
de illo cōseruante quero. aut p̄ducit ab alio.
aut non. si nō est efficiens primū: sicut est p̄ser-
uans primū. q̄ om̄e cōseruās est efficiēs. sicut
patebit in scđo. Si aut̄ p̄ducitur ab aliquo. ḡ
cōseruat ab alio. et de illo alio quero sicut p̄s
tita vel oportet ponere pcessum in infinitū
vel stare ad aliquod primū: quod est conservans
et nullo modo cōsernatū. et tale erit primū effi-
ciens: sed nō est pcessus in infinitū in cōseruā-
tibus: q̄ tñc aliqua infinita essent in actu: qd̄
est impossibile. sicut p̄t p̄rōnes p̄bi. et aliorū
q̄ sunt satis rationabiles. sic ḡ videt̄ per istaz
rōne: q̄ est dare p̄mū cōseruans. et p̄ p̄ns p̄mū
efficiens. Et differt ista rō ab illa ratione fa-
cta sub forma priori. q̄ ista accipit cōseruās. et
semp̄ om̄e cōseruās aliud sive mediate sive im-
mediate est cū cōseruato. nō aut̄ om̄e p̄ductū
ab alio requirit om̄e p̄ducens esse mediate ut
immediate cū p̄ducto. et ideo q̄uis posset po-
ni pcessus in infinitū in p̄ducentib⁹ sine infi-
nitate actuali. nō tñ in cōseruātib⁹ cū actua-
li. De causis essētialib⁹ et accidētialib⁹ ordinatis
alias patebit. Quātū ad scđm articulū di-
co. q̄ est tñ vñ ens simpliciter primū. et p̄bo
per rationē isti⁹ doc. ad hanc cōclusionē. Qd̄
quandoe: q̄d̄ est aliquid cōē habēs plura con-
tentā. aut illa cōrēta distinguuntur specie: aut
solo numero. et ita si essent duo dī. sic distingue-
rentur sed non specie. q̄ tunc esset verisimile.
q̄ vñus esset perfectior alio. et per cōsequens
nō esset ille deus. Si aut̄ distinguerentur solo
numero. hoc nō videtur p̄bable. q̄ qñ sūt plura
in individua distincta solo numero. nō videat̄ i-
cludere contradictionē quin sint plura q̄ duo.
nec pot̄ dari certus numerus talium individuo-
rum. et per p̄ns possent esse plures dī q̄ sint. et p̄
cōsequens essent plures q̄ nibil pot̄ esse deus
qui necessario sit deus. Nec ratio est p̄babili-
s: q̄vñs nō demōstret sufficienter. Ad ar-
gumentū principale dico. Q̄ q̄uis non est sta-
tus in aliquo determinato ordine: sicut in itel
lectiōib⁹ et volitionib⁹. tñ in toto ordine ens
tū op̄z ponere statū. q̄ aliter vñ p̄barū est et̄
infinitas in actu: nō aut̄ si poneret aliud pces-

Ad secundū art.

Ad principale

Sententiarum

sus in infinitū. oporteret ponere infinitatem
actualē. q̄a vñ species possit esse sine alia. tñ
in pmissis suppositū est q̄ p̄mū efficiēs est sim-
pliciter primū ens. circa quod sunt opinioneſ
diverſe.

Questio xi.

Circa secundā p-

tem isti⁹ distinctionis q̄o. Utru
cū vnitate numerali diuine eēn-
tie. stet pluralitas psonarū reālē
distinctarū. Qd̄ nō. q̄ esse dicit̄ ab essētia fm̄
Augustinū. ḡ vbi sunt distincta esse ibi sunt dis-
tincte essētie. sed vbi sunt distincta supposi-
ta. ibi sunt distincta esse. q̄ sunt distincte sub-
sistētie. ḡ t̄c. Secdo sic. maior est idētitas na-
ture ad suppositū in deo: q̄ in creatura. s̄ pp̄t
idētitez nature et suppositi in creaturis vbi
sunt plura supposita ibi sūt plures nature cre-
ate. iḡ eodez modo et multo fortius vbi sunt
plura supposita increata. ibi sunt plures natu-
re in create. ḡ cū vna natura increata non stat
pluralitas suppositor̄. Lōfirmat̄. q̄ qñ aliq̄
sunt vñ realiter. multiplicato uno realit̄. mul-
tiplicat̄ et reliquā realit̄. sed natura et supposi-
ta diuinū sunt vñ realit̄. ḡ si sunt plura suppo-
sita. sūt plures nature. Tertio sic. vii. metba.
in separatis a materia idē est qd̄ qd̄ est cuz eo
cui⁹ est. nō aut̄ in cōiunctis cū materia. Aut in-
telligit q̄ est idē realit̄ sed nō formalit̄. tñc in
cōiunctis cū materia idē est qd̄ qd̄ est realit̄ cuz
eo cui⁹ est. sicut in separatis a materia. Aut intel-
ligit q̄ est idē realit̄ et formalit̄. et p̄ p̄ns impossibili-
tē est q̄ sint plura supposita realiter distincta
nisi sint plures essētie realit̄ distincte. In op-
positū est illud iobis p̄me canonice. c. v. Tres
sunt qui testimoniu dāt t̄c. et hi tres vñ sunt
Difficultas istius q̄stionis oritur ex idētitate
diuine essētie cū relatiōe et psona. q̄ si eēntia
et relatio et psona sint simpli vna res numero
indistincta. difficile est videre quomō sunt plu-
res relationes. et plures persone: et non plures
essētie. Ad hoc saluādū dicūt quidā. q̄ suffi-
cit sola distinctio rationis inter essētiā et per
sonā et relationē. Unde dicunt q̄ relatio in di-
uinis pot̄ duplicitē cōsiderari. Uno modo p̄
comparationē ad essētiā: et sic est ratio tm̄.
Vel per cōparationē ad illud ad qd̄ refertur
et sic est res. et sic per propriā rationē relatiōis
relatio realiter distinguitur ab opposito et nō
ab essētia. et ita erit ibi pluralitas realis et nō
rationis tm̄. Contra istum modū ponēdi ar-
guo. Cidetur em̄ iste modus loquendi impro-
p̄missimus. et de virtute sermonis includēs cō-
tradictionē. quia q̄ aliq̄ idē comparatū vni-
sit ratio tm̄. et comparatū alteri sit res. simile.

Questio XI
est circa scđam
partē scđe distinctio-
nis Virgutur primo

Secundo

Confirmatio

Tertio

In oppositum

Circa q̄. ponēdi
op̄i.

Op̄io prima

Cōtra op̄i. p̄mis-

Distinctionis II

est ac si diceret q̄ bō cōparatus boui sit asinus
et comparatus lapidi sit vna qualitas: et cōpa-
ratus igni sit vnius dyabolus. Et rō est. qz ta-
lia predicata cōpetit illis de quib⁹ predican-
tur: siue omni operatione intellect⁹: et ideo q̄
homo sit asinus: vel qualitas: vñ dyabolus. nō
habet ex hoc q̄ intellectus cōparat hoc ad h⁹
vel ad illud. et eadē mō q̄ aliquid sit res. nō h⁹
et hoc q̄ intellectus cōparat ipm ad quodcū
qz sed ad quodcū comparetur. nisi p̄ tale cō-
parisonē destrueretur remanebit vera res. q̄
relatio sine cōpareatur ad essentia per intellect⁹
etū: siue ad relationē oppositā. cū per tale cō-
parisonē nō destrueretur remanebit vera res.
sicut si nō cōparet. q̄ relatio etiā cōparata ad
essentia erit vera res. et eadē q̄ erit si cōparet
ad relationē oppositā. Cōfirmat. qz aut rela-
tio cōparata ad relationē est essentia diuina
aut non. Si nō. q̄ p̄ aliquā cōparationē pōt si-
eri q̄ relatio nō sit essentia. et eadē rōne q̄ pat̄
nō sit essentia. et p̄ dñs q̄ pat̄ nō sit deus. qd̄ ē
hereticū. Si sic. q̄ p̄ rōne istius nō plus distin-
gueref relatio cōparata ad relationē: q̄ essen-
tia cōparata ad relationē cū relatio cōparata
ad relationē sit essentia sīm eū. P̄terea im-
possibile est eidē rei indistincte ppter diversas
cōparatiōes intellect⁹ opposita cōuenire: sic
essentia diuina vel dens. nō pōt esse pater et
nō pater. codē modo pater ppter nullas com-
paratiōes pōt esse deus et nō dens. nec filius
et nō filius. q̄ codē modo relatiōi. ppter diver-
sas cōparatiōes nō possunt oppofita cōuenire.
et per cōsequens propter nullas cōparatiōes
nō pōt esse res et nō res. ratio et nō ratio. nec
per cōsequens pōt esse ratio tñ et nō res. P̄te-
rea q̄ro. aut ante omnē cōparationē relatio
realiter distinguere et essentia non distinguere.
aut non. Si sic. q̄ ad hoc q̄ relatio distinguat
et p̄ dñs q̄ per leone distinguantur n̄b̄l facit
cōparatio intellectus. Si dicaf q̄ nō. qv̄l cō-
paratio intellect⁹ facit q̄ essentia est eadē in
omib⁹. vel q̄ relatio distinguere quoꝝ vtrūq̄ ē
absurdū. Alia ē opinio q̄ ponit q̄ essentia et
realio realiter distinguuntur. Nec inuenit in
sacra scriptura sīm istos q̄ hec sit cōcedenda
paternitas est deitas. Posset aut ista opinio
aliquo modo declarari. qz sicut sīm fidē tenen-
dū est q̄ sūt tres p̄sonae in vnitate nature sim-
plicissime. ita cū vnitate simplicissime nature
diuine staret distinctio realis inter essentia et
relationē. sicut stat distinctio realis inter p̄sonas.
S̄z ista opinio nō ē rōnabil. qz q̄ro. aut re-
latio et essentia sunt aliqua vna res. aut non. si
sic. q̄ro de illa revna q̄ ē essentia et relatio. aut
est eadē omib⁹ modis. cū essentia. aut nō. si sic

Questio XI

ergo sicut illa res nō distinguere realis a relatio-
ne. ita cēntia nō distinguere realis a relatione. et
p̄ dñs essentia et relatio nō distinguuntur realis
qd̄ est oppositū positi. Si autē illa vna res nō
est eadē oībus modis cū diuina essentia. q̄ ali-
quomō distinguere. Tūc q̄ro. aut distinguere rea-
liter. aut aliquo alio mō. Si realis. q̄ro sic prius
aut illa res et diuina cēntia sunt vna res. ita q̄
vna res indistincta sit illa res et cēntia diuina
aut non. Et arguo sic p̄us. Et ita vel oportet
ponere. p̄cessum in infinitū. vel oī dare aliquā
vnā rem q̄ est illa res et essentia diuina. Et ita
eadē rōne standū fuit in p̄mo. q̄ essentia et rela-
tio sunt vna res. et tñ nō sunt eadē oībus mo-
dis. Et ita remanet difficultas q̄stionis. Ter-
tia est opinio. q̄ relatio et essentia sunt vna res
realiter. nec tñ sunt eadē oīb⁹ modis ex natu-
ra rei. sed ex natura rei habet aliquē modū nō
idētitatis. et ista nō idētitas sufficit ad distin-
ctionē realē inter supposita diuina. M̄ aut sit
aliqua talis distinctio et nō idētitas in relatio-
ne et cēntia. p̄baſ sic. nec credo. q̄ sit aliud ar-
gumentū efficac̄ ad istā p̄clusionē. Arguiſ q̄ sic
P̄sum suppositū habet realis entitatē coica-
bilē. alioqñ nō posset eā coicare. habet etiā rea-
liter entitatē incoicabilē. ergo est ibi aliq̄ enti-
tas incoicabilis et aliqua coicabilis. sed p̄tra-
dictoria nō p̄nt verificari de eadē nisi ppter ali-
quā distinctionē vel nō idētitatē. ergo in tñ cēn-
tiā diuina q̄ est coicabilis. et relationē q̄ ex na-
tura rei non est coicabilis: oportet ponere ali-
quē modū non idētitatis. Ad istā rōem dicit
q̄ cēntia et paternitas dīnt tñ sīm rationē. q̄a
in rōe essentie nō cadit respectus. et iō est coi-
cabilis. in rōe tñ p̄initatis cadit respectus. et iō
est incoicabilis. L̄atra. hec responsio p̄cedit
ppositū. qz si in rōe cēntie ex natura rei nō ca-
dit respectus. et in ratione paternitatis ex natu-
ra rei cadit respectus. iḡ ex natura rei in tñ cēn-
tiā et relationē est aliq̄ modus nō idētitatis.
et habet p̄positū. Et ideo dico cū ista opinio
ne q̄vidēt m̄bi p̄babilit̄. q̄ est aliq̄ modus
nō idētitatis inter naturā diuina et suppositū.
et potest dici sīm bonū intellectū q̄ distinguuntur
formaliter. q̄uis nō distinguuntur realiter.
Hoc cōfirmo sic. qn̄cunḡ aliqua sunt idē om̄i
bus modis ex natura rei. quicquid p̄petit vni
cōpetit alteri. nisi aliq̄ modus grāmaticalis
vel logicalis impedit. sed posito q̄pater ba-
beat oīs modos grāmaticales et logicales cō-
similes: quales habet hoc nomen essentia. ad
huc hec est vera: cēntia est filius. et hec sīl est
vera: pater nō est filius. ergo illud idē negare
tur de patre et affirmaret de cēntia. nec pōt b̄
cōtingere ppter aliquā diuersitatē modor̄ lo-

E Tertia opinio

Argu. pro op̄i.

Ad argumentus

Improbatur
Responsio.

R̄sūto ad q̄dem

Libri primi

gicalium vel grāmaticalium. ergo precise hoc erit ratioē alicuius modi non idētatis inter illud quod significatur per essentiam. et inter illud quod significatur per patrem. ergo inter patrem et essentiā est ex natura rei aliquis modus non idētatis. Confirmatur ista ratio. quia quandocumq; predicatū alicui⁹ propositi onis verificatur de illo pro quo subiectū supponit. et illo modo grammatical vel logicali quo denotatur predicatū inesse subiecto. illa ppositio est vera. sicut si dicatur sic. albus est homo. si illud pro quo subiectū supponit vere sit homo. hec erit vera. album est homo. Similiter si dicatur sic. album potest esse nigrum. si illud predicatum vere cum modo possibilitas inest illi pro quo subiectū supponit. ita q; sit verū dicere. q; illud pro quo subiectū supponit pōt esse nigrum. hec erit vera. albū pōt ēē nigrum. Tunc quero sic dicendo. essentia ē pa ter. filius est pater. aut subiectū in utraq; omib; modis a parte rei pro codē supponit. aut non. si sic. ergo utraq; erit vera vel neutra. Unde si hec sit vera. essentia est pater. predicatū vere in est illi pro quo subiectū supponit. g; cū in ista filius est pater subiectū supponat pro eodem omnib; modis. hec erit vera. fili⁹ est pater. Secundū confirmatur. quia quādo aliqua nomina significant idē omnibus modis. ita q; in significato nulla penit⁹ sit distinctio vel non idētatis. et habent omnes consimiles modos significandi vere sit synonima. ergo si ista nomina essentia et paternitas significet idem omnibus modis et habent omnes consimiles modos significandi. vñ si nō habent quod tñ nō pōt assignari. volo q; habeant omes modos significandi consimiles. et per consequēt̄ erunt nomina synonima. Tunc arguo. quādo cūq; aliqua nōia sunt synonima. quicquid verificatur de uno sumpto significative et personaliter. verificatur de reliquo sumpto eodem modo. ergo si hec sit vera. essentia est fili⁹. hec erit vera. paternitas est filius. quod est falsus.

Sed contra pdicta occurunt aliqua dubia. Primum est. an proper distinctionē formas lem sit cōcedendū q; sunt plures formalitates in diuinis. Et videtur q; sic. quia sicut quecūq; q; sunt distincta realiter sunt plures res. ita q; cūq; distinguūf formaliter sunt plures formalitates. Secundum dubium est. quia non vis detur q; talis distinctio sit possibilis. sed q; oīs distinctio sit realis vel rationis. et probat multipliciter. Primo sic. omnis res est ens reale. vel ens rationis ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis. ergo essentia diuina et res ratio vel distinguunt realiter vel tñ ratione.

Sententiarum

Præterea omnis distinctio materialis ē re alis. ergo multo fortius distinctio formalis ē realis. quia distinctio formalis ē maior q; materialis. quia forma magis distinguit q; materia. Confirmatur. distinctio realis est distinctio rerum et distinctio rationis distinctio rationū. et distinctio materialis ē distinctio conditionū materialiū. ergo distinctio formalis ē distinctio conditionū formalium vel distinctio formarū. Præterea sicut distinctio realis se habet ad distincta realiter. et distinctio rationis ad distincta formaliter. sed quādo aliqua distinguunt realiter vel rōne. nō tñ contingit dicere q; vñ nō est realiter aliud vel nō est sū ratione aliud. sed etiā contingit vere dicere q; vñ nō ē aliud. ergo si essentia et relatio distinctur formaliter. non tñ est verū dicere q; es sentia non est formaliter relatio. sed etiā q; es sentia nō est relatio. Tertii dubium est. quia posita tali distinctione formalit: non pōt haberi distinctio realis personarū. sicut ex distinctione rationis inter aliqua nō pōt haberi distinctio quecūq; ex natura rei. ergo sicut aliqui arguit ex distinctiōe ex natura rei ipsarū personarū distinctionē et parte rei inter essentiam et relationē. ita ex distinctiōe reali personarū contingere arguere distinctionē realē inter essentiam et relationē. Præterea sicut de codē formaliter nō pōt verificari contradictionia formaliter. ita de eodem realiter nō possunt verificari contradictionia realiter. g; ad hoc q; essentia sit realiter cōcabilis et relatio nō sit realiter cōcabilis. non sufficit q; essentia et relatio nō sunt idē formalis sed requiritur q; nō sint idē realiter. Ad primum istori dico. q; nō est magis cōcedendū q; sunt plures formalitates in deo vel plures rōnes reales. q; plures realitas vel plures res. Et itavlt de essentia et relatione. nō plus debet cōcedi pluralitas quorū cūq; quorū quodlibz sit realiter in deo quocūq; noīe noīentur. q; pluralitas rerū. et ita non sunt ibi plures modi reales. nec plures formalitates. Quis rō est. q; accipio realitatē essentie et relationis que vna est. si nō sūt plures realitates. et accipio formalitatē essentie que distincta est a formalitate relationis ut ē formalitas relationis per te. Et tunc qro. aut realitas essentie et formalitas essentie distinguunt aliquo modo sc̄z formaliter. aut nullo modo. si nullo modo. g; quicquid negatur a formalitate essentie negatur a realitate essentie. et tunc sicut hec ēvera per te. formalitas essentie nō ē formalitas relationis. ita hec erit vera. realitas essentie nō est formalitas relationis. et ita

Primum dubium

Secundum dubium

Primum argu.

Secundū

Confirmatur

Tertiū

Tertiū dubium

Secundū argu.

Ad primum dubium

Distinctionis II

Esset aliquid in deo quod non esset divina essentia. quod est impossibile. Si autem realitas esse tunc sit eadem omnibus modis ex natura rei formaliter essentie. quod distinguitur formaliter. et tunc est eadem realiter. quod alia est formalitas illius formalitatis et illius realitatis. Et tunc quero de formalitate illius realitatis. aut distinguuntur realiter ab illa realitate. aut non. et ita vel erit processus in infinitum. vel dabitur quod aliqua distinguuntur formaliter. et tunc non sunt plures formalitates. sicut nec plures realitates. et eadem ratione fuit standum in primo: quod essentia et relatio distinguitur formaliter. et tunc quod non dicuntur plures realitates nec plures formalitates. Et eodem modo sicut arguit de pluralitate formalitatum. ita potest argui de pluralitate modorum realium: quodlibet sit realis ipsa divina essentia et de pluralitate rationum realium. et pluralitate quidditatum vel esse quidditatuum. Si dicatur quod relatio est eadem realiter cum divina essentia: et distinguitur formaliter. quod alio conuenit. et alio differt. quod nihil idem formaliter potest esse causa conuenientie et differentie. Dico quod frequentius dictum est prius quod illud principium aliquorum. quod nihil conuenit realiter cum aliquo. et differt formaliter ab eodem per idem. sed per aliud et aliud aliquo modo distinctum. est falsissimum in deo et in creaturis. Et ideo dico quod essentia se ipsa sine omni distinctione a parte sua est eadem realiter cum relatione. et distinguuntur formaliter. et eodem modo est de relatione. Si dicatur quod si sint idem. quod conueniunt in aliquo vel sunt idem in aliquo et non in essentia. nec in relatione. quod in aliqua formalitate quod est utriusque: cum tunc formalitatibus distinctis. Respondeo quod proprie loquendo de conuenientib; non debet dici quod conueniunt in aliquo. sicut nec proprius deus quod distincta distinguitur in aliquo: sed distinguitur aliquibus. ita debet dici quod conueniunt aliquibus. Unde sicut oia distincta distinguitur vel seipso vel aliquibus sibi intrinsecis. ita oia conuenientia in quibus non est aliquod idem omnibus modis. vel cōueniunt seipso vel aliquibus sibi intrinsecis. Tunc socrates et plato conueniunt seipso specie. et seipso distinguuntur numero. et non deus proprius concedi quod conueniunt in aliquo sed aliquibus. quod seipso Ita in proposito essentia et relatio conueniunt seipso. et sunt idem realiter seipso. et seipso distinguuntur formaliter. Ad secundum dico sine assertione temeraria et preiudicio: quod talis distinctio est ponenda. Qualiter autem sit ponenda declaratum est prius. sed non est ponenda nisi ubi credita ad hoc compellunt. Ad primum in contrarium dico: quod aliqua est distinctio que stricte nec est realis nec rationis. sicut quando res distinguitur a ratione. tamen quantum ad pro-

^D
Ad secundum dubium

^I
Ad primum argu-

Questio XI

positum. dico quod distinctio realis est duplex. Una qua est distinctio rerum. Alia est distinctio qua unum puta. b. non est formaliter. a. et dicitur distinctio realis quia est ex natura rei sed primo modo non est realis. Ideo nego istam consequentiem. omnis res est ens reale vel ens rationis. ergo omnis distinctio vel est realis vel rationis. Est enim distinctio media: quodvis inter ens reale et ens rationis non sit medium.

Ad secundum nego consequentiam. quia distinctio materialis est distinctio materiarum: et tunc est realis. distinctio autem formalis non est formalium. sed aliquod quod unum non est formaliter reliquum. hoc est: de quo unum vere deus quod est aliqua res absoluta vel respectiva: et de reliquo deus vere quod non est illa res. sicut essentia vere est filius: et tunc pater non est filius. Unde si in materia est aliquid contractum quod non realiter distinguerentur: sicut aliquid ponitur. tunc ista non distinguerentur materialiter. sed tunc formaliter. et tunc nihil hic est forma. sed tunc materia. Unde est aduentus: quod distinctio formalis vocatur. quoniam unius est de per se in intellectu alterius. et aliquid competit unius aliquo modo quo non alterius. siue hoc sit in materia siue in forma. hoc tunc in solo deo est possibile. Per hoc ad confirmationem: quod non sic se habet distinctio realis ad res et cetera. et distinctio formalis ad distincta formaliter.

Per hoc patet ad tertium: quod non est simile. quod distinctio formalis presupponit identitatem realis. distinctio autem realis nullam identitatem presupponit. et ideo quodvis in aliis distinctionibus contingat vere negare unum ab alio. non tunc in distinctione formalis. Ad tertium dubium concedo quod ex sola distinctione formalis non continetur inferre distinctionem realis personarum a propria. et ideo ex sola distinctione formalis relationis et essentie: non concluditur a priori distinctio realis personarum. sed ex uno etiam ex distinctione realis personarum et identitate essentie cum personis et relationibus contingit inferre distinctionem formalis relationis et essentie. et ita distinctio realis personarum non est: quia essentia et relatio distinguuntur formaliter. sed quia due relationes realiter distinguuntur. et ideo paternitas et spiratio activa in patre: quod vis distinguuntur formaliter. quia tamen non distinguuntur realiter nec inter se: nec distinguuntur realiter a patre. sicut paternitas a filiatione et spiratio passiva: et spiratio activa a spiratione passiva: ideo non constituit distincta supposita: sed tunc unum distinctum resaliter a filio et spiritu sancto. Ad aliud dico quod non est sile. quod identitas formalis nullam continetur secundum non identitatem vel distinctionem. et ideo

^R
Ad secundum ar.

Ad confirmationem

Ad tertium

^L
Ad tertium dubium
Ad primum argu.

Ad secundum

m v

Libri primi

Ad
Prima dubitatio

Secundo,

Tertia

Ad primum dubitacionem

Cōtra scđam

nullo modo permittit verificationē cōtradicitorum quocunq; modo sed idētatis realis cōpatitur aliquā nō idētitatē. ut negationem alicui⁹ modi idētitatis. t̄ iō aliquo mō cū ali⁹ quib⁹ determinationib⁹ salte pmittit talē verificationē. Etsi queraſ. An debeat conceſdi q; distinguitur formaliter. t̄ videſ q; nō. q; cū formaliter nō sit determinatio distractioſ nec dimiuens. ſequitur formalit. eſſentia t̄ relatio diſtinguitur formalit. g; diſtinguitur. q; n̄s est falſū. g; t̄ aīns. Siſr p̄us argueret eſt: q; cōtra dictio eſt via potiſſima ad pbandū diſtinctoriē realē. g; ſi cōtradictoria p̄nt verificari de eſſentia t̄ relatione. ſequitur q; diſtinguitur re aliter. Siſr ſicut realitas eſt in plus q; formalit. ita realiter eſt in plus q; formaliter. g; b̄ arguitur ab inferiori ad ſuperi⁹. diſtinguitur formaliter. g; realiter. Sicut hic. a. eſt formalitas. g; a. eſt realitas. Ad primum iſtorū dico: q; ſi diſtingui importaret purā negationē: tunc hec eſſz bona cōsequētia eſſentia t̄ relatio nō ſit idē formalit. g; diſtinguitur formalit. Si tñ nō importet precise negationē ſetia affirmationē: pōt cōcedi q; eſſentia t̄ relatio diſtinguitur formaliter. Nec valet. g; diſtinguitur. q; i ne gatiuſ. ſiue ſint precise negatiuſ. ſiue ſiſ ipoſtent negationē t̄ affirmationē: nō op̄z a determinabili ſumpto cū determinationē: ad determinabile ſumpte ſumpte: eē cōsequētia formalē. Quid tñ debeat absolute dici devirtute sermonis: nolo ad p̄ns immorari. Ad ſcdm dico q; cōtradictio eſt via potiſſima ad pbandū diſtinctoriē realē. q; ita eſt q; eſt negatio ſimpliſ: ita q; p̄ nullā circūlocutionē pōt alter cōtradictiori⁹ verificari de illo a quo negatur. ſi q; p̄ talē circūlocutionē cōringit alterū cōtradictori⁹ verificari de illo a quo negatur: tunc eīn erit vna via ad pbandū diſtinctoriē formalē. t̄ ſic eſt in ppoſito. q; q̄uis hec ſit vna paternitas nō eſt cōicabilis. hec tñ eſt vera paternitas eſt illa res q; eſt cōicabilis. Siſr q̄uis hec nō ſit vera. pater ē fili⁹. tñ hec eſt vera. paf eſt illa res q; eſt fili⁹. q; paf eſt illa eſſentia q; eſt filius. Et vfr. q; ita eē ſic eſt illa diſtinctoriē pōtibilis. ſi nūq; ita eē miſi i deo. t̄ iō eē ſolo deo poſnenda. Tñ dico q; nō pōt eē diſtinctoriē formalis. nec talis cōtradictio verificari: niſi vbi ſunt diſtincte res realiter. q; tñ ſunt vna res realit. qd̄ ſolū eſt poſſibile de pſonis diuinis. q; ſunt tres pſone realiter diſtincte: t̄ tñ ſunt vna res. q; ſunt vna eſſentia numero. Et ita cū non ſit poſſibile in creaturis: q; plures res diſtincte re aliter ſunt vna res. iō in creaturis nō eſt talis diſtinctoriē ponēda. nec vñq; eſt ponēda vbi creaſta nō cōpellūt. imo nūq; eſt ponēda iter alis.

Sententiarum

qua: niſi qñ aliqua ſunt idē realis: t̄ vñ illoꝝ ē aliqua res abſoluta vel relatiua: t̄ alterū nō ē illa res abſoluta vel relatiua: ſicut dicitur ē p̄us

Ad aliud dico: q; nec formalit eſt infeſti ad realiter nec formalitas eſt infeſti ad realitatē ſi formalitas t̄ formaliter diſtinguit ſolū peneſ modos grāmaticales. ſicut nomē t̄ aduerbiū ſibi correfondēs. q; qñ dī q; eſſentia t̄ relatio diſtinguitur formalit. ly formalit ē ibi vñ purū ſincatbegoreuma: ſicut ē p̄ ſe: vel neceſſario: vel cōtingenter: vel om̄is vel aliq; tale ſincatbegoreuma. t̄ iō nō pl̄ ē formalit infeſti ad realiter. nec formalitas ad realitatē: q; per ſe ad realiter. t̄ pſeitas ad realitatē. t̄ iō nō ſe quiēdiſtinguit formalit. g; realiter. Et ſi dico ſiue formalitas ſit infeſti ad realitatē ſiue nō. tñ hec eſt vera. ois formalitas ē realitas. g; eodē mō om̄ia diſtincta formaliter ſunt diſtincta realit. Reſpondeo q; hec nō dī concedi. ois formalitas ē realitas. Et rō ē. q; formalitas ſi ſi mō loquimur ē quaſi cōditio toti⁹ ppōnis q; nō eſt ens reale. t̄ iō formalitas cōſequēs q; ſi ppōne. nō ē realis. Unde ſile ē de formalitate respectu realitatē. et de neceſſitate respectu realitatē. t̄ hoc loquēdo de neceſſitate q; cor reſpondeſ necessario: qñ ſic dī. bō necessario nō eſt aſin⁹. hic eīn ē qdā neceſſitas. t̄ tñ nulla eſt hic neceſſitas q; ſit vera realitas. q; tñc eēt aliqua neceſſitas realis alia a deo. et ita aliq; res alia a deo eſſet neceſſaria vel neceſſe eē. ſi iſta neceſſitas eſt toti⁹ ppōnis. t̄ dico ita hic. ſic b̄ homo necessario ē riſibilis ē vna neceſſitas. t̄ eodē modo ē de formalitatē: q; formalitas eſt cōditio ppōnis. Et iō nūq; op̄z dicere plures formalitates. ſi erit vna formalitas: ſi formalit affirmetur. t̄ illa formalitas nō erit nec eſſentia nec relatio nec pſona nec aliq; reale. et ſi negeſ. tñc erit negatio formalitatē. t̄ nulla erit ibi formalitas. Et ideo qñ dicitur eſſentia t̄ relatio nō ſunt idē formalit. nō oportet pone re plures formalitates. ſed negetur ibi formalitas. Sicut quādo dicit ſic. homo nō neceſſario eſt aſinus. nō oportet ponere plures neceſſitates. ſed negetur ibi neceſſitas. Et ſi dicas q; nō loquimur de ppoſitiōe ſed de re. t̄ de for maliter t̄ de formalitatē que ſunt a parte rei. Reſpondeo q; q̄uis loquimur de re: tñ loquimur de ea mediante ppositione. et medianis terminis. t̄ ideo aliq; poſſunt eſſe cōditiones ppōnis et terminoz ppōnis medianis tibus quibus loquimur: que non ſunt ipſi⁹ rei de qua loquimur. Et ideo concede q; ex natu re rei: eſſentia non eſt formaliter relatio hoc ē eſſentia eſt aliqua res abſoluta vel relatiua. t̄ relatio nō ē illa res: ſicut eſſentia ē paternitas.

P
Ad terciam

Distinctionis III

filiatio nō est paritas: et tñ illa formalitas
nō est i re ex natura rei: sicut homo necessario
est risibilis. et tñ illi⁹ necessitas nō est in re: q̄
uis in re et ex natura rei hō sit risibilis. Ad
p̄mū argumētū p̄ncipale dico q̄ supposita ha-
bent distincta ee subsistentie. Ex hoc nō seq̄t
q̄ habet distincta ee maxime absoluta. qz esse
absolutū dī ab essentia. Ad scd̄z dī: q̄ aliquid
dicit cōicabile duplicit̄. Uel p̄ idētate. ita q̄
illud cui cōicat sit ipm. Uel p̄ informatione.
ita q̄ illud cui cōicat sit in ipo nō ipz. Primo
vle cōicatur singulari. et scd̄ mō forma mate-
rie. Natura ḡ q̄c̄: q̄tū ē ex se et de rōne natu-
re est cōicabilis vtrōq̄ modo. scz plurib⁹ sup-
positis quoru⁹ quodlibet sit ipm. et etiā vt quo
cāq̄ forma quo singulare suppositū sit quid-
ditative ens sine habens naturā. Suppositū
aut̄ est incoicabile dupliciti incoicabilitate op-
posita. Per hoc ptz q̄ nō est omnimoda idēti-
tas iter naturā et suppositū. et ideo natura nō
multiplicatur s̄ cōicatur. et suppositū nō cōic-
atur sed multiplicat̄. Sed ista respōsio quā-
tū ad declaratiōne nō valet. qz nūq̄ natura in
creaturis cōicat̄ supposito. ita q̄ sit ipm: imo
natura nulli cōicatur. nisi forte in assumptiōe
supposito diuino. et nūq̄ est ipm. Nec vle etiā
cōicatur singulari. sicut p̄v ostensu⁹ est. Ideo
dico q̄ distinctio aliqualis est inter essentiā et
supposituz: ppter quā pōt suppositū realiter
multiplicari. non multiplicata natura. Et q̄n
dī maior est idētatis et c̄. Dico q̄ est aliq̄ mo-
dus' nonidētitatis inter naturā diuinā et sup-
positū diuinū. qualis nō est in creaturis inter
naturā et suppositū. tñ aliqui⁹ est maior nō idēti-
tas. qz aliqui⁹ est nō idētatis realis inter suppo-
sitū et naturā creatā. Primum p̄z. qz dictū est q̄
suppositū diuinū nō est idē formali⁹ cū diuinā
essentia. s̄ in creaturis ipamēt natura indissi-
cta omnino ē suppositū: quis cōtigēter sit sup-
positū. et ideo quis aliquid p̄notatu⁹ p̄ h̄ nomen
suppositū n̄ sit idē cū natura creatā: tñ ipa na-
tura q̄diu est suppositū: et nō est assump̄ta ab
alio supposito realiter distincto: nō plus dif-
fert a supposito q̄ a seipsa. Et ideo quis sup-
positū creatū nō possit multiplicari. nisi natu-
ra multiplicet. ppter omnimodā idētitatē inter
naturā et suppositū tale cū natura diuina non
multiplicabit̄: quis suppositū diuinū multi-
plicet. Per dicta ptz ad confirmationē. Ad
tertiū dico q̄ p̄bs frequēter libro metha. acci-
pit qd̄ qd̄ et q̄dditatē p̄ ipa forma rei. Et iō in
p̄nctis cū materia nō ē idē qd̄ qd̄ cū eo cui⁹ ē
et qd̄ qd̄ est p̄s realis et essentialis illi⁹ cui⁹ est.
nec sic est in separatis a materia. qz illa sunt sim-
plicis simplicia. nō h̄ntia p̄es realis distinctas.

**Ed rônes pînci
pales,
Ed ômâ**

四
卷之三

Resolutio docto ris,

5

Questio I

Distinctionis tertie. Questio prima.

Irca distin:

ctionē tertīā in qua magi
ster tractat quomodo vni
tas diuīne essentie et trini
tas personarū cognoscuntur ex creaturis. Quero p

mo. *Utrū p̄mū cognitū ab intellectu nro sit diuina essentia.* *¶* sic. q̄ vniq̄d q̄ intel ligitur b̄m q̄ ē separatū a materia. q̄ illud q̄ p̄mo & maxime separatur a materia p̄mo itelligi tur: sed diuina essentia maxime separatur a ma teria. q̄ p̄mo intelligitur. *Ad oppositū.* ois nostra cognitio ortu habet a sensu: ergo sensi bile vel aliquid relucens in sensibili primo in telligitur. *Ad. q. dicitur.* q̄ cognitio dei et creaturis duplex est. scz naturalis et rationalis. *Prima* est cognitio dei cū primis intentionib⁹ bus entis concepta statim & naturaliter. *Secunda* est via rationatiue deductionis āniād uersio. *Loquendo de ista scđa cognitione dici tur* q̄ deus non est primū quod homo cognoscit ex creaturis sed ultimū. *Loquendo primo modo.* dicitur q̄ deus est primū cognitū a no bis naturaliter. *Hoc probatur.* quia omnis cognitio accepta a sensu procedit ab indeter minato ad determinatum: sicut sensus de ve niente a longe prius cognoscit q̄ sit corpus q̄ q̄ sit animal. & prius q̄ sit aīal q̄ q̄ sit homo. & prius q̄ est homo q̄ q̄ est hic homo. Ergo simi liter intellectus prius de quocunq; cognoscit q̄ sit ens q̄ q̄ sit hoc ens. & prius q̄ sit bonum q̄ q̄ sit hoc bonū. & prius q̄ sit ens q̄ q̄ sit sub stantia. ergo semper quāto intelligibile est ma gis indeterminatū. tanto intellectus noster prius intelligit. *Sed ideterminatio ē duplex* scz quedā priuatue dicta. & quedā negatiue dicta. *Et ēm dicitur* hoc bonū vel illud. intel ligitur summe determinatū per naturā & sup positū. *Indeterminatū priuatue* est cū intel ligitur vniuersale quod est vnu in multis & de multis. & huius et illius. *Indeterminatio ne gatiua* est qua itelligitur bonū simpliciter & bonū subsistens. nō vt hoc vel vt illud. & hoc ē summe indeterminatū. q̄ p̄mū intelligibile

Item inuit alias rones ad hoc. q; deus est principiū & finis rerū i esse nature. g similiter est finis & pncipiū eoā in esse cognito. g sicut est finis nostre cognitionis quo ad clarā eius visionē ita erit principiū quo ad cognitiones ei; gnālē. Preteā nihil pfecte pōt cognoscī nisi deo pfecte cognito. g nihil pōt qliterciūs impfecte cognosci: nisi deo aliqlit ipfecte cognito. Preteā nihil pōt cognsci nisi cognscā

Distinctio. III

Questio. I
Ergitur primo.

In'opportū

B
Opitio prima

Příma rpo

Página 10

Stoichiometric ratio

Zettia

mantai

Libri primi

Secunda ppo

tur pme int̄t̄iōes entis. siē int̄t̄io entis vni⁹ et bmoi. q̄ ista pma ip̄essiōe imp̄munt in aia saltē pos̄itate nature. s̄ nō p̄t cōcipi bonū ni si cōcipiat bonū qd̄ dei ē. ḡ t̄c. Secdo dicit̄ q̄ qcqd̄ est in deo cognitū nō sub rōe essentie et nature in particulari. s̄ sub rōe alicui⁹ attri- buti in vli. est rō cognoscēdi qcqd̄ ē in creatu- ris. Sicut em̄ ens determinatū p̄ naturā aut p̄ supposiū singularare. nō haber esse nisi p̄ formā q̄ in eo determinat̄; q̄ de natura essentie sue in se nō dicit aliqd̄ determinatū. sic nec habz̄ co gnosci esse tale ens: nisi ex cognitione ipsi⁹ for me in se rōne nature v̄l essentie diuina. q̄ vnu qd̄ sicut se haber ad eē. ita ad cognitionē. et sicut hoc bonū nō p̄t cognosci nisi per bonū er ens simpliciter. sic nec bonū et ens p̄cipa tu p̄t eē nec cognosci nisi per bonū et ens nō p̄cipiatū. fm Aug. viii. de trini.

Tertia ppo

Tertio ponit q̄ quis ita sit: q̄cquid est de cognoscēt̄ p̄mōr intelligat. nō tñ discernit̄ ista cognitione qd̄ ē dei: ab eo qd̄ est creature. q̄ sub nul la rōne appropriate aut determinat̄ attributū illud deo cōcipitur: imo si hoc modo cōcipi tur sub rōne entis: nō distinguit̄ esse ei⁹ ab eē creature. Si sub rōne boni. nō distinguit̄ fm̄ intellectū bonū in deo ab eo qd̄ est in creatu- ra. et ita cōcept̄ dei sub p̄pria rōne entis. aut boni simpliciter. aut alicui⁹ bmoi int̄t̄iōis generalis: est primus. qm̄ nō discernit̄ ppter eius simplicitatē. ab intentionib⁹ bmoi cōve- nientib⁹ creaturis. et ita est de alīs cōceptib⁹ p̄icularib⁹ respectu cōcept̄ entis.

Cōtra opiniones

Cōtra ista opinionē p̄mo arguo q̄ de⁹ nō sit p̄mū cognitū a nobis. q̄ si sic. aut illud qd̄ immediate terminat actū ē p̄cise ens reale extra aiaz. aut est p̄cise ens rōnis in aia. puta p̄cept̄ generatiōis vel aliquid tale. Si def̄ p̄mū. et nō est crea- tura. q̄ tunc creatura p̄mo cognoscetur. ḡ ipa diuina natura in se et in particulari cognosce- ref̄ qd̄ ē falsū et impossibile. etiā fm̄ eos. Si aut illud qd̄ immediate terminat actū intelligēdi et totaliter. sit qd̄a cōcept̄ bns tm̄ eē obiecti- um in aia. vel aliquid rō fabricata p̄ intellectū sit p̄mo cognitū: et q̄ in illo cognoscit̄ de⁹. Cōtra. obiectū p̄mū alicui⁹ poterit p̄mitate gna- tionis p̄cedit omnē actū intellect̄. ḡ nullū ta- le ē p̄mū obiectū intellect̄ p̄mitate gna- tiois. Si dicat q̄ illud qd̄ immediate et totaliter termi- nat actū intelligēdi p̄mū sit ipē de⁹. nō tñ illo actu cognoscit̄ in p̄iculari. s̄ sub rōne alicui⁹. int̄t̄iōis gna- tiois. Cōtra q̄ro. aut illa int̄t̄io gna- tiois distinguit̄ ab essentia diuina. aut nul- lo modo. Si nullo modo. ḡ intelligere deū sub rōne talis int̄t̄iōis gna- tiois. ē intelligere deū sub rōne sue nature in p̄iculari. Sili illa int̄t̄io

Sententiarum

q̄ est p̄pavni soli singularissimo et simplicissi- mo: no ē gna- tiois nisi gna- tiois calitatis v̄l vir- tutis. quo ipsa diuina essentia p̄icularissima et singularissima ē gna- tiois. ḡ si illa int̄t̄io sub q̄ cōcipit de⁹ a nobis: nullo modo distinguit̄ a di- uina essentia nullo modo erit gna- tiois. et ita de⁹ in p̄iculari p̄cipiet a nobis. Si def̄ secundū q̄ illa int̄t̄io aliquo modo distinguit̄ a diuina essentia et nō ex pte rei fm̄ istos. ḡ tm̄ p̄ operationē itelle- ctus. s̄ fm̄ istos alibi pma opatoe intellectus nō cāt̄ur distinctio rōnis. nec appbēdūtur di- stincta rōne. ḡ ē aliquid opatio itellect̄ p̄cedens ista operationē: q̄ appbēdit̄ sub ista distincta rōne.

Preterea ostēlēs ē p̄us: q̄nūq̄s aliquid distinguit̄ rōne: alterū illo erit ens rōnis. ḡ si attributū sub quo appbēdit̄ de⁹: vel etiā talis int̄t̄io gna- tiois distinguit̄ rōne a diuina essentia. ḡ attri- butū v̄l talis int̄t̄io gna- tiois erit ens rōnis tm̄. Probatio cōsequēt̄ie. q̄ alterū illo erit ens rōnis tm̄: et nō diuina essentia. ḡ attributū vel talis int̄t̄io gna- tiois erit ens rōnis. ḡ nō erit p̄mū obiectū intellect̄: cu p̄mū obiectū intellectus p̄mitate gna- tiois p̄supponit̄ actui. Pre- terea qn̄ p̄mo intelligit̄ de⁹ intelligēt̄ naturas li et simplici. et post intelligit̄ ens rōnis in cōi. et tertio creatura et q̄rto postea intelligit̄ de⁹ via deductōis. q̄ro: aut sp̄ ē idē obiectū nec distin- crū re. nec rōe ē p̄cise de⁹ et creature. aut n̄. Si sic. nihil est in re nisi p̄ticularē v̄l vle fm̄ eos. s̄ nō p̄t dari aliquid vle nec aliquid p̄ticularē. pr̄ inducitur. Si nō intelligit̄ alīud. ḡ nō ē talis or- do. et ita op̄z dare rōne ordinis talis iter ip̄as cognitōes sine oī ordine a pte obiector̄. Pre- terea vnuq̄d̄ p̄us mouet ad cōceptū p̄prius q̄ ad cōceptū v̄l cognitionē cuiuscūq̄ alterū s̄ creatura est p̄cise motiuā itellect̄ mī. p̄ sta- tu isto. ḡ p̄us mouebit ad cognitionē sui p̄p̄i⁹ q̄ cuiuscūq̄ alterū. Cōtra secundū q̄ qd̄ ē dei nō sit rō cognoscēdi qd̄ ē creature. pbo p̄mo sic. Aut qd̄ ē dei est rō cognoscēdi crea- tura p̄ se. aut p̄ suā notitia. Si p̄ se. hoc negat q̄ illo modo de⁹ nō cognoscit̄ ex creaturis. Si se cōdo modo Cōtra. illa notitia ē pura creatura et imperfecta. ḡ nō p̄t eē cā oīm notitia quarū cūq̄. ḡ nec eadē rōe dī poni q̄ notitia ip̄fecta dei sit cā notitia ip̄fecte creature. ans p̄batū ē p̄us: q̄ nūq̄ notitia īcōplexa vnu⁹ rei ē cā p̄me notitia īcōplexa alterū rei. Preterea sensi- bilitē v̄l immediate v̄l immediate sine notitia cuius- cūq̄ alterū p̄ua p̄t cāre notitia sui ip̄i⁹. ḡ ea dī rōe intelligibile sine oī notitia p̄ua cuiuscūq̄ alterū poterit cāre sui p̄p̄i⁹ intellectōne. ḡ ipa sine tali notitia p̄ua ē rō cognoscēdi. Cōtra triū ondō q̄ itellect̄ p̄t discernere qd̄ ē dī: a qd̄ ē creature q̄ itellectō p̄t eē p̄cepta

Cōtra scōas pro- positionē

Cōtra tertii

Distinctionis III

Et p̄mū obiectū pōt esse perceptū. Aut ḡ illud obiectū est simp̄l vnu & nō creatura. ḡ qd̄ qd̄ ē dei & tūc qd̄ qd̄ ē dei poterit ēē pceptū. Aut nō est vnu sed multa: & p̄ns q̄ rōne vna pars poterit ēē pcepta: & alia. an̄s p̄z. q̄ aliter nū q̄ aliq̄ p̄ciperet se bie talē cognitionē. et ita irrationabiliter ponit ēē talis: q̄ soluz singit ēē talis. Prece q̄n sūt aliq̄ cōceptū maxime dissiles & maxime distātes. vnu pot discerni ab alio. s̄ cōceptus p̄p̄ius deo: & cōceptū pro prius creature sūt maxime dissiles: & maxime distātes. ḡ si q̄cūq̄ cōceptū magis silis pōt discerni: multo magis vnu illoꝝ pōt discerni ab altero. P̄terea ois potētia pfecta & nō impedita pot habere pfecta opationē. cū ḡ intellectus in p̄ma cognitionē sit potētia pfecta. et nō est impedir. poterit tūc in cognitionē pfecta & itēlaz & p̄ns perceptiblē. L̄ofirmatur. q̄ q̄uis aliq̄ actus aliqui ppter suā iperfectionē nō sit perceptibilis. vel aliquo modo nō p̄cipiatur. tñ ita poterit intendi q̄ p̄cipies. sicut p̄z in exemplo eoꝝ: q̄ q̄uis aliqui distracti & alijs intenti nō p̄cipiat se videre qd̄ tñ in rei ventate videt. si tñ illavissio cōtinuet vel augmentet & impedimenta amoueant. p̄cipiet se videre. ḡ possit aliq̄s ita diu stare in cognitionē p̄ma p̄cile: q̄ p̄ciperet se cognoscere illud obiectū. ḡ &c. L̄ofirmat scđo. q̄ n̄ ē maior rō: q̄vnu actus intelligendi sit perceptibilis ab intellectu q̄ aliꝝ n̄li forte p̄ accidens qd̄ pōt cōtingere circa quācuꝝ cognitionem.

Ideo dico alī ad questionē. Et p̄mo disti-
guo de p̄mo obiecto intellectū nostri. q̄: quod dā pōt intelligi ēē obiectū p̄mū intellectū. vel p̄mitate generationis & est illud qd̄ terminat p̄mū actu intelligēdi. Uel pōt ēē p̄mū p̄mitate adeq̄tionis: & tunc ēē illud qd̄ pdicaret de omibꝝ p̄ se intelligibilis. q̄liter tñ h̄ ēē intel-
ligendū dictū est p̄us. Uel pōt ēē p̄mū p̄mitate pfectiōis. & ēē pfectissimū: intelligibile ab i-
ntellectu. Scđo dico q̄ de nō ēē p̄mū cognitū a nobis. nec p̄mitate generatois nec adeq̄tio-
nis. s̄ ēē p̄mū p̄mitate pfectiōis. P̄mū p̄z. q̄ om̄is res si cognoscat: vel cognoscit in se: vel cognitionē p̄p̄ia sibi vel equalēti: vel in aliquo cōceptu. s̄ deus nō cognoscit p̄mo a nobis in se p̄ statu isto. Tū q̄: deus nō cognoscit a nob̄ in particulari & in natura. p̄p̄ia. Tū q̄: om̄is notitia rei in se abstractiuā naturaliter acq̄si-
ta p̄supponit intuitiū. Ista argumēta p̄cedit s̄m̄ opinionē q̄ ponit q̄ cōceptus mentis distinguit ab intellectione. Si autē ponat cō-
ceptus mēritis seu intētio aie ēē realif intellectio. tūc debet p̄bari q̄ deus nō cognoscit co-
gnitionē p̄p̄ia sibi nec equalēti. & hoc sic p̄us.

D
Responso ad q̄
hūmen

Questio I

pbatū est. q̄: tūc nō posset talis dubitare deū eēsicut alibi ostensū ē. Si vno de⁹ cognoscat i aliquo cōceptu distincto ab intellectio. ḡ ille cōceptū est p̄mū obiectū illi⁹ cognitiōis. et p̄ns de⁹ nō erit p̄mū obiectū p̄mitate gene-
rationis. Scđom p̄z. q̄: de⁹ nō pdicat de omibꝝ p̄ se intelligibilis. Si dicat q̄ ad hoc q̄ sit obiectū adequatū alicuius potētie. nō op̄z ponere q̄ pdiceſt de quolibet cognoscibili ab illa potētie. s̄ sufficit q̄ pdiceſt v̄l cōtineat vir-
tualiter om̄e cognoscibile a tali potētie. L̄o-
tra. q̄ talis p̄tētia nō sufficiat. q̄: eadē rōne possum dicere q̄ persona diuina pducta esset obiectū adequatū. vel termin⁹ adequat⁹ potētie pductiue patris. q̄: om̄e pductū vel pductū
cibile. vel ē psona diuina pducta. vel cōtentū virtualiter in psona diuina pducta. s̄ de hoc alias paretur. L̄ertiu p̄z. q̄: de⁹ est ens pfectis simū. ḡ cū sit aliquo mō cognoscibilis a nobis sicut paretur in sequēti. q̄: ḡ est intelligibile pfectissimū. Ad rōnes alteri⁹ opinionis. Ad p̄ma dico q̄ sicut paretur q̄ intellectū nō pcedit ab indeterminato ad determinatū. s̄ incipit a determinato. q̄a a singulari. Sili posis-
to q̄ inciperet ab indeterminato. argumentū nō valet. s̄ vel peccat in materia. vel peccat p fallaciā equivocationis. q̄: indeterminatū nō pōt accipi nisi dupl̄r. sicut v̄l dupl̄r accipit. s̄. p̄ v̄l v̄litate pdicatiōis. et p̄ v̄l v̄litate cāli-
tatis. Ita indeterminatū pot ēē duplex. v̄l q̄a de nullo determinato p̄cile pdicat. s̄ de multe. Uel dī: indeterminatū. q̄: nō pōt ēē cā p̄p̄a.
dans ēē vni tm̄ & nō alteri. s̄ multis. Tūc que-
ro. aut accipit indeterminatū v̄niformiter sp̄ & tūc esset altera p̄missarū falsa. q̄: si accipiat indeterminatū p̄mo modo: tūc bec est simp̄l falsa. deus est indeterminatū. si scđo modo. sic est altera falsa. sc̄z q̄ ens est indeterminatū.
Si dicat q̄ accipit indeterminatū p̄ut ēē cō-
mune ad illos duos modos. Contra. tūc ē fal-
lacia cōsequētis in argumēto. intellectū pcedit ab indeterminato. ḡ pcedit ab hoc indeter-
minato. Si autē accipiat indeterminatū alio modo in vna propositione & in alia: tūc ē fal-
lacia equivocationis. Si dicatur q̄ arguitur isto modo. intellectus procedit ab indeterminato. ergo incipit ab indeterminatissimo. q̄a si non inciperet ab indeterminatissimo. pcederet ad indeterminatissimū. & ita aliquando procederet a determinato ad indeterminatum. Dico q̄ accipiendo indeterminatū scđo mo-
do: ista est simpliciter falsa. intellectū incipit ab indeterminato. etiam posito q̄ esset vera accipiendo indeterminatum p̄mo modo.

Ad scđo dico q̄ deus est p̄ncipiū nostre co- Ad scđom

Ad rōne primā
op̄niōis

Libri primi

Ad tertiam

Ad quartam

Ad principale

A
Questio.

gnitionis: tanq; cā efficiens. nō tanq; obiectū cognitū. Et si dicat q; ē finis nostre cognitionis: tanq; obiectū cognitū. g; eadē rōne est p̄n cipiū nostrae cognitionis tanq; obiectū cognitū. Dico q; p̄na nō v̄z. q; ultima pfectio noltra et perfectissima est respectu dei in se. nō aut̄ p̄ma cognitionis nra est respectu dei in se. vel saltē p̄t cognitionis nra nō ē p̄pria deo. et ideo nō ē sile. Ad tertium dico q; creatura p̄t perfecte cognosci. deo nō pfecte cognito. sicut aliquas liter dictū est p̄us: t̄ post dicef. Tamē hoc posito adhuc nō v̄z. q; totū nō p̄t pfecte cognosci nisi q̄libet ps ei⁹ cognoscat pfecte. t̄ in rotū p̄t cognosci cōfuse: q̄uis nō q̄libet ps eius cognoscat cōfuse. Ad ultimum dico q; aliqd̄ ens particulae p̄t cognosci: q̄uis ille intentiones generales entis t̄ vni⁹ nō cognoscant q; ille intentiones nō sunt nisi quedā entia rōnis. vel saltē nō sunt de essentia rei. t̄ iō cū qd̄ libz reale p̄t cognosci nō cognito aliquo enterōnis. v̄l nō cognito aliquo sibi extrinseco. ideo p̄t res cognosci talib⁹ intentionib⁹ nō cognitis. Unū si sensibile p̄t sentiri talib⁹ nō sensatis: eadē rōne p̄t intelligi talib⁹ nō itel lectis. Et qn̄ dī q; ens rōnis t̄ res t̄ bmoi. p̄ma impressione imp̄mūt in aia. Dico q; vnu ē inter oia vlia cōia multis nō solū nūero diff̄erentib⁹: sicut post patebit. Ad argumentū pncipale dico q; coiunctū cū materia ita p̄t intelligi a nobis. sicut separata materia: imo coiunctū cū materia est illud quod primo inteligitur a nobis.

Quesito scda.

B
Arguitur primum.

Secundo

Ad oppositū

B
Opinio h̄erici de
sandau

Sententiarum

aturā q̄ est inferioris ordinis. Est tñ creature quo ad aliq; attributa substancialia diuina nature cōformis. t̄ h̄ nō vt sunt ip̄a diuina essentia in esse p̄iculari cōsiderata. s̄ ut sūr quati q̄ dā disp̄ces vles: t̄ q̄si in cis cōicate aliquo mō creature. Ita in aliquo pceptu analogo sc̄at tributo aliquovl̄ p̄t de⁹ cognosci qd̄ ē ex creaturis ut cognoscēdo bonū h̄ qd̄ c̄t in creatura sensibili. abstrabim⁹ bonū simpl̄r. vt ē cōc qd̄ dā vle. nō vt h̄ vel illud: s̄ tñ vlt participa tñ ex̄s in creaturis. Sc̄o abstrabim⁹ p̄ itel lectū ab alio om̄ino: t̄ cōsideram⁹ ip̄m vt bonū simpl̄r. nō vt hoc vel illud: neq; bni⁹ vel illud s̄ vt nulli⁹ om̄ino: qd̄ est bonū i se subsistēs. soilius crearoris. t̄ sic ē de oib⁹ attributis deo et creature cōuenientib⁹. Et isto mō p̄t intelligi generali⁹. generali⁹. t̄ generalissime. In mō intelligēdi generalissimo tres sūt gradus. P̄mus. intelligēdo hoc bonū. intelligis qd̄ ē ip̄i⁹ creature t̄ bonū. t̄ si subtraxeris h̄: intelliges bonū min⁹ cōtractū. qd̄ est analogū deo creatori t̄ creature. Et est sc̄odus mod⁹ generalissime. t̄ est de p̄mis intentionib⁹. Et l̄ fñ se faciat diuersos intellect⁹. s̄. bonū creatoris. t̄ bonū creature. q; tñ prime sunt. intellect⁹ n̄ cōcipit mō cōfuso vtrūq; vnu. Si aut̄ distinx̄ris t̄ intelleceris bonū vt subsistēs. t̄ nō in altero ex̄s tāq; alterū: a bonis q̄ sunt p̄cipiatue bona. ē tertī⁹ mod⁹ intelligēdi deū generalissime. t̄ tūc maḡ d̄ ppe p̄spic̄t de⁹ h̄ bñ Augustinū. Sc̄o intelligit de⁹ generalius qn̄ intelligit i suis generalib⁹ attributis. non simpl̄r t̄ absolute. s̄ sub qd̄ p̄eminēta. vt. s̄. ē qd̄ n̄atura excellentissima. t̄ sic cognoscit ex̄eminēta cōditionū laudabilū i creaturis. t̄ ex̄ amotione oīz defecrū. Tertio cognoscit generali⁹: reducēdo diuina attribura nobilitatis t̄ dignitatis in vnu pncipiū simplicissimū. vt q; ei⁹ essētia nibil om̄ino sit aliud realis intensive q̄ existētia. Cōtra istā opinionēz p̄bo p̄mo q; de⁹ nō cognoscit in cōceptu analogo. q; qro de isto cōceptu analogo. aut̄ ē p̄ sevñ⁹ pcept⁹ sine oīz m̄lititudine cōceptū aut̄ ē simpl̄r ples pcept⁹. Si det p̄mū. g; ē simpl̄r vnuoc⁹. q; oīz pcept⁹ simpl̄r vnu⁹ p̄dicabili⁹ de multis vnuoc⁹ ill' illo mō quo cōcept⁹ p̄t esse vnuoc⁹. S̄ hoc ē p̄dicta sua in p̄cedenti. q; q; tūc ille cōcept⁹ nō esset de qdditate rei. s̄ tñ ens rōnis. t̄ p̄ oīz nō poss̄t ē p̄mū cognitioni a nobis. Si dī q; ille cōcept⁹ analog⁹ ē simpl̄r ples. tūc oīz p̄ vnu⁹ sit p̄p̄i⁹ deo. t̄ alii⁹ sit p̄p̄i⁹ creature. S̄ h̄ ē icōuenies. p̄rio q; qn̄ aliqd̄ cognoscit i pceptu sibi p̄po tūc cognoscit i p̄ticulari. g; qdditas dīna i p̄ticulari cognoscet a nob̄. Si dicat q; n̄ de cognitioni pceptu p̄po: cognoscit

Cōtra opiniones
h̄en. de sandau

Distinctionis III

in particulari nisi cognoscatur distincte. nūc autē de^r in tali cōceptu nō cognoscit disticte. Cōtra rōtū aliquod qn̄ videt a longe cognoscit in particulari. et tñ cōfuse. qz nō qlibet ps discernit ab alia. imo nec etiā qlibet pars cognoscit. g multo magis qn̄ aliquod simpliciter simpler cognoscitur in conceptu simplici sibi p̄prio: cognoscitur in particulari. Scđo q̄ ro de illo conceptu p̄prio deo; et simplici. aut ē realiter diuina essentia: aut nō. Si sic ḡ aliqd qd̄ est realit̄ diuina essentia cognoscere a nobis in particulari. qz certū est q̄ ille cōceptus cognoscitur a nobis in particulari. S̄t̄ impossibile est aliqd quod est diuina essentia a nobis cognosci in particulari. Si ille cōceptus nō ē realiter diuina essentia. Tūc qro. qd̄ ē: aut est ens reale. et sicut ē creatura. aut ens rōnis. et tñc nō erit p̄mū cognitū. Silr tñc nō p̄t vari qn̄ p̄t b̄i ex creaturis. Si nibil. nibil v̄z opt. nec aliqd qd̄ dicit iste ad. q. Si dicat: q̄ ille cōceptu nō cognoscitur a nobis in particulari. S̄t̄ in conceptu analogo. Cōtra iste cōceptu est actualiter in cōceptu analogo. ḡ ille et actua liter intellectus: et nō confuse. ḡ in particulari Confirmatur. qz si ille solus cōceptus habetur sine cōceptu creature. qui integrabūt s̄m̄ istā opinione cōceptu analogū. Ille cōceptus vere intelligitur in particulari. qz tñc nō intel ligereb̄ in aliquo cōi vniuoco p̄ te. nec i aliquo analogo. qz p̄ positū nō est in mente cōceptu analogus. Ex hoc arguo. qn̄ aliquid intelligitur cū alio: nō min⁹ intelligit in particulari. q̄ si ipm̄ solū intelligereb̄. sicut s. a. t. b. s̄l̄ intelligunt: nō min⁹ intelligit. a. in particulari. q̄ si intelligereb̄ sine. b. qz sicut declaratū ē. si ille cōceptus simplex p̄prio deo intelligereb̄ si ne omni cōceptu alio. intelligeretur in particulari. ḡ nō min⁹ intelligitur in particulari si intelligatur cū cōceptu creature. Si dicatur q̄ cōceptus nō intelligitur. Est illud quo obiectū intell̄git. Hoc nō v̄z. qz si ponas plures cōceptus et potestias s̄l̄ cū hoc q̄ cōceptu ē illud quo obiectū intelligit. ḡ erit hic plures intellectus. Et tñc arguo. qn̄ aliqua intellectu respectu alicui⁹ obiecti cōcipit illud obiectū. et s̄l̄ alia intellectu intelligit seu cōcipit alium obiectū. nō minus intelligit illud obiectū in particulari illa intellectu. q̄ si nulla alia esset s̄l̄ cū ea cōcepta. si si p̄cise cōcipit deo et nibil aliud. nec distinctū re nec rōe tñc intel ligereb̄ in particulari. q̄ si illud idē cōcipiat: q̄ vis cōcipiat s̄l̄ cū eo aliud nibil min⁹ intelligereb̄ in particulari. Prefea qn̄cūq̄ oīs res quo cūq̄ mō correspondens cōceptu ē simpliciter vna et indistincta. cōceptu erit vniuoc? et cūs

Questio II

dē rōnis. ḡ si illa res q̄ correspōdet cōceptib⁹ attributib⁹ sit vna et oīmodo idistincta. oīs cōceptus erit eiusdē rōnis. et ita nō erit plura attributa. quod iste negat. Prefea posito q̄ possent ē plures cōceptu vñ et nō magis eē qddiratiuus q̄ ali⁹ qz ex quo nibil imaginabi le posset representari p̄vnū quin representare tur p̄ ali⁹. nō plus posset dici cōceptu iste qd̄ ditatu⁹ q̄ ille. Preterea si ille cōceptu anas logus ē plures cōceptu. ḡ nō posset p̄dicari de deo nec de creatura. et ita nec deus nec creatura ēt̄ ens nec bonū. Si dicat q̄ p̄dicat distinctiue. sic dicēdo. deus ē ens creatu vel in creatu. Cōtra. disiunctū nō p̄t b̄i sine vtraq̄ parte. ḡ vtraq̄ ps disiuncti illi⁹ distincte percis pereat. et ita redit idē qd̄ prius. Preterea. qn̄ dicit q̄ cognoscēdo bonū hoc in substāria sensis bili. abstrabim⁹ bonū quod est quoddā vle. et postea abstrabim⁹ bonū ī se subsistētē. Que ro. qd̄ est illud abstractū. aut est ens reale. aut nō. Si nō. ḡ nō est in illis reb⁹ nec p̄cipiat ab eis. nec facit ad cognitōnē illorū. nec necessas rīo cōcipit illi⁹ cōceptis: quoꝝ quodlibet ip̄e negat. Silr si sit ens rōnis. et cōceptu analogus et dicit vtrūq̄ cōceptu. et dei et creature. ḡ non abstrabit. s̄b̄ illud idē qd̄ p̄us. qz p̄us intelligebat creature et silr deo p̄ te: eo q̄ intelligebat creature. ḡ nō habeb̄ aliqd qd̄ p̄us nō habuit silr. et ita nō ē aliqd abstractū pl̄ mō q̄ prius. Silr in scđo abstractōe qro. an aliqd cōcipit qd̄ p̄us nō erat cōceptu. aut nō. Si nō. ḡ nō magis abstrabit nūc q̄ p̄us. Si sic. qro quomodo habeb̄. aut naturaliter aut via rocinative des ductionis. Non naturaliter. qz per te cōceptu entis et tēis primi naturaliter imprimit. ḡ nō habetur scđo p̄ abstractionē. Si scđo modo. et oīs tal⁹ p̄cessus ē discursiu⁹. ḡ illud abstractus nō habetur nisi p̄ discursum. S̄ om̄is discursus est inter cōplecta: et presupponit notitia in cōplexā terminoz. ḡ om̄is cōceptus in cōpletebus habetur sine tali abstractionē. Si dicat q̄ cōceptus complectus habet per talē abstractionē. ḡ talis discursus p̄ fieri de quoconq̄ singulari. ḡ nō plus deus q̄ s̄r. cognoscitur p̄ ras lem⁹ abstractionē. Per hoc p̄t q̄ totū quod dicitur de illo triplici modo cognoscendi deū generaliter. generalius. et generalissime. non valer. qz sicut patet insipienti nibil p̄bat: n̄ si q̄ habitis multiscōceptibus in cōpletebus sit per intellectu componentē et dividēt: ē affirma tio et negatio. et inter illos et tales proposi tiones ex notitia vniuersi denenit in notitiis alterius. Hoc p̄t. qz qn̄ intelligo hoc bonū. S̄ totū. ibi sunt duo cōceptus quoꝝ vnius est pro prius s̄r. qz p̄nomē demonstrat s̄rē. et aliūs

Libri primi

E Ad questionem
respōsio auctoris

Prima ppō

Secunda

Tertia

Prima probatur

conceptus est cōis sibi & alijs. nec plus tūc intelligitur de q̄ asinus. Similiter si postea dīstineris. intelligendo bonū in se subsistens: et non in altero existens. nō aliud facis nisi fas vñā p̄pōnē ex incōplexis p̄cognitis et sic p̄t de scđo mō & tertio. q̄ intelligendo bonū vt rē quādā excellētissimā: formas talē p̄positionē. Silt intelligēdo bonitatē entitate ēē eandē cū esse et existentia: formas tales p̄ponēs. & hoc nihil est penit' ad p̄positū.. Preterea q̄ dicit q̄ illi cocep̄t sunt p̄imi. & iō intellectus concipit vtrūq̄ modo cōfuso vtrūq̄ Cōtra illi cōcep̄t q̄ sunt simplices & p̄p̄ij rebus maxime distantib̄ & maxime dissimilib̄ maxime sūr dissimiles. et marie distātes & nō p̄imi: b̄ te cōcept̄ dei & concep̄t creature sunt simplices. & sunt p̄p̄ij deo & creature q̄ maxime distāt. ḡ isti nō sunt p̄imi. Ideo dico aliter ad q. q̄ aliq̄ res p̄t cognosci in se ita q̄ nihil aliud nec distinctū rōne nec distinctū ex natura rei terminet actuz intelligēdi nīsi ipsa met res. & h̄ siue cognoscat̄ abstraciue siue intuitiue. Aliter p̄t aliqd̄ intelligi nō in se. b̄ in aliquo conceptu sibi p̄p̄io. & hoc maxime est verū: q̄n cognoscit̄ ille cōcept̄ de aliquo ente verificari. Et sic intelligēdū ē dictū p̄bi. i. posterior. vbi vult q̄ aliq̄ sibi h̄ cognitionē d̄ re q̄ est & qd̄ est. q̄ ipsa nō p̄t cognoscit̄ nīsi ipa qd̄ ditas vel salte aliqua ps qdditatis i se cognoscat̄. De hoc tñ alias erit sermo. Qñ aut̄ tm̄ cognoscit̄ in aliquo cōceptu sibi p̄p̄io: p̄us cognoscit̄ q̄ est q̄ qd̄ ē hoc est: an q̄ qdditatis vel q̄cūq̄ ps qdditatis vel quecūq̄ simplex sibi p̄p̄io cognoscat̄ cognitionē sibi p̄p̄ia vel equa lēti: sicut videndo ignē cognoscit̄ q̄ ē ignis & qd̄ ē ignis. & hoc si ignis in se cognoscere. b̄ d̄ facto n̄ cognoscit̄ i se nīsi accidēs ignis. tñ ipē calor sic cognoscit̄ & q̄ ē & qd̄ ē. & ita ē de oib̄ accidētib̄: q̄ immediate terminat̄ actu intelligēdi. b̄ de alijs q̄ nō sic cognoscit̄ p̄us cognoscit̄ q̄ ē q̄ qd̄ ē: sic p̄us cognoscit̄ q̄ aliqd̄ interponit̄ inter solē & lumā q̄ cognoscat̄ qd̄ interponit̄. Per h̄ dico ad q. q̄ nec diuina essentia nec diuina qdditatis: nec aliqd̄ intrinsecū deo: nec aliqd̄ qd̄ ē realit̄ deū p̄t cognoscit̄ a nobis: ita q̄ nibil aliud a deo cōcurrat i rōne obiecti. Sedo dico q̄ essentia diuina vel qd̄ ditas diuina p̄t cognoscit̄ a nobis i aliquo cōceptu sibi p̄p̄io cōposito tñ: & hoc in conceptu cui⁹ p̄es sūr abstrabiles naturaliter a reb⁹.

Lertio dico q̄ ē cognoscibilis a nobis i cōceptu aliquo nō simplici ad placitū istituto ad significandū. & hoc in conceptu cōnotatiuo & negatiuo sibi p̄p̄io. Primi p̄z. q̄ nibil p̄t naturaliter cognosci in se nīsi cognoscat̄

Sententiarum

intuitiue. b̄ deū nō p̄t cognosci a nobis intuitiue ex puris naturalib̄. & t̄c. minor p̄z. mājor rez p̄bo. q̄ nō est maior rō q̄ vna res possit a nobis cognosci i se sine notitia intuitiua pres via q̄ alia b̄ multe res nō sūt cognoscibilis nīsi p̄t notitia intuitiua. q̄ p̄m p̄b̄m cecus a natūrātate nō p̄t habere scientiā de colorib̄. nec p̄t cognoscere colorē in se. q̄ non p̄t cognoscere colorē intuitiue. ḡ nulla res p̄t vlt cognosci nīsi p̄cognoscat̄ intuitiue. et si creatura nō p̄t cognosci in se nīsi p̄cognoscat̄ intuitiue. multo magis nec deū. Sedm p̄z. q̄ Scđa probat̄ sicut creatura p̄t cognosci in cōceptu aliquo cōi simplici: ita p̄t deū. q̄ aliter nullo mō ēēt a nobis cognoscibilis. b̄ q̄n sūt cōia multa habentia aliqd̄ idē cōtentū. oia illa cōia sibi accep̄ta faciunt vñā p̄p̄iu illi. q̄ ex quo sūt distinta cōia. op̄z q̄ aliqd̄ cōtineat̄ sub singulo qd̄ sub nullo aliorū cōtinet̄. ḡ oia illa cōia sibi accep̄ta nulli alijs possunt cōuenire. b̄ multi sunt cōceptus simplices naturalē abstrabiles quo rū quilibet est cōis deo & alicui alteri. ḡ om̄es illi sibi accep̄ti facient vñā conceptu p̄p̄ium deo. & ita cū possit cognosci q̄ ille conceptus de aliquo verificatur. deū in illo conceptu cognoscit̄. Verbi gratia. Ab entib̄ p̄t abstrabi cōceptus entis q̄ ē cōis deo & omnib̄ alijs entib̄. similiter p̄t abstrabi cōceptus sapientie q̄ est p̄cise cōis sapientie create & increate similiter p̄t abstrabi cōceptus bonitatis q̄ ē p̄cise cōis bonitati divine & create. & hoc b̄ q̄ bonitas distinguitur a sapientia. & om̄is isti cōceptus sibi nō poterūt verificari nīsi de solo deo. ex quo p̄ positū. nulla sapientia creata est bonitas creata nec ecōverso. & ita cū possit cōcludi q̄ aliqd̄ ens est bonitas & sapiētia. & sic de alijs q̄ vocātur attributa. sequitur q̄ deus isto modo cognoscitur in conceptu cōposito sibi p̄p̄io. & hoc nō ē aliud nīsi a creaturis abstrahere multos cōceptus cōmunes deo & creaturis. & cōcludere particulariter de vno conceptu simplici cōi sibi & alijs vñā cōceptū cōpositū deo prop̄ium. sicut contingit abstrahere cōceptū entis. conceptū bonitatis. sapiētiae & caritatis & sic de alijs. & cōtingit de ente particulariter sumpto concludere q̄ est bonitas sapientia. dilectio. iusticia. & sic de alijs. & hoc est cognoscere deū in cōceptu cōi sibi p̄p̄io. & tñ deus in se nō cognoscitur. q̄ aliquid aliud a deo b̄c cognoscitur. quia om̄es termini istius p̄positionis. aliquod ens est sapiētia. iusticia. caritas. & sic de alijs. sunt quidā cōceptus quoꝝ nullus est realiter deū. & tñ oēs isti termini cognoscit̄. ḡ aliqd̄ aliud a deo ip̄is cognoscit̄. ex quo ip̄a p̄p̄o cognoscit̄. Et sic ē de

Distinctionis III

Questio II

Verba probatur ista p̄pōe ita est de oībus alijs nobis possibili bus. Tertio dico. q̄ de p̄t cognosci a nobis in cōceptu simplici cōnotatiuo & negatiuo sibi p̄prio. t̄ hoc nō est aliud nisi cognoscere rālē p̄ceptū simplicē de en te p̄ticulari sumpto. sicut p̄t scire q̄ aliquod ens est simplicē primū q̄ aliquod ens ē creatiu vel cā p̄ma. vel purus actus. vel q̄ aliquod ens est imortale. est incorruptibile. incausabile. t̄ sic de alijs. t̄ iste p̄ceptus est simplex. q̄uis distinguita significet: siue p̄ncipaliſ ſuie ſcdario. hoc ē vel in recto vel in obliquo. de quo dictu est diſt. p̄cedēti. Sed cōtra p̄dicta ſunt aliqua dubia. Pris muž dubiū. q̄r nō videt q̄ res poſſit cognosci i alio. q̄r denominās aliquod totaliſ extrinſecū alteri. nō p̄p̄f hoc denoiaſ illud alterū. q̄ ex hoc q̄ p̄ceptus cognoscit: nō ſequit q̄ vera res cognoscat. Scđm dubiū eſt de p̄batō p̄me cōclusionis. q̄r nō videt q̄ oī ſotitia abſtractia rei in ſe preſupponat ſotitia intuitiua eiusdē.

Tū q̄r agelus babuit notitiam abſtractiam qd dictatū atē rerū p̄ductionē. ſ nec tūc. nec ante babuit notitiam intuitiua earūdē t̄c. Tū quia agn̄ cognoscit inimicitia lupi. t̄ tñ nō p̄le ſp̄ specie alienā. t̄ p̄ ſis nō intuitiue. Tū q̄r ſubſtātia a nobis cognoscit in ſe. t̄ tñ nō intuitiue.

Zertiū dubiū eſt q̄ videt q̄ qdditas poſſit i ſe a nobis cognosci & aliq̄ intutur hoc. p̄bare.

Primo ſic. *Uincūs* p̄ aliquod mediū p̄t de ali quo cognosci aliqd qd ita eſt p̄p̄iū ſibi: q̄ oī ali repugnat. ſi illud ſit idē qd eentia ip̄i: cognoscēdo illud cognoscit eentia ip̄is in p̄ticulari. ſp̄ ab alia eentia differt: ſi hoc ē poſſible de do. q̄r poſſum̄ demonstratiue cognosce: re vnitatē dei. t̄ q̄ ip̄oſſible eſt eē plures dōz t̄ q̄ eſt infinite potētie. et poſſum̄ ſcire q̄ ſi oī ſunt idē qd ip̄e. Tē p̄bs. h. merba. arguit ſic. Si finis eent infiniti: nullū eſſet agēs p̄ itelle crū. bec p̄na nō valeret. niſi agēs p̄ itellectū iſtēderet nō ſolū p̄mū finē. ſi oī ſeſſentialiſ ordinatos. t̄ ita ultimū. ſi non poſſit illud ultimū cognoscere qd eſt: cū cognitio qd finis p̄ximi depēdeat ex cognitione ip̄ius. nō eſſet aliqd ens agēs p̄ itellectū qd finē aliquē qddita tue cognolceret. Tē ibidē. ſi cāe eent infiniti: nibil eſſet cognoscibile. t̄ p̄fle ſiham faſi. phi. cōtra anaxagorā. Hec p̄na nō valeret niſi ad cognitionē p̄fectā cuiuscūq̄ oportet cognoscere oī ſauſas. Tē ſmē. i. de aīa. cōmeto. viii. Si idee platonis eent ſepate a ſenſib⁹s & cauſe earū. vt poſuit plato nō poſſem̄ intelligere ſbas rerū ſenſibilium: niſi poſtq̄ itels ligeremus illas ideas. ſicut eſt de alijs eentis. t̄ ſis rerū eentientiū in eis. i. de forma & materia hoc nō eſſet. niſi ad cognitionē qdditatiua rei

requireret cognitio oī ſarū. Itē eſt de p̄ ſe itellectu dei: ſed nos cognoscimus eſt in eſte qdditati dei. et nō poſſumus cognoscere cōpositionē niſi cognitis extremis. q̄ poſſumus cognoscere qdditatē dei. Tē. vii. meſtba. ratio quā ſignificat nomē eſt diſtinzione: q̄ diſtinzione exprimit qd eſt res. ergo iponē ſo: mē intelligit diſtinzione. t̄ p̄ ſis quid eſt res

Itē. h. de aīa. non p̄t ſciri dīna aliquoꝝ niſi cognoscat vtrūq̄ extremū. ergo ſi ſcīa q̄ deus nō eſt creature: ſcio qd eſt deus. Aliter nō diſtingueret ip̄m a creature. niſi paſquā rōem p̄ticularē distinguita ab omī ſe creature cognoscere eū. oī ſis aut̄ rō p̄p̄ia dei dicit eentia dei.

Quartū dubiū eſt. q̄a videt q̄ deus p̄t co: gnosci in aliquo cōceptu simplici ſibi p̄p̄io q̄ nec ſit p̄notatiuum nec negatiuum. ſicut q̄ deus eſt ſummu bonū. ſummu nō eſt p̄notatiuum nec negatiuum. Quintū dubiū. q̄r nō tñ conclu: diſtis ſi aliquod ens eſt ſapiētia. bonitas. v̄l crea: tuū. vel cā p̄ma. ſed q̄ deus eſt ſummu eſt. ens p̄fectissimum. ergo eſt aliq̄ ſe cōceptus de quo co: cludit ens: vel ſe cōceptus entis. t̄ ille nō p̄t eē aliq̄ ſeis & cōvertibilis cū ente. ergo erit aliq̄ ſeis inferior. t̄ nō cōpositus q̄ simplex. Sextū dubiū eſt de ſubſtātia. an poſſit cognosci i ali: quo cōceptu cōpoſito p̄p̄io ſibi. Ad primuſ iſtoꝝ dico q̄ denoiaſionē extrinſeca p̄t dici aliqd cognosci ex hoc q̄ aliqd immediate cognoscat qd eſt p̄p̄u ſibi. t̄ habet ſtare & ſuppone re pro eo. t̄ nō ſequit ſe cōceptus nō eſt deus. q̄ p̄ hoc q̄ ſe cōceptus cognoscit nō cognoscit deus nec mediate nec immediate. ſed ſequit q̄ p̄pter hoc nō cognoscit immediate et in ſe. ſi in alio p̄t bene cognosci. t̄ hoc nō eſt aliud. niſi q̄ q̄a nō poſſum̄ deū in ſe cognoscere. utimur p̄ eo vno ſe cōceptu p̄p̄io. attribuēdo ſibi q̄cqd p̄t deo attribui. nō pro ſe ſp̄io deo. t̄ illū ſe cōceptu p̄di camus nō pro ſe ſp̄io deo de oī illo de quo poſſet de ip̄e in ſe cognoscit p̄dicari. ſiue p̄dicatiōe p̄p̄ia: ſiue ip̄oꝝ. nō curo mō. Ita r̄mīo p̄fir: maſ p̄ p̄b̄m. i. poſte. Ubi vult q̄ conuulſio vno modo eſt p̄cognita. t̄ alio modo ignota. q̄r p̄cognoscit in vñ ſe p̄p̄one. t̄ hoc nō eſt aliud q̄ p̄ cognoscere vñ ſe p̄p̄onē vñ ſe ex qua iſter p̄cclusio. t̄ tñ nibil immediate terminat illū actū cognoscēdi: niſi illa p̄p̄itio vñ ſis. dicit tñ cō: clusio q̄ nō eſt illa vñ ſis cognosci in illa vñ. q̄ ſequit ex illa vñ ſis. Ita potest dici in p̄p̄ito. q̄ q̄uis nibil terminet actū ſe intelligēdi niſi vñ ſe cōceptus q̄ nō eſt deus. q̄r tñ ille ſe cōceptus eſt p̄p̄io deo: t̄ q̄cqd p̄t p̄dicari de do: p̄dicatur vere de illo ſe cōceptu: q̄uis nō pro ſe ſed pro deo ideo dicit deus cognosci illo ſe cōceptu. t̄ bec eſt intētio oī ſcīoꝝ treuēter inueniū q̄ null⁹

Quartū dubiū.

Quintū dubiū.

Sextū dubiū.

Ad primū dubiū

3

Libri primi

in hac vita potest deū cognoscere. et hoc est y
rum in se ita q̄ nihil aliud cōcurrat in rōne ob
iecti respectu actus nři cognoscēdi. Verū si
tenet opinio q̄ pceptus seu intētio aie est ipa
met intellectio tūc posset dici q̄ deū nō cogno
scitur in se. q̄ nō cognoscit cognitiōe ppua. s̄
cōi sibi et alijs. et ideo nō dī in se cognosci. quia
aliud concurrit in rōne obiecti. et tñ fm istam
opinionē immediate terminaret actū cognos
cendi. Ad scđm dubiū dico q̄ nullus potest
naturali cognoscere abstractiue aliquaz rem
in se. nisi p̄ cognoscatur eandē intuitiue. q̄ alit
ita possz abstractiue cecus natus cognoscere
colores sicut q̄cūq̄ alijs. quod est falsuž. Ad
primā pbationē dico q̄ angelus si habuit no
titiam qđditatuš. hoc est conceptuš cōmuniū
qđditatuš ante p̄ductionē rerū. nō habuit
talem notitiā ex puris naturalibus acquisitā.
sed a deo infusam. Ad scđam pbationē dico
q̄ agnus nō cognoscit talē iūniciā sub spe
ciebus sensatis nisi equivalēter. q̄ sc̄z ita per
notitiā sensibiliū exteriōz causat in appetitu
sensitivo ipius agni. appetitus fugiēdi lupuz.
sicut si per intellectū cognosceret iūniciā.
causare in appetitu intellectiuo actus nolē
di vel fugiendi vel alijs correspōdens actui
timoris i appetitu sensitivo. Et hoc modo po
nēda est estimatiua p̄ equivalētiā. si bene po
natur. M̄ em esset cognitio talū nō sensatorū
in brutis nō posset conīci nisi ex fuga vel rali
actu cōsimili. qñ lupus videt. ergo si h̄ posset
saluari sine cognitoe alia a cognitoe sensibili
um exteriōz pot talis appetitus saluari. eo q̄
diuersa sensibilia sensata h̄nt diuersos actus
appetituos causare. et nō solū hoc. sed etiā in
diuersis eadē sensibilia causant actus appeti
tuos oppositos. ḡ fruſtra talis cognitio pon
tur. L̄oſiſmat. q̄ si per potentia diuina ouis
haberet oia accidētia cōsimilia exteriōra sens
ibilia accidētibus sensibiliū exteriōrib⁹ ipi⁹
lupi. et retineret oia alia accidētia eadem. hoc
posito. agnus ita fugerer matrē sicut lupum.
Tūc quero a quo causare ille actus appetit⁹
fugiēdi: nō ab iūniciā. q̄ nulla est ibi et non
ens nullius potest esse causa. ḡ causat a cogni
tione sensibiliū exteriōz. ergo eadē rōne sens
ibilia exteriōra ipsius lupi immediate poterūt
causare talez actū in appetitu sensitivo agni.
Si dicat q̄ illa accidētia causant immediate
vnā cognitionē respectu iūniciā. ita respe
ctu matris quādo haber cōsimilia accidētia.
sicut respectu lupi. Contra qua rōne possent
causare notitiā respectu iūniciā eadē rōne
possent causare actū appetituū immediate.
Et hoc cōfirmat. q̄ nullius cognitio p̄suppo

Sententiarum

nitur actui appetituū. nisi illi⁹ qđ debet eret des
termiare actū appetēdi. sed iūniciā illo po
sto nō terminat actū appetituū. q̄ nulla est.
s̄ simplicit̄ illa accidētia exteriōra q̄ sentit. er
go cognitio iūniciā non p̄supponit. Pre
ea. nulla notitia sensitua p̄ causare notitiā
alicui⁹ pure intelligibilis. sed possibile est q̄ tal
is iūniciā sit purū intelligibile. si tñ possit
esse aliqd. ḡ notitia illius nō poterit causari a
notitia sensitua brutali. Prefea. iūniciā
lupi nō dicit aliqd absolutū nisi actū appetē
di nocere. vel potentia vel naturā in potētia
ad talē actū appetēdi sive active sive passiue.
sed nō videt q̄ tale absolutū possit cognosci a
bruto. Si autē iūniciā dicat respectū. nō vis
def q̄ brutū respectus apprebēdat cū vir itel
lectus eos capere possit. Ad alia pbationēz
dico q̄ nulla substātia corporea exteriōr p̄t a
nobis in se naturali cognoscere. q̄cqd sit de aia
intellectiua vel quacūq̄ substātia q̄ est de eēn
tia cognoscētis. Ad tertiuš dubiū dico. q̄ nec
qđitas diuina nec essentia diuina. nec aliqd
qđ est intrinsecū deo. p̄t a nobis cognosci in
se et in p̄iculari. ita sc̄z q̄ nihil aliud cōcurrat
in rōne obiecti. nec deb̄z hoc plus negari a deo
vel a voluntate diuina. vel sapiētia. vel a quo
cūq̄ alio. q̄ a qđitate diuina vel eēntia. et iō
nihil intrinsecū deo: sive voce attributū: sive
pfectio simplicit̄: sive quocūq̄ nomie: poterit
plus cognosci q̄ essentia diuina vel qđitas
diuina. Ad primā pbationē dico q̄ nec vni
tate dei nec p̄mitatē nec infinitā potētia. nec
bonitatē nec pfectionē diuina possumus in se
cognoscere. sed illa que immediate cognoscim⁹
sunt aliqui cōceptus qui nō sūt deus realiter
quibus tñ vtrum in ppositionib⁹ pro deo. vel
cognoscimus cognitiōe cōi plura q̄ deū. et iō
illa entitas que est deus vel potētia: vel perfe
ctio simplicit̄ que est deus nō p̄t a nobis co
gnosci in se. Si dicat nos demōstramus vni
tate deo et pfectioz simplicit̄: sed nō demō
stramus nisi cognoscimus qđ demōstram⁹. er
go cognoscim⁹ vnitatē dei pfectionē simplicit̄
et hmoi. Dico q̄ si ista supponat personaliter.
assumptu est simplicit̄. q̄ illa vnitatē q̄ deus
est nō demōstramus nec illa pfectionē simplicit̄
que deus est demōstramus. Si autē supponat
simplicit̄. Assumptu est verū. q̄ istos pceptus q̄
nō sunt deus q̄uis stet pro deo demōstram⁹
de aliquo pceptu. et ideo istos pceptus in se co
gnoscim⁹. vel ipi⁹ cognoscim⁹ deū et alia. s̄ nō
ipm deū in se. s̄ tñ in istis pceptibus q̄ tñ sup
ponit p̄ ipo deo in se q̄uis ipz in se nō co
noscim⁹. Ad scđm dico q̄ peccat m̄stipli. p̄mo
p̄ fallaciā eōuocatois. q̄ cognoscere aliqd qđ

Ad primā pb
ationē

Ad scđam

Distinctionis III

est vel quidditatiue pōt intelligi duplī. Tel q̄ ipa qdditas rei vel aliq̄ pars qdditatis cognoscat in se. et sic nō est possibile deū cognoscere qdditatiue. Tel q̄ aliq̄ pceptus quid diratiuus cognoscitur. et sic pōt deū cognoscere nobis qd est et qdditatiue. Scđo peccat qracipit q̄ finis primus nō pōt cognosci qd diratiue. nisi cognoscatur finis vltimū qdditatiue. et ista est simpl̄ falsa. q̄ qlibet res pōt cognosci qdditatiue nulla sit re extirseca cognita nec qdditatiue. nec aliquo modo. tñ qn agens p intellectū agit cognoscit finē vltimū nō semp illū finē vltimū q̄ deū est. sed qui est p̄stitutus a volūitate sive fīm rectā rōem sive p̄rectā rōem. Ad aliud dico q̄ ad pfectā notitiā incōpletā. nō requiriit notitia oīm cārūz nisi intrinsecari. tñ ad notitiā complexā de re pfectā bene requiriit notitia oīm causarū. q̄lī aut hoc sit intelligēdū patebit alias. Ad cōmē. dico q̄ loquit̄ platonē q̄ posuit ydeas rerū sensibiliū. et iō cū nibil possit pfecte cogisci. nisi cognito aliquo qd est de sua qdditate. id op̄eret cognoscere illas qdditates sive ideas. cause aut extrinsece sc̄ efficiēs et finis non sunt de qdditate causator. et iō nibil ad ppositum. Ad aliud dico q̄ nō plus cognoscimus esse deī q̄ qdditatē deī. Unde sicut scim̄ istaz ppōnē deū est. ita scimus istā deū est cēntia vel deū est qdditas. et ita cognoscim̄ fīmos vnius ppōnis sicut alteri. et ppter hoc nō pl̄ cognoscimus esse deī q̄ cēntia deī. Tñ est ad uertendū q̄ qn dicim̄ deū est. ibi nō accipit̄ ip̄z esse diuinū. s̄ vñ pceptus sive sit sincathe goreaniticus sive cathegoreaniticus q̄ modo suo h̄z supponere p̄ esse diuīno. h̄ est p diuīna cēntia. Ad aliud dico q̄ nō oīs diffinītio exp̄ mit qd est res. q̄ fīm pbm. iij. postc. et. Diffinītio quedā indicat qd rei. et quedā qd noīs. tūc dico q̄ imponēs nomē h̄z qd noīs et cogiscit il lud cui imponit nomē. nō in se s̄ in aliquo conceptu. Ad aliud q̄ nō pōt sc̄i dīmā aliquorū nīscia vtrūq̄ extremū vel i se vel in conceptu sibi p̄prio. et ideo tā deū q̄ creatura sc̄i in conceptu p̄prio sibi. Et ideo qn sc̄i q̄ deū nō est creatura cognosco deī i pceptu. et illū pceptu cognosco in se et immedieate. et ip̄o cognosco deū. Ad quartū dubiū dico. q̄ summū dicit pceptu connotatiuus vel negatiuus et equivalēter dicit vtrungs. q̄ summū est aliqd qd est nobilius oī alio. vel qd nō h̄z nobilius eo. Ad qntū dico q̄ sicut de ente particulariter sumpto possunt cōcludi multi pceptus p̄positi p̄p̄jata de ali quibus pceptibus p̄nt cōcludi aliq̄ pceptus cōpositi. in p̄mo p̄cluso cōcludeat pceptus cōpositus vel pceptus cōnotatiuus vel negatiuus.

Questio III

de ente particulariter sumpto sicut sc̄to primo q̄ aliqd ens est nobiliissimū ens. postea de ēre nobiliissimo p̄cludit q̄ est intelligēs et volens intellectō et volitō que nō sunt nisi ip̄a dīna cēntia. et sic de alīs. Ad sextū pōt dici q̄ s̄a nō pōt cognoscere nobis in aliquo pceptu cōposito p̄prio substātiis. ita q̄ qlibet illoꝝ p̄tialii pceptuū sit naturali abstrabiliis ab iſerioribus suis. Et rō est. q̄a nō videat q̄ aliq̄s cōceptus sit cōis substātie et alīs. qn sit cōmūnis oībus alīs. nisi forte aliq̄s contentus p̄ se sub pceptu entis. et hoc verū est de pceptu cōposito cōi oībus substātiis. quicq̄ sit de cōceptu cōi precise ut cōntēto sub ḡne ḡnaliissimo substātia. et ideo substātia cognoscit in concep̄tib⁹ connotatiuis et negatiuis. sicut in talib⁹ ens p̄ se subsistēs. ens nō in alio. ens qd ē subiectū oīm accidentiū et sic de alīs. Ad pri⁹ mū p̄ncipale dico. q̄ illud qd simpl̄ cognoscitur in se. aut totali cognoscit aut totali ignoratur. q̄ nibil pōt illius latere qn totū lateat. sed sicut dictū est. deū nō cognoscit in se. Ele rūntū de simplici pōt aliquod p̄dicatu conuenientis sibi cognoscere sibi conuenire. hoc est concep̄tui cōi particulariter sumpto et aliud ignorari. et ita est in pposito. Ad aliud dico q̄ illud argumentū p̄baret q̄ deū posset a nob̄ intui tive videri. Ideo dico q̄ hoc est verū de natu ralī visibili a potētia q̄ nata est q̄libet illoꝝ videre. et alia q̄ ad videnta requiriūt. sic lumina eiusdem rationis.

Questio tercia.

Trū de deo possi

vmus h̄c ples pceptu qdditatiuus et nō. quia eiusdem rei simplici non p̄nt esse plures pceptus qdditatiuus. sed deū est res simplicissima. ḡ et. mīo. p̄z. Maiorē pbo. q̄ cōceptus est similitudo rei. s̄ eiusdem rei simplicis nō p̄nt esse multe similitudines. ḡ et. Ad oppositū. oīs pceptus indicās s̄bam deū est simpl̄ qdditatiuus. s̄ fīm augusti nū. xv. de trini. deū dī sapientē. bonus iustus. fīm substantiā. sicut dī sp̄s fīm substantiā. ḡ om̄s isti pceptus sunt qdditatiuus. Ad questionē Op̄inio p̄ma. videat eē opinio q̄ de deū nō pōt b̄i nisi vnu pceptus qdditatiuus. et alii cōceptus sunt de noīatiuus hoc potest p̄suaderi. Quia om̄e cōe ad multa si p̄dicat de vno denoīatiue p̄dicabitur de reliquo denoīatiue. sed sapientē est vnu cōe ad deū et creaturā. et p̄dicat de creatura denoīatiue. ḡ et de deū. Sed ista opinio nō est Contra op̄. vera. cui rō est. q̄ oīs pceptu nō connotatiuus est qdditatiuus respectu illoꝝ a quib⁹ immedia te abstrabili. sed pceptus sapientie immediate abstrabili a deitate et a sapientia creatā. ḡ est qddi n̄ i

Ad se. tūs

Ad p̄mū p̄nc.

Ad sc̄om

Questio III

Op̄inio p̄ma

Probatio op̄.

Contra op̄.

Libri primi

E
Conclusio pma

D
Primum dubium

Sedm dubium

Probatio pmo

Sedo

E
Ad primum dubium
Rhisi scoti

tatius respectu utriusq[ue] maior est manifesta q[uod] nō est maior rō q[uod] sit qdditatuus respectu vnius q[uod] respectu alterius. Adinor etiā pbat. q[uod] sapia dicit conceptuū cōem deo & creaturis. g[eneris] immediate abstrahit ab aliquo alio q[uod] a creatura. & nō nisi a deo. g[eneris] tc. Ideo dico q[uod] respectu dei possunt esse plures cōceptus qdditatuui non ramen erunt plures pceptus qdditatuui. queribiles. Primum dico q[uod] ois ille cōceptus est qdditatuus respectu alicuius q[uod] pmo suppōit p ipa qdditate. & nō p aliquo alio subiecto vñ denoato ab illa qdditate. sed in ista deus est sapia. supponit sapia p ipsa deitate que nō est subiectu. nec quoctū modo denoatur ab ali[uod] quo pncipal[er] significato p sapiam. g[eneris] tc. quia omnis pceptus qui p[ro]cise exprimit illud idēz qd[em] exprimit alius pceptus qdditatuus. et nō diverso modo grammatical[er] vel logicali est conce[t]us qdditatuus. q[uod] nō est maior rō q[uod] iste cōceptus sit qdditatuus q[uod] ille. sed pceptus sapie a parte dei p[ro]cise exprimit illud quod exprimit cōceptus entis. & nō h[ab]et diuersum modū grammatical[er] nec logical[er] patet inductive. ergo vñq[ue] istoz est qdditatuus. vel neuter. & nō neuter. patet. g[eneris] tc. Sedm patet q[uod] illi cōceptus qui p[ro]cise idem exprimit q[uod] um ad quodlibet contentu. & sub eodē modo grammatical[er] et logicali sunt eiusdē rōnīs. sed qdditatuui pceptu[rum] queribiles si ponant. idem exprimit q[uod] um ad omne contentu. & cu[m] eodē modo grammatical[er]. & logicali. q[uod] sunt qdditatuui. g[eneris] sunt pceptus eiusdē rōnīs. & p[ro]p[ter]is sunt vnius pceptus. Ista pcedit d[icitu]r pceptibus respectu rei simplicis cuiusmodi est deus. q[uod] de re composita ppter diuersitatē partiu possunt formari diuersi cōceptus convertibiles. q[uod] erunt qdditatuui respectu partiū & aliquo modo qdditatuui respectu totius p q[uod] p[ro]dicabunt de toto p se pmo mō. Sed hic sunt aliqua dubia. Primum. q[uod] istoz conceptuū quiddiratuioꝝ sit simplicior & perfectior. Utrum sc̄z cōceptus entis vel aliquis aliis. Sedm dubium est q[uod] videſ q[uod] possunt eē plures cōceptus qdditatuui conuertibiles respectu dei & simplices. Quia cōceptus veri boni & entis sūt cōvertibiles & sunt simplices et qdditatuui respectu dei. g[eneris] tc.. Preterea quē cu[m] ordinē reale haberet aliquas si essent distincta realiter. eundē habet vbi distinguunt rōnes. sed si essentia diuina & intellectus diuinus et bonitas diuina distinguerent realiter. istoz essent distincti cōceptus ordinati & essent cōvertibiles. ergo vbi ista distinguunt ratione habebunt consimile distinctione & consimilem ordinē. & tñ erunt simplices & queribiles & qd[em] ditatuui p dicta. Ad primum istoz d[icitu]r q[uod] pceptu

pfectioꝝ simul & simplicior nobis possibilis est cōceptus entis infiniti. Ille em̄ est simplicior q[uod] pceptus entis boni. entis veri. vel aliquoꝝ similiu. q[uod] infinitu nō est quasi attributu vel passio entis. sive eius de quo d[icitu]r. sed dicit moduꝝ intrinsecu illius entis. ita q[uod] cu[m] dico infinituens nō habeo pceptuū quasi p accidēs ex subiecto & passione. sed pceptuū p se subiecti in certu gradu pfectioꝝ scilicet infinitatis. sic albedo intensa nō dicit conceptuū p accidēs sicut albedo visibilis. immo intensio dicit gradu intrinsecu albedinis in se. ita p[ro]p[ter] simplicitas huius cōceptus entis infiniti. Probatio pma Scda Tertia Contra dic. scda

Probatio pma
Scda

Tertia

Contra dic. scda

Distinctionis III

do dicendi p se est passio illius. sed infinitum est bmoi respectu dei. q nihil negativum vel includens negationes pdicat de positivo p se pmo modo. q infinitum est passio illius. q infinitum est passio dei. sicut cē immortale incorruptibile et bmoi. Ex isto patet q infinitum non dicit gradū intrinsecū p se et pmo. sed magis consequēti. Ideo potest dici q inter cōceptus qd ditatiuos dei simplices. ponēdo q cōceptus i serior sit aliquo modo pfectior pceptu magis cōi. sicut ille cōceptus qui est pfectio cōis deo et maxime pfectioni. et minus cōis vel eque cōis cū minimo cōi est pfectio formalis. illo mō quo est maior pfectio vel minor inter cōceptus. tñ inter pceptus nō qdditatiuos. pprios. ille qui componit ex cōceptu entis et rali cōceptu pfectissimo simplici. vñ ex scđo cōceptu minus cōi pfectior erit pfectior. tñ totalis cōpositus ex oībus erit pfectissimus. sed inter cōceptus nō qdditatiuos. totalis saltē cōceptus entis infiniti exp̄ssus significat maximā pfectionem esse deo. Ad primā rōem alioꝝ dico q conceptus entis infiniti nō est simplicior. Et qn dr q infinitum nō est attributū nec passio eius de quo dr. Dico q est passio nō illud quod est infinitum. q illud est diuina essentia. f iste conceptus infinitum est passio et demonstrabilis deo. f m sic ponētes. q uis nō f m veritatē nisi forte a posteriori. Ad aliud q nō cōcludit illo modo quo isti imaginat. sed bene inserta et formaliter vel eminētius quo ad nos. f ex hoc nō sequit q sit pfectior. Ad tertiam q nō oia illa que cōcludunt de aliquo demonstratiōe q: sunt pfectiora. quia negationes aliquā posterius cōcludunt. Ad scđm dubium dico. q eiusdē rei pnt esse plures cōceptus simplices denotatiui. et hoc ppter diversitatē cōnotatoror. sed quidditatiui simplices nō possunt cē plures. Ad p bationē dico q quicqđ sit de vero. bonū dupliciter accipit. Uno modo f m q est cōnotatiuum. Alio modo f m q est pfectio scđa. vel alii res sp̄alis distincta cōtra sapiam. et isto modo nō est cōceptus qdditatiuius dei. Primo modo potest esse cōceptus qdditatiuius respectu dei. Ita est de sapia et dilectōe. q a sapientia creata et a deitate potest abstrahi unus cōceptus pdicabilis in quid de utraq. et erit cōceptus qdditatiuius. Sicut a dilectōe creata et a deitate potest abstrahi unius alius cōceptus et erit pdicabilis in quid de utraq. et ita eiusdē rei ppter diversitatē rerū extrinsecarū possunt esse plures cōceptus qdditatiuius et simplices. f nō erunt cōvertibiles. q semper aliqd continet sub uno quod nō sub alio. Ad scđm argumētum ppter idem concedit q de codez possunt

Ad p bationē pri
mā scđi

Ad scđam

Ad p bationē

D
Ad scđam dubium

Ad p bationē p b
tione

Ad scđam

Questio III

esse plures cōceptus. sed unus erit qdditatiuius et ceteri denotatiui. Unde dī sic. q de deo possunt cē plures pceptus. et q illis potest corīdere una res q potest r̄tualis cōtinere tales ples cōceptus. et p̄ h̄is dc ipa p intellectū actualit possunt explicari. Et si dicat q una res habet unū conceptū adequare. cōcedovnū pceptus qdditatiui qui est ei oīno idem f m se sed ppter h̄ic potest r̄tualiter cōtinere cōceptus ples qd denotatiuos sicut ipa essentia ex natura rei r̄tualis p̄tinet plures vel multas ppterates cōsequētes ipam. si possent distinguiri realit ab ipsa. ita cōntia ista potest r̄tualis p̄tinere plures pceptus quasi denotatiuos qui possunt ab intellectu distinguiri a cōceptu qdditatiuo et hoc p̄cipue si illi cōceptus sint tm distincti f m res latentes rōnis mutuo se respiciētes. Ex istis verbis patet q iste cōcedit q de deo pnt cē ples cōceptus. scz cōceptus qdditatiuius et plures denotatiui. etiā posito q in deo nulla cē disti ctio ex natura rei corīdēt illis distinctis pceptibus. q: dicit q distinguērent p relationes rōnis mutuo se respiciētes. Elī imēdiate s̄ dī i nūs p̄f illū modū alii modū distinguēdi tales cōceptus. scz p̄ distinctionē ex natura rei corīdētē. quā ponit inter diuina attributa dices sic. Forte tm posset ponit alī q distinctionē maior illorū cōceptū q per relationes rōnis mutuas. et adhuc posset r̄tualis cōtineri in illa essentia et per intellectū actualis explicari. f d h̄ alias sicut ip̄met p̄mitit dices in qone de attributis. Ex quo p̄z f m eu q eiusdē rei simplicē pnt esse distincti cōceptus scz qdditatiuius et denotatiui. et sine oī distinctionē a pte rei. et p̄ distinctionē formalē a parte rei. et sine reali distinctione. Paret etiā q vult ponere q isti cōceptus erunt cōvertibiles sine distinctionē reali extrinseca correspōdēt. tñ q: ponit q̄ pceptū qdditatiuius adequatū est tm̄nū nō sic denotatiui. sed certe sicut declaratū est cōceptū qdditatiui nō cōvertibiles pnt esse plures etiā f m eu. q̄ intelligit de cōvertibilibus. Sicut rō sua pbat q tales cōceptū cōvertibiles sine distinctionē extrinseca possunt esse plures. si enī ista distinguērent realit natura immaterialis pfecta. intellectus pfectus. actus intelligēdi. obiectū primariū. de istis possent formari pceptus plures et cōvertibiles. et sine distinctionē extrinseca corīdētē. ergo codē modo p̄ rōnes suā. ybi ista distinguunt sola rōne. possent formari plures cōceptus et cōvertibiles. etiam si ne distinctionē extrinseca corīdētē. Similiter dicit q tales plures cōceptū pnt explicari p̄cipue si sint distincti p relationes rōnis mutuo se respiciētes. f si requireret aliquā distinctionē

Libri primi

nem extrinsecā. nō distinguerent p̄ relationes rōnis mutuo se respiciētes. sed p̄ relationes rōnis illa extrinseca respiciētes sūm eū. Et ita pr̄ q̄ nō intelligit de talibus. esse creatūm. esse beatificatiū. esse gubernatiū. et sic de alijs. quia isti sunt plures et denoia iuri et cōvertibiles. sed sūm isti nō distinguunt nisi sūm relationes rōnis ad diuersas creaturas. sicut dī crea- tūm inq̄tū pōt oī m̄ creaturā de nibilo pro- ducre. beatificatiū iniquatū potest nature intellegentiū dare vitā eternā. et sic de alijs im- portantibus sūm eū tñ respectuz rōnis. Sed istud nō est verū. q̄ cū de eadē re simplici sine omni distinctōe intrinseca et extrinseca habeat. ant̄ plures cōceptus. quoz vnu sit q̄dditariū. unū et aliū denoia iuriū est impossibile. q̄r sicut dictū est. pceptus est aliqd tale i ēē obiectivo intelligibili qle est ipa res extra. ita q̄ si poss̄ p̄duci reali sicut pōt fingi intellectuali esset reali sile rei singulari p̄us note. s̄ impossibile est a pte rei respectu rei simplicis. inuēire duo silia vni rei. ita q̄ neutrū sit sile nec possit esse simile nisi illi rei vel alteri similiū. qn̄ eq̄l vnu illoꝝ sit sile illi rei sicut alterū. Verbi gra si b. et c. p̄cise possunt eē silia ipi a. qd̄ est simpliciē simplex sine oī distinctōe partiu eusdē rōnis et alterius rōnis. et sine omni distinctōe a pte rei. ncē est q̄ vtrūq̄ illoꝝ essentiali assimileat ipi. et hoc sivtrūq̄ illoꝝ sit eq̄ simpler. ḡ eodez modo est de pceptibus. q̄ si sunt duo cōceptus. simpli simplices. et sint vnu et simplici sine omni distinctōe corādente. ncē est q̄ vtrūq̄ illoꝝ eque assimileat sibi. et q̄ p̄ns si vnu sit q̄dditariū et reliquius. Nec est maior rōde vnu q̄ de alio. P̄terea qn̄ tota q̄dditas rei et nibil ex tra q̄dditatē rei exprimit p̄ aliquē conceptuz simpli absolutu q̄ nec est cōnotatiū nec res- pectiū nec negatiū. tūc ille pceptus est q̄dditatiū. q̄ nibil plus requirit ad h̄ q̄ alijs pceptus sit q̄dditatiū. s̄ sic est in pposito p̄ positiū. ḡ tc. Si dicat q̄ respicit idez. s̄ alio modo. Et ora quero de illo modo. nō potest eē a parte rei. q̄ tūc a parre rei eēt aliqua nō idē- titas. ḡ est tm̄ in intellectu. et tūc no erit nisi q̄ dam cōceptus. Et quero de illo sicut prius. et erit pcessus in infinitū. vel dabit p̄ille conce- ptus sit q̄dditatiū. et q̄ p̄ns no facit aliū cō- ceptū nō q̄dditatiū. Dico ḡ ad rōne q̄ pos- tor q̄ maior esset vera. et q̄ talia distinguenter. Dico q̄ impossibile est bie tales cōceptus cō- vertibiles nō cōnotatiūs distinctoz. et ideo nulla erit distinctio rōnis. sicut nec eē distinctio ex natura rei. et ita nullus ordo rōnis. Et si dicat q̄ bonitas diuina sūm cōceptū distinguere ab eētia diuina. Sicut hic sunt distincti cōce-

Sententiarum

ptus intellectu diuinus et volūtas diuina. Dico q̄ hic sunt distincti cōceptus ppter distinctio- nem cōceptū partialiū. qui vel sunt om̄s qd̄ ditatiū et eis corādēt res aliique distincte. vñ sunt cōnotatiū cōnotātes res distinctas. Un̄ dicēdo intellectu diuinus et voluntas diuina. isti cōceptus totales sunt cōvertibiles et cōueniē- tes deo. et tñ isti cōceptus partiales intellectu et volūtas. vel habebt aliqua distincta cōtēta sūmponētes potētias anime distinguere realit. vel cōnotant res distinctas. puta acrū intelli- gendi et actū volendi sūm vna opinionē q̄ pōt q̄ nulla est talis distinctio. nec rei nec ratōis. p̄via in aia ipsis actibus distinctis. sicut post ostendet. Ad argumētū p̄me opiniōis dico q̄ cōmune ad multa potest p̄dicari vel in con- creto vñ in abstracto. si in abstracto. p̄dicab̄t de quolibet q̄dditatiū. et ideo sapia p̄dicatur in quid. et de sapia increata et d̄ creatā. Sicut p̄diceat in p̄creto poterit p̄dicari de vno in qd̄ et de alio denoia iure. Iz ex forma p̄dicandi nō sequat ipm p̄dicari in qd̄ de quoūq̄. Quare aut̄ p̄dicat de vno in quid et de alio denomi- natiue. Ratio est q̄ vnu contētu haberet aliquid subiectū natū ab ipo denoia. Ab alio autem contētu nō est natū aliquid denoia. Et id qn̄ p̄dicat de vno p̄dicat denoia iure. et de alio in quid. Ad p̄ncipale patet q̄ eiusdē rei possunt esse plures silitudines. vna imperfecta et cōmu- nis alicui cui p̄ma siltudo nō ē cōmuni. Ad argumētū in oppositū. q̄ aut̄ ibi ita exprimit cōceptus cōnotatiūs dei. sicut absolutor. tō dico q̄ omnia dicunt sūm substantiā. quia ipa substatiā dei est illud de quo inmediate et pri- mo dicuntur.

Questio quarta.

Epposito q̄ de- us sit aliquo modo a nobis cognoscibilis. Quero. Utru deū esse sit p̄ se notū et naturali notū. Sic. quia p̄positio necessaria in qua p̄dicat idē de se est p̄ se nota. sed in ista deitas est p̄dicat idē de se. q̄ esse dei et deitas in nullo distinguuntur. ḡ tc. Ad oppositū. ppō dubitabilis nō est p̄ nota. sed hec deus est ē h̄mōi. ḡ tc. In ista q̄ stōe coiter tenet q̄ deū ē nō ē p̄ se notū. Un̄ tñ subtilis hoc declarat assignando p̄mo rōem ppōnis p̄ se note. q̄ illa nō excludit notitiam terminoz. sed excludit notitiam alterius dītā complexe in rōne cause. ita q̄ soli termini illi- us ppōnis sufficiunt ad notitiam evidentē illius ppōnis. Ceterū dī esse intelligendū q̄ alius terminus est diffinitio et alijs diffiniti. quod sufficiet p̄bar p̄ duas rōnes. ex q̄bus inserit q̄ ppō nō est p̄ se nota de quidditate consule.

Ad argumentus
p̄me op̄i.

Ad argumentum
p̄ncipale

Questio III

Resolutio q̄onſ

Distinctionis III

cōcepta que nō est nota nisi eadē p̄ diffinitio
 nem distincte cōcipiat. Et ex his m̄det ad q̄
 stionē dicēdo q̄ p̄pō illa est p̄ se nota. q̄ p̄tūḡ
 ista extrema. esse t̄ cōntia diuinā ut est b̄ essen
 tia t̄ esse sibi p̄p̄iu quō deus videt sc̄z cōntia
 et esse sub p̄p̄issima rōne qua est in deo b̄ eē.
 quō nec esse intelligit a nobis nec cōntia. sed
 a deo t̄ a beatis. q̄ p̄pō ista ex p̄p̄is fm̄is ha
 ber evidentē veritatē int̄m q̄ p̄pō ista nō est
 p̄ se sc̄o modo. ita q̄ p̄dicatu sit extra rōnem
 subiecti. sed est p̄ se p̄mo modo t̄ immediata. t̄
 ex terminis evidēs. quia est immediatissima
 ad quā resoluunt om̄s pp̄ones enūciātes alii
 quid de deo. qualiterq; cōcepte. q̄ ista deus
 est siue cōntia est: est p̄ se nota. q̄ ista extrema
 nata sunt facere evidētia de ista p̄positione
 cuilibet apprehēdēti p̄fecte extrema isti? com
 plexionis. q̄ esse nulli p̄fectius cōuenit q̄ bus
 ic essentie. Sic ergo intelligēdo p̄ nomen dei
 aliqd quod nos no p̄fecte cognoscim⁹ nec con
 cipimus ut bāc cōntia diuina. sic est p̄ se nota
 deus est. Sed si querañ an eē insit alicui cōce
 p̄tu quē nos cōcipimus de deo. ita q̄ sit p̄pō
 p̄ se nota in qua enūciāt esse de tali concep̄tu.
 puta nēce esse vt de pp̄one cui⁹ extrema p̄nt a
 nobis cōcipi. puta aliq̄s cōceptus deo conue
 niens. nō t̄ cois sibi t̄ creature. puta necessē
 esse. vel ens infinitū vel summū bonū. Dic̄t
 q̄ nulla talis est p̄ se nota. ppter tres ratōnes

Primo. q̄ quelibet talis est cōclusio demon
 strabilis etiā ppter quid. Probat. quicqd pri
 mor t̄ immediate cōuenit alicui. de quolibz qđ
 est in eo p̄t̄ demonstrari ppter qđ p̄ illud cui
 p̄mo cōuenit tanq̄ p̄ mediu. Exemplū si trian
 gulus p̄mo habet tres tc. de quolibet cōento
 sub t̄ in triāgulo potest demonstrari ppter qđ
 q̄ habet tres angulos. p̄ mediu qđ est triāgu
 lis. puta q̄ aliqua figura b̄z tres tc. De qua
 libet etiā specie triāguli q̄ b̄z tres. lic̄z n̄ p̄mo

Esse aut p̄mo cōuenit huic essentie vt hec. q̄
 de quolibet quod est in hac essentia qđ potest
 a nobis cōcipi. siue sit supius quasi passio p̄t̄
 demonstrari esse p̄ hanc essentia sicut p̄ mediuz
 demonstratōe ppter quid. t̄ p̄s nullā talis est
 p̄ se nota. Secunda rō est efficac̄ si bene intelliga
 tur. t̄ s̄līr tertia. En sunt hic duo dubia. P̄u
 mū est q̄ videt dicere q̄ aliqd est p̄ se notum
 de diffinitiōe. quod t̄n̄ nō est p̄ se notum de diffi
 nito. quod nō est verū. sicut nō est possibile q̄
 b̄ sit p̄ se nota. ois figura plana tc. b̄z tres an
 gulos tc. t̄ t̄n̄ q̄ b̄c nō sit p̄ se nota. ois trian
 gulus b̄z tres tc. vel q̄ b̄c sit p̄ se nota. omne
 aial rōnale est risibile. t̄ non b̄c. ois homo est
 risibilis. Quia ratio est. quia sicut ip̄e acci
 pit nunq̄ p̄dicatu est p̄ se notum de aliquo

Questio III

subiecto p̄posito: nisi sit per se notū pres suas
 vniri. sed de nulla diffinitiōe p̄t̄ esse p̄ se notū
 pres illius vniri. q̄ nulla talis p̄t̄ esse p̄ se no
 ta. Major p̄t̄. t̄ ip̄e p̄cedit ea. Minor p̄bo.
 q̄a om̄is diffinitio vel est p̄p̄ie dicta vel data
 p̄ additamentū. si per additamentū nō est per
 se notū q̄ babeat habitudinē ad aliqd extrin
 secū. p̄t̄ inductive. sicut nō p̄t̄ esse p̄ se notuz
 q̄ aia est actus corporis. vel q̄ color est disgre
 gatiuus visus. t̄ sic de alijs. Si aut sit diffini
 tio p̄p̄ie dicta oportet q̄ det p̄ pres exprimē
 tes pres realit̄ distinctas diffiniti. sicut in dis
 vīj. patebit. sed tales p̄tes p̄nt cognosci q̄uis
 nō sit p̄ se notū illas vniri. Preterea. quelibet

Secunda ratio

talis vnio est contingēs. q̄ nulla est p̄ se nota.
 T̄ns p̄t̄ inductive. sicut vnio materie t̄ forme
 est p̄tingēs. s̄līr vnio substārie t̄ accidētis. Si
 militer depēdētia ad cām est cōtingēs. t̄ vnio
 p̄t̄u integraliū est cōtingēs. et ita p̄t̄ de oib⁹
 que sunt nata vniri ad habendū diffinitionez

Si dicat. q̄ q̄libet vnio talis actualis est co
 tingēs. nō t̄n̄ potētionalis. Contra. per diffi
 nitionē nō exprimit vnio potētionalis s̄ actua
 lis. sicut dicimus q̄ homo est aial rōnale. non
 q̄ potest esse aial rōnale. t̄ sic de alijs. Similr
 posito q̄ nō deberet exprimi vnio actualis. ad
 bui no videt q̄ sit p̄ se nota talis vnio. q̄ quā
 do aliqua vnio actualis est p̄tingēs: nō videt
 q̄n̄ aliq̄s possit dubitare de vnione etiā potē
 tionali. sicut aliq̄s cognoscendo t̄ materia q̄
 formā. p̄t̄ dubitare an forma possit vniri mas
 terie. t̄ ita nō esset ip̄ossibile. qui si aliq̄s semp
 videret intuitiue illud qđ est subiectū accide
 tis: t̄ simili ip̄m accidēs separatū. ita q̄ nūq̄
 videret ea coiuncta. non esset possibile q̄n̄ ta
 lis posset dubitare an vnū possit alteri vniri.

Preterea. si aliqd p̄dicatu cōs̄z per se notū de
 diffinitione t̄ nō de diffinitio. marie ip̄m diffi
 nitū esset per se notū de diffinitione. sed videt
 mus q̄ ip̄m p̄t̄ diffinitū nō est per se notū de
 diffinitiōe. q̄ tc. Secundū dubium. q̄ videt dices
 re q̄ esse qđ est per se notuz de diuina essentia.
 sit aliquom̄ distinctū a diuina essentia. q̄ vi
 detur dicere q̄ in tali p̄positione sunt distin
 cta extrema. et p̄dicatu nulli prius t̄ p̄fecti⁹
 cōuenit q̄ huic essentie. si sic intelligat: t̄ acci
 piat aliqd esse p̄p̄iu deo quod prius cōperit
 deo q̄ aliqd aliud p̄dicatu. q̄a si nō est aliqd
 distinctio inter diuina essentia et bonitatē illaz
 vel sapientiā illā que est realiter diuina essen
 tia. multomagis vel eque nō est aliqua distinc
 tio inter essentia diuinā t̄ esse quod est reali
 ter ip̄a diuina essentia. Secunda pars illius
 solutionis vera ē. sed p̄ma ratio nō vglet. nec
 est cōsona p̄p̄is dicit. q̄ accipit maiore fallaz

Tertia ratio

Secundū dubium

Libri primi

D
Ritio auc.

Questio
Responsio

scilicet q̄ quicqđ p̄mo & imediate cōuenit aliis cui: de quolibet qđ est in eo et cōtentū sub eo p̄t demōstrari ppter quid p̄ illud cui p̄mo cōuenit tanq̄ per mediū. Luius ratio est. qz nul la p̄positio per se nota est demonstrabilis nec a priori nec a posteriori etiā s̄m eū. qz ex hoc q̄ talis p̄positio est demōstrabilis probat q̄ nō est p̄ se nota, sed nūc est ita q̄ aliquid sicut p̄positio in qua p̄dicatur aliquid p̄dicatum de subiecto cui primo cōuenit est nota ex terminis. ita p̄positio in qua p̄dicatur idē p̄dicari de concreto sub illo cōi est nota ex terminis. sicut enī hec est nota ex terminis s̄m eū. oē totū est maius sua pte. ita est hec nota ex terminis. oē cōtinuū est maius sua pte. Sūt sicut hec est nota ex terminis. si ab equalib⁹ equalia demas q̄ relinquitur sunt cōlia. ita hec est p̄ se nota ex terminis. si a diversis q̄ternariis cōlia demas q̄ relinquitur sunt equalia. & vñ vel frequēt qñ aliquid p̄dicatum est p̄ se notū de suo p̄mo subiecto. est p̄ se notū de quolibet p̄tō sub eo in se cognito. Ideo dico ad q̄stionē p̄mo qd p̄positio p̄ se nota. & dico q̄ p̄ ly p̄ se nō excludit notitia terminorū. nec notitia terminorū est causa sufficiēs respectu talis notitia. s̄ cū notitia terminorū requiriſt formatio p̄pōis ex illis terminis. et ita cū formatio p̄pōis nō possit fieri nisi mediare voluntate. Ad notitiā p̄pōis p̄ se note requiriſt ipa volūtas tanq̄ efficiēs causa saltē mediata. nō tñ vñ qñ notitia incōplexa terminorū & formatio p̄pōis ad notitiā cūdētētē talis p̄pōis sufficiunt. est p̄pō p̄ se nota. s̄ sic dictū est in p̄ma qđe plogi. aliquid notitia ita iūtiua terminorū cū formatiōe p̄pōis sufficit ad notitiā cūdētētē veritatis ptingētis. & tñ illa veritas ptingētis nō est p̄ se nota. s̄ ad hoc q̄ p̄positio sit p̄ se nota. oportet q̄ qcunq̄ notitia terminorū sit pfecta siue impfecta. siue p̄fusa siue disticta. dūmodo illi idē termini q̄ p̄us app̄henduntur et nō alij. siue intuitiva siue abstractiva. siue sufficiēs cū formatiōe p̄pōnis ad causandū notitiā cūdētētē p̄positiōis. Et si querat. an notitiā terminorū in vñ sufficiat. Dico q̄ nō. qz tñc est aliquis terminus apprebenſus qui nō est in tali p̄positione p̄ se nota. Intelligendū est tñ q̄ iproprie aliquid ab auctoribus dicit aliquia p̄positio p̄ se nota. ad cui⁹ tñ notitiā nō sufficit notitia terminorū incōplexa cū formatiōe p̄positiōis. sed requiriſt aliquid aliud. qz tñ nō requiriſt syllogismus nec exp̄ertia aliqua alia alicui⁹ extrinſeci realis. dicitur esse p̄positio p̄ se nota. qz sufficit sola exemplificatio alicui⁹ inferioris. sic q̄ ex duabus p̄positiōibus vñibus dispositis in mō & in figura: p̄cipue in p̄ma. sequit p̄positio vñis. potest dici

Sententiarum

Scđo dicit aut̄

aliquo modo p̄ se notū. qz nō oī nisi exēplifica re in terminis. & statim intellect⁹ assentit. Et ita est in alijs sc̄iētis. q̄ p̄ncipia aliq̄ caruū di cunq̄ esse p̄ se nota. q̄uis nō q̄libet notitia terminorū sit causa efficiēs notitiae cūdētis illarū veritatū. Secūdo dico q̄ aliū termin⁹ est vniuersale et quodlibet contentū sub eo si ue contentū dicat res siue cōceptus. & eodem modo aliū termin⁹ est diffinitio et diffinitū. Et s̄m hoc dico q̄ aliū termini sunt in ista p̄positōne: deus est: quā nos habem⁹ mō de facto. & aliū termini sunt in illa p̄pōne quam vñdens essentiā diuinā p̄t formare. p̄dicādo illud cē quod est diuina cēntia de ipamē diuina essenția. & aliq̄s aliū termin⁹ est in illa p̄pōne quā p̄t talis formare p̄dicando illud idē qd nos p̄dicamus de aliqua cēntia. ita q̄ sint ibi due p̄pones ad minus possibiles. q̄ nobis nō sunt possibiles. Scđo hoc dico. q̄ illa p̄pō quā de facro habemus nō est p̄ se nota. s̄ p̄pō vñraq̄ quā format beat⁹. siue p̄dicādo esse qd ē deus de diuina cēntia. siue illud qd nos p̄dicamus est p̄ se notū. Primi p̄z. q̄ illa p̄pō que est dubitabilis nō est p̄ se nota. sed ista p̄pō quā nos habem⁹ est dubitabilis manifestuū est. ergo tc. Scđo patet. q̄ apprehēdēs illos terminos & formās p̄pōnem necessario assentit. De prima patet. q̄ ibi p̄dicat idē de se sc̄iētia de cēntia. s̄ de re simplici nō p̄t intellect⁹ apprehēdēs illā rē dubitare. qñ p̄dicatio eiusdez de se sit vera. ḡ tc. De scđa eriā p̄pōne patet q̄ itellectus bñis vñdens illā essentiā nō p̄t dubitare eam esse. nec eriā apprehēdens cā abstrac̄tive. quecūq̄ sit ratio istius dicti. Per alterā istarū p̄pōnū est illa p̄pō quā nos habem⁹ de facto demōstrabilis. p̄dicando in p̄ma p̄pōne illud p̄dicat quod nos habem⁹. Scđo p̄dicando de illo subiecto quod nos habemus ipaz diuinam essentiā in se & ex his p̄pōnibus concluendo p̄dicat quod non habem⁹ de subiecto quod nos habemus. Et si querat. cui est ista p̄positio demōstrabilis. Dico q̄ est demōstrabilis. vel ipi vñdenti essentiā diuinā in se vel cognoscēti abstrac̄tive ipaz diuinā essentiā in se. Et si dicat q̄ talis p̄pō nō ē sibi dubitabilis. Dico q̄ posito q̄ talis manēs talis nō possit illaz p̄pōne dubitare. tñ est demōstrabilis. qz ad hoc q̄ aliqua p̄pō sit demōstrabilis. sufficit q̄ possit dubitari a quoqū. & postea p̄ sillogis muū accipientē p̄pōnes necessarias p̄fere in nota. & ita est in p̄posito. q̄ aliq̄s potest istā p̄positionē dubitare. & postea si videat dinaz essentiā p̄t eandē formare quā p̄us. & nōtire notitiae p̄missarū cā cūdētē cognoscere. Ad argumentū p̄ncipale dico q̄ in ista p̄positiōe.

B
Ad argumēnum
p̄ncipale

Distinctionis III

deitas est. nō p̄dicat idem de se. q̄ bic p̄dicat vnu cōmune ad deit̄ ad alia. et nullū cōmune est idē cū suo inferiori. nec est ps sui inferioris. nisi qn̄ plures cōceptus cōtūgunt̄. sicut est de diffinitio et parte distinctionis. q̄ ibi vna pars est in plus q̄ tota diffinitio. nec in aliquo alio casu inferioris includit s̄nu sup̄ius. et ideo in talib⁹ p̄pone nō predicat idē de se. nec ps de toto. nisi vt dictū est. nec aliquid intrinsecuz illi de quo p̄dicatur.

Questio. v.

A
Questio. V

B
Opinio p̄ma q̄ cōscientia

Conclusio scoti

Probatio p̄lo pri.

Supposito q̄ de: us nō sit p̄mū cognitū a nobis. q̄ ro. Utrū vle cōfīlū sit p̄mū cognitū a nobis. Sic videt. Auicēna p̄mo meth. vult q̄ ens et bmoi p̄ma im̄p̄ssio ne im̄primunt̄ in aia. q̄ talia cōfīlū sūt p̄ma cognita a nobis. Ad oppositū vniuersaliora sunt diffīcillima ad cognoscendū. quia sunt a sensu remotiora. i. meth. q̄ que sunt p̄pinq̄oza sensu sunt notiora. et p̄pns p̄us cognita. Et bmoi modi sunt singularia sensibilia. q̄c. Ad q̄stionē dī q̄ cōmuniſſimū nō est p̄us notuz. sed sp̄es sp̄ealissima illius singulari quod fortius mouet sensum. Intelligit aut̄ questio de p̄mo obiecto p̄mitare gn̄ationis. et sic intelligendo questionē ista opinio p̄mitit duo. Prīmū est q̄ conceptū simpli simplicē vocat qui non est resolubilis in plures cōceptus. ut cōceptū enī vel vltimē dī. Cōceptus vno simplex l̄z nō sim pliciter simplex ē quicq̄ potest accipi ab intellectu actu simplicis intelligēti. lic̄ possit resolui in p̄les cōceptus seorsim p̄ceptibiles. Secundū p̄mittit q̄ aliud est intelligere p̄fusū et aliud cōfuse intelligere. Confusū em̄ idē est quod indistinctū. Et sicut duplex est indistinctib⁹ ad p̄positū. sc̄z totius cōntialis in partes cōntiales. et totius vls in partes subiectivas. ita est duplex distinctio dupliq̄ totū p̄dicti ad pres suas. Confusū aut̄ intelligitur qn̄ intelligit aliquid indistinctū altero p̄dictorū modo. Sed cōfuse dī aliquid cōcipi quando concipi p̄fusū sicut exprimit p̄ nomē. Distincte. qn̄ concipi p̄fusū sicut exprimit p̄ distinctionē. His p̄ intellectis p̄mo ponit̄ ordo originis in cognitione actuali que p̄fusū cognoscunt̄. et quo ad hoc dicit̄ q̄ primū actualis cognitū confuse est sp̄es sp̄ealissima. cuius singulare efficacius et fortius p̄mo mouet sensum. et hoc supposito q̄ singulare nō p̄t sub rōne p̄pria intelligi. quia fm̄ cum modo loquit̄ de his que certū est posse intelligi fm̄ vnam opinionē. Conclusio p̄ posita p̄batur. causa naturalis agit ad effectū suū fm̄ vltimū poterit̄ sue quādo nō est impedita. ergo ad effectū p̄fectissimū quem potest

Questio V

pducere p̄mo agit. sed omnia concurrentia ad istū actū primū intellectus sunt cause mere naturales. quia p̄cedunt oēm acrū voluntatis. et nō sunt impedita. vr p̄z. ergo p̄ducunt effec̄tū p̄fectissimū in que possunt. Ille aut̄ non est nūl cōceptus sp̄ei sp̄ealissime. Si em̄ aliq̄s altius esset. puta cōceptus alicuius cōmuniōis esset p̄fectissimus. in quē ista possent cū cōceptus superior vel cōmuniōis istius sit imperfēctior cōceptu sp̄ei sp̄ealissime. sicut pars ē ī perfectior toto. sequeret̄ q̄ illa nō possent ī cōceptum illius sp̄ei. et ita nunq̄ causarēt conceptū illius. Secundo sic. Auicēna p̄mo met̄aphysice. ca. ii. Met̄aphysica est vltima ī ordine doctrine. q̄ p̄ncipia oīm aliarū sciarū possunt cōcipi. et termini illoꝝ ante p̄ncipia metha. sed hoc nō esset si oporteter p̄mo actus aliter concipi cōceptus cōmuniōes q̄ conceptus specierū sp̄ealissimā. tunc em̄ oportere ret̄ ens et bmoi p̄mo concipi. et ita magis seq̄retur met̄aphysica esse primā ī ordine doctrinē. q̄. Tertio sic. q̄ si oporteter p̄cōcipe cōceptus vniuersaliores ante conceptum talis speciei. tūc sensu positō ī actu de singlari movente sensum et intellectu exēte soluto. oportere ponere magnū t̄ps ante q̄ sp̄es buius singularis p̄mo sensati conciperet. q̄ p̄us oportere intelligere p̄dicata cōmuniā et oīa dicta ī quid de illa specie fz ordinē. Dicūt secundo isti q̄ ordinē originis ens est primū distincē cognitū. et consequēter semp̄ prius sibi p̄pinq̄ ora et posterius remotiora. quia ex secundo p̄missō nihil concipi distincē nisi quādo concipiunt̄ omnia que sunt de rōne cōntiali eius sed ens includit̄ in oībus cōceptibus inferiōrib⁹ q̄dditatūis. ergo nullus cōceptus inferior distincē concipit nisi cōcepto ente. ens aut̄ nō potest concipi nisi distincē. q̄a habet conceptrū simpli simplicē. Potest q̄ distincē cōcipi sine alijs et nō eōuero. q̄ ens est p̄mus cōceptus distincē p̄ceptibilis. Dicūt etiā q̄ totus ordo cōfuse concipiēdi p̄cedit totū ordinē distincē cōcipiēdi. qd̄ p̄bat auētre p̄dicta Auicēna ī ordine meth. ad alias scias sp̄ciales. Tertio dicūt q̄ notitia hī uali sit cōora p̄pū notavia gn̄atiois. et b̄ p̄bat p̄ exēpluzā sīlī. de diversis formis p̄ficiētib⁹ idē p̄fectible ordinē quādā. scilī mediatis et immediatis. Et cōsīlī de eadē forma. si fūtualī cōtineat ī se p̄fectionē illarū formarū ordinatarū cōsimili ordinē p̄ficiētē. Eodē modo de diversis cōceptibus vel vno equivalēte virtualiter ī persificiendo intellectū. Et̄tra opinione primo q̄ ponit̄ de cōceptu simpli simplicē et nō simpli simplici. innuēs q̄ nullus cōceptus speciei v̄l

Cōdīcio scōla scoti

Tertia conclusio
scoti

E
Cōtra opiniones

Libri primi

generis est simpliciter simplex. non est verum quod de re simpliciter simplici non est impossibile habere species. prout simpliciter simplicem. sed aliquod res est simpliciter simplex. sicut alias declarabitur. q. tunc. Preterea illud quod non est simpliciter simplex. vel includit compositionem vel est cum altero componibile. ergo si conceptus speciei specialissime vel generis non sit simpliciter simplex. vel hoc est quod ponitur ex pluribus conceptibus vel quod est componibilis. Primum non est verum. quod quoniam aliquod componitur ex pluribus partibus sunt modo sibi convenienter. si totum sit realiter. partes sunt realiter. si totum sit ens rationis et habens actualiter esse positum et esse obiectum. partes proportionabiliter erunt. q. conceptus speciei specialissime non potest esse sine partibus suis. et ita cum ipse ponat conceptus entis est per se non potest esse conceptus speciei specialissime sine conceptu entis quod ipsum negat. Si dicatur quod conceptus entis est ibi virtualiter vel potenter. et hoc sufficit ad rationem prius. Contra pars est prior naturaliter suo toto. illud quod est tamen potentialiter vel virtualiter non est per se natura alio. q. ideo pars actualiter sit per actus auctoritate sibi pertinenti. ita quod sicut per se realis est per simpliciter et vere actualiter est. ita per rationem est prior in esse concepto vel cognito. Preterea quoniam aliquod habet omnes partes simpliciter easdem illa sunt simpliciter idem. nec in aliquo distinguuntur. q. si conceptus speciei non sit simplex sed compositus. ideo quod beatum est per se easdem quod habet distinctionem. quod aliae per se non pertinet. q. propter conceptus speciei non sunt conceptus entia les speciei nisi tamen conceptus generis et dicitur que sunt partes distinctiones. et non est maior ratio quod una per se distinctiones sit per se conceptus speciei quod alia. q. distinctiones et distinctiones non entia distincti termini quod alibi negat. Si dicatur quod alter componatur conceptus speciei et conceptus distinctionis. quod in distinctione sunt in actu. in conceptu autem speciei sunt tamen potentialiter vel virtualiter. Contra. quoniam aliquod est in potentia virtualiter et illud quod ista distinguuntur per se in actu illud nullum facit compositionem in illo in quo est. Exemplum. quod forma est in materia in potentia et non in actu. ideo non facit materiam compositam. sicut alias patet. Sicut. quod omnia sunt in deo virtualiter. ideo non facit in deo compositionem. q. si conceptus generis et dicitur sint tamen potentialiter vel virtualiter in conceptu speciei. nullum faciet compositionem in specie. Nec potest dici secundum quod conceptus speciei non est simpliciter simplex. quod est componibilis. Tunc quod non est componibilis nisi forte cum conceptu actuali. Tunc quod conceptus ultime dicitur et sicut conceptus enim est componibilis. et tamen utrumque est simpliciter simplex secundum eum. Contra secundum presumimus. quod ipse dicit quod confundit conceptum aliquod. quoniam conceptus sicut exprimit per nomen. et distincte quoniam conceptus sicut exprimit per distinctionem. innuenies quod distinctione non potest distingui.

Contra secundum dicendum

Sententiarum

ete cognosci sine distinctione. Contra hoc ostendemus quod concipiuntur secundum totum et secundum qualibet partes distincte concipiuntur. sed conceptus alicuius speciei potest concipi secundum se totum et secundum qualibet partem sine distinctione. q. tunc. Ad hinc per se. Tunc quod sicut post patet aliqua species non habet distinctionem proprie dictam. Tunc quod sicut dictum est conceptus alicuius speciei est simpliciter simplex. Tunc quod sicut post patet. compositionem non est semper primum distincte cognitus nec etiam eius semper plus distincte cognoscitur.

Contra principale conclusionem primi articuli quod species specialissima non primo intelligatur per unitatem originis. quod secundum multos primum obiectum poterit et maxime per unitatem originis procedit actu poterit secundum illam rationem secundum quam terminat actu poterit. sed species specialissima sub ratione species specialissime non procedit oenactu intelligendi. sicut declaratum est plus. q. tunc. Profecta aut singulare intelligitur a nobis aliquo modo. et hoc sub ratione propria singularitatis. aut nullo modo. Non nullo modo certum est. quod tunc nunquam de eo possemus inquirere aliquam veritatem et ita non possemus inquirere an sit ponenda vel non. Si sit aliquo modo cogiscibile a nobis et non in conceptu proprio. q. in conceptu eorum sibi et aliis. et oportet conceptus non quod ditatur quoniam alteri presupponit conceptus quod ditatur illi convenienter secundum eum alibi. ergo esset aliquod predicabile in quod de diversis individuali. ergo ipsa diversitas individualis in se cognoscitur primo. et tunc per rationem suam causa naturalis agit ad perfectissimum conceptum in quem potest. ergo ipsum singulare primo intelligitur. Preterea rationes sive non cocluduntur. Prima non. quod quoniam accipit quod causa naturalis tunc. aut intelligit quod producit effectum secundum speciem aut secundum numerum. si secundum modo hoc est falsum. quod significat in calefaciendo non producit perfectissimum calorem in quem potest. sed successivae producit quousque plenariam ad perfectum calorem. Si intelligit primo modo. aut intelligit de causa totali illo modo quo causa naturalis potest esse causa totalis aut vel de causa partiali. sive sit totalis sive partialis. Si secundum modo hoc est falsum. quod aliquam causam partialis producit unum effectum et postea illa causa partialis et effectus productus cocurrunt sicut due cause partiales ad productum effectum perfectum. p. tunc quia ipsa substantia anime primo causat cognitionem. et postea ista cognitione et substantia anime poterunt producere unam volitionem. q. est perfectior cognitione primo producta in naturalibus. etiam prout adhuc multa exempla inveniri. Si intelligit primo modo. tunc si sit natura producere plures effectus nullus eorum plus producetur nisi forte potestate tenuis. quod unus potest producere in instanti. et aliis tantum successivae. et tunc ille qui producetur in instanti sive sit perfectior sive imperfectior plus producetur. Et hoc si productio instantanea

D
Contra principale conclusionem

E
Contra primam rationem

nō sit finis nec intrinsecus nec extrinsecus p
ducōis successiue. Que aut sit cā illi^o. post di
cet. Cōfirmat. q p̄m. ix. merba. q̄ q̄ sunt p̄o
ra via generationis sunt impfectiora. illud nō
p̄t intelligi de distinctis effectib^z pductis a di
stinctis & disparatis causis. q̄ illi vel nō h̄t
ralē ordine originis. vel indifferēt p̄t p̄i^z. p
duci pfectius aut impfectius & eōuerso. Silt
p̄z fm̄ eu q̄ intelligit de cā habēt plures effe
ctus. Preſea. fm̄ eu visible distas p̄i^z itellis
git sub rōe cōioi q̄ min^o cōi. ḡ nō s̄ḡ pductur
p̄mo effectus pfectissim^o. Si dicat. q̄ cause
iste sunt ipedire p̄p̄ i proportionē medi. Lō
tra. q̄n est aliqua cā pductua m̄troy effectuū
ita q̄ q̄nq̄ sufficiut ad pductione vni^o effe
ctus. puta a. & nō alterius puta b. tūc a & b si si
mul pductatur. prius natura pductit b q̄ a. q̄a
p̄s natura fm̄ p̄m. v. metba. et scđm eos est
illud q̄ p̄t esse sine alio & nō eōuerso. sed q̄
cōnq̄ sufficiut ad causandū pceptū min^o cōem
sufficiut ad causandū effectū cōioz. sicut isti
habēt pcedere. & nō eōuerso. ḡ nō p̄t pducti
pceptus sp̄i sp̄alissime. nisi pductat pceptus
cōio. sed eōuerso p̄t fz̄ eos. q̄n obiectu ipro
portionabilis distat. ḡ p̄i^z natura pductit pce
ptus cōio. Si dicat q̄ pceptus sp̄i sp̄alissi
me p̄t pducti sine pceptu cōio. Lōtra. q̄o q̄
req̄unt ad causandū pceptū entis. videf q̄ i
tellectus agens & fantasma cuiuscūq̄ singula
ris vel sp̄s intelligibilis sufficiut. q̄ fm̄ istos
nibil agit in intellectu possiblē n̄i intellect^o
agēs. vel ip̄e intellect^o possiblē & sp̄s intellect^o
gibilis vel habit^o vel essentia rei pntis. & intel
lectus agēs & possiblē semp se habēt vniſor
miter. ḡ i nō pductat pceptus entis q̄n pducti
tur pceptus sp̄i sp̄alissime. op̄z q̄ hoc sit p̄p̄
defectu habit^o. & hoc nō est verū. q̄a habit^o sp̄
sequit acrū. vel ppter defectu sp̄i. vel ppter
defectu essentie rei pntis. Nō ppter defectu
sp̄i. q̄ nō ppter defectu alicui^o sp̄i singular^o.
q̄ nō p̄t dari cui^o. nec plus vnius q̄ alteri^o. et
ita vel nullius vel cuiuslibet. Nec ppter defec
tu sp̄i cuiuscūq̄ vls. q̄o a quo causare il
la sp̄s illi^o vls. & nō p̄t dari n̄i intellectus
agēs & singulare vel sp̄s singularis vel natu
ra cōis. q̄oia sunt pntia & sufficiēt approxia
ta q̄nq̄ generat sp̄s rei singularis. Hoc cō
firmat. q̄ si p̄mo nō habetur pceptus entis &
postea habet. tūc erit tēp̄s mediū iter pductio
nez pceptus sp̄i sp̄alissime & pductionē pce
ptus entis. Et quero de illo tēp̄s. aut facta aliq̄
mutatione. aut nulla. Si nulla nō est maiora
tio q̄ ageret post illud tēp̄s mediū. q̄ i illo tē
pore medio. Si sit facta aliq̄ mutatio. nō p̄t
dari termin^o talis mutationis. q̄a nec species

nec actus intelligēdi nec h̄tus. p̄z inductive.
nec pductit pceptus entis ppter defectu pres
sentie rei realis. patet inductive. Preſea q̄n
accipit in minore q̄ cōceptus pfectissimus in
quē possūt est cōceptus sp̄i sp̄alissime. b̄ nō
debet cōcedi fm̄ istos. q̄ illud idē ē intellectū
q̄ est sensatū. b̄ sensatū est singulare. ḡ singula
re est intellectū. & pceptus singulare est perfe
ctio. pceptu sp̄i sp̄alissime. ḡ si maior exz sit
vera singulare p̄mo intelliget. & p̄mo pceptus
eius pductet. Cōfirmat ista rō. q̄ singulare sub
rōne singulare est sensatū a sensu. ḡ singulare
sub rōne singulare est intellectū ab intellectu.
P̄na p̄z. q̄ in quodcuq̄ obiectu p̄t sensus in il
lud idē sub eadē rōne p̄t intellectus. maxi
me fm̄ istos. Ans p̄z. q̄ sensus nō est apphē
sus vliū. ḡ tm̄ singulare. Si dicat singulare
sub rōne sue singularitatē nō sentit. sed tm̄ sub
rōne nature. Contra. ip̄e ponit q̄ nō intelligi
tur p̄mo singulare. sed sp̄s sp̄alissima cuius
singulare fortius mouet sensu. Tūc quero. aut
idē sub rōne eadē reali est obiectu sensus & in
tellectus aut nō sub eadē rōne a parte rei. Si
sic. nō debet dicere q̄ sp̄s sp̄alissima p̄mo in
telligit. cuius individualis fortius mouet sensu.
b̄ q̄ illa sp̄s sp̄alissima p̄mo intelligit q̄ p̄i
mo mouet. ex quo idē sub eadē rōne a parte rei
est obiectu vtriusq. & tā obiectu q̄ rō obiecti
debet pcedere actu p̄mu tam poterit sensitio
q̄ intellective fm̄ eu. Si aut idē sed nō sub ea
dē rōne est obiectu sensus p̄mu p̄mu obiectu
intellect^o. Et certū est q̄ in re an oēm actu in
tellect^o nō est n̄i natura vel dīa individualis
b̄hes naturā fm̄ eos. ḡ si rōne nature sit p̄ma
rō obiectua intellect^o. q̄ dīa b̄hes sit rō mo
tiua & terminativa ip̄ius act^o sensitivū. Lōfir
mat q̄ fm̄ eu obiectu p̄mu intellect^o precedit
actu p̄mu intellect^o. b̄ fm̄ eu n̄ibl est an oēm
actu intellect^o n̄i q̄ est realis singulare. ergo
p̄mu obiectu intellect^o est realis singulare. ḡ n̄i
si sub alia rōne apphēdat ab intellectu. puta
sub rōne nature. & sub alia apphēdat a sensu.
puta sub rōne nature individualis. nō plus ent
obiectu sensus ip̄m singulare q̄ obiectu intel
lectus. Si dicat q̄ natura est alia motiva vel
rō mouēdi sensu & intellectu. q̄ vt ē rō mouē
di sensu. n̄c rō est sub singulitate. et autē rō
mouēdi intellectu abstrabili a singulitate. I^z
actualis p̄nig^o singulatate. Lōtra. q̄uis forte
sensu p̄ticulari possit ē alicui^o obiecti. n̄i q̄n
nā p̄nig^o dīa idē individuali fz̄ istos. & b̄ n̄al. tamē
sensu interior. q̄ fz̄ actu suū in absentia rei. &
p̄seq̄ns eadē rōne re deſtructa nō est magis
respectu nature p̄nig^o differēt individuali
q̄ intellectus. & ita nō plus apprehenderetur

Libri primi

Cōtra sc̄daz rōes singulare a fantasia q̄ ab itellectu qđ est p̄tra eos. Sc̄dā etiā rō nō valet. q̄ sc̄ia nō est tñ ex incōplexis sed est respectu pplexor. et alioq̄ pplexa sunt ignoriora q̄tūcunḡ termini sint noti vel etiā notiores. ergo q̄tūcunḡ termini metaphysicales essent p̄noti q̄ termi aliarū sciarum. nō oporteret cōplexa metaphysicaria esse notiora. et ita nō oporteret metaphysicā eē priorē ordine doctrine. Exēpli. isti sunt termini noti. corp̄ celeste. astra. & h̄mōi. & paritas & imparitas. & tñ istud pplexū. astra sunt parit̄ nō p̄t euiderē cognosci. nec etiā ei⁹ obiectū. et tñ multa alia pplexa quoy termini sunt posteri⁹ noti p̄nt euiderē cognosci. Et ita q̄uis termini metaphysicales essent p̄noti q̄ ali⁹ termini altari sciarū p̄ticulariū. nō oporteret cōplexa ex illis terminis esse notiora. Prefea. fīm pbm i. phī. & yh. metba. & i. posteri⁹. sc̄ia de vñori bus est p̄oz ordine doctrine. & tñ fīm istū termini cōiores nō sunt p̄noti. q̄ nec sp̄ poritas nottie incōplexa terminor. fīm istos arguit p̄poritas re seie ordine doctrine. Prefea. metba. nō tñ est de cōpositis. f̄ etiā est de s̄bi⁹ separatis q̄ sūt posteri⁹ note fīm istos. q̄ q̄tūcunḡ metba. non esset vltia ordine doctrine q̄tum ad illā p̄tē q̄ est de cōplexis cōpositis ex terminis cōibus. tñ posset esse vltia q̄tum ad illā p̄tē q̄ est de s̄bi⁹ separatis. Prefea. sc̄ie p̄ticulares nō soluz sunt de sp̄b⁹ sp̄alissimis istorū sensibiliū. q̄ sole fīm istos sunt p̄ma cognita ab itellectu primitate originis. q̄ illa singularia efficac⁹ mouēt sensuz. & etiā sunt de multis alijs. puta de substātijs. de q̄titatib⁹. fīm eos. & de respectibus fīm eos. & de multis alijs q̄ non sunt p̄mo cognita ab itellectu. & aliq̄ illoꝝ sic s̄be nō p̄nt cognosci nisi in pceptu cōi⁹ sibi & accidētib⁹. & p̄tē nō p̄nt cognosci nisi p̄habito cōceptu entis. & alijs cōceptib⁹ cōissimis. q̄ si rō sua esset bona metba. esset p̄oz ordine doctrine respectu talium sciarū p̄ticulariū. q̄uis nō esset p̄oz ordine doctrine respectu sciarū de sp̄b⁹ sp̄alissimis istorū sensibiliū. Prefea. si rō sit bona sequit q̄ sc̄ia de sp̄e sp̄alissima sit p̄ma ordine doctrine. cui tñ opositū docēt auc. & expientia. Prefea. tertia rō nō valet. Tū q̄ eq̄ p̄cluderet si cōceptus sp̄e sp̄alissime p̄mo p̄ducit q̄ erit magnū tps̄ atēq̄ deueniref ad pceptū entis. sicut si ens cōcipiāt. p̄mo oporteret ponere magnū tps̄ atēq̄ deueniref ad pceptū sp̄e sp̄alissime q̄ q̄rōne oporteret trāsire oia media descēdēdo a cōissimo vñq̄ ad sp̄e sp̄alissimā. eadē rōe oporteret trāsire p̄ oia media ascendēdo a sp̄e sp̄alissima vñq̄ ad pceptū entis cōissimū. Tū q̄ diceret ali⁹ q̄ simul: saltē tpe q̄uis nō natūra p̄duceref pceptū entis cōissimi & cōceptū

Sententiarum

sp̄ei specialissime. Cōtra sc̄dā articulū. in quo ponit q̄ ens necessario est p̄mū distincte cognitū primitate originis. h̄ est simpt̄ falsuz q̄ om̄e obiectū p̄tē distincte cognosci. non cognito illo qđ nō est de ratione eius cēntali nec includit cēntialit̄ in eo. sed pceptus entis nec includit in specie sp̄ealissima nec i aliquo iferiori reali. q̄ vñquodq̄ illoꝝ p̄t cognosci distincte sine cognitōe entis cōissimi. H̄ aior p̄z. q̄ ad cognitōe distinctā rei sufficit cognitō oīm essentialiū & intrinsecor sibi. H̄ aior p̄z fīm eu. q̄ cōceptus entis cōissimi nō est ali quod reale. q̄ tñ est in itellectu. fīlūd qđ tñ est in intellectu nō est de cēntia cuiuscunḡ rei entis extra aiām. Preterea q̄nūcū sub aliq̄ cōi continent plura p̄ se p̄tēta. si vñū illoꝝ potest distincte cognosci sine cognitōe supioris. & ens p̄dicat in qđ d̄ deo & creatura. & deus p̄t cognosci distincte sine cognitōe talis supioris. ergo et creatura. H̄ aior p̄z. q̄ nō est maior ratio q̄ ad cognitō nē distinctā vñū inferioris requirat cognitio supioris q̄ ad cognitionē alteri⁹ inferioris cū eque cēntialit̄ & in qđ p̄dicat de vtrōq. H̄ aior p̄baf. q̄ simpli simplex in re. aut totalit̄ cognoscit. aut totalit̄ ignorat. & hoc est intelligēdum de notitia intuitiva. q̄ p̄ce p̄m istos rez respicit extra aiām & nō pceptū mētis. ergo si deus intuitiva cognoscit. nēcīo distincte cognoscit. & notitia intuitiva nō est respectu ali⁹ cuius cōceptus. q̄ erit ibi notitia intuitiva distincta sine cognitōe talis pceptus. & per p̄ns sine cognitōe supioris. cū nibil sit superioris ad deū fīm eu nīl cōceptus & nibil reale. Prefea quicqđ distincte p̄t cognosci a sensu sine cognitōe cuiuscunḡ alteri⁹. & aliqđ sensibile p̄t distincte cognosci sine cognitōe enī cōissimi. q̄ sine cognitōe talis cōissimi p̄t distincte cognosci ab intellectu. Cōtra alius qđ dicit q̄ torus ordo p̄fuse cōcipiēdi p̄cedit torū ordinē distictē cōci piēdi. Hoc nō est verū. q̄ qđ distincte cognosci a sensu. illud idē p̄t distincte cognosci ab itellectu. & marie ab intellectu nō ipedito. q̄ non mīor potētē ē itellectu nō ipedit ad cognoscendū sua obiecta q̄ sensus ad sua. q̄ disticta cognitio p̄t bīt in p̄mo instati. et tñ nō oportet tūc q̄ babeat torū ordo p̄fuse cōcipiēdi. q̄a cōceptus multorū generū nō potest baberi si ne notitia plurū singularit̄ diuersarum speciarum. Contra tertiu articulū in quo ponit q̄ notitia habituali et p̄tuali sunt cōmuniōra p̄s nota. Contra. vñquodq̄ passiuū non

H̄ Contracōzari

Cōtra alio dicē

Cōtra cēntiālē
cōlūm

impedit sic agit sicut actuum naturum est agere. sed obiectum quod est actuum respectu intellectus; p[ro]p[ter]ius natu[m] est agere ad perceptu[m] coiores q[uod] ad minorem. q[uod] tali ordine fierent illi coceptus in intellectu quoniam pdicuntur in eo. Si dicat. q[uod] quis obiectum natu[m] sit prius agere perceptu[m] coiores. non tamen intellectus ager est natus prius facte perceptu[m] coiores. et i[n]o p[ro]mo fit perceptus coior. Et contra. quoniam due cause priales req[ui]site concurrunt ad aliquem effectum pdicendum. neutra illarum tollit ab alia modum suu agendi. q[uod] si obiectum natu[m] sit agere perceptu[m] coiores. hoc non potest tolli per actuositatem intellectus ageris. q[uod] p[ro]p[ter]ius natura pdiceat perceptus coior. Praefixa. istud dictum repugnat p[ro]m[er]e ratione. sive ad primam conclusio[n]em. q[uod] ibi dictum est q[uod] causa naturalis non ipse dicit p[ro]mo agit ad effectum pfectissimum quem potest sed quoniam obiectum est sic p[ro]sens intellectui in ratione actualis intelligibilis. ut intellectus possit habere statim actu elicitum circa illud. tunc illud obiectum natu[m] est agere in intellectu. ergo tunc p[ro]mo ager ad perceptu[m] pfectissimum. Et hoc est obiectus cognosci cognitione habituali sum eum. ergo notitia habituali perceptus pfectissimus p[ro]mo habebet. et ille est perceptus speciei sp[irit]ualissime sum eum. q[uod] et. Praefixa. p[ro]te. illud intelligi habitualiter quod sic est p[ro]sens intellectui in ratione intelligibilis actu q[uod] intellectus potest habere statim actu elicitum circa illud. sed sum istos ista p[ro]pterea est p[ro]specie intelligibile. ergo illud cuiusvis intelligibilis p[ro]mo imprimetur intellectui. illud p[ro]mo intelligit notitia habituali. sed sp[irit]us intelligibilis species sp[irit]ualissime p[ro]mo imprimetur intellectui q[uod] et. Assumptio p[ro]p[ter]ius enim qui vult q[uod] sive magis via intelligatur p[er] eandem rationem p[er] quam intelligit minus v[er]o. sive p[er] alias. tunc illud quod p[er] imprimere species minima v[er]o erit causare sp[irit]um cuiuslibet v[er]oris. Tunc arguo p[er] argumentum suu. q[uod] can naturalis p[ro]mo agit ad effectum pfectissimum i[n] que potest. ergo imprimens sp[irit]um minus v[er]o. prius natura imprimet specie magis v[er]o. cum illa sit perfectior. si sit alia. Videlicet non sit alia. Adhuc arguo p[er] rationem suu q[uod] sicut forme diverse p[ro]ficietes id est p[ro]fectibile ordine quodam nate sunt immedia-tius et mediarius p[ro]ficiere illud. ita si eadem forma contineat in se virtutem p[ro]fectionis illarum formarum ordinatarum. similiter ordine nature p[ro]ficiet illud p[ro]fectibile. ergo si una species contineat virtutem species magis v[er]o et species minus v[er]o. consimili ordine p[ro]ficiet intellectu. quo p[ro]ficeret ille species si essent distincte. sicut probatum est p[ro]p[ter]ius. si iste species essent distincte. species minus v[er]o p[ro]p[ter]ius p[ro]ficeret. ergo et. Per idem argu-mentum p[ro]p[ter]ius. q[uod] non semper coius intelligit prius ordine originis notitia virtuali. Praeterea. contra.

Vtrumq[ue] arguo p[er] r[ati]onem suu. sicut diverse forme p[ro]ficietes etc. que est maior. et accipio ista minor. q[uod] si ista intelligant de distinctis notitiis. notitia minus cois est prior via generis. q[uod] si cois et minus communis intelligant una notitia habitali et virtuali. illa unica notitia consimili ordine p[ro]ficiet intellectu. ergo p[ro]p[ter]ius p[ro]p[ter]ius p[ro]ficiet ut est notitia minus cois q[uod] ut magis cois. Praeterea in minore ratione sue accipit falsum sum eum. quia accipit q[uod] perceptus plures communes et minus coes habituales vel virtuales natu sunt p[ro]ficiere intellectu via generationis. ita q[uod] imperfectior secundum p[ro]p[ter]ius. q[uod] p[er] idem potest probari oppositum istius. p[er] quod probat q[uod] perceptus minus cois actualiter presupponit perceptu[m] magis coi actuali. Nec op[er]is q[uod] in isto ordine intellectus plus procedat a posteriori ad actu. q[uod] in ordine cognitivo actualiter. sed si sint tales duo ordines. processus erunt consimiles. Alia est opinio q[uod] de intelligibili. ab intellectu semper coius p[ro]p[ter]ius cognoscitur. et p[er] p[ro]p[ter]ius communissimum erit p[ro]mo cognitum. Probat p[er] p[ro]p[ter]ius primo p[ro]p[ter]ius. q[uod] v[er]a sunt magis notabiles. Et probat p[er] hoc q[uod] pueri appellant omnes viros patres et omnes feminas matres. ergo p[ro]p[ter]ius cognoscitur sub ratione magis v[er]a q[uod] particulari. Dicit ergo q[uod] intellectus noster procedit de potentia ad actu. Et omne tale p[ro]p[ter]ius pertinet ad actu incompletum q[uod] ad completum. qui est medius et potentia et actu p[ro]fectus. Actus autem perfectus intellectus est scia completa p[er] quam completa et distincte res cognoscitur. Actus autem incompletus est sciencia imperfecta p[er] quam sciuntur res indistincte sub quadam confusione. Unde dicit p[ro]p[ter]ius p[ro]p[ter]ius post. q[uod] sunt manifesta et certa confusa magis. posteriorius autem cognoscitur distinguendo distincte principia et elemeta. sed cogiscere aliquod in quo plena continetur sine hoc q[uod] habeat propria notitiam vniuersitatis eius. q[uod] continetur in illo. est cognoscere illud id est sub confusione quadam. q[uod] p[ro]p[ter]ius occursit magis v[er]o. Et q[uod] sensus exire de potentia in actum. idem ordo cognitionis est in sensu. Nam p[ro]mo per sensum dijudicamus magis communem et sum locum et sum tempus. sum locum sicut quando aliquod videtur a remotis. et sum tempus sicut pueri p[ro]mo distinguunt hominem a non homine q[uod] istud hominem ab illo. i.e. p[ro]p[ter]ius. Ratio huius est. q[uod] qui scit aliquid indistincte adhuc est in potentia ut sciat distinctionis principium. ergo qui scit genus est in potentia ut sciat differentiam. Et sic p[ro]p[ter]ius cognitionis indistincta est media inter potentiam et actu. ergo cognitionis singularium est prior quod ad nos q[uod] vniuersalium. sicut cognitionis sensitivae q[uod] intellectiva. ergo tam sum sensum q[uod] intellectum cognitionis magis communis est prior q[uod] minus communis. Sed ista opinio non est vera. Et contra op[er]is secundum.

R
Opinio secunda
Ratio op[er]is.

Z
Cotra op[er]is secundum

Libri primi

Primo quia si semper vniuersalius esset p̄us
notū minus v̄lī. q̄ nō posset haberī notitia mi-
nus v̄lis nisi p̄ua notitia oīm vnuersaliū p̄ se
superior. Ans est falsum. q̄ ans. p̄na p̄z. quia si
posset cognosci minus v̄le aliquo maḡ v̄lī nō
cognito q̄ illud magis v̄le nō esset p̄us notuz.
Falsitas p̄ntis p̄z. q̄ multa sunt ḡna que sūt
nobis ignota. et saltē laycis q̄ paruā vel nullā
habēt de eis cognitione. et tñ multe sp̄es spe-
cialissime p̄ se contēte sub eis nō sūt eis igno-
re. saltē cognitione cōfusa. Preterea fū istos
v̄lia nō sunt aliqua distincta a parte rei ab ip-
sis singularibus. ergo n̄ibl v̄ni realē p̄t co-
gnosci ab intellectu. n̄isi singulare vel multa
singularia cognoscant. q̄ p̄ns nō v̄le. Con-
firmat. q̄ accipio primū actū intellect. et q̄ro
an obiectū terminans actū intelligēdi sit res
extra animam ens rōnis. an aliquid aggrega-
tum ex v̄troḡ. Scđm et tertiu nō posuit dari.
q̄ primū obiectū p̄mi actus intelligēdi prece-
dit actū potētia. Siſr actus p̄mū intelligē-
di maxime refert relatiōe reali ad obiectum. si
aliquis refert reali. Siſr actus intelligēdi p̄mū
depēder a suo obiecto p̄mo. nullū illoꝝ p̄petit
enti rōnis. nec aggregato ex ente reali et ente
rōnis. cum illa sint posteriora p̄mo actu intel-
ligēdi. Si derur primū. aut intelligit una res
vera v̄l̄ plures. et siue sic siue sic. cū fū istos ni-
bil sit in re nisi singulare. vel aliquod v̄nū singula-
re p̄mo intelligē vel multa. Preterea ratio
sua n̄ibl valet. q̄ q̄n̄ accipit q̄ intellectus n̄i
pcedit de potētia ad actū aut intelligit sicut
debet intelligi q̄ intellectus n̄i p̄us intelligit
potētia ante q̄ intelligat actū. et hoc n̄ibile est
ad p̄positū. q̄ si verum est q̄ pcedit de poten-
tia ad actū. et cū hoc stat q̄ p̄mū actus sit per
fectior respectu singularis. q̄ si p̄mo intelligat
singulare vel min̄ cōe. adbuc p̄us sūt in potē-
tia ad intelligendū illud ante q̄ actū illud in-
tellerit. Aut intelligit metaphorice et iopropie.
q̄ p̄io pcedit de potētia. hoc est de imperfectio-
ni notitia ad pfectioꝝ. et hoc deberet p̄bare. et
ita facit fallaciā petitionis principij. Siſr vni-
uersali loquēdo. hoc est fūm. q̄ aliqui prior co-
gnitio est pfectior. patet q̄n̄ pcedit a notitia p̄-
missari ad notitiā cōclusionis. patet q̄ illa no-
titia p̄oꝝ est pfectioꝝ. Siſr aliqui pcedit a no-
titia cause ad notitiā effectus. et tūc p̄oꝝ notitia
est pfectioꝝ secunda. Preterea q̄d dicit in miore
q̄oꝝ q̄ pcedit de potētia ad actū prius ques-
nit ad actū incōpletus. qui est mediū inē po-
tentia et actū q̄ ad actū pfectū. Si intelligat
v̄l̄. ista est simplicif falsa. q̄a q̄n̄ aliquod pcedit
ab aliquo ad actū ppletū. pcedit de potentia
ad actū. tūc q̄uis noꝝ p̄mo puehat ad actū me-

Sententiarum

dū. tūc vere pcedit de potētia ad actū. Si
milit q̄n̄ volūtas de nō diligēte fit diligēs. p̄
cedit de potētia ad actū. et tñ nō oportet q̄ an
illū babeat aliquē aliū actū ppletū. Siſr q̄n̄
aer illuminat a sole. est pcessus de potētia ad
actū. et tñ nullus actus incōpletus p̄supponi-
tur haberī. et ita propoſitio haberī infinitas in-
stantias. Si aut̄ intelligat q̄n̄ aliquod recipit
multa. q̄ prius recipit actū imperfectioꝝ q̄ pfe-
ctioꝝ. hec ppoſitio adhuc est falsa. sicut oſten-
sum est p̄us. Similiter volūtas frequēter ex di-
lectiōe dei haberī dilectionē proximi. et tñ dilec-
tioꝝ primi non est pfectioꝝ. Siſr potētia reci-
pit p̄us actū q̄ habitū. et tñ actus est pfectioꝝ.
Similiter si esset vera oportet q̄ intelligere
de actibus ordinatis. nūc aut̄ nō pbat q̄ itel-
lectus intelligit v̄lia ordine quodā essentiali.
nisi forte accidentaliter. immo aliquā v̄nū p̄i itel-
ligit aliquā posterius. etiā naturalit̄. Preterea.
q̄ dicit q̄ actus ppletus est scia pfecta et. hoc
est cōtra p̄bm. i. posterior. q̄ dicit q̄ demōstra-
tio v̄lis est potior p̄ticulari. ergo notitia q̄ sci-
tur q̄oꝝ triāgulus habet tres et. est pfectioꝝ
q̄ notitia qua scitur q̄ omis ylocheles b̄z tres
et tñ p̄ma est de vnuersaliorū. scđa de min̄ v̄l̄.
Et q̄ dicit. q̄ illud q̄d sic cognoscit b̄z qd. co-
gnoscit in actu et quodāmodo in potētia. Ceterū
est q̄ ipa cōclusio p̄ticularis sic cognoscit v̄nū
qd et quodāmodo in potētia. sed ex hoc nō seq-
tur q̄ illa scia sit imperfecta. sed sequit q̄ cōclu-
sio p̄ticularis imperfecte scitur tali notitia. immo
de virtute fūmonis deberet cōcedi q̄ nō scitur
tali notitia. q̄ tñ ipa cōclusio v̄lis pfecta et actū
simplicif scit tali scia. iō illa scia est perfecta.
Preterea. q̄ dicit q̄ cognoscere aliquid i quo
plura p̄tinetur et. Ceterū est q̄ illa p̄ticularia
confuse cognoscunt vel non cognoscunt ipm̄
ramen vnuersale distincte cognoscitur. Siſr
militer verum est de intrisecis nō extrinsecis.
patet de causa et effectibus contentis. Pre-
terea dicit q̄ idem ordo cognitionis appetit
in sensu. Contra. sensus non est cognitius
nisi singularis. ergo non cognoscit magis cō-
mune et minus. immo nullum cōmune cognos-
cit. Preterea q̄uis vnuersale possit aliquo
modo ponit. Cicer falſo. Precedere actum in-
tellectus possibilis virtute intellectus agens
tis. ramen non potest precedere sensationem.
ergo cū n̄ibl est ante actū sentiendi nisi parti-
culare et singulare fū eos. ergo non sentit ma-
gis cōmune et minus cōmune. Preterea aut̄
sentit magis cōmune et minus cōmune una
sensatione. aut pluribus. Non una. quia tu
ponis q̄ ideo prius sentit magis cōmune:
quia prius dijudicamus q̄ aliquod v̄l̄ a remo-

tis sit ait q̄ homo, sed hoc est possibile q̄ p̄t
tpe sit. ḡ fm ipm tūc pius tpe sentit magis cōe
q̄ minus cōmune, et per p̄ns nō eadē sentiatōe.
Si duabus, hoc videt falsū, q̄ tu ponis q̄ po-
tentia nō p̄t simul in duos actus sentiendi.
Confirmat, q̄ querō quō magis cōe et minus
cōmune distinguunt, aut distinguunt realē,
aut formalē, aut tm fm rōnem. Nō realiter, q̄
albedo nō est p̄posita ex partibus realē distin-
ctis fm istum. Nec formaliter, q̄ negat talē
distinctionē formalē, nec fm rōnem. q̄ illa di-
stinctio nō est nisi p̄ operationē intellect⁹, ergo
nō ē an actū sentiēdi. Et distinctio int̄ magis cōe et
et min⁹ cōe p̄cedit actū sentiēdi q̄ p̄t apphēdi
magis cōmune nō apprehēso minus cōmuni,
quod nō ē et possiblē, nisi tūc magis cōmune
aliquo modo distinguereſ a min⁹ cōe. Preteſ
pbatū est p̄us q̄ nunq̄ est distinctio ratōnis,
nisi saltē alterū extremū sit ens rōnis, ergo
illud quodcūq̄ fuerit nullo modo cadit sub sē
sū. Per idēz patet q̄ nō potest dici q̄ singula-
re magis cōis p̄apprehēdat a sensu q̄ singula-
re minus cōis, q̄ hec albedo et hic color nullo
modo possunt distinguiri, et codē modo ē de oī
bus talib⁹. Preteſ ipe dicit q̄ cognitio sin-
gulariū est prior, et tm fm sensu cognitioni magis
cōis est p̄or q̄ cognitioni minus cōis, hoc repu-
gnat p̄ibus dictis, q̄ prius dicit q̄ oīs potē-
tia que p̄cedit de potētia ad actū, p̄us p̄ueit
ad actū qui est mediū inter potētia et actū
q̄ ad actū completū, sed potētia sensitiva, p̄
cedit de potētia ad actū, ḡ prius peruenit ad
actū incompletū, scz ad cognitionēz cōis q̄
singularis, q̄ q̄n aliquid intelligi sub ratōne
cōmuni, intelligi sub quadā cōfusione, ergo
si cognitioni cōis sit media, p̄us causabif q̄ sin-
gularis. Tel si nō, eadem facilitate p̄t dici q̄
p̄us cognoscet minus cōe q̄ magis cōmune.
Et ita videſ q̄ in eadē q̄one dicat ūditoria.
Ideo dico aliter ad questionē. Supposita di-
stinctione de p̄mo obiecto potētia, p̄mitto du-
as alias distinctiones. Prima est q̄ quedā est
cognitioni p̄fusa et quedā distinctionē. Cognitionis
rei distinctionē est illa, qua q̄cqd est cognitio ēen-
tiale p̄z potētia, ita q̄ nibil de essentiā, nec in-
traneitate obiecti lateat potentia, q̄ h̄ est dis-
videre in singularia singula, hoc est quodlibz
ēentiale rei apprehēdere. Cognitioni confusa
obiecti ē illa, qua aliqd patet potētia, et aliqd
later illā potentia illius obiecti, sicut dissimilā,
vel in ēentis suis, vel fm figuris, vel fm ma-
ioritatē, et minoritatē, et tm q̄ nō possint discerni
Scd a distinctionē est, q̄ aliud est cognoscere
confusum, et aliud cognoscere cōfuse. Cōfusū
ēm cognoscit, q̄n aliqud totū bñs p̄tes intrisē-

cas sibi cognoscit, vel q̄n aliquod vle cōmune
ad multa cognoscit, et tm vtrungs istorū p̄t di-
stincte cognoscit. Sed cognoscere cōfusū acci-
pit duplē, scz p̄prie q̄n aliqud cognoscit, et tm
quodlibet intrisēcū sibi pater potētia. Et isto
modo solū totū includēs partes distinctas cō-
fusū cognoscit aut p̄prie, q̄n aliquid dī cognoscit.
q̄ aliquid aliud quod est sibi cōe cognoscitur.
v̄l aliquid p̄priū cognoscit includēs aliquod
cōe, vel connotās aliqud quod nō est ipz quod
dī cognoscit cōfusū. Tel q̄n aliquid cognoscit,
nec cognitōe simplici, p̄psia nec equalēti. Enī
in p̄nti questione int̄ro loqui de cognoscere
confuse fm q̄ accipit in p̄ma distinctione pre-
missa, q̄ sic est magis ad p̄positū. Tertio dī
stinguo de p̄ceptu et dico q̄ quidā est simplex
qui nō includit plures cōceptus, quidā cōpo-
sitū qui nō est simplex et includit plures p̄ceptū
suo modo sicut compositū actuāl plures res
reales scz materiā et formā includit, et magis in
actu suo modo includit p̄ceptus nō simplicē
simplex q̄ compositū materiā et formā, p̄ q̄to
minus faciūt vñū suo modo q̄n sunt vñī rōis
q̄ materia et forma. His vñis dico ad questionē
et p̄mo q̄ cōfissū nō est p̄mo cognitū a nobis
p̄mitate gnatōis. Circa quod p̄mo ostendam
istam p̄clusionē q̄ primū cognitū p̄mitate ge-
neratōis est singulare. Hanc p̄bo, q̄ illō qd
p̄mo cognoscit ab aliqua potētia sub aliq̄rōe
sub illā rōne p̄cedit actū illius potētiae. Et solum
singulare sub rōne illī qd est singulare p̄cedie
actū potētiae, ḡ tc. Ad hāc p̄t et p̄cedit ab ad-
uersariis. Et p̄ba, q̄ nulla potētia facit obie-
ctū suū primū, nec rōnem onisua sui obiectū. ḡ
p̄supponit obiectū et rōnē obiectū. Preteſ
singulare aliquo mō intelligit, aut ergo perse
aut p̄ accēs, nō p̄ accēs. Tu q̄n aliqud intelligit
v̄l apprehēdit ab aliqd potētia p̄ accēs, nō
apprehēdit distinctionē actū quo apprehēdit obie-
ctū p̄ se, et p̄ p̄ns nūq̄ possit intelligi singulare
nisi intellecto vñi. Si p̄ se, aut ḡ p̄supponit co-
gnitionē vñis aut nō. Sinō babeo p̄positū, si
sic, ita q̄ cognitioni vñi p̄t intelligi singulare. Et
tra, q̄ncūq̄ intellectus h̄z aliqd req̄sita ad itel-
lectionē multoz, si qdlibet illoꝝ respiciat eq̄
lit oia illā mīta, intellect⁹ cū sit potētia natu-
ralis vel intelligit quodlibet illoꝝ vel nullū.
Et ita cum omnia preuita intellectioni vñiuers-
alis equaliter respiciant omnia singularia, et
manifestū est q̄ intellectio vñiuersalis equa-
liter respicit omnia singularia, vel quodlibet
singulare intelligetur vel nullum, quia nō est
maior ratio q̄ intellectio vñiuersalis faciat h̄
singulare intelligi q̄ aliud. Preterea hoc po-
test p̄suaderi, quia vbi potētia prior terminat

Tertia distinc.

Conclusio rñssua

Probab p̄clo

Libri primi

Sententiarum

Ibi incipit potētia posterior. sed potētia sensi-
tiva in cognitione singularis terminat. ergo
ibi incipit cognitione intellectiva. Preterea in
potētiis ordinatis in quodcūq; obiectū potest
potētia inferior. in ide potest et sub eadē rōne
potētia superior. Patet de intellectu et volun-
tate et de potētiis sensitiis exterioribus et in-
teriorib;. q; in omni obiectū in qd potest sensus
in illud ide pōt intellectus. s; sensus pōt pmo
in singulare. q; et intellectus. Scda pco e ista
q; primū distinete cognitū pōt esse singularē.
Hoc pbatur. q; omni distinete cognitū a sensu
potest esse primū distinete cognitū ab intel-
lectu. sed singulare pōt esse distinete cognitū
a sensu. q; rc. Ad hinc p. Major pbat. q; qua-
rōne primū cognitū a sensu pōt ee pmo cogni-
tum ab intellectu. eadē rōne primū cognitum
distinete a sensu pōt esse pmo distinete cogni-
tum ab intellectu. Preterea sicut argutu est
contra primā opinionē oīs res pōt distinete co-
gnosci ab intellectu. nullo qd nō est de eēntia
eius cognito. s; vle (sicut declaratū est p.)
nō ē de eēntia cuiuscūq; rei singulari. q; potest
distinete cognosci nullo vli cognito. Tertia
conclusio est q; aliqd aliud a singulari pōt esse
pmū distinete cognitū. Hoc p. quia stāte co-
gnitione pfula aliquid sensibilis pōt ee cogni-
tio cōfusa intellectiva eiusdem sensibilis. sed il-
la cognitione cōfusa intellectiva stante. potest i-
ntellectus abstrahere aliquē pceptū simplicē
simplicē ante cognitione cuiuscūq; alteri rei
singularis. q; illud cognitū post cognitionem
singularis p̄misā erit ille cōceptus simplex. sed
simplex nō pōt cognosci nisi distinete. q; non
est possibile eō ipso q; est simplex q; aliqd ei la-
teat et aliqd patet. q; primū cognitū tūc disti-
ncte erit aliqd vle qd nō est singulare. Qua-
rtā pco est. q; solū singulare pōt cognosci cōfus-
se. q; solū copositū cui aliqd latet pōt cogisci
confuse. s; bmoi est p̄cise singulare includens
multas partes. q; rc. Ad hinc p. p̄mā distin-
ctionē p̄missam. q; nō est possibile q; aliqd la-
teat. et tñ q; in se apprehēdat. et nō tm in cōce-
ptu aliquo qui nō est de eēntia ipi. nisi sit alia
qua distinctio in eo. et p̄ns p̄positio v̄l realis
vel rōnis. et hoc loquendo de oībus alijs a deo.
Minor p. q; si aliqd cognoscit qd nō est sin-
gulare reale. aut cognoscit cōceptus simplex.
aut compositus. Si simplex. et simplex nō pōt
cognosci cōfusa. q; cognoscit distinete. Si aut
ille pceptus sit compositus includens multos
cōceptus. et esse cōceptus nō est nisi cogisci. v̄l
nō est sine cognitione. q; quilibet illo pceptu cognoscit. et p̄ns nūlū totius pceptus latet
q; totus ille conceptus distinete cognoscitur.

R
Scda conclusio.

S
Tertia conclusio.

Z
Quarta conclusio.

Quita cōclusio sequit̄ ex p̄dictis. q; nō semp
totus ordo cōfuse cognoscēdi p̄cedit totū or-
dinē distinete cognoscēdi. q; aliquā pmo co-
gnitū p̄mitate originis est distinete cognitus
sicut q; aliqd est distinete sensatū. illud idem
pōt esse primū distinete cognitū ab intellectu
Ad rōnes p̄me opinioīs dico q; sp̄s specia-
lissima nō est pmo cognitū. Ad p̄mā pba-
tionē dico q; pbat q; singulare primo intelligi
tur. Et qn̄ dī. causa naturalē primo agit ad per-
fectissimū effectū in quē pōt. et cū cognitione su-
perioris sit pfectissima cognitione. illa p̄io cau-
sabit̄. Dico q; rō nō p̄cludit nec vñū nec aliud
q; accipit falsum. q; vñr cā naturalis agit p̄io
ad pfectissimū effectū in quē pōt. q; aia prius
agit ad cognitionē q; ad dilectionē q; tñ dilec-
tio ē pfectio. Sūl̄ aliquā p̄us elicit̄ dilectio i-
pfectior et postea pfectio. Sūl̄ maior ē flā q; cō-
cep̄ sp̄i sp̄ecialissime nō ē pfectissimū effectū i-
quē p̄nt iste cause naturales. sed cognitione sin-
gularis est pfectio. Ad scdā dico q; metba.
est vltima in ordine doctrine q; tñ ad magnāz
partē metaphysice. sicut q̄tū ad illā partem
que est de substātis separatis. q; tñ etiam
ad multas alias partes. Forte tñ q̄tū ad ali
quā partē nō oī. q; sit vltima ordine doctrine.
Unde pmū p̄cipiū est simpl̄ metba. et tñ est
notissimū. et ita forte est de quibusdā alijs que
sunt notiora q; multa q; sunt aliorū sciarū. Sūl̄
hoc posito argumentū nō cōcluderet. q; sicut
dictū est termini p̄nt esse notiores. quis ipsa
plexa nō sunt notiora. hoc est euidentiora. Sūl̄
militer in alio deficit argumentū. q; sic dictū
est. termini cōfissimi nō sunt p̄us nota. sed ipsa
singularia sunt p̄us nota. Ad tertā patet q;
cōfissimā nō sunt p̄us nota. s; ipa singularia. Si
militer posito q; cōfissimā cēnt pmo nota p̄mita-
re nature. no tñ p̄porteret poere t̄ps ad babē-
dū pceptū sp̄i sp̄ecialissime. q; in eōde obiecto
et ab eōde agente p̄nt causari distincki effectū
et tñ p̄us natura vñ q; alijs. q; nō ēt incōve-
niens nisi aliud obstarer q; in pmo instati cau-
saret cognitione et cōfissimā et sp̄i sp̄ecialissime.
Prīus tñ natura pceptus cōfissimū. q; paucio-
ra sufficiunt ad illū pceptū q; ad pceptum sp̄i
sp̄ecialissime. et ita tale possit causari sine alio et
nō econverso. et p̄ns prius natura. Ad primū
p scdā articulo dico q; nō sempens est primū
distinete cognitū. nec sibi p̄pinq;ra sit sep̄ p̄us
distinete cognita. Et pcedo maiore illū rōnis
et nego minorē. q; dico q; ens nō includit qd
distincki in oībus inferiorib;. et s; dico s; cōnu-
ne ens. q; dictū est sup̄ius q; nullū sup̄ius iclu-
ditur eēntialē in quoīq; inferiori. Et ita argu-
mentū est ad oppositū. sicut arguedo q; pmo

U
Quita p̄dē

X
Ad rōnes p̄i. op.
Ad p̄mā

Ad secundam

Y
Ad p̄mū scdā

opinionē. Et qn̄ dī q̄ cognitio rei distinctab̄ p̄ distinctionē rc. Dico q̄ ista ppō nō ē vlt̄ vā. q̄ aliquā omniē distinctionē habet̄ cognitio rei distincta. Hoc patet. q̄ notitia rei intuitiū p̄t̄ esse distincta. Et talis p̄t̄ b̄ti ante oēm notitiā diffinitiā rc. Major est manifesta. tū q̄ res simplex intuitiue cognita nēc rōo distin-
cte cognosci. sed aliq̄ res simplex p̄t̄ intuitiue cognosci ērc. Tu q̄ qn̄ aliqd̄ includit p̄la quoz quodliber p̄t̄ intuitiue cognosci. qua-
rōne p̄t̄ vñ illoꝝ intuitiue cognosci? quod-
libet. sed aliqd̄ intuitiue cogscibile ab intelle-
ctu est b̄mō. ḡ aliqd̄ tale p̄t̄ intuitiue et disti-
cte cognosci ab intellectu. Minor p̄z. q̄ ois
diffinitio daf̄ p̄t̄ aliq̄ cōia que nō sunt de esen-
tia rei. ḡ ante illa p̄t̄ ip̄a res distincte et in-
tuitiue cognosci. q̄ notitia intuitiua respicit ip-
sam eēntiā rei distincte cognite. Si dicat. si
res p̄t̄ distincte cognosci sine diffinitiōe. tūc
diffinitio nibil facit ad notitiā. q̄ nō ad disti-
ctam. sicut dictū est. nec ad indistinctā. q̄ illa
p̄t̄ haberi ante distinctionē. R̄ndeō q̄ diffini-
tio aliquā parū facit ad notitiā rei nisi sic p̄ssim
es. q̄ be faciūt salte partialiꝝ q̄ aliq̄ cognos-
cunt̄ de subiecto etiā aliquā prius disticte co-
gnito. sic diffinitio facit q̄ aliq̄ pdicata cognos-
cunt̄ d̄ re prius distincte cognita. Silt aliquā
res nō est cognita in se. sed tm̄ in cōceptu ali-
quo simplici et coi. vel p̄posito pprio. et tūc ali-
q̄ diffinitio facit ad notitiā rei. q̄ inuestigata
diffinitio et aliq̄ re singulari oblatā. cognoscit̄
intellectus illāt̄ habere tales pres vel tales
quod nō faceret̄ si ignoraret̄ illā diffinitiōem. et
ita istis modis facit diffinitio ad notitiā rei et
q̄libet istorū modorū sufficit ad saluādū auceſ
phi et aliorū. Ad scđm dico q̄ Auicēna nō di-
cit q̄ metaphysica est p̄ma in ordine distincte
cognoscēdi s̄ in ordine certificādi. q̄ ē certissi-
ma oīm aliarū sciarū. et cū hoc stat q̄ termini
sui essent notissimi et magis q̄ eius oppositus
p̄ dicta istius doctoris. q̄ illud q̄ est notiū po-
test magis certificare. et ita si p̄ncipia metaphi-
sice eēnt notissima maxime certificarēt. tamē
dictū est p̄us q̄ quās termini eēnt notissimi.
nō tm̄ oporterer p̄plexa esse eidētiora alijs cō-
plexis. sed quās aliqua p̄ncipia metaphysice
eēnt p̄us nota. nō tm̄ oporterer q̄oia eēnt p̄us
nota. et ido iste est p̄cessus q̄ geometri cognos-
citur de linea q̄ est lōgitudo et sic de alijs. ad
quod aut̄ genus p̄t̄neat nō cognoscit. nec eti-
am cognoscit si sit res aliqua simpliꝝ distincta.

ab alia ut qualitatevel nō. sed ista p̄t̄neat ad
metaphysicā. et ita multa sciunt̄ in metaphysi-
ca de quolibet ente particulari que nō possit̄
sciri in quacūq̄ alia scia. et sunt aliq̄ prioritate
priora illis alijs scitis in scia particulari. et iō
scita de subiectis sciarū sensibiliū sunt adhuc
posteriora p̄plexis multis ex cōibus q̄ ad solā
metaphysicā p̄t̄neat. et ppter talē p̄outatē dū-
citur metaphysica esse certificatiua p̄ncipiorū
aliarū sciarū. et cū isto staret q̄ fūmī sui eēnt
pmō nori. Ad rōem p̄ tertio articulo dico q̄
maior est falsa. q̄ si sit precise vna forma nullo
ordine p̄ficiet sūm p̄fectibile. q̄rdo nō p̄t̄est
esse sine distinctionē inter ordinata. et iō dico q̄
si eadē forma sit forma corporis et substātē. nō
p̄ficiet aliquo ordine sūm p̄fectibile. Silt nō ē
pprie dictū q̄ talis vna forma includat p̄les
formas vñualis. q̄ includere aliqd̄ vñualiter est
posse p̄ducere illud. talis aut̄ forma nō p̄t̄est
p̄ducere tales formas. sed magis pprie posse
dici includere eas equiualeter. Silt data mis-
nore. nō oīz q̄ cōceptus imp̄fectior esse prior. s̄
posset esse posterior. Ad primū p̄ secūda op̄is
mione dico q̄ intellectus p̄cedit de potētia ad
actū. sed tale p̄uenit aliq̄ p̄us ad actū p̄fecit̄
et scđo ad actum iūp̄fecit̄. et ita est i p̄posito
q̄ primū actus ad quē p̄uenit intellectus ē no-
titia intuitiua illius singularis sensati. Ad au-
ctoritatē p̄z. Et ad exemplū p̄atebit in sequenti
questione. Ad argumentū p̄ncipale dico q̄
talia p̄ma imp̄fessione imp̄fundi in aīa. q̄ talia
in quolibet cognitōe imp̄fundi salte in potē-
tentia pp̄inqua si forte nō actualit̄ imp̄fand̄
Unde nō est alijs qui intelligat aliquam rez
singularē quācūq̄ qn̄ statim intelligat vlt̄ pos-
sit intelligere ens communissimū. et ita nō est s̄
quocūq̄ alio coi contēto. Et p tanto dī imp̄f
mi p̄ma imp̄fisiōe. q̄ p̄us natura quocūq̄ alio
coi sub eo cōcēto. q̄ potest imp̄fmi sine quoēa
q̄ alio determinato. ita q̄ sit potētia pp̄inqua
ad imp̄fendū et nō ecōuerso. Et hoc est verū
loquēdo de omnib⁹ intelligib⁹lib⁹. de q̄bus
nate sunt esse sc̄ietie p̄bice cuiusmodi sit vlt̄
nō singularia. Questio. vi.

AA
Ad primū p̄ secūda
op̄is

BB
Ad argumentū
p̄ncipale

Trūm prima no

Questio VI
trūc intellectus p̄mitate ḡnatōis
sit notitia intuitiua alioꝝ singu-
laris. Et nō singulare sub pp̄ia
tōne singularis nō intelligit. q̄ eius notitia in-
tuitiua nō est p̄ma. Antecedēs p̄z per pbz. q̄
intellect̄ est vñiversaliū. et sensus singulariū.

Ad oppositū dictū est prius q̄ oīm notitiā
vñiversalē singulare p̄cedit. et q̄ omnis noti-
tia rei abstractiua presupponit intuitiūam.

Libri primi

B
Opinio pma q̄ ē
tbo. lxxv. q. ar. i.
Ratio pma

Cōclusio sua alio
modo ponit

Probaf p̄flio m.
ripliciter
Pimo

Sco.

Tertio

Quarto

Quinto

Ad questionē dī. q̄ singulare in reb⁹ mate-
rialibus intellect⁹ n̄ directe & pmo cogscere
nō potest. Luius rō est. q̄ principiū singularitat⁹
in rebus materialib⁹ est materia individualis
intellectus aut̄ intelligit abstrabēdo speciem
intelligibile ab hīdī materia. quod aut̄ a ma-
teria individuali abstrab̄ est vle. & intellect⁹
directe nō est cognoscitur nisi vlium. Indire
cte aut̄ & p̄ quandā reflexionē potest cogscere
singularē. q̄ etiam postq̄ sp̄s intelligibiles
abstraherit. nō p̄t eas intelligere actu nisi cō-
uerterēdo se ad fantasmatā in quib⁹ sp̄s intelli-
gibiles intelligit. vt dī. ii. de aia. Aliif ponit
cadē p̄flio q̄ sc̄z intellectus linea recta nō po-
test intelligere singulare. sed tm̄ linea reflexa.
p̄ bunc modū. q̄ pmo a singulari in fantasmatā
te abstrab̄ vle. & eā quasi linea recta. puta ab
a in b. & ab illo vli vterius p̄tendit in intellec-
tu. vt a b in c. & tūc q̄n̄ intellect⁹ immutat ad
actū intelligēdi. p̄trab̄ quasi linea recta ab
a in c. vt sit a b c vna linea recta. Deinde post
q̄ intellect⁹ immutat est ad actū intelligēdi
ab vli exire in fantasmatē actu suo intelligē-
di terminato in illud vle vt in obiectū. p̄trabi-
tur quasi quedā linea reflexa a c i b. postq̄ aut̄
vlecri? illā sp̄z pmo intellect⁹ in fantasmatē
fm̄ rōem vli intelligit fm̄ rōem sue designa-
tionis & singularitat⁹ quā h̄z in ipo fantasmatā
te p̄trab̄ quasi quedā linea reflexa a b in a.
vt sit totū hoc quasivna linea reflexa e b a. ve
silīneā hanc sp̄onamus linee p̄cedēti. tūc illa
erit linea vna a circūflexa. sp̄lens actū intelli-
gendi reuertent̄ in illud a quo incepit. Sic ḡ
dicunt isti q̄ singulare nō intelligit pmo & di-
recte. Nec cōclusio pbaꝝ multipli. Primo. i.
phi. Pueri appellāt pmo oīs boies p̄fes &c.
qd̄ nō cēt verū nisi vle cēt pmo intellectū. Itē
pm̄. phi. Elle quidē fm̄ rōez est notiū. singu-
lare nō fm̄ sensum. Et assignat cām dices. rō
vero vlium est. sensus aut̄ singularit⁹ ergo fm̄
p̄bm̄ intellect⁹ nō est nisi vlium. & b̄ intelligē-
do pmo & directe. Itē p̄m̄. ibidē cōmē. xlvi.
Comphēsible ab intellectu est vle. & p̄phenſi-
bile a sensu est particularē. Idē dicit cōmē.
xlvii. Item. ii. de aia. cōmē. i. Eognitio vli
dī p̄cedere semp cognitionē p̄pria. & cognitō
vli est por omni. alia. Item. p̄m̄. lx. cā diuer-
sitas inter sensum & intellectū acquirēdo vli
timā p̄fectionē est in hoc q̄ motor in sensu est
extrinsecus. & i intellectu intrinsecus qm̄ sensus
in actu nō mouet nisi motu qui dī p̄phenſio a
rebus particularib⁹ sensibilib⁹. & iste sunt ex
aīam. intellectus aut̄ mouet ad vltimā perfe-
ctionē a rebus vliib⁹. & iste sūt in aia. Ex ista
aut̄ patet q̄ vltima p̄fctio sensus q̄ ē actus.

Sententiarum

sensus elicitus est respectū particulariū. & act⁹
sc̄ds intellect⁹ quē vocat cōmē. vltimā perfe-
ctionē intellectus est respectuūlum. ergo illa
pmo intelligit. Idem videt dicere cōmē. lx.

Item. ii. de aia. cōmē. v. Intellect⁹ materia
lis differt a materia pma in hoc q̄ iste est i po-
tentia oīs intellectoēs formarū vlium. Pma
aut̄ materia est in potentia oīs iste forme
sensibiles. Et sequit. Causa aut̄ ppter quā iste
intellectus est distinguēs & cognoscēs. pma
aut̄ materia neq̄ distinguēs neq̄ cognoscēs.
q̄ materia pma recipit formas diuersas sc̄z in
diuersales. intellect⁹ aut̄ recipit formas vles.
ergo ex ista auctē pater q̄ intellect⁹ nō recipit
a materia formā individualē sic materia facit
q̄ tunc nō esset distinguēs neq̄ cognoscēs.

Item. p̄m̄. ix. Intellect⁹ comp̄bendit formaz
p̄ se & comp̄bendit individualū mediāte sensu.

ergo individualū nō est p̄m̄ app̄bēsum ab in-
tellectu. Item. p̄m̄. cōmē. x. dicit q̄ in mente

est p̄portio q̄ est in tētōis ad intentionē. sc̄z in
diuersalib⁹ ad vlem. sicut p̄portio vltimis com-
prehendētis alterā illarū ad vltimā comp̄ben-
dentē alterā. q̄ sicut intellectus nō est sensus.

nec ecōverso. ita intētō comp̄bensa ab intel-
lectu nō est intētō comp̄bensa a sensu nec ecō-
verso. Item. p̄bs. ibidē. & Cōmē vidēt pone
re q̄ in diuī. dūū nō intelligit nisi p̄ linea. sp̄he-
ralē. vel reflexa. Item. p̄m̄. xxvi. q̄dditas ins-
tellecti nō est q̄dditas individuali singulari. nec

sp̄ualis nec corporalis. Preterea p̄bs. iiij. dī aia
oīa q̄ sunt quodāmodo est aia. aut̄ em̄ que sūt
sunt sensibilia aut̄ intelligibilia. ē aut̄ sciētia
quodāmodo sensibilia sensus aut̄ sensibilia. &

si intellectus intelligeret singularia pmo. ita
esset sensibilia sicut intelligibilia. Itē p̄m̄.
Si res essent separate sicut posuit plato nō in-
digeremus intellectu agēte. q̄ si singularia in
telligeremus nō indigerem⁹ intellectu agēte.

Item. p̄us ordine nature est color q̄ b̄ color.
Iz in rēti extīta color nō possit separari a colore

singulari. q̄ prius ordine in nature similitudo bu-
ius coloris rep̄petat colorē q̄ b̄ hunc colorē. ergo
p̄us intelligit. Cōtra cōclūnē p̄ncipalē isti
opinionis argutū est p̄us & maxime p̄ ra p̄m̄
modū dicēdi cum ipi ponat q̄ nibil est in rēti
nature extra aīam nisi singulare. Preterea rō
sua nō valer. q̄ nō plus intellectus intelligit
abstrabēdo sp̄z intelligibile a materia. q̄ ab
strabendo sp̄cm intelligibile a forma extra. q̄
ita repugnat intellectui recipere aliqd̄ tali mō.
quo est forma sicut repugnat sibi recipere aliqd̄
materialr. Preterea queror de illo abstrac-
q̄ intellect⁹ debet intelligere terrāvel asinū.
aut̄ est aliqua vera res extra aīam aut̄ tm̄ ens

Nono

Dēcimo

Dūdecimo

Contra cōclūnē

Distinctionis III

in anima. Si sit vera res extra animam. sic est illa terra vel illa. ergo est vere singulare. et per ipsum vere singulare intelligit. Si sit tamen ens in anima. aut ergo procedit actum intelligendi. aut non si non. quod non est primus intellectus quod iste negat.

Si dicatur quod illud abstractum est aliquid reperitum per speciem intelligibilem precedentem actu intellegendi. Contra. isto modo posset dici quod per speciem sensibilis habere videtur. Probo. quod si per speciem intelligibilem reperiatur aliquid videtur. aut hoc est. quia illa species est similitudo precise ipsorum singularium iter se similius. aut quod est aliquid aliud a parte rei cuius illa species est primo similitudo. Si dicatur primo modo. sic ipsa species sensibilis est similitudo omnium singularium. et per ipsum ita poterit reperiatur videtur sic species intelligibilis. Secundum non potest dari. quod nihil secundum est a parte rei nisi singulare. Si dicatur. quod species sensibilis est precise similitudo unius singularis et non alterius. non sic species intelligibilis. Contra. quoniamque aliquid sunt similares. quicquid assimilatur videri non alterius. sed aliquae albedines possunt esse videtur sunt simillime. ergo species sensibilis equaliter assimilatur unius et alterius. et ita erit una similitudo unius sicut alterius. Preterea. quod dicit quod illud quod abstractum a materia individuali est universalis. quero quam abstractione intelligitur. aut secundum intelligendum videtur non universalis. aut intelligendum videtur non communem ad multa. Si primo modo. sic est manifeste falsum. quod bec albedo singularissima abstractura materia individuali. quod bec albedo intelligitur non intellectra materia. Similiter sensus isto modo abstractum a materia. quod sentit hanc albedinem non sentiendo materiam. ergo sentiret et abstraheret universalis. Si secundum modo et abstractum rati modo est universalis et per se comunem ad illa a quibus abstractur. sequitur quod nihil intelligitur nisi videtur communem ad omnes materias. et ita universalis ad alias formas videtur ad aliqua composita non intelligenter videtur saltem non primo. sed tamen per quandam reflexionem. Preterea. quod dicit quod intellectus precise cognoscit singulare per quandam reflexionem. Contra. aut haber actu distinctum ab actu quo intelligit ipsum universalis. aut non. Contra. actus quo intelligit universalis precedit actu quo intelligit singulare. per te. ergo est aliud. Si sic. quero a quo causatur. aut precise a fantasmate. vel aliquo in parte sensitiva vel a specie intelligibili. vel ab actu quo intelligitur videtur. Si primo modo. et posuit causis sufficientibus potest ponit effectus. quod circumscribitur intellectum videtur possit ponit cognitionem singularis. et ita non repugnaret intellectui quoniam notitia singularis esset prima. Si defecit secundum et nihil causat nisi quando est. ita quod semper causa et

Questio VI

effectus pro aliquo instanti sunt simul. quod simul carent iste due intentiones: quod alibi negat. Contra secundum modum ponendum prior. quod tunc sequeretur quod etiam singulare sentitur per lineam reflexam. quod primo potest quod quedam linea recta: a sensibili ad species sensibilis. quod ab a in b. et postea imutatur sensus ad cognoscendum singulare. et reflectetur quasi in a. et ita tales reflexiones nihil valent nisi si id est bis cognitum. Preterea. hoc repugnat dictis propriis. quod quoniam dicit quod a singulari in fantasmate abstractum videtur. et deinde imutatur intellectus ad actu intelligendum. postea reflectetur intellectum videtur illud. quod autem quoniam abstractum videtur a singulari in fantasmate est aliqua imutatio a sensu vel intellectu. vel nulla. si nulla. quod non plus modo abstractum videtur per se. et ita nulla est ibi talis linea recta. cum linea non sit sine distinctione prius et posteriorum secundum secundum. Aut si sit aliqua mutatio. et non a parte sensu. quod tunc videtur esset in sensu et in parte sensitiva. Sicut quero ad quas formam est talis mutatio in parte sensitiva. et per inducitur quod nulla potest dari. Si aut sit aliqua mutatio a parte intellectus et non ad actu intelligendum. quod ponitur quod ista mutatio sequitur nec per ipsum ad habitum. quod ad aliquid prius videtur et illud vocatur species. ergo vere habes ponere speciem intelligibilem prius actu quod tu negas. Preterea. quod dicas quod postquam intellectus imutatus est ad actu intelligendi ab videtur existere in fantasmate. actu suo intelligendi terminato in illud videtur ut in obiectu. prabitur quasi quedam linea reflexa. a c in b. Ex isto sequitur quod videtur non intelligitur nisi per reflexionem. quoniam videtur intelligitur videtur nisi quoniam sic terminatur actus intelligendi in illud sicut in obiectu. sed per quoniam sic terminatur actus intelligendi in videtur sicut in obiectu est quedam linea reflexa. quod non videtur videtur nisi per lineam reflexam. quod negatur. Ideo dico aliter ad questionem. Et primo quod singulare intelligitur. Secundo quod prima notitia singularis est intuitiva. Tertio quod singulare primo intelligitur. Primum per te. quod si singulare non posset intelligi. aut hoc est ratione perfectioris intellectus. aut imperfectioris. Non ratione imperfectioris. quod sensus est imperfectior intellectus et non apprehendit singulare. Nec ratione perfectioris. quod si sic. aut hoc est. quod non potest intelligere aliquid ita imperfectum sicut est singulare materialis. aut quod non potest imputari ab aliquo materiali. aut quod nihil recipit materialis. Primum non impedit. quod videtur abstractum a materialibus non est perfectius ipso singulare. Nec secundum impedit. quod ab eodem potest ponit imputari ad cognitionem singulare sicut ad cognitionem videtur. si enim imputetur precise ab intellectu agente ad cognitionem videtur. ita per eum faciliter ponit quod imputatur precise ab intellectu agente ad cognitionem singulare. et si potest definiri

Cetera secundum modum

Ratione ad quoniam
Prima conclusio
Secunda conclusio
Tertia conclusio
Probat prima conclusio
quod singulare intelligitur.

Libri primi

nari p spēm intelligibile vlp fantasima ad intelligen-
dū determinare būle et non aliud. ita
potest poni determinari p spēm intelligibile.
et p fantasima ad intelligendū hoc singulare et
nō illud. sicut etiā post intellectiōne vniuersal
derminat ad intelligendū hoc singulare et nō
aliud. cum tñ ipsa cognitio illius vniuersalis
equaliter respiciat omnia singularia. Nec tertius
impedit. tu q: nō plus repugnat huic singulari
immateriali recipi in intellectu q: vniuersali.
Tum q: cognitio singularis seques post cogni-
tionē vls recipit immateriali. g: no repugnat
sibi pmo recipi immateriali. Confirmat. q:
vle recipit immateriali. q: spēs intelligibilis
vlp cognitio q: quā recipit est immateriali. quia
nihil est realis in intellectu nisi spēs intelligi-
bilis. vlp actus intelligendi vlp habitus km istos. et
km cōmuniter loquētes. ergo nihil recipit in
intellectu nisi q: aliquod isto quod est aliquo
modo repertoriū illius recipit. sicut obiectus
de recipi in intellectu. q: actus intelligendi q:
est illius obiecti de recipi in intellectu. et per
pns no recipit immateriali in intellectu. nisi
q: aliquod illo quod est immateriali. sed ipa cogni-
tio singularis ita poterit esse immateriali. sicut
cognitio vls. g: ppter hoc no repugnat sibi p
mo recipi vel cognosci ab intellectu. Contra
matur scđo. q: nō plus repugnat singulari ma-
teriali immateriali recipi q: vlp recipi singula-
riter. sed vle recipit singulariter in intellectu
q: intellectio suar. etiā spēs intelligibilis per
quā recipit est simpli singulari. Preterea aia
separata pōt intelligere singulari. ergo eadē rōne
conuicta. Scđo pbo. q: notitia singulari
aliqua pōt esse intuitiva. q: aliter nulla
veritas ptingēs posset evidēter cogisci ab in-
tellectu. sed notitia intuitiva rei no est poste-
rior notitia abstractu. g: notitia intuitiva rei
singularis est simpli pma. Tertiū. pbo qno-
tia singularis sensibl est simpli pma in intel-
lectu p itatu isto. ita q: illud idē singulare qd
pmo sentitur a sensu. illud idē et sub eadē rōne
pmo intelligi intuitiva ab intellectu. quia d
rōne potētiā ordinatarū est q: quicqd et sub
eadē rōne potest potētiā inferior: potest et sus-
perior. patet q: idē sub eadē rōne est sensu
sensu particulari et ymaginati sensu interiori
Similiter idem sub eadē rōne est cognitū a sensu
et appetitiā potētiā appetitiā ita q: idem
sub eadē rōne est cognitū ab intellectu et voli-
tum a voluntate. g: illud idem quod est pmō sen-
su a sensu erit intellectu ab intellectu. et sub
eadē rōne. Si d: q: virtus superior: potest in
illud in quod potest virtus inferior: sed eminē-
tia modo. q: illud quod cognoscit sensus ma-

Confirmatio scđo

Scđo pbo pba

Tertia conclusio pbat

Sententiarum

terialiter et cōcrete. qd est cognoscere singula-
re directe. hoc cognoscit intellectus imateria-
liter q: abstracto. qd est cognoscere vle. Et
contra. qn cognituz a potētiā superiori est simplicit
imperfectus cognito a potētiā inferiori. tūc su-
perior: potētiā nō cognoscit modo eminētori
illud qd cognoscit a potētiā inferiori. sed vle
est simplicit imperfectus et posterius ipso singu-
lari. ergo intellectus nō cognoscit obiectu lens
sus modo eminētori. Preterea. sensus nō tm co-
gnoscit albū qd est pcretū. sed albedinē. q: fz
pblm scđo de aia. color est per se visibilis. ergo
si cognoscere aliqd in abstracto est cognoscere
re vle. sensus cognoscere vle. Preterea. cognos-
cere hāc albedinē que significat noīc abstrac-
to. nō est plus cognoscere vle: q: cognoscere
hoc albū qd significat in noīc pcreto. Et iō il
le est absurdus et satius modus loquēdi. dices
re qd cognoscere aliqd pcreto est cognoscere
singulare. et cognoscere i abstracto est cognos-
cere vle. q: pcretū et abstractū sunt cōditides
et prierates vocū vel signoꝝ. vel forte cōce-
piū. quoꝝ cognitio nō pertinet ad multos sen-
sus piculares. nisi valde per accidēs et nō ad
omnes. et tm omnes habēt cognoscere singularia.
Et ideo iste nō est intelligibilis modus loquē-
di. cognoscere aliqd vt significat noīc pcreto
et cognoscere idē vt significat noīc abstracto.
nisi intelligēdo q: cōtingit aliiquid significari
utroq: noīc. et hoc p̄cise pertinet ad intellectuz.
Preterea. pbat est prius q: nō repugnat sin-
gulari intelligi imateriali. q: nō est ipso possibile
q: cognitio illi singularis sit imaterialis. Et
hoc confirmat. q: sicut materia individualis re-
pugnat intellectui. ita materia vls q: est cois
ad materias individuales istoꝝ generabilis
et corruptibilis repugnat intellectui. ergo repu-
guat intellectus cognoscere materiali quoctis
illoꝝ modoꝝ. ergo qua rōe singulare materia-
le no pōt pmō cognosci ab intellectu. nec vle
materiali qd est cōe ad materialia singularia
poterit p̄o cognosci ab intellectu. Ad p̄mū
argumentū alteri opinione dico. q: argumen-
tuꝝ est contra opinionē oīm. q: pbat q: vle p̄i
sentit q: singulare. q: sicut pueri p̄mo appellat
oēs viros patres et postea determinat vnu
qdg. ita videmus expimētāliter. q: agnus vi-
des ouē sequit oēm ouē tanq: matrē. et postea
discernit hāc ouē ab illa. et sequit hāc determi-
natā. ergo q: roe puer. p̄p̄t hoc cognoscere vle
ate singulare. eadē roe agnus p̄o cognoscere
vle q: singulare. Preterea. pueri ut coiter p̄o
appellat oēs viros patres. et sic oēs feminas
matres. posteri aut determinat vnuqdg bo-
ru. etiā ante q: habeat vnuqdg. et q: pns atc q:

Improbatio

Ed p̄mū ar. q.

Distinctionis III

babeant notitiā intellectualē. q̄ tñ faciūt talia p̄ notitiā sensitivā. q̄ notitia sensitiva p̄mo esset v̄lis. Silt idem experimentū est de furi osis et fatuis et alijs carētibus v̄lu rōnis. q̄ eos dēz modo p̄cedūt in tali cognitōe sicut pueri et tñ nō cognoscunt v̄le. Silt idem patet de habētibus notitiā intellectualē et az vniuersalis q̄ singularis. q̄ frequēter aliquis intelligens boiem in cōi. et post intelligēdo hunc hominē siue p̄ reflexionem. siue alio modo nō eurō mō vocat multos boies eodē noīe. posterius autē determinat vñū ob ab alio. et tñ tunc cogiscit singulare. q̄ causa istius diversitatē nō ē. quia p̄mo intelligit v̄le et postea singulare. sed aliq̄ alia erit causa. Ideo dico q̄ p̄mo intelligitur singulare sicut p̄mo sentit singulare. tñ aliqua cognitio singularitatem sensitiva q̄ intellectiva siue partialis siue totalet sufficies ad discernēdum app̄hensū ab alio. Et aliqua nō est sufficiens ad discernendū. nisi forte a paucis. et alia q̄ vna res potest discerni a pauciorib⁹ et alia a pluribus. Clerbi grā. Agnus p̄ notitiā sensitivam discernit ouem a lupo et a boue et asino. et tñ nō discernit bāc ouēz ab illa. Silt aliquā statim discernit ouē alba et nigra. et tñ vnam ouem albā nō discernit ab alia ouē alba. et tandem ultimo discernit matrē ab oī alia. Omnia illa nobis innescūt p̄ effectus. q̄ videm⁹ q̄ agnus p̄mo sequit omnē ouem et nō bouē nec alīm. postea q̄ sequit oēz ouē tal' vel talis coloris. postea q̄ sequit ouē banc determinataz. hoc autē nō p̄tigeret nisi variaret ipius cognitio sensitiva. cu cognitio sensitiva sit p̄ncipiū motus. p̄gressiu in talibus. Et rō huius est. q̄ potētia app̄hensiua creata nō p̄t discernere vñā ab alia. nisi p̄pter aliquā dissilitudinē ali quoz dissimiliū apprehēsor. siue sit dissimilitudo in qualitatib⁹ siue in figuris. siue in situ inter aliqua talia inter q̄ est talis dissilitudo. Et ideo q̄ nō statim cognoscit distincte oīa talia nō potest statim discernere vñū ab alio. Silt quis aliquā habeat distinctā notitiam de uno singulari. tñ de alio singulari quo debet p̄mu singulare discernere nō b̄z distinctā notitiam et ideo poterit esse tanta similitudo multis inter illa q̄ notitia distincta vñi et notitia confusa. alterius nō est sufficiēs ad discernendū vñuz singulare ab alio. et tñ semp cognoscit singulare. Qualiē autē notitia ista differt a notitia apprehensiua. vel an sit eadē simplē alias patet.

Si dicaf q̄ hoc est p̄cessum pbi. i. pbi. q̄ dicit q̄ nobis manifestissima sunt et certa cōfusa magis. Scđo dicit q̄ ex v̄libus in singulare oportet deuenire. Silt ad hoc videſ ee ratio sua. Eidecē sic arguere. sicut rotuz se babet

Questio VI

ad sensum. ita v̄le est quoddā totum se bñs ad intellectū. sed rotū est notius fm sensu. q̄ v̄le fm intellectū. Silt commē. p̄mē. x. dicit q̄ oī nos p̄cedere de rebus v̄libus ad particulares. Silt ibidem. necesse est v̄lē intelligibile v̄lē sit notius particulari q̄d est sub illo. Ad ista dico q̄ equocatio est de cōmūnib⁹. et similē equocatio de notitia magis v̄lis. Un dico q̄ cōcēst duplex. Quoddā est cōcē p̄dicationē nem essentialē. q̄ sc̄z de pluribus predicat in quid et p̄ se p̄mo modo q̄ aliud. et isto mō aīalē cōiūs q̄ homo. et corpus q̄ aīal. Aliud est communius nō per p̄dicationē in quid et p̄ se p̄mo modo. sed per p̄dicationē denotatiū et quasi p̄ se scđo modo. et isto modo motus localis est quid cōiūs q̄ color vel coloratu. q̄ in plurib⁹ inuenit motus localis q̄ color. q̄ om̄e coloratum p̄t moneri locali. et nō om̄e mobile loca literē coloratū. Sic etiā potest dici q̄ lucidū est cōiūs q̄ coloratū. q̄ in pluribus inuenit Silt equocatio est de notitia v̄loris. q̄ que dam est notitia cōplexa et quedā incomplexa. Silt aliquod incompletū esse p̄us notū alio potest intelligi duplī. vel q̄ hoc p̄t esse p̄us notū. q̄ est potētia p̄pinqua ad notitiā alteriū. vel q̄ necessario est notū ante notitiā alterius. ita q̄ sequat. aliquid est notū. ergo hoc ē notū et nō ecōverso. Per hoc r̄ndendo ad argumentū p̄bi

Et argumentū p̄bi

ab v̄loribus tam p̄mo modo q̄ scđo quis alii quibus vel forte multis aliq̄ particularia sūt faciliora et notiora q̄ magi v̄lia. Clerbi gratia. quicūq̄ p̄t app̄hendere aliquid sensibile potest habere aliquā notitiam de moru. quia cognitio cuiuscūq̄ sensibilis sufficit ad notitiāz motus. Silt cognitio albediūs et nigredinis sufficit ad notitiā coloris. et v̄lē q̄cūq̄ duæ sp̄es coloris sufficiūt ad notitiā coloris. et ita q̄cūq̄ app̄hendit aliq̄ duas sp̄es coloris est in potētia p̄pinqua ad habendū notitiā de colore. et tñ a multis potest haberi notitia coloris. sine potētia p̄pinqua ad notitiā istarū specierum determinatarū vel illarū. sicut p̄ in alijs. quia omnes boies habēt notitiā de aīal et de p̄prietatis animali cōmūnib⁹. et tamen de multis

Libri primi

animalibus nō habet potestia p̄pinqā ut cognoscat ea. Sicut hoies in una p̄cise regione morates nullā notitiā scientificā possunt h̄c de animalibus que p̄cise inueniunt in alia regiōe et ita est de alijs in alia regiōe respectu anima lium que p̄cise inueniunt in ista regione. et illa cōmunitas boīm p̄test habere notitiā p̄prie tati animalis. et tñ nullus vel cū maxima dif- ficultate p̄test habere notitiā p̄pria de multis animalibus sp̄cibus. et tñ vñs homo vel p̄les ita faciliter possunt scire p̄preatas alicui speciei animalis. cui individualia. ac eoz tota die videt sicut possunt h̄c notitiā de animali et de suis cō- munib⁹ p̄preatibus. Pater em̄ q̄ homo ita p̄test habere notitiā alicuius determinati ani- malis q̄tum ad multa sibi p̄pria. sicut q̄tū ad cōmunita animali. et ideo scia ista q̄ est de vniuersalibus siue uno modo siue alio. q̄tū ad multa est facilior cōitati q̄ scia specialiū. et tñ vtraq̄ notitia incipit a notitia singulariū. Et notitia vniuersaliū in diversis hoībus incipit a notitia diversorū singulariū. sicut studentiū in ale- mania. notitia vniuersaliū incipit a notitia sin- gulariū que ibi inueniunt. et forte multa eoz nō inueniunt in italia. et ecōverso est de studi- te in italia vel francia. et sic de alijs regionib⁹ sed notitia de hoī vel de asino oꝝ q̄ incipiat a notitia singulariū sp̄ci humane vel asinine. et multi possunt attingere ad notitiā scienti- fici p̄preatū animalis qui nō possunt attingere ad notitiā p̄preatū specialiū leonis vel vñsi et sic de alijs. Et ideo ordine doctrine q̄tuꝝ ad cōmunitatē hoīz p̄us incipiendū est a notitia animalis et suarū p̄preatū. q̄ a notitia leonis vel vñsi. et sic de alijs. et tñ in quolibet hoī no- titia cuiuscunq; vñs p̄supponit notitiā alicuius singulat̄ vel aliquorū singulariū. sed in diver- sis hoībus aliqui nō precessit notitia eorundē singulariū sed diversorū. quis vñ p̄ncipiū sci- tum sit idē. Et hec est int̄cio Lom̄e. cōm̄. vi. p̄m̄ p̄bi. vñ dicit sic. Individuū p̄positum lñ nō sit p̄ncipiū in doctrina demonstrativa. tñ est p̄ncipiū acquisitōis vñs qđ est principiū doctrinae demonstrative. q̄ p̄plexū de singulariū nō est p̄ncipiū d̄monstrati. et tñ sine illo nō pos- set haberē d̄monstratio. et ita semp̄ notitia sin- gularis p̄supponit quis notitia diversorū in diversis. Dico q̄ ad p̄m̄ auctoritatē q̄ sicut p̄s p̄ Lom̄e. q̄ cōfusa intelligit p̄posita et h̄c siue sint composita p̄prie ex partibus cōntialibus realiter distinctis faciētibus vñs. siue sint cō- posita illo modo quo diffinitū ex partibus dif- finitētibus siue illo modo quo vñ p̄penitit ex suis p̄tentis. quos tres modos p̄positōis p̄it p̄men. p̄m̄. vi. quis tñ p̄mus modus p̄positio-

Sententiarum

nis sit p̄prie compositio. et duo alii sunt modi p̄positōis tñ metaphorice loquēdo. et de talib⁹ p̄fusis dico. q̄ sunt notiora et certa magis p̄mo modo loquēdo de notiore et hoc loquēdo vel de notitia p̄plexa vel incōplexa. nō tñ op̄z q̄ sunt notiora sc̄do modo q̄ possibile ē q̄ p̄ma app̄bēsio etiā sensitiva sit distincta respectu partiū distincte et nō tñ respectu totius p̄fusae.

Ad sc̄dam autē dico q̄ s̄l̄r op̄z ex vñibus in singularia puenire. q̄ vñlia facilius cogiscitur modo exposito. et hoc dupl̄. q̄ facilius cognoscunt p̄prietates vñles de vñibus. Similiter facilius cognoscitur p̄preatas vñles de vñib⁹ q̄ p̄prietates p̄prie de p̄tentis. et hoc modo exposito. et frequenter notitia p̄preatū vñluz de vñibus. iuuat ad notitiā p̄preatū de p̄tentis sub illis vñibus. Ad tertią autē dico p̄ idē q̄ sicut totū fm̄ sensuſ est notius. q̄ pauciora sufficiunt ad notitiā totiꝝ vt totū discernat ab alio rōto. q̄ ad discernendū vñā partē vnius ab alia. sicut aliqui minor p̄pinqātias sufficit. et sic est de quibusdā alijs. ita est de vñloribus q̄ multa sunt q̄ diuīsim sufficiunt ad notitiā vñlōr̄ et tñ nō sufficiunt. vel nulla vel aliqui ad notitiā minus vñl. Per p̄dicta r̄ndeō ad oēs auto- ritates p̄m̄. q̄ intelligit q̄ vñlia a cōitare faci- lius cognoescunt. Ad sc̄dm dico q̄ vñle est no- tius fm̄ rōem. q̄ sola rō p̄t app̄bēdere vñle et nullo modo sensus. Et singularē est notiꝝ apud sensum. q̄ singularē p̄us cognoscit a sensu q̄ ab intellectu et hoc intelligēdo de singulariū se- fribili. q̄ secus est de singulariū p̄cise intelligib⁹ li de quo dicitū est in p̄ma qone plogi. Per idem ad aliud cōcōdo q̄ vñle est app̄bēsible ab intellectu et singularē a sensu. et cū hoc stat q̄ nō tñvñle sit app̄bēsible ab intellectu. sed ēt singularē. Propter qđ aduertendū q̄ p̄bs et p̄m̄. frequenter dicit q̄ sensus est p̄iculariū. et intellectus vñlum. vt innuāt d̄rāz int̄ sensuſ et intellectu. Nūc autē ita est q̄ ita p̄tingit ar- guere intellectu differre a sensu. si sensus sit p̄cise app̄bēsiū singulariū et intellectus sit app̄bēsiū et singulariū et vñlum. sicut si intelles- tus est p̄cise app̄bēsiū vñlum et nō singu- larium. sicut sensus est singularium nō vñlum.

Ad aliud dico q̄ cognitio vñlis debet p̄cedere p̄pria p̄pter cām iam dicitā. Ad aliud dico q̄ Lom̄e intelligit de ultima p̄fectōe in- tellectus que est notitia p̄plexa et verū est q̄ illa nō est immediate a motore extrinseco. sed est immediate a motore intrinseco. q̄ ad istaz notitia causandā concurrit p̄cise immediate notitia incomplexa terminoz. vel formatio p̄ positionis. vel habet̄ intelligibilis acq̄situs

Ad p̄m̄ autē.

Ad sc̄dam autē.

Ad tertium

Ad sc̄dm ar. th.

Ad tertium

Ad quartū

Ad quinque

ex actibus p̄cedētibus que oia sūt intrinseca. vel etiā potest cōcurrere notitia alicui⁹ cōple si que etiā erit in intellectu. Unde dicit 2mē. ibidem cām esse illius depositōis in nobis. in scia sensibiliū est eadē causa in esse solū in sensibilibus ip̄s. Et si r̄ est intelligendū q̄ dispo sitio existet in nobis in scia vniuersaliū est in nobis. q̄ est in vniuersitate rōnali. Ex qua auctoritate pater q̄ intelligit de scia q̄ est notitia cō plera. vel si intelligat tam de pfectiōe pplexa q̄ incōplexa. pater q̄ nō intelligit vsl de om̄i notitia incōplexa. sed t̄m de illa q̄ potest habeti in abōntia intelligibilis. q̄ncunḡ scz placet voluntati. Unde dicit ibi. mouētia v̄tutē rōna nālē sunt intra animā et habita a nobis semper in actu. ideo homo in eis potest intelligere cū voluerit. et ita pater q̄ no intelligit de notitia intuitiua singularis. q̄ illā nō potest b̄re cum voluerit. & requiri exsistētia rei q̄ dī cognosci.

Et si dicat q̄ ip̄e intelligit q̄ solū interōnes vniuersales possunt mouere intellectū. et per consequēt iste sole primo intelliguntur. quia dicit sic. intellectus mouet ad ultimā pfectiō nem a rebus vslibus et illa sunt in aia. Respon sio q̄ p̄ vslia intelligit habitus de vslibus. q̄ mo uent ad ultimā pfectionē ad notitiā scientificam que est de solis vslibus. que notitia incom plexe mouent intellectū ad sciam. ppōmū vni uersaliū. Nec est ista intētio extorta. sed satis posset pbari q̄ p̄b̄m et 2mē. in diuersis locis. q̄ satis videf esse de interōne eorū q̄ nihil reale ē in anima. nisi vel habitus. vel actus. v̄l passio vel si fm̄ aliquos ponat sp̄es. nō plus poterit sp̄es dici vslis q̄ actus vel habitus. q̄ sic dicit 2mē. vsl est in anima et mouet et nihil mouet nisi reale. q̄ illud vsl quod hic notaſit actus vel habitus. passio vel sp̄es si ponatur sp̄es. et que bene poterit dici q̄ habet? sit vle sicut q̄ sp̄es et sic intelligit 2mē. 2mē. līx. vbi dicit q̄ mouēt scientiē de p̄ma pfectiōe in scdā. est aliqd copulatū cū anima copulatō ne in esse. Et quo p̄ illud quod mouet aia ad actuz scdā est aliqd reale exīs in anima et sicut p̄ in codē 2mē. ip̄e intelligit de actu scdō qui est notitia scientifica. ad quam mouet ip̄e habitus. et t̄m postea dicit. q̄ illa q̄ mouent vslia sunt. ergo nō est inconueniens dicere q̄ iste q̄ vslia intelligit habitus intellectuales. et ita etiā per vslia p̄t intelligere quod sā actus quoq̄ vtriq̄ possūt dici vsls. q̄ sūt resp̄cū obiectoz vslum. Ad aliud dico q̄ 2mē. q̄ formas in diuinales intelligit formas eiusdē rōnis cuius formis cōtibūt in ip̄s sensibilib⁹. et ideo ma teria. q̄ recipit tales formas nō est distingueſ neq̄ cognoscens. et ideo nō p̄t recipere formas

vles. nec subiective et p̄prie. nec improprie et ob jective. Si dicat fm̄ et 2mē. 2mē. vi. p̄pōtus rōnalis distinguist interōnes vles nō individu ales. Dico q̄ b̄ est intelligendū p̄cise q̄ nō disti guit intellectōes vles p̄cise b̄ vles et individu ales. Ad aliud dico q̄ intētio 2mē. ibidē nō est dicere quō intellect⁹ intelligit singula re et vniuersale diuersimode. sed quomodo in tellectus diuersimode intelligit individuū et formā substancialē individui. Tñ dicit ibidez hoc individuū est aliqd et intētio q̄ quam hoc individuū est ens scz q̄dditas et forma eius est aliud. Et sequit. q̄ hoc accidit in oib⁹ p̄posi tis ex materia et forma. sed nō in omnibus ad excipiendū res abstractas et vsl res simplices et no compositas. sed nūc est its q̄ in reb⁹ sim plicibus innenit singulare et vle. et magis cōe et minus cōe. sicut pater in mathematicis. de quib⁹ intelligit 2mē. et in alijs actibus et substātis simplicib⁹. ergo pater q̄ intētio sue est dicere quomodo diuersimode intellect⁹ intelligit individuū compositū ex materia et forma. et ipam formā que est ps sua. et ita ē sin gularis sicut ipm individuū. Tñ dico q̄ intētio p̄bi. et 2mē. est loqui de duobus obiectoz ap prehēsibilibus ab eadē potētia. quoq̄ vnu re gulariter potest pfecte app̄bēdi ab illa poten tia. et aliqd nō potest etiā sufficiēter approxima to. q̄tum est ex parte sua. nisi aliud concurrat p̄ter ista q̄ sunt sufficiētia ad p̄mā app̄bēsionem alterius obiecti. vel app̄bēsionē vnius ne cessario p̄supponit app̄rehensionē alteri⁹. qd̄ nec est pars sua. nec ecōverso. Exemplū p̄mi ē de sensu cōi q̄ potest in diuersa obiecta diuersorum sensuū particulariū. et tñ potest aliqd in vnu obiectu vnu sensus et nō in aliud ppter defectu alterius sensus. et ideo oportet nccrō q̄ sensus cōmuniſ feraſ in illa obiecta per di ueras potētias. ita q̄ diuersas potētias dicat diuersas potētias. v̄l q̄ feraſ ī ea p̄ diuersas dispons. Et hoc potest intelligi duplē. vel q̄ illa diuersa dispositio sit diuersus act⁹ cognoscendi. ita q̄ habeat diuersos actus cognoscēdi. respectu illoꝝ a diuersis causatos. vel q̄ illa diuersa dispositio sit aliqd aliud p̄ter obiectū cognoscendū et potentia cognoscēdā. Verbi gratia. sensus cōiſ cognoscēdo vnu obiectu nō est sufficiēs ad cognoscendū aliud obiectū etiā q̄tūcū aliud obiectū sit in se sufficiēs et approximatū omni approximatōne req̄sita a parte obiecti. Sed p̄ter ista requiriſt actus cognoscēdi sensus ſpecificalis. q̄ nec est obie ctu⁹ nec potētia cognoscēs que babet cognoscere alietatē istoz obiectoz. et tūc quādo dīc 2mē. q̄ cognoscit aliquis p̄tute vel p̄ dispo

U
Ad septimā

Libri primi

sitionē diuersam. ly per nō dicit circūstantiaz alicuius informāris illam potentia v̄l alicui existeris in ea. sed magis dicit circūstantiam cause extrinsecc. Et ita dicit. Lommē. q̄ dispo sitio diuersa est p̄ quā intelligit. q̄ eadmodū sensus cōis aprehēdit alietatē inter sensibilia p̄ dispōnē diuersam scz p̄ sensus particulares. h̄ est p̄ actus cognoscēdi ipoz sensuū particula rium. qui sunt vere cause efficiētes actus illius sensus cōis. p̄ istam pp̄nō om̄e absolutū ne cessario requisitū ad esse alicui habet rōnem cause respectu illius in aliquo ḡne cause. vel ē causa cause. Et de ista diuersa dispōne intelligit. Lommē. t̄ p̄bs. t̄ nō de p̄ma. nisi q̄n p̄supponit istā scđam. Exemplū scđi est de vniuersali et singulari sensibili. q̄ sic frequēter dictū est. nec vle est de eēntia singulari. nec econver so. t̄ tñ vle nō potest intelligi nisi presupposita cognitōe singularis sensitiva. t̄ idō intelligit vle et singulare et alietatē inter illa p̄ alia fōtu tem vel dispōnē diuersam. et illa dispositio diuersa est sensus et actus cognoscēdi sensus p̄ quē intelligit singulare sensitibile et per seipm̄ intelligit vle. t̄ eodē modo est de individuo et de forma q̄ est pars eius substātialis. q̄ forma s̄balis nullo modo p̄t cognosci. nisi p̄supposita notitia singulari. quod tñ individuū non est pars forme. ideo necesse est q̄ intellect̄ comp̄ bendar ista. vel p̄ diuersas v̄tutes. vel p̄ dispōsitionē diuersam. et illa dispositio diuersa erit actus sentiēdi. p̄ quē tanq̄ per cām respiciens tē illud idē. p̄ obiecto intellect̄ intelligit ipm̄ individuū. t̄ postea p̄ seipm̄ nullo alio actu co gnoscēdi respectu illi forme p̄currēte cognoscit ipm̄ formā. Et h̄ expresse innuit commē. Dic̄is sic. Lū determinatū fuerit q̄ entia sen sitibilia dividuntur in duplex esse. scz in h̄ singla re et in suam formā. necesse est vt v̄tus experimētatiua. i. comp̄hensiuā comp̄hēdat ea. aut p̄ duas v̄tutes aut p̄ vñā. s̄ duabus dispōnb̄ diuersis. Lū duabus aut v̄tutibus erit cū comp̄henderit vtrūq̄ istoz p̄ se scz formā singla rem et individuū singulare p̄ vñā vero v̄tutem et dispositiōne diuersam erit. q̄n comp̄hendērit alietatē que est inter bas duas intentiōes. Et sequit. Comp̄hendit cū semp̄ intellectus formā p̄ se. t̄ cōphēdit individuū mediante sensu. ergo p̄ illā dispōnē diuersam intelligit ipm̄ actus sentiēdi. p̄ quā tanq̄ p̄ cām efficiēte intelligit ipm̄ individuū. hoc est intelligēdu de p̄ma app̄hensione ipius individuū sensibil. Si dicaf q̄ bec auētas est ad oppositū. p̄mo q̄dicit q̄ sensibile dividit in duplex esse. sciz in singulare et suā formā. s̄ nihil dividit in scip̄z q̄ p̄ singulare et suā formā nō intelligit totū in dividuū et suā partē. s̄ intelligit vle et singul

Sententiarum

Prēta dicit q̄ q̄n comp̄hēdit vtrūq̄ istoz Scđo p̄ se. tūc p̄phēdit ea duabus v̄tutibus. s̄ cer tum est q̄ p̄phēdit formā p̄ intellectū. q̄ q̄n cō prēhēdit p̄ scip̄m singulare p̄phēdit ipm̄ prēcise p̄ sensum. t̄ p̄ p̄ns nō p̄phēdit singulare ante vle v̄l ante formā. s̄ iste videt ecē p̄cessus q̄ p̄mo aia comp̄hēdit singulare p̄ sensum. t̄ postea vle p̄ intellectū et deinde p̄phēdit per intellectū alietatē inter singulare et suā formā vel vle. Tñ dicit. Om̄e. necesse est vt aia comp̄ bendar bas duas intentiones p̄ v̄tutē diuersas et comp̄hēdit alietatē ecē p̄ vñicam v̄tutem.

Ad p̄mū obie.

Ad p̄mū istoz dico q̄ ista sensitibilia nō p̄p̄re dividuntur in tale duplex ecē. s̄ intelligit q̄ entia sensitibilia sunt quedā singularia et nō tñ sunt singularia sed criā h̄nt formā s̄bales et acc̄ntia sensitibilia p̄ se. p̄ que intelligit ipm̄ materias. vel portius p̄ individuū et p̄ materiā intelligit p̄me. t̄ etiam p̄bs ip̄amer acc̄ntia sensitibilia. t̄ tunc intelligēdu est q̄ entia intelligibilia q̄ s̄it vere individua et singularia in ḡne s̄be h̄nt ac c̄idētia p̄ se sensitibilia. ppter q̄ ipa subiecta di cunq̄ sentiri. salte p̄ acc̄ns et h̄nt formas substa tiales et ille forme s̄bales nō p̄nt cognosci nisi p̄supposita notitia sensitibilis in q̄n sensitibile est. et ramē neutrū est pars alterius. nec essentiale alteri. Et ideo necesse est q̄ anima comprehendat bas duas intentiones. vel per duas virtutes vel per dispositiones diuersam mō exposito. Et q̄ ista sit eoz intēctio videt sa tis euīdēs. q̄a nisi loquatur de p̄ se sensitibilis bil valer ad p̄positū eoz loqui de sensu. Silit ipa materia s̄balis nō plus est sensitibilis q̄ for ma s̄balis. ergo nō cognoscit sensu. nec fac ad notitiā forme. s̄ magis ecōuerso. Silit hoc dīc p̄bs. q̄dicit q̄ sensitivo calidū et frigidū iudicat sup̄ aia. quoz rō quidē est caro. ergo intel ligit de p̄ se sensitibil. Si dicaf q̄ p̄bs vult q̄ illa forma quaz iudicat intellectus est h̄ in h̄. ergo per illa duo opposita obiecta. quoz alie tas debet apprehēdi ab intellectu intelligit for mā et illud in quo est forma. s̄ forma non est in accidētibus sed in materia substātiali. Rū deo q̄ loquit de forma substātiali q̄ vere est in materia s̄balis. s̄ ppter illā materialia sunt accidētia p̄ se sensitibilia a sensu. quoz cognitio p̄sup̄ponit cognitioni ipius forme s̄balis. t̄ inf illa p̄mo iudicat intellectus alietatē. Et si dicere q̄ oīa accidētia sensitibilia sunt in forma sic in subiecto p̄mo. tūc ppter bec p̄ materiā intelligeret ipa accidētia ipius materie q̄ sunt p̄ se sensitibilia. Ad scđm dico q̄ cōmē. intelligit de p̄ mis cognitionib⁹ ipoz sensitibili et ipius for me. q̄ q̄n aia p̄mo p̄prehēdit sensitibile singula re. cōprehēdit illud p̄ sensu et postea cōprehēdit formā p̄ intellectū. Sed q̄n p̄prehēdit alie

Replicatur

Y Respondeat

Obūc p̄mo

Z Ad secundā

Distinctionis III

tatē. tūc necessario iudicat per vñā virtutē. qz sola vna virtus est iudicativa illi⁹ aletatis. qz sola vna virt⁹ cōprehēdit vtrūqz extreñū illi⁹ aletatis. scz intellectus ⁊ nō sensus. ⁊ iō nō est talis pcessus. qz prio singulare sentit. ⁊ postea intelligit forma. ⁊ tertio iudicat aletas eē in ter illa. qz ois vñus cognitua aletatis in ali⁹ qua. ita p̄supponit notitiā vnius sicut alteri⁹. ⁊ ita est cognitua vñ⁹ sicut alteri⁹. ergo si intellectus nō iudicaret aletatē in sensibile. ⁊ formā nisi p̄supposta notitia forme. opz qz eos dē modo p̄supponat notitiā ipius singularis.

BB
Ad octauum organum
mentū thome.

BB
Ad novum

Similiter qua rōe intellect⁹ posset iudicare illā aletatē in vle ⁊ singularē. qz habet notitiā forme. eadē rōne sensus possit iudicare illā aletatē. qz habet notitiā alterius extremi. qd est manifeste falsus. Est ergo iste pcessus qz sensus pmo sentit singulare sensibile. Scđo intellectus intelligit illud idem singulare sensibile.

Tertio intellectus intelligit formā vel vle ⁊ differentiā. Quarto iudicat in illa. qz precongnovit vtrūqz. sensus aut: qz nō precognoscit vtrūqz s alterū tm. ideo nō iudicat illā aletatē. Ad aliud principale dico qz pportio est p̄tū ad aliqua. qz sicut sensus nō est intellect⁹. nec ecōuerso. ita intētio vñiuersalis non est p̄ticularis. nec ecōuerso in multis alijs est dissimile.

Ad aliud dico qz magis est intētio pbi ⁊ comē. qz vle intelligat ⁊ silt forma linea spberalivel refixa qz singlare. de pho p3. qz dicit sīc sensitudo ei calidū et frigidū iudicat sup aia quoꝝ rō quedā est caro bmo. intelligit de cognitōe sensibilis extra. in cuius materia est forma de notitia illius forme vel vñiuersalis. alio autē aut etiam abstractiue. aut sicut circūflexa se habet ad seipaz. cū extēsa fuerit carnis esse discernit g vult qz qn̄ iudicat vel discernit carnis eē. h̄ facit quasi linea circūflexa. Silt d̄ pmetatore Bp3 q̄ dicit. necc est vt forma expimentet per aliā virtutē a specie a sensu. ⁊ hoc erit ex bac virtute aut p dispōnē spberalē lineet recte. scz cū intellecterit formā p̄mā exntē in bac re singulari. aut dispōnē fm̄ silitudinē linee spberalē. scz qn̄ fuerit reuersa. querēdo intelligere et qdditatē illius formare. Deinde qdditatē illius qdditatis. ⁊ h̄ erit cū inuenit qdditatē in qdditate. ⁊ nō cessabit quousqz pueniat ad simplicē qdditatē in illa re. g p3 manifeste qz vult intellectū intelligere tali linea spberalē. qn̄ intelligit illud obiectū qd nō est obiectus sensus. Unū immediate ante illā autē dicit determinatū est qz comp̄bensem virtus ymas- ginariae ⁊ sensib⁹ idē est. Deinde dicit silt pbs et expimentat p aliud ⁊ c. Ex quo p3 qz in līa sequēti loquif de obiecto intellect⁹ qd nō est obiectus sensus. ⁊ illi attribuit intelligi aliquā

Questio VI

linea spberalē. Ex ḡ ista eoz intētio. qz intellectus pmo intelligit singulare scz illō idē qd pmo est sensitū a sensu dicēte Lōmetatore cōmēto. xxxix. intētio intellecta eadē ē cū re quā sensus p̄pendit cū sensato. ⁊ sic intelligendū est cōē dictū Lōmetatoris ⁊ pbi. qz sicut sensibilia ad sensum. sic fantasmatā ad intellectuz vocās fantasmatā sic patet in scđo. ipamē singlaria sensibilia fantasmatā. ⁊ sic sensibilia sunt pmo appbēta ab intellectu ⁊ habita ista appbēsione rei singlariis intellectus qz linea recta abstrabit ⁊ intelligit vñū pceptū cōem qdditatiū. nō qz sit de qdditate rei s̄ iudicat qdditatē ⁊ est hic qz linea recta. qz nō aliqd ē bis intellectū. postea inuestigādo inqrit an ilud singlare sensibile. vel in quo est illō singulare sic accns i subiecto habeat aliquā formā spberalē. ⁊ p̄cudit qz sic. qz linea reflexa qz iā illō idem quod pmo fuit cognitum. est mō scđo cognitum in ista notitia p̄plexa. ⁊ ita qz intellectus redit ad illud idem qd pmo intellecterit. postea adbuc inqrit intellect⁹ an illa forma sit simplex an p̄posita. ⁊ si sba p̄posita adbuc inqrit de forma sua. ⁊ sic qnousqz pueniat ad formā simplicē ⁊ qdditatē simplicē qz p̄mē. in isto cōmento. ⁊ p̄mē pcedēte. p qdditatē. formā in mā intelligit spberalē seu cōstrialē. qz est ps rei. et h̄ idē intelligit in vii. meth. in diversis p̄mēs. Verbi grā. Intect⁹ intelligit pmo hāc albedinez pmo sensatā. ⁊ silt hic colo:ē. ⁊ sic de alijs accintib⁹ bois postea abstrabit mltos pceptus sic pceptū entis pceptū qlitat̄ ⁊ h̄ mltos concep̄t̄ cōnotatiuos. sic depēdere eē in alio sub stare alij. ⁊ sic de alijs mults. deide incipit inqritere. an bō pponat ex materia ⁊ forma ⁊ pckutat qz sic. ⁊ qz ē in boie alij forma vle qdditas in formās materia. ⁊ ita illō idē intelligit qd p̄pus. postea inqrit vtrū illa forma in formās materia sit simplex ⁊ vñica. vle habeat qdditatē h̄ ē formā. ⁊ si inueniat qz in illa forma vel qddiratē est qdditas vel forma pura qz circūscribens do māz p̄mā adbuc i residuo ē vna aia iformās correptatē si sint tles scđe forme. adbuc iqrīt an illa aia p̄tēat duas. qz vna sit i alia. pura qz adbuc ē aia intellectua i sēstria vle i alij alia. iqrīt sic p̄tēat pcedēdo qz qnousqz pueniat ad cōditatē ⁊ formā simplicē qz p̄cise est in materia extendendo nomē materie ad formā substancialē suscipientē aliam formā substancialē ⁊ non est receptiva alij⁹ alij⁹ forme. nec cōponit ex diversis ⁊ h̄ est qd dicit commētator. qz pmo intelligit quidditatē carnis. hoc est intelligendū post p̄mam comp̄bēsionem que est respectu eiusdem respēciū cui⁹ ē sensus ⁊ intelligit qdditatē carnis nō in se s̄ in cōceptu cōi. vel p̄prio cōposito vel cōnotatiuo. Deide

Libri primi sūtarū

Distin III Questio VII

q̄rit intelligere q̄dditatē illi q̄dditatis. et hoc erit dū inueniat quidditatē in q̄dditare. et nō cessabit quousq; pueniat ad formā simplices. Et ita dico q̄ per q̄dditatē intelligit formā q̄ vere est pars rei que intelligit nō in se pro statu isto sed in aliquo perceptu. Ad aliud dico q̄ si pōt dici quoddamō omia per intellectū. s̄ nō p̄cise. q̄ est quoddamō sensibilia non tīnq; intellectū sed etiā per sensum. Si r̄ dico q̄ frē quēter p̄bs accipit intellectū pro scia q̄ p̄cise est v̄lūm. etiā frequēter exp̄mit ip̄m nomine scie. Ad aliud dico q̄ dupliči de cā ponit intellectus agēs. ponit em̄ ut sit cā effectiva intellectus cuiuscūq;. q̄ sic teneo intellectus agēs nullo modo distinguif ab intellectu possibili. sed idē intellectus habet diuersas denotaſtiones. ponit etiā intellectus agēs nō tīn ut cauſet intentionē. s̄ etiā ut cauſet aliquomō ipropter ip̄a v̄lia abstracta: illo mō quo habēt cauſari sed hoc nō est realit. nisi causando intētio nez talium abstractorū. s̄m v̄na opinione. modo dico q̄ si q̄dditates esent separe sic ponit plato. nō indigerem⁹ intellectu agēte ppter istā secundā cām. indigerem⁹ tñ ppter primā cām. Ad v̄ltimū dico q̄ color: nō est p̄or ordine na ture q̄ b̄mōi color: s̄m q̄ color supponit pro illo cōi. q̄ ille non est in rerū natura. Ad argu mentū principale p̄t q̄ intellectus est v̄lūm sed non precise.

Questio vii.

Similiter quero
Ut r̄ singulare posset distincte cognosci atē cognitionē enī vel cuiuscūq; v̄lis. M̄ non. q̄ nō b̄l̄ distinibile p̄t cognosci distincte sine rōne ei⁹ distintriua. ergo eadē rōne nec aliqd cōtentuz. Ad oppositū nec ens nec aliqd v̄le est dēen tia singularis. ergo non requirit ad notitiā di stinctā ip̄ius. Dico ad q̄stionēz sic p̄us. q̄ no titia distincta singularis nō req̄rit notitiā dīstinctā necessario cuiuscūq; v̄lis. ppter rōnes prius additas. Sed otr̄a bec p̄t argui p̄mo q̄ si sic hoc non esset nisi q̄ qdlibet p̄t distin cte cognosci sine illo q̄d nō est de eius essentia sed om̄e tale distincta cognitū est apprehēsū si nō b̄l̄ rei lateat q̄d requirit ad notitiā ei⁹ di stinctā. ergo deus posset cōprehēdi ab intellectu creato. Prēterea. impossibile est intelligere boiem nō intelligēdo aial. ergo eadē rōe nō intelligēdo ens. q̄ nō p̄t res distincte cognosci nisi cognito v̄li substātiali. Ad prius isto r̄z dico. q̄ apprehēsio accipit m̄tiplicē. Uno modo pro om̄i cognitō. et sic est idē q̄ app̄bēsio. et sic accipit comē. iij. de aia in diuersis loc̄. Aliter accipit p̄ app̄bēsione cuiuslibz essens

trialis ip̄ius rei cognite. et sic est idē q̄ notitia distincta rei q̄n nibil later. s̄ q̄cqd est intrinse cuz rei p̄z. Tertio mō accipit p̄ limpidissima notitia vel pfectissima q̄ potest esse ipsius rei.

Quarto mō accipit p̄ notitia rei sub oībus p̄dicabib⁹ de re. Quito mō accipit p̄ noti tia rei distincta. et r̄tā pfectōe in actu cognoscendi. q̄ta est in ip̄o obiecto cognito. Primo mō et scđo. deus et creatura p̄phendunt ab intellectu. tertio mōr quarto nec de⁹ nec creatu ra p̄t comp̄bēdi a creatura. Quito mō cratu ra p̄t apprehēdi a creatura s̄ nō de⁹. Ad scđo dico q̄ bec p̄t distingui. impossibile ē intelligere boiem nō intelligēdo aial. q̄ ut v̄fē ter minū stat p̄ reponsalr sic est vera. nā isto mō b̄ est r̄a impossibile ē videre oculo corporali albes dinē. n̄ vidēdo ens. q̄ ista p̄na est formal. albe do vidēf: ḡ ens vidēf. si ens in p̄ntē stet p̄sona līf. s̄ accipiēdo vtrūq; terminū simplī vel alte rūz. nō est verū. q̄n pot intelligi b̄. nō intelle cto r̄ial. sic color: vidēf. et tñ b̄ cōe ēs n̄vidēf. et tñ n̄ccrō si color: vidēf aliquid ens vidēf.

Ad argumentū p̄ncipale dico. q̄ res potest distincte cognosci sine rōne eius diffinitiuā. sicut pater p̄us.

Questio octaua.

Ad argumentū p̄ncipale

Uteri querobtrū

Ens q̄d cōe est ad decē p̄dicamēta. et ad deūz creaturā sit obiectū p̄mū et adequatū intellect⁹ mī. M̄ nō. q̄ si sic idē eēt obiectū adequatū intellect⁹ būam et intel lecrus angelici. p̄ns est falsū. q̄ tñ an̄s. p̄na p̄z. q̄a nec inferi⁹ ad ens p̄t cē obiectū adeq̄tū intel lecrus angelici. si ens sit obiectū adeq̄tū intel lecrus mī. cū om̄e cognoscibile ab intellectu bus mano sit cognoscibile ab intellectu angelico. falsoz p̄ntis p̄z. q̄ potētie distincte bñt ob lecta distincta. s̄ intellect⁹ angelicus et huma nus sunt potētie distincte. Ad oppositū. q̄n aliqua obiecta alicuius potētie se habēt sicut superius et inferius ad illud q̄d est cōissimū iter illa est obiectū adeq̄tū ip̄i⁹. sed cōmuniſimū inter omnia apprehēsibilita ab intellectu est ēs. ergo tc. Ad questionē dicitur q̄ obiectū p̄portionatur potētie cognitivē. Est autē triplex gradus cognitivē veritatis. nā quidā est actus organi corporalis. et ideo eius obie c̄trū est forma put̄ in materia corporali existit. quedā est separata om̄ino. sicut intellect⁹ an gelicus. et ideo illius obiectum est forma sine materia subsistens. angeli enim et si cognoscit materialia. nō tñ nisi ut eas in imateria libus intueni. sc̄z v̄l̄ in sc̄pis v̄l̄ i deo. Intellect⁹ aut̄ būan⁹ medio mō se bz. q̄ nō est actuāli cū organi. ē tñ p̄t aie que est forma corporis

EE
Ed decimā

DD
Ed undecimā

EE
Ed duodecimā

FF
Ed principale

Questio VII

Argu. principale

B
R̄sio ad q̄dem

Arguitur
Primo

Scđo

EE
Ed primum

B
R̄sio querendā

Questio VIII

Distinctionis III

Instatur pmo.

et ideo cognoscit formaz existente in materia corporali individuali. non tamen put est in tali materia. cognoscere vero illud quod est in materia individuali. non put est in tali materia. est abstrahere formam a materia individuali. quaz representat fantasmata. Cetera ista opinione. Arguit primo quod repugnat dictum proprium. quia alibi ponit quod potentie distinguuntur per actus. et quod cuiuslibet potentie est unum obiectum primum et adequatum. sub cuius ratione oia alia apprehenduntur ab eadem potentie. Sed hoc posito nihil esset obiectum adequare intellectui nostri. Probat. quod quicunque aliquid est primum obiectum et adequatum ratione aliqui potentie. omne per se prout sub illo obiecto est per se obiectum illius potentie. licet non prius. prout induxit. quod haec color est primus et adequatus obiectum visus. id est ois color. prout per se visibilis licet non primo. Idem prout de aliis potentibus. sed ista forma existens in materia individuali quod est singularis non est per se obiectum. ergo nihil coe sibi est primum obiectum. et certum est quod nullum aliud coe est primum obiectum et adequatum intellectus nostri. ergo nullum. Preterea quod dicit quod obiectus virtutis sensitivae est forma per in materia corporali existit quod qualiter hoc intelligit aut quod sensus nihil apprehendit nisi forma quod existit in materia. aut quod existentia forme in materia est necessario coniuncta forme sensitibili. Aut quod illa existentia in materia est ratione terminandi illum actu sentienti. Si prior modo. quod eodem modo id est obiectus sensus et intellectus. quod ipse dicit quod intellectus cognoscit formam in materia corporali individuali existente. ergo illud quod est obiectum intellectus existit individuali in materia corporali. Si secundus modo. Cetera forma separata a materia potest sentiri. prout in sacramento altaris. et si dicatur quod existit in qualitate. Cetera. sed istud. Qualitas non existit in aliquo subiecto. et tamen sed istud qualitas ista videtur. Sicut fantasiam potest accidere absencia rei. et per hanc eadem ratione quia res non existit. et sic obiectum suum non erit in materia. et tamen fantasiam est potentia sensitiva. Si dicatur tertius modo. Cetera qualitas sensitibilis est forma absoluta. et illa est per se sensitibilis. et nihil nisi sub ratione illius nisi forte sensitibile coe. sed illa inexistenter non est formaliter individualis qualitas. Sicut quicunque potentia cognoscit aliquid sub ratione inexistenter alicuius in aliquo. cognoscit illud aliud etiam prout haec illa inexistenter. ergo sensus cognoscit materialis corporalem quod est absurdum. Preterea quod dicit quod obiectum proportionatur potentie cognitionis. hoc includit et quod faciliter oppositum principalius inveniatur. quod si obiectum proportionatur potentie. quod potentia singularis est una numero habebit obiectum singulare et unum numero. quod abstractum non erit primum obiectum. Si dicatur quod non proportionatur in hoc. sed in aliis. Cetera. eadem sa-

Questio VIII

Quarto.

Vero.

Sexto.

Confirmatio.

Septimo.

Ottavo.

Scda opus.

cilitate dicetur quod non proportionatur in hoc quod sicut intellectus est secundum evolutus forme corporis. et tamen non est actus alicuius organi. quod ita obiectum dicitur tale et ita cum ipse hoc tam narret et non probet. opinio sua est ratione manifeste. Preterea quod dicit quod intellectus angelicus non est respectu materii alium nisi put intuet ea in immaterialibus. hoc est manifeste falsum. quod sicut patet in secundo. non est inconveniens angelus intuitus videre ista materialia. Preterea dictum est prout quod nulla res nec notitia alicuius rei incompleta est causa notitiae incomplexe alterius rei extra alias. Preterea quecumque potentia intelligit ipsam formam que est individualis in materia. sive intelligit per se in materia sive non intelligit vere illud quod est individualis et singulare. et primo. sed intellectus pre intelligit formam existentem individualis in materia corporali. quod ita non intelligit singulare sive sensus. et non aliud a singulare sensitibili. quod idem erit obiectus sensus et intellectus secundum ipsum. quod negat et ita constiteret unam partem secundum post aliam.

Confirmatur si forma illa quod est individualiter in materia sit principium agentis sive per se est in materia sive non. quod enim in materia non sit ratione formaliter agendi. vere forma singularis est principium agentis. quod si forma individualis existens in materia intelligitur. quis enim in materia non sit sed ratione terminandi intellectus. vere forma individualis et singulare intelligitur. Preterea aliqua nullo modo sensitibilia intelliguntur. sicut oculi sunt est in plogo. Preterea quod dicit intelligere formam non per se est in materia est abstrahere formam a materia individuali. hoc est falsum. hoc enim non est abstrahere formam a materia individuali. nisi tali abstractione quis potest sentire sensum. Quod sensus visus videtur albedinem non per se est in subiecto. et tamen proprius non abstrahit a subiecto.

Aliud ad quoniam quod primus obiectum intellectus non est ens. quod in ipso occurrit duplex proximitas secundum continuitatem ratione ens. sive oia genitrix speciei et individualis. oes pres entiales eorum. aut ratione virtutis. aut continuitatis in includente entialiter ratione ens. sive dicitur ultime includendum in aliquo istorum entia literis et passionibus. et realiter. Et quod ista duplex proximitas continet sufficiat ad hoc quod ipsum sit primum obiectum intellectus. licet neutra se habeat precise ad omnia per se intelligibilia.

Declaratur per exemplum. quia si visus est per se cognitus omnibus coloribus. et omnium passionibus et differentiarum corporis in communione et omnium specierum et individualium. et tamen color non includetur quidditatis in differentiis et passionibus corporis. adhuc visus haberet idem obiectum primum. quod

Libri primi

Instatur
Primum

Secundo

Tertio

Nunc habet, qd discurrendo p oia nibil aliud est sibi adequatum. ergo nuc includeret primu obiectum in oibus p se obiectis. Et qd liber p se obiectum vel includeret primu essentialit, vel icludere in aliquo essentialit vel virtualit inclusum est ipm. et ita in ipo cōcurreret duplex primatas. scz cōitatis et pte sui. et pmitas virtutis in se vel i inferiorib. Et ita duplex pmitas sufficeret. Cōtra ista opinione arguo pmo sic. es no habet aliqua pmitate respectu alicui p se intelligibilis. ergo no est primu obiectum et adequtum. psequentia pto p eu. ans pbo. qd ens ronis et respectus roris et intellectioes scde sunt p se intelligibiles. et tñ ens neutrā pmitatē b3 respectu talium. Et no habeat pmita tez cōitatis pto. Qd nibil est cōe vniuocu enti reali et enti ronis. qd no pmitatē virtutis pto. qd illa pmitas no est nisi respectu entiu realiu. Confirmat. qd illud qd pot cognosci ab intellectu nullo alio cognito. qd se continet sub pmo obiecto adequato illius potētie. et no sufficit qd pmitetur in illo virtualiter. Et ens ronis pot cognosci nullo ente reali cognito. ergo p se continet sub pmo obiecto intellectus. et no sufficit qd continetur in illo virtualit. sed no continet p se sub ēte vniuoco. ergo ens vniuocu no est obiectum adequatum intellectus. Prefea. qd ista duplet pmitas no sufficit pbo. qd ista duplicitē pmitate habet deus. nam de quolibet intelligibili p se ab intellectu p se pdicat. vel includit illud virtutis vel essentialit. et tñ no ponit obiectum adequatum intellectus. Si dicat qd no includit virtutis sic. qn creatura pot virtute ppria mouere intellectu. et sili de accidete respectu subiecti. et iō illa pmita vntalis qua deus pmitet creaturā. vel substātia cōtinet accidēs. no facit nec deū nec substātia esse obiectum adequatum intellectus. Cōtra. qua rō genus pot vntute ppria mouere intellectu. eadē rō dīna vltima p mouere intellectu vntute ppria. qd no est maior rō de isto quā de illo. ergo illa cōtinētia vntalis qua aliqd includēs essentialit rōes ent. includit essentialit vel vntualit dīam vel passionēs. no facit ad h3 qd ens sit primu obiectum adequatum intellectus. qd ad h3 qd aliqd sit primu obiectum et adequtum intellectus. qd p se pdicat de quo libz p se intelligibili ab intellectu. Prefea. si ptes essentialies essent p se sensibiles et vntute ppria pmitentia pterentia essentialit in toto. illud totu no diceret obiectum adequtum. qn es p se pdicabile de alijs p se intelligibili. qd qn es pdicat p se d aliqb intelligibili. et includat alijs alia essentialies vel vntualit no diceat p se h3 pmitu obiectum intellectus. Argumentum p3. qd sp et oī p se apphēsibili ab aliq potētia. ptingit ifser.

Sententiarum

re pmi obiectum adequatum. sicut sequit iste color videt. qd color videt. et vlt sequit etiā de visibili p accns h3 videt. qd color videt. qd coē mo est de alijs. Sed si qd liber p se essentialis eēt per se sensibilis. non sequeret. hec p se videt. ergo totu videt. qd tū totu no eēt obiectum adequtum illi potētie. Per h3 p3 qd exemplu no valet. qd deberet pbari qd illo posito color eēt pnum et adequtum obiectum. qd tñ no pba. Prefea. pba tu est pus qd ens no b3 talē pmitatē ad qnū entia realia pter pmitatē cōitatis. Jo dico ad qnē alit. Primo qd nibil est obiectum adequtum intellectu. Lui rō est. qd obiectum adequtum e illud qd est p se cōe ad oia p se apphēsibili ab illa potētia. Si nibil est tale respectu oim intellectib. qd nibil est obiectum adequtum. Huius p3 qd nec pmitēta vntalis nec etiā essentialis suffic. sicut declaratū est. Minor est manifesta. qd intentioes scde falsa. impossibilia. et vlt oia pplexa sit p se apphēsibili ab intellectu. et tñ nibil est ei vniuocu. qd p3 nibil est ei p se cōe.

Istam pctionē dico recitatue fm opinionē qd ponit qd pceptu siue intētōes aie bnt tm esse obiectuum. et nullu eē subiectuum. Qd h3 opinione qd ponit qd pceptus siue intētōes aie sūt vntates. i. subiective exētes in aia. est dicēdū qd ens est obiectum adequtum intellectu. nisi. qd cōe vniuocu oī p se intelligibili. Et isto modo fm ista opinione dico qd intētōes scde falsa. impossibilia. pplexa et bmoi sūt vntae res subiective existentes in aia. nec est aliqd quoctq mō apphēsibile ab intellectu qn de eo ens p se pdicatur.

Et si dicat qd dictu est pus. qd ens no pdicat p se et pmo mo in qd de passionib. et tñ sūt intelligibiles. Dico qd i. ppōnibus in qb passionēs supponit simplē vere pdicat ens de eis p se pmo mo. no qn supponunt psonalit. Sed dico qd cōissimū qd pot apphēdi a nob. est es qd est vniuocu enti reali. alit no possēm h3 aliquā cognitōe nec de deo nec d sba. Sed h3 sūt aliq dubia. Primum qd n videt qd aliqd sit p se intelligibile nisi pterentia sub ente vniuoco et sub ente reali. Tū qd obiectum potētie est mensura ipi acr. Tū qd obiectum est cā acr. Tū qd act potētie d pēdet ab obiecto. Tū qd obiectum pcedit actū. Tū qd act refert relatōe reali ad obiectum. Scđm dubium est. quia no videtur qd ens cōmunitissimū sit apphēsibile ab intellectu. qd quādo aliquod cōe potest apprehendē ab aliqua potētia naturali. quodlibet p se cōtentum potest naturalit apphēdi ab illa potentia. qd possit intellectus naturalit apphēdere deūt oēs substātias imateriales. Tertiū dubium. an sit aliquod obiectum motiuū intellectus adequtum. et quod est illud. Quortū

Quarto
D
Rūsio ad qnē
Prima delusio

Obiectum
E
Respondetur.

Pūmū dubium

Scđm dubium

Tertiū dubium

Quantū

Distinctionis III

de obiecto intellectus, p statu isto. Argumenta p: primo dubbio nō iunt cōtra opiniones q̄ pominceptus siue intētōes animeveras esse qualitates, sed sunt h̄alia de esse obiectiu, t̄ ideo fm illā opinione indebo ad ea, siue opio illa sit vera siue falsa. Unde ad p̄mū illo sum dico q̄ entia rōnis sunt p se intelligibilia, immo int̄m sunt p se intelligibilia, q̄ non est impossibile ea intelligi nullo ēre reali intellectu, t̄ tūc erit actus cognoscēdi realis, t̄ t̄ nulluz obiectuz habebit pter ens rōnis, ḡ ens rōnis erit p se cognoscibile illo actu. Sed b̄ non potest fieri naturali nisi mediare habitu p app̄bensionē alicuius entis reali. Ad illa in contrariū ad p̄mū pōt aliquo modo pcedi q̄ obiectu est mensura actus, salte alicuius actus, v̄l potest dici q̄ oia illa si sint v̄a sunt attribuēda obiecto illi, cuius cr̄ntia nc̄r̄o exigitur ante actu cognoscēdi t̄ b̄mo, est t̄m singulare reas le. Hoc p̄z, q̄ in notitia abstractiua illud qd̄ n̄ est ens, sed ens destrictū pōt esse obiectuz intellectus, t̄ t̄ n̄ habebit tales conditiones. Simil sc̄ia est respectu pplexi, t̄ t̄ complexo n̄ sunt tales pditiones attribuēda. Ad sc̄os distinguuntur de obiecto naturali, q̄ quoddaz d̄ naturale obiectu quod est naturali attigibile. Quia ad illud naturali potētia inclinat siue potētia naturali poterit illud attingere siue nō p̄mo modo ens cōfissimū q̄ est p̄mū obiectu adequatū intellectu, non est naturale obiectu intellectu. H̄z dico modo, t̄ id n̄ oī q̄ intellectu poterit naturali attingere ad oē contentū. L̄atra, illud est p̄mū obiectu intellectus q̄ pdicat de oibus p se intelligibilibus ab intellectu, sed tale est naturali attingibile q̄ est subiectu in sc̄ia naturali acq̄lita per te, sc̄ in metaphysica, ḡ est naturali attingibile, ḡ p te p̄mū obiectu adequatū intellectu est naturali attingibile. Ad illud d̄: q̄ b̄ ē fallacia figure dictiois, l̄z ens vt est quoddā intelligibile vno actu, sicut homo est quoddā intelligibile vñica intētione sit naturali attingibile. Illa em̄ vñica intellectio entis vt vñi obiectu est naturali, nō t̄m ens pōt poni p̄mū attigibile, q̄ est p̄mū obiectu vt includit in oibus p se obiectu, vt sic nō est naturali attingibile nisi quodlibet illoz sit naturali attingibile. L̄o mutat ḡ b̄ aliqd in quale qd̄: cū arguit, ens ē naturali intelligibile, ḡ ens vt est p̄mū obiectum intellectu, i.e. adequatū est naturali attingibile, q̄ aīs est verū vt ens est vñi intelligibile singlare sicut albū. Pclio pcludit de ente vt includit in oī intelligili, nō vt seorsū ab alijs intellectu. Sed ista r̄m̄o nisi meli intelligatur videat includere distinctionē, tenedo illō qd̄

Ad p̄mū dubbio

Ad p̄mū et. op.
sp.

Ad dubbium

Inventio

Vero

Citatio

Questio VIII

dicit iste frequēter, q̄ ens quod est vñi uocum ad oia, sc̄z ad ens creatū t̄ increatū in quolibz includit, q̄ tūc illō idē qd̄ est vñi intelligibile vñica intellectuē includit in oibus, ḡ illō vñi intelligit naturali b̄ est naturali attigit sequit̄ q̄ illud ens qd̄ includit in oibus cū naturali attingibile. Pericā, q̄ dicens vt iclusit in oibus nō est nāl̄ attingibile, t̄t̄ ad ip̄z potētia nāl̄ inclinat. Quero, aut ens stat ibi p illo cōi vñi uoco qd̄ est vñi intelligibile, aut p alio p̄tēto p se sub illo cōi vñi uoco. Si p̄mo mō, t̄ illud est naturali attingibile, ḡ ens qd̄ includit in oibus p se obiectuē naturali attingibile. Si sc̄do mo, L̄atra p quoq̄s stet si ue giuler distributue, siue determina, e tempē faliū, ens includit in oibus, q̄ q̄ libz singlariē fla. Silt de quolz cōtēro falle pdicat ee p̄mū obiectu adeq̄tu intellectu. Sili magi deberet dici q̄ ens qd̄ est oia sit p̄mū obiectu, q̄ es qd̄ includit in oibus. Si dicat q̄ ens qd̄ includit in oibus est p se intelligibile, t̄ naturali attingibile, nō t̄n vt includit in oibus. L̄atra, isto mō obiectu vñus nō ēt naturali attingibile q̄ nō vt includit in oibus, q̄ sic nō ēt attigibile nisi oia att. ingeren̄t, & nullū vñus p̄ naturali attingere oīayisibilia, ḡtc. Jo dico q̄ posito q̄ ens, e t̄ obiectu adequatu, intellectu ad hoc obiectu adequatū possit naturali attigi, nō t̄n q̄ om̄e p̄tentū possit naturali attigi. L̄ui ro est, q̄ tūc ad intelligendū naturali obiectu adeq̄tu intellectu, sufficeret qdlibz p se p̄tentū sub obiecto adeq̄to. Nō t̄n sufficeret ad intelligendū vñi aliud p̄tentū. Nec hoc ēt inconuenies, sic nō est inconuenies q̄ aliqui qd̄libet p se p̄tentū sub illo, qd̄ cōtēr vocat obiectu adeq̄tu nō sit app̄bēibile ab illa potētia, nec p se nec p acc̄ns, sic p̄s dictū ē de obiecto adeq̄to sensus, ita aliqui nō est inconueniens q̄ illō qd̄ vocat obiectu adeq̄tu sit naturali app̄bēibile ab illa potētia, t̄ t̄ nō qd̄libet p̄tentū sit naturali app̄bēibile ab eadē. Dico ḡ q̄ si p̄oeret ens vñi uocu ēt p̄mū obiectu adequatū intellectu, q̄ illō solū b̄fer tale duplice p̄miratē de q̄ dīc iste doctor. Tūc p̄mū obiectu adequatū intellectu ēt naturali attingibile, ēt t̄n naturali attingibile nō pdicaret p̄mo de illo ente qd̄ ē obiectu adequatū, de q̄ t̄n p̄mo pdicaret ē obiectu potētia, ad qd̄ potētia nāl̄ ordiat fm istū doctore, q̄ b̄ ē fla oē ēt nāl̄ attigibile ab intellectu, t̄ b̄ ēva t̄ p̄mo fm p̄ncipia istū doctoris, oē ēt illō ad cuiū intellectione intellectu naturali ordinat. Et si sic intellexit iste doctor, nō recessit a p̄ncipiis suis. Si autē alii intellexit h̄dicit sub ipsi, quia vere illud de quo predicat esse p̄mū obiectum intellectus fm

Libri primi

Z
Ad tertium dubium

istum. et quod predicat de oibus. p se intelligibili bus. et includit in oibus p se intelligibili bus? Si modum loquendi istius doctoris. vere et natu raliter attingit ab intellectu. Ad tertium dico qd obiectum motuum intellectus est precise si gularum et dico qd omne singulare est motuum in tellectus. qd omne singulare potest intelligi notitia intuitiva. Qdum est ex natura anime et intelle ctus nostri. Sed ad notitiā intuitivā requirit qd ipsa res cognita intuitivē causet intellectio nem. qd alii nō possunt illa res naturaliter cognosci intuitivē. qd quodlibet singulare est motuum ipsius intellectus. ad sūmptus notitia intuitivam et ideo isto modo loquendo de obiecto motuum intellectus. Dico qd ens vniuersi communissimum est pmi obiectum intellectus. nō ppter talē du plicem pmitatē. sed ppter pmitatē cōmunitati s. qd est pdicabile in quid et cōmune vniuersi ad oia intelligibilis. motiuu intellectus. et tñ ipm̄met nō potest mouere intellectus. nec causare quoctig modo intellecione fm̄ primam opinionē. Unde de ente tali sumpto psonaliter predicat esse motiuu intellectus. et tamen hec est simpliciter falsa. ens cōe ad oia motiuu intellectus est motiuu fm̄ opinionē predictarū. Ad quartū dico qd p statu isto vnde cōtūg sit. nibil ē motiuu intellectus ad cognitionē sūmptus. ni si sensibilis qualitas extra. vel saltē p se sensibile. et aliqua infra animam. scz actus et passiones. et forte ipm̄et anima intellectiva. et hoc si ipsa intuitivē videat a seipso p statu isto. Utru autem sit aliqd cōmune pdicabile i qd pccise de istis que sūt motiuu intellectus p statu isto est dubium. Ad argumentū pme opinionis dico. qd obiectum pportionat potētē. sed nō tali mō. qd eundē modū exīdi habeat obiectū et potētia. Unde obiectū omne reale sufficiēter ppor tionat potētē intellective qdū est natura eorum. qd vnu qdū est ex se est actiuu. et aliud passiuu. et forte actiuu saltē respectu aliquorū.

II
Ad argumentū pme opī.

Ad argumentū alterius opinionis dico. sic p dist. ii. nō est talis duplex pmitas in ēte re spectu oī. Ad exemplū dico qd illo posito colo. nō esset primū obiectum adequatum sensus visus. Et si dicat qd nullum aliud potest poniri eius obiectū. Dico qd vel nullū obiectū habeat. adequatum si nibil esset cōe vniuersū ad oia p se visibilis. vel aliquod cōe p se ad omnia illa esset eius obiectū adequatum. Nam tūc habes ret idem obiectū adequatum quod modo habet. Ad argumentū pncipale pater qd nec intellectus angelicus nec humanus habet obiectus adequatum fm̄ vnu opī. Scđm aliā habet in loquendo de obiecto motiuo dico qd id est obiectū est vniuersus adequatum. Nec yalet sunt po

P
Ad argumentū pncipale

Sententiarum

tētie distinete. ergo habet obiecta adequata distincta. qd diuerse potētē pnt habere idem obiectū adequatum. sicut idem pnt agere in di uersa passa. Ad argumentū in oppositū dico qd cōmuniſſimū inter talia est obiectū adeqūtū quando est cōmune ad oia p se intelligibilis. alii nō oportet. nūc aut̄ ens vniuersū vnuam opīnionē nō est cōmune ad oia p se intelligibilis. qd nō ad entia rōnis. que tamē sunt per se intelligibilia.

Quesitio nona.

Trūm in oī crea

v
tura sit vestigium trinitatis. Et nō qd in illo quod est vestigium trinitatis inueniunt̄ tria. sicut in trinitate sunt tres psonae. sed aliqua est creatura sim pliciter. qd alii esset. processus in infinitum. qd in illa creatura nulla pluralitas inueniēt. et p p̄s in ipsa nō est vestigium trinitatis. Prefea vestigium in hoc distinguunt̄ ab ymaginē. qd ymagi go est totius. et vestigium est partis. sicut in deo nō est pars. qd nibil est vestigium eius. Precea ve stigium ducit in notitiā illius cuius est. sed nibil in creatura ducit in notitiā trinitatis. Ad op positum. Augustinus. vi. de tri. ca. vltimo. oz ut creatore p ea qd facta sunt intellectū cōspicientes trinitatē intelligamus. cuius in creatura quō dignū est. apparer vestigium. Circa istā questionē pmo vidēndū est qd sit vestigium in creaturis. in quibus ppe inueniēt. Scđo quomodo trāsserē respectu dei. Circa primū dico qd vestigium et ymagi duplē accipiunt̄ vel p toro qd noīs ipsoz. qd quis forte nō de vntute vniuersi. sic dicunt aliqua absoluta aliqd aliud cōnotando. Alii accipiunt̄ p illo qd pmo denotat̄ vestigium vel ymagi. Et sic intelligo questionē. scz qd ē illud quod est vestigium. Et dico qd vestigium et ymagi habet alias cōditiones vel pprīetas rates cōes et alias pprīas. Una cōditio cō munis qd tam vestigium et ymagi distinguunt̄ ab illo cuius est. Alia cōditio qd tam vestigium et ymagi ducit in notitiā illius cuius ē ymagi vel vestigium. Sed tamen aliquid ducere in notitiā aliius potest intelligi duplē. vel tanq; qd causatiū notitiē alterius mediāte sua notitia. ita qd notitia ipius sit causa notitiē alterius. Vel immediate sine notitia. sicut intellectus ducit tanq; causa in notitiā cuiuslibet intelligibilis. Primo modo contingit duplē. quia vel ducit in primam talem notitiā vel cognitionē. vel tantū facit rememorationē de aliquo habitualiter noto. Primo modo notitia singularis est causa notitiē vniuersalē. et notitia premisserum est causa notitiē conclusionis.

Sed isto modo nunq; notitia vniuersis rei in

Ad argumentū in oppositū

B
Quesitio IX

Primo

Scđo

Tertio

Ad oppositum

Circa quoniam duo facit auctor

B
Primiū

Distinctionis III

cōplexa est causa notitiae p̄me alterius incōplexae. sicut dictū fuit in plogo. et marie nō est cā sufficiēs cā intellectu. et alijs q̄ requiruntur a p̄te potērie. siue sit causa prialis cū obiecto siue nō. Scđo mō vna res incōplexa mediāte notitia sua. p̄rest eē causa prialis rememoratiōis alterius rei habitualis note. ita q̄ notitia habitualis necessario occurrit in rōe cā p̄trialis. Et tale sic cognitū p̄t vocari representatiū alterius. nec est aliqd aliud p̄p̄re rep̄sentatiū. et isto modo tā vestigiū quā ymagore presentat illud cuius sunt vestigiū. vel ymagō. Per experientiā ēm p̄tz. q̄ alijs nullā penitē habeat cognitiōē de hercule. si videat statuā herculis. nō pl̄o cogirabit de hercule q̄ de sorte. Si aut̄ p̄mo videat hercule. et retineat notitia herculis. et postea videat statuā sibi simile q̄tu ad aliqua accidētia exeriora. virtute illius visionis statue. etiā posito q̄ nūq̄ prius ea vidisset recordabit de hercule. q̄uis nō sp̄pter imperfectionē similitudinis. vel sp̄pter alijs alijs defectū. et ita est de vestigio. q̄ si alijs quis videat vestigiū bouis. recordabit de bove habitualiter cognito. Sed si p̄bus nūq̄ habuisset aliquā notitia de bove. nō plus recordaretur de bove q̄ de asino. Ex isto sequit q̄ aliqua p̄t se mutuo rep̄sentare. q̄a vtrīq; poterit indifferēter causare recordationē alterius. P̄tz si sint duo hoīes multū similes. q̄ sint notiā aliquib⁹ hoīibus. per experientiā p̄tz. q̄ quo cunc illo viso ab aliquo habēte notitia vtrīq;. stati poterit cogitare de alio et ita mutuo se rep̄sentabūt tali habenti notitia vtrīq;. Similiter. si alter illo puta sort. esset habitualiter notus iohāni. et inciperet videre platonē multū simile sorti. inciperet cogitare de sorte. sp̄pter similitudinē platonis modo p̄mo vīsi a iohāne. qđ tune nō faceret nisi videret platonē. Et eodē modo esset ecōverso. Si alijs haberet habitualē notitia de platonē. et inciperet primo videre sorte. et ita sortes et plato mutuo se rep̄sentaret. Tertio cōueniūt in hoc. q̄ vestigiū et ymagō ex natura sua nō plus resp̄entat vnu idividiū. q̄ aliud individuum sibi simillimum. q̄ aut̄ alijs representat vnu idividū. et alijs aliud. Hoc est sp̄pter hoc. q̄ nō inuenit aliqd individuum sibi simillimum. Et ita p̄tz falsitas illius opinionis q̄ dicit. q̄ ymagō rep̄ntat sub rōe idividui. et vestigiū sub rōne vīs. Quis rō est. q̄a ymagō Iouis nō rep̄ntat cesarē. q̄ illa ymagō non cōfīt assimilat Ioui sicut cesari. Si m̄ iupit̄ et cesarē simillimi. ita q̄ aliquis nō possit discernere vnu ab alio sicut vidi de aliquib⁹. tūc illa ymagō nō plus rep̄sentaret Iouē q̄ cesarē. Quid cōq̄ assimila-

Questio IX

retur illis. Unde siue vnu habens notitias habitualē cesaris. vīsa illa ymagīne recorda: retrur de cesare. ita alijs hīs notitiā habitualē Iouis. vīsa illa ymagīne recordaref dī Iouē. et eodē modo est de vestigio. q̄ si vnu bos ha beret pedes oīno dissimiles ab alijs pedibus alijs boum. vestigiū derelictū ita distincē re presentaret cogīcti distinctionē illius pedis ab alijs pedibus hīc bouē. sicut modo de scō ymagō herculis rep̄ntat habēti notitiā distin cēa de hercule ip̄m hercule t̄ nō iouē. In istis ergo et in quibusdā alijs cōueniūt vestigiū et ymagō. Sed differūt vestigiū et ymagō. qđ vestigiū est causatū ab illo cuius est vestigiū. sicut p̄z inductive. qđ dī cē derelictus ex alio. De rōne aut̄ ymaginis nō est q̄ sit cau sata ab illo cuius est ymagō. sicut ymagō her culis sufficit q̄ causetur ab alio q̄ ab hercule. Ex ista dīa sequit q̄ vestigium nisi sit impedi mentū ducit nō tm̄ in notitiā recordatiā illi us cuius est. sed etiā ducit in notitiā comple xam alicuius veritatis p̄tingētis de ip̄o. Verbi grā vestigiū bouis nō tm̄ facit recordari dī bo ue habitualē noto. sed etiā ducit p̄nter in notitiā vel in credulitatē illius p̄tingētis. quia bos hac trāsfiuit. q̄uis posset errare. q̄ posset imp̄m̄ pes amputatus. Ex isto patet falsitas opinōis dīctis q̄ vestigiū nō ducit in cognitionē totius nisi arguitue. q̄ facit particula riter recordationē tam de p̄e q̄ de toto. q̄ ali quis nec cogitās de pede nec de bove toto. vi des vestigiū pedis. statim incipit recordari tā de bove q̄ de pede. et statim incipit assentire huic q̄ bos hac transfiuit. et ita recordatio in complexa bouis. nō habetur arguitue. q̄uis illa veritas p̄tingētis nō crederef nisi arguitue. Ymagō aut̄ q̄ no est nccrō causata ab illo cuius est ymagō. iō nō ducit regulariter in notitiā alicuius veritatis p̄tingētis de illo cuius est ymagō. nisi forte recordatiā de q̄ non est modo fimo. Scđo dico q̄ vestigiū put vna creatura dī vestigiū alterius tripl̄ accipitur. Uno mō large et sic vestigiū est effectus dī: lectus ex aliqua causa determinate speci. vī saltem determinati generi. rememorativa ip̄i ducens ex cōmuni lege in adhesionē alicuius p̄positionis contingētis enīciantis esse vīl fu isse. vīl aliquid tale de illa causa. Et isto modo sumus derelictus ex igne vīl combustio vīl adū stio derelicta p̄rest dici vestigiū ignis. Similiter odor aliquādo derelictus ex animali trācunte dici vestigiū illius animalis. Et sic ē vna qualitas causata siue vnuoce siue equis noce non est cura. siue etiam quodcunq; derelictum siue sic p̄p̄re causatū siue nō. ex cuius

Vestigiū capite
tripl̄
Primo

Libri primi

Sententiarum

scđ.

Tertio

D
Sedm principale.

notitia causat recordatio illius ex quo derelicitur vestigium. Secundo modo dicitur vestigium magis stricte, per impressionem alicuius in aliqd sibi cedens remanente in absentia ipsius et isto modo in cera relinquunt vestigia sigilli, quod tñvestigium vocat aliquis ymago. Quis non sit strictissime ymago. Tertio modo accipit strictissime vestigium, et sic est impressio alicuius partis alicuius totius in aliqd sibi cedes determinata in absentia et ducens in recordationem tecum.

Circa secundum principale dico. Quodlibet creatura potest aliquo modo dici vestigium trinitatis, in quantum approposita creature potest aliquo modo ducere in notitia appropriatez ipsiis diuinis personis. Tunc hoc potest esse dupli, vel in notitia incompleta primaria, et hoc non pertinet ad rotem vestigium, vel in notitia incompleta recordatiua. Verbi gratia postquam ex specie in creatura concluditur vel abstractis pulchritudo quae est unum appropriatum divinae personae, postea occurreret aliqd pulchra creatura, incipit intellectus recordari de pulchritudine divina. Tunc illa creatura ducit in notitiam recordariam ipsius, et hoc non est vestigium, et hoc convenit cum vestigio corporali. Secundo convenit cum vestigio corporali, quod sicut vestigium corporale est causatum ab illo cuius est vestigium, ita creatura est creata a deo cuius est vestigium. Et hoc autem sequitur alia convenientia, quod sicut vestigium corporale dicitur in notitia complexa veritatis, primum de vestigio, ita creatura ducit in notitia complexa veritatis de deo, scilicet quod de laetitate et bonitate.

Quarto convenit, quod sicut vestigium convenit in vestigio ad aliqd accidens et numerum quod est ad oīam, ita creatura vniuersitatem cum deo in aliqd perceptibus communib; et in aliqd non. Quinto quod sicut vestigium corpore est similitudo aliquo modo et non simpliciter expressa, ita creatura respectu dei. Sed in quibus quod sit in creatura consistit vestigium? Dico quod aliqd vestigium possit in distinctis rebus, quod aliqui ipsa res reprimit aliquo modo et non simpliciter expressa, ita creatura respectu dei. Tercio vestigium possit in substantia et diversis accidentibus. Hoc per beatum Augustinum, vi. de trinitate, ubi assignat quod reperit vestigium trinitatis, dicit oīa quod arte diuina facta sunt et unitate quamcumque in se ostendunt et spem et ordinem. Quicquid enim bonum est, et unum aliquid est, sicut sunt nature corpora, ingenia, animarū. Hoc dicit pro substantia que substantia suis accidentibus. Et per diversis partibus scilicet per duabus alijs partibus vestigium, de diversis accidentibus subdit, et aliqua specie formam supple substantia, sicut sunt figure et qualitates corporum,

atque doctrine vel artes aiariū, quo ad secundas partem et quo ad tertiam preceps sequitur, et ordinem aliud quod perit aut tenet, supple substantia sic sit permodum vel collationes corporum, et amores aut delectationes aiariū. Ecce quod in ista assignatione pres vestigium realiter distinguuntur. Aliquando non distinguuntur reali, sed est unicum quod sortit diversas denotationes vel contentia sub diversis coloribus, ex quo potest haberi diversa appropriationes in deo, et tunc in illo quod est vestigium non sunt multa, sed tunc unum, sed potest haberi in recordatione diversa predicabilita deo, appropriationes diversis personis diuinis. Primo modo non omnis creatura est vestigium trinitatis, quod non omnis creatura est habens diversa accidentia. Secundo modo, omnis creatura est vestigium trinitatis. Ad primum potest principale probatur, quod non oportet in omni vestigio trinitatis secundo modo inueniri aliqua tria, sed sufficit quod ex illo possit haberi notitia trium appropositorum modo exposito. Ad secundum probatur, quod vestigium vestrum acceptum non per hoc distinguitur ab ymaginē, sed vestigium strictissime sumptum, quod tamen aliquo modo copertit creature respectu dei, licet valde improprie, quod in deo non est totum et pars. Pro quanto tamen aliqd predicabile essentiale sine primo modo dicendi per se, potest haberi ex creatura modo supra exposito, et ipsa res in se non potest cognosci ex creatura notitia recordativa, potest aliquid, si ipso et metaphorice dici vestigium prius. Ad aliud probatur, quod vestigium numerum dicit in notitia illius cuius est, nisi presupposita notitia habitualis illius, et ideo trinitas personarum cum non recognoscatur creature, quis creatura non duceret in notitia trinitatis de facto, adhuc posset dici vestigium trinitatis.

Ad primū argumentum p̄nū.

Ad secundum

Ad tertium

Questio X
tyleia distin. cit.

B
Circa quoniam dicitur duo

Primum

Quarto circa istam distinctionem quod. Utrum creatura rationalis sit ymago trinitatis, non obiectata est distinctione in ymagine. Quinta est in illo cuius est ymago. Sed tres personae diuine realiter distinguuntur, ergo in ymagine sunt tres realiter distincte, sed creatura rationalis est simplex, non habens tres realiter distinctas, quod non est ymago. Ad oppositum beatum Augustinum ponit duas assignationes ymaginis, quarum una est propria creature rationali. Circa istam questionem primo videndum est quod accipit ymago secundum quod invenitur vel dicitur de una creatura respectu alterius. Secundo quod aliqd est ymago dei.

Circa primum dico, quod ymago tripliciter accipit. Unus modo strictissime, et sic ymago est substantia formata ab artifice, ad similitudinem alterius secundum aliquam accidentem, et formam et eiusdem speciei cum accidentibus illius ad cuius similitudinem facit ipsum deum.

stincte ab alijs in aliquib⁹ acc̄ntibus suis sibi dissimilib⁹ rep̄ntas. Uerbi grā quādo lignuz formaſ ad ſilitudinē herculis vt h̄eat ſimilē figurā. qualē h̄z hercules et colores cōſimiles eiusdē ſp̄ei. ppter q̄ facit cognoscere venire in recordationē ipius herculis. fm qđ est alij ab alijs boib⁹ qui non h̄nt ſimilia acc̄ntia. Et iſto modo ymago nō eſt p̄mo ſilitudo totius. ſed eſt primo ſilitudo acc̄ntis. q̄ acc̄ntia ſunt eiusdē ronis in eis. ſi ſubſtātia nō eſt eiusdem ronis. ſed diſtincta ſpecie. Unde hercules et ſtatua h̄nt ſimilia acc̄ntia. ſi nō h̄nt conſiles ſubſtātias ſi ſpecie diſtinctas. Et ſic accipiendo ymaginē de rōne ymagis eſt q̄ ſiat ad imitationē illius cui⁹ eſt ymago. ſi tñ nō p̄petit ſi bi ex natura ſua. ſi tm ex intentiō agenti. quia poſſiſ ſimpliſ fieri nō ad imitatōeſ ipius. Alio modo accipit ymago p̄ tali ſormato ſue ſiat ad imitatōeſ alterius ſue nō. Tertio mō accipit ymago p̄ omni vniuoce pducto ab alio. quod h̄z rōeſ ſue pductoſ pductiſ ut ſile. et iſto mō ſilius p̄ dici ymago p̄ris. Circa p̄mu p̄cipaſ le videndū eſt p̄mo. in quo ſiſtāt ymago creaſta. Scđo quō ſe h̄z ad trinitatē increatā cuſiū ſuſ eſt ymago. Quātuſ ad p̄mu eſt opio cōis. q̄ ptes ymaginis ſunt ipe potentie aie. ita q̄ ymago pſiſt in mēoria intelligētia et volūtate. vel ſalre illa eſt evidētior. affiſnatio ymaginiſ ſi nō eſt in actibus ſecūdiſ. ſalte ſp̄cipaſt Hoc p̄t pbari. q̄ ybi eſt maior ſubſtātialitas et maior ppetuitas et maior ſormitas ibi ponēda eſt ymago. ſi in potētis eſt maior conſubſtātialitas. q̄ ſue ſint acc̄ntia ſue nō. imēdiatus ſe h̄nt ad c̄ntiā aie. Eſt etiā maior ppetuitas. q̄ ſemp manet. n̄ ſicut ac̄ nec baſbitus quicq̄. Siſt eſt in eis maior ſormitas q̄ eſt ibi diſtinctio et ordo. ſine pductōe de potētia ad actū. Sed iſta opinio nō videt eē vera. q̄ nō ſunt in aia tales tres potētiae. q̄ ſic declarabit in ſcdō. nulla eſt diſtinctio p̄uia in ipa ſubſtātia aie. ante diſtinctionē actuū ſecūdiſ. pductoſ. ergo non ſunt ibi talia tria q̄ reperitāt diuinas pſonas. Preſea. q̄n̄ aliquid ponit ymago alicui⁹. ppter diſtinctionē i ymagine corrēnden ē diſtinctioni in illo cui⁹ eſt ymago. dōtā dōtē diſtinctio iter ptes ymagis q̄ta ē i illo c̄ ymago. ſi in pſoas diuinas eſt diſtinctio real. nō in potētias aie. q̄ ppter diſtinctionē potētianū nō eſt ponēda in aia ymago. Ideo dico aliter ad questionē. Primo em quō aia v̄l creatura rōnalis plus dōt ymago dei q̄ aliqua alia creatura. Scđo rōne cui⁹ v̄l quoq̄ eſt ymago. Circa p̄mu dico q̄ cū pateat ex predictis qđ ymago fm qđ inuenit in creaturis dō. ppter ſformitatē alicui⁹ eiusdē ronis in illo cui⁹ eſt

ymago. et in ymagine. q̄ natū eſt ducere in recordationē illius cui⁹ eſt ymago. illa creatura maxime ppter dicet ymago dei. q̄ habz aliquid deo ſimiliū. ita q̄ eſt p̄cile cōe vniuocū deo. et illi creature. et q̄a creature rōnalis eſt bmōi. iō ipa ſola diceſ ymago dei. q̄ autē ipa ſola ſit talis. P̄t3. q̄ nihil eſt cōe vniuocū deo et cuiſ cūq̄ creature. ſue etiā ſit ppter vniuocū ſue nō. qn̄ p̄t cōpetere creature rōnali. P̄t3 em q̄ entitas nō dicit vniuoce de deo et creature irrationali q̄cūq̄ tm. ſi etiā de creature rōnali. et ita eſt v̄lter de oib⁹ q̄ dicūt fm ppteratē. et nō tm fm ſilitudinē. et b̄ loquēdo de illis q̄ cōnotat aliquid effectū pticularez. P̄t3 em q̄ ſic forma. pulchritudo et bonitas. veritas. cauſa. tuū. pfectio. ppetunt deo et q̄būdā creatureſ irronabilib⁹. ita ppetunt creatureſ rōnabilib⁹. multa aut puenetia deo nō tm fm ſilitudinē. ſi etiā fm ppteratē ſunt p̄cile cōia deo et creatureſ rōnabilib⁹. ſic eſt eſſe itclectuale. poſſe in telligere. poſſe velle. misericordia. iuſtitia. ſaſiētia. et ſic de alijs multis. Et iō ſic creature rōnalis marie assimilaſ deo. Un̄ ſi p̄ ipoſſibile ſapia. verbū. dilectio. et bmōi eſſent accidētia tā in deo q̄ in creatureſ. tūc ſba rōnalis creaſta. pducta et formata h̄z talia acc̄na ad ymaginē vel ſilitudinē dei. fm ſua accidentia. ſic mō arifet ſormat ſtatū ſigura colorib⁹ et ceteris accidētib⁹ ad ſilitudine herculis et accidētū herculis. illa inquā ſba creaſta haberet accidētia eiusdē ronis cū accidētib⁹ dei. et ita vere eſſet ymago ducens in recordationē dei. ſic mō ſtaſtua ducit in recordationē herculis. Et iō. q̄a ita vere et eminētius et ita ppter de eſt ſapia. pſona. verbū. dilectio. misericordia et veritas. et ſic de alijs. ſic ſi iſta eſſent acc̄na in deo. et ita vere ſic in creature rōnali ſola. iō creature rōnalis ſola p̄ dici aliquo mō ymago dei. q̄uis nō ita pſecte. ſic ſi eſſent acc̄na tāz in deo q̄ in creature. Circa ſcdō dico q̄ ymago dei impfēcta et q̄ſi radicaliſ et originaliſ conſiſtit in ipa aia. fm ſua ſbam. Ueritātē pfectio ymaginis cōpletive conſiſtit in ipa ſba aie et duob⁹ actib⁹ pductis. Primi p̄. q̄ fm Augustinū. xiiii. de trinitate. c. viii. eo eſt anima ymago dei. quo caspar eius ē. ptcipiq̄ ſi eſſe pot. ita q̄ de quocūq̄ verificat hoc qđ ē capar dei. et poſſe ei⁹ eē ptcipis. de eo verificat ymago. q̄ ſic hec eſt vera aia fm ſua ſbam eſt capar dei et p̄ eſſe ptcipis ei⁹. ita hec eſt vera. aia fm ſua ſbam eſt ymago dei. Si dicat q̄ aia nō eſt capar dei niſi per actū intelligēdi et volēdi. q̄ nec eſt ymago dei. niſi p̄ actū tales. N̄deo q̄ p̄t dicere circumſtātias ſubiecti vel denoſiati tali denoſiatoe vel p̄t dicere circumſtantia cōnorati ſine quo

E Secundū

Instatia

Responsio

Cetera p̄mu artie
aliā due ſunt dubi
tationes
Ad p̄mu

Inſtitutū primo

Quātū

D
Mūdef ad q̄onē
p̄ duo

Primum

Libri primi

hō sic denotatur. Prīo mō aia scđm suā sba
est capax dei et ymagō eius. qz aia est illud qđ
capit deū vel cape pōt. Et iđo est vere ymagō
fm suā sba. Scđo modo est capax dei et ymagō
eius p actus suos. qz sine acīb⁹ nō pōt bē
deum. et ideo sine acībus vñ in actu vel in po
tentia nō est capax dei. Scđm p3. qz illud quō
aia capax dei est. prīet ad ymaginē pfectram
hoc est ad pfectionē ymaginis. Et acī intelligē
endi et volēdi sunt bñmō. ḡ tc. Hoc p3 p bñm
Augustinū in quodā fmōe dicentē qz si homo
fuerat in se bonū qđ in illo creavit deus. id ē
ymagō nō sua temp̄ laudaret deū tc. ḡ fm bñm
augustinū. creata fuit i boie ymagō dei quā n̄
seruauit. B̄ nō pōt intelligi de sba aie. ḡ intelli
git de aliquo accēte creato in aia. qđ homo p
dedit p pctrm. talis nō pōt dici nisi actus itelli
gendi. vel volēdi. vel bītus. et si bītus accēta
les prīeāt ad ymaginē. multomagis actus. ḡ
tc. Preteā oes ponit ymaginē in tribus p̄li
stere habētibus ordīne originis inter se. Et po
tentie nō originant nec ipa sba aie origiatur.
ḡ o3 ponere alīq accēta aie origiata prīere
ad ymaginē. Ideo dico qz p̄plēta ro ymaginis
p̄silit in ipa sba aie et duobus acīb⁹. scz actu
intelligēdi. et volēdi. et etiā pōt p̄sistere in ipsa
sba aie. et duobus habitib⁹ corīderibus ipsis
acībus. Et tūc loquēdo de acībus naturali
bus. iste est ordo qz sicut p̄ in dīnis bñ fecūdī
tate ad p̄ducendū tā filiū qz sp̄m sc̄m. et coīcat
filio fecūditatē p̄ducendi sp̄m sc̄m. ita ipa sba
aie est fecūda et p̄ductua ta actus intelligēdi
qz volēdi. et p̄ducit p̄mo actu intelligēdi. qui
etiā est p̄ductiuus actus volēdi. et tūc ille due
cāe scz sba aie et actus intelligēdi p̄nt p̄ducere
actū volēdi. ita qz sicut filiū in dīnis est tm ab
vno scz p̄re. et sp̄llancēt est a p̄e p̄ducēte et a
filio p̄ducto. ita actū intelligēdi est a sola sba
aie. et actus volēdi est a sba aie et ab actu itelli
gendi p̄ducto. et sic ymagō pōt aliquo mō rep
sentare distinctas psonas. et ordīne ad originē
earū. Aut actus volēdi sit effectiua ab actu
intelligēdi. ondō p̄ illud coēbñu. qz omē absolu
lūtū nc̄rīo p̄suppositū alteri: bñrēm cause i
aliquo gñē cāe. sed acī intelligēdi nc̄rīo tan
qz aliquid absoluū p̄supponit actui volēdi. ḡ
bñrēm cause respectu illi⁹. Sed circa predi
cta occurrit aliq dubia. Prīmū qz si illa ēt rō
qre creatura rōnalis est ymagō dei. et nō alia
cā se qre qz ymagō p̄sisteret nō tm in tribus. Et
etiā i plurib⁹. qz talia accēta sit in creatura
multa. sicut iustitia misericordia dilectio voli
tio. scia. intellect⁹. ars. prudētia. et sic de mltis
aliis. ḡ cēnt p̄les pres ymagis q̄ tres. Scđz
qz nō videt qz ymagō quoqz mō dicta p̄silit

Sententiarum

precise in ipa sba aie. qz ymagō necessario req
ret distinctionē aliquā. sed in ipa sba aie nulla
est distinctionē. ḡ nullo mō habēt rōem ymaginis.
Tertiū. qz nō videt qz ymagō cōsūtāt in ipsa
sba aie et duob⁹ acīb⁹. qz int̄ pres ymaginis
debet esse cōsūtāt. sed int̄ sba aie et illos
actus. nulla est cōsūtāt. Preteā. nō debēt
esse maior distinctionē int̄ pres ymaginis: qz int̄
pres vestigij. Et iter pres vestigij nō est distinc
tio realis. ḡ nec iter pres ymaginis. Preteā
in actu p̄mo et duob⁹ acīb⁹ secundis cōsūtāt
vestigij fm beatū Augustinū. vi. de trinitate
ca. vltimo. et est auctoritas allegata in p̄cedē
ti q̄stione. Preteā. ymagō dei est immorta
lis et incorruptibilis fm Augustinū. xiiij. de tri
ca. vbi dicit sic. Ea iūstigāda est in aio bo
minis. i. rōnali sue itellec̄tualī ymagō creato
ris. qz imortaliter imoralityatis eius est mēsu
ra. sed isti actus sedi nō sunt imortales. et incor
ruptibiles. ḡ nō sunt pres ymaginis. Quar
tū dubiū est. qz nō videt qz actus volēdi sit ef
fectiua ab actu intelligēdi. hoc probāt aliqui
sic. notitia generata est accēs quoddā. cui nō
coīcatur secunditas p̄ducēti actu dilectionis
tale em̄ accidēt nō est natū esse formalit intel
ligēs vel volēs. ergo memoria nō coīcat p̄du
cto illā secunditate quā ipa prius habuit. qz nō
coīcat sibi naturā eādē sed alia. Preteā. Au
stin⁹. ix. de trini. ca. viij. verbū amore p̄cipitur
ergo amor est cā effectiua verbi magis qz eco
verso. Quintū dubiū est respectu cui⁹ obiecti
sit ymagō. Sextū qre in pre sensitiua nō est
ymago. Ad primū dico. qz quis sint tales mul
ti actū et habit⁹. tm oia reducūtur ad duo gene
ra. et iō ponit ymagō in duob⁹. Ad scđm di
co. qz ad p̄fectionē ymaginis regr̄t aliq disti
ctio. tm ad imp̄fectā ymaginē no regr̄t: et tūc
ipa sba aie p̄p̄silitudine. qz quis lōginquaz tm
maiore qz sit int̄ deū et quācuqz creaturā irrōa
lē. est aliquo mō ymagō diuina cēntie. et etiā
aliquo mō psonarū. qz quis sit distinctionē realis
int̄ diuinās psonas: tm tāta est idētātis inter
cēntiā et psonā quis ibi deficiat aliq modis
idētāt. qz tāta est int̄ sba aie et sba aie. Nec
pōt aliquo mō cēntia diuina intelligi in se. nō
itellec̄ta psona diuina. Ideo si p̄mo itellige
re diuina cēntia. et postea itelligeret ipa sba
aie. ipa faceret aliquo mō recordari de cēntia
diuina. et de psonis diuinis. Et si dicāt qz sp̄ bea
tus Augustin⁹ exp̄ssit ymaginē p̄ alīq disticta
sic. ix. de trini. Permetē notitiā et amore. et iō
deinceps p̄ memoriā intelligētiā et volūtatiē. Di
co qz beat⁹ Augustin⁹ iūdebat exp̄mēre yma
ginē p̄fectā. tm ad habēndū aliquā cōformitas
et int̄ pres ymaginis. et diuinās psonas. exp̄ssit

S
Prīmū dubiū

Scđm dubiū

Tertiū
Arguitur
Prīmo

Scđo

Tertiū

Quarto

Quartū dubiū
Arguitur
Prīmo

Scđo

Quintū
Sextū

Ad primū dubiū
y
Ad secundū

Distinctionis III

ea per nomia significatio ipam sba aie. qd ve
re pdicatur de ipa sba aie. cōnotādo illos actū
secūdos. Propriqd nō erāt nomia synonima.
Et iō. ix. de trini. assignat ymaginē p mērē. no
titia et amoē. vbi p mente itelligit ipam sba
aie. cōnotādo verbū. qd est actū scđs pdicibis
lis ab ipa sba aie. per amoē itelligit ipam eās
dem sba aie cōnotādo actū volēdi pdicibis
lez ab ipa substātia aie et verbo pducto. et sic i
telligit būtus Aug. ix. de trini. ca. iii. si aliq sba
est amor. nō vtig corpus sed spūs. Nec mens
corp' est s spūs. neque tñ aia et mens duo spūs
sed vnu spūs. nec essentie due. s vna. et sequit
Vic quidē duo relatiue adinuicē dicunt. Un
vult qd amās mēs et amoē importāt vna sba
aie. qd tñ amās et amoē relatiue. hoc est cōnotā
tive dicūtūt adinuices. iō cōnotāt aliqd aliud
qd mente. eodē mō itelligit. ca. v. vbi pbat qd
cognitio et amoē nō sunt in mēte tanq accidē
tia in suo subiecto. per hoc qd accidēt nō exces
dit suū subiectū. mens aut amoē quo se amat
poteſt amare et aliud pter se. Itē nō se solā co
gnoscit mēs sed et alia multa. ergo amor et no
titia nō sunt accidētia ipius mētis. illud autē
argumentuz nō valeret de amore et cognitio
qui sunt actū elicit. qd sic bic color qd est in cor
pore non pōt esse alteri corporis. ita hmōi amor
quo mēs amat se. nō pōt esse alterius. sed vno
alio amore amabit. et eodē modo est de cogni
tione. Intelligit ergo de amore et notitia bas
tivali. nō quidē de habitiū acqstis. s de ha
bitu qui est ipa mēs qd pōt vocari habitus. qd
est principiū actiuū cognitionis et amoris sui
ipius. in tantū qd nisi esset impedimentū statī
cognosceret se. et ita pōpte et ita faciliter sic ha
bēs habitū quēcunq respectu alicui actū pōt
illud cognoscere. et eodē mō posset se diligere.
et isto mo itelligenduz est dictū bti Augustini
quo dicit. qd mens semp nouit se. semp diligit
se. et tñ nō semp se cogitat. Si dicat qd fm pdi
cta eadē esset assignatio ymaginis. quā ponit
Aug. ix. de trini. p mente notitia et amoē. et
quā ponit postea p memorā itelligentia et vo
luntate. et per pns vna nō esset euiderior alia.
cuius oppositū dicit. xv. d. trini. ca. iii. Ubi dic
sic in nono scđ libro ad ymaginē dei qd est ho
mo fm mente puenit disputatio. et in ea trini
tas inuenit mens et notitia qd se nouit et amoē
quo se. et notitia sua diligit. Et sequit i.t. Hoc
idē euiderior subtilius tractatū est atq ad
illud pductū ut inueniret in mente euiderior
trinitas. in memoria scđ intelligentia et volū
tate. Respondeo qd iste due assignatōes qd sunt
respectu eiusdez nō differunt. nisi fm nomia di
versimode ea exprimita. et sic scđa assignatio

Questio VIII

est aliquo modo euiderior qd fm. qd intentio
beati Augustini est inuestigare quo tres pso
ne possunt distingui inter se. et tamē eseynus
deus. qd fm vnum loquēdi magis d: qd eadem
res est memoria intelligētia et volūtā. qd qd sit
eadē res mens amoē et notitia. iō qd ad hēt
euiderior. Quia euiderior est notum ista tria
pdicari de eadē re. qd illa que nō oīno sunt ea
dex. Alter potest dici qd sicur patet ex pcessu
beati Augu. ipē in nono intēdit de mēte noti
tia et amore respectu sui. Ubi quedā trinitas
est. nō tñ est ymagō ibi. vel nō ita exp̄ssa sic in
alijs. memoria aut intelligētia et volūtā sit
respectu etiā dei. respectu cuius nō tñ est tri
nitā. sed etiā ymagō. et ita est euiderior. qd tñ
ad ymaginē. Ad tertium dico qd ymagō cople
te consistit in substātia. et in actibus secūdis.

K
Ad tertium dubius

Ad argamētum
pnum

Ad secūm or.

Ad tertium

Ad quartū

L
Ad quartū du.

qd mentis qd inter partes reales
ymaginē nō deber esse cōsubstātialitas. in hēt
deficit a trinitate psonarū diuinarū inter
quas est cōsubstātialitas. sed ad intentionem
beati Augustini sufficit. qd illa que exprimunt
illas partes illo modo exp̄mant. qd possint de
eadē substātia pdicari. ut posset dici qd eadem
substātia est memoria intelligētia et volūtā.
que tñ cōnotāt aliq disticta. qd alī nō possēt
relatiue dici ad inuicem. ita illa cōnotata nō
sunt substātia aie. Ad scđm dico qd aliquā intē
partes vestigij est distictio realis. sicur p̄z in
pcedēti questione. Sicut nō est incōueniēs. ali
quādo qd sit maior distictio real in ymaginē
qd in vestigio. qd distictus representat. Ad
tertium dico. qd vno modo vestigij est in plus qd
ymagō. et isto modo loquētus Augustin. vi. de
trinitate. vbi allegat. Alio modo distinguitē
ymaginē. et sic ponit Augustinus vestigij in
animā et artibus doctrinis affectibus delecta
bilibus. nō respectu dei. sed respectu aliorū a
deo. Ad quartū dico qd ymagō est immortal.
qd illa p que exprimunt ptes ymaginis. nc̄rio
et semp pdicantē de ipa aia. Unde hēt vna sēp
et nc̄ria. aia est memoria intelligētia et volū
tā. et iste modus loquēdi est apō mltos scđos
et pbos qd illud est immortale vel insitū nc̄rio
illi. et hmōi qd talia noīa et pceptus necessario
pdicantē de illo. salte si sint. et ita frequēter ac
cipit esse ibi p pdicari. et ita pcedo qd vno mō
accipit Augustin. memoria intellectū et volū
tate. et eodē modo mentē notitia et amoē. qd
dicit qd sunt vna substātia vel vnu spūs. Et
qd dicit qd sunt multa qd relatiue dicunt. et doc
intelligendū est ut p plures ppōnes itelligat
actū signatū. cui corādent diversi actus exer
citati ad modū quo p̄s dictū est in alijs. Ad
quartū dubiū dico qd actū volēdi est effectiue
p 7

Libri primi

ab actu intelligendi. et quod est accidens quod non est natura esse intelligens et volens. procedo. sed et hoc non sequitur quod non sit causa voluntatis. quod si istos aliquod potest esse causa intellectus et voluntatis quod non potest esse intelligens nec volens. quod obiectum est tale. Sicut visibile est causa visionis sicut eos. et tamen non est natura esse videtur. ita est in proprio. Ad hunc Augustinum dico quod sicut per ipsum ex processu per ipsum intelligit notitiam complexam elicitem ex habitu. et quantum ad illud ipsum procedit voluntas. quod sicut dictum est per ipsum ipsum complexum quod est determinate affirmatum vel negatum. non sit nisi mediata evolutione. respectu tamquam illius actus voluntatis est una alia notitia. scilicet incomplexa termini vel terminorum quod est causa ipsius. Sicut quod per ipsum habituat frequenter ad elicere endem ipsum distincte et perfecte ad conservandam per se occurrit voluntas. quod intelligitur cum voluntus quod est intelligentia post notitiam habitualiter acquisita. Ad hanc dico quod ymago est propriissime respectu dei ut obiectum. quod illi actus cognoscendi et volendi sunt similitudines dei. sicut beatum Augustinum. ix. trinitatis. Et ideo ponit hunc Augustinus ymaginem trinitatem illam. quod est respectu etenim. Et ideo alias trinitates non potest esse ymagines. Ad sextum dico quod ex parte sensitiva non est ymago. quod habet aliquem actum respectu dei. Ad argumentum principale per ipsum quod nec in anima nec in creatura rationali pure spiritualis est distinctio realis intrinseca et essentialis. est tamen ibi distinctione extrinseca et accidentalis.

Distinctio quarta. Questione prima.

Dicitur de quaqua querit magister. an deus genuit deum. Secundum inquit an hec sit procedenda. Deus est per et filius et spiritualis. Circa primum quero. Utrum hoc sit procedenda de substance sermonis. deus genit deum. Non quod sua predicatione est vera. deus non genit deum. per quod nec filius nec spiritualis genit deum. sed filius est deus. et sicut spiritualis. Non sit sua predicatione per quod in singularibus non refert proprieatem postponere negationem. Secundum sic. scilicet per formam. pater generat filium. et pater distinguunt a filio. et sicut deus generat deum. et deus distinguunt a deo. Propter est fallit. et non est.

Præterea sequitur formulam deus generat deum. et genit se vel alii deum. sed ista disjunctio est falsa. et non est. Ad oppositum. pater genit filium et taliter pater qui filius est deus. ergo deus generat deum. In ista questione supponendum est veritas. quod sunt tres persone in una essentia. que est realiter eadem cum qualibet illarum personarum. Et quod pater

Sententiarum

vere generat filium. Sed difficultas quantum ad istam questionem est de proprietate locutionis. an si cur ista coedit de virtute sermonis. pater generat filium. ita sit hec procedenda de virtute sermonis. Deus generat deum. Et ideo difficultas est de suppositio de istius termini deus. Et dicit aliquis quod hoc nomine deus ex suo modo significandi habet; ut proprie possit pro persona supponere. Et ideo quoniam hoc nomine deus supponit pro essentia. ut cum dicatur deus generat. Et ideo hec est procedenda deus generat deum. quod terminus utroque supponit pro persona. Opinio pia que est thome Circa op.
 Ista opinio vera est. sed ipse in eadem questione eam negat. quoniam in response ad tertium argumentum dicit. quod quia forma quod significat per hoc nomine deus est una. et ceteris secundum regule. Ideo per se supponit pro natura ceteri. sed ex adiuncto terminat eius suppositionem ad suppositum et personam. Utrum cum dicatur deus generat. ratione actus notionalis supponit hoc nomine deus pro persona patris. Ex hoc arguo quod aliquid supponit pro aliquo per se ratione adiuncti non supponit pro eo ex modo suo significandi et ita in eadem questione non tantum realiter. sed etiam virtualiter idem coedit et negat. Utrum in principio solutio questionis illud idem recitat quod modo asservat. dices sic. quidam dixerunt quod hoc nomine deus et similia proprie sicut suam naturam supponunt per essentia. sed ex adiuncto notionali transibit ad suppositionem pro persona. Et sequitur. sed in proprietatibus locutionum non tantum attendenda est res significata sed etiam modus significandi. ideo quod hoc nomine deus significat divinam essentiam ut in habente ipsum sicut hoc nomine homo significat humanitatem in supposito. ideo alii melius dixerunt quod hoc nomine deus ex modo significandi habet ut possit supponere pro persona. Ecce quod manifeste idem negat et coedit. Utrum etiam postea dicit quod hoc nomine homo non supponit pro natura ceteri nisi propter erigentiam alicuius additi: non sic autem iste terminus deus et ita dicta sua subiectis tradidicunt. Alter dicitur quod hoc nomine deus significat principalius etenim divinam. et pro illa supponit. tamen ratione adiuncti potest supponere pro supposito. et ideo quoniam aliquid conuenit divinae essentie sive in se sive in supposito: negativa negatur illud ab uno est falsa. Secundum contra omnis terminum cocretus habet supponere pro illo in quo sua forma repitur. sicut per ipsum quod alibi non supponit pro albedine sed pro subiecto illius albedinis. codem modo quoniam sic dicitur homo est filius dei non supponit pro natura humana: sed pro supposito sustentante naturam huminam. ergo codem modo deus quantum est ex primo modo significandi non supponit pro ipsa deitate sed pro supposito deitatis. Preterea quod innuit quod pro alio supponit in affirmativa aliquod et in ne-

Opinio hereticorum
Gadano

Contra op.

Ad quintum du.

Ad sextum.

Ad argumentum principale

Distinctio III

Questione I

Arguit primo quod non primo

Secundo

Tertio

In oppositum

Ad questionem

Distinctionis III

gatiua. hoc nō est verū. q̄ terminus ppter solā negationē additā nō mutat supponē. Aliter em̄ posset facilē dīci q̄ hec eēt falsa. aīal nō est homo. ḡ eodē modo supponit hoc nomē deus in istis. deus ḡnat. deus nō ḡnat. ergo sic ut in una supponit p̄ supposito. ita et in alia. Ido dico aliter ad questionē. Et p̄mo vidēndū est ali quid de suppositōe in cōi. Scđo in speciali d̄ suppone huius termini deus. Circa p̄mū dis eo q̄ suppo termini variaē dupl̄. Uel q̄ supponit p̄ alio et alio. vel q̄ aliter et aliter supponit. Primo modo diuidit suppo in supponez sim̄ plicem psonalē et materialē. Suppo simplex est q̄n terminus supponit p̄ceptu. sicut hic bō est sp̄s. Materialis q̄n supponit p̄ ipsomet termino. sicut b. bō est nomē. Personalis q̄n supponit p̄ aliquo supposito. b̄ est p̄ aliquid re de qua vere pdicat. immo ḡnat suppo psonalis est q̄n terminus supponit p̄ suo significato. si cut b. homo est aīal. Tn̄ est aduertendū q̄ q̄dam terminus est p̄cretus et q̄dam abstractus. Terminus abstractus semp̄ b̄ supponere p̄tuz est ex institutiōe institutētis p̄ suo significato. ideo humanitas p̄tum est et se semp̄ suppoit p̄ bac humanitate et p̄ illa. et sic de alijs signifcatis p̄ istū terminū. Et iō falsa est opinio que dicit q̄ suppositio simplex est q̄n terminus supponit p̄ suo significato. et suppositio personalis q̄n supponit p̄ aliquo p̄tentio sub uno significato. q̄ intentio institutētis est p̄ncipalit̄ vti voce p̄ significato ad quod significanduz ipam vocem instituit. Et ideo ex institutione habet p̄ suo significato semp̄ supponere. quia tamen p̄ceptus est p̄mū signū. ideo rōne adiūcti potest supponere p̄ceptu isto. sed tñm̄ n̄ p̄cretus q̄ nō significat p̄cise vñū. sed significat vñū in recto et aliud in obliquo. quia si de beret exp̄mi quid noīs ipius concreti. vñū ponere in recto et aliud in obliquo. ideo concretum nō supponit p̄ qualibet suo significato. s̄ p̄cise p̄ illo quod ponit in recto in ipsa diffinitione exp̄menti qd̄ noīs ipius. et ideo albi calidum et frigidū et h̄mōi supponit p̄ ipis obiectis. et nō p̄ ipis formis. ita est de talibus concretis. homo aīal et c. q̄ supponit p̄ illis q̄ponunt in eorum diffinitionibus exp̄mentibus quid noīs in recto. Si aut̄ suppositio termini varieē. quia supponit aliter et aliter p̄ codem. sic accipit illa distinctio supponis. q̄ quedaz est confusa et distributiua. et quedā cofusa tm̄. et cetera. de quo nō est modo dicendū. Hic tñ est aduertendū. q̄ qñcūq̄ terminus ex se et ex intentione institutētis et ex natura institutionis b̄ supponere p̄ aliquo et rōne adiuncti p̄ alio ubiq̄cūq̄ ponit ille terminus semp̄ b̄ supponere

Ad questionē

E
Primum

Duplicē et finit⁹

Cetera burles. et ali⁹
os reales

Nom̄b̄c regula

Questio I

pro p̄mo. sed rōne adiūcti p̄t supponere p̄ se cūdō p̄cise. et tñc semp̄ est p̄positio distinguenda penes tertium modū equocatiois. q̄ p̄t supponere p̄ tali vel p̄ tali. et qñcūq̄ nō ponit respectu talis p̄tinētis ad tale adiunctū. p̄positio non est distinguēda. sed p̄cise supponit p̄sonalit̄. Clerbi grā ista p̄positio est distinguenda. homo est sp̄s. eo q̄ iste terminus bō p̄t supponere psonalit̄. et tñc supponit p̄ illis hoīb̄ ad quos significanduz institutis. et tñc denotatur q̄ iste homo vel ille bō est sp̄s. sic et q̄libet istarū est falsa. iō si ly homo supponat psonalit̄ ista. bō est sp̄s est simpl̄ falsa. p̄t etiā supponere simpl̄. et tñc supponit p̄ ipo cōceptu. nō quē significat sed q̄ est p̄mū signū. et ista vox q̄n est signū p̄supponit illū p̄ceptū esse signū oīm boīm. et tñc est hec vera. homo est sp̄s. q̄ denotat q̄ iste p̄ceptus sit sp̄s. et b̄ est verū. q̄a iste coceptus pdicatur in quid de plurib⁹. Et eodē modo est hec distinguēda. bō est vox dissyllaba. eo q̄ ly bō p̄t supponere psonalit̄ et tñc est simpl̄ falsa. q̄ denotat q̄ iste bō vel ille bō. et sic de alijs. si vox dissyllaba. quod est simpl̄ falsuz. vel p̄t supponere materialit̄. et tñc est vera. q̄ tñc denotat q̄ hec vox homo sit vox dissyllaba. et hoc est verū. S̄z iste p̄positioēs bō est aīal. bō currit. bō p̄ponit ex corpore et aīa. et sic de alijs. q̄ nihil ponitur in eis qd̄ p̄tinet ad p̄ceptū vel vocē. iō nō sunt distinguēda. s̄ absolute p̄cise homo in eis supponit psonalit̄. et pro individualiis. vel pro suppositis. et denotat q̄ de ipis hoībus talia pdicata verificat̄ur. Ex istis p̄t̄ quomō talia q̄ dīti et q̄dicā. sc̄z q̄ hoc p̄t accipi duplicē vel tripliū ter. vel q̄ p̄t accipi sic vel sic. et si accipit sic. tñc est tale. et si accipit alit̄ tñc est tale. sunt intelligēda. q̄ nō est intelligēdū q̄ aliquid idē p̄pter acceptance meā vel cōsiderationē. vel si accipit sic vel sic q̄ sit tale vel tale sicut alijs dicunt. sed est intelligēdū sic intelligit arist. de ipo termino. q̄ de eodē fīm q̄ p̄ diverso et diverso supponit aliō et aliō significat. immo idē affirmat̄ et negat̄. sicut si in ista p̄positione bō est nomē. ly bō supponit materialit̄. tñc est simpliciter vera. si vero supponit psonalit̄ est simpliciter falsa et suū oppositū verū. bō non est nomē. et ita nō est p̄cedendū q̄ idē est nomē et nō est nomē ppter diversam p̄siderationē vel acceptance. s̄ q̄ de eodē termino p̄o vno vere affirmat̄ esse nomē et de eodē termino p̄ alio vere negat̄ esse nomē. et ita nō est idē qd̄ ē nomē et qd̄ nō est nomē sed de eodē termino ppter via suppositionē vere affirmat̄ et negatur idē.

Circa scđm̄ dico q̄ iste terminus deus p̄tū est ex modo significādi habet supponere p̄cise p̄o

p̄ ij

De suppoē hui⁹
termini deus

Libri primi

supposito. int̄m q̄ si suppositū differret realit̄ a diuina eentia. sic modo suppositū b̄t rea-
liter a natura humana assumpta. iste termin⁹
nunq̄ supponeret ex natura modi significan-
di nisi p̄ supposito. et nō p̄ natura. et si ex vsu lo-
quentiū aliquā supponeret p̄ natura. h̄ nō esset
pcedendū nisi rone adiūcti. et tūc q̄n ponere
respectu talis adiūcti talis pp̄o eēt distingue-
da. eo q̄ ille termin⁹ deus posset supponere p̄
supposito vel p̄ natura. In alijs aut̄ pp̄onib⁹
simplici supponeret p̄ supposito et nō p̄ natura
q̄ in natura diuina et suppositū sunt vñū rea-
liter. ideo ex vsu loquēdi sc̄or̄ et maxime ppter
hereticos ne def̄ occasio erradi et decipiendi
simplices qui nesciūt vñū sermonis. nec sci-
unt qd̄ est pcedendū de vñū sermonis et quid
negandū. iste termin⁹ deus supponit et p̄ natu-
ra et p̄ supposito respectu omis pdicati qd̄ po-
test ppterere tam nature q̄ suppositor. h̄ rōna
b̄līr̄ ppter maximā identitatē nature et suppo-
siti. vt loco istius termini licitū sit. re p̄cūois
talis pdicati ponere tam naturā q̄ suppositū
respectu aut̄ pdicati qd̄ p̄cise potest cōpetere
supposito p̄cise supponit p̄ supposito. sive au-
tem hoc sit ex natura modi significandi cōmu-
ni isti termino et alijs. sive ex vsu loquentiū in
quoz beneplacito et p̄tate est vti fñis sic vel
sic. nō curio ad p̄ns. Rōnabilīr̄ tñ possimus sic
vti. tñ ppter hereticos. q̄ si termin⁹ suppones-
ret p̄cise p̄ supposito. multe pp̄ones essent de
vñū sermonis pcedēde. q̄s beret ei proponen-
tes simplicibus faceret eos credere pluralita-
tem deor̄ et multitudinē diuine eentie. tñ pro-
pter identitatē dei et diuinitatē. q̄ em̄ de⁹ et dei
tas sunt simplici idez. iō quicq̄d pdicat deo
pdicat et de deitate et ecōverso. cui⁹ opposituz
nō habet ex scriptur̄. sicut alias suis dictuz
Et ideo nisi aliquā tale obstat. sequit. iste ēm̄
ius deus supponit pro deo vel pro supposito
q̄ supponit pro deitate et ecōverso. Ex istis
dico ad q̄onē q̄ ista est simplici pcedēda de x̄ru-
te sermonis. deus gn̄at deū. q̄ ei b̄ ponit aliquā
qd̄ p̄cise p̄tare supposito. ido supponit
pro supposito. et ideo sicut h̄ est vera. p̄ gn̄at fi-
liū. ita h̄ est vera. deus gn̄at deū. A primuz
p̄ncipale pcedit ab aliquib⁹ q̄ h̄ est vera de vir-
ture sermonis. deus nō gn̄at deū. q̄ filius nō ge-
nerat deū. Et ista respōsio videſt esse magis for-
malis et fñ artē logicā. q̄ sc̄z termin⁹ nō habe-
at aliā et aliā supponē in affirmativa et negati-
ua. h̄ nō supponit pro alio et alio. q̄uis possit
verificari pro alio. et ideo sicut ista. deus gene-
rat deū verificat pro p̄te. ita ista deus nō gene-
rat deū verificat pro filio et pro sp̄u sancto. et
tñ vere est gn̄atio in diuinis. et vere deus gene-

Sententiarum

rat deū. Et h̄ hoc illa respōsio in re nō differt
ab alijs. q̄ nibil ponit nec negat in re. nisi sic
alijs. tamē prop̄ hereticos ut talis nō decipēt
simplices inferētes q̄ si deus nō gn̄aret deū.
q̄ nō eēt ibi alijs filius genitus. p̄t dic̄ q̄ h̄
est falsa. deus nō generat deū. Et codez modo
q̄libet talis eēt falsa. deus nō est p̄t. deus nō ē
filius. et sic de alijs. q̄ ex vsu loquentiū. ppter
idētitatē deī cū quolibet qd̄ est in dñis deno-
tare q̄ nibil qd̄ est realit̄ deus gn̄aret vel eff̄
patervel filius. et sic de alijs q̄ om̄ia falsa sunt.

Ed sc̄m

Ad sc̄m dico q̄ p̄na formalis est duplex. ali
q̄n tenet rōne pplexor̄. et talis p̄na est silloḡs
mus. q̄ vñicq̄z et q̄buscūq̄z terminis fiat sil-
logism⁹. h̄ns tales p̄missas sic dispositas. ibi ē
bonus sillogism⁹. Silīr̄ ab exclusiva ad vñes
terminis trāpositū est bona p̄na. Silīr̄ a copu-
lativa ad alterā partē est bona p̄na. quecung⁹
pars accipiat. et talis p̄na tenet in oib⁹ fñi-
mis. Aliq̄ p̄na est formalis p̄cise rōne ēm̄iorū.
q̄ sc̄z termini iō se bñt ad inuicē sic vel sic. et
isto modo ab vñi ad singularē est bona p̄na. nō
ad quācūq̄. sed q̄ termin⁹ vñū p̄tinet ab alio.
Unde bene sequit. ois bō currat. q̄ iste bō cur-
rit. demonstrato sorte q̄ vere est homo. sed nō se
quit om̄is homo currat. q̄ iste homo currat de-
monstrādo asinū. Et ro est. q̄ ois p̄na formalis
tenet p̄ mediū vñū intrinsecū. in quo vñū ter-
minus verificat vel negat ab alio. et ideo quā
do talis pp̄o p̄ quā p̄na deberet reduci in sillo-
gismū est vera. tūc est bona p̄na et q̄n nō est p̄na
tūc nō valet ita est in p̄posito. Nam ista p̄na
nō valet. p̄ gn̄at filiū. q̄ distinguīt a filio. nisi
forte rōne terminor̄. Unde bene sequit pater
gn̄at filiū. q̄ p̄ nō est filius. et tñ non sequit bō
gn̄at boīm. q̄ homo nō est homo. et iō nō sequit
deus gn̄at deū. q̄ deus distinguīt a deo. q̄ ista
p̄na est formalis. p̄ gn̄at filiū. q̄ p̄ distinguīt
a filio. ppter illud mediū. idē nō p̄t cē pater
et filius. tñ idē potest cē deus et deus. Ed ter-
tii pcedo q̄ sequit. deus gn̄at. q̄ se vel alij̄ ge-
nerat. nō tñ codē addito vtrōbiq̄ est bōa p̄na
q̄ illa regula in mult̄ deficit. sequit cē. homo
currat q̄ aīal currat. et tamē addēdo vtrōbiq̄. si
gn̄u vñc nō sequit. nō cē sequit ois bō currat.
q̄cē aīal currat. Silīr̄ sequit homo est albus;
homo est ens. et tñ nō sequit formalis. h̄ gēter
est albus q̄ bō gēter est ens. sic sequit
deus creat. q̄ deus est. et tñ nō sequit. deus gēter
est albus q̄ deus creat. q̄ deus gēter est. et ideo dico
q̄ illa regula est bona de addito tali cē ipso-
rat aliquā rē absolutā additaz alijs sic sequit.
bō currat. q̄ aīal currat. et ideo bene sequit. hom-
o albus currat. q̄ aīal albus currat. quando tñ
additū est sincat begoreuma nō sequit. nec etiāz

Ed temū

3
Ed q̄stionē

2
Ed p̄mū f. n.

Distinctionis III

Instans.

Ratio ad

Replica

Ratio

B Questio II

Argumentum p̄n.

B Opinio scoti

vniuersaliter in omib⁹ alijs sequit. q̄uis aliquid
grā materie vel nōtute alterius sequat. et ideo
nō sequit. deus ḡnat deū. q̄ se deū vel aliū deū
q̄ ly deū nō importat rē additā alteri rei. quia
deus nulli addit⁹. sed tñ est h̄mōi additio ter-
mini ad terminū. et tamē in aliqbus quādo est
p̄cise additio termini ad terminū est p̄na bōa
et aliquādo nō. Et si dicat q̄ in illa p̄ est de-
us. filius est deus. ly deus supponit p̄ supposi-
to. ergo ppter additū nō variat supponē. q̄ in
ista. p̄ est aliū deus a filio. ly deus supponit
p̄ supposito. sed h̄ est vera. p̄ est aliud suppos-
itu filio. ergo h̄ filius est vera p̄ est aliū deus a
filio. et p̄ dñs filius est aliū deus a p̄e. et per
dñs pater generat aliū deū. ex quo ḡnat filiū.

Respondeo q̄ in ista. p̄ est deus. filius est deus
ly deus supponit p̄ eēntia p̄ supposito. et
ideo q̄ ista. p̄ est aliū deus denotat q̄ pater
sit aliud suppositu et alia eēntia. et ideo hec est
simpliciter falsa. Si dicat q̄ in ista p̄ ḡnat deū.
ly deū p̄cise supponit p̄ supposito. ergo filius in
ista. p̄ generat aliū deū. et p̄ dñs. hec est simpliciter
vera. sicut hec est simpliciter vera. pat ḡnat aliud
suppositu ex quo ḡnat filiū. Respondeo q̄ ly
aliū siue de nōtute f̄monis siue ex vnu loquenti
um. ppter hereticos denotat alienatē tam in
supposito q̄ in natura que est eadē realiter cum
supposito.

Questio scđa.

Ecundo quero.

Sicrū hec sit pcedēda. deus ē pa-
ter et filius et spūssanctus. Nō
q̄ q̄n aliqd negat a quolibz sup-
posito alicuius termini p̄dicabilis de pluribus
supponētis. negat ab illo cōi. sicut eē angelū.
negat ab isto boie et ab illo. et sic de singul. id
negat ab oī boie. sed nullū suppositū diuinū
est p̄ et filius et spūssanct⁹. q̄ deus nō est p̄ et
filius et spūssanctus. Ad oppositū est magis i-
līa. Ad q̄stionē dī. q̄ sic. Lūi nō assignat. q̄a
significatiū istius timini deus est natura dina.
q̄ est eadē tribus. et hec est p̄dicatio formalis.
deus est p̄ et filius et spūssanctus. et h̄ tñ per
identitatē deitas est p̄ et filius et spūssanct⁹.
Et si dicat. p̄ quo supponit deus intelligēdo
ipam eē vera q̄si p̄dicatōe formalis. R̄ndet q̄
vnicuiq̄ quo corindet p̄p̄iū q̄d vel q̄s. et ideo
deitas vt deitas est corindet p̄p̄iū q̄d vel q̄s
q̄d p̄mo est ens deitate. vt deitas est. et sicut
deitas de se est hec. ita deus q̄ deus est deita-
te est de se hic. et in isto h̄mōi p̄ceptu nō inclu-
ditur incoicabilitas. nec nō persone. q̄ deitas
coicibilis est. et ideo deus vt est deitate deus
non includit aliquod incoicibile formaliter. isti
sic intellecto absq̄ p̄ceptu p̄sonarū siue p̄sona

Questio II

lium vere possunt p̄petere aliq̄ p̄dicata realitā
q̄ videlz nō p̄petuit nature vt exntū in rōe sup-
positi quantū erūs in ea. Hoc modo forte ista
est vera deus creat et siles. intelligendo subie-
ctum p̄ hoc deo exnte in natura dina. nō intel-
ligendo aliquod suppositū. videlz aliqd inco-
municabile in hac natura. q̄ incoicabilitas nō
est rō actuū talium. Et ita p̄ pot poni q̄ ista. deus
est pater et filius et spūssanctus sit vera. q̄tē
deus stat p̄ hoc deo inq̄ptum est p̄ se ens deita-
te. nō aut p̄ aliquo supposito p̄p̄e dicto in quo
est natura diuina. q̄ q̄n est veritas p̄ primis si-
gnificatis terminoz. nō oī querere veritatem
p̄ alijs p̄ quibus in q̄runt ista significata. sic
q̄n dñs h̄z p̄p̄iam veritatem. nō oī querere veri-
tatem eius p̄cise p̄ aliquo ante. Exemplū hu-
ius. color bic singularis exn̄s nō dereminat
sibi rōem suppositi. q̄ rō suppositi p̄p̄e nō est
in accidētibus. et l̄z sit in supposito substātie.
tñ inq̄ptum intelligē absq̄ ista subsistentia in
supposito. vt bic color exn̄s p̄t esse p̄ncipiuz
operationis realis. sicut si eadez albedo esset in
tribus supficiebus. h̄bet vnu actū realem. sc̄z
vnā actionē disgregādi. Et si querae de ve-
ritate illius. p̄p̄onis bic color disgregat p̄ quo
supponit ibi color. Dicit q̄ p̄ p̄mo significato
suo. pura p̄ hoc colore exnte. non aut p̄ aliquo
colore inferiori ad h̄c colorē. pura p̄ hoc colo-
re in hac supficie. vel illa. q̄ ista p̄bentia colo-
rem nō sunt cāveritatis p̄p̄onis istius. sed h̄ ē
vera ppter p̄ma extrema. multo magis esset h̄
verū si bic colorvt hic eēt p̄ se exn̄s. deitas aut
est ex se eē. et ideo deus inq̄ptum est deus deita-
te est p̄ se ens. et ita huic deo nō intelligēdo alis
quārōne suppositivel p̄sonē. immo rōni h̄i dei
p̄t attribui p̄ et filius et spūssanct⁹. Contra Instans h̄ p̄dt.
quādociq̄ aliqua sunt idē oībus modis. ipso-
sibile est aliqd suppoē e. p̄ vno et nō p̄ reliquo
et q̄n eodē modo supponat. p̄ vno et p̄ reliquo
sed circūscribēdo p̄sonaz et relationē. nihil est
in deo q̄n sit formaliter et oībus modis ex p̄te rei
diuina eēntia vel aliquod attributū absolutū
q̄ deus nō p̄t supponere p̄ hoc deo. accipien-
do h̄c deū km q̄nō est formaliter nec pater. nec
filius. nec spūssanctus. nisi supponat p̄ eēntia
diuina vel p̄ aliqua p̄fectiōe attri:butali absolu-
to. et certū est q̄ si supponat p̄ aliqua absolu-
to maxime supponit p̄ eēntia diuina. q̄ h̄ deus
est p̄ et filius et spūssanctus supponit p̄ eēntia
et ita nihil aliud denotat nisi q̄ eēntia diuina
est p̄ et filius et spūssanctus. Minor p̄z. q̄ ita
est impossibile q̄ de eodē oībus modis verifi-
cetur p̄dictoria intēctionalia sicut realia. ergo
sicut de eodē nō potest p̄ficiari q̄ eēntia dina
coicat et nō coicat. ita nō p̄t esse possibile q̄

Libri primi

peodem oibus modis idē terminū supponat et nō supponat. vel q̄ nō supponat p eo p̄mo et q̄ supponat pro eo p̄mo. ḡ si b̄ deus et essentia diuina sunt idē formalē oibus modis ex natu ra rei. si terminū supponat pro b̄ deo supponet et pro eēntia. Confirmat. q̄ in ista deus ē p̄ sc. terminū supponit pro aliq̄ vera re ex aliam. s̄ extra in re nihil est nisi essentia vel relatio vel suppositū. vel aliq̄ pfectio absoluta attributa lis fīm eos. ḡ terminū supponit pro aliquo isto rum. t̄ nō p̄t dari p̄fissime nisi dīna eēntia ergo supponit pro dīna eēntia. Ex isto p̄z q̄ nō plus est deus deitate deū. si ly deus supposuit pro aliquo absoluto t̄ nō pro aliquo suppo sito. q̄ deitas est deitate deitas. s̄ si deus supponat pro psone. tūc deus ē deitate deus. q̄ p̄ est deitate deus. t̄ p̄t nō est deitate p̄. fīm bīm Augustinū. Presea q̄ro. q̄d est primū significatū hui⁹ terminū deus. nō aliq̄ psone p̄ te. ergo essentia vel relatio. t̄ non relatio: ergo eēntia. s̄p̄ te ista prop̄ deus est p̄ t̄ filius t̄c. verificat pro psonis significat. ergo ista veri cificat. q̄ bec eēntia est p̄t et filius t̄c. Et non q̄ b̄ deus. nō intelligēdo p̄ būc deū bāc essentiam. Presea q̄d dicit q̄ eēntie dīne ut quo corriđet propriū q̄d vel q̄s. sc̄ ens deitate. putat b̄ deus. Contra. bic dē t̄ deitas nullo mō distinguit ex natura rei. ergo nō plus ē bec deitas quo q̄ b̄ deus. Si dicat q̄ distinguit formalē deitas t̄ b̄ deus. Cōtra p̄ te in crea turis nihil est in individualē nō natura et dīna individualē t̄ prop̄tates absolute forte. ergo s̄lī in psone patris vel filij nihil ē nō eēntia t̄ prop̄tas et pfectio absoluta attributā. ergo et eēntia t̄ b̄ deus nullo mō distinguit ex na tura rei. Presea q̄d dīc p̄ vnicūq̄ quo corres pondet propriū q̄d nō est verū. q̄d p̄z si vna al bedo ēēt in pluribus subiectis. b̄ albedo ēēt quo respectu disgregatōis. t̄ nō b̄t p̄p̄tū quod. q̄d nō p̄t dici nisi subiectū. t̄ nō p̄t dici q̄ vnu subiectū vel etiā p̄positū et subie cto t̄ bac albedine magis sit q̄d q̄ aliud. S̄lī q̄ aia separata est q̄d et quo. q̄ nō est ibi disti ctio aliquo q̄ quo vnu possit dici quod t̄ aliud quo. S̄lī accidēs p̄mo p̄iunctū t̄ postea sepa ratū nō b̄t idem q̄d. t̄ nō est idē quo. Presea eēntia dīna est quo respectu spiratōis. t̄ nō nō est idē p̄p̄tū quod. q̄ nec eēntia nec psone ali qua. Ex istis p̄z q̄ exemplū est ad oppositū. q̄ si bic color ēēt in trib⁹ supficiebus. bic color ēēt p̄ncipiu disgregatōis. t̄ nō aliqd medium inter s̄bam coloris t̄ ipm suppositū. t̄ ita essen tia diuina erit tres psone t̄ nō aliqd medium inter eēntia t̄ psonas. q̄ nullū est tale medium.

Māno ad q̄ones

Isto aliter dico ad questionē q̄ in ista deū est

Sententiarum

p̄t filius t̄ sp̄issancē. ly deus supponit p̄ ipa met dīna eēntia. t̄ iō q̄ ipa eēntia ē tres p̄fōe. iō deus est tres psone. Et si dicat q̄ om̄e pre dicatū quod p̄uenit pluribus. op̄z q̄ p̄ueniat alicui p̄mo. s̄ creare cōuenit tribus psonis. et nulli earū p̄mo. q̄: tūc alia nō posset creare. et cōuenit cui libet earū tanq̄ illi q̄d est q̄d. ḡ est aliquid cui p̄mo p̄uenit. illud nō est essentia. q̄: eēntia est quo respectu creatōis. ḡ bic deus est. q̄d cui p̄mo p̄uenit creare. R̄ndeō q̄li quid p̄mo p̄petere alicui p̄t esse duplī vel in re v̄l in p̄dicatōe. Primo mō maior est simplē falsa tam in deo q̄ in creaturis p̄t. q̄: posse ride r̄de p̄uenit sorti t̄ platonī. t̄ sic de alijs. t̄ n̄ i te nibil est cui p̄mo p̄uenit posse ride r̄de. quia i re nibil est q̄d p̄t ride r̄de nisi sortes vel plato. t̄ sic de alijs hoibus. et ita est in diuinis illa maior: simplē falsa. Nā posse creare t̄ sic de ta libus nulli p̄uenit nisi alicui p̄ sonet eēntie dī mine. nō forte relationi. Sc̄do mō p̄t illa mai or p̄cedi. saltē vt in plurib⁹. sicut in p̄dicatōe posse ride r̄de p̄mo p̄petit isti termino cōi homo nō p̄t sed p̄ singularib⁹. q̄: b̄ est p̄mo vera. ois bō p̄t ride r̄de. t̄ n̄ ille terminus cōi bō nō po test ride r̄de. nec denotat b̄ p̄ illā p̄pōnē. sed pre cise denotat q̄ q̄libet homo singulari p̄t ride r̄de. ita in p̄posito posse creare. sicut q̄ p̄mo cōuenit isti termino cōi deus. t̄ de quo cūq̄ p̄dica tur iste terminū deus. de eodē p̄dicatū illud p̄di catū. t̄ n̄ nullo modo p̄dicat de b̄ tīmino deus p̄ se sed p̄ psonis dīnis. Ad argumentū p̄nci pale dico q̄ maior est vna q̄n illud p̄cise supponit p̄ suppositū t̄ nō p̄ aliquo formalē distincto a suppositū modo iste terminus deus nō p̄cise supponit p̄ tribus psonis. s̄ etiā supponit p̄ ipa diuina eēntia. ideo bec ē vera. deus est tres psone. q̄: eēntia dīna est tres psone.

Distinctionis q̄nta. Quesitio prima.

Irca distictio

nem q̄ntā q̄ro p̄mo. Ultrum eēntia dīna generet vel gene ret. Et sic. p̄mo sic. eēntia diuina est res ḡnans vel p̄ generās. t̄ vltra. ḡ eēntia dīna ē generās. t̄ vltra. ḡ eēntia diuina generat. aīs verū. ḡ t̄ p̄ns. P̄ma p̄na p̄z p̄ illā reglaꝝ p̄us acceptā. q̄ a determinabili sumpto cū determinatōe nō distractabēte nec diminuete ad determinabile absolute sumptū est bona p̄na. ḡ sequitur eēntia dīna est res generās. ergo est generās. Sc̄da p̄na p̄z. q̄: de quo cūq̄ p̄dica t̄ p̄ncipiū alicuius vbi. ipm vbi p̄dica t̄ de eodē. Aīs patet. q̄: eēntia est p̄t. t̄ nō est p̄t nō generans ergo est pater generās. t̄ vltra. ḡ est res gene

E
Ad argumentū
principale

B
Quesitio I

Probab p̄mo

Distinctio. V

Distinctionis V

rans. Sed sic. nō minus est diuina essentia ratio gñandi q̄ forma i creaturis est rō agēdi. sed q̄ forma in creaturis est rō agendi vere d̄r forma esse agēs. ergo eodē modo q̄ eēntia diuina est rō gñandi. vere d̄r generans. Adh̄or videt manifesta. q̄ nihil est quod possit v̄e eē ratio gñandi nisi eēntia diuina. Probatio minoris. rū q̄ illud quo posito p̄tponi actio. et quo nō posito nō p̄tponi actio est vere agēs sed posita forma p̄tponi actio. et ip̄a amota quocūq; alio posito nō potest ponni actio. ergo ip̄a forma vere est agēs. Tum q̄ agere conuenit alicui p̄mo et nō conuenit p̄mo subiecto. nec aggregato ex forma et subiecto. quia tunc nihil posset agere nisi subiectū. vt tale aggregatū. quod est manifeste falsū. quia ip̄a forma separata poterit agere. Tum q̄ accidēs separatus vere agit. q̄ qn̄ est coūctum vere agit. Tum q̄ agere conuenit subiecto q̄ formā. ergo verū cōpetet ip̄i forme. Tum q̄ intellectus intelligit s̄m b̄m augustinū. ergo eadē rōne forma agit. Tum q̄ aliter pars nō diceat moueri. quia nihil posset agere. nec p̄ p̄hs pati nisi subiectum vel compositū. Tertio sic. q̄n̄cūq; aliqua sūt idē oībus modis ex natura rei. de quibus cūq; d̄r vñū et reliquū. sed generare et p̄mitas sūt idē oībus modis ex natura rei. q̄ si essentia dei est p̄mitas. essentia diuina vere gñat. Quarto sic. eēntia diuina est p̄. ergo eēntia dīna generat. Ans pater q̄ p̄cedente questionē. gñat p̄t̄z quia omnis pater gñat vel genuit. ergo si eēntia diuina est pater. vere generat vel genuit. Sistit est p̄. ergo est filii pater. s̄ nō est p̄ filii nisi quē gñat. ergo generat filii. Ad oppositum est magister in Ia. Lōclusio. in ista questione est certa q̄ eēntia dīna nō generat nec generatur. et est determinata per ecclesiam extra de summa trini. et fide catholica. c. damnamus. Sed diverse rōnes a diversis assignant. Unde dicunt aliqui q̄ essentia nō generat nec generat. quia essentia nō potest supponere p̄ supposito. et ideo ea que sunt p̄pria p̄sonarum qb̄ ab inuicē distinguunt. nō possunt essentie attribui. significaret cīm q̄ eēt distinctio in essentia diuina sicut est in suppositis. Contra si ista ratio esset bona. hec ess̄ falsa. eēntia est paternitas. q̄ paternitas est ita p̄p̄a ipsi sup̄posito sicut ip̄m generare. et p̄ consequens ita significaret distinctio in ip̄a eēntia dīna sicut i suppositis nisi aliud obstarer. Alii d̄r q̄ s̄ nō est p̄cedēda q̄ eēntia gñat. et ratio logicalis assignat ista. q̄n̄cūq; subiectū est abstractum ultimata abstractio et p̄dicatū ex ratione sua nō potest predicari nisi formaliter. nō potest esse vera propositio nisi sit per se primo modo

Questio I

subiectū est hic abstractū vltiata abstractioē et s̄ p̄dicatū de rōne sua nō p̄t p̄dicari nisi formaliter. et mō inherenteris. q̄ p̄positio nō p̄t esse vera nisi v̄ se p̄tio mō. sed hec nō est vera p̄mo mō. q̄ p̄dicatū nō est de p̄ se intellectus subiecti om̄e em̄ qd̄ dicit ad aliud est aliqd̄ p̄ter relationē. vii. Tho. et ita relatio nō est infra p̄ceptus illū absoluū. Adh̄or declaratur. in substatijs est tm̄ vna abstractio. sc̄z q̄dditatis a supposito p̄prie nature. q̄ s̄be nō sunt nate cōcernere aliqd̄ alteri nature s̄c̄ hūanitas abstractib̄. et iō illud ut sic p̄sideratū est p̄cise ip̄z. q̄ culib̄z alij extaneū. si cur dicit Auicēna. v. metha. eq̄nitas est tm̄ eq̄nitas et nihil aliud. s̄ in accidētibus est abstractio a suppositis alteri nature p̄mo dicēdo albedo. Sedā ab idividuis. dēcēdo q̄dditatis albedinis. In relatiis sūt plus res abstractioēs. et sic pater q̄ vltia abstractio est q̄dditatis absolutissime sumpte ab om̄i eo qd̄ est quocūq; mō extra rōes q̄dditatis. Et circa aliū terminū eiusdē maioris. sc̄z q̄ p̄dicatū de quocūq; p̄dicat de necessitate formalit p̄dicat. dicit esse notādū q̄ substatiua p̄nt duplisciter p̄dicari i diuinis. qn̄q; formaliter. qn̄q; per idētitatē. Sz adiectua si p̄dicātur. de necessitate p̄dicatur formalit. et hoc q̄ sunt adiectua. Nam ex hoc q̄ adiectua sūt. significat formā p̄ modū informatis illud de quo videlicet formālū dicitur. talia nō sunt tm̄ noīa adiectua s̄ etiā oīa p̄cipia et rōba. Ex istis patet illa maior. q̄ illud p̄dicatū p̄cise natū est p̄dicari formalit. iō non p̄t saluari veritas p̄p̄ idētitatē tm̄. et q̄ subiectū summa abstractione abstractū nō p̄t stare pro aliquo q̄literūq; alio a se. sed p̄cise p̄ se formalit. et iō oportet q̄ sua ratio p̄cise formalit ess̄ idē illi p̄dicato. quod nō possit esse nisi ista rō p̄cise includeret illud p̄dicatū. p̄t̄z ḡ maior et minor. est manifesta. iō et. Lōtra istā opinionē arguo q̄ maior assūpta sit simplicit̄ falsa. Nā ista est vera s̄m istā essentia diuina cōicaf filio. et hoc p̄dicatū est verbū vel p̄cipiu qd̄ nō est natū p̄dicari nisi formaliter. et tm̄ nō est q̄ se p̄mo mō etiā s̄m eos. Ad ista dicit q̄ cōicari et similiē videri ab intellectu creato dicit p̄cise relationē rōis sup̄ essentiā. et iō nō ponūt aliqd̄ reale in essentia. et p̄p̄ s̄ nō sunt p̄dicata d̄. distinctiua essentie. s̄ gñare est aliqd̄ reale in eēntia. et reale p̄dicatū distinctiū illū cui conuenit ab alio. Et iō illa minor. stelligit qn̄ p̄dicatū est aliqd̄ reale distinctiū illū cui addit nō ēs rōis tm̄. tūc

de trinitate tis

E
Cōtra op̄iscōas. p̄n. br. imp̄gnatio.

major

Libri primi

arguitur sic. Nullū p̄dicatū qđ necessario p̄di-
catur formalit̄ et est distinctiū illius cui addi-
tur pōt p̄dicari de c̄ntia in abstracto. sed ges-
nerare tñ p̄dicat̄ formalit̄. et est distinctiū illi
cui addit̄. qđ non pōt p̄dicari de essentia in ab-
stracto. L̄atra. abstractū vltiata abstractōe
non magis abstrabit̄ ab ente reali. qđ ab ente
rōis. qđ ita repugnat sibi qđ sit ens rōnis sicut
qđ sit qđcūq; ens reale sibi extraneū. qđ tale ab-
stractuz nō magis recipit predicationē entis
rōnis qđ entis realis. qđ si. pp̄t talez abstractio-
nez hec esset falsa. essentia generat multo ma-
gis hec esset falsa. essentia cōicat̄. essentia vi-
detur ab intellectu creato. si ista dicat̄ p̄cise re-
lationē rōnis. qđ iste relationēs rōis ita erūt ex-
tranee sibi sicut generare reale. L̄ofirmatur
qđ fm auicennā quez allegat̄. sicut eq̄nitas in-
quātuz eq̄nitas nō est vna nec plures. ita nec
est in effectu nec in intellectu nec vle nec p̄tis-
culare. tñ aliq; istoz tñ dicut̄ vltra eq̄nitatē
entia rōnis. qđ a tali abstracto nō magis remo-
uet aliqd̄ realē sibi extraneū qđ ens rōis cuius
esse est sibi extraneū. Preterea. supposito qđ
cōicari et videri ab intellectu creato dicut̄ pre-
cise relationēs rōis. tñ intelligere et velle eē bo-
num et esse sapientē t̄ bmoi dicut̄ aliqd̄ realē.
sicut et generare. sed oēs iste sunt vere c̄ntia
divina intelligit̄. c̄ntia diuina vult. c̄ntia est
bona. est sapies. et sic de alijs. tñ sunt vere p̄
mo modo dicēdi p̄ se fm istū. qđ oia ista p̄dica-
ta distinguit̄ formalit̄ ab essentia diuina fm
eos. Preterea. hec est vera essentia diuina cre-
at̄. c̄ntia diuina distinguit̄ a creatura. tñ pre-
dicata sunt distinctiua. qđ nc̄ cr̄io inferūt c̄ntia
diuina distingui ab aliquo. Preterea. rō sua
nō excludit̄. qđ hui⁹ deberet assignari rō qđ re ta-
le p̄dicari reale distinctū non p̄dicat̄ de essen-
tia. et assignat̄ rōem. qđ subiectū est abstractū
vltiata abstractōe. et p̄dicatū nō est natū p̄di-
cari nisi formalit̄. s̄ ista cā est cōis siue p̄dicat̄
p̄dicatū distinctiū siue aliud. Preterea. semp-
stat qđ nō oportet istā pp̄oēm c̄ntia generat̄
esse verā p̄ se p̄mo mō. t̄ iō nō est negāda. qđ ex
forma p̄dicatiois seq̄ret ipam esse verā p̄ se p̄
mo mō. t̄ tūc fm eos code mō essent iste negā
de c̄ntia est bona. intelligēs. volēs. et bmoi. qđ
nō sunt p̄ se p̄mo mō etiā fm eos. Et iō est ista
negāda c̄ntia generat̄. qđ inferret essentiā dī
stingui a genito. t̄ b̄ est rō magistrī qđ melior est
qđ alia. Sc̄do arguo cōtra p̄dicat̄ maiorē. qđ
nō min⁹ abstrabit̄ subiectū ab accidēte. qđ ab-
stractuz vltiata abstractōe a talib⁹ p̄dicatis
cuiusmōi sunt gnare et spirare t̄c. s̄ nō obstante
tali abstractōe aliqd̄ accidētale qđ nō ē natū
p̄dicari nisi formalit̄ p̄dicat̄ de subiecto. et non

Sententiarum

p̄ se p̄mo modo. sicut qđ homo est albus music⁹
t̄c. qđ nō obstante tali abstractōe poterūt aliq;
p̄dicari qđ nō sūt nata p̄dicari. nisi formalit̄ de
tali abstracto. t̄ tñ nō p̄ se p̄mo mō. L̄ofirma
ista rō. qđ abstracto tal nō facit qđ pp̄o sit vna
p̄mo mōvel sc̄do. s̄ p̄cise facit qđ illud abstractū
nō pōt supponere p̄ illo a quo abstrabit̄. ergo
q̄uis c̄ntia sit abstractū vltiata abstractōe
ex b̄ nō sequit̄. qđ nubil qđ nō est natū p̄dicari
de ea nisi p̄ se p̄mo mō. s̄ facit qđ c̄ntia nō pōt
supponere p̄sonavel supposito t̄ de b̄ est qđ
p̄ncipalis an illa c̄ntia generet. Tertio mas-
to. sua est falsa in creatur. qđ b̄ est vna. eq̄nitas
distinguit̄ a deo. eq̄nitas est creata. t̄ tñ predi-
cata nō sunt nata p̄dicari nisi formalit̄. et tamē
sunt vere p̄ se p̄mo mō. Silt̄ b̄ est vna. b̄uanitas
est vna. tñ nō est p̄ se p̄mo mō. Assumptū p̄z
qđ sequit̄. b̄ b̄uanitas ē vna. qđ b̄uanitas ē vna
ab inferiori ad superius. t̄ aīs est verū. qđ t̄ p̄ns.
Preterea qđ dicit̄ qđ in substatiis nō est abstra-
ctio nisi a suppositis p̄p̄e nature. nō est verū
fm eu. qđ illud qđ p̄dicat̄ de alio t̄ nō i abstra-
cto. p̄dicat̄ de illo p̄cretive. s̄ b̄a p̄dicatur de
aliquo supposito alteri⁹ nature. t̄ nō in abstra-
cto. sicut b̄ est vera fili⁹ dei est b̄o. t̄ b̄ est falsa
fili⁹ dei est b̄uanitas. qđ s̄ba p̄cernit aliqd̄ sup-
positū alteri⁹ nature. Preterea s̄c̄t̄ albedo p̄di-
cat̄ de albedib⁹ singularib⁹. q̄uis a supposito
alteri⁹ nature abstrahat̄. ita b̄uanitas p̄dicat̄
de b̄uanitatibus singularib⁹. Nam b̄ est vera. b̄
b̄uanitas est b̄uanitas. q̄uis nō p̄dicat̄ d̄ sup-
posito alteri⁹ nature. qđ b̄uanitas n̄ ē abstractū
vltiata abstractōe. sicut nec albedo. Preterea
qđ dīc̄ qđ dīc̄ albedis abstractis a pp̄ijs
singularib⁹ nō ēverū. qđ sic onſū ē in sc̄do distin-
ctōe nō ē tal dīria in albedie. qđ sit quidditas
vel aliqd̄ p̄ter qđ dīc̄ ad t̄lē abstractōe. Preterea qđ dīc̄ de sc̄do t̄mio
nō est ad p̄positū. qđ q̄uis nō possit p̄dicari ni-
si formalit̄. tñ ex b̄ nō sequit̄. qđ si p̄dicat̄ de ali-
quo qđ nō pōt stare p̄ quocūq; alio nisi p̄cise p̄
sc̄ipo. t̄ p̄ter b̄ p̄dicat̄ p̄mo mō. qđ albu mu-
sicū t̄ bmoi fm rōem sua nō p̄nt p̄dicari nisi
formalit̄. et homo nō pōt stare nisi p̄ sc̄ipo. Tñ
nullo modo pōt homo stare p̄ quocūq; accīte
t̄ tñ iste sūt vere b̄o ē albus b̄o est musicus. b̄o
currat̄. et sic de alijs. Et hui⁹ rō ē. qđ q̄uis homo
nō possit stare nisi p̄ boie. qđ tñ albu currēs. et
sic de alijs adiectiūs vbiſt̄ p̄ncipib⁹. p̄nt sta-
re p̄ boie. iō pp̄ones verificant̄. q̄uis nō sint p̄
se p̄mo mō. t̄ eodē mō qđ in talib⁹ pp̄onib⁹ eq̄nita-
tes creaſt̄. eq̄nitas distinguit̄ a deo. t̄ sic de
alijs. ipa p̄dicata p̄nt supponere p̄ ipa eq̄nita-
te. iō tales sint vne qđ subiectū t̄ p̄dicatū p̄ eisdē
supponūt. ergo eodē mō si gnare vel generās

Distinctionis V

posset supponere pro ipsa essentia adhuc esset vera. essentia generat. quis non esset per se primo modo sic hec est vera. essentia divina est bona. quia predicatum supponit pro ipsa essentia. quis non sit per se primo modo. Unde de ratione talium predicatorum scilicet adiectiuorum. principiorum. et ceterorum. est supponere per alijs quam pro significatis suorum abstractorum. et ideo de alijs predicanter. immo quasi semper predicatur de alijs. scilicet de illis quod abstrahuntur ab eis. Ideo dico aliter ad questionem quod essentia divina nec generat nec generatur. quod si aliquis talis esset vera sequeretur vere essentia distingui ab illo quod generat vel generatur. sed essentia divina a neutro distinguatur. et ideo non generat nec generatur. Sed quod est ratione istius quare non potest dici quod essentia generat sicut concedit quod essentia est pater essentia est paternitas. Respondeo quod aliqua sunt predicatae que de nullo potest predicari: nisi de illo de quo primo et immediate predicantur. vel saltus non de aliquo nisi per aliquid intrinsecum sibi. et quod sit de ratione eius. si enim patet quod esse idem et diuersum et unum de nullo predicant nisi de quo immediate dicuntur. vel saltus per aliud intrinsecum illi de quo predicatur. Unde impossibile est quod aliquod distinguatur ab alio nisi vel seipso vel per aliud sibi intrinsecum. Unde dicere quod sortes distinguunt a platone per iobanem nihil est. Vel dicere quod materia distinguunt ab angelio per formam: nihil est sed materia seipso distinguunt et a forma et ab alijs. et positum distinguunt a materia per formam quod est aliud sibi intrinsecum: et ira est de multis alijs predicatis. Aliqua autem predicatae predicantur de aliquo mediante aliquo sibi extrinseco. sicut ponendo proportionem esse alias rem a seba et a corpore. tunc homo dicere potest esse aliis. quod proportiones sua essent alba. Similiter ignis dicere calorem facere. non sic autem potest dici quod homo est in subiecto. quod albedo hois est in subiecto. Et ita est quod multa predicatae quod predicantur de accidente primo. sed ratio predicatur de subiecto accidentibus. et multa quod primo predicantur de subiecto. Sicut multa predicatae quod predicantur prior de natura assu- per predicatur de verbo assumere. sicut pati mori comedere bibere. et sic de alijs. et aliquod predicatur de illa natura. non predicatur de verbo. Unde esse a deo predicatur de natura. non tamen de verbo assumere. et ita est de multis. Nunc autem siue ex proprietate istorum predicatorum. siue ex usu loquendi ista predicata non potest in divinis de aliquo predicari. nisi de quo primo et immediate predicatur. Et quia non predicatur prior et immediate nisi de supposito. ideo de solo supposito et non de essentia predicatur. et ideo hec non est vera. essentia generat nec essentia generatur. Si autem hoc sit ex usu scilicet et loquendi rationabili poterunt ad hoc moueri.

Questio I

ne concederet quod divina essentia distingueret ab aliquo quod est in divinis. cum sit notum apud omnes generans distingui a genito. et econverso. et ideo essentia non potest generali nec generali. quod non potest distinguiri a quocumque supposito in divinis. Et ita abstractione non est causa tales non procedunt. quod abstractione nihil facit nisi per abstractum non potest per illo supponere a quo abstractabitur. Nec quod predicatum non potest predicari nisi formaliter. cum tale predicatum possit predicari non tam per primo modo. Nec quod tunc sequeretur quod predicationem est per se primo modo. sicut ostensum est in aliâ opinione. sed quod ista predicatione non possunt predicari in divinis. nisi de illis de quibus primus et immediate predicantur. et hoc quod illa per primo distinguunt et sola illa. Contra predicationem obiectum. primo in hoc quod immutatur in arguendo contra primâ opinionem quod in talis abstracto potest aliquid predicari. quis non per se primo modo. Extra. tunc posset habere concedi. humanitas est homo. et similiter ista humanitas est alba quod non conceduntur. Precepta. primitas et generali sunt similiter idem. quod de quo predicatur versus et reliqui. sed essentia est particularitas. et generalia generalia. Precepta in creaturis generali et generali predicantur de aliquibus mediante alijs. quod eadem ratione in divinis. Ad primum posset responderi leviter secundum primum. vii. meth. comenii. xxii. quod quodditas hois uno modo est homo et alio modo non. quod est homo quod est forma. et non est homo qui est positus ex materia et forma. Alius dico quod potest habere similitudo negari. humanitas est homo. et similiter ista. humanitas currit. humanitas est alba. Ad cuius intellectu sciendu quod sicut aliquod sicut in cathego renumata includitur ex usu loquentium aliqua catastrophorumata. sicut per se habens signum quodlibet quod includit suum distribuibile per equalitatem. Alter enim hec non est. per se quodlibet est ens. sicut nec ista ois est ens. vel ista omnia est ens et tamen habere concedit. quod valet ista. oea est ens. et ita istud signum quodlibet equivalet signo distributivo et distribuibili scilicet huic quod dico omnia ens. Similiter dicendo. totus sortes secundum quod ratione tenet sicut in catastrophumata. ly totus includit suum distribuibile. quod valet habens quodlibet per se sortis. et ita est dividendum in multis alijs. Eodem modo ex coiusloquendi aliquod catastrophumata includitur sicut in cathego renumata et per breuitatem loquendi. et ita est in proposito quod talia abstracta ex usu aliquorum auctorum includuntur aliquod sicut in catastrophumata sicut in canticis per se et unum. et ita ista humanitas est homo et homo est humanitas versus ista. homo in canticis est humanitas. vel homo per se est humanitas. et ista humanitas est alba. vel humanitas currit. valens ista. humanitas ne canticis est alba. vel necessario currit. quod omnia false sunt. et ideo omnes tales humanitas est homo. humanitas est alba. humanitas currit. et vere de virtute secundum monachos si humanitas

Contra predicta
Arguit
Primum
Secundum
Tertium
Ad prium

Libri primi

precise supponeret p aliqua re. sicut albedo vel homo vel hmo. et supponit p rebus. qd nō est aliq res p qua pot supponere cui n̄ attri buunt pdcata o modo exp̄sto in ppone. et h maxime debet cōcedi ab illis q negāt ynitatē minorē numerali et distinctionē formalē. qvis aliq possent facilius hoc saluare p fundamētu eoz simpli falsum. de quo dictū est dist. h. Ele rūmū si intelligant mō pdcito debet negari. q pdcata nō attribuunt illi nc̄rio p quo hu manitas supponit. et iste modū sincatbegoreu maticus nc̄rio intelligit in illo qd supponit. Unde accipiēdo humanitatē fm q pdcate sup ponit p re et nō icludit aliquē modū sincatbe goreumatiū. tūc oēs iste essent vere. humanitas est homo. humanitas currit. humanitas ē alba. et sic de alijs. tñ quilibet istarū esset ptingens. De vltimis p̄ q forēt ptingetes. sic iste sunt ptingetes. homo currit homo est albus. et sic de alijs. sed de ista humanitas est homo. humanitas est aial et de hmo dubiū et magl. De quo tñ dico q sunt ptingetes. q manetib⁹ rebus pnt eē false. Unde si nō eēt nisi vna hu manitas in mundo. et illa eēt assumpta a verbo hec eēt falsa simpli. humanitas est hō. sicut h eēt falsa simpli. homo est humanitas. Eius rō est. q hō concretū supponeret nisi p suppo sto sustentatē naturā humanā seu humanita tem. et tñ suppositū simpli nō est humanitas.

Si dicas q tūc homo nō supponeret p eodē quod significat. et ita videret eēt concretū. sic albu qd nō est verū. Sili tūc hec eēt vera hu manitas est in intellectu. est in effectu. que tñ oia negat Aliicēna. Kndebo q homo est pcre tum aliquo modo. nō tñ sicut albu et hmo cō creta accēntalia. Lui rō ē. q albu semp supponit p re alia ab albedie. nisi forte supponat p ipa albedine. qd nō est devētū fm̄onis. et ido nūq̄ potest pcedi q albedo est alba. q diffi cultio expr̄mens qd nois ip̄ albi est ista. aliqd informat albedine. et q albedo nūq̄ informat albedine. ideo albedo nūq̄ est alba. Hō aut et hmo sunt cōcreta. et aliq̄ supponit p re alia q sit importata p abstractū. et aliq̄ p illa eadē re importata p abstractū. q diffinitio ex primēs qd nois est talis q homo est res huma nitatē sustentatā. vel humanitas nulli alteri i nitens. et id supponit p omni sustentatē huma nitatē. et tūc supponit p re alia ab humanita te. et id pdcatio humanitatis de boie p tali ē simpli falsa. Supponit etiā p humilitate nulli alteri imitete et solū p tali. et si nulla humanitas imitaret alteri. tūc supponit pdcate p huma nitatē. et tūc ois homo eēt humanitas. nisi includere aliquā spāle sincatbegoreuma modo

Obiectur pmo
Sedo
Rñdef pmo

Sententiarum

exposito. et tñ illa esset ptingēs. q homo nūq̄ supponit p humanitate nisi qn̄ alteri n̄ initit. Ad scđm dico q sicut humanitas ex vsu lo quetiū includit aliqñ h sincatbegoreuma ne cessario vel p se. ita aliqñ icludit h sincatbegoreuma p se pmo modo qd satis innuit Aliicēna assignat̄. rōem quare humanitas vel eqn̄tas. nec est vna nec plures. nec in effectu. nec in intellectu. nec in actu. nec in potētia. q sc̄ nullū istorū ponit in eius diffinitiōe. et id nullū istorū pdcata de ea pmo modo dicēdi p se. et id intelligit q eqn̄tas nec est in actu nec in potētia p se pmo modo quectūq̄ tñ res impote tur p equinatē. illa veraciter vel est in actu vel in potētia. et eodē modo nō possit negari q eqn̄tas et aialitas. q nō adequate. Et ita p talia sincatbegoreumata de vsu loquentiū in t̄lecta in talibus abstractis pnt saluari oīs auctes negates aliqua pdcata a talibus abstractis. que tñ vere dicunt de pcretis. Et hoc posset confirmari p Aliicēna q ita dicit. q aial fm q aial. nec est in actu nec in potētia. nec vnu nec plura. sicut dicit q eqn̄tas fm q eqn̄tas. nec est in actu nec in potētia rc. Et ita oia talia vere negant a cōcrtis cū reduplicatiōib⁹ negatis vel alijs sincatbegoreumatib⁹ negatis sicut abstracti. Ad scđm dico. qnis gñare et paternitas sic sint simpli idem. fm q gñare accipit noialr. sicut cēntia et p̄nitas. et id sicut h est pcedēda cēntia est p̄nitas. ita et illa. cēntia est gñare. tñ illud rōbi nō pdcat d̄ cēntia. dicēdo cēntia gñat. p̄p̄ cām p̄ dictā. Ad scđm. Ad tertium

Ad vltimū dico q qnis in creaturis gñare et gñari pdcicēt de alijs bus mediatis bus alijs sicut d̄ q ignis gñat. qnis forte nō sit verum nisi q h est vera. calor gñat. vel aliq̄ talis in q affirmat gñans de forma. q est p̄ncipiu agēdi. tñ coiter loquētes nō sic recipiū talē predicationē in dīnis. et h̄ rōnabilē. q in creaturis illib⁹ qd sic denoiaſ mediate gñare. q aliud pmo denoiaſ gñare ē realē distinctū a gñato et p̄us eo. nō sic aut in dīnis. et id cēntia nō d̄ gñare. q tūc distinguere cū fm̄ om̄s om̄e generans distinguīt a genito. Ad p̄mū p̄ncipale dico q cēntia nō ē res gñans. si ly generans tenet pure p̄ncipialē adiectiū. h̄ ē res nō generans q cēntia n̄ gñans. Et qn̄ d̄ q cēntia ē p̄ p̄ce do. Et qn̄ d̄ q ē p̄ gñans v̄l p̄n̄ gñans. Pōt dici q si ly gñans tenet pure adiectiū q neut̄ ē pcedēda. Lui rō ē. q aliqñ ad h̄ q determinabile sumptū cū aliq̄ determinatiōe pdcet de aliquo. req̄it q determinatio vere pdcet d̄ de terminabili. et q tam determinatio q̄ deter minabile pdcetur de p̄ncipali subiecto sicut ad veritatē istius. fortes est homo alb⁹. req̄it

Distinctionis V

veritas istarū triū. q̄ sortes est homo. sortes ē albus. et hō est albus. et tūc ēēt h̄ falsa. c̄entia ē p̄ generās. q̄ h̄ est falsa. c̄entia est generās. et h̄ est falsa. c̄entia est p̄ nō generās. q̄ hec ē falsa. p̄ est nō generās. et ita in talib⁹ p̄positis nō oꝝ q̄ a quo negat aliqd̄ tale p̄positū. q̄ vna pars sumpta cū opposita p̄dictōe alterius verificet de eodē. sicut nō sequit̄. asinus non est lignū albū. ḡ est lignū nō albū. et tñ nō est omnino sile. q̄ nūsq̄ inuenit̄ nisi in deo q̄ aliquid p̄dicat̄ de aliquo. et de p̄dicato sumpto vñfomiter. et fm̄ eandē supponez̄ aliqd̄ p̄dicef̄. qn̄ p̄dicet̄ de subiecto. et ita talis modus arguēdi ois pater generat̄. c̄entia est p̄. ḡ essentia generat̄. vbi p̄ eodē modo supponit̄ in utraq; p̄pone. semp̄ tener. ppter q̄ in p̄posito in diuinis Et tota cā est. q̄ nūsq̄ alibi p̄nt̄ tres res. quārum nulla est alia res eē vna res numero. et ita ibi solū p̄t̄ aliquid vere affirmari de vna illas rūz rerū. et tñ negari ab illa re q̄ est ille tres res ppter identitarē illius rei cū illis tribus reb⁹ et ppter distinctionē illarū triū rerū inter se. Si tñ posset haberi talis sensus illi⁹. ppōnis. essentia est p̄. et ille p̄ est generās. tūc ēēt concedendū q̄ essentia est pater generās. sed tūc nō valet p̄na. ḡ essentia est ḡnans. sicut nō seq̄tur. p̄ est generās. essentia est p̄. ḡ essentia ē generās. Ad scđm dico q̄ posito q̄ essentia diuina sit rō agendi vel ḡnandi. et ita vere rō generādi sicut forma in creaturis est rō agēdi tñ nō deber p̄cedi q̄ c̄entia ḡnat̄ sicut b̄z cōcēdi in creaturis q̄ forma agit vel ḡnat̄. Et ratō dicta est. q̄ essentia diuina nō distinguif̄ a generato. sicut forma creata distinguitur a generato. Et iō illas p̄batōes q̄ p̄bant q̄ forma creata que est rō agendi vel ḡnandi vere agit et ḡnat̄. cōcedo. nūs̄ fore auctores intelligent illud nō agit quod est in alio. et tūc nō ē dispūratio nūs̄ de modo loquēdi de quo nō est cura ad p̄ns. sed intelligēdo sicut intelligit p̄bs. v. mēr̄b. q̄ illud est causa ad cui⁹ esse sequit̄ effēctus. et quo posito potest poni effectus. et quo nō posito nō ponit̄ effectus. et eodem modo p̄portionabilē de agente et generāte. sic dico q̄ forma creata vere agit et vere ḡnat̄ et per se et suppositū vel etiā compositū nō generat̄ nec agit nisi per accidēs. Secus tñ est de ḡnato. q̄ compositū p̄cise generat̄. et nec forma gene‐ratur nec materia p̄prie loquendo. sicut alias patet. Et si dicatur q̄ actiones sunt suppositōrum. Dico q̄ hec p̄positio non inuenit̄ in p̄philosophia. sed dicit̄ q̄ actiones et operatio‐nes reales sunt singulariū. q̄ nibil est reale ni si singulare. Ad tertium argumētū et quartum p̄p̄ predicta.

Q̄uestio scđa.

Questio II

Ecūdo circa ean

Questio II

Ad argumētum
p̄ncipale

In oppositum

Circa q̄onē nota

Op̄io benefici de
gādau q̄s. viii.
q. ii.

Declarat̄ op̄io

Sdem distinctionē q̄ro. Ultrū filius ḡnat̄ de substātia pris. M̄nō. q̄ illud de quo aliqd̄ ḡnat̄ est subiectū ḡnationis. sed essentia dīna nō est subiectū ḡnationis diuine. q̄ subiectū ḡnationis est in potētia ad terminū formalē illi⁹ ḡnationis. ḡ c̄entia nō est in potētia ad aliquę termīnū formalē. ḡ tc. Ad oppositū est magister iſta dicens. q̄ filius generat̄ nō de nibilo. f̄ de substātia pris. In ista q̄one om̄s q̄si discordat̄ in re. sed in modo loquēdi discordat̄. Ponunt em̄ om̄s q̄ c̄entia diuina est cōis tribus suppositis. et q̄ cōmunicat̄ filio et sp̄ni sancto a patre et q̄ iste p̄sona constituit̄ ex p̄petutib⁹ et ip̄a diuina essentia. et q̄ suppositū p̄cise p̄dūcit̄. et p̄ductur. f̄an ip̄a essentia diuina debeat̄ dici subiectū vel materia. vel q̄si materia isti⁹ generatiōis. ibi discordat̄. Aliqui dicūt q̄ c̄entia diuina est quasi materia in ista generatōe. Unde dicit̄ q̄ sicut in generatōe creature est aliquid possibile. quod p̄supponit̄ generatiōi⁹ ut materia. et aliquę terminū formalē induc̄tus per generationē qui est forma et ex eis cōstituit̄ essentia. ip̄m p̄ductuz̄. ita quasi p̄por‐tionabilē in diuinis essentia diuina q̄ p̄supponit̄ in patre est quasi materia et relatio est q̄ si forma et p̄sona est quid constitutuz̄ ex c̄entia et relatione. tanq̄ aliquid p̄ductū ex quadam materia et quadā forma. Ista opinio ab aliq̄ bus declarat̄ sic. circa materiā istorū generabiliū et corruptibiliū est inuenire aliqua perfe‐ctionis. sed plura ip̄fectionis. Primiū imperfe‐ctionis est q̄ materia est alia fm̄ essentiam in genito et generāte. Scđm q̄ est in potētia an actum. q̄tūm est ex se ad formā realē differētē. Tertiū q̄ p̄ realē transmutationē vadit̄ de potentia ad actum. sed p̄fectionis est. Primiū q̄ materia est eiusdē rōnis in generāte et gene‐rato. Secundū q̄ cū termino formalē p̄stituit̄ per se vnum. licet sit ip̄fectionis q̄ com‐termino formalē realiter componit. Tertiū q̄ ma‐teria est illud de quo cōstitutū generat̄. ne sit de nibilo. Circūscribēdo ergo om̄s istas ip̄perfectiones. sc̄z diversitatē materie in generāte et generato. et potentialitatē ip̄ius ad diuersas formas et transmutationē per quam vadit̄ de potentia ad actum realiter differentē. con‐siderando solam materiam ut est communis ḡignenti et generato. et vt est de quo est aliqd̄ ne sit de nibilo. et vt cum aliquo formalē cōsti‐tuit̄ suppositū p̄fectū p̄ductum. Dicitur q̄ sic materia ponēda est in diuinis ne sit de nibilo vel de substātia aliēa. et ita ab ista materia fm̄

Libri primi

Ro pma hēridi

Sexta

Tertia

prīmū opinante remouet potētialitas mate-
rie in generatōe substantie. Item potētialitas
subiecti in alteratōe. Item potētialitas gene-
rationis respectu dīc. et ita cōmū impfēctionē
remouet a materia. Hoc pbaē p rōnes. pmo
sic. illud qd est p se p̄stitutiū suppositi pducti
et p̄supponit ipi generationi. magis p̄nit cū
materia in gnatoe naturali qd cū forma s̄bali.
Sed eēntia b̄z totū esse sibi ppriū in p̄e prius
origine qd sit in filio. i.g. filiatio magis b̄z rōem
termini formalis qd eēntia. Item illud quod
p generationē naturalē recipit supra se ppaz
formā geniti ad p̄stituendū vñū p se pductuz
suppositiū b̄z aliquā s̄lititudinē cuz materia.
eēntia est bmoi. qd vel est prīmū fundamēntū
relationis. vel est fundamētū mediāte actu
passiue generatōis. S relatio est vt forma fun-
damēti. quis em in p̄posito non sit vere infor-
mans. tñ sicut materia supportat formam. sic
fundamēntū supportat relationē. g. qd tu ad b̄
q pfēctōis est eēntia b̄z aliquā s̄lititudinē cum
materia. Item sicut suppositū in diuinis qd
generat est p̄us origine ipo genito. ita genera-
ri est p̄us origine ipo generato esse. qd filiatio
ex quo est formale p̄stitutiū filii est prior filio
sicut forma in p̄positis est p̄o p̄posito. sic p̄n-
cipiū p̄ncipiatō. Filiatio aut p̄supponit fonda-
mentū ppriū fundamēntū autem filiatōis est
essentia mediāte actu passiue originis. sc̄ me-
diante generari. sicut est fundamēntū p̄nitati
mediāte generare actiue. sicut g. generatio est
p̄o filio. ita fundamēntū filiationis est prius
filio. in illo p̄o generari respicit eēntiā. sicut
dispositio eius in fundādo filiationē. i.g. ge-
nerari est in eēntia in illo p̄o. sed nō est i ea
sicut in generabili quod natū est ee p se gene-
ratū. g. est in ea sicut in subiecto gnationis. sed
subiectū b̄z s̄lititudinē cū materia. g. eēntia b̄z
aliquā s̄lititudinē materie filii gnandi. quavis
em sit ibi simultas nature et intellectus. tamē
est ibi poritas originis de qua est modo sermo.
Islam opinionē. qd magis p̄sistit in abusivo
modo loquēdi qd in re difficile est improbare.
nō em p̄o improbari p̄ hoc qd eēntia est emī
formalis gnationis. qd sicut in sequēti qfētione
patebit. eēntia nō est terminus formalis gnati-
onis diuine. Nec p̄o faciliter improbari per b̄
qd potētia effectua p̄ma sola causat. qd causalitā
materialis nō dicit pfēctōem. qd dicēt
abutēdo vocabulo qd cā materialis ut materia
vel quasi materia no distinguit reali forma.
nō dicit aliqd pfēctōis. Ende dicēt sic
metaphorice loquēdo qd causa materialis dicit
pfēctionē simplē et ponēda est respectu filii. qd
nō est de nibilo. quis nō sic in creatōe qd crea-

Sententiarum

tio est de nibilo. Nec p̄oest improbari faciliter
qd p̄oest respectus realis actiui ad passiuū qd
ad pductū. quia dicerēt qd nō ē verū. nisi qn
materia et forma reali distingunt vel s̄m intē
tionē. Silt dicerēt qd spūssancē est de eēntia
sicut de qsn̄ materia. sic dicerēt de alijs qd oēs
ppōnes intelligēde sunt qn̄ materia et forma
distinguunt intētione vel reali. Adulta alia
argumēta cōtra pdicta minus valēt. qd m̄la
eoz accipiūt simplē falsa. Ideo arguē cōtra
pdictā opīniones et quero. aut essentia diuina
diceat pprie materia. au p̄silitudinē tm̄. et non
per pprietatē. Non p̄mo modo. qd materia ita
d̄r p̄cise de materia que vere est in potētia ad
formā aliquā differentē. sicut forma d̄r p̄cise
de altera parte pfēciēte materiā differentem.
Silt nō plus d̄r deus esse mareria qd asin⁹ vel
capra. Silt tūc sancti errarēt negando mate-
riam in deo. qd nibil quod d̄r deo p̄p̄rieta-
tem debet aliquo modo negaria deo. Similē
si materia pprie dicereēt deo. qro an aliquo
modo distinguat ab essentia saltē rōne vel nō
si nō. tunc sicut essentia esset pprie materia fi-
lii. ita erit pprie materia p̄ris. et ita b̄et pater
materiā. Si autē distinguat s̄m rōem ab eēntia
s̄m modū eoz loquendi. et nibil in dinis pprie
distinguat s̄m rōem ab eēntia nisi aliquid at-
tributū absolutū. vel aliqua pfēctio ydealis.
vel aliqua relatio. g. illa materia esset aliquid
absolutū. et tunc esset cōe tribus. immo pdica
retur de tribus. et ita vere p̄f esset materia filii
et filius et materia patris. Nec p̄oest dicere
aliquid respectiū. patet discurrendo per om̄s
respectus. sic g. essentia diuina nō d̄r p̄p̄ie ma-
teria. qd eadē facilitate dicereēt p̄p̄ie asinus et p̄
prie bos. p̄t qd qn̄ aliquid cōmune dividit in
sua inferioria. quoq; vtrūq; vniuersalit negat ab
illo alio. nullū p̄tētū sub qn̄cūq; illo p̄tētū
poteſt vere et pprie verificari de reliquo p̄tētū. S̄ es
p̄mo diuidit in ens creatū et in ens increatū
et vniuersalit nullū ens creatū est increatum.
nec ecōuerso. ergo nullū p̄tētū sub ente crea-
to d̄r pprie de ente increato. sed ens creatum
diuiditur in substantiā et accidens. tyltra sub
stantia in materiā et formā et compositū. ergo
nec materia nec forma pprie dicitur de ente i
creato nec etiam compositū. Si dicatur qd
materia dicitur tm̄ per similitudinē nō per p̄p̄ie
materiā. hoc nō p̄oest esse nisi per alias
conditiones cōmunes deo et materiē et alijs.
vel pppter conditiones pprias deo et materiē
Non pppter prīmū. qd tunc ita dicereēt qd eēntia
diuina esset asinus vel lapis. que om̄a di-
cuntur de deo per similitudinē. non per p̄p̄ie
materiā. Nec propter secundum. quia sicut

Contra opī.

Distinctionis V

alique proprietates conueniunt in deo et materie p̄cise sibi eos. ita aliq̄ p̄ueniunt p̄cise deo et forme. et ita p̄ q̄ns c̄ntia diuina diceref forma sic materia. Probatio assumpti. q̄ vna conditio forme in genitōe vniuoca est q̄ forma est eiusdē rōnis in generāte et generato. I.3 impfectionis sit q̄ numerēt in eis. Nec aut̄ cōditio cōpetit divine essentie. q̄ est eiusdē rōnis inumerata in p̄te et filio. Et sibi pfectōis est in forma q̄ cū alio constituit vnu. I.3 sit impfectōis q̄ ponit ḡ illud attribuit diuine essentie qd̄ pfectōis est remouēdo illud qd̄ est impfectōis. Prefea nibil pfectionis p̄petit ipsi materie. quin illd̄ idem p̄petit forme. p̄ inductiue. q̄ illa forma est eiusdē rōnis in generāte et generato. sicut materia. Sibi ita cū alio p̄stituit vnu sicut materia. Sibi ita p̄t̄est forma ēē illud de quo cōstitutu p̄ducit ne sit de nibilo sicut materia. Probatio istus. Si aia intellectua p̄cederet materiā et deus crearet materiā sub aia intellectua illud totū nō ēēt de nibilo. q̄ tūc creaſ reſ qd̄ falsum est. cū aliqd̄ ipius p̄suppōat. ḡ ē de forma ne sit de nibilo. Sibi pfectionis ē ſaſ cere p̄ſtitutū ſeffe in actu. sibi verius cōpetit forme q̄ materia. Sibi pfectionis est eſſe p̄n- cipiu agendi. et hoc p̄cise vel p̄uenit forme vel verius q̄ materia. iḡt̄ veri poterit dici q̄ eēntia diuina ſit forma filii q̄ materia. Prefea q̄n aliqd̄ est materia in generatōne. vel illud vel aliud eiusdē rōnis est materia in p̄ducēte. si ta- lia duo ſint in p̄ducentē q̄lia ſint in p̄ducto. ḡ cū essentia ſit in p̄te p̄nitas et p̄ſtitutū p̄m ſicut essentia et filiatio p̄ſtitutū filii. ſequit̄ q̄ essentia erit materia respectu p̄nitas quod erit absurdū. Ideo dico ad q̄ſtione cum uno doctore q̄ ſubtilius iſta p̄clionē declarauit. q̄ filius est de ſubſtātia pris nō ſicut de materia nec q̄li materia. ſed ſicut de aliquo qd̄ est ſibi ſubſtātiale. et ita est de patris ſubſtātia. sibi est de p̄te q̄ est filio ſubſtātialis. et ita nō est fili⁹ de nibilo. nō q̄ ſit de aliq̄ materia p̄ſuppoſita ſed quia ſit de patre in quo est ſubſtātia filii.

Iſta ſt positionē et modū p̄nēdi q̄vult exp̄ſſe videre. videat ſubtilē doctore. cui⁹ opinione et modū p̄nēdi teneo q̄tu ad p̄clionē p̄ncipale q̄uis in aliqbus lateralibus nō credā eu dice re veru. q̄ ſunt cōtra p̄ncipia aliqua que p̄us dixi in aliqbus p̄cedētib⁹ q̄onib⁹. Sed tunc ſunt hic aliq̄ dubitatōes quas tangit iſde do- cto. Prima. quō pſona cōſtituit ex eſſentia et relatiōe. niſi eēntia ſit potēta respectu relatio- nis cū nō poſſit eſſe actus relatiōis. q̄cunq̄ alterius rōnis p̄currit ad p̄ſtitutōne alicui⁹ ſic ſe habēt q̄ vnu ſit potēta et aliud act⁹. Se- cundo quō relatiō diſtinguit pſonā ſi nō ſit act⁹

Questio II

pprius ipius eſſentia e q̄ ſit cōis. cū ome p̄p̄u dicat acū ſpectu cōis. Tertio quō eſſentia poſtēt eſſe fundamēntū relatiōis niſi ſit potēta ſpectu illius. Quarto quō eſſentia com- muſiſat filio. ſi nec eēntia ſit act⁹ relationis. nec eōuerſo. Ad iſtas difficultates m̄ndetur Quo ad p̄mā dī q̄ q̄dditas c̄rēata eſſe illd̄ quo aliqd̄ eſſe eſſe q̄dditatiue. et hoc nō eſſe imperfe- ctionis. Sc̄do con trahit p̄ dīram individualē et actuat aliquo mō p̄ ea. Tertio ipa naturā ē actus. I.3 p̄p̄ietates individualē ſint magis p̄ p̄ie actus. ſic accipiendo illud qd̄ eſſe pfectōis. relinquēdo illud qd̄ eſſe impfectionis ē aliquo modo uniformiter in dīnis. q̄ eēntia ſit illud quo pſona eſſe deus. ſi p̄petas diſtigues nō eſſe forma nec actus. et q̄tu ad tertiu eſſe ſile. q̄ I.3 eēntia ſit actus. nō tū eſſe p̄phus ac⁹. Quātu ad ſcdām dī. q̄ p̄petas iſta nō diſtinguit q̄ddi- tatiue. ſi tū pſonālē. nō tū eſſe actus. q̄ nō p̄tra- bit naturā. Quātu ad tertia dī. q̄ in creaturā ſordō generatōis et pfectōis ſunt p̄m. q̄ illd̄ qd̄ eſſe p̄ncipiu in uno eſſe vltimū in alto. In dīnis aut̄ ſimul p̄currūt ſordō generatōis et pfectōis et ideo ſicut in creaturā ſi p̄curreret. p̄mo querēmus formā q̄ materia. ita eſſe in dīnis omīno p̄mo occurrit ipa eēntia. et poſtea occurrit ut q̄dditas cōicata ſuppoſito. nō ut materia in- formata. Et ita relatiō pullulat. nō ut forma i- formans materia. ſi ut nata ēē deus ipa deita- te et ut exēte eadē ſibi pfectiſſima identitate. Sed iſti accipiuſt multa nō vera. Mēm dī. q̄ q̄dditas c̄rēata eſſe illud quo aliqd̄ eſſe eſſe q̄dditatiue. et actuat p̄ dīram individualē. hoc nō eſſe verū ſicut pbatū eſſe p̄us. tū q̄ nō eſſe ibi diſ- ferētia talis individualē addita. tū q̄ ſi eſſet nō ēēt ibi compoſitio. ex quo ſolū diſtingueret formalē. Tum q̄ ſi eſſet actus quidditatis eēt pfectio ipa naturā. et naturā nō ēēt pfectio ipa actualitate. q̄ns eſſe falsum ſin eū. falsiſ- tas p̄ntis p̄. q̄ ſicit ſic. naturā eſſe aliquo mō potēta ſpectu illius ſc̄z p̄petas individualē. Unde et naturā ſhīt et determinat per ipm a et tū humanitas in ſorte eſſe actus aliq̄s. et p̄cise pfectio actus q̄ ſit ipm a. I.3 a ſit magis p̄ prius actus nature in q̄tu definiat ipm. p̄na p̄. q̄ ſin eū in creaturā ſordō generatōis et pfectōis ſunt p̄m. q̄ ſin p̄m. ix. metb. illa q̄ ſunt p̄ora generatōe ſunt posteriora pfectōe. ſi ipa naturā ſecta eſſe p̄or generatōe ipa dīa individualē ſhīt. ḡ posterior pfectio. et per p̄ns dīa individualē eſſe pfectio. Si dicatur q̄ p̄p̄o p̄bi nō eſſe vſr vera. ſed in aliquibus et in aliqbus nō. Contra. ſi non ſit vſr vera. ḡ nibil valet ad intentū ſuū pbandū. quia et indiſſi- nita non ſequitur aliqua ſingularis. Prefea

D
Filio ad q̄onez

E
Dubitationes

Prima

Secunda

Tertia

Quarta

Respondetur p
alios
Ad prima

Ad ſcdām
Ad tertiu

Cōtra rū. aliorū

Libri primi

si p̄pō sit vera s̄m intentū pbi. h̄ maxime erit qn pcedit de potētia ad actū in eodē ḡne. qz qn actus est alterius generis. p̄z q̄ p̄us generatione est p̄us pfectioe. Nam subiectū est p̄us accēntē tam ḡnatōe q̄ pfectioe. s̄ in pposito in genere itur de potētia ad actū. q̄ potētia erit posterior pfectioe. cū sit p̄or ḡnatoe. Si dicat q̄ tenet p̄pō qn illa ordīata distingunt realr. et sunt in eodē ḡne. Contra. tūc p̄pō illa nō valeret ad ppositū. qz accipit q̄ ordo ḡnatōis et pfectōis sunt h̄i in creaturis. in diuinis autē pcurrunt illi duo ordines. sed in diuinis nō ē talis ordo distinctorū realr. q̄ intelligit de ordie stra nō distinctorū realr. sicut distinctorū realr. Per aliqua p̄dicra p̄z q̄ r̄sisio ad scđam dīsi. cultatē accipit vnu falso. q̄ p̄peras indiuis dualis distinguit naturā. qz nulla talis est ponenda. Contra m̄isionē ad tertīā difficultatē p̄z p̄mo q̄ nō semp̄ ordo ḡnatōis et pfectiois in creaturis sunt h̄i. et ergo alibi dicit q̄ causa naturalis nō impedita p̄mo pducit effectū pfectissimū in quē potest. et s̄m eu alibi eadez causa potest b̄re effectus ordinatos. q̄ in illis effectib⁹ idē erit p̄mū ordine pfectōis et ordie ḡnatōis. Confirmat istud. qz nō est incōueniēns qn eadē causa naturalis pductiva forme s̄balis sit cā naturalis tam forme ultime q̄ p̄me in habetib⁹ plures formas s̄bales. q̄ illa cā naturalis p̄mo pducet formā pfectioe. et per p̄ns formā ultimā. et ita illa forma erit p̄ma in utroq; ordine. Et ex isto sequit q̄ creature nō semp̄ pcedit de potētia ad actū. qz tūc via generaōis fieret pcessus a forma ultima ad formā p̄nō que est in potētia ad formā ultimam salte magis q̄ ecōuerso. Siliq; qd̄ dicit q̄ creature pcedit de potētia ad actū. hoc videt ip̄e negare eo modo quo intelligit h̄ cū dicit. q̄ cā naturalis pducit p̄mo effectū pfectissimū in quē potest. Prececa qd̄ dicit q̄ in diinis pcurrunt sil'ordō originis et pfectōis. nō est verū. qz in deo nullus est ordo pfectōis. Siliq; pater est p̄or filio origine. et tñ nō est p̄or filio pfectōne. Ideo q̄tum ad istas difficultates dico q̄ potētia et actus nō p̄nt p̄terere nisi rebus realib⁹ distinctis. et iō sicut in deo s̄m oēs nō est ponēda compositio. nec quasi cōpositio. ideo eodē modo nō est ponēdū ibi q̄ aliqd̄ sit potentia vel actus respectu alterius. et h̄ pp̄ idētate realē eēntie et relatōis in diinis. Sed q̄cqd̄ attribuit eēntie. attribuit et relationi. et ecōuerso. nisi oppositū sit creditū vel sequat ex talibus. sicut dicit̄ alias est. Ad p̄mā ḡ dico q̄ quecūq; pcurrunt ad p̄stitutionē alicuius et distinguunt realr. oz qvnu sit potētia et aliqd̄ actū nisi sint pres integles. s̄ relatio et eēntia sunt

Ratio auctoris
ad difficultates

Ad p̄mā

Sententiarum

vna res. et ideo neutru est potētia respectu alii? Ad scđam dico q̄ om̄e p̄p̄iū distinctū realr p̄t dici actus illius cōis. q̄uis nō tale cōe sic̄ isti ymaginant̄. s̄ est aliquo mō cōe. Nūc autē essentia et relatio nō distinguunt realr. ideo tc. Ad tertīā p̄ idē q̄ fundamentū in pposito n̄ est potētia respectu relatōis. qz nō distinguunt realr. Ad quartā dico q̄ essentia nō cōicat filio tanq; pertinet. s̄ cōicat filio. qz filius p̄ pductioe h̄z eadē eēntiā cū patre. Ad p̄mū argumentu p̄ p̄ma opinione dico q̄ q̄uis in creaturis in actōe et pductōe causarū naturaliūz materia p̄supponat. tñ q̄tum ad actionē dei nō plus p̄supponit materia q̄ forma. qn sicut deus creat formā in materia p̄xire. ita possit creare materiā sub forma naturali p̄xistente. et qn aliqd̄ p̄dicat de aliquo quod nō est distinctum realr. tñ illud nō est materia. nec forma nec quasi materia. nec q̄si forma. nec video qn posset ponit in deo q̄si ppositio. sicut q̄si materia. qz p̄supponit in patre. amouēdo q̄cqd̄ est imfectionis. et reseruādo quicqd̄ est pfectiois ita possit dici q̄ eēntia ē q̄si materia et relatio quasi forma. q̄ ideo q̄si p̄ponit. accipieōdo q̄cqd̄ est pfectōis in p̄positōe. et relinquēdo q̄cqd̄ est imfectionis. et reseruādo quicqd̄ est pfectōis. q̄ aut̄ sunt realiter distincta. h̄ est imfectionis. Similiter pfectiois est q̄ p̄stitutū est pfectū. q̄ aut̄ illa que componit̄ sunt imfecta. h̄ est imfectionis. et sic de alijs. Relinquendo ergo illud qd̄ imfectionis est et reseruādo illa que sunt pfectiois. diceret q̄ in deo est cōpositio vñ q̄si ppositio. sicut dicit̄ q̄ in deo est materia vel q̄ si materia. attribuēdo deo quecūq; pfectōis sunt in materia. et relinquēdo quecūq; imfectionis sunt in ea. Si dicat q̄ illa que sunt imfectionis in ppositione sunt inseparabilia a ppositōe. et iō nō potest attribui alicui cōpositio nisi illi attribuant̄ illa q̄ imfectionis sunt. Hoc nō valet. qz eodē modo dicā q̄ illa q̄ imfectionis sunt in materia sunt inseparabilia a materia. et ideo nulli p̄t attribui materia. nisi cui possent attribui ille imfectiones materie. et ideo sicut nō est dicendū q̄ essentia est quasi imfectionis. ita nec dicendū est q̄ est q̄ si materia. Sed ad argumentū dico q̄ essentia habere totū esse sibi. p̄p̄iū p̄us origine q̄ sit in filio p̄t intelligi dupl̄. Uel q̄ sit in p̄tora. q̄ est p̄or origine filio. et sic est cōcedendū. Ex hoc nō sequit q̄ sit plus materia q̄ forma et talis p̄xitas nihil facit ad h̄ q̄ aliquid sit materia vel forma. Alter p̄t intelligi q̄ ipsa met̄ essentia sit p̄or origine filio. et hoc dico ee

Ad scđam

Ad tertiam

Ad quartā

W

Ad p̄mū p̄ p̄ma

Instatur.

Improbatur

Ad argumētū

simili falsum. q; tūc filius esset ab eēntia & p
 ducere ē ab essentia. quod est simili falsum. tñ
 illa pōritas si eēt ibi nūbil faceret ad h; q; esset
 materia. Ad scdm pcedo maiore. sed dico q;
 relatio nō est forma eēntie. nec qsi forma. nec
 relatio supportat prie p fundamētu. s; mag
 debet dici q; est idē realis cū fundamēto. & ista
 idētitas realis facit oia talia negari a relatōe
 et eēntia. Ad tertiu dico q; gnari nō pūs est
 origine gnaro esse. q; genitu esse nō est aliud a
 gnari. nec etiā filiarior p̄tuncūq; sit p̄stitutuū
 formale filij est pōr origine filio. Nec est sile d
 forma in copositis. & de filiatōe respectu filij.
 q; forma est pōr coposito pōritate nature. et h;
 nō est aliud q; formā posse esse sine p̄posito. et
 nō econuerlo. Sist forma est pōr pōritate sim
 plicitatis. est etiā pōr pōritate cālitat̄ intrin
 sece. Nulla aut̄ talis pōritas pōt inueniri in fi
 liatione respectu filij. ppter identitatē realez
 filiations cū filio. Et eadē modo nō est cōce
 dendū q; filiarior p̄supponit eēntia. vel est pos
 terior essentia. nisi forte pōritate p̄ne aliquo
 modo. q; sequit̄. a est filiarior. g; a est essentia. &
 nō econuerlo. q; paternitas est eēntia. & tamen
 nō est filiarior. Sist pcesso q; gnari eēt in essentia.
 Dico q; nec est in eēntia sicut in gnabili.
 nec sicut in subiecto gnationis. sed est ibi per
 identitatē realē cū nō idētitate formalis. Ad
 argumentuz p̄ncipale dico q; h; est falsa. illud
 de quo aliqd gnat est subiectu gnationis. Et
 si dicat fm ambrosiū. nō pōt dicere nisi cir
 cūstantiā cause efficiētis vel materialis. sed
 nō est de sba p̄tis sicut de cā efficiētē. g; sicut d
 cā materiali. Dico q; de pōt dicere circūstan
 tiā cāe originis. nō in suo p̄prio casuali. sed in
 alio qd regit a suo casuali. & ita est in p̄posito.
 q; filius est de p̄prio p̄ncipalissime. q; ē eadē eēn
 tia cū eēntia filij. **Questio tertia.**

Quarto III

Aertio quero vtrū
 eēntia sit terminus formalis gnatio
 nis. **M**sic. terminus formalis nō est
 psona cū psona sit res totalis. nec est relatio.
 q; tūc nō eēt gnatio. relinquit g; q; sit eēntia.
 Ad oppositū. terminus formalis gnatiois non
 p̄supponit in gnante. sed eēntia p̄supponitur
 in gnante. g; t. Ad istam questionē dī q; eēn
 tia dina est terminus formalis gnationis in di
 uinis Job. iiiij. qd p̄ inquit dedit mibi. maius
 omnibus est. **A**d hanc aut̄ omnibus nō est nisi
 aliquid infinitū. hoc nō est nisi essentia. illam
 ergo dedit. Hoc etiā vult Augustinus. xv. de
 trinitate. c. xvi. sicut naturā p̄stat filio sine iū
 tio generatio. ita etiā spūi sancto prestat essen
 tiam sine inicio spūs sancti. pcessio. Nūc aut̄
 B
 Opinio p̄ma
 Probaf p̄mo

nō cōcedit aliquā formā dari pducto vel cōi
 cari vel p̄stari per generationē. nisi illa forma
 cōicata sit formalis terminus talis pductoīs
 Probat etiā illud aīs. q; alias ista genera
 tio nō esset vniuoca. q; ratio formalis termini
 eius nō esset ratio cōueniētē generatīs cū ge
 nito. p̄ns est incōueniēs. sicut rāgetur dis. vii.

Similiter aliter nō esset ista pductio gene
 ratio. sed magis esset mutatio ad relationē. q;
 pductio ponit in specie vel genere ex suo ter
 mino formalis. Sicut p̄t p̄bm. v. p̄biscoz.
 ergo si formalis terminus buius pductionis
 est. q; relatio ista pductio ponere ē in genere re
 lationis. & nō esset generatio. Cōtra istā op
 nionē arguo. sicut de rōne termini totalis ali
 cuis pductoīs est nō habere esse totale nisi
 per pductionē. ita de rōne termini formalis est
 nō habere esse formale nisi p̄ pductionē. & eēn
 tia nō habet esse formale per generationē. er
 go nō est terminus formalis generatiōis. **A**bas
 ior videt manifesta. ppter hoc cū nō dicitur
 materia esse nec terminus totalis nec formalis
 alicuius pductionis. q; nō habet esse per istā
 pductionē. ergo oīs terminus siue totalis si
 ue formalis habet esse sibi cōueniens per pro
 ductionē. **A**minor est manifesta etiā fm eos.
 q; essentia fm totū esse siue est in patre. **P**re
 terea. nō est idē elicituū alicuius pductionis
 & terminus formalis eiusdē. q; idēz nō est p̄us
 & posterius se ipso. sed fm istos principiū elici
 tuū est prius origine. terminus aut̄ formalis est
 posterior origine. maxime fm eos. sed eēntia
 fm istos est principiū elicituū generatiōis. g;
 nō est terminus formalis eiusdē. **C**onfirmat
 q; fm istos una psona tm uno modo habendi
 habet essentiā. si ergo filius babeat eēntia ut
 terminus formalis generatiōis. nō habet eā ut
 principiū elicituū. cuius oppositū dicit. Si
 dicat q; filius nō habet essentiā ut principiū
 elicituū sed pat. hoc nō sufficit. q; saltē filius
 babeat essentiā ut principiū elicituū pcessio
 nis spūscti. & ita duob; modis habendi. **H**oc
 argumentū est tm cōtra boiem. **P**refea. si eēn
 tia sit terminus formalis gnationis. aut hoc est
 q; simili babz esse p̄ pductionē. aut q; habet
 esse in pducto per pductionē. Nō ppter primū
 q; eēntia cū sit in patre. nō habet esse simili p̄
 quācuq; pductionē. Nec ppter scdm. q; si aīa i
 tellectua esset primo creata. & postea creare
 materia sub aīa intellectua. nō diceret q; aīa i
 tellectua esset terminus formalis illi pductio
 nis. & tm caperet esse in hoc p illā pductionez.

Prop̄ ista patet q; nō est idēz coicari et esse
 terminus formalis alicuius pductoīs. q; illa aīa
 intellectua esset coicata materie. et tm nō esset

Vicos

Tertio

Quarto

Quinto

Iustatur p̄mo.

Secundo

Tertio

Resolutio

Libri primi

Sententiarum

Promo dicite

terminus formalis productiois. Ideo dico aliter ad questionem. Namque aliud est coicari pro productione aliqua. et aliud est esse terminus formalis item illius productiois. prout quod aspiratio actiua coicatur filio per generationem. quod qui cqd huius a prenasceatur huius a pre. ex spiratione actiua nascendo huius a pre. et per sensus coicatur sibi per generationem. et in spiratio actiua non est terminus formalis item illius productiois. Secundo dico quod coicari per productionem accipit multipli. Primo strictissime. et sic illud coicatur quod habes esse in generante: caput esse in genito per productionem. et isto modo taliter cencia quod spiratio actiua coicatur filio per generationem. Alter accipit large. et sic omne quod huius esse in producto per ipsam productionem. et non est idem cibus modis cum productione et producione coicatur. et isto modo non est materia per forma communicata producto. Alter accipit largissime pro omni illo quod quocunq; modo non habet esse sine illa productio. et isto modo tam productum per productio. quod quodlibet quod est in producto coicatur. sed iste est impropriissimus modus loquendi.

Tertio dicit

Est illud quod caput est simpliciter per illam productionem. Unde quod terminus formalis et terminus totalis distinguuntur. terminus formalis est aliiquid ipsius termini totalis capiens simpliciter esse per illam productionem. et per hoc quod terminus formalis caput simpliciter esse per illam productionem. terminus totalis caput esse simpliciter per ipsam productionem. Et ex isto sequitur quod non debet aliiquid terminus formalis quia est forma. Nam si deus crearet ipsam materiam per se existente. ista materia est terminus formalis et non est forma. Sicut si deus crearet materiam sub forma per se existente. forma non est terminus formalis. sed ipsa materia. Si dicatur nihil potest esse terminus materialis nisi materia. ex nihil potest esse terminus formalis nisi forma. Respondeo quod equivocatio est de formalis. quia formale. Unus modo est concretum ipsum formam et secundum rationem et secundum significacionem. et sic non loquuntur communiter utentes isto vocabulo. quoniam dicunt per hoc vel illud est terminus formalis. Alio modo terminus formalis illud quod primo et secundum totum habet esse ratione productionis. et isto modo materia potest esse terminus formalis. et ideo non est simile. quod loquenter non volunt termino materiali. sicut termino formalis. Unde non est eis modus loquendi. materia est terminus materialis. sed si materia per se intelligatur aliquo actu intellectus. non dicimus quod materia est obiectum materiale. sed dicimus quod materia est obiectum formale. Sicut si aliquod totum intelligatur. et non terminus in intellectione non sit plus forma quod materia. adhuc dicendum est obiectum formale non

Instante

Respondetur

materiale. Ex istis sequitur quod quoniam aliquod propositum creatum se totum non plus dicere formam esse terminus formalis illius productiois quam materia. nisi forte. quod forma est prefectior et principalior. sed illa principalitas sicut per se non facit ad hanc propriam productioem terminus formalis quam materia. Ex istis respondendo ad questionem primo quod cencia non est terminus formalis generationis. Secundo quod nec relatio est formalis terminus. Tertio quod ipsa persona potest dici terminus formalis. non tamen distinguendo terminus formalis ab termino totale. Primum per argumenta facta est prior opinionem. quod terminus formalis est ille quod simpliciter habet per productionem. secunda non est binominis. quod secundum ostendit quoniam libet unde potest esse terminus suipius. sed ipsa productio est relatio realis et formalis. sicut post patet. quod relatio non potest esse terminus formalis ipsius productiois. Si dicatur quod huius productio est relatio sit idem realis. distinguuntur tamen secundum modum nostrum intelligendi. quod secundum modum ipsum productio est prior ipsa relatione. et propter talis positatem poterit ipsa relatione esse terminus ipsius productiois. Contra quoniam dicitur quod productio est prior secundum modum nostrum intelligendi. aut attribuitur prioritas rei quod realis est deus. aut secundum conceptum materialis. si rei. quod est ipsa res prior ipsa relatione si ipsi conceptui. quod productio quod est in deo non erit prior. et de illa parte est secundum. quod prioritas conceptus nihil facit ad hanc productio est terminus vel non sit terminus. Si dicatur quod ipsa res est prior. sed non realis sed secundum secundum modum nostrum intelligendi. et ita nunquam est prior nisi quoniam intelligitur. Extra si non sit prior nisi secundum modum nostrum intelligendi. quod modum intelligendi nihil facit prius illa prioritate. quod prius facit quod relatio est terminus illius productiois. quod est absurdum. Sicut enim quod res est vel non est. vero est vera vel falsa. quod si in re non sit prior. et intellectus intelligit illam productionem esse prioris iste intellectus est simpliciter falsus. et ita non plus erit productio diuina prior relatione. quod erit unus a multis: quod intellectus potest intelligere utrumque. Tertium per quod illud potest dici terminus formalis alicuius productionis quod simpliciter habet esse per productionem. et non est formalis ipsa productio. sed ipsa habet simpliciter esse generationem. et non est formalis ipsa generatione. quod potest dici terminus formalis ipsius. non tamen distinguendo ab termino totalem. Alio modo est manifestum maxime quoniam nihil aliud est quod beatum illas conditiones. et ita est minor vera. quod sola persona habet illas conditiones: cencia enim quoniam non sit formalis ipsa generatione. non habet esse simpliciter per generationem. Sicut relatio quoniam aliquo modo habeat esse per generationem. sicut idem est seipso. non nullo modo distinguuntur a generatione. quod tamen ad secundum alterius opinionis procedo istas auctores. sed dico quod

**Responsio ad quoniam
teria ponit prius**

Secundum Terrium

Primus potest

Secundum ostendit

Instatur

Reprobat

Evasio

Impugnatio

Modum

Tertium potest

Ead primo primo

Ead primo primo

Distinctionis V

Ad secundum
Ad tertium
Ad quartum
Ad quintum
Primum dubium
Confirmatio
Scdm dubium
Tertium dubium
Probab pmo

poret forma dari coicari sive pstaris productio quis no sit terminus formalis talis productiois. sicut si deus crearet materiam sub forma perinde illa forma coicare tali cōposito p illā productionē. et tñ no est terminus formalis talis productionis. Ad secundum dico q talis vniuocatio qualis est in generatione diuina stat cum hoc q eentia no sit terminus formalis. q ad illā vniuersitate que est ibi sufficit q gnatans et generatum sint una substātia. et q illa substātia no diffusat nec a generante nec a generato. Ad tertium qd procedit ac si poneret q relatio esset terminus formalis. Nūc autem no est ponendū. Et ipa persona est terminus. nec est ibi aliud. et q persona ista est simplis substātia p idētatez pfectissimā. ideo ista productio nisi aliud impedit vere poterit dici gnatatio. Ad quartum dico q maior est falsa. p in exemplo. Si deus crearet materiam sub forma perinde. quia illa forma nec eē terminus formalis. nec cōtentia vlt in termino formalis. Unde dico q ad hoc q forma sit bita p aliquā productionē sufficit q sit terminus formalis. vel q preexistat et cōmunicet alicui de nouo producito. vel q sit idem realiter cum ipsa productione. quis no formaliter. sicut est in pposito.

Ad quintum dico q pbs intelligit qn terminus formalis distinguuntur a subiecto recipiente formā. no est sic in pposito. et ideo ista dicit gnatatio. quia vna res est eadē realis cu substātia ipsius generatis. Sed circa pducta occurrit aliud dubia. Primum q no videt qn eentia possit eē terminus formalis. qvis no habeat eē simplis per productionē. q; sicut terminus alteratois se habet ad alterationē. ita terminus pductionis se habet ad pductionē. sed aliqd pote esse formalis terminus alteratois. qvis no habeat eē simplis p illaz alterationē. sicut si aliqua qualitas separata vniuersitate nouo subiecto. illud subiectū ne alzare. et tñ illi alzatōis eēt qualitas. et tñ illa qualitas no caperet eē simplis p illā alteratio nem. q silt eentia poterit eē terminus formalis generationis. qvis no caperet eē simpliciter per illā generationē. Confirmat. q; sim pbs pmo pblico. ad oēm rem cuiuscum predicationē. vel saltē absoluti est gnatatio. et p pns pductio. sed ad qualitatē no est nisi alteratio. q ilia est gnatatio. et tñ sicut pbatū est terminus illi no semp capit eē simplis. Secundum dubium. quia videt q relatio sit terminus formalis. q; illud qd capit eē simplis p productionē est terminus ipsius. relatio est bmo. q tc. Tertium q; videt q persona no sit terminus formalis generationis. Hoc p bant aliqui sic. persona constituit formalis p generationē. nullū autem formale attingit pstitutū originatiue et pincipiatue. alioq; idem princi-

Questio III

piaret se. cu sit quasi pīlli pstituti. Preterea gnatatio est via in ens. ut dicit pbs. iij. metba. si in filio no est aliqd ad qd posset eē via passiva generationis. non em filiatione. q; est idē cu ea. nec eentia. q; perirebat. nec persona. q; distinguetur realiter ab ea. via em est a termino et in terminū. et ita persona eēt via in scīpam. cu gnatatio sit aliqd eius. Nam persona constituit formalis p generationem. Unde pns est q no sit ab ea originalis et pincipiatue. q; impossibile ē q sit formalis terminus acq̄situs in filio. in quem sit via passiva generatione. Preterea non pote negari abo dino quod est pfectois et coedit de abo nostro. sed in abo mēris nostre non est aliqd formalis terminus acq̄situs p formatio nem passiva ipsius. sed immediate ex formare sequit formari. qd p̄z si accipiat rosa apparēs ex apparitione em formalis que est immediate actus intelligēdi. oris apparitione obiectua rose. que quidē apparitione nibil facit circa rosam. nisi q cnpit esse apparēs formalis p ipam apparitione passiva. no aut effectiue aut pincipiatue et sic resultat vnu pductū constitutū ex ipsa passiva pductiōe. que est apparitione obiectua et ex ipa realitate indistincta ab ipa apparitione quod quidē constitutū est rosa simplis qua intellectus intuet. Unde no pductū aliqd res sed res et apparitione constitutū vnu simplex apparenz qd in esse apparēti. pductū est passiva apparitione formalis no originalis aut pincipiatue. ergo multofacilius in abo diuino ad dicere et generare pns. infert dicit et generari filii. sed ex ipo generari vna cu dina eentia resultabit vnu gnatūs et pductū formalis. no p modū termini originati. Preterea de rōe passiōis Quarto no est nisi q sit effectus illatioz actōis. ergo in filio infert gnatū ex gnare pmo. et sic totus filius dicit gnatūs generatione passiva illata a p̄ absq; hoc q aliqd aliud acquirat. Est ergo in concuse tenendū. q filius verissime generat tanq pstitutus ex passiva generatione et ex eentia. no aut q eentia acquirat p passiūa generationē. aut filiatione. aut persona. aut aliquis aliud. terminus formalis. et in b decipiūm oēs opinatiōes qui querunt ibi aliqd formale. no est em aliud quid aliud nisi ipsamer filiatione sive generatione passiua. Quartū dubium est. q; no videt q persona capiat esse simplis p generationē. q; illud quod no est p generationē no capit esse p generationē. sed persona no est p generationē. sed p̄ essentiā sim bmo Augustinū. q; filius eo ē quo est deus. sed est deus eentia. q tc. Ad primū dico q aliqui in alteratoe pductio et mutatio et aliqui sola mutatio. et ideo concedo q qn cu alteratoe est pductio. tūc illud qd est terminus

Zetio

Quarto

Quartū dubium

Ad pīmū dubium

Libri primi

Alius pductois babz simplr esse p illâ. nō aāt oportet q illud quod est terminus alteratiois scz mutationis capiat esse p illâ alteratioez. sed sufficit q p̄us ceperit esse p alias pductio nem. et ideo nō est sile p̄tum ad cape esse sim pliciter. sed est sile p̄tum ad hoc q sicut terminus alteratiois b̄z eē in hoc p ipaz alteratio nem. ita terminus formalis pductois babz esse simplr p ipam pductione. Et ideo concedo q qn qualitas pcessit de nouo vniū subiecto. n capit esse p illam alteratioem. q tūc est ibi mutatio sola sine pductioe salte noua. Et si oīo velis ibi babere pductione. Dicendū q terminus formalis illius pductois nec est qualitas nec subiectu. sed vnu aggregatū ex subiecto et qualitate. q de solo ralivere nūc p̄mo dī. q h̄ ē et ita idem est terminus totalis et formalis. Per hoc ad confirmationē dico q sm p̄bm in omni genere p̄dicam etali absoluto ē ḡatio simplr q̄vera pductio alicuius illius generis. nō tñ b̄z veritatē oī q qnīq; aliqd de nouo mutat q aliquod accidēs de nouo pducat. q̄uis p̄bs h̄ diceret. q̄ ip̄e nō poneret q accidēs p̄us tēpe posse p̄duci. et postea vniū subiecto. Si dicitur alteratio est formalis ḡatio. Dico q nō. sed alteratio est formalis mutatio. et ideo non p̄t esse generatio qualitatis sine alteratōe et ecōverso p̄t esse alteratio sine ḡatione vñ p ductione noua q̄litat. Ad scd̄z dico q ad terminus formalē requirēt aliqua non idētitas ad ipam pductionē. qn pductio est vera res. h̄ est q̄ no sit idem formalis. Nūc aut in pposito generatio et filiatio sunt idem formalis. et ideo filiatio nō est terminus formalis ḡationis. q̄uis extensiu loquēdo seipo capiat esse. nūc autēz in pposito ḡatio et filiatio sunt idem. Ad tertium dico q psona est terminus formalis nō quidem distinguēdo et terminus totalē. q̄ ibi nō distinguūt terminus formalis a totali. Utrum autem debeat p̄p̄evocari terminus formalis vel totalis vel neutro modo est magis difficultas vocalis q̄ realis. ideo nō est illi insistentia. Sed dico q psona vere est terminus originatus et est terminus illius pductionis salte actiue. Hoc p̄z. q̄ illud dī terminus alicuius respectu cū alio denotat ab illo respectu. sed pater vere dī generas in habitudine ad filium. q̄ pater vere dī ḡians filium. sicut dñs vere dī dñs seruit. et sile si vili simile. q̄ sicut fuius est terminus illius respectus. scz dñi. ita filius vere dicitur terminus illius ḡationis. Prececa illud qd̄ vere referet b̄z ne terminus feminatē respectu illū. h̄ p̄ vere referet ad filium. q̄ filius vere feminat relationē. Ad p̄mū argumentū in p̄mū dico q ḡatio passiva constituit psonaz. Et qn dī. q̄ nullum formale

Sententiarum

attinet illud cōstitutū origine et principiatue Dico q̄ verū est. ita q̄ sit principias et originas et isto modo generatio passiva nō principiat sīliū. sed solus pater. et iō idē nō principiat seipm̄ tñ formale cōstitutū sit intrinsece illud quo aliqd dicit principiari. nō est inconveniens. et h̄ qn̄ ipa principiatio vel pductio cuz aliquo p se cōstituit vnu suppositu. sicut est in proposito.

Si tñ querit an psona genita sit terminus generatiois passiva. p̄t dici q̄ nō. sed est magis illud q̄d refert illa generatio passiva. et terminus illius generatiois est ipem̄ pater. nō tñ pater dicit generari illa generatio. sed dicit esse ille a quo filius generat. sicut em̄ pater refertur patnitate vel generatio ad filium. er nō est terminus generatiois actiue. sed filius est terminus generatiois passiva. sed pater. Et ideo sicut pater dicit generare filium tanq; terminus generatiois actiue. ita filius dicit generaria patre tanq; a termino generatiois passiva. nō tñ generatio ipa actiua vel passiva generat filium prope loquēdo. sed ipem̄ pater. Et iō argumēta predicti doctoris de eius tñ dictis pauca vidi que probat q̄ generatio passiva nō habet pro termino originato ipz filium sunt pcedēda gratia p̄clusionis. q̄ filius nō est terminus originatus ipius generatiois passiva sed est relatiū relatiū generatio passiva. et iō est vere terminus originatus. ipius generatiois actiue nō passiva. nec est q̄stio de termino formalis originato ipius generationis passiva sed actiue. Ad quartū dico. q̄ qn̄ dicit psona capit esse per generationē. ly p̄ p̄t dicere circūstantiā illius cui p̄mo cōpert babere esse vel nō esse. et hoc est essentia. Vel circūstantiā p̄ductiois qua aliqd producit ab alio. et qua accepit esse ab alio. et sic intelligit Augustin⁹ qn̄ dicit q̄ filius quicqd̄ habet nascendo habet a patre. et sic filius capit esse per generationē.

Ad argumentū principale p̄z. q̄ psona est terminus et formalis et totalis. eo modo quo est ibi terminus totalis et formalis. Argumentū ad oppositū pcedo gratia conclusionis. q̄uis accipiat vnu falso nisi melius intelligatur.

Distinctio. vi.

Quesitio vna.

Circa distinctio nem sextā quero. Utrum pater genuit filium natura an voluntate. Et videretur q̄ voluntate. quia omne productū sī rationē exemplaris pducit voluntate. filius est hisimoni ergo et c. Major. p̄z.

Ad cetera argu.

Ad q̄tū dubium

Ad argumentū principale.

Distinctio setta.

Quesitio I

Distinctionis VI

B
Ratio quod ad
deo penes
Primum

quia exemplar nō bz rōem pncipiū. nisi pcurrē revolutate. Ab dñor p3. qz filius est pncognitus et pnuolitus sed oīne tale producit fm ratōnez exemplaris. Assumptū p3. qz in pmo signo oīginis pater intelligit et diligit oīne qd est sum me diligendū. g filii. Ad oppositū quod producitur voluntate producit ptingēter deus nō producitur ptingēter. g tc. Ad questionē dī. qz p naturali genuit filiu nō voluntate. Primiū declarat. qz dīna eēntia est pncipiū oīn actus um diuinoz. Iz eēntia sub rōe eēntie nō dicat pncipiū actus qui est opatio sed qui est eē. sed cū in eēntia sit diuersa pnsiderare attributa. qz sunt in ipa realiter vnu. rōne tñ disticta. Actū referunt ad eēntia fm hoc attributū vel illud. Bz qz exigit cōditio. actus. sicut intelligere ē ab eēntia dīna in pntum ipa est intellectus et res volite que possunt eē vel nō esse producunt ab eēntia in pntum ipa est voluntas. Et qz de rōne gnatōnis est vt producat genitū in pntudinē generatis. et hoc productōnis pncipiū pntet ad naturā cuius est ex silibus silia producere. ideo dī. qz p naturalia gnat filii. Scdm declas rat qz aliqd esse vñfieri voluntate duplī potest intelligi. Uno modo vt ablatiū designat cōcomitantia tm. sicut ego possum dicere qz ego sum homo mea voluntate. qz scz volo me eē hos minē. et hoc modo pōt dici qz p generat filiu voluntate. sicut est deus voluntate. qz vult se eē deum. et vult se gnare. Altero modo sic qz ablatiū iporat habitudinē pncipiū fm qz artifex operatur voluntate. qz voluntas est pncipiū opatio nis. et fm hūc modū dicimus qz deus pater nō genuit filiu voluntate. sed voluntate produxit creaturā. Unde in libro de synodis dī. Si qz voluntate dei tanqz vnu aliqd de creaturis filiu nū factū dicat. anathema sit. Lui rō est. quia voluntas et natura bz hoc differunt in causando qz natura determinata est ad. vnu. et voluntas nō. Lui est rō. qz effectus assimilat formē agētis p qā agit. manifestū aut est qvni rei non est nisi vna forma naturalis p qā res bz esse. Unde quale ipz est tale facit. sed forma p qā voluntas agit nō est vna tm. sed sunt ples rōes intellecte. Unde quod voluntate agit nō tale est quale est agens. sed quale agēs vult et intēdit illud eē. g voluntas est pncipiū eoz que pnt sic vel aliter eē. eoz aut que nō pnt nisi sic esse natura est pncipiū. quod aut pot sic vel aliter eē longe est a natura diuina. sed hoc pnt ad rōem creature. ideo dicendū qz p naturali filiu nō voluntare sed natura. Unde bylarius dicit li. de synodis. oībus creaturis substantia voluntas dei attulit. sed naturā filio dedit. ex im possibili aut nō nata substātia pfecta natitas

Questio I

Reprobat opī.
Palma

talia em cū vita creata sunt qualia deesse vñluit. filius aut natus ex deo talis subsistit quālis est deus. Iste modus ponēdi qz qd sit de cōclusionē cōtinet multa falsa et absurdā. Primo fallum est qd dicit. qz eēntia sub rōe eēntie nō dicit pncipiū actus qz est opatio. sed qz est esse. qz qn aliqua sunt vnu et idē oībus modis ex pte rei. vnu nō est pncipiū alterius. Et eēntia et esse fm istū sunt vnu in deo oībus modis ex natura rei. ergo eēntia nō est pncipiū esse plus qz ecōverso. Si dicat qz differt rōe. Extra hoc argutuz est pns. qz sic nulla res differt ab aliquo reali. ergo dīra rōnis quecūqz nō fas cit qz eēntia qz est infinita in pfectiōe. sit pncipiū esse qd est infinitū. Preterea. qn aliq dīnt sola rōne et nullo mō ex pte rei. nec quecūqz distinctio ex pte rei illis correspōdet. non est plū vnu pncipiū alterius qz ecōverso. qz ista pncipiatio in vno respectu alteri et nullo in re exurgere pōt. nec ex seip̄is. manifestū est. g tc nullo igit modo eēntia diuina est pncipiū esse qd est realis ipē de. Secdo est simpliciter falsum qd dicit. qz in eēntia sunt diuersa attributa que sunt vnu reali et distincta rōe. qz impossibile est qz aliqua qz sunt vnu reali distinguant rōe sicut ostensum est pns. Et si pteruiat qz ex hoc ipo qz cōcedit qz aliqua sunt vnu realis se quat. qz aliquo mō distinguuntur. et nō reali. ergo rōe. Assumptū p3. qz ex b̄ ipo qz dicit aliq esse vnu reali coedit illa esse aliquo mō plura. qz alit non posset dici qz eēnt aliq. et nō sunt plura reali. ergo sunt plura fm rōem. g distinguuntur fm rōez. Ista pteruia nihil valet. qz qn dicis qz aliq sunt vnu realis. nō debz itelligi qz illa ppositio sit vnu actū exercitatus. qz tunc est ppositio simpliciter falsa. qz nulla sunt vnu realiter. Ista vñlis p3 inductiue. qbuscūqz demōstratus qz ista nō sunt vnu reali. Et si pteruias qz demōstro sortē et sortē albū. et dico qz ista sunt vnu reali. Hoc nō valet. qz demōstrado sortē et sortē albū. ista est fla bz qz est actū exercitatus. ista sunt vnu. ppter falsuz implicitū. qz nō sunt aliq. et vnu et aliq vnu. Si dicaf. sortes et sortes albus sunt et sunt aliqd pte. et de illo vno pōt verbū pluralis nūeri verificari. g oportet qz sortes et sortes albus sint aliquo mō plura. Hoc nō valet. qz ad hoc qz verbū pluralis nūmeri maxie qn est copulatio et aliqd sequit̄ verificet. sufficit qz a pte subiecti ponātur plura. vel salte sufficit vnu copulatiū. et tūc pōt ppositio esse vera. si copulatiua sit vera. et iō pōt cōcedi sortes et sortes albus sunt aliqd. qz sortes est aliqd. et similiter sortes albus est aliquid. et ita est falsa ista demōstrado sortē et sortē albū sunt plura vel sunt aliq. fm qz est actus exerci

q. ij

Libri primi

tatus. tñ fm q per esse intelligit vnus actus signatus sic est vera. et est ista ppō de istis ter- minis sortes et sortes albus vere pdicatur esse vnū realr. et tñc actus exercitatus corriens erit iste. sortes et sortes albus sunt vnū realr. et hoc satis insinuat pbs pmo tho. docēs q sunt idē et vnū numero. dicit sic. numero qd. s. sunt idem quoz noīa plura. res aut vna. vt tunica et vestis. hoc est dictū de illis noīibus vere pdicat esse idem numero. que lz sunt diuersa noīina. et p 2̄s illa noīa nō sunt idem numero. tñ res importata est vna numero. et ideo ē hec vera. tunica et vestis sunt vnū numero fm q tunica et vestis sumunt significatiue. et ista est vera. tunica et vestis sunt plura noīa. et nō plus res sed vna res fm q sumunt materiali. et ita de eis noīibus s pdicant pdictoria. pp̄ diuersitatem suppōnis. et hoc est possibile et aliter nō. Et eodē modo pporitionabilē est de pceptib. q de ip̄is distinctis et qui nō sunt vna res vere pdicatur esse vnū. nō p se s. p eadē re. Et isto modo de attributis diuinis vere pdicat eēntia et vnitas realis. qfūcūq ip̄a attributa nō sunt realr diuina eēntia. q sunt quidā cōceptus q nō sunt ip̄e deus. et ideo actus exercitatus cor respondēt nō debet cē iste. attributa sunt vnu realr. sed iste. intellexus diuinus et sapientia diuina et voluntas diuina sunt reali et formalitē et oīmodo ip̄a diuina eēntia. ita q est hec yera intellectus diuinus est diuina eēntia. et tamē illud quod subiectū hoc nō est diuina eēntia. Ex istis sequit φ illud quod tertio dicit ē falsum. scz q actus refert ad essentiā fm hattri butū vel illud. q nullū attributū est illud cui pmo vel nō pmo cōuenit actus diuin? qcumq; q ip̄m attributū nō est nisi rō tñ. et nō est realiter deus. q intellectus diuin? qnō est attributum. sed ipsamē eēntia realr et formalr ille est pncipiū actus notionalis et nō est illud attributū. Quarto falsum est qd dicit. q intelligere est ab eēntia diuina. in pñtū ip̄a est intellexus. q intelligere nullo modo ē ab eēntia. cum sit ip̄a diuina eēntia oībus modis ex natura rei. et ita nō plus est intelligere diuinū ab essentia diuina. q eēntia diuina ab intelligere dino. Si dicat q intelligere est actus secundus. ergo saltem fm modū nostrū intelligendi est ab eēntia tanq; ab actu pmo. Dico q intelligere diuinū nō est actus secundus pl? q eēntia diuina. et ideo nō est ab eēntia diuina. nisi fm modum intelligendi falso. quia attribuit rei illud quod sibi repugnat. Unde intelligere quod est deus ip̄e simpli repugnat esse a quocūq; fm quēcūq; modū intelligēdi. Quid aliq; circa hoc habuerit falsum modū

E
Tertio

F
Quarto

Sententiarum

intelligēdi. Quid dicit falsum in secundo art. tñculo. Ubi dicit q volūtas et natura differunt in causando. q natura est determinata ad vnu nō sic volūtas. q hoc nō p̄t habere nisi duplē cē intellectū. Uel q natura nō p̄t agere nisi vnu. volūtas autē plura. Uel q natura nō habet in prāte sua agere vel nō agere et volūtas habet. Primus intellectū est falsus. q sol p̄du cit plures effectus et in eodē sicut p̄t. q calefacit et illuminat. et in diuersis. sicut patet manifeste. Prefea. si volūtas tñ possit in vnu tñ ptingent sic q̄ haberet in prāte sua ferri in illud vel nō ferri in illud. adhuc sufficiēter distinguere a natura in causando. ergo q natura possit tñ in vnu. et volūtas in plura. nō facit p se ad hoc q̄ distinguatur in modo causandi. Similiter si dicas q volūtas p̄t in plura nō aut natura. Aut intelligis q p̄t in plures volūties. vel in plures actus sequētes volūtionē. Nō pmo modo. q respectu istarū fm istos volūtas est tñ passiva nō activa. s natura p̄t in multa passive. q a diuersis p̄t recipere diversa. sicut volūtas a diuersis obiectis recipit volūtiones. ergo p hoc nō distinguunt a natura in modo causandi. Si scđo mō. tñ illi los actus exteriores nō fertur volūtas nisi mediante actu iteriore. ergo volūtas nō p̄t in plura nisi p diversa in ea recepta. sed sic p̄t natura in plura. q idē subiectū habēt diversa principia activa p̄t in diversa. Si dicat q volūtio nō est principiū elicēdi actuū exteriores sed sola volūtas. Contra. sicut frequēter est acceptū. omē absolutū necessario fm cursuz naturae p̄suppositū effectui. est causa illius i aliquo genere cause. s ista volūtio necessario p̄supponit effectui fm cursuz nature. ergo est causa in aliquo genere. Aut p̄t illa dīa inter naturā et volūtate intelligi. scđo mō fm istū. q fm enī volūtas nō p̄t in aliqd nisi indicatū ab intellectu. ita q fm veritatē iudicioꝝ in intellectu est varietas in voluntate. ergo pma iudīa nō est in volūtate sed in intellectu. et itaq; p̄barit q intellectus nō esset principiū p̄ducētiū. sicut q volūtas. Prefea. voluntas est principiū p̄ducēdi sp̄m scđm. et tñ necessario. q̄ ita poterit esse principiū p̄ducēdi filiū. q̄vis necrīo ergo volūtas nō est tñ principiū eoz que p̄nt sic et aliter esse. sed eriā alicū? qd necrīo est. q̄ p̄ hoc nō p̄t plus p̄bari q volūtas nō est principiū producedi filiū q̄ sp̄m scđm. Prefea. voluntas fm enī respectu finis necrīo determinat ergo illa dīa nō valet. Sexto. falsū est qd dicit vel nō est ad p̄positū. scz q effectus assilatur forme agentis per quā agit. q̄ quero. Aut ista assilatio est in genere aut in specie. aut int

B
Quinto

D
Septimo